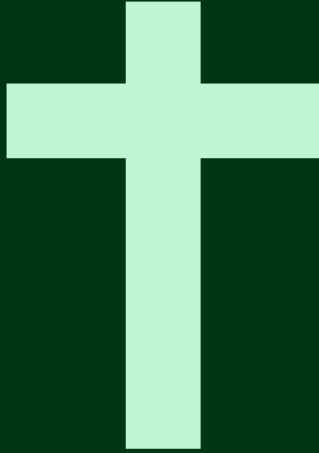

Ọwàk Nwì Ma Rùk
Nè Fi

New Testament in Yamba

Nwàk Nwì Ma Rùk Nò Fi
New Testament in Yamba

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Yamba)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
c475d5b3-da44-51cf-93ca-f255b72fe481

Contents

Màtiyò	1
Mak	55
Luk	86
Jon	139
Ngàa Ntum Jisòs . . .	183
Rumà	237
1 Korè	262
2 Korè	287
Gàlesiyà	302
Efesò	312
Filipiyà	320
Kòlosì	326
1 Tètàlonikà	332
2 Tètàlonikà	338
1 Timati	341
2 Timati	348
Taitòs	353
Filimà	356
Hibrù	358
Jem	378
1 Pità	384
2 PITA	391
1 Jon	396
2 Jon	402
3 Jon	403
Jud	404
Bum Nwì à Nìtsè' Fa	406

Ntirè nè Bèboŋ nè MÀTIYÒ

Ntirè nè bèboŋ nè MÀtiyòèné sə tsə' də Jisòos ŋkum ŋgà gəm bwiŋ nè Nwi à kà' də yi nè vəə nə. Nà' sə tsə' də bum sə Jisòs à gù sə, à ye bum sə wo ànə còm yà' ndzəné ŋwák rúk nè zəm nə, ya bwiŋ riŋ də yi ŋkum nə nè zinə.

Ŋwák èné togè Jisòs də nà'a cicà nè ghaŋ nè yi tse' ñàŋ ŋgòtsòho reŋsə fa bwiŋ lùuk Nwi yi nə. Yi tse' ñàŋ sè' yi ŋgòtsòho fa bwiŋ nzak gaŋ ŋkum Nwi.

*Ŋgwì Bù nè Jisos Krest A Tesə BohòWo
(Luk 3:23-38)*

¹ Yè'e m̀vè'nè ŋgwì bù nè Jisos Krest à tesə bohòwo à ye. Jisòs à tesə bohòŋgwì bù nè Devid. Devid à tesə bohòŋgwì bù nè Abràham.

² Abràham dzə Azik;
Azik dzə Jàkop;
Jàkop dzə Judà bə bwe ma ye wèŋ.

³ Judà à dzə Perè bə Zerà. (Liŋ ma àwo à ye də Tamà.)

Perè dzə ye Hezròn;
Hezròn dzə Ràm;

⁴ Ràm dzə Aminadàp;
Aminadàp dzə Nasòn;
Nasòn dzə Samòn;

⁵ Samòn dzə Bowàs. (Liŋ ma Bowàs à ye də Rahàp.)

Bowàs dzə Obè.
(Liŋ ma Obè à ye də Rus.)

Obè nə à dzə ye Jesi;

⁶ Jesi à dzə ŋkum Devid yi.
Devid nə dzə Sòlomù. (Ma Sòlomù nə ànə ye to me ŋgwe Yüriyà sè'.)

⁷ Sòlomù dzə Rəhòbòm;
Rəhòbòm dzə Abijà;
Abijà dzə Asà;

⁸ Asà dzə Jəhosafà;
Jəhosafà dzə Joràm;

Joràm dzə Uziyà;

⁹ Uziyà dzə Jotàm;

Jotàm dzə Ahàs;

Ahàs dzə Hèzikayà;

¹⁰ Hèzikayà dzə Mānasi;

Mānasi dzə Amòn;

Amòn dzə Jòsayà;

¹¹ Jòsayà dzə Jèkòniyà bə bwe ma ye wèŋ. Yi à dzə yà' ghà nè bùu Babilòn wèŋ à kə ko kùrə lòbùu Izùre wèŋ la'à wo co ŋkwèŋ yà'a.

¹² Ghà nè wo ànə jəŋ lo me wo m̀vwe' lak Babilòn anə ve'nə fana Jèkòniyà dzə Seati;

Seati dzə Zèrubabè;

¹³ Zèrubabè dzə Abiyù;

Abiyù dzə Eliyakim;

Eliyakim dzə Azò;

¹⁴ Azòdzə Zadòk;

Zadòk dzə Acim;

Acim dzə Eliyù;

¹⁵ Eliyù dzə Eliyazà;

Eliyazà dzə Matàn;

Matàn dzə Jàkop;

¹⁶ Jàkop dzə Jòsep nè yi à ye ndu Mèri. Mèri nè yi à ye ma Jisòs, wo to yi mok də Krest. (A yà'a də, ŋkum ŋgà gəm bwiŋ.)

¹⁷ A yà'a də, ye jəŋ m̀ni'i Abràham kə dzeŋ m̀ni'i Devid, yà' sə nitsè' də tàcicii bwiŋ à ye hum-ncòp-kwè. Ye jəŋ bwi m̀ni'i Devid kə dzeŋ m̀vè'nè wo à ko lòbùu sə m̀vwe' lak Babilòn fana tàcicii bwiŋ à ye sè' hum-ncòp-kwè. Ye ŋgà'a fa'nə kə dzeŋ m̀vè'nè wo à dzə Krest nə, a sè' hum-ncòp-kwè.

Wo Dzə Jisòs

(Luk 2:7)

¹⁸ Nsàp mandzè nè wo ànə dzə Jisòs Krest à ye m̀m̀vè' nè'e. Jòsep à sə sak ma ye Mèri gù. Yi kà nà' ntòsè jə fana Mèri nə tse' zəm bə ñàaŋ Yòŋsè nè Rəreŋ nə. Bwiŋ à reŋ də Mèri bə zəm.
¹⁹ Jòsep à ye ŋwè nəmòk nè yi à

sə gùgè bum ye pwe' bə mandzə nə kəkərè. Fana yi kà dzəm də yi fa Mèri marè'tu mətsetsə'rə bwij dzəm. Yi sə tsərə məm̀və'nè yi nə co'rə fis bo sənə nzak gù nə bə Mèri tse' nə gae'. ²⁰ Yi ànə sə tsərə bum yè'sə fana masinjà Tà Nwì vè bohòyi ndzə loò, nə duk fa yi də, <<Wùu Jòsep ngwì bù Devìd, kà də wu wəp ngòjə Mèri də yi ye ngwe yo duk. Busə yi a tse' zəm yà'sə bə nàan Yònsə nə Rərən nə. ²¹ Mèri nə nə dzə mombam. Yi dzə nà', wù to fa yi liŋ də Jisòs, bùusə a yi nə yi nə fis bùu ye wèŋ mvwe' bap awo sè wo gùu.>>

²² Bum yè'sə à sè ye ve'nə pwe'fo' ngògè də ya yusə Tà Nwì ànə cep casə yà' m̀ cùhù ngàa tsòhòbum ye wèŋ bùu vè zinə. Wo à tsə' də, ²³ <<M̀wà' ngwèŋ nə yi ka ǹwəmbam riŋ yuk nə zùu. Yi nə dzə mwembam, wo to liŋ ye də Imanùwè.>> (Liŋ yà'sə də, Nwì cu venə wèŋ.)

²⁴ Jòsep ànə yəəŋ və fana yi gù megu sè' məm̀və'nè masinjà Tà Nwì anə tsok yi sə. Yi jəŋ Mèri ngòye ngwe ye. ²⁵ Bə nà' à ka kè co ngwe bə ndum be'lə lok tè yi dzə mo nə. Yi à dzə nà', Jòsep to fa nà' liŋ də Jisòs.

2

Bùu Ma Ntonùm Wèŋ Vèè

¹ Wo à dzə Jisòs mvwe' m̀buk lak Betèrèhem, mvwe' nzenɡòn Jùdiyà. Ghà nə wo à dzə yi nə, à ye nga Heròcu nkum yi. A ka nkùuŋ sap fana bùu səmòk sè wo rì fàha nkəŋkəŋ wèŋ və ma ntonùm. Wo à kè dzəŋ mvwe' lak Jòrosalèm, ² wo fek də, <<Nkum bùu Jus wèŋ nə wo dzə yi nə fòlè? Vès yə nkəŋkà ye nga nà' tesə kok ma nùm fana vès vè də vès kə kuksə yi.>> ³ Nkum Heròanə yuk bum yè'sə fana yà' fa yi ngə' ve'è wùriŋ. Yà' fa bùu sè mvwe' lak

Jòrosalèm pwe' ngə' sè'. ⁴ Fana yi to benə ngàa fa satikà' sè ghan sè wo fagè Nwì satikà' məm̀vwe' ndap Nwì nə ghan nə, nə ye bə ngàa yə'rè fa bwij lùk wèŋ. Yi to benə yà' mvwe' mò'fis, nə fek yà'wèŋ duk də, <<Wo à də wo nə dzə Nkum ngà gè m̀ bwij nə yè'e ma nə fò?>> ⁵ Wo duk fa yi də, <<M̀vwe' buk lak Betèrèhem nə mvwe' nzenɡòn Jùdiyà. Busə ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còm nòŋsə ve'nə də,

⁶ <M̀buk lak Betèrèhem nə mvwe' nze Judà, wù ka bùu nkəŋkum sè mvwe' nze Judà pwe' wù jə'rə ghak.

A ve'nə bùusə ǹwə nə mantombi mòok nə tesə bohòwù nə yi nə sə jəŋ nkə'rè bohòbùu am Izùre yi.>>

⁷ Nkum Heròanə yuk me ve'nə fana yi to swihi lo bùu sè wo vè ma ntonùm sə mvwe' mok. Yi fek tsə'rə yà'wèŋ ghà nə wo anə ye nga sèŋ nə ko' nə bəboŋ. ⁸ Yi ànə fek wes wo fana yi duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ du mvwe' lak Betèrèhem sə. Wèŋ kə dzèen, wèŋ lap tse' mvwe' sè mo nə cu sə bəboŋ. Wèŋ yə yi, wèŋ gù co m̀ riŋ ya m̀ nə geŋ kə kuksə yi yàm sè'.>> ⁹ Wo ànə yuk ve'nə, wo lo. A kə wès mandzə, wo ye fe'lə sè nə səmòk. Anə ye megu sè' nkəŋkà nə wo à yə nà' ma ntonùm nə. Nà' à sə lòmantombi wo tètè nà' kə təəŋ mam mvwe' sè mo nə cu sə. ¹⁰ Wo à kwa, ni' mòk boŋ wo ve'è nsàp mòk, m̀vəsə wo ànə ye nkəŋkà nə! ¹¹ Wo ni lo m̀nda'à anə, nə ye mo nə bə ma ye Mèri. Wo təəŋ bə tumfərə, nə kuksə mo nə. Wo muk bàam awo, nə fis dasə fa mo nə bum səmòk. Bum sè wo à fa yi sə à ye nsàp mbàm mòk nə wo togè nà' də guù. Bə nsàp lāminda mòk nə wo to nà' də frankisi. Nə ye bə nsàp mvwe' nəmòk nə wo togè nà' də meè.

12 Anə geŋ, Nwi tipsə wo ndzəne lo də yà'wəeŋ kà bohòŋkum Heròmok bwiŋ fohòlòfe'lə. Wo à bə' mandzə nè zok, nə foho lo la'à wo.

Wo Caŋsə Lòjisòs Mvwe' Lak Ijip

13 Bùu yè'sə ànə lo wes me fana masinjà Tà Nwi kə cep bohòJòsep ndzə loòdə, <<Lòkok mʉtsə, nə jəŋ mo nə bə ma ye, wəne wəeŋ caŋ lo mvwe' nzeŋgòn Ijip. A kə dzəŋ fo', wəŋ cum tətè nùmbu nè mʉ tsə' wəŋ də wəeŋ bwi foho və ŋkuŋ. Mù duk yè'sə bùusə ŋkum Heròo nə lap mandzə də yi zə nà'.>> 14 Jòsep à lòkok nòŋ, nə jəŋ mo nə bə ma nə wəŋ pwe', wo caŋ lo noon mvwe' lak Ijip anə ndzəmà. 15 Wo à cu fo' tətè Heròkprə. Yè'sə ànə ye ve'nə ya yusə Tà Nwi ànə cep casə cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwi wəeŋ ye zinə. Yusə wo à cèp sə à ye də, <<Mù a to fis vè mo àm mvwe' nzeŋgòn Ijip.>>

Ŋkum HeròZə Wes Bəbweŋke' Wèŋ

16 Ghà nè Heròàne riŋ ŋga'a də bùu sè ma ntonùm wəŋ sè bərə yi laŋ fana ntum yaaŋ yi wuriŋ. Yi fa nàŋ də wo lo mvwe' lak Betèrèhem nə ye bəbwe buhu lak sè yà' kʉəp fo' pwe', nə zə bweŋke' sè mbəmbam. Yi də wo zə sè wo lùumŋgòn ba nə foho və ma ŋkwèŋ pwe'. Yi à sè cèp yè'sə, yi sè fuhə lo bə mvək nè bùu sè wo à vè ma ntonùm wəŋ à tsə' yi də sè nə à tēsə nə. 17 Yè'sə ànə gu fana yusə Jèrəmiyà nə yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwi ànə cep bùuŋ və zinə. Yi ànə cep də,

18 <<Ŋgì mòk sə yuhu vè mvwe' lak Ramà.

A ŋgì ŋgùŋ bə waŋ ve'e nèbup. Recà sə wa bwe ye wèŋ.

Yi sə wa yà' nsàp nè wo tsəpsə yi bùə,

bùusə wo kprə wes pwe' nè pwe'.>>

Jòsep Bə Mèri Fəsə Ko' Jisòs Sə Ijip

19 Heròne ànə kprə fana masinjà Tà Nwi à vè bohòJòsep ndzə loòmvwe' nzeŋgòn Ijip anə səmok, 20 nə duk fa nà' duk də, <<Lòkok mʉtsə, nə jəŋ mo nə bə ma ba fo'. Wəne wəeŋ bwi lo mvwe' lak Izùre, bùusə bùu sè wo ànə sə lap mandzə də wo zə mo nə sə a kprə wes pwe' laŋ.>>

21 Fana Jòsep lòkok, nə jəŋ ma mo nə, bə mo nə wəŋ bwi foho və fe'lə mvwe' lak Izùre. 22 Jòsep ànə yuk də Acilaòa kok gaŋ tè' ye Heròco ŋkum Jùdiyà yi fana yi wəp ŋgòcu mʉmvwe' ànə. Wo à kə tipsə fe'lə yi ndzə loòsəmok fana yi lo kə cum mvwe' nze Galili. 23 A kə dzəŋ fo', yi ci lak ye mʉmvwe' nəmòk nè wo to fo' də Nazàre. Yi ànə gu ve'nə fana yusə ŋgàa tsòhòbum Nwi wəŋ à cèp bùuŋ və zinə. Yusə wo à cèp sə də, <<Wo nè to fa mo nə liŋ mok də ŋwè lak Nazàre.>>

3

TsətsòhòNə Jon

Ŋgà Bəptesə Bwiŋ

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-9, 15-17; Jon 1:19-28)

1 Mvək ànə à ye, ŋga Jon ŋgà bəptesə bwiŋ à vəə, nə sə tsoho nzak Nwi. Yi à sè cu sə ŋgəà, bwiŋ sə tesə vè mvwe' nzeŋgòn Jùdiyà nə sə kə yuk yusə yi sə cèp. 2 Yi à sè tsòho duk də, <<Wèeŋ kupse, nə bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ, njo nè gaŋ ŋkum sè mʉbu kʉəp ŋgòye sə nzeŋgòn feŋ laŋ.>>

3 Ŋwè nəmòk à ye ŋgà tsòhòbum Nwi taŋntèŋ nè liŋ ye à ye Izayà nà'a à duk də, <<Ŋgì ŋwè nəmòk sə cèp torə vè sə ŋgəà, nə sə yuhu də,

<Gù tsə'rə fa Tà Nwì mandzè ye,

rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèè
mandzè ngògì cà ca.> >>

Yi à sə cèp yè'sə nga yi sə duk
yà'sə Jon ngà bàptesə bwìŋ nə.
4 Jon à sə ni nsàap cèək mok sè wo
à sə gù yà' bə nwèes nàm nəmòk
nè wo togè nà' də kàme. Yi à ni
tse' korə ngùp sə mbwèe yi. Yi
à sə zù ngwim bə nu. 5 Bwìŋ à
tesə vè mvwe' lak Jòrosalèm nə ye
nzenğòn Jùdiyà pwe' ngòkè tsèŋ
yi. Mok sə və mvwe' lak sè yà'
kəp ndzəp Jòridàn pwe'. 6 Wo à
vè, nə duk də wo kəacù bə bup
awo laŋ fana yi bàptesə yà'wèŋ
sənə ndzəp Jòridàn nə.

7 Jon à yə nga bòp bù Faràsi
bə bòp bù Sadusi wèŋ sə kpəəŋ
vəə də yi baptesə wo. Yi duk
fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ ngwì bù
no, tsə' wèŋ nga'a ndà də wèeŋ
caŋ, nə swirə ngə' nè Nwii nə
fa bwìŋ è? 8 Wèeŋ gù yusə aco
yà' ni tsok də wèŋ bwìŋ fa bup
awèŋ ŋkwèŋ laŋ. 9 Wèeŋ kà də
wèeŋ sə tsərə də wèeŋ nə swirə
bàusə wèŋ sə duhu də, <Tàcici
avès à ye Abrahàm> duk. Busə
mù sə tsə' wèŋ də aco Nwì jəŋ liis
yè'e, nə gu fa Abrahàm bwe bə
zeŋ. 10 Yuk a. Njəm nə nòsə kù'
ngògbè' màk tū nə sə mbwè. Tū
nə fòpwe' nə nà'a kà-a nto'o sè
bèboŋ zəm, wo nə gbe' mak nà'
sə nze, nə te' teŋ gèsə nà' sə misè.
11 Mù bàptesə mēgù yàm bwìŋ bə
ndzəp ngòmitsə' də wo a bwìŋ fa
bup awo ŋkwèŋ laŋ. Nwè nə yi
nə və maŋkwèeŋ mū nə baptesə
bwìŋ ye bə Yòŋsə nə Rərəŋ nə nə
ye bə mis. Yi yam ghak mū yi. Mù
ka yè'e kəkurè co mù bək fa yi
kùuŋgùp ye yeŋ. 12 Yi tse' wàam
nzaŋ ye ndzə bohòyi ngòcis nzaŋ
bə zeŋ. Yi nə nəmsə nzaŋ sə mū
təpə, nə teŋ dzədzəə sə sə mvwe'
mis nə nà'a kà liigè.>>

Jon Bàptesə Jisòs

(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

13 Mvək nè Jon à sə bàptesə
bwìŋ anə à ye fana Jisòs ye'e
me'rə nzenğòn Galili, nə lo mvwe'
ndzəp Jòridàn. A kə dzèŋ fo', yi kə
ye Jon də nà'a baptesə yi. 14 Jon
lap mandzè ngògù də ya Jisòs
teŋsə. Yi duk fa Jisòs nə də, <<A
nə ye co wu bàptesə mū wù, wù
sə və bwìŋ də mū bàptesə wu
mù yè'sə va?>> 15 Jisòs duk fa nà'
də, <<Mù ri ve'nə sè' laŋ, bàptesə
mū ntèŋ. Busə a gù-a ve'nə ye
də a gù yà'sə yusə yà'a kəkurè
bohòNwì.>> Yi anə duk ve'nə,
Jon nə dzəm. 16 Mvək nè wo anə
bàptesə wes yi ntèŋ fana Jisòs tesə
kok sə ndzəpə anə. Ntòbu à mùhu
nòoŋ to. Yi ye nga Yòŋsə nè Nwì
nə tsə tesə vè mbwa co kəkəbùŋ,
nə kə naaŋ yi mütuhù. 17 Anə
geŋ, ŋgì mòk cep tsoŋ mubu anə
də, <<Nè'e mo àm nè mù dzəm
yi sə ntùù mù. Mū kwagè bohòyi
ve'e wùriŋ.>>

4

Satà Mùmsə Jisòs

(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

1 Yòŋsə nə à jə lòJisòs mvwe'
səmok sə ŋgəà də ya Satà nè
yi ŋkum ze' nə mumsə ja'a nà'.
2 Ghà nè yi à cu fo' ndzəm hum
kwè bə marəŋ sè' hum kwè nga
yi ka muzəp yumok kè cùhù gesə
lok fana njè yaŋ yi. 3 Fana Satà nə
və bohòyi, nə duk fa Jisòs də, <<A
ye-a də wu mo Nwì, cep-a ya liis
yè'e buuŋ na beŋ nga wu zu.>>
4 Jisòs à duk fəsə fa nà' də, <<Wo
à còm nòŋsə ndzənə Nwək Nwì
duk də, <Kaco ŋwè cum megu bùu
ŋàaŋ zuzū yeŋ.> >> 5 Anə gèŋ,
Satà nə jə lo Jisòs mvwe' ntəm lak
nə rərəŋ nə. Ntəm lak nè rərəŋ
nà'nə, a lak Jòrosalèm. Yi kə tes
nà' mū ndündap Nwì nè ghaŋ nə,
mvwe' sè yà' sàp wùriŋ, 6 nə duk

fa Jisòs nè dè, <<A ye-a dè wu mo Nwì, wù li gbù tson lo-a sè nze-è. Bùsè yà' cu ndzənə njwàk Nwì dè, <Nwii nè fa masinjàa ye njan ngòjè ñkərè bohòwù, dè yà'wèen kotsè' wu m̀tsè bə bo awo ya wu nè kà kù nè kù ta.>> ⁷ Jisòs cep fəsə fa yi dè, <<Nwàk Nwì sè duk sè' dè, <Wù ka tse' ngòbùə ja'a Tà nè yi Nwì yòyen.>> ⁸ Satà nè jəŋ mali lo yi m̀m̀mvwe' tu nda mòk nè nà' sàp lòm̀tsè vè'è wùriŋ. Wo à təŋ mbwa, yi niŋ tsok fa Jisòs lak bə ghàak sè sənə nzenğònè'e pwe'. ⁹ Yi duk fa nà' dè, <<A ye-a nga wù təŋ-na bə tumfərə, nè kuksə m̀ m̀ fana bum sè wù sè yə yà' yè'e pwe', m̀ nè fa wu yà'.>> ¹⁰ Jisòs duk fa nà' dè, <<Satà, coho gesə fo'. Nwàk Nwì sè duk dè, <Nwè tse' ngòkùksə mègù Tà nè yi Nwì ye, nè fak megu sè' bohòyi yiŋi.>> ¹¹ Yà'a mvwe' sè Satà nè à mè'rə Jisòs, nè lo. Masinjàa Nwì wèŋ və, nè kə jəŋ ñkərè bohòJisòs nè.

*Jisòs Yèto Fàk
Mvwe' Nzenğòn Galili
(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)*

¹² Jisòs ànə yuk dè wo nisə Jon ndapndzəm fana yi ye'e lo yuye mvwe' nzenğòn Galili. ¹³ Yi à ka mok mvwe' lak ye Nazàre cum. Yi à kè cu mok mvwe' lak Kàpanùm. Kàpanùum m̀lak mòk nè nà'a ngù təm Galili. Tse' nze nè fo' b̀ùù Zebulòbə b̀ùù Naptalè wèŋ. ¹⁴ Yi à kè cu fo' ya yusə ngà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Izayà à cèep ye zìnə. Yusè yi à cèp sè dè,

¹⁵ Nze b̀ùù Zebulòbə b̀ùù Naptalè nè nà' kuəp mvwe' ndzəp nè ghan, nè nà'a nga wù to càsə Jòridàn. Wo togè nze nè dè

Galili, lak b̀ùù mvumvum wèŋ.

¹⁶ Wèŋ sè wèen cugè sənə ndzəm, wèŋ a yə mareŋ mòk nè ghan.

Mareŋ nè nè rəen bohòwèŋ sè wèŋ à sè cu sè mvwe' nzenğòn ngə' kpə yà'a.

¹⁷ A yè jə mvək ànə, Jisòs sè tsoho kè' ncèp ye. Yi sè duk dè, <<Wèen kupəsə, nè bwi fa b̀up awèŋ ñkwèŋ, b̀ùùsə gan ñkum sè m̀bu kuəp ngòye sè nzenğòn fəŋ laŋ.>>

*Jisòs To Ngàa Fàak Ye
Sè Mantombi Kwè
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)*

¹⁸ Mvəsè Jisòs à sè gi ngù təm Galili fana yi ye nwè nəmòk bə moma ye wo ba. Wo à ye Saimù (nè wo togè yi sè' dè Pità) bə Andrù. Wo à ye ngàa ko fuk nga wo sè fuk bə ram. ¹⁹ Jisòs duk fa yà'wèŋ dè, <<Wèen bə' vè m̀ ya m̀ yə'rə wèŋ ngòko jə vè fa m̀ bwiŋ.>> ²⁰ Wo à yuk ve'nə ntèŋ, wo me'rə mak nonşə ram awo sè, nè yuŋ lo yi. ²¹ Yi à lòghàr, yi ye fe'lə mok sè' bwiŋ ba. A ye sè' bwe nwè nè mò'fis. Liŋ awo à ye Jem bə Jon. Liŋ tè' awo à ye dè Zebèdi. Yi à yə wo nga wo cu sè ngwesè bə tè' awo nè wèŋ nga wo sè g̀ùh tsə'rə ram awo. Jisòs to wo. ²² Wo à yuk ntèŋ, wo me'rə ngwes awo bə tè' awo sè', nè yuŋ lo Jisòs nè.

*Jisòs A Yə'rə Bwiŋ,
Nə Gũŋsə Ngàa Yiyan Wèŋ*

²³ Jisòs à kè' nzenğòn Galili pwe'. Yi sè yə'rə bwiŋ m̀m̀mvwe' ndap piriya b̀ùù Jus, nè sè tsoho Ntirè nè Bəboŋ nè nà'a bə nzak gan ñkum Nwì nè. Yi à sè gũŋsə bwiŋ bə nsàp yiya nè fòpwe' nè wo à tse'. ²⁴ Bwiŋ à yuk lòwes yusè yi à sè g̀ù sè mvwe' lak yà'sə, nè ye mvwe' nze Siriyà nè pwe'fo'. Yà'sə à g̀ù, wo sè jə vè fa yi b̀ùù sè wo à tse' nsàp yiyan nè fòpwe'. Mok à ye b̀ùù sè yòŋsə ze' à ye ndzə ni' wo, sè wo sè gb̀ù nènò' bə sè wo à kpə sak kè' ni' mamòk wèŋ pwe'. Wo à jə vè wo ve'nə, yi g̀ù wo pwe', wo gũŋ. ²⁵ Mfèŋ-bwiŋ

à tesə, nə sə yuŋ lo yi. Bùu yè'sə à tesə vè mvwe' Galili, Dikàpolis, Jòrosalèm, Jùdiyà nə ye ma ndzəp Jòridàn mamòk.

5

Jisòs Tsòho Nza' Nwi

Mù Ndàhà

(Luk 6:20-23)

¹ Jisòs à yə mvə'nə bwiŋ à kə mà wùriŋ fana yi kok lo mùmvwè' nda nəmòk. Ngàa fàak ye wèŋ à kə gùm yi ghàr fana yi cum tsoŋ nze, ² nə yeto ngòyərə wo duk də,

Kwəkwa Nə Nà'a Zinə

³ <<A reŋsi bohòbùu sè wo ri də wo ka kəkùrè bohòNwi yeŋ, bùusè tse' gaŋ sè mabu nsàp bù ànə.

⁴ A reŋsi bohòbùu sè wo sə tɛ', bùusè Nwii nè yisə fa wo ndzəplis awo.

⁵ A reŋsi bohòbùu sè wo fùè, bùusè Nwii nè ghaksə wo bə yusè yi à kà' də yi nə fa bùu ye wèŋ.

⁶ A reŋsi bohòbùu sè tsətsərèə awo cu ghak ñkùuŋ ngògù yusè yà'a kəkùrè bohòNwi, bùusè Nwii nè kə ze'sə wo bə yusè wo sə tsərə sə.

⁷ A reŋsi bohòbùu sè wo koksəgè manziŋ bohòbwiŋ, bùusè Nwii nè koksə manziŋ bohòwo sè'.

⁸ A reŋsi bohòbùu sè wo tse' ntəm sè rərəŋ, bùusè wo nè kə yə Nwi bə lis.

⁹ A reŋsi bohòbùu sè wo fagè fifi mətətsərèə bwiŋ, bùusè Nwii nè to wo də bwe ye.

¹⁰ A reŋsi bohòbùu sè bwiŋ sə yeŋsə wo ngə' njo nè wo sə gù yusè yà'a kəkùrè bohòNwi, bùusè tse' gaŋ sè mabu sə nsàp bù ànə.

¹¹ <<A reŋsi bohòwèŋ nga bwiŋ sə yàk weŋ, sə fa weŋ ngə', nə sə ci' nsàap mvwèes sə bəp pwe' mū tuhù wèŋ njo nè wèŋ sə yù

mandzə àm. ¹² Wèeŋ kwa, nə kà fù' bùusè wèeŋ nè kə tse' ləlàk mabu ñkùuŋntèŋ. Yà'a mègù sè' mvə'nə wo ànə yeŋsə ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ sè wo à ye to mantombii wèŋ ngə' sè' ve'nə.>>

Ngàa Gaŋ Ñkum Nwi Wèeŋ

Ye Co Ci' Bə Mareŋ

(Mak 9:50; Luk 14:34-35)

¹³ <<Wèeŋ co ci' bohòbwiŋ sə nzeŋgòŋ pwe'fo'. A ye-a nga ci' cwè'lə bəp, mandzə nè ngògù yà' ləm fe'lə kà mok ye. Yà' kà fàk mok tse', wo nə ke'mak yà' sə nze, mangòŋ nəŋ ca kù mbwa.

¹⁴ <<Wèeŋ co mareŋ bohòbwiŋ sə nzeŋgòŋ pwe'fo'. Wo ci tes-a lak mətù nda, kaco yà' ye səswihi yeŋ. ¹⁵ Kaco ñwè bwe' laàm, nə swihi nà' sənə tasà yeŋ. Yi nə tes nà' mənə yumok jəja ya nà'a sə reŋ bohòbwiŋ mū nda'à anə pwe'. ¹⁶ Yà' mègù sè' ve'nə də wèeŋ gū mareŋ awèeŋ reŋ bohòbwiŋ. Nà'a reŋ ya nga wo yə bəbò awèŋ nè wèŋ sə gùu, wo kùksə Tè' awèŋ nè yi cu mabu.

Yəyərè Nə Bə Nzak Lùk

¹⁷ <<Kà də wèeŋ tsəm də mù a vè ngòlèsə lùk Musi nə ye bum sè ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ à yərə fa bwiŋ yà'a duk. Mù a ka ngòlèsə yà' və, mù a vè ngòkè gù fàak am də ya bwiŋ riŋ də, yusè wo à yərə sə yà' kùrə lòbə zeŋ. ¹⁸ Wèeŋ yuk, nə tsərə tse' yusè mù sə cəp yè'e bəbòŋ. A ye-a nga ntòbu bə nzeŋgòŋ cu mali mvə'nə yà'a yè'e, ye də mubè'lə yumòok nə kà ndzənə lùk nè mò'fis momjo ve'ε coho tesə yuk. A nə kà cohòyuk tètè fàak awo kə me ñkuŋ. ¹⁹ Ye də a ye-a nga mubè'lə lùk mègù-a momjo ve', ñwè kà nà' nòŋsə, nə yərə fa bwiŋ sè' də wo kà nà' sè' nòŋsə, fana ye də ñwè ànə nə ye momntilip mvwe' gaŋ ñkum Nwi.

Nə ye sè' də, a ye-a sè ndà pwe' nè yi nonşə lùk sə, nə yə'rə fa bwiŋ ŋgònonşə yà' sè' fana ŋwè ànə nə ye ŋwè nè ghaŋ mvwe' gaŋ Nwi. ²⁰ Mù sè tsè' fa weŋ də, kaco wèŋ nè cu mvwe' gaŋ Nwi yeŋ tse'ŋga wèŋ dzəm zìnə ŋgògù yusè yà'a kəkurè bohòNwi nə ghak casə mvəsè ŋgàa yə'rè bwiŋ lùk nə ye bùu Farasi wèŋ gùgəə.

Jisòs Yə'rə Fa Bwiŋ
Bə Nzak Jəjò'
(Luk 12:57-59)

²¹ <<Wèŋ ànə yuk də wo à duk fa bù njamòk wèŋ də, kà də ŋwè zè ŋwè duk. Də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk zè mòk fana wo nə jəŋ və yi mvwe' nzak. ²² Mù sè tsè' weŋ nè ŋga'a nè'e də, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk jòk bohòmòk wà jì njo, yi nə tse' nzak. Nə ye sè' də a ye-a sè ndà, ŋga yi to-a moma ye mòk də <Wu yu nə wà> fana yi nə ye li kaŋsurù ŋkuŋ. Nə ye mali sè' də, a ye-a ŋga ŋwè to ŋwè nəmòk də <Wùu ləm>, fana yi tse' ŋgə' nè ŋgòkè sə sə misè. ²³ Ye də a ye-a ŋga wù də wu kuksə Nwi bə fəfa yò, nə kə dzeŋ-a mvwe' kàm nè wo fagè Nwi fəfa mbwa nə fana wù tsərə kok də moma ye mòk tse' jəjòk bohòwù, ²⁴ wù me'rə tes yusè wù anə də wu fa sə fo', nə lo kə mesə və weŋ moma yònə. Wenə mèsə ŋkuŋ wù bwi və, nə kə fa Nwi fəfa yònə. ²⁵ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk də yi gù nzak wenə mü kot, boŋ ghak də wenə mesə bə mvək nè wèŋ ka mü kot anə ntòkə dzeŋ. Bəsə wu kə dzeŋ mü kot, yi nə fa wu ndzə bohòŋgà sak nzak. ŋgà sak nzak nə nə fa wu bohòŋgàa tà m wèŋ fana wo nisə wu ndapndzəm. ²⁶ Mù tsè' wu yusè zìnə də wu nə cum mam mbwa tətè tse'ŋga wù lək wes mbàam sə, dolà kà cu ŋkuŋ wù tesa.

Nzak Sàhà

²⁷ <<Wèŋ ànə yuk laŋ də wo à duk də, ŋwè kà nto ko. ²⁸ Nè ŋga'a nè'e mù sə tsè' weŋ də, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk kək mègù-a ŋwàŋwè bə lis də ŋwà nè'e bòco bə nà' noon fana ye də yi ko nto bə nà' sə ntùu yi yà'sə laŋ. ²⁹ Ye də a ye-a ŋga lis yo sè ma mòk sə gù-a wu ŋgògù bup fana wù fis mak tosə yà', a dzəm nà' ye lis yo sè ma zù. Bògha' də ni' yònə bisə ma mòk ve'nə ntèŋ nə nonşə nè də yà'a cum fo' lònŋ, wù kə ni bə zeŋ mvwe' ŋgə' nè sə misè. ³⁰ Nə ye sè' də a ye-a ŋga bo ma zùu yo sə gù-a wu ŋgògù bup fana wù gwe' tiŋ mak nà'. Bògha' nè də ni' yòo nə bisə ma mòk ve'nə ntèŋ nə nonşə nè də nà'a cum fo' pwe', wù kə ni bə zeŋ sə misè.

Nzak Ga'a Gù
(Mat. 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ <<Wo ànə duk sè' də, ŋwè nè yi duk-a də yi me'rə ŋgwe ye fana yi com fa nà' ŋwək ndzə bohòdè yi me'rə nà' laŋ. ³² Nə ye də mù sə tsè' weŋ ŋga'a də, a ye-a ŋga ŋwè me'rə ŋgwe ye, ŋga ka bùu njo nè də nà' sə yù mbəmbam sə mbiŋ yeŋ fana ye də yi gù ŋwà nə yi ŋkuŋ nà' ko nto. ŋwè nəmòk kə jə-a ŋwà nè wo me'rə yi nà'nə, ye də ŋgəŋgàŋ ko sè' nto.

Nzak Nkèŋ

³³ <<Wèŋ nà yuk sè' də wo à duk fa bù njamòk wèŋ də, ŋwè nə kà wà kèŋ basè. Də yusè ŋwè kèŋ yà' bohòTà laŋ àle yà' təŋ megu ve'nə. ³⁴ Nè ŋga'a nè'e mù sə tsè' weŋ də a ye-a ŋga wù də wu kak tes yusəmòk fana wù kà kèŋ lok nè kè' mò'fis. Kà də wu kèŋ ntòbu duk, bùusè nà'a yà'sə kapràk Nwi. ³⁵ Kà ngùp nze nè'e sè' kèŋ bùusè nà'a yà'sə mvwe' sè Nwi tes kùu ye. ŋwè kà lak Jòrosalèm sè' kèŋ bùusè yà'a

yà'sə ntəm lak ŋkum nè ghan nə.
³⁶ Nwèe kà tu ye sè' kɛŋ lok, bùusè
 kaco wu gu kupsə riŋ to nùèmtu
 nè mò'fis ŋgòye fəfop kè səsən
 àlɛ' yeŋ. ³⁷ Yusè wù duk-a də
 wu cep pwe', yà'a ye megu <N̄ bə
 Hai> ba. A càsə-a m̄ mvè' ènə
 ye də yà' vè yà'sə mok bohòSatà.

Nzak Gù Fəsè Bup Bə Bup
 (Luk 6:29-30)

³⁸ <<Wo ànə duk sè' də, lis bə lis,
 nzòŋ bə nzòŋ. ³⁹ Nè ŋga'a nè'e
 m̄ sə tsè' weŋ də, ŋwè nəmòok
 gù-a wu bup, wù kà yi bup gù
 fəsè fa. A ye-a ŋga ŋwè nəmòok
 sam wu mbumbuk ma zə mpaan,
 wù me'rə yi sam wu mbumbuk
 ma ŋkwip sè'. ⁴⁰ A ye-a ŋga ŋwè
 somse wu m̄ kot, nə jəŋ cək
 yòfana wù me'rə yi jəŋ nè ndzə
 tsətsə'rè nè sè'. ⁴¹ A ye-a ŋga ŋgà
 tàm mòk ko wu bə ŋàŋ də wu bək
 bum ye, wù bək casə mvwe' sè yi
 də kùrə sə. ⁴² Nwèe leŋ-a yumok
 bohòwù, wù fa yi. Nwè nəmòok
 duk-a də wu samsə fa yi yumok,
 wù samsə fa yi yà'.

Dzəm Bùu Sè Wo Bèŋgè Wu
 (Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ <<Wo ànə duk sè' də, dzəm
 ŋge' yo wèŋ, nə beŋ bùu sè wo
 bèŋgè wu. ⁴⁴ Mù duk yàm ŋga'a
 də, dzəm bùu sè wo bèŋgè wu
 sə sè', nə sə leŋ fa bùu sè wo
 sə yeŋsə wu ŋgə' wèŋ piriya.
⁴⁵ Wèŋ gu ve'nə, wèŋ ye bwe Tè'
 awèŋ nè yi cu m̄bu nə, bùusè yi
 gùgè nùm ye nà' sə to bohòbùu
 sè bup bə sè bəboŋ wèŋ pwe'
 yəyərè. Nə ye fe'lə sè' də yi gùgè
 mbàŋ li bohòbùu sè bəboŋ bə sè
 bup pwe' sè' yəyərè. ⁴⁶ A ye-a ŋga
 wèŋ sə dzəm mègù bùu sè wo sə
 dzəm weŋ, ye də aco Nwì lak weŋ
 bùu yà? A mègù-a bùu sè bup sè
 wo ŋgàa benè mbàam tas yà'a wo
 gùgè ka sè' ve'nə yeŋ à? ⁴⁷ Nə ye
 də a ye-a ŋga wèŋ cepse megu-a
 ŋge' awèŋ, ye də yusè wèŋ gu fis

zok sə yè'sə yà? Mù də bù pegè
 wèŋ gùgè sè' ve'nə àlaa. ⁴⁸ Wèŋ
 tse' ŋgògù bəboŋ bə bum pwe'
 mvè'nə Tè' awèŋ nè m̄bu gùgè.

6

Kà Bum Njo Nè Bwiŋ Ye Nga
Wo Kwasə Wu Gù

¹ <<Jəŋ ŋkərə də wu kà fàha
 Nwii yo mantombii bwiŋ də ya
 wo kwasə wu gù. Bùsè wu gù-
 a bum yè'sə mvwe' bwiŋ ve'nə
 fana Tè' yo nè yi cu m̄bu nə kà
 wu làk. ² Ye də a ye-a ŋga wù
 də wu fa ŋwè nè yi ka yumok
 tse' yumok fana wù kà də wu
 yəm bùsə yà' ŋki duk. A yəmgè
 nsàap ŋkii yà'sə ŋgàa tè'èŋkup
 yà'a. Wo gùgè ve'nə mvwe' ndap
 piriya bə ŋgu mandzè də ya bwiŋ
 ye wo, nə kwasə wo. M̄ tsə' weŋ
 kek də wo gù ve'nə yà'sə ye də
 wo tse' wes lələ' awo yà'sə laŋ.
³ Bəboŋ də wu dzəm-a ŋgòfa ŋgà
 jìŋ yumok fana wu gù co bo ma
 mòk kà yusè bo ma mòk sə gùu
 ri. ⁴ Yà'a nə ye səswihi, fana Tè'
 nè yi yəgè mvwe' səswihi nə nè
 lak wu.

Nzak Piriya
 (Luk 11:2-4)

⁵ <<Nə ye də wèŋ cu ŋgògù
 piriya fana wèŋ kà də wèŋ gu
 co ŋgàa tè'èŋkup yà'a duk. Wo
 dzəmgè ŋgòlòkok təŋ m̄tsè, nə
 sə leŋ piriya m̄mvwe' ndaap
 piriya nə ye mvwe' ga'a ndu-
 mandzè wèŋ də ya bwiŋ ye wo.
 M̄ tsə' weŋ zinə də nsàp bù ànə
 gù ve'nə yà'sə, ye də wo tse' lələ'
 awo yà'sə laŋ. ⁶ Yusè də wu dzəm
 ŋgògù piriya fana wù ni lo ndzə
 rum nda' à wù, nə kosə ncù, nə gu
 piriya bohòTè' yo nè yi cu mvwe'
 səswihi nə. Wu gù mvè' ànə fana
 Tè' yo nè yi yəgè bum sè yà'a
 səswihi nə nè lak wu. ⁷ Nə ye sè'
 də wèŋ cu ŋgògù piriya nə fana
 wèŋ kà də wèŋ sə d̄h̄u yiskok

yusè yà' ka fàk tse' co bù pegè wènj òk. Wo tsèrègè yàwo dè wu lèj-a, nè sè cèp fèsè sè' yusè wu cèep sè tètè àlè, Nwì yuk pìriyà nè bùu zèj. ⁸ Wènj kà dè wènj ye co wo òk, bùsè òk wu sè muk cù ògòfèk Tè' yo nè yumok fana òga yì nè rìj lo ye yusè wu sè dzəm bohòyi sè tè.

⁹ <<Ye dè wènj nè sè lèj màm̀v̀èk nè'e:

<Tè' avès nè wu cu m̀bu, k̀k̀k̀sèè ye b̀ l̀j yo.

¹⁰ Gañ Nkum yòsè v̀.

Yusè wu dzəm dè yà'a fak, wu gu yà' fak sè nzeǹg̀òn sè' m̀m̀v̀è' nè wu g̀g̀è bum yo sè fak m̀bu.

¹¹ Fa a ves b̀j sè v̀ès nè z̀ yà' ntinè.

¹² Swì fa v̀ès b̀p avès sè' m̀v̀è' nè ves swì fagè bùu sè wo g̀g̀è ves b̀p.

¹³ Nè kà ves m̀we' sè co m̀m̀umsè kè tsen ves jè l̀.

M̀we' sè Satà nè cu, wu caǹsè gesè fis ves fo'.* >

¹⁴ B̀sè a ye-a òga òwè gu wu b̀p, wu swì fa yì fana Tè' yo nè yì cu m̀bu nè nè swì fa wu yòsè'.

¹⁵ Wu kà-a b̀wìj b̀p sè wo gu bohòwù swì fa fana Tè' yo nè kà wu yòsè' swì fa.

Nzak Dzè Zuzu

¹⁶ <<A sè' dè ghà nè wènj sè dzè zuzu fana wènj kà dè wènj gu tse' si awèj co òwè nè njè sè ya yì, m̀vès ògà tè'èj k̀p wènj g̀g̀è yà'a òk. Wo gu tse'gè si awo co njè sè ya wo vè'è dè ya b̀wìj ye rìj dè wo sè dzè zuzu. M̀ sè tsè' fa wèj zìnè dè wo gu vè'nè fana ye dè wo tse' wes l̀l̀l̀' awo yà'sè l̀j. ¹⁷ Ghà nè wu cu-a dè wu dzè zuzu fana wu kwak si yo l̀l̀j, nè swak tu yo b̀b̀j. ¹⁸ Ya b̀wìj kà

dè wu sè dzè zuzu rì. A rìj megu Tè' yo nè yì cu m̀we' sèswìhì nè yìyi. Tè' yo nè yì rìgè yusè yà' cu m̀we' sèswìhì ènè nè lak wu yì.

Tse' Ghàk Ma M̀bu (Luk 11:34-36, 12:33-34)

¹⁹ <<Kà dè wènj loksè ghàha awèj sè nzeǹg̀òn fèj òk. A fèj m̀we' sè aco ndu bè nzèk nè ye ògà yè wènj gu b̀psè yà'. ²⁰ B̀gha' dè wènj loksè ghàha awèj lè m̀bu. A m̀ba m̀we' sè kaco nzèk bè ndu nè ye ògà yè wènj gu lok yà' yumok wèj. ²¹ M̀ òk vè'nè bùsè m̀we' sè ghàha awèj cu-a fana ntəm awèj nè cum megu sè' fo'. ²² Lis yoo maren nè ndzè ni' wu yì. A ye-a òga lis yoo b̀b̀j fana ye dè ni' yònè, nè r̀wìj bè maren. ²³ Yà'a sè' dè a ye-a òga lis yo ka b̀b̀j wèj fana ye dè ni' yòpwe' r̀wìj bè mandzəm. Ye dè a ye-a òga ni' yo nè r̀wìj bè mandzəm vè'nè ye dè a òg̀g̀i' ndzəm nè fèj bùè.

Nwì Nè Ye Mbàm (Luk 12:22-31, 16:13)

²⁴ <<Kaco òwè fak òkwèj bohòmasà ba wèj. Yì nè dzəm fis mòk, nè b̀j mòk kènè aco yì sè fak bohòmòk zìnè nè kà mòk nè co yumok jè lok. Kaco wu fak bohòNwì nè ye bohòmbàm wèj. ²⁵ Ye dè m̀ sè tsè' wèj dè, kà dè wènj sè tè' kè'ca bè yòj̀sèè awèj njo zuzu bè ǹno kènè dè bè cèk sè ògònitse' m̀ ni' wèj àlè' òk. Yam gha' ka yòj̀sè òwè nè nòj̀sè zuzu wèj à? Nè ye sè' dè yam gha' ka òg̀pni' òwè nè casè cèk wèj à? ²⁶ Wènj k̀j a' na swìj sè yà'a m̀bu yè'e nè. Wo kà yumok m̀nzùu b̀gè, nè kà sè' k̀p nè kà t̀p sè' tse'. Wo ye-a sè vè'nè, Tè' awèj nè m̀bu fagè wo zuzu. Ghak yè'sè wèj kè swìj è? ²⁷ A m̀g̀orè wèj ndà nè dè aco

* **6:13** 6:13 Aco ncèp ènè ye sè' dè, Caǹsè fis gesè lo ves m̀we' b̀p. Ǹwàha mok sè zəm naan gesè lo dè, Gañ nkum sè yò, òj̀j ye sè yò, k̀k̀k̀ ye sè yò, m̀vèsè nè m̀vèsè. Yà'a ye vè'nè.

yi naan gesè nùumbu mok mənə nùumbu ye də būsə yi jik yi ε?
²⁸ Bə ma nə cək, wən sə te' bə nzak cək ye bə yà? Tsəə a bə nzaamngan sè yà'a fomgə yè'e məm̀və'nə yà'a kùkgəè è. Wo kà ndàp caǹsəgè, nə kà cək sè' ba'.
²⁹ Ye də m̀ sə tsə' wen də a megu-a sè nkum Sòlomù bə ghàha ye sè yi à tse' sə pwe', yi à ka nsàp cək mòk co nzaamngan yè'sə ni yuk.
³⁰ A ye-a də ngan sè wà sè aco wù ye yà' ntinə, a ye zòŋ nga wo tən səsə yà' laŋ yè'e Nwì sə jəŋ nkərè bohòwo ve'nə, ye də kaco yi jəŋ casə ghak nkərè bohòŋwè yeŋ à? Oòbùu am wən, wən ka Nwì ntəm awən pwe' fa. ³¹ Bum yè'sə nə yeè nə ve'nə fana kà də wən sə te' ke'ca də vées nə zu kok yè'sə yà le-ò, vées nə no kok yè'sə yà le-òkè də vées nə jəŋ kok cək yè'sə fòle-òduk. ³² Busə a làpgè nsàap bum yè'sə gũgũ b̀u sè wo ka Nwì riŋ. Bohòma njàwən fana Tè' awən nè m̀bu riŋ də wən tse' ngòtse' bum yè'sə pwe' laŋ. ³³ Làp to mantombi le gan nkum Nwì, nə ye ngòye kəkərè mantombii yi nkun fana bum mok yè'e pwe' nə ye sè' sè yàwən. ³⁴ Ye də ŋwèe kà də yi te' fa zòŋ duk, zòŋ nə te' tu ye yi. Numbu nè fòpwe' tse' ngə' nje kəkərè bə numbu nə.

7

Kà Nwè Nəmòk Sak
(Luk 6:37-38, 41-42)

¹ <<Kà də wu sak ŋwè nəmòk duk ya Nwii kà wu yòsè' kè sak.
² M̀ duk ve'nə b̀usə Nwii nè kè sak wu sè' m̀və'nə wù sə sak b̀u mok wən. A sè' də m̀və'nə wu f̀ fa b̀wìŋ fana yi nè f̀k fəsə fa wu sè' ve'nə. ³ Njo nè wu kùkgè m̀jəp nè jo nè nà' cu m̀ lisə moma yo, nə swi də bès t̀ nè ghan cu m̀ lisə wùu yè'e b̀u yà?
⁴ Kènə aco wù duk fa to moma yo

mòk də, <Tse' vesə lis ya m̀ fis fa wu m̀ jəp nè m̀ lisə wù> nà'a, ŋga nkəŋkəm jəp nə jəp cu ma m̀ lisə wù yè'sə va? ⁵ Wən ŋgaa tè'əŋkup wən, fis to le ntòjəp nè ghan nè m̀ lisə wù nà'a nkun ya wu nə tse' mandzè ngòyè rì nè jo nè nà' cu m̀ lisə moma yo nə.

⁶ <<Kà də wu fa b̀u sè wo bən bum sè yà'a rəreŋ bə ma nè Nwì duk, b̀usə wo nə kà yà' co yumok jə. Wo nə nəŋ b̀psə yà' bə kù, nə b̀u ko wu l̀.

Mandzè Nè Ngòtse' Yumok
(Luk 6:31, 11:9-13)

⁷ <<Leŋ Nwì ya yi nə fa wu, làap ya wu nə tse', kùum ya wo nə muk fa wu. ⁸ Busə ŋwè nè yi leŋ-a, ngəŋgàan nə tse', ŋwè nè yi lap-a, ngəŋgàan nə ye, ŋwè nè yi kum-a, wo nə muk fa ŋwè ànə. ⁹ Wən sè wən tè'ε bwe, mòk cu yo nè ŋga mo ye leŋ-a beŋ, yi fa nà' lis à? ¹⁰ Kènə mòok yo nə mo ye fek-a də nà'a fa yi fuk, nà' fa yi no-ε? ¹¹ A ye-a ŋga wən sè wən b̀p yè'e riŋ ngòfa bwe awən bum sè bəboŋ, ye də aco Tè' nè m̀bu nə, nə fa bum sè bəboŋ bohòb̀u sè wo leŋ yi sə wən ẁriŋ. ¹² Bum yè'sə də yusə wu dzəm-a də b̀wìŋ g̀ fa wu, wù g̀ fa wo sè' ve'nə. Yà'a yusə l̀uk Musi bə ncèep ŋgaa tsòhòbum Nwì wən pwe' sə cèp ve'nə.

Mandzè L̀ŋ
(Luk 13:24)

¹³ <<Ni m̀ve' ncùu ŋka' sè yà'a fəferè yà'a, b̀usə ncùu ŋka' sè wəwəŋ sè yà' tse' mandzè nè bəboŋ yà'a, a mandzè kp̀. B̀wìŋ nk̀u sè wo sə yù lònà'. ¹⁴ Ncùu ŋka' l̀uŋ fəferè, mandzè nə g̀ te'lə sè' nəb̀p. B̀u sè wo yə mandzè ènə, wo mòom gha b̀.

Rì T̀ Bə Nto'o Ye
(Mak 1:22; Luk 6:43-49, 13:25-27)

15 <<Wèeη jəη ηkərè bohòbùu sè wo sə gù basè də wo ηgàa tsòhòbum Nwì yà'a. Wo vèə, wù sè ye mənḡpni' də a nsunḡaη ηga wo ma ndzə tsətsə'rè furù' nè bup. 16 Wèeη nə riη wo bə nsàp mandzè nè wo sə gù bum awo. Kaco lèmu zəm yuk mənə ntwinènə' yeη, nə ye sè' də kaco wo kwìη yuk pià mənə ndi'ntsèə sè' yeη. 17 Tù sè bəboη pwe' zəmgè nto'o sè bəboη. Tù sè bup zəm sè' nto'o sè bup. 18 Kaco tù nè bəboη zəm nto'o sè bup yeη. Tù nè bup kà nto'o sè bəboη sè' zəm bwìη. 19 Tù nè fòpwe' nè nà' ka-a nto'o sè bəboη zəm, wo gwe' mak nà' sə nze, nə te' tēη gesə nà' sə misə. 20 Nà'a njo nè mù duk weη də wèeη nə riη bùu sè wo sə gù basè də wo ηgàa tsòhòbum Nwì sè wèη bə nsàp mandzè nè wo sə gù bum awo sə.

21 <<Ka də ndàaηwè pwe' nè yi togè mù də Tàa nè kè ni mvwe' gaη ηkum sə mabu sə yeη. A nè kè ni mbwa ηwè nè yi sə gù yusè Tè' am nè mabu nə sè dzəm də ηwèe gù. 22 Numbu sak nzak kè dzèη nùu fana bwìη ηkùuη nə sə kə dūhu fa mù duk də, <Tà, Tà, mù də vès à sə cèp bum Nwì bə liη yo àlaa. Vès à bə' fis fa bwìη yòηsəə ze' wèη bə liη yo, nə sə gù bum maηḡəηḡèη sè' bə liη yo.> 23 Mù nə tsok fa wo də, <Coho gesə lo ηḡu ni'ì mù fo', mù ka weη co bùu am riη yuk. Wèη ηgàa gù bup wèη.>

24 <<Nwè nè yi yuk-a ncèp àm nè mù cèep, nə gù mvè'nè mù duk sə, fana ye də yi co ηgà ηkərè nè yi à bom ndap ye mənə lis. 25 Yi ànə ci nà' mbwa fana mbùη li, ndzəp rwiη bə fəfè wèη pwe' bwi' ndap nə, nà' kà gbù bùusè wo à ci nà' mənə lis. 26 Nə ye sè' də ηwè nè yi yuk-a ncèp àm nə, nə kà mvè'nè mù duk sə gù fana

ye də yi ye co ηwè nè ləm nè yi à kè ci ndap nje mənə ηḡwansa. 27 Yi ànə ci wes nà' fana mbùη li, ndzəp rwiη bə fəfè wèη kə bwi' ndap nə nà' gbù. Gbù nè nà' à gbùu nə à ka gbù nè jo yeη.>>

28 Jisòs ànə cèp wes bum ye'sə fana maηḡo bù nè nà' ànə ye fo' nə à sèeη mam təəη bə nsàp yəyərè nè wo yuk nə. 29 Wo à sèeη ve'nə bùusè yi à sə yərè ye sə zok co ηwè nè yi tse' ηàη. Yi à ka ye sə co bùu sè wo yərè fagè bwìη lùuk Musì wèη yà'a yeη.

8

Jisòs Mèsə Fa Ngà Kuturu Yiya Ye
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

1 Jisòs ànə sə tsooη mündahà anə fana maηḡo bù mòk yuη yi ve'ε nèbup. 2 Anə geη, ηgà kuturu nəmòk və, nə kə bùhu kə mantombii Jisòs, nə duk fa yi də, <<Tà, a bə-a wu co wù tesə mu na, wù gù fa mù yiya àm nè'e me.>> 3 Yi ànə duk ve'nə fana Jisòs fis bo, nə jwèη nà' bə zeη. Yi à sə jwèη nà', yi sə duk də, <<Mù dzəm laη, yiya yònə nà'a me.>> Yiya ye nə à mè mègù fo' sè' ghà ànə. 4 Yi duk fa fe'lə nà' də, <<Dù, nə kà ηwè nəmòk tsè' fa swì. Cà lògù bohòḡgà fa satikà', nə ni fa yi ni' yò, yi kək ja'a wu. Yi kù' mèsə, wù fa fəfa nè Musì à duk nə, ηḡòni tsè' fa bwìη də yiyaη yòa mè laη.>>

Jisòs Bə Nkum Sojà Mòk Nè Nwè Lakmum
(Luk 7:1-10)

5 Jisòs ànə və mvwe' lak Kàpanum. Mvè'nə yi à ni və ntèn, ηkum sojà mòk kə tseη yi məttsə, nə sə ləη nà'. 6 Yi sə duk fa Jisòs nə də, <<Tà, mo mòk nè vesi cugəə yi sə tesə mù bə fàk, yi nòyiyaη nda' à mù anə ve'ε nè co wù kà cèp to. Yiya nə a kpəsə

yi ni' nsàp nè co yi kà bùuŋ lok.>>
 7 Jisòs duk fa ngà' nà dè, yi nà vè
 kə gu mo nà ya nà'a guŋ. 8 Nkum
 sojà nà duk dè, <<Hai', kà wù vè
 Tà, bùusè mù ka kəkùrè co wù
 kə ni munda'à mù yeŋ. Cep megu
 lə bə cù fana ya mo fàk àm nà
 nà guŋ. 9 Mù ri ve'nə bùusè mù
 yè'sə ŋwə nè mù tse' ŋkwàha bùu
 mok mantombii mù sè mù sə yuk
 bohòwo sè'. Sojàa mok cu sè wo
 yukgè yàwo bohòmù sè' yo. Aco
 mù to mòk duk dè, <Vəə>, yi və.
 Mù duk fa mòk dè <Lòfa'>, yi
 geŋ. Nə duk fa mali mòk dè <Gù
 yu yè'e>, yi gu yà'.>> 10 Jisòs
 ànə yuk yusè yi à cèep fana yi
 mərə, nà duk fa bohòbùu sè wo
 à yù vè yi fo' sè dè, <<Mù sè tsè'
 fa weŋ ŋkəm duk dè, a mэгù-
 a sè mətsetsə'rəə bùu Izùre ma,
 mù ka ŋwə nəmòk fo' nè yi tse'
 nsàp dzədzəm nè dè aco mù gu
 to fàk bə ncèp cù àm ye yuk.>>
 11 Yi duk fe'lə dè, <<Mù sè cèp
 zìnə dè ntsə' dinà nè mvwe' gaŋ
 sè mubu sè kə wès numbu nà
 fana bwiiŋ nà və mvwe' bòop lak
 sè wo tse' ŋgwii bwiiŋ fo' zəzok,
 nè kə zə be'lə bə Abrahəm wèŋ.
 Wo zə be'lə bə Azik nà ye Jàkop
 wèŋ bəbè'. 12 Wo nà zə fo' ve'nə
 ŋga bùu Jus sè a nà ye co wo zə
 fo' lə wo sə, wo nà bə' fis gesə wo
 sə mbiŋ mvwe' ndzəm. Wo nà
 cum ca sə waŋ, nà sə zə nzòŋ.>>
 13 Jisòs bùuŋ duk fa bohòŋkum
 sojà nà duk dè, <<Bwi' foho lólak.
 Mvə'nə wù dzəm tse' sə ntuə wù
 yà'a, yà'a nà ye sè' ve'nə.>> Yiya
 mo ngà' nà à mè gù sè' ghà nè wo
 à sə cèep nà.

*Jisòs A Guŋsə Ngàa Yiyaŋ
 Nkùuŋ*

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

14 Jisòs à kə ni munda'à Pità, nà
 tseŋ malii nà' mbwa ŋga yi nònze
 bə yiyaŋ. 15 Jisòs jweŋ bo ŋwà nà
 fana yiya nà me. Nwà nà lokok,
 nà lap fa wo zəzə. 16 Numbu

ànə à ye ŋga nùm sə co tsə lòo
 fana wo jə və fa yi bùu sè wo à
 tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'i wo ve'ε
 wuriŋ. Yi à cèp gù ncèp mò'fis, nà
 bə' fis wes ze' sə bə zeŋ pwe'. Yi
 à guŋsə bùu sè wo à sə yaya wèŋ
 sè'. 17 Yi à gù ve'nə ya yusè Izayà
 ngà tsòhòbum Nwi ànə ceep bùuŋ
 və zìnə. Izayà nà ànə cep duk dè,
 <<Yi a jə lògesə wòwoo avès bə
 yiyaŋ avès yi bə tu ye.>>

NgòBə' Lòjisòs Guguŋ

(Luk 9:57-62)

18 Jisòs ànə ye mvə'nə bwiiŋ mà
 ŋgu ni'i yi wuriŋ fana yi duk fa
 ngàa fàak ye wèŋ dè bə yà'wèŋ
 to lo ŋkùp ndzəp mamòk. 19 Fana
 ngà' nəmòk nè yi ngà yə'rè fa
 bwiiŋ lùuk Musi caŋ və, nà kə duk
 fa nà' dè, <<Cicà, mù dzəm dè mù
 nà bə' lo wu ma nè fòlòŋ fo' nè
 wù sə lòo.>> 20 Jisòs duk fa nà' dè,
 <<Còp wèŋ tse' mvòk co wo cum
 ca, swiiŋ wèŋ tse' ndap awo fana
 mùu mo ŋwè mù ka mvwe' sè co
 mù nonjə tsoŋ tu am nà nooŋ
 yonjə tse'.>> 21 Ngà fàk nəmòk
 duk fa yi dè, <<Tà, mù foho lo-
 a maŋkwèŋ, nà kə tuuŋ t'è' lam
 ŋkuŋ è.>> 22 Fana Jisòs duk fəsə
 fa nà' dè, <<Yuu və mù, nà me'rə
 bùu sè wo kpə laŋ wèŋ tuuŋ bù
 kpəkpu awo.>>

Jisòs Gù Fəfə Nà' Teŋsə

(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

23 Jisòs ànə ni lo sənə ŋgwes nà
 fana ngàa fàak ye wèŋ sə yuu lo yi
 sè'. 24 Mvə'nə wo à sə lòo, fəfə nè
 bup cwiiŋ və ye mù ndzəpə anə.
 Nà' sə bwi'lə ke' ŋgwes nà, ndzəp
 sə ci ni lo ca nsàp nèbup. Yè'sə
 à sə ye ve'nə lònŋ ŋga Jisòs nà sə
 dzəm ye lo. 25 Wo à kə to yèmsə
 yi, nà duk fa yi dè, <<Tà, vesùwèŋ
 sə kpə yè'e kpə.>> 26 Yi duk fa
 yà'wèŋ duk dè, <<Wèŋ wəp yè'sə
 yà, wèŋ ngàa dzədzəm moòmjo
 wèŋ.>> Yi à duk ve'nə, yi lokok,
 nà duk fa fəfə nè ye ndzəp nà dè,

<<Teŋsə, nə kà mok cà fe'lə.>> Yi ànə cep ntɛŋ, bum pwe' teŋsə, ci'i təŋj fo' wamm. ²⁷ Bùu sə wɛŋ à mərə ve'ɛ, nə duk də, <<Nè'e nsàp ɲwə nè fò, fɛfɛ bə ndzəp wɛŋ sə yuk yi ɛ?>>

Jisòs Gũŋsə Bwiŋ Ba
Sə Wo Tse' Yòŋsəə Ze'
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Yi ànə to tesə lo nto ndzəp ma nja fana yi tesə və mvwe' lak Gadàrin. Bùu səmok wɛŋ à kə tsɛŋ yi bwiŋ ba. Bùu ye'sə wɛŋ ànə tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'i wo. Wo à sə cu mvwe' sə wo tuuŋgə bwiŋ. Yòŋsəə ze' sə à sə gù wo, wo bup ntum ve'ɛ nsàp nè co ɲwè kà mandzə ma nè wo cu nə cà. ²⁹ Wo ànə ye Jisòs ntɛŋ, wo cep torə fis duk də, <<Mo Nwi, wu ləp bohòvès yà? Wù vè də wu sə kə fa ves ɲgə' ɲga mvək nə ka ntòkərə à?>> ³⁰ Anə ye ɲga bòp ɲgùnaŋ mòk nè ghaŋ à sə zù kɛ'cà mvmvwe' nəmòk fo' sə mòom səsap. ³¹ Fana ze' sə lɛŋ Jisòs də a ye-a ɲga nà' də nà'a be' fis wo àlɛ, nà'a duk də wo kə ni ndzə ni'i bòp ɲgùnaŋ yà'a. ³² Jisòs duk fa yà' də yà'a geŋ. Wo tesə, nə kə ni ndzənə ɲgùnaŋ sə. ɲgùnaŋ sə pwe' à ca durə tsə ndzə baŋ anə, nə kə gbù ni sənə ndzəp Galili nə, nə kpù wes ca pwe'. ³³ A nə ye ve'nə fana, bùu sə wo à sə gũmsə ɲgùnaŋ sə wɛŋ carə lo yàwo sə mɹ ntòlak anə fana nə tsoho fa bwiŋ yusə yà' anə ye sə pwe'. Wo à tsə' bwiŋ yusə yà' anə gwe' ɲgàa yòŋsəə ze' wɛŋ sə sè'. ³⁴ Bùu sə mɹ ntòlak sə pwe'fo' à tesə vè ɲgòkə yə Jisòs. Wo ànə ye yi fana wo lɛŋ nà' də nà'a lo gesə mvwe' lak awo fo'.

9

Jisòs Gũŋsə ɲwə Nə
Yi A Bù'rə
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jisòs à ni sə ɲgwesə, nə to tesə lo ntondzəp ma nè nja, nə tesə və mvwe' lak ye. ² A kə dzɛŋ fo' fana bùu səmok wɛŋ bək jə və fa yi ɲwə nəmòk mukèhe ɲga ɲgəŋgàŋ à bù'rə bù'rə. Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm nè də aco yi gù yiyaŋ ɲwə nè me. Yi duk bohòŋwə nè yi kà gígè nə də, <<Mo àm, kà wəp, mù swi fa wu bup yo laŋ.>>

³ ɲgàa yə'rə fa bwiŋ lək mok wɛŋ à ye fo', nə yuk yusə Jisòs cɛp ye'sə. Wo duk sə vəə wo də, <<ɲwə ènə sə gù bupsə liŋ Nwi wà.>> ⁴ Jisòs riŋ yusə wo sə tsərə sə ntùu wo sə, nə duk fa yà'wɛŋ də, <<Wɛŋ sə tsərə nsàp bup ànə sə ntùu wɛŋ ve'nə bùu yà? ⁵ Co johò gha' ye'e nè ɲgòduk də, <<Mù swi fa wu bup yòlaŋ>, kə nè ɲgòduk də, <<Lòkok mɹtsə, nə gi lo yuyo? ɛ? ⁶ Fana mɹ nè niŋ fa wɛŋ də mùu mo ɲwè, mù tse' ɲàŋ sə nze ɲgòswi fa bwiŋ bup awo.>> Fana yi duk fa ɲgà' nè yi kà gígè nə də, <<Lokok, te' kəà yò, nə lo la'à wù.>> ⁷ Jisòs à duk ve'nə, yi lokok, nə lo yuye. ⁸ Bùu sə wo à ye fo' sə à yə ve'nə fana wo wəp, nə kuksə Nwi nè yi a fa bwiŋ nsàp ɲàŋ ànə.

Jisòs To Màtiyò
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Jisòs ànə casə fa'nə fana yi ye ɲwə nəmòk nè liŋ yee də Màtiyò. Yi à yə Màtiyònə ɲga nà' cu mvwe' sə wo là'gè mbàam tas fo'. Jisòs duk fa nà' də, <<Be' və mɹ.>> Yi à lòkok, nə be' lo nà'.

¹⁰ Jisòs à kə cu munda'à Màtiyònə ɲgòzù zuzù mbwa. ɲgàa ko mbàam tas bə bùu sə wo ɲgàa gù bup wɛŋ à kə cu be'lə bə nà' nə ye ɲgàa fàak ye wɛŋ. ¹¹ Bùu Farəsi wɛŋ ànə ye ve'nə fana wo fek ɲgàa fàak Jisòs sə wɛŋ də, <<Cicà àwɛŋ nə sə zù be'lə zuzù bə ɲgàa ko tas, nə ye

bùu mok sè ngàa gù bup wèŋ bùu yà'>> ¹² Jisòs à yuk fana yi duk fa yà'wèŋ dè, <<Bùu sè wo ka yiyan tse', wo kà doktà lappgè. A lapp mègù doktà ñwè nè yi sè yaya. ¹³ Wèŋ mum vèm bèn cèp nè wo à còm nà' ndzənə Nwàk Nwì dè, <Mù dzəm ghak yàm ntəm nè nà' tse' koksəmanziŋ nə nonşə ngòfa satikà' nè lùk sè dzəm.> Mù duk vè'nə bùusè mù à ka bùu bùu sè bəboŋ wèŋ vè, mù à vè ngòto bù ngàa gù bup wèŋ.>>

Nzak Dzè Zuzɔ
NgòKùksə Nwì

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Ngàa fàak Jon wèŋ à vè kè fek Jisòs dè, wo bə bùu Farasi wèŋ dzègè zuzɔ nùumbu mok, nə sè gu piriya, ngàa fàak ye kà yàwo gù yè'sə bùu yàlè? ¹⁵ Yi duk fəsə fa yà' dè, <<Aco bùu sè wo vè mvwe' sè wo sè zɔ bum gù wèŋ dzə zuzɔ à? Ka vè'nə sè yeŋ. Mvək nəmòk cu nè wo nə jəŋ gesə lo ndugù nə, fana bùu sè nə dzə zuzɔ mvək ànə. ¹⁶ Wèŋ yuk-a, kaco ñwè jəŋ cək nè fi, nə te' lok cək nè nà' vèp laŋ bə zeŋ yeŋ. Busè nè fi nə nə saha tesə ndzənə nè zəm nə fana yam ghak wesə ngà'a mvwe' sè nà' sàha mankwèŋ sè. ¹⁷ Yumook sè' dè wo kà dzè rùk sənə bès nè zəm kep gèsəgè, bùusè yà'a nə duk, nə vok bès nə. Fana rùk sè nə bup bə bès nə mwè. Bògha' lè dè wo gesè dzè rùk sənə bès nè fi ya rùk sè bə bès nə pwe' cum fo' bəboŋ.>>

Jisòs Gũŋsə Nwà Nè Nà' Jwèŋ
Yì Cək Nə Luŋsə Mo Jairòs
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Jisòs ànə sè cep mali bohòwo ntòvè'nə fana ñkwà' ñwè nəmòk nè mùmve' ndap piriya bùu Jus wèŋ vè kə tseŋ yi fo'. Yi təŋ mantombii Jisòs bə tumfərə, nə duk fa nà' duk dè, <<Mo àm nə ñwàŋwè kpɔ fana kwəkwe' vəə,

nə kə naan fa yi bo yo ya yi luŋ səmok.>> ¹⁹ Jisòs à lòkok, nə be' lo yi. Ngàa fàak Jisòs sè wèŋ à yù lòwo sè' fo'.

²⁰ Anə geŋ, ñwà nəmòk nə nduəm à sè ca yi ndzə ni' mənə luumngòŋ hum-ncòp-ba à nee vè fə ñkwèŋ Jisòs, nə jwèŋ gesə cù cək nà' bə bo. ²¹ Yi à jwèŋ nà' ngà yi sè tsərə sè ntuu yi dè, a ye-a ngà yi jwèŋ megu-a cù cək nà' nə àlè, yiya ye nə nə me. ²² Jisòs à bùuŋ kù' ñwà nə. Yi à yə nà', yi duk fa nà' dè, <<Ko ntəm ñjè'gù. Dzədzəm yònè wù tse' nə gũŋsə wu laŋ.>> Yi à duk mèsə vè'nə ntèŋ, yiya ñwà nə me gu sè' fo' ghà ànə.

²³ Jisòs ànə kə ni munda'à ñkwà' ñwè nə nà' anə to yi nə fana yi ye bù ngàa kà kpɔ wèŋ ngà wo rwiŋ fo' hip. Wo sè fəp ñkii kpɔ bə ntəŋ, nə sè kè'ngùŋ. ²⁴ Yi duk fa yà' dè, <<Wèŋ tesə sè mbi pwe'. Mo ènə ka kpɔ, yi sè dzəm mègù lo.>> Wo à yuk vè'nə fana wo ywì'lə yi swee. ²⁵ Wo anə fis wes bùu sè wèŋ sè mbi anə fana yi ni lo munda'à anə, nə kə ko bo mɔŋwà nə. Yi à ko bo nà' sè vè'nə fana nà' lòkok. ²⁶ Yusè yi à gù yè'sə à yuhu mvwe' lak sè fo' sè pwe'fo'.

Jisòs Gũŋsə Ngàa Ntwì Lis Wèŋ
Ba

²⁷ Jisòs à mè'rə fa'nə, nə sè lo fana ngàa ntwì lis mok wèŋ bwìŋ ba vè, nə sə waŋ torə yuŋ yi. Wo sè duk dè, <<Mo Devid, koksə-a manziŋ bohòvès-è.>> ²⁸ Yi ànə kə ni munda'à fana bùu sè ba sè wèŋ kə tseŋ yi mbwa. Yi fek yà' dè yà' dzəm sè ntuu yà' dè aco yi gu to nsàp fàk ènə àlè? Bùu sè dè hòli, Tà. ²⁹ Fana yi jwèŋ lis yà'wèŋ sè bə bo ye. Yi à sè jwèŋ yà', yi sè duk dè, <<Yà'a ye bohòwèŋ sè' mùmve'nə wèŋ dzəm tse' sè ntuu wèŋ sè.>> ³⁰ Lis awo sè à

mùhu. Anə geŋ Jisòs cep bohòwo ve'ε guɣuŋ də yà'a kà ɲwə nəmòk tsə' fa swì. ³¹ Wo à lòyáwo, wo to lo liŋ nà' sə mvwe' lak yà'sə ve'ε pwe' nə pwe'.

Jisòs Guŋsə Ngà Kà Cù Cèp Nəmòk

³² Bùu yè'sə wèŋ à sə tesə lòfana bùu mok wèŋ jə və fa Jisòs ɲwə nəmòk ɲga yi kà cù cèpgə. Yi à sə kà cèp ve'nə bùusə yòŋsə ze' à cu ndzə ni'i yi anə. ³³ Jisòs ànə be' fis ze' nə ntɛŋ, ɲgà' nə yeto ɲgòcèp cù. Bùu sə wo à ye fo' sə à mərə. Wo duk də, <<Vès ka yàvès yumok mvwe' nzeŋgòŋ Izùre mùmuvə' nè'e nùmbu mòk ntòye yuk.>> ³⁴ Bùu Faràsi wèŋ duk yàwo də Jisòs sə be' fis ze' sə bə ɲaŋ sè sə fa yi yà' ɲkum ze'.

Jisòs A Tse' Kosəmanziŋ BohòBwiŋ

³⁵ Anə geŋ Jisòs ke' ke' fo' mvwe' buhu lak sè jo bə sè ghaŋ wèŋ pwe'. Yi à sə yə'rə ke' mùmuvwe' ndaap piriya wèŋ, nə sə tsoho fa wo Ntirə nè Bəboŋ bə nzak gaŋ ɲkum Nwi. Yi à sə gù lòbù ɲgàa yiyaŋ wèŋ guŋ. Sə yà' sə ya bə nsàp yu yà lòoŋ yi guŋsə yà'wèŋ. ³⁶ Yi à kùk ja'a bùu sə wo à mà fo' fana manziŋ ko yi wùriŋ bùusə bùu sə wèŋ à cu ncu ɲgə', ɲwə nè co nà' tesə wo ye bùə. Wo ye co nsùŋgaŋ sè wo sə jàm ke' jì ganakù'. ³⁷ Fana yi cep bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ duk də, <<Nzum sə ɲkàuŋ, ɲgàa kukup sə ye ɲga'a kə jo. ³⁸ Wèŋ lɛŋ bohòTà ɲgà nzum nə ya yi tumsə vesə bùu sè co wo kùp.>>

10

Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok Hum-ncòp-ba NgòYe Ngàa Ntum

(Mak 3:13-19, 6:7-13; Luk 6:12-16, 9:1-6)

¹ Jisòs à to benə ɲgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba, nə fa yà'wèŋ ɲaŋ ɲgòbɛ' fis fa bwiŋ yòŋsəə ze'. Yi à fa yà' ɲaŋ ɲgòguŋsə bùu sə wo tse' nsàp yiya nə fòpwe' sè'. ² Liŋ ɲgàa ntum ye wèŋ sè hum-ncòp-ba sə də ve'ε: Saimù nè liŋ ye mook də Pità, Andrù moma Pità nə. Jem nè liŋ tɛ' yee də Zebèdi. Jem nə à ye bə moma ye Jon sè' bwiŋ ba. ³ Filip, Bətòlomi, Tomos, Màtiyònə ɲgà ko mbàam tas, Jem mòk sè' nè liŋ tɛ' yee də Alfòs, bə Tàdiyòs. ⁴ Saimù nè yi à ye mòk bə bòp bù nè wo togə wo də Kenènat. Nə ləsə Judàs Iskarəyà nè yi ànə seŋ Jisòs nə.

⁵ Jisòs à tumsə bùu sè hum-ncòp-ba yè'sə, nə tipsə yà'wèŋ duk də, wo kà bohòbù lakmum nə ye bùu nzeŋgòŋ Sàmariya wèŋ lò. ⁶ Yà'wèŋ lo le bohòbù Izùre wèŋ sè wo co nsùŋgaŋ Nwi sè wo ànə jàm bisə jàmə. ⁷ Yà'wèŋ lòo, yà' tsoho lo nzak Nwi də gaŋ ɲkum sè mubu sə yà' kùəp ɲgòye sə nzeŋgòŋ feŋ laŋ. ⁸ Də wo guŋsə ɲgàa yiyaŋ wèŋ, nə lokoksə bwiŋ mvwe' kpə, nə mesə fa ɲgàa kuturu wèŋ yiyaŋ awo, nə be' fis fa bwiŋ yòŋsəə ze' ndzə ni'i sè'. <<Nàaŋ sè mà fa weŋ yè'sə, wèŋ ka yà' ywiwwiŋ, ye də wèŋ gu fa lo bwiŋ sè' wà.>>

⁹ Yi tsok yà' sè' də yà'a cu ɲgòlòo, yà' kà múzəp mbàm sè' jə tse' lò. ¹⁰ Wo kà bàm rìp, kà cək nè ɲgòkə ni kupsə jə tse', kà kùuŋgùp kə a megu-a sè ntumbàŋ jə tse'. <<Mù də wèŋ kà bum yè'sə jə ve'nə bùusə mvwe' sè ɲwèe fàa', yi zə sè' fo'. ¹¹ Wèŋ kə ni-a mvwe' lak sè ghaŋ kə mubuk lak nè jo àlɛ' pwe', wèŋ lap ke'ca fo', nə ye ndap ɲwə nè yi tse' ntum nè bəboŋ, nə cum fo'. Mvwe' lak sè mò'fis, wèŋ kà ndap kupsə tɛ wèŋ tesə mvwe' lak yà'sə. ¹² Mvə'nè wèŋ ni lòmvwe'

ndap nè fana wèŋ cepsə wo fo' pwe' də, <Fifi ye bohòwèŋ.> ¹³ A ye-a ŋga wo jə wèŋ co bwìŋ, wèŋ me'rə fa wo fifi awèŋ nə. A kà-a ve'nə ye, fifi àwèŋ nə bwi foho və fe'lə bohòwèŋ. ¹⁴ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk ka wèŋ mvwe' ndap ye kè lak awo dzəm kè də wo kà-a yusè wèŋ sə cèep sə yu'rè fana wèŋ ke'sə mak mfəm fəə kùu awèŋ fo', nə ca be' mandzə. ¹⁵ Mù tsə' wèŋ də a ye-a ŋga bòp lak mòk gu-a ve'nə fana nùmbu nè wə sak nzeŋgòŋ, boŋ ghak ŋgə' nè lak Sodòm bə Gòmorà nə noŋsə nè njàwo nə.>>

*Ngə' Nè Nà' Cu Mantombi
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)*

¹⁶ Jisòs à duk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərè bùusè mù sə tum lòwèŋ ye'sə co nsùŋgaŋ mətsetsə'rəə furùk wèŋ. Fana a bəboŋ də wèeŋ kərə co nò, nə kà yumok bupsè co bùŋ. ¹⁷ Wèeŋ nə sə kək kù'u, bùusè bwìŋ nə ko lo wèŋ mù kaŋsurù, bùu sə wo tse' ndap piriya wèeŋ nə ləp wèŋ mənə ndap piriyaà sə sè'. ¹⁸ Wo nə soŋ dapsə lo wèŋ mantombii ŋkwàha bùu gomè bə ŋkəŋkum wèŋ bùu mù. Anə ye ve'nə ya wèeŋ tsoho fa wo nə ye bùu sə wo ka Nwì riŋ sə wèŋ ncèp nè njàm. ¹⁹ A ye-a ŋga wo ko lòwu, kà də wu sə jik də wu nə cep vale kènə də wu nə duk də yàle duk. Mù duk ve'nə bùusè yusè wu nə cep sə nə və kè cùhu wù ghà nè wù sə də wu cep nə. ²⁰ Bùsə yusè wèeŋ nə sə cep sə, nə kà sə yàwèŋ ye. Yòŋsè tè' awèŋ nə nə sə cep casə bohòwèŋ anə yi.

²¹ <<Mvək ànə nə ye, bwìŋ nə fa bwema awo də wo zə yà'wèŋ. Tè'ε nə gu bohòbwe awo sè' ve'nə. Bwe wèeŋ nə guŋ tu nə lap mandzə ŋgòzə tè' awo sè'. ²² Bwìŋ pwe' nə beŋ wèŋ njo liŋ am sə. Megu də ŋwè nè yi təəŋ-a guŋ

tètè nè kə ləsə, fana nà'a yi nè yi nə tse' lùŋ. ²³ A ye-a ŋga wo fa ŋgə' mvwe' lak mok fana wèŋ caŋ lo mvwe' lak mok sè zok. Mù duk ve'nə bùusè mù rì də wèeŋ nə kà fàak awèŋ sə wèŋ tse' ŋgògù mvwe' lak Izùre sə mèsə ŋga mùu mo ŋwè mù bwi foho və laŋ.

²⁴ <<Wèeŋ yuk, kaco mo sùkuu mòk yam ghak cicà ye yeŋ. Kaco ŋkwèŋ mòk yam casə ŋwè nè yi sə fàk ŋkwèŋ bohònà' nə yeŋ. ²⁵ Nə yeè nə ve'nə fana mo sùkuu tse' ŋgòkwa ŋga yi kə dzeŋ-a co cicà ye, ŋgà fàk ŋkwèŋ kwa ye sè' wup, ŋga yi dzèŋ co ŋwè nè yi sə fà' bohònà'. A ye-a də wo to fa ŋwè nè yi tu ndap nə liŋ də Bezebù, ŋkum ze', ye də wo nə to bùu sə mùmve' ndap ànə lòŋ bə liŋ sə yà' bup casə sè də Bezebù sə.

*Nwè Nə Aco Wèŋ Wəp Yi
(Luk 12:2-9)*

²⁶ <<Nə yeè nə ve'nə fana kà də wèeŋ wəp ŋwè duk. Bùsə yusè wo sès lok-a yà' pwe' nə yəhə ntsə'mòk jəja. Yusè yà'a səswihi pwe'fo', bwìŋ nə riŋ yà' ntsə'mòk. ²⁷ Yusè mù tsə' fa wèŋ ndzə ndzəmè wèŋ tsok yà' marəŋ. Yusè wèŋ yuk yà' mvwe' səswihi, wèŋ fuŋ yà' mù ndundap. ²⁸ Kà də wèeŋ wəp ŋwè nè aco yi zə ŋgùpni' yò, nə kà yòŋsè zə to nè'e duk. Wəp le Nwì nè aco yi gu bupsə to ni' yòbə yòŋsè yòba fo' mvwe' ŋgə' nè sə misè. ²⁹ Njoroŋ sə aco wù ywiŋ ba dolà ba yè'e kaco mòk gbù tsooŋ sə nze ŋga tè' awèŋ ka bə zeŋ riŋ yeŋ. ³⁰ Bohòwù nè wu yòŋwè, riŋtse' də nùəmtu sə mətuhù wèŋ yà'a pwe' yi a ta yà' taa. ³¹ Fana kà də wèeŋ wəp duk, bùusè wèŋ gha' njoroŋ sə wèŋ.

*Wu Dzèeŋ-a Jisòs
Yi Dzeŋ Wu Sə'*

32 <<Ye dè bə bum yè'sə, ɲwè nè yi cɛp fis-a jəja mɯwɛ' bwiŋ dè yi ɲwè àm fana mɯ nə kə duk fa yi sè' vɛ'nə mantombii Tè' àm mɯbu. 33 Yà' ye sè' də a ye-a ɲga ɲwè nəmòk dzeen mɯ mantombii bwiŋ də yi ka ɲwè àm yeŋ, ye də mɯ nə dzeen yi mantombii Tè' am nè yi mɯbu, nè də mù ka yi sè' riŋ.

*Mù Ka Fifi Jə Və,
Mù Jə Və Dzè'*

(Luk 12:51-53, 14:26-27)

34 <<Kà də wèeŋ tsərə də yusè mɯ a vè ɲgògù sə nze fɛeŋ nə jə və gu fifi duk. Mù a ka fifi jə vè, mù a jə vè fèk dzè'. 35 Mù a vè ɲgòlòkoksə mwe ɲgòlù bə tè' ye. Mo nè wà'ɲgwèŋ ɲgòlù bə ma ye. Yɛp bwe wèeŋ nə lɛ bə malii awo sè'. 36 ɲwè nè yi nə beŋ wuu nə ye sè' ɲwè nè mɯ nda'à wù. 37 ɲwè nè wu dzəm-a tè' yo kè ma yo àlɛ nə casə mvè'nè wù dzəm mɯ, ye də wù ka yà'sə kəkùrè ɲgòye ɲwè àm yeŋ. Ye sè' də ɲwè nè yi dzəm-a mombam ye kè mo ɲwàŋwè nə casə mɯ ye də yi ka yà'sə kəkùrè ɲgòye ɲwè àm sè' yeŋ. 38 ɲwè nè yi kà-a də yi bək jəŋ ntèeŋ ye ya yi bɛ' lo mɯ duk, ye də yi ka kəkùrè ɲgòye ɲwè àm sè' yeŋ. 39 ɲwè nè yi lap-a də yi nə tse' swe'e yòŋsə ye yi fana yi nə bisè nà'. ɲwè nè yi jə yòŋsə nè nje co yusè wà bùu mù fana yi nə tse' swe'e sə.

*Ləlàk
(Mak 9:41)*

40 <<ɲga ɲwè nəmòok jə-a wèŋ nə də <Və bəboŋ>, ye də yi duk fa yà'sə bohòmù. Nə ye də ɲwè nè yi duk-a mɯ də <Və bəboŋ> ye də yi duk fa yà'sə bohòŋwè nè yi à tum mɯ nə. 41 ɲwè nè yi duk fa ɲgà tsòhòbum Nwi də <Və bəboŋ>, bùusè nà'a ɲgà tsòhòbum Nwi fana yi nə tse' ləlàk sè' co ɲgà tsòhòbum Nwi. ɲwè nè yi duk fa-a ɲwè nè yi kəkùrè

məlisè Nwi də <Və bəboŋ> fana yi tse' sè' ləlàk nè co ɲwè nè yi kəkùrè məlisè Nwi. 42 ɲwè nè yi fa-a bwe yè'e wèŋ mòk ɲgàp ndzəp nè fifi dè bùusè nà'a ɲgà fàk àm fana mɯ tsok fa wèŋ zinə də kaco ləlàk ɲgèŋgàŋ bisè yeŋ.>>

11

*Jon Tumsə ɲgàa Fàak Ye
NgòFek Jisòs Yumok
(Luk 7:18-35, 10:13-15)*

1 Mvək nè Jisòs ànə tip wes ɲgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba sə fana yi me'rə mɯwɛ' yà'sə, nə lo. Yi à lòo, nə sə kə yə'rə bwiŋ mɯmɯwɛ' ndaap piriya bùu Jus wèŋ, nə sə tsoho lo fa bwiŋ Ntirè nè Bəboŋ nə mɯmɯwɛ' buk lak sè Galili sə. 2 Anə geŋ Jon yuk bə bum sè Jisòs nè yi ɲkum ɲgà gèm bwiŋ nə à sə gùu fana yi tirə gesə lo fa nà' yumok cùhù ɲgàa fàak ye mòk. Anə ye yè'sə ɲga Jon nə cu mɯ ndapndzəmè. 3 Jon nə də yà'a kə fek nà' də, <<Wu yà'sə ɲwè nè wo à duk də yi nè vèè nə kè, vèes kək də yi cu ntòzok-ɛ?>> 4 A kè dzèeŋ fana Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ du, nə kə tsok fa Jon yusè wèŋ yuk, nə ye sè wèŋ yə bə lis awèŋ. 5 Bùu sè wo à loho lis sə yə fe'lə bum sè mòk, bùu sè wo ànə sə ka gi sə gi. ɲgàa kuturu wèŋ sə gùŋ, bùu sè wo à loho ntu' wèŋ sə yuk fe'lə bum. Mù sə lòkoksə bwiŋ mɯwɛ' kɛp, nə sə tsoho fa ɲgàa jìŋ wèŋ Ntirè nè Bəboŋ nə sè'. 6 Nə tsok ləsə fa yi də mù duk də, rɛŋsi bohòŋwè nè yi ka məmərə sə ntaù yi bùu mù tse' lok.>>

7 Wo ànə bwi ɲkwèŋ də wo lòo, fana Jisòs nə ye ɲgòtsòho fa bùu sè fo' yumok bə liŋ Jon nə. Yi sə cɛp də, <<Wèŋ ànə lo ɲgà fa' ɲgòkùk ja'a yà? A ye ɲgòkə ja'a ɲwè nəmòk nè yusè bwiŋ cèep,

yi sà dzəm kɛ' gu yusè wo cep sà nduk à? Ka lɛ vɛ'nə yɛŋ. ⁸ Ye dā wɛŋ à lɔŋgòkè yə yè'sə yu yà lɛ? Anə ye dā wɛɛŋ kə ye ŋwə nəmòk nè yi à nitse' cəək sə bəboŋ à? Nə yeè nə sà' dā nsàap bɛ̀ sè wo nigè cəək sə bəboŋ yè'sə kà ŋgàa cugè. Wo cugè ma mɛ̀mvwe' nto'o ŋkəŋkum wɛŋ. ⁹ Ye dā wɛŋ ànə tesə lo yè'sə ŋgògù yà? A ye ŋgòkə yə ŋgà tsòhòbum Nwì à? N̄, a vɛ'nə zinə, yi yam gha' ŋgàa tsòhòbum Nwì nsàp nè wɛŋ ri yàwɛŋ anə laŋ. ¹⁰ Nà'a masinjà nè wo à còm nòŋsə bum mok ndzənə Nwàk Nwì bə liŋ ye nə. Wo à còm dā,

<Yeè, mù tumsə lòmasingjà àm kə mantombii wù.

Masingjà àm nə nə gu tsə'rə nonjsə fa wu mandzə yo nə.>>

¹¹ Fana Jisòs nə cep mali sə̀mok dā, <<Mù sə tsə' wɛŋ yusè zinə dā bwe sə wo à dzə wo sə nzenɔ̀oŋ fɛŋ pwe'fo', wo ka mòk nè yi cāsə Jon ŋgà bə̀ptesə bwiŋ ntòdzə. Yi ye-a sà' vɛ'nə fana ŋwə nè dā yi jə'rə cāsə gha' mvwe' gaŋ ŋkum Nwì yi nə yam gha' Jon nə. ¹² Ye jəŋ ghà nè Jon à sə tsòho, nə sə bə̀ptesə bwiŋ tɛ ŋga'a, gaŋ ŋkum Nwì sə sə ni fə ntu'ù bwiŋ bə ŋàŋ wùriŋ. Bwiŋ sə lù mègù bə ŋàŋ ŋkuŋ nə kə ni fo'. ¹³ Lùuk Musi bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wɛŋ pwe' à sə cəp sà' bə nzak gaŋ Nwì yè'sə tətè ŋkuŋ Jon sə kə və ye maŋkwɛŋ. ¹⁴ Nə ye dā a ye-a dā wɛŋ dzəm bə zɛŋ fana Jon nə yà'sə Alajà nè wo à tsòho dā yi nè vè ntsə'mòk nə. ¹⁵ Nwə nè yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo', yi yuk.

¹⁶ <<Aco mɛ̀ fuhɛ ŋgwì bù nè niè' nə yè'sə bə yà lɛ-ò? Wo yè'sə co bwe mok sə wo tə mɛ̀ntɛɛŋ, nə sə duk fa ŋge' awo sə bə yà'wɛɛŋ ŋàhagə jap dā, ¹⁷ <Vès yəm ŋkii sə wo fisgə ŋwàŋwè fo', wɛŋ kà dzeŋ nə kà. Vès yəm ŋkii kpɛ,

wɛŋ kà mbeŋ sə kom lok.> ¹⁸ Mù duk vɛ'nə bɛ̀usè Jon nə ànə və ye, yi kà rùk sə no, nə sə dzə zuzə. Bwiŋ à yə vɛ'nə wo dā yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni' yi anə. ¹⁹ Mù mo ŋwè, mù a vè yàm, mù sə zɛ bɛŋ, nə sə no rùk sè'. Fana bwiŋ a yə vɛ'nə, wo duk dā, <Wɛɛŋ ye ŋgà no jùhù rùk bə tà zɛ bum kà ze' mòok nè'.> Wo to mɛ̀ dā ŋge' ŋgàa gù bɛp bə ŋgàa ko mbàam tas wɛŋ. Mègù dā yumok kə lègə ŋkuŋ bwiŋ riŋ dā a bəboŋ kə bɛp àlɛ.>>

²⁰ Yà'sə à mèe, Jisòs ye ŋga'a ŋgòyàk buhu lak sə yi à gù maŋgəŋgèeŋ ye fo', wo ye nə kà bɛp awo ŋkwɛŋ bwiŋ fa sə. ²¹ Yi sə cep dā, <<Lak Corazi bə lak Bésadà, wɛŋ cu bɛp. Mù duk vɛ'nə bɛ̀usè bɛ̀u lak Tayà bə Sidòŋ wɛŋ ànə ye-a nsàap bum sə mù à gù tsə' fa wɛŋ yà'a wo bwèrɛ wo a kupsə laŋ. A ye-a wo dā wo a ni gàa cək, nə yok və ŋgònitsə' dā wo kəacù laŋ. ²² Mù sə tsə' wɛŋ dā nùmbu sak nzak nè kə dzèeŋ, Nwii nə koksə ghak manziŋ bohòbɛ̀u lak Tayà bə Sidòŋ nə nonjsə wɛŋ yè'e. ²³ Wɛŋ bɛ̀u lak Kàpanùm, wɛŋ sə nè ni' co dā wɛɛŋ nə kok lo mɛ̀bu à? Wɛɛŋ nə lo tsətsoŋ mvwe' ŋgə' vɛ'ɛ bòn. Bum maŋgəŋgèeŋ sə wo à gù yà' bohòwɛŋ yà'a ànə ye-a mvwe' lak Sodòm dā bwèrɛ lak awo sə cu mali niè' ntòfo'. ²⁴ Mù sə tsə' wɛŋ dā nùmbu sak nzak ye nùu, Nwii nə koksə ghak manziŋ bohòbɛ̀u lak Sodòm wɛŋ nə nonjsə wɛŋ.>>

*Və BohòMù
Nga Wu Cum Yonjsə
(Luk 10:21-22)*

²⁵ Mvək ànə à ye fana Jisòs cep fis dā, <<Mù kwasə wu-o, Tè'. Tà mɛ̀bu bə nè sə nzenɔ̀oŋ ba fo'. Wù a swihì gɛsə bum yè'sə bohòŋgàa ŋkərè nə ye bɛ̀u sə aco

wo rɛɛŋ bum wɛŋ, nɔ nɪŋtsok fa yà' bohòbùu sè wo co bwenjke' wɛŋ. ²⁶ Hòli, mù kwasɛ wu Tè', bùusè yà' bòkok wu sɛ vɛ'wù dɛ wu gu yà' vɛ'nɛ.>> ²⁷ Yi cep fe'lɛ sè' dɛ, <<Tè' am a fa bum pwe'fo' ndzɛ bohòmù. Nwè nɛmòk ka mwe nɛ rɪŋ, rɪ mègù Tè' nɛ. Nwè nɛmòk ka Tè' nɛ sè' rɪŋ. Rɪ mègù yi mwe nɛ, nɛ ye bùu sè mwe nɛ dzɛm dɛ yi nɪŋ tsok fa yà'wɛŋ sɛ. ²⁸ Wɛŋ sè wɛŋ fàak, nɛ wo sɛ, wɛɛŋ vɛ bohòmù. Wɛŋ sè wɛŋ bɛk bum sè rɛrwi', wɛɛŋ vɛ bohòmù sè' ya mu gu wenj, wɛŋ yonjɛ. ²⁹ Wɛɛŋ yuŋ nsàp mandzè njàm, nɛ sɛ yɛ'rɛ jɛŋ bum bohòmù. Busè mu fàà, nɛ tse' ntum nɛ bɛboŋ. Wɛɛŋ gu-a vɛ'nɛ ya wɛɛŋ nɛ yonjɛ. ³⁰ Busè mandzè àm ka guŋŋ yɛŋ, nɛ ye sè' dɛ bum sè mu nɛ naaŋ mu tuhù wɛŋ sɛ fufup.>>

12

Jisòs Cɛp Bɛ Nzak Nùmbu Dzè (Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Nùmbu dzè mòk à ye, Jisòs bɛ ngàa fàak ye wɛŋ sɛ gi ca mvwe' nzum nzaŋ bùu mok wɛŋ. A ye ngà njè sɛ ya ngàa fàak ye sɛ wɛŋ wùrɪŋ. Wo ye ngòkɔp tu nzaŋ mok dɛ ya wo zu. ² Bùu mok wɛŋ à ye fo', ngà wo bùu Faràsi. Wo ànɛ ye mvəsè yà' gù vɛ'nɛ fana wo cep bohòJisòs. Wo duk fa nà' dɛ, <<Ngàa fàak yo wɛŋ sɛ gù yusè lùuk avès ka vɛ'nɛ dzɛm. Wo sɛ kɔp nzaŋ nùmbu dzè bùu yà'>> ³ Jisòs bùu duk fa wo dɛ, <<Wɛŋ ka yusè Devìd bɛ bùu ye wɛŋ à gùu ngà njè ya wo yà'a ndzɛnɛ ñwàk taŋ yuk à? ⁴ Mù sɛ dɛ mvè'nè njè ànɛ yaŋ wo, bɛ bùu ye wɛŋ kɛ ni munda'a Nwi, nɛ yep zɛ ntuk brɛɛd sè wo à nɔŋsɛ ngòkùksɛ Nwi fo' yà'a. Ngà ànɛ ye dɛ kaco ñwè zɛ lok fuk brɛɛd ànɛ yɛŋ, tse'ngà zɛ mègù nà'

ngàa fa satikà' wɛŋ. ⁵ Mòok sè' dɛ wo à còm ndzɛnɛ ñwàk lùuk Musi dɛ a dzɛngɛ nùmbu dzè fana ngàa fa satikà' wɛŋ sɛ gù fàk mu nda'a Nwi, ngà lùk sɛ kà vɛ'nɛ dzɛm, nɛ kà nzak fo' tse'. Wɛŋ ka yà'sɛ sè' yuk yuk à? ⁶ Mù dɛ mu tsok wenj dɛ yumook yè' sè yà' yam ghak ndap Nwi nɛ. ⁷ Anɛ ye-a dɛ wɛŋ rɪ yusè Nwi à cɛp dɛ yi kwa ghak ngà bwɪŋ sɛ koksɛ manziŋ nɛ nɔŋsɛ ngà wo sɛ fa yi satikà'. Wɛŋ ànɛ rɛɛŋ-a ncɛp ènɛ bwèrɛ dɛ wɛŋ ka bùu sè wo ka jòn gu dɛ wo bɔp duk fa. ⁸ Yusè dɛ mùu mo ñwè, mu Tà nè mù tse' ñàŋ bɛ nùmbu dzè nɛ mù.>>

Nwè Nè Yi A Kpɛ Bo Ma Mò'fis (Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Anɛ geŋ, yi ye'e me'rɛ fa'nɛ, nɛ kɛ ni mɔmvwe' ndap piriya awo mòk. ¹⁰ Nwè nɛmòk à ye mbwa nè bo ye à kpɛ ma mò'fis. Bùu sè fo' sɛ fek Jisòs duk dɛ, <<Co lùk ka dzɛm dɛ wo luŋsɛ ñwè nùmbu dzè dzɛm à?>> Wo ànɛ sɛ fek yi vɛ'nɛ dɛ ya wo ko yi bɛ nzak dɛ yi gù fàk nùmbu dzè. ¹¹ Yi duk fəsɛ fa yà'wɛŋ dɛ, <<A fɛɛŋ ndà nè yi tse'-a nsùŋga ye mò'fis, fana nà' gbɛ ni sɛnɛ wu ngà a nùmbu dzè, yi me'rɛ nà' ca, nɛ kà nà' sè fis-ɛ? ¹² Wɛŋ rɪ yàwɛŋ sè' dɛ yòŋsɛ ñwè gu ghak nsùŋgaŋ. Sɛ tsè' yà'sɛ dɛ aco ñwè gu li bɛboŋ nùmbu dzè anɛ.>> ¹³ Fana yi bùu duk fa ngà' nè ngà bo bɔp nɛ dɛ nà'a nɛp fis yak kwɪŋ nà' sɛ. Ngà' nɛ nɛp fis yà', fana yà' guŋ sè' co ma mòk nɛ. ¹⁴ Bùu Faràsi wɛŋ à yɛ vɛ'nɛ, wo lo yàwo ngòkɛ cu kwe' mɛtuhù yi mvè'nè wo nɛ zɛ yi.

¹⁵ Jisòs ànɛ rɪŋ bɛ zeŋ fana yi coho me'rɛ fo'. Bwɪŋ à yù lòyi sè' wùrɪŋ fana yi gu wo yiyaŋ awo me pwe'. ¹⁶ Yi tipsɛ yà'wɛŋ sè' dɛ kà dɛ yà'a gu co bwɪŋ rɪŋ bɛ bum sè yi sɛ gù sɛ duk. ¹⁷ Bum yè'sɛ ànɛ sɛ ye vɛ'nɛ dɛ ya bum

sè ngà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Izayà nà'a à cèep bùuŋ vè zìnə.
 18 Yi à cèp də Nwì à duk də,
 <<Nè'e ngà fàk àm nè mù a cokfis yi.

Mù dzəm yi wùriŋ, ntəm àm sə kwa bohòyi sè' wùriŋ.

Mu nə fa yi yòŋsə àm sè',
 ya yi tsoho lo fa buhu lak sè sə nzenğòŋ sə pwe'fo' mvə'nə mù sə sak. 19 Yi nə kà cù sə fenə, nə kà bwiŋ sə mandzə bə nàŋ sè' ko ke'cà.

20 Yi nə ye fàè bohòbùu sè wo jì nàŋ, nə sə gu bəboŋ bohòbùu sè wo ka tətəsə tse'.

Yi nə təəŋ megu ve'nə, nə kà tenjsə
 tètè zìnə ye nə nè ghak li ntsə'mòk.

21 A nə ye ve'nə fana, bwiŋ pwe' nə naaŋ megu tu mok bohòyi.>>

Wo Duk Də Jisòs Tse' Nàaŋ Ze' (Mak 3:22-30; Luk 6:43-45, 11:14-23, 12:10)

22 Anə geŋ, bùu səmok wèŋ jəŋ vè fa Jisòs n̄wè nəmòk nè yi à loho lis, nə kà cù sè' sə cèp. Yi à ye ve'nə bùusə yi à tse' yòŋsə ze' mòk ndzə ni' yi. Jisòs à guŋsə n̄wè ènə. Lis ye sə à mùhu fana yi cep fe'lə cù sè'. 23 Ngo bwiŋ nè à ye fo' nə pwe' à mərə bə nsàp yu nè Jisòs gu nə. Wo sə fek ke'ca fo' duk də, <<N̄wè ènə ngwàaŋ yi nè wo à duk də liŋ yee nè ye də Mo Devid* nə àlɛ-ò?>>

24 Bùu Faràsi wèŋ à yuk bum yè'sə fana wo duk də, <<Yi be' figgè ze' bə nàaŋ sè a faggè yi yà' ŋkum ze' wèŋ, nè liŋ yee Bezebù nà'a.>> 25 Jisòs à ri yusə wo sə tsərə sè, fana yi duk fa wo də, <<A ye-a ŋga lak mòk gà'a zəzok, nə sə lu mòk bə mòk, fana lak yà'sə yà' kà tètè cu. Nə ye sè' də buk lak

mòk ga'a na bə bòp zəzok, nə sə lu mòk bə mòk, nà'a nə gbù sè' ghà nə. A ye-a sè ndap n̄wè, yà' megu sè' ve'nə. 26 Ye də a ye-a ŋga Satà be' fis ze' nè Satà nə ye də yà'sə sə niŋtsok də wo ka yà'sə cù mò'fis yeŋ. Ye də gaŋ Satà sə nə gbù mvək mwejo. 27 A ye-a də mù sə be'fis ze' bə nàaŋ Bezebù fana bùu awèŋ wèŋ be'figgè yàwo bə nàaŋ sè ndà? Nsàp fàk bùu awèŋ nə, sə niŋtsə' duk də wèŋ bə jòŋ. 28 A ye-a də mù sə be'fis yà' bə bo sè Nwì fana ye də gaŋ ŋkum sè Nwì sə yà' kəp vè bohòwèŋ laŋ. 29 Kaco n̄wè nəmòk ni to munda'à ngà nàŋ, nə fis jəŋ lo yumok mbwa yeŋ. Tse'ŋga yi ko kì nòŋsə to ngà nàŋ nə bə kù ŋkuŋ yi ni to ndap nà' nə.

30 <<N̄wè nè yi ka-a vesi yeŋ, ye də yi n̄wè nè yi sə bèn mu. N̄wè nè yi sə kà-a vesi bəbe' tè'e benə, ye də yi sə səsə ye səsə. 31 Mù sə tsə' wəŋ də nsàp bup nè n̄wè gu nà' kè yi cèp cèepə àlɛ' pwe', aco wo nə swi fa yi nà'. Megu də kaco wo nə swi fa yuk n̄wè nè yi bupsə liŋ Yòŋsə nè Rərəŋ nə yeŋ. 32 A ye-a ŋga n̄wè nəmòk cèp yumok sə bup bə liŋ am, mùu mo n̄wè fana aco wo nə swi fa yi yà'. N̄wè nè yi cep-a ye yusə bup bə liŋ Yòŋsə nè Rərəŋ nə fana wo nə kà yi yà' swi yuk fa mvèsə nè mvèsə.

33 <<Wèŋ riŋ də wu tse'-a tu nè bəboŋ fana ye də tu nə zəm sè' ntò'o sè bəboŋ. A ye-a ŋga tu nə nə bup, ye də ntò'o ye sə nə ye sè' sè bup. Wo rigè tu bə nsàp ntò' nè yi sə zəm. 34 Wèŋ ngwì bwiŋ no, wèŋ tsəm də aco wèŋ cep yusə yà'a bəboŋ yè'sə va ŋga wèŋ bup ve'nə-ɛ. Cùu n̄wè cèp fis mègù yusə yà' rwiŋ cu sə ntùu yi. 35 N̄wè nè yi bəboŋ, lòksəgè yusə yà'a bəboŋ, nə sə fis vè sè'

* 12:23 12:23 Bùu Jus wèŋ à riŋ də ŋkum ngà gəm bwiŋ nə, nè tesə bohòŋgwì bù Devid. Nà'a njo nè wo à sə fek də Jisòs mo Devid àlɛ nə.

zeŋ. Nwè nè yi lòksègè ye bup, fis vègè ye sè' bup sè. ³⁶ Wèeŋ riŋtse' pap duk dè, nùmbu nè wo nè sak bwij, ndaanwè pwe' nè sak bæ ncèep sè yà' à tesè yuk kè cùhù ŋgèŋgàŋ pwe'fo', a dzəm ye sè yi à cèp basè wà pwe'. ³⁷ Wo nè sak ndaanwè pwe' bæ yusè yà' tesè tsè sè' kè cùhu yi. Anè ye zeŋ sè yà'a nè gu wu, wù gbù nzak, kè ka' àlɛ.>>

Bwìŋ Dzəm NgòYè Maŋgəŋgèŋ
(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Ngàa yè'rè fa bwìŋ lùk bæ bùu Farasi mok wèŋ à duk fa Jisòs dè wo dzəm dè nà'a gu niŋtsok fa wo yu maŋgəŋgèŋ ya wo ja'a nè riŋ dè yi tse' ñaaŋ sè Nwì a fa yi àlɛ. ³⁹ Jisòs dè, <<Kàcò! Ja'a na yòò mvè'nè bùu sè ŋga'a yè'e bup, nè kà Nwì sè' rì-è. Wèŋ fek mɔ dè mɔ gu yu maŋgəŋgèŋ, mɔ nè kà nà' gu. Maŋgəŋgèŋ nè wèeŋ nè ye nè mègù nè nà' à ye bohòŋgà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Jonà nà'a. ⁴⁰ Mvè'nè Jonà à cu sè vèè fuk maraŋ te' ndzəmè sè' te' yà'a, mùu mo ŋwè, mɔ nè cum sè ntònze sè' ve'nè. ⁴¹ Nùmbu nè Nwì nè sak nzeŋgòn fana bùu lak Nenevi wèeŋ nè lokok sè', nè cep fis dè wèŋ sè niè' yè'e wèŋ gbù nzak. A nè ye ve'nè bùusè Jonà à nè tsoho fa bùu Nenevi wèŋ fana wo kupsè, nè bwi fa bup awo ŋkwèŋ. Nè ye dè yumook yè' sè yà' yam càsè Jonà nè. ⁴² Nùmbu nzak nè ye sè', ŋkum nè yi ŋwàŋwè nè yi à tesè vè mvwe' lak Sibà nà'a nè lòkok sè' mɔ tuhù wèŋ, nè cep fis sè' dè wèŋ gbù nzak. Anè ye ve'nè bùusè yi à lòkok haŋ mvwe' sè səsap wùriŋ ŋgòkè yu'rè ncèep ŋkərèè sè Sòlomù à sè cèep. Nè ye dè yumook yè' sè yà' gu ghak Sòlomù nè.

Mvè'nè Yòŋsè Nè Bup Lògèè, Nè Sè Bwi Vè
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21, 11:24-26)

⁴³ <<A yegè dè a ye ŋga yòŋsè ze' tesè mè'r-ə ŋwè, yi gi jam dzon ke' mvwe' nze nè jì ndzəp nà'a ŋgòlòp mvwe' ncum. Yi kà mvwe' ncum sè yè, ⁴⁴ fana yi tsərə dè, <<Mɔ nè bwi foho lo fe'lə mvwe' ndap àm nè mù a tesè vè fo' nè.>> Yi bwìŋ foho vè fo' fana yi yè ŋga nà' nòwà, ŋga wo kùrə rəŋsə nòŋsə nà' bəboŋ lāaŋ. ⁴⁵ Fana yi lo, nè kə to jəŋ vè fe'lə yòŋsèè ze' mok sè wo bup càsè yi wèŋ sàmba, wo kə ni cum fo'. A ye ve'nè fana yà' bup wesè bohòŋwè ènə mok maŋkwèŋ nè noŋsə mvè'nè à ye to mantombi. A nè kə ye bohòwèŋ bùu sè bup sè ŋgà'a yè'e sè' ve'nè.>>

Ma Nè Ye Bwema Jisòs

⁴⁶ Yi ànə sè cep mali bohòbùu sè wèŋ ntòve'nè fana ma ye bæ bwema ye wèŋ kə təŋ sè mbi dè wo dzəm dè nà'a vè bæ yà'wèeŋ cep yu səmok. ⁴⁷ Nwè nəmòk tsok yi dè, <<Ma yo bæ bwe ma yo wèŋ tə sè mbi dè wenə wèeŋ cep.>> ⁴⁸ Fana yi fek ŋwè nè nà' tsè' yi nè dè, <<Ma am bæ bwema am wèeŋ ndà wèŋ?>> ⁴⁹ Yi niŋ gesè lo ŋgàa fàak ye sè wèŋ bæ bo, nè sè cep dè, <<Curə ya' yè'e ma am bæ bwema am wèŋ sè. ⁵⁰ Nwè nè yi gu-a yusè tè' àm mɔbu sè dzəm sè, ye dè yi yà'sə moma am, nè ye njè' am, bæ ma am sè' yi.>>

13

Gbù' Ngà Bi Ngwii Bum
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Jisòs à tesè tsè munda' à sè' nùmbu ànə, nè kə cum ŋgu ndzəp Galili. ² Bwìŋ kə maŋ mvwe' sè yi cu sè wəriŋ, fana yi ni cum ye sè mok sənə ŋgwes mòk. Bùu sè wèŋ pwe' təŋ yàwo ma mɔ mfèŋ. ³ Yi sè tsoho fa yà'wèŋ bum

ḡkùũḡntèn bə gbũ'. Yi à cèp mòk də, <<Ngà bì ḡgwii bum mòk à lo də yi kə ḡwə ḡgwii bum mok. 4 Fana mvə'nə yi à sə ḡwə yà', mok gbũ ḡwə mandzə fana swiḡ wèḡ kə te'e zũ lo yà'. 5 ḡgwii mok gbũ mvwe' nze lis. Ncàk kà fo' ḡkùũḡ ye fana yà' to, nə kà mandzə ḡgòsòḡḡḡ tse'. 6 Nùm à to kok fana yi tēḡ zə yà'. Mvə'nə yà' ànə ka ḡḡḡ bəbòḡ tse' fana yà' kpũ. 7 ḡgwii mok gbũ yàwo mvwe' ndik sə bə njàk. Ndik sə kuk, nə lim te'lə tse' yà'. 8 Mok à gbũ yàwo mvwe' nze nə bəbòḡ, nə zəm ḡgwì. Mok zəm wùriḡ co ḡkù mò'fis, mok hum ntùḡfu, mok hum tē'. 9 Nwə nə yi tse'-a ntu' ḡḡyuk bum fo', yi yuk-a.>>

Jisòs Tsə' Njo Nə Yi Cèp Bum Bə Gbũ' Nə

(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

10 Anə ḡeḡ, ḡḡà fàak ye sə wèḡ kə fek yi də, <<Wù sə cèp mèḡũ bohòwo bə gbũ' bũũ yà?>> 11 Yi duk fəsə fa yà'wèḡ duk də, <<A bũũsə wo ka yàwo mandzə nə Nwì a fa wo co wo rēḡ bum sə yà' cu swiḡi mvwe' ḡḡ ḡkum Nwì sə tse'. Nwì à fa wèḡ yàwèḡ mandzə ànə laḡ. 12 Yusə də, ḡwə nə yi tse'-a yumok, Nwii nə jo naaḡ fa fe'lə yi mok sə' ya yi tse' ḡkùũḡntèn. Nə ye də bohòḡwə nə yi ka ye yumok tse', Nwii nə jəḡ fis ḡesə lo moòm nə yi tse' nə fo'. 13 Njo nə mù sə cèp bohòwo bə gbũ' nə də bũũsə wo tse' lis, nə kà bum sə yə, wo tse' ntu', nə kà bum sə' sə yuk. Wu tsə'-a wo yumok, wo kà sə' rēḡ. 14 Ye də bum sə ḡḡ tsòhòbum Nwì nə liḡ yee Izayà à cèp yà'a kə kùrə zìnə mətuhù wo. Yusə yi à cèp sə də, <Wèḡḡ nə yuk bum, nə kà yà' rēḡ yuk,

Wèḡḡ nə sə kũk, nə kà yə.

15 Bũsə ntum bũũ yə'sə wèḡ a ḡũ bũp laḡ.

Ntu' awo loho, fana wo lok lis awo sə'.

Ka-a ve'nə yeḡ də bwèrə wo yə ri bə lis awo, nə yuk bə ntu',

Fana nə rēḡ sə ntũũ wo,

Ya wo bũũḡ və bohòmũ, mù luḡsə wo.>

16 Fana rēḡsi bohòwèḡ bũũsə lis awèḡ sə yə fana ntu' awèḡ sə yuk bum yo. 17 Mũ sə tsə' wèḡ yə'e yusə yà'a zìnə də ḡḡà tsòhòbum Nwì bə bũũ sə wo kəkùrə bohòNwì wèḡḡ ve'e wùriḡ sə wo à dzəm co wo ye ja'a bum sə wèḡ sə yə yə'e, nə kà mandzə nə tse'. Wo dzəm sə' co də wo yuk bum sə wèḡ sə yuk yə'e, nə kà sə' yuk.

Jisòs Tsə' Rēḡsə Gbũ'

Ngà Bì Bum Nə

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 <<Wèḡḡ yuk-a ḡḡ'a mvə'nə mù nə tsok rēḡsə gbũ' ḡḡà bì bum nə. 19 Nwèe yuk ncèp ḡḡ ḡkum Nwì, nə kà bə zēḡ rēḡ fana ze' nə və, nə kə jəḡ fis lo yusə wo bì yà' sə ntũũ yi sə. Nà'a yà'sə ḡgwii sə yà' à gbũ ḡḡ mandzə sə. 20 ḡgwii sə wo à ḡwə yà' fana yà' gbũ mũnə nze nə a fo' bə lis nə, a ḡwə nə yi yuk ncèp nə fana yi kwa bəḡsə toho bə zēḡ ve'e wùriḡ. 21 Fana nà' kà ḡḡḡ sə ntũũ yi sò. Yi təəḡ moòm ḡhà. ḡhà nə ḡḡə' və bohòyi gbũ ḡesə lo fo'. 22 ḡgwii sə wo à ḡwə yà' mvwe' ndik sə bə njàk sə, nà'a yi nə yi yuk ncèp nə fana bum nzeḡḡḡ nə ye ntum nə ḡḡòtse' ḡhàk wèḡ kə lim te'lə tse' ncèp nə fana nà' kà zəm. 23 Nə ye də ḡgwii sə yà' à gbũ mũmvwe' nze nə bəbòḡ sə ḡwə nə yi yuk ncèp nə, yi rēḡ bə zēḡ. Fana yi zəm ḡgwì ḡhà mòk ḡkù mò'fis, mok hum ntùḡfu bə hum tē' wèḡ.>>

Jisòs Màk Gbũ' Tē'

Mvə'nə ḡḡ ḡkum Sə Mũbu Cu
(Mak 4:30-34; Luk 13:18-21)

24 Yi à tsè' fa fe'lə yà'wèŋ gbə' mòk sè' də <<Aco wo fə'rə kok gaŋ ŋkum sè məbu sè bə ŋwə nəmòk nè yi à kè bi ŋgwii bum sè bəboŋ mə nzuù yi. 25 Yi ànə sə nooŋ dzəm lo fana ŋwə nəmòk nè nà'a bènɔgè yi kə bi ŋgaŋ sè bəp sè yà' səsə nzaŋ mŋwe' nzaŋ sè yi anə bi sə. Yi bi ŋgaŋ sə ve'nə fana yi be' mandzə ye, nə lo yuye. 26 Ghà nè nzaŋ sə à kùk tètè nè ye ŋgòfis tu fana ŋgaŋ sə lokok sè'. 27 Bwe ŋgàa fàak ŋgà nzum nè kə fek yi də, <Tà, vès də wù à bi mēgù mə nzuù wù ŋgwii bum sè bəboŋ àlaa. Ŋgaŋ sè bəp nè vè nè fo' fò?> 28 Ŋgà nzum nè duk fəsə fa wo də, <Gù yu yà'sə ŋwə nəmòk nè yi ka mə dzəm.> Wo fek fe'lə yi duk də, <Ye də wù dzəm də vès lo kə co'rə mak yà' à?> 29 Yi dzeen də yi ka dzəm. Yi də bəusè aco ghà nè wo sè də wo cok mak ŋgaŋ sə fana wo co'rə bəpsə nzaŋ mok bə ŋgaŋ sè yà' səsə nzaŋ sə. 30 Mè'rə yà'a kuk mŋwe' mò'fis ve'nə tètè mŋvək nè ŋgòkəp yà' kə dzeŋ. Mŋvək ànə dzèŋ nùu fana m̀ tsok fa ŋgàa kəkəp sə wèŋ də, <Wèeŋ co'rə be'lə to ntòŋgaŋ sè bəp yà'a mŋwe' mò'fis, nə kɪŋ yà' bə mbək bə mbək ya wo teŋ yà'. Nə tsok wo sè' də wo kəp naaŋ gesə fa mə nzaŋ sə mə tà'a mə.>

>> 31 Jisòs à tsè' fa mali wo gbə' mòk sè də, <<Gaŋ ŋkum sè Nwì sə co ŋgwì tɔ nəmòk nè wo to nà' də mostà, nè ŋwə nəmòk à kè bi nà' mə nzuù yi. 32 Nà' jə'rə càsə ŋgwii bum sə wo bigè mə nzuù pwe'fo' yi. Ghà nè nà'a kùuk, nà' yam casə mok sə pwe'fo' sè' yi. Nà' bəuŋ tɔ nè ghaŋ wùriŋ. Swiŋ wèŋ və, nə sə kə ci ndap awo m̀nə ntaŋ ye sə.>>

33 Yi cep fe'lə gbə' mòk də, <<Gaŋ Nwì sə co yis sè ŋwàŋwèe jəgè yà', nə gesə sənə tasàa m̀fòŋ

te', nə top yà' tètè yà' kok pwe' yè'e.>>

34 Bum yè'sə pwe'fo', Jisòs à sə tsòho fa gù bəu sə wèŋ yà' bə gbə' bə gbə'. Yusè co yi à tsè' fa wo jì gbə' à ka yeŋ. 35 Yi à gù ve'nə ya yusè ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp bə liŋ ŋgà gè m̀ bwiŋ bəuŋ və zìnə. Yusè yi à cèp sə də,

<<M̀ nè muk cùu am, nə sə cep bum lòoŋ fo' bə gbə' bə gbə'.

M̀ nè cep bum sè m̀vè'nè nzeŋgòŋ à yè yèe, yà' sə cum megu mŋwe' səswihi.>>

36 Anə geŋ, yi me'rə kwe' b̀ nè fo', nə ni lo yuye mə nda'à. Ŋgàa fàak ye wèŋ a be' lòyi fo', nə sə fek yi də nà'a tsok reŋsə fa wo gbə' nè də wo à bi ŋgaŋ sè bəp mŋwe' nzum nà'a. 37 Yi sə tsòho reŋsə fa yà'wèŋ duk də, <<Ŋwə nè ŋgà bi ŋgwii bum sè bəboŋ sə, a m̀u mo ŋwè. 38 Nzum sə nzeŋgòŋ nè, ŋgwii sè bəboŋ sə, a b̀u sè wo cu yàwo mŋwe' gaŋ ŋkum Nwì sə fana ŋgaŋ sè bəp sə yàwo b̀u sè wo cu yàwo ma nè ze'. 39 Ŋwə nè yi à bi ŋgaŋ sè bəp sə, a ze' nè bə tu ye. M̀vək nè ŋgòkəp bum sè wo à bi sə yà'a nzeŋgòŋ nè m̀vè'nè nà' mèe, fana ŋgàa kəp bum sə yà'sə masinjàa Nwì wèŋ. 40 M̀vè'nè wo à benə ŋgaŋ sə, nə teŋ yà' yà'a, anə ye nùmbu nè nzeŋgòŋ nè mè sè' ve'nə. 41 M̀u mo ŋwè, mə nè tumsə masinjàa am ŋgòte'e fis yusè yà' cu mŋwe' gaŋ sə, sè co yà' jəŋ və bəp, nə ye bə ŋgàa gù bəp wèŋ pwe'fo'. 42 Wo swekfis wes wo ve'nə fana wo kə mak gesə lo wo sə mŋwe' sè mis sə kə. Yà'a mŋwe' sè bwiŋ nè sə waŋ, nə sə zɔ nzoŋ fo'. 43 Nà'a sè' m̀vək nè b̀u sè wo yàwo kəkəp ma nè Nwì wèeŋ nè sə to reŋ co nùm mŋwe' gaŋ tè' awo. Ŋwə nè yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yuk a.

Jisòs Cèp Fe'lə Bə Nzak Gaŋ Nkum Sə Məbu

⁴⁴ <<Gaŋ sè Nwì sè yà'a co yumok sè yà' gu nteŋ sè yà' à swihì nòon mvwe' səmok. Nwè nəmòk anə kə ye yà' fana yi ses lok yà'. Yi kwa ve'ε, nə kə caŋ seŋ bum sè yi tse' pwe'fo', nə kə ywiŋ jəŋ nzum sè mvwe' yà'sə.

⁴⁵ <<Gaŋ sè Nwì sè yà'a sè' co ngà gi gi nteŋ nə yi à sə ləp nsàp lis mòk nə wo togè nà' də perèl. ⁴⁶ Yi ànə ye perèl nə mò'fis nə nà' gu nteŋ fana yi lo, nə kə seŋ bum ye sè yi tse' sə pwe'fo', nə kə ywiŋ nà' bə zeŋ.

⁴⁷ <<Gaŋ sè Nwì sè sè' co ram mòk nə wo màk gèsə nà' sə ndzəpə fana nsàap fuk kwəəŋ ni ca zəzok zəzok nduk. ⁴⁸ Nà' ànə rwiŋ fana wo fis lo nà' mū mfəŋ fana nə cum nze, nə ye ngòte'e yà'. Wo sə swèk gèsə lòsə bəboŋ sənə yumok, nə sə fis mak sè bəp sə. ⁴⁹ Numbu nə nzeŋgòŋ mée, anə ye sè' ve'nə. Masinjāa Nwì wəeŋ nə vəə, nə kə gapsə fis bəu sè wo yəwo kəkərè ma nə Nwì bə sè wo ka yəwo kəkərè yeŋ wəŋ zok. ⁵⁰ Wo mak gesə lo bəu sè wo ka kəkərè yeŋ sə mvwe' nəmòk nə mis sə kuə ca. Yà'a mvwe' sè njwée nə sə waŋ, nə sə zə nzòŋ ca.>>

⁵¹ Yi fek yà' də yà' rəeŋ bə bum sè yi cəp yè'sə pwe'fo' laŋ àlε. Wo də hòli. ⁵² Yi tsok fa fe'lə yà'wəŋ də, <<Ye də wəŋ rì də ngà yə'rè lək nə yi a bəuŋ də mū yə'rə yi mvè'nə gaŋ sè Nwì cu, yi co njwè nəmòk nə yi tse' taap ye. Aco yi fis və to bum sè zəm mū tà'a yi, nə fis sè fi sè'.>> ⁵³ Jisòs ànə cep wes gbə' yè'sə fana yi me'rə fa'nə, nə lo.

Bəu Lak Jisòs Wəŋ Bəŋ Yi
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵⁴ A kə dzəŋ la'à yi fana yi kə yə'rə bwiŋ mūmvwe' ndaap piriya àwo wəŋ. Wo à mərə ve'ε

wūriŋ, nə sə cep duk də, <<Nwè nè'e a jə nsàp njkərè nè'e nə ye nsàap fàak sè yà' gu wūriŋ yè'e fòve'nə-ε? ⁵⁵ Nè'e ka mo kapindà nà'a yeŋ-è? Nè'e ka yi nə wo to liŋ ma ye də Mèri nà'a yeŋ-è? Jem bə Jòsep bə Saimə nə ye Judàs wəŋ ka bwema ye wəŋ yeŋ nè? ⁵⁶ A cugè fəeŋ ka sè' ves njè' ye wəŋ pwe' yeŋ nè? Aco yè'sə ye ve'nə va?>> ⁵⁷ Fana wo kà yi mok dzəm. Anə geŋ Jisòs nə tsok fa ye yà'wəŋ də, <<A yegə də wo jəgə ngà tsòhòbum Nwì ma nə yi lòfòpwe' co njwè. A kə dzəŋ mvwe' lak ye, nə ye mū nda'à yi fana wo kà yi co yumok jə.>> ⁵⁸ Yi à ka fàak sè yà' gu fa'nə njkəuŋ gu bəusə bəu sè fo' sə wəŋ à ka dzədzəm sə ntuə wo tse'.

14

Kpə Jon Ngà Bəptesə Bwiŋ

(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9; Jon 6:1-14)

¹ Ghà ànə à ye, nkum Heròyuk bə bum sè Jisòs sə guə sə. ² Herònə duk fa ncinda'a ye wəŋ duk də, <<A Jon ngà bəptesə bwiŋ, yi a tesə vè fe'lə mvwe' kpə yà'sə laŋ. Nà'a njo nə yi sə gu to bum maŋgəŋgəŋ sə.>> ³⁻⁴ Yusə də Heròà fis jə njwè moma ye Filip. Yi ànə gu ve'nə fana Jon sə duhə gəgeŋ fa yi də, <<Ka bəboŋ bohòwù njgòjə njwà ànə co njwè yo yeŋ.>> Anə ye ve'nə fana Hèrodiyà njwè Filip nə fimsə mis tètè Herònə ko nisə Jon ndapndzəm. ⁵ Yi ànə dzəm də yi zə Jon nə fana yi sə wəp sè' bəusə bwiŋ dukgè də Jon nə ngà tsòhòbum Nwì.

⁶ Numbu nə wo à dzə Herònə à dzəŋ səmok fana mo Hèrodiyà nə nə njwəŋnjwəŋ à kə kə dzeŋ mvwe' sə bwiŋ à mà cu sə. Yi kaŋ ve'ε tètè ni' boŋ Herònə. ⁷ Herònə keŋ də yusə nà' dzəm yà' pwe'fo' yi nə fa tsoŋ nà'.

8 Mvè'nè ma ye tip yi fana yi duk fa Herònè dè, <<Fa mɔ tu Jon ngà bàptesè bwìn nà'a nɔa'a fɛɲ mənə tasà.>> ⁹ Manziɲ à ko nɔkum nə ve'e wùriɲ. Fana njo nè yi anə keɲ to laɲ, nə ye fe'lə sè' bɔ̀u bɔ̀u sè wo mà fo' sə fana yi duk dè yà'a kə jəɲ və fa nà'. ¹⁰ Yi à tum lòo, wo kə gwe' tiɲ fis tu Jon mɔ ndapndzəmè anə. ¹¹ Wo jəɲ və yà' mənə tasà, nə kə fa mɔɲwà nə. Yi jəɲ yà', nə jəɲ lo fa ma ye. ¹² Ngàa fàak Jon nə wèɲ à kə jə vèɲ ni' ye nə, nə kə tuuɲ nà'. Wo à tuuɲ wes, wo lo, nə kə tsok fa Jisòs.

¹³ Jisòs ànə yuk ve'nə fana yi ni nɔgwes mòk, nə lo mvwe' mòk sè bwìnɲ fo' bɔ̀è. Mfèɲ bù nə ànə yuk ve'nə fana wo tesə mvwe' buhu lak sè yà' kɔwəp fo' pwe', nə yuɲ lo yi sè' bə kù. ¹⁴ Yi à kə tesə nɔgɔ ndzəp fana yi ye bwìn ve'e nduk nè nduk. Ntəm ye rwiɲ bə manziɲ fana yi gɔ mesə fa sè wo tse' yiyan, yiyan awo sə.

Jisòs Fa Bwìn Ncùhù Tàɲ Zuzɔ
(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

¹⁵ Nùm à co fana nɔgàa fàak ye wèɲ və bohòyi, nə kə duk fa yi dè, <<Yè'e mvwe' sè bwìn kà fənə cugè, nùm nə coònə sè' laɲ. A bəbɔɲ dè wu duk bɔ̀u ye'e wèɲ lo ndzə ntòlak, nə kə ywiɲ zɔ yumok nja.>> ¹⁶ Jisòs duk ye dè, <<Yà'wèɲ nə kà lò. Wèɲ kək fa wo yumok wo zɔ.>> ¹⁷ Wo duk fa yi dè, wo tse' mɛgù ntuhu brəd tàɲ bə fuk ba nə ba. ¹⁸ Yi dè yà'a jəɲ və fa yi yà' fən. ¹⁹ Anə geɲ yi duk fa bɔ̀u sə wèɲ pwe' dè yà'a cum nze mənə nɔgɔɲ. Yi jəɲ kotse' ntuhu brəd sè tàɲ nə ye fuk sè ba sə, nə kək gesə lo mɔbu. Yi kwasə Nwi, nə sə bə'rə yà', nə sə faha nɔgàa fàak ye sə wèɲ. Wo jəɲ, nə gap lo fa mɔɲgɔ bù nə pwe'. ²⁰ Wo à zɔ wo pwe', nə ze'

bəbɔɲ. Fana wo te'e benə sè yà' à bwehe cu sə, yà' tesə kwès humncòp-ba. ²¹ Bɔ̀u sè wo zɔ sə à ye co mbəmbam ncùhù tàɲ. Wù kà bəba bə bweɲke' wèɲ yàwo ta.

Jisòs Gi Mɔ Ndzəpə
(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)

²² Wo à mèsə, Jisòs gɔ dè bwe yee ni nɔgwes, nə lo mantombi nɔgòto lòmamòk. Yi cum ye manjkwèɲ, nə cepsə bwìn ya wo lo la'à wo. ²³ Yi ànə mam, nə cepsə wo, wo lo. Fana yi lo ye mɔmɔvwe' nda mòk nɔgòkə gɔ piriya mbwa yiyi. Ndzəm à sè də a seɲ və fana nɔgɔ yi cu mbwa yiyi. ²⁴ Mvək ànə à ye nɔgɔ nɔgwes nə lòndzə tsətsə'rə ndzəp anə səsap wùriɲ. Ndzəp sə bwi'lə nɔgwes nə ve'e nè bɔ̀p bɔ̀usə fəfə à sə vè ma nè wo à sə dzəm nɔgòlònə. ²⁵ A kə dzèɲ mvè'nè mvəp à yè nɔgòtorə ndzəmè anə fana Jisòs və bohòwo nɔgɔ yi sə gi vè ma mɔ ndzəpə. ²⁶ Ngàa fàak ye sə ànə ye yi mvè'nè yi sə gi mɔ ndzəpə anə fana wɔwə ko wo ve'e nèbɔ̀p. Wo duk nɔgwàɲ dè, a maze' mòk, nə ke' nooɲ nɔgùɲ. ²⁷ Anə geɲ yi to yà'wèɲ sè' ntèɲ, nə duk fa wo dè, <<A mɔ, wèɲ kà wəp.>> ²⁸ Pità cep gesə fa nà' dè, <<Tà, a ye-a nɔgɔ dè a wù zinə, wù duk mɔ ya mɔ gi və nɔgòkə yə wu sè' mɔ ndzəpə anə.>> ²⁹ Yi duk fa nà' dè <<Vəə.>> Fana Pità nə tesə sə nɔgwesə anə, nə sə gi sè' mɔ ndzəpə anə nɔgòkə yə Jisòs nə. ³⁰ Anə geɲ yi ye mvè'nè fəfə sə fa nɔgə' nè bɔ̀p fana wɔwə ko yi, yi ye nɔgòcəɲ lòsə ndzəpə anə. Yi wan torə fis duk dè, <<Etɛè, Tà tesə mɔ.>> ³¹ Jisòs fa bo sè' ntèɲ, nə ko nà'. Yi à sə ko nà' ve'nə, yi sə duk fa nà' sè' duk dè, <<O' òhoò, dzədzəm yòjə'rə ve'e wùriɲ. Wù anə mərə bwi bɔ̀u yà'>> ³² Wo ànə kə ni sənə nɔgwes nə fana fəfə nè teɲsə. ³³ Bɔ̀u sè wo à ye sənə

ngwes nà pwe'fo' à kùksə yi. Wo duk fa yi dā, <<Wu mo Nwì zìnə bə zìnə.>>

Jisòs Lùnsə Ngàa Yiyān
Sə Mvwe' Lak Jènesarè
(Mak 6:53-56)

³⁴ Wo à to tesə lòmumfèŋ fana wo tesə və mvwe' lak Jènesarè. ³⁵ Bùu lak sè fo' sè ànə ye riŋ yi fana wo tirə lo mvwe' lak sè yà'a fo' sə pwe'fo', wo sə jəŋ və fa yi ngàa yiyān sè fo' sə pwe'. ³⁶ Wo à jə və yà'wèŋ ve'nə fana wo ləŋ yi də nà'a me'rə ngàa yiyān sə wèeŋ jwəŋ megu cù cək ye ya wo guŋ. Bùu sè wo à jwèŋ pwe'fo', à gu yu awo.

15

Bum Lak Bùu Jus Wèŋ
(Mak 7:1-23)

¹ Anə geŋ, bùu Farəsi mok bə ngàa yə'rə fa bwìŋ lùk wèŋ à və bohòJisòs ngòfek yi bum səmok. Wo à tesə və mvwe' lak Jòrosalèm. Wo à fek yi duk də, ² <<Ngàa fàak yo wèeŋ kà bum lak sè bù ñkwàha bwìŋ wèŋ à nòŋsə yùgə bùu yà? * Vès duk ve'nə bùusə wo zùgə beŋ nga wo kà bo awo cuk.>> ³ Yi fek busə ye yà'wèŋ sè' də, <<Njo nə wèeŋ kà lùuk Nwì nòŋsəgè bùusə wèŋ dzəm ngòbe' bum lak awèŋ-e bùu ya? ⁴ Busə Nwì à cèp də, <Wəp ma yo bə tè' yo. Nwè nə yi yò-a ma kè tè' ye àlɛ, wo zə megu yi zəə.> ⁵ Wèŋ cwìŋ busə yàwèŋ duk də, a ye-a nga nwè tse' yumok sè co yi tesə ma ye kè tè' ye bə zeŋ, nə kà yà' tesə, nə duk fa yà'wèŋ də yusə yi tse' sə a sè Nwì, ye də yi ka nzak bohòma bə tè' ye nə mok tse'. ⁶ Wèŋ yə mvè'nə wèŋ a gù bùsə ncèp Nwì mok yusə wà bùu bum lak awèŋ nà? ⁷ Wèŋ ngàa tè'èŋkup wèŋ! Yusə Izayà ànə cèp

mantombi sə kum wəŋ à ye zìnə. Yi à còm də,

⁸ <Bùu yè'e wèŋ sə kwasə mègù mɔ bə cù wà, fana ntəm awo ye səsap bohòmà. ⁹ Wo sə kùksə basə mɔ ngwəŋ, nə sə yə'rə yusə bwìŋ à cèp wo co yà'a lùuk Nwì.> >>

Yusə Aco Yà' Bupsə Nwè

¹⁰ Anə geŋ Jisòs to benə və bùu sə wèŋ pwe'fo' ngu ni'i yi, nə duk fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ yu'rə nə rɛeŋ yusə mɔ sə də mɔ tsok wəŋ yè'e bəboŋ. Yusə də, ¹¹ yusə yà' ni lògə mɔ cùhù nwè kəkək kà nwè bupsəgə. A bupsəgə yi yusə yà' sə tesə tsə mɔ cùhù yi anə tsətsəŋ.>>

¹² Fana ngàa fàak ye wèŋ və, nə kə duk fa yi də, <<Wù rì də mvè'nə wù cèp ve'nə yà'sə, bùu Farəsi wèŋ jòk bohòwù ve'ɛ wùriŋ à?>> ¹³ Yi cèp fəsə fa yà'wèŋ duk də, <<Ngwì yu nə tè' am Nwì a ka nà' yi bi pwe', yi nə cok mak nà' sə nze. ¹⁴ Mè'rə wo ve'nə. Wo ka lis tse', nə sə də wo niŋtsok fa bùu mok wèŋ mandzə. Nə ye də a ye-a nga ngà jì lis sə nitsə' lɔfa ngà jì lis mòk mandzə fana wo bə fo' nə gbɔ lo sə wɔrə.>>

¹⁵ Pità fek nà' də nà'a tsok rɛŋsə fa wo gbɔ' nə də yusə yà'a tesə tsəgə kə cùhù gù bupsəgə nwè nà'a. ¹⁶ Yi fek busə fe'lə Pità nə də, <<Wèeŋ sè' ngàa kà bum rɛeŋ mok à? ¹⁷ Wèŋ ka riŋ də yusə yà'a ni lògə mɔ cùhù nwè pwe'fo' cə lògə sə vəə, nə ca tesə lo sè' riŋ à? ¹⁸ Nə ye də yusə yà'a tesə tsəgə mɔ cùhù nwèe kəkək yà'sə sə ntɔu yi. Yà'a zeŋ sə aco yà' gu bupsə nwè. ¹⁹ A ve'nə bùusə tsətsəŋ sə bup sə co ngòzə nwè, ko nto, kohòsàhà, yə, ngòci' mvwès, nə ye ngòbupsə liŋ bwìŋ pwe'fo' tesə kəkək ma sə

* **15:2** 15:2 Bum lak yè'sə, a bum sè bùu Jus sè wo ngàa yə'rə fa bwìŋ lùk wèŋ ànə yamsə naan lòmunə lùuk Musi sə.

ntuù ñwè. ²⁰ Yà'a bum sè yà'a gu bupsəgè ñwè. Ngòzɔ yumok bə bo sè wù ka yà' cuk, ka nzak tse'.>>

*Ñwà Lakmvum Nè
Yi A Naan̄tu BohòJisòs
(Mak 7:24-30)*

²¹ Anə geŋ, Jisòs ye'e me'rə mvwe' yà'sə, nə lo mvwe' nzeŋgòŋ nè lak Tayà bə Sidòŋ. ²² Fana ñwà nəmòk nè yi cugè fo' kè tsèŋ yi. Ñwà nə sə ləŋ Jisòs nə də, <<Oò, Tà, mo David, koksə-a manziŋ bohòmù è. Yòŋsə ze' tse' mo àm mòk nè yi nè ñwàñwè ve'ε nsàp nàbɔp.>> Ñwà ènə à sə cèp bum ye'sə ve'nə ŋga yi ka ñwà Jus yeŋ, yi à ye ñwà lak Kanà. ²³ Yi à sə cèp ye'sə pwe'fo', Jisòs kà cù bohònà' mùk lok. Ngàa fàak Jisòs sə wèŋ kə ləŋ Jisòs də a bəboŋ co nà' duk ñwà ènə lo bùusè nà' sə loksə ke'cà wo ntu' wùriŋ. ²⁴ Jisòs nə cèp bwiŋ ye kə də, <<Nwi à tum sə mègù mɔ bohòbùu Izùre sè wo co nsùŋgaan sè wo a jàm bisə jàmə.>> ²⁵ Ñwà nə à vè kè təəŋ mali kə mantombii Jisòs bə tumfərə, nə sə cep də, <<Tà tesə mɔ.>> ²⁶ Jisòs cep fe'lə səmok də, <<Ka bəboŋ ngòjə beŋ mwe, nə mak fa ngbɔ † yeŋ.>> ²⁷ Ñwà nə də, <<Tà, wù ri yo sè' də wo fagè bwe beŋ, ngbɔ sə te'e sè yà' sə gbù tsoŋ sə nze sè'.>> ²⁸ Fana Jisòs duk fa bwi nà' də, <<Ke', ñwà nè'e wù tse' dzədzəm sə ntuù wù ve'ε wùriŋ. Yusè wù dzəm tse' yà'sə, yà'a nə ye mɔmvə'nè wù ləŋ sə.>> Anə geŋ yiya mo ñwà nə à mè mègù sè' ghà nà'nə ve'ε ghes.

*Jisòs Fa Bwiŋ Ncùhù Kwè Zuzu
(Mak 8:1-10)*

²⁹ Jisòs à ye'e mè'rə fa'nə, nə sə gihi ca ngɔ ndzəp Galili. Yi à lò, nə kə kok lo mɔmvwe' nda mòk,

nə cum mbwa nze ngòyərə bwiŋ. ³⁰ Bwiŋ à kpəəŋ vè fo' ngòkə yə yi ve'ε sè' wùriŋ. Wo à bəhə jə vè fa yi bùu sè wo kà gígè wèŋ, sə wo à kpɔ sa' ni' ma mòk wèŋ, ngàa jì lis bə sè wo kà cù cèpgè wèŋ, nə ye bə ngàa yiyaŋ zəzok ŋkɔuŋntəŋ. Wo à bəhə jə vè yà' ve'nə, nə kə təmsə non sə ngɔ ni' Jisòs anə bikikiki. Yi à guŋsə yà'wèŋ sè' lòoŋ. ³¹ Bùu sè wo à kə mà fo' sə à mərə ve'ε wùriŋ. Wo à mərə bùusè wo yə ŋga bùu sè wo à sə kà cù cèpgè wèŋ cèp cù, sə wo à kpɔ sa' ni' ma mòk wèŋ guŋ fe'lə sè', sə wo à sə kà gígè wèŋ gi fe'lə, nə ye bə sè jì lis wèŋ sə ye fe'lə bum səmok. Bùu sə wèŋ à kùksə liŋ Nwi bùu Izùre wèŋ bùu bum sè wo à yə ye'sə.

³² Anə geŋ Jisòs to benə ngàa fàak ye sə wèŋ ngɔ ni' yi, nə duk fa wo də, <<Manziŋ sə ko mɔ bohòbùu ye'e cèbùè, bùusè wo cu vesiwèŋ ntinə nùumbu te', nə kà yumok zɔ. Mù ka sè' dzəm co mà duk də wo lo njè ve'nə sè' dzəm, bùusè aco mòk kə gbɔ njè mandzə.>> ³³ Ngàa fàak ye sə wèŋ à yuk ve'nə, wo fek yi də, <<Aco wo jəŋ beŋ ngòŋ fəŋ fòco a fa bwiŋ wùriŋ ve'ε nɛ?>> ³⁴ Fana Jisòs fek yà'wèŋ də, yà'wèŋ tse' ntuhu brəd fa'nə sù nɛ? Wo də, <<Vès tse' mègù ntuk sàmba bə bəbwe fuk mok.>> ³⁵ Fana Jisòs duk fa bùu sə pwe'fo' də yà'a cum nze. ³⁶ Yi jəŋ ntuhu brəd sè sàmba bə fuk sə, nə kotse' yà'. Yi kwasə wes Nwi fana yi bərə yà', nə sə fa bohòngàa fàak ye sə wèŋ. Wo jəŋ, nə sə fa bwi bùu sə wèŋ. ³⁷ Bùu sə pwe'fo' à zɔ, nə ze' ve'ε bəboŋ. Wo à te'e benə mfəmfook sè yà' à sə gbù sə nze ghà nè wo à sə zɔ sə kwès sàmba. ³⁸ Bùu sè wo à zɔ sə à ye bwiŋ ncùhù

† 15:26 15:26 Mvə'nə Jisòs ànə cep bə nzak nè ngòmak fa ngbɔ beŋ yà'a fana yi à sə duk yà'sə də, ngòjə yusè yà'a sè bùu Jus nə fa bù lakmvum.

kwè, wù kà bèba bə bwenjke' wèn ta. ³⁹ Yi ànə gu wes bùu sə wèn sam lo fana yi ni fe'lə sə ŋwəsə, nə lo yuye mvwe' nzenjɔŋ lak Măgadān.

16

Wo Də Jisòs Gu Niŋtsok Fa Wo Manjəŋgèŋ

(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Numbu mòk à ye, bùu Faràsi mok nə ye bùu Sadusi wèn à vè də wo kə mumsə ja'a Jisòs. Wo fek yi də nà'a gu niŋtsok fa wo manjəŋgèŋ mòk nè aco nà' niŋ fa wo də yi tse' nàan Nwì. ²⁻³ Yi duk fa yà'wèn duk də, <<Wèn ri mègù ŋgòkùk gèsə lo mubu, nə riŋ də anə ye ŋga'a ve'ε bə ve'ε wèn. Wèn tesə zəzòŋ nə ye ŋga ntòbu bèban fana wèn də anə ye ntinə bup. Nə nconuum ye ŋga ntòbu bùu bèban, wèn də anə ye zòŋ bèbon. Wèn riŋ yà'sə, nə kà bum sè yà'a co mvək ŋgònitsə' bum sè niè' riŋ bùu yà? ⁴ Wèn sè niè' yè'sə, wèn bùu sè bup, ŋgaa kà Nwì ri wèn. Wèn duk mu də mu gu niŋ fa wən manjəŋgèŋ è? Kácò. Mu nə kà nà' gù. Manjəŋgèŋ nè wèn nə ye mègù nè co à ye bohòŋgà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Jonà nà'a.>> Yi ànə cep wes ve'nə, fana yi me'rə yà'wèn, nə lo gesə yuye.

Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèn NgòRɛɛŋ Yi

(Mak 8:14-21)

⁵ Bə ŋgaa fàak ye wèn à to tesə lõnto ndzəp ma nja fana ŋga ŋgaa fàak ye sə swì ŋgòjə tse' lòbred. ⁶ Jisòs duk fa wo də, <<Wèn jəŋ ŋkərè bə nsəap yis bùu Faràsi bə bùu Sadusi wèn.>> ⁷ Anə geŋ wo sə cep ke' mətsetsə'rəə wo anə duk də yi duk ve'nə bùusə a swì ŋgòjə tse' vè bred. ⁸ Jisòs riŋ yusə wo sə cep sə, nə duk fa yà'wèn də, <<Ké' àmaa, wèn ka dzədzəm

bə yusə mù sə guu tse'. Wèn sə cep ke' də wèn swì ŋgòjə tse' bred yè'sə bùu yà? ⁹ Co wèn ka yè'e ntòsə' rɛɛŋ geŋ nà? Co wèn sə kà mvə'nə mù à fa bwiŋ ncùhù tàŋ ntuhu bred sè' tàŋ yà'a mok tsərə à? Wo à zə yà' ve'nə, wèn te'e benə fe'lə sè sə nze kwès sù ne? ¹⁰ Nə ye sè' də wèn swì ntuhu bred sè samba sè bwiŋ ncùhù kwè à zə yà'a sè' è? Wo à zə wes, wèn te'e benə sè sə nze kwès sù ne? ¹¹ Anə gu va ŋkən mu cèep, wèn kà ri də mù sə kà yè'sə bred nè bred nè'e duk ε? Yusə mù sə duk sə də, wèn jəŋ ŋkərè bə yis bùu Faràsi bə bùu Sadusi wèn.>> ¹² Anə geŋ fana bwe ye sə wèn rɛɛŋ də yi anə sə ka yà'wèn də wo jəŋ ŋkərè bə yis sè wo gùgə bred bə zəŋ yè'e duk. Wo riŋ də yi anə sə cep yà'sə də wo jəŋ ŋkərè bə bum sè bùu Faràsi bə bùu Sadusi wèn sə yə'rə fa bwiŋ.

Pità Duk Də Jisòs Nkum Ngà Gəm Bwiŋ

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Jisòs à kə dzəŋ nzenjɔŋ Sisàriyà Filipi fana yi fek ŋgaa fàak ye sə wèn də, <<Bwiŋ dukgè də mù, mo ŋwè, mu yè'sə ndà? >> ¹⁴ Wo sə duk fa yi də, <<Mok dukgè də wu Jon ngà bəptəsə bwiŋ, mok də wu Alajà, mok də a Jèrèmiyà kè ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nə yi à ye fa' àlɛ'.>> ¹⁵ Fana yi fek mali wo sè' də, <<Wèn yàwèn ne? Wèn dukgè yàwèn də mu yè'sə ndà?>> ¹⁶ Saimù Pità duk də, <<Wu Nkum ŋgà gəm bwiŋ, nè wo à duk nə, nè wu mo Nwì nè yi cu ŋwəm nə.>> ¹⁷ Fana Jisòs nə duk fəsə fa nà' də, <<Rɛŋsi yòSaimù mo Jonà. Busə ka wu yè'sə ŋwè tsok fa. Tsə' fa wu yà' Tè' am nə yi cu mubu. ¹⁸ Nə ye sè' də mù sə to fa wu liŋ ŋga'a də Pità (lis), mu nè ci cos àm məmvwɛ' lis ènə. Nàan kpɛ nə kà cos àm nə

yumok gù. ¹⁹ Mù nà fa wu ki ncùu gan sè Nwì sè. Yusè wù ki tes yà' sè nze fεεη nà ye megu mubu sè' ve'nə. Yusè wù firə me'rə yà' sè nze nà ye mubu sè' ve'nə.>>
²⁰ Fana yi tipsə ηgàa fàak ye sè wèη ve'e gugurη də yà'a kà ηwè nəmòk də yi yè'e ηkum ηgà gèm bwiη nè wo à duk nə tsè' fa lok.

Jisòs Tsè' Mvè'nə Kpə Ye Nə Ye
 (Mak 8:31-9:1; Luk 9:22-27)

²¹ A yè jə mvək ànə nà lo mantombi, Jisòs yeto ηgòtsòhòfa ηgàa fàak ye sè wèη jəja də yi nà lo tsoη li mvwe' lak Jòrosalèm, nà kə ye ηgə' fo' wùriη. Yi nà ye ηgə' nə ndzə bohòbù ηkwàha bùu sè fo' bə ηgàa fa satikà' sè ghan wèη bə ηgàa yərè fa bwiη lùk. Də wo nà zə yi sè'. Numbu nè te' ye, yi lokok fe'lə mvwe' kpə səmok.
²² Yi ànə duk ve'nə, Pità ko soηsə gesə lo yi fo', nà sə jwa nà'. Pità nə sə duk də, <<Kaco Nwì dzəm yeη Tà! Kaco yè'sə ye lok fuk bohòwù ve'nə yeη.>> ²³ Yi bùuη, nə duk fa Pità nə də, <<Coho gesə ηgə ni'l mà wùu Satà! Wu yà'sə nsàp yumòk nè nà' sə təhə lok mū mandzè, bùusè yusè wù cèp yà'sə, a tsətsərè nè bwiη tse' nà' wo, ka nə Nwì yeη.>>

²⁴ Fana Jisòs tsok fa ηgàa fàak ye sè wèη də, a ye-a ηga ηwè nəmòk dzəm-a ηgòyù lòyi fana nà'a nə beη to ntòbum sè ni' nà' sə dzəm yà', nə bək jəη ntəəη nà' ηkuη nə be' lo yi. ²⁵ Yi də, <<Busè ηwè nà yi gəhə tse'-a yòηsə ye fana nà'a nə bisə wà. Nə ye də ηwè nà yi jə yòηsə ye co yusè wà bùu mà fana yi nə kə tse' nà'.
²⁶ Busè swe'e sè ηwèe nə tse' sè yè'sə yà, ηga yi tse'-a nzenğòn nə pwe'fo', nə kə bisə yòηsə ye ε? Kènə yusè aco ηwè kupsə yà', yà' kurə bə yòηsə ye yè'sə yu yà?
²⁷ Busè mà nè mū mo ηwè, ves

masinjàa am wèη nà vè bə ηàan Tè' am, nà lak ndaanwè pwe'fo' mvè'nə yi à gù fàak ye. ²⁸ Mù sè tsə' wèη yè'e zìnə də bùu mok wèη to fənə sè wo nà kà ntòkpə ηga wo yə mùu mo ηwè mvè'nə mà sè vè bə gan ηkum am sə.>>

17

Jisòs Kupsə Nsəsə Mū Ndàhà
 (Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ A cà nùumbu ntùηfu fana Jisòs to jəη Pità bə Jem nà ye Jon nà yi moma Jem nà, bə yà'wèη kok lo māmvwè' nda mòk nè səsap. Wo à kə cu mègù mbwa woòwo.
² Fana wo ye ηga nsəsəə Jisòs kupsə bùuη mok nsàp nə zok. Si ye sə reη co nùm, cək ye sə reη co mareη ve'ε. ³ Wo ye fe'lə sè' ηga Musi bə Alajà tesə vè mubu, nə sə taanğam bə Jisòs nə wèη. ⁴ Fana Pità nə duk fa Jisòs də, <<Tà, yà' bòve'ε wùriη mvè'nə vesùwèen feη yè'sə. A ye-a ηga wù dzəm fana mà ci ba'rə tes bwe duη feη te'. Mò'fis nə njò, mòk nə Musi, mòk ye nə Alajà.>> ⁵ Yi ànə sə cèp mali ntòfo' fana mbàk mòk nà nà' sə fop ve'ε wùriη à vè, nà kə təhə lok wo. Wo yuk ηga ηgi ηwè nəmòk sə cèp vesə ndzənə mbàk nə də, <<Nè'e mo àm nə mù dzəm yi sə ntùu mà, mū kwagè bohòyi wùriη. Yusè yi cèp pwe', wèη yuk fa yi.>> ⁶ Ngàa fàak ye sè wèη ànə yuk ve'nə fana wəə ko wo ve'ε nsàp nà co wù kà cèp to. Wo coho gbə fə'ə gesə lo si awo ma sə nze wo pwe'. ⁷ Jisòs və, nə kə jweη wo bə bo ye. Yi duk fa wo də, <<Wèη kà wəp, wèη lokok mətəsə.>> ⁸ Wo à mùk kok lis awo, wo kà ηwè fo' mok yə. Wo ye megu Jisòs yiηi.

⁹ Mvè'nə wo à sə tsə mündahà anə fana Jisòs tipsə wo də, <<Wèη kà ηwè nəmòk bum sè wèη yə yè'sə tsè' tètè ηga mùu mo ηwè, mù lòkok mvwe' kpə

ηκουη.>> ¹⁰ Ngàa fàak ye sè wèŋ à fek yi sè' dè, <<Njo nè ngàa yè'rè fà bwìŋ lùk wèŋ sè duk dè Alajàa nè vè tson ηkuη Krest vè ηgòtesè ves, a bùu yà?>> ¹¹ Yi duk fəsə fa yà'wèŋ dè, <<A zìnə dè Alajàa nè və. Yi nè və ηgògàhə tsə'rə fəsə bum pwe'. ¹² Nə ye də mù sè tsè' wèŋ dè Alajà nè à vè laŋ, fana wo kà yi rì. Wo à jə yi, nè gə yi mvè'nè wo dzəm. Nə ye sè' də mùu mo ηwè, mù nè ye ηgə' ndzə bohòwo sè' vè'nə.>> ¹³ Anə geŋ bwe ye sè wèŋ rɛɛŋ bə zeŋ də yi sè duk Jon ηgà bəptəsə bwìŋ.

*Jisòs Tesə Mo Nəmòk
Nə Yi Tse' Yòŋsə Ze'*

(Mak 9:14-32; Luk 9:37-45)

¹⁴ Wò ànə bwi foho və mvwe' sè bwìŋ à mà cu sè fana ηwè nəmòk caŋ və bohòyi, nè kə təəŋ fo' bə tumfərə. Nwè nè sè cep də, ¹⁵ <<Tà, koksə-a manziŋ bohòmo àm è. Mo àm nè ηgà gbù nènò'. Yi sè yə ηgə' bə zeŋ vè'ε wù kà fà'. Yi gbù yisko'gə mù misè riŋ riŋ, nè sè gbù ni sè ndzəpə sè' riŋ riŋ. ¹⁶ Mù jə lòyi bohòŋgàa fàak yo, nà' ghak ηàŋ mvè'nè co wo gə nà' me.>> ¹⁷ Jisòs ànə yuk vè'nə, yi cep də, <<Wèeŋ yè'sə gugutu, wèŋ ka dzədzəm nè co wèŋ luŋsə ηwè fo' sè ntùu wèŋ tse'. Mù nè cum geŋ vesùwèŋ, nè sè ko ntəm vè'nə tətè kə dzeŋ sè? Wèeŋ jəŋ və fa mù yi fen.>> ¹⁸ Jisòs jwa yòŋsə ze' nè nà' a sè gù ηkuη yi sə yaŋ nè fana nà' tesə gesə lo ndzə ni'ì yi anə sè' ghà ànə.

¹⁹ Anə geŋ ηgàa fàak Jisòs sè lo, nè kə fek swihi yi də, <<Vès anə fis fuk yàvès nà' bùə yè'sə bùu yà?>> ²⁰ Yi duk fa yà'wèŋ də, <<A bùusə dzədzəm àwèŋ nè ηgòlùŋsə bwìŋ bə zeŋ nè, nà'a jo. Mù sè tsè' wèŋ sè' də a ye-a ηga wèŋ tse' mègù-a mùdzədzəm

momjo co mvəm nzaŋ vè'ε fana aco wù duk fa nda nè'e də, <Coho fa'nə, nè kə təəŋ fa'>, nà' coho lo. Yumok kà sè co wèŋ kà yà' gù to mok ye. [²¹ Aco bə'fis to megu nsàp ènə pìriyà bə dzə zuzu ba bwère yumok ka mok ye fe'lə.]>>

²² Wo sè ke' ke'ca nzeŋgòŋ Galili anə. Anə geŋ wo və mvwe' mò'fis fana Jisòs duk fa bwe ye sè wèŋ duk də, <<Wo nè jəŋ mùu mo ηwè, nè fa ndzə bohòbwìŋ. ²³ Wo nè zə mù, nùmbu nè tɛ' dzèeŋ, mù tesə fe'lə və mvwe' kpə sè səmok.>> Bwe ye sè wèŋ ànə yuk vè'nə fana manziŋ ko wo vè'ε nèbup.

*Nzak Làk Tas Mùmuvwe' Ndap
Nwi Nə Ghan*

²⁴ Jisòs bə bwe ye sè wèŋ à kə dzèŋ mvwe' lak Kàpanùm, nè cum fo'. Nùmbu mòk à ye bùu sè wo jəgè mbàam tas sè bwìŋ lə'gə yà' mùmuvwe' ndap Nwi nè ghan nè wèŋ kə fek Pità də, <<Masà àwèŋ nè'e lə'gə mbàam yè'sə sè laŋ à?>> ²⁵ Yi dzəm də, <<Ŋ, nà'a lə'gəə.>> Anə geŋ yi bwi lo yuye nda'ə wo. A kə dzèeŋ nga yi ka yumok ntòcep lok fana Jisòs fek nà' də, <<Wù tsəm yòyè'sə da Pità? Ŋkəŋkum sè sè nze fɛeŋ ko jəgè mbàam tas awo yè'sə bohòndà wèŋ? Wo jəgè yà' bohòbwe awo kə bohòbùu sè zok wèŋ nɛ?>> ²⁶ Yi duk də a yegè bohòbùu sè yà'wèŋ ka bwe awo yeŋ. Fana Jisòs cep fe'lə sè' də, <<Ye də bwe awo ka yàwo nzak tse', ka vè'nə yeŋ nà?> ²⁷ Nə yeè nè də ηgògù də ya wo kà jòk fana dù sè mantùŋ. Wu kə dzèŋ ca, wù mak gesə lop sè ndzəpə anə. Fuk nè wu ko to nà' mantombi, wu nè ye mbàm mù cùhù yi anə. Wù fis jəŋ mbàm nè, nè kə fa wo ηgòlà' tiŋ tu yòbə sè yàm bə zeŋ.>>

* 17:26 17:26 Bùu Jus wèŋ sè mbəmbam sè wo dzèŋ lùumŋgòŋ hum ba wèŋ à sè làkgè mbàam mok sè wo à sè gùhə tsə'rəgə ndap Nwi nè ghan nè bə zeŋ lùlùm.

18

Ƴwè Nè Ghana Ndà?

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Mvèk ànè à ye fana ngàa fàak Jisòs sè wèŋ vè bohòyi, nè sè fek nà' dè, <<Mvè'nè gan sè mabu cu, nsàp Ƴwè nè yi yam gha' mok fo' mantombii Nwì yi yè'sè ndà lɛ? >> ² Jisòs to vè mo nèmòk, nè tes nà' mütsetsè'rèè yà'wèŋ. ³ Fana yi tsok fa yà'wèŋ dè, <<Mù sè tsè' wèŋ yè'e zìnè dè tse'nga wèŋ kupsè, nè ye co bəbwenke' ŋkuŋ bwèrɛ wèŋ kà mvwe' gan sè Nwì sè kè ni yuk. ⁴ Ƴwè nè yi jè lo-a ni' ye sè nze co mo nè'e fana nà'a yi nè yi yam càsè mok wèŋ mvwe' gan sè Nwì sè yi. ⁵ Ƴwè nè yi jè-a nsàp mo nè co nè'nè mənè lɪŋ am fana ye dè yi jè yà'sè mū.

Nza' Məmumsə

(Mak 9:42-48; Luk 15:3-7; 17:1-2)

⁶ <<Nə ye sè' dè a ye-a nga Ƴwè mòk gū bəbwe sè wo dzəm bohòmà yè'sè mòk dè yi gū bup fana boŋ ghak bohòyi co wo jəŋ ngòk, nè swì' kə'ə fa Ƴwè ànè nà' kè mihì, nè mak gesè lo yi sè mvwe' ndzəp nè cəco. ⁷ Būu sè sənə nzenŋòŋ nè cu bə Ƴgə' njo nè məmumsə sè aco yà' gū Ƴwè ngògū bup yè'sè cu fo'. Məmumsə nə vè tsoŋ li, megu dè a Ƴgə' nè bup bohòŋwè nè yi sè jə vè məmumsə nə. ⁸ Nə ye sè' dè a ye-a nga bo yo kè kuu yo àlɛ' sè gū wu ngògū bup fana wu gwɛ' tɪŋ mak yà'. Bòghak dè wu kə ni lak lùŋ bə bo kè kù ma mò'fis nè nonşə nè ngòkè mà' gesè lòwu sənə mis sè yà'a kà liŋgè bə bo kè kù ma ba fo'. ⁹ Nə ye dè a ye-a nga lis yo sè gū wu, wu sè gū bup fana wu so'rə fis mak yà'. Bòghak co wu kə ni mvwe' lùŋ bə lis ma mò'fis nè nonşə ngòkè ni mvwe' Ƴgə' nè sè misè bə lis ma ba fo'.

¹⁰ <<Wèŋ jəŋ ŋkərè dè wèŋ kà bəbwenke' yè'e wèŋ nè mò'fis co yusè wà jə. Mù sè tsè' wèŋ dè mvè'nè yà' cu mabu, masinjaa bəbwenke' yè'sè wèŋ cugè bə Tè' am wèŋ mvwe' mò'fis nùumbu pwe'fo'. [¹¹ Mūu mo Ƴwè, mù à vè ngòkè lap yə būu sè wo à bisè.] ¹² A ye-a wu, wu duk bə ncèp nè'e dè yà? A ye-a nga Ƴwè nèmòk tse'-a nsungaaŋ ye ŋkə mò'fis, fana nè mò'fis jam bisə ca, yi nè lap lo nè mò'fis, nè me'rə sè hum vəke'-ncòp-vəke' sè dè yà'a sè zū tse' ngan mundaŋà, ka vɛ'nə ye à? ¹³ Nə ye dè, a ye-a nga yi kè lap yə nà', mū tsok wèŋ dè yi nè kwa ghak bə zəŋ nè nonşə sè hum vəke' ncòp sè' vəke' sè yà' ka yəwo bisə sè. ¹⁴ Ye dè wèŋ rɪŋ dè tè' am nè mabu nè sè kà dzəm dè məmwenke' nè mò'fis bisə dzəm.

Ncèp Nè Bohòmoma Yo

Nè Yi Gū Wu Bup

(Luk 17:3)

¹⁵ <<A ye-a nga moma yo mòk gū wu bup, wu lo bohòyi, wənə ye ba, wu tsok fa yi yusè yà' yaan wu wənə sə. A ye-a nga yi dzəm yusè wu tsè' yi sə, ye dè wu ko fəsə vè moma yo nè ma ŋkwèŋ lan. ¹⁶ A ye-a nga yi ka wu njònə yuk fa, wu to jəŋ fe'lə lo Ƴwè nèmòk kè bwɪŋ ba àlɛ' sèmok. Ya yusè wu sè cèp pwe', būu yè'sè wèŋ nè ye yəwo ngàa yuk ntu' ngòdè wo à yuk yəwo vɛ'ɛ bə vɛ'ɛ. ¹⁷ A ye-a nga yi ka yà'wèŋ sè' yuk fa, wu jəŋ lo nzak nè mok mantombii cos. A ye-a nga cos cèep, yi kà sè' dzəm mali fana wèŋ jəŋ yi mok co yi pegè kè co ngà ko mbàm tas àlɛ'. ¹⁸ Mū sè tsè' wèŋ yè'e zìnè dè, a ye-a nga wèŋ kɪ-a yumok sè nze dè yà' tə vɛ', wo nè kɪŋ yà' mabu sè' vɛ'nə. Nə ye sè' dè wèŋ firə-a yumok sè nze, wo nè firə yà' mabu anə sè'. ¹⁹ Mū sè tsè' fa wèŋ mòk sè' dè a ye-a nga wèŋ

ba dzəm tse' cù mò'fis bə yà lònɔŋ, nə lɛŋ piriya bə zɛŋ fana tɛ' am nə yi cu mɔbu nə nə gɔ fa wɛŋ yà'. ²⁰ Njo nə bwiŋ ba kə tɛ' àlɛ' kə benə-a mvwe' mò'fis bɔ̀u liŋ am fana mɔ nə ye mɔtsətsə'rəə wo anə.>>

Gbu' Mofak Nə Yi Kà Nwè Yumok Swifagə

²¹ Anə geŋ Pità kə fek Jisòs nə də, <<Tà, aco moma am gɔ mɔ bɔp kɛ' sɔ̀, mù sə swifa yi-ɛ? Co kɛ' sàmba vɛ'ɛ àlɛ?>> ²² Jisòs nə duk fa nà' də, <<Mù ka də a kɛ' sàmba duk, a kɛ' hum sàmba bòp sàmba. ²³ Aco a fɔhu gaŋ sè mɔbu sə bə ŋkum mòk nə yi à dzəm də yi taŋ ja'a mbàam ye bə ŋgàa fàak ye ya yi riŋ mvè'nə bwe fàak sə wɛŋ sə gɔ bə mbàam ye sə. ²⁴ Yi à yèto ŋgòta ntɛŋ, wo ko jəŋ və fa yi mòk nə yi tse' ŋkum nə malà' mbàm. ²⁵ Mvè'nə yi ànə ka mbàam sè co yi lak tse' fana ŋkwà' ŋwè ye nə duk də wo seŋ yi co ŋkwɛŋ. Wo seŋ nà' bə ŋwe nà' nə ye bwe nà' bə bum nà' sè nà' tse' pwe' ya wo lak ka nà' sə fo'. ²⁶ Ngà fàk nə təəŋ tsoŋ sə nze bə tumfərə, nə wup fa ŋkwà' ŋwè ye nə bo vɛ'ɛ wùriŋ. Yi lɛŋ nà' vɛ'ɛ də, <Tà, ko ntum, mɔ nə lak wes fa wu mbàam yo pwe', yumook nə kà bisə.> ²⁷ Manziŋ à ko ŋkwà' ŋwè nə. Yi me'rə ŋgà fàk nə, nə swi fa nà' mbàam sè nà' tse' yi sə. ²⁸ Ngà fàk ànə à tesə tsə ntɛŋ, yi kurə bə ŋgà fàk mòk sè' co yi ŋga yi à sə be' megu nà' mbàm ncùhù co taŋ vɛ'ɛ. Yi tap ko ŋam pik tse' nà' kə mihi, nə sə duk də, <Lak fa mɔ mbàam am sə.> ²⁹ Ngà fàk ènə gbu ye sè' sə nze, nə sə lɛŋ nà' də, <Kwəkwè', ko-a ntum, mɔ nə lak wes fa wu mbàam yo.> ³⁰ Yi kà dzəm. Yi kə nisə nà' ndapndzəm də tse'ŋga nà' làk yi ŋkuŋ. ³¹ Ngàa fàak mok sə a yegè bə yà'wɛŋ à yə yusè yi

gɔ yè'sə fana yà' yaan wo vɛ'ɛ wù kà fà'. Wo lo, nə kə tsok fa ŋkwà' ŋwè àwo nə bum sè yà' ye yè'sə pwe'fo'. ³² Anə geŋ ŋkwà' ŋwè nə to yi və. Yi duk fa nà' də, <Wù mo nə bɔp! Mù a swifa wu ka sè wù tse' mɔ yà'a pwe'fo' bɔ̀usè wù a lɛŋ mɔ. ³³ Nə ye də kaco wù koksə manziŋ bohòŋgà fàk mòk sè' mvè'nə mù gɔ bohòwù yà'a yeŋ à?> ³⁴ Mvè'nə ntum à sə yaan yi fana ŋkwà' ŋwè ye nə à jə yi, nə fa sè' ndzə bohòŋgà yeŋsə bwiŋ ŋgə' də wo nisə nà' ndapndzəm, nə ye də tse'ŋga nà' làk wes fa yi mbàam ye sə sè' pwe'fo'. ³⁵ Yà'a sè' mvè'nə Tè' am nə yi cu mɔbu nə gɔ bohòwɛŋ sè' vɛ'nə, ŋga a ye-a də wù ka moma yo sə ntùè wù swifa na.>>

19

Nza' Mè'rə Ngwe

(Mak 10:1-12; Luk 16:18)

¹ Anə geŋ mvè'nə Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana yi ye'e me'rə nzeŋgòŋ Galili anə. Yi lo mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiya nə nà'a ma ndzə ntondzəp Jòridàn. ² Bwiŋ à yù lòyi fo' vɛ'ɛ nəbɔp, yi gɔ mesə fa wo yiyaŋ awo fo'. ³ Bɔ̀u Faràsii mok wɛŋ à vè kə tsɛŋ yi də ya wo mumsə ja'a yi. Wo fek yi də, <<Aco làk dzəm də ŋwèe mè'rə ŋwe ye bə njo nə nà' bòyi, ye də yi ka yà'sə bɔp gɔ à?>> ⁴ Yi cep fəsə fa wo də, <<Wɛŋ a ka mvəsə wo à còm də Nwi ànə gɔ to ŋwè, yi gɔ ŋwəmbam bə ŋwàŋwè yà'a ntòtaŋ à? ⁵ Yi ànə gɔ wo vɛ'nə fana yi duk də, <Nà'a njo nə ŋwèe nə me'rə tɛ' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ŋwe ye.

Wo sè ba sə nə ye mok ŋgùpni' nə mò'fis.>

⁶ Ye də wo ka mok ba yeŋ fe'lə, wo mok ŋgùpni' nə mò'fis. Ye də yusè Nwi a be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ŋwè nəmòk kà də yi gapsə yà'

duk.>> ⁷ Wo fek fe'lə yi də, <<Anə geŋ Musi nə duk də aco ŋwè com fa ŋwà nə ŋwàk nə ŋgònìtsè' də yi mè'rə nà' laŋ nə me'rə yi lo ε? >> ⁸ Yi duk fa fe'lə yà'wèŋ sèmok də, <<Musi à mè'rə də wèŋ mè'rə yep awèŋ bùusè ntum awèŋ gu nèbup, bwère mvè'nè yà' à yeto mantombi à ka ve'nə yeŋ yuk. ⁹ Mù sè tsè' weŋ sè' də a ye-a ŋga ŋwè me'rə ŋgwe ye, ŋga yi ka nà' bùu njo nè də ŋwà nə sè ko nto me'rə, nə jəŋ fe'lə ŋwà mòk sèmok fana ye də yi yà'sə ŋgà ko nto.>>

¹⁰ Ngàa fàak ye wèŋ duk fa yi də, <<A ye-a ŋga nzak ŋgwe bə ndum mu mvək ènə, ye də bəghak co ŋwè kà ŋwàŋwè jə lo'.>> ¹¹ Yi duk fa fe'lə wo də, <<Kaco bwīŋ pwe' dzəm ncèp ènə yeŋ. Aco dzəm megu nà' bùu sè Nwì a fa wo ncèp nə yi. ¹² Bwīŋ cu yo sè wo à dzə wo ləm. Bwīŋ cu sè' yo sè wo à ya' wo ŋkuŋ wo bùuŋ ləm. Mook sè' yo sè wo bùsə ni' awo co ləm njo gaŋ ŋkum Nwì. Nwè nə yi rì də aco yi dzəm to ncèp ènə fana yi dzəm sè ntèŋ.>>

Jisòs Sè Bəbwenke' Wèŋ
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Anə geŋ wo jəŋ və fa yi bəbwenke' wèŋ də yi naaŋ fa yà' bo, nə gu piriya. Ngàa fàak ye wèŋ ànə ye ve'nə, wo jwa sa'rə bùu sə də yà'a kà ve'nə gù. ¹⁴ Jisòs duk də, <<Wèŋ me'rə bəbwenke' wèŋ və bohòmù, nə kà wo mandzè lok, bùusè gaŋ ŋkum sè mubu sə, tse' yà' nsàap sè co wo yè'sə.>> ¹⁵ Fana yi naaŋ fa yà'wèŋ bo ye mu tuhù, nə se wo ŋkuŋ nə yè'e me'rə lo yuye.

Ngə' Nə Bə Ghàk
(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Nwè nəmòk və bohòjisòs, nə duk fa nà' də, <<Cicà, yusè bəboŋ sè co mù gūu yè'sə yà, ŋkuŋ ya mu nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè

ε?>> ¹⁷ Yi duk fəsə fa nà' də, <<Wù sə fek mu yòyusè bəboŋ sə fe'e nà? Nwè nə yi bəboŋ megu nə mò'fis. A ye-a ŋga wù dzəm də wu nə kə tse' lùŋ, wù noŋsə lùuk sə bəboŋ.>> ¹⁸ Yi fek mali Jisòs də, <<A yè'sə lùuk sè fòle-ò?>> Jisòs taŋ fa yi də, <<Kà ŋwè zə. Kà nto ko. Kà yè yè. Kà gèem mvwès ko. ¹⁹ Wəp tē' yo bə ma yo, nə dzəm moma yo co mvè'nè wu dzəmgè ni' yò.>> ²⁰ Mù wà'ŋwè nə duk fa fe'lə nà' də, <<Bum sè wù taŋsə yè'sə pwe', mù a gù wes yà' laŋ. Yusè mù ka yà' ntògūu yè'sə yà? >> ²¹ Jisòs duk fa nà' də <<A ye-a ŋga wù dzəm də wu ye kəkurè pap, wù lo kə seŋ bum sè wù tse', nə fa ngàa jīŋ mbàam sə ya wu nə tse' ghàk mubu, nə be' mandzè nə yuŋ və mu.>> ²² Wà'ŋwè nə à yuk ve'nə, ŋgùpcù gbə yi yək, yi coho lo, bùusè yi à tse' bum ve'e wùriŋ.

²³ Fana Jisòs bùuŋ duk bohòngàa fàak ye wèŋ duk də, <<Mù sè tsè' weŋ ŋkəm duk də, gu wùriŋ bohòngà ghàk ŋgòkè ni mvwe' gaŋ Nwì. ²⁴ Mù tsok weŋ sè' də johò cə bohònəm nə yi yam co nàmbà'rè nà'a ŋgòcà torə tesə ndzənə wu patà', nə noŋsə bohòngà ghàk ŋgòni mvwe' gaŋ ŋkum sè mubu.>> ²⁵ Ngàa fàak Jisòs sə à yuk ve'nə fana vəm kok wesə wo nèbup. Wo fek də, <<Ye də aco ŋwè nə yi tse' to lùuŋ yè'sə ndà?>> ²⁶ Jisòs kuk gesə yà'wèŋ, nə duk fa wo də, <<Aco yumok guŋ ghak li ŋwè, yumok kà Nwì-e guŋ ghak yuk.>>

²⁷ Anə geŋ Pità cep fəsə fa nà' də, <<Ja'a na yòo mummvè'nè vès a mè'rə bum avès pwe' nə pwe', nə be' wu, yusè vès nə kə tse' sə yè'sə yu yà?>> ²⁸ Jisòs duk fa fe'lə wo sè' də, <<Mù sè tsè' weŋ zinè də, bə nzenjòŋ nə fi nə nà'a nə kə ye ntsə'mòk nə fana mùu mo ŋwè, mu nə kə cu munə kapràk

àm co ñkum nè ghan. Wèñ sè hum-ncòp-ba sè wèñ a be' mu yè'e nè cum sè' mənə kapràak yàwèñ. Fana wèñ sè sak buhu lak Izùre sè hum-ncòp-ba sè. ²⁹ Nə ye sè' də ndàanwè pwe' nè yi a me'rə ndap ye, kè bwema ye, kè njè'egùu ye, kè tè' ye, kè ma ye, kè bwe nè ye nzum àl'e' pwe' bəu liñ am, yi nè kə tse' fe'lə kè' ñkù mò'fis. Kà yà'sə mègù, yi nè kə tse' lùñ nè nà'a nè kà mè nə sè'. ³⁰ Mvək anə ye, bwij ñkūñ sè wo nga'a mantombii nə ye mok mañkwèñ, fana ñkūñ sè wo nga'a mañkwèen nə ye mantombi.>>

20

Gbu' Bəu Sə Wo A Fək Mənzuu Ñkwà' Ñwə Mòk

¹ Jisòs à cèp ncèp mòk də, <<Gan sè Nwì sè yà'a co ñkwà' ñwə nəmòk nè yi à yàan tesə ntsə'mòk də yi lo kə lap ngàa fək, ya wo fak mənzuu yi. ² Yi anə cep tes bə bəu sə wèñ mvə' mbàm nè yi nə lak yà' numbu nè mò'fis nə fana yi gesə lo yà' mənzuu yi anə. ³ Nùm à sə ye lòco nùm beñ, yi lo nə kə ye fe'lə bəu sə mok, ñga wo sə təəñ dzòon mu nteñ wà. ⁴ Yi duk fa yà' də, <Wèen du kə fak mə nzuu mù sè' ya mu nə lak weñ kəkurə.> Anə geñ wo lo fo' sè'. ⁵ Yi à tesə lòfe'lə ñga nùum marəñ, nə ye ñga nùm càsə marəñ sè', nə kə gu sè' ve'nə. ⁶ Nùm à sə naan lo bə cùu nda, yi lo, nə kə ye mali bəu mok sè' ñga wo sə təəñ sè' wà anə. Yi fek yà'wèñ də, <Wèñ sə təəñ càsə bəpsə mvək fəen wà ve'nə bəu yà?> ⁷ Wo duk fa yi də, <A bəusə ñwə nəmòk ka ves yumok də vès gu fa.> Yi duk fa wo də, <Wèen du kə fak mə nzuu mù anə sè'.> ⁸ Nùm à co, yi duk fa ngà fək ye nə mantombi də, <To bəu sè wo fək sə, nə lak wo. Lək yè jəñ ñwə nè yi və

lèsə mañkwèñ, nə kə lèsə bə ñwə nè yi anə və to.> ⁹ Bəu sè wo anə və ngòfàak ñga nùm sə naan lòbə cùu nda à vəə, wo lak wo mbàm nè wo ləkgè ñwè ñga yi fək yiskok numbu mò'fis. ¹⁰ Bəu sè wo à yèto ngòfək wo sə wèñ à vəə, wo sə tsəm də wo nə lak wo yàwo zok. Wo fa megu yà' sè' mvə'nə wo lək bəu mok sə. ¹¹ Wo anə jəñ yà' fana wo ye ngòcèp ñwəm ke'cà bə liñ ñkwà' ñwə nè. ¹² Wo sə duk də, <Bəu sè wo və lèsə tsə yàwo ñga'a yè'e fək mègù ghàr ve'e, anə geñ wù lak wo sè' yəyərə bə vès sè vès fək yə yiskok ngə' bə nùm nè nà' sə to barə bwij nè'e.> ¹³ Yi duk fəsə fa mòk mətətətə'rəə wo anə də, <Ñge' àm, mù ka weñ bəp gu lok. Mbàm nè mù lək weñ nə ka mvə'nə anə cep tes sə yeñ à? ¹⁴ Jəñ mbàm yò, nə lo gəe'. Mù dzəm mù də mu fa bəu sè wo və lèsə yè'e sè' mvə'nə mù fa wu. ¹⁵ A ye-a ñga mù tse' mbàam am, kaco mù gu fo' mvə'nə mù dzəm yeñ à? Kènə də ntəm sə yaan wu bəusə mù sə fa bwij mbo-ε?> >> ¹⁶ Fana Jisòs lèsə ncèp nə də, <<Yà'a mvə'nə bəu sè wo mañkwèen nè kə ye ntsə'mòk mantombi, sè wo à ye mantombi kə ye mok mañkwèen.>>

Jisòs Cèp Mvə'nə Kpu Ye Nə Ye Sə mok

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Mvə'nə Jisòs à sə kok lòmu Jòrosalèm fana yi jəñ lo ngàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sə. A kə dzèñ mandzə, yi ləksə gesə yà' ngūñ jə, nə cep bohòwo də, ¹⁸ <<Wèen ye, mvə'nə a sə lòmu Jòrosalèm yè'e, wo nə fa mù mo ñwè ndzə bohòngàa fa satikà' sè ghan bə ngàa yə'rə fa bwij lək wèñ. Wo nə sak mu, nə dzəm tes də mù mègù ngà kpu. ¹⁹ Wo nə fa mu ndzə bohòbə lakmum də ya wo ywi'lə mu, ləp mu, nə te'lə mu mu

ntəəŋ. Numbu nè tɛ' dzèen, mù lokok mvwe' kɾɱ.>>

*Yusè Ma Bwe Zebèdi Wèŋ
A Lɛŋ
(Mak 10:35-45)*

²⁰ Anə geŋ, ma bwe Zebèdi wèŋ à vè bə bwe ye sè wo ngàa fàak Jisòs ba, nè kə ye Jisòs nə. Yi kə təəŋ kə mantombii nà' bə tumfərə, nè də yi dzəm ngòlɛŋ yumok. ²¹ Fana Jisòs fek ŋwà nè də yusè nà' dzəm yàlɛ? Màmì nè də, <<Kàk fa mɱ-ɛ də ghà nè wu nè ye ŋkum, wu nè jəŋ bwe am sè ba yè'e, nè cumsə mòk ma màk nè cumsə mòk ma ŋkwiiɾ wù-è.>> ²² Jisòs nè duk fa nà' də, <<Wù ka yusè wù sè fek mɱ də mɱ gɱ yà'sə riŋ. Aco wèŋ ye to ŋgə' nè mɱ nè ye nè à?>> Wo də, <<Ŋ, aco vès ye to ŋgə' nə.>> ²³ Yi duk fa fe'lə yà'wèŋ də, <<A zinə də wèen nè ye. Yusə megu də, mù ka nàaŋ sè ngòswe' bùu sè wo nè cum mɱ ma màk bə ma ŋkwip mù tse'. Mvwe' ncum yà'sə sè bùu sè Tè' àm a cok noŋsə wo yi.>>

²⁴ Bwe ye mòk sè hum sə à yuk yu yè'sə fana wo jok bohòbwe ma sè ba sè wùriŋ. ²⁵ Fana Jisòs to benə və wo pwe', nè tsok wo də, <<Wèŋ rì də, ŋkəŋkum sè wo tse' dzòk sə nzenŋgòŋ fɛɛŋ gùgè bwiiŋ ŋkùì'. Bùu sè yà' tse' nàŋ mɱ tùhù wo sə niŋtsok fa wo nàŋ sè'. ²⁶ Yè'sə ka tse' ngòye bohòwèŋ yàwèŋ ve'nə yeŋ. Nwə nè yi dzəm-a ngòye ŋwə nè ŋkùuŋ mətsetsə'rə wèŋ fana yi tse' ngòfàk co mwenjke' bohòmok sə lòoŋ fo'. ²⁷ Nə ye sè' də, ŋwə nè yi dzəm-a ngòye mantombi yi, yi tse' ngòye ŋkwèŋ bohòwèŋ pwe'. ²⁸ Bəsə mùu mo ŋwè bə tu am, mù à ka də bwiiŋ fak bohòmù və. Mù à vè ngòfàk fà'a, nè fa yòŋsə

àm ngòywiŋ fəsə jə yòŋsəə bwiiŋ ŋkùuŋntɛŋ.>>

*Jisòs Mùk Fa Bwiiŋ Ba Lis Awo
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)*

²⁹ Wo à kə dzèŋ Jèrikù nè də wo lo fana bwiiŋ yuŋ və Jisòs ve'ɛ co wù kà cèp. ³⁰ Fana bù ngàa jì lis mok ba à sə cu ngɱ mandzə. Wo yuk də Tà Jisòs sə cà yi. Wo waŋ torə fis də, <<Koksə-a manziŋ bohòvès-è, mo Devid!>> ³¹ Bùu sè wo à ye fo' sə wèŋ gham wo, də yà'a cum gəe'. Bùu sə wèŋ torə ghaha co wo kwe'sə wo kə kwe'sə. Wo sə torə də, <<Tà, mo Devid, koksə manziŋ bohòvès.>> ³² Anə geŋ Jisòs fofo təəŋ, nè to fek yà'wèŋ də, <<Yusè wèŋ dzəm də mɱ gu fa ween yè'sə yà?>> ³³ Wo duk fa yi də, <<Tà, mùk fa mègù ves lis avès.>> ³⁴ Manziŋ à ko Jisòs, yi jwèŋ lis awo sə bə bo ye. Lis awo sə muhu gu sè' ghà ànə, wo gi yuŋ lo Jisòs nə.

21

*Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
Co Nkum*

(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Wo ànə sə kùəp lo Jòrosalèm anə fana wo wəs mvwe' lak Befà. A fo' mvwe' nda nè wo togè nà' də Nda Olip. Fana Jisòs tumse lo ngàa fàak ye ba. ² Yi tsok yà'wèŋ duk də, <<Wèen du mvwe' lak sè ndzə yà'a. Wèen ni kok lòfo' ntɛŋ, wèŋ ye ŋga wo tsòoŋ tes mɱomndè' mòk fo' bə mɱmo ye. Wèŋ fiŋ jəŋ və fa mɱ yà'. ³ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk fek-a weŋ yumok, wèŋ duk yi də, <Tà dzəm də vès jəŋ və fa yi yà'.> Wèen duk-a ve'nə, yi nè me'rə weŋ sè ntɛŋ də wèen lo bə zeŋ.>> * ⁴ Yè'sə à ye ve'nə də ya bum sè

* **21:3** 21:3 Aco ncèp ènə ye sè' də, <<Ŋkwà' ŋwə àvès dzəm də vès jəŋ və fa yi nà' fana yi nè tum fəsə vesə nà' sè' ŋga'a yè'sə.>>

ngà tsòhòbum Nwì à cèp sè bùu
vè zìnə. Yusè yi à cèp sè də,

⁵ Nwì à duk də,

<<Tsòk fa bùu sè mvwe' ntòlak
Zayòŋ wèŋ də,

<Wèŋ yeè, ŋkum awèŋ sè vè
bohòwèŋ.

Yi jə ni' ye sè nze,

nə kok cuù nə mənə mvomndè',
mũŋgwèŋ mvomndè'.>>

⁶ Fana ngàa fàak sè wèŋ lo nə kə
gũ megu sè' mvè'nə Jisòs ànə tsok
wo sè. ⁷ Wo jəŋ vè mvomndè'
nə bə məmwe nə. Wo saŋ naaŋ
cəək awo mbwa fana yi kok cum
mbwa. ⁸ Bwìŋ à vè ŋkũũntèŋ,
nə sè fweŋ saŋ lo cəək awo sè
mandzə. Mok wèŋ kə caŋ ci'
vè mvùu tũ, nə sè noŋsə lo yà'
sè mandzə anə. ⁹ Bùu sè wo à
ye mantombi bə maŋkwèŋ wèŋ
pwe'fo' à sè gùrə. Wo sè duk də,
<<Hòsanà bohòmo Devid! Nwii se
yi nə yi vè mənə liŋ Tà. Hòsanà
ye bohòNwì nə yi yam càsə yà
lòŋ fo'.>>

¹⁰ Yi ànə kə ni mũ ntòlak
Jòrosalèm anə fana ntòlak nə
curə wək. Wo sè fe'rə ke'ca də,
<<Nè'nə yè'sə ndà?>> ¹¹ Fana
ngò bù nə yi à vè bə yà'wèŋ nə
sè duk də, <<Nè'e ngà tsòhòbum
Nwì nə liŋ yee Jisòs nə. Yi
vè mvwe' lak Nazàre nə mvwe'
nzenŋòŋ Galili.>>

Jisòs Bè'fis Ngàa Sèŋ Bum

Mũ Ndap Nwì Nè Ghaŋ Nə

*(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48;
Jon 2:13-22)*

¹² Anə geŋ, Jisòs lo, nə kə ni
məmwe' ntombi ndap Nwì nè
ghaŋ nə. Yi bə'fis bùu sè wo à
sè sèŋ bum nə ye sè wo à sè
ywiŋ bum mbwa sè pwe'. Yi
bwi' ke'mak teberəə bùu sè wo
à sè kupsə mbàam awo mbwa
sə bə dzòok ngàa sèŋ kəkəbùŋ
wèŋ pwe'. † ¹³ Yi duk fa yà' də,
<<Wo à còm nõŋsə ndzənə ŋwàk

Nwì sè kum ndap Nwì nè ghaŋ
ènə də, <Liŋ ndap àam nə ye də
ndap piriya.> Fana wèŋ jə busə
nà' ndap ngàa yè wèŋ.>>

¹⁴ Anə geŋ, ngàa ləlohòlis bə
sè wo kə giŋə wèŋ vè kə tseŋ
yi mũ mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ
nə, yi sè gũŋsə yà'wèŋ. ¹⁵ Ngàa
yè'rə fa bwìŋ lùk bə ngàa fa
satikà' sè ghaŋ wèŋ à yè nsàap
bum maŋŋgèŋ sè yi à sè gũu
fana wo jok. Yusè wo à jòk bùu
zeŋ, mòk à ye mvè'nə bweŋke'
wèŋ à sè fu fa yi mũ nda'à Nwì
nè ghaŋ nə də, <<Hòsanà ye
bohòmo Devid.>> ¹⁶ Fana wo fek
yi də, <<Wù sè yuk bum sè bwe
yè'e sè cèp sè laŋ à?>> Jisòs duk
fa wo də, <<Ŋ mũ sè yuk. Wèŋ ka
yusè wo à còm də, <Nwì à fũhũ
cùu bweŋke' sè wo sè no mali
mbwi wèŋ ngòkwəsə yi bə zeŋ>
yà'a taŋ à?>> ¹⁷ Yi ànə me'rə wo
fana yi tesə mũ ntòlak anə, nə lo
mvwe' lak Betani, nə kə noŋ fo'.

*Jisòs Yàk Tũ Nà' Kpũ Yum Ghà
Anə*

(Mak 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Tsok à reŋ, nə zəzòŋ ŋga yi
sə bwìŋ foho lòfe'lə mũ ntòlak
anə fana ye mok ŋga njè sè ya
yi. ¹⁹ Yi à fəsə lis, nə ye tũ mòk
nə wo togè nà' də fik, ŋga nà' tə
ŋgũ mandzə. Yi geŋ fo', nə kə
dzeŋ ŋga nà' tse' mègù mvù, nə
kə zəm. Fana yi duk fa tũ nə də,
<<Wu nə kə mok zəm yuk.>> Yi
ànə cèp ve'nə ntèŋ, tũ nə yum sè
ghà ànə. ²⁰ Ngàa fàak ye wèŋ à
yè ve'nə fana wo mərə ve'e wùriŋ
də tũ nə yum tsə mègù ghà nə
yè'sə vale. ²¹ Jisòs duk fa wo də,
<<Mũ sè tsè' weŋ zìnə də a ye-
a ŋga wèŋ tse' dzədzəm, nə kə
sə mərə ke', wèŋ nə gũ yusè yà'
yam gha' yusè mũ gù bohòtũ nè'e
yè'sə. Aco wèŋ duk fa nda nè'e
də, <Cohò fa'nə, nə kə kəŋ gbu lo

† 21:12 21:12 Kəkəbùuŋ yà'sə, a sè wo à sè fa satikà' bə zeŋ.

sənə ndzəp nà'a;> yà' fak. ²² Nə ye sè' də ŋga wèŋ tse'-a dzədzəm fana yusè wèŋ ləŋ yà' bə piriya pwe', wèŋ tse' yà'.>>

Fa Jisòs Nàŋ Ndà?

(*Mak 11:27-33; Luk 20:1-8*)

²³ Jisòs à kə foho ni fe'lə məmvwə' ntòmbi ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə sə yə'rə bwiŋ mbwa sèmok. Yi ànə sə yə'rə wo fana ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ kə tseŋ yi. Wo fek yi də, <<Wù gù bum sè wù sə gùu yè'sə bə nàaŋ sè fò? Kènə fa wu nàŋ ndà də wu gù yà' ε?>> ²⁴ Yi duk fəsə fa yà'wèŋ də, <<Mù nə fek wèŋ yu səmok yàm sè'. A ye-a ŋga wèŋ tsè' fa mù fana mù tsok fa wèŋ nsàp nàŋ nè mù tse' ŋgògù bum yè'sə bə zèŋ nə sè'. ²⁵ Ncèp nə də, nàaŋ sè Jon à sə bəptəsə bwiŋ bə zèŋ yà'a à vè bohòNwì kə yà' à tesə bohòbwiŋ-ε?>> Wo à yèto ŋgòcèp bə zèŋ mətsetə'rə wo duk də, <<A tsok fa yi yè'sə da? Busə a duk-a də nàaŋ sə à sə vè bohòNwì, fana yi nə fek fe'lə ves də, anə geŋ vesuwèŋ kə yusè Jon à sə cèp dzəm bùu yà'ε? ²⁶ Nə ye sè' də a duk-a də yà' à vè bohòbwiŋ fana a sə wəp yusè bwiŋ nə gù sə bùusè wo dzəm tse' yàwo də Jon nə ŋgà tsòhòbum Nwì.>> ²⁷ Fana wo duk fa Jisòs də wo ka riŋ. Jisòs duk bwi fa wo ye sè' də, <<Ye də mù nə kə wèŋ nsàp nàŋ nè mù tse' ŋgògù bum yè'e bə zèŋ nə sè' tsè'.

Gbu' Bwe Mok

Sè Wo A Ye Bwiŋ Ba

²⁸ <<Wèŋ tsəm bə ncèp nè'e da? Nwè nəmòk à ye, yi tse' bwe ye ba. Yi kə duk fa nè mantombi nə də, <Mo àm, dù, nə kə fak mù nzuu ntinè.> ²⁹ Mo nə də, <Mù nə kə gè.> A ye maŋkwèŋ yi kupsə ntəm ye, nə lo. ³⁰ Fana yi lo bohòmo ye nè ba, nə duk fa nà' sè' vè'nə. Mo nə də, <Mù yuk laŋ pàpa a. Mù

nə geŋ>, nə kə yuye gè. ³¹ Sə tsətsə'rəə bwe sè ba yè'sə, ŋwè nè yi à gù yusè tè' à dzəm à ye nè fò?>> Wo də, <<A nè mantombi nà'a.>> Jisòs duk fa wo də, <<Mù sə tsè' wèŋ yè'e zìnə də, bùu sè bup sè wo ŋgàa benè mbàam tas bə ŋgàa kohòsàhà wèŋ nə ni to lo mvwe' gaŋ ŋkum Nwì wo, nə noŋsə wèŋ. ³² Njo nə də Jon ŋgà bəptəsə bwiŋ à vè, nə sə tsoho fa wèŋ mandzè nè nà'a kəkərè nə, wèŋ kə yi sè' yuk fa. Bùu sè bup sè ŋgàa ko tas bə ŋgàa kohòsàhà wèŋ nə dzəm fa yi yusè yi à sə cèp sə. Wèŋ ye bum yè'sə, nə kə də wèŋ kupsə ntəm awèŋ nə dzəm fa yi sè duk.>>

Gbu' Ngàa Kùk Nzum

Sè Wo A Ye Bup

(*Mak 12:1-12; Luk 20:9-19*)

³³ Anə geŋ Jisòs duk wo də, <<Wèŋ yuk gbu' mòk nè' sè'. Nkwà' ŋwè nəmòk à ye nè yi ànə tse' nzum ndik nəmòk nè wo togè nà' də grep. Nə gum yà' bə ŋka', nə tuŋ tsə'rə mvwe' sè wo nə sə nəŋ fis ndzəp ndzənə nto'o greep sə fo', nə ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nə sə tək nzum sə, nə tes yà' bohòbùu sèmok, nə ye'e lo gi mvwe' sèmok. ³⁴ Mvək à kəp nè ŋgòkwì ŋgwii bum sè mù nzuu anə fana yi tumsə ŋgàa fàak ye wèŋ də wo kə tseŋ bùu sè wo cu mù nzuu anə, nə jəŋ fa yi ŋgwii bum sə ma njè. ³⁵ Bùu sè wo à sə cu mù nzuu anə wèŋ sə ko ŋgàa fàak ye sə wèŋ, nə ləp mòk, nə zə mòk, nə təprə mòk bə lis. ³⁶ Yi tumsə fe'lə ŋgàa fàak ye mok, wo yam ghak mok sè ye to fa' mantombi sə. Wo gù yà'wèŋ sè' mvè'nè wo ànə gù sè mantombi sə. ³⁷ Yi tumsə ləsə mok mo ye nè yi à dzə nà' ndzə vèə yi. Yi sə duk ye də, <Wo nə wəp tsoŋ li nà'.> ³⁸ Bùu sè wo à sə cu mù nzuu anə à yə mo ye nə fana wo duk də,

<Nè'e nga'a mo ye nè ndzè vèè yi, nè ñkwà' ñwè nà kà-a ye, yi nò cum mvwe' kùu ye yi nà. Wèen vè a zè yi nga a tse' bum ye sè vès.>
³⁹ Wo kè ko fis yi m̀ nzuu anè, nè zè yi. ⁴⁰ Nè ye dè a ye-a nga ngà nzum nè vè-a, yi nè gù b̀ sè wo cugè m̀ nzuu anè va?>>
⁴¹ Wo duk yi dè, <<Yi nè ko b̀ sè b̀p yè'sè, nè zè yà' vè'ε jì manziñ, nè jèñ nzum nè fa yà' bohòb̀u mòk sè wo nè sè fa yi ngwii bum ye ghà nè yà' zəm.>> ⁴² Jisòs duk fa wo dè, <<Wèñ a ka mvè'nè wo à còm ndzənè ñwàk Nwì yà'a tan yuk à? Dè,

<Lis nè ngàa ci ndap wèñ à dzèen màk nòñsè nà' dè nà'a b̀p nè kè tse' gha' fe'lò fàk mòk sè' zèñ.

A gù yè'sè Tà Nwì, fana yà' ye manjəñjəñ m̀ lisè vesùwèñ nèb̀p.†>

⁴³ Ye dè m̀ sè tsè' wèñ yè'e zèñ dè wo nè jèñ gèsè mvwe' gan ñkum Nwì sè bohòwèñ, nè fa yà' bohòb̀u sè wo nè zəm riñ ngwii sè. [⁴⁴ Ñwè nè yi gb̀-à m̀nè lis ènè, ngèñgàñ tiñ sam zəzok. Nè ye sè' dè a ye-a nga lis nè gb̀-à m̀ ni'l ñwè nəmòk, nà' gok fam ngèñgàñ.]>>

⁴⁵ Ngàa fa satikà' sè ghan b̀ b̀u Farasi wèñ à yu'rè wes gb̀ yè'sè fana wo riñ dè nà' sè cèp yè'sè bohòwo. ⁴⁶ Fana wo lap mandzè dè wo ko yi. Wo sè wəp fe'lò b̀wìñ, b̀usè b̀u sè wèñ à jèñ yi yàwo co ngà tsòhòbum Nwì.

22

Gb̀ Nè Wo A To Kε'cà B̀wìñ Ngòkè Zù Bum Gù
 (Luk 14:15-24)

¹ Anè gèñ Jisòs nè tsok fa fe'lò wo gb̀ mòk sè' dè, ² <<Aco wo

f̀h̀ gan sè m̀bu sè co bè ñkum nəmòk nè yi à f̀h̀ gùu mo ye dè b̀wìñ kè zè fa yi. ³ Anè gèñ yi tumsè lo ngàa fàak ye wèñ dè yà'a kè to wè b̀u sè yi to yà'wèñ dè a ta wo vè sè. Wo kà yu awo vè. ⁴ Yi tumsè fe'lò bwe ye mòk sè mòk dè wo kè tsok b̀u sè dè yi f̀h̀ wes zuz̀ ye lan. Dè, <M̀ sè ndum mbòon am nè ye mbòon sè m̀ à yà' wo yà'a wèñ nduk. M̀ gù wes bum pwe'fo' lan, wo vè nè kè z̀.> ⁵ B̀u sè wèñ kà m̀bèñ nè m̀bèñ kom lok. Mòk bè' mandzè ye lo nzuu yi, mòk lo mvwe' sèñ bum ye. ⁶ Mòk sè wo bwehe cu sè wèñ ko ngàa fàak ye sè, nè taksè wo, nè zè wo. ⁷ Ñkum nè à jòk vè'ε kp̀ nè kp̀, nè tum sojàa ye wèñ kè zè b̀u sè wo à zè b̀wìñ sè. Sojàa ye sè wèñ à tèn vèpsè lak b̀u sè wèñ sè'. ⁸ Fana yi duk bwe ye sè wèñ dè, <M̀ f̀h̀ bum sè mvwe' gùu sè lan. Megu dè b̀u sè m̀ to wo sè ka b̀u sè anè ye co m̀ to wo sè yeñ. ⁹ Ye dè wèen lo sè mandzè, ñwè nè wèñ yè lòon, wèñ to wo ngòvè mvwe' gùu sè.> ¹⁰ Bwe ye sè wèñ à lòsè mandzè, nè to benè b̀u sè wo yè pwe'. B̀u sè b̀bon bè sè b̀p wèñ pwe' nduk. Ndap nè wo à sè gù gùu sè mbwa nè à rwiñ vè'ε ñkiñ bè b̀wìñ.

¹¹ <<Ñkum nè à lòdè yi kuk ja'a b̀u sè wo vè sè fana yi ye ñwè nəmòk mbwa mò'fis nè yi à ka cèək sè wo ni lògè yà' mvwe' gù sè nitse'. ¹² Yi fek nà' dè, <Ñge', wù yè va ñkuñ nè kè ni cum fèñ jì cèk gù ε?> Ngà' nè cum dèdok, nè kà cù mùk. ¹³ Fana ñkum nè to b̀u sè wo sè fàk bohòyi, nè duk fa yà' dè, <Wèen ko kiñ ñwè nè'e. Wèen kiñ tasè bo ye bè kùu ye pwe'fo', nè kè mak gesè lo yi mvwe' sè ndzəm sè señ fo'. B̀wìñ

† 21:42 21:42 Jisòs à sè cèp yè'sè ncèp mòk nè nà'a ndzənè ñwàk Sàam 118:22. Yi à sè f̀h̀ ni' ye bè lis, nè sè f̀h̀ ngàa ci ndap sè bè ngàa fa satikà' nè ye b̀u Jus mòk sè mantombi.

nə sə wəŋ, nə sə zɛ nzòŋ fo'.> >>
 14 Jisòs mesə ncèp nə də, <<Yà'a
 mvè'nè wo a to bwiŋ ŋkàwŋ fana
 nə cok fis jəŋ megu modòm jo.>>

*Fa Nwi Yuye Nə Fa Nkum Kaisà
 Yusè Ye*
 (Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 Anə geŋ fana bùu Faràsi wèŋ
 lo kə cum kwe', nə lap mandzè də
 ya wo tam Jisòs bə duk. 16 Wo tum
 be'lə bùu sè wo fàkgè bohòwo
 mok bə bùu Heròwèŋ bohòJisòs
 anə. Wo kə duk yi də, <<Cicà,
 vès rì də wu ŋwè nè zìnə. Vès
 rì də wu yə'rə fagè bwiŋ mandzè
 Nwi bə zìnə, nə kà yusè ŋwèe nə
 cèp sè wəp, bùusè wu kà yòdè
 nè'e ŋwè nè ŋkàwŋ kè nè jo àlɛ'
 tsəragè. 17 Tsok-a ves yusè wù
 tsəm yò. Lùuk vesùwèŋ sè tsè'
 də, a bəbòŋ ngòlāk fa ŋkum Kaisà
 nè mvwe' lak Rumà mbàam tas kə
 ka' ɛ?>> 18 Wo à sè cèp yè'sə ŋga
 Jisòs rì wes yusè wo sè lirə ca sè
 pwe' nè pwe', fana yi fek yà'wèŋ
 də, <<Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup, wèŋ
 sè də wèŋ mumsə yè'sə ndà?
 19 Wèŋ jəŋ və fa a mɛ mbàm nè
 wèŋ lākɣè tas bə zəŋ nə è.>>
 Fana wo jəŋ və fa yi mbàm mòk.
 20 Jisòs fek wo də, <<Wo còm naaŋ
 mənə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə
 ye mbwa yè'e sè' si ndà?>> 21 Wo
 duk də, <<A sè ŋkum Kaisà.>>
 Fana yi duk yà' də, <<Ye də wèŋ
 lak fa Kaisà yusè yà'a sè ye, nə lak
 fa Nwi yusè yà'a sè Nwi.>> 22 Wo
 ànə yuk vè'nə fana wo mərə vè'ɛ,
 nə be' mandzè àwo, nə lo dədok,
 nə me'rə tes yi fo'.

*Nzak Nè Ngòlòkok
 Mvwe' Kpɛ*

(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 A ye sè' nùmbu ànə, bùu
 Sadusi mok wèŋ və bohòJisòs. Wo
 bòp bù nè wo dukɣè yàwo də kaco
 ŋwè lòkok fe'lə mvwe' kpɛ yəŋ
 wèŋ. 24 Wo və kə fek yi də, <<Cicà,
 Musi à duk də, a ye-a ŋga ŋwè jə

ŋwàŋwè, nə kpɛ ŋga bə nà' ka
 bwe tse' fana moma yee nə jəŋ
 tsoŋ ŋwà nə, ya bə nà'a dzə fa
 tətà ye nə yi kpɛ nə bwe. 25 Nə
 yeè nə də vès tse' bwema mok
 feŋ bwiŋ sàmba. Fana nè mwè
 nə jəŋ ŋwàŋwè, nə kpɛ me'rə
 nà' ŋga bə nà' ka mwe tse'. Yi
 me'rə nonşə lo fa moma ye ŋwà
 nə. 26 Fana nè ba nə kpɛ sè' ŋga
 bə nà' ka mwe sè' tse'. Nè tɛ' kpɛ
 sè' vè'nə tətè kə dzeŋ bə nè sàmba
 nə. 27 Wo ànə kpɛ wes pwe' fana
 ŋwà nə kpɛ ye sə sè'. 28 Nùmbu
 nè bwiŋ kə lòkok mvwe' kpɛ kə
 dzèŋ nùu, ŋwà nə nə ye yè'sə
 ŋgwe ndà? Busè wo à tse' yi wo
 pwe'fo' laŋ.>> 29 Jisòs duk fa wo
 də, <<Wèŋ ŋgàa jòŋ. A bùusè
 wèŋ ka yusè yà' cu ndzənə ŋwàk
 Nwi riŋ, nə kà ŋaaŋ Nwi sè' rì.
 30 Yusè də mvək nè bùu kpɛkpɛ
 nə lòkok mvwe' kpɛ, wo nə ye co
 masinjàa Nwi mɛbu, ŋwəmbam
 bə ŋwàŋwèe nə kà gù mok cu
 fe'lə. 31 Bə nzak nè ngòlòkok
 mvwe' kpɛ, wèŋ a ka yusè Nwi
 à cèp bohòwèŋ yà'a taŋ à? 32 Yi
 à duk də, <Mɛ Nwi Abràham nə
 ye Nwi Azik nə ye Nwi Jàkop>.
 Nwi à cèp vè'nə ŋga wo à kpɛ
 lòlaŋ. Yà'a sə nitsè' də bùu yè'sə
 cu fe'lə ŋwəm, njo nə yi ka Nwi
 bù kpɛkpɛ yəŋ, yi Nwi bùu sè wo
 cu ŋwəm. Yà'a mvwe' sè wèŋ bə
 jòŋ nèbɛp.>> 33 Bùu sè wèŋ ànə
 yuk bum yè'sə fana wo mərə fuk
 nsàp yəyərè ànə bùè.

Lùk Nè Nà' Gu Càsə Mok
 (Mak 12:28-37; Luk 20:41-44)

34 Bùu Faràsi wèŋ ànə yuk də
 Jisòs lok bùu Sadusi wèŋ cù co
 wo kà yusè ngòcèp fe'lə tse' fana
 wo baŋ yàwo sə mvwe' mò'fis.
 35 Fana mòk mɛtsətsə'rəə wo nè
 yi ŋwè nə yi rì lùk wùriŋ fek Jisòs
 nə yumok ngòmumsə ja'a nà'.
 36 Yi fek nà' də, <<Cicà, lùk nà' nà'
 gu gha' lùuk mok pwe'fo' yi yè'sə

nè fò?>> ³⁷ Yi duk fa nà' dè, <<A nè dè, <Wù tse' ngòdzəm Tà Nwì yòbè ntəm yòpwe'fo', dzəm yi bə yònsè yòpwe'fo', nè dzəm yi bə ñkərè yòsè' pwe'fo' nà'a.> ³⁸ Nè'e yè'e lùk nè nà' gu càsə mok sə pwe'fo' nè ye nè mantombi sè' zeŋ nə. ³⁹ Lùk nè ba nè nà' gu càsə nə səsə sè' co mòk nə. Nà'a dè, <Wu tse' ngòdzəm tsə moma yo co wù dzəm ni' yò.> ⁴⁰ Bum sè lùk mok sə cèep, nè ye bə bum sè ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ à sè cèp pwe'fo' yà' na mègù mənkwèŋ lùk sè ba yè'sə.>>

Nzak Nè Bə Liŋ Kresť

⁴¹ Mvè'nè bùu Farasi wèŋ sə à baan tə mali ntòmvwè' mò'fis fana Jisòs fek wo yumok. ⁴² Yi à fek wo dè, <<Wèŋ tsərə bə ñwè nè wo to liŋ ye dè Ñkum ngà gèm bwiŋ nà'a da? Wèŋ tsəm dè yi mo ndà?>> Wo duk fa yi dè, <<Yi ngwì bù Devid.>> ⁴³ Yi fek fe'lə yà' dè, <<Nə ye va ñkuŋ Devid nè bə tu ye to bwi ñwè ènə dè Tà ngà yònsè nè Nwì nè à gù yi ε? ⁴⁴ Devid nè à cèp dè, <Tà Nwì à duk fa Tà àm dè, <<Cum fèŋ bo ma mà'a mù tètè mu nè gu bùu sè wo bènŋə wu, wo ye sə mvè'kùu wù.>> >

⁴⁵ A ye-a dè Devid nè sə to nà' dè Tà, ye dè aco yi ye bwi bohòDevid anə mwe yè'sə vale?>> ⁴⁶ Ñwè nè mò'fis co yi cèp fəsə fa nà' yumok à ka yeŋ. Ye jəŋ numbu ànə, nè lo mantombi, ñwè kà co yi fek fe'lə yi yumok mok ghüsə ja'a lo' fà'.

23

Jisòs Də Bwiŋ Kərə Bə Ngàa Yər'è Lùk Nə Ye Bùu Farasi Wèŋ
(Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

¹ Anə geŋ Jisòs duk fa ngàa fàak ye bə bùu sè wo à mà fo' sə wèŋ dè, ² <<Ngàa yər'è fa bwiŋ lùk bə bùu Farasi wèŋ wo sə wo

tə mvwe' kùu Musi. ³ Nə ye də bum sè wo tsə' wèŋ pwe', wèŋ gu mvè'nè wo duk sə. Megu dè wèŋ kà dè wèŋ gu be' lo mvè'nè wo sə gù yàwo duk. Busè wo tsòhogè, nè sə gu lo yusə zok. ⁴ Wo gù fagè bwiŋ lùk ñkùuŋ sè yà'a co bum sè rərwi', sè yà'a gugun ngòbèè', nè sə naan fa bwiŋ yà' mu tuhù, nè kà ndubo nè mò'fis ngòjə bè' yàwo yà' fəsə ja'à lok. ⁵ Wo gù mègù bum yàwo dè ya bwiŋ ye wo. Kùk ja'a yàwèŋ ncòròok sè mu sihi bə ndzə kwii wo yà'a, mvè'nè yà' wərə. Nə ja'a ne ncaam sè ndzə cè'ə wo mvè'nè yà' saap é. ⁶ Wo dzəm dè wo lòmvwè' nzu yumok fana wo kə cum megu mvwe' sè ya bwiŋ wəp wo co bùu sè ghan. Wo dzèŋ məmvwè' ndaap piriya, wo lap ngòcu mənə dzòok sè yà' bòghak pwe' wo. ⁷ Wo dzəm sè' dè a dzèŋ mu nteèŋ, bwiŋ sə kə cèpsə wo, nè sə to wo mvwe' bwiŋ dè cicà, cicà.

⁸ <<Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ka tse' ngògù ni' awèŋ dè bwiŋ sə to wèŋ dè cicà, bùusə wèŋ pwe'fo' bwema, nè tse' mègù nè cicà nè mò'fis. ⁹ Nə ye sè' dè kà dè wèŋ to ñwè nèmòk sə nze fèŋ dè tè' awèŋ duk, njo nè wèŋ tse' mègù tè' nè yi mò'fis, yi cu mabu. ¹⁰ Nə kà dè wèŋ gu bwiŋ dè wo sə to wèŋ dè masà sè' duk, njo nè wèŋ tse' mègù masà nè mò'fis, yi Ñkum ngà gèm bwiŋ. ¹¹ Ñwè nè yi dè yi nè ghan mütsetsərə wèŋ pwe' yi, tse' ngòye ñkwèŋ àwèŋ. ¹² Ñwè nè yi koksə lò-a ni' ye müttsə, Nwii nè jəŋ tsoŋ vè yi sə nze. Ñwè nè yi jə tse' lo-a ni' ye sə nze, Nwì jə fis kok lòyi müttsə.

Jisòs Duk Fa Bùu Farasi Nə Ye Ngàa Yər'è Lùk Də Wo Ngàa Tè'èŋkup
(Luk 11:37-54; 13:34-35)

13 <<Wèŋ ngàa yə'rè bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ ngàa tè'èŋkup. Wèŋ cu bup! Wèŋ sè lok fa bwiŋ mandzè nè ngòlòmvwè' gan Nwì. Wèŋ sè kà mbwa lò, nè kà bùu sè wo sè dzəm də wo ni mbwa wèŋ mandzè sè' fa.

[14 <<Wèŋ ngàa yə'rè fa bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bup. Wèŋ ngàa tè'èŋkup. Wèŋ sè limzù bàa ngwemfə wèŋ, nè sè gu bupsə ndap awo. Wèŋ rì ngògù basə piriyaà sè səsap. Ngə' nè njàwèŋ nè kə yam gha' pwe'fo' njo bum yè'sə.]

15 <<Tètè'èŋkup ngàa yə'rè lùk bə bùu Faràsi wèŋ-a, wèŋ cu bə ngə' nɛbup. Wèŋ to càgè sè ndzəpè, nè sè gi bə sè nzhè wèŋ pwe'fo' də ya wèŋ gu ɲwè nè mò'fis be' mandzè lùk Musì. Nè mò'fis bùuŋ fana wèŋ gu fe'lə yi sè' wèŋ, yi bup casə wèŋ sè wèŋ sè lòmvwè' ngə' nè sè misè sè kè' ba.

16 <<Wèŋ sè wèŋ də wèŋ sè nitsə' lòfa bwiŋ mandzè nè ye yàwèŋ sè' jì lis, wèŋ cu bup. A sè' wèŋ sè wèŋ dukgè də a ye-a ɲga ɲwè kèŋ ndap Nwì nè ghaŋ nə, ye də yà'sə kà nzak tse'. Nə ye də, a ye-a ɲga ɲwè kèŋ bum sè wo à gù yà' bə guù sè yà'a mu nda'à Nwì anə ɲkuŋ yi gu tsonj mvè'nè yi kèŋ sè. 17 Wèŋ jì lis nè ye ləm sè'. A yè'sə də gu gha' nè fò? Bum sè mənə ndap Nwì sè, kè ndap Nwì nè ghaŋ nə bə tu ye nè nà' gù ɲkuŋ bum sè mbwa sè tse' fàk ε?

18 Wèŋ dukgè sè' də, <A ye-a ɲga ɲwè kèŋ kàm nè wo à ci ngòtèŋ fa Nwì bum satikà' mbwa nà'a, yà'sə ka nzak tse', də tse'ɲga yi kèŋ bum sè wo naan yà' mbwa sè ɲkuŋ àlɛ yà' tse' fàk.> 19 Wèŋ ngàa jì lis, gu gha' yè'sə nè fò? Bum sè wo fa nè naan yà' mbwa sè kè, kàm nè yi gù yi ɲkuŋ bum sè mbwa sè tse' fàk-ε? 20 Yusə də a ye-a ɲga

ɲwè kèŋ-a kàm ànə, ye də yi kèŋ be'lə fo' bə bum sè mbwa sə pwe'.

21 Nə ye sè' də a ye-a ɲga ɲwè kèŋ ndap Nwì nè ghaŋ nə fana yi kèŋ nà' bə Tà ɲgà ndap nè pwe'fo' sè'.

22 ɲwè nè yi kèŋ-a ntòbu, ye də yi kèŋ kapràak Nwì bə ɲwè nè yi cugè mbwa nè sè'.

23 <<Wèŋ ngàa tè'èŋkup wèŋ, ngàa yə'rè bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bup. Njo nè wèŋ fagè Nwì bòp mò'fis sənə hum bə bum awèŋ, nè fa tètè bə mvuu bum sè wo lam rəmsə tsə'rə ɲjàp bə zeŋ wèŋ, nè me'rə noŋsə lùk sè gugun co ngòye yəyərə bohòbwiŋ bə bum pwe', nè tse' koksəmanziŋ, nè ye ɲwè ɲgà gù bum bə mandzè nè zinə. Anə ye co wèŋ sè gu yè'sə, nè sè gu mok sè sè'. 24 Jì lis, ngàa nifa bwiŋ mandzè wèŋ. Wèŋ sè kpès fis mək ndzè nè jo nè wà nè'e, nè sè mi lo nàmbà'rè sè' sè vèə wèŋ anə.

25 <<Ngàa yə'rè bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bup. Wèŋ ngàa tè'èŋkup, wèŋ cùkgè yàwèŋ ɲkwèŋ ɲgàp bə ɲkwèŋ tasà, fana rwiŋ cum ma ndzə tsətsə'rè wèŋ anə ɲgwap nè ye wa bum bwiŋ. 26 Bùu Faràsi ngàa jì lis wèŋ. Wèŋ cuk rɛŋsə to ɲgàp awèŋ ma sè ntòŋkuŋ ya ma nè mɛŋkwèŋ nè rɛŋ sè'.

27 <<Ngàa yə'rè bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bup. Wèŋ mègù co sèe sè wo yok fopsə yà' bə bwèŋ, ɲga rwiŋ cu nja vəp bù kpəkpu bə bum sè bup wèŋ.

28 Wèŋ sè yəəŋ mu lisè bwiŋ co bùu sè kəkurè bohòNwì, ɲga wèŋ rwiŋ nja bə tè'èŋkup nè ye bə bup.

29 <<Ngàa yə'rè bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bup. Wèŋ ngàa tè'èŋkup, njo nè wèŋ ci tsə'rəgè sèe ɲgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nè sè gu tsə'rə bum sè wo à ci tes yà' ɲgòkwəsə liŋ

bùu Nwì wèŋ. ³⁰ Wèŋ sə cep kə cùhu də, <Vès ànə ye-a ghà nè tè' avès wèŋ à ye bwèrè vès ànə ka bo mvwe' sə wo à sə zə bù ŋgàa tsòhòbum Nwì yà'a fa gèsə.> ³¹ Wèŋ to wo də tè' awèŋ ve'nə, ye də wèŋ sə nìŋtsə' də wèŋ bwe bùu sə wo à zə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə. ³² Wèŋ geŋ mantombì, nə gə wes bum sə tè' awèŋ ànə gə to sə. ³³ No, wèŋ ŋgwì bù no wèŋ, aco wèŋ tsəm də wèŋ nè kà mvwe' ŋgə' nè sə misə kə ni anə yè'sə va? ³⁴ Ye də mù tum fa weŋ ŋgàa tsòhòbum Nwì nə ye ŋgàa ŋkərè bə ŋgàa yərè bwiŋ lək wèŋ. Wèŋ nə zə mok, wèŋ te'lə mok mə ntəəŋ, nə ləp mok məmvwè' ndaap piriya awèŋ. Wèŋ nə be' təkəsə mok wo caŋ ni mvwe' buk lak nè fòpwe', wèŋ sə yuŋ. ³⁵ A ye ve'nə fana nduəm bùu Nwì sə wo à zə wo sə nze fəeŋ pwe'fo' nə ye mə tuhù wèŋ. Ye jəŋ bə nduəm Abè nè wo à zə yi ŋga yi ka yumok riŋ tətè kə dzeŋ mə ni'ì Sàkàriya nè wèŋ à zə yi mə ntòndap Nwì nè ghaŋ nə. A ye ŋga yi tə mətsetsər'rəə kàm satikà' fo' bə mvwe' rum nè wo togè nà' də ndap nè rərəŋ nà'a. ³⁶ Mù sə tsə' weŋ zinə də, ŋgə' bùu yè'sə pwe'fo' nə və mə tuhù bùu sə niè' yè'sə.

³⁷ <<Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm! Wèŋ zəgè ŋgàa tsòhòbum Nwì, nə sə tərə ŋgàa gè ntum Nwì wèŋ bə lis. A yè'sə ghè' sù mvè'nə mù sə ləp də mə ko wumsə gesə weŋ ndzə ni'ì mù co məma mvəp sə wumsə bwe ye, wèŋ kà dzəm ε? ³⁸ Bo am ka mok bə lak awèŋ yà'sə yeŋ, yà'a mok fəəm lak wà. ³⁹ Mù tsə' weŋ də ye jəŋ ŋga'a lo mantombì, wèŋ nə kà mə mok yə fe'lə tətè numbu nè wèŋ yə fe'lə mə, ye mok ŋga wèŋ sə duk də, <Nwii se ŋwè nè yi vè mənə liŋ sè Tà nə ŋkuŋ.> >>

24

Jisòs Tsə' Bum Sə Yà'a Nə Ye Ŋga Yi Kəp ŊgòVə

(Mak 13:1-27; Luk 17:22-24, 21:5-28)

¹ Jisòs à sə ye'e mè'rə mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə ŋgòlòo fana ŋgàa fàak ye wèŋ və ŋgòni fa yi ndaap Nwì, sə də yi kək burə ja'a mvè'nə wo à ci bònşə yà'. ² Jisòs nə cep fəsə fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə yə bum yè'e pwe'fo', ka ve'nə yeŋ nè? Mù sə tsə' weŋ zinə də lis nè mò'fis nə kà mənə mòk fenə naəŋ mam. Wo nə kuəmsə wes yà' pwe'.>>

³ Yi ànə geŋ də yi kə cum məmvwè' nda Olip nə fana bwe ye wèŋ və woòwo, nə kə tseŋ yi. Wo sə fek yi də, <<Tsok fa a ves ghà nè bum yè'sə nə ye-è. Nə tsok fa ves yusə yà'a nə nìŋtsok də wù kuəp ŋgòbwiŋ vəə ya nzenğòŋ nə nə me sə sè'.>> ⁴ Fana Jisòs nə cep fəsə fa wo də, <<Wèŋ jəŋ ŋkərè ya ŋwə nəmòok kà weŋ bòrè. ⁵ Busə bwiŋ nə və ŋkəuŋ sə wo nə ci' mvwès də, wo Ŋkum ŋgà gəm bwiŋ nè wo à sə duk nə wo, nə borə lo bwiŋ ve'ε wuriŋ. ⁶ Wèŋ nə sə yuk ke'ca də dzè'e fa' mvwe' səsap bə mvwe' jəjo wèŋ nduk. Wèŋ yuk ve'nə, wèŋ kà wəp bùusə yè'sə nə ye tsoŋ ve'nə. Yà'a ye ve'nə, kà yà'sə də nze nə mè yà'sə laŋ sə' ntòye. ⁷ Busə bòp lak nə lə bə bòp lak mok. Ŋkum mòk lə bə ŋkum mòk sə'. Njèe nə ko, nzenğòŋ nə sə tsoho ke'ca fa' bə ma fa' wèŋ. ⁸ Yè'sə pwe'fo' mègù ntòco mvè'nə ŋwəŋwèe ghà to ko'gè mwe ntòghàa yè'e.

⁹ <<Fana wo nə ko weŋ, nə yeŋsə weŋ ŋgə', nə zə weŋ. Lak pwe'fo' nə beŋ weŋ bùusə wèŋ bwe am. ¹⁰ Mvèk ànə ye ve'nə, bwiŋ ŋkəuŋ nə caŋ me'rə mandzə njàm nə. Bwiŋ nə sə seŋ mòk

bə mòk, nə sə bəŋ kɛ'ca mòk bə mòk sè'. ¹¹ Ngàa mɔwès wèŋ nə ye sè' wùriŋ sè wo nə sə duk də wo ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ. Wo nə borə jəŋ lo bwiŋ ve'ɛ nduk. ¹² Mvè'nè bwiŋ dzəmgè mɔu nə fi lo mok maŋkwèŋ njo nè bɔp yam lòmok mantombi ve'ɛ wùriŋ. ¹³ Megu də ɲwè nè yi təəŋ-a gɔgɔŋ tətè, nə kə ləsə fana yi nə tse' lùŋ. ¹⁴ Ncèp Ntirè nè Bəbɔŋ nè nà' sè tsè' bə gaŋ ɲkum yè'sə nə yuhu lo sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' də ya ndaəŋwè pwe' yuk gesə fə ntu'ù yi ye sè'. Yà'a ɲga'a mvè'nè nzeŋgòŋ nə nə lə sə.>>

*Ngə' Nəbɔp Bohò
Nzeŋgòŋ Jùdiya*

(Mak 13:14-27; Luk 17:23-24, 21:20-28)

¹⁵ Numbu mòok nè kə vè nè wèŋ yə ɲga wo lòkoksə tes bɔp nè nà'a bə jòŋ nə mvwe' sè rərəŋ, bɔp nè Danà ɲgà tsòhòbum Nwi à cèp nə.* (Nwè nè yi sè ta ɲwàk nə rɛŋ bə zeŋ bəbɔŋ.) ¹⁶ Wèŋ yə ve'nə, bɔu sè wo cu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiya wèŋ caŋ kok lo mɔ ndahà. ¹⁷ Nwè nè yi sè cu yòŋsə mɔ ndùndap† kà mvək ɲgòsuhu tsə, nə kə jəŋ fis bum ye sè mɔ nda'à yi tse'. ¹⁸ Nwè nè yi mɔnə nzum fàak nə kà maŋkwèŋ də yi sè kə jə cək fohòlò. ¹⁹ Ho'm, megu də anə ye ɲgə' bohòbàa sè bə zɔm nə ye sè wo sə fa bwe sè lɔə mbwi bə nùumbu yà'sə. ²⁰ Wèŋ lɛŋ Nwi də yi gɔ co wèŋ kà mvək mbùŋ nè bə mbɔp wùriŋ ca, kə numbu dzə àlɛ'. ²¹ Njo nè ɲgə' nè nà'a nə ye mvək ànə nə bɔp ve'ɛ nsàp nè nzeŋgòŋ à yè yèe, à ka ve'nə ye yuk. Nə ye sè' də anə kà ve'nə mok sè' kə ye yuk fe'lə. ²² Nə ye də Nwi a ka-a nùumbu yà'sə ləm ci' fəsə də bwèrɛ ɲwè nè mò'fis kà

bwehe cu lok. Megu də yi nə ci' fəsə yà' ləm bɔu tu bɔu ye wèŋ sè yi a cok fis yà'wèŋ.

²³ <<A ye-a ɲga ɲwè nəmòk duk-a wèŋ də <Nkum ɲgà gəm bwiŋ nè wo à sè duk nə nè'>, kə də, <yi fə fa'> àlɛ, kà də wu dzəm swi duk. ²⁴ Bwiŋ nə sə borə kɛ' də wo Krest, nə sə duk də wo ɲgàa tsòhòncèp Nwi. Wo nə sə gɔ nsàap bum maŋgɔŋgèŋ mok ve'ɛ wùriŋ də co wo borə bɔu sè Nwi a cok fis nòŋsə sè bə zeŋ, ɲga wo tse'-a mandzè nə na. ²⁵ Wèŋ jəŋ-a ɲkərè, mù tsè' nòŋsə wèŋ bum yè'sə ɲga cu ntòcuu. ²⁶ Ye də a ye-a ɲga ɲwè nəmòk duk wèŋ də, <Nà' cu ɲgòŋ fa'> kà də wu tesə lo fo' duk. Kə wo duk-a sè də <Yi cu mà mbwèndap nè'>, wù kà dzəm. ²⁷ Bəsə mù nè mɔ mo ɲwè, mɔ nə və co mvè'nè mbɔuŋ ba'a kokgè mà mbwèbu, nə ca bɔuŋ kə tu bu yè'e. ²⁸ Mvwe' sè vèŋ ni' kpu nooŋ-a sè fòpwe', jìgawà' wèŋ nə kə benə fo'.

²⁹ <<Ghà nè ɲgə'ə sè yà'a nè ye numbu ànə cə wes ntɛŋ fana nùum nə kɛŋ ndzəm. Nwə kà mok sè' se, ɲkəŋkəŋ sə gbɔhu tsoŋ mɔbu anə fana nsàap ɲaəŋ sè mɔtsə sè tsoho sè'. ³⁰ Mvək mòok nə yəəŋ mɔbu nè nà'a mvək nè ɲjàm, mù mo ɲwè, fana ɲgwii bɔu sè sè nzeŋgòŋ pwe' nə tɛ'. Wo ye ɲga'a mvè'nè mù mo ɲwè mù sè tsə tesə mɔbu ndzənə mbàk bə ɲàŋ, nə sə fom rɛŋ bɔŋsə nəbɔp. ³¹ Fana mɔ nə tumsə masinjàa am sè mɔbu ɲgòto lòbwiŋ bə ntàŋ nè nà' sə cèp ve'ɛ wùriŋ. Wo to benə və bɔu am sè mù à cok fis sè wèŋ ma ɲkùup nzeŋgòŋ sè kwè sè mvwe' mò'fis, ye jəŋ mvwe' sè nzeŋgòŋ nə yeto nə ye mvwe' sè nà' kə lèsə.

* 24:15 24:15 Taŋ Danà 9:27 † 24:17 24:17 Bɔu Jus wèŋ à sè ci ndap awo fana wo gɔ ndùndap nə mbwa rəəm, co bwiŋ sè kə cum yòŋsə mbwa.

*Yə'rə Jəŋ Yumok BohòTù**(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)*

³² <<Mù dzəm də wèeŋ yə'rə jəŋ ŋkərè bohòtù fik nà'a. Wu yə ghà nè nà' yè ŋgòfom, nè sə top, fana wù riŋ sè' də mvək mbàŋ kəp laŋ. ³³ Yà' megu sè' ve'nə də wèeŋ yə bum yè'sə ve'nə fana wèŋ riŋ də mo ŋwè kəp ŋgòvə laŋ, yi mègù mok ŋgə ncù. ³⁴ Mù tsə' wèŋ zinə də bùu sè wo cu ŋga'a yè'e wèeŋ nè kà ntòkpə lè wes ŋga bum yè'sə yà' gù laŋ. ³⁵ Ntòbu bə nzeŋgòŋ ba fo' nè cà gesə lòwà, ncèp àm kà ye cà yuk.

*Nwè Ka Numbu Nə**Kè Mvək Nə Riŋ**(Mak 13:32-37; Luk 12:41-48; Luk 17:26-30, 34-36)*

³⁶ <<Yusə də ŋwè ka numbu nè bə mvək nè bum yè'sə nè ye riŋ. A mègù-a masinjaa Nwi mubu nè ye Mo ye nè sè', wo ka sè' riŋ. Rì mègù tèt' nè yiiyi. ³⁷ Mo ŋwèe vè numbu nè fana bum pwe' nè ye sè' mvè'nè yà' ànə ye ghà nè Nuà ànə ye ye nà'a. ³⁸ Mègù sè' mvè'nè ànə ye fa' mantombi ŋga ndzəp ànə ka ntòrwiŋ yà'a, bwiŋ à sə zə, nè sə no vəpsə. Bùu mok wèŋ sə geŋ gù tètè numbu nè Nuà à ni ŋgwes dzeŋ. ³⁹ Wo à sə gù ve'nə, nè kà sə rì tètè ndzəp kə bək wes wo ve'ε wis. Mùu mo ŋwè, mù nè vè ntsə'mòk yà' megu sè' mvè'nè ànə ye yà'sə. ⁴⁰ Numbu ànə ye, mbəmbam baa nè sə fàk nzum, wo jəŋ fis lo mòk, nè me'rə mòk. ⁴¹ Bèba baa nè ye mvwe' ŋgòk, nè sə gok beŋ, wo jəŋ fis lo mò'fis, nè me'rə mòk fo'. ⁴² Ye də wèeŋ sə jəŋ ŋkərè, bùusə wèŋ ka numbu nè Tà àwèeŋ nè bwiŋ vè nè riŋ. ⁴³ Wèeŋ riŋtse' yumòk nè' sè' də a ye-a ŋga tà ŋgà ndap nè riŋ-a ghà nè ŋgà yèè nè və, bwère yi nè so noon tètè tsok

reŋ ya nà'a kà kè ni. ⁴⁴ Ye də wèeŋ cu, wèŋ ye fəfuhə ghà yà lòon, bùusə mo ŋwèe nè vè ŋga wèŋ sə kà bə zeŋ tsərè.

Mo Fàk Ngà Yuk Dək Nə Ye Mo Fàk Ngà Kà Dək Yuk

⁴⁵ <<Mo fàk nè yi zinə nè tse' ŋkərèə yè'sə nè fò? A nè masà ye nè à fa bum sè mù nda'à yi bohònà', nè dək də nà'a nè sə fa bwe ye wèŋ bum zuzə bə mvək nè kəkərè. ⁴⁶ A reŋsi bohòmofak nè masà ye bwi vèə, nà' tseŋ yi ŋga yi sə gù mvè'nè nà' ànə dək nonşə lo yi sə. ⁴⁷ Mù tsok wèŋ zinə də masà nè nè fa nsəp mofàk ànə ŋəŋ ŋgòkotse' bum ye sè yi tse' pwe'fo' nà'. ⁴⁸ A ye-a ŋgà fàk nè yi bup, yi nè dək də, <Masà àm nè nè kà nènək bwiŋ fohòvə.> ⁴⁹ Yi yeto ŋgòlèp ŋgàa fàak mok sə wèŋ, nè sə zə, nè sə no roŋ ke'ca bə ŋgàa jùhù rùk wèŋ bəbè'. ⁵⁰ Fana masà ŋgà fàk ànə nè bwi vè ntsə'mòk numbu nè yi sə kà ve'nə tsərè, nè ye bə mvək nè yi ka bə zeŋ sè' riŋ. ⁵¹ Yi nè gbè' ci'lə nà' ba, nè be'lə nà' bə ŋgàa tèt'èŋkup wèŋ mvwe' mò'fis. Bwiŋ nè sə wan, nè sə zə nzòŋ fo'.

25*Gbù' Wàhanŋwèŋ Sè Wo A Ye Hum*

¹ <<Numbu ànə kə ye fana gaŋ ŋkum sè mubu sə nè ye co wàhanŋwèŋ sè wo à ye hum yà'a. Wo à jə laàm awo, nè lo ŋgòkè tək ndugù nè yi sə vè ŋgòkè jə lo ŋge' awo mòk numbu ànə.* ² Sè tən à ye ləm, sè taan mok ye yàwo ŋgàa ŋkərè. ³ Sè ləm sə wèŋ à jə laàm awo, nè kà kàràsi jə tse'. ⁴ Sè ŋgàa ŋkərè sə wèŋ à jə tse' ke' lòkàràsi awo mòk sənə botòrè. ⁵ Ndugù nè à ka və toho fana baa sə wèŋ

* **25:1** 25:1 Yà'à sə yegè bohòbùu Jus wèŋ də bwiŋ tse' ŋgòkè tsèŋ ndugù nè mandzè ŋkun, fana bə yà'wèŋ lo mvwe' ndap nè wo nè zə gù fo' nè.

dzoon lo tètè wo dzəmlò. ⁶ A kə dzəŋ ntəntəm̄tsok, wo to fuŋ də, <Ndugù nə vè laŋ, wèeŋ tēsə vè kə tseŋ yi.> ⁷ Baa sè hum sè lokok wo pwe', nə koksə laəm awo sè. ⁸ Sè ləm sè duk fa sè ŋgaa ŋkərè sè də, <Wèeŋ fa a ves kārasi awèŋ səmok bəusè laəm avès sè də a liiŋ.> ⁹ Sè ŋgaa ŋkərè sè wèŋ duk fəsə fa wo də, <Kàmòk yà'a nə kà bohòvesùwèŋ pwe'fo' kūrè. Bòlè co wèŋ lo kə ye bəu sè wo sè sèŋ sè, nə ywiŋ jəŋ yàwèŋ bohòwo.> ¹⁰ Wo à lòdè wo kə ywiŋ fana ndugù nə vè. Ndugù nə jəŋ sè wo à fàhə yàwo laŋ sè, bə yà'wèŋ ni lo məm̄vwe' ndap nè wo sə zə gù mbwa nə. Wo à ni lòm̄bwa, wo ko jəŋ ncù lok mpəŋ. ¹¹ A cu ghàr, baa mok sè wèŋ bwi vè yàwo sè sè'. Wo təəŋ sè mbi, nə sè dūhu də, <Tè'mòk, Tè'mòk, mùk fa ves ncù.> ¹² Yi duk fəsə gesə fa wo ca də, <Mù sè cep yè'e ŋkəm duk də, mù ka wèŋ riŋ.> >> ¹³ Jisòs à lèsə ncèp nə də, <<Ye də wèeŋ sè kək-a kù'ə, bəusè wèŋ ka nùmbu nə kè mvək nə riŋ.>>

Gbu' Bwiŋ Tε'

Sè Wo A Fa Wo Mbàm
(Luk 19:11-27)

¹⁴ <<Gaŋ Nwi sè nə ye co mvè'nè ŋwè nəmòk à ye ŋga yi də yi lo gi fana yi to benə ŋgaa fàak ye wèŋ. Yi à to wo fana yi fa bum ye pwe'fo' ndzə bohòyà'wèŋ. ¹⁵ Yi fa mòk bàm mbàm tən, nə fa mòk bàm ba. Yi fa ŋwè nè t'e' ye bàm mbàm mò'fis. Yi à gəp fa yà'wèŋ yè'sə mvè'nè yi riŋ də ŋaən awo sə cu co ŋwè kotse' to sè ye. Yi à fa wes wo ve'nə, yi be' mandzə, nə lo yuye. ¹⁶ ŋwè nè yi ànə tse' ye bàm mbàm tən nə à lòntən, nə kə gi gi nteŋ bə zeŋ. Yi tse' swe' mbwa sè' bàm mbàm tən mok. ¹⁷ ŋwè nè yi à tse' ye bàm mbàm ba nə à kə tse' swe'e ye sè' bàm mbàm ba. ¹⁸ Nə yi à jə ye bàm mò'fis nə à lò, nə kə tuŋ

wə, nə ses lok gesə bàm mbàm ŋkwà' ŋwè nə ca.

¹⁹ <<Mvək ànə sap fana ŋkwà' ŋwè nə bwiŋ vè. Yi kə taŋsə ja'a yusè wo a gù bə mbàm sè. ²⁰ ŋwè nè yi à tse' ye bàm mbàm tən nə à vèə, nə jə vè bàm mbàm mok sè' tən. Yi duk fa ŋkwà' ŋwè nə də, <Tè'mòk, wù à fa mu bàm tən, mù a kə tse' fe'lə mok bə zeŋ sè' bàm tən.> ²¹ ŋkwà' ŋwè ye nə kwasə nà' də, <Wusùkù' mo àm-a', wù gù bəboŋ. Wù ni tsè' zinə yòbə məyu nè nà'a momjo laŋ. Mə nə gə wu ŋga'a ŋgòtse' ŋəŋ mənə sè yà'a ŋkəuŋ. Vèə kə ròn ni' bə bum ŋkwà' ŋwè yònə.> ²² ŋwè nè yi à tse' ye bàm ba nə à vè ye sè'. Yi duk də, <Tè'mòk, wù a fa mu bàm ba. Yeè, mù kə tse' fe'lə vè mok bə zeŋ sè' bàm baa mok.> ²³ ŋkwà' ŋwè ye nə kwasə nà' sè' də, <Wusùkù' mo àm-a', wù gù bəboŋ. Wù ni tsè' zinə yo bə yu nè nà'a momjo laŋ. Mə nə gə wu ŋga'a ŋgòtse' ŋəŋ mənə sè yà'a ŋkəuŋ. Vè kə ròn ni' bə bum ŋkwà' ŋwè yònə.>

²⁴ ŋwè nè yi à fa nà' ye bàm mò'fis nə à vè ye sè'. Yi duk fa ŋkwà' ŋwè nə də, <Tè'mòk, mù ri wu ri də wu ŋwè nè wù gə wuriŋ. Wu kəp zəgè mvwe' sè wù à ka wù bi, nə kə fo' wù sè' fàk. ²⁵ Mù a wəp, fana nə kə tuŋ mbàm yo sè sè zehè. Yeè, mbàm yo sè yà'a yè'.> ²⁶ ŋkwà' ŋwè nə yak nà' də, <Wù mo nə bəp ŋgà wə' mòk wà. Wù də wù riŋ də mə kəp zəgè mvwe' sè mù à ka fo' bi, nə kə fo' sè' fàk, ka ve'nə yeŋ à? ²⁷ Anə boŋ ghak co wù noŋsə fa mu mbàm sè bohòbū sè wo fàkgè məm̄vwe' ŋgwa' yà'a. Ya mu bwiŋ vèə, mə tse' muswe' mənə mbàm am sə.> ²⁸ ŋkwà' ŋwè nə də, <Wèeŋ jəŋ fis mbàm sè bohòyi sə, nə fa ŋwè nè yi nə tse' bàm mbàm hum

nà'a.> ²⁹ Yi duk fe'lə də, <Ŋwə nò yi tse'-a, wo nə fa yamsə mok, ya yi tse' mok nduk nò nduk. Nə ye də bohòŋwə nò yi ka ye yumok tse' nə, a mēgù-a sè mɔyɔ nò jo nò yi tse' nà' nə, wo nə jəŋ fis gesə nà' ndzə bohòyi anə fo'. ³⁰ Wèeŋ ko jəŋ ŋgà fàk nò bɔp ènə, nə mak gesə lo yi mvwe' sè ndzəm sə kèŋ sə mbi yà'a. Bwiŋ nə sə wəŋ, nə sə zɔ nɔŋ ca.>

*Wo Nə Gapsə Bwiŋ Co
Wo Sə Gapsə Ndzə Bə Nsùŋgaŋ*

³¹ <<Ghà nə mo ŋwèe kə vè nùu bə masinjàa ye fana yi kə kok cum mənə kapràak ye bə nàaŋ ŋkum wùriŋ. ³² Bùu sè sənə nzenɡònə pwe' nə kə benə kə mantombii yi. Wo benə ve'nə yi gapsə wo co ganakù' sə gapsə fis ndzə bə nsùŋgaŋ. ³³ Yi nə tes nsùŋgaŋ sə bo ma màk, nə tes ndzə bo ma ŋkwip. ³⁴ Fana yi nò yi ŋkum nə, nə duk fa sè bo ma màk sə wèŋ də, <Wèeŋ və. Tè' am a sè wəŋ yi. Wèeŋ və kə ni cum mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sè wo à fùhɔ noŋsə fa wəŋ ŋga wo ka nzenɡònə ntòfuk sə. ³⁵ Bùsə nje à sə ya mɔ, wèŋ fa mɔ zɔzɔ. Ntəm à sə sə mɔ, wèŋ nə fa mɔ ndzəp. Mù à ye ŋkùŋ, wèŋ nə nisə mɔ mɔ nda'à wèŋ. ³⁶ Mù à ye nswè'mbwè, wèŋ fa mɔ cək. Mù à nòoŋ yiyaŋ, wèŋ sə kə tesə mɔ. Mù à cu mɔ ndapndzəmə, wèŋ sə kə cepsə mɔ.> ³⁷ Bùu sè kəkùrə yà'sə wèeŋ nə cep fəsə fa yi də, <Vès ànə ye wu yè'sə sè ŋga nje sə ya wu, vès nə fa wu zɔzɔ-ε Tà? Kè də ŋga ntəm sə sə wu, vès nə fa wu ndzəp-ε? ³⁸ Wù ànə ye ŋkùŋ fòŋkuŋ vès nisə wu mɔ nda'à-nɛ, kə də wù ànə ye nswè'mbwè sè ŋkuŋ vès nə fa wu cək-ε? ³⁹ Nə ye sà' də vès ànə ye wu yè'sə ma fòŋga wù sə yayaa, kə ŋga wù cu mɔ ndapndzəmə ŋkuŋ vès kə cepsə wu-ε?> ⁴⁰ Yi nə cep fəsə fa

wo də, <Mù sə cep yè'e kek də, bum sə wèŋ à gù fa-a bè'lə bwema am yè'e, ye də wèŋ à gù fa yà'sə bohòmà.> ⁴¹ Fana mɔ yi duk fa bùu sè bo ma ŋkwipə yi sə wèŋ də, <Coho gesə ŋgə ni'l mù fo', wèŋ sè Nwì a naaŋ fa wəŋ ŋgə' mɔ tuhù. Wèeŋ du sə mvwe' mis nò wo à gù nòŋsə fa ze' nə bə masinjàa ye wèŋ nà'a. ⁴² Nje à sə ya mɔ, wèŋ kə mɔ beŋ fa. Ntəm sə sə mɔ, wèŋ kə mɔ ndzəp sə' fa. ⁴³ Mù à ye ŋkùŋ, wèŋ kə mɔ mɔ nda'à wèŋ nisə. Mù ye nswè'mbwè, wèŋ kə mɔ cək fa. Mù sə yaŋ nə ye ŋgà ndapndzəm, wèŋ kə mɔ kə cèpsə lok.> ⁴⁴ Fana wo nə cep fəsə fa yi sə' də, <Tà, ànə ye yè'sə sè nə vès à yə wu ŋga nje sə ya wu, kə ŋga ntəm sə sə wu, kə ŋga wu ŋkùŋ vès kə wu mɔ nda'à vès nisə-ε? Kènə à ye fònə vès à yə wu ŋga wu nswè'mbwè, kə ŋga wù sə ya, kə ŋga wù cu ndapndzəm vès kə wu kə cèpsə-ε?> ⁴⁵ Yi duk fəsə fa wo də, <Mù sə cèp yè'e kek nò kek də, wèŋ ànə ka-a bohòbè'lə moma am nə mò'fis gu fa, ye də wèŋ à ka mɔ yà'sə gu fa.> ⁴⁶ Bùu yà'sə nə lo sənə ŋgə' nò nà'a kə mēgə. Bùu sè wo à sə be' yàwo mandzə Nwì, lo yàwo mvwe' lùŋ nò nà'a nò kə mè yuk.>

26

*Wo To Ləm Mətuhù Jisòs
(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)*

¹ Ghà nò Jisòs ànə tsok wes fa wo bum yè'sə pwe' fana yi bùuŋ duk fa ŋga'a bohòŋgàa fàak ye wèŋ də, ² <<Wèŋ riŋ də bwehe cu mēgù mok nùumbu ba ya ŋkàk Pasobà nə kə dzeŋ. Mvək ànə ye, wo nə fa mɔ mo ŋwè də wo tɛ'lə mɔ muntəŋ.>> ³ Sə' mvək ànə, ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ kə be'lə mɔ

ntòmbii Kayofàs. Kayofàs nè à ye ñkum ñgàa fa satikà'. ⁴ Wo à cèp tes fo' mvè'nè wo nè borè ko Jisòs, nè zè yi. ⁵ Wo ñuk fe'lè sè' ñuk dè, <<Kaco vesùwèñ ko yi nùmbu ñkàk weñ, bùusè bwìñ nè gham vesùwèñ ñga'a.>>

Wo Yok Fa Jisòs Kù Bè Làmindà Mvwe' Lak Betani
(Mak. 14:3-9; Jon 12:1-8)

⁶ A ye ñga'a ñga Jisòs mvwe' lak Betani. Fana yi lo kè cum mü nda'à Saimù nè yiya kuturu à ko yuk yi mantombi. ⁷ Nwà nèmòk nikok bè ndo làmindà nè nà' gù nteñ ve'è wùriñ. Nwà nè jəñ yà', nè kè' tson fa Jisòs mətuhù ñga yi cu sè zù beñ. ⁸ Nğàa fàak ye wèñ à yè ve'nə fana wo jok dè ñwà nè kè' bupsə yà' ve'nə bùu yàle. ⁹ Wo dè anə ye co wo señ làmindà sè mbàm wùriñ, nè fa ñgàa jìñ wèñ. ¹⁰ Jisòs à rì yusè wo à sè cèp sè, nè ñuk fa yà'wèñ ñuk dè, <<Wèñ sè fa ñwà ènə ñgə' ve'nə bùu yà? Yusè yi gù bohòmù yè'sə, a bèbon wùriñ. ¹¹ Wèñ nè sè ye maligè ñgàa jìñ fo', mü nè kà yàm vesùwèñ cu mali. ¹² Mvèk nè yi kè' tsə fa mü làmindà yè'sə muni'i ve'nə, yi sè gù tsərə yà'sə ñgùpni' àm nè mvè'nè wo nè tuuñ nà'. ¹³ Mü tsok fa weñ ncèp nè nà'a ñkèm ñuk dè, mvwe' sè fòpwe' sè wo nè tsoho Ntirè nè Bèbon nè sənə nzenğonə fana yusè yi gù yè'sə wo nè sè tsərə maligè yi bùu zeñ.>>

Ñkà'a Pasobà

(Mak 14:10-25; Luk 22:3-23; Jon 13:21-30)

¹⁴ Yà'a ñga'a mvèk nè Judàs Iskarəyà nè yi sè' mòk mənğorè ñgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sè à lòo, nè kə ye ñgàa fa satikà' sè ghan wèñ. ¹⁵ Yi fek yà'wèñ dè, <<A ye-a ñga mü ko fa weñ

Jisòs nè, wèñ fa mü yà?>> Wo à làk fa yi mbàm hum te' fo' ndzə bohò.* ¹⁶ A nè yè jəñ ñga'a mvèk ànə nè lo mantombi, Judàs sè lap mandzè ñgòsèñ Jisòs.

¹⁷ A kè dzèñ nùmbu nè wo à yèto ñkàk nè wo zəgè bred sè jì yis yà'a fana ñgàa fàak Jisòs wèñ vè nè kə fek nà' dè, nà' dzəm dè nà'a nè zù ñkàk nè ma fòle, ya wo kə gùhu tsərə mvwe' sè. ¹⁸ Yi ñuk fa yà'wèñ ñuk dè, <<Wèñ du ndzə ntòlak, nè ñuk fa ñgà' nà'a ñuk dè, <Cicà dè mvèk ye kùrə lan, yi bè ñgàa fàak ye wèñ nè zù ñkàk Pasobà munda'à wù.>> ¹⁹ Nğàa fàak ye sè wèñ à kè gù sè' mvè'nè Jisòs ñuk wo sè. Wo fàhu zuzù Pasobà sè fo'.

²⁰ Nùm à co, yi bè ñgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sè wèñ lo ñgòzù zuzù. ²¹ Wo ànə sè zù fana yi ñuk fa yà'wèñ ñuk dè, <<Mù sè tsè' weñ nè'e ñkèm ñuk dè ñwè nè mò'fis mətsetsərə wèñ fèeñ nè señ mü.>> ²² Wo à yuk ve'nə, manziñ ko wo ve'è wùriñ. Wo ye ñgòfek yi mò'fis, mò'fis, ñuk dè, <<Tà, a mü à?>> ²³ Yi ñuk fa yà'wèñ dè, <<Nwè nè yi fa kùrə tsə bo ye bè yàm sənə zuzù, a yi nè yi nè señ mü nè. ²⁴ Mü mo ñwè, mü nè kpə lo mvè'nè ñwàk Nwì sè ñuk. Fana ñgə' nè bəp cu bohòñwè nè yi señ mü ànə. Anə bon ghak bohòñwè ànə co wo kà yi dzə lok.>> ²⁵ Judàs nè nà' à sè yi nè fek ye sè' dè, <<Cicà, a mü à?>> Jisòs ñuk fa nà' dè, <<Wù cèp məm mvè'nə.>>

Zuzù Nè Nà'a Ləsə mbwè: Losopà

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Korè 11:23-26)

²⁶ Wo ànə sè zù fana Jisòs jəñ bred, nè kwasə Nwì, nè bè'rə fa ñgàa fàak ye sè. Yi ñuk dè, <<Wèñ jəñ, nè zù. Nè'e ñgùpni'

* 26:15 26:15 Judàs à sèñ mà' Jisòs nè yè'e bè nteñ nè bùu Jus wèñ à tiñ nònşə ngòywiñ mo ñkwèñ njamòk yà'a.

àm.>> ²⁷ Anə geŋ yi jəŋ ŋgàp sè'. Yi ànə kwasə wes me Nwì fana yi fa yà'wèŋ də yà'a no. Yi à fa yà' yi sə cep də, <<Wèeŋ no wèŋ pwe'.²⁸ Yè'sə nduəm am sè yà' sə fè'e ŋgòswì fa bwìŋ bup awo. Nduəm sə, a zeŋ sè yà' kì ŋge' ndzənə rùk nè njam bohòbwìŋ ŋkùuŋ. ²⁹ Mù tsè' wèŋ də m̀ nə kà rùuk yè'sə vesùwèŋ mok no be'lə yuk tètè nùmbu nè m̀ nə no fe'lə nà' mok fi vesùwèŋ mvwe' gaŋ ŋkum Tè' àm.>> ³⁰ Fana wo yəm ŋkì, nə tesə lo mvwe' nda Olip.

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeŋ Yi

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

³¹ Anə geŋ Jisòs tsok fa yà'wèŋ də, <<Bə ndzəm nè ntinə nè'e, wèŋ pwe' nə caŋ me'rə m̀ m̀m̀. M̀ riŋ ve'nə bəusə yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də, <M̀m̀ Nwì, m̀ nə ləp ganakù' nə fana nsùŋgaan sə nə sam wes.> ³² Anə ye sè' də ghà nè m̀ nə lokok mvwe' kp̀, m̀ nə lo mantombii wèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Galili.>> ³³ Yi ànə duk ve'nə fana Pità cep fəsə fa nà' duk də, <<A ye-a ŋga bwìŋ pwe' ca me'rə-a wu sè ca, m̀ nə kà wu yàm ca me'rə yuk.>> ³⁴ Jisòs duk fa yi də, <<M̀ tsok wu ŋkəm duk də, bə ndzəm nè ntinə nè'e, ntomvəp sə kə to kàmòk ŋga wù də wù ka m̀ riŋ kè' te'.>> ³⁵ Pità nə cep fe'lə sèmok duk də, <<A mègù-a sè ŋgòkp̀ vesù, kaco m̀ bəŋ wu yeŋ.>> Ngàa fàak ye mok sə wèŋ duk sè' ve'nə, wo pwe'.

Jisòs Sə Gù Piriya Mvwe' Sə Wo Togə Də Gèsemànì

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Anə geŋ, Jisòs bə bwe ye sə wèŋ lo mvwe' sèmok sè wo togə fo' də Gèsemànì. A kə dzèŋ fo', yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèeŋ cum yàwèŋ mvwe' yè'e ya m̀ sooŋ lo yàm mantombi, nə g̀ piriya.>> ³⁷ Fana yi jəŋ Pità nə

ye bwe Zebèdi ba sè', wo lo. Ghà ànə à ye, ntum ye ŋgòrwì' yi ve'e, yi kà kwəkwa mok tse' lok. ³⁸ Yi duk fa yà' duk də, <<Tsətsə̀ nè bə manziŋ sə ntùù m̀ nè bup co m̀ coho gb̀ kp̀. Vesùwèŋ cum fəeŋ, nə sə so, nə kà lo dzəm.>> ³⁹ Yi ànə sooŋ lo momjo fana yi gb̀ fə'ə gesə lo si ye sə nze, nə sə g̀ piriya. Yi sə cep duk də, <<Tè' àm, a ye-a ŋga mandzəə yo, wù jəŋ gesə lo ŋgàp ŋgə' nè'e bohòm̀ fo'. M̀ duk-a sə ve'nə, wù g̀ le m̀m̀vè'nə wù dzəm wù, kà m̀m̀vè'nə m̀ dzəm m̀ g̀.>>

⁴⁰ Anə geŋ yi bwi foho və, nə kə ye ngàa fàak ye sè te' sə ŋga wo sə dzəm lo. Yi yəmsə yà', nə fek Pità də, <<Kaco wèŋ cum to nca vesùwèŋ mvək mwejo yeŋ à? ⁴¹ Wèeŋ so, nə sə g̀ piriya sè' ya m̀m̀m̀səə kà wèŋ gha'. Ntum yo, megu də ŋəŋ ka yeŋ.>>

⁴² Yi lo fe'lə sèmok ŋgòkə g̀ piriya nè kè' ba. Yi leŋ də, <<Tè' am, a ye-a ŋga wù duk də kaco yè'sə ca gesə yeŋ tse'ŋga m̀ ye ŋgə' nə ŋkuŋ, fana m̀ dzəm sè' cùu yo sə.>> ⁴³ Anə geŋ yi bwi foho və fe'lə, nə kə tseŋ yà' ŋga yà' sə dzəm fe'lə sè lo sə. Anə ye ŋga lo sə ko zəm tse' wo lis ve'e nsàp nè bə jòŋ. ⁴⁴ Fana yi me'rə fe'lə yà'wèŋ, nə lo ŋgòkə g̀ fe'lə piriya sèmok nè kè' te'. Yi sə cep fe'lə gu sè' yusə yi anə cep to mantombi. ⁴⁵ Yi bwi və fe'lə bohòngàa fàak ye sə wèŋ, nə fek yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ sə nòoŋ yòŋsə mali yu awèŋ fo' à? Wèeŋ ye, mvək kùrə laŋ nè wo sèŋ m̀m̀ mo ŋwè, m̀ cu mok ndzə bohòb̀ ngàa g̀ bup wèŋ. ⁴⁶ Wèeŋ lokok a lo. Yeè, ŋwə nè yi sèŋ m̀ nə nè'.>>

Wo Ko Jisòs

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12)

47 A ye nga Jisòs sè cèp mali ntòfo', fana Judàs nè yi nga fàk ye mòk sè' nè tesè vè bə bùu sèmok vè'è wùriŋ nga wo rəp fèk, nè tse' ntòk. A nè tumsə wo ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə bùu sè mantombi. 48 Anə ye nga ɲwè nè yi ànə seŋ Jisòs nè nè tsok nonşə fa bùu sè wèŋ yusə yi nè gə laŋ. Yi à duk fa yà' də, yà'a yə ɲwè nè yi kə cəpsə nà' bəboŋ co ɲge' à lə, yà' riŋ də nà'a yi nè, yà' ko nà'. 49 Judàs nè à vèə, yi cà jwaŋ, nè kə ye Jisòs, nè to nà' də <<Cicà, mə cəpsə wu>> fana nè cəpsə nà' co ɲge'. 50 Jisòs fek nà' də, <<ɲge' àm, wù sə gù fənə yà?>> Fana bùu sè wèŋ kə koho tse' Jisòs cùk. 51 Nwè nəmòk nè yi à ye ye bə Jisòs nè wèŋ à sè cò'fis fèk ye, nè gbə' tiŋ mak fa ɲkwèŋ mòk ntu' sə nze. ɲwè nè wo à gwè' ci' yi ntu' nè à ye ɲkwèŋ bohòŋkum ngà fa satikà'. 52 Jisòs duk fa nà' duk də, <<So fəsə gesə fèk nè mà mba' à. Wù ri də ndaanwè pwe' nè yi lə-a bə fèk nè kə kpə sè' bə zeŋ. 53 Wù tsəm də kaco mù duk fa to tè' àm də yi tumsə fa mū masinjàa ye, bəop sè ghaŋ humncòp-ba ɲgòtesə mū yeŋ à? 54 Nə ye də wo à còm nòŋşə ndzənə ɲwàk Nwì də bum yè'sə nè ye tsoŋ vè'nə. Mū to bwiŋ-a ɲga'a masinjàa Nwì, bum yè'sə ye fe'lə zìnə anə va?>>

55 Mvək ànə à ye, Jisòs fek bùu sè wèŋ də <<Wèŋ tesə co wèŋ lòmvwe' be' ɲgà yè bə fèk nè ye ntòk yè'e bùu mù à? Vesùwèŋ yiskokgè mūmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ səsə, mù sə yə'rə bwiŋ, wèŋ kà mū ko. 56 Nə ye də bum yè'sə vè'nə pwe'fo' də ya yusə ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còm ndzənə ɲwàk Nwii ye vè'nə.>> Yà'a ɲga'a mvək nè ngàa fàak ye sè wèŋ à mè'rə yi, nè caŋ lo wes pwe'.

Wo Sak Jisòs Mə Kaŋsurù
(*Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24*)

57 Fana bùu sè wo à ko Jisòs sè à jə lòyi bohòKayofàs, ɲkum ngà fa satikà' nè. Bù ɲgàa yə'rə fa bwiŋ lək bə bù ɲkwàha bùu Jus wèŋ à benə cu sè' fa'nə. 58 Pità à sə yù vè maŋkwèŋ moòm səsap tətè kə dzeŋ mvwe' ntòmbi ɲkum ngà fa satikà' nè wo də wo nè sak fo' nè. Yi ni lo mbwa, nè kə cum bə ɲgàa kùk ndap Nwì wèŋ ya yi ye mvè'nə bum nè kə lə. 59 Ngàa fa satikà' bə kaŋsurù nè pwe' à sə lap bum sè ɲgònaaŋ mū tuhù Jisòs də ya wo zə nà', dzəm ɲga yà'a mvwès. 60 Wo kà yumok sè yə. Bùu sè wo à ka yumok sè ye, nè sə kə dzəm borə də wo à yə laŋ wèŋ à ye fo' sè' wùriŋ. A kə ləə, ɲgàa ci' mvwèes yè'sə wèŋ à tesə vè bwiŋ ba, 61 nè duk də, <<Vès a yuk bə ntu' avès ɲga ntèrəŋgòŋ nè'nə sə duk də, aco yi kəəmsə mak ndap Nwì nè ghaŋ nè, nè ci wes megu nà' mənə nùumbu te'.>> 62 ɲkum ngà fa satikà' nè à lòkok mətəsə, nè fek Jisòs də, <<Wù ka yumok ɲgòcèep tse' à? Bùu yè'e sə duk də wù a duk də ε? >> 63 Jisòs cum megu dədok. Ngà fa satikà' nè cep fe'lə də, <<Mù sə fek wu bə liŋ Nwì nè yi ɲwəm nè zìnə də, wu yè'e mo Nwì, ɲkum ngà gèm bwiŋ nè à?>> 64 Jisòs duk fa nà' də, <<Wù cèp yà'sə mvè'nə. Mù sə tsè' weŋ zìnə də, ghà nè bum yè'sə mè fana wèŋ ye mū mo ɲwè ɲga mū cu nze bo ma mà'a Nwì nè ɲgà ɲàŋ, nè ye fe'lə mū ɲga mù sə tsə və ndzənə mbàk mūbu.>> 65 Yi ànə duk wes vè'nə fana ɲkum ngà fa satikà' nè jok, nè soŋ sarə cək nè mū ni' yi. Yi sə duk də, <<Jisòs də nà'a mo Nwì, ye də nà' bəpsə liŋ Nwì laŋ. Njo nè a lap yis fe'lə ɲwè nəmòk ɲgòkə rəŋşə fe'lə yumok ka mok yeŋ. Bəsə bwiŋ yuk wes mvwès

nà' sè mok bæ ntu' lanj. ⁶⁶ Wènj duk yàwènj dè yà'>> Bùu sè wènj duk dè, wo zè mègù yi zèè. ⁶⁷ Fana wo te gesè fa yi nte mulisè, nè lèp yi sè wènj à sè duk dè, ⁶⁸ <<Wù dè wu Nkum ngà gèm bwìnj nè wù, riŋ-a ngèngànj è.>>

Pità Bènj Jisòs

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Anè ye nga Pità cu ye sè mbi fana mɔnjwà nèmòk kè duk fa yi dè, <<Wù yegè sè' wènj Jisòs nè mvwe' lak Galilì nè.>> ⁷⁰ Yi bènj mantombii wo anè pwe' dè yi ka yusè yà' sè cèp yà'sè riŋ lok. ⁷¹ Yi ànè tesè tsoŋ fa'nè ntènj, mɔnjwà mòk ye fe'lè yi, nè tsok fa bùu sè wo tə fo' sè wènj dè, <<Nwè nè'e a ye sè' bæ Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nè.>> ⁷² Yi bènj fe'lè nà' sè mok, nè kènj dè yi ka Jisòs riŋ. ⁷³ Anè sap kok ghàr fana bùu sè wo nè tənj fo' sè wènj kè duk fa Pità nè dè nà' gù tsè gù lè mòk. Dè mvè'nè yi sè cep àlè, ncèp cù nà' nè sè nitsè' jəja dè nà'a mòk. ⁷⁴ Yà' à bà ve'nè, fana Pità yak ni' ye, nè kènj mok Nwi dè, <<Nwii riŋ yi, mù ka njwè ànè riŋ.>> Yi à sè cèp wes ntènj, mvəp to. ⁷⁵ Pità tsərə nga'a yusè Jisòs ànè cep sè dè, <<Nkuŋ ntomvəp nè sè to ntinè nga wù bènj fis mɔ kè' te' dè wù ka mɔ riŋ.>> Yi tesè lo sè mbi, nè kə wənj ca ve'ε nèbɔp.

27

Judàs Fəsə Mbàam

Sè Yi A Sènj Jisòs Bə Zəj

(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32; Ngàa Ntum Jisòs 1:18-19)

¹ Nè zəzònj à dzèenj, ngàa fa satikà' sè ghanj bæ bù njkwàha bùu Jus sè wènj cum kwe' dè wo zə Jisòs. ² Wo ko kiŋ yi, nè jənj lo fa bohòPalè nè yi ànè ye govənòghà ànè yi nè. ³ Judàs nè yi à sènj

Jisòs nè à yə də wo bɔpsə Jisòs fana ntəm ye bɔwɔj. Yi və ngòfəsə mbàam sè hum te' sè yi à sènj Jisòs bæ zənj sè. Yi à jə və yà' ngòfa fəsə bohòngàa fa satikà' nè ye njkwàha bùu sè wènj. ⁴ Yi à duk dè, <<Mù gù bɔp lanj bùusè mù gù də wo zə njwè nèmòk njwànj nga yi ka yumok riŋ lok.>> Bùu sè wènj duk fa yi dè, <<Yà'sə ka nzak njàvès yənj. Wù ri bæ zənj wù.>> ⁵ Yi lo, nè kə mak nonjsə mbàam sè hum te' sè mɔmvwe' ndap Nwi nè ghanj nè sə nze. Yi lo, nè kə jənj kù, nè kə kə'ə kpɔ yuye. ⁶ Ngàa fa satikà' sè wènj à kè te' mbàam sè, nè duk dè, <<Yè'e mbàam nduəm njwè, fana kaco a gesè yà' sənə bàm mbàam sè mɔnə ndap Nwi yənj bùusè wo dzègè dzèə.>> ⁷ Wo à cu kwe', nè jənj mbàam sè, nè fa bohòngàa bom kùnj mòk njgòywiŋ jə mvwe' sè wo nè sə tuuŋ njkùnj wènj fo'. ⁸ Nà'a njo nè wo togè mɔmvwe' ànə də mvwe' nze nduəm haanj ntinə sè. ⁹ Bum yè'sə ànə ye ve'nə fana bum sè Jèrèmiyà ngà tsòhòbum Nwi à cèp sè bɔwɔj və zinə. Yi ànə cep dè, <<Wo jə mbàm hum te', mbàam sè bùu Izùre wènj a dzəm dè nteŋ njwèe nè kùrə ve'nə. ¹⁰ Wo kə ywiŋ nze bohòngàa bom kùnj bæ zənj. Wo à sə ywiŋ ve'nə nga Tà Nwi à tsə' mɔ yi.>>

Jisòs Tə Mantombii Palè

(Mak 15:2-15; Luk 23:3-25; Jon 18:33-19:16)

¹¹ Jisòs ànə tənj kè mantombii Palè nè yi govənònə fana yi fek Jisòs dè, <<Wu njkum bùu Jus wènj wu à?>> Jisòs cep fəsə fa nà' duk dè, <<Wù duk yà'a mvè'nə.>> ¹² Nè ye dè mvèk nè ngàa fa satikà' bæ bù njkwàha bùu Jus wènj à sè ləp yi bæ nzak pwe', yi kà cù mùk lok fà'. ¹³ Mvèk nè yi à sè cu mègù dədok ve'nə fana Palè fek nà' dè, <<Wù sè kà bum njkùwɔj sè

wo sə cèp mətuhù wù yè'e yuk à? >> ¹⁴ Jisòs à ka cù ngòcèp fəsə muk mali, fana govònònə à mərə vɛ'ɛ wùriŋ.

¹⁵ A sə yegè ləlùm mvək ŋkàak Pasobà fana govònònə sə fis me'rə fa bùu sə wèŋ ŋgà ndapndzəm mò'fis. Yi fis fa megu yà'wèŋ ŋwè nè wo dzəm də yi fis me'rə. ¹⁶ Anə geŋ ŋga wo tse' ŋgà ndapndzəm mòk nè liŋ yee də Bàrabà. Bwiŋ ŋkàaŋ à ri Bàrabà nè də yi ŋgà ndapndzəm nè bap. ¹⁷ Wo ànə kə benə mvwe' mò'fis fana Palè fek wo duk də, <<Wèŋ dzəm də mɛ fis me'rə fa weŋ ndà? Bàrabà kè Jisòs nè wo to yi mok də Krèst nà'a nɛ?>> ¹⁸ Busè yi ri də wo ko jə vè Jisòs bohòyi yè'sə ŋga wo à sə bèŋ nà' jì njo.

¹⁹ Sə va' mwè, ghà nè Palè nè à cu mɛmvwe' dzè' ye nè yi sakgè nzak mbwa nè fana ŋgwe ye tirè vesə fa yi ntirè. Ntirè nè à ye də, <<Kà də wu gu ŋwè nè yi ka jòn tse' ànə yumok duk. Mù yə nòon lo sə bap bùu yi ntinə wùriŋ.>>

²⁰ Ngàa fa satikà' bə bù ŋkwàha bùu sə wèŋ sə gu megu bwiŋ də yà'a dzəm də wo fis me'rə Bàrabà, nè zə Jisòs. ²¹ Govònònə fek fe'lə yà' sèmok də, <<Mutsətəsrəə bwiŋ ba yè'e, wèŋ dzəm də mɛ fis me'rə fa weŋ nè fò?>> Bùu sə pwe' kwi' də <<Bàrabà.>> ²² Palè fek fe'lə yà'wèŋ də, <<Wèŋ dzəm də mɛ gu bə Jisòs nè wo togè liŋ ye mok də Krèst nà'a va?>> Bùu sə pwe' duk də, <<Tɛ'lə yi mɛ ntəəŋ.>> ²³ Yi də bùu yà, ŋwè ènə bupsə yà? Kàyà', wo sə fuŋ ghaha fuu də, <<Tɛ'lə yi mɛ ntəəŋ.>> ²⁴ Palè ànə ye də bum sə yi sə cèp sə pwe' sə cà mègù wà co ndzəp, nè sə yəəŋ sè' co də ndàaŋ nè tesə fana yi jəŋ ndzəp, nè cuk bo ye mantombii bùu sə wèŋ. Yi à sə cùk yà', yi sə kəa njo nje də, <<Bo am ka sənə nduəm ŋwè nè'e yeŋ.

Wèŋ ri bə zeŋ wèŋ.>> ²⁵ Yi ànə duk vɛ'nə fana bùu sə wèŋ pwe'fo' duk də, <<Ŋ, nduəm yee ye mɛ tuhù vès nè ye mɛ tuhù bwe avès wèŋ.>> ²⁶ Yi jəŋ Bàrabà, nè fis me'rə fa yà'wèŋ. Yi ləp Jisòs bə ŋkwès, nè fa wo də wo kə tɛ'lə nà' mɛ ntəəŋ.

Sojà Wèŋ Ywi'lə Jisòs

(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)

²⁷ Sojàa govònònə wèŋ jəŋ lo Jisòs mɛ nto' govòndanə, nè to benə sojàa mok sə fo' lònŋ. ²⁸ Wo fweŋ fis cəək ye, nè ni fa yi mòk nè bèbaŋ. Cək nè à ye bèbaŋ co cək ŋkum. ²⁹ Wo lim ndik nəmòk nè bə njàk co tàm ŋkum, nè ta fa yi nà' mɛ tuhù. Wo fa yi ntatə mòk də yi kotse' ndzə bohòco ntumbà ŋkum. Wo sə kə təəŋ mantombii yi bə tumfərə, nè sə cepsə nà' co ŋkum duk də, <<Ŋgè, ŋkum bùu Jus wèŋ.>> Wo sə ywi'lə yi co ləm. ³⁰ Fana wo te yi bə nte, nè jəŋ ntò' nè nà' ànə ye ndzə bohòyi nè, nè ləp yi bə zeŋ mətuhù. ³¹ Wo ànə ywi'lə kərə yi fana wo fweŋ fis cək nè ghaŋ bèbaŋ nè, nè ni fəsə fa yi cəək ye sə sèmok. Wo jə lo yi də wo kə tɛ'lə yi.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mɛ Ntəəŋ

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

³² Mvè'nə wo à sə tesə tson mɛnto' anə vɛ'ɛ fana wo kərə bə ŋgà' nəmòk. Wo tap ko yi fo' bə nàŋ də nà'a bək jəŋ ntəəŋ Jisòs sə. Liŋ ŋgà' nè à ye Saimù. Wo to lak ye də Sirini. ³³ Wo ànə kə dzeŋ mvwe' mok, wo togè fo' də Gòrigotà (a yà'a də nzè tu bwiŋ), ³⁴ wo fa yi rùk də yi no ŋga wo tòrə yà' bə yu cəcuk. Yi ànə yu'rə ja'a yà' fana yà' ye co yi kà no. ³⁵ Wo ànə tɛ'lə wes yi fana wo təm gapsə cəək ye sə bə bèŋ. ³⁶ Wo cum nze, nè sə so nà' fo'. ³⁷ Wo com naŋ yak njo kpə

ye ma mu tuhù yi. Yusè wo à còm naan sè à ye dè: NÈ'E Jisòs ñkum Bùu Jus Wèñ Nè. ³⁸ Wo à tɛ'lè be'lè yi bə ngàa yèə mok wèñ, wo bwiñ ba. Mòk bo ma ñkwip, mòk ma zu. Yi ye ye mʉtsətsə'rè. ³⁹ Bùu sè wo à sè cà fo' wèñ à sè yà'rè yi, nə sè mək tu awo duk də, ⁴⁰ <<Nà'a wù nè wù à duk də, aco wù kuəmsə mak ndap Nwi nè ghan, nə ci fəsə wes nà' mənə nùumbu tɛ' nə. Təsə-a ni' yòè! A ye-a də wu mo Nwi zinə, wù suhu tson na muntəəñ fa'nə-le.>> ⁴¹ Ngàa fa satikà' bə ngàa yə'rè fa bwiñ lùk nə ye bə bù ñkwàha bùu Jus wèñ pwe' à ywi'lə yi sè'. Wo sè duk də, ⁴² <<Yi təsə ri bònşə mègù bùu mok wèñ, nə kà ni' nə nje təsè ri. Yi də yi ñkum bùu Izùre wèñ yi. Yi suhu tson-a mʉ ntəəñ fa'nə nga'a ya vèes dzəm bohòyi. ⁴³ Yi naanğè tu ye bohòNwi. Nwi təsə-a yi nga'a nga Nwi dzəmgè-a yi na. Busè yi dukgè də yi mo Nwi.>> ⁴⁴ Bù ngàa yèə sè wo ànə tɛ'lè be'lè bə yà' sè wèñ yak yi sè' ve'nə.

Jisòs Kpu

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

⁴⁵ Anə ye nga nùum marəñ kan fana ndzəm señ mvwe' nzenğon nə pwe' tètè kə dzen co nùm səm. ⁴⁶ À kə dzèñ nùm səm anə fana Jisòs wan bə ñgi nè ghan duk də, <<Eli, Eli, ləma sabatani?>> A yà'a bə ncèep lak yà'sə də, <<Nwi àm, Nwi àm, wù mà' mu bùu yà?>> ⁴⁷ Bùu mok sè wo à tə fo' à yuk, nə duk də, <<Ñwə ènə sè to Alajà.>> ⁴⁸ Ñwə nəmòk nə yi à ye sè' fo' can ntən, nə kə tsəp və yumok co kùsa ve'ε sənə rùk mòk nè cucuk, nə tse' gesə mu cùhù Jisòs bə ntatə də nà'a no. ⁴⁹ Bùu mok sè wèñ duk yàwo də,

<<Wèñ yuk, a ja'a na kèe Alajà nə və ngòkè təsə yi àlɛ'.>> ⁵⁰ Jisòs wan fe'lə bə ñgi nè ghan səmok, nə me'rə yonşə ye lo.

⁵¹ Ghà nə yi ànə kpu ànə à ye fana cək nə nà' à sə gəpsə rum ndap mòk məmvwə' ndap Nwi nè ghan nə à sàha jəñ mʉtuhù wàrr kə dzèñ sə mbwèñ. Nze à tsòho fo', lis sè vohò sè'. ⁵² Sèe bwiñ à mùhu sè'. Bùu sè wo à kpu nga wo bùu Nwi wèñ à lòkok mvwe' kpu. ⁵³ Nùumbu nə Jisòs à lòkok mvwe' kpu à ye, wo me'rə mvwe' sèe sə, nə lo Jòrosalèm nə nà'a lak sè rərəñ sə. Wo à ni mu ntòlak anə, bwiñ ye wo wùriñ.

⁵⁴ Ñkum sojà nə yi à ye fo' bə sojàa mok wèñ sè wo à sə kùk Jisòs ànə ye mvə'nə nze ànə tsoho, nə ye bə bum sè yà' à ye fo' pwe' fana wəə ko wo. Wo duk də, <<Kɛ', ñwə ènə nə ye mo Nwi nè zinə.>> ⁵⁵ Bèba mok à ye fo' sè' wùriñ. Wo à təəñ səsap, nə sə ja'a. Bàa yè'sə wèñ à yù vè Jisòs mvwe' nzenğòGalili, nə sə təsə yi. ⁵⁶ Mok à ye fo' Mèri Mədàlinà, nə ye Mèri ma Jem bə Jòsep nə ye fe'lə ma bwe Zebèdi.

Wo Tuuñ Jisòs

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁵⁷ Nə nconùm à ye fana Jòsep nəmòk nə mvwe' lak Arimàtayà və. Yi à ye ngà ghàk, nə sə be' lòJisòs sè'. ⁵⁸ Yi à lòbohòPalè, nə ləñ nà' də nà'a fa yi vèñ ni' Jisòs nə ya yi kə tuuñ. Palè dzəm, nə duk də, wo kə fa nà'. ⁵⁹ Jòsep jəñ vèñ ni' ye nə, nə lim gesə nà' ndzənə cək nə fi. ⁶⁰ Yi jəñ nà', nə gesə lo mvwe' sèe ye. Sèe sə à ye sè fi nga yi tu yà' ndzənə lis. Yi ànə gesə wes, yi bwi' təhə lok ncùu sèe sə bə ñkəñkəm lis mòk, nə be' mandzə lo.* ⁶¹ Anə ye nga

* 27:60 27:60 Bùu Jus wèñ à sè tugè wu ndzənə lis, nə sə tuuñ bwiñ nja. Wo nònşə wes mè vèñ ñwə nə nja fana wo lap sè' lis mòk nə lok ncùu sə bə zenj.

Mèri Màdàlinà bə Mèri mòk nə à sə yə. Wo à cu ma nja vɛ'ɛ, nə sə kək gesə lo sèe sə.

Wo Tes Bwiŋ

NgòSòSèe Jisòs

⁶² Tsok à rɛŋ, ŋga nùmbu nə wo à sə fùhɛ ŋgòcu dzè càa, fana ŋgàa fa satikà' bə bùu Faràsi wèŋ baan mvwe' mò'fis, nə kə ye govə̀nòPalè. ⁶³ Nə duk fa nà' də, <<Mbè, vès sə tsərə mali mvè'nè ŋwə̀ ènə à sə bərə̀ kɛ'cà bwiŋ fɛɛŋ də yi nsàp yumòk, nə duk də, <<A kə dzɛŋ nùmbu tɛ' mù lokok mvwe' kpɛ səmok.>> ⁶⁴ Ye də bòco wù fa ŋaŋ, wo sə so sèe ye sə mɛ̀nə nùmbu tɛ' sə. Busə̀ aco ŋgàa fàak ye sə wèŋ kə yə fis lo noon yi ndzəmè, nə borə̀ bwiŋ də nà' lòkok mvwe' kpɛ laŋ. Nə ye də wo gɛ-a nsàp yumòk vɛ'nə zìnə, mvwès ènə nə gɛŋ ghak nə nà' à ye mantombi nà'a.>> ⁶⁵ Palè duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ tse' sojà wèŋ co wo so yo. Wèŋ du, nə kə so sèe sə nsàp nə wèŋ rì vɛ'ɛ pap nə pap.>> ⁶⁶ Anə gɛŋ wo lo, nə kə zərə̀ lok ncùu sèe sə mpùŋ. Nə jəŋ sojà wèŋ tes fo' də yà'a sə so.

28

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpɛ

(*Mak 16:1-18; Luk 24:1-12, 36-49; Jon 20:1-23; Ngàa Ntum Jisòs 1:6-8*)

¹ Nùmbu dzè à càa, ŋga tsok sə rɛɛŋ tsə̀ nù Sondè Mèri Màdàlinà bə Mèri mòk lokok də̀ wo kə kək ja'a sèe Jisòs sə. ² Wo à kə dzɛŋ fo', ŋga nze à tsoho. A ye ŋga masinjà Tà Nwì tsə̀ mɛ̀bu, nə kə bwi' gesə lis nə mvwe' ncùu sèe sə fo', nə kok cum yuye mbwa. ³ Si ye à sə rɛŋ co mbùn bà'a yi, cək ye sə fop co mbàk. ⁴ Bùu sə̀ wo à sə sòsèe sə wèŋ à kə bə wɛ̀ə vɛ'ɛ, nə bùuŋ co bə kpukpɛ.

⁵ Masinjà Nwì nə à cèp bohòbàa sə wèŋ. Yi duk fa yà' də, <<Wèŋ kə wəp! Mù rì də wèŋ sə lap Jisòs

nə wo à tɛ'lə yi mɛ̀ ntə̀əŋ nà'a. ⁶ Yi ka fɛnə yɛŋ. Yi lòkok mvwe' kpɛ laŋ mvè'nè yi à duk də̀ yi nə lokok yà'a. Wèŋ və̀ fɛn, nə kə kək ja'a yàwèŋ mvwe' sè̀ yi à nòon nè. ⁷ Wèŋ caŋ lo-a, nə kə tsok fa ŋgàa fàak ye wèŋ də̀ yi lòkok mvwe' kpɛ laŋ. Yi gè cà nà' mantombii wèŋ ŋgòlòmvwe' nzenḡòGalili. Wèŋ nə kə tseŋ yi fo'. Wèŋ tsərə̀ tse' bum sə̀ mù tsə' wɛŋ yè'e, nə kə swì.>> ⁸ Anə gɛŋ wo me'rə̀ mvwe' sèe sə̀ bə caŋ. Wɛ̀ə sə̀ ko wo, kwəkwa rwiŋ wo sə̀ ntɛ̀ sè' dak. Wo sə̀ caŋ lo də̀ wo kə tsok fa ŋgàa fàak ye sə̀ wèŋ.

⁹ Mvè'nè wo à sə̀ lòo sə̀, Jisòs kə tseŋ wo vak, nə duk fa yà'wèŋ duk də̀, <<Mù cèpsə̀ wɛŋ.>> Wo à vè, nə kə kotse' kùu ye, nə kuksə̀ yi. ¹⁰ Jisòs nə duk fe'lə̀ fa wo duk də̀, <<Wèŋ kə wəp. Wèŋ du, nə kə tsok fa bwema am wèŋ də̀ wo lo mvwe' nzenḡòGalili, vesi wèŋ nə yənə fo'.>>

Yusè Sojàa A Kə Cèp Bohòŋkwàha Bwiŋ

¹¹ Mvè'nè bàa sə̀ wèŋ à sə̀ lòyàwo fana sojàa sè̀ wo à sə̀ sòsèe sə̀ wèŋ mok à lòm mvwe' ntòlak nə̀ fo' nə. Nə tsoho fa ŋgàa fa satikà' wèŋ yusə̀ yà' ye sə̀ pwe'. ¹² Ngàa fa satikà' sə̀ à kə cu be'lə̀ bə̀ bù̀ ŋkwàha bùu sè̀ fo' sə̀ wèŋ, nə kiŋ cù bə̀ yusè wo nə gɛ. Wo à fa sojàa sə̀ wèŋ mbàm vɛ'ɛ wùriŋ. ¹³ Nə tsok fa yà' də̀ a gèə̀, yà' tsok də̀ wo ànə dzəm swì lo ndzəmè àlɛ, ŋgàa fàak ye wèŋ kə̀ yə̀ fis bisə̀ lo vè̀ ni' ye nə. ¹⁴ Wo duk fe'lə̀ də̀, <<A ye-a ŋga govə̀nòyuk bum yè'sə̀ fana vèes nə̀ riŋ mvəsə̀ ŋgòtsə' yi ya yi dzəm də̀ a zìnə. Wèŋ kə̀ wəp də̀ wèŋ nə̀ tse' nzak wəp lok.>> ¹⁵ Bùu sə̀ wo à sə̀ kək sèe sə̀ wèŋ à jə̀ mbàam sə̀, nə kə̀ gɛ meḡu sə̀ mvè'nè wo anə tsok wo sə̀. Haŋ kə̀ dzeŋ ntinə,

yà'a yusè bùu Jus wènj dukgè dè
yà' ànè ye vè'nè.

Jisòs Yəhə Bohòlɔgàa Fàak Ye

¹⁶ Nɔgàa fàak Jisòs sè hum-
ncòp-mò'fis sè wènj à lo mvwe'
nzenɔgòGalili, nè lo mvwe' nda nè
Jisòs à tsè' wo dè wo lo fo' nè.

¹⁷ Wo ànè ye yi, wo kuksə yi.
Wo à gù vè'nè nɔgàa mok wènj sè
mərə mali yi ntòmərə. ¹⁸ Anə geɲ,
Jisòs sòɔɲ kəp və wo, nè cep dè,
<<Nwi a fa nàan sè mubu bə sè sè
nze pwe' bohòmù. ¹⁹ Wènj du lo-
a nɔgà'a bohòbwìɲ ma fòpwe', nè
gù busə wo nɔgàa be' mandzè àm.

Wènj bàptesə wo mənə liɲ Tè', bə
liɲ Mwe, nè ye Yòɲsè nè Rərəɲ nè.

²⁰ Wènj yə'rə wo nɔgònòɲsə bum
sè mù a tsè' wènj dè wènj nè sè
gù yà'a pwe'. Fana wènj sè tsərə
tse' sè' dè, mɛ nè sè ye vesùwènj
nùumbu pwe' tètè nzenɔgòn kə
me.>>

Ntirè nè Bèboŋ nè MAK

Nwàk Mak sè tsè' yumok bə liŋ Jisos Krest nè yi Mo Nwi nè. Nà' sè nitsə' Jisòs nja co ŋwè nè yi tse' ñàŋ, nè sè gu fàk bə zəŋ.

Jisòs nè sè to liŋ ye də yi Mo Nwè. A yà'sə də yi ŋwè nè yi tse' ñàŋ bohòNwi ŋgòtsòho bum. Liŋ yè'sə sè nitsə' sè' də yi ŋwè bə ni' nè zinə. Liŋ sè də Mo Nwè yè'sə, a liŋ sè wo à còm yà' ndzənə Nwàk Danà taan̄ntəŋ. (Taŋ Danà 7:13, 14.) Kàmòk Jisòs à to liŋ ye ve'nə būsə yi dzəm ŋgònitsə' fa bwiŋ də yi ŋkum ŋgà gèm bwiŋ nè Nwi à kà' də yi nè tum vesə nè.

*TsətsòhòNè Jon
Ŋgà Bəptesə Bwiŋ*

(Mat. 3:1-12; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

¹ Yè'e məm̀vè'nè Ntirè nè Bèboŋ nè Jisòs Krest mo Nwi à yèto. ² Nà' à yèto ŋga Jon tesə vè sè ŋgəà. Yi ànə tesə vè mvəsə ŋgà tsòhòbum Nwi Izayà à còm də,

Nwi à duk də, <<Yèè, nè'e masinjà àm, m̀ nə tum̀sə gesə lo yi mantombii wù ŋgògù fùhu fa wu mandzè.>>

³ Yi à còm mok sè' də, Ŋgi ŋwè nəm̀òk sè cèp torə vè sè ŋgəà, nè sè yuhu də, <<Gù tsə'rə fa Tà mandzè ye, rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzè ŋgògì cà ca.>>

⁴ A ye ve'nə, Jon ŋgà bəptesə bwiŋ tesə vè sè ŋgəà, nè sè tsoho fa bwiŋ ncèp nè də, <<Wèeŋ kupsə, nè bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ, nè bəptesə, ya ŋga Nwi swifa weŋ bup awèŋ.>> ⁵ Fana bwiŋ à tesə vè mvwe' nzenŋòŋ Jùdiyà bə ntòlak Jòrosalèm pwe'fo' ŋgòkə yuk yusè Jon sè cèp sè. Wo à kəà cù bə bup awo

sè wo gùgəə, fana Jon bəptesə wo sənə ndzəp Jòridàŋ.

⁶ Jon à sè ni nsàap cèək sè ŋgà tsòhòbum Nwi wèŋ. Wo à gù yà' bə nwèes nàm nəm̀òk nè wo togè nà' də kàme. Yi swi' tse' bə korə ŋgùp sè mbwèe yi. Zuzuu ye à ye ŋgwim bə nu. ⁷ Yi à tsè' fa bwiŋ duk də, <<Ŋwè nəm̀òk nè və ma ŋkwèeŋ mù nè yi yam càsə mù yi. M̀ ka kəkurə co mù buhu tsoŋ sè nze ŋgòfirə kuu kùuŋgùp ye yeŋ. ⁸ M̀ bəptesə mègù weŋ yàm bə ndzəp, fana yi nè bəptesə weŋ ye bə Yòŋsè nè Rəreŋ.>>

*Satà A M̀msə Jisòs
Ghà Nè Wo A Bəptesə Yi
(Mat. 3:13-4:11; Luk 3:21-22,
4:1-13)*

⁹ A ka sap Jisòs mè'rə lak Nazàre nè nà'a mvwe' nzenŋòGalili, fana Jon bəptesə yi sənə ndzəp Jòridàŋ. ¹⁰ M̀vè'nè Jisòs à tesə kok sè ndzəpə anə ntəŋ, yi ye ŋga ntòbu mùhu fana Yòŋsè Nwi sè tsoŋ vè bohòyi co kəkəbùn. ¹¹ Ŋgi mòk sè yuhu tsoŋ m̀bu anə duk də, <<Wu mo àm nè mù dzəm wu sè ntuu mù ŋkùuŋntəŋ. M̀ sè kwa bohòwù wùriŋ.>>

¹² Yòŋsè nè gu yi sè' ntəŋ ŋgòlòmvwe' sèmok sè ŋgəà. ¹³ Yi à cu fo' nùumbu hum kwè, Satà sè m̀msə yi. Yi à ye fo' bə nàm ŋgòŋ wèŋ fana masinjàa Nwi sè jəŋ ŋkərè bohòyi.

*Jisòs To Ŋgà Ko Fuk
(Mat. 4:18-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ A ye ŋga wo nisə Jon ndapndzəm, fana Jisòs lòmvwe' nzenŋòGalili, nè sè tsòho Ntirè nè Bèboŋ nè nà' vè bohòNwi. ¹⁵ Yi sè duk də, <<M̀vək kùrə laŋ nè gaŋ ŋkum Nwi kuəp ŋgòye sè nzenŋòfəŋ laŋ. Wèeŋ kupsə, nè bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ, nè dzəm Ntirè nè Bèboŋ nè.>>

16 Numbu mòk à ye nga Jisòs sè gihi ngũ ndzəp Galili, yi ye bù ngàa fu'fuk ba, Saimù bə moma ye Andrù nga wo sə fu'fuk bə ram. 17 Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ be' və mɔ ya mɔ yə'rə wəŋ ngòko bwɪŋ.>> 18 Wo ànə yuk ve'nə ntèn, wo me'rə mak nonşə ram awo sə fo', nə yuŋ lo yi.

19 Yi à gi lòjo, yi ye fe'lə bwe ngà' nəmòk nè wo togè yi də Zebèdi nga wo bwɪŋ ba, Jem bə moma ye Jon. Yi à kə tsèŋ wo nga wo cu sənə ngwes, nə sə gũhũ tsə'rə ram awo. 20 Yi à to yà' sè', wo be' lòyi, nə me'rə tɛ' awo Zebèdi bə ngàa fàak awo sə ngwesə anə, nə lo bə Jisòs.

*Jisòs Be' Fis Yòŋsə Ze'
Ndzə Ni'ì Nwə Nəmòk
(Luk 4:31-37)*

21 Wo à gi lòmvwə' mò'fis, nə kə dzeŋ lak mok sè wo togè fo' də Kàpanùm. Fana numbu dzə awo à wèes, Jisòs lo mvwe' ndap piriya bəu Jus, nə ye ngòyərə wo ncèp Nwì mbwa. 22 Bəsə yi à cèp nsàp nje zok bə nàŋ, fana bwɪŋ mərə bəusə wo rì də cicàa sə wo à sə yə'rə lùk à sə kə ve'nə cèpgə. 23 Nwə nəmòk à ye mbwa nè yi à tse' yòŋsə ze' ndzə ni'ì yi. Yi ye ngòwa torə fis də, 24 <<Jisòs nè mvwe' lak Nazàre, wù tse' yà vesùwèŋ nɛ? Mù rì wu bəboŋni, wu n̄wə nè rərəŋ nè wù vè bohòNwì. Wù vè yè'sə ngòzə ves à?>> 25 Jisòs à ghamşə yòŋsə nə, nə duk fa yi də, <<Lok cùu yo, nə ca tesə ndzə ni'ì n̄wə ènə.>> 26 Yòŋsə nə à yuk ve'nə ntèn, yi tsə'rə ngà' nə nəbup, nə waŋ torə ve'ɛ, nə tesə ndzə ni'ì ngà' nə. 27 Bwɪŋ à mərə ve'ɛ nəbup, nə sə duk də, <<Hàva'! Yè'sə yà ve'nə ɛ? Nsàp yəyərè nè fi vè yè' laŋ. Nwə nè'e tse' to nàŋ ngòcèp bohòyòŋsə ze' wèŋ fana wo yuk cùu ye.>> 28 Ghàr

ve'ɛ nga liŋ Jisòs ca yuhu mvwe' nzeŋgòGalili pwe'fo' laŋ.

*Jisòs Gũŋsə Ngàa Yiyaŋ Nkũũŋ
(Mat. 8:14-17; Luk 4:38-41)*

29 Jisòs bə yà'wèŋ à tesə tsə mənə ndap piriya nə, fana yi Jisòs nə bə Saimù nə ye Andrù, Jem bə Jon wèŋ à lòmvwə' ndap Saimù bə Andrù. 30 Wo à dzèeŋ nga malii Saimù nòbə yiyaŋ. Wo tsok fa Jisòs ve'nə. 31 Yi lo, nə kə ko bo nà', nə lokoksə nà' mʉtsə, yiya nə me fana yi lokok təəŋ, nə kə lap fa wo zəzə.

32 Numbu ànə à ye nga nùm sə co tsə lòo, wo jə vè fa Jisòs ngàa yiyaŋ pwe', nə jə vè fe'lə bəu sè wo à tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'ì wo. 33 Bwɪŋ à tesə bə lak yà'sə pwe', nə kə maŋ mvwe' ntombi ànə bikikiki. 34 Jisòs à gù bəu sè wo à tse' nsàap yiyaŋ zok zok wo gũŋ nkũũŋntèn, nə be' fis ze' ndzə ni'ì wo maŋgəŋgəŋ. Bəsə ze' sə à rì yi bəboŋ fana yi kə yà' mandzə ngòtsə' fa bwɪŋ ve'nə fa.

*Jisòs Tsòho Ncèp Nwì
Mvwe' Nzeŋgòŋ Galili Pwe'
(Luk 4:42-44)*

35 Tsok à kuəp, nga cu ntòbə ndzəm, Jisòs lokok, nə tesə lo mʉmvwe' nəmòk, nə kə gũ piriya fo' yiyi. 36 A cu ghàr wo kà yi yə, fana Saimù bə bəu səmok sə lap ke' ca yi. 37 Wo à yə yi, wo tsok yi də, <<Bwɪŋ sə lap wu maŋgəŋgəŋ.>> 38 Yi duk fa yà' də, <<Yusə yà' a jə vè mʉ fəeŋ, a ngòtsòho ncèp Nwì. Vesùwèeŋ lo lə mvwe' lak mok sè yà' kuəp fəeŋ yè'e, nə tsoho fo' sè'.>> 39 Yi à gi dzòoŋ nzeŋgòŋ Galili pwe', nə sə tsoho ke' ncèp Nwì mvwe' ndaap piriya, nə sə be'ɛ fis yòŋsəə ze' wèŋ ndzə ni'ì bwɪŋ.

*Jisòs Mèsə Fa Ngà Kuturu Yiya
Ye Nə
(Mat. 8:1-4; Luk 5:12-16)*

40 Numbu mòk à ye, ngà kuturu nèmòk à vèə, nè kə təəŋ man-tombii yi bə tumfərə, nè ləŋ nà' də nà'a tēsə yi. Yi duk fa Jisòs də, <<Tà, a bə-a wu co wù tēsə mụ na, wù gụ fa mụ yiya àm nè'e me.>> 41 Jisòs ànə yuk ve'nə, ntəm ye rwiŋ bə manziŋ, fana yi fis bo, nè jwəŋ nà' bə zəŋ, nè duk də, <<Mù dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>> 42 Yiya nè à mè gù sə ghà ànə fo', yi gəŋ lo yuye. 43 Jisòs à tipsə yi gəgəŋ, nè me'rə yi lo. 44 Yi duk fa nà' də, <<Dù, nè kà ŋwə nèmòk tsə' fa swi. Cà lògù bohòŋgà fa satikà', nè kə ni fa yi ni' yò, ya yi kək ja'a də yiya yòmè laŋ àlè. Yi kù mèsə, wù fa fəfa nè Musi à duk nè, ngòniŋtsə' fa bwiŋ də yiya yònə a mè laŋ.>> 45 Ŋwə ènə à lòyuye, nè tsoho lo bwiŋ pwe', nè tsoho wesə nsàp nè co Jisòs kà mụ ntòlak jəja mok gi fe'lə. Yi sə cum kə' mok mvwe' sə bwiŋ ka fo' yeŋ. Bwiŋ sə və ma nè fòlòŋ, nè sə kə tseŋ yi fo'.

2

Jisòs Gũnsə Ŋwə Nə

Yi A Bù'rə

(Mat. 9:1-8; Luk 5:17-26)

1 A cà numbu jə, Jisòs foho lo mvwe' lak Kapanum. Fana bwiŋ yuk lo də yi cu mụ ntòlak anə. 2 Bwiŋ və ŋkəuŋ. Ncù à loho mègù bə bwiŋ, fana mandzə kà ngòtsəŋ Jisòs ye. Jisòs à sə tsòho fa wo ncèp Nwi. 3 Bwiŋ kwè və, nè bək və ŋwə nèmòk ŋa ngəŋgəŋ à bù'rə bù'rə, ngòkə fa Jisòs. 4 Bəsə bwiŋ à ye ŋkəuŋ fana wo kà mandzə ngòjə lòŋwə nè ŋgə ni' Jisòs tse'. Fana wo kok mụ ndündap, nè cok tosə mvwe' sə Jisòs tə sə.* Wo à cok tosə, wo le' gesə ŋwə nè ca bohòjisòs mənə kəà. 5 Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm də aco yi gụ yiyaŋ ŋwə

nə me. Yi duk bohòŋwə nè yi kà gígə nè də, <<Mo àm, mù swifa wu bup yo laŋ.>>

6 Bù ngàa yə'rə fa bwiŋ lùk mok à cu fo'. Wo ànə yuk yusə Jisòs à duk, nè tsərə də, 7 <<Aco yi duk ve'nə va? Yi sə gù bupsə liŋ Nwi wà. Mègù Nwi nè aco yi swi fa ŋwè bup ye.>> 8 Jisòs riŋ yusə wo sə tsəm sə sè ntəŋ, fana yi duk fa wo də, <<Wəŋ sə tsəm sə ntuù wəŋ ve'nə bùu yà? 9 Co johò gha' yè'e nè ngòduk bohòyi də, <Mù swi fa wu bup yo laŋ,> kə nè ngòduk də, <Lòkok mutsə, nè bək jə kəà yò, nè gi lo yuyo> ε? 10 Fana mụ nè niŋ fa wəŋ də mụ mo ŋwè, mù tse' ŋəŋ sə nzeŋgòŋ ènə ngòswi fa bwiŋ bup awo.>> 11 Fana yi duk fa ngà' nè yi kà gígə nè də, <<Mù duk wu də lòkok, te' kəà yò, nè lo la' à wù.>> 12 Mvə'nə wo à təəŋ nè sə ja'a mali, fana ŋwə nè te' kəà ye, nè gi lo yuye. Wo mərə pwe', nè kwasə Nwi də, <<Vès ka nsàp yu nè'e ye yuk.>>

Jisòs To Levi

(Mat. 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Jisòs à foho lòsə ŋgə ndzəp Galili. Bwiŋ ŋkəuŋ be' lòyi, fana yi ye ngòkə yə'rə yà'wəŋ. 14 Mvə'nə yi à sə gi lòo yi ye ŋwə nè yi kogə mbàam tas, ŋga yi cu mvwe' sə yi fəkgə fək. Ŋwə ànə à ye Levi mo Alfòs. Jisòs duk fa yi də, <<Be' və mụ.>> Yi lòkok, nè yuŋ lo nà'.

15 A ye ghàr fana Jisòs sə zu zuzə mūmvwe' ndap Levi nè. Bù ngàa ko tas nè ye bù ngàa gù bup ŋkəuŋntəŋ à be'lə yi bə ngàa fak ye ngòzə zuzə mvwe' mò'fis. Bùu sə wo à ye ŋkəuŋ yè'sə wo à sə yù kə' yi. 16 Bù ngàa yə'rə lùk mok à ye fo', sə wo à ye bəp bù Farasi wəŋ. Wo à yə ŋga Jisòs sə zə beŋ bə ngàa gù bup nè ye ngàa

* 2:4 2:4 Ye Mətiyò24:17

ko tas. Wo fek bù ngàa fàak ye dè, <<Yi sè zù be'lə ye bə ngàa gù bup nə ye ngàa ko tas wèŋ bùu ya? >> ¹⁷ Jisòs yuk, nə busə dè, <<Bùu sè wo ka yiyan tse', wo kà doktà ləpgə, a lap megu doktà ɲwè nè yi sè yaya. Fana bohòmù yàm, mù à ka njo bùu sè wo kəkurə bohòNwi wèŋ və, mù à vè ɲgòto bù ɲgàa gù bup wèŋ.>>

*Nzak Dzè Zuzù
NgòKùksə Nwi*

(Mat. 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ A ye mvək mòk, bùu sè wo à sè be' Jon ɲgà bàptesə bwìŋ bə bùu Faràsi wèŋ sè dzə zuzù ya wo kùksə Nwi. Bùu mok və bohòJisòs, nə fek yi dè, <<Bùu sè wo sè be' Jon ɲgà bàptesə bwìŋ nə ye bùu Faràsi wèŋ sè dzəgə zuzù nùumbu mok, bwe yo kà yàwo dzəgə bùu yà lə?>> ¹⁹ Jisòs cep fəsə fa wo dè, <<Aco wo duk fa bùu sè wo vè mvwe' sè wo sè zù bum gù dè wo dzə zuzù anə va? Ka vè'nə yeŋ. Mvək nè ndugù nə cu mali bə yà'wèŋ, fana wo nə kà vè'nə cu. ²⁰ Fana nùumbu nə sè vèə nè wo nə jəŋ gesə lo ndugù nə, fana wo nə dzə zuzù mvək anə.

²¹ <<Yusə dè, kaco ɲwè jəŋ cək nè fi, nə te' lok nè nà' vèp laŋ bə zeŋ yeŋ. Busə nè fi nə nə saha tesə ndzənə nè zəm nə fana yam ghak wesə ɲga'a mvwe' sè nà' saha maŋkwèŋ sə. ²² Yumook sè' dè wo kà dzə rùk sənə bès nè zəm kep gesəgə, bùusə yà'a nə duk, nə vok bès nə. Fana rùuk sə nə bup bə bès nə mwè. Bògha' lə dè wo gesə dzə rùk sənə bès nè fi.>>

*Jisòs Cep Bə Nzak Nùumbu Dzè
(Mat. 12:1-8; Luk 6:1-5)*

²³ Nùumbu dzə mòk à ye, Jisòs gi cà mvwe' nzum nzaŋ mok. Mvè'nə ɲgàa fàak ye à sè be' yi fana wo sə kùp jəŋ tu nzaŋ. ²⁴ Fana bùu Faràsi duk fa Jisòs dè, <<Yeè, lùk avès ka dzəm dè wo gu

vè'nə nùumbu dzə dzəm.>> ²⁵ Jisòs cep fəsə fa wo duk dè, <<Wèŋ à ka yusə Devid à gù taŋ yà'a yuk à? Mvəsə yi à dzəm yumok ɲgòzù ɲga ɲjè à ya yi bə bwe ye wèŋ, ²⁶ fana yi lo kə ni mu nda'à Nwi, nə kə jəŋ zù ntuk brəd nè wo à nòŋsə ɲgòkùksə Nwi fo'. Abiyadà à ye ɲkum bù ɲgàa fa satikà' ghà nà'nə yi. ɲga lùk avès sə tsè' dè aco zù megu yà' ɲgàa fa satikà' wèŋ fana Devid zù yà', nə fa bùu ye sè.>> ²⁷ Jisòs à cep mèsə ncèp nə duk dè, <<Nwi à gù nùumbu dzə ɲgòtesə ɲwè, ka dè wo à gù ɲwè bùu nùumbu dzə yeŋ. ²⁸ Ye dè mùu mo ɲwè, mu Tà nè mù tse' ɲəŋ bə nùumbu dzə nə mù.>>

3

ɲwè Nè Yi A Kpu Bo

Ma Mò'fis

(Mat. 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Nùumbu mòk à ye Jisòs gi bùuŋ vè məmvwè' ndap piriya mòk ɲga ɲwè nəmòok mbwa nè bo ye mok à kpu. ² Bùu səmok à ye mu nda'à anə sè wo à dzəm ɲgòláp Jisòs bə nzak. Fana wo sə kùk tse' yi dè kè yi gù bəŋsə-a ɲwè ènə nùumbu dzə àlè'. Də ya wo ko yi bə nzak dè yi gù fàk nùumbu dzə. ³ Yi duk fa ɲga bo bup nə dè, <<Lòkok və kə təəŋ kù mantombii mù fən.>>

⁴ ɲgà' nə à vèə, Jisòs fek bùu mok sè dè, <<Yusə lùk dzəm dè aco a gu yà' nùumbu dzəə yà? A bəboŋ ɲgòtesə bwìŋ kə ɲgògù bup ε, a bəboŋ ɲgòtesə yòŋsə ɲwè kə ɲgòzə nà' ε?>> Wo à cu gù dədok, nə kà cù mùk. ⁵ A bup Jisòs. Yi jok bohòwo bùu nsàap ntum sè bup sè wo tse' yà', nə duk fa ɲwè nè kpəkpu bo nə dè, <<Nèp fis yak a bo yo sə è.>> Yi à nèp fis yà' ntèŋ, fana yà' guŋ. ⁶ Bùu Faràsi à yə vè'nə, fana wo à lòo, nə kə to bùu mok sè wo ma nè ɲkum Herò,

fana bə yà'wèŋ cum kwe' mɔ tuhɔ
yi mvə'nə wo nə zə yi.

Bwɪŋ Kpɔɛŋ Və NgòYə Jisòs

⁷ Jisòs bə ngàa fàak ye à ye'e
lòŋgɔ ndzəp Galili. Bwɪŋ kə tsɛŋ
wo fo' ŋkùuŋntɛŋ. Bùu yè'sə
à tesə vè mvwe' nzenŋòGalili
bə Jùdiyà. ⁸ Bùu mok wèŋ à
tesə mvwe' lak Jòrosalèm, mok
və mvwe' nzenŋòIdumiyà bə
nzenŋònə ma ndzə nto ndzəp
Jòridàŋ. Mok tesə mvwe' sə yà'
kɔɔp lak Tayà bə Sidòn sə'. Bùu
yè'sə à vè ngòyə Jisòs bùusə wo à
yuk yusə yi à sə gùu. ⁹ Bùu sə à ye
wùrɪŋ, fana yi duk ngàa fàak ye
də wo lap fa yi ŋgwes yi ni ca ŋga
wo kà yi sə nze bwɪ' màk. ¹⁰ A ye
ve'nə bùusə yi à gùŋsə ngàa yiyàŋ
nùmbu ànə ŋkùuŋntɛŋ. Fana
ngàa yiyàŋ mok wèŋ sə nik lo
gu va' də wo kə jwɛŋ gesə gu yi
bə bo. ¹¹ A ye fo' də, bùu sə wo
à tse' yòŋsə sə bɔp ndzə ni'ì wo
yè yi fana wo gbù mantombii yi
sə nze, nə sə duk də, <<Wùu mo
Nwì.>> ¹² Yi sa'rə yòŋsə zə' sə
gugɔŋ də wo cum gəe', nə kà də
wo tsok bwɪŋ də yi mo Nwì wo
dɔ'.

*Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok Hum-
ncòp-ba NgòYe Ngàa Ntum Ye*
(Mat. 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Jisòs à kok lòmɔ ndahà, nə
to benə bùu sə yi sə dzəm də
bə yà'wèŋ lo, fana wo yuŋ lo
yi. ¹⁴ Anə geŋ, yi swekfis bwɪŋ
hum-ncòp-ba mɔtsətsə'rəə wo də
wo ye ngàa ntum ye. Yi duk
fa yà'wèŋ də yi nə sə cum bə
yà'wèŋ, nə tum wo ngòtsòho
lòncèp nə nje. ¹⁵ Fana yi fa wo
nàŋ ngòbɛ'fis fa bwɪŋ yòŋsə zə'
ndzə ni'ì.

¹⁶ Liŋ bùu sə hum-ncòp-ba sə à
ye Saimù nə yi à to fa nà' liŋ mòk
də Pità. ¹⁷ Jem bə moma ye Jon
wo à ye bwe Zebèdi. Jisòs à to wo
də Bwànàjis. Liŋ ŋge' yà'sə duk

də, Mbàŋ saha. ¹⁸ Nə ye Andrù,
Filip, Bâtòlomì, Màtiyò, Tomos,
Jem mo Alfòs, Tàdiyòs, Saimù nə
yi à ye mòk bə bòp bù nə wo to wo
də Kenènat, ¹⁹ nə ye fe'lə Judàs
Iskarəyà nə yi à sèŋ Jisòs.

Wo Duk Də Jisòs Tse' Nàaŋ Ze'
(Mat. 12:22-32; Luk 11:14-23,
12:10)

²⁰ Jisòs bə bwe ye à kə ni mɔnə
ndap nəmòk, fana bwɪŋ yuŋ wo
nsàp nə wo lap mandzə ngòkə zə
beŋ bàè. ²¹ Mɔmvə'nə yà' à ye
ve'nə, fana ma ye nə ye bwema ye
wèŋ yuk, nə sə vè ngòkə jə lòyi.
Bùsə bwɪŋ à sə dɔhɔ də, <<Ŋkə
nà' sə də a bɔp.>> ²² Bù ngàa yə'rè
lùk sə wo à tsə vè Jòrosalèm duk
yàwo də yi tse' ze' Bezebù ndzə
ni'ì yi, nə nà'a ŋkum ze' wèŋ. Nà'
a fagə yi nàŋ fana yi sə bɛ'fis ze'
bə zeŋ. ²³ A ye ve'nə fana Jisòs
to benə bùu sə ŋgɔ ni'ì yi, nə fek
yà' gbɔ' mòk də, <<Aco Satà bɛ'fis
ni' ye yè'sə va? ²⁴ Ŋga wo gàpsə-
a lak mòk bə bòp də wo lù, fana
ye də lak yà'sə nə gbɔ. ²⁵ Ŋga
wo gàpsə-a ndap ŋwə nəmòk bə
bop zəzok də wo sə lù, fana ye də
ndap ànə nə gbɔ nze sè'. ²⁶ Megu
yà'a sè' ve'nə də a ye-a ŋga Satà
kùəm bə ndap ye kaco nà' təŋ
yeŋ, nà'a nə gbɔ, nə lə.

²⁷ <<Kaco ŋwə nəmòk ni to
mɔnda'à ngà nàŋ, nə fis jəŋ lo
yumok mbwa yeŋ. Tse'ŋga yi ko
kì nòŋsə to ngà nàŋ nə bə kù
ŋkuŋ yi ni mɔ ndà'à nà' anə.

²⁸ <<Mù sə tsə' fa wèŋ nè'e
ŋkəm ncèp duk də, nsàap bɔp
sə bwɪŋ gùgə-a lòŋ, wo nə tse'
səswifa bə zeŋ, nə ye bə bum sə
bɔp sə wo cèpgəə. ²⁹ Fana ŋwə nə
yi bɔpsə liŋ Yòŋsə nə Rəreŋ, fana
yi nə kà səswifa tse' yuk, bùusə
yi gù yà'sə bɔp nə nà'a nə kà mè
yuk.>> ³⁰ Jisòs à duk ve'nə bùusə
bùu səmok à duk də yi tse' yòŋsə
nə bɔp ndzə ni'ì yi.

Jisòs Bə Ma Ye

Nə Ye Bwema Ye

(*Mat. 12:46-50; Luk 8:19-21*)

³¹ Ma Jisòs bə bwema ye wèŋ à vèə, nə kə təəŋ sə ntòmbi, nə duk də wo to Jisòs də yi və. ³² A ye ŋga bwiŋ rwiŋ mü nda'à anə wùriŋ, fana bùu yè'sə tsok fa yi də ma ye bə bwema ye wèŋ sə to yi sə ntòmbi. ³³ Mvè'nè Jisòs à yuk ve'nə, fana yi fek bùu sə duk də, <<Ma am bə bwema am wèeŋ ndà wèŋ?>> ³⁴ Fana yi fəsə lis, nə kək yak bùu sə wo curə ya' ŋgə ni'i yi, nə duk fa wo də, <<Curə ya' yè'e ma am bə bwema am sə.>> ³⁵ Nə duk fe'lə duk də, <<Ŋwè nè fòpwe' nè yi gùgè-a yusè Nwi sə duk də yi gù, fana ye də yi mo tɛ' am nə ye njɛ' am nə ye ma am sɛ'.>>

4

Gbu' Ngà Bi Ngwii Bum

(*Mat. 13:1-9; Luk 8:4-8*)

¹ A ye nùmbu mòk Jisòs lo ŋgòyərə fe'lə bwiŋ ŋgə ndzəp Galili, fana bwiŋ kə benə fo' mangəŋgəŋ. Yi ni cum sənə ŋgwes mü ndzəpə. Bwiŋ təəŋ yàwo mü mfèŋ. ² Mvè'nè yi à sə yərə yà', yi sə tsoho fa yà'wèŋ bum ŋkùuŋntèŋ. Yi cep yà' bə gbu'. Fana yi tsok wo duk də, ³ <<Wèeŋ yu'rə bèbɔŋ. Ŋwè nəmòk à lòŋgòŋwè ŋgwii bum mü nzuù. ⁴ Ŋgwii mok gbuhə noonŋ sə mandzə. Swiŋ və, nə kə te' zə lo yà'. ⁵ Mok gbu mvwe' lis ŋga nze ka fo' ŋkùuŋ yeŋ, nə to ca jwan, bùusə nze à ye fo' jo. ⁶ Nüm to, yà' yum, nə kpə wes pwe' bùusə yà' à ka ŋgàŋ səsap so. ⁷ Mok gbu mvwe' ndik sə bə njək, ndik sə kuk, nə ram te'lə bupsə yà', yà' kà zəm. ⁸ Mok à gbù mvwe' nze nè bèbɔŋ, nə kuk nə zəm, mok hum tɛ', mok hum ntùŋfu wèŋ, mok zəm ŋkù mò'fis.>> ⁹ Yi lèsə ŋgòcèp də,

<<Ŋwè nè wù tse'-a ntu' ŋgòyuk yusə mü cèp yè'sə, wù yuk.>>

Jisòs Tsə' Rɛŋsə Gbu' Nə

(*Mat. 13:10-23; Luk 8:9-15*)

¹⁰ Jisòs à kə cu mègù mok bə bwe ye sə hum-ncòp-ba nə ye bùu mok sə', fana wo ye ŋgòfek yi duk də, <<Tsok rɛŋsə fa ves gbù' nè wù cèp màk taanə nà'a nè.>> ¹¹ Yi duk fa yà' də, <<Nwi à gù wèŋ yàwèŋ ŋgòri yu səmok bə gan ŋkum ye sə yà'a səswihi bohòbùu səmok. Fana bùu sə wo yàwo sə mbi, wo yuk gù yàwo gbù' nə. ¹² Fana wo sə kək nə kək, nə kà yə ri. Wo sə yuk nə kà rɛŋ. Bwèrɛ wo bùuŋ və bohòNwi yi swifa wo.>>

¹³ Jisòs yèto ŋgòduk fa wo də, <<Wèŋ ka gbù' nè'e rɛŋ yè'e də wèeŋ nə rɛŋ yuk gbù' mok sə' laŋ à? ¹⁴ Ngà ŋwəŋwə à ŋwè ncèp Nwi sə ntuù bwiŋ. ¹⁵ Ntəm bùu mook co mandzə, wo yuk ncèp Nwi ntèŋ, Satà və, nə kə jəŋ gesə ncèp nə sə ntuù wo anə. ¹⁶ Bùu səmok yàwo co ŋgwii sə yà' à gbù mvwe' nze nə bə lis. Yà'a wo sə wo yuk ncèp Nwi, wo kwa bə zèŋ wùriŋ. ¹⁷ Mègù də ncèp nə kà sə ntuù wo cəco lò, fana ŋgə' vè bohòwo bùu ncèp Nwi àlaa, wo təəŋ moòm ghàr nə yamak, nə gbù gesə lo fo'. ¹⁸ Bùu mok yàwo yè'e co ŋgwii sə yà' à gbù mvwe' ndik. Yè'e bùu sə wo yuk ncèp Nwi fana, ¹⁹ bum nzeŋgòŋ kə jipsə tes wo, fana wo swi ncèp nə, nà' kà ŋgwii zəm. Bum sə co ghàk bə bum mok sə bwiŋ sə dzəm yà' sə nzeŋgòŋ anə ŋkùuŋntèŋ, yà' kə jipsə ncèp nə. ²⁰ Ŋgwii sə yà' à zəm mok hum tɛ', mok hum ntùŋfu, bə ŋkù mò'fis wèŋ yà'a, yà'sə ntəm bùu səmok sə wo yuk ncèp Nwi, nə dzəm nà' fana nà' ye co wo bi yumok mvwe' nze nè bèbɔŋ fana yà' zəm ve'nə.>>

Gbu' Laàm
(Luk 8:16-18)

²¹ Jisòs duk mali duk dè, <<Wo bwe'gè laàm, wo tes gesè ma sè ñkò'o, kè wo tes gesè ma sè mbwè kè é? Hai', ka vé'nè yeñ. Wo tesgè nà' mùmvwè' dzòk. ²² Yumok sè yà'a sèswihì, dè yà'a nè kà kè yøñ ka yeñ. Yè'sè dè yusè yà' cu mvwe' ndzèm nè kè vè mvwe' mareñ.>> ²³ Yi sè duk fe'lè mali dè, <<Ñwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum bə zeñ, yi yuk.>> ²⁴ Yi tsok fa mali wo dè, <<Njo nè wo nè fuk fəsə fa wu sè' bə nsàp yu nè wu fuk fagè bwìñ ca, ghàmòk casə njo nè, fana yu'rə yusè wù yuk bèbòñ. ²⁵ Wo nè fa ñwè nè yi tse' ñkùuñ sèmok, fana ñwè nè yi ka ye tse', wo nè jəñ gesə bwe bè'lè sè yi tse' sè pwe'.>>

Gbu' Nè Mvè'ñè
Ngwii Bum Kùkgè

²⁶ Jisòs à duk fe'lè mok sè' duk dè, <<Gañ ñkum Nwì sè co nzum ñwè nè yi à ñwè nzañ mụ nzuù yi. ²⁷ Yi nè dzəm lo, nè sè yøñ, nè dzəm lo, nè sè yøñ. Ngwii nzañ sè to, nè sè kuk. Yi kà yuye yusè yà' gù yà' kuk rì. ²⁸ Nze nè bə tu ye gù nteñ nè ngòkùuk, nè kə tse' mvèm. A yøñ to ntòntseñ nè, ghàr tu nè yøñ, fana ñgwì zəm nè gūñ. ²⁹ Yà' gūñ ntèñ, yi jəñ fècès, nè kə ci', būsè mvèk nè ngòkúp kàrə lañ.>>

Gbu' Ngwii Mostà
(Mat. 13:31-32; Luk 13:18-19)

³⁰ Jisòs jə vè fe'lè ncèp mòk dè, <<Aco a fùhù kok gañ Nwì sè yè'sə bə yà, kènə aco a fùhù nà' yè'sə bə nsàp gbu' nè fò? ³¹ A co mūñgwì tū nəmòk nè wo togè nà' dè mostà. Wo bigè nà', nà' jə'rə casə ngwii bum sè nzeñgòñ pwe' zeñ. ³² Ghàr ñga nà' kùuk, fana nà' yam casə tū pwe' sè' yi. Yi fis ma nsàap ntañ mok sè ghañ. Swiñ

sə kə ci ndap awo mbwa, mvwe' fifi.>>

³³ Jisòs à tsòho fa bwìñ ncèp nè bə nsàap gbu' yè'sə ñkùuñntèñ ya wo yuk, nè rəeñ bèbòñni. ³⁴ Ghà yà lòon fo' nè yi à sè cèp bohòwo, yi sè cèp megu bə gbu'. Fana yi kè cu mègù mok bə ñgàa fàak ye, yi tsòho rəñsə fa wo bum sè làañ.

Jisòs Gù Fəfə Nà' Təñsə
(Mat. 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ A mègù numbu ànə ñga nùm co tsə lòo, Jisòs duk fa ñgàa fàak ye sè duk dè bə yà'wèeñ to lo nto ndzəp ma nja. ³⁶ Bwe ye à ni ñgwes nè yi ànə ye ca nè. Ñgwes mok à ye bə nè Jisòs wèñ nè mụ ndzəpə anə mvwe' mò'fis. Wo à lòo, nè me'rə bū sè wo à ye fo' wùriñ sè mañkwèñ. ³⁷ Fəfə nè bup à yèto ñgòcàa, nè sè bwi'lè ñgwes nè mụ ndzəpə anə nsàp nè bə jòn. Ndzəp ni ca, tètè nà' kùəp dè nà'a rwiñ. ³⁸ A ye ñga Jisòs naañ tu ye bə pilù, nè sè dzəm yuye lo mà ñkwèeñ bū sè wo à cu sənə ñgwes nè. Bwe ye sè yəmsə yi, nè fek yi duk dè, <<Cicà, wù sè kà mbeñ kom yè'e dè vèes kpə ntèñ à?>> ³⁹ Yi à lòkok mətəsè, nè duk fa fəfə nè dè, <<Təñsə, kà mok cà fe'lè>>, nè duk bohòndzəp nè sè' dè, <<Naañ yòsə' gəe!>> Fəfə à duk gù dok, fana ci'i təəñ fo' mok wəmm. ⁴⁰ A mée, yi fek bwe ye sè dè, <<Wèñ sə wəp yè'sə yà? Kaco wèñ fa ntum awèñ bohòmù yeñ à?>> ⁴¹ Vəm à kok wo kin, wo mərə, nè sè duk dè, <<Nè'e nsàp ñwè nè fò? Fəfə bə ndzəp sə yuk yi é?>>

5

Ñwè Nè Yi Cugè Mvwe' Sè
Nə Tse' Yòñsə Nəbup
(Mat. 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Numbu ànə à ye Jisòs bə bwe ye wèñ to tesə lo nto ndzəp Galili ma nja, nè tesə vè ma ndzə

nzenḡòḡ Gerasàn. ² Mùm̀vè'nè Jisòs à tesè sè ḡwesè anè ntèn, ḡwè nèmòk nè yi nòon̄ ke'gè mvwe' sè vè kè tseḡ yi. ³ Ǹwè ènè à tse' yòḡsè nè b̀p ndzè ni'ì yi, nè sè nòon̄ ke'cà mvwe' sè wo tuḡḡè b̀wìḡ. Mandzè nè co wo ko kiḡ non̄sè yi bè kwan̄ kà mok ye. ⁴ Wo à sè kì yi bo bè kù lòn̄fo' kè' ḡkùḡntèn bè kwan̄, fana yi sè sòon̄ tirè yà' pwe'. Yi à ḡ vè'è nsàp nè ḡwè kà yi ko to. ⁵ Nè maràn̄ bè nè ndzèmè pwe' yi sè jàm ke' dzòon̄ mvwe' sè nè ye m̀ ndahà wèḡ. Yi sè wan̄ ke', nè sè dzèp swè'lè ni' ye bè lis.

⁶ Yi à təḡḡ, nè ye gesè lo Jisòs, fana yi caḡ lo, nè kè ḡb̀ təḡḡ kù mantombii nà' bè tumfèrè. ⁷ Yi wan̄ torè fis bè ḡḡḡ duk dè, <<Jisòs mo Ǹwì nè ḡḡḡ, wù sè l̀p bohòm̀ yà? M̀ lèḡ wu m̀nè l̀ḡ Ǹwì dè wu kà m̀ ḡḡ' fa.>> ⁸ Yi ànè duk vè'nè b̀sè Jisòs à duk fa yi dè, <<Wùu yòḡsè nè b̀p, tesè ndzè ni'ì ḡwè ènè.>> ⁹ Jisòs fek nà' dè, <<L̀ḡ yoo ndà?>> Yi duk dè, <<L̀ḡ aam B̀p, b̀sè vèes ndzè ni'ì ḡwè ènè ẁriḡ.>> ¹⁰ Yi lèḡ Jisòs vè'è ẁriḡ dè nà'a kà yòḡsè sè b̀p sè mvwe' lak yà'sè bè'fis gesè.

¹¹ A ye ḡḡ b̀p ḡḡḡḡḡ mòk nè ḡḡḡ à sè z̀ mvwe' nda nèmòk fo' ẁriḡ. ¹² Fana yòḡsè sè b̀p sè lèḡ Jisòs dè, nà'a duk fa wo dè wo kè ni ndzè ni'ì ḡḡḡḡḡ sè. ¹³ Jisòs à dzèm, nè dè wo ḡḡ, fana yòḡsè sè tesè ndzè ni'ì ḡḡ' nè, nè kè ni ndzè ni'ì ḡḡḡḡḡ sè. ḡḡḡḡḡ sè à ye fo' co ncùh̀ ba. Fana wo caḡ durè tson̄ ndzè baàn̄ anè, nè kè ḡb̀ k̀ lo wes sənè ndzèp Galili nè. ¹⁴ B̀ sè wo à sè ḡḡḡḡḡ sè à carè l̀o, nè kè tsoho fa b̀ sè mvwe' lak yà'sè pwe'. Fana b̀wìḡ tesè vè ḡḡkè ja'a nsàp yu nè nè' ḡ nè. ¹⁵ Wo à vè bohòJisòs, nè ye

ḡḡ ḡwè nè yi anè tse' yòḡsè sè b̀p ndzè ni'ì yi nè ni tse' cèk, nè cum fe'lè bè ḡkèrè ye l̀ḡḡ. Fana ẁ bè wo nè b̀. ¹⁶ B̀ sè wo à kè yè, à sè tsoho l̀b̀wìḡ yusè yà' ye bohòḡwè nè yi tse'gè yòḡsè sè b̀p nè, nè sè tsoho fa b̀wìḡ yusè yà' ḡ ḡḡḡḡḡ sè sè'. ¹⁷ A ye vè'nè, fana b̀ sè mvwe' lak yà'sè ye ḡḡlèḡ Jisòs dè nà'a me'rè lak awo sè, nè lo.

¹⁸ M̀vè'nè Jisòs à sè dè yi ni lo sè ḡḡwesè, fana ḡḡ' nè yi ànè tse' yòḡsè sè b̀p nè duk fa nà' dè bè nà'a lo. ¹⁹ Jisòs à dzèḡ. Yi duk fa nà' dè, nà'a lo la'à nà', nè kè tsok fa bwema nà' wèḡ mvèsè Tà Ǹwì koksè manziḡ bohònà', nè tesè nè nà' sè. ²⁰ ḡḡ' nè à l̀mvwe' nze Dikàpolis, nè tsoho fa b̀wìḡ yusè Jisòs ḡ bohòyi. B̀ sè wo à yuk à mèrè nèb̀p.

Jisòs ḡḡsè Ǹwà Nè Nà' A J̀wèḡ Yi Cèk Bè Mo Jairòs
(Mat. 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Fana Jisòs ànè to fe'lè sənè ḡḡwes, nè tesè lo ma mòk. A kè dzèḡ fo', b̀wìḡ à kè tsèḡ yi ḡḡ ndzèp anè manḡḡḡḡḡ. ²² Ǹwè nèmòk à vè fo' nè wo à sè to yi dè Jairòs. Yi ànè ye ḡwè nè mantombi m̀nè ndap pìriyà. Yi à yè Jisòs ntèn, yi kè ḡb̀ noon̄ kù mantombii nà', ²³ nè lèḡ yi vè'è bè zinè ye pwe'fo' dè, mo ye nè ḡwàḡwè sè dè yi k̀. Yi duk fa nà' dè, <<Vè kè j̀wèḡ mo àm nè bè bo yo ya yi ḡḡ.>> ²⁴ Fana bè nà' à l̀o. B̀wìḡ yuḡ fe'lè wo sè' nduk nsàp nè co wo kà Jisòs yè ḡèsè l̀o.

²⁵ M̀vè'nè wo à sè l̀o, ḡwà mòk à ye nè nduəm à sè ca ndzè ni'ì yi m̀nè l̀umḡḡḡḡ hum-ncòp-ba. ²⁶ Yi à yè ḡḡ' cèb̀, nè b̀p sè wes mbàam ye bohòḡḡà ncèp pwe', nè kà b̀b̀on̄ tse' lok. Yiyan̄ sè lo meḡ mantombi ǹumbu pwe'. ²⁷ Ǹo à ye dè yi ànè yuk

nsàp fàk nè Jisòs à sè gùu, fana yi ník ca mütsetsè'rè bwiñ, nè kè jwèñ gesè cèk nà'. ²⁸ Yi à gù ve'nè bùúsè yi à sè tsèrè dè, <<Mù jwèñ mègù-a cèk ye bə bo am, yiya àm nè me.>> ²⁹ Mvè'nè yi à jwèñ gèsè nà' ntèñ, nduəm sè tejsə ngòca, yi riñ ndzə ni'i yi sè' də yiyañ nè mè lañ. ³⁰ Jisòs riñ ye sè' də ñàañ sè yi lùnsəgè bwiñ bə zeñ sè mamòk tesə ndzə ni'i yi anə. Fana yi bùuñ mütsetsè'rè bùu sə, nè fek wo duk də, <<Jwèñ cèk àm ndà?>> ³¹ Ngàa fàak ye duk fa yi də, <<Aco wù sè ye mvè'nè bwiñ sè fe'lə kè'cà ve'è, wù sè fek də, jwèñ wu ndà yè'e nsàp nè fò?>> ³² Jisòs sè kùksə mali mütsetsè'rè bùu sə də yi ye riñ tsoñ ñwè nè nà' jwèñ yi nè ñkuñ. ³³ Nwà nè riñ yusè yà' ànə gù bohòyi, fana yi wəp, nè tesè vè mantombii Jisòs, nè sè kañ, fana nè gbù noon sè nze, nè tsoho fa nà' yusè yi gù sè pwe'fo'. ³⁴ Yi ànə yuk ve'nə, yi duk fa ñwà nè duk də, <<Mùmvè'nè wù dzəmtse' sè ntùu wù bohòmù yà'sə, gùnsə wu zeñ. Lòkok mütse, nè lo bə fifi sè ntùu wù. Yiya yònə mè sè' lañ, mo àm.>>

³⁵ Jisòs à sè duk də yi cèp mèsə bohòñwà ènə ntèñ, bwiñ cañ vè ngòtsè' fa Jairòs də, mo nà' nè kpà lañ. Nà'a kà cicà nè ñgə' mok ñgwàñ fa yisko'. ³⁶ Jisòs kà yuye yusè wo sè tsè' fa Jairòs sè co yumòk jə, nè duk fa nà' də, <<Kà yumok wəp, tse' megu yòdzədzəm.>> ³⁷ A ye ve'nə, yi kà mok dzəm də bwiñ ñkùuñ yuñ lo yi mvwe' ndap Jairòs nè dzəm. Yi jəñ megu bwiñ tɛ', Pità bə Jem nè ye Jon moma Jem nè.

³⁸ Wo à kè dzèñ mvwe' ndap nè, wo ye ñga bwiñ sè warə nè sè kè' ngùñ nəbɛp, nè jip yusè co wo gù. ³⁹ Yi à ni lòmù ndà' ànə, nè fek yà'wèñ duk də, <<Wèñ sè

kè' dukse ñgù yà? Mo nè ka kpà, yi sè dzəm lo.>> ⁴⁰ Wo à ywì'lə swee bùúsè yi à duk də mo nè sè dzəmlo. Yi bə' yà' fo' pwe', nè to ma bə tɛ'è mo nè, nè ye bwe ye sè tɛ' sè yi anə və bə yà'wèñ sə. Wo ni lo mvwe' sè mo nè nòsə. ⁴¹ Yi kotse' bo nà', nè duk fa nà' bə ncèep lak nà' də, <<Tal-ità, kumì.>> A yà'a də, <<Njè'gù, lòkok mütse.>> ⁴² Mùñgwèñ nè à lòkok wap kè' mò'fis, nè gi yuye. A ye ñga mùñgwèñ nè luumñgòñ hum-ncòp-ba. Vəm à ko' bwiñ ve'è kùñ bə məmərə. ⁴³ Jisòs à cèp ve'è, nè soñ wo ntu' də ñwèe kà ñwè nəmòk tsè' fa swì, nè duk də yà'a lap fa nà' yu zuzə.

6

Bùu Lak Jisòs Wèñ Bèñ Yi (Mat. 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Jisòs à ye'e mè'rə fa'nə, nè lo la'à yi. Bwe ye yuñ lo yi sè'. ² Numbu dzè à ye, yi sè yè'rə bwiñ mù ndap piriya. Bwiñ à ye mbwa wùriñ. Mvəsə wo à yuk yusè yi à sè cèep, fana wo mərə nəbɛp, nè sè duk də, <<Háva', yi a jə nsàp nè'nə yè'e ma fò? Wo a fa yi yè'e nsàp ñkərə nè fòve'nə è? Yi sè gù bə bum manğəngèñ mwè. ³ Nè'e ka kapindà, mo Mèri yeñ nè, tètàa Jem bə Josìs bə Judàs nè ye Saimù yeñ è? Cu feñ yè'e ka njè'è ye yeñ à?>> Fana wo bəñ yi. ⁴ Jisòs duk fa wo də, <<A yegè də wo jəgè ñgà tsòhòbum Nwì ma nè yi lòfòpwe' co ñwè. A kè dzèñ mvwe' lak ye, nè ye mù ndà' yi fana wo kà yi co yumok jə. Bwe tɛ' nè ye bə bwema ye wèñ kà yi co yumok sè' jə.>> ⁵ Yi à ka mandzè nè co yi gù manğəngèñ fa'nə tse' lok, megu də yi à bəñ naañ fa ñgàa yiyañ mok wèñ bo, fana wo gùñ yu awo. Wo à ye mègù mòdm jə. ⁶ Mùmvè'nè bùu sè fo' sè à ka dzədzəm bohòjisòs tse', fana

yi mərə nəbup. Fana yi sə yə'rə lōkə' bwiŋ mok mvwe' buhu lak sə yà' à ye fo' sə.

Jisòs Tumsə Bwiŋ

Hum-ncòp-ba

(Mat. 10:5-15; Luk 9:1-6)

⁷ Jisòs à to be'lə bwe ye sə hum-ncòp-ba sə mvwe' mò'fis, nə tumsə lo wo ba ba, nə fa wo nàan sə ngògha' yòŋsəə sə bup. ⁸ Yi duk fa yà' duk də, <<Wèeŋ cu ngòlòo, wèŋ kà yumòk jə tse' lò. Wèŋ jəŋ mēgù ntumbàŋ, nə kà beŋ kè bàm kè mbàm sə bàam cə'ə wèŋ jə tse'. ⁹ Wèeŋ so megu kùuŋgùp, nə kà cək nè nini mòk jə tse'.>> ¹⁰ Yi tsok fe'lə wo mok sè' duk də, <<Mvwe' ndap nè wèŋ nòoŋ fo' wèŋ cum megu mvwe' ndap nà'nə tèe wèŋ mè'rə lak yà'sə. ¹¹ Nga wèŋ lò-a mvwe' səmok, bùu sə fo' kà wèŋ mvwe' ndap awo dzəm, kènə də wo kà yusə wèŋ sə cèep yuk àl'e', wèŋ me'rə fo', nə kə'sə mak mfəm'fəə kùu awèŋ fo'. Yà'a nə ye yumok ngòni tsə' də wo à ka wèŋ fo' dzəm.>>

¹² Yi ànə duk wo ve'nə, fana wo lo, nə sə tsoho lo fa bwiŋ də wo kupsə, nə bwi fa bup awo ŋkwèŋ. ¹³ Wo à be'fis yòŋsəə ze' ŋkùuŋntèŋ, nə yok ngàa yiyan ŋkùuŋ bə mve', wo sə gūŋ.

Kpə Jon Ngà Bəptesə Bwiŋ

(Mat. 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Ŋkum Heròà yuk bum yè'sə sə', bùusə liŋ Jisòs à yuhu məm'vwe' ànə pwe'fo'. Bùu səmok à sə duk də Jon ngà bəptesə bwiŋ a tesə vè fe'lə mvwe' kpə laŋ. Nà'a njo nè yi sə gù to bum man'gəŋgèeŋ yè'sə. ¹⁵ Mok duk yəwo də, yi Alajà. Mok sə duk yəwo sè' də yi ngà tsòhòbum Nwì co sə wo à ye taan mantombi yà'a. ¹⁶ Heròanə yuk, fana yi duk də, a lù Jon nè yi à gwè' tiŋ nà' tu nà'nə. ¹⁷ Bùsə

Heròbə tu ye à fa nàŋ, fana wo ko Jon, nə kiŋ yi bə kù, nə kə nisə yi ndapndzəm. Heròà gù ve'nə njo nè Jon nə à ka dzəm də nà'a fep jəŋ Hèrodiyà ngwe moma ye Filip dzəm. ¹⁸ Jon à yuk ve'nə, yi sə tsoho Heròsəsa də, a bup bohònà' ngòkə jə ngwe moma ye. ¹⁹ A ye ve'nə, fana Hèrodiyà jok, nə sə rom də yi nə zə Jon. Yi kà mandzə nə sè' tse' njo Herò. ²⁰ Heròà sə wəp Jon wəpə bùusə yi à rì də Jon n'wè nè kəkərè nə ye rərəŋ. Fana yi sə nòŋsə Jon nə bəboŋ. Yusə Jon cèep, yà' yaan Heròsə ntuə nəbup. Yi sə dzəm mali co yi yu'rə mali yusə nà' sə cèp sə fo'.

²¹ Hèrodiyà à tse' mandzə ye nùmbu nè wo à tse' ŋkàk də nùmbu nè wo à dzə Heròkə dzèeŋ. Heròà gù dinà, nə to bə ngàa fàak gomè sə ghaŋ, bə ŋkum sojà wèŋ, nə ye bùu sə ghaŋ sə mvwe' nzeŋgòŋ Galili pwe'fo'. ²² Mo Hèrodiyà mòk nè ngwəŋgwèŋ à kà dzeŋ, boŋ Heròbə bùu sə yi à to yà' sə pwe'. Fana Heròduk fa mo n'wà nə də yi nə fa nà' nsàp yu nè nà' dzəm lòoŋ. ²³ Yi à kèŋ ve'e nè zinə də, yusə nà' dzəm pwe', yi nə fa nà', də a ye-a sè' də yi gəpsə nze ye mət'sət'sə'rè, nə fa nà' ma mok, yi nə fa nà'. ²⁴ Mo nə yuk ve'nə, yi lo, nə kə fek ma ye də, yi kə duk də wo fa yi yè'sə yà lə. Ma ye nə duk də, <<Dù kə duk də, tu Jon ngà bəptesə bwiŋ.>> ²⁵ Mo nə caŋ foho lo, nə kə duk fa Heròdə, <<Mù sə dzəm ngà'a də wu fa mū tu Jon ngà bəptesə bwiŋ mənə tasà.>> ²⁶ Ŋkum nə à yuk ve'nə, ngùp cù gbù yi yək, manziŋ ko yi nəbup. Mandzə nè co yi bèn ye sè' bùə bùusə yi anə kèŋ, bùu sə yi a to sə pwe' sə yuk. ²⁷ Fana ŋkum nə tumsə sojà nè nà'a kùkgè yi də nà'a kè gwè' cok vè tu Jon jwè.

Sojà nè à lòmw ndapndzəmè anə, nè kə gwε' cok fis və tu Jon sə. ²⁸ Yi à jə vè yà' mənə tasà, nè kə fa maŋwà nè. Yi jəŋ, nè kə fa ma ye. ²⁹ Ngàa fàak Jon wèŋ à yuk də wo zə Jon laŋ, wo və, nè kə bək jəŋ lo ve ni' Jon nè, nè kə tuuŋ.

Jisòs Fa Bwiŋ Ncùhù Tàŋ Zuzɔ
(Mat. 14:13-21; Luk 9:10-17;
Jon 6:1-14)

³⁰ Ngàa ntum Jisòs à bwiŋ vəə, nè kə tseŋ Jisòs, nè tsoho fa yi yusè wo gùu nè yə'rə fa bwiŋ.

³¹ Bwiŋ à sè vè ŋkùuŋ, nè sè lo ŋkùuŋ nsàp nè Jisòs bə ŋgàa ntum ye à ka mvək ŋgòyòŋsè tse'. Fana yi duk fa wo də, <<A lo mvwe' səsap sè anə ye megu fo' vesùwèŋ, ya nga a yonəs.>>

³² Fana wo à mè'rə, nè ni sənə ŋgwes woòwo ŋgòlòmvwè' sè bwiŋ fo' bùè. ³³ Mvəsè wo à sè lò, bwiŋ sè ye tasə tse' wo, nè sə carə lo sè' mvwe' sè wo sè lò sè, nè kə dzeŋ to fo' ntòwo. Bùu yè'sə à sè tesə vè mvwe' bòop lak zəzok. ³⁴ Jisòs à duk də yi tesə sənə ŋgwes, yi ye nga bwiŋ təm tə yè' ŋkùuŋ. Fana ntum ye rwiŋ bə manziŋ bùusè wo co nsùŋgaan sè jì ganakù'. Fana yi ye ŋgòyərə wo bum ŋkùuŋ.

³⁵ Mvək à càa, ŋgàa fàak ye wèŋ və bohòyi, nè kə duk fa yi də, <<Nùm lòlan, fana ka fεeŋ la'à ye. ³⁶ Tumsə bùu yè'sə wo lo mvwe' nzum nè ye buhu lak sè yà' tərə yà'a ŋgòlāp ywiŋ yumok ŋgòzɔ.>> ³⁷ Yi duk fa wo duk də, <<Wèeŋ kək fa wo yumok wo zu.>> Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes lo kə bupsə bəm mbəm mò'fis, nè ywiŋ beŋ ŋgòfa wo à? >> ³⁸ Yi fek fe'lə wo duk də, wo tse' ntuk brəd sù nε? Dù nè kə kək ε. Wo à foho vəə, wo duk fa yi də, <<Vès tse' ntuk brəd tàŋ, nè ye fuk ba.>> ³⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Cumsə bùu sè mənə nùəm ŋgan fa'a bə bəp zəzok.>> ⁴⁰ Fana

bùu sè à cu bə bəp zəzok, mok ŋkù mò'fis, mok hum tàŋ wèŋ.

⁴¹ Fana Jisòs jəŋ ntuk brəd sè tàŋ, nè ye fuk sè ba sè. Yi kək gesə lis mabu, nè kwasə Nwì, nè bək brəd sè, nè fa ŋgàa fàak ye də yà'a gap fa bùu sè. Yi à gəpsə fuk sè ba sè sè', nè fa wo lòoŋ. ⁴² Wo à zu wo pwe', nè ze' bəboŋ. ⁴³ Ngàa fàak ye à te'e benə sè bwehe sè kwès hum-ncòp-ba. ⁴⁴ Bùu sè wo à zu sè à ye mbəmbam ncùhù tàŋ.

Jisòs Gi Mɔ Ndzəpə
(Mat. 14:22-36; Jon 6:16-21)

⁴⁵ Anə geŋ, Jisòs gù də bwe yee ni ŋgwes, nè lo mantombi ŋgòto lòma ndzə mvwe' lak sè wo togè fo' də Bèsadà. Yi nè cum ye maŋkwèŋ, nè cepsə bwiŋ ya wo lo la'à wo. ⁴⁶ Yi ànə cepsə wo, wo lo. Fana yi lo ye məmvwè' nda mòk ŋgòkə gù piriya mbwa.

⁴⁷ Nùm à co nga ndzəm sə seŋ vəə, ŋgwes nè ye mok mətətəsrə ndzəp nga Jisòs cu mali mvwe' sè yi anə lo sè yiyi. ⁴⁸ Yi ànə riŋ ye də yà' sə yə ŋgə' bə ŋgwes nè nèbap, bùusè fəfə à sè vè ma nè wo à sè dzəm ŋgòlòo nè. À kə dzeŋ mvə'nè mvəp à yè ŋgòtorə ndzəmè anə fana Jisòs və bohòwo nga yi sè gi və mɔ ndzəpə, nè sə ca lo càa. ⁴⁹ Bwe ye sè ànə ye yi mvə'nè yi sè gi mɔ ndzəpə, fana wəə ko wo vε'ε nèbap. Wo duk ŋgwàan də, a maze' mòk, nè kə' noon ŋgùŋ. ⁵⁰ Busə wo ànə ye yi, wəə ko wo lòoŋ fo'. Anə geŋ yi to yà'wèŋ sè' ntèŋ, nè duk fa wo də, <<A mɔ, wèeŋ kà wəp.>> ⁵¹ Yi à ni lòsənə ŋgwes nè, fana fəfə nè teŋsə. Bwe ye sə mərə bùè. ⁵² Busə wo ànə ka nzak ntuhu brəd sè tàŋ sə riŋ, fana wo kà yè'sə rεeŋ. Ntəm awo à ye mali gəgəŋ.

⁵³ Wo à to tesə lòmumfèŋ fana wo tesə və mvwe' lak Jènesarè, fana wo me'rə tes ŋgwes awo sè

ngɔ ndzɔp anə. ⁵⁴ Mvə'nè wo à tesə sənə ɲgwes nə ntɛŋ, bwɪŋ ye riŋ Jisòs sè ntɛŋ. ⁵⁵ Fana wo yeto ɲgòcarə lola'a wo, nə bək jəŋ və ɲgàa yiyaŋ awo pwe' mɔ ntəŋ, nə sə yuŋ lo ke' Jisòs bə zeŋ mɔmvwe' nè wo yuk də yi fo'. ⁵⁶ Mvwe' sè Jisòs à sə ke' lɔpwe', mvwe' mɔbuk lak kè lak sè ghan è', wo bəhə nonɲə ɲgàa yiyaŋ awo mvwe' jəja. Mvə'nè Jisòs à cəa, wo sə lɛŋ yi də nà'a me'rə ɲgàa yiyaŋ sə wɛŋ jwɛŋ megu cù cək ye ya wo guŋ. Bùu sè wo à jwɛŋ pwe'fo', à gu yu awo.

7

Bum Lak Bùu Jus Wèŋ (Mat. 15:1-9)

¹ Bùu Farəsi, nə ye bù ɲgàa yə'rè lək à tesə mvwe' lak Jòrosalèm, nə kə tseŋ Jisòs, ² nə ye də ɲgàa fàak Jisòs mok sə zɔ beŋ nə kà bo bə mandzə nè bùu Farəsi dzəmgəə nə cùk. ³ Busə bùu Farəsi bə bùu Jus pwe' cùkgè bo awo bə nsàp mandzə nè tè' awo sè mantombi à tsè' wo ɲkuŋ nə zɔ yumok. ⁴ Wo bwi və nteŋ, wo kà yumok zɔ tè ɲga wo cùk bo ɲkuŋ. Bum mok sè' ɲkùuŋntɛŋ sè wo à sə yùu, co ɲgòcùk ɲgàp bə kùŋ, tasà nə ye dzòho ncum sè'. ⁵ A ye vɛ'nə bùu Farəsi bə bù ɲgàa yə'rè lək wèŋ sə fek Jisòs də, ɲgàa fàak nà' sə kà bum lak sè ɲkwàha bwɪŋ wèŋ à nɔŋsə yù, nə sə zɔ beŋ bə bo jep bùu yà? ⁶ Jisòs duk wo də, <<Yusə Izayà ànə cɛp mantombi sə kum weŋ ɲgàa tè'ɛŋkup à ye zinə. Yi à còm də,

<Bùu yè'e wəpgè mɔ bə cù, fana ntam awo ye mvwe' səsap bohòmù.

⁷ Wo sə kùksə basə mɔ ɲgwàŋ, bùusə wo sə yə'rə yusə bwɪŋ à cɛp wo co yà'a lùuk Nwì.>

⁸ Wèŋ mè'rə lùuk sè Nwì sə maŋkwèŋ, ɲgòyù bum sè bwɪŋ sə duk wo gugɔŋ.>> ⁹ Jisòs duk mali də, <<Wèŋ tse' nsàp ɲkərə nè ɲgòmè'rə lùuk Nwì, nə kotse' bum lak awèŋ. ¹⁰ Musi à duk də, <Wəp ma yo bə tè' yo. Nwè nè yi yò-a ma kè tè' ye àlɛ, wo zə megu yi zə.> ¹¹ Fana wèŋ cwɪŋ busə yàwèŋ duk də, a ye-a ɲga ɲwè tse' yumok sè co yi tesə ma ye bə tè' ye bə zeŋ, nə kà yà' tesə, nə duk fa yà'wèŋ də, <Yusə mù tse' sə Korbàn> (a yà'a duk də, yà'a sè Nwì), ¹² nə kà-a ma bə tè' mòk sè tesə, wèŋ sə duk də, yi kà nzak tse'. ¹³ Nà'a mandzə nè wèŋ sə jəŋ ncɛp nè Nwì co yusə ɲgwàŋ bùu bumlak sè wèŋ yuk jəŋ bohòtè' awèŋ sə. Bum mok cu sè' ɲkùuŋ sè co nè'nə sè wèŋ sə yù tse' yà'.>>

Yusə Aco Yà' Bupsə Nwè (Mat. 15:10-20)

¹⁴ Anə geŋ Jisòs to benə və bùu sə wèŋ pwe'fo' ɲgu ni'ì yi, nə duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ yu'rə, nə rɛŋ yusə mù sə də mɔ tsok weŋ yè'e bəboŋ. ¹⁵ Wèŋ riŋ tse' bəboŋ də, yusə yà'a ni lògè ma ndzə ni'ì ɲwè, nə gu bupsə ɲgəŋgàaŋ bùə. A bupsəgè ɲwè yusə yà' tesə ya' ndzə ni'ì yi tesə. (¹⁶ Nwè nè yi tse'-a ntu' ɲgòyuk bum fo', yi yuk.)>>

¹⁷ A kə dzèŋ ghà nè yi à mè'rə bùu sə, nə lo mɔ nda'à, fana ɲgàa fàak ye wèŋ və, nə kə fek yi yumok bə gbɔ' nè yi nə cɛp nə. ¹⁸ Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ kà sè' rɛŋ co bùu mok à? Wèŋ kà riŋ də yusə yà'a ni lògè ma ndzə ni'ì ɲwè, yà' kà ɲgògù bupsə yi yeŋ riŋ à? ¹⁹ Njo nə də yà'a kà ma sə ntùu yi lògè. Yà'a lògè ma sə vəə, nə ca tesə lo.>> Yi à cɛp yè'sə ɲgòtsə' də nsàp zɔzɔ nè fòlòŋ bəboŋ co ɲwè zɔ yà'. ²⁰ Yi sə cɛp mali sèmok də, <<A

gù bupsəgə ɲwè yusə yà' tesə ya' ndzə ni' yi tesə. ²¹ Busə bup yètogə ma sə ntəù ɲwè. Yi tsərə ɲgòndòɲ ɲwàɲwè, yəyà, zə ɲwè, nòɲ ɲgwe ɲwè, ²² wəɲ bum ɲwè mòk, ɲkàù', ci' mɲwès, jì marè'tu, gù bupsə liɲ ɲwè, nè ni', nə ye bum ləm. ²³ Bum sè bup yè'e pwe'fo' tesə yakgè ndzə ni' ɲwè, nə bupsə ɲwè nə.>>

*ɲwà Lakmɲum Nè
Yi A Naan Tu BohòJisòs
(Mat. 15:21-28)*

²⁴ Jisòs à mè'rə Galili, nə lo mɲwe' nzenɲòTayà, nə kə ni cum mɲmɲwe' ndap nəmòk də ya bwiɲ kà rì dè yi fo' rì. Fana mandzè kà bohòyi ɲgòswìhi ye. ²⁵⁻²⁶ Mɲɲwà nəmòk nè yi à tse' yòɲsè nè bup à ye mɲwe' lak yà'sə. Fana ma ye yuk dè Jisòs vè ntɛɲ, yi vè bohònà', nə kə gbə sə nze, nə sə lɛɲ nà' dè nà'a kə bɛ'fis fa yi yòɲsè nəbup ndzə ni' mwe. Yi à sə lɛɲ nà' vè'nə ɲga yi ɲwà lakmɲum. Yi à ye ɲwà Fònisiyà mɲwe' nzenɲòn Siriyà. ²⁷ Fana yi duk fa ɲwà nə dè, <<Ka bèboɲ ɲgòjə bɛɲ mwe, nə mak fa ɲgbə yeɲ. Bòdə a fa bwe zuzu ɲkuɲ>>* ²⁸ ɲwà nə duk dè, <<Tà, wù rì yòsə' dè wo fagè bwe bɛɲ, ɲgbə sə te'e sè yà' sə gbù tsoɲ sə nze sè'.>> ²⁹ Yi duk fa fe'lə ɲwà nə duk dè, <<Dù-a, yòɲsè nè bup nə mè'rə mo yònə laɲ, bəusè wù cèp ncèp nè bèboɲ.>> ³⁰ Yi bwi foho lo, nə kə tseɲ mo ye nə ɲga nà' nòmɲ kèhe ɲga yòɲsè ze' nə lólòye kwà'kə.

*Jisòs Gù ɲwè Nəmòk Yi Yuk
Bum, Nə Cep Cù*

³¹ Jisòs à ye'e Tayà fa'nə, nə lo mɲwe' lak Sidòn, nə ca lo mɲwe' ndzəp Galili, nə ca mɲwe' nzenɲòDikàpolis. ³² A kè dzèɲ fo', wo jəɲ vè fa yi ɲwè nəmòk nè

yi kà cù bèboɲ cèpgè nə kà bum sè' sə yuk. Nə lɛɲ yi dè yi jwɛɲ nà' bə bo. ³³ Jisòs à jə gesə lònà' yìyi, nə kə so gesə fa yi ndubo fə ntu'ù, nə te nte, nə jwɛɲ ləm nà' bə zɛɲ, ³⁴ nə kək gesə lo lis mɲbu, nə som cèbùè, nə duk bə ɲàɲ dè, <<Mùhu.>> A bə ncèep lak sè yi à cèep sə dè, <<Efata.>> ³⁵ Ntu'u sè à mùhu, ləm fiɲ yi, fana yi cep bum làaɲ. ³⁶ Jisòs cep soɲ bəù sè fo' sə ntu' dè wo kà bwiɲ tsə' fa. Yi dukgè vè'nə, wo kà mbɛɲ nè mbɛɲ kom lok, wo sə tsoho lo gù mantombi. ³⁷ Bwiɲ à mərə cèbùè, nə sə dɲhə dè, <<Yi gù bònse bum mbà, yi gə ɲgàa jì ntu' yuk bum, nə gə ɲgàa jì cù ɲgòcèp cù.>>

8

*Jisòs Fa Bwiɲ Ncùhù Kwè Zuzu
(Mat. 15:32-39)*

¹ Nùmbu mòk à ye sè', bwiɲ à baan vè mɲwe' mò'fis ɲkàɲntɛɲ ɲgòyuk Jisòs, fana nə kà yusə ɲgòzə tse'. Jisòs to benə ɲgàa fàak ye ɲgə ni' yi, nə duk fa wo dè, ² <<Manziɲ sə ko mɲ bohòbùu yè'e cèbùè bəusè wo cu vesiwɛɲ ntinè nùumbu tɛ', nə kà yumok zə. ³ Mɲ duk-a dè wo bwi foho lo ɲga wo ka yumok zə, aco mok kè gbù ɲjè mandzè bəusè mok vè mɲwe' səsap.>> ⁴ Bwe ye sə fek yi dè, <<Aco ɲwè jəɲ zuzu ɲgəà fɛɛɲ fòɲkuɲ nə fa bəù yè'e lòoɲ ɛ?>> ⁵ Yi fek fe'lə wo dè, yà'wèɲ tse' ntuhu brəd fɛɛɲ sù nɛ? Wo duk dè, mègù sàmba. ⁶ Yi jəɲ ntuhu brəd sè sàmba sə, nə duk bwiɲ pwe' cum nze. Yi à kwasə wes Nwì, yi bè'rə yà', nə fa ɲgàa fàak ye dè yà'a fa ndaanwè pwe'fo' zə. ⁷ Bwe fuk mok à ye fo' jo sè'. Yi jəɲ yà', nə kwasə Nwì, nə duk bwe fàak ye dè wo fa bəù sə wo zə. ⁸ Wo zə, nə ze' bèboɲni. Fana wo te'e fe'lə sè yà'a nə bwehe sə kwès

* 7:27 7:27 Ye Mätìyò15:26

samba. ⁹ Bwiñ à ye co ncùhù kwè sè wo ànə zɹ, fana Jisòs duk wo lo. ¹⁰ Bə ɲgàa fàak ye à ni yàwo ɲgwes, nə lo nzenɲon Dàmànutà.

Wo Də Jisòs Gɹ Nɲtsok Fa Wo Manɲəŋgɛŋ

(Mat. 16:1-12; Luk 12:54-56)

¹¹ Bùu Faràsi mok à vè bohòJisòs ɲgòfi'duk bə nà'. Fana wo duk yi də, yi gɹ manɲəŋgɛŋ mòk nə aco nà' ni tsok fa wo də yi tse' ɲaən Nwì ɲkuŋ ya wo dzəm bohòyi. Búsə wo à dzəm ɲgòmùmsə yi. ¹² A bɹp Jisòs, fana yi som, nə duk də, <<Bɹ sè niè' wèeŋ dzəmgə yàwo də wo ye tson yumok bə lis ɲkuŋ nə dzəm yè'sə bùu yà?>> Nə duk fe'lə də, <<Bə zìnə àm pwe', mɹ nə kà yumok ɲgònì fa bùu yè'e gù.>> ¹³ Fana yi me'rə wo fo', nə ni sənə ɲgwes ɲgòto lònɲgɹ ndzəp mamòk.

Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèŋ ɲgòRɛeŋ Yi

¹⁴ Bwe Jisòs à ye sə ɲgwesə anə, nə tse' megu ntu' brəd mò'fis bùusə wo ànə swì ɲgòjə tse' brəd mok. ¹⁵ Yi duk fa wo duk də, <<Wèeŋ jəŋ ɲkərə bə nsàap yis bùu Faràsi nə ye nsàap yis sè ɲkum Herò.>> ¹⁶ Wo sə cep ke' mɹtsətsə'rəə wo anə duk də yi duk ve'nə bùusə wo swì ɲgòjə vè brəd. ¹⁷ Jisòs riŋ yusə wo sə cèp sə, nə duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə sa' də wèŋ swì ɲgòjə tse' brəd yè'sə bùu yà? Wèŋ ka rɛeŋ mali à? Ntəm awèŋ cu mali ntògugɹ à?>> ¹⁸ Wèŋ tse' lis, nə kà sə yə, tse' ntu', nə kà bum sə yuk à? Kaco wèŋ tsəmtse' yumok yeŋ à? ¹⁹ Mvə'nə mù ànə bə'rə fa bwiŋ ncùhù tàŋ ntuhu brəd sè tàŋ yà'a, bùu yè'sə à zɹ mèsə, wèŋ te'e sè yà' à bwehe kwès sù?>> Wo duk də, ànə ye kwès hum-ncòp-ba. ²⁰ Yi fek fe'lə wo də, <<Mvə'nə mù a bə'rə fa bwiŋ ncùhù kwè ntuhu brəd samba yà'a na, wèŋ

te'e kwès sù nɛ?>> Wo duk də, à ye kwès samba. ²¹ Fana yi fek yà' duk də, <<Wèŋ ka sè' rɛeŋ mali à?>>

Jisòs Gù ɲwə Nəmòk Yi Ye Bum

²² A kə dzèŋ mɹwe' lak Bèsadà, wo jəŋ və ɲwə nəmòk nə yi kà yəgə, nə sə lɛŋ Jisòs də yi jwɛŋ ɲwə ènə bə bo. ²³ Jisòs à kotsɛ' nà' bə bo, nə jəŋ fis gesə lo nà' mɹwe' mɹbuk lak nà'nə. A kə dzèeŋ, yi te gesə fa nà' nte mɹ lisə anə, nə naəŋ fa nà' bo, nə fek nà' də, <<Wù sə yə bum à?>> ²⁴ ɲwə nə à duk də, <<Ŋ, mù sə yə bùrə bwiŋ wo co tɹ, nə sə gihi ke'.>> ²⁵ Yi naəŋ fe'lə bo mɹ lisə nà' anə səmok, fana ɲgà' nə kək swɛ'lə lis mok bə ɲəŋ. Yà' muhu, yi ye bum mok làəŋ. ²⁶ Jisòs duk yi də, <<Dù nda'à wù, nə kà fə ntòlak fa'nə mok ni lo fe'lə.>>

Pità Duk Də Jisòs ɲkum ɲgà Gèm Bwiŋ
(Mat. 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Jisòs bə bwe ye wèŋ à yè'e lòmɹwe' buhu lak mok ɲgɹ lak Sisàriyà Filipi. Fana à kə dzèŋ mandzə yi fek yà'wèŋ duk də, <<Bwiŋ dukgə də mɹ yè'sə ndà?>> ²⁸ Mòk duk də, <<Bùu mok dukgə də wu Jon ɲgà bàptesə bwiŋ, mok dukgə də wu Alajà, fana mok sə duk sè' də wu ɲgà tsòhòbum Nwì mòk nə yi à ye fa' àlɛ.>> ²⁹ <<Wèŋ yàwèŋ ɛ, wèeŋ dukgə yàwèŋ də mɹ ndà?>> Pità duk də, <<Wu ɲkum ɲgà gèm bwiŋ nə wo sə kək nə.>> ³⁰ Jisòs à yuk ve'nə, yi tipsə wo də wo kà ɲwə nəmòk tsè' fa.

Jisòs Cèp Mvə'nə Kpɹ Ye Nə Ye

(Mat. 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Jisòs à yè ɲgà'a ɲgòyərə ɲgàa fàak ye, nə sə tsoho fa yà' duk də, <<Mùu mo ɲwè, mù tse' ɲgòye ɲgə' nɛbɹp, bùu sè mantombi bə bù ɲgàa fa satikà'

nə ye ngàa yər'rè lùk wènj nə bɛnj mɛ. Wo nə zə mɛ, fana anə ca nùumbu tɛ', mù lokok mvwe' kpɛ sɛmɔk.>> ³² Yi à cɛp yu yè'sə kwarəngan. Fana Pità ko lo gesə nà' fo', nə sə jwa nà'. ³³ Jisòs bùun kùk vèsə ngàa fàak ye, nə jwa Pità də, <<Coho gesə ngɛ ni'i mù wùu Satà. Yusè wù sə cɛp yà'sə, a tsətsərè nè bwɪnj tse' nà' wo, ka nè Nwì yɛnj.>>

³⁴ Yi to benə bùu sə nə ye ngàa fàak ye wènj, nə tsok wo də, <<A ye-a nga njwè nəmòk dzəm-a ngòyù mɛ, yi nə me'rə yusè ni' ye sə dzəm mankwènj, nə bək jənj ntəənj ye, nə yun və mɛ. ³⁵ Busè njwè nè yi gəhə tse'-a yònsə ye yi, fana nà'a nə bisə wà. Fana njwè nè yi jə yònsə yi co yusè wà bùu mù nə ye ncɛp àm, fana yi nə tse' yònsə ye nə. ³⁶ Swe' nè aco njwè tse' yà'sə yà nga yi tse'-a nzenɡòn nə pwe', nə bisə yònsə ye ngwànj ε? ³⁷ Yusè aco njwè kupsə yà' kurə bə yònsə ye yà? Yumook bùè. ³⁸ Njwè nè yi koksə-a marè'tu bohòmù nə ye ncɛp àm nga'a sənə nzenɡòn nè nà' rwɪnj bə nkùì' nè'e fana ghà nè mùu mo njwè mɛ bwɪnj vè bə masinjàa sè rərənj, nə tse' njàanj sè Tè' am fa mɛ fana, mù koksə marè'tu bohòyi sè'.>>

9

¹ Fana Jisòs à tsè' fa wo duk də, <<Mù sə tsè' wɛnj yè'e zìnə də, bùu mok tə fɛnj sè wo nə kà kpɛ tètè wo ye gan sè Nwì nga yà' vè bə njənj.>>

Jisòs Kupsə Nsəsə Mɛ Ndahà
(Mat. 17:1-13; Luk 9:28-36)

² A cà nùumbu ntùnfu, fana Jisòs to jənj Pità bə Jem nə ye Jon, bə yà'wènj kok lo mɛmvwe' nda mok nè səsap. Fana wo ye nga nsəsə Jisòs kupsə bùsə nsàp mòk nè zok. ³ Cèək sè yi ni tse' mɛ ni'i

yi à bùun fəfop tap tap. Yumok kà sə nze vɛ'nə fopgè. ⁴ Wo ye Alajà bə Musi nga wo tesə vè mɛbu. Bə Jisòs wènj sə taanj njàm. ⁵ Pità tinj wo cù, nə duk fa Jisòs duk də, <<Cicà, yà' bòvɛ'e wùrɪnj mvè'nè vesùwènj fɛnj yè'sə. A ci ba'rə tes bwe duj fɛnj nə tɛ', mò'fis nè njò, mòk nè Musi, mòk nè Alajà.>> ⁶ Yi ànə cɛp tsonj gù yè'sə də ncɛp kà cù gha'gè, bwèrɛ wɛə ànə ko wo vɛ'ɛ, wo kà yusè ngòcɛp rì. ⁷ Mbàk à vəə nə kə təhə lok wo, fana wo yuk nga ngi mòk cɛp vèsə ndzənə mbàk nə duk də, <<Nè'e mo àm nè mù dzəm yi sə ntùu mɛ. Yusè yi cɛp pwe', wènj yuk fa yi.>> ⁸ Wo à yuk ngi ènə vɛ'nə, wo kùksə kɛ', nə kà njwè nəmòk nè zok yə, wo ye megu Jisòs yìyi.

⁹ Mvè'nè wo à sə tsoonj mɛ ndahà, yi tipsə yà' də, yà'a nə kà njwè nəmòk yusè yà' yə tsè' fa, tɛ tse'nga yi mo njwè mù lòkok mvwe' kpɛ njkun. ¹⁰ Wo à ka njwè nəmòk sə tsok fa anə, wo sə cɛp njwərə kɛ' gù woòwo, də yusè yi cɛp də ngòlòkok mvwe' kpɛ yè'sə da lɛ. ¹¹ Wo fek Jisòs də, <<Njo nè ngàa yər'rè lùk wènj sə duk də Alajàa nə və to tsonj yi njkun Krest və ngòtesə ves ε bùu yà? >> ¹² Yi duk fa yà' də, <<Alajàa nə və ngòkè gùhu tsə'rə fəsə bum pwe'.>> Fana yi fek bwi yà' də njo nè njwàk Nwì sə duk də mo njwèe nə ye ngə' nɛbɛp, wo bɛnj yi sè' bùu yà? ¹³ <<Mù sə tsè' wɛnj də, Alajà nə vè lanj, fana wo ànə jənj yi, nə gu yi mvè'nè wo dzəm sè' mvè'nè yà' cu ndzənə njwàk Nwì.>>

Jisòs Tɛsə Mo Nəmòk Nè
Yi Tse' Yònsə Ze'

(Mat. 17:14-21; Luk 9:37-43)

¹⁴ Wo ànə lo, nə kə be'lə bə ngàa fàak mòk sə lòonj, fana wo ye bùu mok fo' sè' wùrɪnj. Ngàa

yə'rə lùuk mok à ye fo', nə sə fi'duk bə ngàa fàak sə. ¹⁵ Bùu sə à ye Jisòs ntɛn, fana wo mərə wùriŋ, nə carə lo kə cəpsə nà'. ¹⁶ Jisòs fek wo duk də, <<Wɛŋ anə sə fi'duk fɛŋ də yà-ɛ?>> ¹⁷ Nwə nəmòk cep vesə mutsətsə'rə bùu sə də, <<Cicà, mù jə vè mo àm bohòwù bùusè yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni'i yi, nə nà'a gùgè yi yi kà cù sə cəp. ¹⁸ Ghà nə yòŋsə ze' nə yèto ngòfa yi ngə', fana yi coho gbù sə nze, sə sə duk yi kə cùhu, yi sə zà nzòŋ, fana ni' gurə yi njək njək. Mù duk ngàa fàak yòdə wo be' fis fa nà', fana wo kà nà' be' fis to.>> ¹⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Ja'a na mvəsə wɛŋ mègù sè' co bùu sə wo ka dzədzəm tse' yè'e ɛ. Mù nə cum geŋ vesùwɛŋ, nə sə ko ntəm ve'nə tètè kə dzeŋ sɛŋ? Wɛŋ jəŋ və fa mù mo nə fɛn.>> ²⁰ Fana wo jə vè fa Jisòs mo nə. Ze' nə ndzə ni'i mo nə à yə Jisòs ntɛn, nà' gu yi gbù, nə gurə. Mo nə coho gbù sə nze, nə sə dzərə ke' cà sə nze anə, sə sə duk yi kə cùhù. ²¹ Jisòs fek tè'ɛ mo nə də nà' à yè ngògù ve'nə sə nɛ? Tè' nə duk də, <<Yà' à yè yi ŋga yi cu ntòmumwɛŋke'. ²² A kè' ŋkùũntɛn nə nà'a də nà'a zə yi, nə sə mak gesə yi sə misə, nə ye sə ndzəpè sè'. Nga wù tse'-a mandzè nə, wù koksə manziŋ, nə tɛsə ves.>> ²³ Jisòs duk də, <<Wù fek mù də ŋga mù tse'-a mandzè bùu? Bum pwe' tse' mandzè yo bohòŋwè nə yi tse' dzədzəm.>> ²⁴ Tè' ye nə cep fis ye sè' mvəsə də, <<Mù tse' dzədzəm. Tɛsə mù ya ŋga dzədzəm àm nə kuk.>> ²⁵ Jisòs à yə də bwìŋ sə vè ghaha ghaha, fana yi jwa yòŋsə ze' nə də, <<Yòŋsə ləm nə ye jì ntu', tɛsə ndzə ni'i mo ènə, nə kà ndzə ni'i yi mok ni yuk fe'lə. Mù duk ve'nə mù.>> ²⁶ Yòŋsə nə à wa, nə gu mo nə kpə swirə nèbup, nə tɛsə lo. Mo nə à nòŋ mègù mok co vèŋ ŋwè, nsàp nə ndàaŋwè pwe'

à duk də, nà' kpə laŋ. ²⁷ Jisòs à kə kotse' yi bo ngòlòkoksə nà', fana yi lòkok mutsə.

²⁸ Mvə'nə Jisòs à kə ni cu mù nda'à, fana ngàa fàak ye və, nə sə fek yi də wo fis fuk nà' yàwo bùè yè'sə bùu yà lɛ? ²⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Aco be' fis megu nsàp nè'e piriya, bwèɛ nsàp yumòk ka mok ye fe'lə.>>

Jisòs Cèp Fe'lə

Mvə'nə Kpə Ye Nə Ye

(*Mat. 17:22-23; Luk 9:43-45*)

³⁰ Wo à mè'rə mùmvwɛ' ànə, nə ca mandzè nə mvwe' nzenŋòŋ Galili. Jisòs à ka dzəm də bwiiŋ riŋ mvwe' sè yi cu dzəm. ³¹ Bùsə yi à sə yə'rə ngàa fàak ye. Yi à sə yə'rə wo də, <<Wo nə jəŋ mùu mo ŋwè, nə fa ndzə bohòbùu sə wo nə zə mù, fana nùumbu tɛ' càa, mù lokok mvwe' kpə.>> ³² Bwe sə à ka bə yusə yi à cèp yè'sə rɛŋ, nə sə koksə wuə ngòfek rɛŋsə yi.

Nwə Nə Ghaŋ Ndà?

(*Mat. 18:1-5; Luk 9:46-48*)

³³ Jisòs wɛŋ à kə dzɛŋ mvwe' lak Kàpanùm. Fana wo ni lo mù nda'à. Jisòs à cu mbwa, nə sə fek yà'wɛŋ də, <<Wɛŋ anə sə fenə və fa' mandzè yà'a də yà? >> ³⁴ Wo cum dədok, nə kà cèp fəsə, bùusè wo anə sə fenə və mandzè anə də ŋwè nə ghaŋ ndà lɛ. ³⁵ Fana yi à cu tsoŋ nze, nə to benə bwe ye sə, nə tsok wo duk də, <<Nwə nə yi dzəm-a ngòye mantombi, fana yi tse' ngòjə lònì' ye mankwɛŋ, nə sə fak bohòbwiiŋ pwe'.>> ³⁶ Fana yi ko lòkoksə tes mo nəmòk mutsətsə'rə wo, nə sə tsok fa wo ŋga yi le' kotse' mo nə duk də, ³⁷ <<Nwə nə yi jə-a nsàp mo nə jo nè'e nə duk fa nà' də, <vè bəbɔŋ> mənə liŋ am, fana ye də yi jə yà'sə mù. Nwə nə yi jə-a mù, nə duk <Və bəbɔŋ>, fana ye də yi sə kà bohòmà duk mègù, a bohòŋwè nə yi à tum nə sə'.>>

Nywəə Njävəs

(*Mat. 18:6-9; Luk 9:49-50, 17:1-2*)

³⁸ Jon à to Jisòs də, <<Cicà,>> nə tsok nà' duk də, <<Vès yə ɲwə nəmòk ɲga yi bə' fis yònsə ze' mənə liɲ yò. Fana vès duk yi də yi teɲsə, bùusə yi ka mòk mətətətə'rə vès yeɲ.>> ³⁹ Jisòs duk ye də, <<Kà də wu gu co yi teɲsə duk, bùusə ɲwə nə yi sə gù-a fàak sè bə ɲàaɲ sè Nwì mənə liɲ am, fana ka co ghàr yi bùuɲ cep fe'lə yusə bup bə liɲ am yeɲ. ⁴⁰ Bùsə ɲwə nə yi sə kà-a ves bèn, ye də yi vesiwèɲ. ⁴¹ Zinə nə də, ɲga ɲwə nəmòk səp fa-a wu ndzəp bùusə də wu ɲwəə ɲkum ɲgà gèm bwìɲ, ye də yi nə kə tse' tsoɲ lələk bə zeɲ.

Nza' Səswifa

Bə Nza' Dzədzəm

⁴² <<Nə ye sə' də a ye-a ɲga ɲwə mòk gù bəbwe sè wo dzəm bohòmù yè'sə mòk də yi gu bup fana bòn ghak co wo jəɲ ɲgòk, nə swi' kəə fa ɲwə ànə kə mihì, nə mak gesə lo yi sə mvwe' ndzəp nə cəco. ⁴³ Ye də a ye-a ɲga bo yo sə gù wu ɲgògù bup, fana bòn də wu gbə' tiɲ mak yà'. Bògha' də wu kə ni lak lùɲ bə bo ma mò'fis, nə nonjsə ɲgòkə ni mvwe' ɲgə' nə sənə mis sè yà'a kà liiɲgə bə bo ma ba fo'. (⁴⁴ Məmvwə' ànə ndwiɲ sè yà'a nə sə zɹ bwìɲ fo' kà kɹugə. Fana mis sè kà sè liiɲ.) ⁴⁵ Kèe a ye-a ɲga kùu yo sə gù wu ɲgògù bup, fana boɲ də wu gbə' tiɲ mak yà'. Bògha' də wu kə ni mvwe' lak lùɲ kù ma mò'fis, nə nonjsə ɲgòkə ni mvwe' ɲgə' nə sə misə nə bə kù ma ba fo'. ⁴⁶ (Məmvwə' ànə ndwiɲ sè yà'a nə sə zɹ bwìɲ fo' kà kɹugə, fana mis nə kà sè' liiɲgə.) ⁴⁷ Mok ye sə' də a ye-a ɲga lis yo sə gù wu ɲgògù bup, fana boɲ də wù so'rə fis mak ma nà'nə. Bògha'

də wu kə ni mvwe' gaɲ Nwì bə lis ma mò'fis, nə nonjsə ɲgòtse' lis ba lònɲ, nə kə ni bə zeɲ mvwe' ɲgə' nə sə misə nə. ⁴⁸ Məmvwə' ànə ndwiɲ sè yà'a nə sə zɹ bwìɲ fo' kà kɹugə, fana mis sè kà sè' lii. ⁴⁹ Mis nə lumsə ndàaɲwè pwe' co ci'. ⁵⁰ Ci' bəboɲ. Fana yà'a cwè'lə-a, aco yà' lùm fe'lə va? Wèeɲ lùm co ci', nə cum bə fifi weɲ bwìɲ pwe'.>>

10*Nzak Mè'rə ɲgwe*

(*Mat. 19:1-12; Luk 16:18*)

¹ Jisòs à mè'rə məmvwə' ànə, nə lo mvwe' nzeɲgòn Jùdiyà, nə ye ma ndzə nto ndzəp Jòridaɲ nə mamòk. Mvə'nə yi ànə ye fo' fana bwìɲ və, nə kə maɲ fo' wùriɲ. Yi yèto ɲgòyərə wo məmvwə'nə yi gùgə səsə. ² Bùu Farasi mok à vè ɲgòkə buə yi bə duk. Fana wo sə fek yi də, <<Lək avès sə tsə' də, a bəboɲ bohòɲwè ɲgòmè'rə ɲgwe ye àle?>> ³ Yi fek wo sə' də, <<Musì à tsə' weɲ də yà?>> ⁴ Wo à duk də, <<Musì ànə duk də, aco ɲwè com fa ɲwà nə ɲwàk nə ɲgònitsə' də yi mè'rə nà' laɲ, nə me'rə nà'.>> ⁵ Jisòs duk fe'lə də, <<Musì à còm ve'nə bùusə ntəm awèɲ gu nəbup, ⁶ bwèrɛ mvə'nə Nwì à gù to ɲwè, yi gu ɲwəmbam bə ɲwàɲwè. ⁷ Nè'e njo nə ɲwèe nə me'rə tè' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ɲgwe ye, ⁸ fana wo sè ba yè'sə nə ye mok ɲgùpni' nə mò'fis. A yà'sə də wo nə kà ba mok ye, wo mok mò'fis. ⁹ Ye də yusə Nwì à be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ɲwə nəmòk kà də yi gapsə yà' duk.>>

¹⁰ A kə dzèɲ nda'à, ɲgàa fàak Jisòs sə fek mali yi bə ncèp nə. ¹¹ Yi duk fa yà' duk də, <<ɲwə nə yi mè'rə-a ɲgwe ye, nə jəɲ fe'lə mòk səmok, ye də ɲwə ànə ɲgà ko nto. ¹² Yà' mègù sè' yəyərè

bohòŋwàŋwè, dè a ye-a ŋga yi mè'rə-a ndu ye, nè kə jəŋ fe'lə mòk, ye dè ŋwà ànə ko sè' nto.>>

Jisòs Sè Bəbweŋke' Wèŋ

(Mat. 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Bùu səmək à sə jə vè bweŋke' dè Jisòs jwəŋ yà'wèŋ, nè se yà'wèŋ. Ŋgàa fàak Jisòs wèŋ ànə ye ve'nə, wə jwa sa'rə bùu sə dè yà'a kà ve'nə gù. ¹⁴ Jisòs à yə ve'nə, fana yi jək, nè duk fa bwe ye wèŋ sə də, <<Wèŋ me'rə bəbweŋke' wèŋ və bohòmà, nè kà wo mandzè lok. Bùsə gaŋ ŋkum Nwì sə, tse' yà' nsàap sè co wo yè'sə.>> ¹⁵ Yi duk fe'lə dè, <<Mù sə tsè' wəŋ yè'e yusè zinə dè, ŋwè nə yi kà-a gaŋ ŋkum Nwì co mùmweŋke' fa, ye dè yi nè kà fo' kə ni yuk.>> ¹⁶ Yi à duk ve'nə fana yi jəŋ bwe sə, nè naaŋ fa yà' bo ye, nè se yà'.

Ŋgə' Nə Bə Ghàk

(Mat. 19:16-30; Luk 18:18-30)

¹⁷ A ye ŋga Jisòs sə duk dè yi lo gù, ŋwè nəmòk caŋ vè, nè kə bùhu kə mantombii yi, nè duk fa Jisòs nè dè, <<Cicà nè bəboŋ, yusè aco mù gu yà', ya mu nè kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mèe yà?>> ¹⁸ Jisòs fek nà' dè, <<Wù to mu dè ŋwè nè bəboŋ bùu yà? Nwè nè bəboŋ bùu, mègù Nwì yiyi. ¹⁹ Wù rì yòlùuk sə laŋ. <Kà ŋwè zə, kà sàhà ko, kà yèyè, kà gèem m̀wès ko, kà yu ŋwè limzu, wəp ma yo bə tè' yo.> >> ²⁰ Nwè ènə duk fe'lə dè, <<Cicà, mù à gù yè bum sè wù taŋsə yè'sə ŋga mù cu ntòməwà'ŋwè.>> ²¹ Jisòs à kù' nà' jwaan, nè dzəm nà', nè duk fa nà' duk dè, <<Yumok cu mali mò'fis. Dù kə sèŋ bum sè wù tse', nè fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə, ya wu nè tse' ghàk m̀bu, fana nè be' mandzè nè yuŋ və m̀.>> ²² Nwè ènə à yuk ve'nə, fana ŋgùp cù gbù yi yèk, yi coho lo, bùusə yi à tse' bum nduk nè nduk.

²³ Jisòs à bùuŋ kùk ŋgàa fàak ye wèŋ, nè duk dè, <<A gùgùŋ bohòŋgà ghàk ŋgòkè ni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.>> ²⁴ Vəm à kok ŋgàa fàak Jisòs bə ncèp ènə kìŋ. Yi sə cèp mali dè, <<Bwe am, a gùgùŋ bohòŋwè ŋgòni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì. ²⁵ Joho cà bohònàm nè yi yam co nàmbà'rè nà'a ŋgòcà torə tesə ndzənə wu patà', nè non̄sə bohòŋgà ghàk ŋgòni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə.>> ²⁶ Mvè'nə wo à yuk ve'nə, vəm kok wo, wo muu vəm bùu, nè sə fehe mok dè, <<Ye dè ŋwè nè yi tse' to lùuŋ yè'sə ndà?>> ²⁷ Yi kùk nà' jwaan, nè duk dè, <<A ye-a bohòŋwè yà' ye gùgùŋ, kà bohòNwì ve'nə yeŋ, bùusə yumok ka Nwì-e gaŋ ghak yuk.>>

²⁸ Pità à cèp dè, <<Ja'a na yòo, m̀mvè'nə vès a mè'rə bum pwe', nè yù lònə wu.>> ²⁹⁻³⁰ Jisòs duk dè, <<Mù sə tsè' wu nè zinə nè, ŋwèe mè'rə-a ndap, bwe tè', njè'egù, ma, tè', bwe, kè nzum è, bùu mù, nè ye bùu ncèp Nwì, yi nè ye ŋgə' sè' fana mvəək kùrə nùu yi kə tse' fe'lə yà' ve'nə sèmək kè' ŋkà mò'fis. Ŋga'a nè'e yi nè tse' ndap, bwe tè', njè'gù, ma, tè', bwe, bə nzum fak, fana mvəək kùrə nùu, yi tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nè sè'. ³¹ Mvèk ànə nè ye, bwìŋ ŋkùuŋ sè wo ŋga'a mantombii nè ye maŋkwèŋ. Fana ŋkùuŋ sè wo ŋga'a maŋkwèŋ nè ye mantombi.>>

Jisòs Cèp Mvè'nə Kpə Ye

Nə Ye Səmək

(Mat. 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² Wo à sə gù sə mandzè ŋgòlòmvwe' lak Jòrosalèm, fana Jisòs to mantombi. Bwe ye wèŋ saha ntəm nèbup. Wùə à sə ko bùu sè wo à sə yù vè yi maŋkwèŋ sè sè'. Fana yi to benə bwe ye sè hum-ncòp-ba sə mvwe' mò'fis, nè sə tsoho fe'lə wo yusè yà'a

nə gu yi. ³³ Yi duk də, <<Wèen yeè, mvè'nè a sə lòmü Jòrosalèm yè'e, wo nə fa müu mo nwè ndzə bohòngàa fa satikà' sè ghan bæ ngàa yè'rè fa bwiŋ lùk wèŋ. Wo nə sak mü, nə dzəm tes də mü mègù ngà kpü. Wo nə fa mü ndzə bohòbù lakmvum wèŋ. ³⁴ Wo nə ywi'lə mü, nə te mü bæ nte, ləp mü, nə zə mü. Fana nùmbu nə te' dzeen, mü lokok fe'lə mvwe' kpü sèmok.>>

Yusè Bwe Zebèdi A Ləŋ
(Mat. 20:20-28)

³⁵ Bwe Zebèdi Jem bæ Jon à kè tsèŋ Jisòs, nə duk fa nà' də, <<Cicà, vès dzəm də wu gu fa ves yumok.>> ³⁶ Fana yi fek yà' də, <<Yusè wèŋ dzəm də mü gu fa wèŋ sə yà?>> ³⁷ <<Vès dzəm də ghà nə wu cu mənə kapràak yo, wù gu ves mòk cum wu mamàk, mòk maŋkwip.>> ³⁸ Jisòs duk də, <<Wèŋ ka yusè wèŋ sə fek yè'sə riŋ. Aco wèŋ ye to ngə' nə mü nə ye nə à? Kènə aco wèŋ bàptəsə to bæ nsàp mandzè nə wo nə bàptəsə mü nə ε?>> ³⁹ Wo duk də, <<Ŋ, aco vès ye to.>> Jisòs duk fe'lə də, <<A zinə wèŋ nə ye, nə bàptəsə nsàp bàpte nə mü nə bàptəsə nə zinə. ⁴⁰ Yusə mègù də, mü ka nàaŋ sè ngòswè' bùu sè wo nə cum mü mamàk bæ maŋkwip mü tse'. Mvwe' ncum yà'sə sè bùu sè Nwi a cok nòŋsə wo yi.>>

⁴¹ Bwe ye mòk sè hum à yuk yu yè'sə, fana wo jok bohòJem bæ Jon. ⁴² A ye ve'nə, Jisòs to benə wo mvwe' mò'fis, nə duk də, <<Wèŋ ri tse' yàwèŋ sè' də, bùu sè wo tse' dzòk sə nzeŋgòn fèeŋ gùgè bwiŋ ŋkù'. Bùu sè ŋkwàha bù awo sə niŋtsok fa wo nàŋ sè'. ⁴³ Yè'sə ka tse' ngòye bohòwèŋ ve'nə ye. Nwè nə yi dzəm-a ngòye nwè nə ŋkùŋ mtsətsə'rə wèŋ, fana yi tse' ngòfàk co mweŋke' bohòmok sə lònŋ fo'. ⁴⁴ Nə ye sè' də nwè

nə yi dzəm-a ngòye mantombi yi, yi tse' ngòye co ŋkwèŋ bohòwèŋ pwe'. ⁴⁵ Busè müu mo nwè bæ tu am, mü a ka də bwiŋ fak bohòmü və. Mü à vè ngòfà' fà'a, nə fa yòŋsè àm ngòywiŋ fəsə jə yòŋsəə bwiŋ ŋkùŋntèŋ.>>

Jisòs Gù Batimù
NgòYe Bum

(Mat. 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ A kè dzèŋ mvwe' lak Jèrikù ŋga wo sə mè'rə fo' ngòlòmantombi ŋga bwiŋ ŋkùŋ sè be' lòmali yi fana nwè nəmòk nə wo togè yi də Batimù mo Timayù cu ngü mandzè, nə sə ləŋ bum ŋga yi kà bum yəgè. ⁴⁷ Yi à yuk də sə vè Jisòs nə mvwe' lak Nazàre ntèŋ, yi yèto ngòtorə də, <<Jisòs mo ŋkum Devid, koksə manziŋ bohòmü-è.>> ⁴⁸ Bùu sè wo à ye fo' sə wèŋ ghamse yi də yi cum gæ'. Yi ghaha wesə ghaha, nə sə cep mok bæ nàŋ də, <<Mo ŋkum Devid, koksə manziŋ bohòmü.>> ⁴⁹ Fana Jisòs təəŋ, nə duk də, <<Wèeŋ to fa mü yi.>> Wo kè duk fa yi də, <<Mareŋ si yò, yi sə to wu də wu və.>> ⁵⁰ Yi ku fweŋ mak cək nè yi anə təhə tse' mü ni'i yi, nə kurə lókok kə ye Jisòs. ⁵¹ Jisòs fek yi də, <<Yusè wù dzəm də mü gu fa wu yè'sə yà?>> Yi də <<Cicà, muk fa mègù mü lis, ya mü ye bum sèmok.>> ⁵² Jisòs duk fe'lə fa yi də, <<Mümvè'nè wù dzəmtse' bohòmü sə ntüü wù yà'a, guŋsə wu zeŋ. Dù yuyo.>> Lis à mùhu yi fo' ghà ànə, yi sə gi yuŋ lo Jisòs sə mandzè.

11

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
Co Ŋkum

(Mat. 21:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Wo ànə sə kuəp lo Jòrosalèm anə fana wo wes mvwe' lak Befà bæ Betani. A fo' mvwe' nda Olip.

Fana Jisòs tumsə lo ngàa fàak ye ba. ² Nə tsok wo də, <<Wèeŋ du mvwe' lak sè ndzə yà'a. Mvè'nè wèeŋ ni kok lòfo ntèŋ, wèeŋ nə ye nga wo tsòoŋ tes mamo mvomndè' mòk fo' nè ɲwè ka mbwa kok yuk. Wèeŋ fiŋ jəŋ və nà'. ³ ɲwè nəmòok fek-a weŋ də wèŋ fi nà' bùu yà, wèŋ tsok yi də, Tà sə dzəm nà', nə ye də, wo nə jəŋ fəsə və nà' mvək momjo nga yi mèsə bə zeŋ.>> ⁴ Wo à lòo, nə kə ye mamo mvomndè' nə nga wo tsòoŋ tes yi bə tàaŋ ncù. Fana wo yèto ɲgòfirə nà'. A ye ɲgə mandzə. ⁵ Bùu səmok sè wo à ye fo' fek wo də yà' sə firə mvomndè' nə bùu yà lè? ⁶ Wo à cèp mègù yusə Jisòs à duk də wo cep sə, bùu sə me'rə wo lo. ⁷ Wo à jə vè fa Jisòs mvomndè' nə, nə fweŋ saŋ cəək awo mok mɔ ɲkwèeŋ mvomndè' nə. Yi kok cum mbwa. ⁸ Bwiŋ à fweŋ nòŋsə lòcək sə mandzə sè'. Bùu səmok sə kə ci' və mvuu bum, nə sə nòŋsə lo sə mandzə anə ɲgòkùksə yi bə zeŋ. ⁹ Bùu sè wo à ye mantombi bə sə maŋkwèŋ lòoŋ ye ɲgòfa gürə sə duk də, <<Hòsanà, Nwii se yi nə yi vè mənə liŋ Tà Nwi. ¹⁰ Nwii se yi nə yi sè vè ɲgòkok gaŋ tè' avès David.>>

Jisòs Yak Tɔ Mòk

(Mat. 21:18-19)

¹¹ Jisòs à vè Jòrosalèm, nə lo kə ni mɔ nda' à Nwi. Yi kùksə ja'a bum sè mbwa pwe'. A ye ɲga nùm lòlaŋ, fana bə ɲgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba à tesə, nə foho lo yu awo mvwe' lak Betani. ¹² Tsok à reŋ ɲga wo sə bwiŋ foho lòJòrosalèm anə, fana ye mok ɲga nje sə ya Jisòs. ¹³ Mvè'nè wo à sə vè mandzə fana yi ye gesə lo tɔ nəmòk nə wo togə nà' də fik, ɲga nà' təəŋ vesə səsap, nə sə fom bòŋsə nəbɔp. Yi geŋ fo' də kə ye nə kə ye ɲga nà' zəm-a àlè. Yi a kə dzèŋ fo', yi tsèŋ mègù mvù, bùusə

à ka mvək nə tɔ anə zəmgə yeŋ. ¹⁴ Yi təəŋ fo', nə duk fa tɔ nə də, <<ɲwè nəmòk nə kà ntò'o yo mok zɔ yuk.>> Ncèp nè'nə cɔəm ni fə ntu'ù ɲgàa fàak ye wèŋ sə.

Jisòs Bɛ'fis ɲgàa Sèŋ Bum Mənə Ndap Nwi Nè Ghaŋ Nə

(Mat. 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹⁵ Wo à kə dzèŋ Jòrosalèm, fana Jisòs ca lo mɔmvwe' ntombi ndap Nwi nè ghaŋ nə, nə sə bə' fis bùu sè wo à sə sèeŋ nə sə ywiŋ bum mbwa pwe'. Yi bwi' mà'rə teberəə bù ɲgàa kupsə mbàm wèŋ, nə ye dzòho bùu sè wo à sə sèŋ kəkəbùŋ. Kəkəbùŋ yà'sə a sè wo à sə fa satikà' bə zeŋ. ¹⁶ Yi kà mandzə də ɲwè nəmòok bək ca yumok mɔ ndap Nwi nè ghaŋ nə fa lok fùk. ¹⁷ Yi yèto ɲga'a ɲgòyərə bùu sə də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ɲwək Nwi sə kum ndap Nwi nè ghaŋ ènə də, <Liŋ ndap àam də, ndap piriya bohòlak pwe'fo'.>> Fana wèŋ jə busə nà' ndap ɲgàa yè wèŋ.>> ¹⁸ Mvè'nè ɲgàa fa satikà' bə ɲgàa yərè lùk wèŋ à yuk vè'nə, fana wo sə lap mandzə də wo zə yi. Wɔə à sə ko wo fana wo də wo zə nà' vè'nə, bùusə bwiŋ maŋgəŋgèŋ à sə kwa bə nsàp ncèp nə yi à sə cèep nə. ¹⁹ Nùm à co, yi bə bwe fàak ye wèŋ mè'rə mvwe' lak yà'sə, nə lo.

Gbu' Tɔ Fik Nə

(Mat. 21:20-22)

²⁰ Tsok à reŋ nè zəzòŋ ɲga wo sə gi cà sə mandzə, wo ye fe'lə tɔ fik nə səmòk ɲga nà' kpɔ wes bə ɲgàŋ pwe'fo'. ²¹ Pità tsərə fəsə yusə yà' a ye ɲkwis sə, nə duk fa Jisòs də, <<Cicà, kùk ja'a na tɔ nə wù a yàk nà' ɲkwis nə mvəsə nà' kpɔ è.>> ²² Jisòs duk bwe ye də, <<A ye-a ɲga wù tse' dzədzəm bə ɲaəŋ Nwi nè zinə, ²³ fana aco wù duk bohònda nè'e də, nà'a coho

kə gbū lōsə ndzəpə. Nga wù ka məmərè sə ntuu wù tse', nə tse' dzədzəm də yusè wù cèp yè'sə nə fak, yà' fak. ²⁴ Yà'a yusè nga wù sə ləŋ-a piriya, fana wù dzəm tse' də wù tse' yà' laŋ, yusè wù fek pwe' wu nə tse' yà'. ²⁵ Ye sè' də nga wù cu-a ngòlɛŋ piriya, wù swifa ndàaŋwè pwe' yusè bup sè yi a gù bohòwù, ya tè' yo nə mubu nə swifa wu bup yo sè'. (²⁶ Ye sè' də wù kà-a bùu mok swifa, ye də tè' yo nə yi cu mubu nə kà wu bup yo sè' swifa.)>>

Fa Jisòs Nàŋ Ndà?

(*Mat. 21:23-27; Luk 20:1-8*)

²⁷ Wo à bwì vè fe'lə Jòrosalèm, fana mvəsè Jisòs à sè gi cà māmvwè' ntombi ndap Nwì nə ghan nə, ngàa fa satikà' sè ghan bə ngàa yə'rè lùk nə ye bùu sè kè mantombi wèŋ kə tseŋ yi, ²⁸ nə fek yi də, <<Wù sə gù bum yè'sə bə nàaŋ sè fò? Kènə fa wu nàŋ ndà də wu gù yà' ε?>> ²⁹ Jisòs duk fa fəsə yà'wèŋ də, <<Mù nə fek wèŋ yu səmok yàm sè'. A ye nga wèŋ tsè' fa-a mù yusè mù fek sə, mù tsok wèŋ nàaŋ sè mù tse' ngòkè gù bum yè'sə bə zeŋ sə sè'. ³⁰ Wèŋ tsok fa a mù mvwe' sè Jon ànə jəŋ nàaŋ sè ngòbàptesə bwìŋ. Yi à jə bohòNwì kè bohòbwìŋ ε?>> ³¹ Wo à yèto ngòcèp bə zeŋ mtsətsə'rə wo də, <<A tsok fa yi yè'sə da? Bəsè a duk-a də nàaŋ sè à vè bohòNwì, fana yi nə fek fe'lə ves duk də, anə geŋ vesùwèŋ kà yusè Jon à sè cèp dzəm bùu yà' lə. ³² A duk-a sè' də yà' à vè bohòbwìŋ, fana wo nə duk da?>> Wo à sə wəp bùu sè' fə' sə bùusè bwìŋ pwe' à dzəm zìnə də Jòon ngà tsòhòbum Nwì. ³³ Fana wo duk fa Jisòs mok də wo ka riŋ. Jisòs duk bwìŋ fa wo ye sè' də, <<Ye də mù nə kà wèŋ nsàp nàŋ nə mù

tse' ngògù bum yè'sə bə zeŋ nə sè' tsè'.>>

12

Gbu' Ngàa Kùk Nzum

Sè Wo A Ye Bup

(*Mat. 21:33-46; Luk 20:9-19*)

¹ Jisòs à tsè' fa ngàa fàak ye ncèp mòk bə gbū' də, <<Nwè nəmòk à fàk nzum ngwì tɛ nəmòk nə wo togè nà' də grep. Nə gum yà' bə ŋka', nə tuŋ tsə'rə mvwe' sè wo kwì nto'o grep sə, wo kə ŋam fis rùk fo', nə ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nə sə tək nzum sə. Yi jəŋ nzum sə, nə tes fa bùu səmok, nə ye'e lo gi mvwe' səmok. ² Mvèk nə ngòkwì grep à kùrə, fana yi tum gesə ngà fàk ye mòk də nà'a geŋ kə jəŋ və ma nje. ³ Bùu sè wo à sə fàk nzum sə kə ngwè nə wo tum yi nə, nə ləp nà', nə tum fəsə nà' botu. ⁴ Ngà nzum nə tum gesə fe'lə ngà fàk ye mòk nə kè' ba. Wo ko nà', nə ləp to nà' tu, nə yak yi wùriŋ. ⁵ Yi tumsə fe'lə mòk səmok. Wo kə zə nà'nə. Wo à gù ve'nə bohòngàa fàak ye mok sè yi à tum sè' ŋkùuŋntəŋ. Wo à ləp mok, nə zə mok. ⁶ A kə bwehe cu mègù mok mo ntəm ye nə yi à dzə nà' yi. Yi à tum gèsə mo ye nə sè', nə sə tsəm ye də wo nə wəp tsoŋ li nà'. ⁷ Wo à yə mo ye nə, wo duk fa nge' awo mok də, <Nè'e nge'a mo ye nə ndzə vèə yi. Wèŋ və a zə yi, ya bum yee nə ye mok sè yàvès.> ⁸ A ye ve'nə, fana wo zə yi, nə bək fis vèŋ ye nə mù nzuu anə, nə kə mak.>> ⁹ Jisòs fek də, <<Aco ngà nzum nə gù yè'sə nge'a va? Yi tse' ngòkè zə bùu yà'sə, nə fa nzum sə bohòbùu mok sè zok. ¹⁰ Wèŋ à ka yusè wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì taŋ yuk à? Wo à còm nja də, <Lis nə ngàa ci ndap wèŋ à dzèŋ nòŋsə nà' də nà'a bup nə

kè tse' gha' fàk mok sè' zeŋ.*

11 A gù yè'sə Tà Nwi, fana yà' ye maŋgəŋgèŋ mü lisè vesùwèŋ nèbɔp.>>

12 Bùu Jus sè mantombi à ri də Jisòs màk gbɔ' nè'e bùu wo, nè lap mandzè də wo ko yi. Fana wo wəp bùu sè wo à ye fo' maŋgəŋgèŋ sə, fana wo me'rə yi lo.

Fa Nwi Yu Ye

Nə Fa Nkum Kaisà Yu Sə Ye

(Mat. 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 Mvək nəmòk à ye, wo tum vesə bùu Farasi bə bùu nkum Heròmok də wo kè tam Jisòs bə duk. 14 Wo kə duk fa Jisòs duk də, <<Cicà, vès ri də wu cèpgè zinə, nè kà bwiŋ sə wəp. Wu yə'rəgè yònə zinə nè Nwi, nè kà də wu wəp də nè'e ŋwè nè ŋkàŋ duk. Vès dzəm də wu tsok a ves, lùk vesùwèŋ sə tsə' də, a bəbɔŋ ŋgòlək fa nkum Kaisà nè mvwe' lak Rumà mbàam tas, kè ka' ε?>> 15 Jisòs riŋ də yà' wèŋ sə duk də wo yu'rə yi cù, fana yi fek yà' wèŋ duk də, <<Wèŋ sə də wèŋ mumsə mü bùu yà? Jəŋ və fa mü mbàm mòk, mü kək bɔrə nà'.>> 16 Wo jəŋ və fa yi mbàm mòk. Yi kotse' nà', nè fek wo də, <<Wo còm naaŋ mənə mbàm nè yè'e liŋ ndà, nè ye mbwa yè'e sè' si ndà?>> Wo duk də, a sè nkum Kaisà. 17 Fana Jisòs duk də, <<Ŋh̄. Lak fa Kaisà yusè yà'a sè ye, nè lak fa Nwi yusè yà'a sè Nwi.>> Wo ànə yuk ve'nə, wo mərə wùriŋ.

Nza' Nə NgòLòkok

Mvwe' Kpɔ

(Mat. 22:23-33; Luk 20:27-40)

18 Bùu Sadusi mok wèŋ və bohòJisòs. Wo bəp bù nè wo dukgè yàwo də kaco ŋwè lokok mvwe' kpɔ yeŋ nà'a. Wo à sə fek Jisòs nè bum mok də, 19 <<Cicà, Musi à còm nèm fa ves lùk mòk

də, a ye-a ŋga tètəa ŋwè nəmòk kpɔ me'rə-a ŋgwe ye ŋga bə nà' ka mwe tse', moma yee nè jəŋ tsooŋ ŋwà nè, ya bə nà'a dzə fa tètə ye nè yi a kpɔ nè bwe. 20 Yumook yè' də bwema mok wèŋ à ye tu awo bwembam sàmba. Fana nè mantombi nè jəŋ ŋwàŋwè, nè kpɔ me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe tse'. 21 Nè mü ŋkwèŋ yi jəŋ ŋwà nè, nè kpɔ me'rə ŋwà nè jì mwe sè'. Moma nè te' ye sè' ve'nə, 22 nè ye bə mok sə lòoŋ fo'. Bwema sè sàmba pwe' jəŋ ŋwà nè, nè kpɔ me'rə nà' jì mweŋ, wo pwe'. Anə geŋ ŋwà nè kpɔ ye sè'. 23 Yusè vès dzəm ŋgòrii sə də, numbu nè ŋgòlòkok mvwe' kpɔ dzèŋ nùu, ŋwà nè nè ye ŋgwe ndàle? Busè wo à jə yi wo sàmba pwe'fo'.>> 24 Jisòs duk fa wo də, <<Nà'a njo nè wèŋ jòŋ sə. Wèŋ ka yusè yà' cu ndzənə Ŋwàk Nwi riŋ, nè kà ŋàaŋ Nwi sè' ri. 25 Busè mvè'nè bùu kpɔkpɔ nè lokok mvwe' kpɔ, wo nè ye co masinjàa Nwi mɔbu, ŋwəmbam bə ŋwàŋwèe nè kà gù mok cu fe'lè. 26 Bə nzak nè ŋgòlòkok mvwe' kpɔ, wèŋ à ka ndzənə ŋwàk Musi sè' taŋ à? Mvè'nè Nwi à cèp bohòyi ŋga tɔ à sə sə də, <Mùu Nwi Abrahàm naə ye Nwi Azik, nè ye Nwi Jàkop>. Nwi à cèp ve'nə ŋga wo à kpɔ lòlaŋ. 27 Yà'a sə nì tsè' də bùu yè'sə cu fe'lə ŋwəm, njo nè yi Nwi bùu sè wo cu ŋwəm, yi ka Nwi bù kpɔkpɔ yeŋ.>>

Lùk Nə Nà' Gɔ Càsə Mok

(Mat. 22:34-40)

28 Ŋwə ŋgà yə'rə lùk mòk à ye fo', nè sə yuk mvəsə wo sə cèep. Yi ye də Jisòs bwiŋ fa bùu Sadusi sə ncèp nè bəbɔŋ, fana yi fek nà' gbɔ' nje sè' də, <<Lùk nè nà' yam càsə mok pwe'fo' nè fò?>> 29 Jisòs duk də, <<Nè ghaŋ nè'e, <Wèŋ bùu Izùre, yu'rə.

Tà Nwì àvès nè mègù Nwì yi nè mò'fis.

³⁰ Wù tse' ngòdzəm Tà Nwì yòbè ntəm yòpwe'fo'.

Dzəm yi bə yònsè yòpwe'fo', nè dzəm yi bə ñkərə yòsè' pwe'fo', nè ye bə ñàaŋ yò.>

³¹ Lùk nè nà' naaŋ yù lònà'nə nè'e də,

<Wù tse' ngòdzəm moma yo co mvə'nè wù dzəm ni' yò.>

Lùk mòk ka sè ba yè'e mok ghak fe'lə.> ³² Ngà yərè lùk nè duk fa Jisòs duk də, <<A bəboŋ, cicà, a zinə mvəsè wù duk də, Nwì mègù Nwì yi nè mò'fis, mòk ka ye fe'lə, mègù yi. ³³ Nə ye də, a bəboŋ bohòŋwè ngòdzəm tsə Nwì bə ntəm ye pwe', nè kuksə yi bə ñkərə ye pwe', nè ye bə ñàaŋ ye pwe', nè dzəm moma ye mvəsè yi dzəm ni' ye. Lùk sè ba yè'sə yam gha' cà zəŋ, nè nəm bum pwe' sè ngòtən fa Nwì co satikà'.>>

³⁴ Mvəsè Jisòs à ye də nà' cèp ncèp ñkərə, fana yi duk fa nà' duk də, <<Ka səsap bohòwù də ya Nwì ye ñkum yòye.>>

Yè'sə à mée, ñwè kà co yi fek fe'lə yi yumok mok ghəsə ja'a lo' fà'.

Nzak Nè Bə Liŋ Krest

(Mat. 22:41-23:36; Luk 11:37-54, 20:41-47)

³⁵ Mvəsè Jisòs à sə yərè mū ndap Nwì nè ghaŋ nə, fana yi cep də, <<Ngàa yərè lùk wèŋ duk də, ñwè nè wo to liŋ ye də ñkum ngà gèm bwiŋ nə, nè ye megu ñgwì ñwè nè yi tesə mvwe' ñgwì bə ñkum Devid. ³⁶ Aco yà' ye ve'nə va, būsə Devid à cèp bə liŋ ñwè ènə mvə'nè Yòŋsə nè Rərəŋ à gù yi də,

<Tà Nwì à duk fa Tà àm də, <<Cum fəŋ bo ma mà'a mū,

tètè mū nə gu būsə sè wo bènghè wu, wo ye sə mvə'kùu wù.>>>

³⁷ Devid nè to nà' də Tà, ye də aco yi ye bwi bohòDevid anə mwe yè'sə vale?>> Bùu sè wo à ye fo' manŋəŋgèŋ sə à yuk yusè Jisòs à cèp sə bə kwəkwa.

³⁸ Mvə'nè yi à sə yərè yà'wèŋ, yi duk də, <<Jəŋ ñkərə bə ngàa yərè lùk sè wo dzəmgè ngògì dzòoŋ bə cək sè səsap ya bwiŋ cepse wo mū nteŋ. ³⁹ Wo dzəm dzòok bùu sè ghaŋ mūmvwe' ndap piriya, nè kə cum megu mvwe' sè ya bwiŋ wəp wo co bùu sè ghaŋ mvwe' dinà. ⁴⁰ Wo lim zəgè baa yepmfə wèŋ, nè sə gu bəpsə ndap awo, nè sə gu basə piriya sè səsap ñgwàŋ. Ngə' nè njəwo nè kə yam gha' pwe'fo' yi njo bum yè'sə.>>

Fəfa Nwà Ngwemfə Nəmòk

(Luk 21:1-4)

⁴¹ Jisòs à lò, nè kə cum, nè sə kuk ja'a mūmvə'nè wo sə fa fəfa mū nda'à Nwì. Ngàa ghak wèŋ à sə kə gèsə mbəm sənə ñkùp nè wo à tes nə ñkàŋntən. ⁴² Fana ñwà ngwemfə nəmòk və, nè kə mak gesə ye ca mənini ba. Wu benə-a yà' ba lòoŋ, yà' ye co penə nè mò'fis. ⁴³ Wo à mèsə, Jisòs to benə bwe ye mvwe' mò'fis, nè tsok wo duk də, <<Mū sə tsə' fa wèŋ nè zinə də, ñwà ngwemfə nè'e gèsə mbəm sənə ñkùp nə, nè ghak bùu mok sè wo fa pwe'. ⁴⁴ Būsə bùu mok yà'a fa mbàam awo, nè tse' mali ghàak mok ñkàŋntən, nè ye də ñwà ènə cu bə jìŋ, nè fa wes mūmbəm zū ye pwe'.>>

13

Jisòs Tsə' Bum Sə Yà'a Nè Ye Nga Yi Kəp NgòVəð

(Mat. 24:1-28; Luk 21:5-24)

¹ Jisòs bə ngàa fàak ye wèŋ à sə tesə tsə mū ndap Nwì nè ghaŋ nə ve'e ntən, fana, ngà fàk ye mòk bəŋ kuk ndap nə, nè duk də, <<Yebe mū-e, cicà, kuk ja'a yòo ma

nsàap liis mok ndzənə mbàandap Nwì nə ghan nə mvə'nə yà' bò-è.>> ² Jisòs duk fa nà' də, <<Wù yə ndap sè ghan yè'e à? Lis nè mò'fis nè kà mənə mok fa'nə naən mam. Wo nə kuəmsə wes yà' pwe'.>>

³ Mvək à cà jo fana Jisòs lo kə cum mənə nda nè wo togè nà' də nda Olip, nə sə kək gesə lo ndap Nwì nə ghan nə ndzə Jòrosalèm ma nja vè'è. Fana Pità, Jem, Jon bə Andrù wən à vè woòwo, nə kə tsej yi fo'. ⁴ Wo duk fa yi də, nà'a tsok fa wo ghà nè bum yè'sə nə ye nə. <<Nə tsok fa-a ves yusə yà'a nə niñ tsok də mvək nè bum yè'sə nə ye sə kùrə lan sə.>> ⁵ Jisòs duk wo də, <<Wèen jəjə nkərà ya njwə nəmòok kà wən bərə. ⁶ Bwiinj nə və nkūnj sè wo nə sə ci' mvwès də, wo nkum ngà gèm bwij nè bwij sə kək də yi nə və nə. Wo nə borə bwij nkūnjntən. ⁷ Nga wən yuk-a dzè' mvwe' jəjo, nə yuk dzè' mvwe' səsap, wən kà wəp, bùsə yè'sə nə ye tsoj vè'nə. Yà'a ye vè'nə, kà yà'sə də nze nə mè yà'sə lan sè ntòye. ⁸ Nkuj nzenğon nə sə me, bəp lak nə lə bə bəp lak mok. Nkum mòk lə bə nkum mòk sè'. Nze nə nə sə tsoho kə'ca fa' bə fa'. Njèe nə ko kə'ca sè' nəbup. Yè'sə pwe'fo' mègù ntòco njwənjwèe ghà to ko'gè mwe ntòghàa yè'e.

⁹ <<Wènj tse' ngòjə nkərà sè' bùsə mvək ànə ye fana wo nə ko lo wən mə kanjurù, nə ləp wən mvwe' ndap piriya wən. Fana wènj nə kə tənj kù mantombii nkwaaha bùu gomè nə ye nkum wən bùu mù. Anə ye vè'nə ya nga wènj tse' mandzə nè ngòtsə' fa wo ncèp nè njəm nə. ¹⁰ Lak sè sə nzenğon anə lòon nə yuk to tsoj ntòntirè nè bəbon nə nkuj nze nə me. ¹¹ A ye nga wo ko lòwènj mvwe' nza, fana wən kà də wènj jik də mə nə kə cep yè'sə

yà duk. Mvək nə kùrə, wù cèp yusə yà' vè kə cùhù wù ghà ànə. Bùsə yusə wu nə cep sə ka yòyən. Yà'a nə və bohòYònsə nè Rərej nə. ¹² Bwiinj nə fa bwema awo də wo zə yà' mvək ànə sè'. Tè' awo nə gə bwe awo sè' vè'nə. Bwe nə sə lap mandzə ngòzə tè' awo sè'. ¹³ Bwiinj pwe'fo' nə bəj wən njo lin àm. Megu də njwə nè yi tənj-a gəgəj tətè, nə kə ləsə, fana yi nə tse' lūj.

¹⁴ <<Fana wènj nə ye bup nè nà'a bə jəj, nga nà' ni lòmvwe' sè ànə ye co nà' kà fo' gè.* (Njwə nè yi sə ta, yi rəej bə zəj.) Fana bùu sè wo cu mvwe' nzenğon Jùdiyà wən can kok lo mə ndahà. ¹⁵ Njwə nè yi sə cu yònsə mə ndundap, kà mvək ngòni mə nda' à yi ngòte' jə yumok mbwa nkuj nə can tse'. ¹⁶ Njwə nè yi mənə nzum fàak nə kà mankwən də yi kə jə cək fohòlò. ¹⁷ Ho'm, megu də anə ye ngə' wuriñ bohòbàa sè bə zəm, nə ye sè wo sə fa bwe sè lə mbwi bə nùumbu yà'sə. ¹⁸ Wènj ləj Nwì də bum yè'sə kà mvək mbūj nè bə mbuəp ye, ¹⁹ bùsə ngə' nè nà'a nə ye mvək ànə nə bup vè'è nsàp nè nzenğon à yè yèe, à ka vè'nə ye yuk, nə kə dzen nè nga'a nè'e, nə ye sè' də yumok nə kə vè'nə mok sè' kə ye yuk. ²⁰ Tà Nwì a ka-a nùumbu yà'sə ləm ci' fəsə də bwère njwə nè mò'fis kà bwehè cu lok. Megu də yi nə ci' fəsə yà' ləm bùu tu bùu ye sè yi a swè' nònsə wo sə.

²¹ <<A ye-a nga njwə nəmòk duk-a wu də, <Yèe, nkum ngà gèm bwij nè> kè də <yi fə nà'> à lə', kà də wu dzəm swi dū'. ²² Bwiinj nə sə borə kə' də wo Krest, nə sə duk də wo ngàa tsòhòbum Nwì. Wo nə sə gə nsàap bum manğəngèej mok də co wo borə bùu sè Nwì à cok fis nònsə sə bə

* 13:14 13:14 Tanj Danà 9:27

zeŋ ŋga wo tse'-a mandzè nè na.
²³ Jəŋ ŋkərə, bùusè mù tsè' nònjsè
 weŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcu.

Bum Sè Yà'a Nè Nĩŋtsè'

Vèwè Nè Jisos Krest

(Mat. 24:29-35; Luk 21:25-33)

²⁴ <<Nùumbu sè yà'a nè sè vè
 ŋga ŋgə' nè bəp nè a càa fana
 nùum nè keŋ ndzəm. Nwə nè kà
 sa. ²⁵ Nkəŋkàaŋ nè gbuhu tsooŋ
 məbu, nsàap ŋaŋ mok wèŋ sè
 məbu pwe' nè tsoho. ²⁶ Fana mùu
 mo ŋwè mù nè tesè vè ndzənè
 mbək bə ŋaŋ sè ghaŋ, nè sə fom
 reŋ boŋsə nèbəp. ²⁷ Mù nè tumse
 gesè masinjàa Nwì mvwe' ŋkùup
 nzeŋgòŋ sè kwè sè pwe', ŋgòjə
 benə vè bù àm mvwe' mò'fis. Wo
 nè lo mvwe' sè nzeŋgòŋ nè yèto
 nè ye mvwe' sè nà' kè lèsə.

²⁸ <<Mù dzəm də wèeŋ yə'rə jəŋ
 ŋkərə bohòtu fik nà'a. Wù yə ghà
 nè nà' yè ŋgòfom, nè sə top, fana
 wù riŋ də mvək mbùŋ kəp laŋ.
²⁹ Yà' mègù sè' ve'nə də wu ye-a
 bum yè'sə ve'nə, fana wù riŋ də
 mo ŋwè kəp ŋgòvè laŋ, yi megu
 mok ŋgə ncù. ³⁰ Mù tsè' weŋ zinè
 də bùu sè wo cu ŋga'a yè'e wèeŋ
 nè kà ntòkpə wes ŋga bum yè'sə
 yà' fà' laŋ. ³¹ Ntòbu bə nzeŋgòŋ
 nè ca gesè lo fo', ncèp àm kà ye cà
 yuk.

Ŋwè Ka Numbu Nè

Kè Mvək Nè Riŋ

(Mat. 24:36-44; Luk 21:34-36)

³² <<Ŋwè nəmòk ka mvək nè
 kè numbu nè bum yè'sə nè ye
 riŋ. Masinjà Nwì bə mo Nwì pwe'
 ka riŋ, mègù tè' yìyi nè yì riì.
³³ Jəŋ ŋkərə, nè so bèboŋ, bùusè
 wù ka mvək nè yà'a nè ye nè
 riŋ. ³⁴ Anə ye co mùmchè'nè ŋwè
 nəmòok mè'rəgè ndap ye, nè lo
 gi, nè me'rə fa bum pwe' bohòbù
 ŋgàa fàak ye, nè tsok fa ndaŋwè
 pwe' yusè nà'a nè sə gə. Fana
 yi tsok fa ŋgà kək ncù də, nà'a
 sè so bèboŋ. ³⁵ Sò-a, njo nè wèŋ

ka ghà nè tà ŋgà ndap nè nè vè
 riŋ. Aco yi vè nè nconùm, kè
 nè ntəntəmtsok, kè ŋga tsok sè
 kəp ŋgòreŋ, kè ŋga nùm sè reŋ
 ko'. ³⁶ Bwère yi vəm tesè vè-a vak,
 fana yi tseŋ wu ŋga wù sè dzəmlo.
³⁷ Sòo. Yusè mù cèp bohòwèŋ,
 a sè' yusè mù cèp bohòndaŋwè
 pwe'.>>

14

Wo To Ləm Mə Tuhù Jisòs

*(Mat. 26:1-16; Luk 22:1-6; Jon
 11:45-53)*

¹ A bwehe mègù nùumbu ba ya
 ŋga ŋkà'a Pasobàa dzeŋ. Mvək
 ànə dzèŋgèə, wo sə zə megu brəd
 sè wo ka yìs nja gesə. Fana ŋgàa
 fa satikà' bə bù ŋgàa yə'rè lək
 wèŋ sə lap mandzè də wo borə ko
 Jisòs, nè kə zə yi. ² Wo duk fe'lə sè'
 bə tu awo də, <<Kaco vesùwèŋ ko
 yi numbu satikà' ye, bùusè bwiŋ
 nè gham vesùwèŋ ŋga'a.>>

Wo Yok Fa Jisòs Kù

Bə Làminda Mvwe' Lak Betani

(Mat. 26:6-13; Jon 12:1-8)

³ A ye sè' ghà nà'nə mvwe' lak
 Betani, fana Jisòs sə zə zəzə mù
 nda'à Saimù nè yi ànə ye to ŋgà
 kuturu nà'a. Fana ŋwà nəmòk
 jəŋ vè ndo mve' ləminda sè yà' gə
 nteŋ cèbùə, nè vok cùu ndo nè,
 nè sə ke' tsoŋ fa Jisòs mù tuhù
 yi. ⁴ Bùu mok jòk, nè sə ŋwərə
 ke'ca də, <<Wo gù bəpsə ləminda
 sè ve'nə bùu yà le? ⁵ Anə boŋ co
 wo seŋ yà' le ncùhù tè', nè gap fa
 ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə, nè noŋsə
 ŋgògù bəpsə yà' ve'nə.>> Wo kək
 tsə ŋwà nè, nè jwa yi. ⁶ Jisòs duk
 bwi ye də, <<Wèeŋ me'rə ŋwà nè,
 nè kà yi ŋgə' fa. Yi gù fa mù yusè
 yà' bòve'ε manŋəŋgèŋ. ⁷ Wèeŋ
 nè sə ye maligèŋ ŋgàa jìŋ fo' co
 wèŋ tesè wo ghà yà lònŋ. Mù nè
 kà yàm vesùwèŋ cu mali. ⁸ Ŋwà
 ènə gù yà'sə sè' mvək ŋaŋ ye,
 ŋgòyok fàhu nònjsə ni' àm mvè'nè

wo nə tuuŋ nə'. ⁹ Mũ tsok fa weŋ ncèp nə nà'a ŋkèm duk də, mvwe' sè fòpwe' sè wo nə tsoho Ntirè nè Bèboŋ nə sənə nzenŋòŋ nə fana yusè yi gũ yè'sə wo nə sè tsərə maligè yi bùu zeŋ.>>

¹⁰ Fana mòk mʉtsətsə'rè ŋgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sè nè liŋ yee Judàs Iskarəyà nà'a à tesè lònŋòkè sèŋ Jisòs bohòŋgàa fa satikà' wèŋ. ¹¹ Wo à kwa ŋgòyuk yusè Judàs ànə tsok wo sè nè bup, nə kak yi də wo nə fa yi mbàm. Fana Judàs ye ŋga'a ŋgòlàp mandzè nè ŋgòsèŋ Jisòs nə.

Nkà'a Pasobà

(*Mat. 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Jon 13:21-30*)

¹² A kè dzèŋ nùmbu nè wo à yèto ŋkàk nè wo nə zũ bred sè wo ka yis nja gesè, yè'sə nùmbu nè wo à sè sèhə nsùŋgaan ŋkàk pasobà sè'. Fana ŋgàa fàak Jisòs kə fek yi də, yi nə dzəm ŋgòzũ ŋkàk nə ye ma fòlɛ, ya ŋga wo lo kə fuhũ tsə'rə mvwe' sè. ¹³ Jisòs cok fis ŋgàa fàak ye ba, nə tsok fa wo də, wo lo sè ntòlak. Wo ye ŋwəmbam nəmòk ŋga yi bək kùuŋ ndzəp, wo yuŋ lo nà'.

¹⁴ Mvwe' ndap nə yi kə ni mbwa pwe', wo fek ŋga ndap nə də, Cica duk də wo fek nà' də, rum ndap nə yi bə ŋgàa fàak yee nə zũ ŋkàk pasobà mbwa fòlɛ? ¹⁵ Fana yi nə niŋ fa wo rum mòk nè ghan ma mũ tuhù, nè bèboŋ, nè bum mbwa pwe'. Wo fuhũ tsə'rə nà'. ¹⁶ Ngàa fàak ye sè à lòo, nə kə tseŋ bum pwe' mʉmvè'nè Jisòs ànə duk sè. Wo fuhũ zuzũ pasobà sè fo'. ¹⁷ Nùm à co, yi və fo' bə bwe ye sè hum-ncòp-ba sè lònŋ.

¹⁸ Mvəsè wo à zũ zuzũ, fana Jisòs duk də, <<Mũ sè tsè' weŋ də, ŋwè nè mò'fis mʉtsətsə'rè wèŋ fəeŋ nə seŋ mũ, a mòk nè yi sè zũ be'lə vèsə.>> ¹⁹ Bwe ye sè à yè ŋgòkoksə manziŋ, nə sè dũhũ

fa yi mò'fis mò'fis duk də, <<Anə kà wu ɛ mũ sèŋ.>> ²⁰ Jisòs duk fa wo də, <<A mòk mʉtsətsə'rè wèŋ sè hum-ncòp-ba yè'sə, a yi nè yi sè fa kùrè tsə lòbo sənə ŋgàp vesi nà'a. ²¹ Mũu mo ŋwè, mũ nə kpũ lo mvè'nè wo à còm nònŋsə ndzənə ŋwàk Nwì sè. Fana ŋgə' nè bup cu bohòŋwè nè yi sèŋ mũ ànə. Anə boŋ ghak bohòŋwè ànə co wo kà yi dzə lok.>>

Zuzũ Nè Nà' A Lèsə Mbwè: Losopà

(*Mat. 26:26-29; Luk 22:14-23; 1 Korè 11:23-26*)

²² Mvè'nè wo à sè zũ fana Jisòs jəŋ bred, nə kwasə Nwì, nə bə'rə fa bwe ye sè. Yi duk də, <<Wèeŋ jəŋ, nə zũ. Nè'e ŋgùpni' àm.>>

²³ Yi à jə ŋgàp, nə kwasə Nwì, nə fa wo. Wo no sənə ŋgàp nè mò'fis wo pwe'. ²⁴ Yi duk də, <<Yè'e nduəm am sè yà' fè'e bùu bwìŋ ŋkùuŋ, a zeŋ sè yà' kì ŋge' ndzənə rùk njàm. ²⁵ Mũ sè tsè' weŋ də, mũ nə kà rùk nè'e vesùwèŋ mok no fe'lè tè kə dzeŋ nùmbu nè mũ nə kè no nà' mok nsàp nè fi mvwe' gan Nwì.>>

²⁶ Wo à yəm ŋkì, nə tesə lo mvwe' nda Olip.

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeŋ Yi

(*Mat. 26:30-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38*)

²⁷ A kè dzèŋ fo', Jisòs tsok fa bwe ye sè wèŋ duk də, <<Wèeŋ nə caŋ me'rə mũ mʉmù. Mũ rì ve'nə bùusè Nwàk Nwì sè duk sè' ve'nə də, <Mũu Nwì, mũ nə ləp ganakù' nə, fana nsùŋgaan sè nə caŋ sam.> ²⁸ Anə ye sè' də ghà nè mũ nə lokok mvwe' kpũ, fana mũ nə lo mantombii wèŋ mvwe' nzenŋòŋ Galili.>> ²⁹ Pità cep fəsə fa yi də, <<A ye-a ŋga bwìŋ pwe' ca mè'rə-a wu sè ca, mũ nə kà wu yàam ca mè'rə.>> ³⁰ Jisòs duk fa Pità də, <<Mũ tsok wu ŋkèm ncèp də, ŋkuŋ mvəp sè to bə ndzəm

nè ntinè nè'e kè' ba, nga wù duk dè wù ka mụ riŋ kè' tɛ'.>> ³¹ Pità cep fe'lə bə nàŋ də, <<A mēgù-a sè ngòkpa vesù, kaco mụ bɛŋ wu yeŋ.>> Bwe ye mok sə duk sè' ve'nə pwe'fo'.

Jisòs Sə Gù Pìriyà Gèsemànì
(Mat. 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Wo à kə dzɛŋ mvwe' səmok sə wo togè fo' də Gèsemànì, fana Jisòs duk fa ngàa fàak ye wèŋ sə duk də, <<Wèeŋ cum fɛeŋ ya mụ kə gù pìriyà.>> ³³ Yi jəŋ bwìŋ tɛ', Pità, Jem nə ye Jon də wo yuŋ yi. Tsətsərè nə bup yèto ngòvə bohòyi, yi kà kwəkwa mok tse' lok, ³⁴ fana yi duk fa yà'wèŋ də, <<Tsətsərè nə bə manziŋ sə ntuù mụ nə bup co mụ coho gbù kpù. Wèeŋ cum fɛn, nə sə so, nə kà lo dzəm.>> ³⁵ Yi sooŋ lo mantombì, nə gbù sə nze, nə sə lɛŋ pìriyà duk də, mandzè mok ye-a yo, yi kà ngə' nsàp nà'nə yə. ³⁶ Yi lɛŋ də, <<Pàpa tɛ' àm, yumok kà wu gha'gè. Jəŋ gesə ngàp ngə' nə mụ tuhù mụ nè'e fo'. Mụ duk-a sè ve'nə, wù gù lɛ mùm'və'nə wù dzəm wù, kà mùm'və'nə mụ dzəm mụ gù.>> ³⁷ Anə geŋ, yi lo, nə kə tseŋ bwe ye sè yi ànə jəŋ tɛ' sə nga wo sə dzəm lo. Yi yəmsə wo, nə duk fa Pità də, <<Wù sə dzəm lo à, Saimù? Kaco wù cum nca mvək mwejo yeŋ à?>> ³⁸ Yi duk fe'lə fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ so, nə sə gù pìriyà sè' ya məmumsəə kà weŋ gha'. Ntum yo, megu də nàŋ ka yeŋ.>> ³⁹ Yi lo, nə sə kə gù mali pìriyà səmok, nə sə cep megu sè' yusə yi anə cep mantombì sə. ⁴⁰ Anə geŋ yi bwi foho və fe'lə, nə kə tseŋ yà' nga yà' sə dzəm fe'lə sè lo sə. Wo kà yusə co wo cep tse', būsə lo ànə sə ko zəm tse' wo lis ve'ɛ nsàp nə bə jòn. ⁴¹ Yi ànə bwi və nə kè' tɛ', fana yi duk fa wo də, <<Wèŋ sə noŋ yòŋsə mali yu awèŋ fo' à? Yà' kàrə lan,

mvək nə kə dzɛŋ lan, wo sɛŋ fa mụ wo ngwè bohòngàa gù bup wèŋ. ⁴² Wèeŋ lokok a lo, yeè, ngwè nə yi sɛŋ mụ nə nè'.>>

Wo Ko Jisòs

(Mat. 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12)

⁴³ A ye nga Jisòs sə cèp mali ntòfo', fana Judàs nə yi mo fàk ye mòk tesə və bə būs səmok nga wo rìp fèk, nə tse' ntòk. Anə tumsə wo ngàa fa satikà' sə ghan bə ngàa yə'rè lùk, nə ye būs sə mantombì. ⁴⁴ Nga Judàs ànə tsok nəm wo də wo yə-a nga yi kə cepsə ngwè nəmòk bèboŋ co nge' àlɛ, wo riŋ də nà'a yi nə. Wo ko lo yi, nə kotse' lo yi cùk. ⁴⁵ Mvə'nə Judàs ànə wesə və ntɛŋ, yi ye gesə Jisòs, nə lo kə cepsə nà' co nge', nə də, <<Cicà.>> ⁴⁶ Fana wo kə kotse' Jisòs cùk. ⁴⁷ Ngwè nəmòk nə yi à ye fo' à sè cok fis fèk ye, nə gbe' tiŋ mak ntu'u mo nkwèŋ nkum ngà fa satikà' mòk sə nze. ⁴⁸ Jisòs cèp ye duk də, <<Wèŋ tesə co wèŋ sə lo mvwe' be' ngà yə bə fèk nə ye ntòk ye'e ngòko mù à? ⁴⁹ Vesùwèŋ yiskokgə mùm'vwe' ndap Nwi nə ghan nə səsa, mù sə yə'rə bwìŋ, wèŋ kà mụ ko. Yè'e ngògù də yusə ngwək Nwi à cèep ye ve'nə.>> ⁵⁰ Yà'a nga'a mvək nə ngàa fàak ye sə wèŋ à mè'rə yi, nə caŋ lo wes pwe'. ⁵¹ Mụ wà'nzùm nəmòk à sə yù Jisòs wèŋ mankwèŋ nga yi lim tse' mēgù lāba' ye. Wo də wo ko yi ye sə' korə. ⁵² Mvə'nə wo à ko lāba' nə, yi swè'ɛ tesə ye sə, nə caŋ lo nswè'mbwè.

Wo Sak Jisòs Mụ Kaŋsurù

(Mat. 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

⁵³ Wo à jə lòJisòs mvwe' ndap nkum ngàa fa satikà' nga ngàa fa satikà'a sə ghan pwe' bə būs sə mantombì nə ye ngàa yə'rè lùk wèŋ à kə benə fo'. ⁵⁴ Anə ye

nga Pità sè yù vè mankwèn mwe sèsap, nà kə ni sè' mɔ ntombii ŋkum ngà fa satikà' nə. Yì à kè cu fo', nə sə yuk mis bə bùu sè wo à sə kək ndap Nwì wèn.

⁵⁵ Ngàa fa satikà' sè ghan bə ngàa kansurù sə pwe' à sə lap yumok co wo ko Jisòs bə zəŋ ya wo zə yi. Fana wo kà yumok yə. ⁵⁶ Bwìŋ à yè ngòci' fa Jisòs mɔwès, wo pwe' cep cù zəzok. ⁵⁷ Mok lokok, nə ci' fa yi mɔwès duk də, ⁵⁸ <<Vès à yuk nga yi sə duk dɛɛ, yi nə kɔmsə mak ndap Nwì, nə bwìŋ à ci nè'e, a ca nùumbu tɛ', yi ci mok fo' sè' nə bwìŋ ka nà' mok bə bo ci.>> ⁵⁹ Wo à cèp-a sè vɛ'nə, yusè wo sə cèp sə ka mɔwè' mò'fis ye.

⁶⁰ Ŋkum ngà fa satikà' nə à lòkok təŋ mɔtsə kə mantombi wo pwe', nə fek Jisòs də, <<Wù ka yumok ngòcèp tse' à? Bùu yè'e sə duk də wù a duk da ɛ?>> ⁶¹ Jisòs cum megu dədok. Yì fek fe'lə Jisòs səmok duk də, <<Wu ŋkum ngà gəm bwìŋ nə ye mo Nwì nə vès sə kəksə yi nə àɛ?>> ⁶² Jisòs à dzəm də, <<Ŋ, a mɔ. Wèŋ nə ye mùu mo ŋwè ngà mù cu bo mamà'a Nwì nə yi tse' nàŋ nə, nə ye fe'lə mɔ ngà mù sə tsə mɔbu ndzənə mbàk.>> ⁶³ Yì ànə duk wes vɛ'nə, fana ŋkum nə jok, nə soŋ sarə cək nə mɔ ni' yi, nə duk də, <<Njo nə a lap yis fe'lə ŋwè nəmòk ngòkə rɛŋsə fe'lə yumok ka mok ye. ⁶⁴ Wèŋ yuk nsàp nə yi bɔpsə liŋ Nwì sə laŋ. Wèŋ duk yàwèŋ də yà?>> Wo pwe' kiŋ cù də wo zə megu yi zəə. ⁶⁵ Mok yèto ngòte Jisòs bə nte, nə ləp yi ngà wo lok tse' yi lis, nə sə fek yi duk də, yi riŋ-a ŋwè nə nà' ləp yi nə. Ngàa fàk sè wo à sə fàk bohòŋkum ngàa fa satikà' à sə ləp yi sè'.

Pità Bèŋ Jisòs

(Mat. 26:69-75; Luk 22:56-62;

Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ A ye ngà Pità à cu mali ntòmvwe' ntòmbi nə, fana mɔwà nəmòk nə yi fàkgè bohòŋkum ngà fa satikà' nə à vè fo' ⁶⁷ ngà Pità sə yuk mis. Yì kək ja'a nà' jwan, nə duk də, <<Wu yegè sè' wèŋ Jisòs nə mɔwè' lak Nazàre nə.>> ⁶⁸ Pità bəŋ də, <<Mù ka yusè wù sə cèp yà'sə riŋ. Yà' sə ka fə ntu'ù mù sè' rɛɛŋ.>> Yì tesə tsooŋ lo mɔwè' ncùu ŋka' ntèŋ, [fana mɔvəp to]. ⁶⁹ Mɔwà nə kə ye yi, nə sə tsoho mali fa bùu sè wo tərə fo' də Pità gù tsə gù mòk. ⁷⁰ Yì à bèŋ səmok. A sàp ko' jo bùu sè wo à tərə fo' sə à duk fa yi də, <<Kaco wù bəŋ də wù ka wenə wèŋ ye yəŋ, bùusə vès rì də wu ŋwəə Galili.>> ⁷¹ Yà' à bàa Pità yak ni' ye, nə kəŋ mok Nwì də, <<Nwii riŋ yi, mù ka ŋwè nə wèŋ sə duk nà'nə riŋ lok kè' mò'fis.>> ⁷² Ntomvəp to səmok. Fana Pità tsərə mɔvə'nə Jisòs anə duk yi də, <<Mvəp nə to kè' ba ngà wu bəŋ mɔ kè' tɛ' də wù ka mɔ riŋ.>> Fana yi vehe wan nəbɔp.

15

Jisòs Tə Mantombii Palè

(Mat. 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Jon 18:28-38)

¹ Ngàa fa satikà' wèŋ bə bùu sè mantombi nə ye bù ngàa yə'rè lək nə ye fe'lə bùu sè wo sakgè kansurù wèŋ pwe' à yàaŋ kùrə nə zəzòŋ, nə cep tes mɔwè' mò'fis mɔvəsə wo nə gɔ bohòJisòs. Fana wo kiŋ Jisòs, nə jəŋ lo yi kə fa bohògovənoPalè. ² Palè à fek yi də, <<Wu ŋkum bùu Jus wèŋ wu à?>> Jisòs duk fa nà' də, <<Wù duk yà'a mɔvə'nə.>> ³ Ngàa fa satikà' sə ye ngòlɔp Jisòs bə nzak cəbùə. ⁴ Palè duk fe'lə də, <<Wù sə kà cèp à, yuk a yòo bum sè wo sə cèp bə liŋ yo pwe' è?>>

⁵ Jisòs à cu mègù dèdòk. Yà' à ghak Palè mu tuhù.

Jisòs Ngà Krè

(Mat. 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:38-19:16)

⁶ A yegè lèlùm mvèk ñkà'a Pa-sobà, fana Palè fis me'règè ñgà ndapndzèm mò'fis nè bwiñ dzèm dè yi me'rè nà'. ⁷ Mvèk nà'nè à ye ñga ñwè nèmòk nè wo togè yi dè Bàrabà à ye mu ndapndzèmè bè bii sèmok sè wo à lèlù bè bii gomè, nè zè bwiñ. ⁸ Bwiñ à vè, nè sè fek Palè dè nà'a fis me'rè ñgà ndapndzèm mòk mvèsè yi gùgè lèlùm sè. ⁹ Fana Palè fek wo dè, <<Wèñ dzèm dè mu me'rè fa wèñ Jisòs ñkum bii Jus à?>> ¹⁰ Yi fek ve'nè bii sè yi à rì sè ntùù yi dè ñgà fa satikà' wèñ ko Jisòs yè'sè ñga wo à sè ko' mègù ndù. ¹¹ Ngàa fa satikà' sè à yuk ve'nè, fana wo fimsè mis duk dè bii sè duk Palè fis me'rè fa wo lè Bàrabà. ¹² Palè fek fe'lè bii sè dè, <<Wèñ dzèm dè mu gu bè ñwè nè wèñ sè to yi dè ñkum bii Jus nà'a ye va?>> ¹³ Wo kè' fis bè ñgùñ dè, <<Te'lè yi mu ntèñ.>> ¹⁴ Palè fek fe'lè wo dè, <<Bii yà? Ñwè ènè gù bupsè yà?>> Kàyà', wo fuñ ghaha fuñ dè, <<Te'lè mègù yi mu ntèñ.>> ¹⁵ Yi à dzèm ñgògù ya bii sè kwa. Fana yi me'rè Bàrabà, nè lèp Jisòs bè ñkwès, nè fa wo dè wo kè te'lè nà' mu ntèñ anè.

Sojà Wèñ Sè Ywi'lè Jisòs

(Mat. 27:27-31; Jon 19:2-3)

¹⁶ Sojàa sè wèñ jèñ lo Jisòs mənə ntòmbi ntò' Palè nè, nè to benə sojàa mòk sè fo' lòn. ¹⁷ Wo nisə fa yi nsàp cèk nèmòk sèsap bə ncòm bèban, nè lim ndik nèmòk nè bə ñjàk, nè ta fa yi mu tuhù co tà m ñkum. ¹⁸ Wo ye ñga'a ñgòcèpsə kè' yi co ñkum, nè sè cep dè, <<Ñgèè ñkum bii Jus.>> ¹⁹ Wo lèp yi bə ntatə mu tuhù, te'lè fa yi nte mu ni'l, nè sè təñ

mantombii yi bə tumfərə dè wo sè kùksə yi. ²⁰ Wo ànə ywi'lè kərə yi fana wo fwèñ fis ma sèsap cèk nè wo anə ni fa yi nè, nè ni fəsə fa yi cèək ye sè sèmòk, nè jèñ fis lo yi ñgòkè te'lè yi mu ntèñ. ²¹ A kè dzèñ mandzè, wo kərə bə ñgà' nèmòk nè liñ yee Saimù ñga yi sè vè ye mvwe' lak sè vè. Fana wo tap ko yi bə ñàñ dè nà'a bək ntèñ Jisòs sè. A ye Saimù nè mvwe' lak Sìrini, tè'è Alèsandà bə Rufù.

Wo Te'lè Jisòs Mu Ntèñ

(Mat. 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

²² Wo jèñ lo Jisòs mvwe' sè wo togè fo' dè Gòrigotà (a yà'a dè nzùè tu bwiñ). ²³ Wo lap mandzè dè wo fa yi rùk sè wo tòrə yà' bə nsàp ncèp nèmòk sè wo togè yà' dè meè. ²⁴ Yà'a ñga'a mòk mvèk nè wo à te'lè yi mu ntèñ anə, fana wo jèñ cèək ye, nè sè tèm gəpsə yà' bə bèñ. ²⁵ Wo à te'lè yi ñga a co nùm bèñ. ²⁶ Wo à còm naan jò kpə ye dè, Ñkum Bii Jus. ²⁷ Wo à te'lè yi numbu anə bə ñgàa yèè mòk bwiñ ba. Mòk mazə, mòk mankwip. [²⁸ Yè'sə à gù ncèp nèmòk nè nà' à ye ndzənə ñwàk Nwi ñgòkè ye zinè dè, <<Wo à be'lè yi bə bii ñgàa gù bup wèñ.>>]

²⁹ Bii sè wo à sè cà fo' wèñ à sè yà'rə yi, nè sè mək tu awo duk dè, <<Ñhì, a bèbon, nà'a wù nè wù à duk dè aco wù kuəm sè mak ndap Nwi, nè ci wes fe'lè nà' mənə numbu te' nə. ³⁰ Suhu tson na mu ntèñ fa' nə, nè tesə-a ni' yòè.>> ³¹ Ngàa fa satikà' sè ghan bə ñgàa yè'rè lùk wèñ à sè ywi'lè yi sè'. Wo sè dhu kè' ca dè, <<Yi tesə rì bòn sè mègù bii mòk wèñ, nè kà ni' nè nje tesə rì. ³² Yi dukgè dè yi Ngà gèm bwiñ nè Nwi à duk dè yi nè tum vesə nè, dè yi ñkum bii Izüre. A ye-a ve'nə, wù

suhu tsoonj mu ntəəŋ ya vèes ye, nə dzəm bohòwù.>> Bùu sè wo à tɛ'lə be'lə yi bə yà'wèŋ sə, wo à yàk yi sè'.

Jisòs Kpɛ

(Mat. 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

³³ Anə ye ŋga nùum mok marəŋ kaŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzeŋgòŋ nə pwe' tètè kè dzeŋ co nùm səm. ³⁴ A kè dzèŋ nùm səm, Jisòs waŋ fis bə ŋgì nè ghaŋ də, <<Eloi, Eloi, làma sabatàni?>> A yà'a duk də, <<Nwì àm, Nwì àm, wù swì mà' mu bùu yà?>> ³⁵ Bùu mok sè wo à ye fo' à yuk, nə duk də, <<Wèeŋ yu'rə àwèŋ mvəsè yi sə to Alajà.>> ³⁶ Nwè nəmòk nè yi à ye sè' fo' caŋ kè tsəp gesə yumok co kùsa vɛ'ɛ sənə rùuk sè cəcuk, nə kə tse' gesə lo mu cùhù Jisòs bə ntatə. Yi duk də, <<Wèeŋ yuk, a ja'a na kèe Alajàa nə kə jəŋ tsoonj yi mu ntəəŋ fa'nə àlɛ'.>> ³⁷ Jisòs waŋ fe'lə bə ŋəŋ səmok, fana yòŋsə ye me.

³⁸ Ghà nè yi ànə kpɛ à ye fana cək nè nà' à sə gəpsə rum ndap mòk məmvwɛ' ndap Nwì nè ghaŋ nə à sàha jəŋ mu tuhù wàrr, kè dzèŋ sə mbwè. ³⁹ Nkum sojà nè yi à təəŋ fo' mantombii Jisòs à yə mvəsè nà' wa nə kpɛ, fana yi duk də, <<Kɛ', ŋwè ènə nə ye mo Nwì nè zìnə.>> ⁴⁰ Baa səmok à tə fo' mvwe' səsap, nə sə ja'a. A ye mok fo' Mèri Mádàlinà, Sàlomi bə Mèri ma Jem nè mweŋke' bə Josìs. ⁴¹ Baa yè'sə à yèto ŋgòyù jə Jisòs mvwe' nzeŋgòŋ Galili, nə sə tesə nà'. Baa səmok à ye fo' sè' ŋkùuŋntèŋ sè wo à vè Jòrosalèm bə yà'wèŋ.

Wo Tuuŋ Jisòs

(Mat. 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁴² Nconùm nùmbu nè wo à sə fùhə dzè à kè dzèeŋ, ⁴³ fana Jòsep nè mvwe' lak Arimàtayà à ko

ntəm, nə kə ye Palè də nà'a fa yi vèŋ Jisòs ya yi kə tuuŋ. Yi à ye ŋwè nè zìnə mvwe' kwe' kaŋsurù awo nə, yi sə tək ŋgòyè mvəsè gaŋ ŋkum Nwii nè ye. ⁴⁴ Palè vehe ŋgòyuk də Jisòs nə kpɛ laŋ, nə to fek ŋkum sojà də Jisòs nə kpɛ laŋ àlɛ. ⁴⁵ Mvè'nè yi à yuk wes yusè ŋkum sojà nə à tsè' fa yi, fana yi duk fa Jòsep də nà'a jəŋ vèŋ ni' Jisòs nə ntèŋ. ⁴⁶ Jòsep à lò, nə kə ki tsoŋ fis Jisòs mu ntəəŋ anə, nə lim gesə nà' ndzənə cək fəfop nè yi ànə ywi, nə tuuŋ nà' ndzənə nsàp sè nè wo ànə tuŋ ndzənə lis, nə bwi' lok yà' bə ŋkèŋkùm lis nəmòk. ⁴⁷ Bèba səmok à ye fo', a ye Mèri Mádàlinà bə Mèri ma Jisòs. Baa yè'sə à yə mvwe' sè wo à tuuŋ Jisòs sə.

16

Jisòs Lòkok Mvwɛ' Kpɛ

(Mat. 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Numbu dzè à càa, Mèri Mádàlinà bə Mèri ma Jem nə ye Sàlomi wèŋ à ywi ncəəp mok də wo kə yok vèŋ ni' Jisòs bə zeŋ. ² Tsok à reŋ ye Sondè ŋga cu ntòzəzòŋ ŋga nùm sə bà tesə ko' sə cùu ndahà, fana wo lo mvwe' sèe sə. ³ Wo sə dɛhɛ lo mandzè də, ŋwè nè yi nè kə dzərə fis fa wo lis mvwe' ncùu sèe sə nə ye yè'sə ndà lɛ. ⁴ Wo ànə geŋ à, wo ye ŋga wo dzərə gesə ma ŋkèkùm lis nè mvwe' ncùu sèe sə laŋ. Lis nə à yam vɛ'ɛ nèbɛp. ⁵ Wo ni lo ca, nə ye wà'ŋwè nəmòk ŋga yi cu mamàk, nə ni tse' cək nè fəfop mu ni'li yi. Fana ntəm tiŋ wo nèbɛp. ⁶ Yi duk fa baa sə də, <<Wèeŋ kə wəp, mù rì də wèŋ sə lap Jisòs nè mvwe' lak Nazàrɛ nè wo anə tɛ'lə yi mu ntəəŋ nà'a. Yi ka feŋ yeŋ. Yi lòkok mvwe' kpɛ laŋ. Kə kùk ja'a na yòo mvwe' sè wo a nòŋsə yi sə. ⁷ Nə yeè nè vɛ'nə fana wèeŋ du lo kə tsok fa ŋgàa

fàak ye bæ Pità sè' vε'nə. Yi gè cà nà' mantombii wèŋ ɲgòlòmɔwε' nzeŋgòŋ Galili, wèeŋ nə kə ye gu yi fo' mɔvè'nè yi ànə tsok me wèŋ sə.>> ⁸ Yi à cèp wes mè vε'nə ntèŋ, wo carə tesə sənə sèe sə ɲga wo sə kà bæ wəə jik jik. Mɔvè'nè wo à sə wəp, fana wo carə lo, nə kà ɲwè nəmòk yumok tsə' fa.

kà wo yumok gù. Wo nə naaŋ fa ɲgàa yiyaŋ bo, wo gəŋ.>>

¹⁹ Tà Jisòs à cèp wes mè bæ yà'wèŋ, fana yi kok lo yuye mɔbu, nə kə cum bo mamà'a Nwì. ²⁰ ɲgàa fàak ye à lòo, nə tsoho lo fòpwe'. Tà Jisòs sə fa wo ɲaŋ ɲgògù maŋgəŋgèŋ, ya bwiŋ riŋ də yusè wo sə tsoho sə zìnə.]

Bwiŋ Ye Jisòs

(*Mat. 28:9-20; Luk 24:13-53; Jon 20:11-23; ɲgàa Ntum Jisòs 1:6-11*)

[⁹ Jisòs ànə lòkok nùmbu Sondè anə fana ye to yi Mèri Màdàlinà nè yi à jùm fis fa nà' yòŋsəə ze' sàmba ndzə ni' nà'a. ¹⁰ Mèri lo kə tsok fa bɔu sè Jisòs à sə ye bæ yà'wèŋ ɲga wo sə tε', nə sə waŋ nèbɔp. ¹¹ Mɔvè'nè wo à yuk də yi duk də Jisòs lòkok mɔwε' kɔpə nə də yi yə nà' bæ lis, wo kà yi dzəm fa.

¹² Yà'sə à càa, yi yəəŋ fe'lə bæ nsàp mòk bohòbù ɲgàa fàak ye bwiŋ ba, ɲga wo sə mè'rə ntòlak Jòrosalèm nə. ¹³ Wo bwi lo, nə kə tsok fa mok sə, fana wo kà sə dzəm mali.

Jisòs Nìŋtsə'fa

Bwe Ye Wèŋ Nì' Ye

¹⁴ A ye maŋkwèŋ, yi kə niŋ fe'lə ni' ye mok bohòŋgàa fàak ye sè hum-ncòp-mò'fis ɲga wo sə zɔ zɔzɔ, nə jwa wo bɔusè wo à gəŋsə ntum awo nə kà yusè bɔu sè wo à yə yi tsə' fa wo sə dzəm. ¹⁵ Fana yi tsok fa yà' də, <<Wèeŋ du sənə ɲgòŋ nə lòoŋ fo', nə tsoho lo ncèp àm nə bohòndàaŋwè pwe'. ¹⁶ Ndàaŋwè lòoŋ nè yi dzəm-a, nə baptesə, yi tse' lùŋ. ɲwè nè yi kà-a dzəm, ye də Nwii nə sak yi. ¹⁷ Bɔu sè wo dzəm, wo nə tse' nsàp ɲaŋ nè ɲgògù bum ye'e: wo nə bε' fis yòŋsəə ze' bæ liŋ am. Wo nə cep riŋ ncèep sè fi. ¹⁸ Wo te' tse' a no, kə wo no-a nsàp lik nè fòpwe', yà'

Ntirè nè Bèbonj nè LUK

Luk, ηwè nè yi à còm ηwàk Luk nè'nè, à ka ηwèə Jus yeη, megu də yi à ye ηgà be' mandzè Jisos Krest. Yi à ka Ngà Ntum Jisòs sè' yeη, yi à sè gihigè bə Pol mvè'nè Pol à sè tsòho lòNtirè Nè Bèbonj mvwe' lak mok yà'a. Yi à ye ηgà ncèp. Yi à còm ηwàk Ngàa Ntum Jisòs nà'a sè' yi.

Luk à còm də Jisòs Mo Nwè. Yi à sè koksə manziη bohòbù ηgàa jìη nè sè tēsə yà'. Luk à còm bə manğəηgèη sè Jisòs à sè gùhə sə. Yi à còm bə ηgàa fàak sè nà' à swèkfis yà'a sè'. Yi à còm məm̀vè'nè Jisòs à sè fìgè duk bə bùu sè wo à sè bèηgè yi fana yi sè tipsə bwìη də wo ye fəfəhə bùusə nzeηgòη nè nè kə mè ntsəmòk. Yi à còm sè' məm̀vè'nè Jisòs à sè sègè bwìη ntu' bə nza' ghàk. Yi à sè yè'rə wo bə nza' gaη ηkum sè Nwi sè sè'.

Luk à còm ya ηga yi tsok rəηsə fa bùu sè wo à ka Jisòs bə lis ye yà'a məm̀vè'nè Ntirè Nè Bèbonj nè à yèe, ηga bwìη kà də wo sè jìp yusə mok bə liη Jisos Krest sè duk. A yà'a də yi à còm bə nzak Jisos Krest ye jəη mvè'nè wo à dzə yi tè kə dzeη mvè'nè yi à lòmubu.

Ncèp Jisòs nè Luk à còm nè co a benə nà' də, <<Mùu Mo Nwè, mù a vè ηgòkè lap nè luηsə bùu sè wo à bisə.>> (19:10).

¹ Nge' àm Tiyofilò, bwìη ηkùuη a mùmsə ja'a ηgòcòm bum sè Tà Jisòs à gù m̀tsətə'rəə vès. ² Wo ànə com bə ncèp nè vès ànə yuk bohòbùu sè wo à yə bum ye'sə mvəsə yà' ànə yeto, fana wo tsoho fa bwìη. ³ Fana Tiyofilòtə, mvèk nè mù a lap ja'a bum ye'sə bə ηkərə nè njàm bèbonj mvè'nè yà'

à yèto, mà dzəm ηgòcòm fa wu mvè'nè yà' ànə ye sə bə mandzè nè yà' ànə ye sə mò'fis mò'fis. ⁴ M̀sə sè com ye'sə ya wu riη tse' də bum sè wo ànə yè'rə fa wu yà'sə zìnə.

Masinjà Nwi Tsè' Də Wo Nə Dzə Jon Ngà Bàptesə Bwìη

⁵ M̀vè'nè Heròanə ye ηkum mvwe' lak Jùdiyà fana ηwè nəmòk à ye mvwe' lak yà'sə nè liη ye à ye də Sàkàriyà. Yi à ye ηgà fa Nwi satikà', nè sə fak bə bòp bù ηgàa fa satikà' sè wo togè wo də Abijà. Fana liη ηgwe ye à ye Alisabè. Nwà ènə à ye sè' ηgwi bù Aròη wèη. ⁶ Sàkàriyà bə Alisabè à ye kəkurè mantombii Nwi, nè sè nonjə lùk mvəsə Tà Nwi à fa sè zìnə. ⁷ Wo ànə ka bwe tse' bùusə Alisabè nè à ye nzeη fana wo reη ηkùuηntèη, co wo kà mwe mok dzə.

⁸ Numbu mòk à ye mvèk kurə bohòbòp bùu Sàkàriyà ηgòsə fàk məm̀vwe' ndap Nwi nè ghaη nè fana Sàkàriyà sə gù fàak ye co ηgà fa satikà'. ⁹ Anə geη wo təm bèη məm̀vè'nè wo gùgè yàwo, fana yà' zə də Sàkàriyàa ni lo məm̀vwe' ndap Tà Nwi nè ghaη nè yi, nè teη rəmsə làmindà. ¹⁰ Yi ànə ni lo m̀ ndap Nwi anə ηgòtèη làmindà sə fana bwìη pwe' sè leη Nwi ma sə mbi mvè' nè wo gùgèə.

¹¹ Fana masinjà Nwi kurə tesə və, nè kə təəη kok bo mamàk mvwe' kàm nè Sàkàriyà à sè teη fa Nwi làmindà nè. ¹² Sàkàriyà ànə ye masinjà Nwi nè fana yi mərə, nè sə kaη bə wəə. ¹³ Fana masinjà Nwi nè duk fa Sàkàriyà də nà'a kà wəp. Nə tsok fa nà' də, <<Nwi a yuk piriya yòlan. Nə yeè nè də ηgwe yo Alisabèe nè dzə fa wu mombam. Yi dzə nà', wù to liη ye də Jon. ¹⁴ Mo ènə nè gù wu, wù kwa wùriη. Nə ye də bwìη

ηκῆυη nə kwa būsə wo dzə yi sè'.¹⁵ Jon nə nə ye ηwə nè ηκῆυη bohòTà Nwì. Yi nə kà rùuk sè guguj no. Yi nə rwiη bə Yòηsə nè Rəreη, ye jəη mvək nè wo dzə yi, nə lo mantombi.¹⁶ Yi nə gu ya bùu Izùre wèηη bùuη vè bohòTà Nwì àwo.¹⁷ Tà Nwii nə tum lo yi mantombii yi bə nsàp yòηsə nə ye ηàaη sè yi ànə fa Alaja. Jon nə nə gu tè' wèη ηgòdzəm bwe awo. Yi nə gu bù ηgaa loho ntu' wèη tsərə ηgògù bəboη bə ηkərə nè co bùu sè wo kəkərə m̄ lisè Nwì wèηη tsərəgèə. Yà'a mvè'nè yi gu fuhū nonηsə fa Tà Nwì bùu ye wèη.>>

¹⁸ Anə geη, Sàkàriyà fek masinjà Nwì nə duk də, <<Aco mù dzəm ncèp ènə yè'sə wa? Busè ves ηgwe am a rəη wes ba fo' laη.>>¹⁹ Masiηjà Nwì nə duk fa Sàkàriyà də, <<A m̄uη Gabriyà nè m̄ təəηgè mantombii Tà Nwì. Tà Nwì tum m̄ yi, də m̄ və, nə tsok fa wu ntirè nè bəboη ènə.²⁰ Nə ye də, cùu nə loho wu, wù kà cèp to, tè kə wes mvək nè Alisabèe nə dzə mo ànə, būsə mù tsè' wu ntirè nè Tà Nwì nə fana wù kà nà' də a ve'nə zinə dzəm, ηga yà'a nə ye ve'nə ηga mvək nə dzèeη.>>

²¹ Mvè'nè masinjà Nwì ànə sè tsok fa Sàkàriyà ntirè ènə fana bwiη sə tək yi sə ntombi, nə sə mərə də yi ka nènək tesə və bùu yà lə.²² Yi ànə tesə və fana yi kà bohòbwiη mok cèp to fe'lè. Fana wo riη də Nwì nì tsè' fa yi yumok m̄m̄vwe' ndap ye nè ghaη nə laη. Mvè'nè yi ànə sə ka cù mok cep to fana yi də yi cep yumok, yi sə ni megu mok bo.

²³ Yi ànə gu wes fàha ye m̄m̄vwe' ndap Nwì nè ghaη nə fana yi bwi foho lo nda'à yi.²⁴ Anə ca megu mvək momjo fana ηgwe ye Alisabè nə zūηη, nə sə cum swihi megu mok m̄ nda'à tètè ηwū tàη.²⁵ Alisabè nè sə duk də, <<Mvək kàrə, fana Tà Nwì nə tesə

nə m̄, nə jəη fis gesə lo marè'tu àm nè mù tse'gè m̄tsətə'rə bwiη nə.>>

Masiηjà Nwì Tsè' Mèri Də Nà'a Nə Zūuη

²⁶ Bum yè'sə ànə ye ηga zəm Alisabèe ηwū ntùηfu, fana Nwì tum sè masinjà ye Gabriyà mvwe' m̄ntòlak mòk mvwe' nzenηgòGalili nè wo togè fo' də Nazàre.²⁷ Də nà'a kə tsok fa m̄wà'ηgwèη nè nà'a nə ye ηgwe Jòsep nà'a yumok. Jòsep nə à ye njàη bə ηgwì bù ηkum Devid. Liη wà'ηgwèη nə à ye də Mèri.²⁸ Masiηjà Nwì nə à vè bohòmo ηwà nə, nə cepsə nà' duk də, <<Fifi ye bohòwù. Tà Nwì cu wèη nə, yi nə se wu ηkūuηntèη.>>²⁹ Ntum à tesə hisə Mèri ve'ε pwe'. Yi tsərə duk də ncèp ènə yè'sə dale.³⁰ Masiηjà Nwì nə duk fa fe'lə yi də, <<Mèri, kà də wu wəp duk, Nwì a ye bəboη bohòwù ηkūuηntèη.³¹ Yeè, wu nə zūuη, nə dzə mo ηwəmbam. Wo nə to liη ye də Jisòs.³² Yi nə ye ηwə nè ghaη, fana liη ye nə ye də Nwì nè ghaη. Tà Nwii nə gu yi kok gaη tàcici ye Devid.³³ Fana yi nə ye ηkum bùu Jàkop, sè wo sè' bùu Izùre wèη wo. Dzè' ηkum ye nə, nə kà kè lè yuk.>>³⁴ Mèri fek masinjà Nwì nə duk də, <<M̄ nə zūuη yè'sə va, ηga mù ka ηwəmbam rì ne?>>³⁵ Masiηjà nə duk fa Mèri də, <<Yòηsə nè Rəreη nə və bohòwù, fana ηàaη sè Nwì nè ghaη nə nə ye bohòwù. Ye də wo nə to mo nè rəreη nè'nə də, mo Nwì.³⁶ Tsərə na yòo mò tè' yo Alisabè, nè wo togè yi də yi nzen. Yi tse' zəm ηga'a ηwū ntùηfu, ηga yi a rèeη.³⁷ Busè yusè co Nwì kà gù too bùə.>>³⁸ Mèri duk də, <<Yumok ka b̄p. M̄ yè'sə mò fàk Tà Nwì. Nwii gu bohòm̄ mvəsə wù duk yà'sə.>> Fana masinjà Nwì nə me'rə Mèri, nə lo.

Mèri Ke' LòŋgòKè Cèpsə Alisabè

³⁹ A cu momjo fana Mèri fuhù, nè lokok lo nènàk mvwe' lak mok sè yà'a mvwe' nzenḡòŋ Jùdiyà, nè a fo' bə nda wùriŋ. ⁴⁰ A kè dzèŋ fo' fana yi lo mùm mvwe' ndap Sàkàriyà, nè kə cepsə Alisabè. ⁴¹ Mèri ànə cepsə Alisabè nè fana mo nè ndzə vəə Alisabè nè ḡi tsoho nja. Mo nè à tsoho ve'nə fana Alisabè nè rwiŋ bə Yòŋsə nè Rəreŋ nè ŋkəuŋntèŋ. ⁴² Yi cep fa Mèri bə ŋàŋ də, <<Mèri, wu yè'e ŋwà nè Tà Nwì a sè wu mʉtsətsə'rə bəba pwe'. Yi nè se mo nè ndzə vəə wù ànə sè'.>> ⁴³ Yi duk mali mok sè' də, <<Nè'nə yè'sə nsàp yu yà, nè də ma Tà Nwì àm vè ŋòkə' yə mʉ ε? ⁴⁴ Mèri, mvè'nə wù cèpsə mʉ fana mo nè ndzə vəə mʉ nè tsoho bə kwəkwa. ⁴⁵ Nə ye də a reŋsi bohòwù bùusè wù a dzəm də ntirè nè Tà Nwì à tsè' fa wu nè, nè ye zinə.>>

⁴⁶ Mèri yəm fəsə fa nà' ndzənə ŋkì də,

<<Ntəm am sə kuksə Tà Nwì ŋkəuŋntèŋ.

⁴⁷ Mʉ sə kwa, bùusè yi a lùŋsə mʉ.

⁴⁸ Nwì a ka mʉ swi, nè tsəm tse' mʉ ŋgà fàk ye nè jo,

Fana ye jəŋ ŋgà'a bwìŋ pwe' nè sə to mʉ də, ŋgà reŋsi.

⁴⁹ A ve'nə bùu bum maŋḡəŋḡèen sè Tà Nwì nè ghaŋ nè a ḡù bohòmʉ.

Fana mʉ sə duk də, liŋ yee ye rəreŋ.

⁵⁰ Yi koksəḡə manziŋ bohòbùu sè wo wəpḡə yi, nè ye bə ŋgwì bù awo pwe'.

⁵¹ Nwì a sà bo ye sè yà' tse' ŋàŋ, nè be' samsə bù ŋgàa nè ni' wèŋ bə bum awo sè wo sə tsəm də wo nè ḡu.

⁵² Yi a susə ŋkəŋkum sè ghaŋ mʉmvwe' kapràak awo, nè te' lokoksə bùu sè wo jəḡə ni' àwo sə nze.

⁵³ Yi a fa bùu sè njè sə ya wo bum sè bəboŋ wùriŋ, nè jum ḡesə lo ŋgàa ḡhàk wèŋ botu.

⁵⁴ Yi a nəmsə yusè yi à kà' bohòtàcicii avès wèŋ, nè tesə ŋgàa fàak ye sè wo bùu Izùre.

⁵⁵ Yi à sə nitsə' kosəmanziŋ ye bohòAbràham, nè ye bohòŋgwì bù ye sè' nè mvèsə.>>

⁵⁶ Mèri à cu bə Alisabè co ŋwə te', fana yi bwi foho lo la'à yi.

Wo Dzə Jon

⁵⁷ Mvək ànə kərə bohòAlisabè ŋḡòdzə fana yi dzə mombam.

⁵⁸ Nḡe' ye bə ŋjənjàaŋ ye wèŋ à yuk mvè'nə Tà Nwì à ḡù yi bəboŋ fana wo kwa yàwo sè'.

⁵⁹ Mo nè ànə dzeŋ nteŋ mò'fis fana wo jəŋ və yi ŋḡokom fa yi tu mbəmbam. Wo də wo nè to fa mo nè liŋ tè' ye də Sàkàriyà.

⁶⁰ Ma ye kà ve'nə dzəm, nè duk də, <<Liŋ mo nè də Jon.>> ⁶¹ Wo duk fa yi də, <<Hàva', liŋ ŋjàŋ yòmòk ka ve'nə yeŋ yuk.>>

⁶² Anə ḡeŋ, wo ḡu bo ŋḡòfek tè' ye də nà' dzəm də liŋ mo nè nè ye də ndà le.

⁶³ Sàkàriyà duk də wo fa yi ŋwàk. Fana yi com nja də, <<Liŋ mo nè Jon.>> Wo à mərə wes pwe'.

⁶⁴ Ye jəŋ sè ḡhà nà'nə, fana Sàkàriyà ye ŋḡòcèp fe'lə cù səmək, nè sə kwasə Nwì.

⁶⁵ Wʉə à ko ŋge' ye wèŋ pwe', fana bùu sè wo à cu mvwe' nda sè mvwe' nzenḡòŋ Jùdiyà pwe' à yuk bum yè'sə.

⁶⁶ Ndàaŋwè pwe' nè yi yuk bum yè'sə à sə tsərə, nè sə muu vəm də, <<Mo ènə nè ye nsàp ŋwè nè fòle?>> Yà' à sə yəəŋ jəja də, ŋàaŋ Tà Nwii bohòmo ènə.

⁶⁷ Sàkàriyà tè'ε Jon à rwiŋ bə Yòŋsə nè Rəreŋ nè fana yi cep yusə Nwì fa yi də yi cep. Yi à cèp də,

⁶⁸ <<Vesùwèŋ kwasə Tà nè yi Nwì bùu Izùre wèŋ.

Yi a vè ngòtesə bùu ye wèŋ, nə
fiŋ me'rə fis wo sənə ɲgə'.

69 Yi a fa vesùwèŋ ɲgà gèm bwìŋ
nə ghaŋ nə yi ɲgwì bù ɲgà
fàk ye Devid.

70 Yi ànə cep yè'sə taŋ ntèŋ mɔ
cùhù ɲgàa tsòhòbum ye sè
wo bùu sè rərəŋ.

71 Yi à kàk də yi nə fis ves
bohòbùu sè wo bèŋgè ves,
nə kak də yi nə fis ves ndzə
bohòbùu sè wo dzèeŋgè
vesùwèŋ.

72 Yi à kàk fa tàcici àvès wèŋ də yi
nə koksə manziŋ bohòwo,
fana yi nonşə rùk ye nə rərəŋ nə
yi à zɔ nə.

73-74 Yi à kèŋ bohòTàcici àvès
Abràham gugɔŋ duk də
yi nə fis vesùwèŋ ndzə
bohòbùu sè wo bèŋgè
vesùwèŋ,

ya vesùwèeŋ kuksə yi nə kà wəp,

75 nə sə fak bohòyi bə ntəm nə
rərəŋ nə ye kəkùrə mɔ lisè
yi nùumbu pwe' sè a cu.

76 Wù mo àm, wo nə to wu də ɲgà
tsòhòbum Nwì nə yi Nwì nə
ghaŋ nə.

Wu nə sə lo mantombii Tà ɲgògù
tsə'rə fa yi mandzè ye nə.

77 Wu nə tsoho fa bùu ye wèŋ də
yi nə swifa wo bɔp awo, ya
ɲga wo nə tse' lùŋ.

78 Busè Nwì àvèes ɲgà
koksəmanziŋ nə ye ntəm
fəfwèŋ.

Yi nə gu ves ɲgòyè lù nə nje nə
ɲga nà' to tsə vè mɔ ní' vès
co nùm,

79 nə rəŋ tsoŋ mɔ tuhù bùu sè wo
cu mvwe' tsàtsèŋ kɔ,

ɲga yi sə gùmsə ke' ves mvwe'
mandzè nə nà' tse' fifi.>>

80 Mo nə à kuk, nə sə guŋ bə
ɲgùpni' nə ye bə yòŋsə. Yi à sə
cugè ɲgəà. Yi à cu mvwe' ànə tètè
kə wəs nùumbu nə yi kùrə ɲgòtesə
vè jəja bohòbùu Izùre wèŋ.

2

Wo Dzə Jisòs (Mat. 1:18-25)

1 Mvək ànə à ye ɲga ɲkum
Kaisà Agostònə mvwe' nze Rumà
duk də wo taŋ bùu ye pwe'.
2 Mvè'nə wo à ta yèto bwìŋ ve'nə
yè'sə, à ye ɲga govənònə mvwe'
nze Siriyà à ye Kwirinòs. 3 A ye
ve'nə, fana ndàaŋwè pwe' sə lo
ɲgòkè còm liŋ ye mvwe' lak ye sè
yi à tesə fo'. 4 Jòsep à ye'e mè'rə
ye lak Nazàre mvwe' nzenɡòŋ
Galili, ɲgòlòJùdiyà mvwe' buk lak
Betèrèhem, mvwe' sè wo à dzə
ɲkum Devid. Jòsep à sə lòfo'
bùusè yi à ye ɲjàŋ bə ɲgwì bù
ɲkum Devid nə. 5 Yi à lòbə
Mèri nə yi à sak nà' gù, də bə
nà'a kə com liŋ awo. A ye ɲga
Mèri nə bə zùm. 6 A kè dzèŋ
fo', fana mvək kùrə bohòMèri
ɲgòdzə. 7 Mèri dzə mo ɲgwèŋ ye,
mo ɲwəmbam. Yi lim gesə nà'
ndzənə cək, nə nonşə nà' sənə
ɲgwes nə wo fagè nàamŋgòŋ
wèŋ zuzɔ ca. Busè mvwe' nòŋŋ
à ka bohòwo mɔmvwe' ndap nə
ɲkùŋ wèeŋ kə nòŋgè mbwa nə
yeŋ.

Ganakù' Wèŋ Və ɲgòCèpsə Jisòs Mvè'nə Wo Dzə Yi

8 Ganakùu' mok wèŋ à ye
mvwe' lak yà'sə, sè wo à cu
nòŋŋ ɲgòkùk nsùŋgaŋ awo nə
ndzəmè. 9 Mvəsə wo à cu fo'
fana masinjà Tà Nwì kùrə tesə və
bohòwo, mareŋ Tà Nwì nə rəŋ
mvwe' sè wo à ye sə nəbɔp. Wo
a yə ve'nə, wə ko wo wùriŋ.
10 Masinjà Nwì nə duk fa wo duk
də, <<Yèè, wèeŋ kà wəp. Mù jə
vè fa weŋ yè'sə Ntirè nə Bèboŋ
nə nà'a ye bohòndaŋwè pwe'fo'.
Ntirè nə nà' tse' kwəkwa wùriŋ.
11 Busè nùumbu nə ntinè enə, wo
dzə ɲgà lùŋsə bwìŋ àwèŋ mvwe'
lak Devid. A yi nə yi ɲkum ɲgà
gèm bwìŋ nə ye Tà sè'. 12 Wèeŋ

nə kə ye nga wo lim mo nəmòk bə cək, nə nonşə yi sənə ngwes, fana wən riŋ də nà'a yi.>> ¹³ Wo ànə geŋ də wo kək à, wo ye masinjàa Nwì ve'ε nduk, nga wo sə yəm kùksə liŋ Nwì bə ŋkì.

¹⁴ Wo sə duk də, <<Kəkùksəə ye bohòNwì nè yi cu mvwe' sè ghaŋ m̄ ntòbu.

Fifi ye sə nzeŋgòŋ bohòbùu sə yi dzəm yà'wèŋ.>>

¹⁵ Masinjàa Nwì sə à lògesə lómubu. Fana ganakùu' sə wèŋ duk də, <<A bəboŋ də vesùwèeŋ lo-ε mvwe' lak Betèrèhem anə è, nə kə ja'a na yusə yà'a fo', sè Tà Nwì tsè' fa ves yè'sə.>> ¹⁶ Wo à lòve'ε nənàk. A kə dzèeŋ, wo ye Mèri bə Jòsep nə ye mo nə nga yi nòsə ngwesə. ¹⁷ Ganakùu' sə à yə nà' fana wo ye nga'a ngòtsòho fa bwiŋ yusə wo anə yuk bə liŋ mo nə pwe'fo'. ¹⁸ Bùu sə wo ànə yuk yusə ganakùu' sə à tsè'ə sə à mərə wes pwe' nè pwe'. ¹⁹ Mèri à ko nòŋsə bum yè'sə pwe'fo' sə vèə yi, nə sə tsərə bə zeŋ ghà yà lòoŋ. ²⁰ Ganakùu' sə à bwiŋ foho lòo, wo sə kwasə, nə sə kùksə lo liŋ Nwì, bùu yusə wo yuk nə ye sə. Yà' ànə ye megu sà' m̄mvə'nè masinjà Nwì anə tsok wo sə.

Wo To Fa Jisòs Liŋ

²¹ A kə dzèŋ nteŋ mò'fis, mvək kùrə də wo kom fa mo nə tu fana wo to fa yi liŋ də Jisòs. Yè'sə liŋ sə masinjà Nwì ànə to fa yi yà' nga wo ka yi ntòzùuŋ.

²² Mvək à kùrə bohòMèri bə Jòsep də wo gu yusə lùuk Musi sə duk, ya nga wo ye yàwo mok sà' rərəŋ. Anə geŋ, wo jə lo mo nə mvwe' lak Jòrosalèm ngòkə nì fa yi bohòTà Nwì. ²³ Wo ànə com nonşə ndzənə ŋwàk lùk Tà Nwì duk də, <<Wo nə cok nonşə fa Tà mo tu nè yi ŋwəmbam.>> ²⁴ Wo à lòŋgòfa satikà' nè lùuk Tà Nwì sə duk ve'nə. Yà'a yè'sə də, <<Wo

fa kəkəbùŋ kè nsàp swi mòk co kəkəbùŋ nà'a ba.>>

²⁵ Nwə nəmòk ànə ye mvwe' lak Jòrosalèm anə nè liŋ ye à ye də Saimù. Yi à ye ŋwə nè yi kəkùrə m̄ lisə Nwì, nə fa ntum ye bohòNwì pwe' nè pwe'. Yi à sə tək ŋgòyə ghà nè Nwì nè mesə fa bùu Izùre wèŋ ŋgə' àwo, fana Yòŋsə nè Rərəŋ sə ye bohòyi sè'.

²⁶ Yòŋsə nè Rərəŋ nə ànə tsok fa yi də, yi nə kà ntòkpə tè yi ye Nkum nga gè m̄ bwiŋ nè Tà Nwì ànə kak də yi nə tum vesə nə.

²⁷ Yòŋsə nə ànə gu Saimù, fana yi lokok lo m̄mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə. Mvə'nè ma bə tè'ε mo nə à jə vè Jisòs m̄mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ ngògù yusə lùk sə duk, ²⁸ fana Saimù kə le' tse' mo nə ndzə bohòyi, nə kwasə Nwì.

²⁹ Yi à cèp də,

<<Tà, wù a gu yusə wù à cèep fana me'rə a mofàk yoo lo gesə bə fifi.

³⁰ Bəsə nè nga'a nè'e m̄ yə lù nè njonə laŋ,

³¹ nè wù à fàhu nòŋsə nà' mantombii bwiŋ pwe' nə.

³² Nà'a mareŋ nè ngòni fa bù lakmvum wèŋ mandzə nè njonə,

Nə ye ngògù ya bwiŋ wəp bùu Izùre wèŋ co bùu sə bwiŋ.>>

³³ Bum sə Saimù à cèp sə yà' à gu m̄ mo nə bə tè'ε mo nə wo mərə wùriŋ. ³⁴ Anə geŋ Saimù sə wo, nə duk fa Mèri duk də, <<Nwì a cok fis mo ènə ngògù bùu Izùre wèŋ ŋkùuŋ də wo gbù, mok lokok. Yi nə ye co yumòk nè ngòni tsə' bwiŋ m̄mvə'nè Nwii fagə bwiŋ lùŋ. Megu də bwiŋ nə sə cep bup bə zeŋ. ³⁵ Fana tsətsərəə sə yà' cu swihi sə ntuə bwiŋ ŋkùuŋ nə tesə və jəja. Ntum yòo nə yaan co ŋwè sòp nà' bə fèk bùu mo nə sə'>>

³⁶ Nwà nəmòk ànə ye nè liŋ ye à ye də Ana. Yi ye nga tsòhòbum

Nwì. Lìṅ tẹ̀' ye à ye dẹ Fanuel. Lìṅ bọp lak àwo à ye dẹ Asẹ. Yi à ye ṅwà nè yi à rẹṅ wùriṅ ṅga yi à cu bẹ ndu ye lùumṅgòṅ sàmba. ³⁷ Yi à cu co ṅwà ṅwemfẹ lùumṅgòṅ hum fwame'-ncòp-kwè. Yi kà ndap Nwì nè ghaṅ nè me'rə yuk. Yi sẹ dzè zuzə, nè sẹ lẹṅ pìriyà, nè sẹ kuksə Nwì nùm bẹ ndzəm. ³⁸ Yi à vẹ fo' sẹ ghà nà'nə, nè kwasə Nwì. Yi sẹ cep bẹ nzak mo ẹnə bohòbù sẹ wo à sẹ tək ṅgòyè dẹ Nwii nè fiṅ me'rə bùu Jòrosalèm yà'a.

³⁹ Mùmṅvè'nè wo ànə gu wes bum sẹ lùuk Tà Nwì sẹ dzəm fana wo bwi foho lo mvwe' nzenṅgòṅ Galili, nè lak awo à ye fo', wo to yà' dẹ Nazàre. ⁴⁰ Mo nè à kùk, nè tse' ṅaṅ. Yi à tse' ṅkərè, fana Nwì sẹ sẹ yi sẹ' wùriṅ.

Jisòs LòṅgòKùksə Nwì Mụ Ndap Nwì Nè Ghaṅ

⁴¹ Jòsep bẹ Mèri à sẹ cugè mvwe' lak Nazàre anə fana wo sẹ loho Jòrosalèm lùm bẹ lùm. Wo à sẹ lòṅgòkè zə ṅkà'a pasobà. ⁴² Jisòs à dzèṅ lùumṅgòṅ hum-ncòp-ba fana yi yuṅ Mèri bẹ Jòsep, wo lo mvwe' ṅkàk nè sèmok. ⁴³ Numbu ṅkàk nè à càa fana, wo ye ṅgòbwi foho lòla' à wo. Jisòs cum mam ye Jòrosalèm anə. Fana tẹ̀' ye bẹ ma ye kà bẹ zeṅ rì. ⁴⁴ Wo à sẹ tsəm yàwo dẹ Jisòos mṅgorè bùu sẹ wo sẹ bwi lòo sẹ. Fana wo gi yiskok tètè nùm co. Wo ye ṅga'a ṅgòláp yi mṅgorè ṅhènjàaṅ awo bẹ ṅge' awo wèṅ. ⁴⁵ Wo kà yi yə, fana wo bwi foho lo Jòrosalèm anə ṅgòláp yi. ⁴⁶ Wo lap yi tètè numbu nè tẹ̀' à ye fana wo ye yi ṅga yi cu mụ ndap Nwì nè ghaṅ nè. A ye ṅga yi cu mṅsətəsrəè cìcàa bùu Jus wèṅ. Yi sẹ yu'rə yusè wo sẹ cèp sẹ, nè sẹ fek yà'wèṅ bum ye sè'. ⁴⁷ Bùu sẹ wo à yuk yusè yi sẹ cèp sẹ à mərə wes pwe' bẹ nsàp ṅkərè

nè yi à tse' ṅgòcèp bùsə fa bùu sẹ wèṅ. ⁴⁸ Jòsep bẹ Mèri à yə yi fana wo mərə wùriṅ. Fana Mèri fek yi dẹ, <<Mo àm, wu gu ves yè'e yà ve'nə ɛ? Ves tẹ̀' yo lap wu tètè ntum tesə lòbisə ves pwe'.>> ⁴⁹ Jisòs fek yà'wèṅ dẹ, <<Wèṅ nè sẹ lap mụ dẹ yà? Wèṅ nè ka riṅ dẹ mụ tse' ṅgòcu mùmṅvwe' ndap Tẹ̀' am riṅ à?>> ⁵⁰ Wo kà ncèp nè yi cèp fa wo nà'nə rẹṅ. ⁵¹ Anə geṅ bẹ Jisòs wèṅ bwi foho lo Nazàre anə, yi sẹ yuk duk awo. Ma ye à ko nèmṅsə bum yè'sə pwe' sẹ ntùu yi. ⁵² Jisòs à sẹ kuk bẹ ni' nè ye bẹ ṅkərè. Bwiṅ à sẹ dzəm yi, Nwì dzəm yi sè'.

3

TsətsòhòNè Jon Ngà Bəptesə Bwiṅ

(Mat. 3:1-17, 14:3-12; Mak 1:1-11, 6:17-21; Jon 1:19-28)

¹ Bum yè'e à ye ṅga Tiberiyùu ṅkum mvwe' nze Rumà yi lùumṅgòṅ hum-ncòp-tàṅ. Pòṅtiyòs Palè ye ye govə̀nòmvwe' nze Jùdiyà, fana Heròye ye ṅga sak nze Galili. Moma Herònè lìn yee Filip à sẹ sak ye nze Ituriyà bẹ Tràkòniti. Lisaniyà à sẹ sak ye nze Abilin. ² Anàs bẹ Kayofàs à ye yàwo ṅkum ṅgàa fa satikà' wèṅ. Anə geṅ Nwì cèp bohòJon mo Sàkàriyà ṅga yi cu ṅgə̀. ³ Jon ànə yuk fana yi lokok nè gi ke' mvwe' lak sẹ yà' kùəp ṅgə̀ ndzəp Jòridàṅ yà'a. Yi à sẹ tsòho fa bwiṅ duk dẹ, <<Wèṅ kupṅ, nè bwi fa bup awèṅ ṅkwèṅ, nè bəptesə, ya Nwii swi fa wèṅ bup awèṅ.>>

⁴ Izayà ṅgà tsòhòbum Nwì ànə com bum yè'sə ndzənə ṅwàk ye dẹ, <<ṅgi ṅwè nèmòk sẹ cèp torə vè sẹ ṅgə̀, nè sẹ yuhu dẹ, <Gu tsə'rə fa Tà Nwì mandzè ye, rəṅsə tsə'rə fa yi bwe cwè mandzè ṅgògì cà ca.>>

⁵ Wo rwise tsə'rə ntòn pwe', nə fak laŋsə tsə'rə nda sè' pwe'.

Gu mandzəə sè yà'a gəgorə pwe' yà'a ye rərəŋ, nə laŋsə cwèe mandzəə sè yà' ka laaŋ yeŋ.

⁶ Fana bwiŋ pwe'fo' nə ye lù nə Nwii nə fa bwiŋ.

⁷ Mandzə ànə loho ve'e bə bùu sè wo ànə sə və də Jon bəptəsə wo. Fana Jon duk fa wo də, <<Wèŋ ŋgwi bù no, tsè' weŋ ŋga'a ndà də wèŋ caŋ, nə swirə ŋgə' nə Nwii nə fa bwiŋ nə ε? ⁸ Wèŋ gu yusə aco yà' ni tsok də wèŋ bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ laŋ. Wèŋ kà də wèŋ sə tsərə də aco wèŋ swirə ŋga wèŋ sə duhu na də, <Tàcici àvès à ye Abràham> duk. Bəsə mu tsok fa weŋ də, aco Nwi jəŋ liis yè'e, nə gu fa Abràham bwe bə zeŋ sè'. ⁹ Yuk-a. Njam nə nòsə kək ŋgògwè' màk tə sə mbwè. Tə nə fòpwe' nə nà' ka-a nto'o sè bəboŋ zəm, wo gwe' mak nà' sə nze, nə te' teŋ gesə nà' sə misə.>>

¹⁰ Bùu sè wo ànə yuk ncèp ènə fek yi duk də, <<Aco vès gu ŋga'a yè'sə va?>> ¹¹ Jon tsok fa wo də, <<Ŋwè nə wù tse' cəək nini ba, wù fa ŋwè nə yi ka mò'fis tse' mòk. Ŋwè nə wù tse' zuzu, wù gapsə weŋ ŋwè nə yi ka tse'.>>

¹² Bùu sè wo à ye ŋgàa ko mbàam tas mok à vè, duk də Jon bəptəsə wo. Wo fek Jon nə də, <<Cicà, vès gu va?>> ¹³ Yi tsok fa yà'wèŋ də, <<Kà də wèŋ jəŋ casə fe'lə mbàam ŋwè nəmòk bə mfip duk.>>

¹⁴ Sojàa mok wèŋ à vèə, nə fek yi sè' duk də, <<Vès yàvès ε? Vès nə gu va?>> Jon tsok fa yà'wèŋ duk də, <<Kà mbàm ŋwè nəmòk

bə ŋəŋ fep jə, nə kà ŋwè nəmòk wà na'tse'. Mbàam ŋwə àwèŋ kəkurə bohòwèŋ.>>

¹⁵ Bwiŋ ànə sə kək Ŋkum ŋgà gèm bwiŋ nə Nwi à kək də yi nə tum nə, fana wo à yə Jon, wo ye ŋgòtsərə də kàmòk a yi nə àlε. ¹⁶ Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Mù sə bəptəsə mègù weŋ yàm bə ndzəp, nə yeè nə də, ŋwè nəmòk nə yi yam cəsə mu nə və, nə mù ka kəkurə ŋgòfirə fa yi kùuŋgùup ye yeŋ. Yi nə bəptəsə weŋ bə Yòŋsə nə Rərəŋ, nə ye bə mis. ¹⁷ Yi tse' wàam nzaŋ ye ndzə bohòyi ŋgòcis nzaŋ bə zeŋ. Yi nə cis wes nzaŋ sə, nə nəmsə yà' mu tapə, nə teŋ dzədzəə sə sə mvwe' mis nə nà'a kà liigə.>>

¹⁸ Jon à sə tip ke' bwiŋ bə mandzə zəzok məm̀vè'nə yi sə tsòho fa wo Ntirə nə Bəboŋ nə. ¹⁹ Yi à cèp bohòŋkum Heròsə' də nà' gù bup wùriŋ bùusə nà' ànə jəŋ Hèrodiya nə yi à ye ŋgwe moma ye Filip. Herònə à gù bum mok sè yà' à bup sè'. ²⁰ Yi ànə gu fe'lə yumòk nə nà' bup cəsə cù sè'. Yu nə yi ànə gu nə, à ye də yi à ko lok Jon mu ndapndzəmə.

²¹ A ye ŋga Jon bəptəsə mè bwiŋ pwe', fana Jisòs və, Jon bəptəsə yi sè'. Jisòs ànə sə gu piriya fana ntòbu muhu to. ²² Fana Yòŋsə nə Rərəŋ tsoŋ mubu co kəkəbùŋ. Nwi cep vesə mubu duk də, <<Wù mo àm nə mù dzəm wù sə ntùù mù. Mù kwa bohòwù wùriŋ.>>

Tàcicii Jisòs

(Mat. 1:1-17)

²³ Jisòs à yèto fàak ye ŋga yi co luumŋgòŋ hum te'. Tàcicii ye à ye məm̀vè' nè'e.*

²⁴⁻³⁸ Adàm nè ye mo Nwi. Sət ye mo Adàm.

* **3:23** 3:23 Wo-à be'lə ngo sè 24 kə dzeŋ 38 yè'e mvwe' mò'fis bùusə yà' sə taŋsə tàcici wèŋ bə mandzə nə bù Yamba wèŋ. Ghà nə wo à còm to ŋwàk nè'e à ye ŋga bwiŋ sə taŋsə liŋ tàcicii awo nə sə yeto bə nə yi cu ntòŋwum, nə sə taŋ foho lo maŋkwèŋ tèè kə dzeŋ mu ni'ì tàcici nə yi-à yèto. Bù Yamba wèŋ ta yètoğə yàwo bə nə mantombi nə kə ləsə bə nə yi cu ŋwum mvè'nə vès a com yè'e.

Enos ye mo Set. Kàyinàn ye mo Enos.
 Màhalalì ye mo Kàyinàn. Jarè ye mo Màhalalì.
 Enòk ye mo Jarè. Mètuselà ye mo Enòk.
 Lamèk ye mo Mètuselà. Nuà ye mo Lamèk.
 Shem ye mo Nuà. Arfasà ye mo Shem.
 Kàyinàn ye mo Arfasà. Shelà ye mo Kàyinàn.
 Ebà ye mo Shelà. Pelèk ye mo Ebà.
 Ru ye mo Pelèk. Serù ye mo Ru.
 Nahòye mo Serù. Terà ye mo Nahò.
 Abràham ye mo Terà. Azik ye mo Abràham.
 Jàkop ye mo Azik. Judà ye mo Jàkop.
 Perè ye mo Judà. Hèsròn ye mo Perè.
 Arnì ye mo Hèsròn. Adimìn ye mo Arnì.
 Aminadàp ye mo Adimìn. Nasòn ye mo Aminadàp.
 Samòn ye mo Nasòn. Bowàs ye mo Samòn.
 Obè ye mo Bowàs. Jesi ye mo Obè.
 Devid ye mo Jesi. Natàn ye mo Devid.
 Matatà ye mo Natàn. Menà ye mo Matatà.
 Meleyà ye mo Menà. Èliyakìm ye mo Meleyà.
 Jonàm ye mo Èliyakìm. Jòsep ye mo Jonàm.
 Judà ye mo Jòsep. Simiyòn ye mo Judà.
 Levi ye mo Simiyòn. Mátat ye mo Levi.
 Jorim ye mo Mátat. Eliyezè ye mo Jorim.
 Josuwà ye mo Eliyezè. Er ye mo Josuwà.
 Elmadàm ye mo Er. Kosàm ye mo Elmadàm.
 Adì ye mo Kasàm. Melki ye mo Adì.
 Nerì ye mo Melki. Shèyatiyè ye mo Nerì.

Zèrubabè ye mo Shèyatiyè. Resà ye mo Zèrubabè.
 Joanàn ye mo Resà. Jodà ye mo Joanàn.
 Josèk ye mo Jodà. Semèḅ ye mo Josèk.
 Mátatiyà ye mo Semèḅ. Maàt ye mo Mátatiyà.
 Nagè ye mo Maàt. Esli ye mo Nagè.
 Nahùm ye mo Esli. Emòs ye mo Nahùm.
 Mátatiyà ye mo Emòs. Jòsep ye mo Mátatiyà.
 Janè ye mo Jòsep. Melki ye mo Janè.
 Levi ye mo Melki. Mátat ye mo Levi.
 Heli ye mo Mátat. Jòsep nè yi à ye mo Heli, yi à ye ḅwè nè bwiḅ sè tsərə də yi tè'e Jisòs.

4

Satà Mùmsə Jisòs

(Mat. 4:1-17; Mak 1:12-15)

¹ Jisòs à bwi foho vè mvwe' ndzəp Jòridàn ḅga yi rwi bə Yòḅsə nè Rərəḅ. Fana Yòḅsə nè jə lo yi mvwe' səmok sə ḅgəà.
² Satà nè yi ḅkum ze' nè ànə mumsə yi mvwe' yà'sə nùumbu hum kwè. Mvək ànə à ye, yi kà yumok momjo zə lok, fana njè yan yi ḅga nùumbu sè hum kwè sè mée.
³ Satà nè cep bohòyi duk də, <<A ye-a ḅga wu mo Nwì, wù cep-a bohòlis nè'e ḅga nà'a bəḅḅ beḅ ḅga wu zə.>>
⁴ Jisòs duk fa nà' də, <<Wo à còm nõḅsə ndzənə ḅwək Nwì duk də, <Kaco ḅwè cum megu bəḅ ḅaan zuzə yeḅ.>>
⁵ Satà jə lo yi mū tu nda nəmòk, nè niḅ fa yi lak sè sə nzeḅḅḅ pwe' kè' mò'fis.
⁶ Yi duk də, <<Mū nè fa wu ḅan bə lak yè'sə nè ye ghàak sè fòpwe'. Nwì ànə fa yà' pwe' ndzə bohòmə yi, nè yeè nè də, mū tse' ḅaan sè ḅgòfa yà' bohòḅwè nè ntəm àm dzəm.
⁷ Bum ye'sə pwe'

nə ye yò, nga wu kuksə-a m̄.>>
 8 Jisòs duk də, <<Cu ndzənə ɲwàk Nwì nə də, <Nwè tse' ɲgòkùksə Tà n̄ yi Nwì ye, n̄ fak megu s̄' bohòyi yìyi.> >> 9 Satà j̄ lo Jisòs m̄ Jòrosalèm, n̄ kə tes yi m̄ ndündap Nwì n̄ ghan̄ n̄ mvwe' s̄' yà' sap càsə. Yi duk fa Jisòs də, <<A ye-a də wu mo Nwì, wù li gb̄ tsoŋ m̄ ndündap f̄eɲ. 10 Yà' cu ndzənə ɲwàk Nwì də, <Nwii n̄ fa masinjaa ye ɲaŋ ɲgòj̄ ɲkər̄ə bohòwù.> 11 Yà' cu nja s̄' də, <Wo n̄ kotse' wu m̄tsə b̄ bo awo, ya wu n̄ kà kù n̄ kù ta.> >> 12 Jisòs duk fa nà' də, <<Wo də, <Wù ka tse' ɲgòb̄ə ja'a Tà n̄ yi Nwì yòtse'.> >>

13 Satà n̄ ànə mumsə wes Jisòs ve'nə, fana yi me'rə tse' nà' ghar.
 14 Fana Jisòs bwi foho lo mvwe' nzenğon̄ Galili. N̄aan̄ Yòns̄ə n̄ R̄ereɲ à ye bohòyi. Bwiɲ anə yuk wes nzu Jisòs mvwe' tò'o lak yà'sə pwe'. 15 Yi a s̄' yər̄ə b̄u s̄' m̄mvwe' ndap p̄riyà b̄u Jus w̄ɲ, fana bwiɲ pwe' s̄' kuksə yi.

B̄u S̄' Mvwe' Lak Nazàre B̄eɲ Jisòs

(Mat. 13:53-58; Mak 6:1-6)

16 Jisòs ànə bwi foho lo m̄ Nazàre, lak s̄' yi ànə kuk fo'. A ye n̄umbu dz̄ə b̄u Jus, yi lo m̄ ndap p̄riyà, s̄' mv̄'n̄ə yi ànə s̄' lo mantombi. Yi lokok t̄əɲ m̄tsə, n̄ taɲ ndzənə ɲwàk Nwì. 17 Wo ànə fa yi ɲwàk Izayà, n̄ yi ànə ye ɲgà tsòhòbum Nwì. Yi fiɲ, n̄ muk ɲwàk n̄, n̄ ye mvwe' s̄' wo ànə com nja də,

18 <<Tà Nwì a fa m̄ yòns̄ə ye, b̄us̄ə yi a cok fis m̄ də m̄ tsoho fa Ntir̄ə n̄ B̄əboɲ bohòb̄u ɲgàa j̄ɲ w̄ɲ.

Yi a tum m̄ də m̄ kə tsoho fa b̄u s̄' wo cu ndapndzəm də wo n̄ fis me'rə wo.

M̄ tsok fa b̄u ɲgàa ntwilis w̄ɲ də wo n̄ ye bum s̄'mok.

M̄ fiɲ me'rə b̄u s̄' wo cu b̄e ɲgə'.

19 N̄ tsok fa bwiɲ də l̄umɲgòn n̄ Tà Nwii n̄ kə luɲsə b̄u ye w̄ɲ n̄ v̄ə lan̄.>>

20 Yi ànə taɲ mesə ve'nə fana yi lok nà', n̄ fa nà' bohòɲwə n̄ yi tesəgə m̄mvwe' ndap p̄riyà n̄, n̄ cum tsoɲ nze, n̄ ye ɲgòtsòho. B̄u s̄' wo ànə ye m̄mvwe' ndap p̄riyà n̄ w̄ɲ à s̄' k̄k tse' m̄gù mok yi. 21 Yi ye ɲgòtsə' fa b̄u s̄' də, <<Yus̄ə yà'a ndzənə ɲwàk Nwì s̄' b̄uɲ v̄ə ntin̄ə zin̄ə m̄mv̄'n̄ə w̄ɲ yuk ɲga m̄ ta ye'sə.>>

22 Bwiɲ à kwa bohòyi, b̄e l̄lum nc̄eep s̄' yà' à s̄' tesə k̄ cùhù yi. Wo s̄' fe'rə də, <<N̄'e ka mo Jòsep ye àle?>> 23 Jisòs duk fa wo də, <<M̄ riɲ də w̄eɲ n̄ mak fa m̄ gb̄' n̄'e də, <N̄gà nc̄əp, ḡɲsə-a ni' yò.> A yà'a də, <Wu ḡə bum s̄' v̄ə a yuk də wù a s̄' ḡə yà' mvwe' lak Kapan̄um yà'a, m̄ ntòla' à wù f̄eɲ s̄'.> >> 24 Yi duk fa fe'lə wo də, <<M̄ s̄' tsə' fa weɲ n̄ zin̄ə də, b̄u s̄' m̄ ntòlak kà ɲgà tsòhòbum Nwì n̄ yi tesə s̄' mvwe' ntòlak ànə co yumok j̄əḡə.

25 M̄ s̄' tsə' fa weɲ zin̄ə də, ghà n̄ Alajà à cu fo' nà'a, b̄a yepmfə à ye mvwe' lak Izùre ɲk̄uɲnt̄eɲ. Mv̄ək n̄ mb̄uɲ à s̄' kà ligə m̄nə l̄uumɲgòn te' b̄ə bwes fana, nj̄ə ko nzenğon̄ n̄ pwe'. 26 Nwì ànə ka Alajà bohòb̄a yepmfə av̄es ɲgòfa yi zuz̄u s̄' tum, yi à tum lònà' bohòɲwà ɲgwemfə n̄ mvwe' lak Zarefà n̄ mvwe' nzenğòSidòn. 27 N̄gàa kuturu ànə ye mvwe' lak Izùre s̄' ɲk̄uɲnt̄eɲ m̄mv̄ək n̄ Alasà ànə cum fo' nà'a. Fana yi ànə ka ɲwə àv̄es n̄ mò'fis ḡɲsə, yi à ḡɲsə m̄gù Namàn n̄ yi ɲwə Siriyà.>>

28 B̄u s̄' wo ànə ye m̄mvwe' ndap p̄riyà anə, à yuk bum s̄' Jisòs à c̄eep fana ntum c̄əp wo n̄əb̄əp. 29 Wo lokok, n̄ soɲ dapsə

fis muntolak anə, nə jəŋ lo yi mɔ tu nda nè wo a ci lak awo mbwa, ya wo dusə mak tsoŋ lo yi sə bamə anə. ³⁰ Fana yi swɛ'ɛ tesə ndzə bohòwo anə, nə gi ca mɔtsətsə'rəə wo anə nə lo yuye.

Jisòs Bɛ'fis Yòŋsə Ze' Ndzə Ni'i Nwə Nəmòk

(Mak 1:21-28)

³¹ Jisòs à lòmɔwwe' lak Kàpanùm nè mɔwwe' nzeŋgòGalìli, fana yi sə yə'rə bwiŋ fo' nùmbu dzə. ³² Wo à mərə pwe', bùsə ncèp nè yi à sə cèp nə, à ye nsàp nè nje zok bə ñàŋ.

³³ Nwə nəmòk ànə ye mɔ ndap piriya anə, nè yi à tse' yòŋsə ze' ndzə ni'i yi. Yi cèp torə fis bə ñàŋ duk də, ³⁴ <<Háva', Jisòs nè mɔwwe' lak Nazàre, wù tse' yà vesùwèŋ ne? Wù vè yè'sə ñgòzə ves à? Mɔ riŋ wu bəboŋni, wu mo Nwi nè wu rərəŋ nə.>> ³⁵ Jisòs ghamse yòŋsə nə, nə duk fa yi də, <<Lok cùu yò, nə ca tesə ndzə ni'i ñwə ènə.>> Ze' nə bwi' mak ñwə nè sə nze, nə tesə gesə lo, nə kà yi yumok gù. ³⁶ Bwiŋ à mərə ñkùuŋntən, nə sə fe'rə ke'ca də, <<Háva', yè'sə yà ve'nə ɛ? Nwə nè'e sə cèp bə ncèep sə yà' tse' ñàŋ, fana yòŋsə ze' sə tesə ndzə ni'i bwiŋ.>> ³⁷ Fana nzu bum sə Jisòs à gù yè'sə yuhu lo mɔwwe' nzeŋgòdànə pwe'.

Jisòs Gũŋsə Ngàa Yiyaŋ Nkùuŋntən

(Mat. 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jisòs à mè'rə mɔ ndap piriya anə, nə lo mɔ nda'à Saimù. A ye ñga mali Saimù nə sə ya yiyaŋ wùriŋ. Fana wo tsok fa Jisòs bə zeŋ. ³⁹ Yi lo kə təəŋ ñgù kèè nà', nə cèp bohòyiya nə. Yiya nə à mè'rə yi ghà nà'nə. Yi lokok, nə lap fa wo zuzù.

⁴⁰ Nùm à co, fana bùu sè wo à tse' ñge' awo sè wo à tse' yiyaŋ zok zok jə və yà'wèŋ bohòJisòs.

Yi jwəŋ wo bə bo ye, fana yiyaŋ awo me. ⁴¹ Yòŋsəə ze' wèŋ à sə tesə ndzə ni'i bwiŋ ñkùuŋntən, nə sə cèp sa'rə də, <<Wu mo Nwi.>> Jisòs ghamse yà'wèŋ də yà'wèŋ kà cèp, bùsəə wo ànə riŋ də a yi Nkum ñgà gèm bwiŋ nè Nwi ànə kak də yi nə tum və nə.

Jisòs Tsòho LòNzak Nwi Mɔwwe' Nzeŋgòŋ Galìli Pwe'

(Mak 1:35-39)

⁴² Tsok à reŋ, Jisòs mè'rə ntòlak nə, nə lo mɔwwe' səmòk yiŋyi. Bùu sə wèŋ ye ñgòláp yi. Wo ànə ye yi fana wo lap mandzə ñgògù də yi kà lò. ⁴³ Yi duk fa yà'wèŋ də, <<Mù tse' ñgòtsòho lòNtirə nè Bəboŋ nè nà'a bə gaŋ ñkum Nwi nə mɔwwe' buhu lak mòk sè'. Bùsə yà'a yusə Nwi a tum mɔ də mɔ gù sə.>> ⁴⁴ Fana yi sə tsoho ke' lo mɔnə ndap piriya wèŋ mɔwwe' nzeŋgòŋ Jùdiya nə pwe'.

5

Jisòs To Bù Ngàa Fàak Ye Sə Mantombi Kwè

(Mat. 4:18-22; Mak 1:16-20)

¹ A ye nùmbu mòk ñga Jisòs tə ñgù tèm Jènesarè fana bwiŋ kə rwiŋ fo' ve'ɛ fak fak. Bwiŋ sə nik kəp lo ñgù ni'i yi, ñgòyuk ncèp Nwi. ² Jisòs ye ñga ñgwes tə ñgù tèm anə ba ñga ñgàa ko fuk wèŋ ànə tes yà', nə lo ñgòcùk ram awo. ³ Yi ni lo sənə ñgwes nè Saimù ànə tse' nà' yi, nə duk nà' də nà'a bwi' gesə ñgwes nə mɔwwe' ñgù ndzəp nə momjo. Fana yi cum ca, nə sə yə'rə bùu sə.

⁴ Yi à mèsə yəyərè nə fana yi duk fa Saimù də, <<Bwi' lo ñgwes nə mɔwwe' sè ndzəp nə cəco ya wèŋ ñge' yòo gesə ram sə ndzəpə, nə ko fuk.>> ⁵ Saimù duk fa yi də, <<Tè', vès fuk nòoŋ tè tsok reŋ vès kà fuk nè mò'fis ko. Fana bùsə wù cèp ve'nə, mɔ nə mak gesə ram nə sə ndzəpə anə.>> ⁶ Wo ànə

mak gesə ram nə sə ndzəpə anə, nə ko fuk ve'e nəbup, ram nə ye ngòtiŋ. ⁷ Fana wo bak gesə lo fa nge' awo sə bə ngwes mòk nə bo, də yà'a və kə tēsə wo. Wo və, nə rusə ngwes awo sə bə fuk fana yà' ye ngòcəəŋ lōsə ndzəpə. ⁸ Saimù ànə yeŋ nsàp fuk nè wo anə ko fana yi gbə təəŋ bə tumfərə kù mantombii Jisòs, nə duk fa nà' duk də, <<Dù lo yuyo, Tà, bùusə mụ n̄wè nè mụ rwiŋ bə bup.>> ⁹ Saimù bə bùu sə wo ànə ko nsàp fuk nè'nə ànə mərə ve'e nəbup. ¹⁰ Fana nge' ye wəŋ Jem bə Jon, bwe Zebèdi ànə mərə sə'. Jisòs tsok fa Saimù duk də, <<Kà wəp, ye jəŋ n̄ga'a wu nə kà fuk mòk ko, wu nə sə ko jə və fa mụ bwiŋ.>> ¹¹ Bùu sə bwi' lo ngwes sə ndzə ngə ndzəp anə, nə mak noŋsə yà' māmvwə' anə, nə be'lo Jisòs.

Jisòs Məsə Fa Ngà Kuturu Yiya
Ye
(Mat. 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Jisòs ànə cum bə lak mok fana n̄wè ngà kuturu ye yi n̄ga yiyaŋ nə à wes yi ve'e pwe' nè pwe'. Yi ye Jisòs, fana yi gbə bu'rə kù mantombii nà', nə leŋ nà' də, <<Tà, a bə-a wu co wù tēsə mụ na, wù gə fa mụ yiya àm nè'e me.>> ¹³ Jisòs fis bo, nə jwəŋ nà' bə zəŋ, nə duk də, <<Mù dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>> Yiya ye nə à mè mègù fo' sè' ghà ànə. ¹⁴ Jisòs tipsə yi də, <<Nə kà n̄wè nəmòk tsə' fa, du mvwe' ngà fa satikà' ya yi nə kək ja'a wu, fana wù fa fəfa mvə'nə Musi ànə duk ngòni də yiya nə mè laŋ.>> ¹⁵ Fana nzu nə də Jisòs gù yu yè'sə yuhu lo n̄kùuŋntəŋ, maŋgòn tēsə və ngòyuk bum sə Jisòs à sə tsòho, nə ye ngòfek yi də nà'a mesə fa wo yiyaŋ awo. ¹⁶ Fana yi sə loho yuye ngəà kəkè' ngòlən piriya.

Jisòs Gəŋsə N̄wè Nè
Yi A Bù'rə
(Mat. 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ A ye nùmbu mòk n̄ga Jisòs sə yə'rə fa bwiŋ ncəp Nwi, fana bùu Farasi bə bùu sə wo yə'rə fagə bwiŋ lùuk Nwi à ye mütsetsə'rəə wo. Wo ànə tēsə və pwe' mvwe' nzenğòŋ Galili, Jùdiyà, bə ntòlak Jòrosalèm. N̄aaŋ Tà Nwi à ye bohòJisòs ngòmèsə yiyaŋ. ¹⁸ Bùu səmòk bək və n̄wè nəmòk mənə dak, nè yi à tse' yiya nè nà'a bù'rəgə bwiŋ. Wo lap mandzə ngònisə lo yi mụ nda'à anə mantombii Jisòs. ¹⁹ Busə maŋgo bwiŋ à ye wùriŋ fana wo kà mandzə ngòjə lōyi mbwa tse'. Wo bək kok lo ngà yiya nə mụ ndundap, nə cok tosə mvwe' sə Jisòs tə sə, nə le' gesə tsoŋ n̄wè nə kù mantombii Jisòs mütsetsə'rəə bwiŋ anə.* ²⁰ Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm nè də aco yi gə yiya n̄wè nə me. Yi duk bohòŋwè nè yi kà gígè nə də, <<Mo àm, mụ swifa wu bup yo laŋ.>> ²¹ Bù n̄gàa yə'rə lùuk Nwi wəŋ bə bùu Farasi wəŋ à yu' ve'nə wo ye ngòŋwərə ke'cà də, <<Nè'nə ndà nè yi sə bupsə liŋ Nwi e? Kaco n̄wè swifa n̄wè bup yeŋ, mègù Nwi yiya.>> ²² Jisòs à rì bum sə wo ànə sə tsərə sə ntuù wo ve'e pwe', nə fek wo duk də, <<Wəŋ sə tsərə bum yè'sə sə ntuù wəŋ ve'nə bùu yà? ²³ Co johò gha' yè'e nè ngòduk də, <mù swi fa wu bup yòlaŋ>, kə nè ngòduk də, <Lòkok mütse, nə gi lo yuyo> e? ²⁴ Fana mụ nə ni fa wəŋ də mụ mo n̄wè, mụ tse' n̄aŋ sə nze ngòswifa bwiŋ bup awo.>> Fana yi duk fa ngà' nè yi kà gígè nə də, <<Mù duk wu də lòkok, nə te' kà yò, nə lo la'à wù.>> ²⁵ Yi à cəp ve'nə fana n̄wè nə lòkok təəŋ kù mantombii wo ghà ànə. Yi te' lim bək kà

* 5:19 5:19 Ye Mätiyò24:17

ye, nɛ lo yuye mɛ nda'à yi, nɛ sɛ kuksɛ lo Nwi. ²⁶ Bwiŋ ànɛ mɛrɛ vɛ'ɛ ŋkùuŋntɛŋ, nɛ wɛp nɛbɛp, nɛ kuksɛ Nwi duk dɛ, <<Vɛs yɛ nsàp manɔŋɔŋɔŋ mòk ntinɛ.>>

Jisòs To Levi

(*Mat. 9:9-13; Mak 2:13-17*)

²⁷ Yè'sɛ a mè fana Jisòs tesɛ lo, nɛ kɛ ye Levi ŋgà ko mbàm tas mvwe' sɛ yi fàkgɛ fo'. Jisòs duk fa yi dɛ, <<Bɛ' vɛ mɛ.>> ²⁸ Levi nɛ lokok, nɛ me'rɛ bum fàak ye pwe', nɛ bɛ' lo Jisòs.

²⁹ Fana Levi nɛ à kɛ gù fa Jisòs dinà nɛ ghaŋ mɛ nda'à yi. Ngàa ko tas wɛŋ ànɛ vɛ, bɛ bwiŋ ŋkùuŋntɛŋ, nɛ sɛ zɛ zuzɛ fo'. ³⁰ Bùu Faràsi bɛ bù awo mok sɛ wo bù ngàa yɛ'rɛ lùuk Nwi wɛŋ ànɛ ye vɛ'nɛ wo fek ngàa fàak Jisòs dɛ, <<Wɛŋ sɛ zɛ be'lɛ wɛŋ ngàa ko tas nɛ ye bɛ bù ngàa gù bɛp wɛŋ bùu yà?>> ³¹ Jisòs duk fɛsɛ fa wo dɛ, <<Bùu sɛ wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktá làpgɛ, a làpgɛ doktá ŋwɛ nɛ yi sɛ yaya. ³² Fana mù a ka njo bùu sɛ kèkɛrɛ wɛŋ vɛ, mù a vɛ ŋgòto bù ngàa gù bɛp wɛŋ, ya wo nɛ kupsɛ ntum awo, nɛ bwi fa bɛp awo ŋkwɛŋ.>>

Nzak Dzɛ Zuzɛ NgòKùksɛ Nwi

(*Mat. 9:14-17; Mak 2:18-22*)

³³ Bùu sɛmok à fek Jisòs dɛ, <<Ngàa fàak Jon dzɛgɛ zuzɛ kèkɛ', nɛ sɛ gɛ piriyà, nɛ ye dɛ ngàa fàak bùu Faràsi wɛŋ gùgɛ sɛ' vɛ'nɛ, ngàa fàak yòsɛ zɛ nɛ sɛ no nùumbu pwe' bùu yà lɛ?>> ³⁴ Jisòs fek wo dɛ, <<Aco wo duk fa bùu sɛ wo vɛ mvwe' sɛ wo sɛ zɛ gù dɛ yà'wɛŋ dzɛ zuzɛ ŋgà ndugù nɛ cu fo' nùumbu yà'sɛ à? Ka vɛ'nɛ sɛ yeŋ. ³⁵ Nɛ yeɛ nɛ dɛ, mvɛk nɛmòk cu nɛ wo nɛ jɛŋ gesɛ lo ndugù nɛ, fana bùu sɛ nɛ dzɛ zuzɛ mvɛk ànɛ.>>

³⁶ Jisòs mak fa wo gbɛ' nɛ'e dɛ, <<Kaco ŋwɛ sa jɛŋ cɛk nini nɛ fi,

nɛ te' lok cɛk nɛ zɛm bɛ zɛŋ yeŋ. A ye-a vɛ'nɛ, cɛk nɛ fi nɛ nɛ sarɛ ghasɛ cɛk nɛ zɛm nɛ, fana yà' kà kùrɛ. ³⁷ Kaco ŋwɛ nɛmòk kɛp gesɛ dzɛ rùk sɛnɛ bɛs nɛ zɛm yeŋ. A ye-a ŋga yi gù vɛ'nɛ, dzɛ rùk nɛ nɛ duk, nɛ vok bɛs nɛ, rùuk sɛ maha wà, bɛs nɛ bɛp sɛ' wà. ³⁸ Hai', ka vɛ'nɛ yeŋ, gɛsɛ rùuk sɛ fi sɛnɛ bɛs nɛ fi.>> ³⁹ Jisòs duk fe'lɛ sɛ' dɛ, <<Ŋwɛe no-a rùuk sɛ zɛm, fana yi nɛ kà ŋgòno rùuk sɛ fi dzɛm. Anɛ boŋ ghak gu yi mok rùuk sɛ zɛm sɛ.>>

6

Jisòs Cɛp Bɛ Nzak Nùumbu Dzɛ

(*Mat. 12:1-8; Mak 2:23-28*)

¹ Jisòs à gɛ cà mvwe' nzum nzaŋ mok ŋga a nùumbu dzɛ. Ngàa fàak ye kɛp tu nzaŋ mok, nɛ sɛ nuk yà' ndzɛ bohòwo, nɛ sɛ zɛ mvɛm nzaŋ sɛ. ² Bùu Faràsi sɛmok fek wo dɛ, <<Lùk avɛs ka dɛ ŋwɛe fak nùumbu dzɛ dzɛm, wɛŋ sɛ kɛp nzaŋ ŋga a yà'sɛ fàk bùu yà?>> ³ Jisòs fek wo duk dɛ, <<Wɛŋ ànɛ ka yusɛ Devìd bɛ bùu ye wɛŋ ànɛ gɛ taan ŋga njɛ sɛ ya wo yuk à? ⁴ Yi à ni lòmɛ nda'à Nwi, nɛ jɛŋ zuzɛ sɛ wo à jɛ vɛ ŋgòkwasɛ Nwi bɛ zɛŋ, nɛ zɛ yà', nɛ fa bùu ye wɛŋ yà' sɛ'. Wo à zɛ vɛ'nɛ ŋga lùk sɛ bɛŋ dɛ kaco ŋwɛ zɛ yeŋ, tse'ŋga wu ngà fa satikà' ŋkuŋ.>> ⁵ Jisòs cɛp lɛsɛ ncɛp nɛ dɛ, <<Mùu mo ŋwɛ, mù Tà bɛ nùumbu dzɛ nɛ mù.>>

Ŋwɛ Nɛ Yi A Kpɛ

Bo Ma Mò'fis

(*Mat. 12:9-14; Mak 3:1-6*)

⁶ A ye nùumbu dzɛ nɛmòk sɛ', Jisòs lo mɛ ndap piriyà ŋgòtsòho fa bwiŋ ncɛp Nwi. Ŋwɛ nɛmòk à ye mutsɛtsɛrɛ wo anɛ nɛ bo ye ànɛ kpɛ ma màk. ⁷ Anɛ ye mvɛk ànɛ bù ngàa yɛ'rɛ lùk Nwi bɛ bùu Faràsi sɛ wo à ye fo' sɛ kùk gosɛ kɛ' Jisòs. Wo à sɛ kù' ŋgòko yi

bə nzak də yi gù fàk nùmbu dzè. ⁸ Fana Jisòs riŋ yusè wo à sè tsərə sè ntùè wo sè, nò duk fa ɲwè nè bo à kpɛ yi nò də, <<Lokok təŋ və mɔntɔmbi fɛɛŋ.>> Nwè nò lokok tə megu sè ve'nə. ⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Mù sè fek yè'e wèŋ duk də, lùk àvès sè dzəm də vesùwèŋ gù nùmbu dzè yà? Nà' sè duk də vesùwèŋ tesə ɲwè kè a yeŋsə yi ɲgə' ɛ? Nà' sè duk də vesùwèŋ gem yòŋsə ɲwè kè a mesə nà' ɛ?>> ¹⁰ Fana yi kùk dzooŋ yak wo pwe', nò duk fa ɲgà yiya nò də, <<Nèp fis yak kwɪŋ yo sə.>> Nwè nò à gù sè ve'nə fana bo ye sə gɔŋ. ¹¹ Bùu sè ànə jòk ve'ɛ wùriŋ, nò sè cɛp kɛ' ca mɔtsətsə'rə wo yusè aco wo ko Jisòs bə zeŋ.

Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok

Hum-ncòp-ba

NgòYe Ngàa Ntum

(Mat. 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Anə ye mvək ànə fana Jisòs kok lo mɔ tu nda nəmòk, nò lɛŋ Nwì. Yi lɛŋ ve'ɛ, tè tsok rɛŋ, yi kà lo dzəm. ¹³ Tsok à rɛŋ fana, yi to benə ɲgàa fàak ye sè wèŋ mvwe' mò'fis, nò cok fis jəŋ bwɪŋ hum-ncòp-ba, nò to yà'wèŋ də ɲgàa ntum. ¹⁴ Liŋ bùu sè yi à cokfis sə, à ye Saimù nə yi à fa nà' liŋ də Pità bə moma ye Andrù, Jem bə Jon, Filip bə Bətòlomì, ¹⁵ Màtiyò, bə Tomos, Jem mo Alfòs bə Saimù nə wo ànə to yi də Zilò, ¹⁶ Judàs mo Jem bə Judàs Iskarəyà nə yi ànə seŋ Jisòs.

Jisòs Tsòho Nza' Nwì

(Mat. 4:23-5:12)

¹⁷ A ye ɲgà Jisòs tsoŋ tesə və mɔ tu nda nə, fana yi kə təŋ mvwe' nəmòk nə à ye fo' rəəm. Yi à ye fo' bə ɲgàa fàak ye wèŋ ɲkùuŋntɛŋ. Fana bwɪŋ tesə və mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə ntòlak Jòrosalèm, nə ye ntòlak Tayà bə

Sidòŋ sè yà'a ɲgu ndzəp, nə kə maŋ fo'. ¹⁸ Wo ànə və ɲgòyuk yusè Jisòs anə sə yə'rə, nə ye ɲgòlɛŋ Jisòs də nà'a mesə fa wo yiyaŋ awo zok zok sè yà' sə ya wo. Bùu mok à ye fo' sè wo à tse' yòŋsəè ze' sè yà' sə fa wo ɲgə' fana Jisòs be'fis fa wo yà'. ¹⁹ Fana bùu sə pwe' sə lap mandzè ɲgòjwè yi, bùusè ɲàŋ ànə sə tesə ndzə ni'i yi, nə sə mesə fa wo yiyaŋ awo.

²⁰ Jisòs à kùk ɲgàa fàak ye, nə duk də, <<A rɛŋsi bohòŋgàa jɪŋ wèŋ, bùusè tse' gaŋ sè Nwì nsàap bùu yè'sə. ²¹ A rɛŋsi bohòbùu sè ɲjè sə ya weŋ ɲgà'a, bùusè wèŋ nə ze' ntsə'mòk. A rɛŋsi bohòwèŋ sè wèŋ sə wa ɲgà'a bùusè wèŋ nə ywì ntsə'mòk. ²² A rɛŋsi bohòwèŋ sè bwɪŋ nə beŋ weŋ, nə sə be' weŋ, nə yak weŋ, nə cɛp bum sè bup bohòwèŋ bùu mù nə mɔ mo ɲwè. ²³ A ye ɲgà wo gù weŋ ve'nə, weŋ kwa, nə sə kaŋ dzeŋ, bùusè wèŋ nə tse' lèlà' mɔbu ɲkùuŋntɛŋ. Wèŋ riŋ sè' də, tàcicii bùu yè'sə wèŋ ànə gù ɲgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sè' ve'nə.

²⁴ <<Fana anə bup wesə bohòwèŋ ɲgàa ghàk ve'ɛ wùriŋ, bùusè wèŋ a yuk wes ləm ma ɲjàwèŋ laŋ. ²⁵ Anə bup bohòwèŋ sè wèŋ cu ɲgà'a zəze', bùusè ɲjèe nə yaŋ weŋ ntsə'mòk. Anə bup bohòwèŋ sè wèŋ sə ywì ɲgà'a, bùusè wèŋ nə te' nə waŋ nùmbu mòk. ²⁶ Anə bup bohòwèŋ sè bwɪŋ pwe' sə gèŋ to liŋ awèŋ bəboŋ, bùusè yà'a sè' mɔmvè'nè tàcici awo wèŋ à sə gèŋ liŋ bù ɲgàa mvwès sè wo à duk də wo ɲgàa tsòhòbum Nwì sè' ve'nə.

Dzəm Bùu Sə Wo Bèŋgə Wu

(Mat. 5:43-48, 7:1-5, 12)

²⁷ <<Nə yeè nə də, mù sə cèp bohòwèŋ sè wèŋ sə yuk yusè mù sə cèp yè'e də, dzəm bùu sè wo sə

bèŋ wen, nə sə gu bəboŋ bohòbùu sè wo sə dzèen wen. ²⁸ Wèen se bùu sè wo sə yak wen, nə len fa bùu sè wo sə fa wen nŋə' piriya. ²⁹ A ye-a nŋa nŋwè nəmòk sam wu mbumbuk, wu tse' fa yi mamòk yi ləp sè'. A ye-a nŋa nŋwè nəmòk fep jə cək yò, wu me'rə yi fep jəŋ cək yònè ndzə tsətsə'rè sè'. ³⁰ Fa ndaanwè pwe' nè yi len yumok bohòwù. A ye-a nŋa nŋwè nəmòk jə yumok sè yà'a sè yò, wu kà də wu fek yi nŋòfa fəsə wu yà' duk. ³¹ Məm̀vè'nè wù dzəm də bwiin gu fa wu fana wù gu fa wo sè' ve'nə.

³² <<A ye-a nŋa wù dzəm bùu sè wo sə dzəm wu, Nwii nə kwasə wu bùu yà? Bùu sè bup wèen dzəmgè sè' bùu sè yà' dzəm wo. ³³ A ye-a nŋa wù gu bəboŋ bohòŋwè nè yi gùgè wu bəboŋ, Nwii se wu bùu yà? Bùu sè bup gùgè sè' ve'nə. ³⁴ A ye-a nŋa wù fòsə fa mègù bùu sè wo nə fòsə fa wu, Nwii nə kwasə wu bùu ya? Bùu sè bup wèen fòsə fagè bùu sè bup mok sè', də ya wo nə tse' fe'lə yà' mankwèn. ³⁵ Wèen dzəm le bùu sè wo sə bèŋ wen, nə gu wo bəboŋ. Fəsə fa wo, nə kà yà' fek fəsə. Ya wu nə tse' lèlè' mubu nŋkəŋntèn, wu ye sè' mo Tà Nwii nè yi Nwii nə ghan nə. Nwii gùgè ye bəboŋ bohòbùu sè wo kà yi kwasəgè nə ye bù nŋàa nŋkài' wèn sè'. ³⁶ Wèen sə koksə manziŋ bohòbwiŋ məm̀vè'nè Tè' awèen koksəgè manziŋ sè'. ³⁷ Fana kà də wèen sak nŋwè nəmòk duk, ya Nwii kà wen sè' sak. Wèen kà nŋwè nəmòk gu bupsə ya Nwii kà wen bupsə. Swifa bwiŋ ya Nwii nə swifa wen sè'. ³⁸ Fa, ya nŋa Nwii nə fa wu sè'. Wo nə fa wu bo duk, nŋa wo beŋ yà', nə tsərə be'lə mvwe' mò'fis, mamòk ke'ε lo nze, wù kà mvwe' nə nŋònəmsə tse'. Mvè'nè wù fək fa bwiŋ fana wo nə fək fa wu yòsè' ve'nə.>>

³⁹ Anə gen fana Jisòs mak fa wo gbù' mòk də, <<Kaco nŋà ntwilis niŋ fa nŋà ntwilis mok mandzə yeŋ. A ye-a nŋa nŋà ntwilis nə gu ve'nə, wo nə gbù ni sə wərè wo ba fo'. ⁴⁰ Kaco mo nè yi sə yərè fàk riŋ casə nŋwè nè nà' sə yərè yi nə yeŋ. Yusə də, a ye-a nŋa nŋwè nè yi sə yərè fàk mèsə, yi nə riŋ kərə megu co nŋwè nè nà' à yərè yi nə. ⁴¹ Njo nè wu kəkè mājep nə jo nè nà' cu mu lisè moma yo, nə swi də bès tɛ nə ghan cu mu lisè wùu yè'e bùu yà? ⁴² Kènə aco wù duk fa to moma yo mòk də, <Tse' vèsə lis ya mu fis fa wu mājep nə mu lisè wù> nà'a, nŋa wù sə kà nŋkwəŋkwè bès tɛ nə mu lisè wù nà'a yə anə va? Wù nŋà tè'èŋkup, fis to le ntòjep nə ghan mu lisè wù nà'a nŋkuŋ ya wu nə tse' mandzə nə nŋòyè ri nə jo nè nà' cu mu lisè moma yo nə.

Tɛ Bə Nto'o Ye

(Mat. 7:16-27; 12:33-35)

⁴³ <<Kaco tɛ nə bəboŋ zəm nto' nəbup yeŋ, nə ye sè' də, kaco tɛ nə bup zəm nto' nə bəboŋ sè' yeŋ. ⁴⁴ Bwiin nə riŋ tɛ bə nsàp nto' nə tɛ nə sə zəm. Kaco wu kwiŋ lèmu' mənə ntwinənə' yeŋ, nə ye də, kaco wù kwiŋ pià mənə tɛ nàk sè' yeŋ. ⁴⁵ Nŋwè nə bəboŋ cep fis kòkgè ncèp nə bəboŋ bùusè ntəm ye bəboŋ. Nŋwè nə bup cèp fis kòkgè ncèp nə bup bùusè ntəm ye bup. A ve'nə bùusè cùu nŋwè cep fis mègù yusə yà' rwiŋ cu sə ntəu nŋgèŋgəŋ.

⁴⁶ <<Wèen togè mu də Tà, Tà, nə kà bum sè mù sə duk də wèen gu gù bùu yà? ⁴⁷ Nŋwè nə yi vè-a bohòmù, nə yuk yusə mù sə cèep, nə noŋsə yà', fana mu tsok fa wen nsàp nŋwè nə yi ye nə. ⁴⁸ Yi co nŋwè nə yi dzəm nŋòci ndap, yi tun lo sə nze cəco, nə kə yeto kùmndap sə mənə lis. Fana ndzəp rwiŋ, nə bwi' ndap nə, nà' kà tsòhò,

bùusè yi a ci kùmndap nè bèboŋ. 49 Fana ŋwè nè yi yuk-a ncèp àm, nè kà yà' nònŋsè, ye dè yi co ŋwè nè yi à ci ndap ye sè nze wà, nè kà kùmndap bom. Fana ndzèp à rwi, nè bwi' ndap nè, nà' gbù ghà ànè. Ndap nè à gbù nsàp nè co wù kà cèp to.>>

7

Jisòs Bè Nkum Sojà Nè Nwè Lakmvmum
(Mat. 8:5-13)

1 A ye ŋga Jisòs cèp mèsè bum sè yi à tse' ŋgòcèep ŋga bùu sè sè yuk fana yi lo mvwe' lak Kàpanùm. 2 Nkwà' ŋwè sojà mòk nè mvwe' lak Rumà à ye fo' nè yi à tse' ŋkwèŋ ye mòk nè yi à dzəm nà' ve'ε wùriŋ. Mòŋkwèŋ ye nè à sè ya ve'ε co yi kpɔ li. 3 Anè geŋ yi yuk nzu bum sè Jisòs à sè gùu, fana yi tum lo ŋkwàha bùu Jus mok wèŋ dè yà'a kè duk Jisòs vè kè gùŋsè ŋkwèŋ ye nè. 4 Wo à lòo, nè kè leŋ gbərə Jisòs. Wo duk fa yi dè, <<Nwè ènè kùrè co wù tèsè yi, 5 bùusè yi dzəm bùu lak avès ŋkùuŋntèŋ, nè ci fa ves ndap piriya àvès sè'.>> 6 Fana Jisòs bə yà'wèŋ lo. A kè kùəp vè mvwe' ndap sojà nè, fana nà' tumsə ŋge' ye mok wèŋ dè yà'a kè duk fa Jisòs də, <<Tà, kà də wu ye ŋgə' ŋgwəŋ duk. Mù ka kəkùrè co wù kə ni mɔ nda' à mɔ yeŋ. 7 Yà'a yusè yà' gù ŋkuj mɔ kà bohòwù mù bə tu am və sə. Cèp mègù lɛ bə cù fana ya mofàk àm nè nè luŋ. 8 Mù ri ve'nə bùusè mɔ yè'sə ŋwè nè mù tse' ŋkwàha bùu mok mantombii mù sè mù sè yuk bohòwo sè'. Sojàa mok cu sè wo yukgè bohòmà sè' yo. Aco mù to mòk duk dè, Vəə, yi və. Mù duk fa mòk dè, Lòfa', yi geŋ. Nə duk fa mali mòk dè, Gɔ yu yè'e, yi gɔ yà'.>> 9 Jisòs à yuk ve'nə, fana yi mərə bohòŋkwà' ŋwè nè, nè duk fa bohòbùu sè wo à yù

vè yi fo' sè dè, <<Mù sè tsè' fa wèŋ dè, a mègù-a sè mɔtsətsə'rəə bùu Izùrɛ ma, mù ka ŋwè nəmòk fo' nè yi tse' nsàp dzədzəm nè ŋkùuŋ ènə ve'nə ye yuk.>> 10 Bùu sè ŋkwà'ŋwè sojà à tum sè à bwìŋ foho lòo, nè kə ye ŋga mo ye nè cu mok bèboŋ.

Jisòs Lòkoksə Mo Nwà Ngwemfə Mòk Mvwe' Kpɔ

11 A ka sap fana Jisòs kə ni mvwe' ntòlak mòk nè wo to nà' dè Neèn. Nğàa fàk ye nè ye bùu mok wèŋ ŋkùuŋ sè be' lòyi. 12 Yi à kùəp vè mvwe' ncùu ŋka' lak sè, fana yi ye ŋga wo sè bək vè vèŋ ŋwè nəmòk nè ma ye à ye ŋwà ŋgwemfə. Nwà nè'nə à tse' mègù mo nè mò'fis ènə ŋga nà'a ŋwəmbam. Bwìŋ ŋkùuŋ à vè ŋgòtsəpsə yi. 13 Tà Jisòs à yə ŋwà nè, nè koksə manziŋ bohòna' nè duk fa nà' dè, <<Tsəp, kà wa.>> 14 Yi lo, nè kə jwèŋ ŋkùp nè vèŋ ŋwè nè cu ca nè. Bùu sè wo à sè bək tse' ŋkùp nè wèŋ à foho təəŋ, fana yi duk dè, <<Wà'ŋwè, mù sè cèp bohòwù dè, yəə nè lokok.>> 15 Nwè nè à lòkok cu mɔtsə, nè ye ŋgòcèp cù. Jisòs jəŋ yi, nè fa yi bohòma ye. 16 Wuə à ko bwìŋ pwe' fana wo kuksə Nwì. Wo sè duk dè, <<Nğà tsòhòbum Nwì mòk nè ghan tèsə mɔtsətsə'rə vesùwèŋ laŋ. A yè'sə də Nwì a vè ŋgòtesə bùu ye wèŋ.>> 17 Nzu bum sè Jisòs à gù yè'sə à yuhu mvwe' nzenğòŋ Jùdiyà nè ye lak sè yà' kùəp Jùdiyà pwe'fo'.

Jon Tumsə Nğàa Fàak Ye NgòFek Jisòs Yumok
(Mat. 11:2-19)

18 Nğàa fàak Jon wèŋ ànə yuk bum sè Jisòs à sè gùu fana wo və, nè tsok fa Jon. Jon to ŋgàa fàak ye mok ba, 19 nè tum wo bohòTà Jisòs dè wo kə fek nà' dè, <<Wu yà'sə ŋwè nè wo à duk dè yi nè vèə nè,

kè vées sə kək də yi cu ntòzok ε? >> ²⁰ Wo kə dzɛŋ bohòJisòs, fana wo duk fa yi də, <<Jon ŋgà bàptesə bwiŋ tum və ves də vées kə fek wu də, wu yè'sə ŋwè nè wo à duk də yi nè vəə nə, kè vées kək də yi cu ntòzok ε? >> ²¹ A ye mɛgù sè' m̀vək ànə fana Jisòs gũŋsə bù ŋgàa yiyaŋ wɛŋ ŋkũũntɛŋ, nə bɛ'fis ze' ndzə ni'i bwiŋ, nə muk lis bùu sè yà' ànə loho sè'. ²² A kə dzɛŋ fana Jisòs duk fa wo də, <<Wɛŋ du, nə kə tsok fa Jon yusə wɛŋ yuk, nə ye sè wɛŋ yə bə lis awɛŋ. Bùu sè wo à loho lis wɛŋ sə yə fe'lə bum səmok, bùu sè wo ànə sə kà gīgè sə gii, ŋgàa kuturu wɛŋ sə gũŋ. Bùu sè wo à loho ntu' wɛŋ sə yuk fe'lə bum, mù sə lòkoksə bwiŋ mwwe' kpũ, nə sə tsoho fa ŋgàa jɪŋ wɛŋ Ntirè nè Bèboŋ nə sè'. ²³ Nə tsok ləsə fa yi də mù duk də, rɛŋsi bohòŋwè nè yi ka məmərè sə ntuũ yi bùu mù tse' lok.>>

²⁴ Ghà nè ŋgàa fàak Jon sə à bwi foho lòfana Jisòs ye ŋgòtsòho fa bùu sè fo' bə liŋ Jon nə. Yi sə cep də, <<Wɛŋ ànə lo ŋgəà fa' ŋgòkə ja'a yà? A ye ŋgòkə ja'a ŋwè nəmòk nè yusə bwiŋ cɛp, yi sə dzəm kɛ' gu yusə wo sə cɛp sə nduk à? Ka lɛ vɛ'nə yɛŋ. ²⁵ Ye də wɛŋ ànə lo ŋgòkə ye yè'sə yu yà lɛ? Anə ye də wɛŋ kə ye ŋwè nəmòk nè yi à ni tse' cəək sè bəboŋ à? Nə yeè nə sè' də nsàp bùu sè wo nigè cəək sè bəboŋ, nə sə zũ ghək awo yè'sə kà ŋgəà cugè. Wo cugè ma m̀mwwe' nto'o ŋkum wɛŋ. ²⁶ Ye də wɛŋ ànə tesə lo yè'sə ŋgòyə yà? A ye ŋgòkə yə ŋgà tsòhòbum Nwì à? N, a vɛ'nə zìnə, yi yam gha' ŋgàa tsòhòbum Nwì nsàp nè wɛŋ rì yàwɛŋ ànə laŋ. ²⁷ Nà'a yi nè wo à còm nòŋsə bum mok ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ ye nə. Wo à còm yusə Nwì à cɛp də,

<Nè'e masinjà àm, m̀ nə tum gesə lo yi mantombii wù ŋgògù fũhũ tsərè fa wu mandzə.> >>

²⁸ Fana Jisòs nə cep mali səmok də, <<M̀ sə tsə' wɛŋ də, bwe sè wo à dzə wo sə nzeŋgòŋ fɛŋ pwe'fo', wo ka mòk nè yi càsə Jon ntòdzə. Yi ye-a sè' vɛ'nə fana ŋwè nè də yi jərè càsə gha' mwwe' gũŋ ŋkum Nwì yi nə yam ghak Jon nə.>>

²⁹ Bù ŋgàa ko tas bə bùu sè wo à ye fo' pwe' ànə rɛŋ bum yè'sə fana wo kwasə Nwì. Wo ànə kwasə Nwì də fàak sè Jon à gũu sə yà'a bəboŋ. Wo ànə ye bùu sè wo ànə bàptesə bohòJon. ³⁰ Fana bùu Faràsi bə bù ŋgàa yərè fa bwiŋ lùk Nwì wɛŋ à bɛŋ yusə Nwì à fũhũ nòŋsə fa wo sə, bə mandzə nè də Jon kà wo bàptesə.

³¹ Jisòs duk də, <<Aco mù fũhũ kok ŋgwì bùu sè niè' yè'sə bə yà lɛ-o? Wo səsə yè'sə yà? ³² Wo yè'sə co bwe mok sè wo tə m̀ nteŋ, nə sə duk fa ŋge' awo də, <Vès yəm ŋkii sè wo fisgè ŋwàŋwè fo', wɛŋ kà dzɛŋ nə kà. Vès yəm ŋkii kpũ, wɛŋ kà mbeŋ sè' kom lok.> ³³ M̀ duk vɛ'nə bùusə Jon nə ànə və ye, yi kà rùk sə no, nə sə dzə zuzũ. Wɛŋ à yə vɛ'nə, wɛŋ də yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni'i yi anə. ³⁴ M̀ Mo Nwè, mù a vè yàm, mù sə zũ bɛŋ, nə sə no rùk sè'. Bwiŋ à yə vɛ'nə, wo duk də, <Wɛŋ ye ŋgà no juhũ rùk bə tà zũ bum, kà ze' mòk nè'.> Wo to m̀ də ŋge' ŋgàa gù bɛp bə ŋgàa ko mbàam tas wɛŋ. ³⁵ M̀gù də yumok kə lègè ŋkun bwiŋ riŋ də a bəboŋ kə bɛp àlɛ'.>>

Nwà Nəmòk Fè'lə Fa Jisòs Láminda

³⁶ Nwèə Faràsi nəmòk à to Jisòs də nà'a və bə nà'a kə zũ zuzũ m̀ nda'a yi, fana Jisòs lo m̀ nda'a yi anə, nə cum nze də bə yà'wɛŋ

zɹ. ³⁷ Nwà nɛmòk nè yi à ye nɹwà sàhà mvwe' lak yà'sə yuk də Jisòs sə zɹ zɹzɹ mvwe' ndap nɹwə Faràsi anə. Yi jəŋ və ndo lāminda nè wo ywigè nà' mbàm nɹkùuŋ, ³⁸ nə kə təəŋ kok fɹ nɹkwèŋ Jisòs mvwe' kùu ye. Yi ye nɹgòwa, nə sə tsəp kùu Jisòs bə ndzəplis ye sə, nə sə yisə yà' bə nùəmtu ye. Yi sə kum kùu Jisòs sə bə nɹgùpcù ye, nɹgònitsə' də yi sə wəp nà', nə sə yok yà' bə lāminda sə.

³⁹ Nɹwə Faràsi nè yi à to Jisòs nə ànə ye vɛ'nə fana yi duk sə vəə yi də, <<Nɹwə ènə nə ye-a nɹgà tsòhòbum Nwì, bwɛrɛ yi rì də nɹwà nè nà' sə jwèŋ yi ènə nɹwà sàhà laŋ.>> ⁴⁰ Jisòs to yi də, <<Saimù, mù tse' yumok nɹgòtsə' fa wu.>> Saimù fek bwi ye də, <<Cicà, yusə də yà?>> ⁴¹ Jisòs də, <<Nɹgà samsə fa bwìŋ mbàm mòk à tse' nɹgàa kəa ba. Yi sə be' nɹgà kəa mòk bàam mbàm tən, nə be' megu mòk nə ncùhù hum tən. ⁴² Wo kà yà' là' to, fana yi swi fa yà' ba fo'. Bohòbùu sè ba yè'sə, anə dzəm ghak yi nè fò?>> ⁴³ Yi də, <<Mù tsəm də, a nɹwə nè wo swifa yi mbàm nɹkùuŋ nà'a.>> Jisòs də, <<A zinə.>> ⁴⁴ Yi bùuŋ kùk nɹwà nə, nə duk fa Saimù də, <<Wù sə yə nɹwà nè'e nà? Mù və mù nda'à wù fɛn, wù kà mù ndzəp sə wo cùkgè kù bə zəŋ fa. Fana nɹwà nè'e cùk fa mù kùu sə bə ndzəplis ye, nə yisə fa mù yà' bə nùəmtu ye. ⁴⁵ Mvəsə wo cəpsəgè nɹwè, nə jwɛŋ yi bə nɹgùpcù yà'a, wù kà mù vɛ'nə sə' cəpsə. Mvə'nə yà' yè yèe, yi ka nɹgòjwèŋ kùu am bə nɹgùpcù ye tɛŋsə. ⁴⁶ Wù ka tu am bə mve' yok fana nɹwà nè'e yok kùu am bə lāminda. ⁴⁷ Ye də mù sə tsə' wu də, bɹp sə nɹwà nè'e à gù yà' nɹkùuŋ sə, wo swifa yi yà' laŋ. Yè'sə rɛɛŋ də a vɛ'nə bùu nsàp dzədzəm nè nɹkùuŋ nè yi nitsə'

ènə. Fana nɹwə nè wo swifagè yi momjo, nitsə'gè sə' dzədzəm nè momjo.>>

⁴⁸ Fana Jisòs bùuŋ duk fa nɹwà nè də, <<Mù swifa wu bɹp yo laŋ.>> ⁴⁹ Bùu mok sè wo à ye bə Jisòs wèŋ sə à yuk vɛ'nə fana wo sə cèp də, <<Nè'nə yè'sə ndà, nè aco yi swifa nɹwè bɹp ye-ɛ?>> ⁵⁰ Jisòs tsok fa nɹwà nè də, <<Mvə'nə wù fa ntəm yòbohòmù fana yà' fa wù lùŋ. Gèŋ bəbɔŋ.>>

8

Bəba Sə Wo A Sə Tɛsə Jisòs

¹ A cu momjo fana Jisòs bə nɹgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba sə wèŋ à gihi kɛ' məm mvwe' buhu lak sə yà' à ye fo' sə. Jisòs sə tsoho Ntirè nè Bəbɔŋ nè nà'a bə gaŋ nɹkum Nwì. ² Fana bəba səmok à sə gi bə Jisòs nə. Bəba yè'sə, Jisòs ànə be'fis fa wo yòŋsəə ze' ndzə ni'ì wo, nə mesə fa wo yiyaŋ awo sə'. Mòk à ye fo' Mèri Mādàlinà nè ze' sàmba à tesə ndzə ni'ì yi nà'a. ³ Mòk à ye Jòanà nè yi à ye nɹgwe Cuzà, mofàk nɹkum Herò, nè yi à sə kùkgè lis bə ndap Herò. Sùsanà à ye sè' fo', bə bəba səmok nɹkùuŋ. Wo à sə jə bum awo sə wo tse', nə sə tɛsə Jisòs bə nɹgàa fàak ye wèŋ bə zəŋ.

Gbù' Nɹgà Bì Nɹgwii Bum

(Mat. 13:1-23; Mak 4:1-20)

⁴ Bwìŋ à sə və bohò Jisòs mvwe' bòop lak zəzok, fana wo à kə màa, Jisòs cèp bohòwo bə gbù'. ⁵ Yi à cèp də, <<Nɹgà bì nɹgwii bum mòk à lɔŋgòkə nɹwə nɹgwii bum ye. Mvə'nə yi à sə nɹwə yà' fana nɹgwii bum mok gbù sə mandzə. Bwìŋ sə nərə yà' bə kù, fana swiŋ dzooŋ və, nə kə te' zɹ lo yà'. ⁶ Mok gbù mvwe' lis, nə to. Mvəsə yà' à sə kùu', fana yà' yum, bùu jì ndzəp. ⁷ Mok gbù mvwe' ndik, nə kùk. Yà' kùk bə ndik sə, fana ndik sə lim zə yà', yà' kpù. ⁸ Mok gbù

mvwe' nze nè bə̀boŋ, nə kuk, nə zəm ŋgwì co ŋkù mò'fis.>> Jisòs ànə duk wes ve'nə fana yi cep torə fis bə̀ ñàŋ də, <<Nwè nè wù tse'-a ntu' ŋgòyuk yusə mù cèp yè'sə, wù yuk.>>

Jisòs Tsə' Rəŋsə Gbu' Nə

⁹ Anə geŋ ŋgàa fàak ye wèŋ fek yi də gbu' ènə yè'sə dalə?
¹⁰ Yi duk fa yà' də, <<Nwì à gù wèŋ yàwèŋ ŋgòri bum sə̀mòk bə̀ gaŋ ye sè yà'a səswihi bohòbùu sə̀mòk. Fana bùu sè wo yàwo sə̀ mbiŋ, wo sə̀ kək nə kək, nə kà bum sə̀ yə, wo sə̀ yuk nə kà rəeŋ.

¹¹ <<Mbwè gbu' nə nè'. Ngwii bum sə̀ ncèp nè Nwì. ¹² Ngwii bum sè yà' à gbu sə̀ mandzə, a bùu sè wo a yuk ncèp Nwì, Satà və, nə kə jəŋ gesə̀ ncèp nə sə̀ ntùu wo, ya kà də wo dzəm ncèp nə, nə tse' lùŋ duk. ¹³ Mok sè yà' à gbù mvwe' lis, a bùu sè wo yuk ncèp nè Nwì, nə dzəm bə̀ kwəkwa, fana nà' kà ŋgàŋ sə̀ ntùu wo sò. Yè'e bùu sè wo dzəmgə̀ mvək momjo, ŋga mə̀mumsə̀ vèə fana wo gbu gesə̀ lo fo'. ¹⁴ Ngwii bum mok sè yà' à gbù mvwe' ndik yà'a, a bùu sè wo yuk, wo cu fana bum nzenɡòŋ lim te'lə tse' ncèp nə. Bum nzenɡòŋ sə̀, a bum sè ŋwè sə̀ tsərə̀ ŋgògù yà' nùumbu pwe', bə̀ ntəm nè ŋgòtse' ghàk, nə ye ntəm nè ŋgòyu' lùum sè sənə nzenɡònə. Yà'a bum sè yà' lim tè'lə tse' ncèp nə fana nà' kà kùk. ¹⁵ Nə ye də, ŋgwii bum sè yà' à gbù yàwo mvwe' nze nè bə̀boŋ, a ntuum bùu sè wo yuk ncèp Nwì, fana wo ko ntəm, nə kotse' yà' cùk bə̀ ntəm nè zinə, nə zəm nto'.

Gbu' Laàm
(Mak 4:21-25)

¹⁶ <<Kaco ŋwè bwe' lam, nə fə'ə lok nà' sənə yumok yeŋ. Kaco yi tes nà' sə̀ mbwè kè sè' yeŋ. Yi nə tes nà' mənə dak, ya ŋga bwiŋ ni vèə, nà' sə̀ rəeŋ bohòwo. ¹⁷ Yà' cu

sè' də yumok sè yà'a səswihi, də yà'a nə kà kə yəəŋ ka yeŋ. Yumok sè də wo fə'ə lok yà' də bwiŋ nə kà yà' jəja yəə bùə. ¹⁸ Ye də wèeŋ sə̀ jəŋ ŋkərə̀ mvəsə̀ wèŋ sə̀ yuk bum, bùusə̀ ŋwè nè yi tse'-a yumok, Nwii nə jo naaŋ fa fe'lə yi mok sè' ya yi tse' ŋkə̀ŋntəŋ. Nə ye də ŋwè nè yi ka ye yumok tse' fana Nwii nə jəŋ gesə̀ nè momjo nè yi tsəm də yi tse' nə.>>

Jisòs Bə̀ Ma Ye Nə Ye Bwema Ye
(Mat. 12:46-50; Mak 3:31-35)

¹⁹ Ma Jisòs bə̀ bwema ye wèŋ à vè ŋgòkə̀ yə yi, fana wo kà yi yə, bùusə̀ bwiŋ à ye fo' ŋkə̀ŋ. ²⁰ Wo tsok fa Jisòs də, <<Ma yo bə̀ bwema yo wèŋ tə̀ sə̀ mbiŋ, wo sə̀ dzəm ŋgòyè wu.>> ²¹ Jisòs duk fa wo də, <<Ma am bə̀ bwema am wèeŋ bùu sè wo yuk ncèp Nwì, nə gu sè' ve'nə.>>

Jisòs Gù Fə̀fə̀ Nà' Təŋsə̀
(Mat. 8:23-27; Mak 4:35-41)

²² Nùumbu mòk à ye Jisòs bə̀ ŋgàa fàak ye ni sənə ŋgwes. Yi tsok fa yà' də, <<Vesùwèeŋ to lo ndzə ŋgà ndzəp mamòk.>> Mvə'nè wo à sə̀ lòo, fana yi dzəm lo. ²³ Wo à sə̀ lòsə ŋgwesə̀ anə fana, fə̀fə̀ nè bup tseŋ wo, nə sə̀ ci rwiŋsə̀ ŋgwes nə bə̀ ndzəp, fana nà' ye co nà'a nə cəəŋ. ²⁴ Wo lo kə to yəmsə̀ Jisòs, nə duk fa yi də, <<Tà, vesùwèŋ sə̀ kpu yè'e kpu.>> Jisòs à lòkok mʉtsə̀, nə duk fa fə̀fə̀ nə duk də, <<Təŋsə̀, kà mok cà fe'lə,>> nə duk bohòndzəp sè' duk də, <<Naan yòsə̀' gəe'.>> Fə̀fə̀ à duk gù dok, fana cì'i təəŋ fo' mok wumm. ²⁵ Fana yi fek yà' də, <<Kaco wèŋ dzəmtse' bohòmù yeŋ yè'sə̀ bùu yà'>> Ngàa fàak ye wèŋ wəp, nə mərə̀ də, <<Nè'e nsap ŋwè nè fònə nè cèep, fə̀fə̀ bə̀ ndzəp pwe' sə̀ yuk yi-è?>>

*Jisòs Guɲsə Nwə Nə Yi Tse'
Yòɲsəə Ze'*

(Mat. 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶ Wo à to tesə lonto ndzəp ma nja, nə kə tesə və mvwe' lak Gerasàn. Lak yè'sə yà'a ma ndzə nto ndzəp mvwe' nze Galili.

²⁷ Jisòs tesə sənə ɲgwes nə, fana yi kūrə bə ɲwə nəmòk nè yi tesə mvwe' lak yà'sə ɲga nà' tse' yòɲsəə ze' ndzə ni'ì yi. A sàp ɲkùuɲntən ɲga ɲwə ènə sə gi ni' to, nə kà ndà'à sə cu. Yi sə noon ƙe'lo mvwe' sè wo tuuɲgè bwìɲ.

²⁸ Yi ànə ye Jisòs fana yi gbù tsoɲ sə nze ɲgù ni'ì nà', nə sə waɲ furə fis də, <<Jisòs mo Nwì nè ghaɲ, wu sə lāp bohòmù yà? Mù ləɲ wu də wu kà mɛ ɲgə' fa.>>

²⁹ Yi à duk ve'nə bùusè Jisòs à duk fa yòɲsə ze' nə də nà'a tesə ndzə ni'ì yi anə. Ze' nə ànə sə ci' kotse' ɲwə nà'nə kè' ɲkùuɲntən fana wo à sə kì yi bo bə kù lònɲfo' bə kwan ɲ sə sə kùk yi, fana yi sə sòɲ tirə yà' pwe' ze' nə sə jamsə lo yi ɲgəà. ³⁰ Jisòs fek yi də, <<Liɲ yoo ndà?>> Yi duk də, <<Liɲ aam Bòp.>> Yi duk ve'nə bùusè ze' sə à ye ndzə ni'ì yi anə ɲkùuɲ. ³¹ Ze' sə ləɲ Jisòs də nà'a kà wo sə mvwe' wɛ sè cəco* yà'a gèsè lò. ³² ɲgùnaaɲ mok à ye fo' ɲkùuɲntən ɲga wo sə zɛ mvwe' mbwè nda mòk fo'. Fana ze' sə ləɲ Jisòs də nà'a me'rə wo, wo kə ni ndzə ni'ì ɲgùnaaɲ sə. Jisòs dzəm fa wo. ³³ Ze' sə tesə ndzə ni'ì ɲgà' nə, nə kə ni ndzə ni'ì ɲgùnaaɲ sə. ɲgùnaaɲ sə à ca du'rə tsoɲ ndzə baàɲ anə, nə kə gbù kpɛ lo wes sənə ndzəp Galili.

³⁴ Bùu sè wo à sə gùmsə ɲgùnaaɲ sə à carə lòo, nə kə tsoho fa bùu sè mvwe' lak yà'sə pwe'. ³⁵ Fana bwìɲ tesə və ɲgòkə ja'a nsàp yu nè nà' gù nə. Wo à vè bohòJisòs, nə ye ɲga ɲwə nè yi

ànə tse' yòɲsə ze' ndzə ni'ì yi nə ɲga yi cu kok ɲgù ɲki'ì Jisòs, nə ni tse' cək, nə cum fe'lə bə ɲkərè ye bəbɔɲ lāaɲ ve'. Fana wɛə kə wo nèbɔp. ³⁶ Bùu sè wo à ye bum yè'sə à tsòho fa bùu sè wo à vè yusè Jisòs gù bohòɲgà' ànə. ³⁷ Bùu sè mvwe' ntòlak Gerasàn wəɲ à wəp ve'ɛ, nə duk fa Jisòs də nà'a lo gèsə fo'. Yi ni ɲgwes, nə bwi foho lo yuye. ³⁸ ɲwə nè ze' à tesə ndzə ni'ì yi nə à ləɲ Jisòs də bə nà'a lo. ³⁹ Jisòs à tum fəsə yi maɲkwèn, nə tsok fa nà' də, <<Dù la'à wù, nə kə tsok fa bwìɲ yusè Nwì gù bohòwù.>> Yi à lòo, nə kə tsok fa bwìɲ mɛ ntòlak pwe' yusè Jisòs gù bohòyi sə.

*Jisòs Guɲsə Nwà Nə Nà' Jwèɲ
Yi Cək Nə Luɲsə Mo Jairòs*

(Mat. 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Jisòs à to tèm nə, nə bwi foho və fana, bòp bù nè wo à ye fo' nə à kwa ɲgòyə yi wùriɲ, bùusè wo à sə tək yi. ⁴¹ ɲwə nəmòk à vè fo' nè wo to yi də Jairòs. ɲwə ànə ànə ye ɲkwà' ɲwə nəmòk mənə ndap piriya. Yi à yə Jisòs ntən, yi kə gbù noon mantombli nà', nə ləɲ nà' də nà'a və mɛ ndà'à yi, ⁴² bùusè mo ye à ye mvək kpəkɛ. Yi à tse' mègù mo nè mò'fis ànə ɲga nà'a ɲwàɲwè. Mo nə à ye luumɲgòɲ hum-ncòp-ba. Jisòs à lòbə Jairòs nə fana bwìɲ yuɲ yi, nə sə bwi'lə yi nsàp nè co ndurè to yi.

⁴³ ɲwà nəmòk à ye fo' nə nduəm à sə ca yi ndzə ni'ì mənə luumɲgòɲ hum-ncòp-ba. ɲwə nè ɲgòfa yi ncəp ɲga yà'a me kà ye. ⁴⁴ Yi à nɛɛ vè fɛ ɲkwèɲ Jisòs, nə jwèɲ gèsə cù cək nà' bə bo. Mvə'nə yi à jwèɲ gèsə nà' ntən, nduəm sə tɛɲsə ɲgòca. ⁴⁵ Jisòs fek də, <<Jwèɲ mɛ ndà?>> Bwìɲ pwe' à bɛɛɲ, fana Pità duk də,

* 8:31 8:31 Yè'e mvwe' sè yòɲsəə ze' nè kə lèə. A mvwe' sè Tà Nwii nè kə tükə wo.

<<Masà, bwìŋ sè bwì'lə wu ma nè fòpwe'.>> ⁴⁶ Jisòs duk də, <<Nwə nəmòk jwèŋ mu laŋ. Mù yuk ŋga ñàŋ tesə ndzə ni'i mə.>> ⁴⁷ Nwà nè riŋ də kaco yi swihi yeŋ. Yi və, nè sə kaŋ, nè bùhù mantombii Jisòs, nè cep fis mvwe' bwìŋ. Yi tsok fa nà' njo nè yi anə jweŋ cək nà' nè, də nduəm ye sə ci'i sè'. ⁴⁸ Jisòs duk bohòmɔŋwà nè də, <<Njè'gù, dzədzəm yònə wù tse' nè gɔŋsə wu laŋ. Dù, gèŋ bèbɔŋ.>>

⁴⁹ Jisòs à sə duk də yi cep mesə bə ŋwà ènə ntèŋ, ŋwə nəmòk caŋ və ŋgòtsè' fa Jairòs də mo nà' nè kpɔ laŋ. Də nà'a kà cicà nè ŋgə' mok ŋgwàŋ fa yiskok. ⁵⁰ Jisòs ànə yuk vè'nə, yi duk də, <<Kà yumok wəp, tse' megu yòdzədzəm fana mo ñwà nè nə lunj.>> ⁵¹ Jisòs à kè dzèŋ mvwe' ndap nè, yi kà dzəm də ŋwə nəmòk ni yuŋ lo yi mu nda'à anə dzəm. Yi à dzəm də a ni megu Pità bə Jon bə Jem, nè ye ma bə tè'ɛ mo nè. ⁵² Bwìŋ pwe' à sə wa gürə kpɔ mo nè. Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ kà wa. Mo nè ka kpɔ, yi sə dzəmlo.>> ⁵³ Bùu sə à ywì'lə yi swee, bùusə wo à ri də mo nè kpɔ laŋ. ⁵⁴ Jisòs ko mo ŋwà nè bo, nè duk də, <<Mweŋ, lòkok.>> ⁵⁵ Yòŋsə mo nè à bwìŋ foho vè səmok, fana yi lokok kè' mò'fis. Jisòs duk də wo fa mo nè beŋ ya yi zù. ⁵⁶ Ma bə tè'ɛ mo nè à mərə wùriŋ. Jisòs duk fa wo də wo kà ŋwə nəmòk tsè' fa.

9

Jisòs Tum Bwe Fàak Ye Hum-ncòp-ba

(Mat. 10:5-15, 14:1-12; Mak 6:7-29)

¹ Jisòs to benə ŋgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba, nè fa wo ñàŋ ŋgòjùm fis yòŋsəə ze' pwe' ndzə ni'i bwìŋ, nè mesə fa bwìŋ yiyaŋ zəzok. ² Fana yi tum lo wo ŋgòtsòho lògaŋ ŋkum Nwì, nè

mesə fa bwìŋ yiyaŋ. ³ Yi tip wo duk də, <<Kà yumok bə gi nè'nə jə lo': ntumbàŋ-è', bàm-è', zəzə-è', mbàm-è', nè kà cək nini ba sè' jə tse'. ⁴ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk jəŋ weŋ co ŋkùŋ mu nda'à yi, fana wèŋ cum megu bə ndap ànə tè wèŋ me'rə ntòlak anə. ⁵ A ye-a ŋga bùu sè bə ntòlak ànə ka weŋ mvwe' ndap awo dzəm, mvək nè wèŋ nè me'rə mvwe' ànə, wèŋ kə'sə mak nəm mfəm fəə kùu awèŋ fo' ŋgòni tsè' də wo à ka weŋ fo' dzəm.>>

⁶ Fana ŋgàa fàak Jisòs sə à gi kə'cà bohòbwe buhu lak sè fo' sə pwe', nè sə tsoho lo Ntirə nè Bèbɔŋ nè, nè sə gu mesə fa bwìŋ yiyaŋ awo pwe'.

⁷ Anə geŋ, Herònə yi à sə sak Galili yuk bum sè Jisòs bə ŋgàa fàak ye à sə gù yè'sə. Fana ŋkərè jip yi vè'ɛ, bùusə bùu səmok à sə cep də, Jon ŋgà bəptəsə bwìŋ a tesə vè fe'lə mvwe' kpɔ. ⁸ Fana bùu səmok sə duk kə'cà yàwo də yi Alajà. Mok sə duk yàwo də ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nè taŋ a lòkok vè mvwe' kpɔ. ⁹ Anə geŋ Heròduk də, <<Mù ànə gwe' cokfis tu Jon sə laŋ, ŋwə nè mù sə yuk fe'lə nzu ye yè'sə ndà lɛ?>> Fana yi sə lap mandzə ŋgòyə Jisòs nè.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàŋ Zuzù
(Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44; Jon 6:1-14)

¹⁰ Ngàa ntum Jisòs à bwìŋ və, nè kə tsoho fa Jisòs yusə wo gùu. Fana yi jəŋ wo, nè lo mvwe' buk lak mòk nè wo to fo' də Bèsadà. ¹¹ Mvə'nə bwìŋ à ri də wo à sə lòsə, wo tesə mvwe' buhu lak sè yà' kuəp fo', nè yuŋ lo wo bə kù. Yi duk fa wo də wo və bèbɔŋ, nè ye ŋgòyərə wo bum bə gaŋ ŋkum Nwì. Yi sə mesə fa bùu sè wo tse' yiyaŋ yiyaŋ awo sə'.

¹² Mvək à cəa, ŋgàa fàak ye və bohòyi, nè duk də, <<Tà, tumsə bùu yè'sə wo lo mvwe' buhu

lak nə ye nzum yà'a, ya wo lap yumok ngòzɔ, nə lap mvwe' nòòŋ sè'. Bəsə ka fɛɛŋ la'à yeŋ.>> ¹³ Yi duk fa wo duk dɛ, <<Wɛɛŋ kək fa wo yumok wo zɔ.>> Wo dɛ, <<Vɛs tse' mɛgù ntuhu brɛd tɔŋ, nə ye fuk ba. Wù dzɛm dɛ vɛs lo kə bɔpsə mbəm ɲkũɲ, nə ywiŋ bɛŋ ngòfa wo à?>> ¹⁴ A ye ɲga bũ sɛ wo cu fo' à ye mbəmbam ncùhù tɔŋ. Jisòs duk fa ɲgàa fàak ye dɛ, <<Cumsə bũ sɛ sɛ nze bə bòp zəzok hum tɔŋ, hum tɔŋ.>> ¹⁵ Fana wo cumsə bũ sɛ sɛ nze bə bòp vɛ'nə. ¹⁶ Fana Jisòs jəŋ ntuhu brɛd sɛ tɔŋ, nə ye fuk sɛ ba sɛ. Yi kək gesə lis mɛbu, nə kwasə Nwì, nə bə'rə brɛɛd sɛ, nə fa ɲgàa fàak ye dɛ yà'a gap fa bũ sɛ. ¹⁷ Wo à zɔ wo pwe', nə ze' bəbɔŋ. Wo te'e benə sɛ yà' à bwehe cu sɛ kwès hum-ncòp-ba.

Jisòs Tsə' Fa Bwe Ye Bum Sə Yà'a Nə Gɔ Yi
(Mat. 16:13-28; Mak 8:27-9:1)

¹⁸ Anə ye mvək nəmòk ɲga Jisòs cu mɛgù bə ɲgàa fàak ye fana yi sɛ gɔ piriyà. Yi fek wo dɛ, <<Bwiŋ dukgè dɛ mɛ yè'sə ndà?>> ¹⁹ Wo duk fəsə fa yi dɛ, <<Bũ mok dukgè dɛ, wu Jon ɲga bəptəsə bwiŋ. Mok duk dɛ wo Alajà, mok duk dɛ wu ɲgà tsòhòbum Nwì mòk nè yi à lòkok vè mvwe' kpɔ.>> ²⁰ Fana Jisòs fek wo dɛ, <<Wɛŋ yàwɛŋ nɛ? Wɛɛŋ dukgè yàwɛŋ dɛ mɛ yè'sə ndà?>> Fana Pità cɛp fəsə fa yi dɛ, <<Wu ɲkum ɲgà gɛm bwiŋ nè Nwì ànə duk dɛ yi nə tum vɛsə nɛ.>>

²¹ Fana Jisòs tipsə wo bə ɲàŋ dɛ wo kà ɲwè nəmòk tsə' fa lok. ²² Nə tsok fa yà'wɛŋ dɛ, <<Mù nè mɛ mo ɲwè, mɛ nə ye ɲgə' ɲkũɲntɛŋ. Fana ɲkwàha bwiŋ bə ɲgàa fa satikà' sɛ ghaŋ, nə ye bə bũ sɛ wo yə'rəgè lùuk Nwii nə bɛŋ mɛ. Wo nə zə mɛ, fana nɛmbu nè tɛ' ye, mɛ lòkok mvwe' kpɔ.>>

²³ Fana yi duk fa bwiŋ dɛ, <<A ye-a ɲga ɲwè nəmòk dzɛm-a ɲgòyù lòmɔ, fana yi nə bɛŋ to ntòbum sɛ ni' ye sɛ dzəm yà', nə bək jəŋ ntəŋ ye nùumbu pwe' ɲkũŋ nə bɛ' və mɛ. ²⁴ Bəsə ɲwè nè yi gəhə tse'-a yòŋsə ye fana nà'a nə bisə wà. Nə ye dɛ ɲwè nè yi jə yòŋsə ye co yusə wà bũ mɛ fana yi nə kə tse' nà'. ²⁵ Swe'e sɛ ɲwè nɛ tse' yà, ɲga yi tse'-a nzeŋgòŋ nə pwe'fo', nə kə bisə tu ye ɛ? ²⁶ ɲwè nè yi koksə-a marè'tu bohòmà nə ye ncɛp àm, mù nè mɛ mo ɲwè fana ghà nè mɛ bwì vè bə ɲàaŋ sɛ tɛ' am fa mɛ, nə ye bə ɲàaŋ sɛ Tɛ' nɛ, bə ɲàaŋ masinjàa Nwì sɛ rərəŋ fana, mù koksə marè'tu bohòyi sɛ'. ²⁷ Nə yeè nɛ dɛ, mù sɛ tsə' fa wɛŋ ɲkɛm duk dɛ, bũ mok tɛ fɛɛŋ sɛ wo nə kà kpɔ tətè wo ye gəŋ sɛ Nwì ɲga yà' sɛ sak sənə nzeŋgòŋ nɛ.>>

Jisòs Kupsə Nsəsə Mɛ Ndahà
(Mat. 17:1-8; Mak 9:2-8)

²⁸ A cə co nùumbu fwame', fana Jisòs to jəŋ Pità, bə Jem nə ye Jon, bə yà'wɛŋ kok lo mɛmvwe' nda mòk ɲgògù piriyà. ²⁹ Mvè'nə yi à sɛ lɛŋ Nwì fana nsəsə ye kupsə bũ nsàp mok nè zok, fana cəək sɛ yi ni tse' mɛ ni' yi à bũɲ fəfop tap tap. ³⁰ Wo ye Alajà bə Musì ɲga wo tesə vè mɛbu, bə Jisòs wɛŋ sɛ taŋ ɲgàm. ³¹ Bũ yè'sə à tse' nsàp nsəsə sɛ co marɛŋ. Wo à sɛ cɛp bə mvè'nə yi kɛp ɲgògù yusə Nwì ànə dzɛm, dɛ yi nə lo mvwe' lak Jòrosalèm, nə kpɔ. ³² A ye ɲga Pità wɛŋ sɛ dzəmlò. Anə gɛŋ, wo lòkok, nə ye Jisòs bə bũ sɛ ba yè'sə ɲga wo tɛ fo', ɲga nsəsə ye kupsə vɛ'nə. ³³ Bũ sɛ ba yè'sə à ye ɲgòlò, Pità duk fa Jisòs duk dɛ, <<Cicà, yà' bəvɛ'e wùriŋ mvè'nə vesùwɛŋ fɛnə yè'sə. A ci ba'rə tes bwe dɔŋ fɛɛŋ tɛ', mò'fis nè njo,

mòk nè Musi, mòk nè Alaja. >> Yi ànə cəp tson gu yè'sə, nə kà yusə yi sə cəp rì. ³⁴ Mvə'nə yi à sə cəep, mbàk və kə təhə lok wo, fana wəə ko wo. ³⁵ Fana wo yuk ŋga ŋgi mòk cəp vesə ndzənə mbàk nè duk də, <<Nè'e mo àm, mù a cok fis yi. Yusə yi cəp pwe', wèeŋ yuk yi.>> ³⁶ Wo à yuk ŋgi ènə vɛ'nə, wo kùksə kɛ', nə kà ŋwə nəmòk nè zok yə, wo ye megu Jisòs yiyi. Wo à sə kà bwìŋ yusə wo à yə yà'sə ghà ànə tsòhòfa.

Jisòs Tesə Mo Nəmòk Nə Yi Tse' Yòŋsə Ze'

(*Mat. 17:14-23; Mak 9:14-32*)

³⁷ Tsok à rɛŋ, wo à bwi vəə, bwìŋ wùriŋ kə tseŋ yi. ³⁸ Ŋwə nəmòk cəp vèsə mʉtsətsə'rə bùu sə də, <<Cicà, kwəkwe', kə kuk mo àm nè mù tse' mègù yi. ³⁹ Yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni' yi, nè nà'a kogə yi. Nà'a ko yi, yi sə waŋ nèbɔp, fana ni' gurə yi njuk njuk tè sə duk yi kə cùhu. Nà' sə sərə yi nə kà ŋgòmè'rə yi dzəm. ⁴⁰ Mù duk ŋgàa fàak yo də wo be' fis nà', fana wo ka nà' be' fis to.>> ⁴¹ Jisòs duk fa wo də, <<Ja'a na mvəsə wèeŋ yè'sə gʉgʉtu, wèŋ ka dzədzəm sə ntùu wèŋ nè co wèŋ gʉŋsə ŋwè fo' tse' è. Mù nə cum geŋ vesùwèŋ, nə sə ko ntum vɛ'nə kə dzeŋ sèŋ? Jəŋ və fa mʉ mo yònə fɛn.>> ⁴² Mvə'nə wo à sə jə vè mo nə, yòŋsə ze' nə ko yi, fana ni' gurə wes yi njək njək. Jisòs jwa yòŋsə ànə, nə gʉŋsə mo nə, nə fa nà' bohòtè' ye nə. ⁴³ Bwìŋ pwe' à mərə bə ŋaŋ Nwi sə wo à yə sə.

Mvə'nə wo à sə mərə vɛ'nə, Jisòs duk fa ŋgàa fàak ye wèŋ də, ⁴⁴ <<Yuk yusə mʉ nə tsok fa wèŋ bəbɔŋ. Wo nə fa mùu mo ŋwè ndzə bohòbùu mòk.>> ⁴⁵ Bwe sə à ka bə yusə yi à cəp yè'sə rɛɛŋ.

Yà' ànə ye bohòwo səswihi ya wo kà bə zeŋ rɛɛŋ, fana wo sə koksə wəə ŋgòfek rɛŋsə.

Ŋwə Nə Ghan Nda?

(*Mat. 18:1-5; Mak 9:33-40*)

⁴⁶ A ye ŋga'a ŋga wo yè ŋgòfenə də ŋwə nè ghan mʉtsətsə'rə wo ndà lɛ. ⁴⁷ Jisòs à rì yusə wo à sə tsərə sə ntùu wo bə ncəp ènə, fana yi ko lòkoksə tes mo nəmòk də nà'a kə təeŋ ŋgʉ ni' yi. ⁴⁸ Fana yi duk fa wo də, <<Ŋwə nè yi jə-a nsàp mo nè'nə mʉnə liŋ am, fana ye də yi jə yà'sə mù. Ŋwə nè yi jə-a mʉ, nə duk <Və bəbɔŋ>, fana ye də yi sə duk bohòŋwə nè yi à tum mʉ nə sə'. Mù sə duk yè'sə də ŋwə nè yi mankwèŋ bohòwèŋ pwe', yi ŋwə nè yi nè mantombi yi.>>

⁴⁹ Jon à cəp bohòJisòs də, <<Cicà, vès yə ŋwə nəmòk ŋga yi be' fis ze' mʉnə liŋ yò. Fana vès duk yi də yi tɛŋsə, bùusə yi ka mòk mʉtsətsə'rəə vès yeŋ.>> ⁵⁰ Jisòs duk ye də, <<Kà də wu gʉ co yi tɛŋsə duk, bùusə ŋwə nè yi ka wèŋ bɛŋ, ye də yi cu venəwèŋ.>>

Bùu Sə Mvwe' Lak Sàmariyà Mok à Bèŋ Jisòs

⁵¹ Mvək ànə kərə də Jisòs nə kpʉ ya yi lo mʉbu, yi ko ntum, nè lokok be' lo mandzə nè nà' lo Jòrosalèm. ⁵² Yi tum lo masinjaa mòk mantombi də wo lo mvwe' ntòlak Sàmariyà, nə kə gʉ tsə'rə fa yi bum pwe' ŋkuŋ yi və. ⁵³ Bùu Sàmariyà wèŋ bɛŋ də nà'a kà fo' noon, bùusə wo à yə də yi sə cà lòJòrosalèm.* ⁵⁴ Jon bə Jem à yə vɛ'nə, fana wo duk də, <<Tà, wù dzəm də vès lɛŋ piriya ya ŋga Nwii tumsə tson mis mʉbu ŋgòkə tɛŋ səsə bùu yè'sə à?>> ⁵⁵ Jisòs bùuŋ kuk ja'a wo, nə jwa

* 9:53 9:53 Bùu Sàmariyà wèŋ à sə tsəm də mvwe' sə zinə sə ŋgòkùksə Nwi fo' sə mvwe' nda mòk nè wo togə nà' də Gerazim. Bùu Jus wèŋ duk yàwo də à Jòrosalèm, fana yà'a yusə yà' gʉ ŋkuŋ wo kà ŋwə nè yi sə cà lòye Jòrosalèm tɛsə sə.

wo, nè duk də, <<Wèŋ ka nsàp yòŋsə nè wèŋ sə cèp bə zəŋ ànə riŋ. Mù nè m̄ mo ŋwè, mù a ka ŋgòbɔpsə yòŋsə ŋwè və, mù a vè ŋgòlɔŋsə wo lɔŋsə.†>> ⁵⁶ Anə geŋ, wo lokok, nè lo mvwe' ntòlak nəmòk.

NgòBɛ' LòJisòos Guguŋ
(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Wo à sə lòmandzè fana, ŋwè nəmòk cèp bohòJisòs də, <<Mù dzəm də m̄ nè bɛ'lo wu m̄ nè fòpwe' nè wù sə lóo.>> ⁵⁸ Jisòs tsok fa yi də, <<Còp wèŋ tse' mvòk co wo cum ca, swiŋ wèŋ tse' ndap awo, fana m̄ mo ŋwè mù ka mvwe' sè co m̄ noŋsə tsoŋ tu am, nè noŋ yòŋsə tse'.>>

⁵⁹ Jisòs duk bohòŋwè nəmòk də, <<Mù dzəm də vesùwèŋ lo, nè fak mvwe' mò'fis.>> Nwè ènə duk də, <<Tà, m̄ foho lo-a maŋkwèŋ, nè kə tuuŋ tɛ'lám ŋkuŋ-ɛ.>> ⁶⁰ Jisòs tsok fa yi də, <<Me'rə b̄u sè wo kpə laŋ tuuŋ b̄u kpəkɔ awo. Bohòwù yò, dù nè kə tsok ncèp nè də ŋkum Nwi nè yè ŋgòsak sə nzeŋgòŋ laŋ.>>

⁶¹ Nwè nəmòk à yə Jisòs, yi duk də, <<M̄ nè bɛ' wu Tà, fana mù sə fek wu də m̄ lo, nè tsok fa b̄u am də wo cum bəboŋ.>> ⁶² Jisòs tsok fa ŋwè ènə də, <<A ye-a ŋga ŋwè yèto ŋgòfàk bohòNwi, nè sə kək lis maŋkwèŋ, ye də yi ka kəkurè ŋgòcu mvwe' gaŋ ŋkum Nwi yeŋ.>>

10

Jisòs Tumsə LòBwiŋ Hum Samba-Ncòp-Ba

¹ Yà'sə ànə ca wes fana Tà Jisòs cokfis bwiŋ hum sàmba-ncòp-ba, nè tumsə lo yà'wèŋ ba, ba. Yi à tumsə lòwo ŋgòlòm'vwe' buhu lak, nè ye bə mvwe' sè yi nè sə vè

fo' sə pwe'fo'. ² Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Nzum sə ŋgòkɔp sə ŋkàũntèŋ fana b̄u sə ŋgòfàk fo' sə momjo wùriŋ. Ye də wèŋ leŋ bohòTà ŋgà nzum nè də ya yi tumsə ŋgàa fàk wèŋ, ŋgòkə kɔp nzum ye sə. ³ Yèè, wèŋ du, mù tumsə lòwèŋ co nsùŋgaŋ m̄tsətsə'rəə furùk wèŋ. ⁴ Nwèè kà posà jə, kà bàm jə, kà kùũŋgùp sè' jə; nè kà ŋwè mandzè sè' cèpsə lok. ⁵ Ndap nè wèŋ ni mbwa pwe'fo', wèŋ cepsə wo də, <Fifi ye bohòndap ènə!> ⁶ Wèŋ duk vɛ'nə fana a ye-a ŋga ŋwè ŋgà fifi mbwa fana fifi àwèŋ nè, nè ye bohòyi. A ye-a ŋga ŋwè nè vɛ'nə nè mbwa b̄u fana fifi àwèŋ nè bwi foho vè bohòwèŋ. ⁷ Cum megu m̄mvwe' ndap ànə,

nə sə z̄, nè sə no yusè wo fa weŋ, b̄u sè ŋwèè fak laŋ, wo lak yi. Kà duk də wèŋ coho noŋ kupsə ke'ca ndap duk. ⁸ A ye ŋga wèŋ kə ni mvwe' ntòlak mòk, wo jəŋ weŋ fo' co bwiŋ fana wèŋ z̄ nsàp yu nè wo fa weŋ lòoŋ fo'.

⁹ Wèŋ gaŋsə ŋgàa yiyaŋ sè wo cu mvwe' lak yà'sə wèŋ, nè duk fa b̄u sè fo' sə wèŋ duk də, <Gaŋ ŋkum sè Nwi sə yà' kɔp vè bohòwèŋ laŋ.> ¹⁰ A ye-a ŋga wèŋ kə ni mvwe' ntòlak nè wo ka wèŋ də wèŋ vè bəboŋ duk fa fana wèŋ sə gihi ke' mvwe' mandzè sè m̄ ntòlak anə sə, nè sə cèp duk də, ¹¹ <A megu-a sè mfəm fəə sè yà' ko kùu avès mvwe' lak awèŋ yà'sə fana vès kè'sə nòŋsə yà', yà' sə kək weŋ. Wèŋ riŋtse' də gaŋ ŋkum sè Nwi sə yà' kɔp vè weŋ laŋ.> ¹² M̄ tsok fa weŋ də, nùmbu nè wo sak nzeŋgònə fana anə boŋ ghak bohòlak Sodòm nè noŋsə nsàp lak ànə.

¹³ <<Wèŋ b̄u Corazi, wèŋ cu b̄u! Wèŋ b̄u Bèsadà, wèŋ cu

† 9:55 9:55 Nwàak mok sè zəm cu sè wo à ka ŋgo ncèp ènə nja gesè: nè duk də, <<Wèŋ ka nsàp yòŋsə nè wèŋ sə cèp bə zəŋ ànə riŋ. Mù nè m̄ mo ŋwè, mù a ka ŋgòbɔpsə yòŋsə ŋwè və, mù a vè ŋgòlɔŋsə wo lɔŋsə.>>

sə' bup! A ve'nə būsə nsəap bum manɣəŋgəeŋ sə wo a gū tsə' fa weŋ yà'a, wo ànə gū tsok fa-a yà' bohòbūu Tayà bə Sidòn wəŋ bwèrɛ də wo a kupsə, nə bwi fa bup awo ŋkwèŋ tɛ, nə ni tse' gaa cək, nə yok və. ¹⁴ Numbu nè wo nə sak nzeŋgòn fana anə boŋ ghak bohòbūu Tayà bə Sidòn nə noŋsə weŋ. ¹⁵ Wèŋ būu Kapanum, wèŋ a sə neni' co wèŋ də wèeŋ kok lo mubu à? Wèeŋ nə lo tsətoŋ mvwe' ŋgə' ve'ɛ bòn.

¹⁶ <<Nwə nè yi yuk-a weŋ, ye də yi yuk m. Nwə nè yi dzeen-a weŋ, ye də yi dzèeŋ m; nə ye də ŋwə nè yi dzeen-a m, ye də ŋgəŋgəŋ dzèeŋ ŋwə nè yi a tum və m nə.>>

Būu Sə Hum Samba-Ncòp-Ba Sə Wèŋ Bwiŋ Vəð
(Mat. 11:25-27; 13:16-17)

¹⁷ Būu sə hum samba-ncòp-ba sə wèŋ à bwiŋ və bə kwəkwa. Wo à duk də, <<Tà, yòŋsəə ze' wèŋ ye bohòvəs yusə wà būu liŋ yo.>>

¹⁸ Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Mù yə Satà ŋga yi sə gbù tsə mubu co mbàŋ sə ba'a tsə yi. ¹⁹ Yeè, mù a fa weŋ nàŋ ŋgògì cà mənə no bə ŋgam wèŋ, nə ye nàŋ ŋgògha' nàŋ sə būu sə wo bəŋgə weŋ tse' yà' pwe'fo'. Kaco yumok gū lok weŋ yeŋ. ²⁰ Nə yeè nə də kà də wèeŋ sə kwa də būsə ze' wèŋ sə wəp weŋ duk, wèeŋ kwa lɛ būsə də wo còm nòŋsə liŋ awèŋ mubu.>>

²¹ Ghà ànə à ye, Yòŋsə nè Rəreŋ nə gū Jisòs yi rwiŋ bə kwəkwa fana yi cep duk də, <<Mù kwasə wu tɛ', nè wu Tà mubu bə sə nze nə, būsə wù a swihi gesə bum yè'sə bohòŋgaa ŋkərə wèŋ, nə niŋ fa yà' bohòbwe sə ləə wèŋ. A zinə Tɛ', wù a gū yè'sə mvmvə'nə yà' a bókòk wu sə vəə wù ve'nə. ²² Tɛ' am a fa wes mū bum pwe'fo'. Nwə nəmòk ka mwe nə riŋ, ri

mègù yi Tɛ' nə. Nwə nəmòk ka Tɛ' nə sə' riŋ, ri mègù yi mwe nə, nə ye būu sə mwe nə dzəm də yi niŋ tsok fa yà'wèŋ sə.>>

²³ Anə geŋ yi būeŋ duk swihi fa ŋgaa faak ye sə wèŋ duk də, <<A reŋsi bohòŋwə nè yi yə bum sə wèŋ sə yə yè'sə! ²⁴ Mū tsok weŋ də ŋgaa tsòhòbum Nwi wèŋ, nə ye bə bə ŋkəŋkum wèeŋ ŋkūuŋntɛŋ sə wo a dzəm ŋgòyə bum sə wèŋ yə yè'sə, nə kà mandzə nə tse'. Wo dzəm ŋgòyuk bum sə wèŋ sə yuk yè'sə, nə kà yà' sə' yuk.>>

Gbu' Nwəə Samariya Nə Bəboŋ Nə

²⁵ Ngà yə'rə fa bwiŋ lək mòk à lòkok də yi bəə ja'a Jisòs nə fana yi fek nà' də, <<Cicà, yusə aco mù gū yè'sə yà, ya mū kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nə ɛ?>>

²⁶ Jisòs fek busə bwi nà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə lək də yà? Wu tagə nja da?>> ²⁷ Ngà' nə duk də, <<Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwi yòbə ntum yòpwe'fo', dzəm yi bə yòŋsə yòpwe'fo', nə ye bə ŋàaŋ yo pwe', nə ye bə ŋkərə yòsə' pwe'fo', fana nə dzəm moma yo co mvə'nə wù dzəm ni' yò.>> ²⁸ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù cèp bəboŋ laŋ; gū ve'nə ya wu nə tse' lùŋ.>>

²⁹ Ngà' nə à dzəm də yi niŋ tsok də yi ŋwə nè bəboŋ, fana yi fek fe'lə Jisòs nə də, <<Moma am nə yè'sə ndà?>> ³⁰ Jisòs tsok busə fa yi gbū' mòk də, <<Nwə nəmòk à tsə mū Jòrosalèm ŋgòlòJèrikù. A kə wès mandzə, ŋgaa yə wèŋ ko fweŋ fis yi cək pwe', nə ləp yi. Wo me'rə mak noŋsə yi ŋga yi sə tūhū mègù mok ŋgwàŋ, nə lo yu awo. ³¹ Mvək à càa, ŋgà fa satikà' mòk à sə yù tsə lòsə' mandzə ànə. Yi ànə ye nà' ŋga nà' nòo fana yi lək ca yuye ndzə ŋgū mandzə. ³² Nwəə Levì mòk à gū sə' ve'nə. Yi à kə dzèŋ fo', nə ye ŋgà' nə

mvè'nè nà' nòo fana yi ca yuye ndzə ɲɔwɛ̃. ³³ Nwè Sàmariyà mòk à vè ye fo', nə ye nà', fana nə koksə manziɲ bohònà'. ³⁴ Yi geɲ fo', nə gesə fa nà' mve' bə rùk ndzənə mvwe' nà' sə, nə kiɲ lok fa nà'.† Yi le' koksə naaɲ nà' mənə nàmbà'rè ye, nə jəɲ lo nà' mvwe' ndap nəmòk nə ɲwée nòoɲ mbwa yi lak, nə sə jəɲ ɲkərè bohònà' fo'. ³⁵ Tsok à rəɲ, yi fis mbàm ncùhù ba, nə fa ɲgà ndap nə. Yi duk fa ɲgà ndap nə duk də, <Sə kək fa mɛ yi bəboɲ. Mɛ bwiɲ foho vè fana mù lak fəsə fa wu mbàam sə wù bupsə yà' bùu yi pwe'.> ³⁶ Bohòbùu sè te' yè'sə, wù tsəm də ɲwè nè yi à nitsə' də yi moma bə ɲwè nè ɲgàa yè wèɲ à lèp yi nə yè'e nè fò?>> ³⁷ Yi duk də, <<A ɲwè nè yi à tse' koksəmanziɲ bohònà' nà'a.>> Fana Jisòs duk fa nà' duk də, <<Dù a, nə kə gù yòsə' ve'nə.>>

Jisòs Kə Kə' Yə Mèri Bə Matà

³⁸ Jisòs bə bwe ye wèɲ à sə lòo fana wo kə dzeɲ mvwe' lak mòk. Nwà mòk à ye fo' nè wo to liɲ ye də Matà. Nwà ènə à fa Jisòs mvwe' nòoɲ munda'à yi. ³⁹ Yi ànə tse' moma ye mòk nè wo to yi də Mèri. Mèri nə à kə cu ɲɔw ni' Tà ànə, nə sə yu'rə yusè nà' sə yə'rə fa bwiɲ sə. ⁴⁰ Matà ye də fàk yam bohòyi wùriɲ fana yi kə duk fa Jisòs də, <<Tà, wù yə də moma àm me'rə mɛ məmù, fàk sə ghak mɛ, wù kà mbeɲ kom à? Tsok fa yi də yi kə tesə mɛ.>>

⁴¹ Tà nə duk fa nà' də, <<Matà, Matà, wù sə jik, nə sə ye ɲgə' bə bum ɲkəwɛ̃ntən. ⁴² Yu nə nà' tse' gha' fàk, a yu nə mò'fis. Mèri cok jə fis ma nə bəboɲ nə laɲ. Kaco mù dzəm də ɲwée fep fis yuk nà' bohòyi yeɲ.>>

* **10:33** 10:33 Bùu Sàmariyà bə bùu Jus wèɲ à sə bàrègè wùriɲ. † **10:34** 10:34 Bùu lak yà'sə wèɲ à sə jəgè mve' bə rùk co ncəp.

11

Jisòs Yə'rə Bə Nzak Piriya (Mat. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Numbu mòk à ye ɲga yi sə leɲ piriya məmvwè' nəmòk, yi ànə mesə fana mo fàk ye mòk və bohòyi, nə duk fa yi də, <<Tà, yə'rə fa ves ɲgòleɲ piriya məmvwè'nè Jon ànə yə'rə fa ɲgàa fàak ye yà'a.>> ² Yi duk fa wo də, <<Wèeɲ cu ɲgòleɲ, wèɲ cep duk də:
<Tè', kəkùksəə ye bə liɲ yo.

Gaɲ ɲkum yo sə və.

³ Fa ves beɲ sè co vès zɛ nùumbu pwe'.

⁴ Swi fa ves bup avès, bùusè vès swi fagè ndàaɲwè pwe' nə yi gùgè ves bup sè'.

Kà ves mvwe' sè cə məmumsə kə tseɲ ves jə lò.>>

⁵ Jisòs duk fa bwe ye sə wèɲ də, <<A duk-a də ɲwè nəmòk mɛɲgorè wèɲ nə aco yi lokok nə tsətsə'rèə tsok, nə kə duk fa ɲge' ye mòk də, <Nge' àm, samsə fa mɛ ntuk bred te', ⁶ bùusè ɲge' àm mòk tesə vè gi fana mù ka yumok co mù fa yi zɛ tse'.> ⁷ Yi duk vesə munda'à anə də, <Kà mɛ ɲgə' fa nòoɲ, mù lok ncù laɲ, ves bwe am wèɲ nònze, kaco mù lokok ɲgòfa wu yumok ɲga'a yeɲ.> ⁸ Mɛ tsok weɲ də a ye-a sè də yi nə kà ɲgòfa nà' yumok bùusè nà'a ɲge' ye lòkok fana bùusè nà' sə leɲ malì gùgɛɲ, yi nə lokok kə fa nà' yusè nà' dzəm sə pwe'. ⁹ Mɛ tsok weɲ də, leɲ Nwi ya yi nə fa wu, làap ya wu nə tse', kùum ya wo nə muk fa wu. ¹⁰ Busè ɲwè nè yi leɲ-a, ɲgèɲgàaɲ nə tse', ɲwè nè yi làp-a, yi nə ye, ɲwè nè yi kum-a, wo nə muk fa ɲwè ànə. ¹¹ A nsàp tè' nə fònə də a ye-a ɲga mo ye leɲ fuk bohòyi, yi kà nà' fuk fa, nə fa nà' no e? ¹² Kènə də yi

leŋ-a mbùm vəp nà' fa yi ŋgam ε?
 13 A ye-a ŋga wèŋ sè wèeŋ bup
 yè'e riŋ ŋgòfa bwe awèŋ bum sè
 bèboŋ, ye də aco Tè' nè mubu nə,
 nə fa Yòŋsè nè Rəreŋ nə bohòbùu
 sè wo leŋ yi sə wèŋ wùriŋ!>>

Jisòs Bə Bezebù

(Mat. 12:22-30, 43-45; Mak
 3:20-27)

14 Jisòs à sə be' fis yòŋsè ze' mòk
 nè yi gùgè ñwè yi kà cù cèp fana
 ze' nə ànə tesè lòo fana ŋgà' nə
 ye ŋgòcèp cù, bwiŋ mərə. 15 Bùu
 mok wèŋ duk yàwo də, <<Yi be'
 figsè ze' sə bə ñaŋ Bezebù nè
 yi ŋkum ze' wèŋ yi nə.>> 16 Bùu
 mok wèŋ sə lap mandzè ñgòbùe
 yi fana wo sə lap də nà'a niŋ tsok
 fa wo maŋgəŋgèŋ mòk nè nà' tesè
 ma mubu. 17 Yi riŋ yusè wo sə
 tsərə sə fana yi duk fa wo duk
 də, <<A ye-a ŋga lak mok ga'a-a
 ba fana ye də yà' kà fàk tse'. Nə
 ye sè' də ndap nè nà' ga'a-a ba, ye
 də nà'a nə gbù. 18 Ye də a ye-a də
 Satà gapsə ni' ye bòp ba fana aco
 gaŋ sè ye sə təŋ yè'sə va? Busè
 wèŋ sè duk də mù sə be' fis ze'
 bə ñaŋ Bezebù. 19 A ye-a də mù
 sə be' fis ze' bə ñaŋ Bezebù fana
 bùu awèŋ wèeŋ be' figsè yàwo bə
 ñaŋ sè ndà? Nsàp fàk bùu awèŋ
 sə, sə nitsè' duk də wèeŋ bə jòŋ.
 20 Mvè'nè mù sə be' fis yà' bə ñaŋ
 sè Nwì fana ye də gaŋ ŋkum sè
 Nwì sə yà' kuəp vè bohòwèŋ laŋ.

21 <<A ye-a ŋga ŋgà ñaŋ nè yi
 tse' bum dzè' ŋap sə sónto' ye yi
 fana ye də bum ye pwe' cu bèboŋ.
 22 Fana a ye-a ŋga ñwè nəmòk nè
 nà' gu ghak yi və-a, nə lu bə nà',
 nə ghak yi fana yi nə fep jəŋ bum
 dzè'e ye sè yi anə sə naŋ tu bə
 zeŋ sə, nə gapsə bum ye sə yi tse'
 sə bə ŋge' ye wèŋ.

23 <<Ñwè nè yi ka-a vesi yeŋ, ye
 də yi sə bèŋ m. Nwè nè yi sə kà-
 a vesi te'e benè ye də yi sə sèsè ye
 sèsè.

24 <<A ye ŋga yòŋsè ze' tesè
 ndzə ni' ñwè fana yi gihi ca
 mvwe' nze jì ndzəp, ñgòlap
 mvwe' sè yi yòŋsə fo'. Yi kà
 mvwe' sè co yi yòŋsə yə fana yi
 duk də, <Mù nə bwi foho lo fe'lə
 mvwe' ndap àm nè mù a tesè fo'
 nə.> 25 Yi bwi foho vè-a, nə ye
 ŋga wo kùrə nà' nə guhù tsərə
 nà' bèboŋ, 26 fana yi lo, nə kə to
 jəŋ və yòŋsəə mok sàmba, sè wo
 bup casə yi wo. Wo nə ni cum
 məm mvwe' ndap nə. A ye ve'nə
 fana ncu ñwè ànə nè maŋkwèŋ
 nə, nə bup casə nè ànə ye to
 mantombi nə.>>

27 Jisòs ànə cep bum yè'sə fana
 ñwà nəmòk nè yi ànə ye maŋgorè
 bwiŋ fo' cep fis də, <<A reŋsi
 bohòvəəm sè yà' à dzə wu, nə ye
 mbwi sè wù à no!>> 28 Yi duk bwi
 ye də, <<Reŋsi nə le bohòŋwè nè
 yi yuk ncèp Nwì, nə nonjsə nà'.>>

Bwiŋ Dzəm NgòYə Maŋgəŋgèŋ

(Mat. 5:15, 6:22-23, 12:38-42;
 Mak 8:11-12)

29 Bwiŋ ànə sə yam ghaha fo'
 ghaha fana Jisòs ye ŋgòcèp də,
 <<Bùu sè niè' yè'e wo bùu sè
 bup, wo sə dzəm ŋgòyə yumok
 sè maŋgəŋgèŋ. Mù nə kà wo
 maŋgəŋgèŋ gù nì tsè' fa, anə
 megu maŋgəŋgèŋ nè Jonà nà'a.
 30 Busè mvè'nè Jonà nə ànə ye
 co maŋgəŋgèŋ mòk ñgònìŋtsè' fa
 bùu Nenevi yà'a fana mùu mo
 ñwè, mù nə ye sè' ve'nə bohòbùu
 yè'sə. 31 Numbu nzak nə ye,
 ŋkum nè yi ñwàŋwè nè yi à tesè
 vè mvwe' lak Sibà nà'a nə cep bup
 bohòbùu sè ŋga'a yè'sə də wo
 gbù nzak. Busè yi à tesè vè mvwe'
 sè nzeŋgòŋ nə lèsə, ñgòkè yuk
 nsàp ŋkərə nè Sòlomù à tse' fana
 yeè, yumok sè yà' ghak Sòlomù
 nə ŋga'a yè'. 32 Numbu sak
 nzak ye fana bùu Nenevi wèeŋ
 nə lokok duk fa bùu sè niè' yè'sə
 wèŋ də wo gbù nzak. Busè Jonà

ànə tsoho, wo kupsə ntəm; fana yumok sè yà' ghak càsə Jonà nə nga'a yè'.

³³ <<Wo bwe'-a laàm, kaco wo swihi nà' swihi kè wo jəŋ nà', nə tes gesə sənə kùŋ yeŋ. Wo nə tes nà' mvwe' sè jəja ya bwij sə ni vèə wo sə ye mareŋ nə.³⁴ Lis yo mareŋ nə ndzə ni' wù yi. A ye-a nga lis yo bəboŋ fana ye də ni' yònə, nə rwiŋ bə mareŋ. Yà'a sè' də a ye-a nga lis yo ka bəboŋ yeŋ fana ye də ni' yòrwiŋ bə mandzəm.³⁵ Ye də wèeŋ jəŋ ŋkərə, bwèrə mareŋ nə ndzə ni' wèeŋ nə buuŋ mandzəm.³⁶ Fana ye də a ye-a nga ni' yòpwe'fo' rwiŋ mègù bə mareŋ, də mandzəm nja mvwe' mok bùə, fana ye də nà'a nə ye pwe' mareŋ anə, co mvə'nə mareŋ laàm reŋgə yà'a.>>

*Jisòs Duk Fa Bùu Faràsi
Nə Ye Ngàa Yə'rə Lùk Də
Wo Ngàa Tè'əŋkup*

(Mat. 23:1-36; Mak 12:38-40;
Luk 20:45-47)

³⁷ Jisòs anə sə cep fana ŋwəə Faràsi mòk duk nà' də bə nà'a kə zə beŋ. Fana yi lo kə cum tsoŋ də ya bə nà'a zə. ³⁸ Nwəə Faràsi nə à mərə ve'e mvəsə yi à yə də Jisòs ànə zə nga yi ka mvə'nə wo cùkgə ŋkuŋ nə sə zə yumok sə cuk. ³⁹ Anə geŋ Tà Jisòs duk fa nà' də, <<Wèŋ bùu Faràsi, wèeŋ cùkgə yàwèŋ ŋkwèeŋ ngàp bə ŋkwèeŋ tasà, fana rwiŋ cum ma sə tsətsə'rə wèŋ anə ngwap bə wa bum bwij. ⁴⁰ Wèeŋ ləm! Nwə nə yi ànə gù ŋkwèŋ nə à ka ma sə tsətsə'rə sè' yi gu à?⁴¹ Wèeŋ fa-a ngàa jŋ wèŋ mbo sənə ngàp nə fana ye də yusə yà'a ma nə njàwèŋ pwe' mok rərəŋ.

⁴² <<Wèŋ bùu Faràsi, wèŋ cu bup. Wèeŋ jəgə ŋkərə ngògəpsə fa Nwi bwe mvuu bum sè jo ye'e pwe'fo' ma nje, nə me'rə nonjə

ngòfàk bə zinə, nə ye ngòdzəm Nwi ve'nə. Anə ye co wèŋ sə gu yà'sə, nə kà mok sè' mè'rə màk. ⁴³ Wèŋ bùu Faràsi, wèŋ cu bup! Wèeŋ dzèŋ māmvwè' ndap piriya fana wèŋ sə dzəm dzòok sè bəboŋ, wèŋ sə dzəm sè' də bwij sə cep sə wèŋ munteeŋ bə wəwəp wuriŋ. ⁴⁴ Wèŋ cu bup bùusə wèeŋ co sèe sè bwij sə kà yà' yə fana wo sə gi ca mbwa, nə kà ri.>>

⁴⁵ Anə geŋ ngà yə'rə fa bwij lùk mòk duk də, <<Cicà, wu cep ve'nə, ye də wù sə yà' vès sè'.>> ⁴⁶ Jisòs duk bwi fa nà' də, <<Wèŋ ngàa yə'rə lùk, wèŋ cu sè' bup bùusə wèeŋ jə bum sè yà' rwi' ve'e co ŋwè kà bək to, nə sə naaŋ fa bwij. Wèŋ kà yàwèŋ bum sə bə ndubo àwèŋ nə mò'fis jwèŋ ja'a lok. ⁴⁷ Wèŋ cu bup, bùusə wèŋ sə ci tsə'rə sèe ngàa tsòhòbum Nwi sè ànə zə wo sè' tè' awèŋ. ⁴⁸ Ye də wèŋ dzəm də yusə tè' awèŋ ànə gu sə bəboŋ bùusə wo à zə wo fana wèŋ ci yàwèŋ sèe sə. ⁴⁹ Ye də nà'a njo nə ŋkərə Nwi sə cep də, <Mə nə tumsə fa wo ngàa tsòhòbum Nwi bə ngàa ntum wèŋ. Wo nə zə mok, nə yeŋsə mok wèŋ ngə'.> ⁵⁰ Ya nduəm ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ sè yà' ànə fe'e mvə'nə nzeŋgòŋ à yè yèe pwe'fo' nə ye ndzə bohòbùu sè niè' yè'sə. ⁵¹ Ye jəŋ bə nduəm Abè kə dzeŋ mū ni' Sàkəriya nə wo à zə yi mətətsə'rə kəm nə wo tēŋgə satikà' mbwa bə mvwe' sə rərəŋ sè mū ndap Nwi nè ghan sə. A zinə də wo nə fek nduəm awo sə bohòbùu sè niè' yè'sə.

⁵² <<Ngàa yə'rə lùk, wèŋ cu bup, njo nə wèŋ a jə lòksə ki sè ngòmùk ncuu ŋkərə bə zeŋ sə. Wèŋ bə tu awèŋ, wèŋ a ka ni, fana nə lok bwi fa bùu sè wo à sə ni sə mandzə.>>

⁵³ Jisòs ànə me'rə fa'nə fana ngàa yə'rə lùk bə bùu Faràsi sə wèŋ sə sa'rə yi nə ne' tse' yi bə cù

cùk, də ya nà'a cəp bum ɲkùuɲ. ⁵⁴ Wo sə bʉə̀ yi ve'e də ya wo ko yi bə yumok sə bʉp sə̀ yi cəp-a na.

12

Ka Bə̀boɲ NgòGù Basə Yumok Basə Yeɲ

(Mat. 10:19-20, 26-33, 12:32)

¹ Ghà ànə̀ à ye ɲga bwiɲ kə̀ benə̀ ve'e ncùhù ɲkùuɲntɛ̀ɲ, nə̀ sə̀ nɛ̀ ca mok mu ni'ì bə̀ kù fana Jisòs ye ɲgòtsə̀ to fa ɲgàa faak ye wèɲ də̀, <<Wèɲɲ jə̀ɲ ɲkə̀rə̀ bə̀ yis bʉu Farasi wèɲ. Mù sə̀ duk yè'sə̀ mʉmʉvə̀'nə̀ wo gù basə̀ ke'gè̀ bum awo yà'a. ² Yumok ka sə̀ də̀ bwiɲ à sè'lə̀ lok yà' də̀ wo nə̀ kà yà' ye yeɲ. Yumok ka sə̀ wo a swiɲi yà' də̀ bwiɲ nə̀ kà yà' riɲ yuk sə̀ yeɲ. ³ Ye də̀ yusə̀ wu cəp-a yà' ndzə̀ ndzəmè̀, yà'a nə̀ kə̀ yuhu mʉwe' marɛ̀ɲ. Yusə̀ ɲwè̀ lărə̀ swiɲi yà' mà mbwèndap fana wo nə̀ fu yà' ma mʉ ndùndap.

⁴ <<ɲge' am wèɲ, mʉ tsok weɲ də̀ kà də̀ wèɲɲ wəp bʉu sə̀ wo zə-a ɲgùpni' fana wo kà yumok ɲgògù fe'lə̀ bohòwù tse' yà'a duk. ⁵ Mʉ tsok fa weɲ ɲwè̀ nə̀ aco wèɲ wəp yi nə̀. Wəp Nwi nə̀ yi zə̀ wes fana yi tse' mali ɲàɲ ɲgògèsə̀ wu mʉwe' ɲgə̀' nə̀ sə̀ misə̀ nà'a. Mù sə̀ tsə̀' weɲ zinə̀ də̀ wəp yi ànə̀. ⁶ Wo kà ləɲbu tɲɲ dolà ba sèɲgə̀ à? Nwii kà nə̀ mò'fis swigè̀. ⁷ Nùəmtu sə̀ mʉ tuhù wèɲ yè'e, yi a ta yà' ta. Ye də̀ wu kà yumok wəp, bʉusə̀ wù yam ghak ləɲbu kè̀ ɲkùuɲntɛ̀ɲ laɲ.

⁸ <<Mʉ tsok fa weɲ də̀ ɲwè̀ nə̀ yi cəp fis-a jəja mʉwe' bwiɲ də̀ yi ɲwè̀ àm fana mù mo ɲwè̀, mʉ nə̀ kə̀ duk fa yi sə̀ ve'nə̀ mantombi masinjàa Nwi wèɲ. ⁹ ɲwè̀ nə̀ yi bèn-a mʉ mantombii bwiɲ fana mʉ nə̀ kə̀ bèn yi sə̀ mantombi masinjàa Nwi wèɲ. ¹⁰ ɲwè̀ nə̀ yi bʉpsə̀ liɲ am, nə̀ mʉ mo ɲwè̀ fana wo nə̀ swi fa yi yà'; ɲwè̀

nə̀ yi bʉpsə̀-a liɲ Yòɲsə̀ nə̀ Rəreɲ nə̀ fana kaco wo nə̀ swi fa yuk yi yeɲ. ¹¹ A ye-a ɲga wo jə̀ lo wu mʉmʉwe' ndap piriya, nə̀ ye bohòbù ɲkə̀ɲkum nə̀ ye bə̀ bʉu sə̀ wo sakgè̀ bum wo fana wù kà də̀ wu sə̀ jik də̀ wu nə̀ cəp fəsə̀ yàɛ, kè̀ də̀ wu nə̀ duk yè'sə̀ dale duk. ¹² Bʉsə̀ Yòɲsə̀ nə̀ Rəreɲ nə̀, nə̀ tsok fa wu yusə̀ wu cəp sə̀ sə̀ ghà nà'nə̀.>>

Gbu' Ngà Ghàk Nə̀ Yi A Ye Ləm

¹³ ɲwè̀ nəmòk à ye mʉtsətsə'rə̀ bʉu sə̀ wo à benə̀ wùriɲ sə̀, nə̀ duk vesə̀ fa nà' də̀, <<Cicà, duk fa moma am də̀ yi gapsə̀ bum mfə̀ tè' am vesì.>> ¹⁴ Jisòs duk fəsə̀ fa nà' də̀, <<ɲgàta, ɲwè̀ nə̀ yi a gù mʉ də̀ mʉ sak fa weɲ ɲzak kə̀ mʉ gapsə̀ fa weɲ bum yè'sə̀ ndà?>> ¹⁵ Ànə̀ geɲ yi duk fa bʉu sə̀ fo' sə̀ wèɲ də̀, <<Wèɲɲ jə̀ɲ ɲkə̀rə̀ ɲgòwa bum bwiɲ, bʉusə̀ yòɲsə̀ ɲwè̀ ka bʉu bum sə̀ də̀ yi tse' yà' ɲkùuɲntɛ̀ɲ yeɲ.>> ¹⁶ Fana yi mak fa wo gbu' nè'e də̀, <<ɲgà ghàk mòk ànə̀ tse' nzum sə̀ bum ànə̀ tesə̀ mbwa wùriɲ. ¹⁷ Yi ye ɲgòtsə̀rə̀ də̀, <Mù ka mʉwe' sə̀ co mʉ ɲòɲsə̀ wes zuzʉ am yè'e tse'. Mʉ nə̀ gu kok yè'sə̀ vale-ò?> ¹⁸ Yi duk də̀, <Mù nə̀ gu le ve': mʉ nə̀ kuəmsə̀ mak tàap am, nə̀ ci sə̀ ghan, ya mʉ gesə̀ zuzʉ am bə̀ bum am pwe' mbwa. ¹⁹ Fana mʉ nə̀ duk fa ni' àm duk də̀, mù tse' zuzʉ nduk co mù zʉ yà' lùumɲgòɲ ɲkùuɲntɛ̀ɲ; cum yòɲsə̀ yuyo, zʉ, no, nə̀ sə̀ roɲ.> ²⁰ Ànə̀ geɲ Nwi duk fa yi də̀, <Ləm yu ènə̀, yòɲsə̀ yòo nə̀ me bə̀ ndzəm nə̀ ntinə̀ nè'e. Bum sə̀ wù fàhʉ yà'sə̀ nə̀ ye mok sə̀ ndà? > >> ²¹ Jisòs duk ləsə̀ də̀, <<Yà'a mʉmʉvə̀'nə̀ yà' cu ve'nə̀ bohòɲwè̀ nə̀ yi kotse' bum ghàk, nə̀ kà ɲgà ghàk bohòma nə̀ Nwi ye.>>

Fa Ntʉm BohòNwi, Nə̀ Kà Bʉu Yusə̀mok Sə̀ Jik
(Mat. 6:25-34)

22 Jisòs à duk fa bwe ye wèñ duk dè, <<Kà dè wèñ sè jik bə yònsəə awèñ dè mɔ nə zɔ kok yàɛ, kènə bə ni' yòdə wu nə ni kok yàɛ-òduk. 23 Bɔsə yònsə ghak beñ fana ɲgùpni' ghak cək sè'. 24 Wèñ kuk ja'a na ɲwəñwe', wo kà bigè nə kà sè' kɔp loksə. Wo ka tàp tse', nə kà zok sè' tse', fana Nwi sə fa wo zuzu. Ghak ye'sə wèñ kè swiñ ɛ? 25 A mɔñgorè wèñ ndà, nə də aco yi naan gesə nùumbu mok mənə nùumbu ye də bɔusə yi jik ɛ? 26 A ye-a də kaco wù gɔ to yumok bə nə nà'a jo nà'nə yeñ, ye də wù sè jik bə mok bɔu yà? 27 Tsərə-a bə nzàamɲgan sè yà'a fomgè ye'e mɔmvə'nə yà'a kùkgè è. Wo kà ndap canşəgè, nə kà cək sè' ba'. Mɔ tsok fa weñ də a mègù-a sè Sòlomù, nə yi à tse' bum mañgəñgèñ nà'a, yi à ka cək co mòk nè mò'fis ve'nə ni yuk. 28 A ye-a ɲga Nwi ni fagè ɲgan sè yà'a təəñ fə ɲgəà ntinə, a ye zòn ɲga wo tən səsə yà' lan sə ve'nə, ye də aco yi ni fa wesə weñ cək yàwèñ ye'sə nsap nə fò? Bɔ am a, dzədzəm àwèñ momjo! 29 Kà də wèñ sə tsərə də mɔ nə zɔ yà, mɔ nə no yà? Kà də wu sè jik duk. 30 Bɔu sè sə nzenğònə lapgè yàwo nsap bum yà'sə; fana Tè' awèñ riñ duk dè wèñ tse' ɲgòtse' bum ye'sə sè'. 31 Yusə də wèñ lap le gan ye sə, ya bum ye'sə nə ye sè' sè yàwèñ.

Tse' Ghàk Ma Mɔbu
(Mat. 6:19-21)

32 <<Bwe sè mɔ gùmsəgè weñ, wèñ kà wəp bɔusə Tè' àwèñ nə sə dzəm bònşə wùriñ ɲgòfa weñ gan ɲkum sè ye sə. 33 Wèñ señ bum awèñ, nə fa mbàam sə bohòngàa jìñ wèñ. Wèñ tse' posàa sè kaco yà' reñ yuk yeñ, nə loksə ghàak awèñ mɔbu mvwe' sè kaco yumok gɔ yà' yeñ; mvwe' sè kaco ɲgà yè kə dzeñ to fo' yeñ,

nzək kà yà' sè' zɔ bɔpsə. 34 Bɔsə mɔmvwe' nə ghàak yo cu fana ntəm yòdə nə ye sè' fo'.

Ye Mofàk Nə ɲgà Kà Lo Dzəm
(Mat. 24:45-51)

35 <<Wèñ cum fəfuhè, swi' cək awèñ sə gamè bəbon, nə bwe' tse' laàm awèñ. 36 Wèñ ye co bɔu sè masà àwo nə lo mvwe' ɲkàha gù ɲgòbwiñ vəə, fana wo sə tək nà' də ya nà'a kùm ncù ntən, wo muk fa yi mvèsə. 37 A reñsi bohòbwe fàak sè masà nə bwiñ vəə, fana yi tseñ yà'wèñ ɲga wo cu nca. Mɔ tsok fa weñ zìnə də masà nə nə kiñ tsə'rə cək ye, yà'wèñ cum nze fana yi fa wo zuzu. 38 A reñsi bohòngàa fàak sè yi və-a sè ndzəmè kè tsətsə'rə tsok àlè', nə tseñ wo ɲga wo cu fəfuhè. 39 Wèñ riñtse' yumòk nè' sè' də, a ye-a ɲga tà ɲgà ndap nə riñ-a ghà nə ɲgà yəə nə və, bwèɛ yi kà ndap ye də nà'a ni mbwa mè'rè nonşə. 40 Wèñ nə sə kuk yàwèñ sè' kù'u, bɔusə mɔu mo ɲwè, mɔ nə və ghà nə wèñ ka ve'nə tsərə.>>

41 Pità à fek də, <<Tà, wù sə màk fa gbɔ' nè'e ye'sə bohòvès kè bohòbwiñ pwe' ɛ?>> 42 Fana Tà cep də, <<Mofàk nə yi zìnə nə tse' ɲkərèə ye'sə nə fò? A nə masà ye nə a fa bum sè mɔ nda'à yi pwe' bohònà', nə duk də, nà'a nə sə fa bwe fàak mok wèñ bum zuzu bə mvək nə kəkərè. 43 A reñsi bohòmofàk nə masà ye bwiñ vəə, nà' tseñ yi ɲga yi sə gù mvə'nə nà' anə duk nonşə lo yi sə. 44 Mɔ tsok weñ zìnə də, masà nə nə fa nsap mofàk ànə ɲan ɲgòkotse' bum ye sè yi tse' pwe'fo' nà'. 45 A ye-a ɲga mofàk nə duk-a də, <Masà àm nə nə kà ntəntən bwiñ fohòvə,> nə yeto ɲgòlèp bwe fàak sə mbəmbam bə sè bəba sə wèñ, nə zɔ, nə no juhu rùk, 46 fana masà ye nə bwiñ fohò vè nùumbu mòk nə mofàk nə nə sə

ka tsərə fək, nə ye bə mvək nè yi ka sè' riŋ, fana masà nè nè gbe' ci'lə nà' ba, nə nonjsə be'lə yi bə bũũ sè wo ka zinə tse'. ⁴⁷ Mofək nè yi riŋ yusè masà ye dzəm də yi gũ yà', nə kà də yi yeto ngògũ yà' duk fana wo nè ləp yi cùu ŋkwès ŋkũũntɛŋ. ⁴⁸ Nwè nè yi anə ka ye riŋ, nə gũ yumok sè co wo ləp yi bũũ zeŋ nè bup fana wo nè ləp ghasə yi ye ŋgwàŋ. Nwè nè Nwi a fa bohòyi ŋkũũŋ fana Nwii nè dzəm bohòyi sè' ŋkũũŋ. Nwè nè Nwi a nòŋsə ndzə bohòyi ŋkũũntɛŋ fana Nwii nè kək bohòyi sè' ŋkũũntɛŋ anə.

Jisòs Nə Gũ Bwiŋ Wo Ga'a
(Mat. 10:34-36, 16:1-4)

⁴⁹ <<Mũ a vè ngòkè tɛŋ gèsə mis sənə nzenjònə. Yà' sè bòmũ də anə ye co mis nè kũə ŋga'a laŋ. ⁵⁰ Mũ tse' bəpte nè ngòbəptesə nà', tse'ŋga mũ bəptesə wes nà' ŋkuŋ ntəm fi mũ! ⁵¹ Wèŋ tsəm də mũ a vè sè nzenjònə anə ngòjə vè fifi à? Hai' ka ve'nə yeŋ, mũ tsok weŋ də mũ a jə vè gègəpsə. ⁵² Busè ye jəŋ ŋga'a nè lo mantombi, bwiŋ tɛŋ sè wo cugè ndap mò'fis nè ga'a. Bwiŋ tɛ' nè tse' cùu sè zok bə bũũ sè ba, sè ba tse' bwi yəwo zok bə sè tɛ'. ⁵³ Wo nè ga'a, tɛ' wèŋ sè dzeen yusè bwe mbəmbaam awo wèŋ sə tsərə fana bwe mbəmbam sə, sə dzeen sè tɛ' wèŋ. Ma sə dzeen sè mo ye nè ŋwàŋwè, mo ŋwàŋwè sə dzeen sè ma. Maligũ sə dzeen sè ŋwegũ, ŋwegũ sə dzeen maligũ nè sè'.>>

⁵⁴ Jisòs à duk fa bwiŋ duk də, <<Wèŋ yəgè ŋga mbək yəəŋ ma nconùm fana wèŋ də, <Mbũũŋ nè li>, nà' li sè'. ⁵⁵ Wèŋ yuk ŋga fəfə bwiŋ nè kəkək fana wèŋ duk də, <Lùm lòo>, lùm nè lo sè'. ⁵⁶ Wèŋ ŋgàa tɛ'əŋkup! Wèŋ riŋ mègũ ngòkək gèsə mũbu, nə ye nzenjònə, nə sə cep də anə ye

ŋga'a ve'ɛ, nə kà bum sè yà'a niè' yè'e rɛɛŋ bũũ yà?

Kà Də Wu Tək Tətè
Wo Sak Nzak YòSa'a Duk
(Mat. 5:25-26)

⁵⁷ <<Kaco wèŋ bə tu awèŋ sak yusè yà'a kəkurè yeŋ yè'sə bũũ yà? ⁵⁸ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk somsə wu mũ kot fana wù lap mandzè gũgũŋ də wenə mesə nzak nè ŋga wèŋ cu ntòmandzè. Ya ŋga yi kà wu bohòŋgà sak nzak jə lò. Busè ŋgà sak nzak nè fa wu bohòŋgàa tàm wèŋ, fana ŋgàa tàam sə nisə wu ndap-ndzəm. ⁵⁹ Mũ tsok fa weŋ də kaco wù tesə yeŋ, tse'ŋga wù làk wes mbàm nè wo tiŋ fa wu nè pwe'fo'.>>

13

Me'rə NgòGũ Bup Bwèrɛ Wèŋ
Kpũ Sè'

¹ Ghà ànə à ye fana bũũ mok wèŋ à ye fo' sè wo à tsè' fa Jisòs bə nzak bũũ Galili mok sè Palé à zə yà', nduəm awo torə bə nduəm nàam sè wo à sũə yà' ngòfa Nwi satikà' bə zeŋ. ² Anə geŋ Jisòs fek wo də, <<Wèŋ tsəm də bũũsə bũũ Galilii yà'sə wèŋ kpũ nsàp kpũ ŋgə' ànə ve'nə ye də wo gũ ghakgə bup wo, nə nonjsə bũũ Galilii mok sə wèŋ pwe' à? ³ Hai' ka ve'nə yeŋ. Mũ tsok weŋ də tse'ŋga wèŋ kupsə, nè bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ bwèrɛ wèŋ nè kpũ sè'. ⁴ Bũũ sè hum-ncòp-fwame' sè ndap nè nà' à sàp lòmabu wùriŋ à kəəŋ zə wo Silòm yà'a, wèŋ tsəm də wo à sə gũ bup wo, nè ghak casə bũũ sè wo cu mvwe' lak Jòrosalèm pwe' wo à? ⁵ Mũ tsok weŋ də ka ve'nə yeŋ. Tse'ŋga wèŋ kupsə, nè bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ bwèrɛ wèŋ kpũ sè'.>>

Gbũ' Tũ Nè Nà' A Ka Zəm Nə
⁶ Anə geŋ Jisòs tsok fa wo gbũ' nè'e də, <<Nwè nəmòk à bi tes tu

fik m̄ nzuù yi. Yi s̄ v̄ fo' d̄
 yi k̄ kw̄iŋ j̄əŋ ŋgw̄i fik n̄ fana
 yi k̄ n̄ mò'fis kw̄i yuk. ⁷ An̄
 geŋ yi duk fa bohòŋw̄è n̄ n̄'a
 k̄k faḡè yi nzum ye s̄ d̄, <A
 ŋga'a lùumŋòŋ t̄' m̄v̄'n̄è m̄
 lapḡè fik m̄ t̄h̄ f̄eŋ, n̄ k̄
 mò'fis ȳ yuk. Gb̄' m̄k n̄', n̄'
 s̄ ḡ b̄ps̄ nze n̄ fo' w̄ v̄'n̄
 b̄u ȳ?> ⁸ Ŋḡ k̄k nzum n̄ duk
 fa n̄' d̄, <Ŋkw̄à'ŋw̄è, m̄'r̄ tes
 n̄' lùumŋòŋ n̄'e v̄'n̄ nt̄eŋ. M̄
 n̄ tun̄ mbw̄è n̄, n̄ ges̄ ḡp̄ ca.
⁹ Lùumŋòŋ n̄ n̄' t̄s̄ n̄'a, a ye-a
 ŋga n̄' z̄m fana ye d̄ a b̄b̄on̄;
 n̄'a k̄-a z̄m ŋkuŋ w̄ gb̄' mak
 n̄'.> >>

*Jisòs Ḡŋs̄ə Nw̄à N̄è Yi K̄à Ḡiḡè
 N̄umbu Dz̄è*

¹⁰ Jisòs à s̄ ȳ'r̄ə b̄w̄iŋ n̄umbu
 dz̄è mòk m̄m̄vwe' ndap p̄riȳà.
¹¹ Nw̄à n̄mòk à ye fo' n̄è yi à
 t̄s̄' ȳòŋs̄è n̄ b̄p̄, n̄ n̄' à s̄
 ḡè yi, yi s̄ yaan̄ m̄n̄è lùumŋòŋ
 hum-ncòp-fwame'. Nw̄à n̄ à z̄on̄
 ns̄ap n̄è co yi k̄ m̄ts̄è r̄er̄əŋ t̄əŋ
 lok f̄k̄. ¹² Jisòs àn̄ ye ges̄ə ŋw̄à
 n̄ fana yi to n̄', n̄ duk fa n̄'
 d̄, <<Mamwe, w̄ ḡ'a w̄eŋ ȳiya
 ȳon̄à'a laŋ.>> ¹³ Fana yi naan̄
 fa n̄' bo, ŋw̄à n̄ t̄əŋ kok mok
 r̄er̄əŋ gh̄à àn̄, n̄ kwas̄ Nw̄i.

¹⁴ Ŋkw̄à' ŋw̄è n̄ m̄m̄vwe'
 ndap p̄riȳà n̄ à j̄ok v̄'e d̄ Jisòs
 ḡŋs̄ə ŋw̄è n̄umbu dz̄è, n̄ duk
 fa b̄u s̄ fo' s̄ w̄eŋ d̄, <<A t̄s̄'
 n̄umbu nt̄uŋfu s̄ aco a ḡ f̄k̄
 ca. W̄eŋ s̄ v̄ n̄umbu ȳ'a s̄ ŋga
 wo s̄ ḡŋs̄ə w̄eŋ, k̄ n̄umbu dz̄è
 ye.>> ¹⁵ An̄ geŋ T̄à Jisòs cep f̄s̄ə
 fa n̄' d̄, <<W̄eŋ ŋḡàa t̄'eŋkup
 w̄eŋ! Ȳ'e ka s̄ w̄eŋ s̄ a yeḡè
 n̄umbu dz̄è, w̄eŋ s̄ fiŋ fis mb̄on̄
 k̄ m̄vomd̄'e aw̄eŋ m̄vwe' s̄ wo
 ts̄on̄ tes ȳà', n̄ s̄ j̄ə lo wo ŋḡon̄
 ndz̄əp s̄ə ȳeŋ à?> ¹⁶ Ye d̄ ŋw̄à
 n̄'e, n̄è yi mo Abrah̄am, n̄è Sat̄a
 a kiŋ t̄s̄' yi lùumŋòŋ hum-ncòp-
 fwame' èn̄, kaco wo fiŋ fis yi ye

n̄umbu dz̄è ȳeŋ à?>> ¹⁷ Yi à c̄ep
 v̄'e n̄ fana mar̄'e tu ko b̄u s̄ wo
 à s̄ b̄eŋ yi s̄ w̄eŋ pwe'fo'. B̄u s̄
 wo à ye fo' s̄ w̄eŋ à kwa b̄ ns̄ap
 bum man̄ḡəŋḡeŋ s̄ yi à ḡu s̄
 pwe'.

*Jisòs F̄uh̄u Ja'a Gaŋ Ŋkum S̄è
 Nw̄i B̄ə Bum Mok
 (Mat. 13:31-33; Mak 4:30-32)*

¹⁸ Jisòs à duk mok s̄' d̄, <<Gaŋ
 ŋkum s̄è Nw̄i s̄ ȳ'e s̄ co ȳal̄e-
 ò? Aco m̄ f̄uh̄u kok ȳà' ȳ'e s̄
 b̄ə ȳà? ¹⁹ Ȳà'a co m̄ ŋgw̄i t̄
 most̄à n̄'a, n̄ ŋw̄è n̄mòk à j̄ə,
 n̄ bi m̄nzuù yi. N̄' kuk b̄uŋ
 t̄ n̄ ghan̄ fana sw̄iŋ w̄eŋ v̄ k̄ ci
 ndap awo mbwa.>> ²⁰ Jisòs n̄ duk
 s̄è mok d̄, <<Aco m̄ f̄uh̄u kok gaŋ
 s̄è Nw̄i s̄ ȳ'e s̄ b̄ə ȳal̄e-ò? ²¹ Ȳà'
 m̄eḡu co yis s̄ ŋw̄àŋw̄è j̄əḡè ȳà',
 n̄ ges̄ə s̄ən̄ kw̄ees m̄f̄on̄ t̄', n̄
 top ȳà' t̄t̄è ȳà' kok pwe' ȳ'e.>>

*Mandz̄è N̄è N̄'a F̄əfer̄è N̄ə
 (Mat. 7:13-14, 21-23)*

²² Jisòs à ḡi, n̄ s̄ ca ke' m̄vwe'
 buhu lak s̄ə j̄ə b̄ə s̄ə ghan̄ w̄eŋ
 ŋḡol̄j̄ərosal̄em, fana yi s̄ə ȳ'r̄ə
 lo b̄w̄iŋ fo' s̄'. ²³ Nw̄è n̄mòk
 fek yi d̄, <<T̄à, b̄u s̄ wo n̄ t̄s̄'
 l̄uŋ n̄ n̄'a n̄ k̄ m̄è yuk n̄, n̄
 ye megu b̄w̄iŋ j̄ə à?>> Jisòs n̄
 duk fa wo d̄, ²⁴ <<Nikok m̄vwe'
 nc̄u ŋka' s̄ə f̄əfer̄è ȳà'a, b̄u s̄
 b̄w̄iŋ ŋk̄uŋ n̄ lap mandz̄è ŋḡon̄
 lòfo', fana wo k̄ ni to. ²⁵ T̄à ŋḡà
 ndap n̄è lok nc̄u ye fana w̄eŋ
 n̄ t̄əŋ s̄ m̄biŋ, n̄ s̄ kum nc̄u
 s̄. W̄eŋ kum ȳà', n̄ s̄ cep d̄,
 <T̄à mùk fa ves nc̄u.> Yi n̄ duk
 fa w̄eŋ d̄, <M̄ ka m̄vwe' s̄ w̄eŋ
 v̄ə r̄iŋ.> ²⁶ W̄eŋ ye ŋga'a ŋḡòc̄ep
 d̄, <Ves̄uw̄eŋ à s̄ z̄uḡè, n̄ s̄ no
 s̄' m̄vwe' mò'fis; w̄u à s̄ ȳ'r̄ə
 b̄w̄iŋ m̄vwe' mandz̄ə s̄ nt̄ol̄a'à
 v̄es.> ²⁷ Yi n̄ cep ye d̄, <M̄ tsok
 fa w̄eŋ d̄ m̄ ka ȳam m̄vwe' s̄
 w̄eŋ v̄ə r̄iŋ. W̄eŋ coho ges̄ə
 lo ŋḡu ni' m̄ fo', w̄eŋ ŋḡàa ḡu
 b̄p̄ w̄eŋ.> ²⁸ Ȳà'a m̄vwe' s̄ w̄eŋ

nə wəŋ, nə zə nʒòŋ, ŋga wèŋ yə Abràham bə Azik bə Jàkop, nə ye ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ pwe' ŋga wo cu mɔla'à Nwì, fana wèŋ mam yàwèŋ sə mbiŋ. ²⁹ Bwiŋ nə tesə və mvwe' ŋkùup nzenɡòŋ ma kwè fo', nə cum sə zə roŋ mɔla'à Nwì anə. ³⁰ A kə dzèŋ mvè' ànə bùu mok sè wo ŋga'a maŋkwèŋ nə kə ye mantombi; mok sè wo ŋga'a mantombii nə ye mok maŋkwèŋ.>>

Mvè'nè Jisòs Dzəm Lak Jòrosalèm
(Mat. 23:37-39)

³¹ Mvèk ànə à ye, bùu Faràsi mok wèŋ və kə duk fa Jisòs də, <<Lògesə fənə fo', bùusə ŋkum Heròsə ləp mandzə ŋgòzə wu.>> ³² Yi duk fa yà'wèŋ də, <<Dù kə tsok fa kəkərè còp ànə də mù sə be'fis yòŋsəə ze', nə sə luŋsə bwiŋ ntinə bə zòŋ, nùmbu nè te' dzèŋ fana mù mesə fàak am sə. ³³ Fana mù nə sə geŋ mali mantombi ntinə bə zòŋ, nə ye bə nùmbu nè nà' be'ε nə sè'; bùusə ka bəboŋ ŋgòzə ŋgà tsòhòbum Nwì mvwe' mok sə zok nə casə Jòrosalèm yeŋ. ³⁴ Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm. Wèŋ zəgə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə sə tərə ŋgàa gə ntum Nwì wèŋ bə lis. A yè'sə ghè' sù mvè'nè mù sə ləp də mù ko wumsə gesə weŋ ndzə ni'ì mù co məma mvəp sə wumsə bwe ye, wèŋ kà dzəm ε? ³⁵ Bo am ka mok bə lak àwèŋ yà'sə yeŋ. Mù tsok weŋ də, ye jəŋ ŋga'a lo mantombi, wèŋ nə kà mù mok yə fe'lə tətè nùmbu nə wèŋ yə fe'lə mù, ye mok ŋga wèŋ sə duk də, <Nwì se ŋwè nè yi vè mənə liŋ sè Tà nə> ŋkuŋ.>>

14

Jisòs Gũŋsə Ngà Yiya Mòk

¹ Nùmbu dzè mòk à ye, Jisòs lo ŋgòkə zə zuzə məmmvwe' ndap

ŋkwà' ŋwəə Faràsi mòk. Fana bwiŋ sə kək tse' yi ve'ε pap. ² ŋwə nəmòk à ye fo' nə yi à tse' yiya kəkò'rè. ³ Anə geŋ Jisòs fek ŋgàa yərè lùk bə bùu Faràsi wèŋ duk də, <<Lùk dzəm də aco wo gũŋsə ŋwè nùmbu dzè kə njo-ε?>> ⁴ Bùu sə wèŋ kà cù mùk. Fana yi gũŋsə ŋgà' nə, nə me'rə nà' lo. ⁵ Yi fek wo də, <<A fəŋ ndà nè a ye-a ŋga mo ye kə mbòye gbù ni-a sənə wə ndzəp nùmbu dzə, yi kà nà' mvèsə fis-ε?>> ⁶ Wo à ka yusə co wo cep fəsə fa yi tse' lok.

⁷ Jisòs à yə məmmvè'nè bùu sə wo à to wo mvwe' dinà nə sə swè' mēgù mvwe' ncum sə bəboŋ fana yi tsok fa yà'wèŋ ncəp nè'e. ⁸ Yi də, <<A ye-a ŋga ŋwè to wu də wu və mvwe' zə gũu ye fana kà də wu kək mvwe' sè bòghak fo' pwe' zeŋ, nə kə cum fo' duk. Busə kàmòk wo to ŋwè nəmòk nè yi ghak wu ye sè'. ⁹ Yi vəə fana ŋwè nè yi to weŋ ba fo' yi nə, nə kə duk fa wu də, <Lòkok, nə fa mvwe' yà'sə bohòŋwè nè'e.> Fana marè'tu nə ko wu, wù kə cum mok bə dzòk nè nà' ka bəboŋ yeŋ. ¹⁰ A bəboŋ də wo to-a wu, wù kə cum le bə dzòk nè nà' ka bəboŋ wùriŋ yeŋ, ya ŋga ŋwè nè yi to weŋ nə vəə fana yi duk fa wu də, <Nge' àm, lòkok cum lo məmmvwe' dzə' nè bəboŋ nè'e.> Yà'sə nə gũ wu, wù ye co ŋwè nè ghanj mù lisè bùu sè wenə wèŋ cu fo' sə. ¹¹ Busə ŋwè nè yi jə kok lò-a ni' ye mɔbu, wo jəŋ tsoŋ yi sə nze; ŋwè nè yi jə tsoŋ lònì' nje sə nze fana wo jə fis kok yi mɔbu.>>

¹² Jisòs duk fa ŋwè nè yi to bwiŋ dinà nə ye də, <<A ye-a ŋga wù də wu to bwiŋ mvwe' dinà kə mvwe' ŋkək àlè', kà də wu to ŋge' yo wèŋ kə bwema yo, kə njàaŋ yo wèŋ kə ŋgàa ghək sə wenə wèŋ nòkuəp fo' duk. Busə wo nə to fəsə wu sè' fana ye də wo lùk fəsə wu yà'sə laŋ. ¹³ Yusə də wu to bwiŋ mvwe'

dinà fana wù to ngàa jìŋ, ngàa jì bo bə sè jì kù, nə ye sè jì lis wèŋ. ¹⁴ Ya Nwii nə se wu. Busè kaco nsàp bù ènə lak fəsə to wu yeŋ. Nwii nə lak wu ghà nè bùu sè bèboŋ wèŋ lòkok mvwe' kpu.>>

Gbu' Nè Wo A To Ke'cà Bwiŋ Ngòkè Zu Bum Nyàk
(Mat. 22:1-10)

¹⁵ Nwè nəmòk nè bə yà'wèŋ ànə cum, nə sə zu mvwe' mò'fis ànə yuk ncèp ènə fana yi duk də, <<A reŋsi cèbùə bohòŋwè nè yi nə zu nkàk nè mu la'à Nwi.>> ¹⁶ Jisòs nə duk fa fe'lə nà' bə gbu' də, <<Numbu mòk à ye, nwè nəmòk to nkàk nè ghaŋ, nə to bwiŋ ve'ε nkùuŋntèŋ. ¹⁷ Mvək nkàk nə à kùrə fana yi tumsə lo mofàk nè nà'a fàkgè bohòyi də nà'a kə tsok fa bùu sè yi to yà' sè də wo vè bùusè wo fùhu wes bum pwe' laŋ. ¹⁸ Bùu sè wo à to wo sə pwe' sə duhu lo də wo nə kà vè bùu ve' bə ve'. Nwè nè wo à to to ntòyi nə à duk fa nà' də, <Mù ywiŋ nzum am, mù də mu lo kə kək ja'a zeŋ. Mù leŋ wu, kà jòk.> ¹⁹ Mòk duk ye də, <Mù ywiŋ ndum mbòŋ hum fana mù də mu kə kək ja'a yà' nkun. Kwəkwe' nə kà jòk.> ²⁰ Mòk duk ye də, <Mù a bè' nwanwè, fana ye də kaco mù geŋ to yà'sə yeŋ.> ²¹ Anə geŋ mofàk ye nə bwi vè kə tsok fa masà ye nə. Ngà ndap nə jok, nə duk fa mofàk ye nə də, <Dù mvwe' mandzəə sè sè ntòlak ve'ε wàp, nə to vè ngàa jìŋ bə sè jì bo bə sè jì lis, nə ye sè jì kù wèŋ.> ²² Mofàk ye nə à vè, nə duk də, <Mù gù mùm vè'nè wù duk sə laŋ fana mvwe' ncum bwehe cu malli.> ²³ Masà nə duk fa yi də, <Yeè, dù lo sə mandzə, nə kək bəbwe mandzəə sè ngəə pwe', nə to nwè nè wu yə pwe' də yi vè, ya ndap àm nə rwiŋ.> ²⁴ Mù tsok weŋ də bùu sè mù anə to to wo

yà'a, nè mò'fis nə kà zuzuu am sə zu ja'à.>>

NgòYe Nwè Am, Wù Beŋ Bum Sə Yà' Sə BòWu

²⁵ Bwiŋ à gì bə Jisòs wùriŋ fana yi tsok fa yà'wèŋ də, ²⁶ <<A ye-a nga nwè dzəm ngòbe' vè mɔ, fana ngəngəŋ sə dzəm tɛ' ye kə ma ye, kə ngwe ye, kə bwe ye, kə bwe tɛ' ye, kə njɛ', nə ghak casə mùm vè'nè yi dzəm mɔ fana ye də kaco nwè ànə ye to mo fàk àm yeŋ. Nwèe dzəm-a mɔ fana yi tse' ngòdzəm mɔ nə casə mvè'nè yi dzəm ni' ye. ²⁷ A ye-a nga kaco nwè bək jəŋ ntəŋ ye, nə be' vè mɔ yeŋ, ye də kaco nwè ànə ye to mofàk àm yeŋ. ²⁸ A ye-a nga nwè dzəm ngòci ndap, yi nə cum to ntòsə nze, nə kək ja'a də ndap nə nə jəŋ yi mbàm sù ne nkun. Yi nə ja'a də yi tse' mbàam sè aco yi ci wes to ndap nə bə zeŋ àle. ²⁹ A ye-a nga wù ka ve'nə gɔ fana kàmòk aco wù yeto fàak sə, nə kà yà' mèsə. A ye-a nga wù yèto fàak sə nə kà mèsə fana bùu sè wo yə wu pwe' nə ywi wu. ³⁰ Wo nə sə cep ke' də, <Nwè nè'e a yèto ndap, nə kà nà' ci wes to.>

³¹ <<A ye-a nga nkum mòk dzəm ngòkə lù bə mòk fana yi nə cum to ntónze, nə tsərə bèboŋ. A ye-a nga nkum nə tse' mègù bwiŋ ncùhù hum fana yi nə kək ja'a də aco yi kə ghak to nkum mòk nè nà' tse' sè nà' bwiŋ ncùhù hum ba nə àle? ³² A ye-a nga kaco yi ghak to nkum mòk nə yeŋ fana yi nə tumsə bùu ye mok wèŋ nga nà' cu ntòm vwe' səsap də wo kə tsok fa nà' də yi sə dzəm ye mok fifi. ³³ Yà'a bohòwèŋ pwe'fo' sè' mùm vè'ànə də, wèŋ tse' ngòtsərə to bèboŋ nkun. Wèŋ tse' ngòmè'rə bum sè wèŋ tse' yà' pwe'fo' nkun wèŋ be' vè mɔ. A ye-a nga wèŋ ka ve'nə gɔ kaco wèŋ ye to ngàa fàk am yeŋ.

34 <<Ci' yusè bə̀boŋ fana, a ye-a ŋga ci' cwè'lə̀ bup, mandzè nè ngògù yà' ləm fe'lə̀ kà mok ye. 35 Kaco yà' boŋsə̀ ncàk, kè yà' gə̀psə̀ yumok sè wù a bi yà' sè' yeŋ. Bwiŋ mak megu yà' mà'a. Bùu sè wèŋ sə̀ yu'rə̀ yusè mù sè cèp yè'e, wèŋ yuk nè rə̀eŋ.>>

15

*Kwəkwa Nè Nà' Cu Mubu
Nga Nwè Nè Bup Kupsə̀*
(Mat. 18:10-14)

1 Ngàa ko mbàam tas bə̀ ŋgàa gù bup mok wèŋ à vè ngòyu'rə̀ yusè Jisòs à sə̀ cèep sə̀. 2 Fana bùu Farasi bə̀ ŋgàa yə̀'rè bwiŋ lùk wèŋ sə̀ cep ŋwəm kə̀'ca. Wo sə̀ duk də̀ <<Nwè nè'e sə̀ dzəm ŋgàa gù bup, nè sə̀ zù be'lə̀ beŋ bə̀ yà' wèŋ.>>

3 Anə̀ geŋ Jisòs mak fa wo gbù' nè'e də̀, 4 <<A mən̄gorè wèŋ fə̀eŋ ndà nè də̀ yi tse'-a nsùŋgaŋ ŋkù mò'fis, nè mò'fis bisə̀ ca, kaco yi me'rə̀ noŋsə̀ sə̀ hum vəkə̀'-ncòp-vəkə̀' sə̀ ŋgə̀à, nè lap lo nè mò'fis nè tətè tse'ŋga yi yə̀ nà' ŋkuŋ yeŋ ndà? 5 Yi yə̀ nà' fana yi bək naaŋ nà' m̄ ŋkambèhə̀ yi, nè sə̀ kwa. 6 Yi kə̀ dzèŋ lak fana yi to benə̀ ŋge' ye bə̀ bùu sè wo nòkuə̀p yi wèŋ. Yi duk fa yà' də̀, <Vesùwèeŋ kwa bùusə̀ mù a yə̀ nsùŋgaŋ àm nè nà' a bisə̀ nə̀.> 7 M̄ tsok fa weŋ də̀ a ye-a ŋga ŋgà gù bup nè mò'fis kupsə̀, nè bwi fa bup ŋkwèŋ fana kwəkwa nə̀ ye m̄bu ŋkə̀uŋntèŋ m̄tuhù yi, nè casə̀ bùu sə̀ hum vəkə̀'-ncòp-vəkə̀' sè wo yàwo bùu sə̀ wo kəkurə̀.

Gbù' Mbàm Nè Nà' A Bisə̀ Nə̀

8 <<Kè a duk-a də̀ ŋwà nəmòk a tse' mbàam ye hum, fana nè mò'fis bisə̀ ca. Yi nè bwe' laàm ngòlap bə̀ zeŋ, nè kurə̀ ndap nə̀, nè lap sè tətè yi ye nà' ŋkuŋ, ka ve'lə̀ yeŋ à? 9 Yi yə̀ nà' fana yi to benə̀ ŋge' ye bə̀ bùu sè wo

nòkuə̀p kok fo' wèŋ. Yi duk fa yà'wèŋ də̀, <Vesùwèeŋ kwa bùusə̀ mbàm àm nè nà' a bisə̀ nə̀, mù a yə̀ fe'lə̀ nà' laŋ.> 10 M̄ tsok fa weŋ də̀ yà' mègù sè' ve'nə̀ də̀ kwəkwa cu m̄tsə̀tsə̀'rə̀ mas-injāa Nwi wèŋ ŋga ŋgà gù bup nè mò'fis kupsə̀ a ntəm ye na.>>

Gbù' Mo Nə̀ Yi Anə̀ Bisə̀ Nə̀

11 Jisòs à cèp mali gbù' mòk sè' də̀, <<Nwè nəmòk à tse' bwe ye ba, ŋga wo pwe' mbə̀mbam. 12 Nə̀ mwen̄ke' nè duk fa tè' awo nè də̀, <Pàpa, fa fis m̄ bum yàm sè yà'a nè kə̀ ye yàm sə̀ ŋga'a.> Anə̀ geŋ yi gə̀psə̀ fa yà'wèŋ bum ye sə̀ yi tse' sə̀. 13 A ka nùumbu ŋkə̀uŋ sap fana nè mwen̄ke' nè te'e benə̀ bum sè ye sə̀ pwe', nè be' mandzè nè lo m̄vwe' lak mok sè səsap. A dzèŋ fo' yi sə̀ zù sesə̀ bum ye sə̀ bə̀ mandzè njesə̀. 14 Mvè'nə̀ yi à wes bum ye sə̀ fana njè nè bup ko m̄vwe' lak yà'sə̀ fana yi ye ŋga'a ngòjamə̀. 15 Yi lo, nè sə̀ cum mok bə̀ ŋwè nəmòk nè m̄vwe' yà'sə̀. Ngà' nè à sə̀ tumsə̀ lòyi ngòsə̀ fa ŋgùnaaŋ ye wèŋ zuzù. 16 Njè sə̀ yaŋ yi ve'ε co yi zù zuzuu ŋgùnaaŋ sə̀ fana ŋwè nəmòk kà yi yumok fa lok. 17 Nkə̀rə̀ ye ànə̀ foho və̀ fana yi duk də̀, <Bwe sè wo sə̀ fàk bohòtè' am tse' beŋ co wo kà zù wes to, mù sə̀ də̀ m̄ kp̄ yàm njè. 18 M̄ nè lokok lo kə̀ tseŋ tè' am, ya m̄ nè duk fa yi də̀, <<Pàpa, mù a gù bup bohòNwi nè ye bohòwù sè' laŋ. 19 M̄ ka mok kəkurə̀ co wo to fe'lə̀ m̄ də̀ m̄ yòyeŋ; jə̀ŋ tse' m̄ mok co mo ŋgà fàk yòmòk.> 20 Anə̀ geŋ yi lokok lo bohòtè' ye nə̀.

<<A ye ŋga yi sə̀ vè mandzè mweè səsap, ŋga yi ka ntòwes fana tè' ye nè ye gesə̀ lo yi, nè koksə̀ manziŋ bohònà'. Yi caŋ lo, nè kə̀ ko wumsə̀ gesə̀ lo nà' ndzə̀ ni' yi, nè cepsə̀ nè bə̀boŋ. 21 Mo ye nè duk fa yi də̀, <Pàpa, mù a

gù bup bohòNwi, nè ye bohòwù sè' lan. Mù ka mok kèkùrè co wo to fe'lè mù dè mo yòyen.> ²² Tè' ye nè duk fa ye bohòngàa fàak ye wènj dè, <Wènj jəŋ vè cək nè nà' bògha' pwe' wàp, nè ni gesə fa yi mù ni'. Wènj gesə fa yi kwəŋ ndzə bohòyi sè', nè so fa yi kùuŋgùp sè'. ²³ Ya wènj kə jəŋ və mbònè nà' fùè càsə pwe' nà'a, nè sùə ya vesùwènj zə nè kwa. ²⁴ Busè mo àm ènə à kpə yè'sə lan, nè lùŋ fe'lè nè sèmok; yi à bisə lan, nè yèəŋ nè sèmok.> Wo à yè nga'a ngòsə kwa.

²⁵ <<Bum yè'sə ànə sə ye ve'nə nga mo tu ye nè cu ngòŋ. Yi ànə və, nè kuəp və nda'à wo fana yi yuk nga bwij sə yəm ŋki, nè sə kaŋ dzej. ²⁶ Yi to mo ngà fàk tè' ye nəmòk, nè fek nà' dè bup yiskok yàlè? ²⁷ Nà' tsok fa yi dè, <Moma yo bwij foho vè yi, fana tè' yo sùə mbònè nà' fùè gha' pwe' nè dè bùsè mo ye nè kə tsèŋ yi bèboŋ nga yumok ka bup.> ²⁸ Yi à yuk ve'nə, yi jok, nè dè yi kà mù nda'à mok ni. Tè' ye nè tesə və sə mbiŋ, nè sə kə ləŋ mo tu ye nè. ²⁹ Mo nè duk fa tè' ye nè dè, <Ja'a na yò luumngòŋ sè mù a fàk turə bohòwù, mù ka duk yo beŋ yuk; wù nè kà mù mo ndzə mòk dè ves ŋge' am wènj kwa bə zəŋ fa yuk. ³⁰ Fana mo yònè'e vèə, yi a bupsə wes mbàm bə bàà sàhà pwe', fana wù sùə fa yi mbònè nà' fùè càsə pwe'!> ³¹ Tè' nè duk fa yi dè, <Mo àm, wu cugə yòvesu fən, fana bum sè mù tse' yà' pwe'fo', a sè yò. ³² A kèkùrè co a kaŋ, nè kwa anə, bùsè moma yònè'e à kpə, nè lù nè sèmok, yi à bisə mè lan nè yèəŋ nè sèmok!> >>

16

Ngà Fàk Nè Ngà Limngòŋ Nə Ye Ngà Fàk Nè Zinə

¹ Jisòs à mà' fa bwe ye wènj gbə' mòk sèmok dè, <<Ngà ghàk mòk à ye, nè yi à tse' ŋwə nəmòk nè yi à fa bum ye sè yi à tse' pwe' ndzə bohòna'. Bwij sə kə tsoho fa yi dè mo fàk ye nè sə njesə bum ye sè. ² Ngà ghàk nè to nà', nè fek nà' dè, <Mù yuk dè wù sə gù yà ε? Tsok rəŋsə fa mù bə fàak sè wù a gù pwe', bùsè wu nè kà ngà fàk àm mok ye fe'lè.> ³ Ngà fàk nè tsərə sə ntuù yi dè, <Masà àm jə fis-a fàak yè'sə ndzə bohòmù, mù gù yè'sə va? Mù ka gəgəŋ co mù tuŋ to nze yeŋ, mù duk-a dè mù ləŋ, yà' ye sè' marè'tu. ⁴ Mù rì yusè mù nè gù sə lan, ya bwij nè ko mù ŋge' ghà nè mù mè'rə fàak sə.> ⁵ Fana yi to benə bùsè sè wo tse' masà ye nè kə pwe'fo'. Yi duk fa nè mantombi nè dè, <Wù tse' masà àm kə mbàm sù?> ⁶ Ngà' nè duk dè, <A bùhù mve' ŋkù mò'fis.> Ngà fàk nè duk fa fe'lə nà' dè, <Cum nze, nè kòjəŋ ŋwàk nè'e com dè a hum tàŋ.> ⁷ Fana yi duk fa fe'lə mòk dè, <Kəa yò-ε sù?> Nà' dè, <A tasàa gòmbi ŋkù mò'fis.> Ngà fàk nè duk fa nà' dè, <Kòŋwàk nè njò, nè com gesə nja dè a hum fwame'.> ⁸ Masà ye nè à kùk ja'a mo fàk ye nè, nè kwasə nà' bə nsàp ŋkərə nè nà' tse' nè. Busè wènj rì dè bùsè sè wo bə' megu mandzə nzenngòŋ wènj rì ngòkərə bə bùsə awo nè casə bwe sè wo mvwe' mareŋ Nwi.> ⁹ Fana Jisòs duk dè, <<Wènj sə ko fa ni' awènj ŋge' bə ghàha nzenngòŋ sè ntèŋ, ya nga yà'a kà fàk mok kə tse' fana wo ko jəŋ nisə lo wènj mvwe' lak sè wènj nè cum mam fo' mvèsè.

¹⁰ <<Ŋwə nè yi ye-a zinə bə yusè yà'a jo fana yi nè ye zinə bə yusè yà'a sè ghan sè'. Ŋwə nè yi ye-a ye ngà mvwès bə yusè jo fana yi nè ye mali ngà mvwès bə yusè yà'a sè ghan. ¹¹ A ye-a dè wù ka

ɲwè nè zìnə bə ghàk nè wà nè sə nzenɣòŋ nè'e yeŋ, ye də aco fa ghàk nè zìnə nè ndzə bohòwù yè'sə ndà? ¹² A sè' də, a ye-a ɲga wù ka zìnə bə yusè yà'a sè ɲwè nəmòk yeŋ, ɲwè nè yi nè fa wu sè yà'a nè ye sè yò-ε ndà? ¹³ Kaco ɲwè nè mò'fis fak ɲkwèŋ bohòmāsà ba yeŋ; yi nè dzəm fis mòk, nè beŋ mòk, kènə aco yi sè fàk bohòmòk nè zìnə, nè kà mòk nè co yumok jə. Kaco wù fak bohòNwi, nè fak bohòmbəm yeŋ.>>

¹⁴ Bùu Faràsi sè wo à dzəm mbəm wèŋ à yuk bum yè'sə fana wo ywi'lə yi. ¹⁵ Jisòs nè duk fa ye yà'wèŋ də, <<Yà'a wèŋ sè wèeŋ gùgè də wèeŋ yəəŋ mɔ lisè bwìŋ co bùu sè bèboŋ, ɲga Nwi rì wes yusè yà' cu sè ntùu wèŋ laŋ; bum sè bwìŋ tsərə də yà' tse' fàk wùriŋ fana yà'a yusè Nwi bèŋ yà'. ¹⁶ Lùuk Musi bə bum sè ɲgàa tsòhòbum Nwi wèŋ à còm sè à tse' ɲàŋ kə wes mvək nè Jon ɲgà bàptesè bwìŋ à yèto ye; ye jəŋ mvək ànə fana wo sè tsòho mok Ntirè nè Bəboŋ, nè nà'a bə nzak gaŋ ɲkum Nwi fana ndàaŋwè pwe' sə kurə ni fo' bə ɲàŋ. ¹⁷ A ye-a sè' ve'nə fana a jəjə bohòntòbu bə nzenɣòŋ ɲgòcà gesə lòfo', nè nonjə mvəm lùk nè mò'fis ɲgòbùuŋ yusè wà.

Nzak Mè'rə ɲgwe

¹⁸ <<ɲwè nè yi mè'rə-a ɲgwe ye, nè jəŋ mòk fana ye də ɲgəŋgàŋ ko nto; ɲwè nè yi jə-a ɲwà nè ndum a mè'rə yi fana ye də ɲwè ànə ko sè' nto.>>

Ngà Ghàk Bə Lasorò

¹⁹ Jisòs à mà' fe'lə gbù mòk sè' də, <<Ngà ghàk nəmòk à ye, yi sè ni megu cəək sè yà' gu nteŋ, nè sè zù megu zuzù sè bèboŋ nùumbu pwe'. ²⁰ Ngà jìŋ mòk à sə kə nòŋ mvwe' ncùu ɲka' ye. Ni' ɲgà jìŋ

nə à mègù mvwe'è mvwe'. ²¹ Yi à sə dzəm də yi sə te'e zù zuzù sè ɲgà ghàk nè sə zù fana yà' sə bəhə gbù tsoŋ sə nze sə. Ngbù à sə vèə kə bèrə mvwe' ye sə. ²² Ngà jìŋ nè à kpù fana masinjàa Nwi wèŋ bək lo yi bohòAbràham. Ngà ghàk nè à kpù sè', wo tuuŋ yi. ²³ Yi a cu mvwe' ɲgə' nè sə misè, nè sə ye ɲgə' fo' wùriŋ. Fana yi fəsə kok lis, nè ye gesə lo Abràham mvwe' səsap, bə Lasoròŋgù ni'l nà'. ²⁴ Yi to fis də, <Tè' am Abràham, koksə-a manziŋ bohòmù, nè tum Lasoròyi so gesə ndubo ye sə ndzəpə, nè kə fisə fa mɔ ləm àm bə zeŋ, bùsè ləm mis ènə sə teŋ barə mɔ wùriŋ.> ²⁵ Abràham nè duk fa nà' də, <Mo àm, wù riŋ də wù à sə tse'gè bum sè bèboŋ yo ghà nè wù à cu ntòŋwəm, fana Lasoròsə tse' ye bum sè bup. Yi cu ye ɲga'a nè', sə yuk ləm fana wù sə ye bwi yòmok ɲgə' nè bup. ²⁶ A mè'rə-a yà'sə sè ve'nə fana wo gù maŋki mòk nè cəco wùriŋ mɔtsətsə'rəə wù bə vès. Wo à gù nà' də ya ɲwèe kà ma ndzə bohòwù to lòto, ɲwè nè ma nja kà bohòvès fəeŋ sè' to ya' vè to.> ²⁷ Anə geŋ ɲgà' nè duk fe'lə də, <Ye tɛ' am, mù ləŋ wu də wu tum gesə lo yi nda'à tɛ' am. ²⁸ Bwema am sè mbəmbam cu mbwa tu awo tɔŋ. Yi tipsə yà'wèŋ bwèrə aco wo kə ni sè' mvwe' ɲgə'ə yè'sə.> ²⁹ Abràham duk fa nà' də, <Nwàak Musi bə ɲgàa tsòhòbum Nwi wèŋ sè ɲjamòk cu ca, wo yuk bohòyà'.> ³⁰ Yi duk də, <Tè' am Abràham, ka ve'nə yeŋ, bùsè ɲwè nè yi tesə mvwe' kpù kə tsèŋ-a wo yi fana wo nè kupsə li.> ³¹ Abràham duk də, <A ye-a ɲga wo ka bohòMusi bə ɲgàa tsòhòbum Nwi wèŋ yuk fana ye də ɲwèe lòkok-a sè mvwe' kpù, nè geŋ fana kaco wo kupsə wo yeŋ.>>

17

*Nzak Səswifa**Bə Nzak Dzədzəm*

¹ Jisòs à duk fa bwe ye wèŋ də, <<Məmùmsəə nə və tsoŋ li bohòbwiŋ yo; nə ye də a ŋgə' nə bəp bohòŋwə nə yi sə jə və məmùmsəə nə. ² Anə boŋ bohònsàp ŋwə ànə co wo swi' fa yi ŋgòk mòk kə mihi, nə mak gesə lo yi bə zeŋ sə mvwe' ndzəp mòk nə cəco, nə noŋsə nə də yi gə bwe yè'e də mòok gə bəp. ³ Wèeŋ sə jəŋ ŋkəɾə bə tu awèŋ; a ye-a ŋga moma yo gə wu bəp wù sa'rə yi; a ye-a ŋga yi kupsə ntəm fana wù swifa yi. ⁴ A ye-a ŋga yi gə bəp bohòwù kə' sàmba nùmbu nə mò'fis, nə buuŋ duk sè' kə' sàmba pwe' də <Swifa mū> fana, wu nə swifa tsoŋ yi.>>

⁵ Ŋgàa ntum Jisòs sə wèŋ à duk fa Tà də, <<Kùksə fa ves dzədzəm avès co ves naaŋ tu bohòwù.>> ⁶ Tà duk fa wo də, <<A ye-a ŋga wù tse' mègù-a dzədzəm momjo co mū ŋgwì tū nə wo togè nà' də mostà nà'a, fana aco wù duk fa nteŋ tū cəŋ nè'e də, <Coho mvwe' yè'e, nə kə təeŋ ndzə tsətsə'rəə ndzəp nà'a> fana, tū nə nə yuk duk yònə.

Mandzə Nə Mofək Tse' NgòFàak

⁷ <<A duk-a də mòk mənŋorè wèŋ tse' mofək ye, nə nà' sə wom fa yi fək kə də nà' sə gùmsə fa yi nsuŋgaan ye àle. A ye-a ŋga yi bwì foho və ŋgòn anə, aco wu nə duk fa yi də, <Cà cum nze nənək, nə zə zuzə> à? ⁸ Wu nə kà ve'nə duk. Wu nə duk le də, <Lam fa mū zuzə am, nə fuhə ŋgòcàsə fa mū yà' fana wu nə yoŋsə mù zə nə no wes yàm ŋkuŋ, wù zə nə no yò.> ⁹ Yi nə kwasə mofək nə də buəsə nà' gù mvəsə yi duk də nà'a gū sə à? Hai' ka ye lok! ¹⁰ Yà'

mègù bohòwèŋ yàwèŋ sè' ve'nə, a ye-a ŋga wèŋ gə wes yusə wo duk wèŋ də wèeŋ gə fana wèŋ duk megu də, <Vèes yè'sə bwe fək wà, vəs gə mègù fàak avès, sə vəs tse' ŋgògə yà' co bwe fək.> >>

*Jisòs Gəŋsə**Ŋgàa Kuturu Hum*

¹¹ Məmuvə'nə Jisòs à sə cà ŋgòlòJòrosalèm fana yi ca mətətsə'rəə nzeŋgòn Sàmàriyà bə Galili. ¹² Yi ànə sə ni lo mvwe' mubuk lak mòk fana yi kərə bə ŋgàa kuturu mok wèŋ bwìŋ hum. Wo ànə sə təeŋ vəsə mvwe' mok mweè səsap, ¹³ nə sə fuŋ torə fis də, <<Masà, Jisòs, koksə-a manziŋ bohòvès-è.>> ¹⁴ Yi ànə ye yà' fana yi duk fa wo də, <<Wèeŋ du kə niŋ tsok fa ni' awèŋ sə bohòŋgà fa satikà' ya yi ye wèŋ də ni' awèŋ reŋ mok laŋ.>> Wo à sə lòo, yiya àwo nə me. ¹⁵ Mòk mənŋorè wo anə mò'fis à yə də yiya ye nə mèe fana yi bwì foho və mankwèŋ, nə sə fuŋ kwasə və Nwì. ¹⁶ Yi kə gbə noon sə kùhu Jisòs sə nze, nə sə kwasə nà'. Nwə ènə ànə ye ŋwəə Sàmàriyà. ¹⁷ Anə geŋ Jisòs nə fek də, <<Mù gəŋsə ka bwìŋ hum yeŋ à? Sə vəkə' fò? ¹⁸ Ye də ŋwə nəmòk ka nə co yi kə kùksə Nwì yeŋ, mègù ŋkùŋ nè'e à?>> ¹⁹ Fana yi buuŋ duk fa ŋgà' nə də, <<Lòkok mətətsə, nə lo yuyo, dzədzəm yògəŋsə wu laŋ.>>

*Məmuvə'nə Gaŋ Ŋkum Nwì**Nə Vəə Sə**(Mat. 24:23-28, 36-41)*

²⁰ Būu Farəsi mok wèŋ à fek Jisòs də gaŋ ŋkum Nwì sə nə kə və yè'sə sèŋ-ne? Fana yi duk fa yà'wèŋ də, <<Gaŋ sə Nwì sə vəə, ŋwè kà yà' bə lis jəja yə. ²¹ Kaco bwìŋ nə duk də, <Wèeŋ ye yà'a yè'> kə də, <Wèeŋ ye yà'a yà'>

* 17:21 17:21 Aco ncèp ènə ye sè' də, <<Gaŋ sə Nwì sə yà'a sənə ntum awèŋ.>>

sə' yeŋ, bəusə gaŋ sè Nwì sə yà'a maŋgorè wèŋ.>>*

22 Anə geŋ Jisòs nə duk fa bwe ye wèŋ duk də, <<Mvək mòk sə vèə nè wèŋ nə dzəm ve'ε co wèŋ ye nùmbu mòk nè Mo Nwèe nə ye fo' fana wèŋ kà nà' yə. 23 Bwiŋ nə sə duk fa weŋ də, <Kùk gèsə ndzə fa', yi nà'>, kè də, <Kùk gèsə ndzə fən, yi nè'> fana wù kà gè, nə kà wo sè' yù. 24 Mvè'nè mbùuŋ ba'agè mabu, nə reŋ jəŋ mamòk kə dzeŋ mamòk yà'a fana, nùmbu njàam ye, mùu mo ŋwè, mu nə ye sè' ve'nə. 25 Megu də mu nə ye tsoŋ ŋgə' ŋkùuŋntèŋ, bùu sè niè' wèŋ beŋ mu sè' ŋkuŋ. 26 Mvè'nè yà' ànə ye mənə nùumbu sè Nuà yà'a fana nùumbu sè yàm, mo ŋwèe nè ye sè' ve'nə. 27 Wo à sə zɛ, sə no, wo sə caŋ gù, nə sə geŋ gù tètè kə wes nùmbu nè Nuà ànə ni ŋwes fana ndzəp rwiŋ və kə zə wes wo pwe'. 28 Yà'a sè' məm̀vè'nè Lot ànə ye yà'a. Bwiŋ à sə zɛ, nə sə no, wo sə ywiŋ bum, nə sə seen bum, nə sə bi bum, nə sə ci ndap; 29 fana nùmbu nè Lot ànə tesə gesə lo mvwe' lak Sodòm fana mis tsooŋ mabu bə nsàp lis mòk nè nà'a kuəgè mis maŋgəŋgèŋ, nə kə teŋ zə wes wo pwe'. 30 Nùmbu nè mùu mo ŋwè mu nə yəəŋ fana yà'a nè ye sè' ve'nə.

31 <<Nùmbu ànə ye, ŋwè nè ye cu yòŋsə mu ndundap, ŋga yi tse' bum mu nda'à, kà ŋgòkè jə yà' suhù tsə. Nwè nè ye mənə nzum fàak nə kà maŋkwèŋ də ye kə jəŋ bum mu nda'à sè fohòlò. 32 Wèeŋ sə tsərə tse' yusè yà' ànə ye bohòŋgwe Lot. 33 Nwè nè ye ləp-a də ye nòŋsə yòŋsə ye fana yi nə bisə nà', fana ŋwè nè ye dzəm-a də ye bisə yòŋsə ye fana yi nə tse' nà'. 34 Mə tsok fa weŋ də nè ndzəmè ànə nè ye ŋga bwiŋ nòbè kè mò'fis ba, wo nə jəŋ fis

lo mò'fis, nə me'rə nòŋsə mòk fo'. 35 Bèba nə sə gok beŋ mvwe' mò'fis wo ba; wo nə jəŋ fis lo nè mò'fis fana, nə me'rə nòŋsə mòk fo'. (36 Mbəmbam baa nə sə fak nzum, wo jəŋ fis lo mòk, nə me'rə mòk.)>> 37 Anə geŋ ŋgàa fàak ye sə wèŋ fek yi də, <<Anə ye ma fòTà?>> Yi duk fa yà' də, <<Mvwe' sè vè ni' nòoŋ, jìgawà' wèeŋ nə kə benə fo'.>>

18

Gbu' Nwà Ngwemfə Bə Ngà Sak Nzak

1 Jisòs à tsè' fa bwe ye wèŋ gbu' nè'e də ya yà'a sə leŋ piriya, nə kà wò. 2 <<Ngà sak nzak mòk à ye mvwe' lak mok, nè ye à sə kà Nwì wəpgè, nə kà bwiŋ sè' wəp. 3 Nwà ŋgwemfə mòk ye mvwe' lak yà'sə sè', nè ye à sə vègè bohòŋgà sak nzak nə riŋriŋ. Nwà nə à sə və, nə sə dɛhɛ fa ŋgà' nə duk də, <Sak gapsə-a mu ves ŋwè nè ye bəŋgè mu nè'e-nè.> 4 Ngà' nə à sə bəŋ togè ntòbèŋnə fana ànə cum kok ghàr ŋgà' nə duk sə vèə ye də, <A ye-a sè də mu kə Nwì wəpgè, nə kà bwiŋ sè' wəp fana 5 megu bəusə ŋwà nè'e sə kə fa mu ŋgə' wùriŋ, fana mu nə sak fa ye nzak ye nə, bwère ye sə vəhə mali ŋgòlokse mu ntu'.> >> 6 Fana Tà Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ yuk-ε yàwèeŋ yusè ŋgà sak nzak nè ye ka zinə tse' nə céep-é. 7 Ye də kaco Nwì tesə bùu sè ye à co'fis, sè wo sə leŋ bohòyi nùm bə ndzəm sə yeŋ àle? Aco ye cum casə mvək ŋga ye ka yà' ntòyuk fa à? 8 Hai', mu tsok fa weŋ də ye nə təəŋ fa yà' gèm nə sak nzak nə nənək nə ye kəkərè. A ye-a sè ve'nə fana ghà nè mùu mo ŋwèe nè bwiŋ vèə, mu nə ye bwiŋ ŋga wo tse' dzədzəm ŋgòleŋ Nwì, nə kà wòyo àle-ò?>>

*Gbu' Nwəə Farəsi
Bə Ngà Ko Mbàam Tas*

⁹ Jisòs à mà' gbu' nè'e bohòbùu mok sè wo à sè tsərə də wo bùu sè kəkurə m̄ lisə Nwì fana wo sè jəŋ bùu mok wèŋ co yusə wà. ¹⁰ <<Bwìŋ ba à lòmumvwe' ndap Nwì nè ghaŋ ngòkə ləŋ piriya. Mòk à ye nwəə Farəsi fana mòk ye sè ye ngà ko mbàam tas. ¹¹ Nwəə Farəsi nə à təəŋ, nə ləŋ piriya nè nje də, <Mù kwasə wu Nwì, bùusə mù ka yàm co bùu mok wèŋ yà'a yeŋ. Bùu mok yàwo ngàa limzù bum bwìŋ, ngàa ci' mvwès nè ye ngàa kohònto. Mù kwasə wu də mù ka co ngà ko mbàam tas nè yi nè'e sè' yeŋ. ¹² Mù jəgə sənə nteŋ nè mò'fis nùumbu ba, nə dzə zəzə ngòləŋ wu. Yusə mù tse' pwe', m̄ cokfsgə mamòk ca ngòfa wu.> ¹³ Ngà ko mbàam tas nə ànə təəŋ ye mvwe' səsap. Yi kà lis m̄bu sè kùk ja'a gèsè, yi wa'a tse' bo, nə ləŋ də, <Nwì, koksə manziŋ bohòmù nè m̄ ngà gù bup!> ¹⁴ Mù tsok wəŋ də nwəə ènə ànə bwìŋ foho lo la'a yi co nwəə nè kəkurə m̄lisə Nwì nə nonjsə mòk nà'a. Busə nwəə nè yi jə fis kok lò-a ni' ye m̄bu fana wo nə jəŋ tsoŋ lo yi tsətsəŋ; nwəə nè yi jə tsoŋ lò-a ni' nje sə nze fana wo nə jəŋ fis kok lo yi m̄bu.>>

*Jisòs Sè Bəbwenke' Wèŋ
(Mat. 19:13-15; Mak 10:13-16)*

¹⁵ Wo à sè jə vè fa Jisòs bəbwenke' də ya yi jwəŋ yà' bə bo nə se yà' fana ngàa fàak ye wèŋ ànə ye ve'nə, wo jwa sa'rə bùu sè də yà'a kà ve'nə gù. ¹⁶ Jisòs ànə ye ve'nə, yi to bwe sə, nə duk də, <<Wèŋ me'rə bəbwenke' wèŋ və bohòmù, nə kà wo mandzə lok; bùusə gaŋ ŋkum sè Nwì sə, tse' yà' nsàap sè co wo yè'sə. ¹⁷ Mù tsok fa wəŋ ŋkəm duk də, nwəə nè yi ka-a gaŋ sè Nwì sè co mvə'nə

bwenke' jəgə bum jə ye də kaco ngəngəŋ kə ni fo' yeŋ.>>

Ngə' Nə Bə Ghàk

(Mat. 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ Nkwà' nwəə bùu Jus mòk à vè kə fek Jisòs də, <<Cicà nè bəboŋ, yusə aco mù guu yè'sə yà, ya m̄ nè kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè-ε?>> ¹⁹ Jisòs duk fa nà' duk də, <<Wù to m̄ də nwəə nè bəboŋ bùu yà? Nwəə nè bəboŋ bùu, mègù Nwì yiyi. ²⁰ Wù ri lùuk sə laŋ də, <Kà sàhà ko, kà nwè zə, kà yəyè, kà gèem mvwès ko, nə wəp tè' yo bə ma yo.> >> ²¹ Ngà' nə duk də, <<Mù à gù ye bum sè wù taŋsə yè'sə nga mù cu ntòmùwà' nwè.>> ²² Jisòs ànə yuk ve'nə fana yi duk fa nà' də, <<Wù sə jamə mok yu nè mò'fis. Lòkə sèŋ bum sè wù tse', nə gapsə fa ngàa jìŋ wèŋ mbàam sə, ya wu nə tse' ghàk m̄bu; nə be' mandzə yuŋ və m̄.>> ²³ Yi ànə yuk ve'nə fana ngùpcù gbu' yi yèk, bùusə yi à ye ngà ghàk nè wù kà fùk.

²⁴ Jisòs à kùk ja'a nà', nə duk də, <<Yà' gu ve'ε wùriŋ bohòngàa ghàk ngòkə ni mvwe' gaŋ Nwì sè! ²⁵ Joho cà bohònəm nè yi yam co nàmbà'rə nà'a ngòcà torə tesə ndzənə wə patà', nə nonjsə bohòngà ghàk ngòkə ni mvwe' gaŋ sè Nwì sə.>> ²⁶ Bùu sè wo à yuk ncèp ènə à duk də, <<Ye də aco nwəə nè yi tse' to lùuŋ yè'sə ndà?>> ²⁷ Jisòs duk fəsə də, <<Yusə yà' gu bohòngwè ngògù to fana aco Nwì gu ye yà' yo.>> ²⁸ Anə geŋ Pità duk də, <<Ja'a na, vès a mè'rə wes ndap avès pwe', nə be' vè nə wu.>> ²⁹ Jisòs duk də, <<Mù sə tsə' fa wəŋ zìnə də, nwəə nè yi me'rə-a ndap ye kə ngwe ye kə bwema kə tè' bə ma, kə bwe ye də a njo gaŋ ŋkum sè Nwì sə fana, ³⁰ ngəngəŋ nə tse' sè yà' cāsə yà'sə nie', nə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nè ntsə'mòk sè.>>

*Jisòs Cèp Mvè'nè Kpɔ Ye
Nə Ye Səmok
(Mat. 20:17-19; Mak 10:32-34)*

³¹ Jisòs ànə jəŋ fəsə gesə ŋgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sè wèŋ, nə tsok fa wo də, <<Wèeŋ yeè, vesùwèŋ sè kok løyè'e mɔ Jòrosalèm, fana bum sè ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə com bə liŋ am Mo Nwèe nə bɔwɛŋ və zìnə. ³² Wo nə fa mɔ bohòbù lakmɔvum, fana wo ywi'lə mɔ, nə gɔ fa mɔ bum marè'tu wùriŋ, nə te mɔ bə nte. ³³ Wo nə ləp mɔ, nə zə mɔ, mɔ kpɔ fana a kè dzèŋ nùmbu nè tɛ', mɔ luŋ lokok səmok.>> ³⁴ Anə geŋ wo kà yusè yi cèp yè'sə rɛɛŋ lok. Anə ye ŋga ŋkərə awo nsàp nè co wo kà bə ncèp ènə rɛɛŋ, fana yà' ye bohòwo anə səswihi ŋgòrɛɛŋ yà'.

*Jisòs Gɔŋsə Ngà Ji Lis Nè Yi
Ngà Lɛɛŋ Bum
(Mat. 20:29-34; Mak 10:46-52)*

³⁵ Jisòs nə ànə kɔəp və mɔwɛ' lak Jèrikù fana ŋga ŋgà ji lis mòk cu ŋgɔ mandzè anə, nə sè lɛɛŋ bum. ³⁶ Yi ànə yuk ŋga bwiŋ sè cà fo' wùriŋ fana yi fek də sè gù yàlɛ. ³⁷ Fana wo tsok yi də, <<Jisòs nè mɔwɛ' lak Nazàrɛ sè cà yi.>> ³⁸ Fana yi waŋ torə fis də, <<Jisòs mo ŋkum Dèvid, koksə-a manziŋ bohòmù-è.>> ³⁹ Bɔwɛ sè wo ànə ye fo' sè wèŋ gham yi də yi cum gəe'. Yi ghaha wesə ye ghaha də, <<Mo Dèvid, koksə manziŋ bohòmù!>> ⁴⁰ Anə geŋ Jisòs fofo təəŋ, nə də wo jəŋ və nà'. Nà' ànə kɔəp və fana yi fek ŋgà' nə də, ⁴¹ <<Yusè wù dzəm də mɔ gɔ fa wu yè'sə yà?>> Ngà' nə duk də, <<Tà, mùk fa mègù mɔ lis ya mɔ ye bum səmok.>> ⁴² Jisòs nə duk fa nà' də, <<Lis yo sè muhu, ntum yònè wù fa bohòmù gɔŋsə wu laŋ.>> ⁴³ Anə geŋ lis ye sə muhu sè ghà nə fo' fana yi gi yuŋ lo Jisòs nə, nə

sə kuksə Nwì. Bɔwɛ sè wo ànə ye nsàp yu ènə pwe' à kùksə Nwì sè'.

19

Jisòs Bə Sàkiyò

¹ Jisòs ànə kə ni mɔwɛ' lak Jèrikù, fana nə sə gi ŋgòcà lɔo. ² Nwè nəmòk ànə ye fo' nè liŋ yee də Sàkiyò. Yi ànə ye ŋkum ŋgàa ko mbàam tas mòk nè ghaŋ yi, nə ye sè' ŋgà ghàk. ³ Yi lap co yi ye Jisòs, mandzè kà ye bɔwɛsè bwiŋ à ye fo' wùriŋ fana yi ye bwi ye ŋwè nè ləm. ⁴ Anə geŋ yi caŋ lo mantombi, nə kə kok tɔ mòk nè wo to nà' də Sikamòdə ya yi ye nà', bɔwɛsè Jisòs nə ànə ye ŋgòcà ma nà'nə. ⁵ Jisòs ànə kə wes mɔwɛ' sə fana yi kək kok gesə lo mbwa, nə duk fa nà' də, <<Sàkiyò, suhu tsoŋ mbwa nənàk bɔwɛsè mɔ nə nooŋ ntinè nè'e mɔ nda'à wù.>> ⁶ Anə geŋ yi suhu tsoŋ nənàk, nə kə jəŋ nà' bə kwəkwa. ⁷ Bwiŋ ànə ye vɛ'nə fana wo ŋwəm wes wo pwe' nə, <<Yi lɔŋgòkè nòoŋ bə ŋwè nè yi ŋgà gù bɔp.>> ⁸ Sàkiyònə lokok duk fa Tà nə də, <<Yeè Tà, mɔ nə gapsə bum am mɔtsətsə'rè bə tsətsə'rè, nə fa mamòk bohòŋgàa jɛŋ wèŋ. A ye-a ŋga mɔ a limzɔ yu ŋwè nəmòk fana mɔ nə lak fəsə fa yi yà' kè' kwè.>> ⁹ Jisòs duk fa nà' də, <<Lùŋ vè mɔmɔwɛ' ndap nè'e ntinè, bɔwɛsè wu mo Abrahàm sè'. ¹⁰ A yè'sə də mɔwɛ mo ŋwè, mɔ a vè ŋgòkè lap nə luŋsə bɔwɛ sè wo à bisə.>>

*Gbɔ' Bwiŋ Tɛ' Sə
Wo A Gəp Fa Wo Mbəm
(Mat. 25:14-30)*

¹¹ Mɔmɔwɛ'nè bɔwɛ sè wèŋ à sə yu'rə bum yè'sə fana yi tsok fa mali wo gbɔ' mòk. Anə ye ŋga yi kɔəp lɔJòrosalèm fana bɔwɛ sè bə yà'wèŋ à ye sə, à sə tsəm yàwo də gəŋ ŋkum sè Nwì sè nə yəəŋ ghà nà'nə. ¹² Fana yi duk də,

<<Njwè nèmòk à ye nè yi à tesè mü ntòmbii ñkum. Yi lõmvwe' lak mok sè sèsap* dè wo kè koksè yi ganj ya yi bwi vè la'à yi. ¹³ Yi benè bwe fàak ye wèñ bwiñ hum, nè fa wo mbàm ncùhù hum. Yi duk fa yà' dè yà'a sè ywiñ señ bum bè zeñ tè yi bwi foho vè. ¹⁴ Anè geñ bùu lak ñkwà' ñwè nè wèñ beñ yi. Wo tum lo bùu mok wèñ mankwèeñ yi bè ntirè dè, <Vès ka dzəm dè ñwè ànè ye ñkum àvès dzəm.>

¹⁵ <<Anè geñ wo koksè yi ganj sè, yi bwi foho vè. Yi to benè bwe fàak sè yi ànè fa wo mbàm sè, dè ya yi ja'a dè yà' a tse' swe' mbàm sù nɛ. ¹⁶ Njwè nè mantombi à vèə, nè duk dè, <Tà, mbàm nè wù a fa mü mò'fis nè a bùuñ mok hum.> ¹⁷ Nkwà' ñwè nè kwasè nà' dè, <Wusùkù', mo àm-a', wù gù bèboñ. Wù nitsè' zinè yòbè müyu nè nà'a momjo lanj, fana mü gu wu nga'a ngòkotse' buhu lak hum.> ¹⁸ Njwè nè ba à vèə, nè duk dè, <Tà, mbàm nè mò'fis nè, a bùuñ mok tàn.> ¹⁹ Yi duk fa nà' dè, <Wù tse' yòsè' buhu lak tàn.> ²⁰ Mòk à vè sè', nè duk ye dè, <Tà, mbàm yònè nè', mü a kì lòksè nà' ndzənè gàcèk. ²¹ Busè mü a sè wəp dè wu nsàp ñwè nè wù gu wùriñ. Wù te'e jəgè yusè wù anè ka nonjè, nè sè kəp jəñ yusè wù à ka wù bi.> ²² Yi duk fəsè fa nà' dè, <Mümvè'nè wù cèp dè mü nsàp ñwè nè vè'nè yà'sè, mü nè sak wù sè' vè'nè. Wù mo nè bup! Wù riñ dè mü ñwè nè mü gu wùriñ, nè mü te'e jəgè yusè mü à ka nonjè; mü sè kəp mvwe' sè mü à ka bi àlaa? ²³ Nè gu va bwèrè wù à kè gèsè fa mü mbàm am sè mvwe' ñgwa' mòk, dè ya mü vè ñgòjè yà', ñga mü swe' na mbwa-è?> ²⁴ Yi bùuñ duk fa bùu sè wo à ye fo' sè wèñ dè, <Wèeñ fep fis

jəñ ncùhù nè bohòyi nè, nè fa nà' bohòjwè nè yi nè tse' fa' ncùhù hum nà'a.> ²⁵ Wo duk fa yi dè, <Tà, yi tse' ncùhù hum ye lanj!> ²⁶ Nkwà' ñwè nè dè, <Mü tsok fa wèñ dè ñwè nè yi tse'-a yo fana wo nè naañ yamsè fa yi mok. Nè ye dè bohòjwè nè yi ka ye yumok tse' nè, a megu-a sè müyu nè jo nè yi tse' nà' nè, wo nè jəñ fis gèsè nà' ndzə bohòyi anè fo'. ²⁷ A nga'a mok bohòbùu sè wo sè beñ mü dè mü nè kà ñkum awo ye yè'e wèñ. Wèeñ jəñ vè wo fən, nè sùə wo mälisè mü.> >>

*Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
Co Ñkum*

(Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11; Jon 12:12-19)

²⁸ Jisòs ànè cep wes yè'sè fana yi sè lo mantombi ngòkok lõmü Jòrosalèm. ²⁹ Yi à kəp vè mvwe' lak Befà bè Betani fana wo wəsè vè mvwe' nda Olip. Yi tum sè gesè ñgàa fàak ye ba. ³⁰ Yi duk fa yà'wèñ dè, <<Wèeñ du mvwe' lak sè ndzə yà'a, wèeñ sè nikok lõntèñ, wèñ ye mvomndè' mòk nè ñwè ka nà' kok yuk; wèñ fiñ jəñ vè nà' fən. ³¹ A ye-a nga ñwè mòk fek wèñ dè wèñ sè fi nà' bùu yà'è fana wèñ duk fa yi dè, <Tà tse' fàk bè zeñ.> >> ³² Bùu sè yi à tum sè à lòo, nè kə ye megu sè' mvè'nè yi duk wo sè. ³³ Mvè'nè wo à sè firə mvomndè' nè fana ñwè nè yi tse' nà' nè fek wo dè, <<Wèñ sè firə mvomndè' nè bùu yà?>> ³⁴ Wo duk fa yi dè, <<Tà tse' fàk bè zeñ.>> ³⁵ Anè geñ wo jəñ vè fa Jisòs nà'. Wo fweñ cəək awo, nè naañ fa mvomndè' nè mankwèeñ, nè cumsè Jisòs mbwa. ³⁶ Mümvè'nè yi à sè kok lõnà' fana wo fweñ nonjè lo cəək awo sè mandzè anè. ³⁷ Wo ànè kəp vè Jòrosalèm, ñga wo sè suhu tsè mok nda Olip nè fana

* 19:12 19:12 Mvèk ànè à ye, wo koksè ñwè dè yi ñkum fana yi lo lak Rumà ya nga ñkum nè ghanj nè fo' nè cumsè yi mü dzə'ə.

manjo bù nè wo à sè yù yi nè wèŋ ye ŋgòkwa, nè sè fuŋ kuksə Nwì bə nsàap bum manjəŋgèeŋ sè wo yə sə. ³⁸ Wo sə duk də, <<Nwii se ŋkum nè yi vè mənə liŋ Tà! Fifi ye mubu, kèkùksə ye bohòNwì nè yi yam càsə yà lònŋ fo'.>> ³⁹ Anə geŋ bùu Faràsi mok sè wo à ye sè' mənŋorə anə duk fa Jisòs də, <<Cicà, jwa bwe yo yè'e də wo cum gəe'.>> ⁴⁰ Jisòs duk fa wo də, <<Mu tsok fa wèŋ də wo cu-a gəe', liis yè'e cep cù.>>

Jisòs Wa Fa Lak Jòrosalèm

⁴¹ Yi ànə kuəp və, nè ye ntəm lak nè fana yi yeto ŋgòwa fa nà' də, ⁴² <<Anə ye-a ŋga'a də wù riŋ yusè aco yà' jəŋ vè fifi bwèrà. Megu də kaco lis yo ye yà' ŋga'a yeŋ. ⁴³ Numbu mòk sè vè bohòwù, nè bùu sè wo sè bèn wuu nè vè dzé' bohòwù, nè gum dzooŋ wu ŋgəŋ ma nè fòpwe'. ⁴⁴ Wo kuəmsə mak mbàandap yo sə nze, nè le' mak bùu yo bə bwe yo sè wo cu məmvwə' vèəm ndap yo sə pwe'. Wo nè kà lis nè mò'fis mənə mòk mè'rə naŋ bùusè wù à ka ghà nè Nwì à kə kə' yə wèŋ nè riŋ.>>

Jisòs Bè'fis Ngàa Sèn Bum

Mu Ndap Nwì Nè Ghaŋ Nə
(*Mat. 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-22*)

⁴⁵ Anə geŋ yi kə ni lo məmvwə' ndap Nwì nè ghaŋ nè, nè sə bə'fis bùu sè wo sə sèeŋ bum mbwa. ⁴⁶ Yi sə cep də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì, sə kum ndap Nwì nè ghaŋ ènə də, <Ndap nè njàm nè, nè ye ndap nè ŋgòleŋ mbwa piriya;> fana wèŋ jə bùsə nà' ndap ŋgàa yə wèŋ.>>

⁴⁷ Yi à sə yə'rə bwìŋ məmvwə' ndap Nwì nè ghaŋ nè nùumbu pwe'. Ngàa fa satikà' bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lùk bə bùu sè ghaŋ sə wèŋ sə lap ŋgòzə yi. ⁴⁸ Wo kà

yusè co wo gu sə ri bùusè bwìŋ pwe' à dzəm tse' mègù ncèp nè nje nè.

20

Fa Jisòs Nàaŋ Ndà?

(*Mat. 21:23-27; Mak 11:27-33*)

¹ Numbu mòk à ye ŋga Jisòs sə yə'rə bwìŋ, nè sə tsoho fa wo Ntirè nè Bəboŋ nè məmvwə' ntòmbi ndap Nwì nè ghaŋ nè fana ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lùk nè ye bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ kə tseŋ yi. ² Wo à vèə, wo fek yi də, <<Ves dzəm ŋgòri də wù gu bum yè'sə bə nàaŋ sè fò? Kènə fa wu nàŋ ndà də wu gu yà' ε?>> ³ Yi duk fa fəsə yà'wèŋ də, <<Mu tse' ŋgòfek wèŋ yusəmok yàm sè', wèŋ tsok fa mu-a də, ⁴ mvwe' sè Jon ànə jəŋ nàaŋ sè ŋgòbàptesə bwìŋ fo' yà'a ànə vè bohòNwì kə yà' ànə tesə bohòbwìŋ-ε?>> ⁵ Wo à yèto ŋgòcèp bə zeŋ, nè sə fe'rə ni' awo də, <<A tsok fa yi yè'sə da? Busə a duk-a də, nàaŋ sè à sə vè bohòNwì fana yi nè fek fe'lə ves də, ànə geŋ vesùwèŋ kà yusè Jon à sə cèep dzəm bùu yà lə. ⁶ Nə ye sè' də a ye-a ŋga a duk də, nàaŋ sə à tesə bohòbwìŋ fana bwìŋ nè təm ves bə lis, bùusè wo à dzəm yàwo zinə də Jon à ye ŋgà tsòhòbum Nwì.>> ⁷ Fana wo duk fa nà' də wo ka mvwe' sè yà' ànə vè sə riŋ. ⁸ Jisòs duk bwì fa wo ye sè' də, <<Ye də mə nè kə wèŋ nsàp nàŋ nè mə tse' ŋgògù bum yè'sə bə zeŋ nè sè' tsə'.>>

Gbu' Ngàa Kùk Nzum

Sə Wo A Ye Bup

(*Mat. 21:33-44; Mak 12:1-12*)

⁹ Anə geŋ Jisòs ye ŋgòtsə' fa bùu sə wèŋ gbu' nè'e də, <<Ŋwè nəmòk à bì nzum ye, nè tes yà' bohòbùu səmok də ya yà'wèŋ nè sə lak yi. Yi ànə fa wo fana yi yè'e lo mvwe' lak mok, nè kə cum

mam fo' mvək səsap. ¹⁰ Mvək nè ñgòkɔp bum sè mənzuù sè ànə kūrə fana ñgà nzum nè tum ñgà fàk ye mòk dè nà'a lo bohòbùu sè mənzuù yi sè, dè yà'a fa yi ma nje. Bùu sè wèñ ləp yi, nè tum fəsə lo yi botu. ¹¹ Yi tumsə fe'lə ñgà fàk ye mòk. Wo ləp nà'nə sè', nè koksə nà' marè'tu ve'ε, nè tum fəsə lo nà' sè' botu. ¹² Yi tum ñgà fàk ye mòk sè' nè tε'. Wo fa nà'nə mvwe', nè be' fis gəsə yi fo'. ¹³ Fana ñgà nzum nè duk dè, <Mù gu kok yè'sə va? Mù tum lε mo àm nè mù dzəm yi wùriñ nè'e, kàmòk wo yə-a dè a yi, wo nè wəp li tson yi!> ¹⁴ Bùu sè mənzuù sè wèñ ànə ye nà' fana wo duk mənɔgərə àwo anə dè, <Nè'e ñga'a monè ndzə vèə yi nè ñkwà' ñwè nè kà-a ye, yi nè cum mvwe' kùu nà' yi nè. Vesùwèen zə yi, ya bum ye sè ye mòk sè yàvès.> ¹⁵ Anə geñ wo kə ko fis yi mənzuù anə, nè zə yi. Ye dè ñgà nzum nè nè gu bohòbùu yè'sə wèñ va? ¹⁶ Yi nè və kə zə bùu sè wo tse' nzum ye sè wèñ, nè jəñ fa nzum sè bohòbùu mòk sè zok.>

Bùu sè wèñ ànə yuk wes ve'nə fana wo duk dè, <<Nwii gu co yumook kà ve'nə ye yuk.>> ¹⁷ Fana Jisòs kək ja'a wo jwaan, nè fek wo dè, <<Ye dè yusè wo à còm nònşə yà' ndzənə ñwàk Nwì yè'e dè yà? Də,
<Lis nè ñgàa ci ndap wèñ à dzèen màk nònşə nà' dè nà'a bup nè kè tse' ghak fe'lə fàk mòk sè' zəñ.*>

¹⁸ Ñwè nè yi kè gbù-a mənə lis ànə, ñgəñgàñ tiin sam zəzok, nè ye dè a ye-a ñga nà' gbù ñwè nəmòk muni'li fana nà' gok fam ñgəñgàñ.>

¹⁹ Ñgàa yə'rè lùk bə ñgàa fa satikà' sè ghan wèñ sè lap mandzè dè wo ko yi ghà nà'nə bùusè wo à rì dè nà' màk fa gbù' ànə bohòwo.

Fana megu dè wo sè wəp dè bwiin nè jok.

Fa Nwì Yu Ye
Nə Fa Kaisà Yu Sè Ye
(*Mat. 22:15-22; Mak 12:13-17*)

²⁰ Anə geñ wo sè kək yi, nè tum fa yi mfuəp sè wo sè gu borə co wo bùu sè zìnə. Wo sè gu ve'nə dè ya wo ko yi bə yumok sè yi nè cèp, ya wo fa yi bohònggàa fàak sè wo tse' ñəñ mvwe' nze gəvənònè fo' nè. ²¹ Wo fek yi dè, <<Cicà, vès rì tse' dè wù sè cèp, nè sè yə'rə fa bwiin yusè yà'a zìnə; nè ye sè' dè wu kà ñwè gè m ko fagè, nè sè yə'rə fa bwiin bum sè yà'a bə mandzè Nwì bə zìnə. ²² Vès dzəm dè wu tsok-a ves, lùk vesùwèñ sè tsè' dè, a bəboñ co vès sè lak fa ñkum Kaisà nè mvwe' lak Rumà tas kè ka' ε?>> ²³ Yi riñ dè yà' sè bə yi fana yi duk fa yà' dè, ²⁴ <<Wèen jəñ və fa m-a mbàm mòk è. Wo còm naan mənə mbàm nè yè'e liñ ndà, nè ye mbwa yè'e sè' si ndà?>> Wo dè, <<A sè ñkum Kaisà.>> ²⁵ Fana Jisòs duk dè, <<Ñhiñ. Làk fa Kaisà yusè yà'a sè ye, nè fa Nwì yusè yà'a sè Nwì.>> ²⁶ Fana wo kà yumok sè co wo ko yi bə zəñ mvwe' bwiin dè yi cèp ve'ε tse'. Megu dè wo ànə yuk mvè'nè nà' cèp fəsə fa wo sè fana wo mərə, cù loho wo.

Nzak Nè NgòLòkok
Mvwe' Kpə
(*Mat. 22:23-33; Mak 12:18-27*)

²⁷ Bùu mòk sè wo à sè to wo dè bùu Sadusi wèñ à vè kè tsèñ yi. Bùu yè'sə wèen bùu sè wo dukgè yàwo dè kaco ñwè lokok fe'lə mvwe' kpə yeñ. ²⁸ Wo à vè, nè fek yi dè, <<Cicà, Musi à còm nəm fa ves lùk mòk dè, a ye-a ñga tètàa ñwè nəmòk kpə me'rə-a ñgwe ye ñga bə nà' ka mwe tse' fana moma yee nè jə tson ñwà nè, ya bə nà'a dzə fa tètà

ye nè yi kpɔ nè bwe. ²⁹ Yumook yè' dɔ bwema mok wɛŋ à ye tu awo sàmba. Fana nè mwè nè jɛŋ ŋwàŋwè, nè kpɔ me'rɔ nà' ŋga bɛ nà' ka mwe tse'. ³⁰ Ŋwè nè ba jɛŋ ŋwà nè, nè kpɔ me'rɔ nà' sè' ve'nɔ. ³¹ Ŋwè nè te' jɛŋ bwi ŋwà nè sè'. Yà' à mègù ve'nɔ tètè wo sè sàmba sɛ pwe' à kpɔ wes ŋga nè mò'fis ka mwe bɛ ŋwà nè dzɔ. ³² A cu, ŋwà nè kpɔ ye sɛ sè'. ³³ Ye dɔ nùmbu nè bwiŋ nè lòkok mvwe' kpɔ nè ye nùu, ŋwà ènɔ nè ye ŋgwe ndà. Busè wo a jɛ yi wo sàmba pwe'fo'.>>

³⁴ Jisòs duk fa wo dɔ, <<Mbɛmbam bɛ bɛba sɛ niè' cugè co ŋgwe bɛ ndum. ³⁵ Megu dɔ bùu sè wo kèkɛrè ŋgòlòkok mvwe' kpɔ ghà ànɔ sɛ nè kà gù mok cu fe'lɔ. ³⁶ Busè wo mok co masinjàa Nwi nè ye fe'lɔ bwe Nwi sè', njo nè wo a lòkok mvwe' kpɔ. ³⁷ Musi nè à nitsè' bɛ tu ye jɛja dɔ bwiŋ nè lòkok mvwe' kpɔ. Mvwe' sè yi à còm bɛ nzak tɛ nè mis à sɛ kɛ mbwa nà'a fana yi sɛ to Tà dɔ nà'a Nwi Abràham, nè ye Nwi Azik nè ye Nwi Jàkop. Nwi à cèp ve'nɔ ŋga wo à kpɔ lòlan. ³⁸ Yà'a sɛ nitsè' dɔ bùu yè'sɛ cu fe'lɔ ŋwəm, njo nè yi ka Nwi bù kpɔkpɔ yeŋ, yi Nwi bùu sè wo cu ŋwəm. Busè bɛ tsətsərɔ nè Nwi dɔ, ndàanwè pwe' cu ŋwəm.>> ³⁹ Anɔ geŋ ŋgàa yɔ'rɔ fa bwiŋ lùk mok wɛŋ duk fa yi dɔ, <<Cicà, yusè wù cèp yà'sɛ bòwùriŋ.>> ⁴⁰ Busè ŋwè à ka nè co nà' fek yi yumok mok ghùsɔ ja'a lok fùk.

Nzak Nè Bɛ Liŋ Krest

(Mat. 22:41-23:36; Mak 12:35-40; Luk. 11:37-54)

⁴¹ Anɔ geŋ Jisòs fek wo dɔ, <<Aco wo duk dɔ ŋwè nè wo togè yi dɔ <Nkum ŋgà gèm bwiŋ> nè ye ŋgwi bù Devid yè'sɛ va? ⁴² Busè Devid nè bɛ tu ye à cèp bɛ

liŋ ŋwè ènɔ ndzənɔ ŋwàk Sàam duk dɔ,

<Tà Nwi à duk fa Tà àm dɔ, <<Cum fɛɛŋ bo ma mà'a mù,

⁴³ tètè mù nè gu bùu sè wo bɛŋgè wu, wù nɔŋ tes kù mù ni'i wo ànɔ.>> >

⁴⁴ A ye-a dɔ Devid nè sɛ to nà' dɔ Tà, ye dɔ aco yi ye bwi bohò Devid anɔ mwe yè'sɛ vale?>>

Jisòs Dɔ Bwiŋ Jɛŋ Ŋkərɔ Bɛ Yusè Ŋgàa Yɔ'rɔ Lùk Sɛ Gùu

⁴⁵ Fana yi à cèp fa ŋgàa fàak ye wɛŋ ŋga bwiŋ pwe'fo' sɛ yuk dɔ, ⁴⁶ <<Wɛŋ jɛŋ ŋkərɔ bɛ ŋgàa yɔ'rɔ lùk sè wo dzəm ŋgòni tse' cèk sè səsap, nè dzəm dɔ bwiŋ cepsɔ ke'ca wo munteɛŋ, nè dzəm mvwe' ncum sè bɛbɔŋ mɔmvwe' ndap piriya, nè dzəm dɔ a dzɛŋ mvwe' ŋkàk, wo cum megu mvwe' sè ya bwiŋ wɛp wo co bùu sè ghan. ⁴⁷ Wo lim zɛ bum baa yepmfɔ wɛŋ, nè sɛ gu bɔpsɔ ndap awo, nè sɛ gu basɔ piriya sè səsap ŋgwàŋ. Ŋgɔ' nè njàwo nè kɛ yam gha' pwe'fo' njo bum yè'sɔ.>>

21

Fəfa Ŋwà Ŋgwemfə Nəmòk (Mak 12:41-44)

¹ Jisòs à cu mɔmvwe' ntòmbi ndap Nwi nè ghan, nè kùk kok mvəsɔ ŋgàa ghàk wɛŋ sɛ gèsɔ tson fəfa awo sənɔ ŋkùp nè wo gèsəgè ca nɔ. ² Yi ye ŋga ŋwà ŋgwemfə mòk nè yi ŋgà jìŋ gèsɔ tsə mánini ba. ³ Fana yi duk dɔ, <<Mù tsok wɛŋ yusè yà'a zinɔ dɔ ŋwà ŋgwemfə nè yi ŋgà jìŋ nè'e fa càsɔ ghak wo pwe' yi. ⁴ Busè wo sɛ fa yàwo ŋga wo tse' ŋkàun, fana ŋwà ŋgà jìŋ nè'e fa wes ye mɔmbàm zɛ nje nè yi tse' nè pwe' nè pwe'.>>

Jisòs Tsè' Bum Sè Yà'a Nè Ye Ŋga Yi Kəp ŊgòVɔ (Mat. 24:1-14; Mak 13:1-13)

⁵ Bùu mok wèŋ à sè cèp fo' mvè'nè dè ndap Nwì nè ghan nè bònve'è bə liis sè wo à ci nà' fo', nə ye bə bum sè wo à fa Nwì ngògù bònse ndap ye nə fo'. Jisòs duk fa wo ye də, ⁶ <<Bum sè wèŋ sə yə yà' yè'e pwe', nùmbu mòk sə vèè nè lis nè mò'fis nə kà mənə mòk fa'nə naan mam. Wo nə kuəmsə wes yà' pwe'.>> ⁷ Fana wo fek yi də, <<Cicà, tsok fa a ves ghà nè bum yè'sə nə ye-è, nə ye sè' də yusè yà'a nə niŋtsok də bum yè'sə kuəp laŋ sə yè'sə yà? >> ⁸ Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ jəŋ ŋkərə yə ŋwè nəmòok kà wèŋ bòrè, bùusè bwiiŋ nə və ŋkəuŋ sè wo nə sè ci' mvwès də, <Mù yi nè Nwì à duk də yi nə tum nə, mvək nə kuəp laŋ.> Wèŋ kà wo bə' lòswì. ⁹ Nə ye də wèŋ yuk nzak dzè' nə ye bə mvè'nè bwiiŋ sə kùəm kə' fana wèŋ kà wəp, bùusè bum yè'sə nə ye to tsoŋ ntòve'nə ŋkuŋ. Bum yè'sə ye-a sè' ve'nə fana mvè'nè bum nə lə nə, nə kà sè ntòkè dzèŋ.>>

¹⁰ Anə geŋ yi sə tsoho fa mali wo də, <<Bòp lak mook nə lə bə bòp lak mok, ŋkum mok lə bə ŋkum mok sè'. ¹¹ Nze nə nə sə tsoho ve'è wùriŋ fana njè bə ŋgə' ye kə' lo mvwe' bòop lak mok zok zok nduk. Fana bum sè co yà' koksə ŋwè wəə bə bum mok sè yà' sə nitsè' mvək nè də nzeŋgòŋ nə me wèŋ nə sə yəəŋ mubu wùriŋ. ¹² Ŋkuŋ bum yè'sə nə sə ye fana wo nə ko to ntòwèŋ ŋkuŋ. Wo nə ko wèŋ, nə yeŋsə wèŋ ŋgə', nə jəŋ lo wèŋ məmvwè' ndap piriya ngòsak wèŋ, nə jəŋ lo wèŋ məmvwè' ndapndzəm wèŋ sè'. Wo nə kə jəŋ lo wèŋ bohòŋkum bə govəndòwèŋ pwe'fo' bùu liŋ am. ¹³ Nà'nə nə ye yà'sə sè' mandzè bohòwèŋ ngòtəəŋ, nə tsoho fa bwiiŋ ncèp nə njam. ¹⁴ Wèŋ riŋtse' yè'e sə ntuə wèŋ də ŋwèè kà də yi sə tsərə də wu nə sə

cèp fəsə fa wo yè'sə də yà duk. ¹⁵ Bùsè mù nə fa wèŋ cù bə ŋkərə nsàp nə wù cèp fana cù loho bùu sè wo sə bèn wèŋ sə, wo kà yusè ngòcèp fe'lə mok ri. ¹⁶ Anə sə seŋ wèŋ bùu awèŋ co bùu sè wo dzə wu wo, bə moma yo, nə ye bwe tè' yo bə ŋge' yo wèŋ. Mook sè wo nə zə wèŋ zəə. ¹⁷ Bwiiŋ pwe' nə beŋ wèŋ njo liŋ am sə. ¹⁸ Megu də, nùəmtu àwèŋ nə mò'fis nə kà bisè. ¹⁹ Wèŋ təəŋ-a gugŋŋ, yà'a mvè'nè wèŋ nə tesə yòŋsəə awèŋ sə.

Ŋgə' Nè Nà'a Nə Ye Ŋkuŋ Nzeŋgòŋ Me

(Mat. 24:15-31; Mak 13:14-27)

²⁰ <<Ghà nè wèŋ yə ŋga sojà wèŋ kə gum lak Jòrosalèm fana wèŋ riŋ də wo nə kuəmsə mak yà' mvək momjo. ²¹ Fana bùu sè wo cu mvwe' lak Jùdiyà wèŋ caŋ kok lo mündahà, bùu sè wo cu muntòlak wèŋ tesə lo, bùu sè wo ka muntòlak anə yeŋ wèŋ kà də wo mumsə ngòni foho ləmbwa duk. ²² Bùsè a yà'sə nùumbu là' fəsə fò, ya bum sè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì lòŋ fo' bùuŋ və zìnə. ²³ Ho'm, megu də anə ye ŋgə' wùriŋ bohòbàa sè bə zəm, nə ye sè wo sə fa bwe sè lə mbwi bə nùumbu yà'sə. Ŋgə' nə co wù kà cèep nə ye sə nzeŋgòŋ anə ŋga Nwì jòk bohòbùu yè'sə wèŋ sè'. ²⁴ Wo nə gbe' zə mok wèŋ bə fèk, nə jəŋ lo mok co ŋkwèŋ mvwe' bòop lak lòŋ. Fana bù lakmvmum wèŋ nə nəŋrə lak Jòrosalèm bə kù tètè mvək nè Nwì a fa wo kə wes.

²⁵ <<Bum mok sè yà' sə nitsè' mvèək nə yəəŋ mù nùmə bə ŋwu nə ye mənə ŋkəŋkəŋ sè'. Ma nə sə nze fana bòop lak wèŋ nə jip, nə wəp mvè'nè ndzəp nə ghan cwì, nə sə kə'lə li gbə. ²⁶ Bwiiŋ nə sə kpə seŋ bə wəə mvè'nè wo sə tək ŋgòyè yusè yà'a nə ye

sə nzenḡòṅ anə sə, bəusə ṅàaṅ sè ma mabu sə pwe'fo' nə tsoho. ²⁷ Fana wo nə ye mūu mo ṅwè, mvəsə mù sə vè ndzənə mbàk bə ṅàṅ, nə sə fom reṅ boṅsə nəbap. ²⁸ Bum yè'sə yè ṅòkè ye ve'nə, fana wèṅ fis kok tu awèṅ mʉtsə, nə sə kək, bəusə mvək nə Nwii nə fiṅ me'rə weṅ mvwe' ṅgə' nə kəp yà'sə laṅ.>>

Yə'rə Jəṅ Yumok BohòTɔ
(Mat. 24:32-44; Mak 13:28-37)

²⁹ Anə geṅ Jisòs tsok fa wo ncèp nè'e bə gbū' də, <<Wèeṅ kək ja'a yàwèeṅ tɔ nè wo togè nà' də fik nà'a, nə ye tɔ mok wèṅ lònḡ-è. ³⁰ Ghà nè wèeṅ yə ṅga yà' yè ṅgòtse' mvù fana wèṅ riṅ də mbūṅ kəp laṅ. ³¹ Yà' mègù sè' ve'nə də ghà nè wèeṅ yə bum yè'sə ṅga yà' sə ye ve'nə fana wèṅ riṅ də gaṅ ṅkum Nwì sə yà' kəp vè laṅ.

³² <<Mù sə tsè' weṅ yè'e ṅkèm ncèp də ṅgwì bù nè niè' nè'e nə kà kè lè wes ṅga bum yè'sə yà' fà' laṅ. ³³ Ntòbu bə nzenḡòṅ nè cà gəsə lófo', ncèp nè njàm kà ye cà yuk.

³⁴ <<Wèeṅ sə jəṅ ṅkərè bə tu awèṅ. Kà də wèeṅ me'rə fa ni' awèṅ bohòdinà bə jùhù rùk nə ye bum sè sə nze sə duk, bwère nùmbu ànə nə kə tseṅ weṅ vak ṅga wèṅ ka riṅ. ³⁵ Nùmbu ànə nə kə tseṅ ṅwè vak co tam ko wu yi. Bəsə nùmbu ànə nə və bohònzenḡòṅ nə lònḡ fo'. ³⁶ Wèeṅ sə so bə ghà nè fòpwe'fo', nə sə gū piriya' də wèeṅ tse' ṅàṅ ṅgòca swirə to bum sè yà'a nə kə ye yè'sə, nə kə təeṅ to mantombii Mo Nwè nə sè'.>>

³⁷ Jisòs à sə yə'rə bwìṅ mʉmvwe' ndap Nwì nè ghaṅ nə nùmbu pwe' fana ndzəm seṅ, yi kok lo kə noon mʉmvwe' nda Olip nə. ³⁸ Tsok à sə reṅ fana bwìṅ pwe' sə kə tseṅ yi mʉmvwe'

ndap Nwì nè ghaṅ nə ṅgòsə yu'rə yusə yi sə tsòho sə.

22

Wo To Làm Mʉtuhù Jisòs
(Mat. 26:1-5, 14-16; Mak 14:1-2, 10-11; Jon 11:45-53)

¹ Nkàha Pasobà, sè wo zəgè fo' bred sè jì yis yà'a ànə kəp və ṅga'a mok laṅ. ² Fana ṅgàa fa satikà' sè ghaṅ bə ṅgàa yə'rə fa bwìṅ lùk wèṅ sə lap mandzè mok ṅgòzə swihi Jisòs bəusə wo ànə sə wəp bwìṅ də yà'a nə jok.

³ Anə geṅ Satà ni sə ntūu Judàs nè liṅ ye mook də Iskarəyà. Judàs nə à ye sè' mòk mʉṅgorè ṅgàa fàak Jisòs sè wo à ye hum-ncòp-ba sə. ⁴ Judàs nə à lò, nə kə cep bə ṅgàa fa satikà' sè ghaṅ nə ye bəu sè mantombi bohòṅgàa tək mʉmvwe' ndap Nwì sə wèṅ mvè'nə yi nə seṅ fa wo nà'. ⁵ Wo à kwa, nə duk də wo fa yi mbàm. ⁶ Judàs nə à dzəm, fana nə sə lap mok mandzè nè co yi seṅ Jisòs ṅga bwìṅ ka fo' yeṅ.

Jisòs Fəhɔ NgòZɔ
Nkàha Pasobà

(Mat. 26:17-25; Mak 14:12-21; Jon 13:21-30)

⁷ Nùmbu nè wo à yèto ṅkàk nè wo zəgè bred sè jì yis nə à dzèeṅ, à ye sè' nùmbu nè wo sʉgè nsùṅgaṅ ṅkàha Pasobà ṅgòfa Nwì sə. ⁸ Anə geṅ Jisòs tumsə lo Pità bə Jon ṅga yi tipse wo də, <<Wèeṅ du kə fəhɔ fa ves ṅkàha Pasobà sə ya vesùwèeṅ kə zu yà'.>> ⁹ Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes kə fəhɔ yè'sə ma fòlè?>> ¹⁰ Yi duk fa wo də, <<Wèeṅ yu'rə bəboṅ. Wèeṅ kə ni lòmuntòlak anə fana wèṅ ṅwəmbam mòok nə kərə ṅga yi bək tse' kùuṅ ndzəp; wèṅ be' lo yi mvwe' ndap nè yi nə kə ni fo' nə. ¹¹ A kə dzèṅ fo' fana wèṅ tsok fa ṅgà ndap nə də, <Cicà nè də vèes kə fek wu də

rum ndap nè bə bwe ye wèen nə zɔ̀ n̄kàha pasobà mbwa nə fòlɛ?>
 12 Yi nə niŋ fa weŋ rum ndap mòk nè ghaŋ ma mütùhù, nè bum pwe' mbwa, fana wèŋ guhù tsərɛ bum pwe'fo'.>> 13 Anə geŋ wo lo, nə kə ye bum sə pwe' mvè'nè Jisòs ànə duk sə. Wo fahù zuzù Pasobà sè fo'.

Nkàha Pasobà Sè

Wo A Zɔ̀ To Losopà Fo'

(Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; 1 Korè 11:23-26)

14 Mvèk nə à kùrə fana Jisòs cum mvwe' ye mu teberè ngòzɔ̀ bɛŋ bə ngàa fàak ye sè wo ngàa ntum ye sè wèŋ. 15 Yi duk fa wo də, <<Mù anə dzəm vɛ'ɛ wùriŋ də vesùwèŋ zɔ̀ be'lə tsoŋ zuzù n̄kàha pasobà yè'sə bəbɛ' nkun ya mu ye ngə'. 16 Busè mu tsok weŋ də mu nə kà yà' mok zɔ̀ fe'lə tètè tse'ngà yusè zuzù yè'sə tə bə tu zeŋ sə kə rɛŋ nùmbu nə mvwe' gaŋ nkum sè Nwi sè nkun.>>

17 Anə geŋ yi jəŋ ngàp, nə kwasə Nwi, fana yi duk fa wo də, <<Wèŋ ko jəŋ, nə gapsə mətsetsərɛ wèŋ. 18 Busè mu tsok weŋ də, ye jəŋ nè ngà'a nè'e mu nə kà rùuk yè'sə mok no fe'lə tètè gaŋ Nwi sè kə wes.>>

19 Fana yi jəŋ fe'lə brəd; yi ànə kwasə wes Nwi sè mok fana yi fa yà'wèŋ, nə duk də, <<Nè'e ngùpni' àm nè wo a fa nà' bùu wèŋ. Wèŋ sə guhù vɛ'nə ngòsə tsərɛ tse' mu.>> 20 Yi ànə gu megu sè' mvmvè' ànə bə ngàp nə. Ghà nè wo à zɔ̀ wes zuzù sə fana yi fa wo ngàp nə, nə sə cep də, <<Ngàp nè'e rùk nè fi nè nà' ki nge' ndzənə nduəm am, nè nà'a nə fe'e bùu wèŋ. 21 Megu də wèŋ kək ja'a yàwèŋ, n̄wè nè yi sèŋ mu nə cu be'lə venəwèŋ yè' mu teberè anə. 22 Mù Mo Nwè, mu nə kpù lo mvè'nè wo ànə duk nonjə sè, megu də n̄wè nè yi sèŋ mu nə cu bə ngə'.>> 23 Fana wo ye

ngòfe'rə ya' mən̄gorè wo də n̄wè nè yi nə seŋ nà' nə yè'sə ndàlɛ?

Nwè Nè Yi Yam Ghak Mok Yi Yè'sə Ndà?

24 Muncèp mòk à tesə mən̄gorè wo anə sè' də n̄wè nè nà' yam càsə mok sə pwe'fo' ndàlɛ? 25 Fana Jisòs duk fa wo də, <<Nkum sè sə nzeŋgòn fɛŋ gù fagè bùu awo sə co də wo yàwo bùu sè ghaŋ. Wo sə dzəm də bwiŋ sə to wo də ngàa fa bwiŋ mbo. 26 Yà'a kà bohòwèŋ yàwèŋ vɛ'nə ye. Yusə lɛ də n̄wè nè yi n̄wè nè ghaŋ nə ye co mo nè lə, fana n̄wè nè yi mantombi yi nə ye co ngà fàk bohòmok sə wèŋ. 27 Yèè, n̄wè nè ghaŋ yè'sə nè fò, n̄wè nè yi cu ye mu teberè kè n̄wè nè yi sə fàk ngòcàsə vè zuzù mu teberè anə-ɛ? A lɛ n̄wè nè yi cu mu teberè nə. Fana mu yàm bohòwèŋ co n̄wè nè yi sə càsə zuzù sə càsə nə.

28 <<Nùmbu sè mù a sə tse' ngə' sə pwe', wèŋ sə dzəm ngòcu mali vesùwèŋ. 29 Fana mù sə koksə weŋ gaŋ sè' mvè'nè tɛ' am ànə koksə mu. 30 Wèŋ nə zɔ̀ mu teberè mù mvwe' gaŋ am sə. Wèŋ nə cum mvmvwe' kapràk, nə sə sak bòop lak Izùrɛ sè yà'a hum-ncòp-ba sə.>>

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeŋ Yi

(Mat. 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:36-38)

31 Fana Jisòs duk fa Pità də <<Saimù, Saimù yu'rə! Satà lɛŋ də yi dzəm ngòjə weŋ, nə swék weŋ co wo sə swék gòmbi. 32 Megu də mù lɛŋ fa wu piriya ləŋ də ntum nè wù tse' ngòdzəm tse' bohòmù nà'a kà mankwèŋ bwi foho lò. Nə ye sè' də wu bwi vè bohòmù fana wù gu ya bwema yo ye yàwo gugun sè'.>> 33 Pità nə duk fa yi də, <<Tà, a dzəm ye mvwe' ndapndzəm bə mvwe' kpù pwe', mu nə lo yàm vesù.>> 34 Yi

duk fa nà' dā, <<Pità, mū tsok wu ḡkēm duk dā, ḡkuḡ mvəp to ntinə ḡga wū duk fis kè' tē' laḡ dā wū ka mū riḡ.>>

Mvək ḡḡə' Nə Kàrə Lan

³⁵ Anə ḡeḡ Jisòs fek wo dā, <<Mvə'nə mū ànə tumsə lo wəḡ fa', nə duk dā wèeḡ nə kà posà mbàm jə, kà bàm jə, nə kà kùuḡḡp sè' jə tse' løyà'a, wèḡ ànə lo, nə kə jamə yumok à?>> Wo à duk dā, <<Vès à ka yumok jamə.>> ³⁶ Fana Jisòs nə duk fa wo mok dā, <<ḡwə nə yi tse'-a pùp ye kè bàm àlɛ, yi jəḡ tse' nà' ḡga'a. ḡwə nə yi ka-a kafà' tse', ḡḡəḡḡḡ seḡ cək ye, nə ywiḡ tse' mòk bə zeḡ. ³⁷ Mū tsok fa wəḡ dā yusə wo à còm yà' ndzənə ḡwək Nwi bə liḡ am dā, <Wo à ta be'lə yi bə ḡgàa ḡù bup wèḡ> yà'a nə bəuḡ və tsoḡ zinə. Njo nə bum sè wo à còm yà' bə liḡ am sə, sə bəuḡ və zinə pwe'fo'.>> ³⁸ Wo duk fa yi dā, <<Tà, vès tse' fèk ba.>> Yi duk fəsə fa yà' dā, <<Yà' sə kəkurə.>>

Jisòs Sə ḡù Piriya ḡesemani

(*Mat. 26:36-46; Mak 14:32-42*)

³⁹ Anə ḡeḡ yi lokok ḡḡòlòmvwə' nda Olip sə mvə'nə yi lòhogə səsə sə fana bwe ye sə wèḡ sə bə' løyi sè'. ⁴⁰ A kə dzèḡ fo' fana yi tsok yà' dā yà'wèeḡ leḡ Nwi dā ya məmumsəə kà yà' gha'. ⁴¹ Fana yi sooḡ ḡesə lo ḡḡu ni'i yà'wèḡ anə fo' co wū mak lis kə dzeḡ, nə təeḡ bə tumfərə sə leḡ piriya. ⁴² Yi leḡ duk dā, <<Tè', a ye-a ḡga bə-a wu fana wū jəḡ ḡesə lo ḡḡap ḡḡə' ènə fo'; mū duk-a sè' vɛ'nə, wū ḡu lɛ məmuvə'nə wū dzəm wū, kà məmuvə'nə mū dzəm mū ḡù.>> ⁴³ Anə ḡeḡ masinjà Nwi mòk tesə və mubu, nə kə fa yi ḡàḡ. ⁴⁴ Anə ye ḡga ntum sə bup yi vɛ'ɛ nsàp nə yi à leḡ vɛ'ɛ tətè ndürə sə cərə yi co sə cərə tse' nduəm. ⁴⁵ Anə ḡeḡ yi lokok, nə kə tseḡ bwe ye sə wèḡ ḡga wo wòbə manziḡ wuriḡ,

fana nə sə dzəm mok lo. ⁴⁶ Yi fek yà'wèḡ dā, <<Wèḡ sə dzəm lo yà? Wèeḡ lokok, nə leḡ dā ya məmumsəə kà wəḡ gha'.>>

Wo Ko Jisòs

(*Mat. 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:2-11*)

⁴⁷ Jisòs ànə sə cep mali ntòfo' fana ma ḡo bə mok tesə və, ḡga Judàs nə yi sè' mòk mḡḡḡorə bwe ye sè' hum-ncòp-ba nə to mantombi yi. Judàs nə lo kə cepsə Jisòs nə co ḡḡe' vɛ'. ⁴⁸ Jisòs fek nà' dā, <<Judàs, wū dā wu seḡ mū mo ḡwə bə cəcəpsə à?>> ⁴⁹ Bwe Jisòs sə wo ànə ye fo' sə à yə mvə'nə bum sə à ye fana wo fek Jisòs dā, <<Tà, aco vès ḡbɛ' bə fèk à?>> ⁵⁰ Mòk mḡḡḡorə wo anə à ḡbɛ' ci' mək ntu'u mo ḡḡà fàk ḡkum ḡḡà fa satikà' mòk. Yi à ḡbɛ' ci' ntu'u nà' sə bo ma zɛ. ⁵¹ Fana Jisòs duk dā, <<Yà' kùrə vɛ'nə,>> nə jwəḡ ḡesə ntu'u sə, fana yà' me. ⁵² Anə ḡeḡ Jisòs cep bohòḡḡàa fa satikà' sə ḡḡḡ sə bə ḡḡàa fàak sə wo kəkḡè ndap Nwi nə ḡḡḡ nə, nə ye bə ḡkwàha bəu sə wo à tesə və ḡḡòko yi sə wèḡ dā, <<Wèḡ tesə co wèḡ sə lòmvwə' bɛ' ḡḡà yə bə fèk nə ye ntòk yè'e bəu mū à? ⁵³ Vesùwèeḡ yiskokḡə məmvwə' ndap Nwi nə ḡḡḡ səsə, wèḡ kà mū ko. Nə ye dā nè'e mok ḡga'a mvək nə njàwèḡ, nə ḡàḡ ndzəm tse' ḡàḡ.>>

Pità A Bèḡ Jisòs

(*Mat. 26:57-58, 67-75; Mak 14:53-54, 65-72; Jon 18:12-18, 25-27*)

⁵⁴ Anə ḡeḡ wo ko yi, nə jəḡ lo yi mvwə' ndap ḡkum ḡḡà fa satikà'. Pità sə yuḡ və wo mankwèḡ mweè səsap. ⁵⁵ Wo à kə fimsə mis mū ntòmbi anə, nə cum sə yuk fana Pità nə və kə cum kok ye fo' sè'. ⁵⁶ Mvə'nə mis à sə kuə rɛeḡ fana mḡḡwà nəmòk ye yi, nə kək kok nà' jwaḡ, nə duk dā, <<ḡwə nə'e

yegè sè' bə ɲà' ànə.>> 57 Fana Pità nə beɲ də, <<Njè'gù, mù ka yi riɲ.>> 58 A cu kok ghàr ɲà' nəmòk ye yi sè', nə duk sè' də, <<Wu sè' ɲwə àwo mòk.>> Pità nə beɲ sèmok də, <<Hai' mù ka mòk yeɲ ɲàta.>> 59 A sàp kok mok bèbɔɲ ntɛɲ fana ɲwə nəmòk duk fe'lə sèmok duk də, <<Mù ri ɲwə nè'e bèbɔɲ, yi ɲwəə Galili, yi yegè bə nà'.>> 60 Pità nə duk fe'lə sèmok də, <<Nɲàta, mù ka yusè wù sə cèp yà'sə riɲ.>> A ye sè' ghà ànə, ɲa yi ka ntócep wes ntɛɲ, ntómvəp to. 61 Fana Tà Jisòs bùuɲ kək gesə lo Pità. Pità tsəm kok mvə'nə Tà anə duk fa yi də, <<Ntómvəp nə sə kə to ntinə ɲa wù beɲ mù kè' tɛ' də wù ka mù riɲ sə.>> 62 Yi tesə lo sə ntòmbiɲ, nə kə waɲ vɛ'ɛ nəbup.

63 Anə ye vɛ'nə fana bùu sè wə à sə kotse' Jisòs sə wèɲ à sə ywì'lə yi, nə sə ləp yi sè'. 64 Wo lok yi lis, nə sə fek yi də, <<Ləp wu ndà, riɲ-a ɲgèɲgàɲ-è?>> 65 Wo à cèp fa yi bum ɲkəuɲntɛɲ, nə sə yak yi.

Wo Sak Jisòs Mə Kaɲsurù

(*Mat. 26:59-66; Mak 14:55-64; Jon 18:19-24*)

66 Nə zəzòɲ à dzèeɲ fana bù ɲkwàha bùu Jus wèɲ kə benə ni' mvwe' mò'fis bə ɲgàa fa satikà' sè ghaɲ bə ɲgàa yə'rə bwiɲ lək wèɲ pwe'. Fana wo jəɲ lo yi mù kaɲsurù wo anə, nə sə cèp də, 67 <<A ye-a ɲa wu ɲkum ɲgà gəm bwiɲ nə wù, wù tsok fa ves.>> Yi duk fa yà'wèɲ duk də, <<A ye-a ɲa mù tsə' fa wèɲ, kaco wèɲ dzəm yeɲ; 68 nə ye sè' də a ye-a ɲa mù fek wèɲ yumok, kaco wèɲ cèp fəsə fa mù sè yeɲ. 69 Megu də ye jəɲ ɲga'a nə lo mantombi fana mùu mo ɲwè, mù nə cum bo ma mà'a Nwì nè yi tse' ɲàɲ.>> 70 Fana wo pwe'fo' fek yi də, <<Ye də wu mo Nwì à?>> Yi duk fa yà' də, <<Wèɲ cèp mè

lan.>> 71 Fana wo duk ɲga'a də, <<A sə ləp də a yuk fe'lə yè'sə yà? Vesùwèɲ yuk ncèp jòɲ nə kə cùhu yi bə ntu'u avès lan.>>

23

Jisòs Tə Mantombii Palè

(*Mat. 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Jon 18:28-38*)

1 Anə geɲ ma ɲgo bù nə pwe'fo' lokok, nə jəɲ lo yi mantombii Palè. 2 Wo yeto ɲgòto fa yi njo də, <<Vès ko ɲwə nè'e ɲa yi sə jipsə bù avès, nə sə duk də bwiɲ kà tas bohòKaisà lək, nə duk də yi ɲkum nè yi ɲgà gəm bwiɲ.>> 3 Fana Palè nə fek nà' də, <<Wu ɲkum bùu Jus wèɲ wù à?>> Jisòs nə cèp fəsə fa nà' də, <<Wù duk yà'a mvə'nə.>> 4 Palè bùuɲ duk fa ɲgàa fa satikà'a sè ghaɲ sə bə bùu sè fo' sə pwe'fo' də, <<Mù ka yàm yusè bup sè ɲwə ènə gùu sə ye.>> 5 Bùu sə wèɲ gəɲ təeɲ mpaan duk də, <<Yi sə kùəmsə bwiɲ mvwe' nzeɲgòɲ Jùdiyà nə pwe'fo' bə nsàp mandzə nè yi sə yə'rə wo nə. Yi a yè jə Galili, nə kə wes Jòrosalèm feɲ pwe'.>>

Jisòs Tə Mantombii ɲkum Herò

6 Palè anə yuk bum yè'sə fana yi fek də, <<Nwè ènə yi ɲwəə Galili àlɛ?>> 7 Yi anə reeɲ də Jisòs tesə vè mvwe' nze nè tse' fo' ɲkum Heròfana yi tumsə lo nà' bohòHeròanə. Ghà ànə à ye ɲa Herònə cu sè' mvwe' lak Jòrosalèm anə. 8 Heròà yə Jisòs fana yi kwa vɛ'ɛ wùriɲ, bùusə yà' à sàap mùm'və'nə yi à yuk liɲ nà', nə sə dzəm də yi ye nà'. Yi anə sə tsəm də Jisòs nə gu niɲ fa yi maɲgəɲgèɲ mòk. 9 Herònə à fek Jisòs bum mok ɲkəuɲntɛɲ, Jisòs nə kà cù mùk lok. 10 ɲgàa fa satikà'a sè ghaɲ bə ɲgàa yə'rə bwiɲ lək wèɲ gəɲ təeɲ megu fo' ɲgòto fa yi njo. 11 Heròbə sojàa ye wèɲ à bùsə yi cə ləm awo, nə sə

ywi'lə yi. Fana wo à nisə fa yi cək mòk nè co cək ñkum ve'ε, nè tum fəsə lo yi bohòPalè. ¹² Heròbè Palè à yè ko jə ñge' nùmbu ànə; ñga bə nà' à sə kà ñge' mantombi yegè.

Wo Duk Də Wo Nə Zə Jisòs

(*Mat. 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 18:39-19:16*)

¹³ Anə geñ Palè nè to benə ñgàa fa satikà' sè ghanj bə ñji ñji sè fo', nè ye bə bùu sè fo' sə wèñ pwe'fo'. ¹⁴ Yi duk fa yà'wèñ də, <<Wèñ a jə vè fa mụ ñwè nè'e duk də yi sə jə lòwes bwìj ma nè bə jòñ. Mụmvè'nè mù kùk ja'a yi yàm, ñga wèñ sə yə sè' fana mù ka yàm də yi a gù bum sè wèñ sə duk yà'sə riñ. ¹⁵ Heròka yumok bup bohònà' sè' ye bùusè yi a tumsə fəsə vèsə nà' bohòvès sèmok. Yà' nòjəja də ñwè ènə ka yumok sè bup sè co wo zə yi bùu zeñ gù. ¹⁶ Mụ nè fa ñàñ də wo ləp yi, fana nè me'rə yi.>> (¹⁷ Yi sə duk ve'nə ñga à ye də nùmbu ñkàha pasobà sə kè dzèñgèə fana Palè nè fis me'rə tsonj fa wo ñgà ndapndzəm mò'fis.) ¹⁸ Bùu sə wèñ ke' tose ñgùñ cù mò'fis də, <<Wèen zə gəsə lo ñwè ènə fo', nè fis me'rə fa ves le Bàràbà.>> ¹⁹ (Bàràbà nè à ye ñwè nèmòk nè wo à nisə yi ndapndzəm bùusè yi à lùlù bə bùu gomè nè zə bwìj.) ²⁰ Palè à cèp bohòwo sèmok ñga yi sə ləp mandzè co yi me'rə Jisòs nè. ²¹ Bùu sə wèñ sə ke'ñgùñ də, <<Wèen te'lə yi, wèen te'lə yi muntəəñ!>> ²² Yi fek fis yà'wèñ nè kè' te' duk də, <<Bùu yà? Nwè ènə gù bupsə yà? Mù ka yàm yumok sè co wo zə yi bùu zeñ ye. Mụ nè ləp yi, nè me'rə yi lo.>> ²³ Bùu sə wèñ gùñ təəñ ve'ε mpaanj nè mpaanj nè sə ke'ñgùñ də wo te'lə megu nà' muntəəñ. Wo à gù ve'nə tètè nà' ñjàwo nè zə. ²⁴ Anə geñ Palè nè cep, nè

fa ñàñ bə yusè bùu sə wèñ à sə dzəm sə. ²⁵ Yi fis me'rə ñwè nè wo à nisə yi ndapndzəm njo ndàñ, nè ye bùusè yi ànə zə ñwè nè. Nà'a ñwè nè wo ànə sə dzəm də nà'a fis me'rə nè, fana nè jəñ Jisòs, nè fa yà'wèñ də yà'a gù bohònà' mvè'nè yà'wèñ dzəm.

Wo Te'lə Jisòs Muntəəñ

(*Mat. 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27*)

²⁶ Mụmvè'nè wo à sə jə lòJisòs fana wo kərə bə ñwè nèmòk nè wo to yi də Saimù, nè mvwe' lak Sirini ñga yi à sə vè la'à yi. Wo naanj fa yi ntəəñ sə də nà'a bək be' Jisòs bə zeñ mankwèñ. ²⁷ Bwìj à sə be' vè yi mankwèñ anə wùriñ. Bèba mok à ye fo' sè', sè wo à sə koksə manziñ, nè sə wañ fa Jisòs nè. ²⁸ Anə geñ Jisòs nè bùuñ kùk wo, nè duk də, <<Wèñ njè'ε gùu Jòrosalèm, wèen kà mụ wa fa, wèen wañ fa tu awèñ bə tu bwe awèñ. ²⁹ Busè mụ tsok weñ də mvèk mòk sə vè nè wo nè duk də, <Reñsi bohòbàa sè wo nzeñ, nè ye vèəm sè yà' ka mwe dzə yuk, nè ye fe'lə mbwi sè mwe ka yà' no yuk!> ³⁰ Nà'a ghà nè bwìj nè duk fa nda də, <Kəəñ gbù vè mụ ni'l vès,> nè duk fa nzès də <Kè kəəñ tsè lok ves.> ³¹ Busè a ye-a ñga bwìj sə gù bum sè wèñ sə yə yè'e ñga tə cu li ntòcàcòñ ye də nà'a yum-a, ye wesə yè'sə ñga'a nsàp nè fò?>>

³² Bù ñgàa gù bup mok à ye bwìj ba sè wo à sə jə be'lə lòwo də wo kə zə be'lə wo bə Jisòs nè. ³³ Wo à kè dzèñ mvwe' sè wo togè fo' Nzùə Tu Bwìj àwo fana wo te'lə yi mụ ntəəñ anə fo', bə ñgàa gù bup sə wèñ. Wo à te'lə ñgà gù bup mòk bo ma zə, mòk bo ma ñkwip. ³⁴ Fana Jisòs duk də, <<Tè' am, swi fa wo bùusè wo ka yusè wo sə gù sə riñ.>> Wo sə təm bèñ də ya wo gapsə cèək ye sə.

³⁵ Bùu sémok à tænj fo', nê sê kæk. Bù ñkwàha bùu Jus wènj à sê ywì'lè yi. Wo sê duk dè, <<Yi tésè rinj bõnsè megu bùu mok wènj, yi tésè-a ni' ye, bwi a ye-a dè yi Ñkum ngà gèm bwiñ nè Nwì à cok fis, nê tumsè fa ves na!>> ³⁶ Sojàa sè wo à ye fo' sè à ywì'lè yi sè'. Wo sê kè fa yi nsàp rùk mòk nè cècèp. ³⁷ Wo sê cep dè, <<A ye-a nga wu ñkum bùu Jus wènj nê, wù tésè-a ni' yò!>> ³⁸ Wo à còm naan yumok ma mü tu ntèj anè dè, NÈ'e ñkum Bùu Jus wènj Nê.

³⁹ Ngà gù bup mòk nè yi à kè'è sè' mantènj anè, à yàk yi dè, <<Ñkum ngà gèm bwiñ ka wù nè'e yèj à? Tésè ni' yò, nê tésè ves sè'!>> ⁴⁰ Mòk nè cep jwa nà' dè, <<Wu kà Nwì wèpgè à? Vesùwènj pwe'fo' cu sè mvwe' kùuñ sè mò'fis. ⁴¹ Vesù sè yè yàvès ngè' bè yusè a gù yà' lanj, ngà' ènè ka ye yumok gù bupse lok.>> ⁴² Yi duk fa Jisòs nè dè, <<Wu kè dzènj mvwe' ganj ñkum yo, wù kà mü swì.>> ⁴³ Jisòs duk fa nà' dè, <<Mü tsok fa wu ñkèm duk dè, wu nê ye vesù ntinè mü Pàràde.>>

Jisòs Kpè

(Mat. 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30)

⁴⁴ Anè ye nga nùum mok maràn fana ndzèm señ mvwe' nzenjòn nê pwe' tètè kè dzej co nùm sèm. ⁴⁵ Fana cèk nè nà' à sè gèpsè mbwè ndap mòk mùm mvwe' ndap Nwì nè ghanj nè à sàha gà'a tsè ba. ⁴⁶ Fana Jisòs wanj torè fis mütse dè, <<TÈ', mü fa yòñsè àm ndzè bohòwù!>> Yi ànè cep ve'nè fana yòñsè ye me. ⁴⁷ Ñkum sojà mòk ànè ye bum sè yà' ye sè fana yi kwasè Nwì, nè cep dè, <<A zinè dè ñwè ènè nè ka yumok rinj!>> ⁴⁸ Ma ngo bù nè wo à ye fo' nè, ànè ye yusè yà' ye sè pwe' fana wo bwi foho lo la'à wo, nga wo wa'a

tse' lòbo ndzè ngùu wo. ⁴⁹ Bùu sè wo à ri Jisòs nè, bè bèba sè wo à bè' vè yi mvwe' nzenjò Galili sè wènj à kè tænj mvwe' mok sèsap, nè sè ja'a bum yè'sè.

Wo Tuuj Jisòs

(Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Ñwè nèmòk à ye nè linj ye à ye dè Jòsep, yi à tésè vè lak Arimàtayà mvwe' nze Jüdiyà. Yi à ye mòk mùm mvwe' kwe' kanjurù nè bùu Jus wènj nê, nê ye sè' ñwè nè kèkèrè mü lisè Nwì. Yi à sè tæk ye ganj ñkum sè Nwì sè. Yi à ka ye bè bum sè wo a cèptes, nè sè gù yà' sè dzèm. ⁵² Ñwè ènè à lòbohò Palè, nè kè lej vènj ni' Jisòs nè. ⁵³ Fana yi kè ki tsonj nà', nè lim gesè ndzè nè cèk, nè kè tuuj nà' ndzè nè sèe sè wo à tu yà' ndzè nè lis. A ye nga wo ka ñwè nja ntòtuuj yuk. ⁵⁴ Anè ye nùumbu nè wo à sè fùhü, ya nga nùumbu dzèè yeto. ⁵⁵ Bèba sè wo à bè' vè yi mvwe' nze Galili sè à yù lòo, nè kè ye sèe sè, nè ye mvèsè wo tuuj vènj ye nè sè'. ⁵⁶ Wo à bwiñ lòo, nè kè fùhü làmindà bè mve' sè wo nè kè yok vènj ni' Jisòs bè zeñ. Nùumbu dzè à ye, wo yonjse yiskok mùm vè'nè lùk sè duk ve'nè ñkuj nè lo kè yo' yi.

24

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpè

(Mat. 28:1-10; Mak 16:1-8; Jon 20:1-10)

¹ Nù Sondè à ye, bàa sè lo mvwe' sèe sè nè zèzònj, nga wo kotse' lòmvè' sè wo à fùhü yà' sè. ² Wo ye nga wo dzèrè fis lis nè wo ànè lok ncùu sè sè bè zeñ nè lanj. ³ Wo ànè ni lo sè nè sèe sè fana wo kà vènj ni' Tà Jisòs nè ca yè. ⁴ Mùm vè'nè ñkèrè awo à jip fo' fana wo ye bùu mok fo' ba nga wo ni tse' cèk sè fèfèp, yà' sè ba'a ve'è. ⁵ Wüè à ko wo, wo gbü fè'è

gesè lo si awo sè nze. Fana bùu sè duk fa wo dè, <<Wèñ sè làp ñwè nè yi cu ye ñwəm mətsetsə'rəè bù kpəkpu bùu yà? 6 Yi ka fən yən, yi lòkok lañ. Wèñ tsərə yusè yi ànè tsok wèñ nga yi cu ntòmwe' nzeñgòGalìli yà'a. 7 Yi ànè duk dè, <Wo nè fa tsoon mùu mo ñwè ndzè bohòngàa gù bup wèñ, wo te'lè mu muntəəñ; nùmbu te' ye, mù lokok səmok.> >> 8 Anè geñ wo tsərə ncèp ye nè. 9 Wo à bwìñ foho vè mvwe' sèe sè, wo kə tsok fa bum yè'sə bohòbwe ye sè hum-ncòp-mò'fis sè, bə bùu mok wèñ pwe'fo' sè'. 10 Anè kə tsok fa ngàa ntum sè wèñ bum yè'sə Mèri Màdàlinà bə Jòanà bə Mèri nè ma Jem, nè ye bàa mok wèñ. 11 Wo à tsəm dè bàa yè'sə sè cèp yusè yà' ka fàk tse'fana wo kà yà'wèñ dzəm fa. 12 Pità à lòkok mətset, nè cañ lo mvwe' sèe sè. A kè dzèñ fo', yi bəhə tsoñ nze, nè ye megu cèək sè wo à tuuñ yi bə zeñ sè, nè kà yumok sè zok yə. Fana yi bwi foho lo lak, nè sè jip bə nsàp yu nè nà' ye ènə wùriñ.

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Mandzè Nè NgòLòLak Emawùs (Mak 16:12-13)

13 Nùmbu ànə à ye, bùu səmok à sè lòmwe' lak mok sè wo to yà' dè Emawùs, nga wo bwìñ ba. Lak Emawùs sè à ye co kilometa hum-ncòp-mò'fis ngòlòJòrosalèm. 14 Wo à sè taan lòbè bum sè yà' ye yè'sə pwe'. 15 Wo ànə sè taan ncèp ènə mvwe' mò'fis fana Jisòs à sòon vè fo' sè' bə tu ye, bə yà'wèñ sè lo ca. 16 Wo ye yi, fana yumok gu dè wo kà yi rì. 17 Yi fek yà'wèñ dè, <<Wèñ sè gi, nè sè taan lo yè'sə yu yà'>> Wo foho təəñ, nè sè kək bə manziñ. 18 Mòk nè liñ ye à ye dè Klipàs duk fa nà' dè, <<Co wu yè'e ñkùñ mvwe' lak Jòrosalèm, dè mègu wù nè wù ka yusè yà' a ye nùmbu yè'e riñ à?>>

19 Yi fek fe'lə yà' dè, <<A yu yà? >> Wo duk fa yi dè, <<Bum sè yà' a ye bə liñ Jisòs nè mvwe' lak Nazàre. Yi à ye ngà tsòhòbum Nwi, yi à sè gù, nè sè cèp bum sè yà'a gəgəñ wùriñ mantombii Nwi nè ye bwìñ. 20 Ngàa fa satikà' bə bù ñkwàha bù avès wèñ a cèp wo ñkuñ wo te'lè zè yi mu ntəəñ. 21 Vès à sè naan yàvès tu dè nà'a yi nè yi nè lak tiñ fis bùu Izùre. Yà'sə ye-a sè' ve'nə, a ntinə nùmbu te' nè bum yè'sə a ye. 22 Fana bàa səmok sè mənğorè vès kè vèsə nòon ves zoon, dè wo anə yaan lo noon mvwe' sèe ye sè, 23 nè kà vèñ ni' ye nè yə. Wo bwìñ vè, nè sè duk dè wo ye masinjàa Nwi. Masinjàa Nwi sè tsè' fa wo dè nà' cu ñwəm. 24 Bùu mok sè anə ye vesì wèñ lòmwe' sèe sè, nè ye nga yà' mègu mvè'nè bàa sè nè cèp sè zìnə, fana wo kà yi ye bə lis yə.>>

25 Jisòs duk busə fa yà'wèñ dè, <<Hò! Ləm bùu yè'e wèñ; wèñ tse' ntum nè nà' fi bup ngòdzəm tse' bum sè ngàa tsòhòbum Nwi à cèep. 26 Yà' ànə ka yən dè ñkuñ ngà gèm bwìñ nè nè ye nsàap ñgə' yè'sə ñkuñ nè ca ni mvwe' bòon ye yən à?>> 27 Fana yi ye jəñ mu ni'i Musi bə ngàa tsòhòbum Nwi wèñ, nè tsoho rənsə fa wo bum sè ñwàk Nwi à sè cèp yà' bə liñ ye sè pwe'fo'.

28 Anè geñ wo sè kəəp lo mvwe' lak sè wo à sè lòfo' sè. Yi sè gu ye sè co dè yi sè cà lòmali mantombi ve'è. 29 Fana wo sè ləñ nà' dè, <<Vesùwèñ noon fən, bəusè nùm co wes lañ, ndzəm sè vèə.>> Fana bə yà'wèñ lo ngòkè nòon. 30 Ghà nè bə yà'wèñ ànə sè zə zəzə fana yi jəñ brəd sè, nè kwasə Nwi, nè bə'rə fa yà'wèñ. 31 Fana lis awo muhu, wo riñ yi; yi nom bisə məlisè wo mvwe' sè yi anə ye sè wà. 32 Mòk ye nga'a ngòfek

mòk də, <<Ghà nè yi anə sə cep bohòvesù mandzə, nè sə tsoho reŋsə fa ves bum sə ndzənə ɲwàk Nwì yà'a, mù də ntum nè kaŋ ves ve'ɛ wùriŋ àlaa?>> ³³ Wo à lòkok mègù sà' mvək ànə, nè bwi lo Jòrosalèm. Wo kə tseŋ bwe ye sè hum-ncòp-mò'fis sè wèŋ, ɲga wo cu mvwe' mò'fis bə bùu mòk wèŋ. ³⁴ Bə yà' wèŋ sə cep də, <<Tà a lòkok laŋ nè zìnə, Saimù yə yi bə lis!>> ³⁵ Fana wo tsok bwi ɲga'a yusə yà' anə ye mandzə, nè ye mvə'nə wo anə riŋ nà' ghà nè nà' anə bə'rə brəd sə.

Jisòs Yəəŋ BohòBwe Ye Wèŋ

(*Mat. 28:16-20; Mak 16:14-20; Jon 20:19-23; Nɲàa Ntum Jisòs 1:6-11*)

³⁶ Mùm̀və'nə wo ànə sə cep ve'nə fana Jisòs nè bə tu ye tesə təəŋ və m̀tsətə'rəə wo anə nè duk də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>> ³⁷ Wo à vèhe, nè wəp ve'ɛ; wo à tsəm də kàmòk wo yə ze'. ³⁸ Yi duk fa yà' də, <<Wèŋ sə wəp yà? Wèŋ sə mərə kə' sə ntùu wèŋ bùu yà? ³⁹ Wèŋ kək ja'a bo am bə kùu am, ya wèŋ riŋ də a mù nè. Wèŋ jweŋ ja'a mù bə bo, bùusə ze' kà njàp bə vəp mvəsə wèŋ yə də mù tse' yè'e tse'gə.>> ⁴⁰ Yi ànə cep ve'nə fana yi niŋ fa wo bo ye bə kùu ye wèŋ. ⁴¹ Mvə'nə wo à ka sə ntùu wo pap ntòdzəm wes bùusə wo à kwa ti' lələ, nè sə mərə, fana yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ tse' yumok fəŋ sè co ɲwè zə à?>> ⁴² Wo fa yi fuk nè lələ, ⁴³ yi jəŋ nà', nè zə m̀lisə wo.

⁴⁴ Anə geŋ yi duk fa wo də, <<Yè'e yusə mù ànə tsok fa weŋ ɲga mù cu ntòvesùwèŋ sə, də yusə wo à còm yà' bə liŋ am ndzənə ɲwàk lùuk Musì, nè ye sè ɲgàa tsòhòbum Nwì bə ɲwàk Sàam wèŋ pwe' nè bùuŋ vè tsoŋ zìnə.>> ⁴⁵ Fana yi reŋsə ɲkərèə awo ɲgòrì yusə yà' cu ndzənə

ɲwàk Nwì. ⁴⁶ Yi duk də, <<Yè'e mvə'nə wo à còm də, Nkum ɲgà gèm bwi nè nè ye ɲgə', fana nùmbu nè tɛ' kə dzèŋ fana yi lokok mvwe' kpə səmòk. ⁴⁷ Nə ye sà' də, wo nè sə tsoho lo sənə nzeŋgòŋ nè pwe'fo' bə liŋ am ɲga wo yèto ntòmvwe' lak Jòrosalèm. Wo nè sə tsoho lo ncèp nè ɲgòkupsə, nè bwi fa bup ɲkwèŋ, fana Nwì swi fa ɲwè bup ye. ⁴⁸ A wèŋ sè wèŋ nè tsok lo bùu mòk, bùusə wèŋ yə bə lis awèŋ. ⁴⁹ Wèŋ ye, mù nè tumsə fa weŋ yusə Tè' am a kək mù yà' sə; fana wèŋ cum tse' m̀ntòlak fa'nə tètè ɲaŋ sè yà'a nè tsoŋ ma m̀bu sə və bohòwèŋ ɲkuŋ.>>

⁵⁰ Anə geŋ yi jəŋ fis lo yà'wèŋ m̀ntòlak anə, bə yà'wèŋ lo tètè kə dzeŋ mvwe' lak Betani. A kə dzèŋ fo', yi fis kok bo ye m̀tsə, nè se wo. ⁵¹ Yi à sə sè wes wo ntèŋ fana yi me'rə yà'wèŋ, nè kok lo m̀bu. ⁵² Wo à kùksə yi, nè bwi fohò lo Jòrosalèm anə bə kwəkwa ve'ɛ wùriŋ. ⁵³ Wo cum mamgeŋ m̀mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nè, nè sə kùksə Nwì mbwa.

Ntirè nè Bèboŋ nè JON

Nwàk Jon tsè'gè sè ye dè Jisòs ncèp nè Nwì. Ncèp nè ànè bùuŋ òwè, nè kè cum be'lè bè bwìŋ. Nwàk nè tsè'gè sè' dè wo à còm nà' dè ya òga bwìŋ ta nà', wo dzəm dè Jisòs nè Mo Nwì, nè ye ògà tètèsè nè Nwì ànè kak bwìŋ dè yi nè vèè nè, fana a ye-a òga bwìŋ dzəm ve'nè, wo tse' lùŋ bè zèŋ. (Tàŋ mbùp 20:31.)

Nwàk nè yèto ntèŋ, nà' tsoho fa bwìŋ manŋəŋgèèŋ sè Jisòs ànè gù sè yà' sè nìtsè' dè Jisòs nè Mo Nwì nè ye ògà tètèsè nè. Nwàk nè sè lo mantombi ògòtsè' rɛɛŋsə yusè manŋəŋgèèŋ sè sè təəŋ bə zəŋ sə. Nwàk nè tsè'gè sè' məm̀və'nè bùu mok wèŋ à dzəm bohòJisòs, nè bùuŋ ògàa fàak ye, fana bùu mok wèŋ à bèŋ yi, nè kà yusè yi à sè tsè' sè dzəm.

Mbùp 13 kè dzeŋ mbùp 17 sè tsè' nja məm̀və'nè Jisòs bə ògàa fàak ye wèŋ à ye m̀vwe' mò'fis bə ndzəm nè wo à ye ògòko yi nè, fana yi sè tip wo, nè sè fisè wo ntəm. Nwàk nè cu ògòmè lòo fana nà' sè tsok məm̀və'nè wo kò Jisòs, nè zə yi fana yi lokok m̀vwe' kɔm sè mok. M̀vəsè Jisòs ànè lokok m̀vwe' kɔm fana yi yəəŋ bohòŋgàa fàak ye wèŋ.

Ncèp Nwì A Bùuŋ Nwè

¹ Nkùŋ Nwì sè gù nzeŋgòn nè òga òwè nè wo to lɪŋ ye dè Ncèp nà'a cu ye yo. Ncèp nè ànè sè ye bə Nwì m̀vwe' mò'fis. Yi ànè ye megu Nwì bə tu ye. ² M̀və'nè ànè yeto, yi à ye mègù ye sè bə Nwì. ³ Nwì à gù bum pwe' ndzə bohòyi. Yumòk nè yi à ka nà' yi gùu bùè. ⁴ Lùŋ pwe'fo' à tesè vè

bohòNcèp ènə. Lùŋ nè yi à fa nè, à ye mareŋ bohòbwìŋ. ⁵ Mareŋ nè rɛŋgè m̀vwe' ndzəm nùumbu pwe', ndzəm nè ka mareŋ nè ghak yuk.*

⁶ Nwè nəmòk à ye, nè Nwì ànè tumsə vè yi nè lɪŋ ye à ye dè Jon. ⁷ Yi ànè vè ye ògòkè tsè' rɛŋsə fa bwìŋ mareŋ nè, ya ndàaŋwè pwe' yuk yusè yi sè cèp sè, nè dzəm bohòmareŋ nè. ⁸ Yi ànè ka mareŋ nè yi yeŋ. Yi à vè ye ògòtsè' fa bwìŋ bə mareŋ nè.

⁹ Mareŋ nè zìnə, nè nà'a fagè ndàaŋwè pwe' mareŋ nè à ye ògòtesə vè sè nzeŋgòn anè ghà ànə. ¹⁰ Yi ànè cum sənə nzeŋgòn nè yi à gù nè, fana bùu sè wo cu sənə nzeŋgòn nè wèŋ kà yi yu awo rì. ¹¹ Yi à vè m̀vwe' lak ye, bùu lak ye wèŋ sè kà yi dzəm. ¹² Ma nè bohòbòp bù nè wo à jə yi, nè dzəm bohòyi sè fana, yi à fa yà'wèŋ mandzè ògòbùuŋ bwe sè Nwì. ¹³ Wo à bùuŋ bwe ye wèŋ ve'nə òga ànə gù megu Nwì. Anə ka bùusè wo à dzə yi m̀və'nè bwìŋ dzəgè bwe yà'a yeŋ. Ka dè òwè à tsərə kok yi sè' yeŋ.

¹⁴ Ncèp nè à bùuŋ òwè sè nze fən, nè kè cum m̀tsətsə'rəə vès ve'nə fana vès ye yi co òwè nè ghaŋ nè Tè' ye Nwì ànə fa bohòmo ye nè mò'fis nè. Yi a nìtsè' fa ves m̀və'nè Nwì cu sè dè yi tse' bòvəm wùrɪŋ, nè tse' zìnə sè'.

¹⁵ Jon ànə tsok rɛŋsə fa bwìŋ bə òwè ènə yi. Yi à cèp dè, <<Nè'e òwè nè mù ànə tsok fa wèŋ fa' dè òwè nè yi sè vè ma òkwèèŋ mù nè yam casə mù bùusè yi ànə ye fo' òga wo kà mù ntòdzə lok.>>

¹⁶ M̀və'nè yi rwiŋ mègù bə bòvəm bohòvès fana yi a sè ves pwe' kəkè'. ¹⁷ Musi à jə vè fa ves lùuk sè Nwì sè yi fana Jisòs Krest jəŋ vè fa ves ye bòvəm nè Nwì nè ye zìnə nè Nwì nè sè'. ¹⁸ Nwè

* 1:5 1:5 Aco a duk sè' dè <<Ndzəm nè kà mareŋ nè rɛèŋ.>>

nəmòk ka Nwì bə lis ntòye yuk. Mègù mo ye Jisòs Krèst nè yi co ntəm Tè' ye nè, nè yi a rɛɲsə fa ves mvə'nə Nwì cu.

Jon Tsə' Rɛɲsə Fa Bwiɲ

Nsàp Nwè Nə Jisòs Nə

(Mat. 3:1-17; Mak 1:1-11; Luk 3:1-22)

¹⁹ Numbu mòk à ye, ɲkwàha bùu Jus sè mvwe' lak Jòrosalèm wèɲ tumsə lo ɲgàa fa Nwì satikà'a mok məmvwe' Ndap Nwì nè ghan, bə bùu Levi wèɲ mok, də yà'a kə fek Jon də nà'a nsàp ɲwè nè fòlɛ? ²⁰ Jon nə duk fəsə fa yà'wèɲ də, <<Mù ka ɲkum ɲgà gèm bwiɲ nè Nwì à də yi nə tumsə vè ɲgòkə tɛsə bù avès nə yeɲ.>> Yi à ka dzeɲ, yi à cèp fis bum yè'sə yuye jəja mvwe' bwiɲ. ²¹ Wo fek fe'lə yi səmok də, <<Ye də wu ndà lɛ, wu Alajà à?>> Yi duk fe'lə sè' də, <<Hai', mù ka Alajà sè' yeɲ.>> Wo fek mali yi sè' ɲkuɲ də, <<Ye də wu ɲgà tsə' bum Nwì nè ɲwàk Nwì sə tsə' də nà'a nè vèə nə à?>> Jon duk mali sè' də, <<Na' à mù yàm. Mù ka yi ànə yeɲ.>> ²² Fana wo fek mali yi sè ɲkuɲ də, <<Ye də wu yè'sə ndà lɛ? Busə kaco vès lo ɲga wù ka ves tsok fa yeɲ, ya vès kə tsok bùu sè wo tum ves sə. Wù duk yòbə tu yòdə wu ndà lɛ?>> ²³ Yi duk də, <<ɲgà tsòhòbum Nwì nè njamòk nè liɲ yee Izayà nà'a ànə cèp fa' də,

<ɲgì ɲwè nəmòk sə cèp torə vè sə ɲgəà də,

<<Tà àvès sə vèə.

Wèɲ ɲgùu tsə'rə fa yi mandzè ɲgògì cà ca.>> >

ɲwè nè Izayà à sə də ɲgì nà' sə cèp ànə mù nə.>>

²⁴ Bùu Farasi mok wèɲ à ye mɲgorè bùu sè wo à kə yə Jon sə. ²⁵ Fana wo fek Jon nə də, <<A ye-a ɲga wù ka ɲgà gèm bwiɲ nə yeɲ, kà Alajà sè' ye, nə kà ɲgà tsə'

bum Nwì nə sè' ye, ye də wù sə bəptəsə bwiɲ bùu yà?>> ²⁶ Jon duk fa yà' də, <<Mù sə bəptəsə mègù yàm bə ndzəp. ɲwè nəmòk cu mətəsə'rə wèɲ nè wèɲ sə kà yi rì, anə kà sàp ɲga yi yèto fàak ye laɲ. ²⁷ ɲwè nè yi sə vè ma ɲkwèɲ mù ànə, yi yam càsə mù yi. Mù ka ɲwè nè co mù firə fa yi kuu kùuɲgùup ye kərə.>>

²⁸ Yè'sə à ye mvwe' lak Betani. Lak Betani sə à ye ma ntonùum ndzəp Jòridàɲ. Yà'a mvwe' sə Jon à sə bəptəsə bwiɲ fo' sə.

²⁹ Tsok à rɛɲ, Jon ye ɲga Jisòs sə vè mvwe' ye sə fana yi cèp də, <<Wèɲ yeè, nè'e ɲwè nè yi mo nsùɲga Nwì nə. Nè'e yi nè Nwii nə jəɲ yi co ndzə cop, nə yisə fis gesə bəp bwiɲ sə nzenɲgòn bə zɛɲ nə. ³⁰ Nè'e yi nè mù cèp də ɲwè nəmòk sə vè ma ɲkwèɲ mù, nè yi yam càsə mù nə, bùusə yi ànə ye fo' ɲga wo ka mù ntòdzə. ³¹ Mù à sə kà yi yàm də nè'e yi nə sè rigè. Anə ye-a sè vɛ'nə fana njo njàm nə mù à sə bəptəsə bwiɲ nə, à ye də ya bùu Izùre wèɲ riɲ yi.>>

³² Jon nə à cèp fe'lə səmok duk də, <<Mù a yə Yòɲsə Nwì ɲga nà' tsə tɛsə mubu co kəkəbùɲ, nə kə naaɲ mətuhù Jisòs. ³³ A sə kə dzèɲ mvək ànə ɲga mù à ka yi yàm də yi ɲwè ànə ntòriɲ. Megu də Nwì nè yi à tum mù də mù bəptəsə bwiɲ bə ndzəp nə à tsə' mù də, a ye ɲga mù yə ɲwè nè yòɲsə ye tsoɲ vè, nə kə naaɲ nà' mətuhù àlɛ, mù riɲ də nà'a ɲwè nè yi nə bəptəsə bwiɲ bə Yòɲsə nè Rərəɲ nə. ³⁴ Mù nə sə tsə' nə wèɲ zinə àm pwe'fo' də mù a yə bum yè'sə laɲ, fana mù nə sə tsə' nə wèɲ jəja də ɲwè ènə, yi mo Nwì nə.>>

Bùu Sè Wo A Rì To Jisòs, Nə Bɛ' Lo Yi

³⁵ Tsok à rɛŋ fe'lə səmok nga Jon tɛ bə ŋgaa fàak ye wɛŋ ba. ³⁶ Yi ye nga Jisòs sɛ càa fana yi cɛp dɛ, <<Wɛɛŋ ye, nà'a mo nsuŋgaŋ Nwì nɛ.>> ³⁷ Ngàa fàak sɛ ba sɛ à yuk yusɛ Jon à cɛp sɛ fana wo lokok, nɛ bɛ' lo Jisòs nɛ. ³⁸ Jisòs à bùuŋ kùuk, nɛ ye nga yà'wɛŋ sɛ yù vɛ yi fana yi fek yà' dɛ, <<Wɛŋ sɛ lòfò?>> Wo duk bwi fa nà' yàwo dɛ, <<Cicà, wu cugɛ ma fò?>> Cicà nɛ bɛ ncɛep lak awo yà'sɛ dɛ Rabi. ³⁹ Jisòs nɛ duk fa wo dɛ, <<Wɛɛŋ vɛ-a kɛ ja'a.>> Wo à lòo, nɛ kɛ ye mvwe' sɛ yi cugɛ sɛ. Bɛ yà'wɛŋ cum mam fo' nga nùm na lòvɛ'e tètè ndzəm kɛ sɛŋ tasɛ cù.

⁴⁰ Bùu sɛ ba sɛ wo ànɛ yuk nga Jon cɛp fana wo bɛ' lo Jisòs sɛ, mòk ànɛ ye Andrù. Andrù nɛ à ye moma Saimù Pità. ⁴¹ Yi à ca lòo, nɛ kɛ ye tètà ye Saimù, nɛ tsok nà' dɛ, <<Vɛs yɛ Mèzayà nɛ bɛ lis laŋ.>> (Mèzayà nɛ yà'sɛ dɛ Krɛst. A yà'sɛ dɛ, Nkum ngà gɛm bwiŋ nɛ.) ⁴² Fana yi jɔŋ vɛ Saimù nɛ, bɛ nà' kɛ ye Jisòs. Jisòs kùk ja'a Saimù, nɛ duk fa nà' dɛ, <<Wùu Saimù mo Jon, wo nɛ sɛ to wu mok sɛ' dɛ Kefàs.>> Liŋ sɛ dɛ Kefàs yà'sɛ mègù sɛ' co liŋ sɛ dɛ Pità yà'a. Yà'a dɛ Lis.

Nàtaniyà Yɛ Rɛɛŋ Dɛ Jisòs Mo Nwì

⁴³ Tsok à rɛŋ səmok fana Jisòs dɛ yi lo yuye mvwe' nzeŋgòGalili. Anɛ geŋ yi ye Filip, nɛ duk fa nà' dɛ, <<Bɛ' vɛ mu.>> ⁴⁴ Filip nɛ à ye mo lak mvwe' lak Bèsadà, Andrù bɛ Pità ye sɛ' bwe lak fo'. ⁴⁵ Filip à kɛ yɛ Nàtaniyà, nɛ tsok nà' dɛ, <<Vɛs yɛ ŋwɛ nɛ Musi à còm bɛ liŋ ye ndzənɛ ŋwàk lùk, ngàa tsòhòbum Nwì sɛ njamòk wɛŋ ànɛ com bɛ liŋ ye sɛ' nà'a laŋ. A yi Jisòs nɛ yi

tesɛ vɛ mvwe' lak Nazàrɛ, nɛ yi mo Jòsep.>> ⁴⁶ Nàtaniyà nɛ duk fa nà' dɛ, <<Me'rɛ mu fɛn, wù tsəm dɛ aco yusəmok sɛ yà' tse' fak tesɛ yuk mvwe' lak Nazàrɛ à?>> Filip dɛ, <<Vɛ kɛ ja'a bɛ lis yo.>> ⁴⁷ Jisòs à yɛ Nàtaniyà nga nà' sɛ gi vɛò fana yi cɛp dɛ, <<Nè'e mo Izùrɛ nɛ yi zinɛ nɛ, yi ka muzɛp limŋgòn tse' lok.>> ⁴⁸ Nàtaniyà nɛ dɛ, <<Hàva', wù riŋ mu fò?>> Jisòs duk dɛ, <<Ghà nɛ wù anɛ sɛ cum sɛ mbwè tɛ nɛ wo togɛ nà' dɛ fik nà'a, nga mù yɛ wu yàm laŋ ŋkuŋ Filip sɛ kɛ to wu.>> ⁴⁹ Nàtaniyà duk megu mok dɛ, <<Cicà, wu mo Nwì, wu Mèzayà nɛ yi ŋkum bùu Izùrɛ wɛŋ nɛ.>> ⁵⁰ Jisòs duk fa nà' dɛ, <<Wù dzəm ye'sɛ bùusɛ mù tsɛ' wu dɛ, mù anɛ ye wu nga wù cu sɛ mbwè tɛ fik sɛ à? Nà'nɛ ka yumok yeŋ. Mù sɛ tsɛ' fa wu zinɛ dɛ, wu nɛ ye bum sɛ yà' yam càsɛ nà'nɛ.>> ⁵¹ Yi duk fa mali nà' dɛ, <<Wu nɛ ye nga ntòbu mùhu nòto fana masinjaa Nwì wɛŋ sɛ lo kəkək, nɛ sɛ tsoŋ tsətsoŋ mu tuhù mùu mo ŋwɛ.†>>

2

Jisòs Gù Ndzɛp Yà' Bùuŋ Rùk

¹ A cà nùumbu ba fana bùu mok dɛ wo gù gù mvwe' lak Kanà nɛ nà'a mvwe' nze Galili. Ma Jisòs à ye sɛ' fo'. ² Wo à to lòJisòs bɛ ngàa fàak ye wɛŋ sɛ' fo'. ³ Mvɛ'nɛ wo ànɛ sɛ no rùk fo' fana rùuk sɛ me tiŋ. Ma Jisòs kɛ duk fa nà' dɛ, <<Wo ka rùk mok tse'>> ⁴ Jisòs nɛ duk fa fəsɛ nà' dɛ, <<Nà'a nzak ŋjòma àm a, mvɛk ŋjàm ka ntòkùrɛ.>> ⁵ Ma ye nɛ kɛ duk fa ngàa fàak sɛ' fo' sɛ wɛŋ dɛ, <<Yusɛ yi tsɛ'-a wɛŋ lòoŋ, wɛŋ gù yà'.>> ⁶ Anɛ ye nga bèe mok tɛ fo' ntùŋfu, sɛ wo à gù yà' bɛ lis. Anɛ ye bèe ndzɛp sɛ bùu Jus wɛŋ cùk rɛŋsɛgɛ bo awo bɛ zen

† 1:51 1:51 Liŋ sɛ dɛ mo ŋwɛ ye'sɛ mu liŋ fòbɛ ncɛep Arami nɛ ŋwɛ à sɛ to fagɛ ni' ye. Jisòs à jɛ liŋ ye'sɛ mvɛ'nɛ wo à còm ndzənɛ ŋwàk Danà 7:13-14.

ya wo ye rərəŋ mɔ̄ lisə Nwì. Bè nè mò'fis à sə rwiŋ ŋga ndzəp ca co jok kwè kè ntùŋfu àlɛ'. ⁷ Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ tuk rwiŋsə bèe sə bə ndzəp pwe'fo'.>> Wo tuk rwiŋsə yà' bə ndzəp ve'ɛ leer. ⁸ Yi duk fa fe'lə yà'wèŋ də, <<Wèeŋ səp fis-a yà' ŋga'a, nə fa ŋwè nè yi gáp fa bwiŋ nə.>> Fana wo səp, nə fa lo yi. ⁹ Ndigáp nə à no ja'a ndzəp sè yi bəsə yà' rùk sə. Yi kà mvwe' sè yà' vèə rì. Ngàa fàak sè wo ànə tuk ndzəp sə wo riŋ megu wo. Ndigáp nə to bwi ye ndugù nə. ¹⁰ Nà' ànə vèə, yi duk fa nà' də, <<Wo fa togè bwiŋ ntòrùuk sè bèbòŋ tètè a ye ŋga bwiŋ no ze' ŋkuŋ wo fis və sè yà' ka ŋkàŋ boŋ. Wù jəə nə yòrùuk sè bèbòŋ sə, nə tes loksə tètè kə wəs ŋga'a nà?>> ¹¹ Nè'e manŋgəŋgèŋ nè Jisòs à gù to tsə cap. Yi à gù nà' mvwe' lak Kanà nè mvwe' nze Galili. Yi à nitsə' nàŋ ye bə zəŋ fana ŋgàa fàak ye wèŋ dzəm tsə'rə wəsə bohòyi. ¹² Yè'sə ànə me fana Jisòs nə yè'e fa'nə, nə tsooŋ lo mvwe' lak Kàpanùm. Yi à lòfo' bə ma ye, nə ye bwema ye, bə ŋgàa fàak ye wèŋ sè'. Wo à kə cu yòŋsə fo' nùumbu mok jo.

*Jisòs Bɛ'fis Ngàa Sèŋ Bum
Mɔ̄ Ndap Nwì Nè Ghaŋ Nə
(Mat. 21:12-13; Mak 11:15-17;
Luk 19:45-46)*

¹³ Anə ye ŋga ŋkàk bɔ̄ Jus wèŋ nè wo togè nà' də Pasobà nà'a kəp vèə fana Jisòs yè'e, nə kok lo mɔ̄ Jòrosalèm. ¹⁴ A kə dzèŋ mɔ̄mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə fana, yi ye bwiŋ ŋga wo sə sèŋ mbòŋ bə nsùŋgaŋ nə ye kəkəbàŋ wèŋ mbwa. Yi ye bɔ̄ ŋgàa kup mbàm wèŋ ŋga wo sə kupsə nsàp mbàm nè co wo fa Nwì fəfa bə zəŋ. ¹⁵ Yi fəəp kù mòk co ŋkwès, nə bɛ' tose fis bɔ̄ sè wèŋ sè mbiŋ pwe'fo'. Yi bɛ' fis mbòŋ sè bə nsùŋgaŋ sè

wèŋ mɔ̄mvwe' ntòmbi ndap Nwì nè ghaŋ anə. Yi le' bəsə mak teberəə kupsə mbàam sə wèŋ tu tsətsoŋ, nə kɛ' səsə mbàam awo sə sə nze. ¹⁶ Nə duk fa ŋgàa sèŋ kəkəbàŋ sə wèŋ də, <<Wèeŋ tesə bə yu yè'e sə mbiŋ. Wèŋ ka tse' ŋgòbɔ̄sə ndap Tɛ' am də a ndap nteŋ.>> ¹⁷ Mvè'nə yi à cèp ve'nə fana ŋgàa fàak ye wèŋ tsə'rə kok yusə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Nsàp mandzə nè mɔ̄ dzəm ndap yònə gɔ̄ ve'ɛ co nà'a nə ləsə mɔ̄.>>

¹⁸ Bɔ̄ ŋkwàha bɔ̄ Jus wèŋ fek yi də, <<Nsàp yu nè aco wù gɔ̄ tsok fa vees yè'sə yà, ya vees riŋ də wù tse' nàŋ sè ŋgògù bum sè wù sè gù yè'sə è?>> ¹⁹ Jisòs duk fəsə fa wo də, <<Wèeŋ kuəmsə mak ndap Nwì nè ghaŋ nè'e, ya mɔ̄ nə ci wes nà' mənə nùumbu tɛ'.>> ²⁰ Bɔ̄ Jus wèŋ sə duk də, <<Kwɛ'fò, vès à jə lùumŋgòŋ hum kwè-ncòp-ntùŋfu ŋgòci wes ndap nè'e, wù də wu nə ci wes nà' yòmənə nùumbu tɛ' è?>> ²¹ Anə ye ŋga yi à sə cèp bə gbɔ̄, nə sə to də ndap yà'sə ni' ye. ²² Ghà nè yi ànə lokok mvwe' kɔ̄ fana ŋgàa fàak ye wèŋ tsə'rə fe'lə yusə yi à cèp sə fana wo dzəm ncèp nè nà'a ndzənə ŋwàk Nwì nə, nə ye bə ncèp nè Jisòs à cèp nə sè' də yà'a zinə.

²³ Ghà nè yi à ye mvwe' lak Jòrosalèm mvək ŋkà'a pasobà sə, bwiŋ à dzəm bohòyi ve'ɛ wùriŋ bɔ̄sə wo à yə manŋgəŋgèŋ sè yi à sə gɔ̄. ²⁴ Megu də Jisòs kà wo ntəm ye pap fa, bɔ̄sə yi rì wes bwiŋ pwe'fo' yi. ²⁵ Yi à ka njo mòk də ŋwèe tsok fa yi də ŋwè nè'e ve' bə ve' tse', bɔ̄sə yi rì wes yusə yà' cu sə ntɔ̄ ŋwè pwe'.

3

*Jisòs Yə'rə Fa Nikòdemù
Bə Nzak Dzədə Nè Kè' Ba*

¹ Nwəə Farəsi mək à ye, wo to liŋ ye də Nìkòdemù. Yi à ye ŋkwà'ŋwè bohòbùu Jus wèŋ. ² Nwə ènə à vè nòŋ bohòJisòs nè ndzəmè, nè duk fa nà' dè, <<Cicà, vès rì tse' dè wu yè'e cicà nè wù a vè bohòNwì. Busè kaco ŋwè gù to nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sè wù sè gù yè'e yeŋ, tse'ŋga Nwii bə ŋgəŋgəŋ.>> ³ Jisòs cep busə fa nà' dè, <<Mù sè tsè' wu yè'e zinə nè nà'a ŋkəm duk dè, tse'ŋga wo dzə fe'lə ŋwè səmok, ŋkuŋ yi nè kə ye mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.>>

⁴ Nìkòdemù nè fek fe'lə yi səmok dè, <<Aco wo dzə fe'lə ŋwè nè yi gu laŋ yè'sə va? Aco yi ni fe'lə lo ndzə vəə ma ye, ya wo dzə fe'lə yi nè kè' ba à?>> ⁵ Jisòs duk fəsə fa yi dè, <<Mù sè tsè' wu zinə nè nà'a ŋkəm duk dè, tse'ŋga wo dzə ŋwè bə ndzəp nè ye bə Yòŋsə nè Rərəŋ nè ŋkuŋ yi kə ni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì. ⁶ Nwə nè wo a dzə yi bə ŋgùpni', a sè' nè bə ŋgùpni'. Nwə nè wo a dzə yi bə yòŋsəə, a sè' nè bə yòŋsə. ⁷ Kà dè wu mərə būsè mù duk wu dè, tse'ŋga wo dzə fe'lə ŋwè nè kè' ba duk. ⁸ Fəfəə cəgè mvə'nè yi dzəm, wèŋ sə yuk, nè kà mvwe' sè yi sə yèto vəə kè mvwe' nè yi sə lòo ŋgòkə ləə rì. Nwə nè wo dzə-a yi bə yòŋsə nè fana yà' ye megu bohòyi sè' ve'nə.>>

⁹ Nìkòdemù nè fek mali nà' dè, <<Aco yè'sə ye ve'nə yè'sə vale?>>

¹⁰ Jisòs duk fa fe'lə nà' dè, <<Wu yè'e cicà nè ghaŋ mvwe' lak Izùre, nè kà bum yè'e rì ve'nə va? ¹¹ Mù tsè' fa wu zinə nè nà'a ŋkəm duk dè, vès sè tsè' fa wèŋ bum sè vès rì yà', nè ye yà' bə lis avès fana wèŋ kà ves yà' dzəm fa. ¹² Mù tsè' fa wèŋ bum sè yà'a ma sə nze fən, wèŋ kà mū yà' dzəm fa, ye dè mù tsè'-a wèŋ bum sè ma mubu wèŋ dzəm fa mū à? ¹³ Nwə nəmòk nè mò'fis ka mubu ntòkok lo yuk.

Mègù mùu mo ŋwè nè mù à tesə tsooŋ mbwa. ¹⁴ Yumook dè wo nè fis gesə tsoŋ mùu mo ŋwè mutsə, mvə'nè Musi ànə fis kək no mutsə ghà nè wo ànə ye ŋgəə yà'a ŋkuŋ. ¹⁵ Də ya ŋga a ye-a sè ndà, ŋga nà' dzəm bohòyi fana nà' tse' lùŋ nè nà'a nè kà kè mè yuk.

¹⁶ <<Nwì ànə dzəm bùu sè sənə nzenŋòŋ nè ve'ε wù kà fùk, nè tumsə vesə kwər'è mo ye dè a ye-a sè ndà ŋga nà' dzəm bohòmo ye nè, ŋgəŋgəəŋ nè kà bisə, yi nè tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk. ¹⁷ Njo nè Nwì ànə ka mo ye nè dè nà'a və nè kə sak bup nzenŋòŋ nè tum və. Yi à tum nà' dè ya nzenŋòŋ nè pwe' nè lùŋ bohònà'. ¹⁸ Nwə nè yi dzəm-a bohònà', ye dè yi ka nzak tse'. Nwə nè yi kà-a bohònà' dzəm ye dè yi gbù nzak tèè, bùusə yi ka bə liŋ mo Nwì nè yi mègù mò'fis nè dzəm. ¹⁹ Mvə'nè wo sak lèsə tes nzak nè dè ve'. Də mareŋ a vè sənə nzenŋòŋ nè, bwìŋ dzəm megu ndzəm nè nonşə mareŋ nè. Wo gù ve'nə bùusə bum sè wo sə gùu sə bup. ²⁰ Busə ŋwè nè yi gùgə-a ye bup, yi kà ŋge' bə mareŋ yegə. Yi sə caŋ mareŋ caa. Njo nè yi sə wəp dè aco bwìŋ ye yusè yi sə gùu sə. ²¹ Nwə nè yi gùgə ye yusè yà'a zinə tesə vègè ye sə mvwe' mareŋ. Yi tesə vègè ve'nə dè ya bwìŋ ye jəja kwarəŋgaŋ dè yusè yi gù yà'sə, a bə mandzə Nwì.>>

Jon Duk Də Yam Gha' Jisòs Nə Nonşə Yi

²² Yè'sə ànə ca fana Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ lo mok mvwe' lak Jùdiyà. Yi bə yà'wèŋ à kə cu mam fo', nè sə bəptesə bwìŋ fo'. ²³ Jon à sə bəptesə bwìŋ ye sè' mvwe' mok sè wo to fo' dè Anòn, mvwe' sə kəəp lólak Salèm. Yi à sə bəptesə fo' bùusə ndzəp à ye fo' ŋkùuŋntèŋ. Bwìŋ à sə vəə, nè sə kə bəptesə fo'. ²⁴ Yè'sə ànə ye ŋga

wo ka Jon nè ndapndzəm ntòko nişè.

²⁵ Anə geŋ, ŋgàa fàak Jon bə ŋwəə Jus mòk wèŋ yèto ŋgòsə fenə bə mandzè nè wo cùk rəŋsəgə ni' ŋgòbɛ' mandzè Nwì.

²⁶ Fana wo və bohòJon, nè kə duk fa nà' də, <<Cicà, wù sə tsərə tse' mali ŋwə nè weŋnə à ye mvwe' ŋgɜ ndzəp Jòridàŋ fa' nà'a nà? Yi nè wù sə tsòho fa bwìŋ bə liŋ ye nà'a, yi sə bəptesə sè' fana bwìŋ sə krəəŋ lówes mòk bohòyi.>>

²⁷ Jon nè cep fəsə fa yà'wèŋ də, <<Kaco ŋwè tse' to yumok bə bo ye yeŋ. Tse'ŋga Nwì mubu fa yi yà' yi ŋkuŋ yi tse' yà'. ²⁸ Wèŋ à yuk fa mɜ bə ntu'u awèŋ laŋ mvə'nè mù à sə duk də, mù ka yè'sə Nkum ŋgà gèm bwìŋ nè mù yeŋ. Mù mègù yàm ŋwə nè wo a tumsə lòmɜ yàm də mɜ lo tse' mantombii Krəst nè. ²⁹ Wèŋ rì də ŋwə nè yi tse' ŋwegù a ndugù nè. Nge'e ndugù nè təəŋ kək ŋgɜ ni' nà', nè sə kwa wùriŋ mvə'nè yi sə yuk ŋgi ndugù nè sə. Yà'a sè' mvə'nè kwəkwa nè njam rwiŋ wesə mɜ ŋga'a sè' dak.

³⁰ A kəkurè də yi nè sə lo tsoŋ mantombi, mantombi, fana mù sə foho lo tsoŋ yàm ma ŋkwèŋ, ma ŋkwèŋ.>>

Ŋwə Nə Yi Tsə Ma Mubuu Mo Nwì

³¹ Yà' mègù sè' də yi nè yi tsə ma mɜtsəə ŋwə nè ghaŋ nè yi. Yi nè yi ŋwəə nzenŋòŋ, nzenŋòŋ nè tse' yi yi, fana yi sə cep megu bə bum sə sə nzenŋòŋ feŋ. Yi nè yi vè ye mubu nè gha' ndaəŋwè pwe'fo'. ³² Yi cèpgè bum sè yi a yə yà' bə lis ye, nè yuk bə ntu'u ye, ŋwə nè mò'fis kà ncèp ye nè dzəm lo' fù'. ³³ Ŋwə nè yi dzəm-a ncèp ye nè fana yi sə niţsè' fa bwìŋ bə zeŋ yà'sə də Nwii zinə. ³⁴ A ve'nə bùsə ŋwə nè Nwì a tumsə vè yi nè sə tsòho ncèp nè Nwì. Nwii fagè yi Yòŋsə nè co wù kà fù' to.

³⁵ Tè' nè dzəm mo ye nè, nè fa wes bum pwe' ndzə bohòna'. ³⁶ Ŋwə nè yi dzəm-a bohòmo ye nè fana ye də ŋgəŋgəŋ tse' lùŋ nè nà'a nè kà kə mè yuk. Ŋwə nè yi kà-a mo ye nè yuk, yi nè kà lùŋ bə lis yə yuk. Ma nè nje də, jèjòk nè nà' cu sə ntuù Nwì naəŋ mɜtuhù ŋwə ànə.

4

Jisòs Gùu Ŋwà Sàmàriyà Rəeŋ Yi

¹ Tà Jisòs à rì də bùu Farəsi wèŋ yuk də yi bəptesə ghak bwìŋ yi nè nonşə Jon. ² (Jisòs à sə kà yi bə bo ye bəptesə. A sə bəptesə ŋgàa fàak ye wèŋ.) ³ A ye ve'nə, yi ye'e me'rə Jùdiyà anə, nè bwi lo mvwe' nzenŋòŋ Galili.

⁴ Yi à cu ŋgòlòo, yà' ye də yi nè be' tsoŋ li lə mandzè nè nà'a cəgè mvwe' nzenŋòŋ Sàmàriyà nà'a. ⁵ Anə geŋ yi gi ca mvwe' nze Sàmàriyà anə fana yi kə dzeŋ mvwe' mubuk lak mòk. Wo to fo' də Sekà. Mɜmvwe' ànə à kɜəp mvwe' nzum sə Jàkop anə fa fo' bohòmo ye Jòsep njamòk, njamòk.

⁶ Ndzəp nè Jàkop nè à tu nà' sə nze, nè sə tuk, à ye sè' mɜmvwe' ànə. Jisòs à kè dzèŋ fo' ŋga yi wòbə gi. Yi cum tsoŋ fo' sə nze ŋgɜ ndzəp anə. Anə ye ŋga nùum co marəŋ. ⁷ Ŋwà Sàmàriyà mòk tesə və də yi kə tuk ndzəp. Jisòs duk fa nà' də nà'a fa yi ndzəp yi no. ⁸ Anə ye yè'sə ŋga ŋgàa fàak ye sə wèŋ à lówes ndzə ntòlak ŋgòkə ywi və zuzɜ. Yi sə cum yòŋsə fo' yi yi.

⁹ Ŋwà Sàmàriyà nè vehe də wete, nè də, <<Ye va ŋkuŋ wù ye yòŋwəə Jus, nè sə fek mɜ ŋwà Sàmàriyà də mɜ fa wu ndzəp-ɛ? >> Yi à sə fek ve'nə bùsə bùu Jus wèŋ kà ŋge' bə bùu Sàmàriyà wèŋ yegə. ¹⁰ Jisòs duk fa ŋwà nè də, <<Anə ye-a də wù riŋ yusə aco Nwì fa yà', nè riŋ ŋwə nè yi sə ləŋ

ndzəp bohòwù ènə, bwèrɛ wù fek yi də yi fa wu ndzəp. Ya yi fa wu ndzəp nə nà' tse' lùŋ.>>

¹¹ Nwà nə duk fa nà' də, <<Tè'mòk, wù ka yu tuk ndzəp fa'nə tse'. Ndzəp nə nə yeè nə ca sà' cəco mwè, ye də wu nə jəŋ ndzəp nə nà' tse' lùŋ ènə ma fò? ¹² Wù sə də, wu duk də wù gha' tàcici àvès Jàkop nə yi à fa ves ndzəp ènə, nə no ye nà' sà' nà'a nà? Bwe ye bə mbòon ye wèŋ pwe' à sə no sà' ndzəp ènə.>> ¹³ Jisòs nə duk fəsə fa nà' də, <<Nwà nə yi no-a ndzəp ènə pwe'fo', njè ndzəp nə sə yaŋ fe'lə mali yi səmok. ¹⁴ Nwà nə yi no-a ye ndzəp nə mù fa yi nà' mù fana njè ndzəp nə kà yi mok ya yuk fe'lə. Ndzəp nə mù fa yi nə nə bəuŋ ndzəp ni'i yi co ndzəp nə nà' sə to tesə kok sə nze. Nà'a sə tesə ve'nə, nà' ye mok lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk.>>

¹⁵ Nwà nə də, <<Tè'mòk fa m-a nsàp ndzəp ànə m-a no, ya njè ndzəp kà m-a mok ya yuk, nə ye sà' də ya kà də m-a sə ye ŋgə' də mù sə vèhə fəŋ ŋgòkə tuk fe'lə ndzəp mok sà' duk.>> ¹⁶ Jisòs duk fa fe'lə nà' də, <<Dù kə to ndu yò, ya wenə və.>> ¹⁷ Nwà nə də, <<Mù ka ndum tse'.>> Jisòs də, <<A zinə mvə'nə wù cèp də wù ka ndum tse' yà'sə. ¹⁸ Mù duk ve'nə bəusə wù ànə tse' to me ndum tàŋ laŋ. Nə wenə cu ŋga'a nè'e ka ndu yòsə' yeŋ. Ye də yusə wù cèp sə a zinə.>>

¹⁹ Nwà nə duk də, <<Tè'mòk, mù yə co də wu yè'sə ŋgà tsòhòbum Nwi. ²⁰ Tàcicii avès wèŋ à sə kùksəgə Nwi m-amvwe' nda nè'e fana wèŋ bəu Jus wèŋ sə duk yàwèŋ də anə ye co bwiŋ kuksə Nwi mvwe' lak Jòrosalèm ɛ?>> ²¹ Jisòs duk fa fe'lə nà' də, <<Njè'gù, m-a tsok fa wu yusə zinə də, mvək sə vèhə nə bwiŋ nə kà Tè' nə m-a ndahà fəŋ kə mvwe' lak

Jòrosalèm àlɛ' mok sə kùksə fe'lə. ²² Wèŋ kùksəgə yusə wèŋ ka bə zeŋ rəŋ. Vès sə kùksə yàvès yusə vès rəŋ bə zeŋ laŋ bəusə Nwi nə tesə bwiŋ sə nzeŋgòŋ fəŋ ndzə bohòvès bəu Jus wèŋ. ²³ Mvək sə vèhə, aco mù duk də mvək nə kə dzèŋ laŋ, nə bwiŋ nə sə kuksə Tè' nə bə zinə, nə sə kuksə yi ndzənə yòŋsə sà'. Tè' nə dzəm də nsàp bə ànə wèŋ kùksə yi. ²⁴ Nwi nə, yi yè'sə yòŋsə. Yi fagə bwiŋ yòŋsə yi. Ye də bəu sà' wo dzəm-a ŋgòkùksə yi, wo kuksə yi ndzənə yòŋsə nə ye bə zinə àwo pwe'.>>

²⁵ Nwà nə duk də, <<Mù ri də Nkum ŋgà gəm bwiŋ nə Nwi à duk də yi nə tum vè nà' nə, nə və ntsə'mòk. Mù sə duk yi nə wo togə yi mok sà' də Krest nà'a. Yi vèhə, yi nə niŋtsok fa ves bum lòon fo'.>> ²⁶ Jisòs duk fa ŋwà nə də, <<Mù nə mù sə cèp bohòwù ènə, mù yi nə.>>

²⁷ Ngàa fàak Jisòs sə wèŋ à bwiŋ fohò vè sà' ghà nà'nə. Wo mərə ve'ɛ wùriŋ də nà' sə cèp bə ŋwàŋwè. Nə mò'fis kà ŋwà nə də, nà' dzəm fəŋ yàlɛ sə fek. Nə kà Jisòs də yi sə cèp bə ŋwà ènə bəu yàlɛ sà' fek lok. ²⁸ Anə geŋ, ŋwà nə me'rə tes kəuŋ ndzəp ye sə fo', nə lo ndzə ntòlak. Yi à kə dzèen, yi tsoho fa bwiŋ də, ²⁹ <<Wèŋ və, nə kə ye yàwèŋ ŋwə nəmòk nə yi taŋsə tsə' wes fa m-a bum sà' wo à dzə m-a dzəə, mù gu ve'ɛ pwe' nə pwe' ɛ. Kàmòk yi ŋgwàaŋ Nkum ŋgà gəm bwiŋ nə wo dukgə də yi nə vèhə nə àlɛ'.>> ³⁰ Wo à yuk ve'nə, wo tesə m-a ntòlak anə, nə kə ye Jisòs.

³¹ Anə ye sà' ŋga ŋgàa fàak ye sə wèŋ sə duk fa yi də, <<Cicà, z-a yumok le.>> ³² Yi duk fa yà' ye də, <<Mù tse' beŋ yàm sà' ŋgòzə yo sà' wèŋ ka bə zeŋ riŋ.>> ³³ Ngàa fàak ye wèŋ sə ye ŋgòfə'rə mətsetsə'rəə wo də,

<<Njwè nèmòk jə vè fa yi bɛŋ à?
>> ³⁴ Jisòs nè duk fa wo də, <<Bɛŋ
aam ŋgògù fàak sè njwè nè yi
à tum mɛ nè dzəm də mɛ gɛ.
Nə gɛ wes fàak yà'sə. ³⁵ Wèɛŋ
cèpgè ncèp mòk də, <Bwehe cu
njwə kwè ya bum sè wo bì mɛ
nzuù yà'a kɛrə ŋgòkɛp.> Mù sè
tsè' wɛŋ yàm də wèɛŋ bɛɛŋ kɛk
ja'a yàwèɛŋ, nzum sè ŋga'a yè'sə
m̀vək kəkɛp. ³⁶ Njwè nè yi kɛpgèə
wo lak yi yèto fàak ye laŋ. Yi sè
benə ŋgwii bum sè yà'a bwiŋ ya
wo nè kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà
mè yuk nè. Ya ŋga njwè nè yi à
bii bə nè yi à kɛp ye kɛpə ba fo'
nə kwa mvwe' mò'fis. ³⁷ Yà'sə sè
nùtsə' də ncèp nè wo cèpgè nà' də,
Mòok bìgè ye bii, mòk kə kɛp ye
kɛpə, nà'a zinə. ³⁸ Mù a tum sè
lòwɛŋ ŋgòkè kɛp bum sè wèŋ à
ka fàk. A fàk bɛɛ sè zok, wèŋ nè
kè kɛp nè yàwèŋ kɛpə. Wèŋ zu
yà'sə swək m̀tuhù bɛɛ mok.>>

³⁹ Bɛɛ Sàmàriyà sè mvwe'
ntòlak ànə à dzəm bohòyi vè'ɛ
wùriŋ njo ncèp nè njwà nà'a ànə
cèp fa' də, <<Yi taŋsə tsè' wes fa
mɛ bum sè wo à dzə mɛ dzəə, mù
gɛ pwe' nè pwe'>> nà'a. ⁴⁰ Bɛɛ
Sàmàriyà sè wèŋ à kè tsèŋ yi, wo
njwè' tse' yi cùk də nà'a kà ntòlò,
də bə yà'wèɛŋ cum la'à wo anə
ŋkɛŋ. Anə geŋ, Jisòs nè cum fo'
nùumbu ba. ⁴¹ Mok à dzəm fe'lə
bohòyi ŋkɛɛŋ sè mok bɛɛ bum sè
yi sè cèp. ⁴² Wo duk fa njwà nè
də, <<Vès sè kà yè'sə mok bɛɛ
ncèp nè wù tsè' ves wù nè dzəm
mègù. A yè'sə mok bɛɛsə vès
yuk bə ntu'u yàvès, vès nè rì nè
də nè'e gù tsə gù yi nè ŋgà lùŋsə
nzenɡònə nə.>>

*Jisòs A Gù Mo Nkwà' Njwè Mòk
Yi Lokok Yiyəŋ*

⁴³ Nùumbu sè ba sè à càa, yi lo
yuye mvwe' nzenɡònə Galili nè a
fo' lak ye. ⁴⁴ Jisòs nè bə tu ye à
sè cèp fis də wo kà ŋgà tsòhòbum

Nwì mvwe' lak ye sè wo à dzə yi
fo' co njwè nè ghaŋ jəgè. ⁴⁵ Yi à
rì vè'nə, nè sè lo mali fo'. A kè
dzèŋ Galili anə, bɛɛ sè fo' sè wèŋ
kwa ŋgòyə yi vè'ɛ wùriŋ. Wo à
gù vè'nə bɛɛsə wo ànə lo mvwe'
ŋkà' Pasobà nè nà' à ye mvwe' lak
Jòrosalèm, nè ye bum sè Jisòs nè
à sè gù fo' bə lis awo.

⁴⁶ Anə geŋ Jisòs bwi foho lo
fe'lə mvwe' lak Kanà nè mvwe'
nzenɡònə Galili, sè mvwe' sè yi
à gù ndzəp yà' bɛɛŋ rùk sè.
Njgà fàk gomè mòk à ye fo' nè
ghaŋ, ŋga yi cugè mvwe' lak
Kàpanùm. Ghà ànə à ye ŋga
mo ye nè njwəmbam nòbə yiyəŋ
nèbɛp. ⁴⁷ Yi ànə yuk də Jisòs
mè'rə vè Jùdiyà, nè vè nè mvwe'
nze Galili fana yi lo, nè kə tseŋ
Jisòs nè. Yi sè lɛŋ nà' də bə nà'a
lo Kàpanùm mvwe' sè yi cugèə,
ya nà'a kə gɛŋsə fa yi mo ye.
Anə ye ŋga mo ye nòvè'ɛ m̀vək
kɛkɛp. ⁴⁸ Jisòs duk fa nà' də,
<<Wèɛŋ kà-a yàwèŋ maŋgəŋgèŋ
bə lis yə, kaco wèŋ dzəm bohòmù
yeŋ. Ka vè'nə yeŋ à?>> ⁴⁹ Njgà
fàk nè duk ye də, <<Tè'mòk, a lo-
a ntèŋ na, bwèrɛ mo àm nè nə
kɛp.>> ⁵⁰ Jisòs duk fa nà' də, <<Dù
lo yuyo. Mo yònə gɛ laŋ.>> Njgà'
nə à dzəm ncèp nè Jisòs cèp fa yi
nə, nè bə' mandzə ye lo. ⁵¹ Yi à sè
lòmandzə, yi kɛrə bə ŋgàa fàak
sè wo fàkgè bohòyi. Wo tsok fa
yi də mo ye nè gɛ laŋ. ⁵² Yi fek
yà' də, mo nè a lòkok yiyə nè ŋga
nùum ma fòlɛ. Wo duk fa yi də,
<<A ye ŋkwis ŋga nùum marəŋ
kaŋ.>> ⁵³ Tè' nè tsərə fəsə, nè riŋ
də m̀vək nè wo tsè' yi ànə, mègù
sè' m̀vək nè Jisòs a duk fa yi də,
<<Dù lo yuyo. Mo yònə gɛ laŋ>>
nə. Anə geŋ yi dzəm bohòJisòs
bə ndap ye pwe'fo'. ⁵⁴ Nè'e ŋga'a
maŋgəŋgèŋ nè ba, nè Jisòs à gɛɛ
mvè'nə yi ànə mè'rə Jùdiyà, nè və
mvwe' nzenɡònə Galili.

5

Jisòs Guṅsə Ngà Yiya Mòk Mvwe' Ngw Təm Bèzatà

¹ Yà'sə ànə me wes fana mvək kūrə fe'lə nē būu Jus wəŋ à tse' ŋkà' mòk Jōrosalēm anə səmək. Jisòs à kok lòmū Jōrosalēm anə ye sè'. ² Wo à tu nōŋsə təm mòk fo' mvwe' ncūu ŋka' sē nsūŋgaan cagè fo'. Būu Hibrū wèŋ togè təm nē bə ncèep lak awo də, Bèzatà. Wo à ci tes mvwe' mok co mbāndap bōp tən ya bwīŋ sə caŋ cum nūm fo'. ³ Ngàa yiyaŋ wəŋ à sə nōŋ fo'. Mok à ye ngàa jì lis, mok sè kaco wo gi to yeŋ nē ye bə sè wo à kpū yum bo wəŋ. (Wo à sə nōŋ fo' ngòtək ghà nē təm nē nē tsoho. ⁴ Busə masinjà Tà Nwì à sə vègè fo' ŋga mvək kūrə, nē gu ndzəp nē nà' tsoho. Ghà nē yi tsè'rə wes nà' ve'nə fana ŋwè nē yi ni loto-a ca yi, a dzəm ŋga yi tse' nsàp yiya nē fōpwe'fo', nà' me.) ⁵ Nwè nəmòk à ye fo' nē yi à ye bə yiyaŋ mənə lūmŋgòŋ hum te'-ncòp-fwame'. ⁶ Fana Jisòs à dzèŋ fo', yi ye ŋga nà' nòo. Yi riŋ sè' də nà' à yə ŋgə' bə yiya nē lūmŋgòŋ wūriŋ fana yi fek nà' də, <<Wù sè dzəm də yiya yòè'nə me à?>> ⁷ Ngà' nē duk də, <<Tè'mòk, mù ka ŋwè nē co ndzəp nē tsòho wes fana yi le' so gesə mū ca tse'. Mū dukgè də mū dap lokok kə ni ca ŋga ŋwè nəmòk kə ni to ca laŋ.>> ⁸ Jisòs duk fa nà' də, <<Lòkok mʉtsə, nē lim kəà yò, nē lo.>> ⁹ Jisòs ànə cep ve'nə ntèŋ, ŋgà' nē guŋ sè' ghà ànə. Yi à lòkok, nē te' lim kəà ye, nē be' mandzè lo yuye.

Nūmbu nē Jisòs ànə guṅsə ŋwè ànə bə yiyaŋ ènə ànə ye nūmbu dzè. ¹⁰ Fana ŋkwàha būu Jus wəŋ à gèŋ də wo ye ŋwè ènə ŋga yi kotse' kəà ye, nē sə gi bə zeŋ fana wo vehe. Wo fek duk də, <<Wù ka riŋ də a ntinə nūmbu dzè à?

Nsàp yu nē wù gūu ngòbè' tse' kə' kəà ntinə ènə, lùk ka bə zeŋ dzəm lok.>> ¹¹ Nwè nē yiya ye à mè nē duk fa wo də, <<Nwè nē yi anə gu ŋkuŋ mù guŋ nə, nē duk fa mū yi də mū lim jəŋ kəà àm, nē lo bə zeŋ.>> ¹² Wo fek fe'lə nà' səmək də, <<Cèp nsàp ŋgwì yu ànə ndà, də wu lim gi bə kəà ntinə-ε?>> ¹³ Ngà' nē kà ŋwè nē nà' ànə gu ŋkuŋ yiya ye me nē ri būsə Jisòs nē à ni bisə lòmʉtsətsə'rəə būu sè wo mà fo' wūriŋ sə laŋ.

¹⁴ Anə sap kok fana Jisòs tseŋ ŋwè nē yi ànə guṅsə nà' nē məm mvwe' ndap Nwì nē ghaŋ nə. Yi to nà', nē duk fa nà' də, <<Yeè, yiya yònə mè laŋ fana mù də mʉ tsok wu də wu jəŋ ŋkərè də wu kà bup mok gù fe'lə, ya ŋgə' nē nà' yam càsə yiya yòànə kà wu mok kə tsèŋ.>> ¹⁵ Ngà' nē à bwì foho lò, nē kə tseŋ bù ŋkwàha būu Jus sə wəŋ, nē tsok wo də liŋ ŋwè nē nà' anə guṅsə yi nē də Jisòs. ¹⁶ Yà'a bum sè yà' à gù ŋkuŋ bù ŋkwàha būu Jus sə wəŋ ye ŋgà'a ŋgòsə fa kə' cà Jisòs ŋgə' də nà' sə guṅsə kə' bwīŋ nūmbu dzè. ¹⁷ Yusə Jisòs à tsè' fa būu Jus sə wəŋ bə ncèp ènə à ye də, <<Tè' am fàkgè, nē kà dzè jə fana mù tse' ngòfàk yàm sè' ve'nə.>> ¹⁸ Wo ànə yuk mvè'nə Jisòs duk ve'nə fana bù ŋkwàha būu Jus sə wəŋ lap ghaha wesə mandzè nē ŋgòzə yi nē ghaha. Wo à gù ve'nə būsə wo à duk də, nà' gù bupsə lùuk awo sè ŋgònòŋsə nūmbu dzè, nē ye sè' də nà' to Nwì də Tè'ε nà'. Ye də nà' sə fuhɥ ni' nà' bə Nwì də bə nà'a yəyərè.

Jisòs Nì Tsə' Fa Būu Jus Wəŋ Də Nāan Ye Və BohòNwì

¹⁹ Jisòs ànə cep fəsə fa būu yè'sə wəŋ də, <<Mù sə tsə' wəŋ yè'e zìnə nē nà'a ŋkəm ncèp də, kaco Mo Nwì nē gu yumok bə tu ye yəŋ. Yi gù mègù yusə yi yə ŋga Tè' ye

nə sə ɣu. Busə yusə Tè' sə ɣù pwe'fo', Mo ye nə nə ɣu sà' zeŋ.
²⁰ Tè' nə dzəm Mo ye nə, nə sə niŋ fa nà' bum sà' yì Tè' nə sə ɣù yà' lònŋ fo'. Yi nə tsoho fa mali nà' bum sà' ghanj sà' yà' yam càsə sà' wèŋ yə laŋ sə. Bum yà'sə nə ye nsàp nə wèŋ nə sɛɛŋ yà' tètè, nə wo. ²¹ Mvə'nə Tè' nə lòkoksəgə bwiŋ mvwe' kɔ, nə fa wo lùŋ nə zìnə nə fana Mo ye nə mègù sà' ve'nə. Yi fagə lùŋ nə zìnə nə bohòndaaŋwè pwe' nə yà' bòyi də yi fa nà'. ²² Nə ye sà' də bə ma nə ɣòsak bwiŋ, Tè' nə kà yi sakgə. Yi a fa ɣaanj sə ndzə bohòMo ye nə, də anə sak bwi nà' ɣòrì də ɣwə nè'e nə cum, nè'e nə kɔ.
²³ Yi ànə ɣu ve'nə də ya bwiŋ pwe' wəp Mwe nə sà' məm̀və'nə wo wəpgə Tè' nə yà'a. A ye-a ɣga ɣwə nəmòk sə kà Mwe nə wəp, ye də yi sə kà wəp yà'sə Tè' nə yi ànə tumsə vesə Mo ye sə nzeŋgòn nə.

²⁴ <<Mù sə tsà' wèŋ yè'e ɣkəm ncèp nə nà'a zìnə də, a ye-a ɣga ɣwə yuk yusə mù sə cèp, nə dzəm bohòŋwə nə yi a tum m̀ mə nə fana ye də ɣgəŋgàn tse' lùŋ nə nà'a nə kà kə mè yuk. Wo nə kà yi mok kə sak, b̀usə yi a càsə mvwe' kɔ, nə to tesə və mvwe' lùŋ laŋ. ²⁵ M̀ sə tsà' wèŋ yè'e sà' ɣkəm ncèp mòk də mvək sə və, aco mù duk də mvək nə kə dzeŋ laŋ, nə bù kɔkɔ wèŋ nə yuk ɣgi Mo Nwi. B̀u sà' wo yuk ɣgi ànə, nə tse' lùŋ. ²⁶ Mvə'nə Tè' nə tse' lùŋ ɣgòfa bwiŋ fana yi a fa m̀ Mo ye nə ɣaanj sà' ɣgòfa bwiŋ lùŋ sà'. ²⁷ Yi a fa ɣaanj sà' ɣòsak bwiŋ sà' ndzə bohòMo ye nə, b̀usə a yi ɣwə nə wo togə liŋ ye də Mo ɣwə nə. ²⁸ Kà də wèŋ mərə bə bum yè'sə duk. Mvək sə k̀p vəə nə bù kɔkɔ wèŋ nə yuk ɣgi ye nə. ²⁹ Wo yuk nà', wo tesə kòk sə mvwe' sà' awo sə. B̀u sà' wo ànə ɣu bəbɔŋ wèŋ lokok

ɣgòtse' lùŋ nə zìnə nə, sà' wo à ɣù yàwo b̀p wèŋ lokok və ya wo sak wo bə b̀p awo sə fana wo ye ɣgə'.>>

³⁰ Jisòs nə à sə cèp mali mok sà' də, <<Kaco mù ɣu fuk yumok bə tu am yeŋ lok, m̀ ɣu mègù yusə ɣwə nə yi à tum m̀ nə duk m̀ ve'nə. M̀ sakgə yàm mvə'nə yi duk yi. Ye də mù kà bə jòn sə sak b̀usə mù sə kà yusə də ya yà'a ye bəbɔŋ bohòm̀ ɣù. M̀ sə ɣù yàm yusə yà'a ye bəbɔŋ bohòŋwə nə yi a tumsə və m̀ nə.

³¹ <<A ye-a də mù sə təŋ fa ni' àm gè m̀ fana bwiŋ kà də yusə mù sə cèp sə zìnə tsərə. ³² Yusə də ɣwə nəmòk nə zook yo nə yi sə cèp bə tu am sə yi. M̀ rì sà' də yusə yi sə cèp bə tu am sə zìnə. ³³ Ma nə bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ànə tumsə lo bwiŋ fa' bohòŋwə nə wo à sə to yi də Jon nà'a, də yi reŋsə wèŋ bə liŋ am yè'sə. Anə geŋ yi tsok reŋsə fa wèŋ zìnə nə sà' laŋ. ³⁴ Bohòm̀ yàm, mù sə kà ɣwə də yi təŋ fa m̀ ɣgònitsə' də m̀ ɣwə nə zìnə lap. M̀ sə cèp, nə sə kum gesə lo bə bum sà' Jon ànə cèp bə liŋ am də ya wèŋ tse' lùŋ. ³⁵ Jon à ye laàm nə nà' sə k̀ reŋ ve'e njàan. Wèŋ à dzəm ncèp ye nə m̀ mvək momjo ve'e, nə sə kwa bə mareŋ nə yi ànə fa wèŋ nə sà'. ³⁶ Bum mok cu sà' yà' sə nitsə' fa bwiŋ nsàp ɣwə nə mù cu nə, sà' yà' ɣu ghak bum sà' Jon ànə cèp bə tu am. Fàak sà' Tè' am a fa m̀ ɣaanj də m̀ ɣu yà' sə, yà' sə nitsə' fa bwiŋ ve'e jəja kwarəŋgəŋ də Tè' am nə a tumsə və m̀ yi. ³⁷ Tè' am nə yi à tum m̀ nə a cèp bum mok bə liŋ am, nə m̀ Mo ye nə yi à tum nə. Wèŋ kà ɣgi ye bə ntu' awèŋ yuk yuk, nə kà si ye bə lis sà' yə yuk. ³⁸ Fana mòk ye sà' də wèŋ kà ncèp ye nə sə ntuə wèŋ sà' kò nòŋsə. M̀ sə duk ve'nə b̀usə wèŋ kà

bohòMo ye nè yi tum vè nà' nè dzəm. ³⁹ Wèeŋ ta ja'agè ŋwàk Nwì nè nùumbu pwe'fo' bùusè wèŋ ri dè aco ŋwàk ènè nĩŋtsok fa wèŋ mandzè nè ŋgòkè tse' lùŋ nè zinè nè nà'a nè kà mè yuk nè. Mègù sè' ŋwàk nè wèeŋ tagè ènè, nè nà' sè cèp bə liŋ am. ⁴⁰ Nə ye də wèŋ a bèn ŋgòvè bohòmù ya wèeŋ tse' lùŋ.

⁴¹ <<Bohòmù yàm, a ye-a ŋga ŋwè kuksə m̀, mù kà fàk bə zèŋ tse'. ⁴² M̀ ri wèŋ bəbòŋ. M̀ ri də wèŋ ka Nwì sè ntə̀ wèŋ dzəm. ⁴³ M̀ duk ve'nə bùusè mù a vè bohòwèŋ m̀nə liŋ Tè' am fana wèŋ bəŋ mù nè Tè' am a tum m̀ yi nè. Nə ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk vè-a bohòwèŋ bə liŋ sè ye fana wèŋ ko wumsə gesə nà'nə ndzə ŋgùu wèŋ. ⁴⁴ Wèŋ sè ləp mègù mandzè nè də ya bwiiŋ kuksə wèŋ. Wèŋ ka mvèk nè co də Nwì nè yi mò'fis nè kwa bohòwèŋ yi lap. A ye-a də bum yè'sə ve'nə, ye də aco wèŋ dzəm m̀ yè'sə va pip!

⁴⁵ <<Kà də wèeŋ tsərə də m̀ nè kə jəŋ və nzak m̀ tuhù wèŋ mantombii Nwì mù duk. Anə ye bum sè Musi nè wèŋ a fa wes ni' awèŋ bohòyi nè à còom sè. ⁴⁶ Wèŋ ànə dzəm-a bohòMusi bə zinè də bwèrè wèŋ a dzəm bohòmù yàm sè', bùusè Musi nè bə tu ye ànə com bum mok bə liŋ am sè'. ⁴⁷ A ye-a də wèŋ ka bum sè Musi ànə com noŋsə lo me mantombi dzəm, ye də aco wèŋ dzəm ncèp nè njam ŋga'a va?>>

6

*Jisòs Fa Bwìŋ
Ncùhù Tàŋ Zəzə
(Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44;
Luk 9:10-17)*

¹ Bum yè'sə ànə ca gesə wes me fana Jisòs nè lokok, nè bwi lo mvwe' nzenŋòŋ Galili. Yi à kè dzèŋ fo', yi to ca lo tèm Galili nè

mamòk. Wo à sè to tèm ènə sè' də tèm Tiberiyà. ² Bwìŋ à sè be' ke' cà yi ve'è wùriŋ, bùusè wo yə nsàap manŋəŋgèeŋ sè yi à sè gù bə mandzè nè də yi à sè gũsə bwìŋ bə yiyaŋ awo. ³ Anə gèŋ Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ kok lo m̀mvwe' nda mòk fo', nè kə cum tsoŋ mbwa nze. ⁴ Anə ye yè'sə ŋga ŋkà' bùu Jus wèŋ nè wo togè nà' də Pasobà nà'a à kəəp sè' laŋ. ⁵ Jisòs à kùksə, nè ye ŋga bwìŋ sè kok vè ŋgòkè tsèŋ yi ve'è wùriŋ. Fana yi bùuŋ fek Filip də, <<Vesùwèeŋ nè ywìŋ bəŋ fò, co a fa bùu yè'e wèŋ pwe' wo zə ze' è? >> ⁶ Jisòs nè à fek yè'sə ŋgòfàksə Filip bwèrè yi à ri yusè aco yi gũ sè laŋ. ⁷ Filip cep fəsə fa nà' də, <<A ywìŋ-a bəŋ sè bàam mbàm ba, yà' kà yumok bohòbùu yè'e səsè lok.>> ⁸ Ngà fàk Jisòs mòk à ye fo' nè liŋ ye à ye də Andrù. Yi à ye moma Saimù Pità. Yi à duk fa Jisòs ye də, ⁹ <<M̀ mombam mòok fèeŋ nè yi tse' ntuhu brəd tãŋ bə fuk ba. Megu də aco yà'sə ye yà bohòbùu yè'e pwe' è?>> ¹⁰ A ye ŋga bùu sè wèŋ kè dzèŋ laŋ fana Jisòs duk fa ŋgàa fàak ye wèŋ də yà'a duk bùu sè pwe' cum nze. Ngəŋ ànə ye fo' co bwìŋ cum mbwa. Mbəmbaam sè wo à ye m̀mvwe' kwe' ènə à ye co bwìŋ ncùhù tãŋ. ¹¹ Jisòs à jə ntuhu brəd sè, nè kwasə Nwì bə zèŋ. Fana yi gapsə fa bùu sè wo à cu nze sè. Yi à gù bə fuk sè sè' ve'nə fana ndàaŋwè pwe' à zə tètè nè ze'. ¹² Wo ànə zə wes fana Jisòs nè tsok fa ŋgàa fàak ye wèŋ də, <<Wèeŋ benə bwees sè yà' bwehe cu sè mvwe' mò'fis, ya kà də yà'a bəp wà duk.>> ¹³ Fana ŋgàa fàak ye sè wèŋ à benə bwees sè, yà' rwiŋ kwès hum-ncòp-ba.

¹⁴ Bùu sè wèŋ à yə nsàp manŋəŋgèeŋ nè Jisòs à gũu nè fana wo duk də, <<Nè'e gù tsə

mègù ngà tsè' bum Nwì nè wo à duk fa' dè Nwii nè kə tumşə vè nà' sə nzenğòŋ nə.>> ¹⁵ Jisòs riŋ də wo sə ləp də wo ko kokşə yi ŋkum bə nàŋ fana yi kok lo bisə yuye mü ndahà anə yüiyi.

Jisòs Gi Mə Ndzəpə

(Mat. 14:22-33; Mak 6:45-52)

¹⁶ Nüm à co fana ngàa fàak Jisòs sə wèŋ tsooŋ lo sə ŋgə ndzəp. ¹⁷ Wo ni ŋgwes, nə ye ngòlòo də wo to tesə lo ŋgə ndzəp ma mòk mvwe' lak Kàpanùm. Wo à lètətè ndzəm kə seŋ wo ŋga wo cu ntòmətsətsə'rəə ndzəp nə. Yè'sə ànə ye ŋga Jisòs ka ye ntòvə. ¹⁸ Fəfə nè bəp à yè ngòcàa. Fəfə nə sə bwi'lə ndzəp nə ve'è sè' nsàp nè bə jòŋ. ¹⁹ Yè'sə ànə ye ŋga wo mok ndzə tsətsə'rəə ndzəp anə səsap co kilometà tən kè ntùŋfu àlè' fana wo ye ŋga Jisòs sə gi vè mü ndzəpə. Wo à yə ve'nə, wəə ko wo ve'è wùriŋ. ²⁰ Jisòs nə duk fa wo də, <<Wèeŋ kà wəp, a mü.>> ²¹ Wo à yuk ve'nə, wo dzəm də wo jəŋ nisə yi sə ŋgwesə anə. Anə ye ve'nə fana wo geŋ də wo kək à, ŋga wo dzèŋ ndzə ŋgə ndzəp nə mvwe' sə wo anə sə lo sə tè.

Bwiŋ Sə Ləp Jisòs

²² Tsok à rəŋ ŋga bùu sè wo à ye wùriŋ sə wèŋ cu mali ŋgə ndzəp nə mamòk anə mvwe' sè Jisòs bə ngàa fàak ye wèŋ a mè'rə vè sə. Bùu sə wèŋ riŋ də ŋgwes a ye mègù fo' ŋkwis mò'fis. Wo tsərə sè' də ngàa fàak Jisòs wèŋ a lòbə ŋgwes anə woòwo, a ka bə Jisòs wèŋ lo. ²³ Ngwes mok sè zok à tesə vè mvwe' lak Tiberiyà. Wo à vèə nè kəp və mvwe' sè Tà Jisòs ànə fa bwiŋ zuzə ŋga yi kwasə wes Nwì bə zeŋ yà'a. ²⁴ Fana bùu sə wèŋ à yə də Jisòs bə ngàa fàak ye wèŋ ka fa'nə mok yeŋ fana wo kpəəŋ ni ŋgwes sè fo' sə, nə sə

lo mvwe' lak Kàpanùm. Wo à sə lòfo' də ya ŋga wo kə ye Jisòs.

Jisòs Duk Də Yi Beŋ

Nə Nà'a Fagə Bwiŋ Lùŋ Nə

²⁵ Wo à kə dzèŋ ŋgə ndzəp mamòk anə fana wo ye Jisòs nè fo'. Wo fek yi də, <<Wù vè yòfəeŋ sèŋ, Cìcà?>> ²⁶ Jisòs duk fa wo də, <<Mù sə tsè' weŋ yè'e zìnə nè nà'a ŋkəm ncèp də, wèŋ sə ləp mègù mü yè'sə njo nè wèŋ a zə brəd yà'a ŋkwis tətè nè ze'. Njo nè wèŋ sə ləp mü nə, ka bùusə də wèŋ a yə nsàap manğəŋgeeŋ sə mü a gù nitsè' fa weŋ fana wèŋ nè rəeŋ bə zeŋ yeŋ. ²⁷ Kà də wèeŋ sə fàk ngòtse' nsàp beŋ nè nà'a nè ca gesə wà nè'e duk. Wèeŋ fak lə bə nsàp beŋ nè nà'a nè kà wà kə cə bəp, nè aco nà' fa ŋwè lùŋ nè zìnə nè nà'a nè kà mè yuk nə. Nà'a beŋ nè aco mü mo ŋwè, mü fa weŋ nà', a mü nè Tè' am Nwì a fa mvək nè ngònitsè' fa ke' bwiŋ bə zeŋ də mü mo ye nə.>>

²⁸ Wo fek Jisòs nè də, <<Nsàap fàak sè aco vès gə yà' ya Nwii kwa bohòvées yè'sə yà?>> ²⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Nsàp fàk nè aco wèŋ gə nè də, wèeŋ dzəm bohòŋwè nè Nwì à tum vèə nə.>>

³⁰ Wo duk fa yi də, <<A ye-a ve'nə, ye də nsàp yu nè aco wù gə, wù bə tu yo, ya vées ye nè dzəm bohòwùu yè'sə yà? Yüsə aco wù gə niŋ fa ves sə yà? ³¹ Anə ye njamòk ŋga tàcicii avès wèŋ à sə gi ngəà yà'a fana wo sə fa wo nsàp beŋ mòk nè wo to nà' də Manà. Yà' mègù mvə'nə wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <Yi ànə fa wo beŋ sè yà' à tsə ma mubu də wo sə zə.> Ye də aco wù gə niŋ fa ves yumook yòve'nə sè' à?>>

³² Anə geŋ Jisòs duk fa wo də, <<Mù sə tsè' weŋ yè'e zìnə nè nà'a ŋkəm ncèp də, beŋ sə Musi ànə fa tàcicii awèŋ yà' ngəà sə ànə ka wo yà' yi fa. Tè' am fagə bwiŋ beŋ

nè zìnə nè nà' tse ma mubu nè yi.
³³ Beη nè Nwii fagè bwiη nè, a nè nà'a tsəgè ma mubu, nè fa bwiη sə nzenḡon anə lùη nè zìnə nè.>>

³⁴ Wo duk fa yi də, <<Tà, fa ves nsàp beη ànə, nè kà ntsə'mòk cāsə yuk.>> ³⁵ Jisòs duk fa wo də, <<Mù yè'e sè' beη nè nà'a fagè bwiη lùη nè. Nwè nè yi və-a bohòmù, njè kà ηḡəηḡaη mok sè' ya fe'lè. Nwè nè yi dzəm-a bohòmù njè ndzəp nè kà yi mok ya yu' fe'lè. ³⁶ Bohòwèη yàwèη, yà' mēgù mvə'nè mù à tsè' wēη fa' mantombi yà'a də, wēη a yə mù bə lis awēη laη fana nè kà bohòmù anə dzəm. ³⁷ Bùu sè Tè' am fa mù wo də wo ye bùu am pwe' nè və bohòmù anə. Nwè nè yi və-a bohòmù fana ḡu kpu yà, kaco mù be' fəsə yuk yi maηkwēη yeη. ³⁸ Bəsè mù à tsə mubu ηḡòkè ḡu yusə ηwè nè yi à tum mù nè dzəm ve'nə. Mù à ka ηḡòkè ḡu yusə mù dzəm yà' mù və. ³⁹ Yusə ηwè nè yi à tum mù sə dzəm sə də, yòḡsə ηwè nè mò'fis kà mʉtsətsə'rəə bùu sè yi fa ndzə bohòmù sə bisə. Yi dzəm də mù ḡu ɛ co wo pwe' lokok və mvwe' lùη nùmbu nè nzenḡon nè mēe. ⁴⁰ Yusə yà' bòTè' am sə də, ηwè nè yi yə-a nè riη mo ye nè, nè dzəm bohònà' fana ηḡəηḡaη nè tse' lùη nè nà'a nè kà mè nè. Ye də nùmbu nè nzenḡon nè mēe, mù ḡu ηwè ànə yi lokok ηwəm.>>

⁴¹ Bùu Jus wēη à yè ηḡòcèp ηwəm ke'cà bə liη Jisòs sə də bùusə nà' duk də, <<Mù beη nè mù tsə ma mubu.>> ⁴² Wo sə cèp də, nè'e ka Jisòs mo Jòsep yeη è? Mù də a ri ma bə tè' lòon fo' àlaa. Ye də yè va ηkuη yi sə cèp də, <<Mù tsə ma mubu>> ɛ? ⁴³ Jisòs nè duk fa wo də, <<Wēη kà də wēη sə cèp ηwəm ke'ca mʉtsətsə'rəə wēη duk. ⁴⁴ Kaco ηwè nəmòk və to bohòmù anə yeη tse'ηga Tè' am

nè yi a tumsə vè mù nè ḡu nà' yi ηkuη yi və bohòmù anə. Nwè nè yi və-a bohòmù fana nùmbu nè nzenḡon mee, mù lòkoksə yi ηwəm. ⁴⁵ Nḡaa tsòhòbum Nwi sè njamòk wēη ànə com noḡsə njamòk də, <Nwii nè yə'rə fa bwiη bum pwe'fo' yi.> Ye də ηwè nè yi yuk-a ncèp Tè' am ènə, nè kotse' nà' sə ntuù yi, fana ηḡəηḡaη nè və bohòmù. ⁴⁶ Mù sə kà yè'sə də ηwè nəmòk a yə yuk Tè' am nè bə lis laη duk. A yə yuk mēgù yi mù, nè mù à tsoon mbwa nè. ⁴⁷ Mù sə tsè' wēη yè'e zìnə nè nà'a ηkəm ncèp də ηwè nè yi dzəm-a bohòmù ye də ηḡəηḡaη tse' lùη nè zìnə nè laη. ⁴⁸ Mù beη nè mù fagè bwiη lùη nè zìnə nè mù. ⁴⁹ Nḡòcèp bə nsàp beη nè wo to nà' də manà, nè tè'ɛ awēη ànə zə nà' ηḡəà nè fana, wo ànə zə yà' ve'nə, nè kpu mali ḡu sè' kpu. ⁵⁰ Bohòma nè beη nè zìnə nè nà'a tsə ma mubu ye də, ηwè nè yi zə-a nà', yi nè kà kpu yuk. ⁵¹ Mù yàm beη nè nà'a fagè bwiη lùη ànə, nè nà' tsə ma mubu. A ye-a ηga ηwè nəmòk zə-a beη ènə, ye də yi nè cum mamgeη fo' mvèsə. Beη nè mù sə fa bwiη pwe' nà' də wo zə ya wo tse' lùη nè, a ηḡùpni' àm.>>

⁵² Ncèp nè Jisòs à cèp ènə à ḡu bùu Jus wēη sə johò, nè tse' mok mamfenə mʉtsətsə'rəə wo. Wo sə cèp də, <<Aco ηkwà'kù nè'e fa ves ηḡùpni' ye də a zə nà' yè'sə va?>> ⁵³ Fana Jisòs duk wo də, <<Mù sə tsè' wēη yè'e ηkəm ncèp duk də, a ye-a ηga ηwè ka ηḡùpni' àm, nè a mùu mo ηwè nè zə, nè kà nduəm am sè' no fana ye də ηḡəηḡaη ka lùη nè zìnə nè tse'. ⁵⁴ Nə ye də bohòηwè nè yi zə ηḡùpni' àm, nè no nduəm am sə fana ye də yi tse' lùη nè nà'a nè kà mè. Nùmbu nè nzenḡon mēe, mù lokoksə nsàp ηwè ànə ηwəm. ⁵⁵ Nḡùpni' àam

beɲ nɛ zɪnɛ nɛ, nduɛm am ye sɛ' nɛno nɛ zɪnɛ nɛ. ⁵⁶ Nwɛ nɛ yi zɛ-a ɲɔpɲɪ' ɛm, nɛ no nduɛm am fana ye dɛ ɲɛɲɲɔɲɔɲ mam mok ndzɛ ni'i mɛ, mɛ mam ndzɛ ni'i ɲɛɲɲɔɲ sɛ'. ⁵⁷ Tɛ' am nɛ yi tse' lɔɲ nɛ a tum vɛ mɛ yi. Lɔɲ nɛ ɲɔm nɛ mɛ tse' nɛ a vɛ bohɔyi. Ye dɛ ɲwɛ nɛ yi zɛ-a ɲɔpɲɪ' ɛm fana ɲɛɲɲɔɲɔɲ nɛ tse' jɔɲ lɔɲ nɛ bohɔmɛ ye sɛ'. ⁵⁸ Mu tsok fa weɲ sɛmɔk dɛ, ɲɔpɲɪ' ɛm nɛ nɛ'a beɲ nɛ zɪnɛ nɛ nɛ' tse ma mɛbu. Nɛ' ka nsɔp beɲ nɛ tɔciɔi avɛs wɛɲ ɛ zɛ nɛ' ɲɛɔɛ nɛ'a yeɲ. Busɛ wo ɛnɛ zɛ beɲ ɛnɛ ve'nɛ fana nɛ kɔm mali. Nwɛ nɛ yi zɛ-a ye beɲ nɛ mɛ sɛ fa yi nɛ' nɛ, ye dɛ yi nɛ kɛ mok kɔm fe'lɛ.>>

⁵⁹ Jisɔs ɛ cɛp nɛɛp ɛnɛ ɲɛɔ yi sɛ yɛ'rɛ bwiɲ mɛmɲwe' ndap piriya mɲwe' lak Kɔpanum.

Ngɔa Fɔak Jisɔs Wɛɲ Bɛɲ Yi Bwiɲ Nkɛuɲntɛɲ

⁶⁰ Ngɔa fɔak Jisɔs wɛɲ ɛnɛ yuk nɛɛp ɛnɛ fana wo duk dɛ, <<Kɔcɔ, nɛɛp ɛnɛ gɛ wesɛ ve'e wuriɲ, aco gɛ to mɛmɲvɛ' ɛnɛ ye'sɛ ndɛ pip? >> ⁶¹ Jisɔs nɛ riɲ ye sɛ' dɛ ɲɛɔɛ fɔak ye sɛ wɛɲ sɛ cɛp ɲwɛm ke'cɛ bɛu nɛɛp ye nɛ fana yi fek wo dɛ, <<Nɛɛp ɛnɛ gɛ weɲ co wɛɛɲ me'rɛ mɛ, nɛ bwi foho lo yu awɛɲ ɛ? >> ⁶² A ye-a ve'nɛ, ye dɛ a ye-a ɲɛɔ wɛɲ yɛ mɛu mo ɲwɛ ɲɛɔ mɛ sɛ kok lɔfe'lɛ mɛtsɛ mɲwe' sɛ mɛ ɛnɛ ye to sɛ, wɛɲ duk wesɛ mok dɛ yɛ? ⁶³ Yɔɲsɛ nɛ gɛgɛ yi ɲkuɲ ɲwɛ cum ɲwɛm, ɲɔpɲɪ' ka ye yumok ɲɔgɔgɛ tse'. Aco wɛɲ tse' bum yɔɲsɛ bɛ bum lɔɲ bɛ nɛɛp nɛ mɛ tsɛ' fa weɲ ɛnɛ. ⁶⁴ Megu dɛ bɛu mok cu mɛtsɛtsɛ'rɛ wɛɲ sɛ wo sɛ kɛ nɛɛp ɛnɛ dzɛm.>> Jisɔs ɛ sɛ cɛp bum ye'sɛ ɲɛɔ yi ɛ ri ye bɛu sɛ wo ɛ ka dzɛm, nɛ riɲ bɛ ɲwɛ nɛ nɛ'a nɛ sɛɲ yi nɛ wɛɲ mantombi lanɲ. ⁶⁵ Yi ɛ cɛp fe'lɛ mok sɛ' dɛ, <<Nɛ'a nɔ nɛ mɛ a

duk weɲ dɛ, kaco ɲwɛ vɛ bohɔmɛ bɛ tu ye yeɲ, tse' ɲɛɔ Tɛ' am gɛ yi yi ɲkuɲ nɛ.>>

⁶⁶ Ye jɔɲ fa'nɛ, bɛu sɛ wo ɛ sɛ yɛ Jisɔs sɛ ɛ me'rɛ yi, nɛ bwi foho lo yu awo ve'e ɲkɛuɲntɛɲ. ⁶⁷ Fana Jisɔs bɛuɲ fek ɲɛɔ fɔak ye sɛ yi ɛ cok fis wo hum-ncɔp-ba sɛ wɛɲ dɛ, <<Wɛɲ yɛwɛɲ ɛ, wɛɛɲ bwi foho lo sɛ' ɛ?>> ⁶⁸ Saimɛ Pitɛ duk fa fɛsɛ nɛ' dɛ, <<Tɛ, wɛ tse' nɛɛp nɛ nɛ' tse' lɔɲ nɛ nɛ'a nɛ kɛ mɛ nɛ wɛ. Wɛ sɛ fek ves ve'nɛ ye'sɛ dɛ aco vɛs yuɲ fe'lɛ lo ɲɛɔ'a mok ndɛ? >> ⁶⁹ Vɛs a dzɛm bohɔwɛ, nɛ riɲ sɛ' dɛ wu ɲwɛ nɛ rɛɛɲ nɛ wɛ a vɛ bohɔNwi.>> ⁷⁰ Jisɔs duk fa fe'lɛ wo dɛ, <<Wɛɲ sɛ duk ve'nɛ, wɛɲ ka riɲ dɛ wɛɲ sɛ mɛ a to fis weɲ hum-ncɔp-ba ye'e, mɔok ca nɛ yi ye maze' riɲ ɛ?>> ⁷¹ Yi ɛ sɛ cɛp ye'sɛ bohɔJudɛs mo Saimɛ Iskarɔyɛ. Yi ɛ ri dɛ Judɛs nɛ nɛ'a mɔk sɛ mɲwe' ɲɛɔ fɔak ye sɛ hum-ncɔp-ba sɛ nɛ seɲ yi nɛ'.

7

Bwema Jisɔs Bɛ Bɛu Jus Wɛɲ Mok Mɛrɛ Yi

¹ Bum ye'sɛ ɛnɛ ca wes fana Jisɔs sɛ gihi ke' mɲwe' nze Galili. Yi ɛnɛ ka ɲɔlɔmɲwe' nze Jɛdiyɛ dzɛm bɛusɛ bɛ ɲkwɛha bɛu Jus wɛɲ ɛ sɛ lap mandzɛ dɛ wo zɛ yi.

² Mvɛk ɛnɛ ɛ ye ɲɛɔ ɲkɛ'a bɛu Jus sɛ wo togɛ yɛ' dɛ ɲkɛ'a Duɲ yɛ'a kɛɔp vɛ sɛ' lanɲ. ³ Fana bwema Jisɔs sɛ duk fa yi dɛ nɛ'a lokok, nɛ lo mɲwe' nze Jɛdiyɛ, nɛ kɛ gɛ nsɛap bum manɲɔɲɲɛɲ sɛ yi sɛ gɛ sɛ fo', ya bɛu sɛ wo sɛ yɛ mandzɛ nɛ' sɛ wo cu ma nɛ'nɛ ye jɔɲ yɛwo sɛ'. ⁴ Wo duk fa mali yi sɛ' dɛ, <<Nwɛ dzɛm-a dɛ bwiɲ riɲ yi, kaco yi sɛ gɛ swihi ke' bum swihi yeɲ. Wɛ sɛ gɛ bum ye'sɛ fana bɔdɛ wu sɛ gɛ yɛ' mɲwe' jɔyɛ ya bwiɲ ye.>> ⁵ Bwema ye wɛɲ ma, ɛ sɛ kɛ yi sɛ' dzɛm. ⁶ Jisɔs nɛ duk fa wo dɛ, <<Mvɛk nɛ

ngòlònə ka bohòmù yàm ntòkürə. Bohòwèj yàwèj, mvək nè fòlòon kəkürə. ⁷ Bùu sè sè nzenğon sè ka njo mòk ngòbèj wèj bùu zèj tse'. Bohòmù yàm, wo sè bèj mü bùusè mü tsə' fagè wo rinriñ də wo sè gù bup. ⁸ Wèej du lo yàwèj mvwe' ñkà' nè ntèj. Mü nè kà yàm ntòkok lòbùusè mvək njàm nè ka ntòkürə.>> ⁹ Yi à duk ve'nə, nè cum mam yuye Galili anə.

¹⁰ Bwema ye sè wèj à lòwes fana yi be' lo yà'wèj sè'. Yi à sè gi swihi gorə lòye sè fùè fùè, yi à ka jəja lo. ¹¹ Bù ñkwàha bùu Jus wèj à sè lap yi mvwe' sè wo à tse' ñkək sè. Wo sè fe'rə ke'cà də, <<Ñwè ànə yè'sə fòlè-ò?>> ¹² Bwiñ à sè cèp làrə ke'cà bə liñ Jisòs sè wùriñ. Mok sè duk də yi ñwè nè bəboñ. Mok bej də a mvwès, də nà' sè jə lòbwij ma nè bə jòn wèj. ¹³ Ñwè à sè kà bə liñ ye sè jəja taañ bùusè wo à sè wəp bù ñkwàha bùu Jus wèj.

¹⁴ Ñkək nè à kè dzèj mok co mutsətsə'rə fana Jisòs nè lo ye sè mamvwe' ndap Nwi nè ghan nè, nè sè yə'rə bwiñ mbwa. ¹⁵ Bù ñkwàha bùu Jus wèj à yuk, nè mərə ve'ε wùriñ. Wo sè cep də, <<Ñwè ènə a ka ñwàak lük yə'rə, nè sè ri nè bum ve'ε valé?>> ¹⁶ Anə geñ Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Bum sè mü sè yə'rə sè ka sè yàm yej, a sè Nwi nè yi a tum vè mü nè. ¹⁷ A ye-a nga ñwè dzəm də yi gù yusè co Nwi kwa bə zèj fana aco yi riñ sè' də yusè mü sè yə'rə sè vè bohòNwi, yà' ka yàm bə ñaan yàm yej. ¹⁸ Ngòcèp bə nsàp ñwè nè də mü yè'e ndàlε fana, a ye-a nga ñwè sè cèp-a yumok bə ñaan sè ye, vesùwèj riñ də yi sè lap yà'sə mandzè də bwiñ jəj yi co ñwè nè ghan. Nə ye sè' də a ye-a nga ngəñgəñ sè dzəm də wo kuksə ñwè nè nà' tum yi fana vesùwèj riñ sè' də yi ñwè nè

zìnə, yi sè kà bwiñ yà'sə bəbòrə. ¹⁹ Wèej ja'a-na yàwèj sè' è. Musi ànə fa wèj lük, ka yi yej nè? Nə ye də ñwè nè mò'fis mutsətsə'rə wèj nè yi nònşəgə yà' lòon bəè. Njo nè wèj sè lap mandzè də wèej zə mü kə bùu yà?>>

²⁰ Fana bùu sè wo à mà tə fo' sè wèj də, <<Hàva', yònşə ze' mòk cu ndzə tuhù ngà' nè'e tà. Wù sè ñaşa kènə, wù yə nga sè lap mandzè ngòzə wu ndà? >> ²¹ Jisòs duk fa wo də, <<Wèj pwe' sè mərə də bùusè mü a gù yu manğəngəj numbu dzè. ²² Wèej tsərə-a bə nzak kom fa bwe mbəmbam wèj tu è. Wèj ri də Musi à tsə' də wu dzə mombam, numbu nè fwame' dzèej, wù kom fa yi tu numbu ànə. A zìnə də à ka yè'sə Musi duk to. Anə gù to bum yè'sə tàcicii avès sè mantombi ñkuñ Musi sè və ye sè. Nə yeè nè də njo nè Musi ànə cep ve'nə fana wèj sè kom fa wo tu sè bə sè yà' kə kürə numbu dzè wèj pwe', nè kà cəsə. ²³ A ye-a də wèj sè kom fa bwe awèj tu bə nùumbu dzè wèj lòon də ya wèej kà lük Musi gù bupsè, ye də mü lùñsə yàm ñwè nè mim bə tu numbu dzè, wèj jok bohòmà-ε bùu yà? ²⁴ A bəboñ də wèej dzəm-a ngòsak nzak, wèj kà ma mò'fis kük mègù. Wèj lap ja'a yusè guguj sè yà' cu sè tsətsə'rə ànə pwe' ñkuñ nè cep.>>

Bwiñ Sə Mərə Də Jisòs Ñkum Ngà Gèm Bwiñ Nə Alé

²⁵ Bùu lak Jòrosalèm wèj mok à duk də, <<Nè'e ka ñwè nè wo sè lap yi də wo zə yi nè yej à? ²⁶ Wèej ja'a na yàwèj mvə'nə yi tə nè', nè sè cèp nè jəja, ñwè nəmòk kà yi yumok sè fek lok è. Ye də bù ñkwàha bùu avès wèj dzəm mok laj də yi yè'sə Ñkum ngà gèm bwiñ nè kènə va? ²⁷ Megu nga'a kə də vesùwèj ri

lak ηwè ènə mvwe' sè yi vèə, nga yusə le də Nkum nə və-a ye, ηwè kà mvwe' sè yi a vèə sə ri yuk fà'.>>

²⁸ Jisòs ànə sə yə'rə məmuvwe' ndap Nwi nè ghan nə fana yi cep torə fis də, <<Wèη də wèη ri mɔ, nə riη bə mvwe' lak am mwè pwe' è? Ye də wèη riη də mù ka fèη bə ηàη yàm və, mù vè bə liη ηwè nè yi ηwè nè zinə nə. Wèη ka yi le riη. ²⁹ Bohòmù yàm, mù ri yi bùsè mù a tesə vè bohòyi, nga yi a tum vè mù sè' yi nə.>> ³⁰ Bwiη à yuk bum sè yi à cèp yè'sə, ntum yaan mok ve'e fana wo lap mandzè də wo ko yi. Mandzè nè co ηwè kə jwèη gesə fuk yi bə bo kà ye bùsè à ye nga mvèk nè nje nə à ka ntòkurə. ³¹ Anə geη bwiη ηkəηntèη dzəm bohòyi. Bùu sə wèη sə dùu də, <<Nè'e gù tsə gù le Nkum nə bwèrə nsàp manjəηgèη mòk cu fe'lə nè yi ka nà' ntògù à?>>

³² Bùu Faràsi wèη à yuk də bwiη sə cèp làrə ke' bə liη Jisòs nə bə nsàp mandzè ànə fana wo lo kə kiη cù bə ηgàa fa satikà' sè ghan wèη mvwe' mò'fis. Bə yà'wèη tumsə lo ηgàa kùk ndap Nwi wèη də yà'a kə co vè Jisòs nə. ³³ Anə geη Jisòs nə duk fa wo də, <<Mù nə cum kok vesùwèη mvèk momjo fana mù bwi foho lo fe'lə bohòηwè nè yi a tum vè mù nə. ³⁴ Wèη nə lap mù, wèη kà mù yə bùsè mù nə ye mvwe' sè co wèη kà fo' kə dzèη to.>> ³⁵ Bùu Jus wèη à sə cèp ke'cà mutsətsə'rə wo də, <<Nkwa'kù nè'e də yi nə lo bisə mvwe' sè co vesùwèη kà yi yə yè'e nga a ma fò? A yè'sə də yi nə lo lakmum nə kə cum bə bùu avès sè wo curə ke' fo', nə sə yə'rə bù lakmum sə wèη nà? ³⁶ Yi cep mok sè' də vès nə lap yi, nə kà yi yə. A nə kà mvwe' sè yi cu sə sè' kə dzèη to wèη, nga yi

sə cu yà'sə fò? Bum sè yi sə cèp yà' yà'sə dale?>>

³⁷ Numbu cok mbwè ηkàk à dzèη, nè nà'a numbu nè ghan nə. Jisòs lokok numbu ànə, nə cep torə də, <<A ye-a nga ntum sə sə ηwè nəmòk, ηgèηgàη və bohòmù, nə kə no. ³⁸ Yà'a nè ye mvè'nè wo à còm nòηsə yà' ndzənə ηwàk Nwi də, <A ye-a nga ηwè dzəm-a bohòmù, ndzəp nè nà' tse' lùη nə nə sə ki tesə ndzə ni'ì ηgèηgàη nduk yà'a.> >> ³⁹ Yi ànə sə cep yè'sə bə yòηsè nè Nwii fagè ηwè nà' nga ηwè dzəm bohòyi Jisòs nə. Ghà ànə à ye nga bwiη ka yòηsè nə ntòtse' bùsè Jisòs ànə ka ηàη ye sə bohòTè' ye nə ntòjəη.

⁴⁰ Məmuvè'nè wo à yuk bum sè Jisòs a cèp sə fana bùu mok mutsətsə'rəə ηgo bù nè wo ye fo' nə duk yàwo də, <<Zinə, ηwè ènə le ηgà tsè' bum Nwi nè yi ànə ye ηgòkè vèə nə.>> ⁴¹ Bòp ma mòk duk yàwo sè' də, <<Nwè ènə Nkum ηgà gèη bwiη nə.>> Bòp mòk duk yàwo sè' də, <<Hai' nà'a ka yi nə yeη, bùsè Nkum nə à ka ηgòtesə mvwe' nze Galili yeη. ⁴² Nwàk Nwi sə tsè' də Nkum nə nə tesə mvwe' ηgwì bù Devid mvwe' lak Betèrèhem. Betèrèhem nə mvwe' sè Devid nə à sə cugè fo'.>> ⁴³ Anə ye ve'nə fana bwiη ga'a cù ba bùu Jisòs. ⁴⁴ Bùu mok wèη lap mandzè də wo ko yi fana wo kà yi bə bo nè bo jwèη lok.

⁴⁵ Dògarii sə wèη à bwi foho lòbohòbùu Faràsi bə ηgàa fa satikà' sè ghan sə wèη bo tu. Fana bù ηkwàha bùu sə wèη fek wo də, <<Wèη ka yi ko jə və bùu yà?>> ⁴⁶ Dògarii sə wèη duk də, <<Vès ka nga ηwè nəmòk sə cèp nsàp bum mok co ηgà' ànə yuk yuk.>> ⁴⁷ Bùu Faràsi sə wèη duk fa yà' də, <<Wotoo, ye də yi bòrə weη yàwèη sè' lan à? ⁴⁸ Wèη

yə də ɲwə nə mò'fis mʉtsətsə'rəə
 bùu sè mantombi bə bùu Faràsi
 wèŋ nə də yi dzəm bohònà' cu
 yo à? Hai', ka yeŋ. ⁴⁹ Dzəm
 megu bohòyi anə kwe' bù nə wo
 ka lùuk Musi riŋ yà'a. Wo pwe' cu
 bohòNwi bup.>>

⁵⁰ ɲwə nəmòk nə yi ànə ye
 mʉtsətsə'rəə bùu Faràsi sə wèŋ à
 ye Nikòdemù nə yi à kè tsèŋ nòŋ
 Jisòs ndzəmè fa' nà'a. Nikòdemù
 nə cep ye duk də, ⁵¹ <<A duk-a
 də a bɛ' tse' lùuk avès rərəŋ fana
 ye də kaco a sak nzak ɲwè ŋa
 ŋgəŋgəŋ ka fo' sə nze ŋgòcèp ye
 sə sè' yeŋ.>> ⁵² Wo à yuk vɛ'nə
 wo də, <<Wu cep vɛ'ɛ va co wu
 sè' ɲkwa'kù nə mvwe' nze Galili
 mòk nə a lak ɲwè nə a sə duk
 ènə ɛ? Dù kə taŋ ja'a tsə'rə ɲwàk
 Nwi səmok. Yumok ka nja də ŋgà
 tsə' bum Nwii nə kè tesə mvwe'
 nzeŋgòŋ Galili ye yuk.>>

[⁵³ Anə geŋ ndàaŋwè pwe' lo
 la'à yi.

8

*Wo Jə Və ɲwà Mòk
 BohòJisòs Də Nà' Ko Nto*

¹ Jisòs lo ye mvwe' nda mòk nə
 wo togè nà' də nda Olip. ² Tsok à
 rɛŋ, ŋga cu ntònè zəzòŋ fana Jisòs
 nə bwi foho lo fe'lə mɔ ndap Nwi
 nə ghaŋ nə səmok. Bwiŋ pwe' à
 yù løyi mbwa. Yi cum tsoŋ nze, nə
 sə yə'rə wo mɔmvwe' ndap Nwi
 nə.

³ Anə geŋ wo ko jəŋ və ɲwà mòk
 fo', də wo ko nà' ŋga nà' sə ko nto.
 Wo fis tes gesə lo yi mantombi
 mvwe' jəja. Anə ko jəŋ və yi yè'sə
 bùu Faràsi bə ŋgàa yə'rə bwiŋ lùk
 wèŋ. ⁴ Bùu sə duk fa Jisòs də,
 <<Cicà, wo ko ɲwà nè'e ŋga yi
 sə ko nto. ⁵ Nə ye də ɲwàk lùuk
 Musi sə tsə' də a ye-a ŋga wo ko
 ɲwè bə sàhà, wo tərə yi bə lis tətè
 ŋgəŋgəŋ kpɛ. A ye-a wù yò, wù
 duk yòbə nsap ènə da?>> ⁶ Wo
 à sə cèp ye'sə ŋgòyu'rə Jisòs cù.

Jisòs à bùhu tsə yuye sə nze, nə sə
 com səsə sənə mfəmfə bə ndubo.
⁷ Wo sə fek mali yi fo' tètè Jisòs
 nə cum kok mʉtsə, nə duk yà' də,
 <<ɲwə nəmòk ye-a mʉtsətsə'rə
 wèŋ fa'nə, nə yi ri də yi ka bup tse'
 fana ŋgəŋgəŋ mak to vesə ɲwà
 ènə bə lis yi.>> ⁸ Yi duk wes vɛ'nə,
 yi bùhu tsoŋ sè' sə nze anə, nə sə
 com səmok. ⁹ Wo ànə yuk ncèp
 ènə fana wo ye ŋgòcoho fo' təŋ,
 təŋ mò'fis, mò'fis, nə sə lo. A
 ye ŋgòtesə lòto ntòsə wo ɲkwàha
 bwiŋ tètè Jisòs à bwehe cu mègù
 mok fo' yùyi bə ɲwà nə mvə'nə
 yi tə kok fo'. ¹⁰ Jisòs à lòkok cu
 kok mʉtsə səmok, nə fek ɲwà nə
 də, <<Njè'gù, wo fò? ɲwə nəmòk
 ka wu yumok gɔ à?>> ¹¹ ɲwà nə
 duk də, <<Tà, ɲwè nə mò'fis ka
 mɔ yumok gɔ lok.>> Jisòs duk fa
 fe'lə nà' də, <<Mɔ nə kà wu yàm
 yumok sè' gɔ. Dù løyuyo, nə kəa
 cù bə ŋgògù bup.>>]

*Jisòs Də Yi Mareŋ Nə Sə
 Nzeŋgòŋ Nə*

¹² Jisòs à cèp fe'lə ncèp mòk sè'
 də, <<Mɔ mareŋ nə sə nzeŋgòŋ
 nə mù. A ye-a ŋga ɲwə nəmòk yù
 vè mɔ, ŋgəŋgəŋ nə tse' mareŋ
 nə nà'a lùŋ nə zìnə nə. Yi nə
 kà sənə mandzəm gi.>> ¹³ Bùu
 Faràsi wèŋ kə duk fa yi də, <<Wù
 sə ko fa ni' yògèm sè' wù. Ye
 də yusè wù sə cèp yà'sə yà' ka
 fàk tse'.>> ¹⁴ Jisòs nə cep ye də,
 <<A ye-a sè də mù sə ko fa ni'
 àm gèm sè mù fana mù riŋ də
 yusè yà' sə tesə kè cùhu mɔ
 zìnə. Mù duk vɛ'nə bùusè mù
 ri mvwe' sè mù a vəə, nə riŋ
 mvwe' sè mù sə lòo. Bohòwèŋ
 yàwèŋ, wèŋ ka fo' riŋ. ¹⁵ Wèŋ bùu
 sə sə nzeŋgòŋ fɛŋ, wèŋ sə fàhu
 ja'a bwiŋ mɔmvə'nə nzeŋgòŋ nə
 fàhugè bum yàwo. Bohòmɔ yàm,
 fàak am ka ŋgòfàhu bwiŋ yeŋ.
¹⁶ A də mù anə dzəm-a ŋgòfàhu
 ɲwè, yusè mù cèp bə liŋ ŋgəŋgəŋ

sə ye kəkurə kap. Yà'a ve'nə bəusə mù sə kà mùmù gù mègù, mù sə gù ves nàan Tè' am nè yi à tum mù nə. ¹⁷ Yà' cu ndzənə nɔwək ləuk awèŋ də, a ye-a nɔga bwiŋ ba sə cèp cù mò'fis bə nɔmok fana ye də yu yà'sə zìnə. ¹⁸ Ye də mù tə gè m à m, Tè' am nè yi à tum mù nə tə sè' gèem am.>> ¹⁹ Wo fek yi də, <<Tè' yònə fò?>> Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ ka mù riŋ, nə kà Tè' am sè' ri. Wèŋ ànə riŋ-a mù, bwèrɛ də wèŋ ri Tè' am nə sè'.>>

²⁰ Jisòs à cèp bum yè'sə nɔga yi cu mùmuvwe' ndap Nwi nè ghan, mvwe' rum nè wo kə fagə mbàam Nwi fo' nə. Yi ànə sə yə'rə bwiŋ ve'nə, nɔwə nəmòk à ka yi ko bəusə mvək nè nje nè à ka ntòkurə.

Jisòs Də Kaco Nwè Lo To Mvwe' Sə Yi Sə Lòo Sə Yèŋ

²¹ Jisòs à cèp fe'lə mok sè' də, <<Mù nə bisə yu am. Mù lòwes fana wèŋ lap mù, nə kà mù yə. Wèŋ kà mù yə ve'nə, wèŋ kpə maha mok sənə bup awèŋ. Wèŋ nə kà mandzè co wèŋ kə dzeŋ mvwe' sè mù lòo sə tse' to.>> ²² Nkwàha bùu Jus wèŋ sə fek bwi yàwo də, <<Yi də mvwe' sè yi lòo, kaco vès kə dzeŋ to fo' yeŋ, ncèp ànə yà'sə da? A yà'sə də yi nə zə ni' ye à?>> ²³ Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ yàwèŋ bùu sè sə nzeŋgòŋ fən, Mù yàm nɔwə nè ma mabu. ²⁴ Mù tsə' wèŋ də wèŋ nə kpə maha bup sənə bup awèŋ. A zìnə də wèŋ nə kpə lɪ sənə bup awèŋ anə, nɔga a ye-a də wèŋ ka mù də mù nsàp nɔwə nè mù cu nə jəŋ na.>> ²⁵ Wo fek fe'lə yi də, <<Wu yè'sə ndà?>> Jisòs duk də, <<Mù nɔwə nè mù tsə' fagə wèŋ səsə də mù yi nə. ²⁶ Bum cu wùriŋ sè aco mù tsok wèŋ də wèŋ gbə nzak bə zeŋ. Tè' am nè yi à tum mù nə, yi nɔwə nè zìnə. Bum sè mù sə tsòho fa ke'

bwiŋ yè'e, a bum sè yi a nitsə' fa mù yà' yi.>> ²⁷ Jisòs à sə cèp bohòwo, nə sə duk də, <<Nɔwə nè nà' à tum mù>> fana wo kà yàwo də nà' sə duk yà'sə Tè' nà' Nwi rɛèŋ. ²⁸ Fana Jisòs duk fe'lə də, <<Ghà nè wèŋ fis gesə lòmù Mo Nwè mɔtsə nɔkuŋ fana wèŋ riŋ də a mù nə. Wèŋ nə riŋ sè' də mù kà yumok bə liŋ yàm gùgə. Bum sè mù cèp yà' pwe'fo', a sè Tè' am nitsə' fa mù yà' yi nɔkuŋ mù cèp. ²⁹ Nɔwə nè yi à tum və mù nə, yi cu venə, yi ka mù mùmù me'rə mak bəusə mù gù mègù yusə yà' sə gù yi sə kwa.>> ³⁰ Yi ànə cèp ve'nə fana bwiŋ nkwəntɛŋ bùu dzəm bohòyi.

Mofək Jisòs Riŋ Zìnə Nə

³¹ Anə geŋ Jisòs nə cèp bohòbùu sè yà'wèŋ dzəm bohòyi sə wèŋ də, <<A ye-a nɔga wèŋ sə bə' tse' gù ncèp àm nə fana ye də wèŋ bwe fàha am zìnə zìnə. ³² A ye ve'nə fana wèŋ riŋ zìnə nə, zìnə nə nà' fiŋ me'rə wèŋ sè'.>> ³³ Bùu sə wèŋ cèp də, <<Vèes nɔgwi bù Abrahàm, vès ka yàvès nkwèŋ bohòŋwə nəmòk cum yuk. Njo nè wù sə duk də wo nə fiŋ me'rə vèes yè'sə nsàp nè fò?>> ³⁴ Jisòs duk də, <<Mù sə tsə' wèŋ nè'e nkwè m ncèp duk də, a ye-a nɔga nɔwə gùgə-a bup, ye də yi cu yà'sə nkwèŋ bohòbup. ³⁵ Kaco mo nkwèŋ cum mamgeŋ mù nda' à nkwà' nɔwə ye nè mvèsə yeŋ. Nɔwə nè yi nə cum mbwa mvèsə mo ye. ³⁶ Ye də a ye-a nɔga mo ye nə fiŋ me'rə wu, ye də wo fiŋ me'rə wu yà'sə laŋ bə nè zìnə. ³⁷ Mù ri laŋ də wèŋ nɔgwi bù Abrahàm. Megu kə də wèŋ sə lap mandzè də wèŋ zə mù, bəusə yusə mù sə cèp sə sə kà fə ntu'ù wèŋ ni lok. ³⁸ Mù sə tsə' fa wèŋ yusə mù a yə yà' bə lis bohòTè' am, wèŋ sə gù yàwèŋ sè' bum sè wèŋ a yə'rə jə sè' bohòt'ɛ àwèŋ.>>

39 Wo duk fa yi də, <<Tàcici àvèes Abràham.>> Jisòs duk də, <<Anə ye-a də wèen ɲgwi bù Abràham zìnə bwèrè də wèŋ sə gù bum sè' mvè'nè Abràham nə à sə gù. 40 Mù sə tsè' fa wèŋ bum sè zìnə sè Nwì a nìtsè' fa mụ fana wèŋ sə lap kə mandzè də wèen zə mụ wà ɲga mụ ka wèŋ yumok sè bup gù. Wèŋ à yuk yuk də Abràham à gù yuk nsàp yumòk ve'nə à? 41 Mụ tsok fa wèŋ də yusè wèŋ sə gù yà'sə, a nsàp yu nə Tè' awèŋ nə zìnə nə gùgè ve'nə.>>

Wo duk fa yi də, <<Vès ka bwe sàhà yeŋ, Tè' avèes Nwì yiyi.>> 42 Jisòs duk sè' də, <<Ka ve'nə yeŋ, bùusè Nwì anə ye-a Tè' àwèŋ bwèrè də wèŋ dzəm mụ yàm sè'. Bùsè mụ a tesə vè bohòNwì. Mụ a ka bə liŋ yàm və, a bə liŋ ɲwè nə yi a tum vè mụ nə. 43 Mù sə cèp bum, wèŋ kà yà' sə yuk bùusè yà? Wèŋ sə kà yuk bùusè wèŋ ka wabə ɲgòrɛɛŋ bum sè mụ sə tsè' wèŋ bə nsàp ɲwè nə mụ cu nə. 44 Wèen yàwèŋ bwe tè' àwèŋ nə yi Satà nə. Wèŋ sə dzəm mègù ɲgògù bum sè yà' sə bôtè' àwèŋ nə. Mvè'nə à yè yèe, tè' àwèŋ nə cu mègù ye ɲgà zə bwìŋ haan kə wes ntinè. Yi kà yusè zìnə gùgè bùusè yi ka zìnə tse' lok fak nə mvèsè. Yi cu ɲgòcèp sə yumok, yà' megu mvwès pwe' sə məm̀vè'nə nsàp ɲwè nə yi cu nə. A yi nə yi à ci' yèto kok mvwès cap yi. 45 Mù sə cèp yàm ɲga'a zìnə fana wèŋ kà mụ mok dzəm fa. 46 Aco ɲwè nəmòk m̀tsətsə'rə wèŋ fa'nə niŋtsok fa mụ bup mòk nə mụ a gù à? Nə yeè nə ve'nə, mụ sə tsè' fa wèŋ zìnə nə, wèŋ kà mụ kə dzəm fa bùusè yà? 47 A ye-a ɲga ɲwèe ɲwèə Nwì, ɲgəŋgàan nə yuk ncèp nə Nwì nə. Njo nə wèŋ sə kà mụ yuk nə, bùusè də wèŋ ka bwe Nwì yeŋ.>>

Jisòs Də Yi Gha' Abràham

48 Bù ɲkwàha bùusè Jus wèŋ sə duk fa Jisòs də, <<Nà'a nsàp ncèp nə wù cèp ɲkuŋ vès riŋ də, vès to-a wu də wu ɲwèə Sàmàriyà, nə duk də yòŋsə ze' mòk sə ɲaŋsə wu fana ye də vès ka bə jòn cèp sə.>> 49 Jisòs nə də, <<Ze' mòk sə kà mụ ɲaŋsə lok. Mù sə wəp yàm Tè' àm fana wèŋ sə kà mụ yàwèŋ wəp lok. 50 Mù sə kà mụ də bwìŋ jəŋ mụ co ɲwè nə ɲkùuŋ lap. Tè' am nə sə dzəm yi də bwìŋ jəŋ mụ ve'nə. Ncèp ènə, anə kə sak rɛŋsə nà' ntsə'mòk Tè' am nə. 51 Mụ tsok fa wèŋ ɲkəm ncèp duk də, a ye-a ɲga ɲwè non̄sə-a ncèp nə ɲjəm nə fana ɲgəŋgàŋ kà kpə bə lis yə yuk.>>

52 Bùusè Jus sə wèŋ duk fa fe'lə yi də, <<Ncèp cùu yo sə gù yi ɲkuŋ vès riŋ zìnə də, sə ɲaŋsə wu ze'. Abràham à kpə, ɲgàa tsòhòbum Nwì wèŋ nə kpə lo yàwo sè'. Ye də ncèp nə wù cèp də ɲwèe non̄sə-a ncèp yò, ɲgəŋgàŋ kà kpə yuk nà'a yà'sə da? 53 Co wù gù ghak Abràham nə yi à kpə nə à? ɲgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à kpə yàwo sè', wù tsəm də wu yè'sə yu yà? >> 54 Jisòs cèp fəsə mok sè' də, <<Wèŋ sə tsəm də mụ sə lap mụ də bwìŋ kuksə mụ co ɲwè nə ɲkùuŋ. A ye-a də mụ sə dzəm ve'nə mụ anə zìnə, ye də yà' ye yusè wà. A Tè' am, nə wèŋ sə to yi də yi Nwì àwèŋ nə, yi sə lap də bwìŋ jəŋ mụ ve'nə yi. 55 Nə ye də wèŋ sə to-a yi sè' də Tè' awèŋ fana wèŋ ka yi yà'sə riŋ. Mù ri yi mụ. A ye-a ɲga mụ duk də mụ ka yi riŋ fana mụ ye sè' ɲgà ci' mvwès co wèŋ. Mù sə tsè' wèŋ də mụ riŋ yi, nə sə non̄sə ncèp nə nje nə. 56 Tàcici awèŋ Abràham ànə kwa də yi nə ye mvèk nə ɲjəm nə. Yi ànə ye nà', nə kwa bə zəŋ ve'ɛ man̄gəŋgèŋ.>>

57 Bùusè Jus sə wèŋ duk də,

<<Wùu mùmò nè'e, wù ka lùumngòn hum tàn ntòdzej, nè ye va ñkuñ wù duk dè wù à yè Abràham ε?>> ⁵⁸ Jisòs duk dè, <<Mù tsok fa wèj zìnè nè nà'a ñkèm ncèp duk dè, ñkuñ wo sè dzè Abràham ñga <Mù nè> mù yo.>>^{*} ⁵⁹ Mvè'nè bwìj à yuk ñga yi to liñ ye dè <Mù nè> wo te'e lis dè wo tèm zè yi bə zèj. Yi bisə fo' wà, nè kə yəəj mùmvwè' ndap Nwì nè ghañ nè, nè lo yuye.

9

Jisòs Gũjsə Ngà LohòLis

¹ Nùmbu mòk à ye ñga Jisòs sè ké'ké' càa fana yi kə tsej ñwè nəmòk nè wo à dzè yi ñga yi lohòlis. ² Ngàa fàak Jisòs ànə ye ñgà' nè fana wo to Jisòs dè, <<Cicà>>, nè fek nà' dè, <<Anə gũ bup yè'sə ndà ñkuñ lis ñwè nè'e loho nɛ? A gũ bup ma ye kè tɛ' ye kè yi bə tu ye ε?>> ³ Jisòs nè duk fa wo dè, <<Yiya ènə ka bùu bup nè ñwè mòk a gũ yi yej. Lis ñwè ènə à loho vɛ'nə dè ya ñga bwìj ye ñaaj sè Nwì mù ni'ì ñwè ènə. ⁴ Vesùwèej gũ tsoj fàak ñwè nè yi tum mù nè ñga cu tse' ntòmarenj. Ndzəm sè vəə, nà'a sej-na fana, ñwè kà yumok mok gũ to. ⁵ Mvè'nè mù cu tse' sənə nzenjgòn nè fana mù marenj bohònzenjgòn nè mù.>> ⁶ Yi ànə cep wes vɛ'nə fana yi te gesə nte sə nze, nè top ncàk mvwe' sè yi te nte sə bə ndubo. Yi jwej jəj ncàak sə, nè yok gesə fa ñgà' nè jì lis nè mùlisè. ⁷ Yi ànə yok wes fana yi duk fa nà' dè, <<Dù lo sè mvwe' ndzəp Silòm, nè kə kwak si ca.>> (Liñ sè dè Silòm yà'sə dè Tumsə.) Anə gej ñgà' nè lo kə kwak si ye sə ca anə. Yi à kwak, nè bwi foho və ñga lis mùhu yi laj, yi sə ye mok bum.

⁸ Bùu sè wo cu kəəp mvwe' sè yi cugè bə bùu sè wo rì yi dè yi læɛgè bum bùusè yi jì lis wèj à yə yi, nè mərə vɛ'ɛ wù kà fù'. Wo duk dè, <<Hàva', nè'e ka ñgà' nè yi cuuj mègù mvwe' mò'fis, nè sè læɛj bum bohòbwìj nè yej è?>> ⁹ Bùu mok wèj dè, <<Ñ, a yi;>> mok dè, <<Hai' ka yi yej. A ñwè nəmòk nè yi səsə nà' səsə.>> Wo à sə dũhu vɛ'nə fana ñgà' nè cep ye sè'. Yi duk dè, <<Mù ka sə səsə, mègù mù nè.>> ¹⁰ Wo fek yi dè, <<Wù gũ va ñkuñ lis yo muhu ε?>> ¹¹ Yi dè, <<Ñwè nè wo togè yi dè Jisòs nà'a mùk fa mù yà' yi. Yi top ncàk, nè yok fa mù yà' fo', nè duk mù dè mù kə kwak si am sè sə mvwe' ndzəp Silòm. Mù lo, nè kə kwak si sə ca fana lis am sə muhu.>> ¹² Wo fek yi səmok dè, <<Ñwè ànə fò?>> Yi dè, <<Mù ka riñ.>>

Bùu Faràsi Bə Ngà' Nè Jisòs A Mùk Fa Yi Lis Nə

¹³ Anə gej wo ko jəj ñgà' nè wo mùk fa yi lis nè, nè jəj lo yi bohòbùu Faràsi wèj. ¹⁴ Yu səmook dè, nùmbu nè Jisòs ànə top ncàk, nè mùk fa ñgà' ànə lis bə zèj nè à ye nùmbu dzè. ¹⁵ Bùu Faràsi sè wèj fek ñgà' nè yàwo sè' dè nà' gũ va ñkuñ lis nà' muhu ε? ñgà' nè dè, <<Yi yok fa mù lis sə bə ncàk. Mù lo, nè kə kwak si fana lis am sə muhu.>> ¹⁶ Bùu Faràsi mok wèj duk dè, <<Ñwè nè yi gũ nsàp yu ènə, ka yi Nwì tumsə, bwèɛ yi kà nsàp fàk nè ñgòkè gũjsə ñwè nùmbu dzè ènə gũ; bùusè lùk sə kà vɛ'nə dzəm.>> Bòp bù ma mòk duk yàwo dè, <<Ñwè ènə ye-a ñgà' gũ bup bwèɛ yi gũ to nsàp manjəjgèj ènə ñga yè va?>> Anə ye vɛ'nə, bùu sè wèj g'a mok bòp ba. ¹⁷ Wo fek ñwè nè yi mùhu lis nè dè, <<Wo mùk lis-e sè yò, wù tsərə yòbə ñwè nè

* 8:58 8:58 Liñ sè dè <<Mù nè>> yè'sə liñ sè Nwì à tsə' Musi dè a liñ ye (Tanj Esodò3:14).

yi mùk fa wu lis ànə da?>> Yi duk də, <<Mù rì yàm də ɲwə ànə, yi ɲgà tsə' bum Nwì.>>

¹⁸ Bùu Jus yè'sə wèŋ à ka də ɲwə ènə ànə ye to mantombi ɲgà jì lis dzəm. Fana wo kə to və ma bə tè'ɛ ɲgà' nə. ¹⁹ Ma bə tè' ye nə à kə dzèeŋ fana wo fek yà' də, <<Nè'e mo àwèŋ à? A zinə də mvə'nə wèŋ à dzə yi, yi kà bum yəgə à? Ye də yà' mùhu ɲgà'a va?>> ²⁰ Tè' bə ma nə duk də, <<Vès rì də nè'e mo àvès. Vès rì sè' də mvə'nə vès à dzə yi, yi kà yumok yəgə. ²¹ Megu də vès ka ɲgà'a mvə'nə yi gù ɲkuŋ nə sə yəè nə bum yè'e riŋ. Vès ka ɲwə nə yi mùk fa yi lis sə sè' riŋ. Yi ɲwə riŋsə, aco wèŋ fek yi, yi cep bə cùu ye yi.>> ²² Ma bə tè' ye nə à duk ve'nə bùusə wo à sə wəp ɲkwàha bùu Jus wèŋ. Bùsə ànə ye ɲgà bùu Jus sə wèŋ a cèp tes laŋ də a ye-a ɲgà ɲwə nəmòk cèp fis jəja də Jisòos ɲkum ɲgà gèm bwìŋ nə fana wo bə' fis gesə ɲgèŋgàŋ mùmvwè' ndap pìriyà àwo nə. ²³ Nà'a njo nè tè' ye wèŋ à duk də, <<Yi ɲwə nə yi gù laŋ, fek yi, yi cep bə cùu ye>> nə.

²⁴ Anə geŋ wo to və ɲgà' nə səmòk, ɲgà'a nè kè' ba. Wo fek yi də, <<Kukse Nwì, nə cep zinə yò. Vès rì yàvès də ɲwə nə wù də yi mùk fa wu lis ànə, yi ɲgà gù bup.>> ²⁵ Yi duk fa yà' də, <<Kè yi ɲgà gù bup è, mù ka yàm riŋ. Mù rì mègù yàm yu nè mò'fis duk də, mù ànə ye to mantombi ɲgà lohòlis fana ɲgà'a nè'e, mù sə yə yu am mok bum.>> ²⁶ Wo fek mali yi sè' ɲkuŋ də, <<Yi gù fa wu lis sə va ɲkuŋ yà' muhu ɛ?>> ²⁷ Yi duk fa yà' də, <<Mù tsə' wèŋ mvə'nə yi gù nə fa' laŋ, wèŋ beŋ ɲgòdzəm. Wèŋ də mù sə tsoho fa mali wèŋ səmòk bùu yà? Kàmòk wèŋ nə sə lap sè' mandzè ɲgòbùuŋ bwe ye wèŋ

àlɛ'.>> ²⁸ Yi ànə duk wo ve'nə fana wo yak yi də, <<Nyàm, wu mo ɲgà fàk ye wù, vès yàvès bwe fàak Musi. ²⁹ Vès rì də Nwì ànə cep yuk bə Musi, vès ka mvwe' sə ɲkwa'kù ànə tesə və ye yà'sə riŋ.>> ³⁰ ɲgà' nè lis mùhu nə à yuk ve'nə yi də, <<Kwè'fòŋguri! Co ɲwè muk fa mù lis ve'ɛ, wèŋ duk də wèŋ ka mvwe' sə yi tesə vəè riŋ ɛ? ³¹ Vesùwèŋ rì də kaco Nwì fa ɲàaŋ ye bohòŋwə nè yi ɲgà gù bup yeŋ. Yi fa mègù ɲàaŋ ye bohòbùu sə wo kùksəgə yi, nə sə gù yi kwa wèŋ. ³² Nzeŋgòn nə à yè yèe, ɲwè ka də wo à dzə ɲwə nəmòk ɲgà yi sə kà bum yə fana ɲwə nəmòk kə muk fa yi lis yuk yuk. ³³ Yà' nòjəja də ɲwə ènə tesə və bohòNwì. Anə ka-a ve'nə yeŋ bwèɛ yi gù to nsàp yu nè yi gù ènə ɲgà yi yè va ɲkuŋ?>> ³⁴ Bùu sə wèŋ də, <<Kàcò, wùu mo nè wo à dzə wu sənə bup wà, wù sə duk də wu yə'rə ves yumok kènə.>> Fana wo bə' fis gesə yi mùmvwè' ndap pìriyà àwo nə.

*Bùu Sə Wo Bèŋ-a Ncèp Nwì,
Ye Də Wo ɲgàa Jì Lis*

³⁵ Anə geŋ Jisòos yuk də wo bə' fis nà' mùmvwè' ndap pìriyà àwo nə laŋ. Yi lap kè'cà nà' tètè yi kə tseŋ nà', nə fek nà' də, <<Wù dzəm bohòyi Mo ɲwè à?>> ³⁶ ɲgà' nə duk də, <<Tà, Mo ɲwè nə yè'sə ndà ya mù dzəm bohòyi ɛ.>> ³⁷ Jisòos duk fa fəsə yi də, <<Wù yə yi laŋ. Wù sə cèp yè'sə sè' wenə.>> ³⁸ Yi à yuk mvə'nə Jisòos duk ve'nə fana yi duk də, <<Tà, mù dzəm bohòwù.>> Yi à duk ve'nə, nə təəŋ sə nze kə mantombii Jisòos anə bə tumfərə.

³⁹ Jisòos nə cep də, <<Mù à vè sə nzeŋgòn feŋ ɲgòsak gàpsə bùu sə wo dzəm bohòNwì bə sè wo ka bohòyi dzəm. Mù à vè ɲgògù bùu sə wo ləlohòlis wèŋ ye bum, nə

gũ sè wo tsəm də wo sə yə bum wèŋ loho lis.>>

⁴⁰ Bùu Faràsi mok wèŋ sè wo à ye fo' ànə yuk ncèp ènə fana wo fek Jisòs nə də, <<Ye də wù sə duk ye'e də vès ləlohòlis à?>>

⁴¹ Jisòs duk fəsə fa wo də, <<Anə ye-a də wèŋ ləlohòlis bwèrè də wèŋ ka nzak tse'. Wèŋ nə sə duk nə də lis awèŋ cu fo', də wèŋ sə yə bum bə zèŋ fana ye də wèŋ cu bə nzak m̄ tuhù wèŋ.

10

Ganakù' Nə Bəboŋ Nə

¹ <<Mù sə tsə' wèŋ zìnə nə nà'a ñkəm ncèp də, a ye-a ŋga ŋwè dzəm ŋgòni m̄m̄vwe' ñka' nsùŋgaŋ, yi me'rə non̄sə ncùu sə, nə kə kok ca mvwe' sè zok fana ye də ŋgəŋgaaŋ ŋgà yə. ² Nwè nə yi ni ye mvwe' ncùu ñka' sə, yi ganakù' nə yi. ³ Nwè nə yi sə sòŋka' sə nə muk fa ŋwè ànə ncùu ñka' sə. Nsùŋgaŋ sə ye sə riŋ ŋgì ye mvè'nə yi sə to yà' bə liŋ fana yà' sə yuŋ lo yi mvwe' sə yi sə lòo. ⁴ Yi fis vè wes yà' sə mbij fana yi to mantombi, nsùŋgaŋ sə yuŋ yi b̄usè wo ri ŋgì ye nə. ⁵ Kaco wo yuŋ lo ŋwè nə yi ñkàŋ yeŋ. Wo nə caŋ nsàp ŋwè ànə caa b̄usè wo ka ŋgì ye nə riŋ.>>

⁶ Jisòs ànə mak fa wo gbù' ènə fana wo kà bə zèŋ rɛɛŋ lok. ⁷ Anə geŋ fana Jisòs nə duk fa wo də, <<Mù sə tsə' wèŋ zìnə nə nà'a ñkəm ncèp duk də m̄ ye'e ncùu ñka' nsùŋgaŋ sə. ⁸ Bùu mok sè wo à vè to mantombii mù yà'a pwe'fo' ŋgàa yè wèŋ, nsùŋgaŋ sə wèŋ kà wo sə yuk tɔp. ⁹ M̄ ncùu sə mù. Nwè nə yi ni cà-a bohòmù fana ŋgəŋgàŋ kà ŋgə' mok yə. Yi nə sə nikok, nə sə tesə mvè'nə yi dzəm. Yi nə ye ŋgaŋ co yi zù, nə zù, nə ze'. ¹⁰ Ngà yèə vègè ye ŋgòyèə, nə zə, nə

ye ŋgògù b̄upsə b̄upsə. Bohòmù yàm, mù a vè də ya bwiiŋ tse' lùŋ, də ya wo tse' lùŋ ènə nduk nə nduk.

¹¹ <<M̄ ganakù' nə bəboŋ nə. A ye-a də ŋwèe ganakù' nə bəboŋ fana yi nə dzəm də yi kp̄u m̄ tuhù nsùŋgaŋ ye sə. ¹² Nwè nə yi sə fàk ye də ya wo lak yi mbàm, yi ka ganakù' nə yi yeŋ, nə kà ŋgà nsùŋgaŋ sə sə' ye fana yi sə fàk m̄gù ye mbàm ye. Nsàp ŋwè ànə yə-a ŋga nàm nə b̄up sə vèə, yi so bo bə caŋ, nə me'rə tes nsùŋgaŋ sə fo'. Nàm nə b̄up nə nə ko zù nsùŋgaŋ mok, nə be' samsə mok. ¹³ Nwè nə wo sə lək yi ye mbàm ènə ca ve'nə b̄usè ka yi bə nsùŋgaŋ sə yaŋ, yà' ka sə ye ndzə bohòyi yeŋ. ¹⁴ M̄ ganakù' nə bəboŋ nə. M̄ ri nsùŋgaŋ am, wo riŋ m̄ yàwo sè'. ¹⁵ Yà' m̄gù co mvè'nə Tè' am ri m̄, mù riŋ yi sè'. M̄ yàm yəyərè ŋgòkp̄u m̄ tuhù nsùŋgaŋ sə wèŋ. ¹⁶ M̄ tse' nsùŋgaŋ am mok sè wo ka bə b̄op nè'e mvwe' mò'fis cum. A bəboŋ də m̄ jəŋ benə və tsoŋ wo mvwe' mò'fis. Wo nə yuk ŋgì àm fana wo benə mvwe' mò'fis, nə tse' sè' ganakù' nə mò'fis.

¹⁷ <<Tè' am dzəm m̄ b̄usè mù sə dzəm də yòŋsè àm nə lo gesə ntɛŋ ya a kə lèsə nùu, m̄ tse' fe'lə nà' sèmok. ¹⁸ Ka də ŋwè nəmòk sə fèp jə nà' ndzə bohòmù anə bə ñàŋ yeŋ. M̄ me'rə nà' mù bə bo am. M̄ tse' ñàŋ sè co mù fis me'rə yòŋsè àm nə, nə tse' ñàŋ sè aco m̄ te' lokoksə fe'lə nà' sè'. Tè' am nə a fa ñàŋ yi də m̄ ḡ ve'nə.>>

¹⁹ Yi ànə cep ve'nə fana bùu Jus wèŋ sè wo à yuk ncèp ènə wèŋ à gà'a b̄op ba. ²⁰ B̄op ma mòk à sə duk də, <<Ngà' ànə ŋgà ñàŋ, yi tse' yòŋsè ze' ndzə ni'yi. Vesùwèŋ sə yu'rə yiskok bohòyi yè'sə yà?>> ²¹ Bùu mok sə duk

yàwo dè, <<A ye-a nga ñwè tse' yòñsè ze' ndzə ni'ì yi, kaco yi cep to nsàap bum sè ñwè nè'e sè cèp yè'e le yeñ. Aco yòñsè maze' muk to fa bwiñ lis yè'sə va?>>

Bwiñ Bèñ Jisòs Njo Nè
Yi Də Yi Mo Nwi

²² Mvək ànə dzeñ nè ngògù ñkà'a sè bùu Jus wèeñ togè yà' dè Hànukà*. Anə ye mvək mbùñ. ²³ Mvək ànə à ye nùmbu mòk nga Jisòs sè gihi ke'cà sè mandap Nwi nè ghanə nə. Wo à sè to mamvwe' nè yi à sè gihi fo' nə dè, <<Mbandap nè Sòlomù.>> ²⁴ Bùu Jus wèñ ànə kə mañ fo' sè'. Wo fek yi dè, <<Wù dzəm dè vées cum mam kəko' vəm ve'nə tètè kə dzeñ sè ñkuñ ε? A ye-a dè wu Ñkum nga gèm bwiñ nə, wù tsok reñsə fa-a ves le.>> ²⁵ Jisòs duk fa wo dè, <<Mù a tsè' weñ lañ, megu dè wèñ kà mū dzəm fa. Fàak sè mù sè gù yà' bə liñ Tè' am sè, sè nitsè' fa weñ nsàp ñwè nè mù cu nə sè'. ²⁶ Bə yà'sə pwe', wèñ sè kà mū dè mū Ñkum nə dzəm fa bùusè wèñ ka nsùngaañ am yeñ. ²⁷ Nsùngaañ sè yàm ri ñgi àm. Mù riñ wo sè', fana wo sè be' vè mū. ²⁸ Wo be' vè mū ve'nə, mù fa wo lùñ nè nà'a nè kà mè yuk. Wo nə kà sè kpə yuk. Kaco ñwè nəmòk fep fis to wo ndzə bohòmù anə sè' yeñ. ²⁹ Tè' am nè yi a fa yà' ndzə bohòmù nə, yi yam càsə ndàañwè pwe' yi. Ye dè kaco ñwè nəmòk fep fis to wo ndzə bohòTè' am nə yeñ. ³⁰ A ve'nə bùusè mù, ves Tè' am nə, vès mègù mò'fis.>>

³¹ Bù ñkwàha bùu Jus wèñ sè à yuk mvè'nè yi cèp ve'nə fana wo te' lis sèmok dè wo təm zə yi fo'. ³² Jisòs a yə ve'nə, yi duk fa wo dè, <<Wèñ a yə fàak sè bəboñ sè mù a gù yà' bə liñ Tè' am lañ.

Bum sè mù a gù yà'sə pwe', nè nà'a bup nè wèñ sè dè wèeñ təm zə mū bùu zeñ nə yè'e nè fò?>>

³³ Bùu sè wèñ dè, <<Vès sè kà wu bùu bum sè bəboñ sè wù a gùu təm zə. Vès dè vées zə wu njo nè wù sè gù bupsə liñ Nwi. Wù mègù ñwè nè ñwè wà, wù sè lap dè wu gu ni' yòdə wu Nwi bùu yà? >> ³⁴ Jisòs duk fa wo dè, <<Wo à còm nòñsə yà' ndzənə ñwàk lùuk awèñ dè, <Mùu Nwi, mù duk dè wèeñ nwi wèñ.> ³⁵ Vesùwèñ ri sè' dè ñwàk Nwi nè nà'a zinə, nà'a kà kupsègè. Ye dè a ye-a nga Nwi duk dè bùu sè wo yuk ncèp ye nè wèeñ sè' co yi, ³⁶ njo nè mū duk yàm dè mùu mo Nwi, wèñ sè dè mù gù bupsə liñ Nwi nè bùu yà? Mù nè Tè' am nə a cok noñsə mū, nè tumsə vesə sè nzeñgòon fèñ nə. ³⁷ A ye-a dè mù sè kà nsàap fàak Tè' am sè gù, wèñ kà mū dzəm fa anə ntèñ. ³⁸ A ye-a nga wèñ yə dè mù sè gù fàak sè Tè' am sè fana ye dè wèeñ sè dzəm bohòmù bùu fàak sè, nga wèñ sè dzèeñ-a yusè mù sè cèep sè na. Yà'a ye ve'nə fana wèñ reñ dè Tè' nə bə Mo ye nə mò'fis, Mo nə ye bwi bə Tè' nə sè' mò'fis.>> ³⁹ Bùu sè wèñ lap dè wo ko yi fana Jisòs swé'ε tesə ndzə bohòwo wà.

⁴⁰ Anə geñ Jisòs bwi foho lo, nè kə to fe'lə ndzəp Jòridañ. Yi lo, nè kə cum mvwe' sè Jon à sè bàptesə to bwiñ fo' yà'a. ⁴¹ Bwiñ à kə tsèñ yi fo' ve'ε wùriñ. Bùu sè wèñ sè dūhu dè, <<Jon à ka mañgəñgèñ mòk co nà' gu ves a tsəm dè a tumsə vè yi Nwi gu yuk. Megu kə dè bum sè yi Jon nə à cèp yà' bə liñ ñwè nè'e pwe'fo' a bùuñ vè zinə lañ.>> ⁴² Anə geñ bwiñ dzəm bohòJisòs fa'nə ñkùuñntèñ.

11

* **10:22** 10:22 A ye ñkà'a sè wo à sè tsərə mvè'nè wo à reñsə fəsə ndap Nwi nè ghanə nə bùusè ñkum bù lakmvum wèñ mòk ànə gu bupsə nà' mvè'nè yi à sè ñgùnañ mbwa.

Jisòs Tse' Nyaan Sè NgòLòkoksè Nwè Mvwe' Krụ

¹ Nwè nàmòk à ye mvwe' lak Betani nè liṅ ye à ye dè Lasorò. A ye nùmbu mòk yiyaṅ ko yi. A ye nga yi tse' njè'ε ye ba. Liṅ awo à ye dè Matà bə Mèri. Njè'ε ye sè à sè cugè sè' mvwe' lak Betani anə. ² Mèri nè moma ye Lasorò sè ya ènə, a yi nè yi à yok Tà Jisòs bə làmindà, nè sè yisə fa nà' kù bə nùəmtu ye nà'a. ³ Bùsè Lasorò sè ya fana Mèri bə Matà tirə gesə lo Jisòs də, <<Tà, nge' ntəm yòLasorònòyiya nè bəp.>> ⁴ Jisòs nè ànə yuk ntirè ènə fana yi duk də, <<Yiya ènə nè kà bə krụ kè lè. Yiya ènə vè də ya bwiṅ nè ye nàan Nwi bə zeṅ fana nè ye nàan Mo Nwi nè sè' bə zeṅ.>> ⁵ Jisòs à dzəm Matà bə moma ye Mèri, nè ye Lasoròsè'. ⁶ Mvè'nè yi à yuk ntirè nè dè Lasorònòyiyaṅ fana yi cum mam mali mvwe' sè yi à ye sè mənə nùmbu ba sè ṅkuṅ. ⁷ Nùmbu sè ba sè à càa fana yi duk fa ṅgàa fàak ye sè wèṅ də, <<Vesùwèṅ bwi foho lo fe'lə mvwe' nze Jùdiyà sèmkok.>> ⁸ Ngàa fàak ye sè wèṅ mərə. Wo də, <<A ndòmòk kènə Cicà, bù Jus wèṅ a də wo təm zə wu fa'nə bə līs, wù də a bwi foho lo fo' sè ṅkuṅ ṅgòlāp yà?>> ⁹ Jisòs duk də, <<Tsok reṅgè nè zəzòṅ haan nùm kə ca co. Nwè nè yi gi-a ṅga cu li ntòmarenṅ, yi nè kà nduk gbù, bùsè marenṅ nè sè nzenṅòṅ nè nà'a bohòyi yo. ¹⁰ Nwè nè yi gi ye ndzəmè fana yi nè gbù bùsè yi ka marenṅ tse'.>>

¹¹ Yi ànə cep wes ve'nə fana yi naan gesə fe'lə mòk sè' də, <<Nge' àvès Lasoròsə dzəm lo. Mù nè geṅ fo' ṅgòyəmsə yi.>> ¹² Ngàa fàak ye sè wèṅ duk də, <<Tà, a ye-a də lo ko yi lanṅ, ye də yiya ye nè nè me.>> ¹³ Wo à sè duk ve'nə ṅga wo sè tsəm yàwo ṅgwàan dè Jisòs dè Lasoròsə dzəm lo nè

bwiṅ dzəmgè nà'a. Kàmfirə Jisòs duk ye'e də Lasoròkrụ ciṅ nè ciṅ. ¹⁴ Anə geṅ Jisòs tsok reṅsə fa wo mòk jəja də, <<Lasoròkrụ lanṅ.>> ¹⁵ Yi duk fe'lə sè' də, <<Mù sè kwa də mù a ka fo' ye bùsè bum ye'sə reṅsi bohòwèṅ bùsè yà'a nè gu weṅ ṅgònaan tu bohòmù.>> Fana yi duk ləsə də, <<Wèṅ lokok, a lo kə ye yi.>> ¹⁶ Tomos nè wo à sè togè yi də, <<Mofes>>, nè yi sè' mo fàk Jisòs nè duk fa mòk sè wèṅ də, <<Wèṅ ca, a be' lo yi ya a kə krụ vesi wèṅ bəbè'.>>

¹⁷ Jisòs à kè dzèṅ Betani anə fana wo tsok yi də a ntinə nùmbu kwè mvè'nə wo a tuuṅ Lasorò. ¹⁸⁻¹⁹ Bù Jus wèṅ à ye'e Jòrosalèm, nè və Betani anə ve'ε ṅkàuntèṅ ṅgòkè cèpsə Matà bə Mèri krụ moma awo nè. Ngòyè'e Jòrosalèm, nè lo Betani ka səsap yeṅ. Yà' mègù co kilometà te' ve'ε.

²⁰ Matà à yuk də Jisòs sè vè fana yi tesə, nè kə tseṅ nà' mandzè. Mèri à cu mam ye mù nda'à. ²¹ Matà ànə ye Jisòs fana yi duk fa nà' də, <<Tà, a ye-a də wù a ye-a fən, də bwère moma am a ka krụ. ²² Fana mù rì sè' də, a mègù-a sè ṅga'a nè'e aco Nwii nè fa wu yusè wù fek yi yà' pwe'fo'.>> ²³ Jisòs duk fa nà' də, <<Moma yo Lasorò nè lokok mvwe' krụ sə.>> ²⁴ Matà nè duk də, <<Mù rì də nùmbu nè nzenṅòṅ nè nè me ṅga ndaanwè pwe' sè lokok mvwe' krụ fana yi nè lokok ye sè sè'.>> ²⁵ Jisòs duk də, <<Mù nwè nè mù lòkoksègè bwiṅ mvwe' krụ, nè ye də mù gùgè də bwiṅ cum ṅwum sè' mù. Nwè nè yi dzəm-a bohòmù, a ye-a sè də yi krụ lanṅ fana yi nè cum mali fo' ṅwum. ²⁶ Nwè nè yi cu-a ṅwəm, nè dzəm bohòmù fana ṅgəṅgàan nè kà krụ yuk. Wù dzəm lanṅ dè ncèp ènə zìnə à?>> ²⁷ Yi duk fa Jisòs nè də, <<A zìnə

Tà. Mù dzəm laŋ də wu Nkum ngà gèm bwij nə ye Mo Nwi, nə Nwi à duk də yi nə tum vèsə sə nzenḡon nə.>>

²⁸ Matà nə ànə cep wes ve'nə fana yi lo, nə kə to moma ye Mèri. Yi larə fa Mèri nə də, <<Cicà vè laŋ, yi sè to wu.>> ²⁹ Mèri ànə yuk ve'nə fana yi kurə lokok nənàk, nə kə tseŋ Jisòs nə. ³⁰ Anə ye yà'sə nga Jisòs ka mụ ntòlak anə ntòkə ni. Yi à cu ntòmve' sè Matà anə kə tseŋ yi sè. ³¹ Bùu Jus sè bə yà'wèŋ à cu mụ nda'à, sè wo à vè ngòcəpsə wo kpə sè à yə mvè'nə Mèri à kurə tesə fana wo yuŋ yi. Wo à be' lòyi bùusè wo à sè tsəm də kàmòk yi sè lònḡòkə wa mvwe' sèe Lasoròsə. ³² Mèri nə à lò, nə kə dzeŋ mvwe' sè Jisòs cu sè. Yi à yə Jisòs nə fana yi gbə tsoŋ sè ngu kùu nà' anə sə nze, nə sə cep də, <<Tà, wù anə ye-a feŋ bwère moma am a ka kpə.>> ³³ Jisòs ye mvè'nə Mèri sə wa. Bùu mok sè wo à ye fo' bə Mèri nə wèŋ sə waŋ ke' sè' ngùn fana ntəm bup yi ve'ε wùriŋ co wù kà fù'. ³⁴ Yi fek yà' də, <<Wèŋ a tuuŋ yi ma fò?>> Wo duk də, <<Tà, vəə kə ja'a yòo mvwe' sə è.>> ³⁵ Jisòs waŋ. ³⁶ Bùu sè wo à ye fo' sè wèŋ à yə ve'nə fana wo duk də, <<Wèŋ ja'a na yàwèŋ mvè'nə yi a dzəm Lasorònə è.>> ³⁷ Bòp bù mòk sè duk yàwo də, <<Nè'e ka yi nə yi a mùk fa ngà' nà'a lis nə yeŋ à? Anə ye co yi kà də Lasorònə kà kpə gù à?>>

³⁸ Ntəm à bup malì Jisòs nə wùriŋ sèmok fana yi lo mvwe' sè wo a tuuŋ Lasoròsə. Sèe sè à ye co mvòk, wo jəŋ lis, nə dzərə lok ncùu sə bə zeŋ. ³⁹ A wès fo' Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ dzərə fis gesə lis ànə fo'.>> Matà nə yi njè'ε Lasorònə yi a kpə nə duk də, <<Anə rəm nə bup Tà. Wù ri də a ntinə nùumbu kwè mvè'nə wo a tuuŋ yi.>> ⁴⁰ Jisòs duk fa yi də,

<<Mù anə tsok fa wu fa' də wu dzəm-a bohòmù, wù ye nàaŋ Nwi bə lis àlaa.>> ⁴¹ Wo dzərə fis lis nə. Jisòs bùuŋ kuk gesə lo mabu, nə duk də, <<Mù kwasə wu Tè', bùusè wù yuk mụ laŋ. ⁴² Mù ri sè' də wu yukgè mụ ghà nə fòlòŋ. Megu də mù sè cèp nə nga'a nè'e njo tu bùu sè wo tərə yè'e, də ya wo dzəm zinə də wù a tum vè mụ tseŋ anə wù.>> ⁴³ Yi ànə cep wes me ve'nə fana yi cep fe'lə mok bə nàŋ də, <<Lasorò, lòkok tesə və.>> ⁴⁴ Lasorònə yi à kpə nə lokok tesə və sè ghà ànə. A ye nga wo kì bo ye bə kùu ye wèŋ bə cək. Wo à kì lok si ye bə cək sè'. Jisòs nə duk fa bùu sè wo ye fo' sè wèŋ də, <<Wèŋ fiŋ me'rə yi lo.>>

Wo To Làm Mutùhù Jisòs

(Mat. 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵ Bùu sè wo à be' lòMèri sə pwe'fo' à ye bum sè Jisòs à gù sə fana bwij nkùuŋ dzəm bohòJisòs nə. ⁴⁶ Anə geŋ bùu mok wèŋ ye'e jəŋ fo', nə kə tseŋ bùu Farasi wèŋ, nə tsoho fa yà' bum sè Jisòs gùu sè laaŋ. ⁴⁷ Wo à yuk yà' fana bùu Farasi sə bə ngàa fa satikà' sè ghaŋ wèŋ to benə bù nkwaŋa bùu Jus sè fo', bə yà'wèŋ kə cum yiskok kaŋsurù. Wo à kə cu fana wo duk də, <<Vesùwèŋ nə gù va? Busè wèŋ ri də ngà' ànə sə gùhu bum maŋḡəŋḡèŋ ve'ε wùriŋ. ⁴⁸ A ye-a nga a mè'rə yi də yi sə gù mali ve'nə fana anə kà tètè ye nga bwij pwe'fo' bùuŋ dzəm wes bohòyi də yi Nkum ngà gèm bwij nə zinə laŋ. A kə ye-a ve'nə fana a riŋ də ngə' kə tsèŋ ves laŋ bùusè bùu lak Rumà wèŋ nə və kə kuəmsə mak ndap Nwi àvès nə, nə bupse lak avès sə sè'.>> ⁴⁹ Nwə nəmòk à ye fo' nə liŋ ye à ye də Kayofàs. Yi ànə ye nkum ngà fa satikà' ghà ànə yi. Yi à lòkok ye, nə cep də, <<Bùu am, wèŋ ka yusə yà' cu sə tsətsə'rè

fæη riŋ! ⁵⁰ A ye-a bæ ŋkærè nè njàwèŋ, wèŋ tsəm də ka bəboŋ də ŋwè nè mò'fis kpɔ lɛ yi nè noŋsə bwiŋ pwe' tsəm à? Kè bəghak wèŋ yàwèŋ də wo zə wes lak àvès sə pwe' ε?>> ⁵¹ Bum sè yi à cèp yè'sə, yi à ka yà' yi tsərə kok, à ye ŋga yà' à vè mɔ cùhù yi anə bohòNwì, yi sè cep, nè kà sè rì. Yè'sə ànə sè ye vɛ'nə ŋga Kayofàs cu ŋkum ŋgàa fa satikà' bæ mvək ànə yi. Yi à tsə' bwiŋ yà'sə yumok sè yà'a nè ye ntsəm'mòk. Yusə də Jisòos nè kpɔ mɔ tuhù bùu Jus wèŋ pwe'. ⁵² Yi nè kà bùu tu bùu Jus wèŋ woòwo kpɔ mègù. Yi nè kpɔ bùu tu bwe Nwì sè wo cu loma nè fòpwe', də ya yi jəŋ benə və yà' mvwe' mò'fis.

⁵³ Ncèp Kayofàs ènə à gù fana ye jəŋ nùmbu ànə, bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ sè lap mandzè ŋgòzə Jisòs. ⁵⁴ Anə ye vɛ'nə, Jisòs kà mvwe' nze Jùdiyà anə mok jəja sè gì fe'lè. Yi à mè'rə fa'nə, nè lo mvwe' lak mòk sè wo to fo' də Efərəm. Lak yè'sə fo' ŋgəa fana Jisòs bæ ŋgàa fàak ye wèŋ sè cum mòk fo'.

⁵⁵ Bum yè'sə à ye ŋga mvək ŋkàha Pasobà bùu Jus wèŋ à sè kɔəp vəə. Bùu Jus sè wèŋ sè kpəəŋ tesə mvwe' buhu lak awo, nè sè kok lo Jòrosalèm anə. Wo à sè lòŋgòkè gù rɛŋsə ni' awo mvè'nè wo gùgèə ŋkuŋ ŋkàha sè kə dzeŋ. ⁵⁶ A ye yè'sə ŋga wo à sè lap Jisòs gùgùŋ. Wo à kə kùrə mɔmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nè fana wo sè mərə də, <<Wèŋ yə va? Sə yəəŋ co yi nè kà mvwe' ŋkàk ènə vè kènə da?>> ⁵⁷ Mvək ànə à ye ŋga ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bæ bùu Faràsi wèŋ à fa nàŋ laŋ də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk riŋ mvwe' sè Jisòs cu, nà' kə tsok ya wo kə ko nà' fo'.

12

Wo Yo' Fa Jisòs Kù

Bə Làmindà Mvwe' Lak Betani
(Mat. 26:6-13; Mak 14:3-9)

¹ A bwehe cu mègù mok nùumbu ntùŋfu ya ŋkàha Pasobà sè kùrə fana Jisòs ye'e lo fe'lə mvwe' lak Betani sèmok, sè a fo' lak Lasorònə Jisòs à lòkoksə yi mvwe' kpɔ nè. ² A kə dzèŋ fo' fana wo gù fa Jisòs bæ ŋgàa fàak ye wèŋ dinà. Matà à ye fo', nè sè casə zɔzɔu sə. Lasoròà ye sè' mòk nè bæ Jisòs wèŋ à zɔ fo' bəbɛ' bæ bùu mok wèŋ sè'.

³ Mvè'nə wo ànə sè zɔ fana Mèri wɛɛ və ye sè'. Yi à tse' vè bæ ləminda mòk sè yà'a rəm bəŋsəgə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à gù nsàp ləminda anə bæ nsàp nzaamŋgaŋ mòk nè wo togè nà' də, <<Nad.>> Yi à tse' vè yà' co botòròmò'fis vɛ'ɛ ŋga yà' gù nteŋ vɛ'ɛ sè' wùriŋ. Yi jəŋ yà', nè fe' fa Jisòs mɔ kùhu, nè sè yisə kùu nà' sè bæ nùəmtu ye. Ndap nè pwe' à rəm sàaŋ tə mègù mok ləminda sè. ⁴ Anə gèŋ mo fàk Jisòs mòk nè liŋ yee Judàs Iskarəyà, sè yi nè yi nè seŋ Jisòs nè à duk də, ⁵ <<Kàcò, ləminda yè'sə co bàam mbàm tɛ'. Anə boŋ ghak co wo seŋ yà', nè fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə.>> ⁶ Yi ànə cep yè'sə, ka də bùusə də yi tse' ntum nè bəboŋ bohòŋgàa jìŋ wèŋ yeŋ. A ye bùusə yi ŋgà yə. Yi à sè lòksəgə mbàam awo yi fana yi sè yə fis zɔ swihi mok ca. ⁷ Jisòs duk ye də, <<Wèŋ mè'rə yi. Yi nòŋsə ləminda yè'sə ŋgòyok fa mɔ bæ mvək nè wo nè tuuŋ mɔ. ⁸ Wèŋ ŋgàa jìŋ wèŋ nè sè yenə mali riŋ, riŋ, fana mù kà yàm vesùwèŋ nùumbu pwe' sè yiskok.>>

⁹ Bwiŋ à yuk də Jisòs cu Betani fana bùu sè wo à kə benə Jòrosalèm sè wèŋ kpəəŋ və fo'. Ka də wo à vè mègù yè'sə də wo dzəm ŋgòyə mègù Jisòs yeŋ. Wo à sè dzəm də wo ye ja'a Lasorònə Jisòs à lòkoksə yi mvwe' kpɔ nè. ¹⁰ Mvè'nə yà' à ye vɛ'nə fana

ngàa fa satikà' sè ghan wèŋ sè lāp mandzè dè wo zè Lasorònə.
 11 Wo dè wo zè yi bùusè bwìŋ à sè mè'rə ma njāwo, nə sè dzəm mok bohòJisòs bùu tu Lasorònə.

*Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
 Co Nkum*

(Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11;
 Luk 19:28-40)

12 Tsok à rɛŋ, bùu sè wo anə maŋ mvwe' lak Jòrosalèm, nga wo à vè mvwe' ñkàk sè wèŋ yuk dè Jisòs sè vè sè' Jòrosalèm anə.
 13 Fana wo gbɛ' jəŋ maŋteŋ, nə lo kə tseŋ yi mandzè. Wo sè yəm fuŋ də, <<Hòsanà; wèŋ ja'a ñwè nə yi sè vè mənə liŋ Tà Nwì, Nwii gu yi bəboŋ. Wèŋ ja'a ñkum bùu Jus wèŋ, vesùwèŋ kuksə yi.>>
 14 Yè'sə ànə sè ye nga Jisòs anə lap ye mvomndè' mòk, nə kok cum vè yuye mbwa. Yà' à mègù mvè'nə wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ñwàk Nwì də,

15 <<Ntòlak Zayòn, wèŋ kà wəp. Nkum awèŋ sè vèə.

Yi sè kok cu vè mənə mvomndè'.>>

16 Ghà nə bum yè'sə à sè ye sè lòoŋ, ngàa fàak ye sè wèŋ kà bə zeŋ sə rɛŋ lok. Yà' à kə rɛŋ mègù bohòwo ghà nə Jisòs à lòkok mvwe' kpɛ nə kə ye ñwè nə ghan nə. Yà'a mvək nə wo à tsərə fəsə dè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ñwàk Nwì də bum yè'sə nə kə ye vɛ'nə fana yà' nə yeè nə sè' vɛ'nə anə.

17 Bùu sè wo à ye sè nze mvwe' sè Jisòs à lòkoksə Lasoròmvwe' kpɛ sè wèŋ à lò, nə sè tsoho lo fa ke' bwìŋ yusè wo a yə sə.
 18 Nà'a njo nə bwìŋ à vè ñgòkè tsèŋ Jisòs nə vɛ'ɛ wùriŋ bùusè wo à yuk nsàp maŋgəŋgèŋ nə nà' à guu nə.
 19 Bùu Farasi wèŋ à yə mvè'nə bwìŋ sə kpəəŋ yù lòJisòs nə fana wo də, <<Vesùwèŋ sè càsə mvək fɛŋ wà a ñgàk, wèŋ ja'a-a

yàwèŋ mvè'nə maŋgòn sè yù yi è.>>

*Jisòs Tsè' Mvè'nə Yi Nə Kpɛ,
 Nə Tse' Nàŋ Sè'*

20 Mvək ñkàk ànə à ye, bù lak-mvum mok wèŋ à vè Jòrosalèm ñgòkè kùksə Nwì mbwa.
 21 Bùu yè'sə wèŋ à kə tsèŋ ngà fàk Jisòs mòk nə wo to yi də Filip nà'a. Lak Filip nə à ye Bèsadà nə nà'a mvwe' nzeŋgòn Galili. Wo duk fa nà' də, <<Tè'mòk, vès dzəm də vèes ye Jisòs ya vesi wèŋ taan gesə mweè jo.>>
 22 Filip à lò, nə kə tsok fa Andrù, fana bə nà' ye'e nga'a bwìŋ ba fo', nə kə tsok fa Jisòs nə.
 23 Jisòs à yè ñgòtsòho fa wo də, <<Mvək nə kə dzèŋ laŋ nə Nwii nə niŋtsok fa bwìŋ də mùu mo ñwè, mu ñwè nə ghan.
 24 Mù sè tsè' wèŋ nə'e ñkəm ncèp duk də, A ye-a nga mvəm gòmbi ka sè nze co nà' kpɛ kpɛ noon, ye də nà'a nə cum mam megu mvəm nə mò'fis nə. Nə ye də a ye-a nga nà' nòŋ sè nze co nà' kpɛ laŋ, nə to fana nà'a nə tse' fe'lə mvəm mok ñkùuŋntèŋ.
 25 Yusè də, ñwè nə yi dzəm-a yòŋsə ye, ye də yi nə bisə bə zeŋ wà. Fana ñwè nə yi bèn-a yòŋsə ye sè nzeŋgòn fɛŋ fana ye də yi nə tse' mam yòŋsə ye nə fo' nə mvèsè.
 26 Ye də, ñwè nə yi dzəm-a ñgògù fàak am fana yi yuŋ və mu. Mvwe' sè mù lòpwe', ñgəŋgàaŋ nə ye fo' vesi. ñwè nə yi dzəm-a ñgòyù vè mu də ya yi gu fàak am fana Tè' am nə yamsə yi, yi kuk.>>

27 Jisòs à duk mok sè' də, <<Ntəm àm sè fa mu ñgə' nga'a vɛ'ɛ wùriŋ. Aco mù cèp yè'sə də yà? Aco mu duk fa Tè' am də yi yep fis ñgə' nə nà'a nga'a mu tuhù mù ènə fo' à? Megu nga'a kə də mù ànə vè tsenə fɛŋ ñgòyè ñgə' ènə.
 28 A bəboŋ co mu nə duk fa Tè' am nə də, <<Gù lɛ yusè co yà'a nə gu də bwiiŋ kùksə liŋ

yo.> >> Yi ànə duk ve'nə fana ngi mòk cep vesə mabu. Ngì nə sə cep də, <<Mù a gù ya bwij kukse lij am sə laj, fana mu nə gù mali yà' səmòk.>> ²⁹ Bùu sə wo à mà tə fo' sə à yuk ngì nə sè'. Mok duk də, mbàj kùm yi. Mok duk yàwo də, hai', cèp bohòyi masinjà Nwi.

³⁰ Jisòs duk fa wo ye də, <<Ngì nə wèj yuk ànə, nà' ka bùu tu am cep, nà' cèp bùu tu awèj.

³¹ Mvək kùrə nə wo nə sak nzenjgòj nə laj. Mvək kùrə nə wo nə bwi' mak gesə njwè nə yi nkum sə nzenjgòj fèj yi nə sè' laj. ³² Bohòmù yàm, wo fis gesə mu mutsə fana mù soj vè bwij pwe'fo' bohòmù.>> ³³ Jisòs à cèp ncèp ènə ngònitsə' fa bwij nsàp kpù nə yi nə kpù nà' nə.

³⁴ Bùu sə wo à ye fo' wùrij sə wèj à duk fa yi də, <<Wo à còm nòjse yà' ndzənə njwək lùuk avès də Nkum ngà gèm bwij nə, yi nə cum mam nə mvèsə. Wù nə sə dühù nə sə yòdə wo nə fis kok gesə mo njwè mutsə, nga mo njwè nə wù sə duk ènə ndà?>> ³⁵ Jisòs duk də, <<Marej nə nə cum tse' wenə wèj mvək momjo wà. Ghà nə marej nə cu wenə wèj ènə fana a bəbòj də wèj gi soonj lo mantombi ya ndzəm kà wenj kə cì'. Busə njwè nə yi gígè ye sənə mandzəm kà mvwe' sə yi sə nènə lòkù sə rigè. ³⁶ Wèj dzəm bohòmàrej nə nga'a nə nà' cu tse' wenə wèj ènə, ya wèj ye bùu marej nə wèj.>>

Jisòs ànə cep wes ncèp ènə fana yi lo gesə yuye fo'. ³⁷ Yi ànə gù bum manjgəngəj ngà wo sə yə ve'è wùrij fana wo kà bohòyi anə sə dzəm mali. ³⁸ Bum yè'sə à kè ye mègù mvè'nə ngà tsòhòbum Nwi nə lij yee Izayà ànə cep mantombi fa' yà'a. Yi ànə cep də, <<Tà, njwè nə mò'fis a dzəm fù' ncèp avès nə è?

Yà'a sè' də njwè nə mò'fis ka njànj yo sə sè' rij lok è?>>

³⁹ Bùu yà'sə wèj à ka bohòjisòs dzəm lok sè' mvè'nə Izayà nə ànə com sè' də,

⁴⁰ <<Nwi a lok lis awo sə, ya wo kà bum yə, nə gũjsə wo tu sè', ya wo kà marej yə.

Wo kà bum yè'sə rēj, fana nə kà mùu Nwi də ya mu lujse wo yù vè.>>

⁴¹ Izayà nə à sə cèp yè'sə nga yi sə duk yè'sə Jisòs, bùusə yi ànə ye ye də Nkum ngà gèm bwij nə njwè nə ghaj. ⁴² Bum yè'sə ànə ye-a sè ve'nə fana, bwij à ye mali manjgorè bù njwàha bùu Jus sə wèj yo, sè wo à dzəm bohòjisòs nə. Megu də wo à sə wəp bùu Farasi wèj fana wo kà jəja də wo dzəm bohònà' cèp fis. Wo à gù ve'nə də ya bùu Farasi sə wèj kà wo mamvwe' ndap pìriyà awo be' fis. ⁴³ Wo à dzəm ghak yàwo nə də bwij kwase wo nə nòjse nə də Nwi kwase wo yi.

Jisòs Duk Də Ncèp Ye Nə Sak Bwij

⁴⁴ Jisòs à cèp fis fe'lə bə njàj səmòk duk də, <<Njwè nə yi dzəm-a bohòmù, ye də ngəjgəj ka yà'sə bohòmù dzəm mègù. Yi dzəm yà'sə bohònjwè nə yi a tum vè mu tsenə nə sè'. ⁴⁵ Njwè nə yi yə-a mu, ye də yi yə njwè nə yi tumsə vè mu nə sè' laj. ⁴⁶ Mù a vè yàm sə nzenjgòj anə co marej. Ya njwè nə yi dzəm-a bohòmù, ye də yi nə kà sənə mandzəm mok cu mali. ⁴⁷ A ye-a nga njwè yuk ncèp àm nə, nə dzej njgòyù nà' fana ye də a nə kà yi mù kə sak. Mù à ka tsenə ngòkə sak bwij vè. Mù à vè yàm də ya bwij tse' lùj. ⁴⁸ Ye də njwè nə yi dzej-a mu, nə bej ncèp àm nə fana, yi tse' yusə yà'a nə sak yi nùmbu nə nzenjgòj nə me. Wo nə jəj mègù nsə ncèp nə mù à cèp nə, nə sak nsàp njwè ànə

fo'. ⁴⁹ Busè yusè mù sè cèp sè, mù sè kà yà' sè ntuu mù bə dzədzəm njam tsərə kok. Nwè nè yi sè tsè' mù yusè mù cep sè, a Tè' am nè yi a tum vè mù tsenə nə. ⁵⁰ Mù ri tse' də lùŋ nè nà'a kà mēgè nə tesè vègè bohòncèp nè nje nə. Yà'a njo nè mù sè tsè' fa mēgù wèŋ yusè Tè' am a duk fa mù yi sə.>>

13

Jisòs Yə'rə Fa Bwe Ye Wèŋ Də Yà'a Fak BohòMòk Bə Mòk

¹ A sè kəəp wesə lòmok nùmbu ŋkək pasobà nə fana Jisòs riŋ də mvək nje kùrə ŋgòbwiŋ foho lòbohòTè' ye nə laŋ. Jisòs ànə dzəm bùu sè sè nzenŋòŋ sè wo sè ye wèŋ fana yi dzəm yà' tètè kə ləsə pwe' nè pwe'.

² Nconum à dzèŋ fana Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ kə cum be'lə mvwe' mò'fis, nə sə zə zuzu. Yè'sə à ye ŋga Satà ni sè ntuu Judàs mo Saimù nè mvwe' lak Iskarəyà nə laŋ, də nà'a seŋ Jisòs. ³ Jisòs à ri sè' də Tè' ye a fa bum pwe'fo' ndzə bohòyi. Yi à ri sè' də yi à tesə vè bohòNwi, fana yi nə bwi foho lo sè' bohòNwi anə. ⁴ Yi ànə riŋ ve'nə fana mvə'nə wo à mà cu fo' fana Jisòs lokok, nə fweŋ fis cəək ye sè mù ŋkwèŋ. Yi jəŋ tawùrè, nə swi' yak nà' sə gamè yi. ⁵ Yi jəŋ ndzəp, nə gesə sənə ŋgàp mòk, nə ye ŋgòsə cùhu fa ŋgàa fàak ye wèŋ ŋki' awo bə zeŋ. Yi jəŋ tawùrè nè yi ànə swi' sə gamè nə, nə sə yisə fa yà' ŋki' sə bə zeŋ. ⁶ Yi kə wes mù ni'l Saimù Pità fana Pità nə duk də, <<Wù də wu cuk fa mù kù ya a gə va Tà?>> ⁷ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù ka yusè mù sè gù fa wèŋ yè'sə ntòrèŋ. Megu də mvəək nə və nè wèŋ nə rèŋ bə zeŋ.>> ⁸ Pità nə duk fa nà' də, <<Kaco mù dzəm yuk də wu cuk fa mù kù yeŋ.>> Jisòs də, <<A ye-a ŋga mù ka wu cuk fa, ye də wù ka yà'sə mok vesù ye.>>

⁹ Fana Pità nə duk fa nà' mok kə də, <<A ye-a biim ve'nə, Tà, wù kà mù kù cùk mēgù fa. Wu cuk fa mù bo am bə tu am pwe'fo'.>> ¹⁰ Jisòs duk fa yi də, <<Nwè nè yi cuk-a ni' ye laŋ, ye də yi mok rərəŋ. Wo nə cuk fa megu ŋwè ànə mok kù. Wèŋ pwe'fo' wèŋ rərəŋ, mēgù ŋwè nè mò'fis nè yi ka rərəŋ yeŋ.>> ¹¹ Jisòs ànə riŋ me ye ŋwè nè nà'a nə seŋ yi nə laŋ. Nà'a njo nè yi à duk də wèŋ ka rərəŋ pwe' yeŋ nə.

¹² Yi ànə cuk wes fa wo kùu awo sə fana yi kə te' ni fe'lə cəək ye sə, nə kə foho cum nze. Fana yi ye ŋgòcèp bohòwo duk də, <<Wèŋ rəŋ bə yusè mù gù fa wèŋ yà'sə à? ¹³ Wèŋ togè mù də cica nə ye də Tà. A bəboŋ mvə'nə wèŋ togè mù ve'nə yà'sə bùusə mù bohòwèŋ mvə'nə wèŋ sə to yà'sə anə zinə. ¹⁴ Mù nè mù yàm cica nə ye Tà àwèŋ nə cùk fa-a wèŋ kù, ye də wèŋ tse' ŋgòcùhu fa mòk bə mòk kùu yàwo sè'. ¹⁵ Mù nitsè' fa wèŋ yà'sə mandzè mòk nè də wèŋ gù fa mòk bə mòk sè' mvə'nə mù gù fa wèŋ yà'sə. ¹⁶ Mù sè tsè' fa wèŋ ŋkəm ncèp duk də, kaco mò fàk yam ghak ŋwè nè yi sə fàk bohòna' nə yeŋ. Kaco masinjà mòk yam ghak ŋwè nè nà' tum yi nə sè' yeŋ. ¹⁷ Mvə'nə wèŋ ri bum yè'sə fana kwəkwa a nə ye bohòwèŋ, ŋga wèŋ sə gù-a yà' na.>> ¹⁸ Yi à cèp fe'lə ncèp mòk sè' də, <<Bum sè mù sè cèp yè'sə, mù sè kà bohòwèŋ pwe'fo' cèp. Mù ri nsàap bùu yàm sè mù a cokfis wo sè mù. A zinə də ncèp nè nà' cu ndzənə ŋwàk Nwi nə, nè ye mēgù sè' mvə'nə wo à còm sə də, <<Nwè nè vesì zə be'lə zuzu mvwe' mò'fis nə, nè nəŋ tes fa mù kù mù tuhù sè' yi nə.> ¹⁹ Mù sè tsè' nòŋsə fa wèŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcuu, də ya yà'a kə ye sè' mvə'nə mù à tsè' wèŋ sə fana wèŋ riŋ də mù ŋwè nè mù cu nə. ²⁰ Mù

sə tsə' wəŋ nə'e ŋkəm ncəp duk də, ŋwə nə yi jə-a masinjà àm co ŋwè, ye də ŋgəŋgəŋ jə yà'sə m̀. Nwə nə yi jə-a m̀, ye də yi jə yà'sə ŋwə nə yi a tumsə vè m̀ sə nzeŋgòŋ fəŋ nə.>>

Jisòs Də Ngà Fàk Ye Mòok Nə Seŋ Yi

(Mat. 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Jisòs ànə cep wes ncəp ènə fana ntum ye fa ghaha wesə yi ŋgə' ve'ε wùriŋ. Yi cep fis mok jəja kwarəŋgəŋ də, <<M̀ sə tsə' wəŋ nə'e ŋkəm ncəp də, ŋwè cu m̀ŋgorə wèŋ mò'fis nè yi nə seŋ m̀.>> ²² Ngàa fàak ye sə wèŋ à kùksə k'ca, nə mərə fuk ŋwè nè yi də nà'a nə seŋ yi nə bùə.

²³ Anə ye ŋga mo fàk ye nè yi à sə dzəmgə nà' wùriŋ nə yəhə na kok lònŋu ni'i yi anə. ²⁴ Saimù Pità sə g̀ gesə fa nà' bə si də nà'a fek Jisòs nə də ŋwè nè nà' duk ànə ndàle. ²⁵ Fana ŋgà fàk ye nà'nə soŋ kəp wesə lo ŋg̀ ni'i Jisòs anə, nə fek nà' də, <<Tà, ŋwè nè wù duk ànə ndà le?>>

²⁶ Jisòs duk də, <<A ŋwè nè m̀ nə bək jəŋ zuz̀, nə tsəp gesə sənə ndzəpnjəp, nə fa yi.>> Fana yi bək jəŋ zuz̀, nə tsəp gesə sənə ndzəpnjəp, nə fa Judàs Iskarəyà mo Saimù. ²⁷ Judàs à jə yà' ntèn, Satà ca ni yi sə ntù. Jisòs duk fa nà' də, <<Yusə wù sə də wu g̀ sə, g̀ yà' nənàk.>> ²⁸ Bwe ye sə wo à ye fo' sə pwe' à yuk, nə kà njo nè Jisòs duk fa nà' ve'nə nə reən.

²⁹ Judàs nə à ye ŋgà lòksə mbàam awo yi. Mok wèŋ tsəm də kàmòk Jisòs duk də nà'a kə ywiŋ və bum sə wo nə z̀ ŋkàk bə zeŋ. Bòp mòk tsərə yàwo də kàmòk Jisòs sə duk də nà'a kə gap fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàm. ³⁰ Ghà nè Judàs nə ànə jəŋ zuz̀ sə Jisòs fa yi sə ntèn fana yi tesə lo yuye sə mbiŋ. A ye yè'sə ŋga ndzəm seŋ tasə cù laŋ.

Jisòs Fa Lùk Nə Fi

³¹ Ghà nè Judàs nə ànə tesə lo ye sə fana Jisòs duk fa ŋgàa fàak ye wèŋ də, <<Mvək kùrə ŋga'a mok laŋ nè bwiŋ nə ye də mo ŋwè nə ŋwè nè ghaŋ. Wo nə ye nsàp ŋwè nè ghaŋ nè Nwi cu sə' ndzə ni'i Mo ŋwè anə. ³² Mvè'nè wo nə ye nsàp ŋwè nè ghaŋ nè Nwi cu ndzə ni'i m̀ Mo Nwè fana Nwi nə niŋ tsok fa bwiŋ nsàp ŋwè nè ghaŋ nè Mo ye nə cu, Yi nə kà mvək càsə.

³³ <<Bwe am wèŋ, mvək nè vesùwèŋ nə cum mvwe' mò'fis ka mok ŋk̀ŋ bwehe cum fe'lə. Wèŋ nə lap m̀ fana yà' megu mvè'nè mù ànə tsok fa bùu Jus wèŋ fa' yà'a də, kaco wèŋ kə dzeŋ to mvwe' sə mù sə lòo sə yeŋ. ³⁴ M̀ fa wəŋ lùk nè fi də, wèŋ dzəm mòk bə mòk. Nsàp mandzə nè mù a dzəm wəŋ nà'a, wèŋ nə dzəm tsoŋ mòk bə mòk sə' ve'nə. ³⁵ Nsàp dzədzəm ènə nə g̀ yi ŋkuŋ bwiŋ riŋ də wèŋ bùu sə wèŋ sə yù mandzə àm.>>

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeŋ Yi

(Mat. 26:30-35; Mak 14:26-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Saimù Pità à fek yi də, <<Tà, mvwe' sə wù sə lòo sə ma fò?>> Jisòs duk də, <<Mvwe' sə mù sə lòo sə, kaco wù lo to fo' ŋga'a yeŋ. Mvèk nə və nè wu nə yuŋ və m̀ fo'.>> ³⁷ Pità duk də, <<Wù də kaco mù yuŋ lo to wu ŋga'a yeŋ ŋga kotsə' m̀ yà ŋkuŋ ε Tà? M̀ yàm kəkùrə ŋgòkpu bùu tu yò.>>

³⁸ Jisòs duk fa yi də, <<Wù duk də aco wù kpu bùu mù è? M̀ tsok wu ŋkəm duk də, mvəp nə sə kə to kàmòk, ŋga wù nè'e, wù bèn fis m̀ kè' te' laŋ də wù ka m̀ riŋ.>>

14

Jisòs Mandzə Nə Ngòkə Yə Nwi

¹ Anə geŋ Jisòs nə duk fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, <<Kà də wèŋ gu də ntuum awèeŋ sə bup weŋ duk. Wèeŋ fa ntuum awèeŋ bohòNwi, nə fa yà' bohòmà sè'.
² Rum ndap mu la'à Tè' am àwo ŋkàunŋntèŋ. Yà' ànə ka-a ve'nə yeŋ bwèrè mù a tsè' fa weŋ. Mù sə lòdə ya mu kə guhu tsə'rə nonşə fa weŋ mvwe' ncum mbwa.
³ Mu lo-a, nə kə guhu tsə'rə wes fana mù foho və, nə kə jəŋ lo weŋ, də ya mvwe' sè mù cu sə, wèŋ ye yàwèŋ sè' fo'.
⁴ Wèŋ rì mandzè nè ŋgòlòmvwe' sè mù sə lòo sə laŋ.>>

⁵ Tomos duk fa yi də, <<Vès ka mvwe' sè wù sə lòo sə riŋ, Tà. Ye də vès nə riŋ mandzè nè ŋgòkè dzèŋ fo' nə bə yà?>>
⁶ Jisòs duk wo də, <<Mu mandzè nə mù, mu zinə nə sè' mù, nə ye lùŋ nə sè' mù. Kaco ŋwè ca, nə kə ye to si Tè' am yeŋ, tse'ŋga ŋgəŋgəŋ cà bohòmù.
⁷ A ye-a də wèŋ anə riŋ-a mu, bwèrè də wèŋ a rì Tè' am sè' laŋ. Ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombi, wèŋ rì yi, nə yəè nə yi bə lis sè' laŋ.>>
⁸ Filip fek yi də, <<Tà, niŋ fa-a ves Tè' yo nə è? Nà'a mègù yu nè mò'fis nè vès yə-a yi, yà' kərə ves.>>
⁹ Jisòs duk də, <<Nùumbu sè mù a cu vesùwèŋ yè'e pwe', wù ka mu ntòriŋ à, Filip? Nwè nè yi yə-a mu, ye də yi a yə Tè' am nə laŋ. Ye də wù sə duk fe'lə də mu niŋ fa weŋ Tè' am nə-e ŋga'a va?
¹⁰ Co wù ka sə ntuù wù dzəm də mu mo ye nə, mu mò'fis bə Tè' nə, Tè' nə ye sè' mò'fis bə mo ye nə yè'e dzəm à? Ncèp nè mù sə cèp fa wèŋ ènə sə kà sə vèə mù bə tu am tesə kok. Sə gù Tè' am nə yi sə fàk ndzə ni'i mù nə.
¹¹ Wèeŋ dzəm ncèp àm nə də mu ves Tè' am mò'fis, Tè' am ye bwi vesi sè' mò'fis nè'e. A ye-a də wèŋ sə kà dzəm də bùusè mù sə cèp yà' sè' mù bə cùu am fana aco wèŋ dzəm

yà' bùusè wèŋ yə nsàap fàak sè mù sə gùu sə.

¹² <<Mu tsok fa weŋ ŋkəm ncèp duk də, ŋwè nè yi dzəm-a bohòmù, yi nə gu sè' nsàap bum sè mù sə gùu. Yi nə gu bum sè yà' yam càsə yà'sə sè', bùusè mù sə bwiŋ løyàm bohòTè' am.
¹³ A ye-a sè yà, ŋga wèŋ fek yà' bə liŋ am fana mu nə gu yà'. Mu nə gu yà' ya ŋga bwiŋ ye nàaŋ sè Tè' tse' sə ndzənə fàak am sə.
¹⁴ A ye-a sè yà, ŋga wèŋ fek mu yà' bə liŋ am fana mu nə gu yà'.>>

Jisòs Kà' NgòTum Vèsə Ngà Ntip

¹⁵ Jisòs nə duk fe'lə mok sè' də, <<A ye-a də wèŋ dzəm mu, wèŋ nonşə lùuk am.
¹⁶⁻¹⁷ Fana mu nə fek Tè' am yi tum fa weŋ ŋgà ntip mòk. Ngà ntip ènə, a Yòŋsè nè Nwi nə, nà'a yi nè yi nitsə' fagè bwiŋ zinə nə. Yi nə cum mam wenə wèŋ sə ntuù wèŋ nè mvèsə. Kaco bùu sè sə nzenğòŋ fəeŋ tse' to yi yeŋ, bùusè kaco wo ye nà' yeŋ, nə kà yi sè' rì. Wèŋ riŋ yi yàwèŋ riŋ bùusè yi cu wenə wèŋ, nə ye də yi nə kə cum mam wenə wèŋ.

¹⁸ <<Ye də wèeŋ riŋ tse' də kaco mu lo, nə me'rə mak nonşə weŋ co bwe niŋ yeŋ. Mu nə bwi foho və mali ŋgòkə yə weŋ.
¹⁹ Yusə də, cu mvək momjo ya bùu sè sənə nzenğòŋ nə kà mu mok sə yə fe'lə. Wèeŋ nə sə ye mali mu yàwèŋ yo, bùusè mù cu fo' ŋwəm fana wèeŋ nə cum yàwèŋ sè' ŋwəm anə.
²⁰ Mvək ànə kè dzèŋ nùu fana wèŋ riŋ də mu ves Tè' am mò'fis, wèŋ ye yàwèŋ vesùwèŋ sè' mò'fis fana mu ye yàm vesùwèŋ sè' mò'fis.
²¹ Nwè nè yi yuk-a lùuk am sə, nə nonşə yà' fana ye də nà'a yi nè yi dzəm mu nə. A ye-a ŋga ŋwè dzəm mu, ye də Tè' aam nə dzəm ŋgəŋgəŋ, mù dzəm yi

yàm sè', nè niŋtsok fa yi ni' àm mvè'nè mù cu.>>

22 Anə geŋ Judàs fek yi də, <<Aco wù yəəŋ megu bohòvès, bùu sè sə nzenŋgòŋ sə kà wu yàwo yə anə va Tà?>> Anə cep ye'sə Judàs nè zok, ka Judàs Iskarəyà yeŋ. 23 Jisòs cep fəsə də, <<Nwè nè yi dzəm-a mụ, yi nè noŋsə ncèp àm. Tè' am nə dzəm yi fana ves Tè' am nə nə və kə gu mvwe' ncum avès ves ŋwè ànə wèŋ bəbè'. 24 Nwè nè yi kà mụ dzəmgèè kà ncèp àm nə sè' nòŋsəgè. Wèeŋ tsərə tse' də ncèp nè mù sə tsè' weŋ ènə nà' sə kà sə vèə mù bə tu am tesə kòk. A ncèp Tè' am nè yi a tum və mụ nə. 25 Mù tsè' fa weŋ bum ye'sə ŋga mù cu ntòvesùwèŋ. 26 Anə ye maŋkwèŋ fana Tè' am nə nə tumsə vesə fa weŋ ŋgà ntip nə ŋgòkə jə mvwe' kùu am. Nŋà ntip nə, a Yòŋsè nè Rəreŋ nə. Ghà nè yi vè nə, yi nə yə'rə fa weŋ bum, nə gu wèŋ tsərə riŋ fəsə bum sè mù à tsè' weŋ sə pwe'fo'.

27 <<Mvè'nè mù sə lònŋa'a yè'e fana mù fa nòŋsə weŋ fifi. Nsàp fifi nè nŋəm nè mù sə fa weŋ ènə, kaco wèŋ tse' to nà' bohònzenŋgòŋ nè'e yeŋ lok. Wèeŋ kà də wèeŋ sə mərə duk. Wèeŋ kà wəə sə ntuè wèŋ sè' tse'. 28 Wèeŋ yuk mvè'nè mù tsè' fa weŋ də mù sə lòo fana nə bwi və kə tseŋ weŋ səmək yà'a laŋ. A ye-a də wèŋ dzəm mụ, wèŋ kwa də mù sə lònŋgòkə yə Tè' am, bùusè Tè' am nə yi yam gha' mụ yi. 29 Mù sə tsòho fa weŋ bum ye'sə ŋga cu ntòcu, də ya ŋga yà'a kə ye mvè'nè mù tsè' weŋ sə fana wèŋ dzəm də mụ ŋwè nè zinə. 30 Mụ nə kà vesùwèŋ tètè mok cèp yiskok, bùusè ŋwè nè yi ŋkum sə nze fəeŋ yi nə sə də yi və. Megu də yi ka nŋəŋ bohòmù tse'. 31 Yusè mù sə guu, a bə nŋaŋ sè Tè' am a duk fa mụ yi də mụ gu,

ya ŋga bwìŋ nə riŋ də mù dzəm Tè' nə. Lòkok, vesùwèeŋ lo mvwe' sè zok.>>

15

Jisòs Də Yi Co Mantseŋ Tu

1 Jisòs à tsè' fa ŋgàa fàak ye wèŋ ncèp mòk sè' duk də, <<Mụ ye'e tu grep nè nà'a nè zinə, Tè' am ye bwi ye co ŋwè nè yi sə jə ŋkərə bə zeŋ yi. 2 A ye-a ŋga ntaŋ àm mòk sə kà zəm fana yi gbe' ci' mak fis nà'. A ye-a nta nè nà' sə zəm fana yi guhu tsə'rə nà' bəboŋ də ya nà'a zəm ghaha wesə ŋkəuŋntəŋ. 3 Wèeŋ yàwèŋ mok rərəŋ co ntaŋ tu nè wo guhu tsə'rə nà' guhu tsə'rə. Wèŋ reŋ ve'nə bùu ncèp am nè mù cèp fa wèŋ nə. 4 Wèeŋ cum mam ndzə ni' mụ ya mụ cum mam ndzə ni' wèŋ sè'. A ye-a ŋga ntaŋ ka ndzə ni' mantseŋ tu nə yeŋ, kaco yi zəm ŋgwì yeŋ. A bohòwèŋ sè' ve'nə də, a ye-a ŋga wèŋ ka ndzə ni' mụ cum mam, ye də wèeŋ wà.

5 <<Mụ yàm mantseŋ tu nə, wèŋ ye yàwèŋ ntaŋ sə. Nwè nè yi cu mam-a ndzə ni' mụ, mụ cum ndzə ni' yi sè' fana yi nə ye co ntaŋ tu nè yi sə zəm ŋgwì wùriŋ. Yumook sè' də, a ye-a ŋga mù ka ye, kaco wèŋ gu to lok fàk yumok yeŋ. 6 Nwè nè yi kà-a ndzə ni' mù cu mam fana yi ye co ntaŋ tu nè wo màk nà' mà'a. Ntaŋ tu nə yum fana wo te'e benə nsàap yà'sə, nə kə teŋ sə misè, fana yà' sə. 7 Wèeŋ cu mam-a ndzə ni' mù, ncèp àm cum sè' sə ntuè wèŋ fana yusè wèŋ fek mụ yà' pwe'fo', wèeŋ nə tse' yà'. 8 Yusè yà'a gùgè ŋkuŋ bwìŋ jəŋ Tè' am də yi kəkuk, a ŋga wèeŋ co ntaŋ tu sè wèŋ sə zəm ŋgwì ŋkəuŋ. Yà'sə nə niŋtsok sè' jəja də wèeŋ bwe am.

9 <<Mù a dzəm weŋ nsàp nè co Tè' am dzəmgè mụ. Wèeŋ sə lo mantombi bə nsàp mandzə nè co

mà sè dzəm mali wenj. ¹⁰ A ye-a nga wènj sə nòņsə lùuk am sə fana mɔ nə sə dzəm mali wenj fo'. Yà' mēgù sè' mɔvə'nə mù a nòņsə lùuk Tè' am fana yi sə dzəm mali mù sè' yè'e. ¹¹ Mù tsə' nòņsə fa wenj bum yè'e mantombi ya nga kwəkwa nè mù tse' nə, wènj tse' nà' yàwènj sè', ya kwəkwa nè njàwènj nə nà'a rwiņ wesə dak nè dak. ¹² Lùk àm nè mù sə fa wenj nə nè' də, Wènj sə dzəm mòk bə mòk sè' mɔvə'nə mù a dzəm wenj.

¹³ <<Nsàp dzədzəm mòk ka nsàp nè'e mok guņ casə fe'lə nè də ŋwè dzəm ŋge' ye wènj ve'e tətè nə kə fa ni' ye də yi kɔɔ bùu tu yà'wènj. ¹⁴ A ye-a nga wènj sə nòņsə lùuk am sə fana ye də wènj ŋge' am. ¹⁵ Mɔ nə kə wenj də ŋkwènj mòk sə to, bùusè kə mɔŋkwènj riņ wes yusə ŋkwà' ŋwə ye nə sə gù pwe'fo' yeņ. Mɔ nə to wenj lə də ŋge', bùusè mù a tsòho wes fa wenj bum sè Tè' am a tsə' mɔ sə pwe' nè pwe'. ¹⁶ Wènj a ka mɔ wènj cokfis jəņ, mù a cokfis jə wenj mù, nə tumsə lo wenj də wènj lo, nə kə zəm fa mɔ nto' ŋkùuņ ya nto'o sə cum mali fo'. Wènj gù ve'nə fana yusə wènj fek Tè' am yà' mɔnə liņ am pwe'fo', yi nə fa wenj yà'. ¹⁷ Lùk àm nè mù sə fa weenj nè'e də, wènj dzəm mòk bə mòk.>>

*Jisòs Duk Də,
Nzeņgòņ Nə Nə Bəņ Wenj*

¹⁸ Jisòs nə à sə cèp lòmali mantombi də, <<A ye-a nga bùu sə sənə nzeņgòņ nə bəņ wenj, wènj riņ də wo à bəņ to ntòmù ŋkuņ nə sə bəņ wenj. ¹⁹ Wènj ànə ye-a bùu nzeņgòņ sə wènj bwère bùu sə sənə nzeņgòņ sə wènj dzəm wenj bùusè də wènj bùu awo. Megu kə də mù a cokfis wenj mɔtsətsə'rèə bùu sə sə nzeņgòņ sə fana wènj ka mòk bùu awo yeņ. Nà'a njo nè wo sə bəņ wenj nə. ²⁰ Wènj

kà də wènj swi ncèp nè mù à tsə' wenj fa' nà'a duk. Də, kaco mɔ ŋkwènj yam ghak ŋwə nè yi sə fàk bohòna' yeņ. Bùu sə wo à bəņ mɔm nə bəņ li wenj sè'. Bùu sə wo à dzəm ncèp àam, nə dzəm li ncèp awènj sè'. ²¹ Wo nə gu wenj nsàap bɔp yà'sə pwe' bùusè də wènj bùu am, nə ye sè' bùusè də wo ka ŋwə nè yi tumsə və mù tsenə nə riņ. ²² Anə ye-a də mù a ka yumok bohòwo kə cèp bwère də bɔp awo kà mɔ tuhù wo ye. Nə ye də nè mù a vè, nə kə tsok wo laņ fana mandzə nè co wo swihi nə mòk bùu. ²³ ŋwə nè yi bəņ-a mɔ, ye də yi bəņ Tè' am sè'. ²⁴ Anə ye-a də mù à ka nsàap maņgəņgèeņ sə ŋwə nəmòk ka gu yuk mù lisə wo gu, bwère də bɔp awo kà mɔ tuhù wo ye. Nə ye də ŋga'a yè'e, wo a yə yà' bə lis awo laņ, nə sə bəņ mali mɔ ves Tè' am ba fo'. ²⁵ Me'rə yà'a ye ve'nə ntəņ, ya yà'a kə kərə təeņ mɔvə'nə wo à còm nòņsə ndzənə ŋwàk Nwì də, <Wo à bəņ mɔ wà ji njo yà'a.>

²⁶ <<Wènj kà swi də ŋgà ntip nə sə vèə swi. Ghà nè mù lòbohòTè' am fana mɔ nə tumsə vesə fa wenj yi. Yi yòņsə nè yi tesə və bohòTè' am. Yi nitsə' fagə bwìņ zinə nə yi. Yi nə kə təeņ ma nè njàm, nə sə tsoho fa bwìņ nsàp ŋwə nè mù cu nə. ²⁷ Wènj yàwènj sə' bùu sə aco wènj tsoho fa bwìņ bə liņ am sè', bùusè à yè yèe, a sə cu vesùwènj mɔvwe' mò'fis.

16

¹ <<Mù tsə' fa wenj bum yè'sə ya nga bwìiņ yè ŋgòfa wenj ŋgə' fana wènj kà maņkwènj sòoņ fohòlò. ² Wo nə jum fis wenj mɔmɔvwe' ndap piriya. Mvək sə vèə nə wo nə zə wenj bə zə mwè nè sə tsəm də wo sə gù fàha Nwì. ³ Wo nə gu wenj nsàap bum yè'sə bùusè wo ka mɔ ves Tè' am ba fo' riņ.

4 Megu də mù sə tsòho fa weŋ bum yè'sə ŋga cu nto cuu ya ŋga yà'a kə ye nùu, wèŋ tsərə tse' də mù ànə tsok weŋ laŋ də a nə ye ve'nə. Mù à ka weŋ bum yè'e mantombi tsok fa bùusə mù a sə cugə vesùwèŋ.

Fàak Sə Ngà Ntip Nə Nə Gu

5 <<Mù sə tsə' weŋ yà' ŋga'a bùusə mù tə mok ŋgòbwi foho lòyu am bohòŋwə nə yi à tum və mụ tsenə nə. Mègù kə də wèŋ pwe'fo', ŋwə nə mò'fis sə kà mụ də mù sə lòyè'sə fòlè sè' fek lok. 6 Yàwèŋ mègù də bum sè mù sə tsə' weŋ yè'sə sə gù ntuum awèŋ kà kwa. 7 Mù sə tsə' weŋ lɛ zìnə də bòghak də mụ me'rə weŋ nə lo, bùusə mụ kà-a lòfana Ngà Ntip nə nə kà ŋgòkə cu wenə wèŋ və. A ye-a ŋga mù lòkə dzèŋ mbwa fana mụ nə tumsə tsoŋ və yi ŋgòkə cu wenə wèŋ. 8 Ghà nə yi vèə fana yi nə gụ nzenğòŋ nə ŋgòri ncu nə bup nə ye ncu nə kəkurə, nə ye mandzə nə Nwii nə kə sak nzenğòŋ nə. 9 Yi nə niŋtsok reŋsə fa wo də yà'wèŋ ŋgaa gù bup bùusə wo à ka bohòmù dzəm. 10 Yi nə reŋsə wo də mụ ŋwə nə kəkurə. Yi nə tsok reŋsə fa wo yè'sə bə mandzə nə də mụ nə me'rə fəŋ, nə lo bohòTè' am fana wèŋ kà mụ mok sə yə fe'lə. 11 Yi nə reŋsə fa bwìŋ jòn awo bə ma nə sak nzak sè' bùusə bwìiŋ nə ye də nzak ko ŋkum nə yi tse' nzenğòŋ yi nə.

12 <<Bum cu wùriŋ sè mù ka weŋ ntòtsoho fa, megu də mụ tsoho fa-a weŋ yà' ŋga'a pwe', yà' ghak weŋ ñaŋ. 13 Megu də ghà nə Yòŋsə nə yi reŋsə fagə bwìŋ zìnə nə vèə fana yi nə sə gumse lo weŋ mvwe' sè ŋgòri zìnə nə pwe'. Yi nə kà bum bə tu ye sə cèp, yi nə sə cep bum sè yi yuk və ye yà' sè' yu'u. Yi nə tsoho reŋsə fa weŋ bum mok sə yà'a

nə kə ye ntsə'mòk mantombi sè'. 14 Yòŋsə ànə nə gụ mụ, mù ye ŋwə nə ghaŋ bùusə bum sè yi nə niŋ tsoho fa weŋ yà' sə nə tesə bohòmù. 15 Bum sè Tè' am tse' pwe' a sè' yàm, fana nà'a njo nə mù duk weŋ də Ngà Ntip nə nə sə tsoho fa weŋ bum sè yà' tesə və bohòmù sə.>>

Jisòs Nwə Nə Yi Gha' Nzenğòŋ Nə Yi

16 Jisòs à duk fa bwe ye wèŋ duk də, <<Anə ca mvək momjo wèŋ kà mụ mok sə yə fe'lə. A cà fe'lə mvək momjo sèmok fana wèŋ ye fe'lə mụ.>> 17 Ngaa fàak ye mok wèŋ a fe'rə ke'cà mungorè wo anə də, <<Yi sə cèp yè'sə də yà ve'nə ɛ? Yi sə duhu yusə də, <Mvək momjo wèŋ nə kà mụ yə, a kə cà fe'lə mvək momjo sèmok fana wèŋ ye mụ.> Yi cèp ve'nə, nə sə duk də, <A bùusə mù sə lòbohòTè' am> wèŋ yè'sə bùu yà? 18 Ncèp nə yi sə cèp nà' də mvək momjo nə yè'sə dale? Mvək momjo ànə vès ka yàvès bə zeŋ reŋ.>> 19 Anə geŋ Jisòs riŋ də wo sə dzəm ŋgòfek yi yumok fana yi duk fa wo də, <<Wèŋ sə mərə yè'e ncèp nə mù duk fa weŋ də mvək momjo wèŋ nə kà mụ mok yə, a cà mvək momjo wèŋ ye fe'lə mụ sèmok nə à? 20 Mụ tsok fa weŋ ŋkəm ncèp də, wèŋ nə waŋ ve'e manziŋ manziŋ, fana bùu sè sə nzenğòŋ sə wèŋ sə kwa ma njàwo kwaa. Ntuum awèŋ nə bup weŋ wùriŋ fana ntuum awèŋ sè yà' bup weŋ ve'e sə nə buuŋ kwa fe'lə sè'. 21 Anə ye co ŋwà nə yi sə ghà mwe. A yèto, ntum bup yi də mvək ŋgə' ye və laŋ. Ghà nə yi dzə wes mo nə fana yi kà ŋgə' nə yi anə ye nə mok tsərə. Yi nə sə kwa mok kə kwaa də yi dzə mwe sə nzenğòŋ. 22 Anə ye bohòwèŋ sè' ve'nə. Ngà'a yè'e ntuum awèŋ sə bup weŋ, megu kə də ghà

nə mʉ nə kə ye fe'lə vesùwèŋ səmòk fana wèeŋ nə kwa mvək ànə wùriŋ. Mandzə nə co də ɲwə nəmòk gʉ to də ya wèeŋ kà mok kwa fe'lə, kà mok sə' ye.

²³ <<A kə dzèŋ nùmbu ànə fana yà'a nə rɛɛŋ bohòwèŋ, wèŋ kà mʉ yumok mok fek fe'lə. Mʉ tsok fa weŋ ɲkəm ncèp duk də, yusə wèeŋ fek-a Tè' am yà' mʉnə liŋ am pwe', yi nə fa weŋ yà'.²⁴ Yà' kə dzèŋ tətè ntinə ɲga wèŋ ka yumok mʉnə liŋ am lɛŋ yuk. Wèeŋ lɛŋ bum bohòTè' am, ya yi fa weŋ yà', wèŋ kwa tsə'rə bonjə riŋ.>>

²⁵ Yi à cèp fe'lə fa ɲgàa fàak ye sə wèŋ də, <<Mʉ sə màk fa mègù weŋ bum bə gbʉ' bə gbʉ'. Mvək sə vəə nə mʉ nə kà gbʉ' mok màk fe'lə. Mʉ nɛ tsok rɛŋsə fa weŋ bum sə yà' cu bə liŋ Tè' am sə mok jəja.²⁶ Ghà ànə ye fana wèeŋ nə sə lɛŋ bum bohòTè' am mok bə cùu awèŋ mʉnə liŋ am. Anə kà mok də mʉ kə lɛŋ fa weŋ mʉ mok ye yiskok.²⁷ Tè' am bə tu ye yi dzəm weŋ bùsə wèŋ a dzəm mʉ, nə dzəm tse' sə' də mʉ à tesə bohòyi.²⁸ A zìnə, mʉ à tesə vè bohòyi ɲkuŋ nə və sə nzeŋgòŋ fɛŋ; nə ɲga'a nè'e mʉ sə də mʉ me'rə ɲgòŋ nə, nə bwi foho lo fe'lə bohòTè' am nə.>>

²⁹ Anə geŋ fana ɲgàa fàak ye sə wèŋ dzəm fa yi də, <<A vɛ'nə àlaa. Wù cèp nə ɲga'a mok rərəŋ, wù sə kà gbʉ' mok màk.³⁰ Fana vès rɛɛŋ nə nə ɲga'a də wù riŋ bum pwe'fo'. Njə mòk nə də ɲwèe fek wu yusə yà' cu sə vəə yi ɲkuŋ ya wu riŋ yà'a bùə. Yà'sə gʉ fana vès dzəm zìnə də wù a tesə vè bohòNwi.>>³¹ Jisòs nə fek wo də, <<Co yà'sə gʉ weŋ ɲkuŋ wèŋ dzəm à? ³² Wèeŋ yeè, mvək sə vəə, aco mʉ duk də mvək nə kùrə laŋ, nə wo nə bɛ' samsə weŋ zəzok fana ndaajwè pwe' can lo nda'à yi, wèŋ me'rə tes mʉ mʉmʉ.

Megu də mʉ nə kà mʉmʉ sə ye bùsə Tè' aam nə ye vesi.³³ Mʉ cèp bum ye'sə bohòwèŋ ya wèeŋ cum mam vesùwèŋ nə tse' fifi. Sənə nzeŋgòŋ nè'e, wèeŋ nə sə tse' megu ca ɲgə'. Megu də wèeŋ ko ntum. Mʉ a ghak nzeŋgòŋ nə laŋ.>>

17

Jisòs Sə Lɛŋ Fa Bwe Ye Wèŋ Piriya

¹ Jisòs ànə cèp wes bum ye'sə fana yi kək gesə lo mʉbu, nə duk də, <<Tè', mvək nə wù à gʉ fàhu nòŋsə nə kə dzèŋ laŋ. Gʉ-a də ya mo yònə tse' kəkukəsə. Mʉ nə gʉ yàm sə' co bwiŋ ye ɲaaj yo.² Wù a fa mo yònə ɲaŋ mʉtuhù bwiŋ pwe'fo', ya yi fa lùŋ nə nà'a nə kà mè nə bohòbùu sə wù a cokfis, nə fa ndzə bohòyi sə.³ Lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk nə, a ɲgòri wu, nə wu Nwi nə wù mègù mò'fis nə ye zìnə nə, nə ye sə' ɲgòri mʉmʉ Jisòs Krest nə wù à tum vèsə sə nzeŋgòŋ nə.⁴ Mʉ a kùksə wu sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ. Mʉ a gʉ wes fàak sə wù a tum tsə mʉ də mʉ kə gʉ sə laŋ.⁵ Ye də Tè', jəŋ lo-a mʉ, ya mʉ kə cum vesù. Gʉ mʉ ya mʉ kə tse' kəkukəsə mvwe' mò'fis mvə'nə vesù ànə tse' to nà' ɲga wù ka nzeŋgòŋ nə ntògʉ lok yà'a.

⁶ <<Bùu yo sə wù a cokfis wo sə nzeŋgòŋ, nə fa ndzə bohòmʉ sə, mʉ a gʉ wo ɲgòri wu sə bòn. Wo à ye bùu sə yò, wù nə jəŋ wo, nə fa ndzə bohòmʉ. Wo cu sə nòŋsə ncèp nə ɲjònə sə'.⁷ Wo a rì tse' mok ɲga'a zìnə laŋ də bum sə mʉ tse' yà' pwe'fo' a tesə vè bohòwù.⁸ Mʉ a càsə fa wo ncèp nə wù a fa nà' ndzə bohòmʉ nə fana wo a ko jə nà' laŋ nə riŋ zìnə də mʉ a vè bohòwù. Wo a dzəm tse' sə' də wù a tum vèsə mʉ sə nzeŋgòŋ anə.

⁹ <<Mʉ sə lɛŋ fa wo. Mʉ sə kà bohòbùu sə sənə nzeŋgòŋ anə

nduk pwe' leŋ fa. Mù sə leŋ fa bùu sè wù a fa wo ndzə bohòmù yè'sə, bùusè wo bùu yo wèŋ. ¹⁰ Yàm pwe'fo' sè yò, Yòye bwi pwe'fo' sè' sè yàm. Bwiŋ sə yə də mù tse' kəkuk sè bùu tu awo sə. ¹¹ Mvək kərə ŋga'a nè də mù nè bwi foho lo bohòwù laŋ. Mù nè me'rə nzeŋgòŋ nè fana wo cum mali yàwo ntòca. Tè' nè wu rərəŋ, sə jəŋ ŋkərə bohòwo bə nsàp ŋàŋ yònə wù ànə fa mù nè, ya wo cum cù mò'fis sè' mvè'nè vesùu cù mò'fis yè'e. ¹² Ghà nè mù a cu ntòvesi wèŋ, mù sə jəŋ ŋkərə bohòwo bə ŋàaŋ yo sè wù à fa ndzə bohòmù sə. Mù a jə ŋkərə bohòwo bəbòŋ fana yumok kà wo gù. Nà'a njo nè mòk a ka mətsetsə'rə wo bisə nè. A bisə mègù yì nè yì à ye ŋgòbisə tsə nè. Yì a bisə ve'nə ya yusè wo à còm nòŋsə yà' ndzəne ŋwàk Nwi də yà'a nè ye sə kərə ve'nə.

¹³ <<Mù sə də mù bwi foho lo ŋga'a mok bohòwù. Megu kə də mù sə cèp bum yè'e ŋga mù cu ntòsə nzeŋgòŋ anə, ya wo kwa sè' dak nè dak mvè'nè mù kwagè yàm. ¹⁴ Mù a càsə fa wo ncèp nè njònə laŋ, fana nzeŋgòŋ nè a bəŋ wo bùusè wo ka yàwo mok bùu nzeŋgòŋ nè yeŋ, sè' mvè'nè mù ka yàm ŋwəə nzeŋgòŋ nè sè ye yè'e. ¹⁵ Ka də mù sə leŋ yè'sə də wu fis gesə wo sə nzeŋgòŋ anə yeŋ. Mù sə leŋ də wu sə jəŋ ŋkərə bohòwo ya ŋwə nè yì ŋwə nè bəp nè kà wo yumok bəp gù. ¹⁶ Wo ka bùu nzeŋgòŋ nè yeŋ, sè' məm̀vè'nè mù ka ŋwəə nzeŋgòŋ nè yeŋ yè'e. ¹⁷ Niŋtsok fa wo zìnə yònə ya wo ye gesə yàwo zok co bùu yo. Ncèp nè njòo zìnə nè. ¹⁸ Mvè'nè wù ànə tum gesə lo mù sənə nzeŋgòŋ nè fana mù sə tum lòwo ca sè' ve'nə. ¹⁹ Mù sə nòŋsə ni' àm zok bohòwù bùu wo ya ŋga wo ye yàwo zok bə ncèp nè njònə zìnə nè.

²⁰ <<Mù sə kà bə tu bùu sè wo fəŋ yè'e leŋ mègù, mù sə leŋ bə tu mok sè wo nè yuk ncèp nè bohòyè'sə wèŋ, nè dzəm bohòmù sè'. ²¹ Mù leŋ də wo ye pwe' cù mò'fis. Tè', mù leŋ də mvè'nè vesùu mò'fis yè'e fana wo ye vesùwèŋ sè' ve'nə. Wo ye ve'nə ya bùu sə sənə nzeŋgòŋ nè riŋ də wù a tum vè mù sə nze anə. ²² Mù a fa wo sè nsàp kəkuk nè wù à fa mù nè, də ya wo ye cù mò'fis sè' co vesù. ²³ Mù nè ye sə ntəù wo, wù ye bwi yòsə ntəù mù ya wo pwe' ye cù mò'fis nè mò'fis. A ye ve'nə fana nzeŋgòŋ nè riŋ də wù a tum mù, nè riŋ sè' də wù dzəm bùu am yè'sə wèŋ sè' mvè'nè wù dzəm mù. ²⁴ Tè', bùu sè wù a fa mù yè'sə, mù dzəm də wo ye vesi wèŋ mvwe' sè' mù cu, ya ŋga wo ye kəkuk nè wù ànə fa mù ŋga wù ka nzeŋgòŋ nè ntògù nè. Wù à fa mù nsàp kəkuk ènə bùusè wù à dzəm mù. ²⁵ Tè' nè wu rərəŋ bə mandzəə yo pwe', nzeŋgòŋ nè ka wu riŋ, mù rì wu yàm laŋ. Bùu yo yè'e wèŋ rì sè' də wù a tum vè mù tsenə. ²⁶ Mù a gù wo, wo riŋ wu. Mù nè sə gù mali ve'nə ya wo tse' sè' nsàp dzədzəm nè wù a tse' bohòmù nè, ya ŋga mù nè ye sə ntəù wo anə sè'>>

18

Wo Ko Jisòs

(Mat. 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

¹ Jisòs ànə leŋ wes me pìriyà ye nè fana yì jəŋ ŋgàa fàak ye wèŋ bə yà'wèŋ to ndzəp mòk nè wo togè nà' də Kidròn, nè tesə lo mvwe' gadì mòk fa'nə. ² Judàs nè yì ànə seŋ Jisòs nè à rì məm̀vwe' ànə sè' bùusè Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ à sə kə be'ləgè fo'. ³ Fana Judàs nè jəŋ ŋgo sojàa bùu Rumà wèŋ nè ye bə ŋgàa kəkuk ndap Nwi nè ghaŋ sè' bùu Faràsi wèŋ à tum wo sə. Bùu yè'sə wèŋ à bwe' tse'

laàm bə kək wəŋ nduk, nə bəhə tse' lo bum dzè' sè'.

⁴ Wo à kə dzèŋ mwve' sè Jisòs à ye sə fana ŋga yi riŋ yusè yà'a nə gə bohòyi sə laŋ. Anə geŋ yi tesə təəŋ və mantombii yà'wèŋ, nə fek yà' də, <<Wèŋ sə ləp ndà?>> ⁵ Wo cep fəsə də, <<Vès sə ləp Jisòs nè mwve' lak Nazàre nà'a.>> Jisòs duk fa wo də, <<A mù.>> Anə ye yè'sə ŋga Judàs nè yi à sèŋ Jisòs nə tə kok sè' fo' bə yà'wèŋ. ⁶ Mvè'nè Jisòs à duk fa wo də, <<A mù>> sə fana bùu sə wèŋ sooŋ lo ma ŋkwèŋkwèŋ, nə coho gbù sə nze. ⁷ Yi fek fe'lə yà' sèmok də, <<Wèŋ sə ləp ndàle?>> Bùu sə wèŋ cep sè' ŋkuŋ də, <<Vès sə ləp Jisòs nè mwve' lak Nazàre.>> ⁸ Jisòs duk də, <<Mù tsè' weŋ fa' laŋ də a mù nə. A ye-a də wèŋ sə ləp mù fana wèŋ kà-a bùu yè'e wèŋ yumok gə, wèŋ me'rə wo lo yàwo sə.>> ⁹ Yi à cèp ve'nə ya yà'a ye megu sè' mvè'nè yi ànə cep də, <<Bùu sə wù a fa wo ndzə bohòmù yè'e pwe', nè mò'fis nə kà bisè ja'à.>>

¹⁰ Anə ye ve'nə fana Saimù Pità cok fis fèk ye mà mba'à, nə gbè' ci' mak fa moŋkwèŋ ŋkum ŋgà fa satikà' ntu'u ma zù sə nze. Liŋ moŋkwèŋ ànə à ye Malekù. ¹¹ Jisòs à yə ve'nə fana yi duk fa Pità nə də, <<Sòfəsə gesə fèk nə mà mba'à. Wù sə də mù kà ŋgə' nè Tè' am a fa mù də mù ye nà' nə yə à?>>

Wo Sak Jisòs Mù Kaŋsurù

(Mat. 26:57-65; Mak 14:53-72; Luk 22:54-71)

¹² Anə geŋ ŋkwà' ŋwè sojà nə kə jəŋ ŋgo sojà ye wèŋ, bə yà'wèŋ kə ko kiŋ Jisòs nə. Ŋgà tək mok sə mùmvwè' ndap Nwì nè ghaŋ nə à tesə wo sè'. ¹³ Wo à ko yi, nə jəŋ lo to yi ntòbohòAnàs. Anàs ènə à ye tè'ε ŋgwe Kayofàs. Kayofàs nə ànə ye ŋkum ŋgà fa satikà' bə

lùmŋgòn ànə yi. ¹⁴ Ŋwè nè yi à duk fa bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ də, a bəboŋ co ŋwè nè mò'fis kpù mənə tu bwiŋ pwe' nə, à ye sè' Kayofàs ènə.

Pità Bèŋ Jisòs

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Mvèk ànə à ye, Saimù Pità bə mofək Jisòs nəmòk à yù lòJisòs nə. Ŋkum ŋgàa fa satikà' nə à ri mofək Jisòs mòk nə fana yi me'rə nà', nà' ni lo mùmvwè' ntombi ye nə. ¹⁶ Pità à təəŋ mam ye mwve' ncùu ŋka' sə, nə kà fwa ni lò. Anə geŋ mofək Jisòs nè ŋgà fa satikà' ànə riŋ nà' nə kə ye mŋwà nè yi sə kək ncùu sə, bə nà' cep fana wo to nisə lo Pità sè' mbwa. ¹⁷ Mvè'nè wo à sə də wo ni lo fana mŋwà nè yi sə kək ncùu sə yi nə duk fa Pità də, <<Mù kwà' də wu mofək ŋgà' ànə mòk, kə ka'-ε?>> Pità cep fəsə fa nà' də, <<Hai', mù ka mòk yeŋ.>>

¹⁸ Anə ye ndzəm ànə ŋga mbuəp sə ko fana bwe fàak ŋgà fa satikà' bə ŋgàa kək ndap Nwì nè ghaŋ nə mok wèŋ fimsə mis, nə təəŋ fo' sə yuk. Fana Pità lo kə təəŋ sè' bə yà'wèŋ, nə sə yuk ye sè'.

¹⁹ Ŋkum ŋgà fa satikà' nè liŋ ye Anàs nà'a à fek Jisòs bum mok bə liŋ ŋgàa fàak nà' nə ye bə yusè nà' sə yə'rə fa bwiŋ sə. ²⁰ Jisòs də, <<Mù yə'rəgè bwiŋ jəja mùmvwè' ndap piriya nə ye mùmvwè' ndap Nwì nè ghaŋ nə, mwve' sè bùu Jus wèŋ kə tesgè tu. Mù kà yàm yumok mwve' səswihi cèp yuk. ²¹ Ye də wù sə fek fe'lə mù yè'sə bùu yà? To fek le bùu sə wo à yuk bum sə mù cèpgè sə, ya wo tsok fa wu wo. Wo riŋ wes bum sə mù cèpgè sə ve'ε làaŋ.>> ²² Jisòs ànə cep ve'nə fana dōgari mòk nè yi à ye fo' ləp sam yi bə bo mpaan. Yi də, <<Kàcò, yà'a mvè'nè wo

cèpgè bohòŋkum ngà fa satikà' ve'nə à?>> ²³ Jisòs duk fa nà' də, <<A ye-a də mù cèp bə jòn bwèrè də wù duk sè də mù sè cèp bə jòn. A ye-a nga yusè mù cèp sè mvək nə, wù ləp mu kə bùu yà?>> ²⁴ Anə geŋ Anəs tumsə lo Jisòs nə mvə'nə wo tasə tse' yi bə kwan bohòKayofàs nə yi sè' ŋkum ngà fa satikà' mòk.

²⁵ Saimù Pità nə à təəŋ, nə sə yuk mali mis sə fana wo duk fa yi də, <<Vès kwà' də wu lə mo ngà fàk ngà' ànə mòk kè ka'-ε?>> Pità dzeen də, <<Hai' kà mu yàm to.>> ²⁶ Mo ŋkwèŋ ŋkum ngà fa satikà' mòk, nə yi à ye moma ŋwè nə Pità anə gbè' tɪŋ mak yi ntu' nə cep ye sè'. Yi duk də, <<Mù tsəm də mù anə ye wu mu gadi bə lis am.>> ²⁷ Pità nə dzeen fe'lə sèmok fana ntomvəp to sè' ghà ànə.

Jisòs Tə Mantombii Palè

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ Mvəp à sə to nə zəzòŋ fana wo jəŋ fis Jisòs mvwe' ndap Kayofàs, bə yà'wèŋ lo mvwe' nto' Govə̀nònə yi mo lak Rumà. Bùu Jus wèŋ à ka yàwo mbwa ni bùusè wo à sə dzəm ŋgònòŋsə ni' awo rərəŋ ya wo kə zə ŋkàk pasobà àwo*. ²⁹ Anə geŋ Govə̀nòPalè nə kə tseŋ wo sə mbi, nə fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ ko vè ŋwè nè'e bùu yà?>> ³⁰ Wo duk fa nà' də, <<Anə ye-a də ŋwè ènə kà ŋwè nə bup yeŋ bwèrè də vès kà yi bohòwù fəŋ jə vè.>> ³¹ Palè nə duk fa wo də, <<Wenə wèŋ foho lo, wèŋ kə sak yi mvə'nə lùuk awèŋ sə duk weŋ.>> Wo duk fa yi də, <<Vès ka ŋàaŋ sè ŋgòsak nzak kpə bwìŋ tse'.>> ³² Mvə'nə wo à gù ve'nə fana yà' gu də Jisòs kpə

nsàp kpə nə yi à tsè' fa bwìŋ də yi nə kpə nà' nə.

³³ Palè à bwì foho ni lòmù nto', nə to Jisòs də nà'a və. Jisòs à vèə, yi fek nà' də, <<Wù də wu ŋkum bùu Jus è?>> ³⁴ Jisòs də, <<Yusè wù sè fek mu ye'sə tesə kok sə vèə wù kə a cùu bùu mok wèŋ nè?>> ³⁵ Palè duk fəsə fa nà' də, <<Wù yə mu co də mu ŋwèə Jus à? Ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə bùu yo wèŋ jə vè wu bohòmù fəŋ wo. Wù gù bupsə yà, tsok fa mu.>> ³⁶ Jisòs də, <<Gaŋ ŋkum sè yàm sə ka sè sə nzeŋgòŋ fəŋ yeŋ. Gaŋ yàm sə nə ye-a sè sə nze fəŋ, bwèrè də bwe fàak am wèŋ lù fa mu bùu Jus sə wèŋ də ya wo kà mu yumok gù.>> ³⁷ Palè nə fek nà' də, <<Wù sè də wu ŋkum è kèe yalè?>> Jisòs duk də, <<Njo nə mù à vè sə nzeŋgòŋ fəŋ bùu zeŋ nə mègù mò'fis də mu niŋtsok fa bwìŋ zìnə nə. Nà'a njo nə wo à dzə mu nə. ŋwè nə yi təəŋ-a ma nə zìnə nə fana yi nə yu'rə bohòmù mvə'nə mù sə cèep.>> ³⁸ Palè də, <<Zìnəə yu yà?>> Yi à duk wes ve'nə fana yi lokok, nə tesə lo sə mbi, nə kə tseŋ bùu Jus sè wo ca sə. Yi duk fa yà'wèŋ də, <<Mù ka yàm jòn nə ngà' ènə gù ye.>> ³⁹ Yi cep fe'lə mok sè' də, <<A bum lak awèŋ də ŋkàha pasobàa kə dzèŋgəə, mù fis me'rə fa weŋ ngà ndapndzəm mòk mò'fis. Ye də wèŋ dzəm də mu fis me'rə fa weŋ ŋkum bùu Jus nə à?>> ⁴⁰ Wo à yuk ve'nə, wo ke'ŋgùŋ duk nə bup də, <<Vès ka ŋwè ànə dzəm. Fis me'rə fa ves lə Bàrabà.>> Bàrabà ènə à ye ncoro' njə nə kpə bwìŋ.

19

* **18:28** 18:28 Bùu Jus wèŋ à tse' lùuk mok sè ŋgòjə ni' awo də wo rərəŋ mantombii Nwi fana wo kà mùmvwè' ndaap bù lakmvm sè ni bwèrè wo gu bupsə ni' awo sə, nə kà mandzè nə ŋgòkùksə Nwi tse'. Nà'a njo nə wo à ka mu nto' Palè ni nə.

Wo Sak Də Wo Zə Jisòs

(*Mat. 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25*)

¹ Anə ye ve'nə fana Palè gu wo jəŋ Jisòs nə, nə ləp nà'. ² Sojà wəŋ kə jəŋ ndik sə yà'a nǝnǝjàk, nə bak yà', nə tes fa Jisòs nə nà' mɔ tuhù co tàm ŋkum. Wo jəŋ cək mòk nə bəbaŋ, nə ni fa yi nà' co cək ŋkum. ³ Wo ye ŋgòvəhə bohòyi, nə sə cepsə nà' co ŋkum. Wo sə dɔhɔ də, <<Mbè ŋkum bùu Jus wəŋ.>> Wo ywi'lə yi, nə sə ləp yi bə bo.

⁴ Palè nə à tesə vè sə mbi mvwe' sə bùu Jus wəŋ cu sə sɛmɔk. Yi duk fa yà' də, <<Wèeŋ yeè, mɔ nə fis və ŋwə ènə sə mbi ya wèeŋ riŋ tse' də mɔ ka yàm yusə yi bupsə sə riŋ.>> ⁵ Anə geŋ Jisòs nə tesə tsoŋ ŋga yi ta tse' mali tàm nǝnǝjàk nə mɔ tuhù yi, nə ni tse' cək ŋkum nə sə'. Fana Palè nə duk fa wo də, <<Wèeŋ yeè, yi nè'.>> ⁶ Ngàa fa satikà' sə ghaŋ bə dògariì sə mɔmvwe' ndap Nwi sə wəŋ à yə yi fana wo ke'ŋgùŋ, nə sə duk də, <<Wèeŋ te'lə yi mɔ ntəəŋ. Wèeŋ te'lə yi mɔ ntəəŋ.>> Palè nə duk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ lo-a, nə kə te'lə yi wəŋ. Bohòmɔ yàm, mɔ ka yàm bɔp nə yi gùu ye lok.>> ⁷ Bùu Jus sə wəŋ duk də, <<A ye-a bə mandzə ləuk avès fana ŋwə ènə nə kpɔ megu kpɔ bùusə yi sə jə ni' ye də yi mo Nwi.>> ⁸ Palè nə à yuk ve'nə fana wɔə ko yi ve'ɛ wùriŋ. ⁹ Yi bwi foho və kə ni lo fe'lə mɔ nto' anə bə Jisòs sɛmɔk, nə fek nà' də, <<Wù vè yè'sə ma fò?>> Jisòs nə kà cù mùk. ¹⁰ Palè nə fek nà' də, <<Mɔ sə cèep, wù kà cèp à? Wù ka riŋ də mɔ tse' ŋàaŋ sə ŋgòmè'rə wu, wù lo, nə tse' bwi ŋàaŋ sə co mɔ te'lə wu mɔ ntəəŋ sə' riŋ à?>> ¹¹ Jisòs duk fa nà' də, <<Fa wu ŋàaŋ yà'sə Nwi. Anə ka-a ve'nə yeŋ bwèrɛ də wù kà ŋaŋ mɔ tuhù mɔ tse' to.

ŋwə nè yi jə vè mɔ, nə kə fa ndzə bohòwù nə gù ghak bɔp yi.>>

¹² Palè ànə yuk ncèp ènə fana yi lap mandzə co yi me'rə Jisòs nə lə. Megu kə də bùu Jus sə wəŋ sə fuŋ mali fo' də, <<A ye-a ŋga wù me'rə ŋwə ènə fana ye də wù ka mok ŋge' Kaisà, ŋkum nə ghaŋ nè yi tse' vesùwəŋ yi mvwe' lak Rumà nà'a yeŋ. Busə wù riŋ də ŋwə nè yi sə jə-a ni' ye co ŋkum fana ye də yi sə nəŋ fa ŋkum Kaisà kù mɔ tuhù.>> ¹³ Palè nə ànə yuk ncèp ènə fana yi kə fis və Jisòs nə sə mbi, nə ca kok cum mɔmvwe' kapràak ye. Wo à sə to mvwe' kapràak sə də, <<Mbàndap lis.>> Wo to fo' bə ncèep lak bùu Hibrù wəŋ də, Gábàtə. ¹⁴ Bum ye'sə ànə sə ye ye'sə ŋga a nùmbu nè ŋga ndzəm seŋ tsoŋ fana ye dzə. Mvək ànə a ye sə' ŋga a mvək ŋkàha Pasobà. À sə kuəp lòco marəŋ fana Palè nə duk fa bùu sə wəŋ də, <<Wèeŋ ja'a ŋkum awəŋ nə nè'.>> ¹⁵ Wo ke'ŋgùŋ də, <<Jəŋ gesə lo yi fo'. Yi kpɔ megu kpɔ. Wèeŋ kə te'lə yi mɔ ntəəŋ.>> Palè nə fek wo də, <<Mɔ te'lə ŋkum awəŋ nə mɔ ntəəŋ nà?>> Ngàa fa satikà' sə ghaŋ wəŋ sə à duk yəwo də, <<Vès rì mègù yàvès ŋkum Kaisà yiyi.>> ¹⁶ Yà'a yusə yà' à gùu fana Palè me'rə fa wo Jisòs də wo te'lə nà' mɔ ntəəŋ.

Wo Te'lə Jisòs Mɔ Ntəəŋ

(*Mat. 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43*)

Fana sojàa sə wəŋ jəŋ lo Jisòs nə. ¹⁷ Yi à bək tse' ntəəŋ ye yi mɔ ŋkambəhə yi bə tu ye fana bə sojàa sə wəŋ tesə mɔ ntòlak anə, nə lo kə dzeŋ mvwe' mok sə wo togə fo' də, Nzàə tu bwìŋ. Wo to fo' bə ncèep lak bùu Hibrù wəŋ də, <<Gòrigotà.>> ¹⁸ Yà'a mvwe' sə sojàa sə wəŋ à te'lə yi sə. Wo à te'lə yi bə bùu mok wəŋ bwìŋ

ba. Mòk ye bo ma màk, mòk ye ye bo ma ñkwip, Jisòs nè tæŋ ye mutsøtsø'rè. ¹⁹ Palè ànə com naan̄ yak yumok mu tu ntəŋ anə. Yi à còm də, JISÒS NÈ MVWE' LAK NAZÀRE, ñkum BÙU JUS WÈŊ. ²⁰ Wo à còm yà' bə ncèep lak zəzok tɛ'. Mòk à ye ncèep lak Hibru, mòk Rumà nè ye Gris. Bùu Jus wèŋ a ta yusè wo à còm naan̄ sə vɛ'ɛ bwìŋ ñkùuŋntɛŋ, bùusè mvwe' sè wo ànə tɛ'lə yi sə à kəp lòmü ntólak. ²¹ Ngàa fa satikà'a bùu Jus sə wèŋ à yə fana wo kə duk fa Palè nè də nà'a kà də <<Nè'e Ñkum bùu Jus wèŋ>> còm. Wo də nà'a com lɛ də, <<Ñwè ènə duk yi də yi ñkum bùu Jus wèŋ.>> ²² Palè nè duk wo də, <<Yusè mü còm yà' laŋ, ye də yà' mè vɛ'nə.>>

²³ Ghà nè sojàa sə wèŋ à tɛ'lə wes yi mü ntəŋ anə fana wo jəŋ cəək ye sə, nə gapsə yà' bəp kwè, sojàa sə jəŋ mò'fis, mò'fis. A bwehe cu mēgù mok sàro ye, nè nà' à ye lònŋon̄, nè kà cù mvwe' sè wo à tɛ' tɛ'lə tse'. ²⁴ Anə geŋ wo duk də, <<Vesùwèŋ kà nà' sàrè bupsè. A təm bəŋ fo' ya a riŋ ñwè nè yi nə zü nà'.>> Yè'sə ànə sə ye vɛ'nə fana yà' megu mvè'nə wo ànə com yà' ndzənə ñwàk Nwì sə. Wo ànə com nja də,

Wo a jə cəək am, nə gapsə jəŋ yà',
nə sə təm bəŋ
də ya wo ye ñwè nè yi nə jəŋ cək
àm mòk.

Yà'a mvè'nə sojàa sə wèŋ à gù sə.

²⁵ Bùu sè wo à təŋ kəp lòmü mvwe' ntəŋ sè wo à tɛ'lə Jisòs mbwa sə à ye ma Jisòs nè bə moma ma ye nə nè ñwàŋwè. Mòk à ye fe'lə fo' Mèri nè yi ñgwe Klopà bə Mèri nè mvwe' lak Mádalinà nà'a. ²⁶ Jisòs ànə ye ma ye bə mofàk ye nə yi à sə dzəmgè nà' wùriŋ nè mvè'nə wo tə kok fo' fana yi duk fa ma ye nə də, <<Màmi, kàk mo yòo nà'.>>

²⁷ Nə bùu duk fa mofàk ye nə sè' də, <<Kùk ma yoo nà'.>> Ye jəŋ mvèk ànə, mofàk ye nə à jə lòma Jisòs, nə sə kə cum mok bə nà'.

Jisòs Kpɛ

(Mat. 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Yà'sə à mée, Jisòs riŋ də fàak ye mè mok sə laŋ fana yi duk də, <<Ñjè ndzəp sə ya mü.>> Yi ànə cəp yè'sə də ya yusè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə Ñwàk Nwì sə bùuŋ və zinə. ²⁹ Anə ye ñga ñgàp mòk à ye fo' bə rùuk sə cəcəp ca. Fana wo jəŋ kùsa, nə tsəp gesə sənə rùuk sə, nə tse' gesə nà' bə ntatü kə cùhu Jisòs anə. ³⁰ Jisòs à no yà' fana yi duk də, <<Yà' mè mok laŋ.>> Fana yi zəm tsoŋ tu ye sə nze, nə fis me'rə yòŋsə ye.

³¹ Numbu ànə à ye numbu nè wo à sə fùhu də ndzəm seŋ tsə fana ye dzə. Wo à ka dzəm də numbu dzəə ye ñga vèŋ bwìŋ kə mü ntəŋ dzəm. Dzə ànə à ye sè' nè ghan̄ wùriŋ. Fana bùu Jus sə wèŋ kə fek Palè də nà'a fa wo mandzə ya wo kə dzəp kù'rə vəp bùu sè wo tɛ'lə yà'wèŋ sə ya yà'wèŋ kpɛ toho ñga wo kə tuuŋ. ³² Anə geŋ sojàa sə wèŋ lo kə dzəp kù'rə nè mò'fis, nè kə kù'rə nè ba, wo sè wo à tɛ'lə wo bə Jisòs wèŋ sə. ³³ Wo à kə dzəŋ bohòJisòs fana wo ye ñga yi kpɛ ye sə laŋ, wo me'rə yi, nə kà kùu ye sə mok dzəp kù'rə. ³⁴ Sojà mòk à jə kòŋ ye, nə sop Jisòs bə zeŋ fà nca mvàa vaa. Nduəm bə ndzəp caŋ tesə tsoŋ fo'.

³⁵ Ñwè nè yi à yə bum yè'sə bə lis mvè'nə yà' ànə ye nə, sə tsè' yè'sə yi. Yi sə cəp zinə, nə riŋ də yi sə cəp yusè yà' ànə ye vɛ'nə. Yi sə tsòho fa wəŋ bum yè'sə də ya wèŋ dzəm yàwèŋ sè'. ³⁶ Bum yè'sə à sə ye vɛ'nə ya yà'a kə bùuŋ və megu mvè'nə wo ànə com ndzənə ñwàk Nwì sə. Wo à

còm dè, <<Wo nè kà vèp ye nè mò'fis kúp.>> ³⁷ Wo à còm mok mvwe' mòk nja sè' dè, <<Bwiiṅ nè ye ṅwè nè wo à sòp yi nè.>>

Wo Tuuṅ Jisòs

(*Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56*)

³⁸ Yà'sè à mèe, fana ṅwè nèmòk nè wo à sè togè yi dè Jòsep à vè kè ye Palè, nè lèṅ nà' dè yi kè jèṅ vèṅ Jisòs nè. Palè à dzəm, fana yi lo, nè kè jèṅ nà'. Lìṅ lak Jòsep ènè à ye dè Arimàtayà. Yi ànè ye sè' ṅwè nè yi à yù mandzè Jisòs, nè sè swihi, swihi bùusè yi à sè wèp bùu Jus wèṅ. ³⁹ Nìkòdemù nè yi ànè kè tseṅ noon Jisòs fa' ndzəmè nà'a à ye sè' bə Jòsep nè bəbè'. Yi à kè jə vè nsàap ncəəp mok sè wo to yà' dè, <<Me>> bə mòk dè, <<Alò>> wèṅ nduk. Ncəəp sè à rwì' dzèṅ co kilù hum tàn vè'e. ⁴⁰ Wo à jə vèṅ ni' Jisòs nè, nè lim gesə ndzənə cək bə ncəəp sè wèṅ, bùusè yà'a mvè'nè bùu Jus wèṅ tuuṅgè bwiiṅ vè'nə. ⁴¹ Mvwe' sè wo à tɛ'lə Jisòs mu ntəəṅ sè, gadi mòk à kəəp kok fo'. Sè à ye mu gadi anə sè wo à ka ṅwè nèmòk ca ntòtuuṅ yuk. ⁴² Anə ye dè nùmbu ànə à ye nùmbu nè wo sè fàhḥu dè ndzəm seṅ tsoṅ fana ye dzè fana wo caṅ tuuṅ gesə Jisòs nè mok fa'nə bùusè mvwe' sè à ye mvwe' jəjo.

20

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpɛ

(*Mat. 28:1-10; Mak 16:1-11; Luk 24:1-12*)

¹ Nùmbu nè tɛ' à ye ṅga a nù Sondè, nè zəzòṅ ṅga cu ntòjàrə jàrə fana Mèri nè mvwe' lak Màdalà à lòkok, nè lo mvwe' sèe sè. A kè dzèṅ fo', yi ye ṅga wo dzərə fis gesə ma lis nè wo à lok ncùu sèe sè bə zeṅ nè laṅ. ² Yi caṅ bwi foho lo, nè kè tseṅ Saimù Pità bə mo fàk Jisòs nè Jisòs à sè

dzəmḡè yi wùriṅ nè, fana yi tsok yà' dè, <<Wo fis gesə lòvèṅ ni' Tà nè sè mvwe' sèe sè wo a tuuṅ yi ca sè laṅ. Vès ka mvwe' sè wo jə lòyi sè mok riṅ.>> ³ Pità bə mo fàk mòk nè caṅ lo mvwe' sèe sè. ⁴ Mo fàk mòk nè caṅ ghak Pità, nè lo ye mantombi kə dzeṅ mvwe' sèe sè. ⁵ Yi à kè bùhḥu, nè kək gesə sənə sèe sè. Yi ye meḡ cəək sè wo à lim vèṅ Jisòs bə zeṅ sè, nè kà ca ni lò. ⁶ Anə geṅ Saimù Pità nè yi à sè bə' vè nà' nè à kè dzèṅ ye. Yi ca ni lo sè mvwe' sèe sè jwaṅ. Yi ye cəək sè wo à tuuṅ nà' bə zeṅ sè ṅga yà' nòca. ⁷ Yi ye cək nè wo à lim tu Jisòs bə zeṅ nè ṅga wo lim benə nà' pwe', nà' noon ca zok. ⁸ Fana mo fàk mòk nè yi à kè dzèṅ to fo' yi nè ni lo ca sè'. Yi ye, nè dzəm dè Jisòs nè lòkok laṅ. ⁹ A kè dzèṅ haan mvèk ànə ṅga wo ka bə ncèp nè wo à còm nà' ndzənə ṅwàk Nwì dè Jisòs nè kpɛ, nè lòkok nà'a ntòrɛɛṅ.

¹⁰ Anə geṅ ṅgaa fàak Jisòs yà'sè wèṅ bwi foho lo lak. ¹¹ Mèri à bwi vè mvwe' sèe sè, nè kə təəṅ fo' sè mbiṅ, nè sè waṅ. Yi ànə sè waṅ fana yi bùhḥu tsoṅ, nè kək gesə lo sənə sèe sè. ¹² Yi ye masinjaa Nwì ba ṅga wo nitse' cəək sè fəfop pup pup. Wo à cu mvwe' sè wo ànə noṅsə vèṅ ni' Jisòs fo' sè. Mòk à cu mvwe' sè tu Jisòs à ye fana mòk cum mvwe' sè kùu ye ànə ye sè. ¹³ Wo fek yi dè, <<Wù sè wa yà, màmi?>> Yi duk fa yà' dè, <<Wo jə lòTà àm. Mù ka mvwe' sè wo kə nòṅsə yi sè riṅ.>>

¹⁴ Yi ànə cep wes vè'nə fana yi bùuṅ, nè ye Jisòs ṅga nà' tə kok fo' fana yi kà nà' rì. ¹⁵ Jisòs nè fek yi sè' dè, <<Wù sè wa yà màmi? Wù sè ləp ndà?>> A ḡù bohòMèri nè co nà'nə ṅwè nè yi sè kək gadi nè fo' nè yi fana Mèri nè duk fa nà' dè, <<Tè'mòk, a ye-a ṅga wù jə lòyi wù fana

wù kə niŋ fa mɔ mvwe' sə, ya mɔ kə jəŋ yi.>> ¹⁶ Jisòs nə to nà' bə liŋ də, <<Mèri.>> Mèri bəŋ, nə cep fa nà' bə ncèep lak Hibru wèŋ duk də, <<Ràboni.>> Ncèp nè də Ràboni ànə yà'sə də, <<Cicà àm.>> ¹⁷ Jisòs duk fa nà' də, <<Kà mɔ koho tse' būsè mɔ ka mɔ bohòTè' am ntòlo. Dù lo, nə kə tsok fa bwema am wèŋ də mɔ tə lèlòmɔ la'à Tè' am, nə yi sè' Tè' àwèŋ nə. A yi nè yi Nwi àm, yi sè' Nwi àwèŋ pwe'>>

¹⁸ Mèri nə à lòo, nə kə tsok fa ngàa fàak nà' sə wèŋ də yi yə Tà Jisòs laŋ. Yi à tsòho fa wo yusə nà' à cèp bohòyi sə pwe'fo'.

Jisòs Nitsə' Fa Ngàa Fàak Ye Wèŋ Ni' Ye

(Mat. 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ A kə dzèŋ nùmbu ànə, nə nteŋ à yèto ànə nga a nconum, ngàa fàak Jisòs sə wèŋ kə be'lə cum mɔmvwe' ndap mòk mvwe' mò'fis. Wo ànə lok ncù būsè wo à sə wəp bəŋ jus wèŋ. Wo də wo kək à, nga Jisòs nə tə nè' mɔtsətsə'rə wo anə. Yi cepsə yà' də, <<Fifi ye bohòwèŋ lòoŋ.>>

²⁰ Jisòs ànə cep wes ve'nə fana yi niŋtsok fa wo bo ye bə ncanmvàaŋ ye. Ngàa fàak ye sə à yə Tà nə, wo kwa ve'ε wù kà fù'.

²¹ Jisòs nə duk fe'lə fa yà' səmok də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>> Nə duk mok sè' də, <<Mvə'nə Tè' am à tum mɔ, mɔ sə tumsə lòwèŋ sè' ve'nə.>> ²² Anə geŋ yi yon̄sə fa yà'wèŋ yon̄sə, nə duk də, <<Wèeŋ jəŋ, mɔ yon̄sə fa weŋ Yon̄sə nè Rərəŋ. ²³ Ye də a ye-a nga wèŋ swi fa ŋwə nəmòk bəp ye fana Nwii nə swi fa ŋgəŋgàŋ sè'. A ye-a nga wèŋ ka də wèŋ swi fa yi bəp ye nə duk, fana Nwii nə kə ŋgəŋgàŋ sè' swi fa.>>

Jisòs Yəəŋ BohòTomos

²⁴ Ghà nè Jisòs ànə kə tseŋ me ngàa fàak ye wèŋ fa' yà'a à ye nga Tomos nə wo togè yi mok də mofes nà'a ka ye fo' yeŋ. Yi ànə ye mòk mɔŋgorè wo sè hum-ncòp-ba sə. ²⁵ Tomos nə à vè maŋkwèŋ fana wo tsok fa yi də, <<Vès yə Tà àvès nə laŋ.>> Tomos nə duk ye də, <<A ye-a nga mɔ ka mvwe' mbeŋ sè wo à ta yi luwa yà'a ye nə kà bə ndubo àm jweŋ, nə kà bo am mvwe' sè wo à sòp yi fə ncanvàa yà'a sògèsè, ye də mɔ nə kà yàm də a zinə dzəm yuk.>>

²⁶ A kə cə nùumbu fwame' fana ngàa fàak Jisòs sə kə benə fe'lə mɔ nda'à səmok. A ye mok nga Tomos nə fo' bə yà'wèŋ. Wo ànə lok ncùu sə lo'o fana wo ye nga Jisòs nə tə cə mɔtsətsə'rəə wo səmok. Yi cepsə yà' də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>> ²⁷ Yi duk fa Tomos də, <<Jweŋ ja'a yòo bo am è. Jəŋ bo yo, nə jweŋ ja'a mvwe' nè fə ncanmvàaŋ mɔ nə è. Kà də wu sə mərə fe'lə mok duk, dzəm le mok dzəmə.>> ²⁸ Tomos duk fa nà' də, <<Tà àm, nə ye Nwi àm.>> ²⁹ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù dzəəm nə nga'a būsè wù yə mɔ bə lis yo. Anə ye rəŋsi bohòbùu sè wo ka bə lis ntòye, nə dzəm yà'>>

Njo Nè Wo à Còm Nwàk Enə Bùu Zeŋ Nə

³⁰ Jisòs à gùhu maŋgəŋgèeŋ mok mɔ lisè ngàa fàak ye sə wèŋ wùriŋ. Wo à ka yà'sə ndzənə ŋwàk nè'e com gesə. ³¹ Bum sè wo a còm yà' yè'e, wo à còm də ya wèŋ dzəm də Jisòs Nkum nga gèm bwìŋ nè yi mo Nwi nə. Wèeŋ dzəm bohòyi ve'nə fana wèŋ tse' lùŋ nè zinə nè nà'a bə liŋ ye nə.

21

Jisòs Nitsə' Ni' Ye BohòŊgàa Fàak Ye Wèŋ Bwìŋ Sàmba

¹ Mvək nəmòk à ye sè' nè Jisòs ànə niŋ ni' ye bohòŋgaa fàak ye mok wèŋ ŋa wo mvwe' tèm Tiberiyà. Yè'e mvè'nè yà' ànə ye sè. ² Nùmbu mòk à ye ŋa Saimù Pità cu mvwe' mò'fis bə Tomos nè wo togè yi mok də mofes, bə Nàtaniyà nè yi à vè mvwe' lak Kanà nè mvwe' nzenğon Galili. Bwe Zebèdi à ye fo' ba, nə ye mok wèŋ sè' bwiŋ ba. ³ Saimù Pità à duk fa wo də, <<Mù sè løyu am mvwe' fu'fuk.>> Wo duk bwi yàwo sè' də, <<Vès dzəm ŋgòlòvesùwèŋ bəbè'.>> Fana wo tesə lo kə ni ŋwes mok, nə lo. Wo à fuk nòon tsə ciŋ, ciŋ, nə kà yumok ko.

⁴ Tsok à reŋ ŋa nùm sè də yi bap kok fana Jisòs nə tesə təəŋ ndzə ŋgə ndzəp anə. Wo kà ri də a yi nə rì. ⁵ Jisòs nə fek gesə yà' də, <<Ŋgàta, wèŋ ko yumok à?>> Wo də, <<Hai'.>> ⁶ Yi duk fa yà' də, <<Wèeŋ jəŋ-a ram sè nə mak tsoŋ gesə-a yà' bo ma zə, ŋgə ŋwes nə fa'a è. Wèeŋ nə ko fuk fo'.>> Fana wo mak gesə ma nè yi duk nə. Fuk ni ca nsàp nè à ghak wo ŋgòsè fəsə vè ram sè sè ŋwesə anə. ⁷ Mofàk Jisòs nè yi à sè dzəmgè nà' wùriŋ nə à duk fa Pità də, <<Nà'nə Tà.>> Pità ànə yuk ve'nə fana yi te' ni cəək ye bùusè à ye ŋa yi a fweŋ cəək ye sè də ya yi gə fàk. Anə geŋ yi li ni sè ndzəpə anə, nə lo kə ye Jisòs. ⁸ Bwe ye mok sè wèŋ à cu mali sè ŋwesə anə. Wo sè vè sè', nə sè soŋ vè ram nə ŋa nà' rwiŋ bə fuk ca wùriŋ. Mvwe' sè wo à ye sè, ŋgòkə dzèŋ mɯ mfèŋ à ka səsap sè' yeŋ. Yà' à ye megu co mità ŋkù mò'fis.

⁹ Wo à kè tesə mɯ mfèŋ fana wo ye ŋa mis sè kə bə fuk ca nə ye bə brəd sè'. ¹⁰ Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ fis jə və fuk mok sè wèŋ ko sè fən.>> ¹¹ Saimù Pità à bwi lòm mvwe' ŋwes nə səmok. Yi soŋ fis vè ram nə mɯ mfèŋ. Fuk sè

ghan à rwiŋ ca ve'ε hip. Yà' à ye pwe' ŋkù mò'fis bə fuk hum tən-ncòp-te'. Fuk sè à ye ca ŋkù ve'nə, ram nə kà sè' sàhà. ¹² Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ və kə zə.>> Fana wo və. Mutsətsə'rəə bwe ye sə pwe', ŋwè nè mò'fis co yi ban ntəm, nə fek-a nà' də, <<Wu yè'sə ndà?>> à ka ye lok. Wo à rì də a Tà nə. ¹³ Jisòs à kè jə brəd nə, nə bə'rə gapsə fa wo bə fuk sè sè'. ¹⁴ Ghà nè Jisòs à lòkok mvwe' kpu fana nè'e nè kè' te' mvè'nè yi à niŋ fa ni' ye bohòŋgaa fàak ye wèŋ.

Jisòs Cèp BohòPità

¹⁵ Wo ànə zə wes fana Jisòs nə fek Pità də, <<Saimù mo Jon, wù dzəm mɯ bə ntəm yòpwe' nə casə yè'e pwe' à?>> Pità də, <<Ŋ, Tà, wù rì də mù dzəm wu.>> Yi duk fa nà' də, <<A ye-a də wù dzəm mɯ fana wu sè kuk fa mɯ lis bə bwe nsùŋgaan am.>> ¹⁶ Jisòs cèp fe'lə bohòPità nə, nè kè' ba də, <<Saimù mo Jon, wù dzəm mɯ bə ntəm yòpwe' à?>> Yi duk fəsə fa nà' səmok də, <<Ŋ, Tà, wù rì də mù dzəm wu.>> Yi duk fa nà' səmok də, <<Sə gùmsə fa-a mɯ nsùŋgaan am.>> ¹⁷ Mok nè kè' te', yi fek nà' səmok də, <<Saimù mo Jon, wù dzəm mɯ à?>> Ntəm bup Pità, bùusè nà' fek fis yi nè kè' te' də, <<Wù dzəm mɯ à?>> Pità nə duk fa nà' də, <<Tà, wù rì bum pwe'. Wù rì də mù dzəm wu.>> Jisòs duk fa nà' də, <<Kuk fa-a mɯ lis bə nsùŋgaan am.>> ¹⁸ Yi cèp fe'lə fa nà' sè' də, <<Mɯ tsok fa wu ŋkəm ncèp duk də, à ye to ŋa wu ntòwà'ŋwè, wù sè kiŋsə ni' yò, nə sè lo yuyo mvwe' sè wù dzəm. Wu rèŋ ntsəm' mòk fana wù saŋ bo yo, ŋwè nè zok kiŋsə wu, nə bək jə lo wu mvwe' sè wù ka dzəm.>> ¹⁹ Jisòs à cèp yè'sə ŋgòni'tsè' fa Pità nsàp kpu nè nà'a nə kə kpu ŋgògù liŋ Nwii ye kəkuk. Yi à cèp wes ve'nə fana yi duk fa nà' də, <<Yun və mɯ.>>

²⁰ Pità à bùuη kùk, nə ye mo fàk Jisòs nə Jisòs à sə dzəm nà' wùriη nə nga nà' sə be' vè wo sè'. A ye sè' yi nə yi ànə yəhə naaη lo Jisòs fa' mɯ ni'ì nga wo sə zɯ beη, nə fek nà' də, <<Tà, ηwè nə yi nə seη wu nə ndà lɛ>> nà'a. ²¹ Pità ànə ye nà' fana yi fek Jisòs də, <<Tà, ηwè nè'e ye-ε?>> ²² Jisòs duk fa fəsə nà' də, <<A ye-a nga mù də yi cum fo' ηwəm tətè mù bwi və nùu, nzak nǝye fo' yà? Be' vè mɯ yòfɛη ntèn.>> ²³ Anə geη bùu ye wèη ye ηgòcèp lòkɛ' də Jisòs duk də ηgà fàk ye nè'e nə kà kɸɯ yuk. Megu də Jisòs à ka də nà'a nə kà kɸɯ duk. Yi à duk də, nga ni' ye bò-a yi də nà'a cum fo' ηwəm tətè yi kə bwi və, nzak nà' ye fo' yà lɛ?

Ncèp Nə Nà' Lèsə

²⁴ Vès rì də mo fàk nə Jisòs à cèp bum yè'sə bə liη ye nə sə tsè' faà nə weη yà' yi. Yi à còm ηwàk ènə sè' yi. Vès rì sè' də yusə yi cèp sə zìnə. ²⁵ Bum mok cu sè Jisòs à gù yà', yà'a vɛ'ɛ wùriη. Wo à còm gèsə-a yà' ndzənə ηwàk mò'fis, mò'fis làaη, bwèrɛ kàmòk ηwàha sə yam casə nzeηgònə nè'e pwe'.

Nwàk Fàak Ngàa Ntum Jisòs

Tu ncèp nè ghanj nè njwàk ènè sè cèep nè, a mùmchè'nè Yòhnsè nè Rørenj nè à gù bùm sè wo à be'lòto Jisòs wèj fana wo tsoho sesè lo Ntirè nè Bèboj nè mvwe' lak Jòrosalèm bə Jùdiyà bə Sàmariyà nè ye mvwe' sè nzenjgòn nè kè lèsə pwe'fo' (tañ 1:8).

Yumòk nè gùgùj bə njwàk ènè a fàak Yòhnsè nè Rørenj nè. Nà' à vè nùmbu Pentekòs bohòbùm sè wo à dzəm Jisòs sè mvwe' lak Jòrosalèm. Ye jəj nùmbu ànə yi à sə gùnsə cos nè.

Aco wo gapsə njwàk ènè bòp tɛ': Bwiñ à yèto ngòtsòho Ntirè Nè Bèboj nè mɛ Jòrosalèm (tañ mbùp 2:1-8:3), Ntirè Nè Bèboj nè à sèhe lòmuvwe' lak Jùdiyà bə Sàmariyà wèj (tañ mbùp 8:4-12:25), Pol à yèto ngòtsòho lòmuvwe' lak mok zəzok tɛ kə dzenj mvwe' lak Rumà (tañ mbùp 13-28). Mùmchè'nè Ntirè Nè Bèboj nè à kè dzèj bohòbù lakmum wèj sè' fana yà' rɛɛj də nà' ànə ka ngòye mègù nè bùm Jus wèj yej.

¹ Nge' àm Tiyofilò, njwàk nè mù à còm to fa wu mantombi nà'a, mù à còm tsè' fa wu nja bum sè Jisòs ànə yeto ngògùm, nè sə yə'rə fa bwiñ, ² tètè kə dzenj nùmbu nè yi à lòmabu. Yi à sè lòo nga Yòhnsè nè Rørenj nè à gù yi, yi tsok nonjə fa bùm ye sè yi à cokfis yà' ngòye ngàa ntum ye sə, bum sè wo nè sə gù. ³ Mvəsè yi à lòkok mvwe' kpɛ, yi à niñtsè' ni' ye bohòbùm ye sè wèj mənə nùmbu hum kwè. Yi à niñtsè' ni' ye nè kè' nkəuñntèj nsàp nè co məmərè kà ye də yi lòkok laj mok ye fe'lə. Wo à yə yi, bə yà' wèj cep cù, nè sə taanj nzak ganj nkum Nwì. ⁴ Bə yà' wèj à cu

bəbɛ' fana, yi tsok fa wo duk də, <<Kà də wèej me'rə Jòrosalèm fɛɛj duk, wèej cum tək tse' yusè Tè' à kà' fa wèj. A zəj sè mù à tsè' wèj yà'a. ⁵ Jon à bəptəsə bwiñ bə ndzəp, fana a nè kà nùmbu nkəuñ dzenj fe'lə nga wo bəptəsə wèj mok bə Yòhnsè nè Rørenj nè.>>

Jisòs LòMubu

(Mat. 27:3-10; Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁶ Ghà nè bùm ye sə à kə be'lə bə Jisòs mvwe' mò'fis, fana wo fek yi duk də, <<Tà, wu nè fa fəsə njənj sə ghà nè'nə bohòbùm Izùre ya vès tse' lak sə ves à?>>

⁷ Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Yà'sə ka nzak njəwèj ngòrì bə zəj yej. Tè' nè tse' njənj yà' sə yi. Yi nonjəgè mvək yi yiiyi. ⁸ Yusè də wèej nè tse' njənj ghà nè Yòhnsè nè Rørenj nè və bohòwèj, fana wèej nè ye ngàa təej ma nè njəm, nè sə tsoho lo ncèp àm mvwe' lak Jòrosalèm, nè ye Jùdiyà bə Sàmariyà pwe', nè kə dzenj mvwe' sè nzenjgòn nè lèsə.>>

⁹ Yi ànə cep mesə ve'nə fana, yi lo mabu nga wo sə yə yi, fana mbàk kə lok yi, wo kà yi mok yə fe'lə. ¹⁰ Mvəsè wo à sə kək gèsə lòmali mabu mvəsè yi lòbisə, fana bùm səmok bwiñ ba, sè wo à nitse' cəək sè fəfop à kə tesə təej ngɛ ni'i wo. ¹¹ Bùm yè'sə fek wo duk də, <<Wèj bùm Galili, njo nè wèj tə fɛɛj, nè sə kək gesə lo mabu ve'nə yà? Jisòs nè yi me'rə wèj, nè lònə mabu nè'nə, yi nè kə bwiñ vè sè' mvəsè wèj yə yi lòyà'sə.>>

¹² Anə ye ve'nə, fana wo me'rə mvwe' nda Olip nè, nè bwi lo Jòrosalèm. Aco kilomètə mò'fis. ¹³ A kə dzèj Jòrosalèm, wo ca kok lo mùmuvwe' rum ndap nè wo cugè mbwa nè. A sə cu fo' Pità bə Jon, Jem bə Andrù, Filip bə Tomos, Bətòlomì bə Mətiyò, Jem

mo Afòs bə Saimù nè wo togè yi də Zilò, nè ye Judàs mo Jem. ¹⁴ Ghà yà lònŋ wo sə tse' tsətsərè nè mò'fis, nè fa ntum awo ngòsə gùhù piriya. Wo à ye fo' bə bèba wèŋ sà', mòk à ye Mèri ma Jisòs bə bwema Jisòs sè mbəmbam wèŋ.

Màtiyàs Jə Kùu Judàs

¹⁵ Nùumbu mok à càa, nga wo sə cu kwe' fana bùu sè wo à dzəm Jisòs à ye fo' co ŋkù mò'fis bə bwiŋ hum ba. Fana Pità lokok təŋŋ mʉtsə, nè cep duk də, ¹⁶ <<Bwema am wèŋ, ŋwàk Nwii nè ye tsoŋ zinə mvəsə Yòŋsə nè Rəreŋ ànə cep casə mʉ cùhù David, sə kum liŋ Judàs, nè yi à ni tsə' fa bùu sè wo à ko Jisòs mandzè nà'a. ¹⁷ Yi Judàs à ye ŋwə àvès mòk nè wo ànə swekfis yi, nè fa yi fàk mʉŋgorè vès anə.>> ¹⁸ (Yi à kə ywi nze bə mbàam sè yi à gù bʉp, nè tse' yà'. Nə ləŋ kpʉ ye bə zeŋ, nè gbʉ vehe, nto ye tesə. ¹⁹ Bùu sè mvwe' lak Jòrosalèm à yuk bə zeŋ pwe', nè to mʉmvwe' nè də Akédamà. A yà'a bə ncèep lak awo də, nze nduəm.) ²⁰ <<Yà'a yəyərè bə yusə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Sàam də, <Wèeŋ me'rə ndap ye noonŋ to, ŋwə nəmòok kà mbwa cu.> Wo à còm sè' də, <Ŋwə nəmòk nè jəŋ fàak sè yi à sə gùu sə.>

²¹ Nə yeè nè də mòok nè ye tsoŋ mò'fis nè yi nè be'lə vesùwèŋ. Ŋwə ènə nè ye ŋwə nè yi a sə yegə vesiwèŋ ghà yà lònŋ nè Tà Jisòs à sə gihi ke' tsətsəŋ bə kəkək mʉtsətsərèə vès, ²² ye jəŋ ghà nè Jon à bàptəsə yi, nè kə dzeŋ nùumbu nè yi à mè'rə ves, nè lo mʉbu. Vesiwèeŋ nè sə tsoho ke' fa bwiŋ mvəsə yi a lokok mvwe' kpʉ.>> ²³ Fana wo cokfis bwiŋ ba, Jòsep nè liŋ yee mok à ye Bāsabà. Wo sə to yi sà' də Jostòs. Yi ye bə

Màtiyàs. ²⁴ Wo gʉ piriya duk də, <<O Tà, wù ri ntəm bwiŋ lònŋ wù. Niŋ tsok fa-a ves mʉtsətsərə bùu sè ba ye'e nè wù cokfis ²⁵ ngòjə fàak ye'e co masinjə yo sè Judàs à mè'rə màk, nè lo mvwe' sè yà'a kəkərè bohòyi ngòcu fo' sə.>> ²⁶ Fana wo təm bèŋ ya wo riŋ ŋwə nè wo jəŋ nè. Wo à màk bèŋ ko Màtiyàs, fana yi ye ŋga'a mòk nè yi be'lə ngàa ntum Jisòs sè hum-ncòp-mò'fis sə.

2

Mvəsə Yòŋsə Nə Rəreŋ A Vəə

¹ Nùumbu nè ŋkàha sè wo togè yà' də Pentekòs à dzèeŋ fana yà' ye ŋga bùu ye'sə wèŋ cu mvwe' mò'fis. * ² Wo yuk ntèŋ nà, ŋga sə cwì vè mʉbu co fəfə nè bʉp sə vè yi ve'e, nè kə ci'lə təŋŋ mʉnə ndap nè wo cu mbwa nè dak. ³ Fana wo ye yumok co ləm mis ve'e, yà' ga'a naaŋ lo bùu sè mʉ nda'à anə mʉ tuhù lònŋfo'. ⁴ Wo pwe'fo' rwiŋ bə Yòŋsə nè Rəreŋ nè, nè ye ŋga'a ngòcèp ncèep lak bwiŋ zəzok mvəsə Yòŋsə nè à fa wo ŋəŋ ngòcèep.

⁵ Mvək ànə à ye ŋga bùu Jus sè wo wəpgə Nwì à ye mvwe' lak Jòrosalèm sə. Wo à vè mvwe' bòop lak zəzok sè yà'a sənə nzeŋgònə pwe'fo'. ⁶ Wo ànə yuk mvəsə yà' sə cwì vè, fana wo kə caŋ baan mvwe' mò'fis. Wo à mərə cèbùə bùusə wo à yuk ŋga bùu sè wo à dzəm Jisòs sə pwe' à sə cep ncèep lak awo mò'fis mò'fis. ⁷ Wo à sèeŋ, nè sə duk də, <<Yè'e ka pwe'fo' bùu Galili yeŋ nè? ⁸ A ye'sə nsàp nè fò, ves yuk ŋga wo sə cep ncèep lak avès pwe' ε. ⁹ Vèes fəeŋ bùu Patiyà, Midiyà, nè ye Elàm. Mok vè Mèsòpòtemiyà nè ye Kàpàdosiyà, mok Poŋtòs bə

* 2:1 2:1 Pentekòs ànə ye nùumbu nè bùu Jus wèŋ à sə bəŋsəgə bum.

Èsiyà, ¹⁰ Frijìyà bə Pàmfilìyà, Ijip nə ye mvwe' nzenḡòn Libiyà nə nà' kəəp Sirini. Mok fəeḡ ḡkəiḡ sè wo vè mvwe' lak Rumà, bùu Jus nə ye sè wo à bə' lòmāndzè Nwì bùu Jus bə'lə. ¹¹ Bùu Krit nə ye bùu Àràb sè'. Mvəsè vès vè mvwe' sè zəzok ve'nə, fana ves yuk ḡga wo sə tsòho bum maḡḡḡḡḡ sè Nwì à ḡà bə ncèep lak avès.>> ¹² Bum ye'sə ànə ghak, nə jipsə tes wo ve'nə, fana wo sə fe'rə ke'ca ni' awo duk də, <<Yè'sə nsàp nə fòve'nə ε?>> ¹³ Bùu mok à jə bùsə yàwo yà' bum ywi'lə nzòḡ. Wo sə ywi'lə wo də yà'wèḡ no jùhu rùk.

¹⁴ A ye ve'nə, fana Pità bə ḡgàa ntum Jisòs mok sè humncòp-mò'fis sə à lòkok təeḡ mʉtsə, nə sə cep ḡḡḡḡ də, <<Wèḡ bùu Jùdiyà nə ye bùu sè wèḡ cu mvwe' lak Jòrosalèm pwe', wèeḡ yu'rə nə riḡ tse' duk də, ¹⁵ bùu ye'sə ka rùk mvəsè wèḡ sə tsərə yà'sə no jùhu. Wèḡ yə yàwèḡ sè' də cu ntòzəzòḡ bohòḡwè ḡḡjùhu rùk. ¹⁶ Yè'sə yumok sè ḡgà tsòhòbum Nwì nə liḡ ye à ye də Joè nà'a ànə cep noḡsə lo taḡ ntèḡ laḡ. ¹⁷ Yi à còm də,

<Nwì à duk də,

<<Nùumbu sè yà'a nə sə ləsə lo fana, mʉ nə fa Yòḡsə àm bohòndàaḡwè pwe'.

Wàḡḡḡwèḡ bə wàḡḡzùum awèeḡ nə tsoho fa bwiḡ bum Nwì.

Bè ḡkwàha bwiḡ bə wàḡḡbwiḡ wèeḡ nə ye zìnə bum Nwì ndzənə lo.

¹⁸ Mʉ nə fa yòḡsə àm nə bohòḡgàa fàak am sè mbəmbam bə sè bəba sè'.

Mvək ànə dzèeḡ fana, wo sə tsoho fa bwiḡ bum Nwì.

¹⁹ Mʉ nə ḡu bum mok sè yà' ḡu ve'ε maḡḡḡḡḡ yà' yəeḡ mʉbu bə sə nze.

Bwiḡḡ nə ye nduəm bə mis nə ye ndindi nə nà' sə lokok bə ḡḡḡ.

²⁰ Nùum nə seḡ, ḡwə baḡ bùuḡ co nduəm ḡkuḡ fana nùumbu nə ḡḡḡ nə Tà nə nà'a nə ye maḡḡḡḡḡ nə dzeḡ.

²¹ Fana ndàaḡwè pwe' nə yi leḡ to Tà mʉnə nùumbu yà'sə fana ḡḡḡḡḡḡ nə luḡ.>>

²² <<Wèeḡ yu'rə na ncèp nè'e è, bùu Izùre wèḡ. Jisòs nə mvwe' lak Nazàre ḡwə nə Nwì à cokfis, nə niḡtsok fa weḡ nsàp fàk ye bə maḡḡḡḡḡ bum mok sè yà' ḡḡḡ' bwiḡ. Nwì à sə ḡà cəsə yà' ndzə bohòyi. Wèḡ ri yàwèḡ yu ye'sə sè', bùusə yi ànə ḡu yà' mʉtsətse'rə wèḡ. ²³ Nwì bə tsətsərə ye nə ye bə ḡkərə nə nje à dzəm kok yi də wo nə fa Jisòs ndzə bohòwèḡ, fana wèḡ fa yi bohòbùu sè bəp wo te'lə yi mʉ ntəeḡ. Yà'a mvəsè wèḡ à zə yi wèḡ. ²⁴ Fana Nwì lokoksə yi mvwe' kpu sè', nə fiḡ me'rə fis yi mvwe' ḡḡə' kpu. Mandzè ànə ka nə co kpu kotse' mamḡeḡ yi yeḡ. ²⁵ Devid ànə cep, nə sə kum liḡ ye duk də,

<Mʉ yə də Tàa yegè venə ḡḡà yà lònḡ fo'.

Yi tə mʉ bo mamàk ya ḡga ḡḡə' kà mʉ ḡḡa'.

²⁶ Nà'a njo nə ntəm àm tse' kwəkwa, ncèep cù am sə ye ləlum.

Fana mʉ cum sè' bəboḡ, nə sə naaḡ tu.

²⁷ A bùusə wùu Nwì, kaco wu me'rə mak noḡsə mʉ mvwe' nzenḡòn yòḡsəə bù kpuḡkpu yeḡ.

Kaco wu nə me'rə ḡḡḡpni' ḡgà fàk yònə zìnə ḡḡòbi yeḡ.

²⁸ Wù a ni' tsè' fa mʉ mandzè nə ḡḡòkə cu ncu nə ḡḡòtse' yòḡsə laḡ.

Mʉ nə kwa bùusə wu vesù.>

29 <<Bwema am wèŋ, mà riŋ bəboŋni də aco mà cep yumok sè zìnə bə liŋ tàcici àvès Devid. Mvəsə yi ànə cep bum yè'sə, fana yi ànə kpə lo yuye laŋ, wo tuuŋ yi, sèe ye sə nòmali yè' fo' tề ntìnə.

30 Yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì, nè riŋ tse' yusə Nwì ànə keŋ də yi nè fa yi. Nwì ànə kak də yi nè kè gù ŋwəə nà' mòk ŋgòkok gaŋ ŋkum Devid. 31 Tàcici àvès Devid ànə riŋ yusə Nwì ànə tse' ŋgògù fana, mvəsə yi à duk də <Wo à ka yi mvwe' nzeŋgòŋ yòŋsəə bù kpəkpe me'rə noŋsə, ŋgùpni' ye à ka sè' bi> yà'a, yi à sə kà yè'sə bə ni' ye cèp. Yi à sə cèp bə ŋkum ŋgà gèm bwiŋ nè Nwì à duk də yi nè tum vesə nè. 32 Nwì à lòkoksə Jisòs nè mvwe' kpə, fana vès bwe ye pwe' à yə, nè riŋ bə zeŋ də a zìnə. 33 Yi a lòkok cu lòbo ma màk bohòNwì, nè jəŋ Yòŋsə nè Rəreŋ bohònà' mvəsə tề' ànə kak noŋsə, fana yusə wèŋ yə, nè yu'ù nè, sə gù yà' yòŋsə ànə nè Jisòs sə fa nà' yi. 34 Devid à ka ye mabu lo fana, à ye yi nè yi à cèp duk də,

<Tà Nwì à duk bohòTà àm də,

<<Cum bo ma mà'a mụ fεεŋ,

35 ya mụ noŋsə bùu sè wo bəŋgə wu sə nze ya wə nəŋ tes kù mụ ni'ì wo.>>

36 <<Bùu Izùre pwe' tse' ŋgòri tse' pap də Jisòs nè wèŋ à tề'lə yi mụ ntəəŋ nè, Nwì a gù yi ŋgòye Tà, nè ye fe'lə ŋkum ŋgà gèm bwiŋ nè sè'.>>

37 Bùu sə à yuk ve'nə fana ntum saha wo nèbup. Wo fek Pità bə ŋgàa ntum Jisòs mòk sə wèŋ də, <<Aco vès gù yè'sə va, bwema avès wèŋ?>> 38 Pità tsok wo də, <<Wèŋ kupsə, nè bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ, wèŋ lòŋ, nè baptesə mənə liŋ Jisòs Krest ya ŋgà wèŋ tse' səs-wifa bə bup awèŋ, ya wèŋ tse' Yòŋsə nè Rəreŋ nè nà'a fəfa nè Nwì. 39 Wèŋ ri də kəkək ènə nà'a nè njàwèŋ,

nə ye bwe awèŋ, nə ye nè bùu sè wo cu yàwo səsap bohòNwì sè'. A yà'sə də nà'a bohòndaanwè pwe' nè Tà Nwì a to yi sè'.>>

40 Pità ànə cep bohòwo ve'nə, nè cep bum mòk wùriŋ. Yi sə leŋ wo də, yà'wèŋ lap mandzə nè ŋgòca gesə mvwe' nsàp ŋgə' nè bù ŋgàa ŋkùì' wèŋ nè kè yə nè.

41 Bwiŋ ŋkùuŋntèŋ à yuk ncèp ye nè, nè dzəm nà', nè baptesə sè'. Fana bùu sè wo à be'lə kwe' àwo nùmbu ànə à ye co bwiŋ ncùhù tề'.

Bùu Sə Wo à Dzəm Jisòs

A Ye Cù Mò'fis

42 Wo à jə gha' mvək awo ŋgòyu'rə yusə ŋgàa ntum Jisòs sə à sə yə'rə wo, nè sə be'lə mvwe' mò'fis. Wo sə zə beŋ Nwì mvwe' mò'fis, nè sə leŋ piriya.

43 Ngàa ntum Jisòs sə wèŋ à sə gù bum sè yà' à sə gha' bwiŋ mətuhù wùriŋ fana, wəə à ko bwiŋ pwe'fo'.

44 Bùu sè wo à dzəm sə pwe' à sə cu mvwe' mò'fis, nè sə be'lə bum awo sè wo à tse' mvwe' mò'fis sè'.

45 Wo à sèŋ bum yà'sə nè sə gapsə mbàam sə mvəsə wo yə də ŋgəŋgàŋ ka tse'.

46 Nùmbu pwe' wo sə kə be'lə mvwe' kwe' nè mò'fis mənə ndap Nwì nè ghaŋ nè nà' à ye Jòrosalèm anə. Wo à sə zə beŋ awo nda' à wo mvwe' mò'fis bə kwəkwa nè ye ntum nè mò'fis. 47 Wo sə kuksə Nwì fana bwiŋ pwe'fo' à sə dzəm wo. Tà Nwì à sə jònaan fa wo bùu sè wo à sə tse' lùŋ nùmbu pwe'.

3

Pità Bə Jon Tesə

Nwə Nə Yi A Bù'rə

1 Nùmbu mòk à ye, ŋgà nùm cəsə marəŋ fana Pità bə Jon sə lo mụ ndap Nwì nè ghaŋ nè. A ye ghà nè wo gəgə piriya. 2 A kè dzèŋ mvwe' ncùu ŋka' mòk sè wo togə yà' də Ncù sè Bəboŋ fana wo

tsej ngà' nèmòk fo' nga yi cu fo' nze. Woo kè bèhə nònşəgə yi fo' də nà'a sə læj mbàm bohòbùu sè wo sə lòmə nda'à Nwi anə. Bəsə mvə'nə wo à dzə yi dzəə, yi à ka gi yuk. ³ Yi ànə ye Pità bə Jon nga wo sə də wo ni lo mə ndap Nwi nə ghan nə fana, yi læj də yà'a fa yi mbàm. ⁴ Wo kək nà' bə lis rap rap fana Pità duk fa nà' duk də, <<Kək ves.>> ⁵ Yi kək wo, nə sə tsərə ye də yà'a nə fa yi yumok nga'a. ⁶ Pità duk fa yi də, <<Mù ka mbàm ngòfa wu tse', mə nə fa wu yusə mù tse'.>> Fana yi duk fa nà' də, <<Mənə nàan lij Jisòs Krest nə mvwe' lak Nazàre, lòkok, nə gi.>> ⁷ Fana Pità fa gesə nà' bo mazə, nə ko lokoksə nà' mütšə ntən, fana lis kùu ye bə kùu ye sə pwe'fo' gən co yi təəj. ⁸ Yi li mütšə, nə təəj bə tu ye, nə sə gihi kə' ca. Bə yà'wəj lo kə ni mə ndap Nwi nə ghan nə mok bəbə'. Yi sə gi, nə sə li, nə sə kwasə Nwi. ⁹ Bwìj pwe'fo' à ye yi mvəsə yi à sə gi, nə sə kwasə Nwi. ¹⁰ Wo ànə gej də wo riñ də a yi nə yi cugə mvwe' ncù nka' nə bəboj nə, nə sə læj bum nə fana wo mərə nsàp yu nə nà' gù yi nà'nə nəbup.

¹¹ Mvəsə wo à sə tesə tsoj fana ngà' nə kotse' Pità bə Jon cək fana bwìj mərə, nə carə və mvwe' sè wo tə sə sè'. A ye yè'sə sə mbi mvwe' sè wo togè fo' də mbàndap nə Sòlomù. ¹² Pità à yə bùu sè wo à sə vè fo', fana yi duk fa yà'wəj duk də, <<Bùu Izùre wəj, wəj sə mərə yè'sə bùu yà? Wəj sə kək səej ves co də vès lòkoksə yi bə nàan yàvès, də vès tse' ntum sè rərəj yè'sə bùu yà? ¹³ Yusə də, Nwi Abràham, Azik nə ye Jàkop, yi nə yi Nwi tàcici avès à fa nàan sə mabu bohòmo ye Jisòs. Wəj jəj yi, nə fa bohòbù nkwàha bùu Jus, nə bej yi mantombi Palè, nga Palè nə duk lan də wo me'rə yi lo. ¹⁴ Yi nə yi à ye rərəj nə ye bəboj,

wəj bej yi, nə duk fa Palè də yi me'rə læ ngà zə bwìj. ¹⁵ Fana wəj zə yi nə yi mantombi ngòjə lòbwìj mvwe' lùj. Fana Nwi nə lòkoksə yi mvwe' kpə. Vès ye bə lis avès, nə sə tsə' fa-à nə bwìj. ¹⁶ Nàan sè yà' cu ndzənə lij Jisòs sə gù ngà' nə wəj sə yə yi, nə riñ yi nə'e zəj nkuj yi gən. Njo nə vès a fa ntum avès bohòliñ yà'sə fana yà' gənşə yi mvə'nə wəj sə yə yi yè'sə. ¹⁷ Fana nə nga'a nə'e bwema am wəj, mù riñ tse' duk də yusə wəj bə bù nkwàha bùu awəj à gù bohòJisòs, à ye nga wəj sə kà ri. ¹⁸ Nwi ànə tsok casə cùhu ngàa tsòhòbum Nwi pwe'fo' taanntəj duk də, Nkum ngà gəm bwìj nə nə ye ngə'. Fana yi a gù yà' ye zinə bə nsàp mandzə ènə. ¹⁹ Wəj kupsə-a nga'a, nə bùu lo bohòTà Nwi ya yi yisə gesə fa wəj bup awəj sə fo'. ²⁰ Ya nga mvək nə ngòcu yòşə nə və bohòTà Nwi. Ya nga yi tumsə fa wəj Jisòs, nə yi à kək nònşə ngòtumsə fa wəj nə. ²¹ Yi nə cum tsoj tse' mabu tè mvək kə dzej nə Nwi nə gahə tsə'rə fəsə bum pwe'. Yè'e mvəsə Nwi ànə tsok taan ntən cùhu bùu ye sè rərəj sè ngàa tsòhòbum Nwi. ²² Musi ànə duk də,

<Tà Nwi àwèej nə tumsə fa wəj ngà tsòhòbum Nwi mòk sè' mvəsə yi à tumsə mùu Musi.

Yi nə tesə mütšətsə'rə bop bù àwəj.

Wəj nə sə yuk tse' yusə yi nə sə tsok fa wəj cək.

²³ Nwə nə yi duk-a də yi kà yusə ngà tsòhòbum Nwi nə sə cəp yuk,

Ye də wo nə fis gesə yi mənşorè bùu Nwi nə mvəsə.>

²⁴ Ngàa tsòhòbum Nwi sə wo à tse' ncəp ngòcəep à cəp casə bə bum sè yà'a nə sə ye nùumbu yè'sə sè'. Ye jəj mə nì Samwè

nə ye bə sè wo à ye maŋkwèŋ yi pwe', sə cep ve'nə. ²⁵ Wèeŋ ŋgwì bù ŋgàa tsòhòbum Nwì sè, nə ye fe'lə sè' də wèŋ tse' bo sənə rùk nè Nwì à zù bə tàcici awèŋ sè'. Yi à duk fa Abràham də, <Mu nə se bùu sè sənə nzenŋònə pwe' bùu ŋgwì bù yò.> ²⁶ Nà'a njo nè Nwì à fis ŋgà fàk ye Jisòs, nə fa to nà' mantombi bohòwèŋ ŋgòkè sè wèŋ. Yi à sè wèŋ bə mandzè nè ŋgògù weeŋ bùuŋ gesə mvwe' mandzè jòon awèŋ.>>

4

Wo Somsə Pità Bə Jon

Mu Kaŋsurù

¹ Pità à sə cèp mali bohòbùu sè fo', ŋga Jon sè' fo' fana ŋgàa fa satikà' nə ye ŋkum ŋgàa ntək məmuvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə bə bùu Sadusì wèŋ və kə tseŋ wo. ² Wo à jòk vè də Pità wèŋ à sə yə'rə fa bwiŋ də Jisòs a lòkok mvwe' kpə. Wo yə'rə ve'nə, yà' sə niŋ tsok də ŋwèe kpə-a yi nə lokok fe'lə sèmok. ³ Fana wo kə wo, nə kə lok noŋsə wo. Wo à nòon nòon mu ndapndzəmè anè tè tsok reŋ bùusè à ye ŋga mvək lònəbup. ⁴ Anə ye na sè' ve'nə fana bwiŋ ŋkùuŋ sè wo à yuk ncèp nə à dzəm tse' bə zeŋ. Bùu sè wo à dzəm sə lòon fo' à ye pwe' co bwiŋ ncùhù tən.

⁵ Tsok à reŋ fana, bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ à baan vè mvwe' lak Jòrosalèm duk də wo kə sak yà'wèŋ. Wo à ye bùu Jus sè mantombi bə ŋgàa yə'rə bwiŋ lùk. ⁶ Wo ye fo' bə Anàs, ŋkum ŋgàa fa satikà' wèŋ, nə ye fe'lə Kayofàs bə Jon bə Alèsandà nə ye fe'lə bùu mok sè' sè wo njan bə ŋkum ŋgà fa satikà' nə. ⁷ Wo jəŋ vè bùu sè ba sə mantombii wo, fana wo sə fek yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ tse' nsàp njan nè fòŋgògù ve'nə-ε? Wèŋ sè gù ve'nə yè'sə bə

liŋ ndà?>> ⁸ Pità à rwiŋ bə Yòŋsè nè Rəreŋ nə fana, yi cep fəsə fa wo də, <<Wèŋ bùu sè mantombi nə ye bù ŋkwàha bwiŋ wèŋ, ⁹ wèŋ sə fek ves yè'sə yusè bəbən sè wès a gù də ŋwè ènə gi sè à? Wèŋ dzəm ŋgòriŋ də vès a gù yi vale ŋkuŋ yi gi à? ¹⁰ Fana wèŋ bə bùu Izùre pwe' riŋ sè' də ŋwè ènə a gù, nə təəŋ nə mantombii wèŋ fəeŋ bə nàan liŋ Jisòs Krəst nè mvwe' lak Nazàre. A yi nè wèŋ anə te'lə yi mu ntəəŋ, fana Nwì lòkoksə yi mvwe' kpə nə. ¹¹ A sè' Jisòs nè'nə nè ŋwàk Nwì sə duk də, <Lis nè ŋgàa ci ndap à dzèeŋ màk də nà'a bup, kə tse' ghak fe'lə fàk sè' zeŋ nə.> ¹² Mandzè nè ŋgòtse' lùŋ megu bə liŋ ye yiŋyi. Sənə nzenŋònə pwe', ŋwənəmòok mok bùè nè Nwì a fa bwiŋ də aco a tse' lùŋ bohòyi.>>

¹³ Bùu sè mu kaŋsurù sə pwe' à yə nsàp ntəm nè Pità bə Jon à bàa ŋga wo rì sè' də yà'wèeŋ bùu sè wà sè wo à ka ŋwàk sè' riŋ, fana wo mərə nèbup. Yà'a mvwe' sè wo à rì duk də bùu yè'sə à ye bə Jisòs wèŋ laŋ nè zinə. ¹⁴ Yusè co wo cep, à ka sè' yeŋ, bùusè ŋwè nè wo à lùŋsə yi nə à tə kok sè' fo' ŋgə ni'i Pità bə Jon anə, bwiŋ sə ye yi. ¹⁵ Fana wo à duk fa yà'wèŋ də yà'wèeŋ tesə mu kaŋsurù anə. Wo à tesə lo fana wo sə cep mok woòwo. ¹⁶ Wo sə dūhə də <<A gù bùu yè'sə va? Bəsè bùu sè wo cu Jòrosalèm fəeŋ pwe' riŋ tse' də à gù nsàp yu nè nà' gù càsə njan nè'nə bùu yè'sə. Mandzè nè co vesùwèŋ dzèeŋ yà' ka yè'sə yeŋ. ¹⁷ Fana megu də vesùwèeŋ jwa sa'rə wo də wo kà bohòŋwè nəmòk mənə liŋ Jisòs mok cèp yuk fe'lə, ŋgògù də yu yè'sə kà mantombi mok sə yuhù lo'.>> ¹⁸ Fana wo to fəsə vesə wo mu ndapè anə, nə tsok wo də, ŋgòcèp kènə ŋgòyərə bwiŋ

mənə liŋ Jisòs nə kà mok ye yuk fe'lè. ¹⁹ Pità bə Jon duk fa fe'lə wo də wo kuk ja'a na yàwo sè' də, a yəyərè' bohòNwi də wo yuk yà'wèŋ nə nonşə Nwi àlè. ²⁰ <<Kaco vès tenşə ngòcèp yusè vès a yə, nə yuk yeŋ.>> ²¹ Bùu sè mụ kanşurù sè à jwa sa'rə mali wo gūgūŋ, nə me'rə wo lo. Wo lap njo nè co wo fa yà'wèŋ ngə' bùu zeŋ bùè, bùusè bwiŋ pwe' à sè kùksə Nwi bə nsàp yu nè nà' ye nà'nə. ²² Nwè nè wo à gù gūŋşə yi nè à càsə lùumŋgòŋ hum kwè.

Bwe Jisòs Leŋ Piriya Də Wo Kà Wùə Tse'

²³ Mvəsè wo à mè'rə wo ntèŋ, Pità bə Jon bwi lo mvwe' kwe' àwo, nə tsoho fa yà'wèŋ yusè ŋkum ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ŋkwàha bwiŋ wèŋ duk sè. ²⁴ Wo à yuk wes yà' fana wo pwe' be'lə, nə gù piriya' bohòNwi duk də, <<O Tà Nwi, ngà gù ntòbu bə nzeŋgòŋ nə ye ndzəp bə bum sè yà' cu ca lòŋ. ²⁵ A ye wù nè wù à gù tàcici àvès Devìd ngòcèp bum yè'e. Yi à ye mo fàk yo, fana Yòŋşə nè Rərəŋ nə à gù yi ngòcèp də, <Bù lakmvum sə jok bùu yà? Bùu sə sə tsərə bum sè yà'a nə kà fàk yè'sə bùu yà?

²⁶ Bù ŋkəŋkum nzeŋgòŋ fuhù nì' awo mvwe' mò'fis ngòlù Tà Nwi bə ŋkum ngà gèm bwiŋ nè Nwi à cokfis nòŋşə nə.>

²⁷ A zìnə də Heròbə Poŋtiyòs Palé nə ye bùu Izùre bə bù lakmvum wèŋ à cu kwe' nè bup mụ tùhù Jisòs mụ ntòlak fən. Wo à kè cu kwe' mụ tùhù Jisòs mo yònè rərəŋ, nè wù à cokfis nòŋşə nə.

²⁸ Wo kə be'lə ngògù bum sè wù ànə dzəm wu. Wù ànə fuhù nonşə yà' laŋ, nə fa nàŋ də bum yè'sə nə ye vè'nə. ²⁹ Fana nè ngà'a nè'e, Tà, kuk ja'a na bə nsàp ngə' nè wo sə duk də wo nə fa ves, ya ngà wu gù ves ngàa

fàak yo ban ntum ngòtsòho ncèp yònə. ³⁰ Niŋ-a nàaŋ yo sə bə mandzè nè ngògù bwiŋ gūŋ nə lokok mvwe' yiyaŋ awo. Gù sè' də vès sə gù bum bə liŋ Jisòs, mofàk yònè rərəŋ nə co yà'a sə ghak bwiŋ mụ tùhù.>> ³¹ Wo ànə leŋ mesə fana mvwe' sè wo à ye fo' sə tsoho. Wo pwe'fo' à rwiŋ bə Yòŋşə nè Rərəŋ nə. Wo yeto ngòtsòho ncèp Nwi nə kà wəp.

Wo Sə Gàpsə Yak Bum Awo Kəkurə

³² Bùu sè wo ànə dzəm bohòJisòs sə pwe' sə tse' ntum nè mò'fis. Nwè nəmòk nè mò'fis kà duk də yusè yi tse' gù sè ye yiŋyi duk. Wo à sə benə bum awo sè wo à tse' pwe' mvwe' mò'fis. ³³ Ngàa ntum yè'sə à sə tsòho bum sè wo à yə, mvəsè Tà Jisòs à lòkok mvwe' kpə bə nàŋ fana Nwi sə se wo pwe'fo'. ³⁴ Nwè nəmòk nè də yi à sə jamə də yi ka yumok tse' à ka mətşətsə'rə wo anə yeŋ. Bùu sè wo à tse' nzum bə ndap wèŋ à sèŋ yà', nə jəŋ və mbàam sè wo sèŋ yà' bə zeŋ sə, ³⁵ nə fa nonşə yà' bohòngàa ntum sə wèŋ. Fana wo jəŋ mbàam sə, nə sə fa nwè nè fòlòŋ mvəsè wo yə də nà' ka tse'. ³⁶ Yà'a mvəsè nwè nəmòk nè liŋ ye də Jòsep à gù sè' vè'nə. Yi à ye nwè bəp bù Levì, fana wo dzə yi dzəə mvwe' lak Səprò. Ngàa ntum Jisòs à to fa yi liŋ nzum də Bànabà. Yà'a də: Nwè nè yi rì ngòcèp fa bwiŋ ncèep kontum. ³⁷ Yi à sèŋ nzum ye, nə jəŋ və mbàam sə, nə kə fa nonşə yà' bohòngàa ntum sə sè'.

5

Anàniyas Bə Sàferiya

¹ Nwè nəmòk à ye sè' nè liŋ ye à ye də Anàniyas. Liŋ ngwe à ye Sàferiya. Wo à sèŋ bum awo mok, ² nə swihi nonşə mbàm mamòk, nə jəŋ bwees sə fa lo ngàa ntum

sə. Ngwe ye à rì dè nà' swihi mbàam mok sè'. ³ Fana yi ànə jəŋ və mbàam sə, Pità fek yi duk də, <<Anàniyàs, wu mè'rə Satà də yi ni sə ntùù wù ngògù wu də wu kə borə Yòŋsə nè Rərəŋ nə, nə swihi mbàam sè wù à sèŋ bum sə mamòk bùu yà? ⁴ Mvèk nè wù ànə ka bum yà'sə ntòsəŋ, yà' à ye sè yò. Wù à sèŋ yà', mbàam sə ye mali sè' sè yò. Njo nè wù kə tsərə fe'lə sə ntùù wù də wu gù nsàp yu ènə yè'sə bùu yà? Wù ka nsàp mvwès nè'nə bohòbwìŋ ci' fa, wù ci' fa nà' bohòNwì bə tu ye.>> ⁵ Anàniyàs ànə yuk ve'nə ntèŋ, yi coho gbù sə nze, nə kpə. Wwə à ko bùu sè wo à yuk yu yè'sə pwe'fo'. ⁶ Wàhabwìŋ wèŋ à vè, nə kə lim fis lo vèŋ ni' ye nə sə mbiŋ, nə kə tuuŋ.

⁷ A cà awà tɛ' fana ngwe ye və sè', nə kà rì də yumok gù ndu ye rì. ⁸ Yi à kə dzèeŋ, Pità fek yi də, <<Tsòk fa mɛ-ɛ, yè'e mbàam sè wèŋ ndu yòà sèŋ bum sə ve'nə pwe'fo' à?>> Ngweŋ nə də, <<Ŋ, yà'a mbàam sə pwe'>> ⁹ Fana Pità duk fa yi də, <<Wèŋ ndu yòswi' cù də wèeŋ kə mumsə ja'a Yòŋsə Nwì bùu yà? Sə nèrə vè kù kə ncùhù yà'a bùu sè wo kə tuuŋ vè ndu yò. Wo nə bək fis lo wu yòsə' ca.>> ¹⁰ Yi à coho gbù nòoŋ tsə mantombii Pità ve'nə ntèŋ, nə kpə. Wàha bùu sə à ni ko' vəə, nə kə dzeŋ ŋga yi kpə laŋ. Wo à bək jə fis nà', nə kə tuuŋ yi ŋgə sèe ndu ye nə. ¹¹ Bùu cos nè ye bùu mok sè wo à yuk bum yè'sə, nsàp wwə mòk à ko wo pwe' nè pwe'.

Bum Maŋgəŋgèŋ Nə Ye Məmərə

¹² Anə gèŋ ŋgàa ntum sə à sə gùhù bum maŋgəŋgèŋ nə ye bum sè bwìŋ sə mərə wùriŋ. Bùu sè wo à dzəm Jisòs sə pwe' à sə cu kwe' àwo mvwə' mò'fis mvwə' ntòmbi Sòlomù. ¹³ Bùu mok sè wà

sə à ka ni' awo co də wo kəkurè ngòbe'lə yà'wèŋ jəŋ lok. Wo à sə kà-a bə yà'wèŋ sè' sə tòrè ke' fana wo sə kək ja'a yà'wèŋ co nsàp bùu mok sè wo bòntum wùriŋ. ¹⁴ Bùu sè wo à dzəm bohòTà Jisòs à sə tùhu vè, bəba bə mbəmbam wèŋ nduk, nə sə kə be'lə wo. ¹⁵ Mvəsə bwìŋ à yə nsàp yu nè wo à sə gùu fana, wo bəhə fis və ŋgàa yiyaŋ, nə noŋsə lo wo ŋgə mandzə mənə kəà bə kə wèŋ də ya Pità gi càa, tsətsəŋ ye ca mɛ ni'i mok. ¹⁶ Bwìŋ à kwəəŋ tesə və mvwə' bòop lak sè yà'a ŋgə Jòrosalèm ŋgòjə vè bùu awo sè wo sə yaya bə bùu sè wo tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'i wo. Wo à gù wes pwe'fo'.

Wo Fa Ngàa Ntum Jisòs Ngə'

¹⁷ A ye ve'nə fana ŋkum ŋgàa fa satikà' bə bùu ye sè wo mvwə' kwe' bùu Sadusi wèŋ yeto ngòwa yusə ŋgàa ntum sə sə gùu sə, nə jok wà anə. ¹⁸ Wo ko ŋgàa ntum sə, nə kə nise wo ndapndzəm. ¹⁹ Numbu ànə à ye, nè ndzəmè fana masinjà Tà Nwì və, nə kə muk nooŋ ncùu ndapndzəm sə, nə fis wo. Yi tsok fa yà'wèŋ duk də, ²⁰ <<Dù lo, nə kə təəŋ mɛ ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə tsoho fa bwìŋ ncèp nè bə lùŋ nè fi ènə.>> ²¹ Wo à yuk mvəsə yi à cəp sə. Tsok à rəŋ wo lo mɛ ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə sə yə'rə bwìŋ.

Ghà ànə à ye fana ŋkum ŋgà fa satikà' nə bə bùu ye wèŋ à to benə bù ŋkwàha bùu Jus pwe' mvwə' mò'fis də wo cum kənsurù. Wo à vè wes, wo duk gesə lo mvwə' ndapndzəm nə də wo jəŋ və fa wo ŋgàa ntum sə. ²² Ngàa kək ŋgàa ndapndzəm sə à kə dzèŋ fana wo kà ŋgàa ntum sə mɛ ndapndzəmè anə yə. Wo bwi lo, nə kə tsok fa bùu sè mɛ kənsurù sə də, ²³ <<Vès kə wès fo', vès ye ŋga ncùu sə tə lələk mpaan. Ngà bùu sè wo kək

nòonḡè ndapndzəm nè ndzəmè tə fo' sè' bə̀boḡnì. Vès də vès muk-a kə nciu sə fana vès kà ḡwè nè mò'fis mbwa yə.>> ²⁴ Nkum ḡgàa tək ndap Nwì nè ḡhaḡ nè bə ḡkum ḡgàa fa satikà' sè ḡhaḡ wèḡ à yuk ve'nə fana wo mərə yusè yà'a nè kə ye mantombi sè bùè. ²⁵ Fana ḡwè nəmòk ni kok və, nè tsok wo də, <<Wèḡ yuk-à, bùu sè wèḡ a nisə wo ndapndzəm sə, wo cu mu ndap Nwì nè ḡhaḡ nè. Wo sə yərə bwiḡ mbwa!>> ²⁶ Fana ḡkum nè bə ḡgà tək ndap Nwì nè ḡhaḡ bə bùu ye wèḡ à lòkè jə fəsə vè ḡgàa ntum sə maḡkwèḡ. Wo à ka yà' bə top sè ko bùusè wo à sə wəp də bwiḡ tərə wo ḡgà'a bə lis.

²⁷ Wo à jə vè ḡgàa ntum sə, nè duk wo təəḡ mu kaḡsurù anə. Fana ḡkum ḡgà fa satikà' nè sə cəp bohòwo də, ²⁸ <<Vès a cəp bohòwèḡ, nè soḡ weḡ ntu' bup bup də wèḡ kà bwiḡ yumok bə liḡ ḡwè ènə mok yərə yuk fa fe'lə, fana ja'a na yàwèḡ yusè wèḡ ḡù. Wèḡ ḡù tətè bùu sè mvwe' lak Jòrosalèm fəḡ lònḡ yuk wes nsàp yəyərè àwèḡ ànə lònḡ fo'. Wèḡ sə lap mandzè ḡḡòḡù də vès à duk vès ḡkuḡ wo zə ḡwè ènə!>>

²⁹ Pità bə ḡgàa ntum mok sə wèḡ à cəp fəsə yàwo duk də, <<Vès tse' ḡḡòyuk le duk nè Nwì, nè me'rə nè bwiḡ. ³⁰ Nwì tàcici avès à lòkoksə Jisòs mvwe' kpu mvəsè wèḡ ànə te'lə yi mu ntəəḡ, nè zə yi. ³¹ Nwì à lòkoksə yi, nè cumsə yi bo ma mà'a yi co ḡwè nè mantombi nè ye ḡgà lùḡsə bwiḡ sè'. Yi à ḡù ve'nə ḡḡòfa mandzè bohòbwe Izùre ḡḡòkupsə, nè bwi fa bup awo ḡkwèḡ ya wo tse' səswiḡfa bə bup awo sə. ³² Vès à yə bum yè'sə bə lis avès fana vès tse' ḡḡòtsòho fa bwiḡ yà' sè'. Yòḡsə nè Rəreḡ nè sə tsə' fa bwiḡ sè' də bum yè'sə zìnə.>>

³³ Bùu kaḡsurù sə à yuk ve'nə fana wo jok nèbup, nè duk də wo nè zə yà'wèḡ. ³⁴ Mòk ànə ye fo' muḡwəə Farasi, wo to yi də Gàmalijà. Yi à tse' fàak sè ḡḡòyərə fa bwiḡ lùk. Yi lokok təəḡ mu kaḡsurù anə mətəsè ḡgà yi à ye sè' nsàp ḡwè nè bwiḡ wəḡḡè yi maḡḡəḡḡèḡ, fana yi duk də wo jəḡ fis gesə lo ḡgàa ntum sə sə mbiḡ mvək momjo. ³⁵ Yi yeto ḡḡòduk fa bùu sè mu kaḡsurù anə duk də, <<Wèḡ bùu Izùre, wèḡ jəḡ ḡkərè bə nsàp yu nè wèḡ sə duk də wèḡ ḡù bùu yè'e bə̀boḡ. ³⁶ Mvək mòk à ye fa' nè Tiodàs à vəə, nè sə duk ke'ca də yi ḡwè nəmòk nè ḡkùḡ. Bùu sè wo à krəəḡ yù yi à ye co bwiḡ ḡkù kwè. Wo à zə yi fana bùu sə caḡ sam bisə ke' zəzok, yusè wo à sə duk də wo ḡù sə kpu bisə sè'. ³⁷ A ye fe'lə maḡkwèḡ, ḡhà nè wo à sə ta bwiḡ fa' nà'a, Judàs muḡwəə Galili à vè ye sè'. Bwiḡ à yù yi sè' wùriḡ. Wo à zə yi fana bùu ye sə wèḡ carə sam sè'. ³⁸ Fana nè ḡgà'a nè'e, mù sə duk də wèḡ kà bùu yè'sə yumok ḡù. Wèḡ me'rə wo ve'nə, bùusə a ye-a duk də nsàap yusè wo sə tsòho ke' yà'sə ye-a yumok sè ḡwè a tsərə kok yà' yi, fana ye də yà'a nè bisə. ³⁹ A ye-a də a yu Nwì, fana mandzè nè co wèḡ ḡhak wo nè kà ye. Aco yà' ye də wèḡ sə lù weḡ Nwì wèḡ.>>

⁴⁰ Gàmalijà nè à duk wes ve'nə fana kaḡsurù nè pwe' à dzəm ncəp ye nè. Wo to nisə vesə ḡgàa ntum sə wèḡ mu nda'à anə, nè jəḡ ḡkwès, nè ləp wo bə zəḡ, nè duk fa wo də yà'wèḡ kà yumok bə liḡ Jisòs mok cəp yuk fe'lə, nè me'rə wo lo. ⁴¹ ḡgàa ntum sə wèḡ à sə lo gesə mvwe' kaḡsurù nè bə kwəkwa sə ntuə wo nèbup. Wo à sə kwa də Nwì yə wo də wo yəyərè ḡḡòkè yə ḡḡə' bə marè'tu bùu liḡ Jisòs. ⁴² Fana à sə ye

nùumbu pwe' wo sè yè'rè bwiñ m̄ ndap Nwì n̄ ghañ n̄ b̄ nda' à bwiñ w̄ñ, n̄ s̄ tsoho fa mali bwiñ Ntirè n̄ Bèboñ n̄ d̄ Jisòs N̄kum ngà ḡm bwiñ n̄ wo s̄ kùk n̄.

6

Wo Cokfis Ndìgàp W̄ñ Sàmba

¹ Mv̄k à s̄ lòo, bùu s̄ wo à s̄ yù mandzè Jisòs s̄ yam yàwo s̄'. A k̄ dz̄n nùumbu mòk fana bùu Jus s̄ wo à s̄ cu gù yàwo la' à b̄ s̄ wo à k̄ dz̄ v̄ wo lakm̄vum w̄ñ k̄m̄. S̄ wo à dz̄ wo yàwo lakm̄vum s̄ w̄ñ à s̄ c̄p̄ ñw̄m k̄'cà d̄ε, wo s̄ k̄ bàa yepmf̄ awo zuz̄u s̄ wo ḡp̄ḡ s̄sa yà' a fa. ² A ye v̄'n̄ fana ngàa ntum s̄ hum-nc̄p̄-ba s̄ to ben̄ bùu Jisòs s̄ pwe'fo' mv̄we' mò'fis. N̄ tsok fa yà'w̄ñ d̄, <<Ka b̄boñ bohòv̄s d̄ v̄es me'r̄ ñgòtsòho nc̄p̄ Nwì, n̄ cum ñgòkùk lis mv̄we' nzak zuz̄u yeñ.>> ³ N̄ duk mali duk d̄, <<Bwema am w̄ñ, w̄ñ kùk m̄ts̄ts̄'r̄ w̄ñ, n̄ cokfis bwiñ sàmba. A ye wo s̄ bwiñ j̄ḡ wo co bùu s̄ k̄k̄ur̄, s̄ wo tse' ñk̄r̄, n̄ tse' Yòñs̄ n̄ R̄r̄ñ s̄ nt̄u wo ya v̄es fa wo ns̄p̄ f̄k̄ èn̄. ⁴ Ya v̄es j̄ñ wes mv̄k ñj̄v̄s ñgòḡ p̄riyà n̄ ye ñgòtsòho nc̄p̄ Nwì.>> ⁵ Bùu s̄ pwe' à kwa b̄ nc̄p̄ n̄ ngàa ntum s̄ ts̄r̄ fa wo èn̄. Fana wo cokfis ngà'a Stefè, yi ñw̄ n̄ yi naañḡ to bohòNwì b̄boñni, n̄ tse' Yòñs̄ n̄ R̄r̄ñ n̄ s̄'. Mok w̄ñ à ye Filip, Pokoròs, Nikanò, Timò, P̄aminà, n̄ ye Nèkolà n̄ yi à ye ye ñw̄ Antiyòk, n̄ bùu ñw̄ Jus. ⁶ Wo à j̄ v̄ bùu yè's̄, n̄ k̄ fa bohòngàa ntum s̄ w̄ñ. Ngàa ntum s̄ à naañ fa wo bo m̄ tuhù, n̄ gu p̄riyà. ⁷ Fana nc̄p̄ Nwì à s̄ kùk lòmantombì. Bùu s̄ wo à s̄ yù mandzè Jisòs mv̄we' lak Jòrosalèm s̄ à s̄ yam lòs̄ mantombì. Ngàa fa satikà' w̄ñ

à ye ñk̄uñnt̄n̄ s̄ wo à yuk n̄ dz̄m s̄'.

Mv̄s̄ Wo A Ko Stefè

⁸ Stefè à ye ñw̄ n̄mòk n̄ Nwì à fa yi ntum n̄ b̄boñ w̄riñ. Yi à tse' ñañ fana yi gu man̄ḡñḡñ n̄ ye bum s̄ co bwiñ s̄ m̄r̄ m̄ts̄ts̄'r̄ bùu s̄ w̄ñ. ⁹ Bùu mok w̄ñ à yè ñgòḡ d̄ b̄ yà'w̄ñ k̄m̄. Wo à ye b̄p̄ bù n̄ wo à s̄ ñiḡ ndap p̄riyà n̄ wo à s̄ to n̄ d̄; Bùu s̄ wo cu b̄ tu awo. Bùu Jus s̄ wo à ye mbwa à tes̄ v̄ mv̄we' lak Sirini b̄ lak Alèsandà. Wo yà's̄ n̄ ye bùu Jus mok s̄ wo à v̄ yàwo mv̄we' n̄z̄nḡ Silisiyà b̄ n̄z̄nḡ Esiyà w̄ñ à yè ñgòk̄m̄ b̄ Stefè w̄ñ. ¹⁰ Fana Yòñs̄ n̄ à fa Stefè ns̄p̄ ñk̄r̄ mòk v̄'ε co wù k̄ f̄k̄. Mv̄s̄ yi àn̄ s̄ cep fana wo k̄ yus̄ co wo cep f̄s̄ fa yi tse'. ¹¹ Fana wo lo k̄ ywiñ bùu s̄m̄ok cù d̄ yà'w̄ñ duk d̄ wo yuk ñga Stefè s̄ b̄ps̄ liñ Musi n̄ ye liñ Nwì. ¹² Nà'a ñk̄r̄ n̄ wo à gù fana ntum yaañ bwiñ wo j̄k̄. Bùu s̄ à j̄k̄ wes pwe'fo', n̄ ye b̄ bù ñkwàha bùu s̄ fo', n̄ ye ngàa yè'r̄ bwiñ l̄k̄ w̄ñ s̄'. Wo à v̄ò, n̄ k̄ ko lo Stefè m̄ kansurù. ¹³ Wo j̄ñ v̄ bùu mok s̄ wo k̄ ci' mv̄v̄s̄ m̄ tuhù n̄'. Wo duk d̄ Stefè toḡ liñ mv̄we' s̄ r̄r̄ñ s̄ wo kùks̄ḡ Nwì fo' s̄ b̄p̄ riñ riñ, n̄ s̄ cep b̄p̄ b̄ l̄k̄ Musi s̄'. ¹⁴ D̄ wo à yuk ñga yi s̄ duk d̄ Jisòs n̄'e n̄ mv̄we' lak Nazàre n̄ k̄m̄s̄ mak ndap Nwì, n̄ kup̄s̄ bum lak s̄ Musi à fa wo pwe'fo'. ¹⁵ Bùu s̄ wo à ye m̄ kansurù an̄ lòonfo' à bùu kùk Stefè b̄ lis rap rap. Mv̄s̄ wo à s̄ kùk yi v̄'n̄ fana wo ye ñga si Stefè s̄ gu co si masinjà Nwì.

7

Yus̄ Stefè A C̄ep

¹ Nkum ngàa fa satikà' nè à fek Stefè dè, yu yè'sə zinə àlɛ. ² Stefè ye ngòcèp fəsə dè, <<Bwema nè ye tè' am wèŋ, wèeŋ yu'rə fa-a mɔ-ɛ. Ghà nè tàcici avès Abràham à ye mvwe' nzeŋgòn Mèsòpòtemiyà nkun yi sè ye'e lo ngòkè cu mvwe' lak Harà, Nwi nè yi tse' fòwùriŋ nè à kə yəəŋ bohòyi. ³ Yi tsok fa nà' dè, <Mè'rə bùu yo, nè ye lak yo yè'e, nè lokok lo mvwe' nze mòk nè zok nè mɔ nè niŋ tsok fa wu.> ⁴ Fana yi ye'e me'rə Càdiyà, nè lo kə cum Harà. Ghà nè tè'ɛ Abràham à kpɔ, fana Nwi gu yi coho və mvwe' lak sè wèŋ cu ngà'a fo' yè'e. ⁵ Nwi à ka Abràham mɔmvwe' mòk fo' dè a nè nà' fa lok, à ka yeŋ koo momjo. Nə ye dè Nwi ànə kak laŋ dè yi nè fa fo' bohònà' nè ye bə ngwi bùu ye sè wo nè sə və maŋkwèŋ. Mvək nè Nwi à sə kək vɛ'nə, à ye nga Abràham ka mweŋ ntótse'. ⁶ Yusə Nwi à cèp sə à ye dè, <Ngwi bù yòo nè kə cu mvwe' lak mok sè yà' ka yàwo yeŋ. Wo nè cum nkweŋ fo', wo sə fa wo ngə' wùriŋ mənə lùumngòn nkə kwè. ⁷ Mɔ nè sak bùu sè wo nè sə fak fo' bohòyà'wèŋ sə sè', fana wo nè me'rə lak yà'sə, nè tesə və, nè sə kùksə mɔ mɔmvwe' nè'e.> ⁸ Anə geŋ, Nwi bə Abràham à zu rək dè yi nè sə riŋ tse' nà' bə nsàp mandzə nè wo komgə tu mbəmbam nà'a. Fana Abràham dzə Azik, à dzèŋ nteŋ mò'fis, yi kom fa nà' tu. Azik kom bwi fa mo ye Jàkop, fana Jàkop kom bwi fa bwe ye sè hum-ncòp-ba sè wo tàcicii avès.

⁹ <<Tàcicii avès sə wèŋ à kək moma awo Jòsep bə lis sè bup jì njo. Wo ko seŋ gesə lo yi dè nà'a kə ye nkweŋ mvwe' nzeŋgòn Ijip. Anə ye-a sè vɛ'nə fana, Nwi à ye yo, ¹⁰ nè sə tesə Jòsep nè bə nsàp ngə' nè yi à sə yə lònfo'. Ghà nè Jòsep à kə dzèŋ bohònkum Ferònə mvwe' nzeŋgòn Ijip nè,

Nwi à fa yi cùu sè bəboŋ, nè fa yi nkərə. Feròanə ye vɛ'nə fana yi gu nà' njwə nè ghaŋ mvwe' nzeŋgòn Ijip nè pwe'. Yi à gu nà' njwə nè ghaŋ mɔmvwe' nto' ye sə'. ¹¹ Fana mvək nəmòk à ye, njè ko mvwe' nzeŋgòn Ijip bə nzeŋgòn Kanà pwe'. Njè nè à fa bwìŋ ngə' vɛ'ɛ wùriŋ. Tàcici avès wèŋ à ka beŋ mok sə tse'. ¹² Jàkop ànə geŋ dè yi yuk dè wo tse' zuzu mvwe' nzeŋgòn Ijip yo fana yi tumsə gesə bwe ye sè wo tàcicii avès sə fo'. Nà'a ghà nè mantombi nè wo à lòto fo'. ¹³ Wo à vè nè kè' ba, fana Jòsep gu bwema ye sə wèŋ rì dè yi moma yà'wèŋ fana, nè gu Feròri dè yà'wèŋ bùu lak ye. ¹⁴ Jòsep tirə gesə fa tè' ye dè nà' bə bwe nà' pwe' coho və mvwe' nzeŋgòn Ijip nè. Wo à ye pwe'fo' bwìŋ hum sàmba-ncòp-tàŋ. ¹⁵ Fana Jàkop coho tsooŋ lo sə Ijip anə. Yà'a mvwe' sè yi nè ye bwe ye, sè wo tàcicii avès, à kpɔ wes mok fo'. ¹⁶ Mvə'nə bwe awo à foho lòKanà wo bəhə lo vèeŋ ni' yà'wèŋ sə ngòtuuŋ mvwe' sè wo togə fo' dè Sekəm. Wo à kə tuuŋ wo fo' sənə sèe sə Abràham à ywiŋ yà' bohòbwe Hamò.

¹⁷ <<Mvək à sə kùrə vè dè ya Nwi gu yusə yi ànə kak fa Abràham sə, fana nga bùu avès yam mvwe' nzeŋgòn Ijip mok maŋgəŋgèŋ, ¹⁸ tèe nkum nəmòk nè yi à ka Jòsep rì yuk, kə kok dzə' nkum mvwe' nzeŋgòn Ijip anə mok yi. ¹⁹ Yi sə borə bùu avès bə nkərə, nè sə gu tàcici avès wèŋ ngə' nèbup. Yi gu dè wo kə bwe awo sə luə mɔ nda'à nisə, dè wo me'rə nonəsə bwe sə sə mbiŋ dè ya nga yà'wèŋ kpɔ. ²⁰ Yà'a sə' mvək nè wo à dzə Musi, mwe boŋ. Yi à cu mɔ nda'à tè' ye njwə te'. ²¹ Mvək nè wo à kə nònəsə yi sə mbiŋ fana mo Feròmok nè wà'ngwèŋ à kə te' jə nà' yuye. Yi sə tək nà' co mo ye. ²² Wo à

yə'rə yi, yi riŋ ŋkərəə sè yà' cu mvwe' nzenḡòŋ Ijìp anə pwe' nè pwe'. Yi bəuŋ ŋwè nè ghaŋ bə nsàp mandzè nè yi cèp cù, nə sə gū bum ye.

²³ <<Ghà nè Musi à dzèŋ luumŋgòŋ hum kwè, fana yi duk də yi kə ke' ye bəu ye wèŋ bwe Izùrè. ²⁴ Yi lo, nə kə tseŋ ŋwè ye mòk ŋga ŋwəə Ijìp mòk sə lèp nà', fana yi geŋ də yi kə tēsə nà'. Musi à lèp zə ŋwəə Ijìp nə. ²⁵ Yi à sə tsərə də bəu ye wèŋ nə rəŋ də Nwì tum yi ŋgòkə tēsə fis wo sənə ŋgə' awo, fana wo kà sè' rəŋ. ²⁶ Tsok à rəŋ, yi ye bwe Izùrè bwìŋ ba ŋga wo sə lùlù. Yi geŋ fo', nə sə gū mandzè nè co wo kà lù. Yi fek yà' də, <Wèŋ sə də wèŋ lù yə'sə bəu yà, ŋge' am wèŋ? Mù də wèŋ bwema mvwe' mò'fis àlaa?> ²⁷ Fana nè yi à sə fa mòk ŋgə' yi nə bwì' gesə Musi fo', nə duk fa nà' də, <Nwè nè yi duk wu də wu kə kok ŋkum bohòvès nə sak vèes ndà? ²⁸ Wù də wu zə mū mvəsə wù a zə ŋwəə Ijìp ŋkwis yà'a nà?> ²⁹ Musi ànə yuk mvəsə nà' cèp vè'nə, fana yi caŋ lo, nə kə cum bisə mvwe' lak Midiyà. Yi à cu fo' tè yi dzə bwe mbəmbam ba.

³⁰ <<A cà luumŋgòŋ hum kwè, fana Musi ye masinjà Nwì mòk bə lis. Nà' à yəŋ bohòyi ndzənə mis ŋga nà' sə kə mū tūhù nə kà liiŋ. Mis ènə à kə ŋgəà, mvwe' ŋgū nda nəmòk nè wo togè nà' də Sinà. ³¹ Musi à yə vè'nə, nə mərə manḡəŋgèŋ, fana nə sə gi soŋ geŋ fo' də yi ye tsərə yà' bəbəŋ. Yi yuk ŋga ŋgì Tà sə cèp də, ³² <A mū Nwì tàcicii awèŋ. Nwì Abràham, Azik bə Jàkop.> Musi à yuk vè'nə, yi sə jik bə wə vè'è krùk krùk, nə kà lis mok kùk. ³³ Tà à tsə' yi də nà'a cokfis kuumḡup nà', bəusə mvwe' sè nà' tə yà'sə, a fo' nze nè rərəŋ. ³⁴ Nə duk fe'lə sè' duk də, <Mù kùk ja'a,

nə ye ŋgə' nè bəu am wèŋ sə yə mvwe' nzenḡòŋ Ijìp. Mù a yuk waŋ awo sè' laŋ, fana mù nə vèə nə də mə kə tēsə wo. Vəə, ya mū tum gesə wu Ijìp anə.>

³⁵ <<À ye Musi nè bwe Izùrè à dzèŋ yi, nə fek yi də, <Nwè nè yi duk wu də wu kə ye mantombi bohòvès, nə sak vèes ndà lè?> nə. A yi nə Nwì tumsə co ŋwè nè mantombi nə ye ŋwè nè yi fis wo sənə ŋgə'. Nwì à fa càsə yi faak sə bohomasinjà Nwì, nè nà' à yəŋ bohòyi ndzə misə nà'a. ³⁶ Yi à təŋ mantombi ŋgòjə fis bəu sə mvwe' nzenḡòŋ Ijìp yi. Yi à gū manḡəŋgèŋ nə ye bum sè co bwìŋ mərə mvwe' nzenḡòŋ Ijìp nə ye mvwe' ndzəp nə wo togè nà' də Ndzəp nè Bəbāŋ nà'a sè'. Mvəsə wo à sə lòo, yi sə gūh lo mali manḡəŋgèŋ mvwe' nze nè ŋgəà mənə luumŋgòŋ hum kwè sè'.

³⁷ <<Gù sə Musi ènə nè yi à tsə' bwe Izùrè də, Nwì nè tumsə fa yà'wèŋ ŋgà tsòhòbum Nwì sè' mvəsə nà' a tum vèsə yi Musi nə. Nwè ànə nə ye mo nə njàwèŋ. ³⁸ A yi Musi nè bwe Izùrè à baŋ mvwe' nzenḡòŋ ŋgəà fana yi ye bə yà'wèŋ nə. Yi à ye fo' bə tàcicii avès nə ye bə masinjà Nwì nè nà' à cèp bohòyi mənə nda Sinà. Yi à jə ncèp Nwì nè nà' tse' yòŋsə nja nə fa'nə ŋgòcàsə fa vesùwèŋ. ³⁹ Tàcicii avès wèŋ à ka ŋgòyuk yusə Musi nə à sə cèp dzəm. Wo me'rə nonşə yi, nə sə duk sə ntùə wo də bòco wo bwì foho lo fe'lə Ijìp anə sèmok. ⁴⁰ Fana wo duk fa Aròŋ də nà'a gū fa wo yumok sè yà'a ye mantombii wo. Də wo ka yusə yà' gū ŋwè nè yi a jə fis vè ves mvwe' nzenḡòŋ Ijìp, nə wo to fa ves yi də Musi ànə riŋ. ⁴¹ Nà'a ŋga'a mvək nə wo à gū yumok co nwì awo nà' səsə mo mbòŋ. Wo à səə nsuŋgaŋ, nə tēŋ vəpsə nà', nə kaŋ dzeŋ ŋgòkùksə yusə wo à gū wo bə bo awo. ⁴² Nwì

à mè'rə wo fana wo sə kuksə ke' ca lo ɲkəŋkàaŋ sè mɔbu. Yà'a mvsə̀ wo à còm ndzənə ɲwàk ɲgàa tsòhòbum Nwì də,

<Wèŋ bùu Izùrɛ, nàam sè wèŋ à sə səhə, nə sə gũhũ satikà' bə zɛŋ ɲgə̀à yà'a à ka bohòmù yɛŋ.

Wèŋ à gù vɛ'nə mɔnə lùumɲgòn hum kwè.

⁴³ Wèŋ à sə bəhə tse' ke'cà tàap nwì àwèŋ nè liŋ yee də Molòk,

bə mòk nè yi tse' nsəsə̀ ɲkəŋkàŋ nè liŋ yee Refaŋ.

Yà'a nwì sè wèŋ à gù bə bo awèŋ də wèŋ kuksə wo.

Mɔ nə me'rə wɛŋ wo jəŋ casə lo wɛŋ sə Babilòn.>

⁴⁴ <<Mvsə̀ tsàcicii avès à ye ɲgə̀à yà'a, fana wo à tse' tàap sè yà' à sə nì tsə' fa wo də Nwì fɛŋ bə yà'wèŋ. Wo à gù yà' mvsə̀ Nwì à duk Musii gũ yà', mvsə̀' nè yi niŋ tsòho fa nà' sə. ⁴⁵ A cu fana, tɛ'ɛ tsàcici avès wèŋ sə fa casə lo nà' bohòbwe awo wèŋ. Ghà nè Josuwà à sə jə lòwo bə ghà nè wo à sə fep jə nze nə bohòbùu sè Nwì à sə bɛ' gesə wo, wo sə bək tse' nà'. Nà' à cu mali fo' tètè Devid à kə tsɛŋ nà'. ⁴⁶ Ntùm Nwì à ye bəbɔŋ bohòDevid, fana yi fek Nwì də nà'a fa yi mandzə̀ ya yi ci fa Nwì Jàkop ndap. ⁴⁷ Anə gɛŋ, kə ci fa yi ndap nə mo ye, Sòlomù.

⁴⁸ <<Yusə̀ də, Nwì nè yi yam casə yi, nə kà mɔnə ndap nè bwiŋ gũ nà' bə bo cugə̀. A mvsə̀ ɲgà tsòhòbum Nwì à cèp də,

⁴⁹ Tà Nwì duk də,

<Ntòbu mvwe' dzə̀' ɲkum àm cu, nzenɡòn ye ye mvwe' sè mɔ nɛŋ tesgə̀ kùu am.

Aco wèŋ ci fa mɔ yàwèŋ nsàp ndap nè fò?

Mvwe' sè co wèŋ fa mɔ, mù cum fo' fò?

⁵⁰ Mù à ka bum yè'e pwe' mù gũ à?> Yè'e yusə̀ Tà Nwì cèep.

⁵¹ <<A nsàp gutu nè fòbohòwèŋ vɛ'nə ɛ? Ntum awèŋ gũ tsə̀ gù co bùu sè wo à loho ntu', nə kà ncèp Nwì yuk yuk. Wèŋ gũ co tsàcicii awèŋ. Wèŋ dzɛŋɡə̀ yusə̀ Yòŋsə̀ nè Rərəŋ nə cèpgə̀ yà'. ⁵² ɲgà tsòhòbum Nwì mòok yo nè tsàcicii awèŋ à ka yi ɲgə̀' fa yuk à? Wo zə̀ ɲgàa gè ntum Nwì wèŋ sè wo ànə ye taan ntɛŋ, sè wo à sə cɛp tsə̀' fa bwiŋ də, mo fàk Nwì nè yi nə sə gũ yusə̀ Nwì dzəm sə nə və̀. Nè ɲgà'a nè'e, wèŋ a sɛŋ yi, nə zə̀ yi. ⁵³ A wèŋ sè masinjàa Nwì à jə̀ və̀ fa wɛŋ lùuk Nwì, wèŋ kà yà' yù lò.>>

Kpɔ Stefè

⁵⁴ Bùu sè mɔ kanjuru sè wèŋ à yu'rə yusə̀ Stefè à cèp sə, fana wo jok, nə zɔ kpɔ nèbɔp. ⁵⁵ Stefè à rwiŋ bə Yòŋsə̀ nè Rərəŋ nə cèbùə̀, fana yi kək gesə lo mɔbu, nə ye marɛŋ nè Nwì ɲgà nà' sə rɛŋ nèbɔp. Yi ye Jisòs ɲgà nà' tə̀ Nwì bo ma zɔ. ⁵⁶ Fana yi cɛp duk də, <<Hàwèŋ, ntòbu mùhu nòto fana mù yə̀ mo ɲwè ɲgà yi tə̀ bo ma zɔ Nwì.>> ⁵⁷ Bùu sè wèŋ à gham, nə sɔp tse'e ntu'u awo bə nduun bo awo. Wo caŋ be'lə̀ və̀ mvwe' mò'fis ɲgũ ni'ì yi, ⁵⁸ nə bək fis mak gesə̀ lo yi mɔ ntòlak anə fo', nə sə tə̀prə̀ yi bə lis. Bùu sè wo à sə cì' fa Stefè mvwès sə à fweŋ nòŋsə̀ cə̀ək awo bohòwà'nzùm nəmòk, wo togə̀ yi də Sol, də nà'a sə kək fa tse' wo. ⁵⁹ Stefè sə wan to Tà duk də, <<O Tà Jisòs, yòŋsə̀ am nè', jəŋ mɔ.>> Wo sə tə̀prə̀ gu yi vɛ'nə. ⁶⁰ Yi tə̀ŋ bə tumfərə̀, nə sə wan torə̀ fis də, <<Tà, swifa wo bɔp nè wo gù ènə.>> Yi à duk wes vɛ'nə ntɛŋ, fana yòŋsə̀ ye me.

8

¹ Sol à dzəm sè' də a bəbɔŋ mvsə̀ wo zə̀ Stefè vɛ'nə. A yè jəŋ sè' nùmbu ànə wo yè ɲgòyɛŋsə̀ bùu cos ɲgə̀' nè bə ɲgwap mvwe'

lak Jòrosalèm pwe'. Bùu sè wo à dzəm sè à ca sam wes mè ve'ε pwe' nè pwe'. A bwehe cu mègù mok ngàa ntum sè wèŋ, nga bwiŋ carə lówes mvwe' nzenğòŋ Jùdiyà nè ye Sàmàriyà. ² Bùu mok sè wo à rì Nwì à kè tuuŋ Stefè, nè waŋ kpə ye maŋğəŋgèŋ. ³ Sol à ləp mandzə də yi ləsə cos nè kè' mò'fis. Yi à sè fi lònçuu bwiŋ mò'fis, mò'fis, nè sè ko sooŋ fis lo bəba bə mbəmbam sè wo à dzəm bohòJisòs, nè sè kə nisə wo ndapndzəm.

Ncèp Jisòs Yuhu

Mvwe' Nzenğòŋ Sàmàriyà

⁴ Mvəsə bùu sè wo à dzəm sè à ca sam, fana mvwe' sè wo à sè ləpwe' wo sè tsoho lo ncèp nè Jisòs nè fo' sè'. ⁵ Filip à lòye mvwe' nzenğòŋ Sàmàriyà, nè sè tsoho fa bùu lak sè fo' sè liŋ Nkum ngà gèm bwiŋ nè. ⁶ Bùu sè fo' sè à yu'rə bəŋsə ncèp nè wù kà fùk. Wo à yu'rə, nè sè ye maŋğəŋgèŋ sè yi à sè gùhə. ⁷ Yòŋsə sè bəp à tesə ndzə ni'ì bwiŋ nkùuŋntèn, nè sè waŋ sa'rə bə nàŋ. Yi à guŋsə bùu sè wo à sè kà ni' awo te' búsə lok, bə bùu sè wo à sè ka bəboŋ gi wèŋ maŋğəŋgèŋ. ⁸ Bùu sè mvwe' nzenğòŋ Sàmàriyà sè wèŋ à tse' kwəkwa wùriŋ.

⁹ Nwè nəmòk à ye mvwe' lak yà'sə nè liŋ ye à ye də Saimù. Yi à cu fo' mweè səsap ntèn, nè sə məŋsə bùu sè mvwe' lak yà'sə bə nsàp mfim nje nè yi à sè gùu. Yi à sè tsòho fa bwiŋ də yi nwè nəmòk nè nkùuŋ wùriŋ. ¹⁰ Bùu sè wo à ye mvwe' lak yà'sə pwe'fo', bə nkwaħa bwiŋ pwe' à sè kək gù lis mok bohòyi. Wo duk də nàaŋ ye sè niŋ də yi nwè nè wo togè yi də Nwì nè ghaŋ nè, də yi a vè ngòkè' ye wo, nè yəəŋ bohòwo co Saimù. ¹¹ Yi à məŋsə wo bə mfim ye sè tətè wo sè kək gu lis mok bohòyi. ¹² Anə geŋ wo yuk, nè dzəm Ntirè nè Bəboŋ nè Filip à

sə tsòho, mvəsə gaŋ Nwii fəkğəə, nè ye də Jisòs Nkum ngà gèm bwiŋ nè. Fana wo bəptesə. Bəba bə mbəmbam wèŋ à sè bəptesə pwe'. ¹³ Saimù bə tu ye à dzəm, nè bəptesə sè'. Yi à sè gihi mègù mok bə Filip mvwe' mò'fis. Yi à sè yə nsàp maŋğəŋgèŋ sè ghaŋ sè Filip à sè gù, fana yà' məŋsə yi nèbəp.

¹⁴ Mvək ànə à ye fana ngàa ntum sè mvwe' lak Jòrosalèm à yuk də bùu sè mvwe' nzenğòŋ Sàmàriyà a yuk ncèp Nwì, nè dzəm, fana wo tumsə gesə fa wo Pità bə Jon. ¹⁵ Wo à kè dzèŋ fo', fana wo gu fa bùu sè wo a dzəm sè wèŋ piriya də ya wo tse' Yòŋsə nè Rəreŋ nè. ¹⁶ A ye ve'nə bùusə à ye nga wo ka Yòŋsə nè Rəreŋ nè ntòtse'. A ye nga wo à bəptesə gù mənə liŋ Tà Jisòs. ¹⁷ Pità bə Jon à naaŋ fa wo bo fana Yòŋsə nè Rəreŋ nè və bohòwo.

¹⁸ Saimù à yə də ngàa ntum naaŋ fa yà'wèŋ bo nkun wo tse' Yòŋsə nè Rəreŋ nè, fana yi duk də yi fa wo mbəm, ¹⁹ də ya yà'wèŋ fa yi nsàp nàŋ nè ngòjwèŋ bwiŋ nkun wo tse' Yòŋsə nè Rəreŋ nà'nə sè'. ²⁰ Pità à duk fa nà' də, <<Wu kpə lo bisə bə mbəm yo sè pwe', bə nsàp nè wù tsərə də aco wù ywiŋ nàaŋ sè Nwii fagè yà' yi bə mbəm yà'sə. ²¹ Yè'e ka fàak yòyeŋ, wù ka bo sənə fàak yà'sə tse' bùusə ntum yòka rərəŋ mū lisè Nwì yeŋ. ²² Kupsə ntum yòbə tsətsərə yònə bəp nè wù tse' nà'nə, nè leŋ Tà də yi swi fa wu bùusə wù tse' nsàp tsətsərə ànə. ²³ Búsə mù yə də wu ngà səsə nè bəp fana bəp kitse' wu cək.>> ²⁴ Saimù duk fa Pità bə Jon də, <<Kwəkwe', wèŋ leŋ fa mū Tà də nsàp yu nè wèŋ cèp nè'nə kà bohòmù vè.>>

²⁵ Anə geŋ ghà nè wo à tsòho wes fa bwiŋ yusè wo rì bə liŋ

Tà Jisòs, nè tsoho ncèp nè Jisòs nè sè', fana Pità bə Jon bwi foho lo fe'lə Jòrosalèm. Mvəsə wo à sə lòmàndzə, wo sə tsoho lo kə' Ntirè nè Bəboŋ nè mvwe' buhu lak zəzok sè yà'a mvwe' nzenḡon Sàmàriyà.

Filip Bəptesə Nwəə Itopiyà

²⁶ Masinjà Tà Nwì à tsə' fa Filip də nà'a fùhə, nè yuŋ tsoŋ lo mandzə nè wu təəŋ Jòrosalèm nè sə kək lo ma ntonùm, fana wu ga'a lo bo mamək ngòlòGazà nà'a. Wo à màk mandzə ànə laŋ. ²⁷⁻²⁸ Filip à fùhə, nè tsooŋ lo. Anə ye ŋga ŋwəə Itopiyà mòk nè yi ŋwə nè ghan sə bwi foho lòlā' à yi. Yi à sə lòksə fagə ŋkum nè mvwe' nzenḡon Itopiyà, nè yi à ye ŋwàŋwè nà'a, mbàam nà' pwe' yi. Bùu Itopiyà wèeŋ togè ŋkuum bəba awo sə də Kandàs. Nwə ènə ànə lo Jòrosalèm ngòkùksə Nwì, nè sə bwi foho lo sənə makarə ye. Mvəsə nà' à sə dzərə lòo, fana yi sə taŋ ŋwək nè ŋgà tsòhòbum Nwì Izayà à còom. ²⁹ Yòŋsə nè Rərəŋ nè à tsə' Filip də nà'a gi sooŋ kuəp geŋ ŋgə makarə nè. ³⁰ Filip à ca gə fo', nè yuk ŋga nà' sə ta fis ndzənə ŋwək nè. Fana yi fek nà' də, nà' sə rəeŋ yusə nà' sə ta sə àlè? ³¹ Nwə nè ŋkùuŋ nè à duk də, <<Hai', aco mù rəeŋ va ŋga ŋwə nəmòk ka mù tsok rəŋsə fa-ε?>> Fana yi to Filip də nà'a və bə nà'a kək cum mənə makarə nè bəbɛ'. ³² Mvwe' sə yi à sə ta ndzənə ŋwək Nwì sə à ye də, <Yi à ye co nsùŋgaŋ nè wo jəŋ lòŋgòsuə suə, kə mùmò nsùŋgaŋ nè wo sə ci'lə fis nwèes ye, yi kà cù mùk àlɛ'. ³³ Wo à gù fa yi bum marè'tu, nè bəŋ ngògù fa yi yusə yà'a zìnə. Nwə nè co yi nè riŋ yumok bə ŋgwì bùu ye bùə,

bùusə yi à ka sə nze fəeŋ tətè cum.>

³⁴ Nwə nè ghan nè à fek Filip də nà'a tsok fa yi də ŋgà tsòhòbum Nwì à sə cèp yè'sə bə liŋ ndà lɛ. A bə tu nà', kə ŋwə nəmòk nè zok ε? ³⁵ Filip à yèto ŋgòcèep, yi à yèto bə mvwe' sə wo nè taŋ sə, fana yi tsoho fa nà' Ntirè nè Bəboŋ nè bə liŋ Jisòs nè. ³⁶ Mvəsə wo à sə tsə lòo, fana wo kə dzeŋ mvwe' ndzəp nəmòk, fana ŋwə nè ghan nè fek Filip duk də, <<Ndzəp nè'.>> Nə duk fe'lə də <<Kaco mù bəptesə fəeŋ yeŋ bùu yà?>> (³⁷ Filip duk fa nà' də, aco nà' bəptesə sə' ntəŋ, ŋga a ye-a də nà' dzəm yusə yi tsə' fa nà' sə bə ntum nà' pwe'fo' na. Yi duk də yi dzəm bə ntum ye pwe'fo' də Jisòs Krəest mo Nwì.) ³⁸ Nwə nè ghan nè à duk də wo gù ya makarə nè nà'a təəŋ. Fana wo ba fo' Filip bə ŋwə nè ŋkùuŋ nè à tsə lo sə ndzəpə. Filip bəptesə yi. ³⁹ Wo à sə tesə kok sə ndzəpə anə, fana Yòŋsə Tà Jisòs jəŋ bisə lo Filip nè. Nwə nè ŋkùuŋ nè à ka nà' mok ye fe'lə. Yi sə lo mali yuye, nè sə kwaha lo wùriŋ.

⁴⁰ Filip à də yi kək ŋga yi yè' mvwe' lak Azotò. Yi gihi lo kə' mvwe' lak sə fo' sə, nè sə tsoho lo Ntirè nè Bəboŋ tətè yi à kə dzəŋ mvwe' lak sə wo togè fo' də Sisàriyà.

9

Sol A Bùuŋ, Nə Dzəm Jisòs

¹ Ghà nè bum yè'sə à sə ye ve'nə fana Sol sə wəpsə mali bùu sè wo à sə yù mandzə Tà Jisòs sə də yi nè zə yà'wèŋ. Yi à ye'e lòkə ye ŋkum ŋgà fa satikà', ² nè fek nà' də nà'a fa yi ŋwək mòk nè ngòfa yi nàŋ ngòko bwìŋ mù Dàmaskù. Yi də yi jəŋ nà', nè lo bə zəŋ mvwe' ndaap piriyaà bùu Jus sə mù Dàmaskù, də yi kə dzeŋ-a mbwa, nè ye ŋga ŋwə nəmòk sə

bɛ' mandzè nè Tà Jisòs, fana yi ko wo pwe', bəba kè mbəmbam àlɛ, nè jəŋ və wo Jòrosalèm anə.

³ Yi à sə lòDàmaskù anə, nga yi sə kəp lɔŋgə ntòlak nè ntɛŋ, yi ye nga marɛŋ mòk ba'a tsə mabu co mbəŋ vɛ'ɛ, nè rɛŋ mvwe' sè yi tə sə vɛ'ɛ paamm. ⁴ Yi gbə sə nze, fana nè yuk nga ngi ɲwè nəmòk sə cɛp də, <<Sol, Sol, wù sə fa mɛ ɲgə' bəu yà?>> ⁵ Yi fek də, <<A wùu ndà Tà?>> Ngì ɲgəŋgàŋ duk fe'lə də, <<A mɛu Jisòs nè wù sə fa mɛ ɲgə' nə. ⁶ Lòkok mɛtsè, nè lo mɛ ntòlak anə. A kə dzeŋ fo' ɲkuŋ wo tsok wu yusè wu nè gɛ tsoŋ yà'.>> ⁷ Bəu sè wo à sə gì bə Sol wɛŋ à təŋ fo', nè kà yusè co wo cɛp tse'. Wo à yuk ngi nè, nè kà ɲwè nəmòk yə. ⁸ Sol à lòkok sə nze, nè də yi muk lis ye, fana yi kà bum yə. Wo à dəsə nisə lòyi Dàmaskù mòk bə bo. ⁹ Yi à cu fis nùumbu tɛ' nga yi sə kà yə. Mɛnə nùumbu sè tɛ' yà'sə pwe' bo bə cùu ye kà kùrè, yi kà ndzəp sè' no lok.

¹⁰ Ngà yù mandzè Jisòs mòk à ye Dàmaskù anə nè wo to liŋ ye də Anàniyàs. Yi ye yumok co yi yə lo vɛ'ɛ, fana Tà Jisòs to yi nja duk də, <<Anàniyàs.>> Yi dzəm də, <<Tà, mɛ nè'e.>> ¹¹ Tà nè duk fa yi də, <<Fəhɛ, nè yuŋ lo mandzè nè wo togè nà' də Rərɛŋ nà'a. Wu kə dzeŋ mvwe' ndap Judàs, fana wù fek fo' də wù dzəm ɲgòyə Sol nè yi mo nze mvwe' lak Tasò. Yi sə gɛ piriya, ¹² nè sə ye co lo vɛ'ɛ də yi yə ɲwè nəmòk nè wo to yi də Anàniyàs vèə, nè kə naaŋ fa yi bo də ya yi ye fe'lə bum səmok.>> ¹³ Anàniyàs duk də, <<Tà, a bwiŋ ɲkùuŋntɛŋ sè wo a tsè' mɛ nsəap ɲgwap sè ɲwè ènə sè gù bohòbəu yo sə mvwe' lak Jòrosalèm pwe'. ¹⁴ Yi nè vè nè Dàmaskù bə ɲaaŋ sè yi a jə bohòŋkum ɲgà fa satikà' də

yi ko ndaaŋwè pwe' nè nà' to liŋ yò.>> ¹⁵ Tà à duk də, <<Gèŋ ntɛŋ, bəusè yi ɲwè nè mɛ a swekfis yi ya bə lakmvum, ɲkəkum nè ye bəu Izùrɛ wɛŋ nə riŋ liŋ am. ¹⁶ Fana mɛ bə tu am nè niŋ fa yi nsəp ɲgə' nè yi nè ye bəu mɛ ɲgògù də ya bwiŋ riŋ mɛ.>> ¹⁷ Anàniyàs à lò, nè kə ni kok mɛ nda'a anə, nè naaŋ fa Sol bo. Nə sə duk də, <<Moma am Sol, Tà Jisòs tum vèsə mɛ yi, yi nè yi a yəŋ bohòwù mandzè nga wù sə vè fɛŋ nà'a. Yi tum mɛ ya wu ye fe'lə bum səmok, nè rwiŋ bə Yòŋsè nè Rərɛŋ nə.>> ¹⁸ Yi ànə duk wes vɛ'nə ntɛŋ, fana yumok ye'e gbə tsoŋ mɛ lisè Sol anə co bap, fana yi ye fe'lə bum səmok. Yi à lòkok, fana wo bəptəsə yi. ¹⁹ Yi a zə wes bɛŋ, fana yi tse' fe'lə ɲaaŋ səmok.

Sol Tsòho Ncɛp Jisòs Mvwe' Lak Dàmaskù

Sol à cu nùumbu mòk bə bəu sè wo à sə yù mandzè Jisòs mvwe' lak Dàmaskù anə. ²⁰ Mvəsè yi à ye fo', yi à lòmvwe' ndap piriya bəu Jus, nè ye ɲgòtsòho liŋ Jisòs sè ntɛŋ. Yi duk də, Jisòs nè mo Nwi. ²¹ Bəu sè wo à yuk yusè yi à sə cɛp sə à mərə lòoŋ. Wo sə fek də, <<Nè'e ka ɲgà' nè yi à ye Jòrosalèm, nè sə zə ndaaŋwè pwe' nè nà' to liŋ yè'sə nè yeŋ à? Yi a vè fɛŋ ka sè' də yi kə ko bwiŋ də nga yi jəŋ lo yà' ɲgòfa ɲkum ɲgà fa satikà' nè yeŋ à?>> ²² Fana Sol tsoho gɛŋsə ghaha lo wesə mantombi mvəsè yi à sə ni tsè' də Jisòs ɲkum ɲgà gè m bwiŋ nè. Yusè yi à sə cɛp sə à rɛŋ nòoŋ vɛ'ɛ jəja nsəp nè bəu Jus sè wo cu Dàmaskù anə jip, nè kà yusè ɲgòcɛp fəsə fa yi tse'. ²³ A kə dzeŋ nùumbu mòk fa'nə, fana bəu Jus wɛŋ kə cum kwe' də wo zə Sol nè. ²⁴ Anə gɛŋ Sol riŋ bə kwe' nè wo à cu nè. Nè maraŋ bə

ndzəmè pwe' wo sə so Sol mvwe' ncùu ŋka' sè mvwe' ntòlak nà'nə.
 25 A ye nùmbu mòk ŋga ndzəm seŋ, fana bùu Sol mok kə le' casə yi mvwe' tətòo ŋka' sə ŋkò'o.

Sol Ké' Və Jòrosalèm

26 Sol à lòJòrosalèm, nə lap mandzè də bə bùu Jisòs wèŋ ye mvwe' mò'fis. Wo pwe' à sə wəp yi wəpə, nə kà pap də yi mòk nè yi sə yì mandzè Jisòs dzəm. 27 Fana Bànabà və ŋgòtesə nà'. Yi jəŋ nà', nə jəŋ lo fa bohòŋgàa ntum sə wèŋ. Yi tsoho reŋsə fa yà'wèŋ mvəsè Sol à yə Tà Jisòs mɔ mandzè Dàmaskù, nə ye mvəsè Tà à cèp bohònà' sə. Yi à tsè' fa yà'wèŋ də Sol a tsòho liŋ Jisòs mɔ Dàmaskù bə ŋəŋ, nə kà ŋwè nəmòk sè' wəp. 28 A ye vè'nə fana Sol à ye mok bə yà'wèŋ mok mvwe' mò'fis, nə sə gihi lo Jòrosalèm, nə sə tsoho ke' ca liŋ Tà Jisòs. Yi à sə tsoho, nə kà ŋwè nəmòk wəp lok. 29 Yi à cèep, nə sə bwìnə ncèp bə bùu Jus sè wo à sə cèp ncèep lak Gris, fana wo sə lap mandzè də wo zə yi. 30 Bùu Jisòs sə wèŋ à rì vè'nə, fana wo jəŋ tsoŋ lo nà' sə Sisàriyà, nə tum gesə lo yi ma Tasò. 31 Anə ye vè'nə, fana bùu cos sè mvwe' nzeŋgòn Jùdiyà bə Galili nə ye Sàmàriyà à tse' mok fifi. Coos yè'sə à sə gu lòmantombi, nə sə kuk bə bwìn sè'. Yè'sə à sə ye vè'nə bùusè Yòŋsè nè Rərəŋ nə à sə tesə wo yi mvəsè wo à sə cu, nə sə gu bum sè yà' sə niŋ tsok də wo sə wəp Tà.

Pità, Aniyàs Bə Dokàs

32 Pità à sə ke' gi nèbɔp. A ye nùmbu mòk, fana yi ke' lo ŋgòkè cèpsə bùu Jisòs sè wo cu mvwe' lak səmok, wo to fo' də Lidà. 33 A kə dzèŋ fo', yi ye ŋwè nəmòk nè liŋ nà'a Aniyàs. Nwè ènə à sə kà nì' ye te' bùsəgə, nə sə nooŋ mam mɔ kèhe lùumŋgòn fwame'.

34 Pità à to yi də Aniyàs, nə duk fa nà' də, <<Jisòs Krest gɔŋsə wu laŋ. Lòkok mɔtsə, nə lim kəà yò.>> Aniyàs lokok ca gu mɔtsə sè' kè' mò'fis. 35 Bùu Lidà bə sè wo à sə cu mvwe' mbo' Saròn wèŋ pwe' à yə, nə kupsə, nə dzəm Tà.

36 Nwà nəmòk à ye mvwe' lak Jopà nè liŋ ye də Tàbità. Yi à ye sè' ŋwà nè yi à sə yù mandzè Jisòs. Bùu Gris wèŋ togə yi yàwo də Dokàs. Liŋ ye sə yà'a də ŋgap. Yi à sə gu bəboŋ, nə sə tesə ŋgàa jìŋ, nə kà wò. 37 A ye ghà ànə, yiyaŋ à ko yi, yi kɔ. Wo à cùk wes yi, wo kə noŋsə yi mvwe' rum mòk mətùhù co ma mɔzok vè'ε. 38 Jopà bə Lidà ka səsap yeŋ, fana ŋgàa yù mandzè Jisòs sè wo à ye Jopà yuk də Pità cu sə Lidà. Wo tum sə gesə bwìŋ ba də wo kə caŋ to Pità də kwəkwè' nà'a caŋ və wàp. 39 Pità à fùhɔ, nə lo bə yà'wèŋ. Yi à kə dzèŋ, fana wo jəŋ lo yi mvwe' rum nè ma mɔbu nə. Bàa yepmfə sè wo à ye fo' lòoŋfo', à vè, nə sə warə ŋgu ni' Pità, nə sə niŋ tsoho fa yi cèək sè Tàbità à gu fa wo ghà nè yi à cu ntòŋwum sə. 40 Pità à fis bùu sè mɔ nda'à anə sə mbiŋ pwe', nə təŋ bə tumfərə, nə sə ləŋ Nwì. Yi à ləŋ wes, fana yi bùuŋ kuk vèŋ ni' Tàbità nə, nə duk də, <<Tàbità, lòkok mɔtsə!>> Tàbità muk lis. Mvəsè yi à yə Pità, fana yi lokok cum mɔtsə. 41 Pità ko nà' bo, nə lokoksə nà' mɔtsə. Yi to bùu sè wo à dzəm, nə ye bàa yepmfə sə wèŋ, nə fa yà'wèŋ Tàbità nə ŋga yi mok ŋwəm.

42 Bùu sè mvwe' lak Jopà pwe' à yuk yu yè'sə, fana bwìŋ ŋkùuŋntèŋ dzəm bohòTà Jisòs. 43 Pità à cu mali Jopà anə mənə nùmbu səmok. Yi à sə cu bə ŋgà' nəmòk nè yi sèeŋgə ŋgùp, liŋ ye də Saimə.

10

Pità Bə Kònilòs

1 Nkum sojà nè mvwe' lak Rumà mòk à ye mvwe' lak Sisàriyà, liŋ yee dè Kònilòs. Yi à tse' bòp sojàa sè mvwe' lak Itali yi. ² Yi à sè wəp Nwi nèbər. Yi à sè kùksə Nwi bə bùu sè m̀ nda'à yi pwe'. Yi à sè fa bùu Jus wèŋ mbo wùriŋ, nè sè ləŋ Nwi sè' nùumbu pwe'.

³ A ye nùumbu mòk nga nùm càsə maràŋ, fana yi ye yumok co lo ve'ε. Yi ye masinjà Nwi jəja ve'. Nà' to yi bə liŋ dè Kònilòs. ⁴ Wuə ko yi, fana yi kùk sɛɛŋ tse' nà', nè fek nà' də, <<A yà Tà? >> Masinjà Nwi nè duk fa nà' də, <<Nwi a yuk piriyaà yo, nè ye fa mbo yòsə', nè tsərə nè wu. ⁵ Fana nè nga'a nè'e, wu tumsə gesə bùu mok mvwe' lak Jopà ngòkə to ngà' nəmòk fo' nè liŋ yee Saimù Pità. ⁶ Yi nòm̀ nda'à Saimù nè yi no ngu ndzəp nè ghaŋ, nè yi sɛɛŋgə ngùp nà'a.>>

⁷ Anə ye ve'nə fana, masinjà Nwi nè yi à tsòho fa Kònilòs bum yè'sə, nè lo gesə lo yuye. Kònilòs to ngàa faak ye sè m̀ nda'à yi bwiŋ ba. Yi to sojà ye mòk sè' nè nà'a wəpgə Nwi. ⁸ Yi à tsòho fa yà'wèŋ yusə yi anə ye sè pwe'fo', nè duk fa wo də yà'wèŋ lo mvwe' lak Jopà anə.

⁹ Tsok à rəŋ nga wo sè kùəp lòJopà anə, fana Pità sè kok lo ye m̀ tu ndap ngòkə ləŋ piriya mbwa. A ye nga nùum co maràŋ. ¹⁰ Njè à ya yi, fana yi sè dzəm də yi zù yumok. Wo ànə ka zuzù sè nto gù wes, fana yi sè ye yumok co lo ve'ε. ¹¹ Yi ye nga ntòbu mùhu nòto, fana yumok sè tsoŋ tēsə mbwa. Yà' səsə co làba' nè ghaŋ ve' nga wo kotse' tse' vè nà' bə ngũngũ sè kwè sè pwe'. ¹² Yusə yà' à ye m̀nə làba' nè à ye nàamngòŋ pwe' bə nsàap bum sè jì nès co no bə swi wèŋ pwe'fo'.

¹³ Yi yuk nga ngi ŋwə nəmòk duk vèsə fa yi duk də, <<Pità, lòkok, nè sə zù nàam yè'sə.>> ¹⁴ Fana Pità cəp fəsə gesə ye duk də, <<Tà, anə kà ve'nə ye yuk, mù ka yàm yu səmok sè lùuk yo dzègə yà' dzèə zù yuk.>> ¹⁵ Ngì ŋwə nè cəp səmok də, <<Yusə Nwi a gù bòn̄sə yà' mok laŋ fana wù kà də wu dzə yà' duk.>> ¹⁶ Yu yè'sə à gù fis ve'nə kè' tɛ', fana wo jəŋ fəsə lo yu sè m̀bu anə səmok.

¹⁷ Pità à sè mərə duk də nsàp lo nè yi yə nè'nə sè nì tsə' fa yi yè'sə də yà lɛ, fana nga bùu sè Kònilòs tumsə sè kə dzèŋ kə ncùhù yi sè laŋ. A ye nga wo à fe'rə mvwe' ndap Saimù nè, nè riŋ nà'. ¹⁸ Fana wo to fek gesə duk də, <<Nwə nəmòk fənə ŋkũŋ nè liŋ yee də Saimù Pità àlɛ-ò?>> ¹⁹ Wo à sè fek gèsə lòve'nə nga Pità sè tsərə mali də yi rɛɛŋ nsàp lo nè nà' kə tàsə yi ènə ŋkũŋ. Yòŋsə Nwi à to yi, nè tsok fa yi də, <<Bùu səmok sè lap wu fenə bwiŋ tɛ'. ²⁰ Lòkok m̀tsə, nè tsoŋ lo kə tseŋ wo. Wu gùə wù kà də wu dzeŋ ngòyù lòwo duk bùusə mù duk wo m̀ də wo və.>> ²¹ Fana Pità suhu lo, nè kə tseŋ wo. Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Nwə nè wèŋ sè làap nè m̀. Wèŋ vè da?>> ²² Bùu sè wèŋ duk də, <<Kònilòs nè yi ŋkum sojà tum ves yi. Yi ŋwə nè bəboŋ. Yi kùksəgə Nwi, fana bùu Jus pwe' rì yi bə lak lòoŋ də yi ŋwə nè bəboŋ. Masinjà Nwi mòk nè rərəŋ a tsə' yi də yi to və wu nda'à yi ya yi yuk-a yusə wu nè tsok fa yi.>> ²³ Wo à cəp wes, Pità to nisə wo m̀ nda'à yi, bə yà'wèŋ noonnoon mbwa tsok rəŋ. Tsok ànə rəŋ, fana yi lòkok, nè bə' mandzə bə yà'wèŋ lo. Bùu mok sè mvwe' lak Jopà sè wo à dzəm Jisòs à yù lòyi sè'. ²⁴ Wo à gi tsok kə

* **10:14** 10:14 Nwəə Jus kum-a nsàap nàam mok sè Nwi à dzəsə yà' fana yi nè kà m̀tsətsə'rə bwiŋ nga wo sè kùksə Nwi və, tse'nga yi fa satikà' nè ngòrəŋsə nì' ye nà'a ŋkũŋ.

reen sèmok ηkuη fana wo kə dzen mvwe' lak Sisàriyà anə.

A kə dzəη fo', wo ye Kònilòs bə njənjəan ye nə ye ηge' ntum ye sè yi to yà'wèη, ηga wo cu sə tək Pità. ²⁵ Pità à sə nikok, fana bə Kònilòs kərə. Kònilòs gbə cum tsoη kù mantombii nà' sə nze, nə zəm tu ηgòkùksə nà'. ²⁶ Pità lòkoksə nà' mʉtsə, nə duk fa nà' duk də, <<Lokok mʉtsə, mù mēgù sè' ηwè co wù.>> ²⁷ Mvəsə yi à sə cèp mali bohònà' ntòfo', fana yi ni lo mʉ nda'à, nə ye bwìη ηga wo rwìη cu mbwa wùrìη. ²⁸ Yi duk fa yà'wèη duk də, <<Wèη rì yàwèη sè' duk də, wu kək ja'a na bə nsàp mandzə nə bùu Jus wèη kùksəgə Nwì, fana ye də kaco ηwə Jus kə ke' ye ηwè lakmvum ηke' yeη. Kaco bə nà' sə tòrə ke' ca nduk sè' yeη. Mēgù duk də Nwì a rēηsə fa mʉ yi duk də kà də mʉ tsərə də ηwə nəmòk nə co mʉ dzeen yi dzèen duk. ²⁹ Nà'a njo nə wo to mʉ, mù nə vè nə, nə kà dzèen.>> Fana yi duk mok duk də, <<Mù vè laη, wèη to mʉ da?>>

³⁰ Yi à fek ve'nə, Kònilòs cep də, <<Bə nùm nə ntinə pwe' a nùumbu kwè, nə à ye maràη sè' mvək nə ηga'a ve' ηga mù cu mʉ nda'à mù ηgòlèη pìriyà nə wo lēηgə nà' ηga nùm càsə maràη nà'a. Mù kək à, ηwə nəmòk tə kək nè' mantombii mù. Yi ni tse' cəək mok yà' sə ba'a nəbap. ³¹ Yi to mʉ bə liη də, <Kònilòs.> Nə duk fa mʉ duk də, <Nwì a yuk pìriyaa yo, nə tsərə fa mbo yòlan. ³² Ye də tumsə gesə lo ηwə nəmòk mvwe' lak Jopà yi to fa wu ηwə nəmòk fo' nə wo togè liη ye pwe' də Saimù Pità. Yi ηkùìη. Yi nòmʉ nda'à Saimù nə yi fàkgə bə ηgùp, nə ndap ye ηgʉ ndzəp nə ghan.> ³³ Yà'a yusə mù a tum gù bwìη sè' ntēη də wu və sə. Wù nə gù nə bəboη, nə vè nə sè'. Vès cu ηga'a fēηη mantombii Tà Nwì pwe'. Vès

sə tək wù də wu tsoho fa ves yà pwe' sè Nwì a tsè' fa wu də wu cep.>>

Yusə Pità A Cèp

³⁴ Fana Pità yè ηgòcèp duk də, <<Mù rì tse' ηga'a mok bə nə zìnə duk də Nwì jəgə bwìη pwe' yəyərə.>> ³⁵ Yi duk də, <<A ye-a sè' ndà lòoη nə lak ηgèηgàan sè' fòlòoη ηga yi wəp-a Nwì, nə sə gʉ yusə yà'a kəkurə, fana ye də Nwì dzəm ηgèηgàη. ³⁶ Nwì à tsè' fa bùu Izùrə ncèp nə nje nə laη. Ncèp ye nə à ye Ntirè nə Bəboη də Jisòs Krest nə yi Tà bohòbwìη pwe' a jə vè fifi. ³⁷ Wèη rì nsàap bum sè yà' a ye mvwe' nzeηgòη bùu Izùrə wèη pwe' yà'a laη. Ghà nə Jon à sə tsòho nzak bàpte à càa fana Jisòs yeto fàak ye mvwe' nzeηgòη Galili. ³⁸ Yà' à ye bə liη Jisòs nə mvwe' lak Nazàrə nə, mvəsə Nwì à fa yi Yònsə nə Rəreη nə ye ηàη fana yi à kə'ke' càa, nə sə gʉ bəboη, nə sə gʉnsə lo bùu sè wo à cu ndzə bohòηkum ze', bùusə Nwì ànə ye bə nà'. ³⁹ Bum sè yi à gʉ mvwe' laak bùu Jus, nə ye Jòrosalèm pwe'fo', vès à yə yà' bə lis avès. Wo à te'lə yi mʉ ntəəη, nə zə yi. ⁴⁰ Fana nùmbu nə te' à dzèen, Nwì gʉ yi lokok mvwe' kpʉ. Nwì à gʉ də yi niη fa bwìη ni' ye. ⁴¹ Yi à ka bohòbwìη lòoη sè' yəəη. Yi à yəəη mēgù bohòvès sè Nwì ànə swek fis ηgòyə bum yè'sə bə lis avès. Ghà nə yi a lòkok mvwe' kpʉ nə, vesiwèη à zʉ zʉzʉ, nə no nəno mvwe' mò'fis. ⁴² Fana yi Jisòs nə à duk ves duk də vès tsoho lo fa bwìη Ntirè nə Bəboη nə sè'. Nə sə rēηsə fa bwìη duk də a yi nə Nwì a fa yi ηàan də yi sak bùu sè wo à kpʉ lòlan, nə ye sè wo cu ntòηwəm pwe'fo'. ⁴³ Bù ηgàa tsòhòbum Nwì sè wo à ye njamòk tsòho nə sə kum liη ye. Wo à duk də ηwə nə nà'a dzəm-a bohònà' pwe', Nwì

nə swifa ɲgəŋgəŋ bəp ye bə ɲaən sə yà' cu ndzənə liŋ ye sə.>>

Yòŋsə Nwi Və

BohòBù Lakmvum Sə'

⁴⁴ Mvəsə Pità à sə cèp vɛ'nə, fana Yòŋsə nè Rərəŋ nə və bohòbù sè wo à sə yu'rə ncèp nè Pità à sə cèp nə pwe'. ⁴⁵ Bù Jus sè wo à dzəm bohòJisòs sè wo à vè bə Pità wèŋ mvwe' lak Jopà à mərə nèbup. Wo à sə mərə də Nwi fa bù lakmvum wèŋ Yòŋsə nè Rərəŋ nə sè'. ⁴⁶ Njo nè wo à yuk mvəsə yà'wèŋ à sə cèp ncèp lak mok sè wo kà yà' yukgè nè sə kùksə Nwi. Fana Pità cèp duk də, ⁴⁷ <<Bù yè'e wèŋ tse' Yòŋsə nè Rərəŋ nə sè' co vesùwèŋ à tse'. Aco ɲwè nəmòk dzeŋ də wo kà wo bə ndzəp bəptəsə à?>> ⁴⁸ Fana yi fa ɲəŋ də wo bəptəsə yà'wèŋ bə liŋ Jisòs Krest. Anə geŋ, wo duk fa Pità də bə yà'wèŋ cum mənə nùumbu mok ɲkuŋ.

11

Pità Tsə' Rəŋsə Fa Bù Cos Wèŋ Yusə Yà' A Ye

¹ Yà' à yuhu lòbohòŋgàa ntum Jisòs bə bù sè wo à dzəm Jisòs sə mvwe' nze Jùdiyà pwe' də bù lakmvum wèŋ a dzəm ncèp Nwi nə sè'. ² Fana mvəsə Pità à lo mɛ Jòrosalèm, bù mok sə cèp də yi ka bəbɔŋ gɛ. A ye bù sè wo à sə dzəm də tse'ŋga wo kom fa bù lakmvum wèŋ tu mbəmbam ɲkuŋ wo bùŋ bù cos yà'a. ³ Wo sə duk də, yi a kè nòŋ nda'à nsàap bù yè'sə, nə zɛ be'lə zuzu bə yà'wèŋ.

⁴ Pità ye ɲga'a ɲgòtsòho fa wo mvəsə yà' a yèto bə yusə yà' a ye pwe'fo'. ⁵ Yi tsok duk də, <<Mù à cu ɲgògù pìriyà mvwe' ntəm lak Jopà, fana mù ye lo. Mù ye ɲga yumok sə tşə mɛbu yà' səsə co làba' nè ghaŋ vɛ'ɛ ɲga wo kotse' tsə yà' bə ɲgɛŋgɛŋ sə kwè sə. Yà'

à kè təŋ kɛp ɲgɛ ni'l mù. ⁶ Mù kùk bərə yà' bəbɔŋni. Mù ye ɲga nsàap nàamɲgòŋ pwe' bə nsàap bum sè jì nəs co no bə swiŋ wèŋ pwe'fo' cu ca. ⁷ Fana mù yuk ɲga ɲgi ɲwè nəmòk duk vèsə fa mɛ duk də, <Pità, lòkok nə sɛ zɛ nàam yè'sə.> ⁸ Mù cèp fəsə gesə lo duk də, <Tà, anə kà vɛ'nə ye yuk. Yumok sè vès ri də wo dzəgè yà' dzəə ka mɛ cùhu mù yàm ni yuk.> ⁹ ɲgi ɲwè nə cèp vesə fe'lə mɛbu anə səmok duk də, kà də mɛ dzə yusə Nwi a gù bòŋsə yà' laŋ duk. ¹⁰ Yà' à gù fis vɛ'nə kè' te' fana wo jəŋ fəsə lo yà' mɛbu anə səmok.

¹¹ <<A ye sè' ghà nà'nə, bwìŋ kə dzeŋ mvwe' ndap àm nè mù cugè fo'. Wo à ye tu awo bwìŋ te'. Wo anə tumşə vesə bù yè'sə mvwe' lak Sisàriyà. ¹² Yòŋsə nə tsok fa mɛ duk də, kà də mɛ tse' məmərə ɲgòyù lòwo duk. Bwema sè mvwe' lak Jopà sè wo ntùŋfu yè'e à yù lòmɛ Sisàriyà anə. Vesiwèŋ à lònda'à Kònilòs vès pwe'. ¹³ Yi tsoho fa ves mvəsə yi a yə masinjà Nwi ɲga nà' tə mɛ nda'à yi, nə duk fa yi duk də, <Tumşə gesə lo ɲwè nəmòk mvwe' lak Jopà yi kə to fa wu ɲwè nəmòk fo' nè liŋ ye pwe' də Saimù Pità. ¹⁴ Yi nə kə tsok fa wu ntirè nè wu nə tse' lùŋ wèŋ ndap yòlòŋ.> ¹⁵ Fana mù anə sə yeto ɲgòcèp jo ntəŋ, Yòŋsə nè Rərəŋ nə və bohòwo sè' mvəsə nà' à vè bohòvesùwèŋ taan yà'a. ¹⁶ Fana mù tsərə fəsə yusə Tà à cèp duk də, <Jon à bəptəsə bwìŋ bə ndzəp, fana wo nə bəptəsə wèŋ bə Yòŋsə nè Rərəŋ nə.> ¹⁷ Nòjəja də Nwi à fa bù sè wo ka bù Jus yeŋ yè'sə wèŋ sè' nsàp fəfa nè vesùwèŋ anə dzəm Tà Jisòs Krest yi fa ves nà'a. Anə ye-a vɛ'nə, mù ye yàm yè'sə ndà nè co mù gɛ də Nwi kà yuye gù ɛ?>>

¹⁸ Bù cos sə ànə yuk wes yu yè'sə, fana wo tşəŋ ɲgòcèp də

Pità a gù bup. Wo kuksə Nwi də, <<Ye də Nwi a fa bù lak-mvum mandzə ngòkupsə ntum, nə luŋ.>>

Cos Yèto Mvwe' Lak Antiyòk

¹⁹ Bùu sè wo à dzəm Jisòs à carə sam bùu ngə' nə nà' à lòkok ghà nè wo à zə Stefè nà'a. Mok à ca lòm'vwe' səsap co mvwe' nzenŋòŋ Fònisiyà bə Səprònə ye Antiyòk. Wo sə tsoho fa lo gu ncèp nè Jisòs nə bohòbùu Jus wèŋ woòwo. ²⁰ Fana bùu mok mʉtsətsə'rə wo sè mvwe' lak Səpròbə Sirini à lòm'vwe' lak Antiyòk, nə kə tsoho fa bù lakmvum wèŋ Ntirè nè Bèboŋ nè nà' sə kùm liŋ Tà Jisòs. ²¹ Nàaŋ Tà à ye bə yà'wèŋ, fana bùu sè wo ànə dzəm Ntirè nè, nə bùuŋ və bohòTà, à yam wùriŋ.

²² Bum yè'sə à yuhu lòm'vwe' cos nè Jòrosalèm, fana wo tumsə lo ŋwè nəmòk nè wo to yi də Bānabà mvwe' lak Antiyòk anə. ²³ Yi à kè dzèŋ fo', nə ye mvəsə Nwi a nì bòvəm ye bohòyà'wèŋ, fana yi kwa, nə tipsə guŋsə wo də yà'wèŋ təŋ mali guŋŋ nə ye zìnə bohòTà Jisòs bə ntum yà' pwe'. ²⁴ Bānabà à ye ŋwè nè bəboŋ. Yi à rwiŋ bə Yòŋsə nè Rərəŋ nə, nə nə sə naaŋ tu bohòJisòs ŋkəuŋ sè'. Bwiŋ ŋkəuŋntèŋ à kupse, nə dzəm bohòTà Jisòs. ²⁵ Anə geŋ Bānabà ye'e lo mvwe' lak Tasòŋgòkə ləp Sol. ²⁶ Yi à kə yə nà', yi jəŋ fəsə və nà' Antiyòk anə. Bùu sè ba yè'sə à sə cu bə bùu sè mʉ cos sə, nə sə yə'rə wo ŋkà'ngòŋ mò'fis bə tu. Kwe' bù nè wo à sə yə'rə nə à ye nè ghaŋ. Wo à yèto ngòto fa ngàa yù mandzə Jisòs wèŋ liŋ sè də Krətèŋ yè'e mvwe' lak Antiyòk anə.

²⁷ A ye sè' co mvək ànə fana ngàa tsòhòbum Nwi mòk nè wo sə cèp bum sè Nwi a tsè' fa wo à ye'e Jòrosalèm, nə tsoŋ lo sə Antiyòk anə. ²⁸ Mòk à ye fo'

nə liŋ ye Agabòs. Yi à cèp bə ŋàaŋ sè à fa yi Yòŋsə nè duk də, njè nè bup sə vèə. Nà'a nə ko nzenŋòŋ nè lònfo'. (Njè nə à ko ghà nè Kladiyòs à ye ŋkum yi nà'a.) ²⁹ Ngàa yù mandzə Jisòs à cu, nə dzəm mvwe' mò'fis də, ndàaŋwè pwe' jəŋ və yu ye mvəsə yi tse' ŋga wo tesə gesə lo bwema awo sè wo Krətèŋ sè yà'wèŋ cu Jùdiyà. ³⁰ Wo ànə gʉ vè'nə, nə tumsə Bānabà bə Sol də yà'wèŋ jəŋ lo fa bù ŋkwàha bùu sè mʉ cos mbàam sə.

12

Ngə' Sə Yam Ghaha Ghaha

¹ A ye sè' co mʉnə mvək nà'nə, fana Herònə yi à ye ŋkum mvwe' lak Izùre yeto ngòfa bùu sè mʉ cos sə wèŋ ngə'. ² Yi à gwè' cok tu Jem moma Jon bə fèk. ³ Yi ànə ye də bùu Jus wèŋ kwa, fana yi ghaha wesə, nə ko Pità. Yè'sə ànə ye ghà nè wo à sə zʉ ŋkà'a brəd jì yis yà'a. ⁴ Mvə'nə Heròanə ko nà', fana wo kə gesə yi mʉ ndapndzəmə. Yi fihi sojə wèŋ kwè, kwè, sè kè' kwè də wo sə kʉk nà'. Heròà sə duk də wo nə sak nzak nà' mʉtsətsə'rə bwiŋ ghà nè ŋkà'a Pasobà nə càa. ⁵ Pità à sə cu mʉ ndapndzəmə anə, fana bùu sè mʉ cos à sə ləŋ fa yi piriya bohòNwi bə nè zìnə àwo pwe'.

Pità Tesə Mʉ Ndapndzəmə

⁶ Nè ndzəmè nè Heròà sə duk də tsok reŋ fana wo kə sak nzak Pità à ye, wo tsoŋ noŋsə noon Pità nə bə kwaŋ ba. Yi sə noon mʉtsətsə'rəə ngàa kʉk ngàa ndapndzəm sè' ba. Mok à təŋ lok ncùu ŋka' ndapndzəm sə sè'. ⁷ Anə geŋ, masinjà Tà Nwi və fo'. Mareŋ mòk reŋ mʉ ndapndzəmə anə. Masinjà Nwi nə kum tsə'rə Pità mʉ ŋkambəhə. Nà'a yəŋ, fana yi tsok nà' duk də nà'a lokok mʉtsə jwè. Yi à duk vè'nə ntèŋ,

kwanj sè wo à tsòonj Pità bə zəj sə fiinj. ⁸ Masiinjà Nwì nə duk də nà'a swi' tsə'rə korə nà' bə kùunjgùp nà' bəbonj. Pità ànə gū wes ve'nə, fana yi duk fe'lə fa nà' də nà'a ni cək, nè mu ŋkwèj nə və bə nà'a lo. ⁹ Pità yuj nà', bə nà' tesə lo mu ndapndzəmə anə. Yi kà sə rəej də yusə masinjà Nwì sə gū sə zinə rəej. Yi à sə duk ye də, kàmòk yi sə yə ŋgwàanj lo. ¹⁰ Bə nà' à dzèj mvwe' ntombi ŋgàa kùk ŋgàa ndapndzəm, nə casə nà'nə, nə kə dzej fe'lə mvwe' ntombi àwo nè ba. Wo à casə yà'sə, nə kə dzej mvwe' ncùu ŋka' sè wo à gū yà' bə ntej, sè yà'a ŋgònì lòsə ntòlak. Nka' sə à muhu bə bo awo. Wo ca tesə lo. Wo à sə yù tsə lòmандzə mòk fo', fana masinjà Nwì nə me'rə Pità fo'. ¹¹ Nà'a ghà nè Pità à rəej bə bum yè'sə, nə duk də, <<Mù rì nè ŋga'a də yu yè'sə zinə. Tà Nwì a tumsə masinjà ye, yi kə fis mu ndzə bohòHeròbə bùu Jus wèj. Mù swirə yusə wo a sə duk də wo nə gū mu.>>

¹² Yi à rì bum yè'sə ve'nə, fana yi ye'e lo nda'à ma Jon Mak nè lij ŋwà nə də Mèri. A ye ŋga bwiŋ à kə benə fo' wùriŋ, nə sə lej piriya. ¹³ Pità à kùm ncù ma sə mbiŋ, fana mawà'ŋgwèj mòk nè lij yee Rudà à dzəm, nə və. Mawà'ŋgwèj ènə fàkgè fo'. ¹⁴ Yi à yuk rì ŋgì Pità, nə kwa ve'e nèbup. Yi kà ncùu sə mok mùk, nə caŋ bwi foho lo kə tsok fa bwiŋ duk də Pità tə sə mbiŋ. ¹⁵ Wo yak yi duk də nà' sə ŋaŋa àlɛ. Yi cep ghaha mali fo' də yusə yi duk sə zinə. Fana wo duk də, kàmòk a ca masinjà Nwì nè yi kùkgè Pità nə. ¹⁶ Anə ye ve'nə Pità sə kum mali ncùu sə fo'. Anə geŋ wo kə muk yà'. Wo à yə yi, wo mərə nèbup. ¹⁷ Yi gū bo ye ŋgòtsə' wo duk də yà'wèej cum gə'. Yi tsoho rəjsə fa yà'wèj mvəsə Tà

fi yi mu ndapndzəmə anə. Yi duk də wo kə tsok fa Jem bə bùu mok sè wo à dzəm Jisòs sə pwe'. Yi duk wes ve'nə, yi ye'e lo mvwe' səmok.

¹⁸ Tsok à rəj, ŋgàa kùk ŋgàa ndapndzəm sə wèj à jip nsàp nè wù kà fùk. Wo sə fe'rə ni' awo duk də, Pità nə yè'sə fò? ¹⁹ Heròà fa ŋàj də wo lap nà'. Wo lap, nə kà yi yə. Yi to ŋgàa kùk ŋgàa ndapndzəm sə, nə fek wo bum yè'sə. Yi ànə fek wes yà'wèj, fana yi fa ŋàj də wo zə yà'wèj. Yà' à càa, fana Heròye'e me'rə Jùdiyà, nə tsoj lo kə cumtse' mok Sisàriya.

HeròKpə

²⁰ Ntum à sə jòk Heròbohòbùu Tayà bə Sidòj nèbup, fana wo benə mvwe' mò'fis, nə lo ŋgòkə yə Herònə. Wo à gū, nə ko to ntòŋkərəj ŋwè nəmòk nè lij ye də Blatòs. Blatòs nə à ye ŋgà fàk nè ghaŋ mu nto' anə yi. Wo lo ŋga'a bohòHerò, nə kə duk fa nà' də bə yà'wèej gū fifi. Wo à gū ve'nə bùusə zuzə sə mvwe' lak awo à sə və mēgū mvwe' lak ŋkum ànə. ²¹ A kə dzèj numbu mòk nè wo à cok fis, fana Heròà ni cək ŋkum ye, nə cum mənə kapràk ye, nə sə cep bohòbùu yè'sə wèj. ²² Wo à yuk, wo gurə duk də, <<Sə cep yè'sə nwì mòk, ka ŋwè yej.>> ²³ Masiinjà Tà Nwì ləp mak tsooj Herònə fo' ghà nə, bùusə wo à kùksə yi co Nwì, yi kà dzèej. Ŋgìŋgòà lum yi tètè yi kpə ŋga dzèj numbu tāj.

²⁴ Ncèp nè Nwì nə à sə kùk lòmali mantombi. ²⁵ Bànabà bə Sol à mēsə fàak awo, nə me'rə Jòrosalèm, nə bwi foho lo fe'lə Antiyòk. Wo à lóbə ŋwè nəmòk nè wo to yi də Jon Mak wèj bəbè'.

13

Cos Nə Tumsə LòBànabà Bə Sol NgòTsòho Lòo

¹ Bwiñ à ye mvwe' cos nè mvwe' lak Antiyòk sè wo à tse' faak sè co ngàa tsòhòbum Tà Jisòs, bə cicàa sè wo ngàa yə'rè bwiñ ncèp Jisòs. Lij mok à ye Bànabà bə Saimù. (Wo à sè to yi mok də, Najà.) Mòk à ye Lòsiyònè lak yee Sirini, mòk ye Manàñ nè yi à kuk ndzə bohòñkum Herò, nè ye fe'lə Sol. ² Ghà nè wo à sè dzè zuzū ngòkùksə Tà, fana wo yuk nga Yòñsè nè Rəreñ nè duk fa wo duk də, <<Wèeñ còk noñsə fa mụ Bànabà bə Sol zok, bəusə mụ a to wo, nè fa wo faak mok sè wo nè fak fa mụ.>> ³ Wo à dzè mali zuzū, nè sè leñ piriya fana, wo naañ fa wo bo, nè se wo də wo lo.

⁴ Mvə'nè Yòñsè nè Rəreñ nè à tumse Bànabà bə Sol fana wo tsoñ lo sè Sèlusiya, nè kə ni ngwes, nè lo mvwe' nze Seprò. ⁵ Wo à nè kə dzeñ mvwe' lak Sàlamì fana wo tsoho kə' ca ncèp Nwì fo' mənə ndaap piriyaà bụu Jus wèñ. Jon Mak à ye sè' bə yà'wèñ ngòtesə wo. ⁶ Wo à gihì lètètè wo kə dzeñ Pafòs. Wo à kə tsèñ ngà mfim mòk fo' nè lij yee də Bəjisòs. Nwè ènə à ye ñwèə Jus, yi sè bərə bwiñ də yi ngà tsòhòbum Nwì. ⁷ Ngà mfim nè à ye ñwèə govənonə yi à ye mvwe' lak yà'sə yi nè. Lij govənonə à ye də Sejis Palis. Yi tse' ñkərəè nèbup. Nwè nè ghañ ènə à dzəm ngòyuk ncèp Nwì fana, yi to Bànabà bə Sol də wo və. ⁸ Wo à vəə, fana ngà mfim nè kà ncèp nè Nwì nè dzəm, nè sè lap də Sejis Palis nè kà ncèp awo nè sè' dzəm. Wo togè Bəjisòs nè də Elemà (ngà fe ngam) vè'nə bə ncèp bụu Gris. ⁹ A ye vè'nə, fana Sol nè lij ye mok də Pol, à kùk tse' nà' bə lis rap rap. Pol nè à rwiñ bə Yòñsè nè Rəreñ. ¹⁰ Yi duk fa ngà gù bum mfim nè də, <<Wù mo ze', yusə yà'a bəboñ pwe' wu bèñgè yòyà' bèñnə. Vəəm yo yà'a rwiñ cu gù ca nsàap ñkərəə

sə bup nè ye ñkùì'. Wu lapgè bə ñàañ yo pwe' də wu gù gorə bupsə mandzè nè Tà nè. ¹¹ Bo Nwii nè jweñ wu nga'a yè'sə. Lis nè loho wu, wù cumtse' nga wù sè kà mareñ yə.>> Yi ànə cep wes vè'nə ntèñ, Elemà ye nga yumok lok yi lis co mbàk vè'ε. Yi sè jam lap kə' ca fo' də ñwè nəmòk ko yi bo. ¹² Mvəsə govənonə à yə vè'nə fana yi dzəm bohòjisòs. Anə ye vè'nə yi mərə bə nsàap yusə wo à sè yə'rə fa bwiñ bə lij Tà sè wùriñ.

Yusə Yà' A Ye Antiyòk Nè Mvwe' Nzeñgòn Pisiidiya

¹³ Pol bə bụu ye sè wèñ à ye'e Pafòs anə, nè gi bə ngwes kə dzeñ mvwe' lak Pegà, nè nà'a mvwe' nze Pàmfiliiya. Jon Mak à mè'rə wo fo', nè bwi foho lo Jòrosalèm. ¹⁴ Wo à càsə mali Pegà, nè kə dzeñ Antiyòk nè mvwe' nzeñgòn Pisiidiya. Numbu dzè à ye, wo lo kə ni cum mənə ndap piriya bụu Jus. ¹⁵ Ghà nè ñwè nəmòk ànə tañ wesə ñwàk lùuk Musi, bə yusə ngàa tsòhòbum Nwì wèñ à còom fana bụu sè mantombi mənə ndap piriya nè wèñ à tum ñwè duk də nà'a kə ye Bànabà bə Pol. Wo də yi kə duk fa yà'wèñ duk də, yà' co bwema, tse'-a ncèp mòk nè bəboñ co wo tipsə bwiñ bə zeñ àlè', yà' və kə tsok fa wo.

¹⁶ Pol à lòkok mütse, nè gù bo də wo cum gəe', nè sè cep duk də, <<Wèeñ yu'rə fa mụ, bụu am bwe Izùre, nè ye wèñ mok sè wèeñ kùksəgè Nwì. ¹⁷ Nwì nè bụu Izùre yè'e kùksəgè yi, à cokfis tàcicii avès, nè gù yà'wèñ yam manğəngèñ ghà nè wo ànə ye ñkùìñ mvwe' nze Ijip. Nwì à jə fis wo mvwe' nzeñgòn Ijip anə bə ñàañ ye. ¹⁸ Mənə luumñgòn hum kwè, yi sè ye bə yà'wèñ ngəà. ¹⁹ Yi à lèsə bụ ñkəñkum sàmba bə lak awo mvwe' nze Kanà. Yi à gù

bùu ye wèŋ tse' nze nə fo' mok wo. Bum yè'sə a jə co luumŋgòŋ ŋkù kwè-bə-hum tãŋ. ²⁰ Ghà ànə à cãa, yi fa yà'wèŋ bùu sè ŋgòtəŋ mantombi wo tətè kə dzeŋ mvək nè ŋgà tsòhòbum Nwì nè liŋ ye Samwè à ye sè' ŋwè nè mantombi.

²¹ <<Anə geŋ, wo fek Samwè nə duk də wo dzəm ŋkum, fana Nwì fa wo Sol də nà'a ye ŋkum nə nà'. Sol nə à ye ŋkum mənə luumŋgòŋ hum kwè. Yi à ye mo Kis nè mvwe' bòp lak Benjamè. ²² Ghà nè Nwì ànə susə yi fana Nwì koksə bwi Devid ŋkum àwo. Nwì à cèp bə liŋ Devid sə duk də, <Mù yə də Devid nè yi mo Jesii nsàp ŋwè nè mǎ dzəm nə.

Yi ŋwè nè yi nə sə gǎ yusè mǎ nə sə dzəm ŋgògǎ pwe'.>

²³ Devid nə, Nwì à fis və Jisòs ŋgà lùŋsə bùu Izùre wèŋ bohòŋgwi bǎ ye nə. Nwì ànə kak tes ve'nə.

²⁴ Ŋkuŋ Jisòs sə və ŋga Jon à tsòho to fa bùu Izùre wèŋ pwe'fo' duk də yà'a kupsə, nə bwi fa bǎp awo ŋkwèŋ, nə baptesə. ²⁵ Jon à sə kuəp ŋgòmèsə fàak ye sə fana, yi fek bùu sə wèŋ duk də, <Wèŋ sə tsəm də mǎ yè'sə ndà? Mǎ ka ŋwè nè wèŋ sə tək nə yeŋ. Yi sə və maŋkwèŋ. Mǎ ka kǎrə ŋgòfwèŋ fa yi kùuŋgùup ye kǎrə.>

²⁶ <<Bwema am wèŋ sè wèeŋ ŋgwi bùu Abràham bə wèŋ sə wèŋ ka bùu Jus yeŋ sè wèeŋ kùksəgə Nwì. Ncèp lùŋ ènə sə və yè'sə bohòvesùwèŋ. ²⁷ Bùu sè wo à ye mvwe' lak Jòrosalèm bə ŋkwàha bǎ awo à ka riŋ də ŋwè ànə ŋgà tətəsə bwiŋ riŋ. Nùumbu dzə à sə ye pwe', wo sə taŋ ncèp nè ŋgàa tsòhòbum Nwì à còm bə liŋ ye, nə kà sè' sə rɛɛŋ. Anə ye-a sè' ve'nə fana wo à gǎ ncèp ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wèŋ ye zìnə mvəsè wo à zə yi sə. ²⁸ Wo ànə ka njo nè co wo zə yi bə zeŋ sè' tse'

fana, wo lɛŋ mali Palè ŋgòzə nà'. ²⁹ Wo à gǎ wes yusè ŋwàk Nwì à sə cèp bə liŋ ye pwe' fana, wo ki tsoŋ yi mǎ ntəŋ anə, nə tuuŋ yi. ³⁰ Anə geŋ, Nwì lokoksə yi mvwe' kǎ. ³¹ Mənə nùumbu ŋkùuŋntèŋ yi à yəŋ bohòbùu sə bə yà'wèŋ à gǎ yè jə mvwe' nzeŋgòŋ Galili nə kə dzeŋ Jòrosalèm. Nè ŋga'a nè'e, wo mok bùu sè wo sə tsoho fa bwiŋ yusè wòà yə.

³²⁻³³ <<Vèes ye' ŋgòtsə' fa weŋ Ntirè nè Bəboŋ nə də, yusè Nwì ànə kak fa tàcici avès duk də yi nə gǎ sə, yi gǎ fa yà' bohòvesùwèŋ sə a ŋgwi bǎ àwo. Yusè yi à gǎ sə də, yi a lòkoksə Jisòs. Yà' cu ndzənə ŋwàk Sàam mbǎp ba ve'nə. A nja duk də,

<Wu mo àm, mǎ ntinə bohòwù Tè' yò.>

³⁴ Yusè Nwì ànə cèp bə mvè'nə yi à lòkoksə nà' mvwe' kǎ də nà'a nə kà mok bi yuk sə də,

<A zìnə də mǎ nə se li wu bə bum sə rɛɛŋ sè mǎ à kàk tè' yò Devid sə.>

³⁵ Mvəsè yi sə cèp fe'lə mǎmvwe' nəmòk ndzənə ŋwàk Sam nə duk də,

<Kaco wu nə me'rə ŋgà fàk yònə yi yukgə duk yòbəboŋ də yi bi yeŋ.>

³⁶ A rì də Devid bə tu ye ànə fàk bohòNwì mvəsè Nwì à dzəm ŋjamòk anə, nə kǎ, wo tuuŋ yi ŋgǎ sèe tàcicii ye wèŋ fana ni' ye bi lo. ³⁷ Nə yeè nə duk də, ŋwè nè Nwì ànə lokoksə yi mvwe' kǎ nə, a yi nè yi à ka ye bi.

³⁸⁻³⁹ <<Nə yeè nə duk də, wèŋ bwema am pwe'fo', wèŋ tse' ŋgòrì tse' pap də sèswifa nè wo sə tsoho nə, a bùu liŋ ye. Wèeŋ rì sè' duk də ŋwè nè yi dzəm-a bohòyi, ye də yi swe'ɛ tesə bə bǎp ye laŋ. Yi swe'ɛ tesə nsàp nè kaco lùuk Musi fiŋ me'rə to yi ve'nə yeŋ. ⁴⁰ Wèeŋ jəŋ ŋkərə ya yusè ŋgàa tsòhòbum

Nwì à cèep kà bohòwèṅ kè ye.

⁴¹ Də,

<Wèeṅ yu'rə-a, wèṅ sè wèṅ sè
ywi'lə yusè Nwì cèep.

Wèeṅ mərə, nə kpɛ.

Busè nsàp fàk nè mù sè gù bə
mvək nè wèṅ cu fo' nè'e,

A nsàp nè co wèṅ kà də a yusè
zìnə dzəm.

A ye-a də ṅwə nəmòk à tsè' fa wèṅ
mantombi,

wèṅ kà sè' dzəm mali.> >>

⁴² Pol bə Bānabà à sè tesə mɛ
ndap piriya nè də wo lo fana, bɛ
sə wèṅ duk fa wo duk də, numbu
dzè mòk nè nà' tsə nà'a dzèeṅ,
yà'wèṅ və kə tsoho fa wo bum
yè'sə sèmok. ⁴³ Ghà nè bɛ sè
wèṅ à sam wes fana bɛ Jus bə
bɛ sè wo bɛ Jus wèṅ à yù
Pol bə Bānabà ṅkɛntɛṅ. Wo à
cèp, nə tipsə yà'wèṅ duk də yà'a
sə geṅ mantombi bə ntum nè də
wo rì bònəm nè Nwì.

⁴⁴ Numbu dzè mòk nè à dzèeṅ,
à bwehe gù jo də bwìṅ à tesə
mvwe' lak yà'sə pwe'fo' ṅgòkè
yuk ncèp nə. ⁴⁵ Bɛ Jus wèṅ à
yè mvəsè bwìṅ à kə rwiṅ fana,
ntum kà wo bò. Wo cep də Pol
sə ci' mvwès, nə yak nà'. ⁴⁶ Pol
bə Bānabà cep fis, nə kà wəp duk
də, <<Anə boṅ tsoṅ duk də wèeṅ
yuk to ncèp nè Nwì nè wèṅ. Nə
yeè nè də mvəsè wèṅ bèn ncèp
nə, ye də wèṅ lɛṅ kpɛ awèṅ wèṅ,
də wèṅ ka kɛ ṅgòkè tse' lùṅ nè
nà'a nè kà mè nè. Mvə'nə yà'a
vɛ'nə fana, vèes nə tsoho fa mok
bohòbɛ lakmvum wèṅ. ⁴⁷ Ncèp
nè Tà fa ves nə nè' də,
<Mù a nèmsə wèṅ co marɛṅ
bohòbɛ lakmvum.

Wèeṅ nə ye co mandzè nè
nzenḡon nə pwe' nə yuk
ncèp lùṅ bohòwèṅ.> >>

⁴⁸ Bɛ lakmvum sè à yuk vɛ'nə,
wo kwa, nə kwasə bə ncèp nè
Tà nè. Bɛ sè Nwì ànə cok fis
də wo nè tse' lùṅ à bɛ mok
Krətɛṅ. ⁴⁹ Ncèp nè Tà nè à yuhu

mvwe' lak yà'sə pwe'fo'. ⁵⁰ Fana
bɛ Jus wèṅ kə caṅsə ncəncəṅ
bohòbɛ gɛṅ sè mvwe' lak yà'sə
bə baa sè ghaṅ sè wo kùksəgè
Nwì wèṅ. Wo ye ṅgòfa Pol bə
Bānabà ṅgə' wùriṅ, nsàp nè wo
à lògesə mvwe' lak yà'sə maràṅ.
⁵¹ Wo à kè'sə màk nònḡsə mfəmfoè
kù awo fo', ṅgòni tsè' bə yusè
yà' ànə ye fa'nə sə. Wo à gù
wes vɛ'nə, wo bɛ' mandzè, nə lo
mvwe' lak mok sè wo to yà' də
Akonòm. ⁵² Bɛ sè wo à sè yù
mandzè Jisòs sè wo à ye mvwe'
lak Antiyòk à rwiṅ bə kwəkwa nè
ye bə Yòṅsə nè Rərəṅ nə.

14

Mvwe' Lak Akonòm

¹ A kè dzèṅ mvwe' lak Akonòm
anə fana Pol bə Bānabà à kè ṅi
mənə ndap piriya bɛ Jus wèṅ sè'
mvə'nə wo gùgè səsə. Wo à tsòho
mbwa vɛ'ɛ nsàp mòk fana bɛ
Jus bə bɛ lakmvum wèṅ à dzəm
wùriṅ. ² Fana bɛ Jus sè wo à ka
yàwo dzəm sè wèṅ à kə caṅsə fa
bɛ lakmvum ncəncəṅ. Fana wo
jok, nə bɛ bɛ sè wo à dzəm Jisòs
sə. ³ Pol bə Bānabà wèṅ à cu fa'nə
səsap ntɛṅ. Wo à sè tsòho liṅ Tà
Jisòs, nə kà yumok wəp lok. Tà
à sè fa yà'wèṅ ṅàṅ ṅgògɛḡu bum
sè maṅḡṅḡṅ ṅgòni tsè' də yusè
yà' sè cèep sè kum bə bònəm ye
nə zìnə. ⁴ Bɛ sè mvwe' lak yà'sə
à gə'a bəp ba. Mok ye ma nè bɛ
Jus wèṅ fana, mok ye yàwo ma nè
ṅgàa ntum sè. ⁵ Bɛ lakmvum mok
wèṅ à kè be'lə bə ṅkwàha bɛ
sè fo' sə, nə kiṅ cù duk də wo fa
ṅgàa ntum sè wèṅ ṅgə', nə tərə
yà' bə lɛs. ⁶ Ngàa ntum sè wèṅ à
yuk vɛ'nə fana, wo carə lo mvwe'
lak Listà bə Debè sè yà'a mvwe'
nze Likaonà. ⁷ Wo à gihi ke' cə
mvwe' nze nà'nə nè sè tsoho Ntirè
nè Bəboṅ nə fo'.

Mvwe' Lak Listà Bə Debè

8 Nwè nàmòk à ye mvwe' lak Listà anè nè kùu ye à kpá, yi kà sè gi. Mvè'nè wo à dzè yi dzè, yi à ka gi yuk. ⁹ Yi à cu fo', nè yuk yusè Pol sè cèep. Pol ye nà', nè riñ duk dè nà' tse' dzèdzèm dè aco yi gũnsè nà', fana yi kùk tse' nà' bə lis, ¹⁰ nè cep bə ñgi nè ghan də, <<Lòkok təəñ mʉtsè bə kùu yo rərəñ.>> Ngà' nè à li lòkok mʉtsè, nè ye ñgògihi kè' cə fo'.

¹¹ Kwe' bə nè à ye fo' nè à ye yusè Pol à gũ sè fana, wo yeto ñgòkè'ngũñ bə ncèep lak Likaonà sè, nè sè duk də, <<Nwì wèñ bəññ co bwiñ, nè vèè nè ñgòkè kè' yè ves!>> ¹² Wo to fa yà'wèñ liñ nwii awo mok. Sè Bànabà à ye də Zus, sè Pol ye də Hemès, bəusè yi ànè ye ñwè nè yi cèp nè yi.* ¹³ Tàap nwì nè də Zus nè à tə kəəp kò' gũ sè' ñgũ lak anè. Nwè nè yi fagè satikà' Zus nè à jè vè ndu mbòñ bə mvuu ñgan mok mvwe' ncùu ñka' sè. Yi à jè vè yà' də wo gũ satikà' bə zèñ ñgòkùksè ñgàa ntum sè. ¹⁴ Pol bə Bànabà ànè yuk də yà' sè də yà'a gũ vè'nè fana, wo son sarè cəək awo, nè carè ni lo mʉtsətsə'rə bəu sè, nè sè kè'ngũñ də, ¹⁵ <<Bəu yè'e, wèñ sè gũ yè'sè yà? Vèes bwiñ. Vès mègù sè' bəu sè bwiñ co wèñ. Vès vè fèñ ñgòtsè' fa wèñ Ntirè nè Bèboñ nè, ya wèñ bəññ gèsè mvwe' bum sè wà yè'sè, nè yuñ Nwì nè yi cu ñwəm. Nwì nè yi à gũ ntòbu bə nzenğòñ, nè ye ndzəp bə bum sè yà'a ca lòon fo'. ¹⁶ A ye taan fa', Nwì me'rə ndaanwè pwe' ñgòyù mandzè nè ñgəñgəñ dzəm. ¹⁷ Yi à mè'rə-a yà' sè' vè'nè, fana yi sè niñ tsok fa mali bwiñ də yi cu fo' bə nsàap bum sè bəboñ sè yi gũ fagè bwiñ. Yi gùgè mbəñ sè li tson mabu, nè sè gũ bum zə awèñ gũñ bə

mvèk nè bəboñ. Yi fagè wèñ zəzə, nè sè gũ ntəəm awèñ rwiñ bə kwəkwa.>>

¹⁸ Ngàa ntum sè wèñ à cèp-a sè' mʉmvèk ènè, sè gũñ mali bohòbəu sè nè bəp co wo tənşə ñgògù satikà' nè wo ànè dzəm ñgògù fa wo nè.

¹⁹ A ka sap fana bəu Jus mok wèñ à vè mvwe' lak Akonòm bə Antiyòk. Wo à vè, nè gũ bəu sè pwe' kwəəñ wes lo ma njàwo. Wo tərə Pol bə lis, nè son fis gèsè yi mʉ ntòlak anè, nè sè tsəm yəwo də nà' kpá lan. ²⁰ Bəu sè wo à sè yù mandzè Jisòs à kè benè dzoon ñgũ ni'i yi ñgòkàk yi fana yi lokok. Yi à lòkok, nè foho lo sè' mʉ ntòlak anè. Tsok à rəñ, bə Bànabà lo yu awo Debè.

Pol Bə Bànabà Bwì Foho LòAntiyòk

²¹ Pol bə Bànabà à tsòho Ntirè nè Bèboñ nè mvwe' lak Debè, fana bwiñ dzəm wùriñ. Wo ye'e, nè bwi foho lo fe'lə Listà, nè lo Akonòm, nè lo Antiyòk. ²² Wo à gi, wo sè tipsə gũnsə tsə'rə bə ñgàa yù mandzè Jisòs sè də, yà'wèñ kotse' mali yusè yà' à dzəmte' yà' bə liñ Jisòs yà'a cùk. Wo à sè tsòho fa bwiñ duk də, <<Vesùwèñ tse' ñgòyè ñgə' wùriñ ñkuñ a kə ni mvwe' gan ñkum Nwì.>> ²³ Wo à coho nòñsè lòñkwàha bwiñ mənə coos sè lòon fo'. Wo ləñ piriya, nè dzə zəzə, nè fa bəu sè bohòTà Jisòs, nè wo à fa ntəəm awo bohònà' nè.

²⁴ Ghà nè wo à càsè nzenğòñ Pìsidiya fana wo vè mvwe' nzenğòñ Pàmfilia. ²⁵ Wo à tsòho ncèp nè mvwe' lak Pegà, nè ca tson lo sè mvwe' sè wo togè fo' duk də Ataliya. ²⁶ Wo à mè'rə fo', nè ni ñgwes, nè bwi foho lo Antiyòk. A sè' mvwe' sè cos

* **14:12** 14:12 Liñ sè də Zus yè'sè à ye liñ nwì mòk mvwe' nzenğòGris wèñ sè. Liñ sè də Hemès à ye liñ dògari nè bohònwì wèñ nè wo tumgè yi ntum.

nə à fa wo bohòNwì ngòjə ñkərè bohòwo bə fàak sè wo a gù wes yà' sè. ²⁷ A kè dzèj Antiyòk fana wo to benə bùu sè mu cos pwe' mwve' mò'fis, nə tsoho fa yà'wèj wèj yusè Nwì a gù bohòwo. Wo tsok fa yà'wèj mwèsè Nwì a fa mandzè, bù lakmvum wèj dzəm bohòJisòs yàwo sè'. ²⁸ Wo à cu mali fo' bə bùu sè wo à sè yù mandzè Jisòs sè wèj sèsap ntèj.

15

Kwe' Nè Wo A Cu Nà' Jòrosalèm

¹ Bùu sòmok à tesè vè mwve' nzenjgòj Jùdiyà, nə vè Antiyòk anə. Wo sè yə'rə fa bwema sè wo à dzəm Jisòs sè duk də, <<Kaco wèj tse' lùj nè nà'a nè kà mè nə yej, tse'ngga wo kom fa wej tu mbəmbam mwèsè Musi à duk.>> ² Pol bə Bànabà bə yà'wèj à fenə bə ncèp ènə nèbup. Wo à kè lèsə tes duk də Pol bə Bànabà nə ye bùu sòmok sè Antiyòk anə lo Jòrosalèm kə ye ngàa ntum bə ñkwàha bwij mu cos bùu ncèp ènə. ³ Bùu cos sè à tumse wo. Mvè'nè wo à sè ca mwve' nzenjgòj Fónisiyà bə Sàmariyà fana wo tsok mwèsè bù lakmvum wèj bùu vè ma nè Nwì. Bwema sè fo' à kwa bə ncèp ènə wùri. ⁴ Wo à kè dzèj Jòrosalèm fana, bùu cos nè fo' nə duk fa wo də wo vè bèboj. Ngàa ntum bə bù ñkwàha bwij à duk fa wo sè' də wo vè bèboj, fana wo tsoho fa yà'wèj yusè Nwì a gù bohòwo. ⁵ Fana bùu mok sè wo à dzəm, sè wo yàwo ma bəp bùu Farasi wèj à lòkok, nə cep duk də, <<Wo tse' ngòkom fa ndaanwè nè yi ka ñwè Jus yej tu, nə tsok fa wo ngòyù lək Musi ñkuj yi tse' lùj nè nà'a nè kà mè.>>

⁶ Ngàa ntum sè bə bù ñkwàha bwij wèj à kè be'lə mwve' mò'fis ngòtsərè bənsə bə ncèp ènə. ⁷ Wo ànə cep ncèp ènə tətè fana

Pità lokok, nə duk də, <<Bwema am wèj, wèj ri sè' duk də mvè'nè yà' à yèto, Nwì à cokfis mu mətsetsərè wèj ngòtsòho fa bù lakmvum wèj Ntirè nè Bèboj nə, də ya mu tsoho nà', wo yuk, nə dzəm. ⁸ Fana Nwì, yi nè yi ri ntuum bwij pwe'fo' nə à ni tsè' də yi jə bùu sè wo ka bùu Jus yej sè sè'. Yi à ni tsè' bə mandzè nè də yi à fa yà'wèj Yòjsə nè Rərej nə sè' mwèsè yi à fa vesùwèj. ⁹ Yi à ka zəzok mətsetsərè vesùwèj nə ye wo ni. Yi à rejsə ntuum awo bùusè wo à dzəm bohòyi. ¹⁰ A ye-a ve'nə, nè nga'a nè'e wèj sè də wèj numse Nwì ye'sə bùu yà? Wèj sè mumsə yi nə sè bèk naan fa bù ngàa yù mandzè Jisòs ye'sə bum mok mu tuhù bùu yà? Tàcicii avès nə ye vesùwèj à ka ngòbək to yà' wabə. ¹¹ Ka ve'nə bèboj yej. Vesùwèj dzəm, nə tse' lùj bùu bəvəm nè Tà Jisòs sè' mwmvè'nè wo yàwo sè sè'.>>

¹² Mvè'nè wo à yuk ve'nə, wo cum gəe'. Pol bə Bànabà ye ngòtsòho fa yà'wèj nsàap manjənggèej sè Nwì a fàk fa bù lakmvum wèj ndzə bohòwo. ¹³ Wo ànə cep wes fana, Jem cep fis ye sè' duk də, <<Bwema am, wèj yu'rə a. ¹⁴ Saimə sè cep rejsə wes tsè gù mvək nè Nwì à yeto ngòjə bù lakmvum wèj co bwij, nə sè cok fis bwij mətsetsərè yà'wèj də yà'a ye bùu ye. ¹⁵ Yu ye'sə mègù yəyərè bə yusè ngàa tsòhòbum Nwì wèj à cèep. Nwàk Nwì sè cep duk də, ¹⁶ <Anə kə ta, mu bwi və, də' mùu Tà.

Mu nə lokoksə ndap Devid nè nà' à gbə nə sòmok.

Mu nə fəsə vè fəəm lak sə, nə ci tsərè fe'lə yà' sòmok.

¹⁷ Fana bùu mok yà'a pwe'fo' nə lap mandzè Tà.

Bù lakmvum sè mù à to wo ngòye bùu sè yàm yà'a.

18 A cèp yè'sə Tà nè yi à gù bwiŋ
ngòrì yè'sə taan ntèn nə.>
>>

19 Jem duk mali duk də, <<Bə
vəəm yàm, bùu sè wo sè bùuŋ
və bohòNwi nga wo bù lakmvum
yè'sə, ka bəboŋ də a fa wo ngə'
yeŋ. 20 Bòlɛ də, vesùwèeŋ com
fa wo ŋwàk. A com megu fa
wo də wo kà zuzu sè yà'a bup
bùusè wo fa yà' bohòrùm zɛ. Wo
kà sàhà kè nto sə ko, kà nduəm
kè nàm nè yi kpɛ bə nduəm
ye ndzə ni'i yi zɛ. 21 Búsə sàp
wùrɪŋ mvəsə wo tagè lùuk Musi
mámvè'ànə mənə ndaap pìriyàa
bùu Jus wèŋ nùumbu dzè lòŋ, nè
sə tsoho ncèp ye nè mvwe' buhu
lak lòŋ.>>

*Nwàk Nè Wo A Fa Bù Lak-
mvum*

22 Anə ye ve'nə fana, ngàa ntum
sə bə bə ŋkwàha bwiŋ bə bùu cos
nə pwe' à dzəm mvwe' mò'fis duk
də wo cokfis bùu səmok mənə
kwe' àwo, nè tum gesə lo wo
Antiyòk anə bə Pol nè ye Bənabà
wèŋ bəbɛ'. Wo a cok fis Judàs
nè wo to yi mok də Bəsabà, bə
Silàs. Bwema sè wèŋ à sè jə bùu
yè'sə co bùu sè mantombi. 23 Wo
à còm ŋwàk, nè tum sə wo bə
zeŋ. Nwàk nè à sè cèp də ve':
<<Vès, ngàa ntum bə bù ŋkwàha
bwiŋ sè vès bwema awèŋ, vès
cèpsə vèsə wèŋ bəboŋni. Wèŋ
sè wèŋ cu mvwe' lak Antiyòk bə
Sìriyà nè ye Sìlisiyà, sè wèŋ bù
lakmvum lòŋ. 24 Vès yuk duk
də bùu səmok a tesə mɔŋgorè
vès, nè kə fa wèŋ ngə', nè cèp
bum mok sè yà' a gù ntuum awèŋ
ngòtse' tsətsərə. Yusə duk də vès
a ka wo də wo kə gɛ ve'nə tum.
25 Vès a kə cu bwi, nè dzəm sè'
mvwe' mò'fis də vès cok fis bùu
mok, nè tum wo bohòwèŋ. Wo nè
lo bə Pol nè ye Bənabà wèŋ sè vès
dzəm wo nèbup. 26 A bə nà' nè
à bwehe gu jo duk də wo à kpɛ

bùusè wo sə fàk bohòJisòs Krèst
nè yi Tà àvès. 27 Bum sè vès sə
com yè'sə, Judàs bə Silàs sè vès
sə tum sə wo nè tsoho fa wèŋ yà'
bə cù sè'. 28 Ves Yòŋsə nè Rəreŋ
nə wèŋ a dzəm mvwe' mò'fis duk
də vès kà wèŋ ngə' mòk wà bək
naan fa, mègù dzədzə sè yà' tse'
ngòye ve'nə yè'e: 29 Kà zuzu sè
wo fa yà' bohòrùm zɛ; kà nduəm
zɛ; kà nàm nè yi kpɛ bə nduəm
ye ndzə ni'i yi zɛ; wèŋ kà sàhà
kè nto sə ko. Wèŋ gɛ-a mvəsə
vès duk yè'sə fana, ye də wèŋ gɛ
bəboŋ. Wèŋ cum bəboŋ.>>

30 Anə geŋ, wo tum bùu sə wo
lo Antiyòk anə. A kə dzèŋ fo',
wo to benə bùu sè wo à dzəm sə
pwe' mvwe' mò'fis, nè fa yà'wèŋ
ŋwàk nè. 31 Bùu sə à ta ŋwàk
nə, nà' ni wo sə ntuum, nè gɛ wo
kwa wù kà fùk. 32 Judàs bə Silàs
à cèp bə bwema sə wèŋ mvək
səsap ntèn. Wo à sè tip gɔŋsə yà'
bəboŋ. Judàs bə Silàs à ye yàwo
sə' ngàa tsòhòbum Nwi. 33 Wo à
cu sàp fo' bəboŋ tè fana bwema sə
wèŋ me'rə wo bəboŋ. Wo à bwiŋ
foho lòsə' bohòbùu sè yà'wèŋ à
tum wo sə. (34 Silàs à dzəm yi,
nə kà ye sə bwiŋ lò.) 35 Pol bə
Bənabà à cuuŋ Antiyòk anə bòn.
Wo bə bùu mok wèŋ à sə yə'rə, nè
sə tsoho fa bwiŋ ncèp Tà Jisòs.

Pol Bə Bənabà Gà'a

36 Numbu nəmòk à kùrə, Pol
duk fa Bənabà duk də, <<Vesùu
bwi foho lo kə'ca mvwe' lak sè
vesù à tsòho ncèp nè Tà fo' yà'a
pwe', ngòkə yə bwema sə wèŋ, nè
ja'a də wo sə gɛ valɛ.>> 37 Bənabà
à dzəm də bə Jon Mak wèŋ lo
bəbɛ'. 38 Pol tsərə ye duk də
ka ve'nə yəyərə yeŋ. Də bùusè
nà' ànə me'rə wo mvwe' nzeŋgòn
Pàmfiliyà, nè bwi lo yuye nga
fàk ka ntòme. 39 Bə nà' à kùəm
fo' tètè swè'lə lis fana, wo ga'a.
Bənabà à jə Mak, bə nà' ni ngwes
ngòlòmvwe' lak Sèprò. 40 Pol

jəŋ ye Silàs, bə nà' lo yàwo sè'. Bwema sə à fa yi bohòTà bə bònəm ye ŋgòjə ŋkərə bohònà'.⁴¹ Yi à lòmvwè' nzenḡon Siriyà bə Silisiyà nə sə tip ɣəŋsə bùu cos sè fo' sə.

16

Timati Yù Pol Bə Silàs

¹ Pol à sə lòmali, nə kə dzen Debè bə Listà. Nwè nəmòk nè yi à sə yùḡè mandzè Jisòs à ye fo' nè wo togè yi dè Timati. Ma ye à ye ŋwà Jus nè yi à sə yù mandzè Jisòs sè'. Tè' ye à ye ŋwè Gris. ² Bwema sè mvwe' lak Listà bə Akonòm pwe' à sə cèp duk dè Timatii ŋwè nè bəboŋ. ³ Pol ànə dzəm dè bə Timati lo fana yi kom fa nà' tu mbəbam. Yi à gù ve'nə bùusè bùu Jus sè wo à ye mvwe' lak yà'sə pwe' à rì dè tè'ε Timatii ŋwè lakmvum. ⁴ Mvè'nè wo à sə lòo, wo dzèŋ mvwe' buk lak nè fòpwe', wo tsok fa yà'wèŋ bum sè ŋgáa ntum nə ye bù ŋkwàha bwìŋ sè wo cu Jòrosalèm wèŋ à dzəm tes bə zèŋ mvwe' mò'fis sə. Wo tsoho fa bùu sə dè yà'a nonşə dzədzèè yà'sə bəboŋ. ⁵ Fana bùu cos à gə ghaha lòmantombi bə bum sè wo à dzəm tse' yà', nə sə yam lo mantombi nùumbu pwe'.

⁶ Anə geŋ wo yuŋ ca mok mvwe' ndərə ŋgòon Frijiyà bə Gàlesiyà bùusè Yòŋsə nè Rərəŋ nə à ka wo mandzè co wo tsoho ncèp nə mvwe' nze Èsiyà fa. ⁷ Wo à kè dzèŋ mvwe' ndərə ŋgòon Misiyà fana wo lap mandzè duk dè wo lo mvwe' nze Bitiniyà. Yòŋsə Jisòs à ka wo mandzè nè ŋgòlòma nà'nə fa. ⁸ Wo ga'a nə lo mok tètè nə ca mvwe' nzenḡon Misiyà, nə tsoŋ lo sə Truwà. ⁹ Nùumbu ànə à ye, Pol ye noon lo. Yi ye ŋwè nəmòk nè mvwe' nzenḡon Məsìdoniyà ŋga

nà' tə, nə sə ləŋ yi duk dè, <<Vè mvwe' nzenḡon Məsìdoniyà, nə kə tesə ves!>>¹⁰ Pol ànə ye nsàp lo ènə fana, ves fəhu ŋgòye'e lo Məsìdoniyà anə.* A ye ve'nə bùusè vès à tsərə sə ntuù vès duk dè Nwì to ves ŋgòkə tsòho fa bùu sè fo' sə wèŋ Ntirè nè Bəboŋ nə.

Lidiyà Bə Bùu Mok Wèŋ

A Dzəm Jisòs

¹¹ Vès à mè'rə fo', nə ni ŋgwes, nə to yak lo rərəŋ mvwe' lak Sàmòtirès. Tsok à rəŋ vès lo mvwe' lak Nàpolis. ¹² Vès à mè'rə bwì fa'nə, nə lo mvwe' lak Filipi. Bùu Rumà wèŋ à sə cu mvwe' lak yà'sə wo. Nà'nə ntum lak nè nà' à yèto mvwe' nzenḡon Məsìdoniyà yi. Vès à cu fo' nùumbu ŋkəuŋntèŋ. ¹³ Nùumbu dzè à dzèeŋ, vès tesə mu ntòlak anə, nə lo mà ŋgə ndzəp. Vès à sə tsərə dè vès nə ye mvwe' sè bùu Jus wèŋ gùḡè piriya fo'. Vès à cu nze, nə sə taŋ ves bəba sè wo à kè benə fo'. ¹⁴ Nwà nəmòk nè yi à yuk yusè vès à sə cèp sə à ye Lidiyà. Lak ŋwà ènə à ye Tiyatirà. Yi à sə sèeŋ cəək sè nteŋ gugəŋ, sè bəbaŋ zènə zènə yà'a. Yi à ye ŋwà nəmòk nè yi kùksəḡè Nwì. Tà Nwì à mùk ntum ye yi yu'rə yusè Pol à sə cèp fana, ¹⁵ yi bəptesə bə bùu sè mu nda'à yi pwe'. Yi to ves nə dè a ye-a ŋga vès riŋ-a zìnə duk dè yi a dzəm bohòTà fana vès və, vesiwèŋ kə cum nda'à yi. Yi à tà' tə mèḡù ve'nə tètè vès dzəm fa yi.

Mu Ndapndzəmè Mvwe' Lak Filipi

¹⁶ Nùumbu nəmòk à ye ŋga vès sè lo mvwe' sè wo gùḡè piriya fana vès kərə bə muŋwà nəmòk. Muŋwà nə ànə ye ŋkwèŋ. Yi à tse' yòŋsə nè bəp ndzə ni'ì yi. Yòŋsə

* **16:10** 16:10 Nwè nè yi à còm ŋwàk ènə yèto ŋga'a fəŋ ŋgòduk dè, <<vès>> bùusè yi à be'lə bə Pol mvwe' lak Truwà bə nà' sə gi mok mvwe' mò'fis.

nə sə gù yi, yi sə tsoho bum sè yà' cu ntòmantombì. Yi à sə tsòho vè'nə, wo sə lak yi mbàm. Yi à sə kap fa bùu sè wo à tse' yi sə wèj mbàm wùrìj. ¹⁷ Yi à yù lòves Pol wèj. Yi sə gurə duk də, <<Bùu yè'e wèj ngàa fàak Nwi nè yi Nwi nè ghanə. Wo sə tsòho fa wèj mvè'nə aco wèj tse' lùj.>> ¹⁸ Yi à gùhu vè'nə mənə nùumbu nkùnjntèj, tètè ntəm à yaaj Pol yi jok. Fana Pol bùuj cep bohòyònsè nə duk də, <<Mù sə cep mənə nàaj lij Jisòs də wu tesə ndzə ni'i yi anə.>> Yònsè nə à tesə ndzə ni'i yi anə sè' ghà nà'nə.

¹⁹ Mvəsè bùu sè wo à tse' nà' sə à yə də mandzè mbàm àwo loho laj, fana wo tap ko Pol bə Silàs. Wo soj jəj lo yà'wèj mu nteèj mvwe' sè wo sakgè nzak. ²⁰ Wo jəj və yà'wèj bohòbùu ngàa sak nzak bùu Rumà wèj. Wo tsok fa yà' duk də, <<Bùu yè'e, wo bùu Jus, nə sə fa ngə' mu ntòla'à vès. ²¹ Wo sə tsòho bum lak sè lùk avès sə kà vè'nə dzəm. Vès bùu Rumà fana kaco vès dzəm yà' yej.>> ²² Kwe' bù nè wo à ye fo' nə pwe' à be'lə ngòfa Pol bə Silàs ngə'. Ngàa sak nzak sə wèj à sàrə wes fa Pol bə Silàs cək mu ni'i pwe', nə fa nàj duk də bwiinj ləp yà'wèj bə nkwès. ²³ Wo ànə ləp jamsə wo bəboj fana, wo kə nisə wo ndapndzəm. Wo tsok fa ngà kùk ndapndzəm nə də nà'a lok yà' bəboj. ²⁴ Mvè'nə ngà kùk ndapndzəm nə à yuk ncèp ènə fana yi gesə yà' bə rum nə mtsətsə'rə, nə so fa yà'wèj ruk.

²⁵ A kə dzèj co nè ntəntəm tsok fana, Pol bə Silàs sə gù piriya, nə sə yəm fa Nwi nkì. Bù ngàa ndapndzəm mok sə wèj sə yu'rə. ²⁶ Wo yuk-à, ndapndzəm nə tsoho bə kùum sə pwe'. Nà' tsoho nsàp

nə bə jòj. Ncùu sə muhu ca sè' jwanj. Kwanj ngàa ndapndzəm sə pwe'fo' fweej gbə sə nze. ²⁷ Ngà kùk ndapndzəm nə à yèəj lòkok, nə ye ngà ncùu sə nòto. Yi tsəm duk də ngàa ndapndzəm sə wèj tesə lòwes laj. Fana yi soj cok fis fèk ye də yi zə ni' ye.† ²⁸ Pol gham nà' nsàp nè co ngì loho yi, nə sə duk də, <<Kà ni' yòwà bupsè, vès cu fənə lòoj!>> ²⁹ Ngà kùk ndapndzəm nə à to də wo jəj və fa yi laàm. Yi caj ni mbwa, nə kə gbə nooj ngə ni'i Pol bə Silàs sə nze, nə sə kan jikjikjik. ³⁰ Fana yi fis yà'wèj sə mbiij. Yi fek wo duk də, <<Tà wèj, aco mù gù yè'sə yà nkuj ya mu tse' lùj ε?>> ³¹ Wo duk fa nà' də, <<Dzəm bohòTà Jisòs ya wu nə tse' lùj, wù bə ndap yòpwe'.>> ³² Wo tsoho fa nà' bə bùu sè mu nda'à yi pwe'fo' ncèp nè Tà nə. ³³ A ye sè' ghà nà'nə bə ndzəm nà'nə ngà kùk ndapndzəm nə à jə wo, nə kə cuk fa wo mvwe' awo sə laaj pwe'fo'. Yi bə ndap ye pwe' à bəptesə kè' mò'fis. ³⁴ Yi jəj lo Pol bə Silàs mu nda'à yi, nə fa yà'wèj bəj də yà'a zu. Yi bə ndap ye nə pwe' à rwiij bə kwəkwa, bùusè wo a dzəm mok Nwi.

³⁵ Tsok ànə rəj, nè zəzòj fana ngàa sak nzak bùu Rumà wèj tum vesə dògari. Wo fa yà'wèj nàj duk də yà'a kə tsok də wo me'rə bùu yà'sə wèj wo lo. ³⁶ Ngà kùk ndapndzəm nə à kə tsè' fa Pol duk də, <<Ngàa sak nzak sə wèj fa vèsə nàj də wo me'rə wèj Silàs lo. Aco wèj lo yu awèj bə fifi.>> ³⁷ Pol duk fa dògarii sə wèj də, <<Wo a ka nzak avès sət' sak lok fana wo ləp ves mtsətsə'rə bwiinj jì njo ngà vès tse' nàaj sè bùu Rumà wèj tse'. Wo a nisə

† 16:27 16:27 A sə ye ngà ngàa ndapndzəm tesə bisə na wo nə zə ngà kù' ndapndzəm nə mandzè nè bə ngə'. † 16:37 16:37 A sə ye co ngwè lak mòk nè zok bùuj ngwəə Rumà. Wo à sə kà ngwəə Rumà ndapndzəm nduk nisəgə bwèrə ngà sa' nza' nə buə fàak ye.

ves ndapndzəm, nə sə dzəm də wo me'rə swihi ves swihi. Kwe'fò, anə kà ve'nə fàk.† Ngàa sak nzak bùu Rumà sə nə və tsoon fəeŋ bə tu awo, ŋkuŋ nə fis me'rə ves.>> ³⁸ Dògarii sə wèŋ à foho lòo, nə kə tsok fa ngàa sak nzak sə cùu Pol sə. Wo ànə yuk duk də Pol bə Silàas bùu Rumà fana wuə ko wo. ³⁹ Wo lo, nə kə leŋ sèswifa bohòyà'wèŋ. Wo fis yà'wèŋ mu ndapndzəmə anə, nə duk fa yà'wèŋ duk də aco yà' tesə mu ntólak anə, nə lo. ⁴⁰ Pol bə Silàs à tesə mu ndapndzəmə anə, nə lo nda'à Lidiyà. A kə dzèŋ fo', wo tseŋ bwema sə wo à dzəm Jisòs. Wo tipsə gũŋsə yà', nə lo.

17

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Tètàlonikà

¹ Wo à cà mvwe' lak Amfipolis bə lak Apòlóniyà, nə dzeŋ Tètàlonikà. Ndap piriya bùu Jus wèŋ à ye fo'. ² Sè' mu mvè'nè Pol gùhu læŋgè səsə sə fana, yi à lòmumvwe' ndap piriya nə. Yi à cu mvwe' lak yà'sə nteŋ te'. Nùumbu dzè lòon, yi sə fenə bə bòp bù nè fo' bə bum sə yà'a ndzənə ŋwàk Nwi. ³ Yi à sə tsòho, nə sə ni tsok fa yà'wèŋ nja duk də, <<Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè Nwi ànə duk də yi nə tum nə, à tse' ŋgòyè ŋgə' fana nə kpə, nə luŋ sòmok. Jisòs nè mù tsè' weŋ liŋ ye nè'nə, yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə.>> ⁴ Mok wèŋ à dzəm, nə be'lə lo mok ma nè Pol bə Silàs. Bòp bù nəmòk wùriŋ sə wo à ye bù lakmvum, nə sə kùksə Nwi, à dzəm sè'. Bəba mok wùriŋ sə wo mantombi à dzəm sè'.

⁵ Bùu Jus wèŋ à yè ŋgòwa də bwìŋ sə dzəm ve'nə bùu yà le? Fana wo lo, nə kə to benə ŋgàa gha' ŋgòŋ sə mandzə mvwe' mò'fis. Nà' à ye kwe' nè ŋgògù lak sə curə nəbup. Wo kə ni lap ndap

ŋwè nəmòk nè liŋ yee Jasòŋ. Wo à sə ləp mandzə nə də wo ye Pol bə Silàs mbwa, nə jəŋ lo yà'wèŋ mvwe' kaŋsurù. ⁶ Wo à ka yà'wèŋ ye, fana wo soŋ jəŋ lo Jasòŋ nə bə bwema mok sə wo à dzəm Jisòs, nə kə fa bohòbùu ŋgàa sak nzak sə mvwe' ntum lak ànə. Wo gurə, nə sə duk də, <<Bùu yè'e wèŋ sə gù fana ŋgə' sə tesə ma nè fòlòon. Wo nə vè nè ŋgà'a mvwe' lak yàvès sè'. ⁷ Jasòŋ ko nonşə wo mu nda'à yi. Wo pwe', nə mò'fis kà lùuk ŋkum àvès nè ghaŋ nè mvwe' lak Rumà sə nòŋsəgè. Wo sə cèp də ŋkum mòk cu fe'lə nè liŋ yee də Jisòs.>> ⁸ Wo ànə cep nsàp ncèp ènə, fana kwe' bù nè wo sakgè kaŋsurù bə bùu mok sə pwe' à ŋàk kè'cà manğəŋgèŋ. ⁹ Bùu kaŋsurù sə wèŋ à gùu, fana Jasòŋ bə bùu ye wèŋ lak mbàm sə wo kogè ŋwè, yi lak yà' ŋkuŋ wo me'rə yi. Wo lak yà' fana wo me'rə yà'wèŋ lo.

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Berà

¹⁰ Ndzəm à sèŋ ntèŋ, bwema sə wo à dzəm sə wèŋ tumsə lo Pol bə Silàs mvwe' lak Berà. Wo à kə dzèŋ fo', wo sə lo mvwe' ndap piriya bùu Jus wèŋ. ¹¹ Bùu sə fo' à bòvəm nə ghak bùu sə wo cu mvwe' lak Tètàlonikà wèŋ. Wo à yu'rə ncèp nə bə ntum nè kwəkwa wùriŋ. Wo à sə ta ŋwàk Nwi nə nùumbu pwe' də ya ŋgà wo riŋ-a yàwo sè' duk də yusè Pol sə cep sə ve'nə nè zinə àle? ¹² Bùu sə wo à dzəm à ye cèbùè. Baa mok sə ghaŋ bə mbəmbam wèŋ à dzəm sè' ŋgà wo à ye bù lakmvum

¹³ Bùu Jus sə mvwe' lak Tètàlonikà wèŋ ànə yuk duk də Pol tsoho ncèp Nwi mvwe' lak Berà, fana wo və, nə ye ŋgòfuəpsə fa bùu sə fo' sə mbuəp nè bup. ¹⁴ Anə ye ve'nə ntèŋ, bwema sə wo à dzəm sə wèŋ jəŋ lo Pol mà ŋgə ndzəp də yi lo. Silàs

bə Timati wèŋ à mam yàwo Berà anə. ¹⁵ Bùu sè wo à sè jə lòPol sè à lòtətè kə dzen mvwe' lak Atèn ŋkuŋ wo bwi foho və fe'lə Berà anə. Pol à duk wo də yà'wèen kə tsok Silàs bə Timati də yà'wèen yuŋ və yi nènək.

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Atèn

¹⁶ Mvè'nə Pol à sè cu mvwe' lak Atèn anə ŋgòtək Silàs bə Timati, fana ntum ye kà sè kwa lok. Yi à sè kà kwəkwa tse' bùusè yi à sè yə ŋga tàap bumlak co rùm rwiŋ mvwe' ntum lak ànə vè'e dak. ¹⁷ Yi à lòmumvwe' ndap piriya bùu Jus wèŋ, nə sè cep fenə cù mbwa bə bùu Jus, nə ye bùu sè wo kùksəgə Nwi ŋga wo bù lakmvum sè'. Yi sè fenə mü nteŋ sè' nùumbu pwe' bə bùu sè wo və-a fo' na. ¹⁸ Yi à sè fenə mok bə ciçaa səmok sè wo to wo də Èpàkurà, bə mok də Sítóek wèŋ sè'. Mok à sè duk də, <<Ŋgà bup cùu sè wà ènə sè də yi cep yè'sə yà lɛ?>> Mok duk yàwo də, <<Yi sè gù co yi sè cep bə nsàap nwii səmok sè yà' ka fɛŋ yeŋ.>> Wo à duk vè'nə bùusè Pol à sè tsòho bə liŋ Jisòs, nə ye mvəsè ŋgòlòkok mvwe' kpə. ¹⁹ A ye vè'nə fana, wo to lo Pol mvwe' kwe' Aripagù wèŋ. A kə dzèŋ fo', wo duk fa nà' duk də, wo sè dzəm də wo rɛŋ bə nsàp yəyərè nè fi nè nà' sè cèp bə zɛŋ nè'nə. ²⁰ Bum mok sè nà' sè tsòho sè nsàap bum sè wo ka yà' yàwo riŋ yuk, fana wo sè dzəm ŋgòri də yà'a yà'sə da lɛ? ²¹ Wo sè duk vè'nə ŋga bwe nze Atèn, nə ye bə bùu sè wo à coho və fo' vəə wèŋ pwe' à sè dzəmgə ŋgòcuŋ, nə sè yu'rə, nə sè tsoho nzu sè wo yu' tsə yà' ghà nə.

²² Pol à lòkok təəŋ mʉtsə mvwe' kwe' Aripagù wèŋ nə. Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ bùu Atèn, mü sè ye də wɛŋ fa ntum awèŋ bohònwii awèŋ wùriŋ. ²³ Ye də mü sè tsə' vè'nə bùusè mü ànə

sə gi ca, nə sè kək ja'a kɛ'ca bum sè wèŋ kùksəgə yà', fana mü ye kàm mòk nè wo còm mbwa duk də, <BohòNwi nè wo ka yi riŋ.> Mü sè tsə' rɛŋsə fa wɛŋ yè'e yi nè wèŋ a sè kùksə yi ŋga wèŋ ka yi riŋ nə. ²⁴ Nwi nè yi à gù nzenɡòn, nə ye bə bum sè yà'a ca pwe', yi Tà nè mabu bə nè sè nze yi. Yi kà munə ndap sè wo ci fa nwi wèŋ yà' bə bo cugə. ²⁵ Ka də yi sè jamə yu səmok sè' də aco ŋwè gu fa yi sè' yeŋ. A vè'nə bùusè a yi nè yi fagə bwiŋ pwe'fo' yòŋsə, nə ye bə yà' lòon sè bwiŋ dzəm yà'. ²⁶ Yi à gù fis nsàap bùu sè wo zəzok sè wo cu mü nzenɡoon fɛŋ pwe' ndzənə ŋwə nè mò'fis. Yi à gəpsə ndəŋə ŋgòn sè də nsàp bə nè'e nə cum fɛŋ bə fa' yi. Yi à fàhu fa bəp lak nè fəpwe' mvək nje ŋgòcu sè' yi. ²⁷ Yi ànə gu yè'sə vè'nə ya bwiŋ lap yi. Də mvè'nə wo sè lap yi, kàmòk wo nə sè lap ghasə kɛ'ca yi, fana nə ye yi. Nwi ka ye səsap bohòvesuwèŋ lɛ yeŋ. ²⁸ Ŋwə nəmòk à duk də, <A cugəə, nə sè cum ŋwəm, nə sè ghi kɛ' yè'sə bə ŋaŋ sè ye.> Yà' mɛgù sè' mü mvè'nə ŋgà còm ŋwək awèŋ mok à còm duk də, <Vèes yàvès sè' bwe ye.> ²⁹ Nə yeè nə duk də, mvè'nə vesuwèŋ bwe Nwi, a kà də vesuwèŋ tsəŋ də yi səsə co yumok sè bwiŋ a jə ŋkəŋ əwo ŋgògù bə nteŋ kə lis àlɛ tsəŋə. ³⁰ Yusè bwiŋ à sè gù mantombi ŋga wo ka riŋ fana, Nwi a jə càsə yà'sə pwe' co yusè wà. Nə ŋga'a nè'e fana yi sè cèp bohòndaaŋwè nè yi fəpwe' ŋgòkupsə, nə bwi fa bup ye ŋkwèŋ. ³¹ Yè'sə vè'nə bùusè yi a fàhu nòŋsə nùumbu nè yi nə sak nzenɡòn nə pwe'fo'. Səsak ènə nə ye bə zinə. Yi nə sak bə cùu ŋwə nè yi a cok nòŋsə nà'. Yi a nitsə' duk də yè'sə zinə bə mandzə nè də yi a lòkoksə ŋwə ènə mvwe' kpə.>>

³² Pol ànə cep ncèp nè də ngòlòkok mvwe' kpə fana bùu sè wo à sə yu'rə sə ga'a bòp ba. Mok à sə ywi'lə yi co ləm, fana mok duk yàwo də, wo sə dzəm ngòyuk mali yà' sèmok. ³³ Fana Pol me'rə mvwe' kwe' nə. ³⁴ Bùu mok à be'lə ma nè nje, nè dzəm bohòJisòs. Mòk nè yi à ye mən̄gorə bùu sè wo à dzəm sə wèn̄ à ye Diyonisù, nè yi à ye n̄wəə kwe' Aripagù nə. N̄wà mòk à ye sè' nè liŋ ye Dàmariis, nè ye bə mok wèn̄ sè'.

18

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Korè

¹ Ghà nè Pol ànə cep mesə mu kwe' Aripagù anə, fana kà mok sàp yi yè'e nə lo mvwe' lak Korè. ² A kə dzèn̄ fo', yi tseŋ n̄wə Jus mòk fo'. Liŋ ye à ye də Akwilà. Wo à dzə yi mvwe' lak Pòntòs. N̄wə ènə bə n̄gwe ye Prisiliyà à mè'rə nzen̄gòn Itali, nè və fa'nə sè' ghà anə, n̄ga ka ntòsàp. Wo ànə yè'e və bùusə n̄kum Rumà nè wo à sə to yi duk də n̄kum Kladiyòs à duk də bùu Jus sè wo cu mvwe' lak Rumà pwe', wo lo. Pol ànə kə ye wo. ³ Bə yà'wèn̄ à sə cu mvwe' mò'fis bùusə wo à sə gù sè' nsàp fàk nè mò'fis. Bə yà'wèn̄ à sə gùh̄ sèen̄ nsàap tàp mok, wo to yà' də teen̄, nè sə ko mbàm fo'. ⁴ Nùumbu dzə à sə ye pwe', Pol lo mən̄ ndap piriya bùu Jus wèn̄. Yi sə lo mbwa ngòkè fenə nè cep reŋsə bum bə bùu Jus nè ye bùu Gris wèn̄ də yà'wèn̄ riŋ də yusè yi sə cèep sə zìnə.

⁵ Ghà nè Silàs bə Timati ànə me'rə və nzen̄gòn Məsìdoniyà, nè kə tseŋ Pol, fana yi me'rə bo faak ye sə, nè sə tsoho megu ye mok ncèp nə. Yi sə tsoho fa bùu Jus wèn̄ duk də, Jisòs nè N̄kum n̄gà gèm bwiŋ nè Nwì à duk də yi nè tum nə. ⁶ Wo beŋ yusè yi sə cèep sə, nè to ke'ca liŋ ye bup, fana yi satop sè' nèbup, nè sə ke'sə mak

m̄fəmfə sè ndzənə cèək ye. Yi sə cep bohòyà'wèn̄ duk də, <<Wèen̄ bisə-a, wèn̄ beŋ tu awèn̄. Bo yàm ka ca yeŋ. Ye jəŋ nè n̄ga'a nè'e nə lo mantombi, m̄ nə sə tsoho fa ncèp nè mok bohòbù lakmvum.>> ⁷ Yi à ye'e, nè sə kə cum mən̄ ndap n̄wə nəmòk nè liŋ ye də Titiyòs Jostòs. N̄wə ènə à ka n̄wəə Jus yeŋ, nè sə kuksə Nwì. Ndap ye nè à təə kəp lògù n̄gə ndap piriya bùu Jus wèn̄ vè'. ⁸ N̄wə nəmòk nè yi à ye n̄wə nè mantombi mən̄ ndap piriya bùu Jus nè, nè liŋ ye à ye Kripòs, à dzəm bohòTà Jisòs bə ndap ye pwe'. Bùu sèmok sè' sè mvwe' lak Korè anə n̄kum̄ntèn̄ à yuk ncèp nè Nwì nè sè', nè dzəm, fana nè baptesə.

⁹ A ye nùumbu mòk nè ndzəmè Pol ye lo, fana Tà Jisòs tsok fa yi ndzənə lo sə duk də, <<Kà də wu wəp duk. Sə tsoho mali, nè kà teŋsə. ¹⁰ Busə mu tə vesù. N̄wə nəmòok nè kà mandzə nè ngògù wu bup tse'. A vè'nə bùusə bwiŋ mvwe' ntum lak ènə n̄kum̄ntèn̄ sè wo bùu am.>> ¹¹ Anə ye vè'nə, Pol cum fo' n̄kà'ngòn mò'fis bə bwes. Yi sə yə'rə fa bùu sè fo' sə ncèp nè Nwì.

¹² Ghà nè wo ànə koksə Galiyòdè yi Govənòmvwe' nzen̄gòn Gris nè fana bùu Jus wèn̄ kum ni', nè ko lo Pol mu kot bohòyi. ¹³ Wo duk də, N̄wə nè'e yi sə ləp mandzə ngògù də bwiŋ sə kuksə Nwì nsàp mandzə nè lùk sə kà vè'nə duk. ¹⁴ Pol à sə də yi muk cù ngòcèep, fana Galiyòduk fa bùu Jus sə wèn̄ duk də, <<Anə ye-a duk də n̄wə ènə fèn̄ yumok bwèrè m̄ ko ntum nè yu'rə fa wèn̄ bəbən̄. ¹⁵ Fana wèn̄ sə jə və fa m̄ n̄zak ncèep cù, nè ye bə liŋ bum awèn̄ sə wèn̄ toho ke'càgə yà', nè ye fe'lə bə lùk awèn̄ wèn̄. M̄ nè kà yàm yà'sə sak, wèn̄ du, nè kə sak yà' sə wèn̄.>> ¹⁶ Yi bə' fis yà'wèn̄ ye kot anə. ¹⁷ Wo

pwe' à kè ko ñwè nèmòk nè liñ ye à ye dè Sostini. Yi à ye ñwè nè mantombi mənə ndap piriya bəu Jus wəñ nə yi. Wo à ləp yi sə ntombi kot nə. Galiyòkà mbeñ nè mbeñ kom lok.

Pol Bwi Foho LòMvwe' Lak Antiyòk

¹⁸ Pol à cu mali bə bwema sè wo à dzəm sè wəñ mvwe' lak Korè anə mənə nùumbu ñkùuntəñ. Anə geñ, yi bə Prisiliya nə ye Akwilà wəñ me'rə bwema sè, nə kə ni ñgwes nè nà' à sè lòm mvwe' nzenğon Siriyà. A kè dzəñ mvwe' lak Senceri yi su tu ngòkè niñ dè yi rusə kəkək ye nə lañ. ¹⁹ Wo à kè dzəñ mvwe' lak Efesò, fana Pol bə Prisiliya nə ye Akwilà wəñ ga'a fo'. Yi lo ye sè mə ndap piriya bəu Jus wəñ, nə sè kə ce'e fenə mbwa bə bəu Jus sè wəñ. ²⁰ Wo à duk yi duk dè bə yà'wəñ cum fo' səsap ntəñ, fana yi kà dzəm. ²¹ Mvè'nè yi à sè lòsə, yi duk fa bəu sè wəñ duk dè, <<A ye-a nga Nwi fa ña, fana mù bwi vè fe'lə sè mok, nə kə ye wəñ.>> Yi à cèp wes vè'nə, fana yi ni ñgwes, nə lo yuye. ²² Yi à kè wès mvwe' lak Sisariya, nə ca lo Jòrosalèm, nə kə cepsə bəu cos nè fo'. Yi à cepsə wes yà'wəñ, fana yi ye'e lo mvwe' lak Antiyòk. ²³ Yi anə cum fo' ghàr, fana yi lo nə ca mvwe' nzenğò Galesiya bə Frijiya, nə sè tipsə gənsə lo bə ngàa yù mandzè Jisòs pwe'fo'.

ApolòTsoho Ntirè Nè Bəboñ Nè Bə Nəñ

²⁴ Nwè Jus mòk à ye, wo to yi dè Apolò. Yi à vè, nə sè cum mvwe' lak Efesònga wo à dzə yi mvwe' lak Alèsandriya. Yi à ri ngòcèp bənsə cù, nə riñ ñwàk Nwi sè' nèbup. ²⁵ Yi à ye ñwè nè wo à tsè' reñsə fa yi mandzè nè Tà Jisòs. Yi à fa ntəm ye pwe' ngòsə cèp, nə sè yə'rə fa bwiñ bum sè yà' sè kùm liñ Jisòs pwe'fo'

zinə. Yumok ye lələ sè', nè duk dè yi à ri mègù bəpte nè Jon. ²⁶ Yi à sè cèp mənə ndap piriya bəu Jus wəñ, nə kə wəu kòksə lok. Prisiliya bə Akwilà à yuk mvəsə yi à sè cèp, fana wo to lo yi nda'ə wo. A kè dzəñ fo', wo tsoho reñsə tsə'rə wesə fa nà' mandzè Nwi yəyərè. ²⁷ Anə geñ, Apolònə duk dè yi dzəm ngòlòm mvwe' nzenğon Gris, fana bə ngàa yù mandzè Jisòs mvwe' lak Efesòwəñ tèsə yi bə mandzè nè dè wo à còm tipsə gèsə lòbwema sè mvwe' nzenğon Gris sè wəñ ñwàk duk dè Apolò kè dzèen, yà'wəñ jəñ nà' bəboñ. Yi anə kə dzen, fana bum sè yi à sè cèp yà', à tèsə bwema sè wəñ wuriñ. Wo anə dzəm bəu bəvəm nè Nwi nə. ²⁸ Mvè'nè yi à sè cèp bə ña, wuriñ sè, fana bə bəu Jus wəñ fenə, yi ghak yà'wəñ mə lisè bwiñ jəja. Yi sè tañ fis ndzənə ñwàk Nwi duk dè Jisòs Nkum ngà gəm bwiñ nè Nwi à duk dè yi nè tum vèsə nə.

19

Pol Mvwe' Lak Efesò

¹ Apolònə ye mvwe' lak Korè, fana Pol gi ca mvwe' ntònzenğòanə, nə kə dzen mvwe' lak Efesò. A kè dzəñ fo', yi ye bəu mok sè wo à sè yù mandzè Jisòs. ² Yi fek yà'wəñ duk dè, yà' anə tse' Yònsə nè Rəreñ nə ghà nè yà'wəñ anə dzəm Jisòs lañ àlè? Wo duk fa yi duk dè, <<Vès ka yàvès liñ yumok duk dè Yònsə nè Rəreñ yuk yuk.>> ³ Pol fek fe'lə wo dè, <<Anə geñ wəñ bəptesə nsàp bəpte yà?>> Wo dè anə ye bəpte Jon. ⁴ Yi tsok fe'lə fa yà'wəñ duk dè, <<Bəpte Jon anə ye dè a bəptesə bəu sè wo à kupsə ntəm bə bup awo sè wo à sè gəu. Yi Jon nə à tsòho fa bəu Izürè wəñ dè yà'wəñ dzəm bohòñwè nèmòk nè nà' sè vè mañkwèen yi. Nwè

nè yi à sè duk dè wo dzəm nà' nè à ye Jisòs.>> ⁵ Wo ànə gəŋ dè wo yuk ve'nə, fana wo bəptəsə fe'lə səmok mənə liŋ sè Tà Jisòs. ⁶ Pol naaŋ fa yà'wèŋ bo, fana Yòŋsè nè Rərəŋ nè vè bohòwo. Wo sè cep ncèep lak mok sè bwìŋ ka yà' riŋ, nè sè tsoho bum mok sè Nwì à sè tsə' fa wo. ⁷ Wo à ye lóŋ fo' co bwìŋ hum-ncòp-ba.

⁸ Pol à lòməmvwè' ndap piriya bùu Jus wèŋ. Mənə ŋwə tɛ', yi sè cep bə bùu sè wèŋ, nè kà wəp lok. Yi à fenə bə yà'wèŋ, nè sè lap mandzè ŋgògù dè wo dzəm dè yusè yi tsə' fa yà'wèŋ bə gəŋ ŋkum Nwii zinə. ⁹ Fana mok wèŋ gəŋ tu nè kà dzəm. Wo cep bum sè bəp bə ma nè Tà Jisòs ŋga kwe' bwìŋ sè yuk pwe'. Pol jəŋ bùu sè wo à sè yù mandzè Jisòs sè bə yà'wèŋ lo. Nùumbu pwe' bə yà'wèŋ sè kə cep bum məmvwè' ndap mòk nè gəŋ nè Tiranù à tse' nà' yi. ¹⁰ Wo à sè gùhə ve'nə tètè kə dzeŋ lùumŋòŋ ba. Fana bùu sè wo à cu mvwe' nzeŋgòɛsiya, bùu Jus bə sè wo bù lakmvum wèŋ pwe' à yuk ncèp nè Tà Jisòs.

Bwe Siva

¹¹ Nwì à sè gù càsə nsàap maŋgəŋgèeŋ mok sè yà' à ka ve'nə ye yuk ndzə bohòPol. ¹² Nsàp nè co wo sè jəŋ megu mok gə cək nè yi yisgè ndùrè bə zeŋ, nè kə jwəŋ ŋgàa yiyaŋ bə zeŋ, fana wo gəŋ. Yòŋsə sè bəp sè tesə gəsə ndzə ni'i wo sè'. Wo à sè jə cək fàak ye sè yi à sè ni tse', nè sè gə bə zeŋ sè' ve'nə.

¹³ Bùu Jus mok à ye sè wo à sè gihi kə' càa, nè sè be' fis fa bwìŋ yòŋsə sè bəp sè'. Wo à yè ŋgómúmsə ja'a dè wo sè be' fis yà' bə liŋ Tà Jisòs. Wo duk fa yòŋsə sè bəp sè duk dè, <<Mù

cèp bə ŋaŋ Jisòs nè Pol sè tsòho nà'a.>> ¹⁴ Nwəə Jus nè ŋgà fa satikà' mòk nè gəŋ à ye nè liŋ yee Siva. Yi à tse' bwe mbəmbam sàmba sè wo à sè gùhə ve'nə. ¹⁵ Yòŋsə nè bəp nè à cèp fəsə fa wo duk dè, <<Mù ri Jisòs, nè riŋ Pol sè', a wèŋ ndà?>> ¹⁶ Nwè nè yi à tse' yòŋsə nè bəp ndzə ni'i yi nè à ko wo nsàp ŋgwəp lù mok ve'ɛ, nè lə ghak wo. Wo à carə tesə mə nda' yi anə bə mvwe' bə mvwe'. Wo à ye sè' ji cək ŋga yà' sàha wes pwe'.

¹⁷ Bùu Jus nè ye sè wo bù lakmvum sè wo à sè cu mvwe' lak Efesòà yuk yu yè'sə pwe'. Wəə à ko wo nèbəp. Bwìŋ à kùksə nè sə wəp ghaha lo liŋ Tà Jisòs mantombi. ¹⁸ Bwìŋ wùriŋ sè wo à dzəm Jisòs wèŋ à tesə vè mvwe' bwìŋ, nè sè cep fis bəp sè wo à gù jəja. ¹⁹ Bwìŋ ŋkəŋntèŋ sè wo à sè fegè ŋgam wèŋ à jə benə vè ŋwàak ŋgam awo mvwe' mò'fis, nè tɛŋ yà' ŋga bwìŋ sè yə pwe'.* Wo à ta be'lə mbàam ŋwàak sè pwe', yà' kə dzeŋ bəam mbəm ncùhù hum tàŋ. ²⁰ Njo bum sè yà' à sè gə wùriŋ yè'sə fana, ncèp nè Tà Jisòs nè à sè yuhu lòmantombi, nè sə yam gəŋ ghaha ghaha.

Bùu EfesòWèŋ Jə Və Ngə'

²¹ Ghà nè bum yè'sə ànə ca wes me ve'nə pwe', fana Pol dè yi nè lo gi. Yi duk dè yi nè ca mvwe' nzeŋgòŋ Məsìdoniyà bə Gris, nè kə dzeŋ Jòrosalèm. Yi duk sè' duk dè yi kə cu fo', fana yi kə dzeŋ mvwe' lak Rumà sè'. ²² Anə ye ve'nə, fana yi tumsə lo Timati bə ɛratòs mvwe' nzeŋgòŋ Məsìdoniyà. Bùu sè ba yè'sə à ye bùu sè wo à sè tesə kə'cà yi bə bum. Yà'wèŋ à lòo, yi sè cum mali ye sè mvwe' nzeŋgòɛsiya ŋkuŋ.

* **19:19** 19:19 Ghà nè Pol ànə ye ànə fana bùu sè mvwe' lak yà'sə sè com nsàp ŋgam njàwo nè ndzə ŋwà'a. Yà'a nsàap ŋwàak sè wo à benə, nè tɛŋ sə.

23 Nè'e ngà'a mvèk nè ñkəŋkəs ngə' mòk nè bup à tesə mvwe' lak Efesòanə njo mandzè ma nè Tà Jisòs. 24 Ngà tɛŋlám nəmòk à ye nè liŋ ye à ye də Dimàtiròs. Yi à sə tɛɛŋ fù'rə bum mok co ndap mòk nè ghan nè nà' à ye ndap nwì nəmòk, nè wo togè nwì nè də Dìyanà. Yi à gù nà' bə nteŋ nəmòk nè wo togè nà' də siva. Yusè yi à gù sə à sə jə və fa bùu sè wo à sə fàak sə wèŋ swe' wùriŋ. 25 Anə geŋ, yi to benə yà'wèŋ pwe' mvwe' mò'fis. Yi to bə bùu səmok sè nsàp fàak awo sè' co sè mok wèŋ sə. Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Bùu am, wèŋ ri də vesùwèŋ tse' mègù mbàam yàvès bə nsàp fàk nè vesùwèŋ gùgè nè'e. 26 Fana aco wèŋ yuk nè ye yà'wèŋ bə lis awèŋ sè' nsàp yu nè ngà' nè wo to yi də Pol nè'e sə gùu. Yi sə tsòho ke' fa bwìŋ duk də, nwii sè bwìŋ gù yà' bə bo ka nwì yeŋ lok nè kè' mò'fis. Bwìŋ a bùuŋ, nè dzəm ncèp ye nè wùriŋ. Bùu sè wo dzəm ncèp ye nè, wo mvwe' lak Efesòfenə, nè ye bwì ma nè ghan mvwe' nzenɡòɛsiyà pwe'. 27 Yusè mù sə yə, a də yà'a nè jəŋ və ngə'ə də fàak avès yè'sə nè tse' liŋ sè bup. Nə sə yəèŋ nè sè' duk də ndap nwì avès nè ghan Dìyanà nè kà fàk mok sè tse' fe'lə. Mvəsè wo jəgè yi co yu nè yum, yè'e nè bup. Nga yi nwì nè bùu ɛsiyà pwe' nè ye bə nzenɡònə pwe'fo' kùksə mègù yi.>>

28 Mvə'nə kwe' bù nè à yuk ncèp ènə, fana ntəm yaan wo. Wo jok, nè ye ngòfurə duk də, <<Dìyanà nè mvwe' lak Efesòo nwì nè ghan.>> 29 Mfuŋ à lòbə ntòlak nè pwe'. Bùu sə wèŋ tap ko bùu səmok ba sè wo à sə gígè bə Pol, nè jəŋ lo wo mvwe' nzùè

nè bù lak sè fo' sə kə benəgè fo'.† Bùu sè ba yè'sə, à ye Gayòs bə Aritakò. Wo à ye bwe lak mvwe' nze Màsidoniyà. 30 Pol à dzəm də yi lo ngòkè teŋsə bùu sə wèŋ bə tu ye, fana bù ngàa yù mandzè Jisòs wèŋ kà ve'nə dzəm. 31 Nge'e Pol mok sè wo à yə bùu sè ghan mvwe' lak yà'sə wèŋ à tum fa yi ntirə. Wo à tirə fa nà' duk də, <<Kwəkwè', kà si yo mvwe' nze ènə kè ni vèsè.>>

32 Bum yè'sə ànə ye co kwe' awo nè sə jam jamə ve'ɛ. Bòp bù mòk à sə fu sè' yusè zok, ma mòk sə fuŋ sè' yusè zok. Anə ye ve'nə bùusè bòp ma nè ghan à ka yusè yà' à jə benə vè wo fo' sè' riŋ. 33 Nwə nəmòk à ye fo' nè liŋ ye à ye də Alèsandà, fana bùu Jus wèŋ tes yi mantombi də nà'a cep fa wo. Alèsandà gu bo də bwiiŋ teŋsə cù, ya yi taŋ njo mutsətsə'rə bwìŋ. 34 Bùu sə wèŋ ànə ye riŋ də nà'a ntwè Jus, fana wo pwe'fo' sə fuŋ benə megu mok yusè mò'fis. Wo à sə furə duk də, <<Dìyanà nè mvwe' lak Efesòo nwì nè ghan.>> Wo sə furə ve'nə tètə haŋ, nè kà nənək teŋsə.

35 Anə geŋ, ngà còm bum nè mvwe' lak yà'sə à gù bùu sə wèŋ teŋsə cùu sə. Yi yeto ngòcèp duk də, <<Wèŋ bùu Efesò, ndaanwè pwe' riŋ duk də a nòŋsəgè ndap nè ghan nè nwì Dìyanà nè'e ntəm lak Efesò, bə lis ye nè rərəŋ nè nà' à gbù tsə mabu. 36 Kaco ntwè nəmòk duk də yè'sə mvwès yeŋ. Bòco wèŋ ko tsoŋ ntəm, nè kà yumok co bùu sè wo ka ñkərè tse' gù. 37 Wèŋ jə vè bùu yè'e fɛɛŋ wèŋ, nga wo ka yumok mu nda'à nwì avès yə fis. Wo ka liŋ ye sè' bupsə. 38 A ye-a də Dimàtiròs bə ngàa fàak ye wèŋ tse' nzak bə ntwè nəmòk, fana kot cu yo bə

† 19:29 19:29 Nzùè nè wo kə benəgè fo' ènə wo à bom ko' fo' bə mbùk, bə mbùk. Wo à sə ñahagè nsàp jap fo' ñkàun.

ngàa sak nzak sè sè'. Yà'a mvwe' sè co ñwè tsok yusè yà' sè yaan yi bə mők fo'. ³⁹ Nə ye sè' duk də ñga wèñ dzəm-a yumok sè zok, fana ye də wo kə cep yà' mvwe' kwe' bù nè ghanj nə. ⁴⁰ Bəsè yà'a nə bup bohovesùwèñ. Wo nə ta vesùwèñ bèñ bə nsàp gham cù nè ghanj nè nà' ye ntinè ènə. Kaco ñwè nəmòk tsok njo mők bəbən nè nsàp cù nè'e tesə bùu zey yey. >> ⁴¹ Yi ànə cep wes ve'nə, fana yi də wo sam.

20

Pol LòMàsìdoniyà Bə Gris

¹ Ghà nè wo ànə tenşə ñgògham cùu sə, fana Pol to benə bùu sè wo à sè yù mandzè Jisòs wèñ mvwe' mò'fis. Yi à tipsə wo bəbən, nə cepsə wo də yi lòo, nə ye'e me'rə lo mvwe' nzenğòn Màsìdoniyà. ² Yi à cà mvwe' ñgòon yà'sə, nə sə tipsə bùu sè wèñ bə ncèep cùu sè bəbən wùriñ, fana nə ca lo və mvwe' nzenğòn Gris. ³ Yi à cu mvwe' lak yè'sə, ñwè te'. Yi ànə sə ghu də yi lo mvwe' nzenğòn Siriyà. A ye sè' ghà nà'nə nè yi à yuk duk də bùu Jus wèñ sə ləp mandzè ñgòzə yi. Anə geñ yi də bəgha' də yi bwi foho ca mvwe' nzenğòn Màsìdoniyà sèmok. ⁴ Pol nə bə Sòpatà mo Piròs nè mvwe' lak Berà à lòbəbè'. Bùu mok sè bə yà'wèñ à lòsə' à ye Àritakòbè Sèkudù sè lak àwo Tètàlonikà. Gayòs nè lak yee Debè. Nə ye fe'lə Timati bə bùu Esiyà mok sè liñ awo də Tikikòs bə Tròfimù. ⁵ Wo à lòmantombi, nə kə tək ves mvwe' lak Truwà. ⁶ Vès à cu fo' nùumbu sàmba, ghà nè ñkà'a zə bred jì yis à càa, fana vès ni jəñ ñgwes mvwe' lak Filipi. Vès à gi nùumbu tən, nə kə tseñ wo mvwe' lak Truwà anə. Vès à cu fo' nteñ mò'fis.

Pol Lùñsə Nwè

⁷ Nùmbu nè tsok rəngè ye Sondè à dzèen, fana vès benə və mvwe' mò'fis ñgòkə zə Losopà. A ye nè nconùm. Pol à cèp bohòbùu sè wèñ, nə sə tsoho mali fo' tètè kə dzeñ tsətsə'rè tsok ñga yi sè tsòho mali. Anə ye ve'nə bùusè də tsok rəñ, yi me'rə yà'wèñ, nə lo. ⁸ Laàm à ye mvwe' sè vès à cu kwe' sə wùriñ. A ye mvwe' rum ndap nè ma mụ tuhù. ⁹ Mùwà'ñwè nəmòk à ye fo' nè liñ yee Iyutikù. Yi à cu ma mụ wundù, nə sə yu'rə mvəsə Pol sè cèep sə. Mvəsə Pol à sə tsòho nə kà tenşə tohò, fana lo ko Iyutikù nə. Lo sə sə ghaha ghaha tètè yi ànə dzəm lo sə, fana yi ye'e gbù tson mbwa. Yi à gbù tson tè bə rum nè te' mụbu kə dzeñ sə nze. Wo à kə te' yi ñga yi kpù lanj. ¹⁰ Anə geñ Pol suhu tson mbwa, nə kə gbù naan nà' mụ ni'ì. Yi firə bo, nə wumşə gesə nà' ndzə ñgùu yi, nə duk də, <<Kà jik, yi cu ñwəm.>> ¹¹ Fana yi bwi kok lo fe'lə mụ mvwe' rum nè mụ tuhù nə sèmok. Yi bək zə bəñ. Yi ànə cep bə yà'wèñ səsap haan nùm kok, fana Pol be' mandzè nə lo. ¹² Wo à jə fəsə lòmùwà'ñwè nè lak ñwəm. Wo à kwa wù kà fùk.

Pol LòMvwe' Lak Militù

¹³ Vès à ni ñgwes, nə lo mantombi ñgòlòm mvwe' lak Asòs. Yà'a mvwe' sè vès à ye ñgòkə tsèñ Pol, ya yi ni ñgwes nə ye sè'. Yi ànə duk ve'nə bùusè də yi à sə gi lòye fo' sə kùhu. ¹⁴ Vesiwèñ ànə kurə Asòs anə, fana vesiwèñ ni ñgwes mok bəbè', nə lo mvwe' lak Mitilù. ¹⁵ Vès à gi bə ñgwes tètè tsok à rəñ, vès kə dzeñ mvwe' lak Ciyòs. A cà gù nùmbu mò'fis, vès lo mvwe' lak Samòs. Tsə' mok à rəñ bwi, vès kə dzeñ Militù anə. ¹⁶ Pol ànə dzəm də yi cà mvwe' lak Efesòsə ñgwesə ya yi

kà mvèk mvwe' nzenḡòḂsiyà kè cāsè. Yi à sè ḡù nènàk ya yi kè dzeḡ Jòrosalèm. Nè ye sè' dè ḡa mandzè ye-a yo, yi kè ni kùrè tsooḡ ḡu nùmbu nè bùu Jus wèḡ à sè bènḡsè bum.

Pol Cèpsè ḡkwàha Bùu Efesò

¹⁷ Pol à cu mvwe' lak Mìlitù, nè tirè gesè lo ntirè mvwe' lak Efesòdè bù ḡkwàha bwìḡ múnè cos nè fo' kè tseḡ yi. ¹⁸ Wo ànè kè dzeḡ, fana yi duk fa yà'wèḡ duk dè, <<Wèḡ rì nsàp ncu àm nè mù à sè cu ḡhà nè mù à ye vesùwèḡ. Ye jèḡ nùmbu nè mù à kè nè to kù mvwe' nzenḡòḂsiyà. ¹⁹ Mù à sè ḡù fàak am co ḡgà fàk Tà Jisòs, nè kà ni' sè nè. ḡhà nèmòk à sè ye, mù sè fàk bè ndzèp lis sè' ḡga bum sè ḡù bup wùriḡ. Yè'sè ànè ye ve'nè bùusè bùu Jus wèḡ à sè lèp mandzè dè wo nisè mù ḡḡè'. ²⁰ Wèḡ rì tse' sè' duk dè yusè ya' à ye co yà' tèsè weḡ pwe', mù à sè kà nè mò'fis swìḡḡè. Yè'sè à sè ye ve'nè ḡhà nè mù à sè tsòho fa weḡ, nè sè yè'rè weḡ mvwe' bwìḡ bè nda'è wèḡ mwè. ²¹ Mù à sè tsòho fa bùu Jus nè ye sè wo bù lakmvm sè'. Mù sè duk fa wo duk dè wo jèḡ ḡkèrè, nè bwi fa bup awo ḡkwèḡ, nè bùuḡ vè bohòNwì. Nè ye sè' duk dè wo dzèm tse' bohòJisòs nè yi Tà àvès. ²² Nè ḡga'a nè'e, mù sè ḡù tsè mèḡù yusè Yòḡsè nè Rèrèḡ sè cèep, fana mù nè sè lònè Jòrosalèm. Mù ka yusè yà'a nè kè ḡù mù fo' riḡ. ²³ Nè mò'fis nè mù rii duk dè, Yòḡsè nè Rèrèḡ nè tsè' fa mù duk dè ndapndzèm bè ḡḡè' sè tək mù mvwe' ntum lak nè fòpwe'. ²⁴ Fana yusè duk dè mù ka yòḡsè àm co yumok sè yà' tse' fàk bohòmù mok jèḡ fe'lè. A ve'nè ya ḡga mù ḡù wes fàak sè. Tà Jisòs nè à fa mù dè mù ḡù sè. Fàak sè, a ḡḡòtsè' rēḡsè fa bwìḡ

Ntirè nè Bèboḡ nè nà'a bòvèm nè Nwì.

²⁵ <<Mù a ḡìḡi kè' cè m̀ts̀ts̀s̀è'rè wèḡ pwe', nè sè tsoho fa weḡ mvè'nè ḡaḡ ḡkum Nwì cu. Mù sè duk dè ḡwè nèmòok m̀ts̀ts̀s̀è'rè wèḡ nè yi nè ye fe'lè yuk si am bùè. ²⁶ Fana mù sè tsè' rēḡsè fa weḡ ntirè nè'e jèḡa paamm, dè a ye-a ḡga ḡwè nèmòk bisè m̀ts̀ts̀s̀è'rè wèḡ fana bo am kà ca ye. ²⁷ Mù ànè tsòho fa weḡ yusè Nwì sè dzèm pwe'fo', nè kà mòk swìḡi. ²⁸ Wèḡ jèḡ ḡkèrè bè tu awèḡ, nè ye bè bùu sè Yòḡsè nè Rèrèḡ nè a fa nòḡsè wo ndzè bohòwèḡ. Wèḡ ye co ḡanakù' bohòbùu cos Nwì. Cos nè yi à ḡù nà' bùuḡ nje bùu nduəm mo ye nè. ²⁹ Mù rì dè ḡhà nè mù lo wes yàm, fana ḡgà yè'rè fa bwìḡ bum mvwèes nè vè m̀ts̀ts̀s̀è'rè wèḡ co nàam sè bup vè wo. Wo vè co nàam sè bup ve'nè, fana wo kà wèḡ sè wèḡ a yè'rè zinè nè mè'rè. ³⁰ M̀v̀è̀k nè vè nè bòp bù àwèḡ mòok nè sè ci' mvwès, ḡḡòbòrè lòbùu sè wo à sè yù mandzè Jisòs ma njàwo. ³¹ Wèḡ sè so, nè sè tsèrè tse' sè' duk dè mù à yè ḡḡè' ḡkàḡḡntèḡ ḡḡòyè'rè weḡ. Mù à yè'rè weḡ pwe' bè ntum nè manziḡ wùriḡ vè'nè nùm bè ndzèm múnè lùumḡḡòḡ tē'. ³² Nè ḡga'a nè'e, mù me'rè fa weḡ ndzè bohòNwì dè yi sè jèḡ ḡkèrè bohòwèḡ yi, nè niḡ fa weḡ bòvèm ye. Yi tse' ḡàaḡ sè ḡḡòḡù wèḡ kuk lo mantombi, nè se weḡ bè ḡhàha ye sè yi a nòḡsè fa bohòbùu ye sè yi à cù' rēḡsè wo. ³³ Mù ka yu ḡhàha ḡwè nèmòk co mbàm-è' kè cək-è' waḡ yuk. ³⁴ Wèḡ rì yàwèḡ sè' dè ves ḡḡè' am wèḡ a sè tse' yusè vès dzèm pwe' ḡga bo am yè'e a fà' wo. ³⁵ Mù a niḡ tsè' fa weḡ bè nsàp mandzè nè fòpwe' laḡ duk dè vès tse' ḡḡòfàk bè ḡaḡ m̀m̀v̀v̀è' ènè, ḡḡòtsèḡ ḡgàa jì ḡaḡ. Vès tsèrè

tse'gè ncèp nè Tà Jisòs à cèp bə cùu ye də, <Kwəkwa gha' cà ngòfa nè nonjsə ngòjəjə.> >>

³⁶ Pol ànə cèp wes, fana bə yà'wèŋ lònŋ təəŋ sə nze bə tumfərə, nè gu piriya. ³⁷ Wo à sə warə pwe'fo' mvè'nè wo sə ko wumsə gèsə yi ndzə ngùu wo, nè sə cèpsə yi də nà'a geŋ bəbən. ³⁸ Ntəm à rwi' wesə wo bə ncèp nè yi à cèp duk də yà'a nè kà si ye mok yə yuk fe'lə nà'a. Fana bə yà'wèŋ à tsonŋ lo mà mvwe' ngwes nè bəbè'.

21

Gì Nè Pol A Lò Mvwe' Lak Jòrosalèm

¹ Anə geŋ, vès cèpsə wo də wo cum bəbən, nè lo yu avès. Vès à to sənə ngwes, nè sə lo gu rərəŋ tè vès kə dzeŋ mvwe' lak Kos. Tsok à rəŋ, vès kə dzeŋ mvwe' lak Rodès. Vès à càsə fa'nə, nè lo mvwe' lak Pàtarà. ² A kə dzeŋ fo', vès ye ngwes mòk nè nà' à sə lòmvwe' nzeŋgòn Fònisiya. Vès à ni nà', nè lo. ³ Vès à kə dzèŋ mvwe' sè co vès ye gesə lo lak Səpròfana vès buuŋ lo ma zu mvwe' nzeŋgòn Siriya. Vès à tesə sənə ngwes nè mvwe' lak Tayà. Yè'e sè' mvmvwe' nè ngwes nè à lònŋòkə fis bum sè yi à bək vè sè sè' fo'.

⁴ Vès à tsèŋ buu səmok sè wo à sə yù mandzè Jisòs sè' fo'. Vesiwèŋ à cu ntəŋ mò'fis. Wo à tsə' fa Pol bə nàaŋ Yòŋsə Nwi nè duk də nà'a kà Jòrosalèm anə lò. ⁵ Mvək nè njàvès ngòcu venəwèŋ à mée, fana vès ca bə' mandzè, nè lo yu avès. Wo à tesə vesiwèŋ mū ntòlak anə pwe'fo', wo bə yep awo nè ye bwe awo sè', vesiwèŋ pwe' à kə təəŋ bə tumfərə ngu ndzəp anə mvwe' ngwansa, nè gu piriya. ⁶ Fana vès cèpsə ndaaŋwè pwe' də a nè yenə. Vès ni yàvès ngwes. Wo bwi lo yàwo lak.

⁷ Vès à mè'rə lak Tayà, fana gi avès sə lo mali mantombi tè vès kə dzeŋ mvwe' lak Tolemès. Vès à cèpsə bwema sè wo cu fa'nə, nè cum vesiwèŋ numbu mò'fis. ⁸ Tsok à rəŋ, vès yè'e sè' ŋkuŋ nè kə dzeŋ mvwe' lak Sisàriya. A kə dzeŋ fo', vès lo mvwe' ndap Filip nè yi à ye fəŋgəri. Vès à nònŋ vesiwèŋ. Yi à ye sè' mòk mʉtsətə'rə buu sè sàmba sè wo à cokfis wo mvwe' lak Jòrosalèm sè. ⁹ Yi à tse' bwe wəhəŋwèŋ kwè sè wo pwe'fo' à ka ndum tse'. Wo à sə tsòho bum sè Nwi à sə tsə' fa wo yi.

¹⁰ Vès ànə cum fo' numbu ŋkəuŋntəŋ, fana ngà tsòhòbum Nwi mòk nè liŋ yee Agabòs və ye sè'. Yi à ye'e vè mvwe' nzeŋgòn Jùdiya. ¹¹ Yi à kə yə ves, nè jəŋ korə Pol, nè swi' kuu ye bə bo ye bə zeŋ. Yi cèp duk də, <<Yè'e yusə Yòŋsə nè Rərəŋ nè cèp duk də, <Buu Jus sè wo cu Jòrosalèm nè swi' ŋwè nè yi tse' korə nè'e mū mvək nè'e. Wo swi' wes mè yi, fana wo jəŋ yi, nè fa bohòbù lakmvum.> >> ¹² Vès ànə yuk yu yè'sə, fana vès nè ye bə buu mok sè fo' ləŋ Pol vè'e də yi kà Jòrosalèm anə mok gè. ¹³ Yi cèp fəsə ye duk də, <<Hava', wèŋ sə gù yè'sə yà vè'nə? Wèŋ sə wa, nè sə gesə fa mū wəə sə ntuu buu yà? Mū kəkərè co wo kə kiŋ mū Jòrosalèm anə. A dzəm mū kpu buu liŋ Tà Jisòs, yumok kà bup.>> ¹⁴ Mandzè nè co vès gu yi dzəm cùu avès à ye buè, fana vès me'rə yi. Vès duk megu mok duk də, <<Bum pwe' ndzə bohòNwi.>>

¹⁵ Vès ànə casə mvmvək mòk fo', fana vès te'e benə bum avès, nè ye'e ngòlòJòrosalèm anə. ¹⁶ A lòbè'lə vès ngàa yù mandzè Jisòs mok sè mvwe' nzeŋgòn Sisàriya. Wo à jə lóves mvwe' ndap ŋwè nè vès ànə ye ngòcu nda' à yi. Liŋ yee Nasòn. Liŋ lak yee Səprò. Yi

à dzəm bohòJisòs haan mantombi ntènj.

Wo Fek Pol
Bə Nzak Lùuk Musi

¹⁷ Vès à kè dzèn Jòrosalèm, bwema sè fo' sè wèn à cèpsə ves bəboŋ wùriŋ. ¹⁸ Tsok à rən, vès Pol wèn à lònŋòkə yə Jem. Bù ŋkwàha bùu sè mɔ cos sè pwe' à ye fo' sè nze. ¹⁹ Pol à cèpsə wo, nè tsoho fa yà'wèn yusè Nwi a gù yà' bə fàak sè yi à sè gùu pwe'fo'. Yusè yi à tsòho sè à ye bum sè Nwi à gù bohòbù lakmvum wèn. ²⁰ Wo ànə yuk wes me, fana wo pwe' kuksə Nwi. Fana wo duk fa Pol duk də, <<Moma àvès, aco wù ye yòsə' bə lis yo. Bùu Jus lòmənə ncùhù wùriŋ sè wo à dzəm bohòJisòs, nè sè nɔŋsə lùk Musi sè' pap. ²¹ Bwiŋ à tsòho fa wo yumok bə liŋ yo laŋ. Wo à tsè' wo duk də wù sè yə'rə fa bùu Jus sè wo cu lakmvum də wo me'rə mak lùuk Musi. Wo duk də wù sè tsòho fa yà'wèn də wo kà bwiŋ tu mbəmbam sè kom fa, nè kà bum lak bùu Jus wèn sè' gù. ²² Wo nè yuk tsoŋ li duk də wù vè laŋ. Aco a gù yè'sə va? ²³ Vès tsok fa wu yusè vès tsəm də aco wù gù. Bùu mook fɛɛŋ bwiŋ kwè sè wo a kàk Nwi. ²⁴ Aco wù yuŋ lo wo nè kə gù sè' mvə'nə wo sè kə gù bum sè ya wo ye rərəŋ mɔ lisè Nwi sə. A gèə, wù lak lok yusè wo tse' ŋgòlà'a sè pwe' sè baa wù, ya nga wo nè tse' mandzè nè ŋgòkə sù tu awo sə. Wu gù-a vè'nə, fana ndaaŋwè pwe' nè riŋ duk də yusè wo à yuk bə liŋ yòsə ka zinə yeŋ. Wo nè duk də wù sè yù yòsə' lùuk Musi sə. ²⁵ Nə ye də vès à còm fa bù lakmvum sè wo à dzəm Jisòs yà'a ŋwàk. Vès à còm tsè' mègù fa wo nja duk də vès a dzəm mvwe' mò'fis də wo kà bum rùn zə. Nə kà nduəm kè nàm nè nà' kpə bə nduəm ye ndzə ni'ì yi sè' zə. Nə

ye sè' də wo kà sàhà kè nto àlè' ko.>>

²⁶ Pol à dzəm, nè jəŋ bùu sè wèn. Tsok à rən bə yà'wèn gù bum sè ya wo ye rərəŋ mɔ lisè Nwi sə, nè lo mɔ ndap Nwi nè ghaŋ nə. Yi à lòmbwa ŋgòkə tsè' nɔŋsə nùumbu sè yà'a nè ca ŋkuŋ nùumbu nè wo nè fa fəfa mənə tu bùu yè'sə kə dzen.

Wo Ko Pol

²⁷ Nùumbu sè sàmba sè à də a me, fana bùu Jus mok tesə və mvwe' nze Èsiyà, nè kə ye Pol mɔ ndap Nwi nè ghaŋ nə. Bùu yè'sə caŋsə fa bùu sè fo' sè pwe' ncəncəŋ wo ko Pol. ²⁸ Wo sə fuŋ duk də, <<Bùu Izùrɛ, wèŋ və kə tesə ves. Nè'e ŋwè nè yi gihi kè'gè ma nè fòpwe', nè sè yə'rə fa bwiŋ duk də, bùu Izùrɛ bə lùuk Musi, nè ye ndap Nwi nè ghaŋ nə ka yumok yeŋ nə. Yi jə və bù lakmvum, nè kə nisè nè yà' mɔ ndap Nwi nè ghaŋ nə. Mvəsə yi gù vè'nə, ye də yi gù bupsə mvwe' sè yà'a rərəŋ sè yè'sə laŋ.>>

²⁹ Wo à duk vè'nə bùusə wo à yə nà' bə mɔŋwəə Efesòmòk mɔ ntòlak anə. Wo tsəm ŋgwàaŋ də yi kə nisè nà' mɔ mbwa anə laŋ. Liŋ ŋwè ànə à ye də Tròfimù. ³⁰ Lak sə pwe' à curə wuk. Bwiŋ kə caŋ baŋ mvwe' mò'fis. Wo ko Pol, nè soŋ fis yi mɔ ndap Nwi nè ghaŋ nə, nè lok ncùu ndap nə. ³¹ Bùu sè wèn à sè ləp mandzè də wo zə Pol.

Sè ghà nà'nə, ntirè lo bohòŋkum sojà bùu Rumà wèn duk də cəcuŋ ni mɔ ntòl'à Jòrosalèm pwe' laŋ. ³² Ŋkum sojà nè lokok gu kè' mò'fis. Yi to jəŋ bùu sè mantombi nè ye sojàa mok wèn bə yà'wèn tsooŋ lo mvwe' sè bùu sè wèn cu sə. Bùu sə ànə ye yi bə sojàa sə, fana wo kà Pol mok ləp fe'lə. ³³ Ŋkum sojà nè à gè mvwe' sè Pol à ye sə, nè ko nà'. Yi fa nàŋ duk də wo tasə Pol nè

bə kwan̄ ba. Fana yi fek bùu sə də, <<Nwə ènə ndà lɛ?>> Nə fek sè' də, <<Nà' gù bupsə yà lɛ?>>³⁴ Fana bùu mok sə mənə ŋgo bùu sə wən̄ sə cep furə yusè zok, bop ma mòk sə fun̄ yàwo sè' yusè zok. Jijipsè à ye fo' ve'ɛ wùriŋ. Bum à jip nsap̄ nè ŋkum sojà nè kà yusè yà'a nè ye sə pap rì tse'. Anə ye ve'nə, ŋkum sojà nè duk bùu ye wən̄ də yà'a jəŋ lo Pol mvwe' nən̄ap ndap mòk nè wo à ci tes fa sojà wən̄. ³⁵ Wo à jə kok lògù Pol moòm ghək ve'ɛ, nè dzeŋ mvwe' mbùhu kùu sè wo à bom ŋgòkok lòmu nda' à anə, fana wo le' bək yi mu ŋkambèək, bùusè bùu sè fo' sə à sə cep ntum nèbap. ³⁶ Wo à sə ywè' vè mən̄kwèn̄ duk də, <<A zə yi, a zə yi!>>

Pol Kəa Njo Ye

³⁷ Mvəsè sojàa sə ànə sə duk wo nisə gesə Pol məm̄mvwe' nən̄ap ndap nə, fana Pol fek ŋkum sojà nè duk də aco yi cep yumok bohònà' àlɛ? Nkum sojà nè də, <<Kàmfirə wù cèp rigè ncèep lak bùu Gris. ³⁸ Ye də wù ka ŋwəə Ijip nè mù sə tsəm də wu zeŋ nə yeŋ à? Bəsè yi ànə və ghà nəmòk fɛɛŋ, nə ye ndəŋ bə gomè nè fɛn. Yi bək jəŋ lo mākizaà ŋgəà bwīŋ ncùhù kwè.>> ³⁹ Pol à duk fa yi duk də, <<Mə ŋwəə Jus. Wo à dzə mu mvwe' lak Tasònə mvwe' Silisiyà. Lak sə bwīŋ rì yà' pwe'fo'.>> Fana yi ləŋ ŋkum sojà nè duk də, <<Kwəkwè', fa m̄-a mandzè m̄ cep-a bohòbùu yè'sə-è.>> ⁴⁰ Nkum sojà nè à fa yi mandzè də nà'a cep. Pol à lòkok təəŋ mvwe' yun̄ŋkuu sè wo à bom ŋgòkok lòmu nda' à sə, nə sə gū bo ye də bwīiŋ teŋsə cù. Bùu sə à teŋsə, fana Pol cep bohòwo bə ncèep bùu Jus wən̄.

22

¹ Pol à yèto duk də, <<Bwe

tè' am nə ye tè' am wən̄, wèŋ yu'rə fa mu mvəsè mù sə fi'lə ncùu am bohòwən̄.>> ² Mvəsè wo à yuk ŋga yi sə cep bohòwo bə ncèep bùu Jus fana ŋwə nè mò'fis kà mok kwis fe'lə. Pol sə cep lo mantombi. ³ Yi sə duk də, <<Mə yè'e ŋwəə Jus. Wo à dzə mu mvwe' lak Tasònə mvwe' nze Silisiyà. Mù kuk Jòrosalèm fɛn. Gàmaliyà à yə'rə mu yi. Wo à yə'rə fa mu lùuk tàcicii avès ve'ɛ làaŋ. Mù à fa ni' àm ŋgòfək bohòNwi sè' mvə'nə wən̄ sə wèŋ fɛɛŋ ntinə yè'e a fa ni' awèn̄. ⁴ Fana mù à yeŋsə bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs ènə ŋgə' sè' wùriŋ. Mù à tükse zə mok sè' njo mandzè ènə. Mù à ko nisə mbəmbam bə bəba wən̄ ndapndzəm sè' bùu zeŋ. ⁵ Nkum Ngàa fa satikà' bə kaŋsurù pwe' rì də yusè mù sə cep yè'sə zinə. Mù ànə fek wo, fana wo à còm fa bwe tè' avès bùu Jus sè wo cu Dàmaskù ŋwək, nə fa mu. Mù lo mbwa ŋgòkə ko bùu sè wo à sə yù mandzè ènə. Mù à sə lòŋgòkə tsòŋ wo bə kwan̄, nə jəŋ və wo Jòrosalèm fɛŋ ŋgòyeŋsə wo ŋgə'.

Pol Tsè' Mvə'nə Yi À Dzəm Jisòs

⁶ <<Mvəsè mù à kuəp lòDàmaskù anə, ŋga nùum co marəŋ, mù ye ŋga mareŋ mòk rɛɛŋ tsə mabu ve'ɛ bəəmm. Nà' rɛɛŋ dzooŋ mvwe' sè mù à təəŋ sə pwe'. ⁷ Mù coho gb̄u sə nze nə yuk ŋga ŋgi ŋwè nəmòk sə cèep. ŋgi ŋgəŋgəŋ sə duk də, <Sol, Sol, wù sə fa mu ŋgə' ve'nə bùu yà?> ⁸ Mù fek gesə yàm sè' duk də, <A wùu ndà Tà?> Yi cep fəsə fa mu də, <A mùu Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nè wù sə yeŋsə yi ŋgə' nə.> ⁹ Bùu sə vesì wən̄ à ye fo' sə, à yə mareŋ nə sè', nè kà ŋgi ŋwə nè nà' à sə cèp bohòm̄ nè yuk. ¹⁰ Mù fek fe'lə sèmok duk də, <Tà,

mù gu va?> Fana Tà nè duk fa mù duk dè, <Lòkok mütse, nè ni lo mvwe' lak Dàmaskù. Wu kè dzènj fo', fana wo nè tsoho fa wu bum pwe' sè Nwì a fàhu nònjse dè wu gu.> ¹¹ Lis à loho mù njo marej nè nà' à rej nè. Bùu sè vesi wènj à ye fo' sè wènj à dàsè lòmmù mù ntòlak Dàmaskù anè mok dàsè.

¹² <<Nwè nèmòk ànè ye, lij yee duk dè Anàniyàs. Yi à sè wèpgè Nwì, nè sè nonjse lùuk avès bèboj. Bùu Jus sè mvwe' lak Dàmaskù pwe' à sè jègè yi co njwè nè zinè wù kà fùk. ¹³ Yi à yè kè tsènj mù. Yi tøjnj kok njgu ni'ì mù, nè duk fa mù duk dè, <Mo tè' am Sol, ye fe'lè bum sèmok.> Yi ànè sè duk wesè ve'nè ntèj, fana lis am sè muhu. Mù ye bum sèmok, nè kùk yi. ¹⁴ Yi duk fe'lè fa mù duk dè, <Nwì tàcici avès à cokfis wu dè ya wu riñ yusè yà' cu sè vèè yi ngògù. Yi cokfis wu sè' dè ya wu ye ja'a Jisòs, ngà fàk ye nè rørej bè lis, nè yuk ngi ye mvèsè yi sè cèep bè cùu ye. ¹⁵ Busè a nè ye wù nè ngòtsòho fa bwìj pwe' yusè wù a ye nè yuk sè kum lij ye. ¹⁶ Nè yeè nè duk dè cu fe'lè yè'sè yà sèmok ε? Lòkok ya wo baptesè wu, nè to lij Tà Jisòs, ya Nwii cuk mak gesè bup yo.>

Pol Dè Yi Nè Tsòho Fa Bù Lakmvum Nzak Nwì

¹⁷ <<Anè gej, mù bwi foho lo yu am Jòrosalèm. Ghà nè mù ànè sè gu piriya mənə ndap Nwì nè ghanj nè, fana mù ye yumok co lo ve'ε. ¹⁸ Mù ye ndzè loðanə nga Tà Jisòs sè duk fa mù duk dè, <Gùu nè tesè lo gesè mvwe' lak Jòrosalèm fej nè nènək, bùusè bùu sè feej nè kà yusè wu nè tsok fa wo bè lij am dzəm.> ¹⁹ Mù cep fəsə fa yi yàm sè' duk dè, <Tà, wo riñ ve'ε bèbojni duk dè mù à sè lògè mənə ndap piriyaà bùu Jus wènj, nè sè ko lèp bùu sè wo dzəm wu. ²⁰ Nè ye sè' dè ghà nè wo à zè Stefè

nè yi à sè tsòho bum sè yi à yè bè lij yò, mù à ye sè' fo'. Mù à sè dzəm sè' dè a bèboj ngòzə yi ve'nə. Mù à sè kùk fa bùu sè wo à sè zə yi sè lis bè cèək awo mù.> ²¹ Mù ànè duk wes ve'nə, fana Tà nè duk mù dè, <Gèj ntèj, bùusè mù nè tumsè lo wu mvwe' səsap, dè yi bohòbù lakmvum wènj.> >>

²² Bùu sè wènj à sè yu'rə gù sè' gəe'. Pol ànè cep nè duk dè yi sè lo bohòbù lakmvum, fana bùu sè wènj ke' ngùnj nsàp nè co ntu' loho bwìj. Wo sè duk dè, <<Wèej zə gesə lo yi fo', wèej zə yi zə, yi ka tse' ngòcu njwəm.>> ²³ Wo à sè torə, nè sè wənjse ke' cèək awo mütse, nè sè njwe' sesə gesə mfəmfə mabu nduk. ²⁴ Nkum sojà bùu Rumà wènj nè à tsè' fa bùu ye wènj dè yà'a lok swihi Pol məmuvwe' ndap nè wo lokgè bwìj mbwa nè. Yi à duk yà' sè' dè yà'a lèp nà' bè njkwès ya nà'a tsok njo nè bwìj sè torə nà' lèlè nè. ²⁵ Wo ànè kiñ wes yi dè ya wo lèp, fana Pol cep yumok bohònkwa' njwè sojà nè yi tə fo' nè. Yi à fek nà' duk dè, <<Lùk sè duk dè aco wo lèp njwè nè yi mègù yəyərè co mo lak Rumà nga wo ka nzak ye dè yi gbù nzak àlε ntòsak à?>> ²⁶ Nkwà' njwè nè à yuk ve'nə, fana yi bwi foho lo bohònkum sojà nè. A kè dzèej, yi fek nà' duk dè, <<Wù sè dè wu gu yè'e yà? Nwè ènə yi njwèə Rumà.>> ²⁷ Fana nkum sojà nè lo bohòPol, nè fek nà' dè, <<Tsok fa mù-a zinə yo, wu njwèə Rumà à?>> Pol dzəm dè, <<N.>> ²⁸ Nkum sojà nè duk fa Pol dè, <<Mù yè'e sè' mòk. Mù à làk mbàm wùriñ njkuñ nè ye mòk.>> Pol duk fa nà' dè yi ye mòk bùusè wo à dzə yi, yi ye mo lak fo'. ²⁹ Bùu sè wo à ye ngòfehe Pol bum sèmok ànè yuk ve'nə ntèj, wo bwi foho lo mankwènj nyaap. Wùə à ko nkum sojà nè mvèsè yi

à tsòonj nà' bə kwanj nga nà' mègù sè' yəyərè bə mo lak Rumà.

Pol Tə Mə Kaŋsurù Bùu Jus Wèj

³⁰ Nkum sojà nə à sə dzəm tsə mali də yi riŋ tsoŋ njo nə bùu Jus wèj anə sə beŋ Pol bùu zeŋ nə ŋkuŋ. Fana tsok à reŋ, yi fweŋ fis fa Pol kwanj sə. Yi to benə ngàa fa satikà' sè ghanj wèj bə ngàa sak kaŋsurù pwe' mvwe' mò'fis. Anə geŋ, yi fis tes Pol kù mantombii yà'wèj.

23

¹ Pol sə kək tse' bùu sè mə kaŋsurù sə bə lis, nə cep fa yà'wèj yumok. Yi à duk də, <<Bwema am wèj, mù ka məmərè sə ntuu' tse' bə ncu am mantombii Nwi' tse' lok, kə dzeŋ nə mù tə nga'a nē'e.>> ² Yi ànə cep ve'nə, fana nkum ngàa fa satikà' nə liŋ yee Anàniyàs à duk fa bùu sè wo à təəŋ kok ŋgu ni'i Pol nə də yà'a sam gesə fa nà' bo mə cùhù. ³ Pol duk fa nà' duk də, <<Nwii nə ləp li wu, wù fop co mbàndap nə wo yok basə nà' bə bwèj wà. Wù cu yà'sə co ŋwè nə yi tse' ŋgòsak mə mvəsè lùk sə duk, fana wù sə gu bəpsə fe'lə lùk sə sè' wù. Wù sə gu bəpsə yà' bə mandzè nə wù fa nən də wo ləp mə.>> ⁴ Bùu sè wo à təə kok ŋgu ni'i Pol sə fek yi duk də, <<Wù sə yàk nkum ngàa fa satikà' nə yi ŋwəə Nwi' à?>> ⁵ Pol duk fa yà'wèj duk də, <<Bwema am wèj na, mù anə ka riŋ də yi nkum ngàa fa satikà' yi riŋ. Nwàk Nwi' sə cep sè' duk də, kà də ŋwèe to liŋ ŋwè nə yi tse' bwìŋ yi bup duk.>>

⁶ Pol à yə də bùu mok mə kaŋsurù anə à ye bùu Faràsi, mok bùu Sadusi fana yi fuŋ fis də, <<Bwema am wèj, mə yè'e ŋwəə Faràsi, nə ye sè' mo ŋwəə Faràsi. Mə cu yè' mənə dzè' nzak də

bùusè mù tsè' də bwìŋ nə lòkok mvwe' kpu sòmok.>> ⁷ Yi ànə cep wes ve'nə ntèŋ, fana bùu Sadusi bə bùu Faràsi sə wèj yeto ŋkùəm, kwe' awo nə à gà'a mok ba. ⁸ Anə ye ve'nə bùusè bùu Sadusi wèj à sə duk yàwo duk də ŋwèe nə kà mvwe' kpu lòkok yuk. Wo sə duk mok sè' də, masinjaa Nwi, nə ye bùu sè wo mègù yàwo yòŋsè ka yeŋ. Bùu Faràsi wèj à ye yàwo bòp bù nə wo à dzəm də bum sè te' yè'sə lònŋfo' yo. ⁹ Cùu sè wo à sə gham fò' sə à yam ghaha lòmantombi. Ngàa yərè bwìŋ lùk mok à lòkok, nə cep ve'e gugŋ. Wo à duk də, <<Vès ka fèŋ nə ŋwè ènə gùu ye. Kàmòk yòŋsè nəmòk kə masinjà Nwi-è', a tsè' yi yumok laŋ zinə.>> Ngàa yərè bwìŋ lùk sè wo à cèp yè'sə à ye yàwo ma bòp nə bùu Faràsi wèj. ¹⁰ Nkùəm nə à kə curə ve'e wək. Nkum sojà nə wəp duk də aco yà' ŋwe' ci'lə Pol bə bo, fana yi duk fa sojàa ye wèj də yà'a tsoŋ geŋ ca mvwe' sè bùu sə tə sə, nə ko lo Pol kə lok swihi mvwe' nəŋap ndap sojà wèj nə. ¹¹ A ye nòonj nùmbu ànə nə ndzəmè fana Tà Jisòs à kə təəŋ kok ŋgu ni'i Pol, nə duk fa nà' duk də, <<Ko ntum. Mvəsè wù a tsè' fa bwìŋ liŋ am Jòrosalèm fèŋ, wu nə kə tsok tsoŋ fa bùu sè mvwe' lak Rumà sè' məmvèk ànə.>>

Wo Ləp Mandzè NgòZə Pol

¹² Tsok à reŋ, fana bùu Jus mok wèj kə be'lə, nə swi' cù mpaan. Wo à kèŋ duk də wo nə kà yumok kə cùhu wo gesə tse'nga wo zə Pol. ¹³ Wo à ye co bwìŋ hum kwè sè wo à swi' cù mvwe' mò'fis sə. ¹⁴ Anə geŋ, wo lo, nə kə ye ngàa fa satikà' sè ghanj bə bù ŋkwàha bwìŋ wèj. Wo tsok fa yà'wèj duk də, <<Vès kèŋ ve'e nə zinə mvwe' mò'fis də vèes nə kà yumok kə cùhu gesə lok tə vès zə Pol. ¹⁵ Yusə nga'a duk də

wèŋ kaŋsurù wèeŋ tirə gesə fa lo ŋkum sojà bùu Rumà wèŋ də yi jəŋ tsoŋ və Pol. Tsòk basə fa yi də wèŋ dzəm ŋgòyuk yamsə boŋsə yumok mu cùhu Pol anə. Vees nə fùhu yàvès ŋgòzə yi nga yi ka fəeŋ ntòkə dzeŋ.>>

¹⁶ Mo njè'ε Pol mòk nè ŋwəmbam à yuk bum sè wo à sə duk də wo gu sə. Yi lo, nə kə ni məmvwə' ndap nè wo lok tes Pol mbwa nə, nə tsok fa nà'.

¹⁷ Pol ànə yuk vè'nə, yi to ŋkwà' ŋwə sojà nəmòk, nə duk nà' də, <<Jəŋ mawà'ŋwə nè'e, nə jə lo fa yi bohòŋkum sojà. Yi tse' yusəmok sè yi nə tsok fa nà'.>>

¹⁸ Ŋkwà' ŋwə sojà nə ànə jə lo nà' bohòŋkum sojà nə. Ŋkwà' ŋwə sojà nə duk fa ŋkum sojà nə duk də, <<Ngà ndapndzəm nè liŋ yee Pol nà'a duk mu yi də mu jəŋ və fa wu mawà'ŋwə nè'e. Yi də nà' tse' yusəmok ŋgòtsè' fa wu.>>

¹⁹ Ŋkum sojà nə ko jəŋ mawà'ŋwə nə bə bo, bə nà' sooŋ təəŋ lo mok wo ba-nə-ba. Yi fek nà' də, <<Yusè wù də wu tsok fa mu sə yà?>>

²⁰ Fana yi tsok nà' də, <<Bùu Jus sè ghaŋ wèŋ kì cù də a ye zòŋ wo duk wu də wu jəŋ və Pol mu kaŋsurù. Wo də kaŋsurù nə dzəm ŋgòyuk yamsə bum mok bə liŋ Pol nə.

²¹ A gəə wù kà dzəm, bùusè bùu sè wo nə sə nooŋ swihi ŋgòsòyi wo cà bwìŋ hum kwè. Bùu yè'sə kèŋ duk də wo nə kà yumok kè cùhu wo gesə lok tè tse'ŋga wo zə Pol. Wo sə tək mègù mok yusè wu nə cep bùusè wo fùhu cu gu yàwo ŋga'a vè'nə.>> ²² Ŋkum sojà nə à duk fa mawà'ŋwə nə də nà'a lo, nə duk də nà'a kà ŋwə nəmòk də nà'a kə tsè' fa yi yu yè'sə laŋ tsè' fa swì.

*Wo Jə LòPol
Mvwə' Lak Sisàriyà*

²³ Anə geŋ ŋkum sojà nə to ŋgàa fàak ye bwìŋ ba. Yi duk

fa yà'wèŋ duk də, <<Wèeŋ lo kə jəŋ sojà ŋkù ba ya wenə wèeŋ fùhu ŋgòlòmvwə' nzeŋgòŋ Sisariyà. Wèeŋ jəŋ sojà sè ŋgàa nàambà'rè hum sàmba bə sè ŋgàa kòŋ ŋkù ba sè'. Wèeŋ fùhu də wèeŋ nə lo nooŋ ntinə ndzəmè. Wèeŋ nə ye'e co

ghà nè bwìŋ sè nòoŋ tsə nze vè'ε. ²⁴ Ləp fa Pol nàambà'rèə mok, ya wèeŋ jəŋ lo yi gəə' kə fa bohòGovənoFelis.>> ²⁵ Ŋkum sojà nə à còm ŋwàk mòk mu mvək nè'e də, ²⁶ <<Sə còm mù nè liŋ

am Kladiyòs Lisiyàs. Mù sə còm fa govənoFelis. Tà mayumòk, mù cèpsə wu bəboŋ. ²⁷ Bùu Jus wèŋ a ko ŋgà' nè'e, nə də wo zə nà'.

Ves sojàa am wèŋ lo, nə kə ko yi də wo kà yi zə, ŋga mə yuk duk də yi ŋwəə Rumà. ²⁸ Mù a dzəm ŋgòkè rì tse' yusè yi a gù ŋkuŋ yà' yaan wo, fana mù jə lo yi sə kaŋsurù àwo. ²⁹ Mù lap ca, nə ye duk də yi ka yumok sè co wo zə

yi kə wo nisə yi ndapndzəm bùu zeŋ gu. Yusè wo a duk də yi a gùu sè, a bum mok sè bə ma nè lùuk awo. ³⁰ Mù ànə yuk də bùu Jus mok wèŋ sə ləp mandzè də wo zə

yi, fana mù də yi lo kə ye wu. Mù a tsè' fa bùu sè wo sə ləp yi bə nzak sè duk də wo kə cep yusè yà' sə yaan wo bohònà' sə mantombii wù.>>

³¹ Sojàa sè à gù gù sè' mvəsè ŋkum àwo duk wo sə. Wo à jə lònòoŋ Pol nùmbu ànə haŋ mvwə' lak səmok sè wo to fo' də Antipatri. ³² Tsok à reŋ, sojàa sè wo à sə gi yàwo sə kùhu sə fofo və. Wo me'rə ŋgàa nàambà'rè sə ŋgòlòmali bə

Pol nə wèŋ. ³³ Wo à jə lòyi mvwə' nzeŋgòŋ Sisariyà anə, nə fa ŋwàk nə bohògovənoFelis nə. Wo fa Pol mok sè' ndzə bohòyi.

³⁴ GovənoFelis à ta ŋwàk nə, nə fek Pol lak nà'. Fana Pol tsok yi də a mvwə' nzeŋgòŋ Silisiyà. ³⁵ Yi

duk fa Pol nè duk dè, <<Mù nè yuk nzak yònè ghà nè ngàa nzak yo sè wèj kè dzèen.>> Fana yi fa nàj duk dè wo jèj lo Pol mvwe' nto' Herò, nè sè kùk nà' kù'ù.

24

Yusè Wo A Tsè' Mantombii GovèndòFelis Bè Tu Pol

¹ A cà nùumbu tàj, fana Anàniyàs nkum ngàa fa satikà' nè bə nkwaħa bũu mok wèj lo mvwe' lak Sisàriyà anə. Ngà sa'nzak mòk nè lij yee Tətalòà lòsə' bə yà'wèj. Wo à kə dzèj bohòFelis, nè tsok yusè yà' sə yaaj wo bohòPol sə. ² Ghà nè wo ànə jə və Pol, fana Tətalòsə tsoho yusè də Pol a gù bupsə sə màmrvək nè'e ve'ε. Yi də, <<Mbè, fifi nè vès tse' nà' səsap nè'e, a būsə wù a kotse' ves bə nkərə. Bum sə kupsə mvwe' lak yè'e wùriŋ ngògù də lak sə boj. ³ Ghà nè fòlòŋ vès dzəmgè nsàp ènə wùriŋ, nè sə kwasə wu ve'ε wù kà fàk. ⁴ Mù ka dzəm də m̀ casə wes wu mvək yòdzəm, fana yu'rə fa-a ves m̀ncèp nè vès tse' ngòtsə' wu nè fùə. ⁵ Vès a yə də ngà' nè'e nsàp bəbup njwè nəmòk ve'ε nè co njwè kà cèp. Mvwe' sè bũu Jus cu sənə nzenjònè'e pwe', yi kə dzèj fo', yi gũ ya yà'wèj yeto ngòkùəm. A sè' yi nè yi njwè nè mantombi bə kwe' bũu Nazàrin wèj. ⁶ Yi a lap mandzè də yi gũ bupsə ndap Nwi nè għaj nə, fana vès ko yi. (Vès a duk də vès nè sak yi mvəsə lùuk avès sə duk. ⁷ Megu duk də nkum sojà Lisiyàs à vè ve'ε, nè kə fep fis lo nà' bohòvès anə bə nàj. ⁸ Lisiyàs nè duk fe'lə sè' duk də njwè nè yumok sə yaaj nà' bə ngà' ènə pwe' àlε, nà'a və kə ye wu.) A ye-a ngà wù fek-a ngà' ènə, wu nè yuk yòsə' bə ntu'yo də yusè vès sè cèp yà' bə lij ye yè'sə zinə.>> ⁹ Yi ànə duk ve'nə, bũu Jus sə pwe'

à dzəm mvwe' mò'fis də yusè nà' cèp sə zinə.

Pol Sə Fi'lə Ncù BohòFelis

¹⁰ Anə gej GovèndòFelis nè niŋ fa Pol bə bo də nà'a cèp. Pol sə cèp də, <<Mù ri tse' duk də wu a sak lak yè'e lùumngòŋ nkũũntèj. M̀ kwa wùriŋ ngòkə fi'lə ncũu am kə mantombii wù. ¹¹ Ngòcèp yusè wu fe'rə-a wù ye zinə nè də, ka nùumbu hum-ncòp-ba casə mvək nè mù à kok lòmũ Jòrosalèm ngòkə kùksə Nwi mbwa. ¹² Bũu Jus sə à ka m̀ njga m̀ sə fi'duk ves njwè nəmòk m̀ ndap Nwi nè għaj nə ye yuk. Ka sè' də wo à yə m̀ njga m̀ sə yaaj sə bwij ntum m̀ ndap piriyaà bũu Jus wèj sè' yej. M̀ a ka ve'nə m̀mvwe' nəmòk m̀ ntòlak anə sè' gũ lok. ¹³ Yusè co wo niŋ fa wu də bum sè wo tsə' wu bə lij am fèej sə zinə, sè' bũə. ¹⁴ Ncèp nè m̀ nè kà nà' bèn də, m̀ yùgè yàm mandzè mòk nè wo sə duk də nà'a mvvès nà'nə, nè sə kùksə Nwi tàcicii avès bə zèj. Bum sè wo à còm yà' ndzənə njwək lùuk Musi bə njwàak ngàa tsòhòbum Nwi pwe', m̀ dzəmgè yà' də yà'a zinə. ¹⁵ Yusè mù sə naaj tu bə zèj ma nè Nwi, mègù sè' mvəsə bũu yè'e wèj sə naaj tu. Naajtu nè duk də, njwè nè yi gùgè bəboj bə nè yi gùgè bup pwe' nè kə lòkok mvwe' kpũ səmok. ¹⁶ Fana nà'a njo nè mù sə jihi nzòj ngògù də ntum àam ye rərəj mantombii Nwi nè ye mantombii bwij.

¹⁷ <<Yu səmoók yè' də, à cà nkàhaŋgòŋ wùriŋ njga mù ka mvwe' lak Jòrosalèm kə dzen yuk. M̀ a lòmbwa ngòfa lòbù ngàa jij wèj mok mbàm, nè ye ngòfa satikà' njàm sè'. ¹⁸ Yà'a yusè mù ànə sə gũ nkũj wo kə tsej m̀ m̀ ndap Nwi nè għaj nə sə. Anə ye ghà nè mù ànə gũ wes bum sè

ngògù yà' ya wu ye m̄ lisè Nwi r̄er̄eṅ. M̄ à ka fo' ves bwiṅ co cù tesè sè' yeṅ. ¹⁹ A ye mègù fo' b̄u Jus mok sè wo à tesè mvwe' nzenḡòḢsiyà. Anè ye-a duk dè wo tse' yumok sè yà' sè yaan wo bohòm̄, dè wo vè wo ḡòkè tsà' fa wu. ²⁰ B̄u ye'e tsok-a nsàp b̄up nè kan̄surù a duk dè m̄ a gù ghà nè m̄ à sè fi'lè ncù am mbwa nè-è. ²¹ Ka casè ncèp nè mò'fis nè m̄ a duk fis duk dè, <Wèṅ sè sak m̄ ye'e dè b̄usè m̄ a cèp dè bwiṅ nè lòkok mvwe' kp̄ sèmok.> >>

²² Govènd̄Felis à ye ḡwè nèmòk nè yi ànè r̄er̄eṅ bè nzak mandzè Jisòs làan, fana yi duk dè yi lok nzak nè lan. <<Ghà nè ḡkum sojà Lisìyàs kè dzèṅ ḡkuṅ, fana m̄ tsok wèṅ ḡwè nè yi gb̄u nzak bè nè yi ka gb̄u.>> ²³ Yi duk fa ḡgà fàk nè yi k̄k̄gè Pol dè nà'a sè k̄k̄ Pol nè k̄'ù. Nè duk fa nà' sè' dè, nà'a kà Pol c̄k̄ c̄k̄ sè kotse'. ḡge' ye wèṅ dzəm-a ḡgòtēsè yi bè yumok sè yi dzəm yà', fana nà' me'rè wo ntèṅ.

²⁴ Nùumbu mok ànè ca, fana Felis nè vè bè ḡgwe ye Dròsilà. ḡgwe ye nè à ye ḡwà Jus. Yi à duk dè wo jèṅ vè Pol. Wo ànè jèṅ vè nà', fana yi sè yu'rè mvèsè Pol nè sè tsòho mvèsè ḡgòtse' dzədzəm bohòJisòs Krest cu. ²⁵ Nà' à sè cèp mvèsè ḡgòye ḡwè nè bèb̄on, ḡgòkotse' ni' yònè ye bè nùumbu nè Nwii nè kè sak bwiṅ. Fana w̄w̄ ko yi. Yi duk fa Pol nè duk dè aco nà' lo ntèṅ. Yi duk nà' dè yi nè to fe'lè nà' sèmok ghà nè yi tse' mv̄k. ²⁶ Yi ànè sè tsèrè sè' dè kàmòk Pool nè fa yi mbàam mok àlè'. Nà'a n̄jo nè yi à sè toho nà' ghà yà' lòn, nè sè taan bè nà' sè.

²⁷ Anè ca lùumḡgòn ba, fana ḡwè nèmòk nè liṅ yee Posòs Fetòs kok dzè' govènd̄Felis nè mok yi. Felis ànè sè dzəm dè b̄u Jus wèṅ kwa bohòyi fana, yi me'rè non̄sè Pol nè m̄ ndapndzəmè.

25

Pol Dè Wo Kè Sak Nzak Ye Mvwe' Lak Rumà

¹ Anè ca gu nùumbu te' mvèsè govènd̄Fetòs à kè cu mvwe' nze nè, fana yi ye'e Sisàriyà, nè lo m̄ Jòrosalèm. ² A kè dzèṅ fo', ḡkum ḡgà fa satikà' bè b̄u Jus sè mantombi wèṅ kè tsoho bum sè yà' sè yaan wo bohòPol. Wo lèṅ ḡkum Fetòs, ³ dè nà'a gù wo bèb̄on bè ḡgòtum vèsè Pol Jòrosalèm. Wo à duk ve'nè b̄usè wo a ki cù ḡgòzè nà' mandzè. ⁴ Fetòs nè dè, <<Pol cu ḡgà ndapndzəm mvwe' lak Sisàriyà. Mv̄k mom̄jo, m̄ nè sè bwi lo fo'. ⁵ A ye-a dè yi a gù b̄upsè yumok, wèṅ duk b̄u awèṅ sè mantombi dè vesiwèṅ lo Sisàriyà anè, ya wo kè cep yusè yà' sè yaan wo bè ḡgà' ànè.>>

⁶ Fetòs à cu fe'lè bè yà'wèṅ co nùumbu fwame' kè hum àlè' ḡkuṅ nè ye'e tsoon lo yuye sè Sisàriyà. Tsok ànè r̄er̄eṅ, fana yi kè ni cum m̄mvwe' ndap nè yi sakgè nzak mbwa nè, nè fa ḡṅ duk dè wo jèṅ nisè vè Pol mbwa sè'. ⁷ Mv̄k nè Pol ànè kè dzen, fana b̄u Jus mok wèṅ sè wo à vè Jòrosalèm lokok t̄eṅ dzoon yi ḡh̄r. Wo ye ḡgòcèp bum sèmok ḡk̄uṅntèṅ sè yà' gù wù kà fàk, dè Pol a gù yà' yi. Yusèmok sè co yà' niṅ tsok dè bum sè wo cèp sè zìnè kà sè' ye. ⁸ Pol fi'lè ncùu ye fo' sè' mvèsè. Yi duk dè, <<M̄ ka yàm-e yumok bè l̄uk b̄u Jus gù b̄upsè. M̄ ka yumok bè ndap Nwi nè ghan̄ nè sè' b̄upsè, nè kà yumok sè ḡkum b̄u Rumà ka dzəm sè' gù.>> ⁹ Fetòs fek Pol nè duk dè, <<Wu nè dzəm ḡgòkè lòJòrosalèm ya m̄ kè sak wu bè bum sè wo cèp ye'sè fo' à?>> Yi à fek nà' ve'nè dè ya b̄u Jus wèṅ kwa bohòyi anè. ¹⁰ Pol cep fəsè fa nà' duk dè, <<M̄ t̄e yàm ma dzè' nzak ḡkum b̄u Rumà wèṅ. M̄

dzəm yàm də wo sak nzak àm fən. Mù a ka bùu Jus wèŋ yumok sè co ntum yaan wo gu. Wù bə tu yòwù riŋ yo sè' ve'nə bèboŋni. ¹¹ A ye-a də mu a fēŋ lùk, nə gu bupsə yumok sè wo tse' ŋgòzə mu, fana mù sè kà ye'sə mandzè də mu caŋ ya wo kà mu zə ləp. A ye-a də zinə ka sənə bum sè wo sè cèp bə liŋ am ye'sə yeŋ, fana mandzè nè co ŋwè jəŋ mu, nə fa wo ye bùè. Mù dzəm də nzak àm nə lo mantombi bohòŋkum bùu Rumà wèŋ.>> ¹² Anə geŋ, Fetòs lam vè to ntòbə bùu ye sè wo tipsəgè yi, fana yi foho və, nə kə duk fa Pol nə duk dè, <<Wù dè nzak yò lo mantombi bohòŋkum bùu Rumà wèŋ. Mù dzəm fa wu sè' laŋ. Wu nə lo bohòyi anə.>>

*FestòJə Və Nzak Pol
Bohòŋkum Agripà*

¹³ Nteŋ mòk à cà, fana ŋkum Agripà bə nje' ye nè liŋ yee Benis à lònŋòkè cèpsə govənoFetòs. Wo à kə cèpsə nà' mvwe' lak Sisàriyà. ¹⁴ Wo à cu fo' munə nùumbu səmok. Fetòs tsoho fa ŋkum Agripà nə nzak nè Pol nə. Yi tsoho fa nà' duk dè, <<Ŋwè nəmòok fəŋ nè govənoFelis à nisə nònŋə lònà' ndapndzəm. ¹⁵ Mù ànə lo Jòrosalèm, fana ngàa fa satikà' sè ghan bə bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ tsoho fa mu bum sè wo də yi à gù bupsə. Wo duk mu də mu duk də nà' gbù nzak laŋ. ¹⁶ Mù tsok fa wo də, bùu Rumà wèŋ yəgè yàwo də nga wo jə və-a ŋwè bə nzak, fana yi sak tsoŋ bə ŋwè nè nà' jə vè yi nə si bə si ŋkuŋ. Ya yi cep fis yusè sə vèə yi ye sè'. Mù tsok wo də ka mandzè bùu Rumà wèŋ ŋgòduk dè ŋwèe bup nga wo ka ye'sə ntògu yeŋ. ¹⁷ Wo ànə vè fənə mù gu yàm sè' nənàk. Busə tsok à reŋ ntēŋ, mù kə cum mvwe' dzə' nè mu sakgè nzak mbwa, nə də wo jəŋ nisə

və yi. ¹⁸ Bùu sè wo à jə vè yi sə wèŋ lokok təəŋ mʉtsə wùrr; nə sə ye ŋgòcèep. Mù sə duk yàm də wo nə tsok nsàp yumòk nè yi a gù bupsə nè nà' gu wùriŋ. Fana wo kà nsàp yumòk nè yi a gù bupsə sè' tsə'. ¹⁹ Bwe bum sè wo à cèp sə à ye ke'cà bwe mfi' mok bə mandzè nè wo yùgè Nwi awo wàwawà. Wo sə cep nə sə to liŋ ŋwè nəmòk də Jisòs nè yi à kpu lolaŋ. Pol sə duk ye də nà' cu fe'lə ŋwəm səmok. ²⁰ Bum ye'sə jipsə tes mu, mù kà rəŋ lok. Fana mù fek Pol nə də yi dzəm də yi lo Jòrosalèm ya wo kə sak bum ye'sə fo' àle? ²¹ Pol duk ye də yi dzəm də nzak ye nə lo mantombi. Yi də ŋkum bùu Rumà nə kə sak tiŋ nzak ye nə nà'. Fana mù də wo sə kək yi co ngà ndapndzəm tè mù kə tumə fa lo yi bohòŋkum bùu Rumà nə.>>

²² Ŋkum Agripà nə duk fa Fetòs də, yi dzəm ŋgòkə yuk yusè ŋwè ànə sə cèp sə bə ntu'u ye sè'. Fetòs də, <<Wu nə yuk yi zòŋ.>> ²³ Tsok ànə reŋ ŋkum Agripà bə Benis və kə ni kok bə fòve'e wùriŋ. Wo à vè bə ŋkum sojà, nə ye bə bùu sè ghan sə wo fis tu mvwe' ntum lak ànə wèŋ. Fetòs də wo jəŋ nisə kok və Pol mu nda'à. ²⁴ Fetòs cep də, <<Ŋkum Agripà nə ye ndaanwè pwe' nè yi cu fəŋ, vesiwèeŋ yu'rə. Ŋwè nè wèŋ sə yə yi nè'e bùu Jus pwe' wa duk ye, bùu Jus sè fəŋ bə sè wo cu Jòrosalèm sè'. Wo pwe' sə warə vèə də nè'e ka ŋwè nè co wo me'rə yi cum ŋwəm yeŋ. ²⁵ Mù kək ja'a sə tsətsə'rè anə, nə kà yusəmok sè yi gù sè co wo zə yi bùu zeŋ yə. Yi a duk də nzak ye lo mantombi bohòŋkum bùu Rumà. Mù də yi geŋ sè' ntēŋ. ²⁶ Bohòmù yàm, mù ka yusəmok ve'e pap co mù com fa gesə lo ŋkum bùu Rumà bə liŋ ŋwè nè'e tse'. Nà'a

njo nè mù jə vè yi mantombii wèŋ nə ye lə mantombii ŋkum Agripà də yi cep bə cùu ye. Ya wèŋ kùk ja'a wes nzak nə, kàmòk mù tse' yumok sè mù com. ²⁷ Bəsè anə sə yəŋ co mù ləm ŋgòtumsə lònŋà ndapndzəm ŋga mù ka yusè co mù tsok də yi gù bəpsə sə jəja kwarəŋŋ rɪŋ na.>>

26

Pol Fi'lə Ncù Bohòŋkum Agripà

¹ Fana Agripà duk fa Pol də nà'a cep yusè nà' tse' ŋgòcèep. Pol sə niŋ bo, nə sə fi'lə ncù də, ² <<Mbè ŋkum Agripà, a bohòmù ntinè yè'sə rɛŋsi ŋgòkè təŋ mantombii wù ŋgòfi'lə ncùu am bə bum sè bùu Jus wèŋ də mù gù yè'sə pwe'fo'. ³ Yè'sə zìnə bə nè zìnə bùusè wù rì tse' mvəsè bùu Jus wèŋ cu, nə rɪŋ bum sè wo kà bə zɛŋ cù mò'fis yegè bəboŋni. Fana mù sə lɛŋ wu də wu yu'rə fa mù yusè mù tse' ŋgòcèp sə fùè. ⁴ Bùu Jus wèŋ pwe' rɪŋ tse' mvəsè mù à sə cu ŋga mù cu ntòmɔwà'ŋwè. Mvəsè à yèto, wo rɪŋ tse' mvə'nə mù à kùk la'à mù, nə ye Jòrosalèm sè'. ⁵ Wo rɪŋ tse' mù bəboŋni, a ye-a də wo dzəm ŋgòcèp fis zìnə nə na. Mù ànə ye mòk mɔŋgorè bùu Faràsi wèŋ sə wo sə duk də wo nòŋsəgè lèuk avès nə ghak ndàaŋwè pwe'. ⁶ Mù cu yè' bə nzak bùusè də mù sə naaŋ tu am də Nwii nè gù yusè yi à kàk fa bohòtácici avès wèŋ sə. ⁷ Gù sè' kəka' nè mò'fis ènə nè bòop bùu avès sè hum-ncòp-ba pwe' sə naaŋ tu də wo nə kə tse'. Wo tsərəgè vè'nə mvə'nə wò kùksəgè Nwì nùm bə ndzəm. Mbè, bùu Jus wèŋ sə də wo kə'ə mù yè'e bùu tsətsərə ènə. ⁸ Mù fek tsoŋ na wèŋ bùu Jus nè'e ŋkuŋ-è. Yà'a bohòwèŋ gəgəŋ bùu yà, ŋgòdzəm də aco

Nwì lokoksə to ŋwè mvwe' kpu è? ⁹ Mù bə tu am à sə tsərəgè də mù gù bəpsə lɪŋ Jisòs nè mvwe' lak Nazàre ènə bə nsàp mandzè nè co mù rì ŋgògù to pwe'. ¹⁰ Yà'a yusè mù à gù mvwe' lak Jòrosalèm. Mù à lòbohòŋkum ŋgàa fa satikà' wèŋ, wo com ŋwàk ŋgòfa mù ŋàŋ də mù nisə bùu Nwì wèŋ ndapndzəm wùrɪŋ. Wo à sə zə mok wèŋ, mù yàm sè', mù sə dzəm də a vè'nə bəboŋ. ¹¹ A kè' ŋkùuŋntɛŋ sè mù à gù wo ŋgə' mɔmvwe' ndap pìriyàa bùu Jus wèŋ. Mù lap mandzè nè co mù gù wo ya wo duk də wo kà Jisòs mok dzəm fe'lə. Mù à sə jamsəgè wo vè'e nsàp nè mù ye'e nə lo mvwe' lak sè zok ŋgòyɛŋsə wo ŋgə' fo'.

Pol Sə Tsòho Mvəsè Yi A Bùuŋ Ngà Yù LòJisòs

¹² <<Nà'a sè' njo nè mù à ye'e lo mvwe' lak Dàmaskù bə ŋwàk nè də mù tse' ŋàaŋ sè ànə fa mù yà' ŋgàa fa satikà'a' sè ghaŋ wèŋ. ¹³ Mbè, mù ànə kə dzeŋ mandzè ŋga nùum marəŋ sak sak, mù ye nsàp marəŋ mòk nè nà' à tsə mɔbu, nà' rɛŋ dzooŋ mù. Nà' rɛŋ vè'e nə casə nùm, nə rɛŋ dzooŋ bùu sè vesi wèŋ à sə gi sè sè'. ¹⁴ Vès pwe'fo' coho gbə sə nze. Fana mù yuk ŋga ŋgì ŋwè nəmòk sə to də, <Sol, Sol, wù sə fa mù ŋgə' bùu yà? Wù sə yaŋsə mègù yà'sə ni' yòco mbòŋ nè yi sə tɛ'lə tɛ nè wo tsòoŋ yi fo'.> ŋgì ŋwè ènə à sə cèp bə ncèep lak bùu Jus wèŋ. ¹⁵ Mù fek də, <A wùu ndà, Tà?> Yi də, <A mùu Jisòs. Wù sə yɛŋsə ŋgə' yà'sə mù.> ¹⁶ Yi duk fe'lə sè' də, <Lòkok təŋ mɔtsə. Mù yəŋ bohòwù ŋgòjə wu co ŋgà fàk àm. Wù nə tsoho fa fe'lə wo bum sè wù yə yà' bohòmù ntinè yè'e nə ye sè yà' cu mantombi sè mù nə niŋ fa wu. ¹⁷ Mù nə tumsə lo wu bohòbùu Izùre nə ye sè wo bù lakmɔvum

sè'. Mvəsè wù sè tsòho fa wo bum yè'sə, mụ nə sə kək wu ya wo kà wu bup gù. ¹⁸ Wu nə muk fa wo lis awo. Wu nə bwi fis və wo mvwe' mandzəm, nə jəŋ və wo mvwe' mareŋ, nə bwi fis wo mvwe' nàaŋ Satà, nə jəŋ və wo mvwe' nàaŋ sè Nwi. Ya wo fa ntum awo bohòmù, nga Nwii swifa wo bup awo, wo tse' mvwe' ncum awo mungorè bụu Nwi sè yi à cùk rəŋsə nòŋsə.>

Pol Tsè' Nsàp Fàk Ye

¹⁹ <<Fana yà'a yusè yà' ànə ye ve'nə mbè. Mù ànə geŋ, mù kà cùu ŋwè nè mù à yə nga yi tsə mabu ènə bèŋ. ²⁰ Mù à tsòho duk dè bwiŋ nə kupsə, nə bwi fa tsoŋ bup awo ŋkwèŋ, nə və ma nè Nwi. Wo nə gu bum sè yà' sè niŋ tsè' dè wo a kupsə laŋ. Mù à tsòho yèto məmvek ènə mvwe' lak Dàmaskù bə Jòrosalèm, nə tsoho mvwe' nzenğòJùdiyà pwe'fo', bə mungorè bụ lakmvum sè'. ²¹ Bùu Jus wèŋ à kè ko mụ nga mụ munda'à Nwi, nə lap mandzè dè wo zə mụ njo ènə. ²² Haŋ kə wəs ntinə Nwi a tēsə mụ. Fana yà'a yusè mụ tə fəeŋ ngòtsə' zinə àm bohòbwiŋ pwe', ŋkwà'ŋwè bə mwenke' pwe' yəyərè. Yusè mù cèep mègù sè' yusè ngàa tsòhòbum Nwi bə Musi wèŋ ànə duk dè yà'a nè kè ye ve'nə. ²³ Duk dè Nkum nga gèm bwiŋ nè Nwi à duk dè yi nè tum vèsə nə, nə yə tsə ngə', fana yi ye ŋwè nə yi nè lokok to mvwe' kpə mantombi yi. Ya nga yi niŋ tsok fa bụu Jus, nə ye bụ lakmvum wèŋ mareŋ Nwi nə, dè aco wo tse' lùŋ.>>

²⁴ Pol ànə fi'lə ncù məmvek' ènə, fana Fetòs jwa yi. Yi duk dè, <<Pol, wù ŋa laŋ! Nkərè ŋwàk yònè wù tse' wùriŋ ànə sə ŋaŋsə wu! >> ²⁵ Pol cep fəsə fa nà' duk dè, <<Mbè, mù sə kà ŋa. Yusè mù cèp yà'a zinə, nə ye bə ŋkərè sè'. ²⁶ Aco mù cep bohòŋkum Agripà

nə kà wəp, būsè yi ri bum yè'sə ye sè'. Mù ri tse' pap dè wù riŋ bum yè'sə làaŋ būsè wo ànə sə ka yà' mvwe' səswihi gù. ²⁷ Nkum Agripà, mù ri duk dè wu dzəmgè dè bum sè ngàa tsòhòbum Nwi à còm zinə. Kè ka ve'nə yeŋ ne?>> ²⁸ Agripà nə fek bwi Pol duk dè, <<Wù tsəm dè aco wù gu mụ ghàr ve'nə mù bũŋ krètəŋ à? >> ²⁹ Pol dè, <<Oho', a dzəm ye mvək ləm bə səsap lònŋ, bohòmù yàm mù sə ləŋ Nwi dè wèŋ pwe' sè wèŋ sə yu'rə bum sè mù sə cèp ntinə yè'e, wèŋ nə kə bũŋ ntəsə'mòk nsàp ŋwè nè co mù. Megu dè kwan yè'e kà bohòwèŋ sè' kè ye.>> ³⁰ Fana ŋkum nə bə govənonə, nə ye Benis bə bũu mok sə pwe' lokok mətəsè. ³¹ Wo ànə sə lo, fana wo cep kè'cà duk dè, <<Ngà' ènə ka yu səmok sè co wo zə yi kè nisë yi ndapndzəm àl' gu bupsə.>> ³² Fana Agripà duk fa Fetòs duk dè, <<Ngà' nè'e à ka-a dè yi fek dè nzak ye nə lo mantombi bohòŋkum Rumà yeŋ, dè wo me'rə yi lo yuye.>>

27

Wo Gèsə Pol Sə Ngwesə NgòLòMvwe' Lak Rumà

¹ Ghà nè yà' à təəŋ mè mok dè vès ni ngwes, nə lo mvwe' nzenğòŋ Itali, fana wo jəŋ Pol bə ngàa ndapndzəm wèŋ wùriŋ, nə fa ndzə bohòŋkum sojà mòk nè liŋ yee Julòs. Yi à ye bə bòp sojàa sè tse' wo ŋkum nə mvwe' lak Rumà nə. ² Vès à ni yè jə ngwes mvwe' lak Andàramitum. Ngwes ènə à sə lònğòcàha mvwe' bù'rèə sè ngwes bũu sè mvwe' nze Èsiyà wèŋ kə təəŋgè fo' pwe'. Fana vès yuŋ lo nà'. Aritakòà ye sè' vesiwèŋ bəbè'. Yi ŋwəə Məsidoniyà, wo to mvwe' buk lak nje nə dè Tètàlonikà. ³ Tsok à rəŋ, vès kə dzeŋ mvwe' lak Sidòŋ.

Julòs gu Pol bèbon, nè me'rə nà' də nà'a kɛ' ye nge' nà' wɛn, ya nɔa nà'a dzəm-a yumok àlɛ', nge' nà' sɛ fa nà'. ⁴ Vès à mè'rə fa'nə, nè sɛ lo mantombi. Fəfə à sɛ ci vè ma nè vès à sɛ dzəm ngòlònə, fana vès ga'a yuɲ lo ma nè fəfə sɛ kà fo' ci vè. Yè'sə ànə ye mvwe' mubuk lak mòk nè ndzəp à dzòon nà' pwe', wo to fo' də Sɛprò. ⁵ Vès à to ndzəp nè, nè kə casə nzenɔ̀n Sílisiyà bə Pàmfiliyà pwe' maɲkwɛn, nè kə dzeɲ mvwe' lak Mirà sɛ yà'a mvwe' nze Lisiyà. ⁶ A kə dzèɲ fa'nə, sojà nè ye nɔwes mòk nɔa nà' sɛ lo mvwe' nzenɔ̀n Itali, fana yi gesə ves ca. Nɔwes ènə à vè mvwe' lak Alèsandiriya.

⁷ Vès à sɛ gi gù mɔ ndzəpə anə ve'ɛ fùə. Vès gi ve'nə mənə nùumbu nɲkùɲntɛɲ. Vès ye nɔg' ve'ɛ maɲɔɲɔɲ tɛ vès kə dzeɲ mvwe' lak Nidùs. Mandzə kà co vès lo mali mantombi ma nà'nə ye njo fəfə. Fana vès ga'a lo mòk ma nè nɔa lak Krit bəusə fəfə sɛ kà fo' nɲkùɲ ca. Vès à sɛ cà mvwe' lak sɛmòk sɛ wo toɔə yà' də Sàmonì. ⁸ Nɔwes àvès nè sɛ gi mɔ ndzəpə anə mòk ndzə nɔgùɲ. Vès ye nɔg' ve'ɛ tətè kə dzeɲ mɔmvwe' nəmòk nè bèbon nɔ̀tɛs nɔwes fo'. Wu ye fo', lak Làsiyà ye mòk jəjo. ⁹ Mvək à cà wes ves fo' tətè kə dzeɲ mvək nè co nɔwè kà gi nɔwes mòk mumsə fe'lə. Numbu nè bəu Jus wɛɛn gùgə satikà' nè nɔ̀tɛs' səsɔwifa bə bəp nà'a ànə ca laɲ. Fana Pol fa yà'wɛn ntip duk də, ¹⁰ <<Bù am wɛn, mù yə də nɔ̀gì fe'lə fɛɛn də a sɛ lòmantombii bəp. Busə bum nè bəp wùriɲ.>> ¹¹ Nkum sojà nè à dzəm ye yusə nɲkwà' nɔwè nè yi fəgə nàɲ mənə nɔwes bə nɔgà tse' nɔwes nè à ceep. Yi à ka yusə Pol à cɛp ye dzəm. ¹² Mvwe' nè wo à kə tes nɔwes nè fo' à ka bèbon co wo me'rə tes nɔwes

fo' mvək mbəɲ yeɲ. Fana bwɲ ma nè ghaɲ a dzəm gha' də wo lo gu lòo. Wo də wo ni nɔwes, nè lap mandzə ngòkə dzèɲ mvwe' lak Fonis nɔa ye-a də aco wo lo na. Yè'sə mvwe' sɛ nɔwes kə tɔɛɲgə fo'. Mɔmvwe' nè'nə, bo ma nɲkwip bə ma zə pwe' nèɛɲ nòjəja.

Fəfə Nəbɔp Mɔ Ndzəpə

¹³ Mufəfə mòk ye nɔ̀gòvə maɲkwip nconum fùə fùə, fana bəu sɛ wɛn kwa də, <<Nɲi, bum nè bon.>> Wo fiɲ me'rə yu nè nà'a kotsɛ'gə nɔwes nè, nè sɛ gi mɔ ndzəpə anə ndzə nɔgùɲ mvwe' lak Krit anə. ¹⁴ Ghà mɔmvək nè'e fəfə nè bəp və ma mvwe' lak Krit anə. Fəfə nè à sɛ vè mègù mɔtsətsə'rəə bo maɲkwip nè ye ma ntonum. ¹⁵ Fəfə nè kə bwì nɔwes nè. Mandzə nè co vès gu nɔwes nè sɛ lo ma nè fəfə nè sɛ vè sɛ kà ye lok, fana vès me'rə, nè sɛ kək mòk bə lis. Fəfə nè sɛ bək lo nà' mòk ma nè yi dzəm. ¹⁶ Yà' à fihi tsə nɔa ves tsə lòbo ma zəu ma ntonum. Yè'sə ànə ye sɛ' mvwe' mɔlak mòk sɛ mɔ ndzəpə anə wo to fo' də Kàwudà. Yà'a mvwe' sɛ vès à swi' bənsə mɔnɔwes nè wo tsòɲgə nà' maɲkwɛɛn nè ghaɲ nè fo'. Vès gu yè'sə sɛ' bə nɔg' wùriɲ. ¹⁷ Wo soɲ nisə mɔnɔwes nè mənə nè ghaɲ nè, ya nà'a kà bəp. Wo kiɲ dzòon nè ghaɲ nè bə kà. Wəə à sɛ ko wo də aco wo nè kə ni nɔgwansaa sɛ mvwe' nɔa ndzəpə nè mvwe' nzenɔ̀n Libiyà, fana wo fəsə tsoɲ cəək sɛ ma mɔ tuhù nɔwes pwe'fo' sɛ nze. A cəək sɛ yà'a gùgə nà' sɛ gi. Fəfə nè sɛ bək lo nɔwes nè mòk yi. ¹⁸ Fəfə nè bəp nè sɛ bwì'lə maligə nɔwes nè ve'nə. Tsok ànə rɛɲ, fana wo ye nɔ̀gòfis mà'rə gèsə lòbum sɛ mɔ nɔwesə sɛ sɛ ndzəpə. ¹⁹ Tsə' mòk ànə rɛɲ sɛmòk, wo fis mà'rə lo bum sɛ wo gùgə nɔwes nè bə zɛɲ ma mòk mɔ ndzəpə bə bo

awo. ²⁰ Vès kà nùm kè ñkèñkàñ nè mò'fis bə lis yə yuk mənə nùumbu ñkàùñntèn. Fəfə nə sə lo gu mantombi bə ñàñ. Anə ye ve'nə, vès duk mòk də kpu vè lañ.

²¹ Ghà nè bwiñ à cu ñjè mənə nùumbu səmok, fana Pol lokok, nə duk də, <<Bùu am, ànə ye co wèñ yuk duk àm, vesùwèñ cum mali mvwe' lak Krit anə. A nə cum-a ve'nə, də bum sà yà' sə bup mok bisə yè'e kà ve'nə ye. ²² Mù lañ weñ nè ñga'a nè'e də wèñ kà sə wəp! Nwè nè mò'fis nə kà mvwe' yè'e kpu. Nğwes nè'e nə bisə megu yi. ²³ Bəsə a ye nòñ ñkwis nè ñga'atsok, masinjà Nwi a vè bohòmù. Yi a ye masinjà Nwi àm nè mū kùksəgè yi, nè mū ñwè ye. ²⁴ Yi tsok mū duk də, <Pol, kà də wu wəp duk. Wu nə kə təñ tson mantombi ñkum bùu Rumà wèñ anə. Nwi gù wu bəbən, bùusə bùu sə wenə wèñ yè'e, nè mò'fis nə kà kpu.> ²⁵ Ye də bùu am, wèñ ko ntəm. Bəsə mū naañ tu am bohòNwi də bum pwe' nə ye megu mvəsə yi a tsə' mū sə. ²⁶ Vesùwèñ nə kə tesə li mvwe' mələk mòk mū ndzəpè fəñ anə, megu də ñgwes nə, nə voho mū ndzəpè ñga nà' taha.>>

²⁷ Nà'nə ànə ye ndzəm nè hum-ncòp-kwè ñga fəfə nəbup sə bwi' kə' ves mvmvwe' ndzəp Mèdìtèriniyà. Anə dzeñ co tsətsə'rè tsok, fana bùu sə wo fəkgè sənə ñgwes nə wèñ tsərə də kàmòk vès kəp lònḡm ndzəp lañ. ²⁸ Wo mak gesə tson kù mòk nè ma tu nə rərwi' sə ndzəpə anə. Wo ye duk də ndzəp nə ca cəco kwiñ hum ba. Wo à lòfè'lə ghàr, wo mak gesə lo nà' ca səmok. Nà' niñ də ndzəp nə ca kwiñ hum-ncòp-tàñ. ²⁹ Wù ko wo də aco ñgwes nə kə taha mvmvwe' lis. Wo fiñ me'rə tson yunñkuu sə yà'a tesgè ñgwes nə mvwe' mò'fis kwè. Yà' ànə ye ma

mankwèñ ñgwes nə. Wo lañ Nwi də tsok reñ. ³⁰ Bùu sə wo à sə bwi' ñgwes nə wèñ lap mandzə də wo cañ tesə sənə ñgwes nə. Wo fis gesə mənḡwes nə jo nə mū ndzəpè, nə sə lim ñkup də wo sə fis yunñku mòk kə tu ñgwes nə, nè nà'a kotse'gè ñgwes nə. ³¹ Fana Pol tsok fa ñkwà' ñwè sojà nə bə sojà sə də, <<Bùu yè'e kà-a mū ñgwesə fəñ cu, wèñ kà lù.>> ³² Fana sojà sə wèñ sù tñ mak kùu sə yà'a kotse'gè ñgwes nə jo nə, nà' ki lo.

³³ Tsok ànə sə kəp ñgòreñ, fana Pol lañ wo pwe' də yà'a zə gesə yumok sə vèə. <<Kə dzeñ ntinə nùumbu hum-ncòp-kwè ñga mənə nùumbu yè'sə lòñ, wèñ gurə cu, nə kà yumok mū cùhù gesə lok. ³⁴ Mù sə lañ weñ wùriñ də wèñ zə yumok. Wèñ tse' ñgòzə yusəmok ya wèñ kà kpu. Nùəmtu ñwè nè mò'fis nə kà bisə.>> ³⁵ Pol ànə cep wes ve'nə, fana yi jəñ beñ mòk, nə kwasə Nwi mantombii yà'wèñ. Yi à kwasə wes Nwi bə zeñ, fana yi yeto ñgòbək zə yà'. ³⁶ Fana wo ko ntəm. Ndàañwè pwe' à zə yumok sə'. ³⁷ Vès à ye sənə ñgwes nə tu avès lòñ bwiñ ñkù ba bə bwiñ hum sàmba-ncòp-ntùñfu. ³⁸ Ndàañwè pwe' ànə zə ze', fana wo fis mak nzañ sə yà' ànə ye sə ñgwesə anə sə ndzəpè. Wo à fis màk yà' ve'nə də ya ñgwes nə ye fəfup.

Nğwes Nə Bwi'i Gbùu

³⁹ Tsok ànə reñ, bùu sə wèñ ye ḡm ndzəp, nə kà mvwe' sə rì. Wo à yə mvwe' səmok sə nze gorə co yi kə ci' tse' ndzəp nə mütətsə'rè ve'ε. Wo à yə mòk ñgwansa ḡm ndzəp anə, à ye fo' jì ñkèñkè'. Wo duk də ñga mandzə ye-a yo, wo jəñ lo ñgwes nə mvmfəñ mvwe' yà'sə. ⁴⁰ Fana wo sù ci' mak gesə lo yusə yà'a gùgè ñgwes nə

ngòtəəŋ sə sə ndzəpə. Wo firə fis kuu sə yà' à sə kɪ tse'gə yu nə wo bwi' būsəgə ŋgwes nə bə zəŋ sə sə' mvək nà'nə. Wo gu fis gesə lo cəək sə fəfə kə tahagə mbwa, nə sə bwi' lo ŋgwes nə sə mʉtsə. Sə wo à fis kok sə à ye sə ma kù ntombi. Wo fis yà' ve'nə də ya fəfə bək lo ŋgwes nə mantombi ndzə ŋgʉ ndzəp anə. ⁴¹ ŋgwes nə kə ta mvwe' sə ŋgwansaa ju təəŋgə sə ntòndzəp anə, nə təəŋ mam fo', nə kà mok tsòhòlok. Nà' a mam ve'nə, fana fəfə sə bək və ndzəp nə sə ləp sa'rə ma mbwəŋ nə bə zəŋ zok, zok. ⁴² Sojàa sə wəŋ də wo nə zə ŋgàa ndapndzəm sə pwe'. Ya kà də mòok yok ndzəp, nə kə tesə caŋ duk. ⁴³ Ŋkwà' ŋwə sojà nə à dzəm ye də Pool kà kpɛ, fana yi duk fa sojàa mok sə də yà'a kà ŋwə nəmòk zə. Yi duk bwi mok də bũ sə yà' ri ŋgòyok ndzəp pwe' li tesə lo to sə ndzəpə anə, nə yok tesə lo. ⁴⁴ Bwees bũ sə wo à bwehe cu pwe' ànə ye ŋgòkohotse' bəes tɔ kə titiŋ ŋgwes nə, nə sə yok yuŋ lo mok sə sə'. Yà'a mvəsə vès pwe' à tesə lòmɔŋkà'à. Ŋwə nə mò'fis kà kpɛ sə.

28

Yusə Yà' A Ye

Mvwe' Lak Malta

¹ Vès ànə tesə wes lo mʉmfəŋ pwe'fo' bəbɔŋ, fana vès yuk də liŋ lak yà'sə fo' də Malta. ² Bũ lak sə fo' sə à ko ves ŋgə' wùriŋ. Wo à fim bəŋsə fa ves mis, nə sə duk fa ves duk də, <<Və bəbɔŋ, və bəbɔŋ.>> Anə ye yə'sə ŋga mbùŋ yeto ŋgòli, fana mbəp sə ko ves sə'. ³ Pol te' ka' ntsoŋ, nə teŋ gesə lo mʉ vòho anə. Anə curə fana no mok tesə nja nə lum kə'ə Pol ndzə bohò. ⁴ Ngàa lak sə fo' sə ànə ye mvəsə no nə kùə Pol ndzə bohò, fana wo dʉh

mʉtsətsə'rə wo anə də, <<Ŋwə nè'e gù tsə gù ŋgà zə bwɪŋ. Yi swirə və-a sə ndzəpə sə laŋ, Nwii nə kà yi mè'rə.>> ⁵ Pol ke'sə mak gesə no nə mʉ vòho. No nə à ka yi yumok gu lok. ⁶ Wo à sə kək yàwo də bo nə kok Pol, kə də nà'a nə gbɛ kpɛ tsoŋ fo' àlɛ. Wo ànə geŋ də wo kək tətə mvək sap, yumok sə zok kà yi sə' gʉ, fana wo cep mok yusə zok. Wo à duk də, <<Yi nwi nəmòk.>>

⁷ Mvwe' nze ŋkwà' ŋwə lak nə fo' à ka fa'nə mvwe' səsap mok yeŋ fe'lə. Yi à jə ves bəbɔŋni, fana vès cum venəwəŋ nũumbu tɛ'. Liŋ ŋwə ènə à ye də Pùpli yūs. ⁸ T'è' Pùpli yūs nə à sə nòŋ mʉ kèhə ŋga yiyaŋ sə ya yi, yi à sə ni nduəm sə'. Pol ni lo mvwe' mbwə ndap ye nə, nə kə bəŋ naaŋ fa nà' bo, nə gu piriya, fana yiya ŋgà' nə me. ⁹ Yə'sə ànə ye ve'nə, fana bə ŋgàa yiyaŋ sə mvwe' lak yà'sə pwe' à vəə, fana Pol guŋsə wo. ¹⁰ Wo à fa ves bum ve'ɛ wùriŋ. Vès à cu ŋgòlòbə ŋgwes, fana wo fa ves bum pwe' sə vès nə sə dzəm yà' ŋga vès sə lò-a na.

Gì Nə NgòLò

Mvwe' Lak Rumà

¹¹ A cà ŋwə tɛ', vès ni jəŋ ŋgwes nə nà' à və mvwe' lak Alèsandiriya. Wo à fəhɛ tes nwii mok sə wo bwe fəs mʉ tu ŋgwes nə. Ŋgwes ènə ànə cum mvwe' lak yà'sə bə ŋwə mbùŋ yà'a, ŋwə sə fəfə cəgə ŋkùuŋ yà'a. ¹² Vès à kə dzəŋ mvwe' ntum lak Sɪrakù, nə cum fo' nũumbu tɛ'. ¹³ Vès à yə'e fa'nə, fana vès lo sə' bə ŋgwes nə, nə kə dzeŋ mvwe' lak Rijòm. Tsok à rəŋ, fəfə mòk yeto ŋgòvə bo maŋkwɪiŋ nconùm. Vès jəŋ nũumbu ba, nə dzeŋ mvwe' lak Pùtiyòli. ¹⁴ Vès à yə bũ mok sə wo à dzəm bohòJisòs fo'. Wo ləŋ ves də vesiwəŋ cum nteŋ mò'fis. Yà'a mvə'nə vès à kə dzəŋ mvwe' lak Rumà. ¹⁵ Bwema sə

mvwe' lak Rumà à yuk dè vès sè vèə. Wo yuŋ vè mandzè tètè kè dzeŋ mvwe' nteŋ Apiyòs. Mok kè dzeŋ yàwo Tiri Tavèn ngòkè tsèŋ ves. Pol ànə ye yà'wèŋ, fana yi kwasè Nwì, nè ko ntəm.

*Yusè Yà' A Ye
Mvwe' Lak Rumà*

¹⁶ Vès ànə kè wes Rumà anə, fana wo me'rə Pol dè yi sè cum kè' bə tu ye mvwe' sè yi dzəm. Megu dè wo à nòŋsə sojà mòk dè nà'a sè kək dè yi kà ca bisè.

¹⁷ Nùumbu tɛ' à càa, fana Pol to benə bùu Jus sè wo mantombi bohòbùu awo sè wo cu mvwe' lak yà'sə, dè bə yà'wèŋ cum kwe'. Wo ànə baan vè me, fana yi sè tsoho fa yà'wèŋ duk dè, <<Bwema am wèŋ, mù a ka bùu lak avès yu-mook awo gù bupsə fa. Bum lak avès sè tàcici avès à fa vesùwèŋ pwe', mù a ka nè mò'fis sè fəŋ. Wo à bùsə mù ngà ndapndzəm mvwe' lak Jòrosalèm, nè jəŋ mù fa bùu Rumà nga mù ka yumok bupsə. ¹⁸ Bùu Rumà à fek mù bum mòk, nè dzəm dè wo me'rə mù, bùusè wo a ka yusəmok sè mù a gù bupsə sè co wo zə mù bùu zeŋ ye. ¹⁹ Bùu Jus wèŋ kà dzəm dè wo me'rə mù dzəm. Anə ye ve'nə, fana mù yam bùè, nè duk dè nzak àm nè lo mantombi bohòŋkum bùu Rumà. Bohòmù yàm, mù ka yusəmok sè bup ngòcèp bə liŋ bù am tse'. ²⁰ Yà'a yusè mù dè mù to weŋ, nè tsok fa weŋ bum yè'sə. Bə nè zìnə, kwan sè mù nisə tse' yè'e mègù bùu njo ŋwè nè bùu Izùre pwe' tse' naaŋ tu bohòyi nà'a.>>

²¹ Yi ànə duk wes ve'nə, fana wo cep bwi yàwo duk dè, <<Vès a ka ŋwàk mòk nè nà' vè bohòvès mvwe' nzeŋgòn Jùdiyà bə liŋ yo tse'. Moma avès mòk mò'fis nè dè yi a vè ŋgwàan bə ntirè mòk è', kè nè dè ngòcèp yusəmok bup bə liŋ yoo sè' bùè. ²² Vès nè

dzəm ngòyuk yusè wù sè tsəm sè ntuu wù sè'. Vès duk ve'nə bùusè bwiŋ ma nè fopwe' cèpgè bup bə bòp bù nè wu wenə wèŋ ànə.>>
²³ Anə geŋ bə Pol wèŋ fuhə nòŋsə nùumbu mòk dè wo nè kə kurə sè' ŋkuŋ.

Nùumbu ànə à kè dzèeŋ, bùu sè wèŋ vè mok ŋkùŋntèŋ ngòkè yuk yusè Pol sè cèep. A yè jə nè zəzòŋ yi cep tè nùm kə ca co piip ndzəm seŋ nga yi sè cèp mali fo'. Yi à tsòho fa wo mvə'nə gaŋ ŋkum Nwì cu, nè sè rɛɛŋsə fa yà'wèŋ. Yi lap mandzè nè ngògù wo dè ya wo dzəm dè yusè yi sè cèp dè Jisòs ngà gèm bwiŋ nè wo sè tək nè sè zìnə. Yi à sè lap mandzè ènə nga yi à sè cèp bə bum sè yà'a ndzenə ŋwàak lùuk Musi bə sè ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ. ²⁴ Bòp bù ma mòk à dzəm yusè yi à cèp sə, mok kà dzəm. ²⁵ Wo à gà'a sam fo' cù zəzok nga Pol à cèp fa wo ncèp mòk. Ncèp nè yi à cèp nè à ye duk dè, <<Ye na mvəsə Yòŋsə nè Rəreŋ nè à gù Izayà ngà tsòhòbum Nwì ngòcèp yusè yà'a zìnə bohòtàcici awèŋ nɛ. ²⁶ Yi cèp duk dè,

<Dù, nè kə cep bohòbùu yè'e wèŋ dè,

Wèŋ nè yu'rə nè yu'rə kè' ba wèŋ kà rɛɛŋ.

Wèŋ nè kək, nè kək fe'lə sèmok, nè kà yə.

²⁷ A ve'nə bùusè ntuum bùu yè'e gù wùriŋ.

Wo à loho ntu', bə lis awo laŋ.

Ka-a ve'nə ye dè lis awo nè ye, fana

ntu'u awo yuk, fana ŋkərə awo rɛɛŋ sè'.

Ye dè wo buuŋ vè bohòmùu Nwì nè mù sè cèp ènə,

mù luŋsə wo.>>

²⁸ Pol à mèsə ncèp ye, nè duk dè, <<Ye dè ncèp nè Nwì a tsə' bə mvəsə yi nè luŋsə bwiŋ bə zeŋ nè, wèŋ riŋ dè nà'a lòmok

bohòbù lakmum. Wo nè yu'rè
 nà' bèboŋ.>> [²⁹ Yi ànə cəp wes
 vɛ'nə, fana bùu Jus wèŋ sə sam,
 nè lo yu awo, nè sə kəəm jwa lo
 bə yusè Pol cəp sə.]

³⁰ Pol à cu mam mùmwe' ànə
 luumŋòŋ ba. Yi à sə cu mvwe' sè
 yi à làk fo' bə mbàam ye. Yi à sə
 ywihì bə ndaanwè pwe' nè nà' vè
 ŋgòkè ke' yə yi. ³¹ Yi à sə tsòho
 fa bwìŋ mvəsè gaŋ ŋkum Nwì cu.
 Yi sə yə'rè fa bwìŋ bə liŋ Tà Jisòs
 Krest. Yi à sə cəp, nè kà wəp, ŋwè
 nəmòk kà yi də yi kà cəp sè' duk.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak RUMÀ

Nwàk nè Pol à còm fa bùu sè mvwe' lak Rumà ènə, nà' sə tsə' rɛɲsə fa bwɪŋ mʉmvə'nə aco ɲwè ye kəkurə mʉ lisə Nwì. Tu ncɛp nè ndzə mvwe' ɲwà' ènə sə cɛp mʉmvə'nə Ntirè Nə Bəboŋ nəə gùgè bwɪŋ wo ye kəkurə mʉ lisə Nwì. Nwèe yəhəgè mʉlisə Nwì kəkurə anə bùusə yi tse' dzədzəm bohòNwì (ye 1:17).

Bùu Izùre wèŋ à sə nòɲsə lùuk Musi nə sə tsəm də wo kəkurə mʉ lisə Nwì bùu zɛŋ. Nwì à gù yà' ɲga'a mok də aco ɲwè ye kəkurə mʉ lisə yi ɲga ɲgəŋgəŋ dzəm bohòJisòs Krɛst. Nè'e ntirè nè bəboŋ nè Pol à sə tsòho fa bwɪŋ nə. Yi à sə tsə' fa wo də a ye ɲga wo mok kəkurə mʉ lisə Nwì anə fana wo cum mok nsàp ncu nè fi, nè wo cu nà' mok bə ɲaŋ Yòɲsə nè Rəɛɲ nə (ye mbàp 1-8).

Pol sə tsə' fa bwɪŋ sè' də bùu Izùre wèŋ à bɛŋ mandzè nè Nwì à gù nà' ɲgòlùŋsə bwɪŋ bə zɛŋ, nè nà'a Jisòs Krɛst nə. Mʉmvə'nə wo à bɛŋ ve'nə fana Nwì gʉ fa bwi bù lakmvum wèŋ mandzè ɲgòtse' lùŋ nə sè' (ye mbàp 9-11).

Nwàk ènə lèsə ɲgòtsə' fa Krətɛŋ wèŋ də wo cum nsàp ncu nè nà'a sə niŋtsok də wo dzəm bwɪŋ pwe' (ye mbàp 12-16).

¹ Còm ɲwàk nè'e mʉu Pol nè mʉ ɲgà fàk Jisòs Krɛst. Nwì à to fis mʉ ɲgòye ɲgà ntum ye, də ya mʉ tsoho fa bwɪŋ Ntirè ye nè Bəboŋ nə. ² Ntirè nè Bəboŋ ènə, a zɛŋ nè yi ànə kak fa bwɪŋ nà' njamòk ntɛŋ. Yi ànə kak wo nà' cùhu ɲgàa tsòhòbum Nwì wèŋ fana wo com nonjə yà' ndzənə ɲwàk Nwì

nə rəɛɲ. ³ Ntirè nè Bəboŋ ènə, nà'a bə liŋ mo ye. Bə ma nè yi ànə ye ɲwè fana yi à tesə bohòŋgwi bù ɲkum Devid. ⁴ Bə ma nè yi à ye Nwì fana Nwì ànə lokoksə yi mvwe' kʉ ɲgònitsə' fa bwɪŋ də nà'a mo ye nè nà' tse' ɲəŋ ve'ɛ wùriŋ. Nwè ènə Jisòs Krɛst, yi Tà àvès. ⁵ Yi à gù yi ɲkuŋ Nwì gʉ mʉ bə bòvəm ye, də mʉ ye ɲgà ntum ye. Nwì à gù ve'nə ya bùu sè sənə nzenjòŋ nə pwe'fo' dzəm bohòliŋ mo ye, nə sə yuk duk ye. ⁶ Wèŋ bùu lak Rumà, wèŋ cu yàwèŋ sè' ca bùusə yi a to wèŋ sè' ɲgòye sè' bùu Jisòs Krɛst. ⁷ Fana yà'a yusə mʉ nè còm faà nə wèŋ bùu Nwì sè mvwe' lak Rumà. Yi à dzəm wèŋ, nə to fis wèŋ ɲgòye bùu ye sə. Mʉ lɛŋ də Tè' àvès Nwì nə ye Jisòs Krɛst nè yi Tà àvès, nə gʉ wèŋ bəboŋ, nə fa wèŋ fifi.

Ncu Bùu Nwì Sè Mvwe' Lak Rumà Gù Pol ɲgòKwasə Nwì

⁸ Mʉ sə kwasə tɔ mantombi ntòNwì àm bohòJisòs Krɛst bə liŋ awèŋ pwe'. Mʉ sə kwasə ve'nə bùusə bwɪŋ sə cɛp lòkɛ'cà sənə nzenjòŋ nə pwe' bə nsàp dzədzəm àwèŋ nè wèŋ tse' bə Ntirè nè Bəboŋ nə. ⁹ Mʉ fàkgè bohòNwì bə ntum àm pwe' ɲgòtsòho fa bwɪŋ Ntirè nè Bəboŋ nè nà'a bə liŋ mo ye nə. Yi ri də ghà nè mʉ lɛŋgə Yi pwe', mʉ sə tɛŋ wèŋ. ¹⁰ Mʉ sə lɛŋ Nwì də a ye-a ɲga yà' bòyi fana yi gʉ fa mʉ mandzè nè co mʉ və kə ye tsoŋ li wèŋ ɲkuŋ. ¹¹ Mʉ sə dzəm ɲgòyə wèŋ ya wèŋ jəŋ bum mok sè Nwì a fa mʉ yà' bə ma nè yòŋsə nə. Wèŋ rɛɲ yà' ve'nə ya ɲga yà'a gʉ wèŋ ɲgògʉ ghaha lo mantombi sè'. ¹² Yusə mʉ sə cɛp sə də, vesùwèŋ tɛsə mòk bə mòk bə dzədzəm nè a tse' nə. Dzədzəm àwèŋ nə kwɛ'sə mʉ fana dzədzəm nè njam kwɛ'sə bwi wèŋ sè'.

13 Bwema am wèŋ, m̀ dzəm də wèŋ riŋ tse' də m̀ lãpgè mandzè wùriŋ də m̀ kə ye wèŋ fana yumok sə lok mandzè nə. M̀ dzəmgè ɲgòvèə ya m̀ g̀ b̀u mok sə mvwe' lak àwèŋ yà' sə dzəm bohòJisòs Krèst sè', mvè'nè m̀ a g̀ lakmvum yà'a. 14 A fàak sè yàm də m̀ nə tsoho tsoŋ fa bwiŋ pwe'fo' Ntirè nè Bèboŋ nə. A dzəm b̀u sè wèŋ ye sè wo cu mvwe' lak sè yà' a muhu laŋ kè sè wo jàmŋgaŋ wèŋ pwe'. A dzəm wo ye b̀u sè wo tse' ɲkərè kè sè wo ləm pwe'fo'. 15 Nà'a yà'a njo nè ntəm àm tə mègù də m̀ tsoho fa wèŋ sè mvwe' lak Rumà Ntirè nè Bèboŋ nə sè' sè. 16 Marè'tu sè kà m̀ b̀u Ntirè nè Bèboŋ nə ko. Ntirè ènə a zeŋ nè nà'a ɲaŋ Nwi sè yi fagè ndaŋwè pwe'. Yi fagè ɲwè nè fòlòŋ nè nà' à dzəm bohòJisòs Krèst lùŋ bə zeŋ. Nà'a mantombi nè b̀u Jus wèŋ, ɲkuŋ nə lo bohòb̀ lakmvum wèŋ sè'. 17 Ntirè nè Bèboŋ ènə nitsè' fagè ves mvè'nè Nwii g̀gè bwiŋ bə zeŋ ɲgòye kəkùrè m̀lisè yi. Yà' yeto ɲga ɲwè dzəm bohòNwi, nə kə lə sè' bə dzədzəm anə. Yà' mègù mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwi sè də, <<ɲwè nè yi yəyərè m̀lisè Nwii nè cu fo', b̀usè yi tse' dzədzəm bohòNwi.>>

Bwiŋ Pwe'fo' Mantombii Nwi Ŋgàa G̀ B̀p

18 Nwi sè nitsè' tsə fa bwiŋ m̀bu də yi sè jò' bə bum sè b̀p sè bwiŋ sè g̀ bohòyi, nə sè g̀ bohòb̀u mok wèŋ sè'. Nsàp nè wo sè g̀ ènə sè lo' zìnə nə. 19 Wo rì bum sè aco ɲwè riŋ yà' bə ma nè Nwi ve'ε lãŋ, b̀usè Nwi a nì fa wo yà' yi bə tu ye. 20 Busè mvè'nè à yèto, ɲga Nwi à g̀ nzeŋgòŋ nə, bum sè yi à g̀ sè pwe' sè nitsè' fa bwiŋ mvè'nè nsàp Nwi nè wo ka yi ye yuk nə

cu sè. Yà' nòjəja də yi tse' ɲaŋ sè yà'a nè kà mè yuk, nə ye sè' də yi mègù ye Nwi. Ye də mandzè nè co wo nə swirə ɲgòyè ɲgə'ə b̀u. 21 Wo rì də Nwi cu yo, nə kà nà' co Nwi sè kùksè, nə kà yi sè' sè kwasè. Tsətsərèə awo a jip laŋ fana ɲkərèə awo kà bum mok sè rèèŋ. 22 Wo sè g̀ bum awo də wo ɲgàa ɲkərè, ɲga wo sè b̀u ləm. 23 Bohòwo ɲgòkùksə Nwi nè ghaŋ nè yi nè kà kə k̀ yuk nə kà ye. Wo kə g̀ bum sè yà' səsə co ɲwè nè yi nə k̀, nə ye swiŋ, nə ye nàm bə no wèŋ, nə sè kùksè zeŋ.

24 Anə geŋ Nwi cokfis bo ye ndzə ni' wo də ya wo g̀ bum sè b̀p sè ntəm awo sè dzəm də wo g̀ sè, fana wo g̀ bum marè'tu bə ni' awo. 25 Wo me'rə mak yusè yà'a zìnə bə liŋ Nwi, nə jəŋ bum sè yà'a mvwès. Wo sè kùksè, nə sè fak bohòbum sè Nwi à g̀, nə kà Nwi nè yi à g̀ bum yè'sə yi nə kùksè. A yi nè aco wo kùksə yi, nə kà teŋsə yuk. Yà'a ye ve'nə.

26 Ye də Nwi cokfis bo ye ndzə ni' wo də ya wo g̀ bum sè b̀p sè ntəm awo sè dzəm də wo g̀ sè. Bèba mok sè nooŋ fe'lə sè' bə bèba mok ɲga Nwi à ka də anə ye ve'nə duk. 27 Mbəmbam wèŋ ye sè' wup. Wo me'rə ɲgòndòŋ bə bèba wèŋ, nə sè lap mandzè ve'ε g̀gəŋ ɲgòndòŋ sè' bə mbəmbam mok. Bum yè'sə a marè'tu nè wù kà f̀k. Wo sè ye ɲgə' nè nà'a kəkùrè bə nsàp b̀p sè wo sè g̀ yà'sə.

28 Busè b̀u yè'sə wèŋ a bèn ɲgòrì Nwi də yi Nwi anə fana Nwi me'rə wo ya wo sè tsərə bum bə jòŋ ànə ntèn; nə ye sè' də ya wo sè g̀ bum awo mok bə bə mandzè nə bə jòŋ anə. 29 Vəəm awo rwiŋ mègù bə bum sè b̀p, nə ye bə ɲk̀i'. Wo tse' ntəm nè ɲgòtse' bum lələ, nə sè c̀k ntəm

sè' wùriŋ. Wo sè waŋ bum bwiŋ, nè sè zə bwiŋ sè'. Wo sè lələ, sè borə bwiŋ, nè sè tse' ntam sè bup bohòbwiŋ. Wo dzəm ngòcaŋsə ncəncàŋ, nè sè bupsə liŋ bwiŋ. ³⁰ Wo sè beŋ Nwi, nè kà yumok wəp lok, sè neni', nè sè kumŋgùŋ. Wo sè gu ghaha bup sè fi ghaha, nè kà ma bə tè' yuk. ³¹ Nkərèə awo a jip laŋ, yusè wo duk də wo nè gu yà', wo kà sè gù. Wo kà ntam nè bèboŋ bohòbwiŋ tse', nè kà manziŋ sè' tse'. ³² Bùu yè'sə wèŋ rì ve'ε làaŋ də ncèp nè Nwi nè sè cèp də a ye-a ŋga ŋwè gù-a nsàap bup yà'sə fana ŋgèŋgàaŋ nè kpɛ, fana wo kà mbeŋ kòm, wo sè gu mali yà'. Bùu yè'sə wèeŋ yə ŋga bùu mok wèŋ sè gù nsàap bup yè'sə fana wo sè dzəm mali də ŋ, a ve'nə bèboŋ.

2

Nwii Sakgè Ndàaŋwè Pwe'

Yəyərè

¹ A ye-a ŋga wèŋ sə sak bwiŋ də wo ŋgàa gù bup fana wèeŋ riŋtse' duk də wèeŋ yàwèŋ sè' ca. A ye-a də wu sè ndà, ŋga wù sak ŋwè nəmòk ve'nə fana ye də wù gbù yònzak sè' bùusè wu gùgè nsàap bup yà'sə yòsè'. ² A rì də Nwii sakgè ndàaŋwè pwe' nè yi gù nsàp bup ànə, yi yəyərè ŋgòsak wo ve'nə. ³ A ye-a ŋga wù yə də bwiŋ sè gù bup, wù sè sak wo fana wù kə gu yòsè' ve'nə, ye də wu nè swirə bohòNwi yè'sə va pip, ŋge' àm. ⁴ Wù tsəm də mvè'nè Nwi sè ko ntam, nè sè cum gəe' yà'sə ye də yi nè kà wu yumok gù à? Wù sè jə kontam ye nè co yusè wà ve'nə. Wu ka riŋ də yi sè gù bèboŋ, nè sè ko ntum ve'nə ŋgòfa wu mandzè də ya wu kupsə ntum yòriŋ à? ⁵ Nə ye də a ye-a ŋga wù gu tu, nè kà kupsè fana ye də wu sè to naaŋ ŋge' nè ghaŋ mətuhù wù. Wu nè ye

ŋge' nùmbu nè Nwii nè nitsè' də yi jò' laŋ, nè sak ndàaŋwè pwe' yəyərè nè. ⁶ Numbu ànə ye, Nwii nè lak fəsə fa ndàaŋwè pwe'fo' sè' mvè'nè yi à faak. ⁷ Bùu sè wo sè kì ntam, nè sè gu bèboŋ fana ye də wo sè lap də Nwii nè kuksə wo, nè fa wo lùŋ nè nà'a nè kà lè yuk, nè se wo. Nwii nè fa tsə li bùu yà'sə wèŋ lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk. ⁸ Bùu mook yàwo sè wo sè kà zìnə nè be', wo sè lap megu bum yàwo, nè sè gu megu bum sè yà'a bup. Nwii nè kə yeŋsə wo ŋge', nè kà manziŋ bohòwo tse'. ⁹ ŋwè nè yi sè gù bup pwe' nè kə yə ŋge' wù kà fùk. Nà'a mantombi nè bùu Jus wèŋ ŋkuŋ nè ye bə bù lakmvum wèŋ sè'. ¹⁰ Bohòbùu sè wo sè gù yàwo bèboŋ fana Nwii nè sè wo, nè kuksə liŋ awo. Yi nè gu wo ŋgòcu ncu nè bə fifi. Nà'a mantombi bohòbùu Jus wèŋ ŋkuŋ nè lo bohòbù lakmvum wèŋ sè'. ¹¹ A ve'nə bùusè Nwii sakgè ndàaŋwè pwe'fo' nè kà mòk gəm ko fa.

¹² Bùu sè wo ànə ka lùuk Nwi riŋ, nè gu bup wèeŋ nè kpɛ bisə, ŋga ye-a sè də wo à ka lùuk sè riŋ yuk na. Bùu sè wo à rì yàwo lùuk sə laŋ, nè kà yà' nòŋsè fana Nwii nè kə sak wo, wo gbɛ nzak bùusè wo à rì lùuk sə laŋ, nè kà yà' nòŋsə. ¹³ Busè Nwii nè kà ŋwè də nà'a yəyərè mulisè yi bùusè nà' ànə yuk lùuk laŋ jə, yi nè jə bùu sè wo à gù mvè'nè lùuk sə à sè tsè' sə. ¹⁴ Bù lakmvum wèŋ ka lùk riŋ. Wo kà-a yà' sè' riŋ ve'nə fana mvèk nəmòok ye yo nè wo sè gu bum mok yà' kərə mvè'nè lùk sè dzəm sə. Wo gu ve'nə fana yà' sè riŋtsok də wo nòŋsə fa ni' awo lùk. ¹⁵ Bum sè wo sè gù sè, sè nitsè' də bum lùk sè ndzə nduəmè wo. Nkərèə awo riŋ sè' də yu nè'e nè bèboŋ, nà'a ye nè bup. ¹⁶ Ye də Nwii nè sak riŋ nzak awo kəkərə nùmbu nè yi nè

sak bwiŋ pwe' nə. Yi nè sak bwiŋ ndzə bohòjisòs Krɛst. Yi nè sak wo bə yusə yà' cu swihi sə ntəù wo. Yà'a yusə mù sə tsòho fa bwiŋ yà' ndzənə Ntirè nè Bəboŋ nə.

Kaco Nwè Tse' Lùŋ Bəsè Yi Ri Lùk Yeŋ

¹⁷ Bohòma nè njàwèŋ bùu Jus sè wèŋ sə duk də, wèŋ yàwèŋ yəyərè bùusè wèŋ rì lùuk Musi, nè sə kum ŋgùŋ bùusè wèŋ be'lə wèŋ Nwi yà'a, ¹⁸ wèŋ rì yusə Nwi dzəm bùusè wo a yər'ə fa wèŋ lùuk sə laŋ fana wèŋ riŋ yusə yà'a bəboŋ. ¹⁹ Wèŋ riŋtse' pap də aco wèŋ riŋtsok fa bùu sè wo ka lis tse' wèŋ mandzə. Wèŋ sə duk sè' də wèŋ co mareŋ bohòbùu sè wo cu sənə ndzəm. ²⁰ Wèŋ də aco wèŋ tsok rɛŋsə fa bùu sè wo ləm wèŋ bum, nè yər'ə riŋ to bùu sè wo ka yumok riŋ wèŋ sè'. Yè'sə ve'nə bùusè lùuk sə a gù wèŋ wo ŋkuŋ wèŋ kərə ve'nə, yà' riŋtsok fa wèŋ zinə nè sè'. ²¹ Ye də wèŋ sè wèŋ sə yər'ə bwiŋ yà'sə, kaco wèŋ yər'ə ni' awèŋ yeŋ à? Wèŋ tsòho fagè bwiŋ də ŋwée kà yəyè, wèŋ sə yə yàwèŋ kè ka' ε? ²² Wèŋ sə duk də bwiŋ kà nto ko, wèŋ sə ko yàwèŋ kè ka' ε? Wèŋ də bwiŋ dzeŋ rùm, wèŋ sə yə jə bum mu tà'a rùm kè ka' ε? ²³ Wèŋ sə kum ŋgùŋ də wèŋ rì lùuk Musi, njo nè wèŋ sə gù bupsə bwiŋ lùuk sə, nè sə fa liŋ Nwi marè'tu ye kə bùu yà? ²⁴ Yà' mègù mok mvè'nè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwi də, <<Bù lakmvum sə gù bupsə liŋ Nwi sə bùu wèŋ bùu Jus.>>

²⁵ Wèŋ bùu Jus, wèŋ sə naan tu bə nzak nè ŋgòkom tu mbəmbam, də nà' sə nitsè' də wèŋ Nwi wèŋ a zə rùk. A ye-a ŋga wèŋ sə nòŋsə lùuk Musi fana kom tu nè tse' fàk bohòwèŋ. Yà' ye sè' də a ye-a ŋga wèŋ sə gù bupsə lùuk sə fana kom tu nè nà' kà zèp fàk tse' lok. ²⁶ A ye-a ŋga ŋwè

nè wo a ka yi tu kom fa sə nòŋsə lùuk Musi sə fana Nwi nè jəŋ ŋgəŋgəŋ co ŋwè nè wo a kom fa yi tu. ²⁷ Bùu sè wo a ka tu kom, nè sə nòŋsə lùuk Musi wèŋ sə nitsè' jəja də wèŋ ŋgàa jòŋ. Mù duk ve'nə bùusè wèŋ sè wèŋ rì lùuk sè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk, nè kom tu sè' wèŋ sə, sə kà lùuk sə nòŋsə. ²⁸ Yusə də, a ye-a ŋga ŋwè kom-a sè tu, kaco yà'sə bəsə yi ŋwè Jus nè zinə nè yeŋ. Yusə yà' tse' ŋgònitsè' də nè'e ŋwəə Nwi nè zinə ka yumok sè yà'a ma mɛŋgùp ni' yeŋ. ²⁹ Bùu sè wo bùu Jus sè zinə bùu sè ntum awo bohòNwi yəyərè. Yà'a fàak sè ma ndzənə yòŋsə, yà' ka nzak bə lùk tse'. Nwi nè sə kwasə riŋ nsàp ŋwè ànə yi, ka bwiŋ yeŋ.

3

Bùu Jus Wèŋ Dzèŋ Nwi, Nwi Cum Megu Ye Zinə

¹ A ye-a ve'nə, ye də bùu Jus wèŋ sə tse' fàk yumok sè də wo kəp ghak Nwi wo də bùusè wo bùu Jus wèŋ à, kom tu tse' yè'sə fàak yà? ² Yà' tse' fàk bohòwo wùriŋ. Nwi ànə fa to ncèp nè nje nè mantombi cap ndzə bohòwo. ³ A ye-a sè də bùu Jus sə mok wèŋ à ka ncèp nè nòŋsə fana yà'sə ka də Nwi à cèp bərə ncèp nje nè ŋgwàŋ yeŋ. ⁴ Ka ve'nə yeŋ lok, bùusə a dzəm bwiŋ pwe'fo' ye ŋgàa ci' mvwès fana Nwi nè cum mali ye ŋgà cèp zinə. Yà' mègù mvè'nè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwi yà'a də, <<Wùu Nwi, yusə wù cèp yà' pwe'fo', yà' nòjəja də wu zinə. Wo lap-a yumok bə liŋ yo, yà' kə lə megu də wu zinə anə wù.>>

⁵ Kàmòk aco bùu mok wèŋ duk də, <<Bup sè vès sə gù sə, sə tesə bwiŋ ŋgòyə bòŋsə mvè'nè Nwi

ye rərəŋ sà.>> Aco vesùwèŋ duk yè'sə ŋga'a da? Ye də aco a duk mok də a ye-a ŋga Nwi yeŋsə ves ŋgə' bɛ̀u bɛ̀p avès sè vès gɛ̀u, ye də yi ka bə̀boŋ gɛ̀ à? Mù sè tsərə yè'sə mvə'nə ŋwèe tsərəgè vɛ'nə. ⁶ Kaco yà'sə ye vɛ'nə yeŋ. Bəsə a ye-a də Nwi ka zìnə tsok, ye də aco yi sak nzeŋgòŋ nə va pip? ⁷ Kàmòk aco bɛ̀u mok sè duk mali sè' də, <<A ye ŋga vès sè cì' kɛ'cà mvwès, yà' sè tesə ŋgògù bwiŋ ya wo ye riŋ boŋsə ghaha mvə'nə Nwii cèp mègù ye zìnə sə fana wo sə yamsə liŋ Nwi sə bɛ̀u zeŋ. Yà' sè tesə-a vɛ'nə laŋ, njo nə Nwii nə yeŋsə fe'lə ŋgaa cì' mvwès wèŋ ŋgə' co bɛ̀u sè bɛ̀p ye kə bɛ̀u yà?>> ⁸ Ncèp njàwo nə də, <<Vesùwèŋ sə gɛ̀ lo bɛ̀p mantombi ntèn, ya yusè bə̀boŋ nə tesə nja sè'.>> Bɛ̀u mok wèŋ cì' fagè mɛ̀ mvwès də mù sè duk vɛ'nə. Nwii nə yeŋsə nsàp bù ànə ŋgə' nə nà'a nə kɛ̀rə bə̀ nsàp bum sè wo sə gɛ̀ yà'sə.

Bwiŋ Pwe' Ngàa Gù Bɛ̀p

⁹ Ye də aco a ləsə ncèp ènə yè'sə da? Co vès bɛ̀u Jus wèŋ bə̀ghak bù lakmvum wèŋ à? Hai', ka yeŋ lok fuk. Mù reŋsə yà' laŋ də bɛ̀u Jus bə̀ bù lakmvum mègù pwe'fo' yə̀yərè; mòk ka zok yeŋ bɛ̀usè wo pwe' cu sə bàa bɛ̀p. ¹⁰ Yà' mègù mvə'nə wo à còm ya' ndzənə ŋwàk Nwi sə də, <<Ŋwè nə mò'fis nə yi kəkurè mɛ̀lisè Nwii bùè. ¹¹ Ŋwè nə mò'fis nə co yi rɛ̀ŋ yumòok bùè. Ŋwè nə mò'fis nə yi sə ləp ŋgòbɛ' mandzè Nwii sè' bùè. ¹² Bwiŋ pwe' a bwiŋ wes fa Nwi ŋkwèŋ laŋ. Wo a bɛ̀uŋ wes ləyusè wà; Ŋwè nə ŋgà gù bə̀boŋ mok bùè. ¹³ Cùu awo nòto co cùu sè. Bòrə bwiŋ rwiŋ mɛ̀ cùhu wo anə dak.

Yusè yà'a tesə kə cùhu wo, yà' mègù co no ta ŋwè yi.

¹⁴ Cùu awo sə rwiŋ mègù bə̀ yàk bwiŋ nə ye ncèp sè cɛ̀cuk.

¹⁵ Kù awo fup bə̀ŋsə ŋgòlòmvwè' zə bwiŋ vɛ'ɛ̀ wùriŋ.

¹⁶ Mvwè' mandzè nə wo ləpwe', wo sə bɛ̀psə bum, nə sə jəŋ və ŋgə' sè'.

¹⁷ Wo ka ŋgògù fifi riŋ lok.

¹⁸ Wo bà lis nə kà Nwi sə wəp lok fuk.>>

¹⁹ Vesùwèŋ ri də lùuk sè Nwi à fa sə yà' kotsə' bɛ̀u sè yi à fa yà' bohòwo sə. Ye də ŋwè nəmòk nə aco yi duk də yi bə̀boŋ mantombii Nwii bùè. Ndàaŋwè pwe' nə kə təŋ mantombii Nwi, nə sak tsoŋ li bə̀ yusè yi à gù pwe'. ²⁰ Ŋwè nə yi a nəŋsə wes lùuk sə co Nwi jəŋ yi də yi yə̀yərè bɛ̀usè yi a nəŋsə wes lùuk sə bùè. Fàak sè lùk tse', a ŋgònitsə' fa bwiŋ də ŋwè nə wu gù-a vɛ'ɛ̀, ye də wù sə gù bɛ̀p.

Mandzè Nə Nwii Jə̀gə̀ Bwiŋ Co Də Wo Kəkurè Mɛ̀ Lisə Yi

²¹ Ye də nə ŋga'a nè'e mandzè nə Nwii nə gɛ̀ bwiŋ ŋgòyəŋ kəkurè mɛ̀lisè yi nə a vè mok laŋ. Mandzè ànə ka yumok ŋgògù bə̀ lùk tse' lok. Ŋwàk lùuk Musi bə̀ ŋgaa tsòhòbum Nwi wèŋ à sə cèp gèsə ləfa' bə̀ zeŋ sè'. ²² Mandzè nə Nwii gù ŋwè ŋgòyəŋ kəkurè mɛ̀lisè yi nə, a ŋgòdzəm bohòjisòs Krest. Yà'a vɛ'nə bohòndaŋwè pwe' nə yi dzəm. Ŋwè nəmòk ka ye zok yeŋ, ²³ bɛ̀usè bwiŋ pwe'fo' a gù bɛ̀p laŋ, nə kà mvwe' bòŋ sè Nwi sə mok kə dzèŋ. ²⁴ Wo yəŋ mègù mok kəkurè mɛ̀lisè yi anə bə̀ bə̀vəm nə nje nə. Yi gù fagè wo vɛ'nə wà nə wà, bohòjisòs Krest nə yi a fiŋ mè'rə wo nə. ²⁵ Nwi à jə̀ yi, nə fa co ndzə cop ya ŋga Nwii nə swifa ndàaŋwè nə nà' dzəm bohòyi bɛ̀p ye. Nwi à gù yè'sə ŋgònifa bwiŋ də yi gùgè

bum bə mandzè nè kəkurè. ²⁶ A ye to mantombi, Nwi sè ko ntum, nè kà bup sè bwij à sè gùu sè matuhù wo naaj. Ye dè nè nga'a nè'e, yi sè nitsè' fa bwij dè yi ye kəkurè bə mandzè nè yi sè kà bup mè'rè; nè ye sè' dè ηwè nè nà' dzəm bohòJisòs pwe', yi nè gu nà' ngòye sè' kəkurè. Yi sè kà bup mè'rè, ηgònitsè' fa bwij dè yi kəkurè.

²⁷ A ye-a dè Nwi a gù bwij ηgòyèη kəkurè m̀lisè yi bə b̀vèηm nè nje, ye dè yumok cu fe'lè sè co a kum ηgùη bùu zèη yo à? Hai', m̀zəp yumook bùè. Bùu yà? Busè ka dè vesùwèη a gù yumok ηkuη Nwi nè jəη ves dè a kəkurè m̀lisè yi yèη; a mègù bùusè vesùwèη a dzəm bohòJisòs Krest. ²⁸ Vesùwèη yè dè Nwi gù ηwè ηgòyèη kəkurè m̀lisè yi bùu dzədzəm. Yà' ka yumok ηgògù bə l̀uk Musi tse' lok f̀k. ²⁹ Kè wèη tsəm dè Nwi mègù Nwi bùu Jus wèη woòwo ε? Hai', yi Nwi bù lakmvum wèη sè'. ³⁰ A ve'nə bùusè Nwi mègù mò'fis. Yi nè jəη bùu Jus wèη sè wo komgè yàwo tu mbəmbam sè co wo yəyèrè m̀lisè yi nga wo dzəm bohòJisòs Krest. A bohòbù lakmvum sè wo kà yàwo tu komgè sè sè' wup. Yi nè jəη wo co wo m̀lisè yi yəyèrè nga wo dzəm sè' bohòJisòs Krest. ³¹ A ye-a dè Nwi sè jè bwij co wo kəkurè mok bùusè wo tse' dzədzəm, ye dè a sè duk mok dè l̀uk ka f̀k mok tse' fe'lè à? Hai', ka ve'nə sè' yèη lok. Yusè dè vesùwèη sè niη rəηsə njo nè wo ànə gu l̀uk sè bùu zèη sè.

4

Mandzè Nè Abràham A Ye Kəkurè M̀lisè Nwi

¹ Vesùwèη cep ja'a na bə nzak Abràham nè yi à ye tàcici àvès bùu Jus wèη nà'a nè. ² Abràham

nə ànə bùuη-a kəkurè bùu yumok sè yi à gùu, ye dè yi tse' yumok co yi kumηgùη bùu zèη yo. Mègù kə dè Abràham nè à ka yumok nè co yi kumηgùη bùu zèη mantombii Nwi tse'. ³ Nwàk Nwi sè cèp ye dè yà? Nà' sè cèp dè ve', <<Abràham à dzəm yusè Nwi à cèep, ànə geη Nwi jəη yi co ηwè nè yi kəkurè.>> ⁴ A ye-a nga ηwè f̀k yumok, wo lak yi mbàam sè yà' a sè ye, bùusè yi gù f̀k. Mbàam yà'sə ka sè dè wo fa yi yà' wà yèη, a sè yi f̀k yà' yi. ⁵ Yà' ye sè' dè yi gùgè ηgàa gù bup wèη yəyèη kəkurè. A ye-a nga ηwè mòk ka ye yumok fak, nè fa megu ntum nè nje bohòNwi, fana ye dè Nwi nè jəη yi dè yi kəkurè njo nè nà' a fa ntum ye bohòyi. ⁶ Devid à dzəm sè' dè a zìnè dè, ηwè nè Nwi jə yi dè yi kəkurè nga ηgèηgəη ka yumok sè co Nwi jəη yi ve'nə bùu zèη gu fana ηwè ànə tse' rəηsi anə zìnè. ⁷ Yusè yi à cèp sè duk dè,

A rəηsi bohòbùu sè Nwi a swi fa
wo bup awo, nè swi bisè
yà'.

⁸ A rəηsi bohòηwè nè Tàa nè kà yi
co ηwè nè bup mok jə fe'lè.

⁹ Aco a fek mali dè, tse' mègù nsap rəηsi ènə bùu sè wo a kom fa wo tu kè bùu sè wo a ka yàwo kom sè' ε? Vesùwèη cèp càsè mè fa' laη dè, Nwi ànə jəη Abràham dè nà'a kəkurè bùusè nà' à dzəm yusè yi à cèep. ¹⁰ Ghà nè Nwi ànə jəη Abràham dè nà'a kəkurè yà'sə, ànə ye nga wo kom fa yi nè tu laη à? Hai', ànə ye nga wo ka yi ntòkom fa. ¹¹ Anə geη wo kom fa yi tu sè maηkwèη, yà' ye mok co ηgwè ηgònitsè' dè Nwi à jə Abràham co nà'a kəkurè laη bùusè nà' à dzəm yusè yi à cèep. Yà'a mvwe' sè Abràham nè yi tè' bohòndaajwè pwe' nè nà' dzəm tse' bohòNwi nga wo ka yi tu kom fa, fana Nwi jəη ηwè ànə

də yi kəkurè mu lisè yi. ¹² Yi sè' tɛ' bohòbùu sè wo a kom fa wo tu wɛŋ pwe'fo', ŋga ye-a də wo sɛ yù kùu Abràham nɛ, nɛ sɛ dzəm tse' bohòNwi mvè'nè yi à dzəm to mantombi ŋga wo ka yi tu ntòkom fa yà'a na.

Yusè Nwi à Kàak, Anə Tse' Yà' Bùu Sè Wo Tse' Dzədzəm

¹³ Nwi ànə kak fa Abràham bə ŋgwi bù ye duk də, yi nə fa nzenğòŋ nə pwe' ndzə bohòyà'wɛŋ. Nwi ànə kak fa yi yè'sə, à ka bùusè də yi nə à sɛ nòŋsə lùuk sɛ yeŋ. Yi à kàk fa nà' bùusè Abràham ànə dzəm tse' yusè yi ànə cep fana yi ye mok ŋwè nè yi yəyərè mʉlisè Nwi. ¹⁴ A ye-a də bùu sè wo sɛ nòŋsə lùuk sɛ wɛɛŋ nè kè tse' bum sè Nwi à kàk sɛ wo fana ye də ŋgòdzəm tse' bohòNwi yu wà, nə ye sè' də yusè Nwi à kàk sɛ yà' ka fàk tse'. ¹⁵ Yusè aco lùk gu to sɛ, a ŋgògù Nwi yi jok. Megu də wo à ka-a lùuk sɛ gu, bwɛɛŋ ŋwè kà lùk sè' bupsè yuk.

¹⁶ Ye də kəkàk ènə bohòbùu sè wo dzəm tse' bohòNwi. A ve'nə ya yà'a rɛɛŋ də Nwi sɛ fa ves kəkà' ènə bə bònəm nè nje, nə ye sè' də yi sɛ fa yà' bohòŋgwi bù Abràham nə lònŋ. Ka də yi fa mɛgù bohòbùu sè wo sɛ nòŋsə lùk wɛŋ yeŋ, yi sɛ fa bùu sè wo dzəm tse' bohòyi pwe' mvè'nè Abràham à dzəm. A zinə də Abràham nə tɛ' àvès pwe'fo' yi. ¹⁷ Yà' mɛgù mvè'nè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwi yà'a də, Nwi à duk də, <<Mù gù wu, də wu ye tɛ' bohòlak ŋkùuŋntɛŋ.>> Ye də Abràhaam tɛ' àvès mantombii Nwi yi. Nwi nə Abràham a dzəm bohòyi ènə, yi fagè yòŋsə bohòbùu sè wo à kpɛ laŋ yi. Yi togè bum sè yà' ka ntòye co də yà'a ye ve'nə laŋ. ¹⁸ Bum sè Nwi à kàk sɛ à sɛ yəəŋ co də yà'a nə kà fàk fana Abràham sɛ dzəm mali Nwi fo', nə sɛ naan mali

tu bohònà'. Anə geŋ yi kə ye tɛ' bohòlak ŋkùuŋntɛŋ anə. Yà' à mɛgù mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwi sɛ də, <<Ŋgwi bù yòo nə yam ŋkùuŋntɛŋ.>>

¹⁹ A ye yè'sə ŋga Abràhaam mok co lùumŋgòŋ ŋkà mò'fis ve'ɛ. Yi riŋ də yi kɛəp mɛgù ye mok kpɛ, nə riŋ sè' də ŋgwe ye Sàra ŋwà nə yi kà mwe dzəgè. Bum yà'sə lònŋ à ka dzədzəm ye nə kum lok. ²⁰ Yi à sɛ kà mərè, nə kà ŋgòtsərə yusè Nwi à kà' də nà'a nə gù sɛ sè' teŋsə. Yi à sɛ kùksə Nwi, nə guŋ ghaha bə dzədzəm ye nə ghaha. ²¹ Yi à rì tse' ve'ɛ pap də Nwi nə gu tsoŋ li yusè nà' a kàk sɛ. ²² Nwi ànə jəŋ yi də yi kəkurè mʉlisè yi bùu nsàp dzədzəm ye ènə. ²³ Yusè wo à còm də Nwi à jə yi də yi kəkurè yà'sə, yà' sɛ kà mvè'nè Nwi à gù megu bohòyi nitsè'. ²⁴ Yà' sɛ nitsè' fa vesùwɛŋ mvè'nè Nwi nə gù bohòvesùwɛŋ sè' ve'nə, ŋga ye-a də vesùwɛŋ dzəm-a də Nwi à lòkoksə Tà Jisòs Krest àvès nə mvwe' kpɛ na. ²⁵ Jisòs nə, Nwi à tumsə yi də ya yi kpɛ bùu bup avès, nə lokoksə yi mvwe' kpɛ səmok də ya vesùwɛŋ tse' mandzè nə ŋgòye kəkurè.

5

Ves Nwi Wɛɛŋ Mok Nge'

Bùu Jisòs Krest

¹ Ye də mvè'nè vesùwɛŋ mok kəkurè mʉlisè Nwi bùusè a dzəm tse' bohòyi fana ves Nwi wɛɛŋ mok ŋge' bùu Tà àvès Jisòs Krest.

² Jisòs nə à gù yi ŋkuŋ vesùwɛŋ sɛ naan tu bohòyi, nə riŋ nsàp bònəm nə Nwi tse' nà', nə a ni cu ŋga'a ca ènə. Fana vesùwɛŋ sɛ kwa bùusè a sɛ kàk lis də a nə kè tse' ma njàvès sənə kəkuk nə Nwi tse' nə sè'. ³ Yusəmook sè' də, a yə-a ŋgə' fana a kwa bə zɛŋ sè' bùusè a rì də wu yə-a ŋgə', nà' gu wu ŋgòko rì ntəm, nə kà teŋsə.

⁴ Wu ko rì ntùm ve'nò fana wù bũũj mok ñwè nò ñwè. Wu bũũj nsàp ñwè nà'nò ve'nò fana wù naan bwi ñga'a tu dè Nwii nò gu tson li yusè yi duk sè. ⁵ Vesùwèen sè naan tu fana yà' kà wà kè cà, bũusè dzèdzèm nè Nwì nò rwiñ sè ntũ vès anè lañ. Yi a gu yè'sè ve'nò bè ñaan Yònsè nè Ròren nè yi a fa ves nò.

⁶ Ghà nè vesùwèen à cu bè jamè fana Krest vè nò kè jèñ kpũ àvès, nò kpũ fa ves sè vès ñgàa gu bup. Yi à kè kpũ tsè mègù munè mvèk nè nà'a kèkurè nò. ⁷ A rì dè gu ve'è wuriñ bohòñwè ñgòkpũ fa mòk, a dzèm ye ñga ñgèñgàan ñwè nè bèbon na. Kàmòk aco ñwè nòmòk dzèm ñgòkpũ bũũ tu ñwè nè bèbon mòk yo àle. ⁸ Krest à kpũ ye bohòvès ñga a cu ntòbũũ sè bup. Yà'a mvèsè Nwì à nitsè' dzèdzèm ye bohòvès sè. ⁹ Nwii jègè ves co bũũ sè kèkurè mulisè yi bũũ nduèm Krest nò. Ye dè yà' nòjèja dè yi nè gu li vesùwèen a kà mvwe' sè jèjòk nè Nwì cu sè kè tin lok. ¹⁰ Ghà nè ves Nwì wèen anè ye mali ntòbè bèbèn fana mo ye kè tes fa ves ñkèn bè kpũ ye. Ñga'a nè vès Nwì wèen mok ñge' fana anè kè lè tson li gu dè a nò tse' lùñ bũusè yi cu fe'lè ñwèm. ¹¹ Ka yà'sè megu. Mook sè' dè vesùwèen sè kwa ñga'a ve'è bè yusè Nwì a gu fa ves yà' ndzè bohòTà àvès Jisòs Krest sè. A yi Jisòs nè yi a tes fa ves Nwì wèen ñkèn nò.

Adàm à Jè Vè Kpũ, Krest Jè Vè Ye Lùñ

¹² Bup à ni vè sè nzenğon fèen bũũ ñwè nè mò'fis fana bup nò son jèñ vè kpũ. Yà'a mvè'nè kpũ à vè bohòndaanwè pwe'fo' sè, bũusè bwiñ pwe' à gu bup. ¹³ Nwì à sè jè vè lùk ye ñga bup cu sè nzenğon anè lañ. Megu dè kaco wo tan dè nè'e bup yen, ñga wo ka-a lùk ntònonsè na. ¹⁴ Anè ye-a

sè ve'nò fana ye jèñ bè mvèk nè Adàm kè dzen bè mvèk nè Musi mvmvè'nè lùk à ka ntòyen nà'a, kpũ à sè kogè bwiñ. Kpũ à sè ko wo ve'nò, ñga ye-a sè dè wo à ka nsàp bup nè co Adàm, nè yi à dzèen tsè ñgì Nwì ve' nà'a gu na.

Adàm nò yè'sè ñwè nè yi tè munè tu ñwè nòmòk nè yi nè kè vè ntsè'mòk. ¹⁵ Megu kè dè fèfa nè Nwii ye zok bè bup nè Adàm à gu nò. Busè ñwè nè mò'fis à gu bup fana mfèñ bwiñ kpũ. Megu dè bòvèm nè Nwì tse' ñan nò ghak càsè. Nwì a sè bwiñ ve'è wuriñ, nò niñ fa ves bòvèm nè nje nò ndzè bohòñwè nè mò'fis, nè yi Jisòs Krest nò. ¹⁶ Fèfa nè Nwì nò jèñ vè ye yusè zok bè bup nè ñwè à gu nò. Yusè bup anè à gu sè, à ye dè Nwii sak bwiñ fana ya ndaanwè pwe' gbũ nzak. Yusè bòvèm à jè vè ye sè dè, nà' à gu bwiñ ñgòyèen mulisè Nwì co bũũ sè wo kèkurè, ñga ye-a sè dè wo à gu bup kè' ñkũũntèn lañ na. ¹⁷ Njo bup nè ñwè nè mò'fis à gu fana kpũ tse' nzenğon nò pwe' bũũ ñwè nè mò'fis anè. Ñwè nòmòk sè' nè mò'fis nà'a, yuye sè yi à guũ à yam càsè. Bũũ yusè yi à guũ sè fana ndaanwè pwe' nè yi jè bòvèm Nwì, nò ye fèfa nè ñgòye kèkurè mulisè Nwì wèen nè kè cu ncu nè co bũũ sè ghan wèen.

¹⁸ A yà'sè dè mvè'nè bup nè Adàm à gu nò à gu bwiñ pwe' gbũ nzak fana yà' ye sè' ve'nò dè bèbo nè Jisòs à gu nò a fiñ mè'rò wes bwiñ bohònza' ènè sè' pwe', nò fa wo lùñ. ¹⁹ Bwiñ pwe' a bũũñ wes ñgàa gu bup bũũ bup nè ñwè nè mò'fis à guũ fana a sè' ve'nò dè bwiñ pwe' nò kè yèen mok kèkurè bũũ ñwè nè mò'fis mòk nè yi à gu ye yusè Nwì à cèp sè.

²⁰ Bè ma nè nzak lùk ye fana lùk sè à ni vè yàwo ya bwiñ gu ghaha bup ghaha. Mvè'nè bwiñ à

sə gù ghaha lòbup mantombi fana bònəm nè Nwì ghaha casə bwi ye sè'. ²¹ Ya nga yà'a ye də mvè'nè nàan sè bup tse' sè à sè gù bwiŋ wo kpu fana bònəm nè Nwì tse' bwiŋ ye nàŋ sè' ngògù bwiŋ wo yəŋ kəkurə, nè kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nè bohòjisòs Krest nè yi Tà àvès nè.

6

Bup Ka Wenj Sə Baa Yi

Mok Kotse'

¹ Ye də aco a duk yè'sə nga'a da? Ye də a sè gù ghaha lo mali bup mantombi ya bònəm nè Nwì nè sè ghaha ye sè' à? ² Hai' ka ve'nə yeŋ. Aco n̄wè nè yi a kpu ma nè bohòbup laŋ sè gù mali bup à? ³ Wèŋ ka riŋ də mvè'nè vesùwèŋ à bàptesə nè buuŋ bùu Jisòs wèŋ yà'a ye də ànə kpu be'lə yà'sə ves Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis riŋ à? ⁴ Ye də yà' mègù co də vesùwèŋ à kpu venə wèŋ, fana wo tuuŋ be'lə ves sè' venə wèŋ ghà nè vesùwèŋ à bàptesə nè. A yà'sə mok də mvè'nè Jisòs à lòkok mvwe' kpu bə nàan Tè' ye sè fana ye də vesùwèŋ cu yà'sə mok sè' n̄wəm. Vesùwèŋ tse' yòŋsə nè fi, ya a gi mok bə mandzə nè fi sè'.

⁵ A ye-a də mvè'nè yi à kpu, à kpu be'lə venə wèŋ fana ye də vesiwèŋ nè lòkok be'lə mvwe' kpu sè' ve'nə. ⁶ Vesùwèŋ ri də ghà nè wo ànə tɛ'lə Jisòs Krest muntəŋ nà'a fana nsap nè vesùwèŋ ànə sè ye to mantombi nà'a à kpu bə nà' muntəŋ anə. Yà' à ye ve'nə də ya wo gù bupsə gesə n̄wè nè bup nè fo'. A ve'nə də vesùwèŋ kà nkwen bohòbup mok sè fàk mali. ⁷ Busə a zìnə də a ye nga n̄wè kpu laŋ fana bup kà ngəŋgəŋ yumok mok gù to fe'lə.

⁸ Yà' mègù mvè'nè də vesùwèŋ a kpu be'lə ves Krest fana a tse' dzədzəm sè' də a nè kè cu n̄wəm

sè' venə wèŋ bəbe'. ⁹ Busə a ri də Nwì à lòkoksə Krest nè mvwe' kpu laŋ fana yi nè kà mok kpu fe'lə. Kpu ka nàŋ bohòyi mok tse' fe'lə. ¹⁰ Busə yi ànə kpu fana yi kpu, nè mesə bə bup kè' mò'fis, də bup kà yi mok mumsə fe'lə. Ncu ye nè yi cu nà' nga'a nè, yi sè cu mok ncu nè nà'a nè bohòNwì. ¹¹ Yà'a mègù bohòwèŋ sè' bə mandzə ànə ve'nə də wèŋ sə tsərə tu awèŋ co də wèŋ bùu sè wèŋ a kpu, nè ga'a mesə wenj bup wèŋ laŋ. Wèŋ tsərə mok də wèŋ cu mok ncu nè Nwì co bùu Jisòs Krest wèŋ.

¹² Məmvè'nè yà' nè yeè nè ve'nə fana kà də wèŋ me'rə bup ko nisə wenj sè baa yi ya ni' awèŋ sə dzəm ngògùhu bup duk. Wèŋ sə tsərə tse' də, ni' awèŋ sə nè kpu mvək momjo. ¹³ Ye də kà də wèŋ me'rə fa fàk ni' awèŋ sə mamòk co yu nè wo sè gùhu bup bə zeŋ duk. Wèŋ gù bə ni' awèŋ sə lɛ co bùu sè wo a kpu laŋ, nè lòkok fofo və n̄wəm səmok. Wèŋ me'rə fa ni' awèŋ bohòNwì ngògù mègù bə zeŋ yumok sè yà'a bəboŋ. ¹⁴ Bup kà wenj sè baa yi mok kotse'. A ye ve'nə bùusə lùk ka wenj yi tse', tse' wenj bònəm Nwì nè.

Fa Ni' Awèŋ Co Nkwèn

NgòSə Gù Bòŋ

¹⁵ Bum yè'sə sə tsè' yè'sə nga'a da? Yà' sè tsè' yè'sə mok də, bùusə lùk ka ves yi tse', də a cu mok ncu bònəm Nwì àlɛ, aco a sè gù bup mok ntèŋ à? Hai', ka ve'nə yeŋ. ¹⁶ Wèŋ ka riŋ də a ye-a nga wù mè'rə fa ni' yòbohòŋwè nəmòk də wu sè yuk duk ye, ye də wu yà'a mok nkwen ye riŋ à? A ye-a də wèŋ nkwen bohòbup ye də anə kè tesə fo' kpu. Bùu sè wo sè yuk yàwo Nwì fana anə kè tesə də wo bùu sè wo kəkurə málisə Nwì. ¹⁷ Vesùwèŋ

kwasə Nwì. Búsə wèŋ ànə ye to ŋkwèŋ bohòbup fana wo yə'rə fa weŋ bum sè zìnə sə, wèŋ sə be' lòbum yè'sə bə ntuum awèŋ pwe'fo'. ¹⁸ Wo a fiŋ mè'rə fis weŋ ndzə bohòbup laŋ fana ye də wèŋ ye mok co ŋkwèŋ bə mandzə nè ŋgògù bəboŋ. ¹⁹ Mù sə cèp, nè sə kum bə bum sè a yəgè yà' nùumbu pwe' də ya wèŋ rɛɛŋ bə zeŋ, bùsə bum yè'sə gu bohòwèŋ ŋgòrɛɛŋ yà'. A ye to mantombi fa' wèŋ me'rə fa wes ni' awèŋ bohòbum sè yà' ka rərəŋ yeŋ, nè sə fak fàak ŋkùì' fana bup sə ghaha lo mantombi. Ye də nè ŋga'a nè'e, wèŋ fa ni' awèŋ sə mok ŋgògù bəboŋ ya wèŋ sə ye bùu sè rərəŋ.

²⁰ Wèŋ ànə ye to ŋkwèŋ bohòbup, ŋgògù bəboŋ à ka fàk bohòwèŋ tse' fàk. ²¹ Swe'e sè wèŋ à tse' bə bum sè wèŋ à gù yà' fana marè'tu sə ko weŋ ŋga'a bə zeŋ yà'sə yà? Yà'a nè kè lè mègù bə kpə. ²² Wo a fiŋ mè'rə fis weŋ ndzə bohòbup mok laŋ, wèŋ a bùuŋ ŋga'a mok ŋkwèŋ sè Nwì. Swe'e yà'sə yàwo də wèŋ mok bùu sè rərəŋ fana yà'a nè kè lè yàwo də wèŋ nè tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nə. ²³ Ləlàk nè ŋwèe tse' nà' bohòbup, a kpə. Megu də fəfa nè Nwii ye lùŋ nè nà'a nè kà mè nə. Vesùwèŋ tse' lùŋ ènə ndzə bohòTà àvès Jisòs Krest.

7

Lùk Tse' Mègù Fàk BohòIjwə Nə Yi Cu Nwum

¹ Bwema am wèŋ, mù də wèŋ rì tse' bə nzak lùk ve'ɛ bəboŋni, də lùk sə tse' mègù fàk bohòŋwè ŋga yi cu ntòŋwəm; ka ve'nə yeŋ à? ² A fuhə ja'a na yà' bə nzak gù è. A ye-a ŋga ŋwàŋwè lògù fana lùk kotse' yi, də mvə'nə ndu ye cu ŋwəm fana yi nè sə cum

megu bə nà'. A ye-a ŋga ndu ye nè kpə fana ye də lùk sə kà yi mok kotse' fe'lə. ³ Ye də a ye-a ŋga ŋwà ànə lò-a bohòŋwè mòk nè zok ŋga ndu ye nè cu ntòfo' fana wo nè duk də yi sə ko nto. A ye-a ŋga ndu ye nè kpə laŋ fana ye də lùk kà yi mok ko. Yi lò-a, nè kə jəŋ fe'lə ndu mòk ye də yi ka nto ko.

⁴ Bwema am wèŋ, yà' mègù bohòwèŋ bə nzak lùk sè' ve'nə. Lùk ka weŋ kotse' bùsə wèŋ a kpə weŋ Jisòs Krest wèŋ laŋ. A yà'sə ŋga'a də, wèŋ tse' mok ndu nè fi nè yi Jisòs Krest, nè Nwì a lòkoksə yi mvwe' kpə də ya vesùwèŋ zəm ntò'o sè yà' tse' fàk bohòNwì. ⁵ Ghà nè vesùwèŋ à sə cu to ntòncu nè ni' avès dzəmgè nà'a fana lùk sè à sə fimşə mis də a sə gu bum sè vesùwèŋ à sə gù yà'sə, fana yà' sə zəm ntò'o sè a kpə. ⁶ Ŋga'a fana, wo a fiŋ mè'rə fis ves bohòlùk sə mok laŋ. Vesùwèŋ a kpə laŋ fana yusè yà' à sə koho tse'gè ves mantombi fa' sə ka ŋga'a mok yeŋ. Kà də a sə fak bohòNwì bə mandzə nè zəm nè lùk à sə tse' nà' yi nà'a mok duk. A sə fàk bohòyi mok bə mandzə nè fi nè Yòŋsə Nwì sə nitsə' fa ves nà' mok yi.

Lùk Ye Ŋkuŋ Fana Bup Yəəŋ

⁷ Ye də a sə cèp yè'sə də yà? A cèp yè'sə də lùk sə yusè bup à? Hai' yà' ka ve'nə yeŋ lok fàk. Yusè mù sə duk sə də, lùk a gù mù yi ŋkuŋ mù ri bup. Lùk à ka-a də yi duk də, <<Kà yu ŋwè mòk wa>> duk, bwèɛ də mù à ka də ŋgòwa yu ŋwè mòok bup riŋ. ⁸ Ncèp ànə à gù yi ŋkuŋ fana bup tse' ŋga'a mandzə nè ŋgògù mù, mù sə wəŋ kə'ca bum bwìŋ nduk, nduk. A ye-a də lùk bùə, ye də bup kpə sè laŋ. ⁹ Mvək mòk à ye to nè mù à sə cu yu am co lùk bùə. Mù ànə geŋ də mù riŋ ŋga'a kə lùk

sè Nwì sè fana bup lokok, mù kpu. ¹⁰ Lùuk sè Nwì à fa yà' dè ya bwiŋ tse' lùŋ bə zeŋ sè à jə vè fa mu yàm-e kə kpu. ¹¹ Bup à cà ndzəne lùuk sè, nè borə mù, mù gù bup. Yà'a mvè'nè bup à jə vè fa mu kpu sè. ¹² A zìnə dè lùuk sè rərəŋ, nè ye yusè yà' sè cèp sè pwe'fo' sè' rərəŋ anə. Yà'a rərəŋ nè ye bəboŋ sè'.

¹³ A yè'sə dè yumok sè yà'a bəboŋ a jə vè fa mu kpu à? Hai', à ka kpu lùk jə və, à jə vè yi bup. Bup à jə vè kpu nè ma nè ndzə mvwe' lùuk sè yà' à ye yusè bəboŋ sè. Yè'sə à ye ve'nə dè ya vesùwèŋ ye riŋ tsərə yu nè wo to yi dè bup nə. Yà'a mvəsè lùuk Nwì a nitsə' yà' jəja mvè'nè bup, bup ve'ε wùriŋ nè casə sè.

Mvəsə Nwèe Lùgè Bə Bup

¹⁴ A rì dè lùuk sè yàwo yumok sè ma nè bohòyòŋsè fana mù ye megu yàm ŋwè nè mù kà duk Nwì yukgè, nè bup kohotse' mù yi. ¹⁵ Mù ka nsàp ncu nè mù cu riŋ, bùusè mù kà yusè mù dzəm dè mù gù sè gùgè. Yà' sè kə tesə megu dè mù sè gù mègù yusè mù sè bèn dè mù kà yà' gù sè. ¹⁶ A ye-a dè mù sè gù bup, ŋga mù sè dzəm sè ntùù mù ŋgògù lè bəboŋ fana mù rì dè lùuk yusè bəboŋ. ¹⁷ Fana ye də, sè kà bup yà'sə mok mù gù, sè gù yà'sə mok bup nè yi cu ndzə ni' mù nə. ¹⁸ Busè mù rì dè yumok sè bəboŋ ka ndzə ni' mù nè mù ŋwè wà ènə yeŋ. A ve'nə bùusè mù dzəm ŋgògù yusè yà'a bəboŋ laŋ, nè kà yà' gù to. ¹⁹ Mù kà yusè bəboŋ sè mù dzəm ŋgògù sè gùgè. Mù sè gù ŋga'a kə bum sè bup sè mù ka dzəm ŋgògù yà' dzəm sè. ²⁰ Fana a ye-a ŋga mù sè gù bum sè mù sè kà dzəm dè mù gù yà' dzəm sè fana, ye dè sè kà yà' yà'sə mok mù gù. Sè gù yà' bup nè yi cu ndzə ni' mù nə.

²¹ Fana mù yə dè yà'a mvè'nè bum bùuŋgè, dè mù sè dzəm ŋgògù bəboŋ, bup sè noon kok megu sè' fo'. ²² Mù sè dzəm ŋgòbè' lólùuk sè Nwì sè, sè ntùù mù; ²³ fana yumok cum mali bohòmù anə sè' sè yà' sè lù bə lùuk sè ŋkərè àm sè dzəm dè yà'a bəboŋ sè. Yà' sè kotse' mù, nè sè gù mù ŋgòye mali ŋkwèŋ bohòbup nè yi cu ndzə ni' mù nə. ²⁴ Yè'sə yà ve'nə ŋkərè bisə mù ε. Aco kə fis gesə mù sè mvwe' nsàp ni' nè nà' sè sè jə lòmù mvwe' kpu ènə ndà pip. ²⁵ A kwasə Nwì bùusè yi a caŋsə gesə vesùwèŋ fo' ndzə bohòTà àvès Jisòs Krest.

Ŋgòlèsə bə zeŋ fana mù yàm bə tu àm, mù sè fàk bohòlùuk sè Nwì bə ŋkərè àm, nè sè fàk mok bohòlùuk bup bə ŋgùpni' àm.

8

Aco A Cum Ncu Nè Kəkərè Bə Nàaŋ Yòŋsè Nè Nwì

¹ Ye dè a yà'sə mok dè bùu sè wo a be'lə bə Krest wèŋ ka bo mok sənə nzak tse'. ² Busè mù cu yàm mok ndzə bohòyòŋsè nè yi gùgè bwiŋ ŋgòcu ŋwəm ghà nè wo be'lə bə Jisòs nà'a. Nà' fis me'rə mù sè bàa bup nè ye kpu wèŋ laŋ. ³ Lùuk sè Nwì à fa sè yà' ànə ka ŋgòghak to bup yeŋ, bùusè ni' ŋwè ka ñaŋ tse'. Ye dè Nwì a gù yusè kaco lùk gù to yà' yeŋ. Yi tumsə və mo ye, dè wo dzə nà' bə ŋgùpni' co ni' yàvès sè bə bup yè'e, dè ya nà'a ghak fa ves ñaŋ bup sè. ⁴ Nwì à gù ve'nə dè ya vesùwèŋ sè a cugè bə ñaŋ yòŋsè nə, sè a ka bə ñaŋ ŋwè wà cum yè'e, a sè gù bum kəkərè bə mandzè nè lùk sè dzəm nə. ⁵ Bùu sè wo gùgè bum yàwo mvè'nè ŋgùpni' sè dzəm wèŋ tsərə mègù sè' bum sè ma nè ŋgùpni' anə. Bùu sè wo gùgè yàwo yusè yòŋsè nè sè dzəm zeŋ sè fana wo sè tsərə

yàwo sè' bum sè ma nè yònsè nè.
 6 Nwè nè yi tsərə mègù bum sè ma nè ngùpni' fana anè kè tesè fo' kpu. Nwè nè yi sè tsərə ye bum sè ma nè yònsè nè kè tse' ye sè lùŋ, nè ye fifi. 7 A ye-a nga nwè sè tsərə mègù bum sè yà'a ma nè ngùpni' fana kaco ngèngàŋ ye to fuk ŋge' bə Nwì yeŋ bùusè yi sè kà lùuk Nwì sè nòŋsè, nè ye sè' də kaco yi be' to yà' yeŋ. 8 Kaco bùu sè wo cu ncu nè ngùupni' awo sè dzəm gu to Nwì yi kwa yeŋ.

9 Mègù də wèŋ sè kà yàwèŋ yusè ngùpni' sè dzəm sè gu. A ye-a də Yònsè Nwì nè cu sè ntùu wèŋ zinə, fana wèŋ sè gu yàwèŋ yusè yònsè sè dzəm sè. A ye-a nga nwè nəmòk ka yònsè nè Krest tse' fana ye də ngèngàŋ ka ŋwəə Krest nè sè' yeŋ. 10 Ye sè' də a ye-a nga Jisòs Krest cu sè ntùu wù fana ye də wù cu ŋwəm bùusè yi a gu wu ngòye kəkurə mulisè Nwì; nga a ye-a sè də wèŋ sè kpu malì bə ngùupni' awèŋ bùu bup awèŋ na. 11 Yusəmok cu sè' də, a ye-a nga Yònsè Nwì nè yi à lòkoksə Jisòs mwè' kpu nà'a cu sè ntùu wèŋ fana Nwì nè yi à lòkoksə Jisòs Krest mwè' kpu nè, nè gu ni' awèŋ sè yà' kpu laŋ sè luŋ foho və səmok. Yi nè gu ve'nə bə mandzə nè də yònsè ye nè cu sè ntùu wèŋ.

12 Vesùwèŋ tse' yusəmok sè a nè gu tsoŋ yà' bwema am wèŋ-a. Kà də vesùwèŋ sè gu yusè ngùpni' sè dzəm yà' duk. 13 Busè a ye-a nga wèŋ cu, nè sè gu yusè ni' awèŋ sè dzəm zeŋ fana ye də wèŋ nè kpu. Yà' ye sè' də a ye-a nga wèŋ zə gesə fàak ngùpni' sè bə ñaaŋ Yònsè Nwì fana ye də wèŋ nè cum ŋwəm. 14 Bùu sè wo be'gə mandzə yusè Yònsè Nwì sè tsə' wo fana ye də wo bwe Nwì. 15 Yònsè nè wèŋ a jə nà' bohòNwì nè a ka weŋ ŋkwèŋ də ya wèŋ sè

tse' wəə bùsə. Nà' tse' ngògù weŋ ngòye bwe sè Nwì. Ye də yi gu ves ngòri ngòcèp to bohòNwì, nè sè to yi də Pàpa, Tè'. 16 Yà'a mwè' sè Yònsè Nwì nè gùgè ves ngòriŋtse' sè ntùu vəs pap də a bwe Nwì sè. 17 A ye-a də vesùwèŋ bwe ye fana ye də vesùwèŋ nè kə tse' bum sè yi a nòŋsə fa bùu ye wèŋ sè sè'. Yà' ye sè' də vesùwèŋ nè kə tse' bum ye'sə ves Krest wèŋ bəbe'. A ye-a nga vesùwèŋ sè yə ŋgə' venə wèŋ bəbe' fana a nè kə cu be'lə mwè' sè kəkuk sè ye sè sè' bəbe' anə.

Bum Nə Kə Ye Kəkurə BohòBùu Sə Wo Dzəm Nwì

18 Mù ri yàm də ŋgə' nè vesùwèŋ sè yə ŋgə'a nè'e, kaco wo fuhə to nà' bə nsap kəkuk nè nà'a nè kə ye ntsə'mòk bohòvès nè yeŋ. 19 Nzenğòŋ nè Nwì à gu nè bə bum sè yà'a ca sè pwe'fo' sè kək tse', nè kà lis càp ngòye nùmbu anə nè Nwii nè fis və bwe ye wèŋ jəja nè. 20 Nwì a gu fəsə lònzenğòŋ nè maŋkwèŋ, nà' kà fàak ye sè dak mok tse' fe'lə. Nzenğòŋ nè bə bum sè ca sè pwe'fo' à ka wo də a ye ve'nə dzəm, Nwì à gu yi də yà'a ye ve'nə. Nwì nè à sè kək gèsə lòmantombi, 21 bə nùmbu nè bum sè yi à gu sè pwe' nè tesə sè mwè' ncu nè wo nè kə bup cà wà nè. Ya nga nze nè tesə ve'nə fana, nà' yəəŋ mok bə bòoŋ sè bwe Nwì sè. 22 Vesùwèŋ ri də nzenğòŋ nè bə bum sè Nwì à gu ca sè pwe'fo' sè wa furə fis, nè sè ye ŋgə' co ŋwàŋwè nè yi sè ghà mwe ve'ε tətè kə wes ntinə. 23 Sə kà nze nè yiyi wa mègù, vesùwèŋ sè Nwì a fa ves yònsè nè nje nè co ŋgwì yumòk nè nà' yèto də yumòk cu ngòvəə, a sè wa sè' ve'nə. Vesùwèŋ sè tək nùmbu nè Nwii nè kə fis tes ves jəja co bwe ye, nè fiŋ me'rə fa ves ngùupni' avès də ya nga yà'a kà bi. 24 Ghà

nè vesùwèṅ ànə dzəm, nə tse' lùṅ ntēṅ fana, a ye ṅgònaaṅ tu bə bum yè'sə. Yusè wù yə-a yà' mǎlisè laṅ fana ye də wù kà tu bə zeṅ mok naaṅ, bǔusè a ndà nè yi yə-a yumok laṅ, yi sə naaṅ fe'lə tu sèmok ε? ²⁵ A ye-a ṅga vesùwèṅ sə naaṅ tu avès bə yumok sè a ka yà' ntòye fana, a cu ṅgòtək ve'nə, yà' rɛɛṅ də a sə ko ri ntəm.

²⁶ A sè' də Yòṅsè nè Nwì nə sə tesə vesùwèṅ sè a jì ṅaṅ yè'sə. Bǔsè a ka mvə'nè aco a leṅ riṅ Nwì bəboṅ riṅ fana Yòṅsè nə sə leṅ fa ves nsàp nè bə jòṅ, bə mandzè nè anə ye-a vès a kà cèp to. ²⁷ Nwì nè yi ri ntəm bwìṅ pwe' nə, yi ri yusè yòṅsè nə sə tsərə sə sè', bǔusè yi sə leṅ fa bǔu Nwì wèṅ bə bum sè Nwì sè dzəm sè.

²⁸ Vesùwèṅ ri sè' də yusè yà' kè tsèṅ-a ṅwè pwe' fana Nwì sè fàk bə zeṅ yi ṅgògù yusè yà'a nə ye bəboṅ bohòbǔu sè yà' dzəm yi wèṅ; bǔu yà'sə sè yi a to fis wo mvə'nè yi ànə dzəm kok sə ntǔu yi də yà'a nè ye ve'nə sè. ²⁹ Bǔu yà'sə sè yi ànə riṅ wo, yi duk də yà'wèṅ nè bǔuṅ co mo ye, ya ṅga mo ye nə ye motu bohòbwema sè wo ṅkǔuṅ sè. ³⁰ Bǔu sè yi ànə duk də yà'wèṅ bǔu sè ye sə fana yi to yà'wèṅ. Yi ànə to wo fana yi gǔ yà' ṅgòye yəyərè mǎlisè yi. Yi ànə gǔ wes wo yəyərè anə fana yi fa yà'wèṅ mvwe' ncum sè ghaṅ sè bəboṅ.

Yusè Aco Yà' Ghak Vees Yè'sə Yà'?

³¹ Yumok cu fe'lə sè aco a cep ṅkuṅ à? A ye-a də Nwì tə ma nè njàvès, ye də ṅwè nè aco yi ghak ves ye ndà? ³² Nwì à ka də mo ye kà ṅgə' yə dzeṅ, fana yi fis fa nà' bǔu vès. Ye də yumòk ka nè aco yi dzeṅ də yi nə kà ves nà' fa mok cum fe'lə. ³³ ṅwè nè aco yi lap bǔu Nwì wèṅ bə nzak yè'sə ndà? Nwì a gǔ ves yi də

vès mok yəyərè. ³⁴ Ye də ṅwè nè aco yi muk cù də vès gbù nzak yè'sə ndà? Jisòs Krest bə tu ye à kpǔ bohòvès, nə lokok sèmok. Yi cu ṅga'a bo ma mǎ'a Nwì, nə sə leṅ fa ves. ³⁵ Aco yumok gapsə vesùwèṅ bə dzədzəm nè Krest tse' nà' bohòvesùwèṅ ènə à? Yumok co ṅgə', bə jijipsè ṅga wo sə yak ves bǔu yi, njè, jì cək, kè ṅga wo sə tǔksə ves, kè wo də wo gbɛ' ves bə fèk. A mègù-a sè bum yè'sə aco yà' gapsə ves à? ³⁶ Yà' mègù mvə'nè wo à còm yà' ndzəṅ ṅwàk Nwì də,

<<Wo sə zə ves nùumbu pwe' bǔu wù.

Wo sə gǔ megu ves co nsùṅgaṅ sè wo sə jə lòwo ṅgòkè sǔə wo sǔə.>>

³⁷ Bə bum yè'sə pwe', vès a ghak yà' bə ṅaaṅ Krest nè yi dzəm vès nə. ³⁸ Mǔ ri tse' pap də kaco yumok gapsə fis ves bə dzədzəm ye nə yeṅ. A dzəm ye kpǔ kè lùṅ, kè masinjaa Nwì mǔbu bə tu awo, nə ye nsàp yòṅsè mòk nè yi tse' ṅaṅ mbwa pwe', kaco yà' gapsə ves yeṅ. ³⁹ A dzəm ye yumòk nè nà' cu kè nè nà' ka ntòvə, a dzəm ye ma mǔbu bə sə nze pwe'. A dzəm ye yumòk nè Nwì a gǔ nà' pwe', mǔ ka yàm yumòk nè aco nà' gapsə fuk ves bə dzədzəm nè Nwì a nitsè' fa ves nà' ndzə bohòJisòs Krest nè yi Tà avès ènə ye.

9

Bum Sè Nwì A Fa Bǔu Izùre Wèṅ

¹ Yusè mǔ sə də mǔ cep yè'e ka ṅàhà jap yeṅ. Mǔ sə cèp zìnə co ṅwəṅ Jisòs Krest. Ntəm àm nè Yòṅsè nè Rərəṅ nə tse' nà' yi nə, ² sə ri də a zìnə. A zìnə də manziṅ sə ko mǔ ve'ε wùriṅ, ntəm sə yaaṅ mǔ sè' nsàp nè co kà teṅsə fàk, ³ njo bǔu lak am bǔu Jus wèṅ, sè wo ka Krest dzəm. Wo sè wo bwema am sè vesiwèṅ njāṅ. A

ye-a də Nwii to fa mu ndò, nè cok fis gesə m̄ ndzə bohòKrest, yà' tesə bùu am ye'sə wèŋ fana bon ghak mu le ve'nə. ⁴ Wo bwe Izüre, yi à jə wo də yà'a bwe ye, yi à sə ye bə yà'wèŋ bə n̄aŋ ye, yi ànə zū rùk sè' bə yà'wèŋ, yi fa yà' lùuk ye, yi niŋtsok fa wo mvə'nə yà'a nè sə kukse yi fana yi kàk fa wo bum mok sè'. ⁵ Wo ŋwì bù nè wo à tesə bohòtaciçi avès wèŋ. Krest bə tu ye, nè wo à dzə yi sə nzeŋgòŋ fəŋ nè, yi sè' ŋwè lak àwo. Yi Krest nè, yi Nwì nè yi ghak bum pwe', vesùwèeŋ kukse yi nè kà teŋsə yuk. Yà'a ye ve'nə.

Yusè Nwì A Kàk, A Ka Wà Ca

⁶ Mvə'nə mù də ntəm sə yaan̄ m̄ bùusə bùu Izüre wèŋ à dzèeŋ yusè Nwì à kà' sə ve'nə, mù sə kà ye'sə də yusè Nwì à kàk sə a cà wà duk. Ka də ŋwəò Izüre nè fòpwe' ŋwì bù Izüre anə pap yeŋ. ⁷ Yà'a sè' ve'nə də ŋwì bù Abràham wèŋ ka pwe' bwe Abràham sè pap sè' yeŋ. Nwì à duk fa Abràham nè də, <<Bwe sè m̄ nè gù wo noŋsə liŋ yòsə, a bwe sè bohòmo yòAzik.>> ⁸ Yè'sə sə nitsè' də bwe sè Abràham à dzə sə, wo ka lòoŋ fo' bwe Nwì yeŋ. Bwe ye sə mègù sè wo dzə wo mvə'nə Nwì à kà' Abràham nè ŋkuŋ fana wo taŋ wo co bwe Abràham sè zinə sə. ⁹ Mvə'nə Nwì ànə kàk Abràham nè fana yi à duk fa nà' də, <<Mvə'ək nè kùrə mù foho və, fana Sàra nè dzə mwe.>>

¹⁰ Ka nà'nə megu. Mòok sè' də ghà nè Azik ànə kuk fana ŋwe ye Rèbekà dzə fa yi bwe fes. ¹¹⁻¹² Ghà nè bwe ye'sə à cu ntòndzə vəə, ŋga wo ka yumok b̄p kè bəbon̄ àle ntògū, Nwì duk fa ma awo nè duk də, <<Mo nè tu nè, nè fak bohònə ma ŋkwèŋ.>> Nwì ànə gū ye'sə ŋga yà'a yəəŋ jəja də a kokgè sə vəə yi ŋkuŋ yi cok fis mo nje nè yi dzəm. Yà'a b̄yi fana yi to ndaan̄wè nè yi dzəm, ka

də tse'ŋga a ŋwè nè yi gù yumok ŋkuŋ yeŋ. ¹³ Yà' mègù mvə'nə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə də, <<Mù dzəm Jakòp, nè beŋ Esò.>>

Nwii Gùgè Yuye Mvə'nə Yi Dzəm

¹⁴ A ye'sə də Nwii gùgè bum ye bə mandzè nè nà' ka rəŋeŋ yeŋ à? Hai' yà' ka ve'nə yeŋ. ¹⁵ Yi ànə duk fa Musi fa' də,

<<Mù nè koksə manziŋ bohòŋwè nè mù dzəm mù.

Mù nè niŋtsok fa gùbòŋ n̄am nè bohòŋwè nè mù dzəm sè' mù.>>

¹⁶ Yà'a ye'sə jəja də Nwii dzəm gè ŋgògù yuye fana yà' kà bùusə də yi gù ve'nə bùusə bwiŋ dzəm ve'nə kènə də bùusə bwiŋ gùgè ve'nə sè' ye. Yi gùgè yà' bùu manziŋ nè nje sə vəə yi. ¹⁷ Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì sè' də,

<<Mù a koksə wùu Feròŋkum ya m̄ niŋ fa bwiŋ n̄aŋ am sə m̄tuhù wù,

Ya liŋ am sə nè yuhu bə nzeŋgòŋ nè pwe'.>>

¹⁸ Ye də yà' nòjəja də Nwii koksəgè manziŋ nje bohòŋwè nè yi dzəm yi, nè gūŋsə fa tu bohòŋwè nè b̄yi də yi gū nà' ve'nə.

¹⁹ Kàmòk aco ŋwè nəmòk fek duk də, <<Aco Nwì beŋ ŋwè ŋga'a va, ŋga a ye-a də ŋwèe gù mègù yusè Nwì gù ŋgəŋgəŋ yi ŋkuŋ yi gū yà' na.>> ²⁰ Nwè nè wà, wù jə cù fòŋkuŋ nè sə fek Nwì yumok ε? Aco kùŋ fek to ŋwè nè nà' bom yi nè də, <<Wù bom m̄ ve'ε bùu yàle à?>> ²¹ N̄gà bom kùŋ tse' n̄aŋ bə mbom sè yi sə bom kùŋ bə zeŋ sə yi. Aco yi jəŋ mbom, nè bom kùŋ bə zeŋ ba. Kùŋ mòk ye nè co wo kà nà' nduk fis, mòk ye ye nè wo sə fis, nè gū bum bə zeŋ ghà nè fòlòoŋ.

²² A ye də Nwì ànə dzəm ŋgònitsə' jèjòk nè nje nè ya bwiŋ ye n̄aŋ ye sə, fana yi ko bwi ntəm

bə bùu sè wo jòksə yi ntum sè
 yi nə gu bupsə wo ntsə'mòk sə.
 23 Yi à gù ve'nə bùusè yi à dzəm
 ngònitsə' nsap manjəngəŋ nən
 nè yi tse' nə matuhù bùu mok
 sè yi à koksə manziŋ bohòyà' sə.
 Yi ànə fahu nonjsə də bùu yè'sə
 wèen nè kè tse' kəkuk nè nje nə.
 24 Bùu sè yi à fuhu nònjsə sə, a
 vès. Yi a ka vesùwèŋ mənŋorè
 bùu Jus wèŋ to fis jəŋ megu, yi a
 to fis jə ves mənŋorè bù lakmvum
 wèŋ sè'. 25 Nwì à cèp fana wo com
 yà' ndzənə n̄wàk Hosiyà sè' mvək
 ànə də,

<<Bùu sè wo ànə ka bùu yàm yèŋ
 sə, m̄u nə to wo mok də,
 bùu am.

Lak sè m̄u à sè kà wo dzəmgè sə,
 m̄u nə to wo mok də, Bùu
 am sè m̄u dzəm wo.

26 Mvwe' sè wo à duk fa wo fo' də,
 <Wèŋ ka bùu am yèŋ,>

Yà'a sè' mvwe' sè wo nə duk fəsə
 fa wo səmòk də,

<Wèen bwe Nwì nè yi cu n̄wəm
 nə.> >>

27 Izayà nè yi à ye ngà tsòhòbum
 Nwì nə à wa fa bùu Izùre wèŋ sə
 də,

<<A ye-a sè də bùu Izùre sə wèŋ
 yam ve'ε co n̄gwansaa sè sə
 n̄gu ndzəp,

Fana bùu sè wo nə tse' lùŋ fo'
 mēgù momjo wà.

28 Tàa nə kà mvək càsə.

Yi nə vè ngòkə sak mèsə nzak ye
 bə nzenjòŋ nə.>>

29 Izayà nə ànə cep mok sè' də,

<<Anə ye-a də Tà nè yi tse' nze yi
 nə à ka ves bwe mok bwes
 nonjsə fa,

Bwèrè də vès à lè co lak Sodòm nə
 ye sè' co lak Gòmora.>>

30 A yè'sə n̄ga'a da? Yusə
 duk də, bù lakmvum wèŋ a yəəŋ
 m̄lisè Nwì mok co wo kəkurə,
 n̄ga ye-a sè də wo à sè kà mandzè
 ngòye kəkurə anə sə lapgè na.
 Wo à bùuŋ kəkurə n̄ga wo fa

ntum awo bohòKrest. 31 Bùu Izùre
 wèŋ à sè be' yàwo mandzè lùk də
 wo nə kə ye kəkurə bùu zèŋ fana
 wo gbù lèŋ bə lùuk sə. 32 Wo à
 gbù bùu yà? Wo à gbù bùusè wo
 à sè naan tu yàwo bə fàak awo
 sè wo à sè gùu sə, kà bə dzədzəm
 bohòKrest ye. Anə geŋ wo kə l̄rə
 gbù m̄mvwe' lis 33 nè wo à còm
 bə zèŋ ndzənə n̄wàk Nwì də,

<<Wèen yèè, m̄u tam nònjsə lis*
 mvwe' lak Zayòŋ nè bwìŋ
 nə l̄rə gbù bə zèŋ.

Bwìŋ nə l̄rə gbù fo',

megu kə də n̄wè nè yi dzəm-a
 bohònà' fana kaco lis ènə fa
 yi marè'tu yèŋ.>>

10

*Mvè'nè Bwe Izùre A Jàm
 Mandzè*

¹ Bwema am wèŋ, m̄u sè dzəm
 ve'ε bə ntum àm pwe'fo' də bùu
 am, bùu Izùre wèen tse' lùŋ. M̄u
 sè lèŋ Nwì bə zèŋ sè' wùriŋ. ² M̄u
 rì zìnə də wo tse' ntum bə ma nè
 Nwì wùriŋ, megu də wo kà bə
 zìnə nè nà' cu ca nə reèŋ. ³ Wo
 ka mvè'nè Nwii gùgè n̄wè ngòye
 kəkurə m̄lisè yi sè co yumok jəŋ
 fana wo lap mandzè n̄jəwo ngòye
 kəkurə m̄lisè Nwì anə. Yà'a
 mvəsè wo à bèn mandzè Nwì sə.
⁴ Ghà nè Krest ànə və fana fàak
 sè lùk sə me yàwo sə, fana yà' ye
 mok də n̄wè nè yi tse'-a dzədzəm
 fana ngəŋgàŋ ye kəkurə m̄lisè
 Nwì.

⁵ Musi ànə com yumok bə nzak
 lùuk sə duk də, <<A ye-a n̄ga
 n̄wè nònjsə wes lùuk sə pwe'
 nè pwe' àlè, ye də ngəŋgàŋ tse'
 lùŋ bùu zèŋ sè'.>> ⁶ Bə nzak nè
 ngòye kəkurə n̄ga n̄wè fa ntum
 ye bohòNwì nà'a ye də, <<Kà də
 n̄wèè sə m̄erə sə n̄tuù yi də, <A nə
 lo m̄bu anə ndà?> duk.>> Yà'sə
 də wù sè tsəm ngòkə jə tsoŋ vè
 Krest nə sə nze də yi tēsə wu.

* 9:33 9:33 Lis ènə Jisos Krest.

7 Mok ye sè' dè, <<Kà dè ñwèè sè tsèrè sè ntùù yi dè, <Anè tsonj lo sè mvwe' nzenjòn bù kpækpè ndà,> >> dè ya wo jèj kok vè Krest ca sè' duk. 8 Ñwàk Nwì sè cèp da? Nà' sè cèp dè, <<Ncèp nè nà' kùèp wèj nè' co wèj yuk, nà'a kè cùhu wèj nè ye sè ntùù wèj sè'.>> A ncèp nè vès sè tsòho fa wèj dè wèj fa ntám bohòjisòs nà'a. 9 Busè a ye-a nga ñwè cèp fis kè cùhu yi dè Jisòs nè yi Tà, nè dzèm sè ntùù yi sè' zìnè dè Nwì à lòkoksè nà' mvwe' kpè fana ñwè ànè tse' lùj. 10 Ñwèè dzèmgè sè ntùù yi fana Nwì jèj yi dè yi yèyèrè, yi cèp fis kè cùhu yi fana yi tse' lùj. 11 Ñwàk Nwì sè cèp dè, <<Ñwè nè yi dzèm-a bohòná' fana, kaco yi maha wà.>> 12 Yà' ka zok bohòjwè nè yi ñwèè Jus bè nè yi ñwè laknvmum yèj. Nwii Tà bohòwo yi pwe' yèyèrè. Yi sègè ndàanwè pwe' ñkùunntèn, nè nà' lèj tètèsè bohòyi. 13 Wo a còm yà' ndzèné ñwàk Nwì dè, <<A ye-a sè ndà nè yi to lij Tà sè fana ñgèjgàan nè tse' lùj.>>

14 Aco bwìj to ñwè nèmòk dè nà'a kè tesè wo yè'sè va, nga a ye-a dè wo ka bohòyi ntòdzèm è? Yà' ye sè' dè aco bwìj dzèm bohòjwè mòk yè'sè va nga wo ka yumok bè lij ye sè yuk yuk è? Aco wo yuk va sè', nga wo ka-a ñwè ñgòtsòho fa wo tse' è? 15 Aco ñwè lo ñgòkè tsòho anè va nga wo ka-a yi tum è? Yà' mègù mvè'nè wo a còm yà' ndzèné ñwàk Nwì yà'a dè, <<Bwìj lògè bè Ntirè nè Bèbonj nè ñgòkè tsè' fa bwìj fana wo kwa bohòyà'wèj wùrij.>> 16 Megu dè ka dè bùù sè wo yukgè Ntirè nè Bèbonj nè dzèm wesgè nà' pwe'fo' yèj. Izayà à duk bè cùu ye dè, <<Tà, ñwè nè yi a dzèm fùk ncèp àvès nè ndà?>> 17 Ye dè fantum vègè bohòjwè nga yi yuk yumok, bwìj yu' nga wo sè tsòho

fa wo ncèp nè Krest nè.

18 Mù sè fek dè, a yè'sè zìnè dè bùù Izùre wèj a ka Ntirè nè Bèbonj nè yè'e ntòyuk à? Hai', wo a yuk laj. Yà'a mvè'nè wo à còm yà' ndzèné ñwàk Nwì sè dè, <<Ntirè nè masinjà nè à tse' nè a yuhu lòwes sèné nzenjòn nè pwe'fo' laj.

Bwìj a yuk ncèp nè mvwe' sè a fèj bè fèj bùè.>>

19 A fek-a mòk sè' dè, ye dè bùù Izùre wèj à ka yàwo bè ncèp ànè rèj àlè? Hai' wo à rèj sè laj. Musi ànè cèp to fa' yi dè Nwì à duk dè,

<<Mù nè gu lak mok nsàp nè wèj nè kùk ja'a wo nè wanj,

Dè anè ye co ye vè'nè lè wèj.

Mù nè gu lak mok sè wo lèm wà, Wèj kùk ja'a wo ntám yaan wèj.>>

20 A cèp ghak guguj nga tsòhòbum Nwì Izayà mvè'nè yi ànè cèp ye dè,

Nwì a cèp dè,

<<Bùù sè wo a sè kà mù lap wèj a yè mù laj.

Mù a niñ fa ni' àm bohòbùù sè wo a sè kà mù fe'rè.>>

21 Bohòma nè bùù Izùre wèj fana yi à cèp dè Nwì à duk dè,

<<Mù tse' fa bùù am wèj bo dè wo vè tètè nùm kè ca co,

Wo kà ñgi nè njàm nè yuk lok.>>

11

Nwì Ka Bùù Izùre Wèj Swi

1 Mù fek mali-a wèj yumok sèmok. A yè'sè dè Nwì a bèj bùù ye wèj laj nè kè' mò'fis à? Hai', ka vè'nè yèj. Mù bè tu am, mù sè' ñwèè Izùre, tàcici àvès Abràham fana mù ye bè bòp lak Benjamè. 2 Nwì a ka bo ye bohòbùù ye wèj sè yi ànè riñ wo mantombi sè wèj lè co'rè fis. Mù rì dè wèj rì yusè wo à còm yà' ndzèné ñwàk Nwì bè lij ñwè

nè wo to yi dè Alajà nà'a laj. Yi à sè cèp bohòNwì bə liŋ bùu Izùre, nè sè duk də, ³ <<Tà, bùu yè'e wèŋ a zə ngàa tsòhòbum yo wèŋ, wo a kùèmsə màk wes kàam sè wo fagè wu satikà' fo' sè sè' pwe'. Bwehe cu mègù mok mùmù nè mù sè kùksə wu, fana wo sè lap mandzè ngòzə mɔ sè'.>> ⁴ Anə geŋ Nwì duk fəsə fa yi da? Nwì à duk yi də, <<Mù tse' mali bùu yàm fo' ncùhù sàmba, sè wo ka rùm nè wo to nà' də Baal nà'nə kuksə yu'.>>

⁵ Yà'a bohòvesùwèŋ nga'a yè'e sè' ve'nə. Mubwes bùu Izùre mok cu nè Nwì a cok fis wo bə bòvəm nè nje. ⁶ Mvə'nè yi a cok fis yà' bə bòvəm nè nje nè fana yà' rɛɛŋ də yi a ka yà'wèŋ bùu yumok sè wo a gù yà' cok fis. Anə ye-a də yi a cok fis yà'wèŋ ve'nə bwère də kaco a to nsàp bòvəm ànə də a bòvəm yeŋ.

⁷ Yusə də ve': bùu Izùre wèŋ à ka yusè wo à sè lap sè kə tse'. A tse' mègù yà' mubwes bù nè Nwì ànə cok fis wo nə. Ntəm mok sè wèŋ a gù bup laj. ⁸ Yà' megu mvə'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a də, <<Nwì a jipsə wo ŋkərə.

Kaco lis awo ye yeŋ, ntu' awo kà sè' yuk,

Tètè kə wes ntinə yè'e.>>

⁹ Devid à cèp ye sè' də,

<<Yusə wo sə kwa sàm bə zeŋ sə yà'a bùuŋ co tam bohòwo.

Wo gbù, nè ye ngə' bə zeŋ sè'.

¹⁰ Lis loho na wo co wo kà bum yə-è,

Wo ye-a ngə' nè co nà' zəm tse' megu wo sə nze nè mvèsə bwèrà.>>

¹¹ Ye də yà' sə tsə' yè'sə də Izùre à lə'rə də ya wo gbù nè bisə nè mvèsə à? Hai' ka ve'nə yeŋ lok. Bùu Izùre wèŋ gbùu fana Nwì fa bù lakmvmum wèŋ mandzè də yà'a tse' lùŋ ya bùu Izùre wèŋ waŋ bonjsə yà'wèŋ.

¹² A ye nga bùu Izùre wèŋ ànə jam mandzè nè fana nzenŋòŋ nè tse' yàwo kə mandzè ngòtse' swe' bùu zeŋ. Bùu Izùre wèŋ bisə fana bù lakmvmum wèŋ bùuŋ ngàa ghàk. A ye nga bup àwo nè a gù Nwì yi se bwìŋ fana anə bon wesə yè'sə mok nsàp nè fòŋga wo kpəəŋ foho və-a mvwe' mandzè nè Nwì nè ɛ?

Mandzè Nè Nwì Sə Lùŋsə Bù Lakmvmum Wèŋ

¹³ Mù dzəm ngòcèp bohòwèŋ bù lakmvmum wèŋ. Nwì a tum vè mɔ co ngà ntum bohòwèŋ fana mù sə jə yà' co fàak sè ghan.

¹⁴ Busè kàmòk aco mù gù bùu lak am bùu Izùre wèŋ mok ngòwa weŋ, nè foho və kə tse' lùŋ. ¹⁵ Ghà nè Nwì ànə beŋ bùu Izùre wèŋ fana yà' gù bùu sè sənə nzenŋòŋ nè pwe' ngòtes ŋkèŋ bə Nwì wèŋ mok mvwe' mò'fis. Ye də anə ye yè'sə va, nga a ye-a də Nwì jə fəsə wo co bùu ye wèŋ ɛ? Anə ye megu mok co də bùu sè wo à kpə wèŋ bwìŋ foho vè fe'lə laj.

¹⁶ A ye-a nga ŋwè fa to ntu' brəd nè mantombi nè bohòNwì fana ye də bwes sə pwe' sè' sè ye. A ye-a nga ngàaŋ tɔ mòk sè Nwì fana ntaŋ tɔ sə ye mali sè ye. ¹⁷ Tɔ nè bəbon nè wo togè nà' də Olip nà'a à təəŋ ye sè fo', wo kə sa fis jəŋ lo ntaŋ sə, nè jəŋ ngə'a nsàp tɔ mòk nè sə ngəà, nè kə lem gesə nà' ndzənə tɔ mòk nè. Wèŋ bù lakmvmum yè'sə, ntaŋ sè wo à kə lem gesə yà' lèmə sə wèŋ. A wèŋ sə wèŋ à vè ngòkə tse' jə mɔŋàŋ ndzə mvwe' ngàaŋ tɔ Olip nè bəbon nè. ¹⁸ Yà' nè yeè nè ve'nə fana kà də wèŋ jəŋ ntaŋ sè yà' à ye sè tɔ nè co yà'a yusə wà duk. A ye-a də wèŋ sə nènì' fana wèŋ sə tsərə tse' də wèŋ sə kà ngàaŋ tɔ nè wèŋ tesə, ngàaŋ tɔ nè sə tesə weŋ yi.

19 Kàmòk aco wèŋ duk dā wo à sà fis ntaŋ mok sə, ya ŋga vées tse' mandzə. 20 A lɛ zɪnə. Wo à sà fis yà' bùusə wo à ka dzədzəm bohòKrest tse'. Wèŋ a bùuŋ mok ni' tɹ ànə ma mòk wèŋ bùu dzədzəm àwèŋ nè wèŋ tse' nə. Kà dā wèŋ sə nɛni' duk, wèŋ sə koksə lɛ wuə. 21 A lɔntaŋ sə yà' ànə kuk kok yàwo bə tɹ nè nà' à ye nə, Nwì nə kà wo mè'rə. Ye dā a ye-a ŋga wèŋ ka bohòyi dzəm, wèŋ tsəm dā yi nə me'rə wèŋ yàwèŋ à? 22 Vesùwèŋ yə dā Nwii mamòk ŋwə nè yi bɔŋwè ve'e wùriŋ, yi ye bwi mamòk sè' ŋwə nè co yi ko gesə-a wu ndzə bohòyi, wù waŋ kpə yò. Yi tàksəgè bùu sə wo a mè'rə mandzə nè nje, nə ye bəbɔŋ bohòwèŋ, ŋga wèŋ tə-a guguŋ bə mandzə nè nje nə. A kà-a ve'nə ye, wo gb'e' ci' mak fis wèŋ fo'. 23 Yumòok sè' dā, a ye-a ŋga bùu Izùre wèŋ teŋsə gətu awo nə fana aco Nwì lem fəsə gesə lo fe'lə wo ndzə mvwe' tɹ nə səmok, bùusə yi tse' nsàp ŋaŋ ànə yo. 24 Vesùwèŋ yə dā aco yi jəŋ to wèŋ sə wèŋ ka bùu Jus yeŋ, sə wèŋ yàwèŋ co ntaŋ tɹ mòk nè sə ŋgəà, nə sa fis wèŋ, nə kə lem gesə bə tɹ nè bəbɔŋ, nè wèŋ ànə ka ntaŋ tɹ ànə yeŋ. Ye dā aco yi jəŋ to bùu Izùre wèŋ sə wo ànə ye yàwo ntaŋ tɹ nè bəbɔŋ ànə, nə lem fəsə gesə yà'wèŋ ndzənə tɹ àwo nə.

Bùu Izùre Wèŋ Nə Tse' Lùŋ

25 Bwema am wèŋ, mù sə dzəm dā wèŋ rɛɛŋ bə zɪnə mòk nè nà' swìhi cu sə mvwe' ncèp ènə, ya kà dā wèŋ sə tsəm dā wèŋ kəkərə duk. Nà'a dā, jəjɹ'rə nè nà' a və bohòbùu Izùre wèŋ mok ènə nə ye ve'nə tətè kə dzeŋ ghà nè bù lakmvum wèŋ, sə wo nè tse' lùŋ sə, və wes bohòNwì pwe' ŋkuŋ. 26 Yà'a mvə'nə bùu Izùre pwe' nə

tse' lùŋ sə. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì duk dā,

<<Ŋgà tətəsə bwiŋ nə, nè tesə və mvwe' lak Zayòŋ,

Fana yi nə fis gesə ŋkùì' mətsetsə'rəə bwe' Jàkop pwe'.

27 Də mvə'nə mù fis wes bɹp awo sə ve'nə,

Fana yà' ye mok dā rùk àm nè mù à zɹ vesi wèŋ nə nà' kùrə wes mvə'nə mù à duk sə laŋ.>>

28 Bùu Izùre wèŋ a bùuŋ mok bùu sə dā bə Nwì wèŋ ka ŋge' yeŋ bùusə wo a ka Ntirə nè Bəbɔŋ nə dzəm. Yè'sə à ye ve'nə dā ya wèŋ sə wèŋ bù lakmvum tse' mandzə ŋgòtse' lùŋ. Megu dā yi ànə cokfis to wo laŋ dā yà'wèŋ bùu ye, fana yi sə dzəm mali yà' sə'. Yi sə dzəm mali yà' ve'nə njo nè yi ànə zɹ me rùk bə tàcicii awo sə wèŋ laŋ. 29 Nwii fa-a ŋwè yumok, kaco yi jəŋ fəsə yà' yeŋ; yi fis jəŋ ŋwə nje, yi kà nà' sè' mè'rə fəsə.

30 Wèŋ bù lakmvum, wèŋ à sə kà Nwì yukgè fana Nwì a koksə manziŋ ŋga'a bohòwèŋ bùusə bùu Izùre wèŋ à ka duk ye yuk. 31 Mvə'nə bùu Izùre wèŋ sə kà Nwì ŋga'a yè'e yuk sə fana, yà' mègù sè' ve'nə dā, mvə'nə Nwì ànə koksə manziŋ bohòwèŋ fana yi nə koksə manziŋ bohòwo sə'. 32 Nwì a lok tes bwiŋ pwe' sənə gətu wo kà duk ye sə yuk, dā ya yi niŋ fa koksəmanziŋ nè nje nə sə' bohòbwiŋ pwe'.

Ŋki Nə ŊgòKùksə Liŋ Nwì

33 O, Nwii ŋgà ghàk ve'e co ŋwè kà cèp to,

Yi tse' ŋkərə, nə riŋ bum sə' nèbɹp.

Kaco ŋwè rɛɛŋ mvə'nə yi tsərəgə bum ye yeŋ,

Kaco ŋwè rɛɛŋ mandzəə ye sə sə' yeŋ fàk.

34 <<A rì yuk yusè Tà sè tsərə ndà?
Nwè nè aco yi fa to Nwì ntip cu yo
à? A bùè.

35 Nwè cu yo nè yi à samsə fa yuk
Nwì yumok,

Də ya nà'a nə lak fəsə fa yi à?>>

36 Bum pwe' à tesə ndzə bohòyi,
Yi à gù yà' yi, yi tse' yà' sè' yi nə.
Kəkuk ye bə liŋ ye sə nə mvèsə.
Yà' a ye ve'nə.

12

*Nwè Nè Nwì A Jə Yi Co Nwè Nje
Laŋ Cum Lɛ Vɛ'ɛ*

¹ Ye də bwema am wèŋ, nè Nwì
a koksə manziŋ bohòvès fana mù
sə lɛŋ wɛŋ də wèŋ fa ni' awèŋ
sə cə satikà' nè nà'a cum malì
geŋ fo'; wèŋ ye rɛrɛŋ, nsàp nè
co Nwì dzəm wɛŋ. Nà'nə yà'sə
mandzè nè aco wèŋ koksə yi nə.
² Kà də wèŋ be' lo nsàp kuu gi
bùu sè sə nzeŋgòn sə duk. Wèŋ
me'rə Nwì ngòkupsə wɛŋ, nə fa
wɛŋ tsətsərə nè fi, ya nga wèŋ sə
gə bum mok bə mandzè nè nà'a
zok. Nà'a mègù mandzè nè aco
wèŋ riŋ yusè Nwì dzəm, sè yà'a
bèboŋ, nə ye sè aco yà' gə Nwì
yi kwa, sè yà'a mvmvè'nə yà' tse'
ngòye pap sə.

³ Mù sə cèp bohòwèŋ bə dzè' nè
Nwì a fa mu nà' bə bònəm nè nje
nə də, kà də nwèe sə tsərə bə ni'
ye co də yi nwè nè nkùŋŋ nə casə
mù mvè'nə yi sə duk. Wèŋ sə
tsərə fùè, nə ja'a nsàp nàŋ nè Nwì
a fa wɛŋ bùusè wèŋ dzəm bohòyi
nə. Wèŋ sə moo vəm bə zeŋ
ya wèŋ riŋ mvè'nə wèŋ cu nè
zìnə. ⁴ Wèŋ kək ja'a na yàwèŋ
ni' nwè è. Ni' nwè nè mò'fis tse'
bòp nja zok, zok. Bòop sè zəzok
yè'sə yà' ka nsàp fàk nè mò'fis
lòŋ tse'. ⁵ Yà' mègù sè' ve'nə də
mvè'nə vesùwèŋ nkùŋŋ yè'sə, a
mègù ni' nè mò'fis ves Krest wèŋ,
fana a tse' fàk zəzok. ⁶ Mvè'nə
Nwì a sè ndàŋwè pwe', nə fa nà'
ŋkərə nè ngògù nsàp fàk nè nje

bə zeŋ fana vesùwèŋ fak-a bə
zeŋ. Nwè nè nje ngòtsòho rì fa
bwìŋ bum mok sè Nwì tsòho fa
yi yà' yi fana nwè ànə tsoho bə
dzədzəm nè yi tse' nə pwe'. ⁷ Nwè
nè ma nje ngòfàk bohòbwìŋ fana
yi sə fak sè ntɛŋ. Nwè nè nje
ngòyərə bwìŋ fana yi sə yərə sè'.
⁸ Nwè nè ma njò ngòtsòho nə
kwe'sə riŋ bwìŋ fana wu sə tsoho
kwe'sə wo; nè wu yòŋgà fa bwìŋ
mbo, wù fa bə ntəm nè mò'fis.
Wu ye-a yòŋwè nè mantombi, wù
fak gəgəŋ. Bùu sè wo rì yàwo
ngòkokksə manziŋ bohòbwìŋ, wo
sə gə fàak koksəmanziŋ sə bə
kwəkwə.

⁹ Wèŋ dzəm nwè, wèŋ dzəm
kok yi sə ntùu wèŋ bə zìnə. Wèŋ
beŋ yusè yà'a bəp, nə be' tse'
yusè yà'a bèboŋ cək. ¹⁰ Dzəm
mòk bə mòk bə nsàp dzədzəm
nè nà'a yegè mətsetsərəə bwema
wèŋ. Tse' ntəm nè ngòjə bwìŋ
co bùu sè ghan. ¹¹ Fàk gəgəŋ bə
nàŋ awèŋ pwe'fo', nə kà wò. Fàk
bohòTà bə ntəm awèŋ pwe'fo'.
¹² Mvè'nə wèŋ sə naŋ tu bə yusè
Nwì à kək sə fana wèŋ sə kwa
wùriŋ. Ghà nè ngə' vè bohòwèŋ
fana wèŋ kontəm, nə təŋ gəgəŋ.
Wèŋ sə lɛŋ piriya bohòNwì ghà
nè fòlòŋ. ¹³ Yusè nwè tse' yà'
fana yi gap fa ma mòk bohòkrətɛŋ
nè yi ka ye tse'. A ye-a nga nkùŋŋ
vè munda'à wèŋ, wèŋ kà wo be'
fəsə.

¹⁴ Fek Nwì ngòsè bùu sè wo sə
fa wu ngə'. N, a zìnə, də yi se yà',
kà wo yàk. ¹⁵ Wèŋ kwa wèŋ bùu
sè wo sə kwa, nə wəŋ wèŋ bùu sè
wo sə wa. ¹⁶ Wèŋ cum cù mò'fis
wɛŋ bwìŋ pwe'. Wèŋ kà ni' sə
nè, wèŋ dzəm ngògi bə bùu sè
bwìŋ jəgə wo co bùu sè wà. Kà
də wèŋ jəŋ ni' awèŋ co də wèŋ
ngàa nkərə duk.

¹⁷ Nwè nəmòk gə-a wu bəp, wù
kà yi bə bəp lak fəsə fa. Gù
lɛ yusè aco ndàŋwè pwe' dzəm

də yà'a bəboŋ. ¹⁸ A ye-a ŋga mandzə nə yo fana wù jìhi nzòŋ ŋgòcu bə fìfi wəŋ bwiŋ pwe'fo'. ¹⁹ Nge' am wèŋ, kà də wèŋ fəsə fàk fòo bup duk; me'rə fa Tà Nwi mandzə ŋgòsak nà' yi. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwi də Nwi a cèp də, <<Me'rə fa fòo bup bohòmù, mù nə fəsə yà' mù.>> ²⁰ Yà'a ye lɛ də, <<A ye-a ŋga nje sə ya ŋwə nə yi bəŋgə wu, wù fa yi bəŋ; a ye-a ŋga ntəm sə cəm yi, wù fa yi ndzəp. Busə wu gù-a ve'nə fana ye də wù cup naan fa ŋgəŋgəŋ ŋàhamis mətuhù.>> ²¹ Kà də wèŋ dzəm də bup ghak wəŋ duk, wèŋ ghak bup bə gù bəŋ.

13

Krətəŋ Wèŋ Yuk

Bùu Sə Wo Tse' Lak Wo

¹ Ndàaŋwè pwe'fo' yuk bùu sə wo tse' lak wo, bùusə ŋàaŋ sə wo tse' yà' ŋgòtse' bwiŋ bə zəŋ yà'sə a fa wo yà' Nwi, wo a ka yà' bə ŋàaŋ yàwo jəŋ. ² Ye də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə kà wo yuk fana ye də yi sə bəŋ yà'sə yumòk sə Nwi a nòŋsə yà' yi. Nwə nə yi gù-a ve'nə fana ye də yi sə jə və nzak mətuhù yi. ³ Nwə nə yi sə gù-a ye yusə yà'a bəboŋ fana kaco wuə ko yi bə bùu sə wo tse' lak sə wèŋ yeŋ. Nwə nə yi gùgə ye bup wəpəgə yà'wèŋ yi. A ye-a ŋga wèŋ dzəm ŋgòcu bə fìfi wəŋ bùu sə wo tse' lak sə wèŋ fana wèŋ sə gu megu yusə yà'a bəboŋ, ya wo sə kwa bohòwèŋ. ⁴ Busə nsàap bùu yà'sə wèŋ ŋgàa fàak Nwi, wo sə fàk bùu tu awèŋ sè'. Yà'a lɛ sè' də a ye-a ŋga wù sə gù bup, wù wəp li wo, bùusə ŋàaŋ sə wo tse' sə yà' ka wà yeŋ. Wo ŋgàa fàak Nwi, sə wo tse' ŋgòyənə ŋgàa gù bup wèŋ ŋgə'. ⁵ Ye də a bəboŋ ŋgòyuk wo, kà də bùusə jəjòok nə tesə ye,

a ye bùusə wèŋ rì sə ntuu wèŋ də a bəboŋ ŋgògù ve'nə.

⁶ Nà'a sè' njo nə wèŋ tse' ŋgòlák tas awèŋ sə, bùusə bùu sə wo sə benə mbàam tas sə wèŋ sə fàk yà'sə bohòNwi. ⁷ Ye də wèŋ fa ndàaŋwè pwe' nsée yusə yà'a sè ye. A ye-a ŋga ŋwè ka tas ye ntòlak, bəboŋ də yi lak; bùu sə wo tse' lak sə duk-a də wèŋ lak yà pwe', wèŋ lak fa wo. Wèŋ sə wəp bùu sə bwiŋ tse' ŋgòwəp wo, nə sə kwasə bùu sə bwiŋ tse' ŋgòkwasə wo sè'.

Krətəŋ Wèŋ Tse' NgòDzəm Mòk Bə Mòk

⁸ Kà də wèŋ tse' ŋwə nəmòk kəa duk. Kəa nə aco wèŋ tse' ŋwè nà'a nə də wèŋ tse' dzədzəm bohòmòk bə mòk. Busə ŋwə nə yi dzəm-a mòk bə mòk fana ye də yi nòŋsə wes lùuk sə pwe' laŋ. ⁹ Nwi a duk vesùwèŋ də, <<Wèŋ kà nto ko, kà ŋwè zə, kà yəyè, nə kà yu ŋwə mòk wa.>> Lùuk yè'sə bə mok sə yà' bwehe cu sə pwe'fo', yà' kè kì be'lə ni' ndzənə ncèp nə mò'fis nè'e də, <<Dzəm moma yo məm'vè'nè wù dzəm ni' yò.>> ¹⁰ Nwèe dzəm-a moma ye fana kaco yi gu nà' bup yeŋ. Ye də ŋgòtse' dzədzəm, a ŋgònòŋsə wes lùuk sə.

¹¹ Wèŋ lap mandzə ŋgògù bum yè'sə pwe'fo', bùusə mvək kàrə laŋ nə a tse' ŋgòlòkok mok mətəsə. Mvè'nè vées nə kə tse' lùŋ nə kuəp wesə və mok ŋga'a nə nòŋsə mvək nə ànə dzəm to bohòJisòs Krəst fa' sə. ¹² Ndzəm sə də a me, tsok kuəp ŋgòrəŋ laŋ. Vesùwèŋ mak gesə bum sə bup sə yà'a bum ndzəm sə fo'. Vesùwèŋ bək jəŋ ŋkə avès co bùu sə aco a lù mvwe' mareŋ. ¹³ Vesùwèŋ cum ncu nə bəboŋ co bùu sə wo cu mvwe' mareŋ. Vesùwèŋ me'rə gesə bum sə ŋgòcèp vək ke'cà nduk, nə ye

ngòjuhù rùk wèj fo'. Vesùwèj co'rə fis bo avès bə nzak sàhà, nə ye bə bum sè yà' cà cù pwe'fo'. A kà sè kùèm, nə kà yu njwè nəmòk sè' wa. ¹⁴ Wèej jəj Tà Jisòs Krest co njkè bohòwèj. Kà də wèej sə fəhù nonjə mandzè ngògù nsàap bəp sè ngùpni' sə dzəm yà', sè yà' tesə kokgè sə vèə vès sə duk.

14

Njwèe Kà Moma Mòk Sak

¹ Njwè nè yi a dzəm-a ncèp Krest lan, nga dzədzəm nje nə momjo, wèj ko gesè lo yi məngorè wèj anə. Wèj kà də wenə wèej sə fenə bə bum sè ma nè mandzè Jisòs Krest duk. ² Njwè nəmòk yo nè yi tsərə ye də aco yi zə yu yà pwe'. Mòk ye bwiñ ye nè dzədzəm nè nje momjo fana yi sə tsərə ye də aco yi zə megu ye njəp mvùunjan. ³ Njwè nè wu zəgè-a yòbum pwe' nduk fana wù kà njwè nè yi kà ye nduk zəgè nə co də yi yu nè wà jə. Mamòk nə sè' ve'nə də njwè nè yi sə kà ye bum pwe' nduk zə nə kà nè yi sə zə ye nduk nə sak, bùusè Nwi a jə yi lan. ⁴ Wù, wu yè'sə ndà njkuñ wù sə kə sak mo ngà fàk njwè nəmòk-ε? Masà ye tse' njàan sè ngòduk də nà' gù bəboñ kè bəp àle yi. Yi nə gù li le bəboñ bùusè aco masà nə gù to yi, yi gù bəboñ.

⁵ Aco njwè nəmòk sə tsərə ye də nùmbu mòk yam ghak mòk; njwè mòk sə tsərə ye də nùmbu sə pwe'fo' mēgù nùmbu, mòk ka zok yəj. A ye-a ve'nə, fana ndàanwè pwe' tse' ngòrɪntse' sə ntùù yi pap də yusè yi sə tsəm sə yà'a yəyərə. ⁶ Njwè nè yi sə jə-a ye nùmbu mòk co nè ghan fana yi sə gù ve'nə ngòkùksə Tà fo'. Njwè nè yi sə zə ye nsàap zuzə nduk, yi sə dzəm sè' ngòkùksə sè' Tà, bùusè yi sə kwasə Nwi bə yusè yi sə zə sə. Njwè nè yi kà ye bum

nduk zəgè nə sə dzəm ngòkùksə sè' Tà bùusè yi sə kwasə Nwi ye sə sè'. ⁷ Vesùwèj pwe', njwè nəmòk ka bə tu ye yiyi cum. A ye-a sə kpə, kaco njwè nəmòk kpə megu bə tu ye yiyi yəj. ⁸ A ye-a nga vesùwèj cu fo' njwəm fana ye də a sə cu ncu nè Tà nə. A ye-a də vesùwèj kpə fana ye də a kpə sè' bùu yi. Ye də a ye-a nga vesùwèj cu-a fo', kè a kpə-a, yà' megu də Tà tse' vesùwèj yi. ⁹ Nà'a njo nè Krest à kpə nə lokok nə, də ya yi ye Tà bohòbùu sè wo à kpə lan bə sè wo cu fo' mwè pwe' yi.

¹⁰ Yà' nə yeè nə ve'nə fana wù sə sak bwi moma yo bùu yà? Kènə wù yòsè', wù sə jəj moma yòco yusè wà bùu yà? Vesùwèj pwe' nè kə təej mantombii Nwi fana yi sak ves. ¹¹ Yà' cu ndzənə njwək Nwi də,

<<Tà Nwi à cèp də,

<Mvè'nè mù cu fo' fana ndàanwè pwe' nè kə təej bə tumfərə kə mantombii mē,

Nə duk fis də mē, mū Nwi.> >>

¹² Ye də ndàanwè pwe' nè kə təej mantombii Nwi, nə tsok fa yi yusè yi à gù.

Kà Yusè Co Yà' Gù Moma Yo Mòk Gbu Bùu Zəj Gù

¹³ Ye də vesùwèj kà njwè nəmòk mok sə sak fe'lè. Bòghak le də ndàanwè pwe' mum vèəm ye, nə kà də yi gù yumok sè co yà' jəj və fa moma mòk məmumsè fana yi gbu gù. ¹⁴ Mù riñ tse' yàm zinə co njwè nè Jisòs Krest nè yi Tà tse' mū yi nə də, nsàp zuzə mòk nè wo tse' ngòdzè nà' dzèə bùə. Yà'a sè' də, a ye-a nga njwè nəmòk sə jə nsàp zuzə mòk co yusè yi tse' ngòdzè nà' fana yà' ye ve'nə bohòyi anə. ¹⁵ Ye də a ye-a nga wù sə zə yòbum nduk, yà'sə gù ntum moma mòk ngòye rərwi', wù kà mbeñ kòm, fana ye də wù sə kà yi yà'sə dzədzəm

nij fa. Kà dè wu dzèm dè nsàp zuzù nè wù sè zù bũũ yumok sè aco yà' gũ bũpsè yòñsè ñwè nè Jisòs Krest à křũ bũũ tu ye nè dũk. ¹⁶ A ye-a ñga yumok cu sè yà'a bohòwù yòbèboñ fana boñ ghak le dè wu me'rè yà', nè noñsè nè dè wu sè gũ yà' fana bwiñ sè cep bè zeñ bũp. ¹⁷ Bũsè yusè yà'a gũgũ bohòbũũ sè wo be' lògè Nwì co ñkum àwo sè ka zuzù bè neno yeñ. Yusè gũgũ sè, a ñgògù yusè yà'a rèrèñ, nè ye fifi, nè ye kwækwa nè nà' tesè vè bohòYòñsè nè Rèrèñ nè. ¹⁸ Nwè nè yi be'-a Krest bè nsàp mandzè ènè fana Nwì sè dzèm yi, yà' sè yòeñ mũlisè bwiñ bèboñ sè'.

¹⁹ Ye dè a bèboñ dè vesùwèeñ sè lap ñgògù mègù yusè aco yà' jèñ vè fifi, nè ye sè aco yà' sè gũ ntũm mòk bè mòk ñgòkwa lòmantombi. ²⁰ Kà dè wu bũpsè fàak Nwì bè nsàp zuzù nè wù sè zù dũk. A zìnè dè zuzù pwe'fo' bèboñ, nè ye dè, a ye-a ñga wù sè zù yumok sè aco yà' gũ moma yo mòk yi gbũ fana ye dè wù sè gũ jòñ. ²¹ Ye dè a bèboñ dè, kà dè wu gũ yumok sè aco yà' gũ moma yo mòk yi gbũ dũk. A dzèm yà' ye zù ñjáp, kè no rùk, kè yu yà pwe'fo'. ²² Nòñsè yusè wù dzèmtse' yà' sè vèè wù bè ncèp ènè mũtsètsè'rèè wù wèñ Nwì ba. A rèñsi bohòñwè nè yi sè gũ-a yumok, ntũm ye kà yi bè zeñ sè sak. ²³ Nwè nè yi sè zù-a ye yumok, sè ntũm ye sè kà bè zeñ pap sè rèeñ fana ye dè Nwii nè jèñ yi dè yi ñgà jòñ, bũusè yi sè zù yusè yi ka dzèdzèm sè ntũũ yi pap dè yà'a bèboñ tse'. Fana yà'a sè' dè, vesùwèeñ gũ-a yumok sè yà' ka bè dzèdzèm sè ntũũ vès pap yeñ fana ye dè yà'a yà'sè bũp.

15

*Tsèrè Bũũ Mok
Ñkũñ Nè Tsèm Nì' Njò*

¹ Vesùwèeñ sè a yàvès gũgũ, a sè ko ntũm, nè sè tesè sè wo ka yàwo gũgũ yeñ sè wèñ. Kà dè vesùwèeñ sè gũ megu mvè'nè yà' sè bòkùrè gù vès dũk. ² Ndàañwè pwe' sè kũk lis bè yusè aco yà' tesè moma yo mòk, yusè aco yà' gũ yi, yi sè kũk kok lo ye sè' mantombi. ³ Jisòs Krest bè tu ye à ka yusè yà' à sè bòkùrè mègù yi gũ. Yà'a mũmvè'nè wo à còm yà' ndzèñè ñwàk Nwì dè, <<Yèya' nè wo à yà' wu bè zeñ nè, a kè naañ mũni'ì mù.>> ⁴ Ncèep sè wo à còm nòñsè yà' ndzèñè ñwàk Nwì yè'sè pwe'fo', wo à còm yà' dè ya yà'a sè fa ves ntíp. Yà'a tesè ves ñgòko ntũm, nè sè kwè'sè ves sè', ya ñga vesùwèeñ nè riñ ñgònaañ tu avès bohòNwì. ⁵ Mũ leñ Nwì nè yi fagè vesùwèeñ ko ntũm, nè sè kwè'sè ves ñgòlòmantombi nè, dè yi gũ wèñ, ya wèeñ cum cù mò'fis mvè'nè wèñ sè yù mandzè Jisòs Krest yè'sè. ⁶ Ya ñga wèeñ kwasè riñ Nwì nè yi tè'è Tà Jisòs Krest avès nè bè cù mò'fis.

⁷ Ye dè a bèboñ dè wèeñ ko gesè lo ndàañwè nè yi dzèm ñgòye mũñgorè wèñ ndzè ñgũũñ mvè'nè Jisòs ànè ko gesè wèñ, ya ñga bwiñ ye ve'nè, wo kwasè riñ Nwì. ⁸ Mũ sè tsè' fa wèñ dè Krest ànè vè ñgòfàk bohòbũũ Jus wèñ dè ya bum sè Nwì ànè kak fa tàcici avès sè ye zìnè, ya bwiñ riñ dè Nwii ñwè nè yi tse' zìnè. ⁹ Yi ànè vè sè' dè ya bũũ sè wo ka Nwì riñ wèñ sè tse' mandzè ñgòkwasè Nwì bè bòvèm nà' nè. Yà' mègù mvè'nè wo à còm yà' ndzèñè ñwàk Nwì dè, <<Ye dè mũ nè kwasè wu mũñgorè bũ lakmvmũ wèñ,

Mũ nè yèm kũksè liñ yòsè.>>

¹⁰ Wo à còm mok sè' dè,

<<Wèñ bũ lakmvmũ,

Wèeñ kwa be'lè wèñ bũũ ye wèñ mvwe' mò'fis.>>

11 Wo à còm fe'lə mvwe' mok sè' nkuŋ də,

<<Wèŋ bù lakmvum pwe'fo', wèŋ gɛŋ Tà.

Bòop lak sè sənə nzenɡòn nə pwe', wèŋ kwasə yi.>>

12 Izayà à cèp ye sè' də,

<<Ŋgwì bù Jesli nə lokok, nə tse' bù lakmvum wèŋ yi.

Bù lakmvum wèŋ pwe' nə sə kək megu lis mok bohòná',

Də nà'a nə ye ŋgà tətəsə àwo yi.>>

13 Mù lɛŋ də Nwì nə yi gùgè bwɪŋ wo sə naan tu də bum pwe' nə kə ye bəboŋ, nə gu ntuum awèŋ rwiŋ bə kwəkwa nə ye bə fifi mvə'nə wèŋ sə dzəm bohòyi sə. Yà'a ye ve'nə ya wèŋ nə sə tse' mali nsàp tsətsərə ènə nkuŋntèn, bə nàan Yòŋsə nə Rərəŋ nə.

Pol Cèp Bə Nsàp Fàk Ye

Nə Yi Tse' Nə

14 Bwema am wèŋ, mù riŋtse' sə vəə mù pap də wèŋ bùu sè wèŋ ri ŋgògù bəboŋ, nə riŋ nkarè bə ma nə Nwì, nə ye sè' də wèŋ tse' nkarè nə aco wèŋ yə'rə to bùu mok sè'. 15 Ncèep mok sè mù còm fa wen yà' ndzənə ŋwàk nè'e fana yà'a bə ŋgì nə gugun də ya wèŋ kà bum yè'sə swì bisə. Mù a còm ve'nə bùusə Nwì a niŋ bo muni'i mù bə bəvəm nə nje nə, 16 də mù ye ŋgà fàk Jisòs Krɛst mɔŋgorè bù lakmvum wèŋ. Mù bə fàak yàm sè mù sə gùu sə co ŋgà fa satikà' bohòNwì. Fàak am sə də mù sə tsòho fa bwɪŋ Ntirè nə Bəboŋ nə Nwì nə. Mù sə tsòho də ya Nwii jəŋ bù lakmvum sə wèŋ co yu satikà'a sə. Yi jəŋ yà' ve'nə bùusə Yòŋsə nə Rərəŋ nə a gù rɛŋsə wo laŋ. 17 Mùmve'nə mù ŋwəə Jisòs Krɛst fana aco mù ga bàap am bə nsàp fàk nə mù sə fàk fa Nwì nə. 18 Kaco mù muk fuk cùu am ŋgòcèp bə yumok sè zok yəŋ. Aco mù cep megu bə fàak sè

Krɛst a gù càsə yà' ndzə bohòmù, mvə'nə yi a gù bù lakmvum wèŋ ŋgòyuk yi yè'e. Yusə yi a gù sə, a bə ncèp nə mù a cèp nə, nə ye bə fàak sè mù a gù sè sè'. 19 Yi ànə gu fàak ye sə bə nàan mɔŋgəŋgèŋ, nə gu fàak ye sə bə nàan yòŋsə nə nje nə. Fana mù a tsòho yè jə Ntirè nə Bəboŋ nə nà'a bə liŋ Krɛst nə mvwe' lak Jòrosalèm kə dzen mvwe' nzenɡòn Ilirikùm. Mù à sə yə'rə nà' pwe'fo' mvwe' buk lak yè'sə. 20 Mù lapgə yàm mandzə gugun ŋgòtsòho Ntirè nə Bəboŋ nə mvwe' sè ŋwə nəmòk ka liŋ ye sə fo' ntòyuk yuk, ya ŋga kà də a ye də mù sə ci ndap mùmve' kuumndap sè ŋwə mòk à gù nòŋsə lòyi duk. 21 Mù dzəm yàm də mù gu mvə'nə wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də,

<<Bùu sè wo à ka liŋ ye sə yuk yuk wèŋ nə ye yi.

Bùu sè wo à ka mɔzəp yumok bə liŋ ye riŋ yuk wèŋ nə rɛŋ bə liŋ ye sə.>>

Pol Tsə' Də Yi Nə Kə Kə' Cepsə Bwɪŋ Mvwe' Lak Rumà

22 Nà'a njo nə mù dzəmgè ŋgòlòkə yə wen fana mù kà mandzə nə sə tse' sə. 23 Mù kà fàk mvwe' yè'e ŋga'a mok tse' fe'lə. Mvə'nə a luumŋgòn wùriŋ sè mù a sə dzəm də mù kə ye wen fana, 24 mù tsəm də mù nə ye wen ghà nə mù sə cà ŋgòlòmve' lak Səpɛŋ yà'a. Mù nə dzəm ŋgòcu vesùwèŋ mvək momjo ya a kwa mvwe' mò'fis nkuŋ fana wèŋ gu ya gì àm nə sə lo mantombi. 25 Mù sə də mù lo ŋga'a yè'e mvwe' lak Jòrosalèm ŋgòkə fa bùu Nwì sè fo' sə wèŋ bum mok sè wo a tum fa wo yà' bohòmù. 26 Yusə də bù lakmvum mok sè wo krətèŋ sè mvwe' nzenɡòn Məsìdoniyà bə nzenɡòn Akayà wèŋ a tsərə də wo benə mbàam mok mvwe' mò'fis, nə tumsə fa lo bù ŋgàa jìŋ sè wo

cu mənğorè bəu Nwì sè mvwe' lak Jòrosalèm. ²⁷ Wo a gù yè'sə bə kwəkwa njəwo nè nà' a kok sə vəə wo fana mù ye yàm sè' də a bəboŋ co wo tēsə yà'wèŋ vè'nə. Co bə lakmvum a kè tse' bum sè Nwì à kàk sə njo bəu Jus wèŋ, fana ye də a sè' bəboŋ də wo gapsə bum yəwo sè sə nzeŋgòŋ sə bə bəu Jus wèŋ sə sè'. ²⁸ Mù kə dzeŋ fo', nə fa wo mbàam sè wo a tum fa wo sə fana mù foho və kə ye wèŋ ŋkuŋ nə ca lo mvwe' lak Səpeŋ anə. ²⁹ Mù ri sè' də mù kə tsèŋ wèŋ fana yà' jəŋ və səsè nə Krest nə bohòvesüwèŋ wù kà fàk.

³⁰ Bwema am wèŋ, mù sə ləŋ wèŋ bə liŋ Jisòs Krest nə yi Tà àvès, nə ye bə liŋ Yòŋsè nə Rəreŋ nə yi gùgè yi ŋkuŋ a sə dzəm mòk bə mòk, nə də wèŋ ləŋ fa mù Nwì gugəŋ. ³¹ Wèŋ ləŋ fa mù yi də yi caŋsə gesə mù ndzə bohòbəu sè wo ka Krest riŋ sè wo cu mvwe' nzeŋgòŋ Jüdiyà yà'a. Wèŋ ləŋ sè' də yi gù də mù jə lòmבàam sə mvwe' lak Jòrosalèm anə fana bəu Nwì wèŋ sə jəŋ yà' bə kwəkwa. ³² A ye-a ŋga Nwì fa-a fana yà'sə càa, mù və mòk bohòwèŋ bə kwəkwa, ya vesüwèŋ cum yoŋsə. ³³ Mù ləŋ də Nwì nə yi ŋgà fa bwìŋ fifi nə, yi ye wenə wèŋ. Yà' a ye vè'nə.

16

Pol Sə Cəpsə Gəsə LòBəu Sə Mvwe' Lak Rumà

¹ Mù dzəm də wèŋ riŋ njè' avès Fibi nə yi fàkgè məm mvwe' cos nə mvwe' lak Kènkèrès. ² Yi kə dzeŋ-a bohòwèŋ fana kwəkwe', wèŋ ko yi bo ma ba co ŋwè nə yi ri Tà àvès sè'. Wèŋ kotse' yi mvè'nə aco wèŋ bəu Nwì kotse' to ŋwè. Wèŋ tēsə yi bə yusə yi sə dzəm yà' bəusə yi a tēsə bwìŋ vè'è wùriŋ, nə tēsə mù yàm sè'.

³ Mù cəpsə Prisiliyà bə Akwilà ba fo', sè vesi wèŋ à sə fàk lok

bohòJisòs Krest bəbè'. ⁴ Wo à də wo tēsə mù fana wo swirə kpu bəu mù. Mù sə kà wo məmù kwasə mègù. Coos sə krətèŋ sə mbwa bə lakmvum pwe'fo' sə kwasə wo sè'. ⁵ Cəpsə fa mù krətèŋ sə wo kə nigè cos munda'à wo yà'a sè' bəboŋ. Cəpsə fa mù ŋge' àm Ipènitòs sè'. Yi à bəuŋ to tsə krətèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Esiyà cap yi.

⁶ Mù cəpsə Mèri nə yi a fàk mənğorè wèŋ anə vè'è gugəŋ. ⁷ Mù sə cəpsə fe'lə Andrònìkòs bə Jüniyàs. Wo bəu Jus sə venə wèŋ à ni ndapndzəm bəbè'. Bwìŋ riŋ wo bəboŋ co ŋgàa ntum Jisòs mòk sə wo gihigè mutsə. Wo à ye to krətèŋ wo ŋkuŋ mù kə ye yàm. ⁸ Cəpsə fa mù Ampiliyatòs nə yi ŋge' àm bəu Tà àvès nə. ⁹ Cəpsə Ubanüs nə vesi wèŋ sə fàk bohòKrest mvwe' mò'fis, nə ye Sətaci sè', nə yi ŋge' àm nà'a. ¹⁰ Cəpsə Apelis, bwìŋ ri də yi zinə bohòKrest. Cəpsə fa mù ndap Aristòbulüs pwe'fo'. ¹¹ Cəpsə Hèrodòn nə yi ŋwè lak àm. Cəpsə bwema sə wo məm mvwe' ndap Nàsisò, sə wo bəu Tà Jisòs yà'a pwe'. ¹² Cəpsə Tràfinà bə Tràfosà sə wo sə fàk bohòTà yà'a. Cəpsə ŋge' àm Pesis, yi a fàk bohòTà vè'è wùriŋ. ¹³ Mù sə cəpsə Rufù nə yi fàkgè bohòTà bə ntəm ye pwe' nà'a. Mù sə cəpsə ma ye nə yi a sə kotse'gè mù sè' co mo ye nà'a. ¹⁴ Mù cəpsə Asikritù, bə Flegòn bə Hemì bə Pàtrobà bə Himàs, nə ye bwema mòk sə wo krətèŋ, sə bə yà'wèŋ cu yà'sə pwe'. ¹⁵ Cəpsə fa mù Filòlogù bə Jüliyà. Cəpsə Nèriyòs bə njè' ye, nə ye Olimpà nə ye bəu Nwì sə yi cu bə yà'wèŋ pwe'. ¹⁶ Wèŋ cəpsə mòk bə mòk bə nsàp càcəpsə nə ntəm mò'fis. Coos Krest sə yà'a ma fəŋ pwe'fo' duk də mù cəpsə wèŋ pwe' bəboŋ.

Ntip Nè Nà'a NgòLàsə

¹⁷ Bwema am wèŋ, mù sə lɛŋ weŋ də wèŋ sə kərə bə bùu sə wo sə jə vè gəgà'à, nə sə gu bwɪŋ wo me'rə mandzè nè zìnə nə yà'a. Wo sə beŋ bum sè zìnə sè wèŋ à yə'rə sə. Kà wenə wèŋ sə be'lè, ¹⁸ bùusè wo sə kà yà'sə bohòJisòs Krèst nè yi Tà àvès nə fàk; wo sə gu mègù yusè yà' sə bòwo. Wo cèp ləmsə boŋsə kə cùhu vɛ'ɛ, nə sə borə mak bùu sè wo ka yumok riŋ wèŋ bə ncèp cù àwo nə. ¹⁹ Bwɪŋ pwe' a yuk mvè'nè wèŋ a ko jə Ntirè nè Bèboŋ nè bə ntəm nè mò'fis sə laŋ. Mù sə kwa bohòwèŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Mù sə dzəm də wèŋ tse' ŋkərə ŋgòri yusè yà'a bəboŋ, nə kà yumok sè yà'a bup ri lok. ²⁰ Fana Nwì nè yi fagè bwɪŋ fifi nə, yi nə ko noŋsə Satà sə nze, wèŋ tes kùu awèŋ muni'ì yi. Mə lɛŋ də bəbo nè Tà àvès Jisòs Krèst nə ye bohòwèŋ.

²¹ Timatì nè yi fàkgè venə sə cèpsə weŋ sè'. Bwe tè' am Lùsiyòs bə Jasòŋ nə ye Sòsipatà sè wo bùu Jus sə cèpsə weŋ sè'. ²² Mùu Tetiyòs nè mɛ yàm ŋgà cəcòm nə, mù sə cèpsə weŋ yàm sè' bə liŋ Tà anə. ²³ Gayòs nè mù cu fɛɛŋ munda'à yi, nə ye bə bùu sè wo kə nigè cos munda'à yi sə wèŋ pwe'fo' cèpsə weŋ. Ératòs nè yi ŋgà lòksə mbàm muntòlak yi nə bə moma avès Kwatùs cèpsə weŋ sè'. (²⁴ Bəbo nè Jisòs Krèst nè yi Tà àvès nə ye bohòwèŋ. Yà' a ye vɛ'nə.)

Ncèp Nè Nà' Làsə Wesə

²⁵ Vesùwèŋ kwasə Nwì bùusè aco yi gu to weŋ ŋgòtəəŋ gugɔŋ. Yà'a yusè mù ànə tsok fa weŋ, ghà nè mù ànə tsok fa weŋ Ntirè nè Bèboŋ nè nà'a bə liŋ Jisòs Krèst nə. Ntirè nè Bèboŋ nə nà' à cu sàp ntòmvwɛ' səswihì. ²⁶ Nà' a tesə vè ŋgà'a mok mvwe' jəja laŋ. Zìnə ènə a tesə vè jəja bə bum sè

ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə com sə. Bùu sè sənə nzeŋgòŋ nə pwe' a yuk nà' ŋgà à duk vɛ'nə Nwì nè yi mègù ye Nwì nè mvèsə nə. Wo yuk vɛ'nə ya wo dzəm Ntirè nə, nə be' mandzè Nwì. ²⁷ Vesùwèŋ kwasə Nwì, Yi mègù Nwì yìyi, Yi tse' ŋkərə sè' yi yìyi. Vesùwèŋ kuksə liŋ ye bùu Jisòs Krèst, nə kà teŋsə yuk. Yà' a ye vɛ'nə.

Nwàk nè Mantombi, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak KORÈ

Pol ànə yeto cos nè mvwe' lak Korè nè fana bum mok yeto ngòye mbwa sè yà' à ka bəboŋ yeŋ fana yi com n̄wàk ènə ngòcèp bə bum yà'sə. Bum sè Pol à tse' yà' sə ntùù yi n̄kuŋ nè sə dzəm də yi com yusə mok bə zeŋ sə, mok à ye də: cos nè à tse' n̄taŋmba, n̄zak sàhà ye mbwa sè', nè ye jòŋ sè bə n̄zak gù. Yi sə fa wo n̄tip m̄m̄vè'nè wo vè cos fana wo sə gù. Yi sə cèp fe'lə sè' bə bum sè a fagè n̄wè yà' Yòŋsè nè Rəreŋ nè ngògù f̄aak sè Nwì sə bə zeŋ, nè ye bə n̄za' nè ngòlòkok mvwe' k̄p̄. Yi à cèp bə bum yè'sə ve'ε ḡuḡuŋ, nè sə n̄iŋtsok yà' bə yəyər'èə ye sə.

Mbùp nè 13 sə cèp bə dzədzəm bohòbwiŋ də nà'a yu nè nà' tə mantombi bum pwe' nè. Nè mò'fis, dzədzəm nè ngònaaŋtu bə yusè lis ka yà' ye yuk. Nè baa ngòtse' tsətsə̀è nè də Nwii nè gù fa ves yusè yi à duk. Nè t̄e' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nè yam cāsə ghak mok sə pwe' yi. Dzədzəm yu nè wo cèp bə zeŋ ndzə mvwe' mbùp n̄wàk ènə n̄kùuŋ.

¹ Còm n̄wàk nè'e m̄u Pol nè Nwì ànə dzəm kok sə ntùù yi, nè gù m̄u ngòye ngà ntum Jisòs Krest. M̄u còm nà' m̄u lisè Sostini nè yi moma àvès bùu Jisòs nà'a. ² Vès sə còm fa nà' bohòbùu sè wo nigè cos sè mvwe' lak Korè. Vès còm fa wèŋ sè wèŋ mò'fis wèŋ Krest fana Nwì a r̄eŋsə, nè to fis wèŋ ngòye bùu ye yà'a. Yi a cokfis wèŋ nè ye bə ndaaŋwè pwe' nè yi kùksəgè Tà Jisòs Krest. Jisòs Krest Tà nè n̄jəwo bə nè n̄jàvès sè'. ³ Vès l̄eŋ də t̄è' àvès

Nwì bə Tà Jisòs Krest gù wèŋ bəboŋ, nè fa wèŋ fifi sè'.

⁴ M̄u kwasəgè Nwì ghà yà lòŋ wùriŋ, bùusə yi a n̄itsə' fa wèŋ bòvəm nè n̄je nè ndzə bohòJisòs Krest. ⁵ Busè m̄vè'nè wèŋ a ye mvwe' mò'fis wèŋ Krest wèŋ yè'sə, yà'a gù wèŋ bùuŋ ngàa ghàk bə bum zəzok. Ghàha sè wèŋ tse' sə mòok n̄kərè nè ngòreŋ bum Nwì nè ye n̄aaŋ sè ngòcèp r̄eŋsə ncèp ye nè. ⁶ Ncèp nè zìnə nè wèŋ à yuk nà' bə liŋ Krest nè a ni wèŋ mok sə ntùù bəboŋni. ⁷ Yè'sə yà' a gù fana wèŋ tse' bum sè Nwii fagè bùu ye yà' pwe', wèŋ sə kà ko nè mò'fis jamə. Wèŋ tse' yà' m̄vè'nè a sə cu tək n̄umbu nè Tà àvès Jisòs Krest nè kè n̄itsə' fe'lə ni' ye səmok nè. ⁸ Anə megu sè' yi Jisòs Krest nè nè yi nè gù wèŋ ngòtəəŋ ḡuḡuŋ t̄è kə lə. A ve'nə ya n̄ga n̄umbu nè Jisòs Krest nè yi Tà àvès bwìŋ vəə, n̄wè kà n̄zak bohòNwì gb̄. ⁹ Yè'sə zìnə bùusə Nwii n̄wè nè aco a naaŋ tu bohòyi. A yi nè yi à to wèŋ ngòkə ye n̄ge' bə mo ye Jisòs Krest, nè yi Tà àvès nè.

Cù Zəzok M̄u Cos

¹⁰ Bùu am wèŋ, bə liŋ Jisòs Krest nè yi Tà àvès, m̄u wup fa wèŋ bo də wèŋ cum cù mò'fis, kà də wèŋ ga'a zəzok duk. Kwək̀wè', tsətsə̀è awèŋ nè ye mò'fis bə yusè wèŋ sak tes pwe'fo'. ¹¹ M̄u duk ve'nə bùusə bùu Kloòwèŋ mok a tsè' fa m̄u duk də n̄kùəm cu m̄u kwe'è wèŋ anə, bwema am wèŋ na. ¹² Yusè m̄u sə cèp sə də wèŋ mok sə duk lo də, <<Vès yàvès ves Pol.>> Bòp mòk sə duk də, <<Vès yàvès bùu Apolò,>> mok bùu Pità bə bùu Krest wèŋ nduk! ¹³ Kàcò, wèŋ na ḡapsə Krest bə bəp bə bəp àl̄e? N̄wè nè yi ànə k̄p̄ m̄u ntəəŋ bùu wèŋ à ye Pol à? kènə də wo à b̄əptəsə wèŋ co ngàa fàha Pol ε? ¹⁴ Bà'lo, m̄u

kwase Nwì dè m̀t̀s̀t̀s̀e'̀r̀e ẁeɲ pwe', m̀ à ka mòk bàptəsə. M̀ à bàptəsə mègù Kripòs bə Gayòs bwiɲ ba. ¹⁵ Nwə̀ ǹ ǹ mò'fis ǹ aco yi duk d̀ ànə gɛɲ m̀ to liɲ am ǹ baptesə yi bə zɛɲ bùè. ¹⁶ Ohò, m̀ tsərə kok mòk ǹ m̀ anə swi. M̀ à bàptəsə Stifanà bə ndap yè pwe' s̀. M̀ ka riɲ d̀ mòk cu fe'lə ǹ m̀ à bàptəsə yi. ¹⁷ Jisòs Krest ànə ka m̀ d̀ m̀ kə baptesə k' bwiɲ tum. Yusè g̀g̀g̀ s̀ yi à tum m̀ bùu zɛɲ s̀ duk d̀ m̀ tsoho lo fa bwiɲ ncèp ǹ nje nə. Fana mvè'nè m̀ à s̀ tsòho ncèp nə, m̀ kà nsàp ǹ d̀ ya bwiɲ duk d̀, <<Nwə̀ ǹ e cep l̀msə b̀nsə cù, yi tse' nkərə̀ mbà>> g̀. M̀ à s̀ tsòho bə nsàp mandzè ǹ bwiɲ riɲ d̀ k̀ ǹ Krest à k̀ tse' mègù ǹɲ yi.

Jisòs Kreest Ǹɲ Nə Ye Nkərə̀ Nwì

¹⁸ Yu səmoók d̀, bùu s̀ wo s̀ ỳ l̀mandzè ǹ ǹ l̀sə bə k̀ jəgè ỳwo ncèp k̀ ǹ Jisòs Krest m̀ntəəɲ ǹ d̀ a bum ləm. Bohòvesùwèɲ s̀ a s̀ ỳ l̀mandzè ǹ ǹ l̀sə bə l̀ɲ nə, yà' ka bum ləm yeɲ, a ǹɲ Nwì. ¹⁹ Wo à còm ǹnsə yà' ndzənə ǹwàk Nwì laɲ d̀ Nwì à cèp d̀, <<M̀ nə g̀ b̀psə bù ǹgàa nkərə̀ bə nkərə̀ə awo pwe'.

M̀ nə dzeɲ bùu s̀ wo rì ǹwàk wèɲ.>>

²⁰ Ye d̀ bù ǹgàa nkərə̀ə s̀ tə yè'e ma fò? Bùu s̀ wo rigè ǹwàk yà'a, wo s̀ ma ǹ fò? M̀òk bù ǹgàa g̀ mamfenè s̀ s̀ nzenɡòɲ fɛɲ yè'e wo yè'e ma fò? Nwì ǹtsə' d̀ nkərə̀ ǹ s̀ nzenɡòɲ fɛɲ nə nà'a ləm bohòyi. ²¹ Nwì ànə g̀ mandzè ǹ ǹgòl̀nsə bwiɲ fana yi kà mandzè d̀ bwiɲ riɲ yi bə nkərə̀ ǹ s̀ nzenɡòɲ fɛɲ fa. A b̀yi bə nkərə̀ nje d̀ yi l̀nsə bùu s̀ wo dzəm s̀ bə ncèp ǹ bwiɲ s̀ tsərə̀ d̀ nà'a ləm nə.

²² Bùu Jus wèɲ à s̀ l̀p ỳwo d̀ wo ye nsàp m̀ngəɲgèɲ mòk ǹkuɲ ya wo dzəm d̀ ncèp ènə nà'a zìnə. Bùu Gris wèɲ s̀ duk ỳwo d̀ wo nə rɛɲ jəɲ nkərə̀ fo' ǹkuɲ. ²³ Bohòma ǹ ǹjàvès fana a s̀ tsoho fa ỳvès bwiɲ k̀ Jisòs Krest ǹ wo à te'lə zə yi m̀ntəəɲ. Ncèp k̀ ènə bùu Jus wèɲ ka kwəkwa bə zɛɲ tse', bohòbù lakmvum ỳwo yà' yuhu fə ntu'ù wo co bum ləm. ²⁴ Nə ye d̀ bohòndaanwè pwe' ǹ Nwì a to yi ǹgòye ǹwè ye, fana a dzəm ǹgà yi ǹwə̀ Jus k̀ ǹwè lakmvum, wo riɲ d̀ Jisòs Kreest ǹɲ Nwì. Yi nkərə̀ ǹ Nwì s̀ yi nə. ²⁵ A yà'a d̀ bwiɲ s̀ duk ỳwo d̀ yusè Nwì a g̀ yè'sə yà'a ləm, ǹgà ləm ǹ Nwì a g̀ ènə nà' cəsə nkərə̀ bwiɲ pwe'fo'. Yu Nwì s̀ bwiɲ tsəm duk d̀ yà'a jì ǹɲ, tse' gha' ǹɲ zɛɲ nə ǹnsə ǹɲ bwiɲ s̀ nze fɛɲ pwe'.

²⁶ Bwema am wèɲ, aco wèɲ ye ỳwèɲ s̀ d̀ m̀t̀s̀t̀s̀e'̀r̀e ẁeɲ s̀ Nwì a to pwe', nsàap bùu s̀ nzenɡòɲ jəgè wo co ǹgàa nkərə̀, wo ka m̀ngorè wèɲ ǹk̀ɲ yeɲ. Nə ye s̀ d̀ nsàap bùu s̀ wo tse' ǹgì m̀t̀s̀t̀s̀e'̀r̀e lak k̀ bùu s̀ wo à dzə wo mvwe' ntòmbi ǹ ǹ tse' liɲ ka m̀ngorè wèɲ anə ǹk̀ɲ s̀ yeɲ. ²⁷ Nwì a swè' jə ye nsàp bùu s̀ nzenɡòɲ tsərə̀gè d̀ wo ləm. Yi a g̀ ve'nə ya marè'tu ko bù ǹgàa nkərə̀ wèɲ s̀. Yi swèk jəɲ mok bùu s̀ wo k̀kgè ỳwo co ǹgàa jì ǹɲ ya marè'tu ko bù ǹgàa ǹɲ s̀. ²⁸ Yi a swè' fis jə bum s̀ bwiɲ kà yà' dzəmgè, s̀ bwiɲ bwi'lə k'gè yà' bə k̀, nə ye s̀ wo jəgè yà' co yusè wà. Yi swèk fis jəɲ bum yè'sə ya yà'a g̀ b̀psə bum s̀ bùu s̀ s̀ nzee jəgè d̀ yà' tse' fàk s̀. ²⁹ A ve'nə fana kaco ǹwè kum ǹgùn k̀ mantombii Nwì yeɲ. ³⁰ Wèɲ Jisòs wèɲ mò'fis bùu Nwì yiɲi. Mègù s̀ bùu Jisòs Krest nə ǹkuɲ fana vesùwèɲ tse'

ɲkərè. Fana Nwii jөгè vesùwèŋ co bùu sè kəkurè bùu yi, co bùu sè rərəŋ sè' bùu yi, nə fis ves mvwe' bup sè' bùu yi. ³¹ Nà'a njo nè a tse' ɲgògù mègù mvè'nè wo à còm ɲdzənə ɲwàk Nwi duk də, <<A ye-a ɲga ɲwè nəmòk duk-a də yi kum ɲgùŋ, Yi kum megu nà' bùu yusè Tà Nwi a gù yi.>>

2

Kpɛ Krest Gu Gha' ɲkərè Bwiŋ

¹ Bwema am wèŋ, wèŋ riŋ də ghà nè mù à vè ɲgòtsòho fa weŋ bum sè yà' ànə ye səswihi yà'a, fana mù à ka bə nsàp nè ɲgòntsè' də mu cep riŋgè cù, nè tse' ɲkərè wùriŋ və. ² Busè mù à duk sè vèə mù də ghà nè mu vesùwèŋ fana mu nè tsoho fa gu weŋ Jisòs Krest yiyi. Mu nè tsoho megu kpɛ Krest nè yi à kpɛ muntəəŋ. ³ Anə geŋ, mvè'nè vesùwèŋ ànə ye fana mù à vè co dem. Mù à sè kà bə wuə wùriŋ. ⁴ Nə ye sè' də ncèp nè mù à sè tsòho, mù kà bə ɲkərè bwiŋ sè nze fəeŋ də ya yà'a boŋ weŋ tsòhò. Nàaŋ Yòŋsè nè Nwi à sè nitsè' fa weŋ zìnə nè yi. ⁵ Mù à gù vè'nə ya ntəm awèŋ sè wèŋ a fa bohòJisòs Krest sè kà bùu ɲkərè bwiŋ təəŋ mam, a ye bùu ɲaaŋ sè Nwi.

ɲkərè Nə Nwi

⁶ Nə ye də mvəəsè vèes tsoho fagè ncèp nè Nwi nè bohòbùu sè wo à gu bə bum sè ma nè Nwi laŋ, vès sè cep bə ɲkərè. Nè'nə ka nsàp ɲkərè nè nà' tesə bohòbùu nzeŋgòŋ yeŋ. Nàaŋ awo sè nè ca gesə lo fo'. ⁷ ɲkərè nè vès sè tsoho ènə a ɲkərè Nwi. Nà' ànə ye to mantombi səswihi, bwiŋ kà bə zeŋ ri. Yi ànə ɲòŋsə me bum yè'sə mantombi ɲkuŋ, nè sè kə gu nzeŋgòŋ maŋkwèŋ. Yi ànə gu bum yè'sə də ya anə kə tse' kəkuk

ɲjàvès ca sè'. ⁸ ɲkəŋkum sè sè nze fəeŋ ànə kà ɲkərè ènə riŋ. Wo ànə riŋ-a nà' bwèrə wo ànə ka Tà Jisòs Krest nè yi tse' fòenə muntəəŋ tɛ'lə. ⁹ Megu də wo à còm ɲòŋsə ndzənə ɲwàk Nwi duk də,

<<Bum sè Nwi à fàhu ɲòŋsə fa bùu sè wo dzəm yi,

A bum sè ɲwè ka yà' bə lis ye yuk, Kà bə ntu' sè' yuk yuk,

Nə kà bə zeŋ sè' ntòtsərə yuk.>>

¹⁰ Bum yè'sə, a ri yà' bùusè Nwi a tum fa ves Yòŋsè ye ɲgòtsè' fa ves yà'. Yòŋsè ye nè làpgè sè tsətsərə anə səsap, nè sè tsoho reŋsə bum Nwi sè yà'a cəco. ¹¹ ɲwè cu yè'e, kaco ɲwè riŋ yusè yà' cu sè ntùu ɲwè nəmòk yeŋ, a riŋ mègù yà' ɲgəŋgəŋ ànə. A bohòNwi sè' vè'nə, də ri mègù bum Nwi sè' Yòŋsè nè nje. ¹² Yòŋsè nè Nwi a gèsə fa ves sè ntùu vès nè, a Yòŋsè nè nje. Nà' ka yòŋsè nè bwiŋ sè nze fəeŋ yeŋ. Yòŋsè ye ènə gùgè ves yi ɲkuŋ a sè ri nsàap bum sè Nwi a sè vesùwèŋ bə zeŋ. ¹³ Nə yeè nè də bum yè'sə vè'nə, vèes cu ɲgòtsòho fa bwiŋ fana vès kà bə nsàp ncèpcù nè fa ves nà' ɲkərè bwiŋ sè nze fəeŋ cèp. Vès cep bə nsàp nè Yòŋsè Nwi nitsè' fa ves yi. Vès tsok reŋsə fa bum sè Yòŋsè Nwi nitsè' fa ves sè bohòbùu sè wo tse' Yòŋsè Nwi sè ntùu wo. ¹⁴ ɲwè nè yi ka-a Yòŋsè Nwi sè ntùu yi tse', kaco yi dzəm bum sè Yòŋsè ènə yeŋ. Yi nè kà reŋ, yà'a nè sè yəəŋ bohòyi co a bum ləm. A vè'nə bùusè ɲgà reŋsə fa bwiŋ bum yè'sə mègù Yòŋsè nè Nwi. ¹⁵ A ye-a bohòŋwè nè yi tse' Yòŋsè nè Nwi nè sè ntùu yi fana yi reŋ yà', nè riŋ bum pwe'fo'. Bùu sè sè nzeŋgòŋ yə nsàp ɲwè ènə, wo sè mərə yi mərə. ¹⁶ Yè'sə mègù mvè'nè yà' cu ndzənə ɲwàk Tà Nwi duk də,

<<Nwè nèmòok yo nè aco yi rin yusè Nwii tsarègèè àlè?

Nwè nèmòok cu yo nè aco yi fa Nwi ntíp àlè?>>

Bohòvesùwèj yàvès, sè a tse' Yòhès Nwì, a tse' tsòtsè'rè nè Krèst.

3

Nzak Ntaŋmba

¹ Bwema am wèj, m̀vè'nè mù ànè ye vesùwèj fa' yà'a, mandzè kà co mù cèp bohòwèj co bùu sè wo rì bum sè ma nè Nwì ye lok. Mù à sè cèp bohòwèj mok co mù sè cèp bohòbùu sè sè nze fèej, bùusè wèj à ye mali ntòco bwe sè lùè bè bum sè ma nè Jisòs Krèst. ² M̀vèk ànè à ye, bum sè mù à yè'rè wèj sè à ye co mù sè fa wèj mbwì, kà bèj sè bèj ye, bùusè wèj à kà kèkùrè ngòzù yà' yej. Haan kè dzej ntinè wèj kà ntòkùrè mali. ³ A vè'nè bùusè wèj sè gù mali bum ntòco bùu sè sè nze fèej. Moma sè wa mali bum moma mòk, moma bè moma sè kuəm kè'ca sè', yà'sè sè kà yà'a jèja kwaranjan dè wèj gù co bùu sè sè nzenjòn nì à? Wèj sè gù lòbup sè' co bùu sè wà wèj sè gùu. ⁴ A ye-a nga nwè nèmòok sè duk ye dè, <<Mù ves Pol,>> mòk sè duk dè, <<Mù yàm ves Apolò,>> yà'sè sè kà yà'a dè wèj sè gù mali bum co bùu sè sè nze fèej nì à?

Mvèəsè Ngà Fàk Tse' NgòFàak

⁵ Jà'a na yàwèej sè' dè Apolòò ndà? Pol ye ye ndà? Vès pwe', vès mègù ngàa fàha Nwì sè yi a tum ves ngòkè gùu dè ya wèj dzəm bohòTà Jisòs Krèst. Venè sè gù mègù fàha sè Nwì a gàpsè fa ves ngògùu. ⁶ Vès mègù co ngàa fàk nzum wèj vè'è. Mù à bì yàm bìi, Apolòye ye ngà gèsè ndzèp, Nwì ye ye nwè nè ngògù dè yà'a to, nè kye. ⁷ M̀tsètsè'rèè vès pwe', nè gugun ka nwè nè

yi a bì bìi kè nwè nè yi gèsè ye ndzèp yej. Nè gugun nè mègù Nwì yìyi nè yi a gù njkun yà' to, nè kuk. ⁸ Nwè nè yi à bìi bè nwè nè yi à gèsè ndzèp pwe', wo mègù yèyèrè, zèzook bùè. Nwii nè kè læk ndàanwè pwe' m̀vèsè yi à fàak. ⁹ Vès ba fo', vès sè be'lè m̀vwe' mò'fis ngògù fàha Nwì nè mò'fis. Wèej co nzum Nwì bè tu ye.

Aco mù duk sè' dè wèj mègù co ndap mòk nè Nwì sè ci nà' yi bè tu ye. ¹⁰ Bohòmù yàm, Nwì fa mù njàn ngòyèto kùum sè co nwè nè yi rì ngòyèto kùum ndap nè. Nwè nèmòok ye nè yi sè ci ye ndap nè ci. Ndàanwè pwe' nè yi sè ci-a ndap ènè, yi jèj njkèrè, nè ci nà' bèboj. ¹¹ Bè nzak ma nè kùum sè fana nzak ka yej, bùusè Nwì a jè Jisòs Krèst lan, nè nojèsè yi co kùum sè sè vesùwèj pwe' tè mbwa. Kùum mok sè zook mok bùè. ¹² Ma nè ndap nè ye, bùu sè mok jègè nsàap ntej mok sè bèboj sè wo togè yà' dè guè bè siva, nè ye liis sè yà' gù ntej, nè ci nà' bè zèj. Bùu mok yàwo, wo gbè' jèj tè bè njan, nè ye kàa gòmbii sè wà yè'e, nè ci ndap nè bè zèj. ¹³ Numbu mòk cu nè fàha ndàanwè pwe' nè kè yèej jèja. Bùsè numbu nè Jisòs Krèst bwìj vè fe'lè fana Nwii nè mumsè ja'a fàha ndàanwè pwe' bè mis. Mis nè nè nijsok jèja m̀vèsè fàha ndàanwè pwe' cu, dè nwè nè'e à gù vè'è, nè'e gù ye vè'è bèboj kè bup àlè. ¹⁴ A ye-a nga fàha sè nwè ànè gù m̀m̀vwe' kùum ndap ènè ka-a sè, ye dè wo nè lak yi. ¹⁵ Nga fàha nwèe sè-a ye dè lèlæk ye nè bisè lan. Yi nè ye megu mok botu co nwè nè ndap sè yi, ye can tesè botu. Yi lim megu bo ye mok dè yi ka kpè. ¹⁶ Wèj ka rin dè wèj bùu Nwì, wèej ndap bohòNwì, nè yi cugè

mbwa rinj nà? Yònsè nè Nwi nè cugè sè ntuu wèj. ¹⁷ A ye-a nga njwè nèmòk bupsè-a ndap Nwi nè, Nwii nè gu bupsè ngèngàj sè'. A ve'nè būsè ndap ye rerej, nga ndap ye nè mù sè duk ènè, a wèj bə tu awèj.

¹⁸ Nwè nèmòk kà də yi borè ni' ye duk. A ye-a nga njwè nèmòk mətsetsè'rə wèj nè yi sè tsəm duk də yi ngà nkərə sè nze fəej, boj co yi jəj ni' ye co ləm nkuj ya yi tse' ri nkərə nè nà'a zinè nè. ¹⁹ Mù sè duk ve'nè būsè bum sè nzejgòoj jəgè yà' co yà'a yu nkərə, yà'a bohòNwi bum ləm. A nè zinè mvəsè wo a còm ndzənə njwək Nwi duk də,

<<Nwi kogè bùu ngàa nkərə sè nzejgòoj fəj sè' bə nkərə è awo sə.>>

²⁰ Mwè' mok cu sè', sè wo à còm ndzənə njwək Nwi anè də,

<<Tà Nwi rintse' də tsətsərə è bù ngàa nkərə ka fək tse'.>>

²¹ Nə yeè nè ve'nè, kà də njwè nèmòk kum nguj bùu njwè wà, nè sə duhu kə'ca də, <<Mù yàm ves njwè nè'e kè njwè nà'a>> duk. Yusè wèj rinj sè də, nga a ye-a sè yà lòoj, wèj tse' yà' wèj. ²² A ye-a sè Pol kè Apolòbè Pità pwe' wo yà'sə sè yàwèj. Nzejgònè'e nè ye luj bə kpə pwe' gu sè' sè yàwèj. Bum sè a sə yə yà' nga'a bə sè yà' cu mantombi pwe'fo', wèj tse' yà' wèj. ²³ A nè ye me ve'nè pwe' fana Jisòs Krest tse' bwi wèj yi. Nwi tse' bwi ye Jisòs Krest nè.

4

Mvè'nè Bùu Korè Tse' Ngòjè Ngà Fək Nè Nwi

¹ Mù dzəm də bwiinj jəj vès bùu sè mantombi mù cos yè'e pwe' də vès mègù ngàa fək bohòJisòs Krest. Nwi a jə bum ye sè yà'a səswihi, nè fa ndzə bohòvès də vès yè'rə fa bwiinj. ² Yusè guguj

sè bohòngà fək duk də, yi sə gu yusè yà'a zinè bohòjwè nè yi sè fək bohònà' nè. ³ A ye-a bə ma nè bohòmù yàm fana nga wèj duk-a də mù bup kè bəboj àlè' pwe', mù nè kà bə zèj yàm nkuj tsərə. A ye-a nga njwè nèmòk nè zok sè cep ye sè' də mù bəboj kè bup àlè' pwe', yà'sə ka yusè guguj sè zèj yèj. Mù bə tu am mù kà də mù sè gu bəboj dukgè. ⁴ Ngòcèp zinè, mù ka jòj nè mù à gùu rinj, megu də mù ka cùu sè ngòduk fis də mù ka nzak tse' sè' tse'. A nè sak megu mù Tà Nwi, yi nè yi sakgè nzak yəyərə. ⁵ Nə yeè nè də ve'nè fana ka bəboj co wèj sə sak kə'cà bwiinj yèj. Bòdə wèj yu'rə ve'nè tètè mvək kərə, numbu nè Tà Jisòs bwi vè fana yi nè fis nonjə bum jəja, nè gu bum sè bwiinj sè tsərə yà' rerej vè sè'. Nà'a numbu nè Nwii nè kwasè ndəanjwè pwe' nè nà'a yəyərə ngòtse' kwəkwasə.

⁶ Bwema am wèj, bum sè mù cèp yà' bə lij am nè ye lij Apolòyà'sə, mù cep ve'nè ya wèj rintse' bum sè wèj tse' ngògùu. Bum sè wèj tse' ngògùu sə, a sè wo à còm nonjə yà' ndzənə njwək Nwi. A yà'sə duk də, ka bəboj də wèj sè neni' bùu njwè nèmòk, nè sə bəj mòk bəjnə yèj. ⁷ Wù nè wù sè duk də wù gha' bwiinj pwe' wù ànə, à gu bəsə wu njwè nè nkuj nà'nə ndà? Mù fek fe'lə-a wu səmok də, yusəmok cu sè wù tse' yà' nga Nwi à ka wu yà' yi fa àlè? Mvəsè Nwi ànə fa wu bum pwe' yi, ye nga'a va nkuj wù sə kum kə' nguj co də wù à tse' yà' bə njəj yə-ε? ⁸ Wèj sè duk də wèj tse' bum pwe' è? Wèj sè jə ni' awèj co ngàa ghək. Wèj a bùuj nkum nga vès ka yàvès nkum yèj è? Wèj anè ye-a nkum zinè bwèrə də bòmù wùrij ya a kok gəj sə vesùwèj bəbè'. ⁹ Gù

co Nwì a jè vès ngàa ntum Jisòs nò nonjə ves ŋkusè mbwèŋ. Vès mègù co bùu sè wo də wo kə zə wo zəə bùusè wo bùu sè bup. Vès tə yè'e mantombii masinjaa Nwì nə ye bwìŋ də maŋgòonj kək bərə ves. ¹⁰ Vès mègù mok co ngàa ləm bùu Jisòs Krèst. Wèeŋ yàwèŋ ngàa ŋkərè bùu tu Jisòs Krèst. Vées yàvès dem, wèŋ ye yàwèŋ ngàa nàŋ. Wo jəgè weŋ co bwìŋ, wo sə fa ves yàvès marè'tu. ¹¹ Haan kə wès ntinə jìŋ tse' ves nsàp nə nje sə yaŋ ves, ntum sə sə ves, vès kà yusè ngòno tse'. Vès sə ni ke' gù yàvès gaa cək. Bwìŋ yeŋsəgè ves ŋgə' wùriŋ, vès kà ndap nòonj sè' tse'. ¹² Vées fàkgè bə bo avès tè vès wo. Bwìŋ yàk ves, vès cep fəsə fa wo bə nə bəboŋ. Wo fa ves ŋgə', vès ko ntum. ¹³ Ghà nə wo to fa ves liŋ sè bup, vès busə fa wo fùə. Wo jə ves co bəp sè yà' ka fàk tse' yè'e, tè kə wəs nie'. Wo kəkègè ves co kùup yusè wà.

¹⁴ Bwema am wèŋ, ka yè'sə də mù sə cep bum yè'sə bohòwèŋ də ya marè'tu ko weŋ yeŋ. Mù cèp yè'sə ngòtip weŋ tipè bùusè wèeŋ bwe am sè mù dzəm weŋ ve'e wùriŋ. ¹⁵ A ye-a sè də bùu sè wo sə tip weŋ bə mandzè nə Jisòs Krèst ŋkùuŋ fana nə yi co tè' àwèŋ mègù nə mò'fis. Mù mègù co tè' àwèŋ mùmù, bùusè wèŋ ànə bùuŋ to bùu Jisòs Krèst ŋga mù ànə tsoho fa weŋ Ntirè nə Bəboŋ nə mù. ¹⁶ Yà' təəŋ nə də mù tè' àwèŋ fana mù ləŋ weŋ kwəkwe', wèeŋ be' kùugi am. ¹⁷ Nà'a njo nə mù tum Timatì də yi kə tsok fe'lə weŋ mvè'nè kùugi am sə cu bə mandzè nə Jisòs. Yà'a yusè mù sə yə'rə bùu sè mù cos ma nə fòlòonj də wo gu. Wèeŋ yuk Timatì nə bùusè yi mo àm nə mù dzəm yi wùriŋ. Yi gùgè fàha Tà Jisòs Krèst sè' bə ntum ye lònj.

¹⁸ Yu səmook də bùu səmook maŋgorè wèŋ anə sə neni', nə sə tsok də mù nə kà mok bwì wè yuk fe'lə. ¹⁹ Zinə nə də, a ye-a ŋga Nwì fa nàŋ, mù nə və. Nà'a mvək nə mù nə riŋ də bùu sè wo sə neni' yè'sə wo tse' nàaŋ sè Tà Nwì kə wo sə cep mègù cù wà àlɛ'. ²⁰ A ye-a ŋga gaŋ ŋkum Nwì cu sə ntùu bwìŋ zinə fana yà'a nə ye bə nàŋ, a nə kà cèp cù wà ye mègù. ²¹ Nè wèŋ dzəm nə fò? Də mù vəə, mù jəŋ ŋkwès ŋgə' ŋgòyeŋsə weŋ ŋgə' bə zeŋ, kə də wèŋ dzəm ŋgòkupsə kùugi awèŋ ya mù və bə fifi ngòmitsə' fa weŋ də mù dzəm weŋ ɛ?

5

Jòn Nəbup Cu Məkwe'è Wèŋ

¹ Bwema am wèŋ, wo a tsə' mù də bùu mok cu məkwe'è wèŋ sè wo sə koho sàhà nsàp nə bup. A megu-a sè pegè wèŋ, wo kà nsàp ànə gù. Kwe'fò! Mù a yuk də ŋwə nəmòk cu maŋgorè wèŋ anə nə yi sə nòonj bə ŋgwe tè' ye. ² Aco wèŋ sə neni' va, ŋga bwìŋ cu maŋgorè wèŋ anə sè wo sə gù nsàp yu ènə ɛ? Anə ye co wèŋ sə waŋ le waa. Wèeŋ fis gesə ŋwə nə yi a gù nsàp yu ànə maŋgorè wèŋ anə fisə. ³ Bwema am wèŋ, vesùwèŋ sə kà-a si bə si sè' yenə fana ntum àm cu mègù bohòwèŋ. Bə nàaŋ Tà Jisòs Krèst fana mù sak wes mè nzak ŋwə nə yi a gù nsàp yu ènə laŋ. Mù a sak wes nà' co də mù vesùwèŋ bəbɛ'. ⁴ Yusè wèŋ tse' ŋgògùu sə də, wèeŋ benə və mvwe' mò'fis, mù ye yàm sè' vesùwèŋ sə ntùu fana bə nàaŋ Tà Jisòs Krèst, ⁵ wèŋ fis fa ŋwə ènə bohòSatà. Wèeŋ fis fa yi ve'nə ya ŋgùpni' ye ye ŋgə'. Yi yə ŋgə' ve'nə, nùmbu nə Tà Jisòs bwìŋ vəə yòŋsè ye luŋ ye lùuŋ.

⁶ Bwema am wèŋ, ka bəboŋ co wèŋ sə kum ŋgùŋ mvè'nè wèŋ sə

gù yà'sə yeŋ. Hàva'-èè, co wèŋ ka riŋ də ku' nè mò'fis bupsəgè mok riŋ à? ⁷ Bògha' də wèŋ fis gesə nsàp bup ànə mʉtsətsə'rèə wèŋ anə fo', ya wèŋ ye bùu sè bəbɔŋ. Zinə nə də wèŋ yà'sə bùu sè bəbɔŋ bùusè Nwì a jə cop nè ŋgògù mèsə fa vesùwèŋ bup avès nə laŋ. Cop nè yi à jə nə, a Jisòs Krəst.* ⁸ Ye də vesùwèŋ cum le ncu nè nà'a zinə nə ye làaŋ. A kà də a sə gu bup sè co ŋgòbèŋ bwìŋ, nə sə kok ke' ca ŋkùì' duk.

⁹ Nwàk nə mù à còm fa weŋ fa' mantombi nà'a, mù à còm fa weŋ nja duk də, kà də wèŋ sə be'lə ke' weŋ nsàap bùu sè wo sə ko ke'cà sàhà duk. ¹⁰ Mù à sə kà yà'sə də wèŋ kà weŋ bùu sè wo ka krətèŋ yeŋ wèŋ cu be'lə duk. A ye-a ŋga ŋwè ka krətèŋ yeŋ, nə sə kohò sàhà, gu bum lak co rùm, nə dzəm bum lələ, nə ye ŋgà yè, wenəwèŋ kàa be'lə lok tse' ŋga wèŋ tesə gesə lòsəŋə nzenŋgòèŋə fo' ŋkuŋ wenəwèŋ kà be'lə yuk. ¹¹ Yusè mù a duk sə, mù à sə tip weŋ tipə də a ye-a ŋga ŋwè də yi krətèŋ, nə sə gu mali bup àlɛ, wenə wèŋ kà be'lə. A ye-a ŋga nsàp krətèŋ ànə sə gù nsàap bup sè co də yi sə ko sàhà, sə waŋ bum bùu mok, sə gu bumlak co rùm, sə yak bwìŋ, sə no jùhu rùk, nə sə yəyè fana wenə wèŋ kà be'lə. Wèŋ ka tse' ŋgòzɔ be'lə zuzɔ ma weŋ ŋwè ànə wèŋ. ¹² Krətèŋ ka ŋàaŋ sè ŋgòsak bùu sè wo ka krətèŋ yeŋ tse'. Bùu sè aco a kùk ja'a, nə duk də wo sə gù bəbɔŋ àlɛ sə mègù krətèŋ wèŋ. ¹³ Nwii nə sak bòp bùu nə wo ka krətèŋ yeŋ wèŋ yi. Ye də wèŋ gu ma njàwèŋ mvè'nə wo à còm nòŋsə ndzəŋə ŋwàk Nwì duk də, <<Be' fis gesə

ŋgà gù bup mʉtsətsə'rə wèŋ fo'.>>

6

Nzak Mʉtsətsə'rəə Krətèŋ Wèŋ

¹ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk mʉŋgorè wèŋ tse' mʉnzak bə mòk nə yi sè' krətèŋ, kaco marè'tu ko weŋ ŋgòjə lònzak nə mʉ kot yeŋ à? Co a yè'e bəbɔŋ bohòwèŋ bùu Nwì ŋgòkè təəŋ mʉ kot mantombii pegè wèŋ, də wèŋ sə sak nzak, nə nòŋsə ŋgòmèsə nzak nə mʉtsətsə'rəə wèŋ bùu Nwì à? ² Co wèŋ ka riŋ də bùu Nwii nə kè sak bùu sè sə nzenŋgòŋ feŋ ntsə'mòk wèŋ riŋ à? A ye-a də wèŋ nə kè sak nzenŋgòŋ nə ntsə'mòk wèŋ, njo nə wèŋ kà wabə ŋgòsak bwe nzak awèŋ wabə ye yà? ³ Wèŋ ka riŋ də vesùwèŋ nə kè sak masinjàa Nwì bə tu riŋ à? Yè'sə nə yèè nə ve'nə, co ghak vesùwèŋ yè'e ŋgòsak nzak avès sə nzenŋgòŋ feŋ à? ⁴ A ye ŋga nzak lòkok, wèŋ caŋ jə lòfa bùu sè sə mbiŋ, sè cos jəgè wo co wo ka Nwì riŋ, də wo sak fa weŋ yè'e bùu yà? ⁵ Waà, marè'tu ko johotse' weŋ. Co ŋwè nəmòk nə mò'fis mʉŋgorè wèŋ nə yi ŋgà ŋkərè co yi sak fa krətèŋ mòk nzak awo yè'e bùu à? ⁶ Nsàp nə njàwèŋ də, krətèŋ mòk jə lòkrətèŋ mòk mʉ kot də wo kə təəŋ ŋgòsak nzak mantombii bùu sè wo ka Jisòs Krəst dzəm. ⁷ Mʉ tsok fa weŋ ncèp nə nà'a zinə. A jòŋ nəbup bohòwèŋ ŋgòtse' lok fɔ' nzak mʉŋgorè wèŋ. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk gu wu bup, kaco wu me'rə yi ntèŋ yeŋ à? Nə ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk lim zɔ-a wu, kaco wu me'rə yi sè' ntèŋ yeŋ à? ⁸ Wèŋ sə gù bwìŋ bup sè' wèŋ. Wèŋ sə lim jə bum bùu mok ŋga

* 5:7 5:7 Ngo ŋwàak yè'e sə cèp bə ŋkà'a bùu Jus wèŋ sè wo à sə to yà' də ŋkà'a jì yis yà'a. Mvək nə à sə kùrə, wo fis gesə yis mʉ nda'à wo pwe' nə sə zɔ megu bred jì yis. Pòl sə fùhu yìis sə feŋ bə bup sè ŋwè sə gùu. Wo à sə zɔ ŋkà'a yà'sə wo sə suə fa Tà Nwì nsùŋgaŋ co cop.

wènj wènj vε'ε bwema bùu Jisòs Krèst.

⁹ Co wènj ka yè'e riñ dè bùu sè wo gùgè bup nè kà mvwe' sè Nwi cu ηgòsak gañ ye ni riñ à? Kà dè wènj borè ni' awènj duk; Ngà kohònto, ngà kùksè rùm, ηgwe ηwè kèe ndu ηwè nè yi sè tesè sè mbinj, bə ηwè nè yi ηwəmbam yi nòonj bə ηwəmbam mòk kènə ηwənjwè nè yi nòonj bə ηwənjwè mòk pwe', wo nè kà mvwe' gañ ηkum Nwi kè ni yuk. ¹⁰ Nə ye sè' də nsàp ηwè nè ηgà yè, ηgà wañ bum bùu mok, ηgàa jùhu rùk, yak bwij bə ηgàa lim zə ke' bwij yè'e pwe', nè mò'fis nè kà bònj sè yà' cu mvwe' gañ ηkum Nwi sè' kè tse' yuk. ¹¹ Bùu mok mutsətsə'rə wènj à sè cu togè nsàp ncu nè bup ènə. Fana Nwi a cùk rənjə fis wènj mvwe' nsàap bup yà'sə mok lañ. Yi a fis tes wènj mok zok, nə fa wènj ηàaη sè ηgòcu nsàp ncu nje nè nà'a bəbənə. Yi jəgè wènj mok co bùu sè wènj ηgàa jì nzak mù lisè Nwi. Yà'a pwe' vε'nə bùu lij Tà Jisòs Krèst nə ye bùusə Yònjə Nwi nè a kùksəgè yi nə cu sè ntuè vès.

Mandzè Nè Krətèη Tse' NgòGù Bə Ni' Ye

¹² Mù yə dè bùu mok sè duk də, <<Mù ka yumok ηgòdzè yà' tse'.>> A le zìnə də wènj ka yumok sè wènj tse' ηgòdzèə tse'. Wènj riñ sè' də, bum mok cu yo sè kaco yà' tesə wènj bə yumok yèj. Mù yàm sè' bə tu am, mù ka yumok sè mù tse' ηgòdzèə sè' tse'. Megu də kaco mù me'rə ni' àm ηgòye ηkwènj bohòyumok yèj. ¹³ Aco wènj sə duk də, <<Wo à gù fa bəj bohòvəm, nə gù fa vəm bohòbənə.>> Mù dzəm lañ də a vε'nə zìnə. Megu də wènj sə tsərə tse' də, nùmbu mòk cu nè Nwi nə gù bupsə vəm bə bəj pwe', yà' ca bisə lo. Bə ma nè ηgùupni' awènj, wo à ka yà' də

wènj sə koho bə zèj sàhà gù, wo à gù yà' də wènj fak bohòTà Jisòs Krèst bə zèj. A sè' Tà Jisòs Krèst nə nè yi jəgè ηkərə bə ηgùupni' nə. ¹⁴ A nə ye sè' də mvè'nə Nwi à lòkoksə Tà Jisòs Krèst mvwe' kpu yà'a, yi nè jə sè' nsàp ηàj ànə, nə lòkoksə vesùwènj mvwe' kpu sè'. ¹⁵ Co wènj ka yè'e riñ, də ηgùup ni' awènj ηgùpni' nè Jisòs Krèst ma mòk riñ à? Nə ye də, a kəkurè co ηwè jəj ηgùpni' nè Jisòs Krèst nə, nə kə be'lə nà' bə ηgùpni' ηwà sàhà nà? Kàyà', kaco ye yuk vε'nə yèj lok. ¹⁶ A ye-a ηga ηwè kə be'lə ni' ye bə nè ηwà sàhà, ye də bə nà'a yà'a mok ni' nè mò'fis. Yà' cu ndzənə ηwàk Nwi sè' vε'nə də, <<Nwəmbam bə ηwənjwèe bùuη mok ηwè nè mò'fis.>>

¹⁷ Nwè nè yi jə-a ni' ye, nə be'lə nà' bə nè Tà Jisòs Krèst fana ye də bə nà'a mok sè' mò'fis ndzənə yònjə. ¹⁸ Nà'a njo nè mù duk wènj də wènj cañ gesə mvwe' ko sàhà nə. Bup mok sè ηwèe gùgè yà'a pwe', yà'a kà ηgùpni' bupsəgè. Bohòko sàhà ye, ηgənjəgə gù nsàp bup ànə, fana nà' bupsə ηgùpni' ye nə bupsə. ¹⁹ Riñ də ηgùpni' yòo co ndap mvwe' sè Yònjə nè Rərənj cugè nja. Yònjə nè nà'a sè ntuè wù ànə a vè bohòNwi bə tu ye. Wù ka ηgùpni' yòwù tse', Nwi tse' nà' yi. ²⁰ Yi tse' nà' yi bùusə yi à ywi wu ywinə. Nə yeè nə vε'nə fana ye də yusə wù gù-a bə ηgùpni' yòpwe', yà'a ye ηgòkùksə Nwi, nə sə gù yi kwa.

7

Nzak Gù

¹ Mù sè còm fəsə fa wènj yè'e bum sè wènj à còm fek vèsə mù yà'a. A ye-a ηga ηwè də yi kà ηgwe jə, ye də yi gù bəbənə. ² Yè'sə ye-a sè' vε'nə fana a bəbənə də ndàaηwè pwe' tse' ηgwe nè nje, ηwənjwè nè fòpwe' tse' ndu

nè nje sè'. Wo tse' ve'nə ya kà də wo gbə ni sənə bɔp nè ɲòkò sàhà duk. ³ Ndum nə gɔ fa ɲgwe ye nə bum pwe' sè ndum tse' ɲgògù fa ɲgwe. Nwàɲwè nə gɔ fa ndu ye nə yà pwe' sè ɲgwe tse' ɲgògù fa ndum sè'. ⁴ Nwàɲwè nə ka bə tu ye cum. Ndu ye nə tse' nà' yi. Nwəmbam nə ka tu ye yi sè' tse'. Nwàɲwè nə tse' nà' sè' yi. ⁵ Ndum nə bə ɲgwe nə ba fo', mòok kà mòk mu kèhe yi bɛ'. Tse'ɲga wo dzəm mvwe' mò'fis də wo ga'a cum ve'nə mvək momjo, ya ɲga wo jəɲ mvək ànə ɲgògù piriya. Nà'a mèe, fana wo be'lə co ɲgwe bə ndum səmok. Wo be'lə ve'nə ya Satàa kà mandzə tse' ɲgòbòrə wo də wo gbə būsə də wo ko fuk ntum bùə duk.

⁶ Ntip nè mù sə fa weɲ nà' bə nzak gù ènə, ka də mù sə fa ɲàɲ də a ye tsoɲ ve'nə yeɲ. Mù sə fa mègù yàm ntip. ⁷ Bohòmù yàm, a ye-a də bwɲ pwe' cum mvə'nə mù cu yè'e, boɲ ghak lɛ zeɲ. Mu cɛp-a sè ve'nə fana mù sə riɲ sè' də Nwì a fa ndàɲwè pwe' nsàp nè nje zok ɲgòfàk bohòyi. Yi à gù ɲwè nəmòk ɲgòfàk ma ve'ɛ, mok ye ɲgòfàk ma ve'ɛ.

⁸ Yusə aco mù cɛp bohòbòop bùu sè wo ka sənə nzak ɲgwe bə ndum ntòni bə bàa yepmfə wèeɲ də, bəghak də wo cum woòwo mvə'nə mù cu yàm yè'e. ⁹ Ngə' nè ca nə də, bùu mook yo sè kaco wo ko to riɲ ni' awo yeɲ. Bòbohònsàp bù ànə ɲgòjə ɲgwe, ɲwàɲwè jəɲ ndum. A bəboɲ də bwɲ cum ncu ɲgwe bə ndum, nə noɲsə nè də ɲjè ɲgwe bə ndum sə teɲ wo co mis.

¹⁰ Bohòbòp bù nè wo à lògù laɲ, ɲwàɲwè kà ndu ye də yi tesə gù laɲ duk lok. Nà'a nə təəɲ megu ve'nə būsə mù sə kà yè'sə məmù cɛp. Jisòs Krɛst bə tu ye sə duk sè' ve'nə. ¹¹ Nə ye də, a ye-a ɲga ɲwà mòk tesə gù, yi nə cum yiɲi.

Yi kà ndu mòk nè zok jə fe'lə. Yi duk-a də yi jəɲ ndum, yi bwɲ foho lo fe'lə sè' bohòɲwə nè bə nà' à ye to nə. Yà' mègù sè' ve'nə bohòɲwəmbam də yi kà də yi bɛ' fis me'rə ɲgwe ye duk.

¹² Ma nè bohòbùu mok sè wo tse' ɲgwe nə ye sè wo tse' ndum ɲga yà' ka krətəɲ yeɲ, mù tse' yumok ɲgòtsə' fa wo sè'. Ncɛp nè mù sə tsə' wo nə, ka də Tà Jisòs Krɛst cɛp nà' yi yeɲ. Yà' mègù sè mù tsərə mù də a ve'nə yəyərə. A ye-a ɲga ɲwəmbam nè yi krətəɲ tse' ɲgwe ye nè nà' ka krətəɲ yeɲ, ɲwà nə dzəm də bə ndu ye nə cum fana kà də ndum nə bɛ'fis ɲgwe nə duk. ¹³ Nə ye sè' də a ye-a ɲga ɲwàɲwè nè yi krətəɲ, tse' ndu nè nà' ka krətəɲ yeɲ, ndum nə dzəm də bə ɲgwe nə nə cum mali fana kà də ɲwà nə dzeɲ nà' sè' duk. ¹⁴ Mù duk ve'nə būsə Nwì sə se ndum nè yi ka krətəɲ ye co krətəɲ mɔɲkwèeɲ ɲgwe ye nè yi krətəɲ nə. Nə ye sè' də ɲgwe nè yi ka krətəɲ yeɲ nə, Nwì sègè yi sè' mɔɲkwèeɲ ndu ye nè yi krətəɲ nə. A ve'nə būsə a ye-a ɲga gùu sə ga'a na, kàmòk bwe awo sə nə ye mok co bwe pegè, ɲga Nwì a jə wo laɲ də wo bwe sè rərəɲ bùu ma kèe tè' awo sə. ¹⁵ A ye-a ɲga a ɲgwe kè ndum è', nè yi ka krətəɲ yeɲ, nə duk də yi nə lo tsoɲ megu lòo, yi lo sè ntəɲ, yumok ka bɔp. Bə nsàp ènə ɲwàɲwè kè ɲwəmbam nə nè yi krətəɲ, yi ka nzak mòk tse'. Yusə Nwì dzəm, də vesùwèeɲ cum ncu nè nà'a bə fifi. ¹⁶ Wùu ɲwàɲwè nè wu krətəɲ, wù ka lɛ riɲ, aco ndu yònə yi ka krətəɲ yeɲ nə kə riɲ Jisòs Krɛst ntsə'mòk, nə tse' lùɲ sè' bùu wù. Yà' mègù bohòɲwəmbam nè yi krətəɲ sè' ve'nə, wù ka lɛ riɲ, aco ɲgwe yo nè yi ka krətəɲ yeɲ ènə kə riɲ Jisòs Krɛst ntsə'mòk, nə tse' luj bùu wù.

*Cum Mali Mɔmɔvè'nè Nwì A
To Wu Nga Wù Cu Yà'a*

17 Nə yeè nə ve'nə yusè yà'a guguŋ sə də, ndàaŋwée cum nsàp ncu nè Tà Jisòs fàhɔ fa yi nə. Yi kà də yi kupsə me'rə nsàp ŋwè nè yi ànə ye ghà nè Nwì a to yi nə duk. Yà'a yusè mù sə yə'rə fa bwiŋ ma fòpwe' də wo gu lo mənə cos pwe'fo' ve'nə. 18 Nwè nəmòok ye-a yo nè Nwì ànə to yi ŋga wo kom fa yi tu mbəmbam laŋ fana yi cum ve'nə. Kà də yi lap mandzè ŋgògù fe'lə nà' ŋgòyəəŋ co wo à ka yi yà' kom fa duk. Nə ye sè' də ŋwè nəmòok ye-a yo nè Nwì a to yi ŋga yi ka tu mbəmbam ntòkom fana yi cum mam ve'nə ntəŋ. 19 Zəzok ka bohòŋwè nè yi a kom bə nè yi a ka kom yeŋ. Yusè guguŋ sə də, ŋwèe nonjsə yusè Nwì də yi gu yà'. 20 Nà'a njo nè mù duk də, ndàaŋwè pwe' cum mali mvè'nè yi à ye ghà nè Nwì à to yi də yi be'lo Jisòs Krest ŋga yi cu sə. 21 Nwì ànə to-a ŋwè nəmòok ŋga yi cu co ŋkwèŋ, yumok ka bɔp, yi cum mali ve'nə ntəŋ. Ye sè' də ŋga mandzè nè co yi tesə, nə kà ŋkwèŋ mok yee yo, yi tesə sè' ntəŋ. 22 Mù sə duk ve'nə bùusè ŋwèe ye-a ŋkwèŋ ŋga Nwì to yi laŋ, yi be' lo Jisòs Krest fana ye də yi ka yà'sə ŋkwèŋ mantombii Tà Jisòs yeŋ. Yà'a sè' də ghà nè Nwì ànə to-a ŋwè nəmòok ŋga yi ka ŋkwèŋ yeŋ, ye də yi ŋga'a mok ŋkwèŋ bohòJisòs Krest. 23 Sə ritse' də wù ka bə tu yo cum. Jisòs Krest tse' wu yi, bùusè yi a ywiŋ fis wu mwve' bɔp. Kà də wu ye fe'lə ŋkwèŋ ŋwè nəmòok nè zok duk. 24 Nà'a njo nè mù sə duk weŋ də ndàaŋwè pwe' sə be' mali mandzè Nwì, nə cum mali sè' mvè'nè Nwì ànə to yi ŋga yi cu, bwema am wèŋ na.

*Bùu Sè Wo Ka Sənə Gù NtòNi
Nə Ye Baa Ngwemfə Wèŋ*

25 Bə nzak bùu sè wo ka sənə nzak ŋgwe bə ndum ntòni fana Tà ka mu yumok bə zeŋ tsok fa. Mu nə tsok fa weŋ yu yàm sè mù tsərə də yà'a bəbɔŋ. Mù rì də yà'a nə yeŋ bəbɔŋ bùusè Nwì sə tesə mù, mù sə yuŋ Tà Jisòs Krest bə ntəm nè mò'fis. 26 Wu kùk ja'a-na nsàap bum sè yà'a ŋga'a, fana bɔŋ ghak co ŋwè cum le mvè'nè yi cu yiŋyi. Mù sə duk ve'nə bùusè ŋgə' ŋga'a ŋkùuŋntəŋ. 27 Nwè nè yi tse'a ŋgwe laŋ, yi kà də yi me'rə nà' duk. Nə ye sè' də ŋwè nè yi ka-a ŋgwe ntòjəŋ, kà də yi lap mandzè ŋgòjə ŋwàŋwè sè' duk. 28 A ye-a sè də mù duk ve'nə fana a ye-a ŋga ŋwè nəmòok jə-a ŋgwe, ye də yi ka bɔp gu. Ye sè' də ŋga wà'ŋgwèeŋ jə-a ndum, ye də yi ka bɔp sè' gu. Wèeŋ riŋ də bùu sè wo a ni sənə nzak gu laŋ tse' ŋgə' ve'e wùriŋ. Bòcà mu yàm də wo cum le woòwo, ya wo kà nsàp ŋgə' ènə Yə.

29 Bwema am wèŋ, yusè mù sə duk sə də mvèk nè Nwì a fa veŋ nə nà'a ləm. Ye də ye jəŋ ŋga'a nè'e, bùu sè wo tse' ŋgwe fak bohòNwì co ŋgàa jì ŋgwe. 30 Bùu sè wo sə wa wèeŋ gu co wo sə kà wa. Bùu sè wo sə kwa wèeŋ gu sè' co wo sə kà mvèk pwe' bə kwəkwa càsə wes. Bù ŋgàa gì giì nteŋ gu mok sè' co wo kà giì nteŋ gìgè. 31 Nwè nè yi sə gù-a nsàp fàk nè fòlòŋ sə nzeŋgòŋ fen, yi gu mok co yi ka tsətsərə ye bə bum sè sə nze feŋ pwe' nonjsə. A ye ve'nə bùusè ncu nè a cu nà' ènə nà' sə cà gesə lòghàr.

32 Mù sə duk yè'sə bùusè mù dzəm də yumòok kà weŋ ŋgə' sə fa. Nwè nè yi ka ŋgwe tse', tse' gha' mvèk yi ŋgòtsərə bə bum sè ma nè Tà Jisòs Krest, mvè'nə aco yi gu ya nà'a kwa bohòyi. 33 Nwè nè yi tse' ye ŋgwe, ka ve'nə bohòyi yeŋ. Tsətsərə ye tə bə bum nzeŋgòŋ. Yi sə lap mandzè

nè co yi gù ya ñgwe yee sà kwa bohòyi. ³⁴ Ye dā tsətsərə ye g'a'a sə ntùú yi bòp bā. Bəba mēgù sè' ve'nə. Məwà'ñgwèn nē yi k-a ndum tse', tse' gha' mandzè nē ñgòtsərə bə bum sà Tà Jisòs Krest yi. Yi jə ntum ye bə ni' ye ba fo', nə nonşə bə fāha Jisòs Krest. Nwà nē yi tse'-a ye ndum, tsətsərə ye cu bə bum nzenğon. Yi sə lap mandzè nē ñgògù ya ndu ye kwa bohòyi. ³⁵ Mù cèp bum ye'sə ñgòtesə weŋ. Ka dā mù sə lap mandzè ñgòkès weŋ yu sè bəbon weŋ. Mù dzəm mēgù dā bum pwe' ye lwiiŋ ya yumook kà fàak awèn sè bohòTà Jisòs sə jipsè.

³⁶ Bə nzak nē mo ñwəmbam bə mo ñwəŋwè nē wo cèp tes dā wo nə cum gù. Wo duk kok fe'lə dā wo nə kà gù mok cu būsə wo dzəm ñgòfak bohòNwi, fana ñwəmbam nə kà bəbon sə gù būsə yi ko fàk ntum bəè, nə sə cum megu bə nà' fana bon dā wo gu tsərə gùu sə mvèsə. Yà'sə ka bup weŋ. ³⁷ Ye sè' dā, a ye-a ñga ñwəmbam nə tsərə kok sə ntùú yi dā yi nə kà nwà nə mok jə, yi riŋ dā yi nə kà nà' jwèn yuk, nə təŋ bə zəŋ cùk, fana ye dā yi gù bəbon. Yi me'rə nwà nə ntən. ³⁸ Bə nsàp ènə fana ñwè nē yi jə ñgwe gù yà'sə bəbon, nē yi duk ye dā yi kà jə, bon ghak kok yi.

³⁹ Nwəŋwè tse' ñgòcu mēgù bə ndu ye tətè nà' kə kpə. Ghà nē yi kpə nə fana ye dā nwà nə tse' mandzè mok yo co yi kə jəŋ ndu mòk nē nà' bōyi. Megu dā yi kà ñwè nē nà' ka ñwəè Tà Jisòs weŋ jə. ⁴⁰ A ye-a sè dā aco yi lo mali gù ve'nə fana bə tsətsərə nē njàm, mù tsəm dā aco yi tse' kwəkwa ñga yi cu mam-a yiiyi na. Yusè mù sə cèp ye'sə, mù rì dā Yonşə nē Nwi nə sə fa mu yà' yi.

Njàap Rùm

¹ Mù dzəm ñgòtsə' weŋ yumok bə nzak bumlak co njàap rùm. Wèŋ sə cèp ncèp mòk dā, <<Vesùwèŋ pwe' tse' ñkərə.>> Ncèp ànə ka mrvès weŋ. Megu dā nsàp ñkərə ànə gùgè ñwè yi sə koksə ñkwèn wà. Yusè aco yà' tesə ñwèe dā a dzəm mòk bə mòk. ² A ye-a ñga ñwè nəmòk sə tsərə bə tu ye dā, <<Mù rii, mu rii>>, ye dā ñwè ànə ka mubè'lè ñkərə nē yi nə tse' ñgòrì nə tse' lok. ³ A ve'nə būsə yusè guguŋ sə dā, ñwèe dzəm Nwi. Nwè nē yi dzəm-a Nwi fana Nwi riŋ ñgəŋgəŋ dā nà'a mo ye. ⁴ Bə nzak nē ñgòzə njàap rùm, a rì tse' zinə dā mvə'nə wo kùksəgè bum yà'sə co Nwi, wo sə kùksə nwi nē yi bəè nē bəè. A rì yàvès dā, Nwi nē yi cu nə yi mēgù mò'fis. ⁵ A ye-a sè dā bum cu mubu bə sə nze ñkùuŋ sə bwiŋ jəgè yà' co nwi nə ye tà bohòwo fana, ⁶ vesùwèŋ rì yàvès dā Nwi mēgù nē mò'fis. Yi tē' àvès yi. Yi à gù bum pwe'fo' sè' yi, nə gu ves dā ya yi tse' ves. A tse' mēgù Tà sè' nē mò'fis, nē liŋ yee Jisòs Krest. Nwi ànə gu casə bum pwe' ndzə bohòyi. Lūŋ àvès nē a tse' nà' ñga'a nè'e à vè sè' bohòyi. Yà'a yusè vesùwèŋ rì sə. ⁷ Megu dā, krətèŋ wèŋ ka ve'nə pwe' riŋ. Mok cu sè wo à zə njàap rùm sə tətè, wo zə mali-a yà' ñga'a, wo sə jə mali yà' dā a njàp rùm fana sə gu wo sə ntùú wo dā wo gù bup būsə ntum awo ka pap ntògūŋ. ⁸ Yusè a rì tse' dā, ñwèe kà ñwè nē bəbon mantombii Nwi dā būsə yi zə nsàp yumòk būsəgè. Yusè dā vesùwèŋ zə-a yà, a nə kà swe' mòk fo' tse'. A kà-a yà' zə, yumok kà sə bup.

⁹ Yusè guguŋ sè yà'a ca sə dā, wèŋ sə wèŋ riŋ dā ñwèe zə-a sè yà pwe' yumok kà fo' bup yà'a, wèŋ jəŋ ñkərə. Kà dā wèŋ gu

co bùu mok sè wo ka yàwo ñkərè ànə ntòriŋ gbù bùu wèŋ duk. ¹⁰ A duk-a də, ñwè nəmòk yə-a wù nè wù rì yòlanŋ ŋga wù kə cu mw'e' zù njàap rùm ŋga ntum nje ka pap ntògũŋ, yi nə tsərə da? Yi nə kà də a bəboŋ ŋgòzù njàap rùm, nə zù ye sè' duk à? ¹¹ Yi zù-a v'e'nə fana ye də wù nè wù rì yòŋkərè nə lanŋ, wù gù ñwè nè yi ka gũgũŋ yeŋ nè'nə wù ñkuŋ yi gbù. Ka v'e'nə bəboŋ yeŋ, bùusè yi yà'sə moma yo nə Jisòs Krest à kpù mü tuhù yi sè'. ¹² A ye-a ŋga wèŋ sè gù bap bohòkrètèeŋ yè'sə də wo sè gbù v'e'nə fana ye də wèŋ gù bap ànə bohòJisòs Krest bə tu ye. ¹³ Ye də bohòmù yàm, mü riŋ-a də mü zù-a yumok yà' gù moma am mòk ŋgògù bap fana mü teŋsə, nə kà nsàp yu ànə zù ya yi kà gbù.

9

Njo Nè Mü Sə Kà Swe' Ləp

¹ Yūsəmook də, mü rì bə tu am də yūsəmook ka mü ko kiŋtse'. Wèŋ rì də mü ŋgà ntum Jisòs Krest. Mü à yə Jisòs nè yi Tà àvès nə bə lis am v'e' lanŋ. Fàha sè mü sè gù bohòTà Jisòs sè wèŋ yè'e ntó'o sè. ² A ye-a sè də bùu mok wèŋ kà-a rì də mü ŋgà ntum Jisòs rì fana mü də wèŋ rì yàwèŋ v'e'nə lanŋ. Njo nè wèŋ a dzəm bohòJisòs fana wèŋ yà'a co yumok sè yà' sə nitsè' fa bwiŋ də mü ŋgà ntum Tà Jisòs Krest nə. ³ Ñwè nəmòk duk-a də yi lap mü co bə ñzak də mü ka ñaŋ bə yusè yà'a yàm sè co ŋgà ntum Jisòs tse' fana mü cep fəsə fa ŋgəŋgàŋ v'e': ⁴ Co ka kəkərè bohòbwiŋ ŋgòfa mü beŋ bə neno bùu nsàp fàk nè mü sè gù nè'e yeŋ à? ⁵ Wèŋ sè duk yè'sə də kaco mü jəŋ ŋgwe nè yi sè' krètèŋ, ya vesi sè gihi k'e'ca co ŋgàa ntum mok sè gù yà'a yeŋ à? Kaco vesi gihi v'e'nə co Pità bə ŋgàa ntum mok yà'a nə ye bwema

Tà Jisòs wèŋ yà'a yeŋ à? ⁶ Kènə də bùu sè wo nə fak yàwo bə bo awo ñkuŋ nə zù mēgù ves Bānabā ba bùu yà?

⁷ Sojà mòk cu nè yi fàkgè co sojà, nə sə kə lap bwi mbàam zù ye mw'e' sè zok yo à? Ñwè nəmòk à fàk yuk nzum, nə kà bum sè yà' tesə mbwa zù yuk lanŋ à? Kènə də ganakù' mòk cu nè yi gũmsəgè nām, wo duk fa yi də yi nə kà mbwi sə ŋam no yo à? ⁸ Bum sè mü sə cèp yè'sə, ka də yà' mēgù mvəsə bwiŋ dzəmgè v'e'nə woòwo yeŋ. Yà' cu ndzənə ñwāk lūk Musi sè' v'e'nə. ⁹ Wo à còm nòŋsə nja də,

Kà də ñwèe kiŋ lok cùu nām nè wo gùgè yi, yi sə ku gòmbi nà'a duk.

Co də Nwì à sè duk yè'sə ŋga yi sə tsərə mēgù yè'e nām-à? ¹⁰ Co yi à sə kà bohòvesùwèŋ sè a bwiŋ àwo tsərə à? Yi à còm yè'sə bùu vesùwèŋ, bùusè ŋgà fàk nzum bə ŋgà kùkù pwe'fo' nə riŋ tsooŋ də wo nə tse' ma njàwo ŋgòzù ñkuŋ wo fak. ¹¹ Vès a tsòho fa weŋ ncèp Ntirè nè Bəboŋ nə lanŋ. Nà' cu sè vèə wèŋ co ŋgwii bum mok sè ñwè bi mənzuu yi. Ye də a yè'e bap co wèŋ tesə ves yàvès bə bum sè co beŋ bə cək wèŋ sè vès sə dzəm ŋgòtesə ŋgùpni' avès bə zeŋ à? ¹² Mvəsə wèŋ fagè bùu mok bum sè wo dzəmgè yà' ŋgòtesə ni' awo bə zeŋ yà'a, a nə ye co wèŋ fa to ntòvès. Mü cèp-a sè v'e'nə, ka də mü sə ləŋ weŋ də wèŋ fa mü yeŋ. Mü a dzəm də mü ye nsàp ŋgə' nè fòpwe' nè'nə mü bə tu am. Mü ye ŋgə' v'e'nə ya kà də yūsəmook təhə lok fa ñwè nəmòk mandzè nè ŋgòyuk Ntirè nè Bəboŋ nè Jisòs Krest nə duk. ¹³ Wèŋ riŋtse' də, bùu sè wo fàkgè māmvw'e' ndap Nwì nè ghaŋ nə zùgè yàwo sè' zùzùu sè bwiŋ jə vègè māmvw'e' mbwa sə.

Bùu sè wo fàkgrè yàwo mvwe' fa Nwì satikà' sè bwiin jə vègè yà' yà'a zùgè ma nè njàwo ca sè'.
 14 Yà' mègù sè yəyərè bə bùu sè wo tsòhogè yàwo Ntirè nè Bèboŋ nə. Tà Jisòs Krèst a fa nàŋ laŋ də bwiin fa yà'wèŋ bum sè co wo tèsə ni' awo bə zəŋ sè'.

15 Mù sè kùk-a lis də bwiin fa mụ bum sè mụ dzəm fana yà' kà bə jòn ye. Anə geŋ, mụ ka yu am n̄wè nəmòk ve'nə sè duk yuk fa. Mvè'nè mụ sè còm yè'sə, ka də mụ gù ve'nə ya wèeŋ fa mụ bum sè yà' tse' ngòye yàm sə yeŋ. A ye-a də mụ fek weŋ bum yà'sə fana kaco mụ kum fe'lə ngùŋ də mụ gù fa weŋ yumok wà mok yeŋ. Bògha' də mụ kpə le kpə nə non̄sə ngòfek weŋ ve'nə.
 16 Mụ tsòho fagè-a bwiŋ sè Ntirè nè Bèboŋ nə fana mụ ka ngònèni' bùu zəŋ tse', bùusə Nwì a tsè tse' mụ bə zəŋ yi. Ye də mụ kà-a bwiŋ ncèp Ntirè nè Bèboŋ nə tsoho fa fana ye də mụ cu bup. 17 A ye-a də mụ ànə tsərə kok gu-a sə vèə mụ ngòtsòho ncèp ènə bwèrè mụ sə kùk lis də mụ tse' tsoŋ swe' fo'. Nə yeè nə də mụ à ka yà' mụ tsərə kok, Nwì a fa fàha yè'sə ndzə bohòmù yi. 18 Swe'e sè mụ sə tse' fo' yà? Swe'e yàm mègù də mụ tsoho fa bwiŋ ncèp Ntirè nè Bèboŋ nə wà. Nà'a njo nè mụ kà bwiŋ də wo fa mụ bum sè yà' tse' ngòye sè yàm fekgè sə.

19 Mù cu yè'e, mụ ka nkwen̄ yeŋ. N̄wè nəmòk ka mụ yi tse'. A ye-a sè ve'nə fana mụ a gù bùsə ni' àm co nkwen̄ bohòbwiŋ pwe'. Mụ a gù ve'nə ya mụ jəŋ və bwiŋ nkwen̄ bohòTà Jisòs Krèst. 20 Mụ ye be'lə ves bùu Jus wèŋ, mụ sə gu lo bum sè' co wo. Mụ gù ve'nə də ya mụ jəŋ və wo ngòbe'lòTà Jisòs Krèst. Lùuk sè Nwì à fa Musi yà'a ka mụ ko kiŋtse'. A ye-a sè ve'nə fana ghà nè mụ cu be'lə ves

bùu sè lùuk sə kotse'gè wo fana mụ sə gu yàm sè' co yà' sə kotse' mụ sè'. Mù sə gu ve'nə də ya mụ jəŋ və wo ma nè Jisòs Krèst. 21 Ghà nè mụ cu be'lə ves bùu sè wo ka bùu Jus yeŋ, sè lùuk Nwì ka yumok bohòwo tse' fana mụ gu sè' co wo. Mù sə gù ve'nə də ya mụ jəŋ və wo bohòJisòs Krèst. Mụ gù ve'nə, kà yà'sə də mụ sə kà Nwì wəp yeŋ. Yusə də mụ sə non̄sə yusə Jisòs Krèst à cèp yi. 22 Nə ye fe'lə sè' də mụ kə cu be'lə ves bùu sè nkərèə awo ka gugun̄ bə ma nè Nwì yeŋ fana mụ sə gu sè' mvè'nè wo sə gùu. Mụ jəgè ni' àm co wo ve'nə ya mụ gu mandzə nè də a ye-a sè yà, mụ be' ko jəŋ və mali bùu mok ngòkə tse' lùn̄ nè Nwì nə. 23 Yè'sə pwe'fo', mụ sə gù mègù yà' njo Ntirè nè Bèboŋ nə, də ya mụ nè kè tse' bèbo nè nà'a vègè bohòbwiŋ njo Ntirè nè Bèboŋ nə.

24 Wèŋ rì də bwiŋ cagè caŋ, nga wo bwiŋ nkwen̄ fana n̄wè nè yi caŋ tè nə kə zə mantombii nə megu nè mò'fis. Ye də wèeŋ caŋ gugun̄ ya wèeŋ kə tse' lələ' nə. 25 N̄wè nè yi dzəmgè də yi nə caŋ caŋ cugè ngòfuh̄u, yi kà bum nduk sə gù ke', də ya yi tse' nàŋ. Yi gù yè'sə ve'nə pwe'fo' nga wo nə lak yi bə yu səmok wà sè yà'a nə bup. Lələk njàvès nè a sə kùk də a nè kè tse' nə nà'a kà bupgè. 26 Bohòmù yàm, mụ sə ca lo mègù rərəŋ jurr, ya mụ kə dzeŋ mvwe' sè wo kə ləsègè sə. Mù ka co n̄wè nè yi sə mà' ke'cà ndò' wà, nə kà yusə yi də yi ta sə ta yeŋ. 27 Mụ fagè ni' àm nsàap ngə'ə sè fòpwe', də ya mụ kotse' nà' cùk ngòye kəkərè bə fàha Tà. Ya kə dzèŋ nùu, wo kà mụ nè mụ sə tsoho Ntirè nè Bèboŋ mụ nə də mụ ka yàm kəkərè yeŋ duk fa.

*Ngə'ə Sə Yà' A Və Bohò
Bwe Izüre Ye Ntip BohòVès*

¹ Bwema am wèŋ, mù sə dzəm də wèŋ tsərə tse' yusə yà' à ye bohòtácicii avès wèŋ sə wo à yù Musi. Mvə'nè wo à sə gi dzòŋ kɛ'cà ŋgəà fana mbàk mòk à sə niŋ lòfa wo mandzè. Wo pwe' à lò, nè kə to ndzəp nè wo togè nà' də <<Ndzəp nè bəbaŋ>> nà'a sə kùhu. ² Mvə'nè wo à yù lòmbàk ànə, nè kə to ndzəp ànə fana yà' à ye bohòwo yà'sə co nsàp bàptɛ mòk ya wo bùuŋ bùu Musi wèŋ. ³ Wo lòŋ fo' à zù zuzuu sè Nwi à sə tum fa tsə wo mubu. ⁴ Wo pwe'fo' à no ndzəp nè Nwi à sə fa wo yi. Ndzəp nè wo ànə no à sə tesə ndzə wohò. Wo nè ndzəp à sə tesə nja nè à ye yà'sə co yumok ŋgònitsə' gèsə lòbohòJisòs Krest bə tu ye. Yi à ye bə yà'wèŋ ghà nè wo à sə gihi nè. ⁵ Wo ànə ye mvəsè Nwi à gù bohòwo ve'nə pwe', mok ye mɔŋgorè ànə ŋkàuŋ sè wo à gùu Nwi jok. Wo ànə gù ve'nə fana wo kpɔ ram noŋ wes ŋgəà anə.

⁶ Bum sè yà' ànə ye yè'sə sə nitsə' fa vesùwèŋ də kà də vesùwèŋ dzəm ŋgògù bup mvəsè tàcicii avès wèŋ à gù yà'a duk. ⁷ Mok mɔŋgorè wo anə à sə gù mok bə rùm wèŋ. Yà'a mvə'nè wo à còm ndzənə ŋwàk Nwi də, <<Bùu sə wèŋ à cu sə nze, nè zù, nè no, nè lokok mɔtsə ŋgòkàŋ fa rùum awo sə dzeŋ.>> Kà də wèŋ sə kuksə rùm mvə'nè wo à gù yà'sə duk. ⁸ Mvək mòk ànə ye sə', sè wo à sə ko sàhà. Wo à kpɔ numbu nè mò'fis co bwìŋ ncùhù hum ba-ncòp-te' njo sàhà ènə. Ye də vesùwèŋ kà mvəsè wo à gù yà'sə gù. ⁹ Mvək nəmòk à ye fe'lə səmòk, wo sə mùmsə Tà Nwi fana wo sə cwaŋ yusə Nwi gù fa wo cwa. Wo à cwà ve'nə, Tà Nwi gù no lurə zə wo. A kà də a

cwaŋ yàvès Nwi duk. ¹⁰ A kə dzèŋ fe'lə mvək nəmòk səmòk, wo cəp ŋwəm kɛ'ca ŋwəmə. Masinjà Nwi nè yi zəgè ye bwìŋ à kə zə wo. Vesùwèŋ kà co wo à ŋwəm yà'sə ŋwəm.

¹¹ Bum sè yà' à ye yè'sə pwe' yà'a ŋgònì fa bwìŋ də wo kərə. Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk sè' də ya a sə jəŋ ŋkərə, bùusə a cu bə mvək nè nzenjònə nà' kəp ŋgòmèe. ¹² Ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə tsərə də yi gəgəŋ fana yi jəŋ ŋkərə ya kà də yi gbɔ duk. ¹³ Məmumsə mòk kà bohòwèŋ nè də nà'a kà bohòbwìŋ pwe' vègè və yuk. Yusə də, məmumsə vè-a bohòwèŋ, Nwii nè kà mè'rè də nà'a ghak wèŋ mè'rè, bùusə yi ŋwè nè zìnə. Məmumsəə vè-a bohòwèŋ, yi nè gù fa wèŋ mandzè nè co wèŋ təŋ, nè ghak nà'.

Bwìŋ Me'rə Nzak Bum Rùm

¹⁴ Nge' ntum am wèŋ, nà'a njo nè mù sə ləŋ wèŋ də kà də wèŋ tse' bə sənə rùm duk nè. ¹⁵ Mù sə cəp bohòwèŋ co bùu sè wèŋ tse' ŋkərə mɔ tuhù wèŋ, wèŋ tsərə-a yàwèŋ sè' də bum sè mù sə cəp yè'sə zìnə kə ka' ε. ¹⁶ Ghà nè vesùwèŋ zəgè Losopà mvwe' mò'fis, vesùwèŋ sə kwasə Nwi bə ŋgàp nè a nogè fo' nè. Vesùwèŋ no nənə sə, ye də a sə be'lə ves Jisòs Krest wèŋ mvwe' mò'fis ndzə mvwe' nduəm ye. A zù brəd ye də a sə be'lə bə ni' Jisòs Krest sè', kə ka ve'nə yeŋ ε? ¹⁷ Yà'a nitsə'gè də vesùwèŋ mò'fis bùusə ntuk brəd nè a zəgè nè ye mègù nè mò'fis, a benə pwe', nè zù nà'. ¹⁸ Wèŋ tsərə-a bùu Jus sè wo zəgè njàap sè wo jə vègè yà' ŋgòfa satikà' bohòNwi bə zəŋ yà'a nè. Wo zù yà' ve'nə, ye də wo bə Nwi wèŋ mvwe' mò'fis sè'. ¹⁹ Yè'sə sə nitsə' yè'sə da? Co yà' sə ni də rùm bə zuzuu sè wo jə vègè mvwe' rùm sè yà'a yumok sè gəgəŋ à?

20 Ka', ka ve'nə yeŋ lok. Yusè mù sə duk sə də, bùu sə wo ka Nwì riŋ fagè satikà' njàwo nga wo sə fa nà' yà'sə bohòyònsəə ze', kà Nwì ye. Yusè mù kà dzəm də wèŋ ze' wèŋ ye mò'fis dzəm. 21 Aco ñwè no ñgàp nè Tà Jisòs Krest, nè kə bùuŋ no fe'lə ñgàp nè ze' wèŋ ye'sə va? Kènə də aco ñwè zú zuzú bə Jisòs, nè kə zú be'lə fe'lə bə ze' va? 22 A bəboŋ də a gu bum sè co yà' gu Tà yi jok à? Wèŋ tsəm də a tse' ñàŋ nè ghak Nwì à?

Gù Mègù Yusè Co

Yà' Tesə Bùu Mok Sə'

23 Mù duk to mantombi fa' də bùu mòk sə mənŋorə wèŋ sə duk də, yusəmok sè co wo dzəə bùə. A zìnə də yusè co wèŋ dzəə bùə, megu də a sè' zìnə də kaco bum pwe' tesə ñwè yeŋ. Yumok ka bohòwèŋ ñgòdzəə yeŋ, a zìnə, megu də bum mook yo sè aco yà' gu ñwè yi kà gəgəŋ bə bum sè ma nè Tà Jisòs Krest ye. 24 Kà də ñwè sə kuk lis ñgògù mègù yusè yà' sə bo yi yìyi duk. Yi gu yusè co yà' tesə bùu mòk sə'.

25 Wèŋ ye-a nga wo sə sèŋ ñjàp mən̄tə̀əŋ, wèŋ ywiŋ zú dədok, nè kà yumok fek. 26 Mù duk ye'sə bùusè wo à còm ndzənə ñwàk Tà Nwì də,

<<Nwì tse' nzeŋgònə bə bum sè yà'a sənə ñgònə pwe' yi.>>

27 A ye-a nga ñwè nəmòk nè yi ka krətəŋ yeŋ to wu də wu kə zú zuzú munda'à yi, wù dzəm, nè geŋ, fana yusè yi fa wu pwe' wù zú yà' dədok. Kà də yà'a bəboŋ kə bup àlè' sə fek kə'cà. 28 Nə ye də a ye-a nga ñwè nəmòk duk fa wu də, <<Njàp ànə ñjàp rùm,>> fana wù kə zú. Wù teŋsə ve'nə njo nè kàmòk ñwè ànə nè duk də wù sə gù bup. 29 Wu nè me'rə zuzuu yà'sə ve'nə bùu tu ñwè mòk, anə ka-a bùu tu yòyeŋ. Kàmòk aco ñwè nəmòk fek də, <<Aco mù cum

yàm co ñgà ndapndzəm bùu tu ñwè nà' mòk àlè? 30 A ye-a nga mù kwasə Nwì bə zuzú, nè zú yà', yaan bùu mòk fo' yà ñkuŋ wo duk də mù gù bup, nga mù kwasə Nwì bə zeŋ laŋ ε?>> 31 Nè mù tse' ñgòcèp fəsə də, bəboŋ də a ye-a nga wù sə gu-a sè yà pwe', gù yà' bə mandzè nè bwiiŋ yə, wo kuksə Nwì. 32 Jəŋ ñkərə də wèŋ kà yusəmok sè co yà' sə yaŋsə ñwè nəmòk ntum gù. A dzəm ñgəŋgəŋ ye ñwəə Jus kə ñwè lakmvum, kènə bùu cos àlè, wèŋ kà də wèŋ gu co ntum bup wo duk. 33 Bohòmù yàm, yusè mù gùgè pwe', mù sə lap mandzè nè co də mù gu ndaən̄wè pwe' yi kwa. Mùu kà yàm bə yusè də yà'a nè tesə mù mùmù tsərəgə, mù tsərəgə yàm bə yusè aco yà' tesə bwiiŋ ñkəuŋ. Mù gùgè ve'nə də ya mù jəŋ və wo bohòNwì, də ya wo tse' lùŋ.

11

1 Ye də wèŋ be' kùugi am mvə'nə mù sə be' kùugii Jisòs Krest.

Bəba Lok Tu Awo Nkuŋ Nə Kùksə Nwì

2 Mù kwasə wèŋ wùriŋ bùusè wèŋ sə tsərə mali ncèp àm, nè sə gu bum sè mù à yə'rə wèŋ.

3 Yusəmok cu sè' sè mù sə də wèŋ rəeŋ bə zeŋ. Yusè də,

ñwè nè yi tu bohòŋwəmbaam Jisòs Krest. Nwəmbam nè ye bwi ye tu bohòŋwəŋwè, Nwì ye tu bohòJisòs Krest yi. 4 Ye də, a ye-a nga ñwəmbam sə gù piriya kènə də yi sə tsoho ncèp Nwì mvwe' sè bwiiŋ sə kùksə Nwì, nè ta tse' tàm fana ye də yi sə fa marè'tu bohòJisòs Krest nè nà'a tu bohòyi nè.

5 Bohòŋwəŋwè ye, ma nje zok də yi sə gu-a bum ye'sə, yi kinlok tu ye. A kà-a ve'nə ye, ye də ñwà ànə sə fa marè'tu bohòŋwəmbam

nè nà'a tu bohòyi nè.* Zok ka bohònsàp ñwà ànə bə nè yi kom sù màk fis tu ye kpofo, kpofo yeñ. ⁶ A ye-a nga ñwàñwè duk də yi kà tu ye kì lok fana ye də yi kom kpo'rə yà'. A rì tse' bəboñ də a yu marè'tu bohòñwàñwè ñgòkom kpo'rə tu, ye də yi kiñ lok yà' kii.

⁷ Njo nè ka bəboñ bohòñwəmbam ñgòlok tu ye yeñ nə də, ñwəmbam tse' nsəsəð Nwì. Ñwəmbam nitsə'gə mvə'nə kəkuk nè Nwì cu fana ñwàñwè sə niñtsok ye mvə'nə kəkuk nè ñwəmbam cu. ⁸ Wèñ rì də, Nwì ànə jəñ vəp ñwəmbam, nə gu ñwàñwè bə zeñ, ka də yi à jə vəp ñwàñwè, nə gu ñwəmbam bə zeñ yeñ. ⁹ Yumook sè' də, Nwì ànə gu ñwàñwè bəu ñwəmbam, ka də yi à gu ñwəmbam bəu ñwàñwè yeñ. ¹⁰ Ye də a bəboñ də ñwàñwè kinlok tu ye ñgònitsə' də yi ka tu bohòñwəmbam yi yeñ. Yi gu ve'nə ya ntəm kà masinjaa Nwì yaañ. ¹¹ Mvə'nə bum ye'sə ve'nə kà də wèñ swi ye'e duk. Ncu àvès nè ves Tà Jisòs wèñ ènə, ñwəmbam tse' ñgòye sè', ñwàñwè ye sè'. Busə wo sə fak bo bə bo. ¹² A rì də ye'sə zìnə bəusə Nwì ànə jəñ vəp ñwəmbam nə gu ñwàñwè bə zeñ, ñwàñwè dzə fe'lə bwi ñwəmbam sè'. Bum pwe' vègə bohòNwì.

¹³ Wèñ kək ja'a na yàwèñ sə fənə sè' è. Co a bəboñ bohòñwàñwè ñgòlòkok təñ ñgòlèñ Nwì mvwe' bwiñ tu to àlè? ¹⁴ A kək ja'a mègù-a mvə'nə Nwì à gu bum fana yà' ye də a marè'tu bohòñwəmbam ñgòtse' nùəmtu sè səsap. ¹⁵ Bohòñwàñwè ye yà'a bohòyi bum ñgwèñ busə Nwì à fa wo nùəmtu ya wo lok tu awo bə zeñ. ¹⁶ A ye-a nga ñwə nəmòk cu, nə də yi fənə

bum ye'sə fana ñgèñgàan riñ də vès, nə ye bəu cos ma fòpwe', vès tse' mègù yàvès mandzə nè mò'fis ñgòkùksə Nwì bə zeñ.

Ntip Bə Nzak Losopà
(Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)

¹⁷ Yu nè mù sə də mu tip weñ bə zeñ ñga'a nè'e, kaco mù kwasə weñ bə zeñ kwasə yeñ. Yusə də, bə mvək nè wèñ kə be'ləgə ñgòkùksə Nwì fana wèñ sə gu ghak fo' bup. ¹⁸ Nè mò'fis də, bwiñ a tsə' mu də wèñ və mvwe' mò'fis co cos, wèñ ye cù zəzok, nə ga'a bəbòp bəbòp. Yusə wo a tsə' mu ye'sə sə yəəñ bohòmə co a zìnə. ¹⁹ (A zìnə də cù zəzook bup, megu də nà'a gùgə ghà mòk yi ñkuñ wù rì ñwə nè yi zìnə mənğorə wèñ anə.) ²⁰ Wèñ kə be'ləgə mvwe' mò'fis ñgòzu fana wèñ kà yà'sə Losopà zùgə. ²¹ Mù duk ve'nə bəusə wèñ zùgəə, ndàañwè pwe' sə zù sè ye, nə kà mòk tək. Wèñ gu ve'nə, bəu mok sə wañ njè nga mok sə jəhu də wo no cà cù. ²² Kwə'fò! Wèñ jə bəusə ndap Nwì co yusə wà, nə sə fa bəu sè wo ka yumok tse' marè'tu bəu yà? Wèñ ka ndap co wèñ zù nə no fo' mvə'nə wèñ dzəm tse' à? Wèñ dzəm də mu duk ye'sə daa? Co mu kwasə weñ bə nsàp nè wèñ sə gù ènə à? Njo'ò, mu nə kà weñ kwasə.

²³ Mù à yə'rə fa weñ bum sè Tà Jisòs à nitsə' mu lan. Yusə də à ye nòon bə ndzəm nè wo señ Tà Jisòs nà'a, yi jəñ brəd, ²⁴ nə kwasə Nwì bə zeñ. Yi ànə kwasə wes Nwì, yi bə'rə nà', nə cep də, <<Nè'e ñgùpni' àm nè mù fa nà' bəu wèñ. Wèñ sə guhu ve'nə, ñgòtsərə tse' mu.>> ²⁵ Wo ànə zù wes fana yi jəñ ñgàp nə, nə cep sè' də, <<Ñgàp nè'e rək nè fi nè nà'

* 11:5 11:5 Ghà nè wo à còm ñwàk nè'e à ye nga baa sè wo lògù tse' ñgòlok tu awo lo'o.

kì nge' ndzənə nduəm am. Ghà nè wèen no ngàp nè'e pwe', wèŋ sə tsərə tse' mɯ.>>

²⁶ Ye də ye jəŋ nga'a tətè kə dzeŋ nùmbu nè Tà Jisòs nè bwìŋ foho vəə, ghà nè wèen zɯ bred nè'e nə no ngàp nè'e pwe', ye də wèŋ sə nitsə' fa bwìŋ yà'sə kɸu Tà Jisòs nə. ²⁷ Ye də a ye-a nga ŋwə nəmòk zɯ bred ènə kè no ngàp ye nə bə mandzə nè nà' ka bəboŋ yeŋ fana ye də ngəŋgəŋ cu bɸp bə ni' nə ye nduəm Tà Jisòs.

²⁸ Ye də ŋwə nè yi duk-a də yi zɯ bred nə, nə no ngàp nə fana yi fek ni' ye bəboŋ ŋkuŋ yi zɯ yà'.

²⁹ Busə ŋwə nè yi zɯ-a nga yi kà ŋgùpni' Tà Jisòs tsərəgə fana ye də ngəŋgəŋ sə to naaŋ nzak mɯ tuhù yi. ³⁰ Nà'a njo nè bùu awèŋ sə yaa ŋkəuŋ, mok ye wòwo fana mok sə kɸu kɸu jwan. ³¹ A ye-a də a fek ni' avès bəboŋ ŋkuŋ nə zɯ yà' fana ye də Nwii nə kà vesùwèŋ bə nzak bə'. ³² Njo nè Tà Nwii sakgə ves, nə yeŋsə ves ŋgə' a yegə ngòrəŋsə fa ves jòon avès. Yi gɯ ve'nə ya nùmbu nè yi vè ngòkə sak nzeŋgòŋ fana yi kà ves bə bùu sə wo gbu nzak bohòNwi be'lə. ³³ Bwema am wèŋ, ye də ghà nè wèen kə be'lə ŋgòzɯ Losopà fana boŋ də wèŋ tək bwema mok wèŋ wo və wes ŋkuŋ. ³⁴ A ye-a nga nje sə ya ŋwə nəmòk fana yi zɯ və beŋ ye mɯ nda'à yi ŋkuŋ nə və. Yi gɯ ve'nə ya nga wèen kə be'lə mvwe' mò'fis fana Nwi kà weŋ bə nzak bə'.

Mɯ və ŋkuŋ vesùwèŋ cep bə bum mok sə wèŋ à com fek mɯ yà'a laŋ.

12

Bùu Cos Wèen Co Ni' Nè Mò'fis Nə Tse' Bòp Zəzok

¹ Bwema am wèŋ, yumok sə mɯ sə dzəm də wèen rəeŋ bə zeŋ, a bə nzak ŋkərə nè Yòŋsə Nwii

fagə bwìŋ ŋgògɯ bum bə zeŋ. ² Wèŋ ri də à ye mantombi fa' nga wèŋ ka bohòJisòs ntòdzəm, wèŋ à sə jəm ke' bə mandzə zəzok. Wèŋ yuŋ ke' lo rùm sə wo ka cù cèpgə wèŋ nduk. ³ Ye də wèen rəeŋ bə zeŋ də, a ye-a nga Yòŋsə Nwi sə gɯ-a ŋwə nəmòk fana kaco ŋgəŋgəŋ duk də, <<Ndòo be' Jisòs>> yeŋ. A sè' də kaco ŋwə duk də, <<Jisòs Tà>>, nga Yòŋsə Nwi sə kà ngəŋgəŋ yi gɯ yeŋ.

⁴ Ncèp nè mù anə yeto bə zeŋ nà'a də, Yòŋsə Nwii fagə bwìŋ ŋkərə ŋgògɯ bum bə mandzə zəzok. Yòŋsə Nwi nè yi sə fa bwìŋ ŋkərəə yè'sə mɛgù yi nè mò'fis.

⁵ Fàha sə ŋgòfàk bohòTà Jisòs sə zəzok. Tà Jisòs nè wo sə fàk bohòyi nə, yi nè mò'fis.

⁶ Bwìŋ tse' mandzəə sə ŋgògɯ fàha Nwi bə zeŋ zəzok. Nga gəpsə fa bwìŋ ŋkərə nè ngòfàk bə zeŋ ve'nə Nwi nè mò'fis.

⁷ Fana Yòŋsə Nwii ni fagə ŋwə nè mò'fis yumok də ya nà'a jəŋ yu ànə, nə tesə bùu ye sə wo à dzəm bə zeŋ pwe'.

⁸ Yòŋsə nè fagə ŋwə nəmòk ye mandzə nè ngòfa bwìŋ ntíp nè bəboŋ bə bum sə ma nè Nwi, nə fa mòk ye ŋkərə nè ngòyərə rəŋsə fa bwìŋ bum Nwi. Yè'sə lòon nga sə fa gɯ Yòŋsə Nwi nè mò'fis.

⁹ Yòŋsə Nwi nè fagə ŋwə mòk nàaŋ sə ngòtse' ri nsàp dzədzəm nè də Nwii nə gɯ tsoŋ li yusə yi fek nà'.

Yi fa ŋwə mòk ye nè də aco yi luŋsə ngà yiyaŋ. ¹⁰ Bùu mok tse' yàwo nàaŋ sə ŋgògɯ bum sə

yà'a maŋgəŋgəŋ, mok ye yàwo sə ngòcèp ri bum mok sə Nwi tsoho fa wo yà' yi nga gɯ sə Yòŋsə Nwi

nè mò'fis nə. Bùu mook ngàa ri də yu yè'e yà' və bohòYòŋsə nə, yè'e sə yà' ka bohòYòŋsə və. Nwə

mòk nè aco yi cep riŋ ncèep lak mok sə bwìŋ kà yà' yukgə fana mòk ye ye nè ngòtsòho rəŋsə fa

bwìŋ yusə mòk nə cèep sə. ¹¹ Ye

də sənə bum sè a sə gù yè'sə pwe'fo', Yòhnsè nè yi fa n̄n̄ də bwiŋ gù ve'nə nə, yi mēgù yi nè mò'fis. Yi fagè ndaanwè pwe' n̄aan sè nà' zok yiyi mvè'nè yà' b̄oyi ngòfa nà'.

Fəfaa Sè Zəzok Sə Sə Fak Mēgù Ndžənə Ni' Nè Mò'fis

¹² Aco a fuhū ja'a nsàap fəfaa yè'sə bə ni' n̄wè. A riŋ də ni' n̄wè tse' b̄op zəzok. Nà'a ye-a sè zəzok ve'nə n̄ga nà' gù nè mò'fis. B̄op sə pwe' be'ləgè mvwe' mò'fis ngòye ni' nè mò'fis. Yà' mēgù bohòbū Jisòs Krèst wèŋ sè' ve'nə. ¹³ Vesùwèen̄ mok b̄ū Jis, mok b̄ū lakmvum. Mok n̄kwèŋ, mok kà n̄kwèŋ ye. Vesùwèŋ lòon̄ à b̄ūŋ co n̄wè nè mò'fis ghà nè wo à b̄aptəsə ves bə yòhnsè nè mò'fis nə. A sè' yòhnsè ànə nè a jə nòh̄sə nà' sè ntuù vès.

¹⁴ Ni' n̄wè mò'fis, n̄ga nà' tse' b̄op n̄kūŋ n̄kūŋ yi ye ni' nè mò'fis nə. ¹⁵ A ye-a n̄ga kù duk də, <<Njò nè mù ka bo yeŋ àlè, ye də mù ka mok b̄op ni' yeŋ.>> Yà'sə nə kà kù də wo kà b̄op ni' mamòk yeŋ gù. ¹⁶ A ye-a də ntu' duk də, <<B̄usè mù ka yàm lis yeŋ, ye də mù ka ma ni' n̄wè mok yeŋ.>> Aco yà'sə kupsə ntu'u sè à? ¹⁷ Tsərə-a yàwèŋ sè' də ni' n̄wè ànə ye megu-a liis lis, yi yuk bum bə yà? Kè a ye-a də ni' n̄wè pwe' à ye mēgù ntu'ù ntu', yi rəmsə bum bə yà? ¹⁸ Nwì ànə ka ve'nə gù. Yi à gù nòh̄sə ni' nə n̄ja zəzok mvè'nè yà' à b̄oyi. ¹⁹ A ye-a də ni' n̄wè ye megu lòon̄ nsàp yu nè mò'fis, kaco wù to nà' də a ni' n̄wè yeŋ. ²⁰ Yusə də ni' tse' b̄op zəzok n̄ga yi mēgù ni' nè mò'fis.

²¹ Kaco lis duk fa bo də, <<Mù ka fàk vesù tse'>> yeŋ. Kaco tu duk fa kù də, <<Mù ka fàk vesù tse'>> sè' yeŋ. ²² Yusə də, ma ni' n̄wè nə a tsəmgè də nà' ka fàk tse' nə, kaco a cum to jì zeŋ

yeŋ. ²³ Ma ni' sè vès tsərəgè də yà' a momjo yà'a, a jə ghakgè n̄kərè sè' bohòma nà'nə. Ma ni' nè bwiŋ yə-a nà' marè'tu ko ves nà'a, a təhə b̄òh̄sə lo' ghakgè sè' zeŋ. ²⁴ Vesùwèen̄ təhə lok yà' ve'nə, nə kà ni' nè ma nè b̄əb̄on̄ nə yumok təhə lok fa. Nwì à gù ni' nə ve'nə yi də ma ni' sè a jəgè yà' co yusè wà sə vesùwèen̄ jə ghakgè n̄kərè sè' bohòwo. ²⁵ Ye də ni' n̄wè kà ma mòk co də nà' ka fàk tse' jəgè. Nà'a jəgè ma nè f̄opwe' də nà' tse' yumok ngògù fa mòk. ²⁶ Ni' nə ma mòk sə yə-a n̄gə', wo ye lo n̄gə' nə sè wo pwe'. Ma mòk cu-a b̄əb̄on̄, b̄on̄ lo wo sè lòon̄ fo'.

²⁷ Yusə mù sə duk sə də, wèŋ pwe'fo' mvwe' mò'fis, wèŋ ni' Jisòs Krèst. Nə ye sè' də n̄wè nè f̄opwe' tə yà'a co ma ni' ye nə ma mòk. ²⁸ Nwì a fa b̄ū sè wo ma ni' Jisòs Krèst mòk yè'sə fàk zəzok. Yi fa mantombi də mook n̄gàa ntum Jisòs, b̄e'ε wo n̄gàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nè te' cicà wèŋ. Mok ye mali n̄gàa gù man̄gəŋgèŋ, n̄gàa gù bwiŋ lokok mvwe' yiyan̄, n̄gàa tesè bwiŋ wèŋ, b̄ū sè aco wo benə riŋ bwiŋ ngòfàk mvwe' mò'fis, nə ye b̄ū sè aco wo cep ncèep lak mok sè wo kà yà' rigè wèŋ sè'. ²⁹ Kaco bwiŋ pwe'fo' tse' kərə n̄an̄ ngògù nsàp fàk nè mò'fis yeŋ. Aco bwiŋ pwe' ye n̄gàa ntum Jisòs kè n̄gàa tsòhòbum Nwì kè cicà àlè' à? Ka', kaco ye ve'nə yeŋ. Kaco bwiŋ lòon̄ ye n̄gàa gù man̄gəŋgèŋ, ³⁰ kè n̄gàa lòkòksè bwiŋ mvwe' yiyan̄ bə n̄gàa tesè bwiŋ yeŋ. Nə ye sè' də kaco bwiŋ pwe' ye wes n̄gàa cèp ri ncèep lak sè wo ka yà' ri, sè' yeŋ. Kaco bwiŋ pwe' tsoho r̄eŋsə riŋ fa bwiŋ ncèep lak yè'sə sè yeŋ. ³¹ Nə ye də bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ kək megu lis awèŋ bə n̄kərè sè wèŋ ri də yà' bògha' zeŋ sè.

Dzædzæm Mantombi

Mu ninjtsok fa wenj yusè yà' tə mantombi sə.

13

¹ A ye-a də ɲwə nəmòk riɲ ncèep lak bwɪɲ pwe', nə yuk bə ncèep masinjåa Nwi sè', nə kà bwɪɲ dzæm, ye də yusè yi sə cèep pwe' mègù co ɲkɔ mòk sə cep gham wà. ² ɲgəɲgàaɲ tse'-a sè ɲåaɲ sè' ɲgòcèp ri bum mok sè Nwi tsòho fa yi yà' yi, yi riɲ bum pwe', nə riɲ bum sè yà' cu sèswihì, nə tse' dzædzæm nè də yi duk-a də nda nè'e coho fa', nə kə təɲ fa', nà' coho, nə kà bwɪɲ dzæm, ye də yi ɲwə nè wà. ³ A ye-a sè də yi gəp wes fa bwɪɲ bum ye pwe', nə fa ni' ye də wo tɛɲ nà', nə kà dzædzæm bohòbwɪɲ tse' fana ye də bum sè yi gù yà'sə pwe' nə kà yi tɛsè.

⁴ ɲwə nè yi tse'gè dzædzæm nə yegè yè'sə va? Yi kogè ntum, nə sə ye bəboɲ bə bwɪɲ. ɲwə nè yi tse' dzædzæm nə yi kà də ɲwə nəmòk ghak yi bùu yàle wagè, yi kà nsàp cù nè də <<Mù a gù ve'ɛ, mù a gù ve'ɛ mù>> sə tse' ke'cà, nə kà ni' sè' sə nè. ⁵ Yi kà capgè, yi kà wi' yegè, yi kà nənàk jòkgè, nə kà bup sə ntuù yi nòɲsè. ⁶ Yi kà bà'lo ɲga ɲwə nəmòk gù bup dukgè. Yi kwa mègù ɲga yi yə də ɲwè gù yusè yà'a bəboɲ. ⁷ Yumok kà dzædzæm ghakgè. Yi tsəragè bəboɲ bohòbwɪɲ, yi naangè tu də bwɪɲ nə bùuɲ bəboɲ. A bup-a yi sè yà, yi kà ɲgògù bəboɲ tɛɲsè.

⁸ ɲwèe tse'-a sè ɲåaɲ sè ɲgòcèp ri bum sè Nwi tsoho fa yi yà' yi, nə cep riɲ bə ncèep lak sè yi ka yà' yə'rə yuk, nə tse' ɲkəɲ nè Nwi a fa yi nà' ɲgòɲɲ bum ye bə zɛɲ, fana yà'a nè kə mè ntsə'mòk. Dzædzæm kà ye lə yukgè. ⁹ Yusè də ɲkəɲ nè Nwi fa bwɪɲ ɲgòɲɲ bum Nwi bə zɛɲ, nə ye nè ɲgòtsòho bum sè Nwi tsè'

fa ɲwè yà' yi, yè'e pwe' ləm. ¹⁰ Sə yà'a dak kə vè ntsə'mòk fana, sè ləm yè'sə nom bisə. ¹¹ Yà' mègù sè' mvè'nè mù ànə ye mwenjke', mù sə cep cù, sə kək bum, nə sə tsəɲə bum sè' co mwenjke'. Nə ɲga'a nè mù a bùuɲ ɲwè laɲ nè'e, mù ka fàk bə bum bwenjke' mok tse' fe'lə. ¹² A sə yə bum ɲga'a ntòjəjarè, mvək ànə dzɛɲ nùu, a nə ye bum mok co wù yə ɲwè si bə si. ɲkəɲ nè a tse' ɲga'a nè'e a sə ri bum bə zɛɲ bès ma mò'fis. Mvək ànə kə wès nùu, a nə riɲ bum pwe' nè pwe' co mvəsè Nwi riɲgè ɲwè yè'e.

¹³ ɲgòlèsə, a ri də bum cu tɛ' sè yà'a nè kà kə lè yuk. Nə mò'fis, dzædzæm nè ɲgònaaɲtu bə yusè lis ka yà' ye yuk. Nə baa ɲgòsə kək lis də Nwi nè gù fa ves yusè yi à duk. Nə tɛ' ye dzædzæm. Fana dzædzæm nə yam càsə ghak mok sə pwe' yi.

14

Fàk Bə ɲkəɲə Sè Nwi Fa Sə Bəboɲ ɲgòTɛsə Bùu Cos

¹ Ləp mandzè nè ɲgòtse' dzædzæm nə ghak nsàp yu yà pwe', nə sə kək mali lis ɲgòtse' ɲkəɲə sè Nwi fagè bwɪɲ yà'a sè', nə yè lɛ ɲkəɲ nè ɲgòtsòho bum sè Nwi tsè' fa ɲwè yà' yi yà'a ntɛɲ. ² A ye-a ɲga ɲwə nəmòk sə cèp bə ncèep lak sè bwɪɲ kà yà' yukgè, ye də yi sə cèp mègù yà'sə bohòNwi. A ve'nə bùusè yi cu ɲgòcèep, ɲwè nəmòk nə kà yusè yi sə cèep sə yuk rɛɲɲ. Mù sə duk ghà nè yi nə cep bum sè bwɪɲ ka yà' rɛɲɲ ɲga yi sə cèp bə ɲåaɲ Yòɲsè Nwi yà'a. ³ Nə ye sè' də, ɲwə nè yi cèpgè ye bum sè Nwi tsòho fa yi yà' yi nə, cèpgè ye ɲgòtɛsə ye bwɪɲ. Yi kwe'səgè wo, nə sə sifisə fa wo ntum bəboɲ. ⁴ ɲwè nè yi cèpgè bum sè Nwi tsòho fa yi yà' yi nə cu ɲgòcèep,

yà' tēsə bùu cos wèn. Nə yi cèpgè ye ncèep lak sè bwiiñ kà yà' yukgè nə cu ngòcèep, yà' sə tēsə megu sè' ni' ye yiiyi. 5 A ye-a bə wəəm yàm, mù dzəm ghak də wèen cep le bum sè Nwì sə tsòho fa wen yà' yi, bùusè tse' ghak fàk zen. Mù dzəm də wèen cep ncèep lak sè bwiiñ ka yà' yukgè sə sè'. Mègù də yà'a bòghakgè nga wo tsoho rɛɲsə fa bwiiñ yusè wo cèp sə. A ye-a məm̀vè' ànə fana yà' tēsə bùu cos nə.

6 Bwema am wèn, a duk-a də m̀u ke' və̀ ɲke' bohòwèn nga mù sə cèp ncèep lak sè bwiiñ sə kà yà' yuk, a nə boñ fo' yà? Mù də anə boñ megu nga mù tsè' wen yumok sè yà'a fi, kè tsoho rɛɲsə wen ɲkərə, kè tsoho fa wen bum sè Nwì tsè' fa m̀u yi, nə fa wen bə ntip ɲkuɲ yà' boñ àlaa. 7 Wèen kək ja'a na yàwèn sè' bə bum sè jì yòɲsə co ndiŋgòm kè lun yè'e nè. A ye-a nga wo ka nà' bəboñ koksə tsərə, aco ɲwè yuk riñ nsàp ɲki nè wo sə buk nə va? 8 Nə ye sè' duk də a ye-a nga ɲwè nəmòk sə fəəp ɲkùp də bwiiñ tēsə lo kə mak dzè', yi kà nà' mvè'nə fəəp ri, aco ɲwè nè mò'fis tēsə nà? 9 Bum yè'sə zìnə bə ncèpcù nè bwiiñ cèpgè nè'e sè'. A ye-a nga ɲwè sə cèp yumok yi kà yà' rərəen cèp fis fana yà' mègù fə ntu'ù bwiiñ co fəfè sə cə yi. 10 Ncèep lak sə nzenɡòn fɛɛɲ ɲkùũntèn, wo cep nè fòpwe' nga wo sə cèp yumok nja. 11 Nə ye də a ye-a də ɲwèe cèp yà', mù kà yuk fana ɲgəɲgà nè yi sə cèp nə nə ye bohòmù co ɲwè mvum. Mù ye bwi bohòyi sè' co ɲwè lakmvum. 12 A bohòwèn sè' ve'nə, wèn sə tà' ve'e wùriɲ də wèen tse' nsàap ɲàan sè Yòɲsə Nwii fagè bwiiñ yà'a, wèen lap mandzè ɲgòfàk ghak le bə sə aco yà' kuksə bùu cos nə.

13 Ye də ɲwè nè yi sə cèp-a bə

ncèep lak sè bwiiñ sə kà rɛɛɲ fana yi leñ Nwì də nà'a gũ yi ɲgòtsòho rɛɲsə fa bwiiñ yusè yi cèp sə sè'. 14 Busè ɲwè sə leñ na bə nsàp duk lak ànə ve'nə, ye də yi sə leñ sə ntuè yi, nə kà yusè yi sə leñ sə tsərə ri. 15 Ye də yusè aco yi gũu yu yà? Yi tse' ɲgòleñ bə nsàp mandzè nè co yòɲsə ye rɛɛɲ bə zen, nə leñ bə nsàp mandzè nè co ntəm ye rɛɛɲ bə zen sè'. Yi yəm ɲki bə duk lak nè bwiiñ sə rɛɛɲ nə, nə yəm bə duk lak nè bwiiñ sə kà rɛɛɲ nə sè'. 16 Busè a ye-a nga wù sə leñ kwasə Nwì bə duk lak nè bwiiñ sə kà nà' rɛɛɲ nə nga bùu mok cu mukwe'è anə sə wo ka bum cos ɲkùũñ ri, aco wo duk də <<Yà'a ye ve'nə>> va, nga wo ka rɛɛɲ ne? 17 Kàmòk nga wù sə leñ kwasə bəɲsə Nwì ve'e wùriɲ, yà' kà bùu mok sə wèn yàwo tēsə. 18 Bohòmù yàm, mù kwasə Nwì wùriɲ də m̀u cèpgè ncèep lak sè bwiiñ kà yukgè yà'sə mù nə casə wen pwe'. 19 Nə ye də a ye m̀u cos fana boñ ghak co mù cep megu ɲgii duk tàn sè aco bwiiñ yuk yà' nə teɲsə, nə nonəsə ɲgòcèp ɲgii duk nduk nè nduk sè bwiiñ sə kà yà' rɛɛɲ. M̀u gũ ve'nə ya m̀u yə'rə bùu mok wèn yàwo sè'.

20 Bwema am wèn, wèen cu ɲgòtsərə bum, wèn kà co bweñke' sə tsərə wo tsərə. A ye-a bə mandzè nè ɲgògù bup, wèn ye co bweñke' ntèn. Wèen tsərə bum co bùu sè wo gũ lan. 21 Wo à còm nòɲsə yà' ndzənə ɲwàk Nwì duk də,

<<M̀u nə cep bohòbùu am cùhù ɲkùũñ wèn sè ncèep lak awo zok;

Nə ye də m̀u gũ-a sè ve'nə, Bùu am sə wèn nə kà m̀u sə yuk malì. Cèp yè'sə Tà Nwì.>>

22 Yà'sə sə nitsè' də, ɲgòcèp ri ncèep lak sè bwiiñ kà yà' rigèə yusè yà' sə nì ɲàan Nwì bohòbùu

sè wo ka Nwì dzəm. Ngòtsòho bum sè Nwì tsè' fa ñwè yi ye mvək nè nà' sè nì ñàaŋ Nwì bohòbùu sè wo dzəm Nwì. ²³ Wèŋ tsərə dè aco yà' ye va, ñga bùu cos sè pwe' nè kə be'lə-a, ndàaŋwè pwe' sè cèp bə duk lak nè bwìŋ kà nà' yukgə-è? A duk-a dè wo sè cèp ve'nə bùu mok sè wo ka bum cos ñkùuŋ riŋ nə ye sè wo pegè wèŋ kə tseŋ wo ñga wo sè cèp, wo nə kà bùu cos sè wèŋ dè ñgàa ñaŋ to à? ²⁴ A ye-a dè bùu ye'sə nə vè ñga wèŋ sè tsòho bum sè Nwì tsè' fa wèŋ yà' yi fana yà'a nə gu wo ñgòyə bup awo sè wo gùgə, wo riŋ yàwo sè' dè wo bùu sè bup bə tu awo. Bum sè wo yuk sè pwe' nə sak wo sè'. ²⁵ Bum sè wo tsərə swihigè yà' pwe' nə yəəŋ bohòwo jəja. Wo nə bùu sè nze, nə kuksə Nwì, nə sè cèp fis də, <<Nwì cu mwve' ye'sə wenə wèŋ zinə.>>

*Gù Bum Mù Cos Pwe'
Bə Mandzə Nə Kəkurə*

²⁶ Bwema am wèŋ, bum sè a sè cèp ye'sə pwe', aco a ləsə yà' ve'ε. A ye ñga wèŋ vè mù cos ñgòkùksə Nwì fana ndàaŋwè pwe' tse' ñgòfùhu bə yuye sè yi nə gu. Mòok tse' ñki, mòk tse' yəyərè, mòk tse' yumok sè Nwì tsè' fa yi yà', mòk ye ye ñgà cèp bə ncèp lak sè bwìŋ kà rɛɛŋ gè, nə ye bwi ñga'a ñwè nè yi nə tsoho rɛŋsə yusè mòk nə cèp sə. Bum sè wèŋ gu yà' pwe', yà'a ye nsàp nè co yà' tɛsə cos nə. ²⁷ Wèŋ cu mù cos anə, bùu sè wo nə cèp bə ncèp lak sè bwìŋ kà yukgə sə, wo kà bwìŋ ba kə tɛ' àlɛ' càsə. Wo cu ñgòcèp, mòok cèp wes ye ñkuŋ mòk lokok cèp ye. Wo cèp wes fana ñwè nəmòk ye tsoŋ nè ñgòrɛŋsə fa bwìŋ yusè wo cèp sə. ²⁸ A ye-a dè ñwè nè co yi rɛŋsə fa bwìŋ yusè wo cèp sè bùè fana wo kà co bwìŋ yuk cèp fis. Wo cèp megu mok sè vèè wo bohòNwì.

²⁹ Bùu sè ñgòtsòho bum sè Nwì tsè' wo yi kà ba kə tɛ' sè' càsə. Wo nə cèp sè' mò'fis, mò'fis, fana bwìŋ sə yu'rə mpoon də yusè wo sè cèp sè kəkurè àlɛ. ³⁰ A ye-a ñga ñwè nəmòk sə tsoho bum sè Nwì a tsè' fa yi fana mòk duk mɛŋgorè anə dè Nwì tsè' ko' fa yi yumok fo' ghà ànə fana wèŋ gu co ñwè nè mantombi nə tɛŋsə, nə fa ñwè ànə mandzə, ³¹ fana aco wèŋ pwe' tse' mandzə ñgòtsòho mò'fis mò'fis. Bwìŋ pwe' nə yərə jəŋ yumok fo', nə sə jaha lo bə zɛŋ. ³² ñwè nə yi tse' ñàaŋ sè ñgòtsòho bum Nwì, tse' ñàaŋ sè ñgòdə yi nə cèp ñga'a bə sè də yi tɛŋsə ñgòcèp sè'. ³³ A ve'nə bùusə Nwì nə yi a fa wo ñàaŋ yà'sə, yi Nwì nə yi kà bum sè ñgòye kɛ'cà nduk, nduk yè'e dzəmgə, yi dzəm ye fifi.

Mvè'nə yà' cu mù cos bùu Nwì pwe' ve'nə fana, ³⁴ a bohòbèba wèŋ ve'nə dè wo kà cù mù cos cèp. Wo tse' ñgòcu dədok mvəsə ñwàk lùk Musi sè duk. Wo yuk bohòmbəmbam. ³⁵ A ye-a ñga wo tse' yumok ñgòfek, wo fek ndum awo la'à, bùusə yà' sə yəəŋ co a marè'tu bohòŋwàŋwè ñgòcèp fis ñgi ye mù cos. ³⁶ Wèŋ duk-a dè ka zinə yeŋ, wèŋ riŋ də nzak Nwì à ka bohòwèŋ yeto, nà'a nè kà bohòwèŋ sè' lè. ³⁷ A ye-a ñga ñwè nəmòk duk də yi ñgà tsòhòbum Nwì kènə də yi tse' nsàp ñkərè mòk nə Yòŋsə Nwii fagə bwìŋ sè' yi àlɛ', yi nə rɛɛŋ də bum sè mù sè còm fa wèŋ yè'e yusè Tà a duk ve'nə yi. ³⁸ ñwè nəmòk kà-a də a zinə dzəm, wèŋ kà yi ye sè' dzəm fa.

³⁹ Ye də bwema am wèŋ, wèŋ lap mandzə guŋŋ ñgòtsòho bum sè Nwì tsè' wèŋ yà' yi. Kà dè wèŋ duk dè bùu sè wo sè cèp ncèp sè bwìŋ kà yà' yukgə yà'a kà mok sè cèp duk. ⁴⁰ Wèŋ gu-a sè yà pwe', wèŋ gu lɛ bə mandzə nè yà'a ye

bèboŋ nà ye fəfom.

15

Wèŋ Sə Tsərə Ntirè Nə Bəboŋ Nə

¹ Bwema am wèŋ, mɔ tsok fe'lə fa weŋ Ntirè nə Bəboŋ nə mù ànə tsok to weŋ nə, ya wèŋ kà swì. Wèŋ ànə dzəm nà' laŋ, nə sə kotse' mali nə nà' cùk. ² A sè' zeŋ nə nà' sə luŋsə weŋ. Wèŋ sə kotse' mali Ntirè nə Bəboŋ nə cùk mvəsə mù à tsə' weŋ nà' sə à? Ka- a ve'nə yeŋ, ye də wèŋ ànə dzəm basə wà. ³ Bum sè mù ànə yə'rə weŋ yà'a, a bum sè Jisòs Krèst ànə tsok mɔ yi. Yu nə guguj nə mù ànə tsok fa weŋ nə də, Jisòs Krèst à kpɔ bùu bup avès mvə'nə ŋwàk Nwì à duk də yi nə kpɔ sə. ⁴ Wo à tuuŋ yi, yi lokok nùmbu nə te' sè mvə'nə wo ànə com nonşə ndzənə ŋwàk Nwì. ⁵ Mvə'nə yi ànə lokok mvwe' kpɔ, Pità à yə yi. Ghà mòk à ye ŋgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sə wèŋ ye yi sè'. ⁶ Ghà mòk à ye sè' nə yi ànə yəəŋ bohòbùu mok sè wo à sə yù yi. Bùu yè'sə à càsə bwìŋ ŋkù tɔŋ laŋ sè wo à yə yi kè' mò'fis. Bùu sè wo à yə yi yè'sə, ma nə ghanj cu mali ŋwəm. ⁷ Mvèk mòk à ye Jem ye yi sè', ŋgàa ntum ye sə pwe' ye fe'lə yi sè'. ⁸ Mvèk nə yi à yəəŋ lèsə, à ye mvə'nə yi ànə yəəŋ bohòmù. Yi à yəəŋ bohòmù nə mɔ yàm co mo nə wo à dzə yi ŋga ŋwè nəmòk ka riŋ də wo nə dzə mwe riŋ. ⁹ Mù ànə sə fa bùu Nwì ŋgə', ye də mù jə'rə càsə ŋgàa ntum Jisòs pwe' mù. Aco mù duk də mù ka yàm kəkərə co wo to mɔ də mɔ ŋgà ntum ye mòk yeŋ. ¹⁰ A gù bòvəm nə Nwì ŋkuŋ mù ye nsàp ŋwè nə mɔ ŋga'a ènə. Bòvəm ye nə yi à nì fa mɔ nə à ka wà maha. Mù duk ve'nə bùusə mù a fàk wùriŋ nə casə ŋgàa ntum mok sə pwe' mù. Yè'sə ka bə ŋàaŋ sè

yàm yeŋ, bèbo ye nə à sə fàk ndzə nì'ì mù anə yi. ¹¹ Ye də a ye-a sè mù kè wo àlɛ', vès sə tsoho mègù ntirè nə mò'fis nə. A sè' zeŋ nə wèŋ a dzəm nə.

Mamfenə Bə Nzak Lòkok Mvwe' Kpɔ

¹² Ntirè nə vès sə tsoho nə də Jisòs à lòkok mvwe' kpɔ. Ye ŋga'a va ŋkuŋ mok muŋgorè wèŋ sə duk də, kaco ŋwè lokok mvwe' kpɔ yeŋ-ɛ? ¹³ A ye-a də kaco bwìŋ lokok mvwe' kpɔ yeŋ, ye də yà' sə nì də Jisòs à ka mvwe' kpɔ sè' lokok. ¹⁴ A ye-a də Jisòs à ka mvwe' kpɔ lokok fana ye də tsətsòhònè vès sə tsòho nə nà'a wà. Yà' ye sè' də mùm vè'nə wèŋ sə də wèŋ sə naaŋ tu bohòJisòs sə yà'a wà. ¹⁵ Yà' ye sè' də vès sə cì' fa Nwì mvwès də yi à lòkoksə Jisòs Krèst mvwe' kpɔ, bùusə kaco yà' ye zìnə yeŋ ŋga bwìŋ kà-a mvwe' kpɔ lòkokgə na. ¹⁶ A ye-a ve'nə, ye də Krèst à ka mvwe' kpɔ lokok. ¹⁷ A ye-a zìnə də Jisòs à ka mvwe' kpɔ lòkok fana ye də a ye-a ŋga wèŋ naaŋ tu bohòyi, yà' kà fàk tse'. Wèŋ cu mali gù yà'sə sənə bup awèŋ mvə'nə à ye. ¹⁸ Ye sè' də bùu sè wo à dzəm bohòJisòs nə kpɔ lo yà'a, à bisə sè' wà. ¹⁹ A ye-a də yusə a sə naaŋ tu də Jisòs nə tesə ves bə zeŋ sə mègù bum sè sə nze fəeŋ, ye də bwìŋ koksə manziŋ bohòvès nə casə yà pwe'fo'.

²⁰ Zìnə nə də, Jisòs Krèst a lòkok mvwe' kpɔ anə laŋ. Yà' sə nitsə' yà'sə də bùu sè wo à dzəm bohòJisòs nə lòkok mvwe' kpɔ sè'. ²¹ Kpɔu vègè bohòbwìŋ bùu yusə ŋwè nə mò'fis, Adàm, à gùu fana a sè' ve'nə də bwìŋ nə lokok mvwe' kpɔ bùu yusə ŋwè nə mò'fis, Krèst, à gù sè'. ²² Yà' mègù sè' də bwìŋ kpugə njo nə wo ŋgwi bù Adàm fana a sè' ve'nə də bwìŋ nə lokok mvwe' kpɔ, nə

tse' lùŋ sòmok bùusè wo à bùuŋ bùu Jisòs Krest. ²³ Nè fòpwe' nò tse' mvèk nè nje zok. Jisòs a nitsè' to mandzè nè yi. Ghà nè yi bwi vèè, bùu ye wèen nè lokok yàwo sè'. ²⁴ Yà'a nga'a ghà nè bum làè. Mvèk ànè dzèen, Jisòs Krest nè jəŋ nàanŋ ŋkəŋkum pwe', nè təəŋ megu mok yi. Fana yi nè jəŋ yà', nè fa yà' bohòtè' ye Nwi. ²⁵ Yi nè jəŋ dzòho ŋkum yi tètè kə dzen ghà nè Nwii nè gu yi ghak bùu sè wo bènŋgè yi pwe'fo'. ²⁶ Kpə ye sè' ŋwè nè yi bènŋgè Jisòs. Yu nè Jisòs nè gha' lèsə nè, a kpə. ²⁷ Nwàk Nwi duk də,

<<Nwi a jə bum pwe' nè pwe', nè nonşə sə ŋki'i yi fana yi nənşes kù mbwa.>>

A duk də yi nənşes bum pwe' fana a riŋ də yi ka Nwi nənşes, bùusè Nwi nənşə bum ye'sə pwe' sə ŋki'i Krest yi. ²⁸ Ghà nè Nwii nonşə wes bum pwe' sə ŋki'i Jisòs Krest fana Jisòs nè yi mo Nwii nè nonşə ni' ye sə ŋki'i Nwi sè'. Yi nè gu ve'nə ya Nwii ye ŋwè nè də ŋwè nəmòok mok bùè.

²⁹ Weŋ bàptesəgè bùu mok mvwe' kuu bùu sè wo à kpə laŋ. A ye-a zinə də bwiŋ kà mvwe' kpə lòkokgè, wo sə bàptesə yiskok ŋwè nəmòok mvwe' kuu mòk bùu yà? ³⁰ Ma nè njàvès, njo nè vèes gùgè faak Nwi mvwe' sè co kpə ko ves fo' nùumbu lòŋ, nè kà teŋsəè ye'e bùu yà? ³¹ Mù mègù yàm ŋgà kpə nùumbu pwe', bwema am wèŋ na. Yà'sə mègù zinə mvè'nè a sè' zinə də mù sə kwa də wèen bùu Jisòs Krest nè yi Tà àvès. ³² Ngə' nè mù a yə mvwe' lak Efesòfèŋ a mègù co də mù sə lù ves nàamŋaŋ wèŋ. Mù a sə gù-a ye'sə də ya bwiŋ kwasə m, ye də swe'e yàm sə ca yà? A ye-a də bwiŋ nè kà mvwe' kpə kə lòkok bwère mù duk də vesuwèen zə roŋ ni' mvèsè, bùusè a zòŋ a kpə lo yu avès. ³³ Kà də ŋwè

nəmòok borə weŋ duk. Wèen gi be'lə-a weŋ bùu sè bup wèŋ fana wo nè gu bupsə weŋ sè'. ³⁴ Wèen jəŋ ŋkərə, nè kà bum ləm sə gù. Wèen me'rə ŋgògù bup sè'. Gù co bùu mok cu mənŋorə wèŋ sè wo ka yumok bə ma nè Nwi riŋ lok. Mù sə cèp ye'sə də ya marè'tu ko weŋ.

Nsàp Ngùpni' Nè Fi

³⁵ Kàmòk aco ŋwè nəmòk fek də aco bwiŋ lokok fe'lə mvwe' kpə sòmok ye'sə vale? Nə ye sè' də wo nè tse' ye'sə nsàp ŋgùpni' nè fòlè? ³⁶ Ləm a yè, wu bi-a ŋgwi yumòk, kaco nà' to ŋga nà' ka kpə yeŋ. ³⁷ Nwèè bi ŋgwii sə ŋga a ye-a sè gòmbi kè nzaŋ àlè' pwe'. Yi nè kà kaa sə bi. ³⁸ Ngwii yà pwe' sè yà'a togəə, Nwii fagə yà' nsàp ni' nè yi dzəm də yi fa yà'. ³⁹ A mègù-a sè bum sè yà' tse' nduəm ye'e pwe' yà' ka nsàp njàp nè mò'fis tse'. Nè ŋwèè zok, nè nàm sè' zok, swiŋ ye sè' zok, nè ye də fuk sè' zok. ⁴⁰ Bum sè ma mubu bə sè sə nze sè' zəzok. Sè ma mubu fomgè zok, sè sə nze sə fom sè' zok. ⁴¹ Nuum togè zok, ŋwə sa sè' zok fana ŋkəŋkəŋ rəŋ sè' zok. Nə ye sè' də ŋkəŋkəŋ sə kà pwe' yəyərə rəŋgè. ⁴² Ni' bwiŋ nè ye sè' ve'nə ghà nè wo lokok mvwe' kpə. Wo à tuuŋ ni' nè nà'a bigəə, nà'a lokok, nà' ye mok ni' nè nà'a nè kà mok bi yuk. ⁴³ Wo tuuŋ nà' ŋga nà' tse' nsəsè nèbup nè ye jì ŋəŋ. Nà'a lokok, nà' tse' nsəsè nè bə bəŋ Nwi, nè tse' ŋəŋ. ⁴⁴ Wo tuuŋ nà', ŋga nà'a ŋgùpni' nè sə nze fəŋ. Nà'a lòkok, ŋga nà'a mok nsàp ni' nè ma mubu. A ye-a də ni' mòok yo nè nà'a kəkərè ŋgòye sə nze fəŋ fana ye də ni' mòok sè' yo nè nà'a kəkərè ŋgòye mubu anə sè'. ⁴⁵ Yà'a mùm vè'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwi ve'nə də, <<Adàm nè mantombi ànə kə ye ŋwəm. Adàm nè ba, Krest, nè

yi lèsè yi nè, à kè ye ye yòñsè nè
 ngà gù bwiñ ngòye ñwam.>> ⁴⁶ A
 yè dè à vè to mantombi ni' nè nà'a
 kèkurè ngòye sè nze fèñ nà ñkuñ
 nè yi kèkurè ngòye mabu nè vè.
 Nè yi kèkurè ngòye mabu nè a vè
 ye mañkwèñ.

⁴⁷ Wo à gù Adàm nè mantombi
 nè ye bə ncàk sè nze fèñ, nè
 mañkwèñ nè à tsoñ ye mabu.

⁴⁸ Adàm nè mantombi nè sè nitsè'
 mvè'nè nsàp bù nè sè nze cu.
 Nè mañkwèñ nè sè nitsok ye
 mvèsè nsàp bù nè ma mabu cu
 sè'. ⁴⁹ Vesùwèñ sè a tse' ñga'a
 nsəsəə ñwè nè Nwì ànə gù bə
 ncàk yè'sə nè ye ntsə'mòk co ñwè
 nè yi à tsə ye ma mabu nà'a.

⁵⁰ Bwema am wèñ, yusè mù
 ànə sè cèp sè pwe'fo' dè ve'.
 Kaco ñgùpni' nè nà'a nja ñjàp bə
 nduəm nè'e ye kèkurè ngòkè cu
 mvwe' sè Nwì cu ñkum fo' yi yeñ.
 Kaco yusè yà' a lègèə kə tse' yusè
 yà'a kà lègèə yeñ.

⁵¹ Yèè, mù tsok fa weñ yumok
 sè yà'a səswihi. Vesùwèñ nè
 kà pwe'fo' kpə wes, vesùwèñ nè
 kupsə wes pwe'. ⁵² Yà'a nè ye
 mègù vak co ñwè cap lis ñga mè
 tè. Mvèk nè kè lèə, ñga ndoñ
 ceep fana bùu sè wo à kpə lañ
 nè lokok to ntòwo bə nsàp ni' nè
 nà'a nè kà mok kpə yuk. Nà'a
 ñga'a ghà nè a nè kupsə yàvès
 sè'. ⁵³ Bəsè ni' avès sè yà'a kpə
 bupgè yè'e nè bùuñ tsoñ nsàp nè
 kaco yà' kpə bup fe'lə mok yeñ.
⁵⁴ Ghà nè bwiñ kupsə mè ve'nə
 fana yusè wo à còm ndzənə ñwàk
 Nwì yà'a nè bùuñ vè zinə də,
 <<Wo gha' kpə, nè mi bisə yi co
 wo mi beñ ñkpə piip.

⁵⁵ Ho' kpə, ghak fe'lə-ε bwiñ
 səmok è.

Ho' kpə, nzè yònè wu tagè bwiñ
 bə zeñ nè ñga'a fò?>>

⁵⁶ Kpə tagè bwiñ bə nzè ye bùu gù
 bup. Bup jəgè ñaaj ye bohòlùuk
 Nwì. ⁵⁷ A ye-a sè' ve'nə, fana

a kwasə Nwì, yi nè yi a fa ves
 ñaaj bohòTà Jisòs Krest ngòghak
 kpə bə zeñ. ⁵⁸ Nè wèñ rì də
 bum yè'sə ve'nə fana wèñ təəñ
 gugəñ, nè kà sè tsòhò. Wèñ gù
 fàha Tà nùumbu pwe' bə ntuum
 awèñ lòoñ, bùsè wèñ rì də fàha
 sè wèñ sè gù fa Tà sè kà wà cà,
 bwema am wèñ na.

16

Mandzè Nè NgòFùhu Fəfa

¹ Mù də mù cep ñga'a bə nzak
 mbàam sè wo nè tesə bùu Nwì sè
 mvwe' nzeñgòJùdiya bə zeñ yà'a.
 Wèñ tse' ngògù yusè mù ànə tsok
 fa bùu cos mvwe' lak Gàlesiya
 ngògù yà'a. ² Yusə də nùumbu
 Sondè pwe' ndàaŋwè pwe' nè sè
 cokfis nonşə mbàam mok. Ngà
 ghàak fa co ngà ghàk, ngà jìñ fa
 sè' co ngà jìñ. Wèñ loksə yà'
 ve'nə, ya mù vèə, ñga wèñ benə
 wes yà' lañ. ³ Mù kə dzèñ, mù
 com fa bùu sè wèñ dzəm də aco
 wo lo sè wèñ ñwàk ndzə bohò. Nə
 fa wo mbàam sè ya wo jəñ lo yà'
 Jòrosalèm mvwe' nze Jùdiya anə.
⁴ A ye-a ñga bògha' co vesi wèñ lo
 bəbè' fana vesiwèñ lo sè ntèñ.

Pol Fùhu Gi Ye

⁵ Mù nè vè ngòkè yə weñ
 ñga mù cà to ntòmve' lak
 Məsìdoniya ñkuñ. Mù duk ve'nə
 bùsè mù nè ca vè ma mandzè
 Məsìdoniya anə. ⁶ Kàmòk mù
 nè cum vesùwèñ mweè səsap
 ntèñ. Kàmòk ñwə mbəñ yà'a
 pwe' nè ca ñga mù cu vesùwèñ.
 Yà'a mèè, wèñ tesə mù ngòlòmali
 mantombi ma nè mù nè dzəm
 ngòlòo pwe'. ⁷ Mù ka dzəm də
 mù vèə, vesùwèñ cepsə megu
 mutsè mù ca lo dzəm. Mù sè
 tsəm də a ye-a ñga Tà fa-a ñaaj,
 vesùwèñ cum mvèk səsap ntèñ.
⁸ Megu də mù nè cum mali mvwe'
 lak Efesòfèñ tətè ñkàha Pentekòs
 kə dzeñ ñkuñ mù vè. ⁹ Bùsè
 mandzè a mùhu bohòmè wùrìñ

ngòtsòho ntirè nè bə̀boŋ, fana bwiiŋ ŋkùuŋ sè wo sè bèn nà'.

¹⁰ A ye-a ŋga Timati kə̀ tsèŋ wə̀ŋ, wə̀ŋ gu yi co yi riŋ də̀ wèŋ kwa də̀ yi və̀ bə̀boŋ. Mù duk ve'nə̀ bə̀usè yi sə̀ fək megu sè' bohòTà mvè'nè̀ mū fə̀kgə̀ə̀. ¹¹ Nwə̀ nəmòok kà də̀ yi kək yi co māmwenke' wà duk. Wèŋ tēsə̀ yi ngòlòmantombi bə̀ gi ye nə̀ bə̀ fifi, ya yi kə̀ tseŋ fe'lə̀ mū fən. Mù sə̀ kək də̀ yi nə̀ kə̀ wəs fə̀ŋ bə̀ krətèŋ mok yà'a bə̀be'.

¹² A ŋga'a ma nè moma àvès Apolò. Mū cə̀pgə̀ bohòyi səsə̀ də̀ yi kə̀ kə' cə̀psə̀ wə̀ŋ bə̀ bwema mok yà'a wèŋ. Megu də̀ ka sə̀ ntū̀ yi co yi lo ŋga'a yè'e ntòbūuŋ. Ghà nè yi tse' mvək nə̀ ntsə̀'mòk, yi nə̀ lo li.

¹³ Wèŋ kà ni' swi, fa ntəm awèŋ bohòJisòs guguŋ. Wèŋ ko ntəm, nə̀ kà wə̀ sə̀ koksə̀. ¹⁴ Wèŋ sə̀ gu fə̀ak awèŋ pwe' bə̀ dzə̀dzəm.

¹⁵ Wèŋ ri nzak Stifanà bə̀ ndap ye pwe'-e laŋ, yà'a wo sè wo à būuŋ to krətèŋ mvwe' lak Gris wo. Wo a fa ni' awo ngògə̀ fək bohòbūu Nwi wèŋ. Bwema am wèŋ, mù lə̀ŋ wə̀ŋ ve'ὲ wùriŋ, ¹⁶ də̀ wèŋ yuk bohònsə̀p bə̀ ànə̀. Nə̀ yuk bohòŋwə̀ nè yi sè ndà ŋga yi sə̀ fək be'lə̀ bə̀ yà'wèŋ. ¹⁷ Mù kwa wùriŋ mvəsə̀ Stifanà bə̀ Fòtunatu nə̀ ye Akayikù wèŋ a kə̀ tsèŋ mū yè'e. Vesiwèŋ cu, gu co mū cu vesùwèŋ. ¹⁸ Wo gugè̀ mū, mù sə̀ kwa sè' mvè'nè̀ wo gugè̀ wə̀ŋ wèŋ sə̀ kwa yà'a. Vesùwèŋ kotse' nsàap būu sè co wo yè'sə̀ bə̀boŋ.

Cə̀cə̀psə̀

¹⁹ Būu cəs sè mvwe' nzeŋgòEsiyà yà'a cə̀psə̀ wə̀ŋ pwe' bə̀boŋni. Akwilà bə̀ Prisiliyà nə̀ ye būu sè wo nigè̀ cos munda'à wo yà'a cə̀psə̀ wə̀ŋ pwe' mənə̀ liŋ Tà Jisòs. ²⁰ Bwema sè wo cu fə̀ŋ pwe'fo' cə̀psə̀ wə̀ŋ sè' bə̀boŋ.

Wèŋ ko wumsə̀ gesə̀ mòk bə̀ mòk ndzə̀ ngùu, nə̀ cə̀psə̀ wo bə̀boŋni.

²¹ Còm yè'e mù bə̀ bo am. Mū Pol, mù cə̀psə̀ wə̀ŋ. ²² Nwə̀ nè yi ka Tà dzəm, ŋga yi ye-a sè ndà, ndòbe' yi. Tà àvès və̀! ²³ Bèbo nè Tà Jisòs ye bohòwèŋ lònŋ. ²⁴ Mù dzəm wə̀ŋ pwe'fo', bə̀usə̀ vesùwèŋ nə̀ ye Jisòs Krə̀est mvwe' mò'fis.

Nwàk nè Ba, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mwwe' Lak KORÈ

Pol à còm ñwàk nè ba nè'nə ghà nè bùu mok wèñ à sə duk də yi ka ngà ntum Jisos Krèst nè zìnə yeñ. Mvə'nə yi à duk to də yi nə kə ke' cepsə cos sə nə kà mok loòfana, bùu mok jəñ nà' nə də kaco ñwè naaŋ tu bohòyi yeñ. Bùu mok wèñ à yèto ngòcèp sè' də wo ngàa ntum Jisòs sè zìnə sə wo, də Pool ye nə mvwès. Məmvə'nə Pol à còm fana yi sə nĩtsok də yi dzəm ngòye cù mò'fis bə cos nə ya wo sə kuksə lok Nwì bə kəkwa. Megu də yi à duk də yi nə kà bùu sè wo sə jə vè ngə' mɔ ngorè wo anə mè'rè.

Pol à yèto ñwà' nə, nə sə tsok njo nè yi ànə com ñwà' mòk, nə cep fəsə gesə bohòwo bə ñàñ, nə sə yak wo bə yà'a mwè sə. Yi sə cep fe'lə də yi sə kwa bùusə ncèp ye nè gugəñ ènə a gù bwìñ ngòkupsə nə ye fe'lə cù mò'fis səmok (ye mbùp 1:12-7:16).

Pol à lòmantombi nə cep reñsə bə nza' mbàam sè wo à sè sù' də wo tèsə krətèeñ sè wo jìñ, sè mvwe' nzeñgòn jùdiyà yà'a (ye mbùp 8:1-9:15). Yi à cèp ləsə ndzənə ñwàk ènə ngòreñsə fa bwìñ də yi ngà ntum Jisòs nè zìnə (ye mbùp 10:1-13:10).

¹ Còm ñwàk nè'e mɔ Pol nè Nwì a fàhɔ də mɔ ye ngà ntum Jisos Krèst. Ves moma àvès Timatì cèpsə weñ. Mù sè còm fa nà' bohòbùu cos nè Nwì mvwe' lak Korè nə ye bùu Nwì mvwe' nzeñgòn Gris yà'a pwe'fo'. ² Mù leñ də Nwì nè yi tè' àvès nə ye bə Tà Jisòs Krèest gɔ weñ bəboñ, nə fa weñ fifi.

*Vesùwèeñ Yə Ngə',
Nwì Sə Fa Ves Fifi*

³ Vesùwèeñ kwasə Nwì nè yi Nwì nə ye tè'ε Tà Jisòs Krèst àvès nə. Yi tè' nè yi tse' koksəmanziñ, nə ye Nwì nè yi gùgə ndàaŋwè ngòtse' ntum nè fifi sè' yi nə. ⁴ Vesùwèeñ yə-a nsàp ngə' nè fòpwe' fana yi gɔ ntum àvès ngòye fifi, ya ngà vesùwèeñ fisə to fa bùu sè wo sə yə nsàp ngə' nè fòpwe' ntum yàwo sè', bə nsàp fifi nè Nwì a fa ves nə. ⁵ Wèñ riñ də mvə'nə vesùwèeñ yə nsàp ngə' nè Jisòs à yə nə fana yi Jisòs nə fisə kərə riñ fa ves ntum àvès sè' ve'nə. ⁶ Vèes yə-a ngə' fana ngə' àvès nə ye ngòtəsə weñ, ya ngà wèeñ tse' lùñ. A ye-a ngà Nwì fisə fa ves ntum fana ye də yi nə fisə ntum yàwèñ sè' ya ngà wèeñ təəñ gugəñ ngà wèñ sə yə-a nsàp ngə' nè vès sə yə ènə na. ⁷ Vès sə naaŋ tu də mvə'nə wèñ sə yə ngə' mvəsə vès sə yə fana Nwì nè yi tèsəgə ves nə, nə tèsə weñ sè'.

⁸ Bwema am wèñ, mɔ dzəm də wèeñ rɛeñ bə nsàp ngə' nè vès à yə mvwe' lak Èsiyà. Vès à yə ngə' sə bañ ñèñ fana vès tsəm də vèes nə kà bə. ⁹ Vès à tsəm də kpɔ vè lañ. Yè'sə ànə kumtsə'rə ves ve'nə ngògù də vèes riñ də, vèes cu, vès kà də vès sə cu bə ñàaŋ yàvès tsərə, vès sə naaŋ megu tu le bohòNwì nè yi lòkoksəgə bwìñ mvwe' kpɔ nə. ¹⁰ Nwì à gèmsə ves fana yi sə gèmsə malì ves ngà'a sè', ye də vès sə naaŋ tu àvès bohòyi də yi nè gèmsə ves mok sè'. ¹¹ Wèñ pwe', wèeñ be'lə ngòleñ fa ves sè', bùusə bwìñ ye-a ñkùuñ sè wo sə leñ Nwì fana bwìñ nə ye sè' ñkùuñ sè wo nə kwasə yi ghà nè yi tèsə ves bə yusə wo leñ fa ves sə.

Pol Kupsə Gi Ye

¹² Yúsəmok cu sè vès sə kumngùñ bùu zèñ, vès sə rì sə

ntuù vès sè' dè yà'a zìnə. Yu nə də ncu avès nè sə nzenḡòḡ nə a ye rəreḡ nə ye rərəḡ. Vès à sə kà bum bə mandzè nè bwiinḡ tsəragèə nə gù. Vès à sə gù yàvès bum sè Nwì à nì fa ves, nə tēsə ves də vès gù yà'. Vès ànə gù ve'nə bohòwèḡ yàwèḡ sè'. ¹³ Yusè vès còm fa weḡ pwe', mok ka nja sè səswihi yeḡ, yà' mègù bum sè aco wèḡ taḡ yà' bə tu awèḡ, nə rəeḡ bə zeḡ. ¹⁴ Megu də wèḡ ka nsàp ḡwə nè mū yàm nə pwe' riḡ wes; mū sə tsəm də nùmbu nè Tà Jisòos bwi vèə fana wèḡ nə rəeḡ bəbòḡ də aco wèḡ kumḡgùḡ bùu tu am mvè'nə mū sə kumḡgùḡ bùu wèḡ sə.

¹⁵ Busè mū à rì də wèḡ rì mū fana mū də mū və to ntòbohòwèḡ ḡkuḡ nə sə lo mvwe' nzenḡòḡ Māsìdoniyà, də ya wèḡḡ kwa, nə kwa fe'lə sèmok bùusè mū vè kè' ba. ¹⁶ Mū à duk də mū cu ḡgòlòMāsìdoniyà, mū ca nə ye ca weḡ, nə ye fe'lə weḡ ḡga mū sə foho vèə, fana wèḡ tēsə mū bə gi àm nè ḡgòlòmvwe' nzenḡòJùdiyà. ¹⁷ Mvè'nə mū ànə ka və yà'sə, ye də mū à sə cèp basə ḡgwàḡ à? Ye də mū ḡwè nè mū duk də mū nə gù yumok, mū dzəm Ḥ, nə bùuḡ duk fe'lə hai' co bùu mok wèḡ dukgè yà'a à? ¹⁸ Mūmvè'nə Nwii ḡwè nè zìnə fana yusè mū ànə kak weḡ sə ànə ka Ḥ ḡga a hai' yeḡ. ¹⁹ Njo nè Jisòs Krèst mo Nwì, nè Silàs bə Timati nə ye mū ànə tsoho fa weḡ nə, yi ka Ḥ, nə bùuḡ fe'lə hai' yeḡ. Yi mègù ye sə Ḥ, yà' me. ²⁰ Bum sè Nwì à kàk yà' pwe'fo', yi Ḥ nè Nwì nə yi. Nà'a njo nè vès duk càsəgè də <<Yà'a ye ve'nə>> bə liḡ ye ḡgòkùksə Nwì sə. ²¹ A yi Nwì ànə, nè yi gù vesùwèḡ ḡgòtəəḡ ves Krèst wèḡ gugunḡ, nə jəḡ ves ḡgòye ḡgàa fàak ye. ²² Yi a naan yumok nè nà'a co mvèk muni'i vès ḡgònitsè' də vesùwèḡ bùu

ye. Yu ènə yòḡsə ye nè yi à fa ves nà' sə ntū vès ḡgònitsè' də bum mok cu mali sè yi nə fa ves yà' ḡkuḡ.

²³ Yusè də, mū ànə ka mvwe' lak Korè anə və ve'nə də ya wèḡḡ kà te'. Mū to Nwì ḡgòye mū tuhù mū də yusè mū sə cèp sə, a zìnə. ²⁴ Kà də mū sə cèp ye'sə də mū co masà mòk bə bum sè wèḡ a dzəm tse' sə duk, bùusè wèḡ tə gugunḡ bə yusè wèḡ a dzəm sə. Yusè də, mū dzəm yàm də mū fàk vesùwèḡ fana wèḡ sə kwa.

2

¹ Anə geḡ mū duk də mū kà də mū kə ye fe'lə weḡ ya ntum awèḡḡ yaanḡ fe'lə sèmok duk. ² Busè mū yaḡsə-a weḡ ntum, ye də ḡwè nè yi nə gù mū yàm mū kwa ye'sə ndà? Mègù ka sè' wèḡ sè mū yaḡsə weḡ ntum sə yeḡ à? ³ Nà'a njo nè mū ànə com fa weḡ ḡwàk fa' nə; bùusè mū də mū və bohòwèḡ, fana wèḡ yaḡsə bwi mū ntum ḡga anə ye co wèḡ gù ntum àm kwa kwa. Mū kwà' də wèḡ rì tse' zìnə də a ye-a ḡga wèḡ sə kà kwa, kaco mū kwa yàm sè' yeḡ. ⁴ Mū à còm fa weḡ ḡga mū cu bə tsətsəre, ntum sə yaanḡ mū, ndzəplis sə tēsə mū sè'. Yà'sə ànə ka ḡgògù də wèḡḡ sə te' yeḡ, yà' ànə ye də ya wèḡḡ riḡ də mū dzəm weḡ ve'ε wùriḡ.

Wèḡḡ Swifa Ḥwè Nə Yi Gù Bup

⁵ Ḥwè nəmòk a gù-a yumok sè ntum a yaanḡ ḡwè bùu zeḡ. Yi ka yà' bohòmà gù, yi a gù li yà' le bohòwèḡ. Mū ka dzəm ḡgòcèp bə zeḡ lèlà dzəm. ⁶ Ḥgə' nè wèḡ bwiḡ ḡkùuḡ a yeḡsə ḡwè ènə, nà'a kəkurə bohòyi. ⁷ Bòghak ḡga'a mok də wèḡḡ swifa yi, nə gù yi co ntum nje fi sè'; bùusè a kà-a ve'nə ye, kàmòk aco yi wo wesə lo maḡkwèḡ bə ma nè Nwì nə kè' mò'fis. ⁸ Ye də mū sə leḡ

wen̄ də wèen̄ ɣu yi ya yi riŋtse' də wèŋ sə dzəm yi. ⁹ Yusè mù ànə com fa wen̄ fa' sə ànə ye ŋgòbuə ja'a wen̄ də wèen̄ ŋgàa yuk duk àlɛ. ¹⁰ A ye-a ŋga wèŋ swifa ŋwè nəmòk yumok fana mù swifa yi yàm sè'. Bohòmù yàm mɔyɔ nè mù tse' ŋgòswifa ŋwè ànə fana mù sè swifa yi nà' bùu tu awèŋ mantombii Krèst. ¹¹ Yà' ye ve'nə də ya Satàa kà də yi ghak vesùwèŋ duk, bùusè a ri ŋkərè nje nè yi gùgè nə laŋ.

Ncu Bùu Nwì Wèen̄ Jwèŋgè Bùu Sè Sə Nzeŋgòŋ

¹² Bə gi nè mù ànə lo mvwe' lak Truwà, ŋgòkè tsòho fa bùu sè fo' Ntirè nè Bèboŋ nè bə liŋ Krèst nə fana, mù ànə kə dzeŋ fo' mù ye də Tà Nwì a mùk nòŋsə mandzè nè ŋgògù fàak sè fo' sè to laŋ. ¹³ Megu də ntum ànə ka mu fi lok bùusè mù ànə ka moma àvès Taitòs bə lis ye. Fana mù cepsə bùu sè fo' sè, nə yuŋ jəŋ mandzè àm nə lo mvwe' nze Məsìdoniyà ŋgòlòp yi nə yuk nzu coòs bohòyi.

¹⁴ Megu də vesùwèen̄ kwasə Nwì. Mvwe' sè vèes lòpwe'fo', yi sè ɣu ves ŋgòyù Krèst co ŋkwèen̄ sè yi ghak vè wo bə dzè'. Yi sè ɣu də bwiiŋ riŋ Krèst bohòvès, fana Ntirè nè Bèboŋ nə sə rəm saŋ boŋsə ma nè fòpwe' co làmindàa sè bəboŋ. ¹⁵ Vesùwèŋ mègù co làmindàa sè yà' rəm bəŋsə ve'ɛ sè Krèst a kè' fa Nwì, yà' sə rəm lo bohòbùu sè wo nə tse' lùŋ bə bùu sè wo sə bisə yàwo bisə wèŋ.

¹⁶ Yà'a rəmgè bohòbùu sè wo sə bisə sè co yu kpɔ sè yà'a nə zə ŋwè. Yà' rəm boŋsə bohòbùu sè wo sè lù yàwo lùu sè wèŋ co yu bəboŋ sè yà'a nə ɣu wo ŋgòye ləlun̄. Ye də ŋwè nè yi kərə ŋgòye co nsàp làmindàa ànə yè'sə ndà? ¹⁷ Vès riŋ də vès sə kà yàvès ncèp nè Nwì nə mvè'nə bùu mok wèen̄ sèŋgè yà'a sèŋ. Ye də aco

vès ye to li co làmindàa yà'sə, bùusè vèes cèpgè yàvès co bùu Krèst wèŋ sè zinə, sè Nwì a tum vè ves yi.

3

Rùk Nè Fi Nə Ghak Rùk Nè Zəm

¹ Bum sè vès cèp yè'sə, yà' səsə co də vès də vèes niŋtsok fa fe'lə wen̄ nsàap bùu sè vès cu sè à? Hai', ka ve'nə yeŋ lok. Vès ka co bùu mok wèŋ yà'a yeŋ, ka də vèes kə fa wen̄ ŋwàk, kènə də wèen̄ com fa ves àlɛ' ŋkuŋ ya bwiiŋ riŋ ves yeŋ. ² Wèŋ bə tu awèŋ, wèen̄ ŋwàk nè aco bwiiŋ taŋ, nə riŋ ves bə zeŋ nə. Wèen̄ ŋwàk nè wo a còm nòŋsə nà' sə ntuu vès nə. ³ Yà' nòjəfa də Krèst à còm ŋwàk nə yi, nə fa ves də vèes ni fa bwiiŋ. Yi à ka nà' mənə lis bə nsàp ntatu ŋwàk nè bwiiŋ còmɡè bə zeŋ nè'e com, yi à còm nà' məmvwè' ntum bwiiŋ, Yòŋsè Nwì à còm fa yi nà' yi. ⁴ Aco vès cèp to bum yè'sə bùusè ves Krèst wèen̄ mvwe' mò'fis fana vès sə naaŋ tu bohòNwì də aco yi ɣu ves a ye kəkərè ŋgògù fàak yè'sə. ⁵ Vès à ka kəkərè ŋgògù to nsàp fàk ènə yeŋ. Nwì a gù ves yi ŋkuŋ vès ye kəkərè ŋgògù to yà' bəboŋ. ⁶ A yi nè yi a gù ves ŋkuŋ vès riŋ ŋgòkək kə ja'a to, nə sə ɣu boŋsə fàak sè yà'a bə rùk nè fi nè yi a fa ves nə. Rùk ènə ka nè wo à còm nà' mənə lis yeŋ, a nə nà'a ma nè bə yòŋsè. Lùk nè wo à còm naaŋ nà' mənə lis nə jə vègè kpɔ, nə ndzənə yòŋsè nə jəŋ və ye lùŋ.

⁷ Ghà nè wo à fa vè lùuk sè wo ànə com yà' mənə lis, sè yà'a jə vègè kpɔ sə, à ye fana ñaaŋ sè Nwì sè ànə reŋ fo' ve'ɛ wùriŋ. A ye-a sè də mareŋ ènə ànə ca gesə lo fo', fana nà' ànə reŋ mu sihi Musi ve'ɛ nsàp nè bùu Izùre wèŋ kà lis mu sihi yi anə kək to. A ye-a də rùk nè fàak ye ànə ye ŋgòjə vè kpɔ nə ànə və bə nsàp

hàh ànə vɛ'nə, ⁸ ye də aco nsàp rùk nè ndzənə yòh̄sə nè nà'a nə jəh və ye lùh nə nə və bə mareh nè nà' gha' nè kpə nə kè' ñkùh̄. ⁹ Fàak rùk sè yà' ànə jə və fa bwìh̄ nzak sə ànə tse' mareh fana ye də fàak rùk sè yà'a nə gu bwìh̄ ñgòkà nzak bohòNwì kè tse' sə nə tse' mareh nè nà' càsə. ¹⁰ Aco vès duk də, mvè'nə mareh nè ñga'a nə sə reh vè'ɛ wùrìh̄ fana, mareh nè nà' ànə ye to fa' nə ka mok co mareh səsə fe'lə. ¹¹ Nə ye də a ye-a ñga yu nè nà'a nə kà fo' cu mam tse' nsàp mareh nè bə h̄h̄ vɛ'nə ye də mareh yu nè yi nè cu mam ye fo' nə tse' ñgòyam càsə vè'ɛ wùrìh̄.

¹² Vesùwèh̄ tse' tsətsə̀rè nè də bum yè'sə nè kə ye bəboh̄ vɛ'nə fana vès cəp fis, nə kà yumok swìh̄. ¹³ Musì ye, yi à sə cəp wesgə bohòbùu Izùrè fana yi lok tu ye bə cək mòk. Yi à sə lohgè vɛ'nə də ya bùu Izùrè sə wèh̄ kà mvè'nə mareh nè Nwì nə sə lògesə m̄sih̄ yi yə. Vès ka yàvès co Musì nè yi à sə gu vɛ'nə ànə yeh̄. ¹⁴ Ñkərè bùu Izùrè wèh̄ yè'sə kà bum mok rēh̄. Ghà nè wo ta ñwàk rùk nè zəm nə fana ye co cək ànə sə təh̄ lok mali ñkərèə awo tè kə dzeñ nie'. Tse'ñga ñwè dzəm bohòJisòs Krest cək ànə yè'e gesə fo'. ¹⁵ Ghà nè fòpwe' nè wo ta ñwàak Musì sə fana cək ànə sə lok mali ñkərèə awo sə. ¹⁶ Kaco nà'a nə ye'e gesə fo' yeh̄, tse'ñga wo bùh̄h̄ vè bohòTà Jisòs ñkuh̄. ¹⁷ Tà nə yi yòh̄sə, nə ye də mvwe' sè də yòh̄sə Tà nə cu fo' fana ye də ñwè ka fo' ñkwèh̄ bohòyumok mok yeh̄. ¹⁸ Vesùwèh̄ sə yumok ka si avès lok sə, mareh nè Tà nə sə kè təm mbwa, nə sə ba'a lo bohòbùu mok wèh̄. Mareh nə sə yam ghaha, ghaha mvè'nə vesùwèh̄ sə bùh̄h̄ wes lòbè nsəsəə ñwè nè a sə nitsè' yi nə. Yè'sə fàak Tà nè yi yòh̄sə nə.

4

Vès Co Kùh̄h̄ Ncàk Sə Yusè Bəboh̄ Cu Ca

¹ Nwì a fa ves fàak sè ñgòtsè' fa bwìh̄ bə rùk nè fi ènə bə bònəm ye fana vès fak yà', nə kà də a wo bùusè də ntum sə kà vès mok bo duk. ² Vès cò'rə fis bo bə bum marè'tu sè yà'a sèswihi, ves kà gəgorè tse', nə kà ncəp Nwì nə bupsə. Vès fis tes yusè yà'a zinə sə jəja, fana nə ñih̄ fa ni' avès bohòndañwè pwe'fo' ya wo rìh̄ də vès kəkərè mantombii Nwì. ³ Ntirè nè Bəboh̄ nè vès sə tsòho nə ye-a sèswihi, ye də nà'a sèswihi yà'sə bohòbùu sè wo sə bisə, bisə. ⁴ Satà, nè yi nwì nè sə nze fəh̄ a jə ñkərèə bùu sè wo sə kà dzəm sə, nə lok tes yà' bə ndzəm; wo kà mareh Ntirè nè Bəboh̄ nè nà'a bə ñàh̄h̄ Krest nə yə. Krest nə, a yi nè yi sə nitsè' fa bwìh̄ mvè'nə Nwì cu sə. ⁵ Vès sə kà lih̄ sè yàvès tsòhò. Vès sə tsòho lih̄ sè Jisòs Krest də yi Tà, vès ye yàvès ñgàa fàak awèh̄ bùu tu ye. ⁶ Nwì nè yi ànə duk fa' də, <<Mareh rēh̄ tesə və ndzənə ndzəm>> nə a gu sè' yi ñkuh̄ mareh nje nə nà' rēh̄ sə ntùu vès anə. Anə geh̄ yà' fa ves mareh ñgòrēh̄ bum bə nsàp mareh Nwì nè nà'a rēh̄ tesə vègə m̄sih̄ Krest.

⁷ Mvè'nə vesùwèh̄ tse' yusè yà' bòwùrìh̄ sə fana yà'a ye co vès tse' yà' sənə kùh̄h̄ ncàak sè aco yà' vohò; yà'a ñgùup ni' avès yè'e. Yè'sə vɛ'nə ya ñga ndaah̄wè rēh̄ nsàp h̄h̄ nè nà' ghak càsə ànə a h̄h̄h̄ sè Nwì, yà' ka yàvès yeh̄. ⁸ Ngə' bēh̄ nòktse'gè ves ma nè fòpwe'fo', vès sə təəh̄ mali fo', bum sə jipsə kə' ves, ñkərèə avès kà sè mè wes. ⁹ Wo yeh̄sə ves ñgə', Nwì kà ves sè mè'rə. Wo bwi' mak ves sə nze, wo kà ves sè' lèsə. ¹⁰ A yè'sə də vès sə bək gikè' kpə nè Jisòs nə ndzə ni'l vès,

ya nga bwiñ ye lùñ nè Jisòs nè ndzə ngùpni'ì vès anə. ¹¹ A zinə də vès cu ncu nè aco kpə ko ves ghà nè fòlòon būsə vès sə fàk bohòTà Jisòs. A ve'nə nga a sə niñtsok lùñ nè Jisòs nè ndzənə ni' avès sə aco yà' kpə sə. ¹² Mvə'nə vès sə tsòho ncèp nè fana kpə sə kəpəp və ves, yà' sə ye bohòwèñ lùñ.

¹³ Vès tse' nsàp ntum nè ngòfàk bohòNwi co ñwə nəmòk nè wo à còm ndzənə ñwàk Nwi bə liñ ye də <<Mù à fa ntum àm bohòNwi fana mù cep.>> Yà'a sè' mvə'nə vès fa ntum avès sè' ve'nə, nè cep sè'. ¹⁴ Njo nè vès rì də ñwə nè yì ànə lokoksə Tà Jisòs mvwe' kpə nè, yì nè lokoksə ves Jisòs wèñ, nè tes ves kù mantombii yì ves Jisòs wèñ bəbè'. ¹⁵ Ye də, ngə' avès sè vès sə yə sə tse' swe' bohòwèñ. Ghà nè bwiñ yam ñkəñ sè wo dzəm bohòKrest fana bwiñ ye sè' ñkəñ sè aco wo kwasə Nwi bə bònəm ye nè, fana kəkukəsə lo bohòyi.

¹⁶ Nà'a njo nè kaco vès teñsə būsə də ntum avès sə kà mok bøyen sə. A ye-a sè də ngùpni' avès yè'e sə wòbup lòo fana ni' avès sè ma ndzə ntòsə gəñ ghàha lòbwi bə ñàan mok nùumu pwe'. ¹⁷ Ngə' avès sè yà'a nè ca gesə mvək momjo yè'sə gù gəñsə nònşə ves ngòkə bək to bòn Nwi sè vès nè kə tse', sè kaco ñwè cep to yen sə. ¹⁸ Busə vès sə kà lis bə bum sè a sə yə yà' nga'a yè'e kək, a sə kək bə sè yà' cu mantombi, sè lis sə kà yà' nga'a yə. Busə bum sè a sə yə yà' sè nè cà gesə lòfo' fana bum sè a sə kà yà' nga'a yə sè nè kà kə mè yuk.

5

A Sə Kək NgòNitse' Ngùpni' Nə Fi

¹ Vès sè kək ve'nə būsə vès rì də ni' avès sè sə nzeñ fəñ sə co

du nè nà'a nè kəəñ gbə sə nze. Nà' gbə-a, fana Nwi nè fa ves ni' mok co ndap avès. Ndap ènə mabu nè nà'a nè kà kəəñ yuk, wo à ka nà' bə bo bwiñ ci. ² Nè nga'a nè'e fana a sə tsərə, sə som ve'ε də vesùwèñ dzəm ngòkə tse' ndap avès nè mabu nè. ³ Ya nga vès nitse' nà' co cək, fana a kà nswè'mbwè ye. ⁴ Ghà nè a cu ntòm mvwe' duñ sə yè'e fana a sə tsərə, nè sə som ve'ε wùriñ də bum sə kà bə. Yè'sə ka də vès sə dzəm ngòmà' ngùpni' nè'e yen; a də vès sə dzəm ngònitse' nè ma mabu nè, ya nga nè ma mabu nè kupsə nè aco nà' kpə nè'nə. ⁵ A fəhu fa ves nsàp nè ngòkupsə ve'nə ènə Nwi, nè fa ves yònşə ye nè co yu nè ngònitsə' ves də yà'a nè kə ye li tse' ve'nə.

⁶ Mvəsə a yə ve'nə fana vès təəñ gəgəñ, a rì də mvə'nə a cu bə ngùpni' mvwe' lak avès sè fəñ yè'e fana a ka mvwe' lak avès sè Tà cu fo' sə yen. ⁷ Mù sə duk yè'sə də a sə kà Tà bə lis mvwe' lak avès sə nga'a yè'e yə, a sə gì nè sə naan tu də yì cu fo'. ⁸ Mù də vesùwèñ təəñ gəgəñ ve'nə, nè sə dzəm ghak le də vesùwèñ me'ra ngùpni' nè'e, nè lo la'à kə cum ves Tà wèñ. ⁹ Yusə yà'a bohòvès nga'a də, a cu-a sè mvwe' lak avès yè'e kə mok sə àle', vesùwèñ sə lap megu mandzə nè ngògù yì kwa. ¹⁰ Vès sə gù ve'nə būsə vesùwèñ pwe' nè kə təəñ mvwe' dzə' nzak Krest. Vesùwèñ nè kə təəñ ve'nə ya yì kək ja'a bum sè vesùwèñ à gù yà' ghà nè vesùwèñ à cu bə ngùpni' sə fana yì lak ndaanwè pwe'fo' mvə'nə ngəñgàñ a gùu, bəbon kə bup àle'.

A Sə Fàk Ya Ndàanwè Pwe' Tesñkèñ Bə Nwi

¹¹ Mvə'nə vès riñtsə' yàvès yusə yà' cu bə ngòwəp Tà sə lan fana

vès sà lù gũgũ ngòtsòho fa bwiñ ya wo rɛɛɲ nə wəp Tà sà'. Nwi riñtse' də vées sə ntuù vès anə rərəɲ bə ncép ɛnə, fana mù tsərə də wèɲ rì yà' sə ntuù wèɲ sà'.¹² Ka yè'sə də vès sə ləp mandzə ngògù də ya wèɲ jəɲ fe'lə ves səmok co bùu sè bəboɲ yeɲ. Yusə də vès sə ləp də wèɲ tse' njo nə nà'a bəboɲ nə aco wèɲ kumɲgùɲ mətuhù vès bùu zeɲ, ya wèɲ riñtse' mvə'nə aco wèɲ cɛp fəsə fa bùu sə wo kumgə ngũɲ bə ɲwè, mvə'nə wo yə nà' mulisə, nə kà mvə'nə nà' cu sə pap rì yà'a.¹³ Vès sə yəəɲ-a mulisə wèɲ co ɲgàa ɲaɲ fana vées ve'nə ya liɲ Nwii kuk; nə ye sà' də a ye-a ɲga vès ka co ɲgàa ɲaɲ yeɲ fana vées ve'nə bùu tu awèɲ.¹⁴ Dzədzəm nə Krest tse' nà' bohòvès nə bwi' tse' ves ve'ɛ bùusə vès riɲ də, məm̀və'nə ɲwè nə mò'fis a kpɛ bùu tu bwiñ pwe'fo' fana ye də bwiñ pwe' a kpɛ laɲ.¹⁵ Fana yi a kpɛ bùu tu bwiñ pwe' ve'nə də ya ɲga bùu sə wo lùu nə kà mok ncu nə ɲgùupni' awo dzəm cu; wo cum mok ncu ɲwè nə nà' à kpɛ bùu tu awo, nə lokok fe'lə mvwe' kpɛ nə.

¹⁶ Ye də a ɲga'a mok də kaco vès kuk ja'a ɲwè, nə fuk fe'lə yi mvə'nə nzenɡòɲ nə fùkgəə yeɲ. Vès ànə fuk to Krest mantombi fa' ve'nə laɲ fana kaco vès fuk fe'lə yi ve'nə yeɲ.¹⁷ Yusə də ɲwè nə yi ye-a bə Krest mvwe' mò'fis fana ye də yi mok ɲwè nə fi, bum sə zəm a cà gɛsə lo laɲ, bum pwe' mok sə fi pumm.¹⁸ Bum yè'sə pwe'fo' fàak Nwi. Nwi anə tes ɲkèɲ vesiwèɲ ndzə bohòKrest, nə fa ves fàak sə ɲgòtirə lòfa bwiñ mvə'nə yi tɛsgə ɲkèɲ sə.¹⁹ Nwi à gù càsə fàak ye ndzə bohòKrest. Yi à ka bum sə bup sə wo à gũu sə mutuhù wo mòk tsərə naaɲ fe'lə. Fana yi a fa ves fàak sə ɲgògù bùu mok wèɲ riɲ mvə'nə yi tɛsgə ɲkèɲ bə bwiñ

sə.²⁰ Vées yè', vès tə mvwe' kùu Krest fana Nwi sə cɛp casə fa bwiñ bohòvès anə. Ncɛp nə ɲgòtsə' fa bwiñ nə də, vès sə ləɲ bwiñ də wo və ya bə Nwi wèɲ tes ɲkèɲ.²¹ Krest ànə ka bup gũ yuk, Nwi nə gũ busə yi bup bùu tu bwiñ də ya ɲga vesùwèɲ ye kəkurə nsàp nə Nwii ye.

6

Pol Tsə' Mvə'nə Yi Yə Ngə' NgòGù Fàak Nwi

¹ Mvə'nə vès sə fà' ves Nwi wèɲ mvwe' mò'fis fana vès sə ləɲ weɲ də kà də wèɲ me'rə bohòvəm nə Nwi a fa weɲ nə də nà'a ca lo ɲgwàɲ duk.² Yusə Nwi a cɛp yi yè' də,

<<Ghà nə mvək à kərə,
Mù yuk fa weɲ yusə wèɲ sə ləɲ,
Mù tɛsə weɲ numbu nə mù à nòɲsə ɲgòfa weɲ lùɲ.>>
Mù tsok fa weɲ yàm sà' də mvək nə kəkurə nə ɲga'a yè'e, nə ye sà' də numbu nə Nwi à nòɲsə ɲgòfa weɲ lùɲ nə sà' ntinə.³ Vès sə vées bùu Nwi, vès ka dzəm ɲgònòɲsə fa ɲwə nəmòk yumok sə mandzəə yi co yi kə lɛ'rə bə zeɲ dzəm, ya ɲga bwiñ kà fàak avès sə liɲ sə bup to fa.⁴ Vées kogè ntum ɲgònòtsə' də vées ɲgàa fàak Nwi. Vées kogè ntum ve'nə ɲga vès sə yə ɲgə' nə ye ɲga vées jɲ, nə ye ɲga yumok sə ghak ves sà' pwe'.⁵ Ghà nə wo sə ləp ves, bə ghà nə wo nisə ves ndapndzəm, bə ghà nə bwiñ pwe' johò tse' ves. Mok ye mali sà' ghà nə vès sə fàk nə tiɲ ndurə, bə ghà nə vès nònòoɲ nca, nə ye bə ghà nə vès cu ɲjə sà'.⁶ Vées nitsə'gə də vées ɲgàa fàak Nwi bə mandzə nə də vées cugə ncu nə nà'a rərəɲ, vès sə riɲ bum sə Nwi sə bəboɲ, vès sə ko ntum, vès sə gù bəɲ bohòbwiñ, vès sə yuk bohòYòɲsə nə Rərəɲ nə, fana nə sə dzəm bwiñ bə ntum nə

mò'fis sè'. ⁷ Vès sè cep megu yusè yà'a zinè, nè sè gu fàak Nwì bə òàan sè ye sè. Mùmchè'nè ncu àvès nè rərən ve'nə fana yà' ye co dè vès bəhə tse' bum màk dzè'e Nwì sè bo ma màk bə ma òkwip ba fo'. ⁸ Ghà mòok ye bwìj sè wəp ves də vées bùu Nwì, ghà mòk wo kokşə ves marè'tu. Wo sè cep bəp bə lìn avès. Wo sè ci' fa ves mvwès sè', ghà mòk wo kwasè ves. Wo sè jəj ves co ògàa ci' mvwès ògà vès sè cèp zinè. ⁹ Wo sè jəj ves co bùu sè wà, ògà lìn avès a yuhu lòma nè fòpwe' laj. Vès sè swirə kpə, nè sè cum mali fo' òwəm. Wo sè təkşə ke'ca ves ve'nə, vès kà sè' kpə. ¹⁰ Ntəm sè yaan ves wùrin, vès sè tse' mali kwəkwa sè'. Vès ye ògàa jìj, nè sè gu bwi bəuj ògàa ghàk. Bwìj sè ye co vès ka yumok tse', ògà bum sè Nwì à gù pwe'fo' yàvès.

¹¹ Haama òge' am bùu Korè wèj, vès a cèp bohòwèj, nè kà yumok swihì lok fàk, vès a muk tosə fa wèj ntəm avès pwe'. ¹² Wèj sè tsərə-a də yumok cu mali fo', ye də yà' cu ma sè ntùè wèj, ka bohòvès yej. ¹³ Mù cèp bohòwèj co mù sè cèp bohòbwe am; ye də ògògù də ya bum sè ye ma lònj fo' yəyərè fana wèj muk tosə ntəm awèj sè' ve'nə.

Bum Sè Yà' Ka NgòTòrə Bəj

¹⁴ Kà də òwèe be'lə bə òwè nè yi ka Nwì rin də bə nà'a sè gu yumok duk. Bəsə aco bòn bə bəp tse' yè'sə nsàp òge' yà? Kènə aco mərəj bə mandzəm ye òge' anə va? ¹⁵ Yusè Krest tse' be'lə yà' fo' bə òkum ze', yè'sə yà? Kènə də òwè nè yi dzəm Krest bə nè yi ka Krest dzəm, wo tse' be'lə yà? ¹⁶ Aco ndap Nwì tse' yà sè yà' ye cè mò'fis bə tàap rùm ε? Mù sè cèp ve'nə bùusè vesùwèj ndap Nwì nè yi cu òwəm nè. Yè'e yusè Nwì nè à cèp də,

<<Mù nè ci lak mənğorè wo, nè cum vesiwèj;

Mù nè ye Nwì àwo fana wo ye bùu am.>>

¹⁷ <<Ye də a bəbən də wèj tesə gesə mənğorè wo anə, nè ye yàwèj zok,

Cèp ve'nə Tà.

Wu tesə cu ve'nə, wù kà yumok sè yà' ka rərəj yej jwèj,

Fana mù nè jəj wèj.

¹⁸ Mù nè ye tè' àwèj, fana wèj ye bwìj yàwèj bwe am sè ndzə vèə mù.

Cèp yè'sə Tà Nwì nè yi tse' bum pwe' yi nè.>>

7

¹ Nge' am wèj, yà'a bum sè Nwì a kàk fa vesùwèj sè, ye də vesùwèj cuk fis mak bum sè aco yà' gu bəpsə ògùpni' kè yònsəə avès àle pwe'fo'. A gu ve'nə ya ògà vesùwèj sè kuk kok bə mandzə nè rərəj bùusè vesùwèj sè wəp Nwì.

Pol Tsə' Fa Bùu Korè Wèj Də Yi Sə Kwa Bùu Tu Yà'wèj

² Wèj kotse' ves sè ntùè wèj bùusè wèj rì də vès a ka òwè nəmòk bəp gu; vès a ka òwè nəmòk gu bəpsə, nè kà yu òwè nəmòk sè' bərə jə. ³ Ka də mù sè cèp yè'sə ògònaaj bèn mòk mətuhù wèj yej. Mù à tsè' fa wèj fa' laj də wèj cu sè ntùè vès, a dzəm ye kpə bə lùj. ⁴ Mù rì də wèj tse' ntəm nè ògòyù mandzə Nwì. Mù sè kumjgùj bùu wèj anə sè'. Mvè'nè yà'a ve'nə fana mù sè yə-a sè ògə' fana ntəm àm sè ye fifi, mù sè kwa sè' wù kà fàk.

⁵ Mvè'nè vès à kə dzèj mvwe' nze Məsìdoniyà fana vès à ka fifi tse' lok. Nge' à ye ma nè fòpwe', bwìj sè kəəm bə mok wèj, wəə ye sè ntùè vès anə sè'. ⁶ Fana Nwì nè yi fisə fagè òwè ntəm ghà nè yumok sè bəp yi nè fisə fa ves ntəm avès. Taitòs ànə

kə dzeŋ fana ntəm fi ves. ⁷ Ka də vès a kwa mègù bùusè də yi à kə tsèŋ ves yeŋ. Vès a kwa mvè'nè yi à tsè' fa ves mvè'nè wèŋ ànə gù yi fana ntəm nje ye cəcuŋ yà'a sè'. Yi à tsè' ves də wèŋ sə dzəm ŋgòyè mụ ve'è wùriŋ, nə ye mvè'nè ntəm a yaan weŋ, nə ye fe'lə bə mvè'nè wèŋ sə dzəm ŋgòtəŋ fa mụ gèm. Bum ye'sə pwe' a gù mụ ŋga'a mụ sə kwa ghaha ghaha.

⁸ A ye-a sè də ŋwàk nè mụ à còm fa weŋ fa' nə a fa ntəm awèŋ ŋgə' fana mụ sə kà də mụ ànə riŋ-a bwèrè mụ ànə ka nà' còm duk. Mụ ànə duk-a ve'nə sè laŋ bùusè də mụ à yə də ntəm awèŋ sə fa weŋ ŋgə' mvək momjo, ⁹ mụ sə kwa ŋga'a yè'e ve'è wùriŋ. Ka də mụ sə kwa bùusè də mụ a gù ntəm yaan weŋ yeŋ, mụ sə kwa bùusè də yaan ntəm àwèŋ nə a gù weŋ, wèŋ nə kupsə mandzè awèŋ nə. Nà'a nsàp yaan ntəm nè Nwì dzəm nə. Ye də vès a ka weŋ yumok gù bupsə fa lok.

¹⁰ A ye-a ŋga ntəm yaan ŋwè bə mandzè Nwì, yà' gù ŋwè yi kupsə mandzè ye, nə tse' lùŋ fana ye də yumok ka fo' bup. Yaan ntəm nè nà'a nsàp nè nzenŋòŋ nə jə vègè ye kpə. ¹¹ Wèŋ kək ja'a na yàwèŋ yusè yaan ntəm nè bə mandzè Nwì nə a gù fa weŋ è. Nà' à gù weŋ, wèŋ jəŋ yusè mụ còm fa weŋ bə zeŋ sə gəgəŋ. Nà' à gù, ndaanwè pwe' fiŋ ncù, nà' gù weŋ, wèŋ jok; nà' gù, wəə ko weŋ; nà' gù, wèŋ dzəm də wèŋ ye fe'lə mụ səmok; nà' gù weŋ ŋgòye gəgəŋ bə mandzè nè nà'a zinə nə; nà' gù weŋ, wèŋ sə gəhə tsərə bum pwe' ŋgòye mok bəboŋ. Wèŋ a gù tətè nə kà bèn matuhù wèŋ mok tse' fe'lə.

¹² Mụ ànə còm fa-a weŋ ŋwàk ànə sè ve'nə fana yusè gəgəŋ sè yà' ànə gù mụ ŋkuŋ mụ còm ŋwàk

nə à ka bùu ŋwè nə wo gù yi bup nə kə də bùu ŋwè nə yi ànə gù bup nə yi nə yeŋ. Mụ à còm nà' le ŋgògù weŋ də wèŋ rəŋ mantombii Nwì, məm̀vè'nè wèŋ a fa ni' awèŋ bohòvès sə. ¹³ Yà'a yusè vès à yə fana yà' gù ntəm boŋ ves ve'è wùriŋ sə. A ka yà'sə megu, vès a kwa mvè'nè Taitòs à tsè' fa ves kwəkwa nje mvəsè wèŋ à gù yi ni' wes yi yà'a sè'. ¹⁴ Mụ à sə kum ŋgùŋ bə liŋ awèŋ bohòyi də wèŋ bùu sè bəboŋ wùriŋ fana wèŋ a gù cùu am sə kà wà cà. Yusè mụ tsè' fagè weŋ pwe', mụ ka weŋ mvwès ci' yuk fa, fana yà' nə yəŋ nə sè' ve'nə də mvè'nè vès à tsè' Taitòs də wèŋ bùu sè bəboŋ, a zinə. ¹⁵ Taitòs nə dzəm wesə weŋ mok nsàp nə bə jòn, mvè'nè yi tsərə mvəsè yi à kə yə weŋ, wèŋ yuk yi, nə le' tse' yi bo ma ba, nə sə wəp yi ve'è wù kà fək. ¹⁶ Mụ sə kwa yàm sè' wù kà fək bùusè də aco mụ naan tu am bohòwèŋ, nə kà yumok mok tsərè.

8

Fəfa Nè Nà'a Bəboŋ BohòKrətèŋ Wèŋ

¹ Bwema avès, vès dzəm də wèŋ riŋ mvè'nè bòvəm nè Nwì a yəŋ məm̀vwe' coos sè mvwe' nzenŋòŋ Məsìdoniyà sə. ² ŋgə' nə wo à yə, à mumsə wo ve'è nsàp nə bə ŋgui'. Yà' ànə ye-a sè ve'nə fana wo tse' mali kwəkwa sə ntəu wo anə wùriŋ. Ghà nə wo ànə cum bə jìŋ nèbup fana kwəkwa nə sə ntəu wo nə tesə kək və bə nsàp fa mbo mòk ve'è nə wù kà fək. ³ Aco mụ keŋ də wo à ka yusè aco wo fa yà' fa megu, wo à fa nə ghak casə. Wo ànə sə fa ve'nə ŋga ŋwè nəmòk ka wo yi sè duk. ⁴ Wo à leŋ ves, nə leŋ gwərə ves ve'è zinə də wo dzəm ŋgòye sè' sə mvwe' fàak bùu Nwì wèŋ ye'sə, nə fa ŋgòtəsə bùu Nwì wèŋ mok

sè'. ⁵ Yumok sè vès ànə ka tsəm də aco yà' ye ve'nə tsəm ànə ye də, wo à fa to ntòni' awo bohòTà Jisòs ŋkuŋ nə fa. Wo à fa ni' awo sə bohòvès sè' mvè'nə Nwì dzəm.

⁶ Ntəm a bòves bə fa-mbo bùu Māsìdoniyà wèŋ nə ve'ε wùriŋ fana vès duk də vès tum Taitòs ŋgòkə jə vè fəfa ma nè njàwèŋ nə. Yi ànə cep to bohòwèŋ yi ŋkuŋ ntəm awèŋ bon ŋgòfa yumok fana vès də yi kə gə mesə fàak sè bəbon yè'sə sè' yi nə. ⁷ Vès rì tse' wèŋ bəbon də wèŋ nsàp bù nè wèŋ yegə mantombi bə bum ŋkùuŋntèŋ. Mù rì də wèŋ sə fa ntəm awèŋ bohòJisòs ŋkùuŋntèŋ. Wèŋ rì ŋgòtsòho fa bwiŋ ncèp nè Nwì nə, wèŋ rì bum sè yà'a ma nè bohòNwì, wèŋ rì ŋgògù fàak Nwì bə ntəm nè mò'fis, fana wèŋ dzəm ves sè' bə ntəm nè mò'fis. Mvè'nə bum yè'sə ve'nə fana vès sə kùk də wèŋ ye li mantombi bə nsàp fàk nè bəbon nè'nə sè'. ⁸ Ka də mù sə fa nàŋ də wèŋ nè gə tsoŋ ve'nə yeŋ. Mù sə fù'rə ja'a fàk àwèŋ nə bə sè bùu mok wèŋ, ya mu riŋ mvè'nə dzədzəm àwèŋ cu sə. ⁹ Wèŋ tsərə a nsàp bòvəm nè Tà Jisòs Krest ànə tse' nà'a è. Yi ànə ye ŋgà ghàk, nə buuŋ ŋgà jìŋ bùu tu awèŋ. Yi à gù ve'nə də ya wèŋ buuŋ ŋgàa ghàk bùu jìŋ ye nə.

¹⁰ Fana ntip njàm nè aco mù fa wèŋ bə bum yè'sə a də, bə lùmŋgòŋ nè nà' a cà lònè'e, wèŋ à fa to wèŋ, nə tse' to ntəm nè ŋgògù ve'nə sè' wèŋ. ¹¹ Ye də a bəbon də wèŋ gə mesə yà'. Wèŋ gə mesə yà' sè' bə ntəm nè kwəkwa, mùmrvè'nə wèŋ ànə sə kwa to ŋgòcèp də wèŋ nə gə nsàp yumòk ve'nə sə. Wèŋ fa mùmrvè'nə wèŋ tse'. ¹² A ye-a ŋga ntəm nè ŋgòfa nə yo fana Nwii jəgè ye yusè ŋwè tse', ka də yi dukgè də ŋwèe fa yusè nà' ka tse' yeŋ. ¹³ Yusè vès sə dzəm sə, ka də

wèŋ ye ŋgə ŋgòfa wùriŋ ya bùu mok wèŋ ghak bə zeŋ yeŋ. Vès dzəm də bwiŋ pwe' tse' yəyərè. ¹⁴ Wèŋ tse' ŋga'a yè'e ŋkùuŋ fana wèŋ fa bùu sə wo sə jamə, ya numbu mòok ye ŋga wo tse' bwi ŋkùuŋ fana wo fa bwi wèŋ yusè wèŋ sə jamə sè'. Yà'a mùmrvè'nə ndàaŋwè pwe' nə tse' yəyərè sə. ¹⁵ A ye ve'nə fana yà' ye mvè'nə wo à còm də, <<Ŋwè nè yi ànə kup ŋkùuŋ, à ka ŋkùuŋ lələ tse'; ŋwè nè yi ànə kup ye momjo, kà momjo lələ sè' tse'.>>

Bùu Sè Wo Nə Kə Jəŋ Fəfaa Sè Lak Korè Sə

¹⁶ Vès kwasə Nwì ve'ε wùriŋ bùusè yi gù Taitòs ŋgòtse' ntəm nè ŋgòtesə wèŋ sè' co vès. ¹⁷ Vès à də yi kə ye wèŋ fana yi dzəm, nə sə kwa ŋgòtesə ye sè' fana yi fəhə ŋgòlòo nə kə ye wèŋ. ¹⁸ Vès sə tumsə be'lə yi bə moma mòk nè coos pwe' jəgè yi co ŋwè bùusè yi tsòhogè Ntirè nè Bəbon nə bəbon wùriŋ. ¹⁹ Mòok sè' də a cokfis ŋwè ènə coos sə, də venəwèŋ gi lo ŋgòjə lòbum sè wo a fa sə mvwe' lak Jòrosalèm. Fàak yè'sə nə kuksə liŋ Tà fana nə niŋ tsok fa bwiŋ də vès tse' kwəkwa ŋgòtesə mòk bə mòk. ²⁰ Mvè'nə vès sə tumsə wo ve'nə fana vès tsəm də cèp cùu nə kà bə mvè'nə vès sə kotse' nsàp mbàm nè wo a fa wùriŋ ènə tesè. ²¹ Vès sə lap mandzè nè ŋgògù yusè yà'a bəbon mülisè Tà nə ye mülisè bwiŋ sè'. ²² Vès sə tumsə lòwo bə moma àvès mòk səmək. Vès a mumsə yi, nə ye də yi ŋwè nè yi tse' ntəm nè ŋgòfàak. Ŋga'a nè yi a rì tse' mok bəbon də wèŋ tse' ntəm nè ŋgòfa fana yi sə ghaha, ghaha ŋgòtesə. ²³ A ye-a ŋga bùu mok cu sə wo ka Taitòs riŋ fana mù dzəm ŋgòrəŋsə də yi ŋwè nè a fàkgè vesi ŋgòtesə wèŋ. Bwema mok sè yi sə gi bə yà'wèŋ yà'a

yàwo bùu sè a tum wo coos. Fàak sè wo sè gùu sè sè gù dè liŋ Krèst kuk. ²⁴ Ye dè wèŋ niŋtsok fa wo dè wèŋ dzəm wo. Wèŋ gù wo ve'nə ya ŋga coos mok sè rɛɛŋ bə zɛŋ, nə riŋ sè' dè vès kumgè ŋgùŋ bùu wèŋ ŋga a zìnə.

9

Ntip Nè NgòFùhu Nòŋsə Fəfa

¹ Anə ye co mù kà wèŋ bə nzak nè ŋgòtesə bùu Nwi wèŋ còm fa yiskok. ² Mù duk ve'nə bùusè mù ri mvè'nè wèŋ tse' ntəm nè ŋgòtesə nə laŋ. Mù a kumŋgùŋ bə liŋ awèŋ bohòbùu Màsidoniyà wèŋ ve'ɛ wùriŋ. Mù a tsè' wo dè wèŋ bùu Gris wèŋ à fùhu ŋgòfa laŋ, ye jəŋ bə lùmŋgòŋ nè nà' à cà nà'a. Fana ntəm àwèŋ nè ŋgòfa ànə a yəmsə bwìŋ lo ŋkùuŋ. ³ Mù sè tumsə lòbwema yè'e wèŋ ya wo ja'a dè wèŋ fùhu bə mbàam awèŋ pap laŋ, mvè'nè mù a tsè' fa wo dè wèŋ à fùhu laŋ sè àlɛ. Mù kà dzəm dè yà'a kə bùuŋ tesə dè mvè'nè mù à sè kùm ŋgùŋ bə liŋ awèŋ sè mɔwès dzəm. ⁴ A ye-a ŋga bùu Màsidoniyà mok wèŋ vè venəwèŋ, nə kə ye dè wèŋ ka ntòfùhu fana marè'tu nə ko ves ve'ɛ wùriŋ. Busè mù kùmɡè ŋgùŋ bə liŋ awèŋ sè, nə kà wəp. Mù ka-a ma njàwèŋ sè cèp, wèŋ riŋ dè marè'tu nə ko wèŋ sè'. ⁵ Nà'a njo nè mù tumsə lòbwema yè'e wèŋ dè wo lo to mantombi, wo ja'a dè yusè wèŋ à kà' dè wèŋ nə fa sə, wèŋ a fa wes yà' laŋ. Də ya wèŋ fa bə kwəkwa, a kà dè wèŋ fa bə ñàŋ duk.

⁶ Wèŋ kà swi dè, ŋwè nè yi bi-a momjo, yi nè kɔp sè' momjo. Nwè nè yi bi-a ye ŋkùuŋ, nè kɔp sè' ŋkùuŋ. ⁷ Ndàaŋwè pwe' fa yusè yi tsərə kok sè ntùu yi. Kà dè ñwèe fa bə ntəm nè rərwi' kə bə ñàŋ àlɛ' duk. Nwi dzəmɡè ye ŋwè nè yi fa bə ntəm nè kwəkwa. ⁸ Aco

Nwi fa casə to wu bum mɔmvè'nè wù sè tsəm sə. Aco yi gù to wu, wù tse' yusè wù dzəm pwe', nə gù mali wu, wù tse' mok co wù gù fàak sè bèboŋ bə zɛŋ wùriŋ. ⁹ Nwàk Nwi sè cèp bə nsàp ŋwè ànə dè,

Yi fagè ŋgàa jìŋ wèŋ nduk nè nduk,

Ntəm ye nè ŋgògù bèboŋ nə nè kà kupsè yu'.

¹⁰ Nwi nè yi fagè ŋgà fàk nzum ŋgwii bum, nə fa bɛŋ dè bwiiŋ zɔ, a yi nè yi nə yamsə fa wèŋ ŋgwii bum sè pwe' ya wèŋ bi yà', fana yi nə gù yà', yà' kuk sè'. Yà'a mvè'nè fa-mbo nè wù sə fa nə nə tesə bwiiŋ ŋkùuŋ sè. ¹¹ Yi nə gù wèŋ, wèŋ sè tse' bum ya ŋga wèŋ sə fa mbo nùumbu pwe'. Ya ŋga bwiiŋ ŋkùuŋ nə kwasə Nwi bə bum sè wèŋ a fa càsə wo yà' ndzə bohòvès sè. ¹² Ye dè mvè'nè wèŋ sə fa ve'nə fana wèŋ sè tesə bùu Nwi sè wo sə jamə, nə sè gù bwiiŋ ŋkùuŋ sə kwasə ghaha Nwi ghaha sè'. ¹³ Mɔmvè'nè wèŋ fa fana yà' niŋtsok fa bwiiŋ dè wèŋ sè dzəm ŋgògù yusè ntirè nè bèboŋ nə sè duk fana wo kuksə Nwi bùusè wèŋ a fa. ¹⁴ Yumòok sè' dè wo nə dzəm wèŋ wùriŋ, nə lɛŋ Nwi mətuhù wèŋ bùusè wo yə dè wèŋ tse' bèbo nè Nwi nə sè ntùu wèŋ ŋkùuŋ. ¹⁵ Vesùwèŋ kwasə Nwi bə fəfa ye nè kaco cù cèp to nà' yeŋ ènə.

10

Pol Sə Tsè' Rɛŋsə Fa Bwiiŋ Də Yi Ngà Ntəm Jisòs Zìnə

¹ A mù Pol, yusè mù sè dè mù cèp ŋga'a yè'e sè tesə sè vèə mù. A mù nè wo dukgè dè mù ye vesùwèŋ si bə si fana mù ye fùè, anə ye ŋga mù lògesə fo' fana yusè mù còm fa wèŋ ye bə ñàŋ nə. Mù lɛŋ wèŋ bə liŋ Jisòs nè yi ŋwè nè gəe' nə ve'ɛ wùriŋ dè, ² kà dè wèŋ gù co dè mù vèə, mù

cep bohòwèŋ bə nàŋ duk. Mù ri də mɔ nə cep li bə nàŋ bohòbùu mok ŋga mù vəə. Mɔ nə cep bə nàŋ anə bohòbùu sè wo sə tsəm də mù sə gù fàak am sə ŋgòtse' swe' co bùu sè sə nzeŋgòŋ fàkgè yà'a wèŋ. ³ A zìnə də vès cu sə nzeŋgòŋ bə ŋgùpni', megu də a ye ŋga vès sə lù ves nsàp bù ànə fana vès kà bə nàaŋ ŋgùpni' avès sə lù. ⁴ Bum mà' dze' sè vèes lù bə zeŋ sə, ka sè sə nze yeŋ. A sè Nwì, sè yà' tse' nàŋ wùriŋ. Aco yà' ghak ŋkərə bùu sè wo sə bèŋ Nwì sə nzeŋgòŋ fəŋ nə. ⁵ A yà'a də vèes kùəmsə màkgè nsàp ŋkərə nè wo tse' nà', nə sə dzeŋ ŋgòri Nwì, nè ye bə yusè yà' tse' nēni' pwe'. Vèes jə fa lògè nsàap tsətsərəə yà'sə bohòKrest co ŋgàa ndapndzəm, də wo yuk bohòyi. ⁶ Ghà nè mù ri fis wes bùu sè wo yù bum sè mù ànə com fa weŋ mʉtsətsərəə wèŋ fana mù tʉksə bùu sè wo sə kà yàwo yà' yùsə.

⁷ Wèeŋ kuk ja'a yusè yà'a jəja. A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə tsərə də yi ŋwəə Krest fana ŋgəŋgàŋ riŋ tse' də vèes sè' bùu Krest anə co yi. ⁸ Kàmòk mù sə kum ŋgùŋ bə nàaŋ sè Tà a fa ves sə ləlà. Wèŋ riŋ də yi fa ves yà' ŋgògɔ weŋ bə zeŋ də ya wèeŋ kuk lo mantombi, ka də ya vèes soŋ mak weŋ bə zeŋ sə nze yeŋ. A ye-a sè də mù sə kum ŋgùŋ ve'nə fana maré'tu nə kà mɔ bə zeŋ ko. ⁹ Kà də wèeŋ tsərə də mù còm wəpsə mègù weŋ bə ŋwàk duk. ¹⁰ Mù duk ve'nə bùusè bùu mok wèŋ sə duk də, mɔ còmɡè ma ndzə ŋwàak, ncèp àm gɔŋ nja wùriŋ; mɔ vè bə tu am fana wo ye ŋga mù mègù mɔbwes ŋwè ŋgwàŋ, yusè mù sə cep sə yà' kà bə nàŋ ye lok. ¹¹ Nsàp bù ànə wèeŋ riŋtse' də yusè vèes còm tumsə lògè yà' ndzə ŋwàak sè mègù sè' yusè vèes vè-a bə tu avès, vès gu

sè' ve'nə.

¹² Bùu mok wèŋ cu sè wo gùgè ni' awo də ya wo ye co bùu sè ghaŋ wùriŋ. Kaco vès baŋ to ntəm, nə fə'rə to ni' avès bə bùu yà'sə yeŋ. Wo fùhugè ni' awo sə megu bə yusè wo tsərə kok yà' sə ntəu wo. Wo fùhu ve'nə fana yà' sə ye də wo jì ŋkərə. ¹³ Bohòvès yàvès fana kaco vès sə kum ŋgùŋ ŋga vès ka yumok sè yà'a kəkərə sè co vès fùhu ni' avès bə zeŋ tse' yeŋ. Vèes fùhu yàvès bə fàak sè Nwì a ci' nònse fa ves sə. Wèŋ bə tu awèeŋ sè' fàak sè yi ci' fa ves sə mamòk. ¹⁴ A ye-a ŋga vès sə kum ŋgùŋ bohòwèŋ ve'nə fana yà' kà co də vès ànə ka weŋ ntòriŋ yuk ye; vès ànə kə tseŋ to weŋ bə Ntirè nè Bèboŋ nè Krest nə fa' vès. ¹⁵ Vès sə kà ŋgùŋ bə fàak sè a gù yà' bùu mok wèŋ kum. Nsàp kumŋgùŋ ànə ka sè mvwe' fàak sè Nwì a ci' fa ves sə yeŋ. Vès tsəm də mvè'nə wèŋ sə fa ntəm awèŋ bohòKrest nə, nə sə kuk lo mantombi yà'a fana yà' gu ves ŋgòfàk ghaha lòmantombi mʉtsətsərəə wèŋ sè'. ¹⁶ A ye ve'nə fana vès tsoho lo Ntirè nè Bèboŋ nə mvwe' lak mok sè yà' sàp càsə yàwèŋ yà'sə, nə kà ŋgùŋ bə fàak sè ŋwə nəmòk à fàk nònse lòyi sə kum. ¹⁷ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk dzəm ŋgòkum ŋgùŋ fana yi kum bùu Tà Nwì. ¹⁸ Busè ŋwə nè Tàa duk də nà'a kəkərə fana wo jəŋ ŋgəŋgàŋ co ŋwə nè bèboŋ; ka ŋwə nè yi cèp yi bə cùu ye də yi ve' nà'a yeŋ.

11

Njo Nè Pol Sə Tə' Fa Krətèeŋ Sə Lak Korè

¹ Mù dzəm ŋgòcèp muncèp ləm, fana mù ləŋ weŋ ŋgòkontəm, nə yu'rə fa mɔ momjo. ² Mù dzəm ŋgòcèp ve'nə bùusè mù dzəm weŋ nsàp nè wèeŋ me'rə-a mɔ, nə yuŋ lo ŋwə

nè zok fana ntum yaan mu wùrinj. Nwì a fa mu nsàp dzədzəm ènə bohòwènj anə yi fana mù sə wa wènj wùrinj. Wènj co wà'ngwènj mòk nè yi ka njwəmbam rinj, nè mù a duk də mu nè gusə fa megu yi bohòwènj nè mò'fis; njwè ànə Krəst. ³ Wuə sə kə mu də kāmòk mvə'nè no ànə bōrə njwà nè wo to yi də lif bə njkərə fana aco wo jipsə tu awènj, fana wènj swi ngòfa ni' awènj bohòKrəst bə ntum nè mò'fis. ⁴ Mù rinj də njwèe kə tsòho fa-a wènj Jisòs mòk nè zok fana wènj dzəm gesə fa yi nà' sè'. A ye-a nga wo kə tsòho fa-a wènj bə linj yònsə mòk nè zok fana wènj dzəm gesə nà' sè'. Wo kə tsoho fa-a wènj Ntirè nè Bəbonj mòk nè zok, wènj dzəm nà' sè'. ⁵ Mù tsəm də mu sè' njwè nè ghanj co bəu sè wènj sə jə wo co ngàa ntum sè ghanj yà'sə. ⁶ A ye-a sè' də mu kà cù cèp kwè rigè fana mù ka ləm yènj, mù ri bum sè Nwì yo. Vès a tsə' fa wènj bum yè'sə pwe'fo' kè' njkəuntèn laj.

⁷ Ghà nè mù à tsòho fa wènj Ntirè nè Bəbonj nè Nwì nè, mù à ka də wèenj lak mu fo' mbam duk. Mù à jə lōni' àm sə nze də ya wèenj ye yàwènj mətəsə; ye də mù à gù yà'sə bəp à? ⁸ Ghà nè mù à sə fàk bohòwènj, sə lak mu coos mok sè zok; aco mù duk də mù à sə yè wo njgòtesə wènj. ⁹ Ghà nè vesùwènj ànə ye sə, numbu nè mu jamə yumok fana mù kà wènj njgə' sè fa lok; bwema sè wo à tesə mvwe' nzenjgònj Məsìdoniyà yà'a à fa mu yusè mù sə jamə yà' pwe'fo' wo. Mù à sə jə njkərə də mu kà wènj ni' nìrè, mu nè sə kərə mali də mu kà wènj ni' sè' nìrè yuk. ¹⁰ Zinə nè Krəst nè cu sə ntəu mù, mu nè kum mali njgùnj ve'nə mvwe' nzenjgònj Gris pwe'fo' mu nè kà njwè ni' nìrè, yu nəmòk nè co njwèe nè tsok fa mu də mu kà njgùnj kùum nè kà ye.

¹¹ Mù à gù ve'nə yè'sə bəu yà? Wènj tsəm də mù ka wènj dzəm à? Nwì riñtse' də mù dzəm wènj. ¹² Mu nè sə gu mali mvə'nè mù sə gù nga'a sə, də ya nga mu nè se nonjə ngàanj bəu sè wo sə nènì' sə jəja, nè sə duk də vesi wèenj fàk kùrəgè yəyərə yà'a wènj. ¹³ Bəu yè'sə wènj ka ngàa ntum ye lok, wo ngàa bōrè bwìnj, nè sə jənj ni' awo də ngàa ntum Krəst wènj. ¹⁴ Yè'sə ka yumok sè co yà' gu njwè mərə yènj, Satà bə tu, yi bènjgè masinjàa Nwì sè wo ngàa marej sə. ¹⁵ Ye də a ye-a nga ngàa fàak ye wènj gù būsə ni' awo co ngàa fàak sè wo yàwo kəkərə sə fana yà' ka yu məmərə ye. Wo nè kə lè nuu sè' mvə'nè wo sə fàk sə.

Pol Fù'rə Ni' Ye Bə Bəu Mok Sə Wo Sə Kùm Ngùnj

¹⁶ Mù sə cèp fe'lə səmok; kà də njwè nəmòok jənj mu co ləm duk. A ye-a nga wènj jə mu ve'nə fana wènj fa mu mandzè co ləm nè, ya mu kumnjgùnj njàm sè' momjə. ¹⁷ Mu kumnjgùnj ve'nə fana ka də Tà duk mu yi də mu cèp ve'nə yènj, mù sə cèp mègù co ləm. ¹⁸ Bwìnj njkəuntèn sè wo kùmgè ngùnj bə ganj sè sə nzenjgònj fənj fana mu nè kum yàm sè'. ¹⁹ Wènj tsəm də wènj tse' njkərə wùrinj, fana bum ləm sè bwìnj gùgəə, wènj sə dzəm fa wo yà' bə kwəkwa. ²⁰ Njwèe tum ke'cà wènj ntum, wènj sə dzəm; wo sə fak zə swe' mətuhù wènj, wènj sə dzəm; wo sə te' busə wènj mvə'nè yà' bōwo, wènj dzəm; wo kok təənj mətuhù wènj, wènj dzəm fa wo; wo sam wènj bə bo mu sihi, wènj dzəm sè'. ²¹ A yà'sə də, a bohòmù yàm marè'tu būsə mù à ka nsàp njənj nè njgògù to wènj yàm ve'nə nè tse'-a?

Mù dzəm njgòcèp fe'lə co ləm səmok. A ye-a nga njwè nəmòok cu nè yi də aco yi kumnjgùnj bəu yumok fana aco mù kum yàm bəu

zeŋ sè'. ²² Wo sè duk dè wo bùu Hibrù wèŋ à? Mù yàm sè' zeŋ. Kè wo sè duk dè wo bùu Izùre à? Mù yàm sè' mòk. Kè wo dè wo ŋgwi bù Abràham à? Mù yàm sè' zeŋ. ²³ Kènə wo sè duk dè wo ŋgàa fàak Krèst ε? Mù sè' mòk. Mù ghak wo pwe'fo' mù. Mù sè cèp yè'sə mok co ŋà ŋaŋ. Mù a fàk ghak wo gūgūŋ mù, nè ni ghak wo bə ndapndzəm sè' mù. Wo à lèp ghak bə ŋkwès sè' mù fana mù swirə ghak wo kpu sè' mù nè. ²⁴ Wo à lèp mù nsàp lèlèp bùu Jus wèŋ nè ŋkwès hum te'-ncòp-vəke' nà'a kè' taŋ. ²⁵ Bùu Rumà wèŋ à lèp mù nsàp nè njàwo sè' kè' te'; wo à tərə mù bə lis kè' mò'fis; ŋgwes à bwì kè' màk gèsə mù sè ndzəpè kè' te'; mù à naaŋ yiskok mù ndzəpè tətè nùm co, tsok rəŋ kè' mò'fis. ²⁶ Bə gi am sè mù à sè gi ke'cà sè pwe'fo', mù kuəp kpu mvwe' sè mantùŋ rwiŋ, nè ye bohòŋgàa yè wèŋ. Mù kuəp kpu bohòbùu lak am sè wo bùu Jus wèŋ, nè ye bohòbùu lakmum wèŋ sè'. Mù a kuəp kpu mù ntòlak nè ye ŋgèà sè'. Mù kuəp kpu mvwe' ndzəp nè ghaŋ nà'a nè ye bohòbùu sè wo duk bórègè dè wo bùu Krèst yà'a. ²⁷ Mù à fàk, nè wo ve'ε wùriŋ. A kè' ŋkùuŋ sè mù kà lo məlisè mù gèsə tsok rəŋ; njè beŋ sè yaŋ mù, njè ndzəp sè yaŋ mù sè'. A kè' ŋkùuŋ sè mù sè taŋ cum njè, mbəəp sè ko mù, mù kà cək tse'. ²⁸ Mù bwes nonjə bum mok sè yà' ànə ye sè ve'nə fana ntum àm sè fa mù ŋgə' bə fàak am sè yà' cu lòkə' məmuvwe' coos sè wèŋ sè'. ²⁹ Nwə nəmòok ye wòwo fana mù yuk ŋga ni' àm wo mù yàm sè'. Nwə nəmòok gbù ni sənə bəp fana ntəm àm yaŋ mù ve'ε wùriŋ.

³⁰ A ye-a dè mù kumŋgùŋ fana mù kum bə bum sè yà'a nitsè'gè dè mù ŋwè nè jì nàŋ sə. ³¹ Nwì

nè yi tè'ε Tà Jisòs, səsəfaa ye bə liŋ sè ye sə nè mvèsə. Yi rì dè mù sè kà yè'sə mvwès ci'. ³² Ghà nè mù à ye mvwe' lak Dàmaskù fana Govənònə yi à sə fàk bohòŋkum Aritàs nà'a à nònjə sojə wèŋ mvwe' ncùu ŋka' lak sè dè ya yà'wèŋ ko mù. ³³ Anə geŋ bùu mok fis casə mù bə tətəo ŋka' mok sənə ŋkòk fana mù swirə.

12

*Nwì Jəgè Yusè Yà'a Jì Nàŋ,
Nə Gu Fàk Bə Zeŋ Sè'*

¹ A ye-a sè dè kumŋgùŋ kà fàk tse' fana mù tse' ŋgòkùm mali ŋgùŋ nè. Mù nè cep ŋga'a mok bə lo sè mù yə, nè ye bum mok sè Tà a nitsè' fa mù yà'. ² Mù rì ŋwə nəmòk nè yi krətəŋ, a ŋga'a luumŋgòŋ hum-ncòp-kwè nè wo à ko jə kok løyi məmuvwe' ntòbu nè nà' sàp cəsə mok pwe' nè. Yi ànə lo-a mbwa bə ŋgùpni' jəja ve'ε kè dè yi ànə lo-a sè bə yòŋsə àlɛ', mù kà riŋ; Nwì rì bə zeŋ yi. ³ Mù rì dè wo ànə ko jəŋ lo ŋwə ànə mù Pàràde. Mù kà sè' riŋ mali dè yè'sə ànə ye bə ŋgùpni' jəja ve'ε kè dè yi ànə lo-a sè bə yòŋsə àlɛ'; mù kà riŋ, Nwì rì mègù bə zeŋ yi. ⁴ A kè dzèŋ mbwa, yi yuk bum mok sè kaco ŋwè cep to yà' yeŋ; yà' ye sè' dè ŋwèe kà yà' cèp. ⁵ Bohòma nè tu ŋwə ànə fana aco mù kumŋgùŋ. Bohòma nè tu yàm fana kaco mù kumŋgùŋ yeŋ. Aco mù kumŋgùŋ lɛ bə bum sè yà' sə nitsè' dè mù ŋgà jì nàŋ sə. ⁶ A ye-a ŋga mù dzəm dè mù kumŋgùŋ fana yà' kà co nsàp kumŋgùŋ ŋwə ləm ye, bùusè yusè mù nè sè cep sə, yà'a zìnə. Megu dè mù nè kà kum, bùusè mù kà dzəm dè ŋwə nəmòok jəŋ mù co ŋwə nè ghaŋ bùu zeŋ dzəm, yi jə mù lɛ co nsàp ŋwə nè yi à yə ŋga mù sə gūu, nè yuk ŋga mù sə cèep.

7 Mvè'nè mù à yè bum manḡəŋgèen yè'sə, Nwì à ka dzəm də mù koksə ŋkwèŋ, nə sə neni' bùm bum manḡəŋgèen sè mù à yè yà' sè dzəm. Fana yi nə fa mù yumòk nè nà à ye co njàk sòp tə mù ndzə ni'ì mù anə. Nà' ànə ye bohòmù anə co masinjà Satà, nè yi sè ləp mù də ya mù kà ni' sè nè. ⁸ Mù à ləŋ fis bohòTà kè' tɛ', də yi jəŋ fis gɛsə nà' bohòmù anə fo'. ⁹ Yusè yi à cɛp fəsə fa mù sə à ye də, <<Bòvəm nè njàm nə a kùrə bohòwù anə laŋ. Busè nàaŋ sè yàm sə gù wesəgè mvwe' sè jì nàaŋ fo'.>> Ye də mù nə kum ḡgùŋ, nə kwa wùriŋ ḡga mù wòwo, ya ḡga nàaŋ sè Krest sè ye sè ntùù mù anə. ¹⁰ Ye də a ye-a ḡga mù wòwo, bwìŋ sè yak mù, bum sə gəŋ ghak mù, bwìŋ sə gù mù bup, mù sè ye ḡgə' bùm Krest fana ntum àm kà mù ḡgə' sə fa; bùm sè mù rì də ghà nè mù wèwo fana mù ye gəgəŋ.

Ntum Yaan Pol

BohòBùm Korè Wèŋ

¹¹ Mù bùm sè ni' àm ḡgòcɛp co ləm, ḡga gù mù wèŋ ḡkuj mù gù ve'nə; ḡga anə ye co wèŋ sè kwasə mù wèŋ. A ye-a sè də mù ka ḡwè mòk mù yeŋ, fana mù ka ḡwè nè manḡkwèŋ bohòŋgàa ntum awèŋ sè wo nsàp njàwo zok yà'sə mù yeŋ. ¹² Ghà nè mù à ye vesùwèŋ yà'a, fana mù ko ntum, nə niŋtsok fa wèŋ də mù ḡgà ntum nè zìnə. Mù sè gù bum manḡəŋgèŋ wùriŋ, mù sè gù bum mok sè yà' sè niŋtsə' mvək sè'; mù à gù fàak sè yà' tse' nàŋ sè' manḡgorè wèŋ anə. ¹³ Yumok cu sè mù à gù bohòcoos mok wèŋ, nə kà wèŋ yàwèŋ gù fa yo à? Mègù nè də ghà nè mù à sè fàkgè vesùwèŋ co ḡgà ntum yà'a, mù à sè kà wèŋ ni' bə nzak mbàm nìrè. Bə yà'sə, mù sè ləŋ wèŋ ve'ɛ də

kwəkwe' wèŋ swi fa mù bə jòn ànə.

¹⁴ Wèŋ yeè, mù sè fùhù ḡga'a ḡgòkè ke' yə wèŋ sèmok, nè kè' tɛ'. Mù nə kà wèŋ ni' bə nzak mbàm sè' nìrè; mù dzəm wèŋ, mù ka bum awèŋ sè wèŋ tse' dzəm. Bwèŋke' ka tse' ḡgòlɔp fa bum bohòtɛ' awo wo yeŋ, tɛ' tse' ḡgòlòksə fa bwe ye yi. ¹⁵ Mù yàm yəyərè ḡgòbupsə yusè mù tse' pwe'fo', nə bupsə ni' àm sè' bùm tu awèŋ. A ye-a ḡga mù dzəm wèŋ wùriŋ ve'nə, ye də wèŋ nə dzəm mù yàm momjo à?

¹⁶ Bùm awèŋ mok sè cɛp bə liŋ am də, <<A zìnə də yi vègəə, yi kà ves ḡgə' bə nzak mbàm lɛ fa anə; megu də yi yà'sə mù liŋḡòŋ ḡwè nè tətè. Vès rì tse' də yi a zù lòtsoŋ swe' bə mandzè mòk bohòvès yè'sə laŋ.>> ¹⁷ Kàcò, a yè'sə bə nsàp nè fò? Bùm sè mù a sè tum wo bohòwèŋ yà'a, mòk à lim zù fuk ḡwè nèmòk à? ¹⁸ Mù ləŋ Taitòs də yi gəŋ, nə tumsə be'lə yi bə moma mòk nà'a sè. Wèŋ tsəm də Taitòs ànə lim wèŋ à? Ves Taitòs nə tsəragè nsàp nè mò'fis, nə sè gù bum sè' nsàp nè mò'fis, wèŋ ka ve'nə riŋ à?

¹⁹ Kàmòk wèŋ sè tsərə də yusè vès sè cɛp yè'sə vès sè lap bə zəŋ mandzè ḡgògù də ya vès yəŋ məlisè wèŋ co bùm sè vès bəboŋ àlɛ'. Hai' ka ve'nə yeŋ. Vès cɛpgè mvè'nè Krest sè dzəm də vès cɛp sè, mantombii Nwì. ḡge' am wèŋ, yusè vès gùgè yà' pwe'fo', a yegè ḡgòtəsə wèŋ.

²⁰ Wə sè ko mù də kàmòk mù nə kə tseŋ wèŋ, ḡga wèŋ ka nsàp nè mù dzəm də wèŋ ye ve'nə nə yeŋ. Mù kà yàm bohòwèŋ anə mvè'nè wèŋ dzəm də mù ye sè sè' yə. Wə sè ko mù də kàmòk mù nə kə tseŋ wèŋ ḡga wèŋ sè kùəm, mok sə wəŋ bum bwìŋ, mok sè jok, mok ye ḡgà wi' bə ḡgà yàk bwìŋ wèŋ. Mok ye ḡgà

caɲsè ncəncàŋ, ŋgàa nənì' nə ye ŋa bum ram bup wes pwe'fo'.
²¹ Wuu sə ko mu də mu və-a fana marè'tu nə ko mu mantombii Nwi bũu wèŋ. Fana mù sə waan geŋ bohòbũu sè wo à gũ bup, nə kà ntam awo kupsè. Mu nə sə waŋ bũu sè wo a gũ yusè yà' ka rərəŋ yeŋ, nə sə ko sàhà, nə ye ncu nè bup nè anə ye co ŋwè kà ve'nə cu.

13

Pol Sə Tip Bũu Korè Wèŋ, Nə Soŋ Wo Ntu' Səmok

¹ Nè'e ŋga'a nè kè' te' nè mu nə kə ke' yə weŋ. Wo à còm ndzəne ŋwàk Nwi də, <<A ye-a ŋga wo jə vè nzak matuhù ŋwè nəmòk, kaco nzak nə zə yeŋ, tse'ŋga bwĩŋ ba kè te' àlè' duk də wo a yə bə lis awo ŋkuŋ.>> ² Mù dzəm ŋgòtsè' fa bũu sè wo à gũ bup fa' mantombi yà'a yumok, nə ye bə mok yà'a pwe' sè'. Mù ànə cep bum yè'sə mantombi fa' laŋ, ghà nè mù à kè ke' yə weŋ nè kè' ba nà'a; fana mu nə cep mali yà' ŋga'a mvə'nè mù ka vesùwèŋ yeŋ yè'e sèmok; də mu vè fe'lə mok fana mu nə kà ŋwè mè'rè.
³ Mu nə gu ve'nə bũusè wèŋ dzəm ŋgòyə yumok sè yà' sə nitsè' də Krest sə cèp cəsə bohòmù yi anə zinə. Yi kà weŋ bə wòwo kotse'gè, yi nitsè'gè ñaan ye mɔŋgorè wèŋ anə. ⁴ A lɛ zinə də wo à te'lə yi muntəəŋ bə jì ñan, nə ye sè' zinə də yi cu bwĩŋ ŋwəm sè' bə ñaan sè Nwi. Mũmvè'nè vesiwèŋ mvwe' mò'fis, vèes jì ñan fana vèes nə cum ŋwəm sè' bə ñaan sè Nwi sə, nə kotse' weŋ bə ñan anə.

⁵ Wèŋ mum vəəm awèŋ, nə ja'a-na də wèŋ sə fa mali ntam awèŋ bohòKrest nə àlɛ. Wèŋ riŋtse' də Krest cu sə ntuu wèŋ, tse'ŋga wèŋ a mùm vəm awèŋ nə ye də wèŋ-a gbũ mèmumsè.
⁶ Vès tsəm də wèŋ nə kək ja'a

ves, nə riŋ də vès ka yàvès gbũ.

⁷ Mù lɛŋ bohòNwi də wèŋ gu lɛ yusè yà'a nə ye kəkurè. Mù lɛŋ ve'nə fana yà' kà də ya vèes yəəŋ co ma nsàp yumok, də fàak avès sə lòmantombi duk. Yusè yà'a ca sə də vès dzəm də wèŋ gu megu yusè yà'a bəboŋ. Vès dzəm ve'nə, ŋga a ye-a sè də yà'sə nə gu ves ŋgòyəəŋ co də vès gbũ laŋ na. ⁸ A ve'nə bũusè kaco vès gu yumok ŋgòtəhə lok zinə yeŋ, vès tse' mègù ŋgògù nà' lo mantombi.
⁹ A ye-a də vèes wòwo ŋga wèŋ yàwèŋ guguŋ fana vès kwa cèbũə. Yusè vès sə lɛŋ Nwi bə zeŋ sə də wèŋ fofo təəŋ fe'lə rərəŋ sèmok.
¹⁰ Ye də mù sə còm fa weŋ bum yè'e ŋga mù ka ntòvə ve'nə ya ŋga mu vəə, mù kà də mu jə ñaan sè Tà a fa mu sə, nə kotse' weŋ bə bo sè guguŋ duk. Yi a fa mu ñaan yà'sə ŋgògù weŋ bə zeŋ də wèŋ lo mantombi, ka də mu jəŋ lo weŋ bə zeŋ maŋkwèŋ yeŋ.

¹¹ Mù sə mèesə ŋwàk àm nə mɔmvək nè'e də bwema am wèŋ, wèŋ cum bəboŋ. Wèŋ te'e benə tsə'rə ncu àwèŋ, wèŋ yuk yusè mù tsè' fa weŋ, wèŋ cum cù mò'fis, wèŋ cum bə fifi, fana Nwi nè yi tse' dzədzəm, nə tse' fifi, nə ye wenə wèŋ. ¹² Wèŋ cepsə mòk bə mòk bə nsàp cècèpsè nè də wèŋ mò'fis. Bũu Nwi sè wo cu feŋ sə cèpsə gèsə weŋ pwe'.
¹³ Mù lɛŋ də bəbo nə Tà Jisòs Krest, nə ye dzədzəm nè Nwi nə ye bohòwèŋ. Mook sè' də wèŋ cumcòŋ nsàp nè Yòŋsə nè Rərəŋ tse' nà'a.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mwwe' Nzenḡòn GALESIIYA

Mumvè'nè wo à sè tsòhòlò Ntirè nè Bèboḡ nè nà'a bə liḡ jisòs nè bohòbù lakmvum wèḡ, wo yuk nè yeto ḡḡòdzəm nà'. Bwiḡ yeto ḡḡa'a ḡḡòcèp kè'cà də, tse'ḡḡa bùu yè'sə nòḡsə lùuk Musi, nè kom tu mbəmbam ḡkuḡ wo ye Krətéeḡ sè zinə. Pol à tsə' rēḡsə də kà də ḡwè tse' ḡḡònòḡsə lùuk sə ḡkuḡ yēḡ. Yi sə tsok rēḡsə də lùuk Musi sə sə niḡtsə' fa ḡwè də yi ḡḡà ḡù bup. Nà' à sə koho tse' bwiḡ ve'nə tətè kə wes bə mvək nè jisòs ḡḡà lùḡsə bwiḡ à vè nà'a. Yi də yusə yà' tse' ḡḡòḡù ḡwè ḡḡòye kəkurə mūlisə Nwi mèḡù dzədzəm mò'fis. A ye-a ḡḡa wù tse' dzədzəm bohòjisòs fana Nwi ḡù bəsə wu ḡḡa wu sə yəəḡ bohòyi mok co wù kà bup tse' lok. ḡwè nè yi sə naaḡ mèḡù-a ye tu bə lùuk sə fana ye də yi cu mali yà'sə ḡkwèḡ. Wu bə'lò-a jisòs fana wù kà ḡkwèḡ mok ye.

¹ Còm ḡwàk nè'e mùu Pol nè mù ḡḡà ntum jisòs Krest. ḡwè a ka mù yi cokfis, ḡwè kà mù yi də mù kə ḡù fàak yè'sə sè tum. A tum sə mù jisòs Krest bə tu ye, nè ye Tè' àvès Nwi nè yi ànə lokoksə nà' mvwe' kpə nè. ² Bwema sè ndzə ni'i jisòs sè vesiwèḡ cu fēḡ pwe' sə cepsə wèḡ bùu cos sè mvwe' nzenḡòn Gàlesiyà pwe'. ³ Mù lēḡ də Tè' àvès Nwi nè ye Tà jisòs Krest ḡù wēḡ bəboḡ, nè fa wēḡ fifi. ⁴ A ye jisòs Krest bə tu ye nè yi ànə jəḡ ni' ye, nè fa nà' bùu tu avès ya vesùwèḡ tēsə gesə mvwe' bup nè nà'a sənə nzenḡòn nè. Yi ànə ḡù yè'sə fana yà' ye meḡu sè' mvè'nè Tè' àvès Nwi à sə tsərə sè' ve'nə anə. ⁵ Mù lēḡ də

kəkuk ye bohòNwi anə mvèsə nè mvèsə.

Jəḡ Nkərə Də Wèḡ Kà Ntirè Nè Bəboḡ Nə Mè'rə

⁶ Nwi a to wēḡ casə bə bònəm nè Krest də wèḡ ye bùu ye, wēḡ kurə bəwēḡ tsoḡ cəcuḡ ve'nə, nè yuḡ lo bwi ncèp mòk nè zok yè'sə va? Hàva', wèḡ ḡù yè'sə yà ve'nə e? ⁷ Ntirè nè Bəboḡ mòk nè zok ka mok cum fe'lə. Mù rì də bùu mok wēḡ sə lāp mandzè nè ḡḡòcwi bəsə ncèp nè bə liḡ Krest nè, ya wo jipsə wēḡ. ⁸ A ye-a ḡḡa ḡwè nəmòk kə tsə' fa wēḡ ncèp mòk nè zok nè nòḡsə nè vès à tsòho to fa wēḡ nà'a fana ndòbè' ḡḡəḡḡ. Mù sə duk yè'sə də a dzəm ye vès də vès kə kupsə ncèp ànə kə masinjà Nwi àlè' pwe' ndòbè' meḡu yi bə'lə. ⁹ Mù sə cèp fe'lə sə mok mvè'nè vès cèp to fa' mantombi də, A ye-a ḡḡa ḡwè nəmòk kə tsə' fa wēḡ ncèp mòk nè zok nè nòḡsə nè vès à tsòho to fa wēḡ, wèḡ yuk, nè dzəm nà'a fana ndòbè' ḡḡəḡḡ.

¹⁰ Mù cèp ve'nə ya kà də mù sə lap mandzè də mù cèp ve' bə ve' ya bwiḡḡ kwa bohòmù, nè jəḡ mù co ḡwè yēḡ. Mù sə lāp yàm-e yusə yà'a nè ḡù Nwi kwa bə zēḡ. A ye-a də mù sə lāp mandzè ḡḡòḡù də ya bwiḡḡ kwa bohòmù wo fana mù kà yà'sə ḡḡà fàk Krest nè zinə ye.

Pol Tsə' Rēḡsə Mvè'nə Yi A Bùuḡ ḡḡà Ntum jisòs

¹¹ Bwema am wèḡ, mù dzəm də wèḡ rīḡ tse' də ncèp nè mù ànə tsoho fa wēḡ ànə, nà' ka yu nè à tsərə kok nà' ḡwè yēḡ. ¹² Mù à ka nà' bohòḡwè jəḡ, ḡwè ànə ka mù nà' yi sè yə'rə fa. jisòs Krest à ni tsə' fa mù nà' yi bə tu ye.

¹³ Wèḡ rì nsāp ḡwè nè mù ànə ye ḡhà nè mù à sə bə' to mèḡù mandzè bùu Jus wēḡ nà'a lāḡ. Mvək ànə à ye, mù à sə tūksəḡè bùu cos nè Nwi nè ve'e wùriḡ. Mù

sə gù tsoŋ megu də mɔ ləsə nà' ləsə. ¹⁴ Bùu sè vesi wèŋ à ye wàk pwe', mòk à ka mɔ kɔp lok, bə mandzə nè mù ànə sə be' bum sè bùu Jus wèŋ gùgə. Mù à sè be' mandzə bum sè tàcici avès wèŋ à sè gùu bə ntəm àm pwe' nè pwe'. ¹⁵ Yà' kə tesə və kə də, Nwì ànə cokfis noŋsə mɔ zok ŋa wo ka mɔ ntòdzə. Yi a to mɔ bə bəvəm ye də mɔ ye ŋwə nè nje. ¹⁶ Yà' ànə boŋ kok yi fana yi niŋtsok fa mɔ mo ye nə də ya mɔ tsoho fa bù lakmɔvum wèŋ Ntirè nè Bəboŋ nè nà'a bə liŋ ye nə. Yi ànə nitsok fa mɔ mo ye nə fana, ves ŋwə nè mò'fis à ka bə zeŋ taŋ lok. ¹⁷ Mù à ka də mɔ lo kə ye bùu sè Nwì ànə to to ntòwo co ŋgàa ntum Jisòs wo sè wo cu Jòrosalèm yà'a sè lò. Mù à lòkok yàm, nə lo mɔvwe' nzeŋgòn Àràbiyà. Mù à kè cu fo', mù bwìŋ foŋo vè mɔvwe' lak Dàmaskù. ¹⁸ A cà luumŋgòn te', mù lo Jòrosalèm də mɔ kə ye Pità ya vesi riŋ ni' avès. Vesi à cu fo' nùumbu hum-ncòp-tàŋ. ¹⁹ Mù à ka ŋwə nəmòk nè yi ŋgà ntum Jisòs ye lok. Mù à yə mègù Jem nè yi moma Tà Jisòs nà'a yìyi. ²⁰ Yusè mù sè còm fa weŋ yè'e zìnə. Nwì rì tse' sè' də mù sè kà yè'sə mɔvès cì'. ²¹ Yà'sə à mèe, mù kə' lo mɔvwe' nzeŋgòn Sìriyà bə Silisiyà. ²² Mvək ànə à ye ŋgà bwema sè wo cu mɔvwe' coos sè mɔvwe' nzeŋgòn Jùdiyà wèŋ ka mɔ mɔlisè ntòye ja'a lok. ²³ Wo à yuk mègù mvè'nè bwìŋ a sè cèp kə'cà bə liŋ àm də, <<Ŋwə nè yi à sè təksegè vesùwèŋ, nə sè lap mandzə də yi ləsə Ntirè nè Bəboŋ nè nà'a sè tsòho fa bwìŋ ŋgà'a də yà'a dzəmtse' bohòKrest.>> ²⁴ Fana wo sè gèŋ Nwì bùu tu àm.

2

*Pol Kə Tsèŋ Ngàa Ntum Jisòs
Sè Mɔvwe' Lak Jòrosalèm*

¹ Luumŋgòn hum-ncòp-kwè à càa fana mù bwi foŋo lo fe'lə mù Jòrosalèm anə səmok. A lòcà ves Bəbàbà fana Taitòs lo sè' vesi wèŋ. ² Mù à kok lòmbwa bùusè Nwì à nitsè' fa mɔ də mɔ geŋ mbwa. Mù à kè dzèeŋ, mù ye to ntòbùu sè bwìŋ à sè jəgè wo co bùu sè mantombi mɔ cos nè fo' nè wèŋ. Vesiwèŋ cum ntsəm, mù tsok reŋsə fa wo yusè mù sè tsoho fa kə'cà bù lakmɔvum wèŋ sə. Mù à tsè' ve'nə bùusè mù à ka dzəm də fàak sè mù à gù to bə sè mù sè gù ŋgà'a wèŋ maha wà dzəm. ³ Anə geŋ wo dzəm ncèp àm nə. A ye-a sè də Taitòs nè vesi wèŋ à ye nə mo lak Gris fana wo à ka yi də yi nə kom tsoŋ tu mbəmbam ŋkuŋ ŋgà yi ye krətèŋ duk fa. ⁴ Wo ànə taŋ bə ncèp ènə bùusè bùu səmok sè wo à sè bərə də wo krətèŋ wèŋ à wooŋ ni vè sè' fo', nə sè dzəm də wo kom fa Taitòs tu mbəmbam. Wo ànə wooŋ ni vè ŋgòkə ja'a ya wo riŋtse' mvè'nè wo jipsə ncu avès nè Jisos Krest a fi mè'rə ves laŋ nə. Wo à sè dzəm yəwo də vès cum mali co ŋkwèŋ bohòlùuk bùu Jus wèŋ sə. ⁵ Anə geŋ vès kà wo mandzə ko momjo ve'ε fa lok, ya vès noŋsə bum sè yà' cu bə Ntirè nè Bəboŋ nè rərəŋ, ya wèŋ nè kə tse' yà' ŋgà yà' cu mègù sè' rərəŋ mvè'nə.

⁶ Bohòbòp bù nè bwìŋ à sè jə wo co bùu sè mantombi yà'a, ghà nè mù ànə tsoho reŋsə wes fa wo Ntirè nè Bəboŋ nè mù sè tsòho fa bwìŋ nè, fana wo à ka mɔ də yumok cu sè mɔ nè gù ŋkuŋ duk lok fa. (Wèŋ riŋ à? Bùu yà'sə wèŋ ànə ye-a sè bùu sè mantombi ve'nə fana mù à ka yàm yà'sə co yumok jəŋ bùusè bwìŋ mègù mɔlisè Nwì yəyərə pwe'.) ⁷ Bùu sè mantombi wèŋ sè à yə də Nwì a fa mɔ ncèp nè laŋ zìnə. Wo riŋ də yi tum mɔ ŋgòkə tsòho fa Ntirè

nè Bèboŋ nè bohòbù lakmvm, mvè'nè yi ànè tumsə Pità fa' sè' bə ncèp nè ngòkè tsòho fa bùu Jus wèŋ yà'a. ⁸ Wo à yè dè Nwì nè yi à fa Pità ñàŋ, nè tumsə nà' ngòye ngà ntum ye bohòbù Jus wèŋ nè, mègù sè' yi nè, nè yi a fa mụ ñàŋ dè ya mụ ye ngà ntum bohòlakmvm wèŋ. ⁹ Jem bə Pità nè ye Jon sè Krètèen sè fo' jəgè wo co bùu awo sè mantombi wèŋ à rɛɛŋ yàwo sè' dè Nwì a fa mụ nsàp fàk ènə laŋ zinə. Fana wo fa ves Bānabà bo ngònitsè' dè vesi wèŋ mok mvwe' mò'fis. Vesi wèŋ cɛp, nè dzəntes mvwe' mò'fis dè ves Bānabàa lo yàvès bohòbù lakmvm ya wo lo yàwo bohòbù Jus wèŋ. ¹⁰ Wo à fa mègù ves ntip nè mò'fis dè vès kà nà' swì. Nà' à yè dè, vès lóo, vès kà ngàa jìŋ sè mụŋgorè wo wèŋ swì. Wo à sè cèp yè'sə nga mù à sè tsərə sè ntùu mù sè' wùriŋ dè mụ nè sè tesə ngàa jìŋ wèŋ sè.

Pol Sa'rə Pità

¹¹ Ghà nè Pità à kè tsèŋ ves mvwe' lak Antiyòk fana mù à sa'rə yi jəja bùusə yumok sè yi à gùu à ye jəja kwaranŋaŋ dè yà' ka rərəŋ yeŋ. ¹² Yusə dè Pità à vè to, yi sè zə be'lə zuzə bə bù lakmvm wèŋ mvwe' mò'fis, yumok kà fo' bup. Anə geŋ Jem tum vesə bùu səmok wèŋ. Wo à kè dzèen, Pità kà mok ngòzə be'lə bə bùu sè bə yà'wèen zəgèə sə mok dzəm. Yi à gù vè'nə bùusə yi ànə wəp bəp bù nè wo dukgè dè tse'nga wo kom fa nwè tu mbəbam ŋkuŋ wo riŋ ngəŋgəŋ co krètèŋ yà'a wèŋ. ¹³ A ye vè'nə fana Krètèen mok sè wo cugè fɛŋ nga wo bùu Jus wèŋ ye ngògorə yàwo sè'. Wo à gù tè Bānabà bə tu ye be' mok sè' nsàp mandzə àwo nè. ¹⁴ Mù ànə geŋ dè mụ ye dè wo sè kà mandzə Ntirè nè Bèboŋ nè rərəŋ sè be' fana mù cɛp bohòPità jəja

də, <<Wù ri dè wu ŋwəə Jus, nè sə gū bum co nwè lakmvm. Fana njo nè wù sə ləp mandzə ngòbwi' bù lakmvm wèŋ dè wo sə gū bum yàwo mvè'nə bùu Jus wèŋ gùgè bum yè'sə bùu yà?>>

Mandzə Lùŋ Megu Mò'fis: Dzəm BohòJisòs Krest

¹⁵ Yusə dè, vesi wèŋ bùu Jus sè bwe nze, vès ka pegè yeŋ. Vès ka bùu sè dè wo ka mandzə nè Nwì dzəm nà'nə riŋ yà'a yeŋ. ¹⁶ Vès ri sè' dè mandzə nè co nwè nonjsə lùuk bùu Jus wèŋ sə, dè ya Nwii duk dè yi ka jòŋ tse' bùə. Megu nga nwè fa ntum ye bohòJisòs Krest yiŋyi ŋkuŋ fana Nwì duk dè ngəŋgəŋ ka nzak tse'. Ye dè vès yàvès sè', vès a fa ntum avès bohòJisòs Krest nè, ya Nwii duk dè vès ka nzak bohòyi tse' bùu Jisòs nè. Ka bùusə dè vès nonjsə lùuk bùu Jus wèŋ yeŋ. Busə nwè nonjsə kpə-a lùk co yà, kaco Nwii duk dè nà' ka nzak tse' yeŋ lok.

¹⁷ Kàmòk aco nwè nəmòk sə tsərə dè vès sè vès sə ləp ngòye kəkurə bohòNwì bə mandzə nè ngòdzəm bohòKrest nè dè, vès sè' ngàa gù bup bùusə vès sè kà lùuk bùu Jus wèŋ nəmsə àlè'. A ye-a vè'nə zinə ye dè Krest sə gù ves ngògù bup. A ye-a nga nsàp tsətsərə mòk cu vè'nə zinə, ye dè nà'a bə jòŋ, bùusə aco Krest gū nwè ngògù bup anə yè'sə va? ¹⁸ Yusə lɛ dè, a ye-a nga nwè mè'rə màk lùuk bùu Jus wèŋ, nè və kə te' lokoksə fe'lə yà' səmok, ye dè ngəŋgəŋ sə gù yà'sə yusə Nwì ka bə zeŋ kwa. Kè ka vè'nə yeŋ-ɛ? ¹⁹ A gù mụ sè lùuk yà'sə ŋkuŋ mù riŋ dè mandzə nè co dè mù nonjsə yà', nè kə ye mantombii Nwì co nwè nè bèboŋ bùu zeŋ bùə. Yà'a mvwe' sè mụ yəŋ yəm mok bohòlùuk sə co nwè nè mù a kpə lòyàm laŋ, co lùk kà mụ yumok gù fe'lè; a vè'nə

ya mu cum megu mok ncu nè dè Nwì tse' mu yi. ²⁰ Aco mù duk dè ghà nè wo à tè'lè Krèst muntòèj nà'a, wo à tè'lè be'lè vesi bəbe'. Nà'a njo nè mù cèp dè ncu nè mù sè cu nà' n̄ga'a nè'e ka nè njàm mok yej fe'lè, a ncu nè Krèst sè cu nà' ndzè ni'i mù anè yi. Ncu nè mù cu sè nzejgòn̄ fej n̄ga'a, a mok nè dè mù fa ntum àm bohòmo Nwì nè yi à dzəm mu, nè fa ni' ye co satikà' bùu tu am. ²¹ A ye-a dè n̄wèe non̄sè lùk n̄kuj Nwì duk dè n̄gèjgàn̄ ka nzak tse' fana ye dè kp̄u nè Krèst ànè kp̄u nè nà' ka fàk tse'. Bohòmù yàm mu nè kà bəbo nè Nwì nè co yu nè nà' ka fàk tse' ve'nè jè yuk.

3

*Dzədzəm Ləgə Bə Səsè,
Lùk Lə Ye Bə Ndò*

¹ Wèej ləm à bùu Gàlesiyà wèj? A bùsè wèj ləm ndà? Vès à tsè' rɛj sè fa wèj jəja bə kp̄u Jisòs Krèst mvè'nè wo à tè'lè yi muntòèj yà'a laj. Ka ve'nè yej-à? ² Mu fek megu-a wèj ncèp nè mò'fis nè'e nè. Ghà nè Yònsè Nwì ànè ni sè ntuu wèj fa' nà'a, ànè ye bùsè dè wèj sè non̄sè lùk bùu Jus wèj à? Ka ve'nè yej. Anè ye bùsè wèj anè yuk Ntirè nè Bèboj nè, nè dzəm nà'. ³ Wèej jà'rè ve'nè yè'sè bùu yà? Wèj à yèto, wèj sè naaj tu bohòYònsè Nwì ngògù wèj ya wèej ye yəyərè. Nè gu kok bwi n̄ga'a yà n̄kuj wèj li b̄uaj, nè sè gi mok bə n̄aaj sè yàwèj nɛ? ⁴ Wèj à rɛej mè bum sè yà'a guguj ve'ɛ wùriaj laj. Ye dè wèj jə bum yà'sè pwe' n̄ga yà'a ca wà à? Mù tsəm dè yà'a nè kà wà lɛ cà. ⁵ Wèj a yè mvè'nè Nwì a fa wèj Yònsè ye nè, nè sè gu fàak sè guguj m̄tsətsə'rè wèj sè' bə yònsè ye nè sè laj. Ye dè wèj sè duk yè'e dè yi a sè gù nsap fàk ènè

bùsè wèj sè non̄sè lùk sè à? Ka ve'nè yej lok fuk. A ye bùsè wèj à yuk Ntirè nè Bèboj nè, nè dzəm nà'.

⁶ Wèej kùk ja'a na yàwèej Abrahàm è. Wo à còm ndzənè n̄wàk Nwì mvè'nè yi ànè fa ntum ye bohòNwì fana Nwì jəj yi co n̄wè nè yi kəkurè. ⁷ Yà'sè sè nitsè' fa vesùwèj dè bùu sè wo fa-a ntum awo bohòNwì fana a wo sè wo bwe Abrahàm sè. ⁸ Aco vès taaj yumok ndzənè n̄wàk dè, Nwii nè kè jə bù lakmum wèj co wo jì jòj bùsè wo fa ntum awo bohòyi Nwì. Yà'a mvè'nè Nwì-à fa ntirè nè bèboj nè bohòAbrahàm n̄jamòk. Nwì tsok fa Abrahàm nè dè, <<Mu nè se nzejgòn̄ nè pwe'fo' bùu wù nè mò'fis.>> ⁹ Ye dè yà' mègù sè' mvèk ànè dè Nwì ànè se Abrahàm bùsè nà' à dzəm tse' ncèp ye, fana yi sègè ndaajwè pwe' nè nà' dzəm ncèp ye nè sè'.

¹⁰ Bùu sè wo sè naaj yàwo tu ngònònsè lùk pwe'fo' ndòo nè yuj wo. Wo à còm non̄sè yà' ndzənè n̄wàk Nwì laj dè, <<N̄wè nè yi kà-a dè yi be' fi tse' lùk sè wo à còm ndzənè n̄wàk lùk sè laaj, nè sè gu mvè'nè yà' sè dè n̄wè tse' ngògù sè pwe' nè pwe' gù fana ye dè ndòyù n̄gèjgàn̄ laj.>> ¹¹ Vesùwèj rì dè kaco lùk sè gu n̄wè yi yèej m̄lisè Nwì co yi ka nzak tse' yej. Busè yà' cu mvè'nè wo à còm yà' ndzənè n̄wàk Nwì dè, <<N̄wè nè yi kəkurè m̄lisè Nwii nè cu fo' bùsè yi fa ntum ye bohòNwì.>> ¹² Ngòfa ntum bohòNwì ka yumok ngògù bə lùk tse' lok, bùsè lùk sè dzəm ye dè n̄wèe non̄sè yà' non̄sè. Busè yà' mègù mvè'nè wo à còm yà' ndzənè n̄wàk Nwì dè, <<A ye-a n̄ga n̄wè non̄sè wes lùk sè laaj, fana ye dè yi nè cum fo' bùu lùk sè.>> ¹³ Ye dè ndòyù vesùwèj laj bùsè a ka lùk sè laaj non̄sè

wes. Krest à kò lèksè fis ves yi, nè jəŋ ndòŋè nà'a nè njàvès nè, nè naaŋ mətuhù yi, nè kpɔ mɔntəŋ. Yà'a mɔvè'nè wo a còm yà' ndzənə ɲwàk Nwì dè, <<Nwè nè wo kə'ə yi mɔ tɔhù pwe', ye də yi bək ndòbohòNwì laŋ.>> ¹⁴ Ye də Jisòs Krest à kò jə ndòŋè njàvès nè, də ya bù lakmɔvum wèŋ nè kə tse' səsè nè Nwì-a kà' Abràham də yi nè se nà' bə zəŋ nè sè'. Ya vesùwèŋ tse' Yòŋsə Nwì nè yi a kàk də yi nè fa ves nè sè' bùu Jisòs nè.

*Kaco Lùk Kupsə
Yusə Nwì Kàk Yà' Yəŋ*

¹⁵ Bwema am wèŋ, mɔ nè jəŋ yumok sè vesùwèŋ riŋ bə zəŋ pwe' nè tsok rəŋsə fa wəŋ nza' rùk nè ye ntirè nè bəboŋ nè. Wèŋ tsərə-a mɔvè'nè bwìŋ ba zu rùk bə yumok. A yegè də a ye-a ɲga wo dzəm tes bə zəŋ mɔvwe' mò'fis laŋ, ɲwè nəmòk kà nà' mok kè kùm fe'lə. Wo gù wes nà', kaco ɲwè nəmòk kə yamsə naaŋ gesə fe'lə yumok mbwa mok yəŋ. ¹⁶ Yà' mègù yà'sə sè' ve'nə bə rùk nè Nwì ànə zu bə Abràham, nè kak fa nà' bə ɲgwì bù ye mòk wèŋ yà'a. Wo ànə com bum yè'sə, yà' kà də Nwì ànə kak Abràham bə ɲgwìl bùu ye sə pwe' ye. Yà' à ye də mègù ɲgwì ye nè mò'fis, nè a Jisòs Krest nè. ¹⁷ Yusə mù sè cəp sè də ve'ɛ. Nwì ànə zu rùk bə Abràham. Ye jəŋ mɔmɔvè'ànə, à cà luumŋgòŋ ɲkù kwè bə hum te' ɲkuŋ Nwì kə fa bùu Jus wèŋ lùk sè yàwo sə. Ye də lùk yà'sə ka ɲaaŋ sè ɲgògù bɔpsə to yusə Nwì à kàk, bə Abràham nè cəp tes mɛ sə tse'. ¹⁸ A tse' a bum sè Nwì à fa bwe ye wèŋ bùusə a nòŋsə lùk, ye də a ka yà' bùusə yi à kà' kà'a tse'. Vesùwèŋ rì tse' zìnə lɛ də Abràham à tse' bum sè bəboŋ yè'sə bohòNwì bùusə Nwì ànə kàk nà' də yi nè gu fa nà' ve'nə wà.

Njo Nè Nwì Anə Fa Bwìŋ Lùk Bùu Zəŋ Nə

¹⁹ A ye-a ve'nə, ye də njo nè Nwì ànə fa bwìŋ lùk yà? Nwì ànə fa lùk sè də ya vesùwèŋ riŋ bɔp bə zəŋ. Yi ànə fa lùk sè də yà'a sə niŋ tsok fa ves mandzè mɔnə mɔvək momjo ve'ɛ, ɲkuŋ ɲgwì mo Abràham nè Nwì à kàk də yi nè fa bum sè bəboŋ bohòna' nè kə dzeŋ. Nwì ànə fa lùk ye sə ndzə bohòmásinjaa ye də yà'wèŋ kə casə fa ndzə bohòŋwə nəmòk nè yi tə mɔtsətsə'rəə ɲwè nè ye yi, Nwì. ²⁰ A ye-a də ɲwè nəmòk tə mɔtsətsə'rəə, ye də ɲgəŋgəŋ tə yà'sə mɔnə tu bwìŋ ba. Bə ma nè də Nwì ànə kak Abràham fana Nwì mègù fa'nə yiyi bə tu ye.

²¹ Ye də yà' sə nitsə' yà'sə də lùk bə yusə Nwì à kàk sə, sə ka mɔvwe' mò'fis gi à? Hai' ka ve'nə yəŋ. Anə ye-a də lùk sə tse' ɲaaŋ sè co yà' fa to ɲwè lùŋ bwèrɛ yà' à gù to bwìŋ ɲgòyəŋ bohòNwì co wo ka nzak tse' sè'. Yusə mègù kə də nsàp lùk mòok ve'nə bùə. ²² Wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwì də, ɲaaŋ bɔp kotse' nzeŋgòŋ nè pwe' yi. Yè'sə ye ve'nə ya ɲga bùu sè wo a fa ntəm àwo bohòJisòs Krest wèŋ, a wo sè wo nè caŋ gesə bɔp, nè kə tse' bum sè Nwì ànə kak də yi nè fa bùu sè wo tse' dzədzəm bohòKrest wèŋ sə. ²³ A ye mantombi ɲga mandzè nè də bwìŋ dzəm bohòJisòs nè'e à ka ntòmuhu to fana yà' sə səsə co lùk ànə jəŋ bwìŋ pwe', nè lok tes wo co ɲgaa ndapndzəm wèŋ, tətè mandzè nè à kə muhu bohòvès anə. ²⁴ Lùk sə ànə sə gəmsə tse' bwìŋ ɲgònitsə' fa bwìŋ mandzè nè tètè kə wes bə mɔvək nè Jisòs Krest à vəə. Yà' à ye ve'nə tè ghà nè yi à vè nè fana ye mok də ves sè a fa ntəm avès bohòyi, vesùwèŋ nè kə ye mɔlisə Nwì co bùu sè wo ka nzak tse'. ²⁵ Nè ɲga'a nè mandzè

nə a nɛɛŋ to laŋ də vesùwɛŋ fa ntum bohòjisòs fana vesùwɛŋ ka yumok ngògùmsə bwiŋ mok tse' fe'lə. ²⁶ Wɛŋ sɛ wɛŋ a be'lə mok weŋ jisòs wɛŋ mvwe' mò'fis pwe'fo' wɛŋ mok bwe sɛ Nwi bùusɛ wɛŋ a fa ntum bohòyi. ²⁷ Ndàaŋwè pwe' nɛ yi a bàptəsə laŋ, nə ye bə jisòs mok mvwe' mò'fis, fana ye də ŋgəŋgəŋ a te' jə tse' yà'sə mok mandzə nɛ Krɛst nə mvə'nɛ yi cugə ncu nje. ²⁸ Ye də a ye-a ŋga wu ŋwəə Jus kè wu ŋwè lakmvum àlɛ, zəzok ka fo' yeŋ. Wu ye-a moŋkwɛŋ kè mo nze àlɛ, zəzok ka fo' yeŋ. Wu ye-a ŋwəmbam kè ŋwàŋwè àlɛ, zəzok ka fo' sɛ' yeŋ. A ve'nə bùusɛ wɛŋ a be'lə pwe' ndzə ni'i jisòs, nə ye mok mò'fis. ²⁹ A ye-a də wɛŋ cu sɛ baa jisòs fana ye də wɛŋ ŋgwi bù Abrahàm, wɛŋ nɛ kə tse' bum sɛ Nwi à kàk yi sɛ.

4

Wɛŋ Ka Mok Ŋkwɛŋ Yeŋ, Wɛŋ Mok Bwe Nze

¹ Mù dzəm ŋgòtsɛ' rɛŋsə fe'lə fa weŋ bum yè'sə sɛmòk. Yà' mègù co mo lɛə mòk nɛ yi nɛ kə tse' bum tɛ' ye ntsə'mòk pwe' yi. A ye-a sɛ də bum tɛ' ye sɛ cu sɛ ye ve'nə fana ghà nɛ yi cu ntòlɛə, yi megu co ŋwə nɛ yi ŋkwɛŋ. ² Ghà nɛ yi cu mo lɛə ànə fana bùu mok wɛŋ nə sɛ kək yi, mok sɛ jəŋ fa yi ŋkərə bə bum ye sɛ tətè tɛ' ye nə kə duk ntsə'mòk də nà' gɛŋ kərə laŋ. ³ Yà' mègù bohòvesùwɛŋ sɛ' yəyərə mɛmvək ànə. A ye to mantombi ŋga vesùwɛŋ ka bum sɛ Nwi sɛ pwe' lāaŋ ntòriŋ wes yà'a, vesùwɛŋ ànə ye megu co ŋkwɛŋ bə lùuk sɛ bùu sɛ sɛ nzeŋgòŋ wɛŋ à sɛ yù yà' də wo sɛ be' mandzə Nwi sɛ. ⁴ Mvək à kə kərə ve'ɛ kap fana Nwi tumsə vesə mo ye sɛ nzeŋgòŋ anə. Nwàŋwè dzə mo Nwi nə yi.

Mo nə à ye ŋwəə Jus nə sɛ be' mandzə lùuk Musi sɛ sɛ'. ⁵ A ye ve'nə də ya yi fis bùu sɛ wo cu sɛ baa lùk wɛŋ də ya ŋga wo bùuŋ lo mok bwe Nwi wɛŋ. ⁶ Ŋga'a nɛ wɛŋ bwe Nwi wɛŋ yè'sə, Nwi a tumsə yòŋsə mo ye nə də nà'a ni sɛ ntuə vès. Yòŋsə ye nə sɛ gu ves ŋgòto yi də <<Pàpa, tɛ'.>> ⁷ Ye də wɛŋ ka ŋga'a mok ŋkwɛŋ yeŋ, wɛŋ mok bwe nze. Mvə'nɛ Nwi a jə weŋ mok co bwe ye fana wɛŋ tse' bum sɛ yi nòŋsə fa yà' bohòbwe ye wɛŋ sɛ' pwe'fo'.

Wɛŋ Bwi Foho Və Lɛ Mvwe' Mandzə Nə Zinə

⁸ A ye to mantombi ŋga wɛŋ ka Nwi ntòriŋ fana wɛŋ megu co ŋkwɛŋ bohòbum sɛ yà' ka Nwi yeŋ. ⁹ Ŋga'a nɛ'e wɛŋ a rì Nwi mok laŋ; kənə mɛ duk lɛ də Nwi a rì weŋ mok co bwe ye wɛŋ laŋ, fana wɛŋ sɛ lap ŋgòfoho lɔfe'lə mvwe' bum sɛ yà'a jì nàŋ wà, sɛ bùu sɛ sɛ nzeŋgòŋ wɛŋ sɛ gù də wo sɛ be' mandzə Nwi fo' yè'e bùu yà? Wɛŋ dzəm ŋgòfoho ye fe'lə co ŋkwɛŋ sɛmòk à? ¹⁰ Njo nɛ wɛŋ sɛ nòŋsə kɛ'cà də nùmbu nɛ'e nɛ ghaŋ, ŋwə nɛ'e zok, mvək nɛ'e zok nə ye bə lùumŋgòŋ wɛŋ yè'sə bùu yà? ¹¹ Wu sɛ ko mɛ bə nsàap bum sɛ wɛŋ sɛ gù yà'sə wùriŋ. Mù sɛ tsərə də kàmòk fàak am sɛ mù à gù mɛtsətsə'rəə wɛŋ yà'a nə maha bɔp fa' ŋgwàŋ àlɛ.

Pol Wa Də Bùu Gàlesiyà Ka Yi Co Ŋge' Jəŋ Fe'lə

¹² Bwema am wɛŋ, mù wup fa weŋ bo wùriŋ də wɛŋ ye co mù, sɛ' mɛmvə'nɛ mù a bùuŋ mok sɛ' co wɛŋ yè'e. Wɛŋ a ka mɛ bɔp gu yuk. ¹³ Wɛŋ rì də, ghà nɛ mù à vɛ to ŋgòtsòho fa weŋ Ntirə nɛ Bəbɔŋ nə nà'a, mù ànə sɛ cum vesùwɛŋ bùusɛ mù à sɛ yayaa. ¹⁴ Yiya àm nə ànə ye nsàp nə co wɛŋ caŋ mɛ fana wɛŋ kà mɛ co

ɲwè nè wà sè ca màk. Wèɲ à kotse' mɔ̀ bə̀boŋ co wèɲ sə̀ kotse' masinjà Nwì. Aco mù duk də̀ wèɲ à kotse' mɔ̀ co wèɲ sə̀ kotse' Jisòs Krɛst bə̀ tu ye. ¹⁵ Mvək ànə̀ à ye, wèɲ sə̀ kwa bohòmù ve'ɛ̀ wùrɪɲ. A bɔ̀p kok ɲga'a yà? Mvək ànə̀ à ye, wèɲ ye ve'ɛ̀ kəkurè ɲgògù fa mɔ̀ yu yà pwe'fo'. A nə̀ ye-a sè də̀ ɲwée cokfis mvəm̀lis ye, nə̀ fa mɔ̀ də̀ bwère yi à fa ve'ɛ̀ nàk. ¹⁶ Wèɲ ka mɔ̀ ɲga'a mok co ɲge' dzəm̀ bɔ̀usè mù sə̀ tsə̀' fa weɲ zìnə̀ sə̀ à? ¹⁷ Bɔ̀u sè wo sə̀ jipsə̀ weɲ yà'sə̀ wèɲ sə̀ là ɲgàɲ də̀ ya wèɲ dzəm̀ wo. Megu kə̀ duk də̀, ɲjə̀ nə̀ wo sə̀ gù ve'nə̀ bɔ̀u zɛɲ nə̀ ka bə̀boŋ yeɲ. Wo sə̀ làp də̀ vesùwèɲ ga'a ya wèɲ dzəm̀ mok wo. ¹⁸ A ɛ̀ bə̀boŋ ɲgòlɔ̀ɔ̀p ɲga a ye-a də̀ ɲjə̀ nə̀ wù sə̀ gù yì ve'nə̀ nə̀ nə̀ bə̀boŋ na. Yè'sə̀ zìnə̀ nə̀ ghà yà pwe'fo', a dzəm̀ ye ɲga mɔ̀ vesùwèɲ kè ɲga mà ka fo' yeɲ pwe'. ¹⁹ Bwe am sè mù tse' weɲ sə̀ ntuà mù ve'ɛ̀ bə̀boŋni. Mù sə̀ yə̀ fe'lə̀ fa weɲ ɲgə̀ səm̀ok co ɲwà nə̀ yi sə̀ ghà mwe. Mɔ̀ nə̀ sə̀ ye ɲgə̀ ve'nə̀ tètè tse'ɲga mù yə̀ bə̀ lis am də̀ wèɲ tse' nsàp kù gì nə̀ Krɛst nə̀ ɲkuɲ. ²⁰ Mù anə̀ ye-a vesùwèɲ bwère də̀ mà rɪɲ ɲgòtsə̀' tsərə̀ fa weɲ bum ye'sə̀ làaɲ. ɲkərè̀ àm jip wes bɔ̀u wèɲ pwe'.

Gbu' Nə̀ Bə̀ Liɲ Sàra Nə̀ Ye Hagà

²¹ Wèɲ sè wèɲ sə̀ dzəm̀ də̀ wèɲ be' mandzè lùk yà'a, wèɲ tsok mɔ̀ də̀ wèɲ sə̀ rɛɲ yusə̀ lùk sə̀ sə̀ dzəm̀ də̀ wèɲ gɔ̀ sə̀ sə̀ pap à? ²² Wo à còm ndzənə̀ ɲwàk lùk nə̀ də̀, Abràham ànə̀ tse' bwe ba. Yi ànə̀ dzə̀ mòk bə̀ ɲwà nə̀ yi mo ɲkwèɲ, nə̀ dzə̀ mòk bə̀ ɲwà nə̀ yi ye mo nze. ²³ Mo nə̀ ɲwà ɲkwèɲ ànə̀ dzə̀ nə̀, wo à dzə̀ yi ye mvə̀'nə̀ ndàaɲwè pwe' dzə̀gè mwe ye'e. Mo nə̀ ɲwà nə̀ yi mo nze à dzə̀ nə̀ à ye ye mvə̀'nə̀ Nwì ànə̀ kak

Abràham ve'nə̀. ²⁴ Ncèp ènə̀ ɲja ye'sə̀ bə̀ gbɔ̀' mwè. Bə̀ba sè ba, Hagà bə̀ Sàra, wo tə̀ yà'sə̀ bə̀ tu nsàap rùk ba sè Nwì a zɔ̀ yà' yi. Hagà nə̀ yi ɲwà ɲkwèɲ nə̀ tə̀ bə̀ tu rùk nə̀ Nwì à zɔ̀ nà' mɔ̀nə̀ nda Sinà ghà nə̀ yi à sə̀ fa Musì lùk nà'a. Bwe ɲwà ènə̀ pwe'fo' wo à dzə̀ wo co bwe ɲkwèɲ wèɲ. ²⁵ Mvə̀'nə̀ Hagà tə̀ bə̀ tu lùk nə̀ Nwì ànə̀ gɔ̀ mɔ̀nə̀ nda Sinà nə̀ mvwe' nzeɲgòɲ Àràbiyà nə̀, fana yi tə̀ fe'lə̀ sè' bə̀ tu lak Jòrosalèm nə̀ niè' nè'e sè'. Bɔ̀sə̀ Jòrosalèm nə̀ bə̀ bwe ye wèɲ pwe' cu sè' ɲkwèɲ bohòlɔ̀k sè Nwì ànə̀ fa wo sə̀. ²⁶ Jòrosalèm nə̀ mɔ̀bu nə̀ ka ye ɲkwèɲ yeɲ. Vées yàvès bwe Jòrosalèm nà'nə̀. ²⁷ Mvə̀'nə̀ yi ma avès ve'nə̀ fana a zìnə̀ də̀ yi tse' bwe ɲkàɲɲ mvə̀'nə̀ wo à còm bə̀ lak ye'sə̀ ndzənə̀ ɲwàk Nwì də̀,

<<Wù ɲwà nə̀ wù ka mwe dzə̀ nə̀, kwa yu yo.

Wù ɲwà nə̀ wù ka mwe gha yuk, gùrə̀ yu yo.

Bɔ̀sə̀ ɲwà nə̀ yi cu jì mwe ànə̀ nə̀ kè tse' nə̀ casə̀ ɲwà nə̀ yi à lògù nə̀ tse' bwe.>>

²⁸ Bwema am wèɲ, wèɲ a bɔ̀uɲ yàwèɲ bwe Nwì bɔ̀usè Nwì ànə̀ kak ve'nə̀. Yà' mègù sè' mvə̀'nə̀ Nwì ànə̀ kak Abràham ɲkuɲ fana Sàra nə̀ dzə̀ Azik yà'a. ²⁹ Mo nə̀ Hagà à dzə̀ nà' mvə̀'nə̀ ndàaɲwè pwe' dzə̀gè mwe nə̀, à sə̀ tùksə̀gè mo nə̀ wo à dzə̀ yi ye bə̀ ɲaɲɲ Yòɲsə̀ Nwì nə̀. Yà' mègù niè' sè' ve'nə̀. ³⁰ Wo à còm ndzənə̀ ɲwàk Nwì də̀, <<Be' fis gesə̀ ɲwà ɲkwèɲ bə̀ mo ye fo'. Ka bə̀boŋ də̀ mo ɲwà ɲkwèɲ nə̀ kə̀ tse' bum tè' ye yi yeɲ. A kə̀ tse' yà' ɛ̀ mo nə̀ ma yee mo nze nà'a.>> ³¹ Bwema am wèɲ, ye'sə̀ sə̀ nitsə̀' fa vesùwèɲ də̀, vesùwèɲ ka bwe ɲwà ɲkwèɲ nə̀ yeɲ. Vesùwèɲ bwe ɲwà nə̀ yi ye mo nze nà'a.

5

Vesùwèen Kà Nkwèŋ Mok Bùuŋ Fe'lò

¹ Krest ànə fiŋ me'rə vesùwèen mvwe' lùuk sè yà' à sə kohotse' ves. Ye də wèen təəŋ gʊgʊŋ co bùu sè wo à swè'ɛ tesə laŋ anə. Kà də wèen gʊ co wèen kə cum fe'lò co ŋkwèŋ səmok duk.

² Wèen yu'rə ncèp àm nè'e bəbɔŋ. Mù sə tsə' fa weŋ mùu Pol də, a ye-a ŋga wèŋ dzəm də bùu yà'a wèen kom fa weŋ tu mbəmbam ŋkuŋ ya wèen bùuŋ Krətèen sè zinə fana ye də wèŋ sə jə yusè Krest à gʊ bùu wèŋ yà'a co yà' ka fàk bohòwèŋ anə tse'. ³ Mù sə tsə' weŋ sè mok də a ye-a ŋga ŋwè kə kom tu ve'nə fana ye də ŋgəŋgəŋ ni cu yà'sə mok sə baa lùk, ŋgògʊ yusè lùk sə duk pwe'. ⁴ Wèŋ sè wèŋ sə ləp mandzə də wèen nə yəəŋ mʊlisə Nwì co bùu sè bəbɔŋ njo nə də wèŋ sə nòŋsə lùk yà'a, mʊ tsok weŋ də wèŋ a ga'a tesə bohòKrest laŋ. Wèŋ a gèsə ni' awèŋ mvwe' sè co bòvəm nə Nwì nə kà weŋ tesə. ⁵ Bohòvesùwèŋ sè a sə kà tu bə yà'sə naan fana a sə kùk lis yàvès də Nwì nə kə jə ves co bùu sè wo kəkurə mʊ lisə yi. A sə naan yàvès tu bohòKrest bə ŋaəŋ Yòŋsə nə Rərəŋ nə də anə kə ye li ve'nə. ⁶ A ye-a də ves Krest wèen mvwe' mò'fis fana ŋwè nə yi à kom tu bə nə yi a ka kom pwe', zəzok kà fo' ye. Yu nə gʊgʊŋ nə də, a fa ntəm avès bohòJisòs Krest, nə sə niŋtsok fa bwiŋ də a dzəm yi bə mandzə nə a sə dzəm mòk bə mòk.

⁷ Wèŋ a sə lòto fa' mantombi rərəŋ ve'ɛ njàuŋ. Wèŋ sə kà zinə nə ŋga'a mok be' fe'lò ŋga a bərə weŋ ndà? ⁸ Mù rì də ŋwè nə yi a sè lòweŋ ma nà'nə, kà Nwì nə yi ànə to weŋ nə yeŋ. ⁹ A ŋgwàan zinə mvè'nə wo dukgè də, <<Ku'

nə mò'fis gʊ bʊpsəgè mok>> yà'a, kènə mʊ riŋ fò? ¹⁰ Vesùwèŋ bə Tà Jisòs Krèest mvwe' mò'fis fana yà'sə sə gʊ mʊ ŋgòriŋtse' də wèen nə tsərə megu sè' mvè'nə mù sə tsərə yàm. Nwè nə yi sə ləp mandzə də yi cwìŋ bʊsə weŋ ànə, a dzəm yi ye co ndà pwe', Nwii nə kà yi mè'rə. ¹¹ Bwema am wèŋ, bohòmù yàm yà' nòjəja də mù sə kà də ndaanwè pwe' kom tsoŋ li tu ŋkuŋ tsòhò. Anə ye-a də mù sə tsòho fa bwiŋ ve'nə, ye də njo nə wo sə tʊksə mʊ ye kə bùu yà? A ye-a də mù sə tsòho ve'nə bʊwèɛ ntəm kà ŋwè nəmòk bùu ntəəŋ Krest sè mù sə tsòho sə yaan lok. ¹² Aco mù duk də bùu sè wo sə jipsə ke'cà wèŋ yà'sə, wo kə yak ni' awo sə co wo yak nàm.

Mè'rə Yòŋsə Nwì Nə Niŋtsok Fa Wu Mvè'nə Wu Gʊ Bum

¹³ Bwema am wèŋ, Nwì a to fis weŋ də ya wèen kà co ŋkwèŋ bohòyumok sə cu malì. Nga'a nə yi fiŋ mè'rə weŋ ve'nə fana kà də wèen duk də wo nə tosə fa weŋ yà'sə mandzə mòk də ya wèen gʊ mok yusè yà' bòweŋ pwe' duk. Wèen sə dzəm lə mòk bə mòk, nə sə fak bohòmòk bə mòk anə sè'. ¹⁴ Busè lùuk sə pwe'fo' a kì be'lə ni' ndzənə muncèp nə mò'fis nè'e də, <<Dzəm moma yo mvè'nə wù dzəm ni' yò.>> ¹⁵ A ye-a də wèŋ sə gʊ bum co nàamŋgòŋ sè wo lum swè'lə ke'gè mok yà'a fana wèŋ kərə pap. Busè yà'a mʊmvè'nə wèen nə gʊ bʊpsə wes ni' awèŋ pwe'fo'.

¹⁶ Yusè mù sə tsə' fa weŋ sə də wèen me'rə Yòŋsə Nwì nə niŋtsok fa weŋ mandzə nə co də wèŋ gʊ bum yi, ya wèen kà yusè ŋgùupni' awèŋ sə dzəm gʊ. ¹⁷ Yusè ŋgùpni' ŋwèe dzəmɣəə, kaco yà' ye cò mò'fis bə yusè Yòŋsə Nwì dzəmɣəə yeŋ. Wo ba fo', mòk ka ŋge' bə mòk yeŋ

lok. Yà' sè nìtsè' yà'sè sè' dè ye dè kaco wù gù to yusè wù dzəm ngògù yà' yeŋ. ¹⁸ A ye-a ŋga Yòŋsè Nwì nè sè nì fa weŋ mandzè yi fana lùk kà yumok ngògù bohòwèŋ tse'.

¹⁹ Kaco ŋwè mərə yiskok bum sè ntəm ŋwè dzəmgè yà' yeŋ. Bum yà'sè co: sàhà, ngòtsərə mègù nzak ŋwàŋwè bə ŋwəmbam, gu bum jì marè'tu, ²⁰ kaksə kə' bum sè wà co yà'a Nwì, rùm, sè bèn bwiŋ, ŋkùəm, kok ndù, bup ntəm, wi', gəgà'à, sè dzəm megu bop bù njò, ²¹ sè tsərə megu bum bùu mok, no juhu rùk, ŋgaa suə nə ye nsàap bum sè co yà'sə pwe'fo'. Mù sè sè weŋ ntu' mvè'nè mù ànə tsok to weŋ mantombi fa' laŋ dè bùu sè wo gùgè nsàap bum yà'sə pwe'fo' nè kà mvwe' gaŋ ŋkum sè Nwì sè bə lis kə yə lok.

²² Bum sè yà' vè yàwo bohòYòŋsè Nwii vè'ε: dzədzəm, kwəkwa, fifi, kontəm, kosəmanziŋ, gù bəboŋ bohòbwiŋ, ngòye zìnə bə bum pwe'fo', ²³ fùə, nə sè ko fəsə ni'. Bum yè'sə pwe', lùk mòk ka nè nà' sè duk dè kà yà' gù yeŋ. ²⁴ Bùu sè wo bùu Jisòs Krest wèŋ a fweŋ màk gesə ntuum awo sè yà'a gùgè wo, wo sè gu bup yà'a laŋ. Yà' mègù co dè wo à jə yà', nə tɛ'lə zə yà' munə ntəəŋ Jisòs Krest. ²⁵ Yòŋsè Nwì a fa ves lùŋ yi, ye dè a bəboŋ dè a dzəm ngòfa ni' avès pwe'fo' ndzə bohòyi, ya yi niŋtsok fa vesùwèŋ mandzè nè a cum ncu avès yi. ²⁶ Vesùwèŋ kà ni' sè nɛ, vesùwèŋ kà ŋwè nəmòk ntəm jòksè, vesùwèŋ kà yu ŋwè mòk sè wa.

6

*Tesə Moma Yo,
Nə Gu Fàha Yo Bəboŋ*

¹ Bwema am wèŋ, a ye-a ŋga wèŋ yə ŋwè nəmòk nè yi gbù

ni sənə bup fana wèŋ sè wèŋ tə guguh bə bum sè ma nè Nwì yà'a, wèŋ tesə yi ya yi tesə kok və ca. Wèŋ kà bə nɛni' sè gù. Wèŋ sè jəŋ ŋkərə sè' dè ya wèŋ kà ca sè' gbù ni lò. ² Wèŋ bək tesə fa ndaaŋwè pwe' ŋgə' ye. Wèŋ gu-a vè'nə, ye dè wèŋ sè nòŋsə lùk nè Krest nə.

³ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk sè jə ni' ye co yi yumok ŋga yi ka yumok yeŋ fana ye dè ngəŋgəŋ sè bərə ni' ye. ⁴ Ndaaŋwè pwe' mumsə ja'a fàha ye sè yi sè gù yà' pwe'fo' bəboŋ; a ye-a ŋga yà'a bəboŋ fana yi kwa bə yusə yi a gù yà' bə tu ye, ka dè bùusə yi gha' ŋwè nəmòk duk. ⁵ Njo nè ndaaŋwè pwe' nè bək tsə li bum ye yi.

⁶ Ŋwè nè yi sè yə'rə jə ncèp nè Nwii gapsə bum ye sè bəboŋ mamòk bə cicà nè nà' sè yə'rə yi nə.

⁷ Kà dè ŋwèe ju'rə duk, kaco ŋwè busə Nwì ləm yeŋ. Yusə ŋwè bi gèsə lòsə nze pwe'fo', yi nè kə kup mègù ntsə'mòk sè' zeŋ. ⁸ A ye-a ŋga ŋwè sè bi mègù bum sè ngùpni' ye sè dzəm yà', ye dè yi nè kə tse' fo' bum sè bup nə ye kpə. Ŋwè nè yi sè bi ye bum sè Yòŋsè Nwì sè dzəm fana yi nè kə tse' ye lùŋ nè nà'a nè mamgè fo', nè yòŋsè nə fa yi. ⁹ Vesùwèŋ gu tse' mam bəboŋ fo'. Vesùwèŋ kà wò, bùusə a kà-a teŋsə fana mvəək nè kə dzèŋ nùu nè anə kup zə bum sè vesùwèŋ à bi yà' sə. ¹⁰ Ye dè vesùwèŋ tse'-a mandzè ghà yà lòŋ, a sè gu bəboŋ bohòbwiŋ; nə ye ghak lə bohòbwema avès sè vesùwèŋ tse' dzədzəm Jisòs Krest yà'a ntèŋ.

Ncèp Nə Nà' Ləsə

¹¹ Wèŋ ja'a na yàwèŋ mvè'nè mù sè còm bə bo yàm yà' sè kùk ŋkpohò nè. ¹² Mù tsok fa weŋ dè bùu sè wo sè dzəm dè wo yəəŋ mu lisè bwiŋ co dè wo bəboŋ yà'a,

a wo sè wo sè bwi' lo wen̄ də ya wèen̄ kom tu mbəmbam sə. Wo sə gù vè'nə mègù də ya bwiin̄ kà wo njo ncèp n̄ nà'a bə kɾɛ Krest m̄ntəən̄ n̄ t̄àksə. ¹³ Bùu sè wo sə duk̄ də bwiin̄ komtu yà'sə, wo sə kà yàwo l̄uk̄ bùu Jus sə wèn̄ sə sè' n̄n̄sə wes. Wo sə l̄ap̄ mègù mandzè n̄ də wèen̄ kom vè'nə ya wo kum̄ngùŋ də wèn̄ dzəm ma n̄ n̄j̄awo n̄ laŋ. ¹⁴ Bohòmù yàm, kaco m̄ kum̄ngùŋ bùu yumok yen̄, ka nt̄əən̄ Tà Jisòs Krest àvès n̄ casə. Kɾɛ ye n̄ a gù nzen̄gòŋ n̄ ye bohòmù mok co yusə wà. Yà' mègù co bum sè sə nzen̄gòŋ sə a kɾɛ wes bohòmù laŋ, fana m̄ kɾɛ yàm bohòwo anə sè'. ¹⁵ Nwè n̄ yi kom tu bə n̄ yi a ka kom pwe'fo' zəzok ka yen̄, ŋga wo tse'-a dzədzəm àwo laŋ na. Yu n̄ ḡḡḡŋ n̄ də Nwi a gù bùsə vesùwèn̄ mok bùu sè fi. ¹⁶ Bùu sè wo sə bɛ' mandzè ncu n̄ fi ènə, wo bùu Izùre sè zìnə, sè Nwi tse' wo yi, Nwii fa wo fifi, n̄ koksə manziŋ bohòwo sè'. ¹⁷ Mù sə cèp lèsə də, ye j̄əŋ ŋga'a lo mantombi, ŋwè n̄əmòok kà m̄ ntəm jòksə. Ləloo m̄vwe' sè m̄ni'ì m̄ yè'e sə n̄tsə' də m̄ ŋkwèn̄ Jisòs. ¹⁸ Bwema am wèn̄, mù laŋ də Tà àvès n̄ yi Jisòs Krest ḡu wen̄ pwe' bəbən̄. Yà' a ye vè'nə.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak EFESO

Nwàk nè Pol à còm fa bùu Efesòdènə yi à dzəm də bwìiŋ riŋ yusə Nwì sə fùhə nòŋsə. Yì də Nwì sə dzəm ŋgòjəŋ benə və bum pwe'fo' sè yi à gù yà' sə mvwe' mò'fis, bum sè mubu bə sè sə nzenjòŋ pwe'fo', də ya Jisòs Krèest ye ŋwə nè mantombi bə zeŋ yi (Taŋ mbùp 1:10). Nwà' nè sə cèp sè' də bwìiŋ pwe' cum ncu nè cù mò'fis ènə bùu yusə Jisòs Krèest à gùu sə.

Ncèep gbù' sè ndzənə ŋwàk ènə sə reŋsə fa bwìiŋ nsàp ncu nè bùu Nwì wèŋ tse' nà' mvwe' mò'fis bə Jisòs Krèest wèŋ nə. Mòok də cos nə co ni' ŋwè fana Jisòs ye ye tu. Kè co ndap nè wo ci nà' fana Jisòs ye lis tò'ndap nə, bùu cos ye yàwo co mbàandap nə. Mòok də cos nə co ŋgwe ŋwè fana Jisòs ye bwi ye ndum. Ncèp nè yi tip lèsə wo bə zeŋ nə də, wo jəŋ bum mà' dzèè' sè Nwì a fa wo sə nə ni tse' yà' pwe', ya ŋga wo ye gùgùŋ. Woo ye gùgùŋ fana maze' nè kà wo bə ŋkərə ye nə bərə mà' (taŋ mbùp 6:11).

Sèsè Nè Nwì A Fa Ves Nə Və BohòJisòs Krèest

¹ Còm ŋwàk nè'e mùu Pol nè Nwì a duk yi də mu ye ŋgà ntum Jisòs Krèest nə. Mù sə còm fa nà' bohòbùu Nwì sə wo cu mvwe' lak Efesòwèŋ, wèŋ sè wèŋ sə be' Jisòs Krèest bə zinə nə ye wenə wèŋ mvwe' mò'fis sə. ² Mù ləŋ də Nwì nè yi tè' àvès nə ye Tà Jisòs Krèest ye bəbòŋ bohòwèŋ, nə fa wèŋ fifi.

³ Vesùwèŋ kwasə Nwì. Yì Nwì nə ye Tè'è Jisòs Krèest nè yi Tà àvès nə. A kwasə yi bùusə yi a sè ves, nə be'lə ves Krèest wèŋ mvwe'

mò'fis, fana nə fa wes vesùwèŋ bum sə bəbòŋ sè yà'a mvwe' gaŋ ŋkum ye sə pwe'. ⁴ Nwì ànə cokfis vesùwèŋ də a nə ye bùu ye bə Krèest mvwe' mò'fis, ŋga wo ka nzenjòŋ nè ntògu. Yì ànə gu ve'nə də ya vesùwèŋ ye bùu sè rərəŋ sè a ka nzak mantombii yi tse'. Yì ànə gu yè'sə bùu dzədzəm nè nje nə. ⁵ Nwì ànə duk nòŋsə me sə vəə yi laŋ də yi nə jəŋ vesùwèŋ ŋgòye bwe ye. Yì à duk də yi nə gu ves ve'nə ndzə bohòJisòs Krèest bùusə yà'a mvè'nə yà' à bókàrə yi ve'nə. ⁶ Yì ànə niŋ fa ves bòvəm ye nə ndzə bohòmo ye nè yi dzəm nà' wùriŋ nə fana bwìiŋ pwe'fo' kuksə liŋ ye sə bùu nsàp bòvəm ye ènə.

⁷ Mo ye nə à làk tiŋ fis tu avès bə nduəm ye, də ya Nwì swi fa ves bup avès. Yà'a mvè'nə bòvəm nè Nwì nə yam ve'è wùriŋ sə. ⁸ Yì a sès fa ves bòvəm ye nə ve'nə, nə fa ves bə ŋkərə nè ŋgòri bum sə ye sə fo'. ⁹ Nwì ànə fùhə nòŋsə me yusə yi nə gu yà' ndzə bohòKrèest sə, sə vəə yi laŋ, fana yi niŋtsok fa ves yà', ŋga ŋwè à ka yà' riŋ yuk. ¹⁰ Yusə Nwì à sə dzəm də mvèək kùrə yi gu yà' sə, à ye də yi nə jəŋ benə və bum sə yi à gù sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Yì nə jəŋ benə və bum, sə yà' cu sə nze bə mubu pwe' mvwe' mò'fis fana Krèest ye ŋwè nè mantombi bə zeŋ pwe' yi.

¹¹ Vesùwèŋ a bùuŋ mok sè' bùu Nwì njo Jisòs Krèest nə. Nwì ànə fùhə nòŋsə laŋ də anə ye ve'nə, fana bum pwe' bùuŋ və megu mvè'nə yi dzəm kok gù ve'nə yi. ¹² Yì a cokfis ves sə ànə naaŋ to tu bohòKrèest yè'sə, də ya a gu bwìiŋ wo kuksə liŋ Nwì sə. ¹³ Yà' ànə ye bohòwèŋ sè' ve'nə də, ghà nè wèŋ ànə yuk ncèp nè zinə nè nà' à sə tsə' weŋ mvè'nə Nwii nə fa wèŋ lùŋ nè dzəm fana Nwì a fa wèŋ Yòŋsə nè Rərəŋ nè yi ànə kak

ngòfa bùu ye wèŋ nə. Yòŋsè ye ènə ànə ye bohòwèŋ anə co ŋgwè ŋgònŋtsə' də wèŋ ye'sə bùu ye. ¹⁴ Yu nè mantombi nè Nwì à fa to bùu ye sə mvwe' bum sè yi à kàk wo sə, à ye Yòŋsè nè Rəreŋ nə. Njo Yòŋsè nè Rəreŋ ènə fana a rì də ghà nè Nwii nè fiŋ mè'rə wes ves bohòbup fana yi nə fa mali ves bwees bum mok sè yi à kàk ves sə sè'. Yè'sə nə gu fana bwìŋ kuksə liŋ Nwì bə zeŋ sè'.

Pol Leŋ Fa Krətèeŋ Sə Mvwe' Lak Efesò Wèŋ Piriya

¹⁵ Nà'a njo nè ghà nè mù à yuk mvè'nè wèŋ fa ntəm bohòTà Jisòs, nə ye mvè'nè wèŋ dzəm bùu Nwì wèŋ fana, ¹⁶ mù sə leŋ fa weŋ piriya nùumbu pwe'. Mù ka ŋgòkwasə Nwì bùu tu awèŋ teŋsə yuk. ¹⁷ Mù leŋgè Nwì Tà Jisòs Krət àvès nè yi Tè' nè yi tse' fònə. Mù leŋ yi, mù sə duk də yi fa weŋ yòŋsè nè nà'a gu weŋ ŋgòtse' ŋkərè nè də ya wèeŋ sə riŋ tsə'rə Nwì. ¹⁸ Mù leŋgè də yi muk tosə ŋkərèə awèŋ ŋgòyè rì mareŋ nè nje nə, ya wèeŋ rēeŋ bə bum sè yi a to weŋ də wèeŋ naaŋ tu bə zeŋ sə. Mok ye sè' də ya wèeŋ rēeŋ bə mvè'nè bum sè yi a kàk fa bùu ye wèŋ yam, nə boŋ, ¹⁹ nə ye mvè'nè ñaaŋ ye sè yi sə fàk bə zeŋ ndzə ni'ì vès sè vès à dzəm bohòyi sə, a yam co wù kà fàk to sə sè'. Ñaaŋ sè yi gùgè fàk bə zeŋ ndzə ni'ì vès sə yà' mègù sè' ñaaŋ sè ghaŋ, ²⁰ sè yi à lòkoksə Jisòs Krət bə zeŋ mvwe' kpə, nə cumsə nà' bo ma mà'a yi mabu sə, ²¹ fana Jisòs Krət tse' ñaŋ fo' nə casə nsàp yòŋsè nè fòpwe' nè nà' tse' ñaŋ mbwa yi. Yi yam ghak nsàp liŋ nè fòpwe' nè də nà' tse' ñaŋ sə nze feŋ nə ye bə nzeŋgòn nè nà' ye mantombi pwe'fo' sè' yi. ²² Nwì a benə bum pwe'fo', nə noŋsə fa Krət yi nēŋtes kù mbwa. Yi ŋga'a mok

ŋkum bə bum pwe'fo' yi, Nwì a gù yi ŋgòye tu bohòcos nə sè'. ²³ Cos nə ŋgùpni' Krət. A zeŋ nè nà' gù yi ŋgòye wesə dak nè dak, sè' mvè'nə a yi nè yi gù wesəgə bum pwe' ma nè fòpwe'fo' dak yi nə.

2

Wèŋ Anə Ye Bù Krəkru Ŋkun Nə Luŋ

¹ Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ànə ye to co bùu sè krəkru bùusə wèŋ ànə kà duk Nwì yuk, nə sə gu bup. ² Ghà ànə à ye, wèŋ à sə be' lòmègù bum sè nzeŋgòn nə sə dzəm sə. Wèŋ sə yuk duk yòŋsè nè yi tse' yòŋsèə ze', nè yi sə fak sə ntua' bùu sè wo à gutu bohòNwì bə mvè'nè ŋga'a yi nə. ³ Vesùwèŋ à ye mègù sè' co wo. Vesùwèŋ à sə cu ncu nè ŋgùupni' avès à sə dzəm zeŋ. Vesùwèŋ sə gu bum sè yà' sə bònì' avès sə, nə ye yusə ŋkərè avès duk də yà'a bəboŋ bohòvès anə. Vesùwèŋ à ye mègù sè' co mvè'nè ndàaŋwè pwe' à ye sə, də a nə ye ŋgə' bùusə a tse' nsàp ntəm nè aco Nwì jòk bə zeŋ. ⁴ Vesùwèŋ ànə ye-a sè' ve'nə fana Nwì ye ŋwè nè yi tse' koksəmanziŋ ve'ε, nə tse' dzədzəm bohòvès sè' wùriŋ. ⁵ Fana mvè'nè vesùwèŋ ànə ye mok co bù krəkru njo bup avès sə fana yi luŋsə be'lə ves bə Jisòs Krət. Wèŋ a tse' lùŋ yà'sə bùu bòvəm Nwì. ⁶ Mvəsə ves Krət wèŋ à ye mok mvwe' mò'fis fana yi lòkoksə venə wèŋ, ŋgòcu venə wèŋ mənə dzə' nè ghaŋ ma mabu. ⁷ Nwì ànə gu ve'nə də ya a kè dzèŋ nùu, bwìŋ ye nsàp bəbo nè yi ànə fa ves bohòJisòs Krət nə, nə riŋ mvè'nè də bòvəm nè nje nə yam ve'ε wùriŋ sə. ⁸ Nwì à luŋsə weŋ bə bòvəm nè nje mvè'nè wèŋ a fa ntəm awèŋ bohòKrət. Ka yumok sè wèŋ à gùu yeŋ, Nwì a fa weŋ wà. ⁹ Yà' ka

bùu nsàp fàk mòk nè wèŋ a gùu yeŋ, ye də kaco ɲwè kumŋgùŋ bùu zeŋ yeŋ. ¹⁰ Vesùwèŋ bo fàak Nwì. Yi à fù' càsə ves ndzə bohòKrest ya vesùwèŋ sə gu bəboŋ, mvəsə yi ànə fàhu nòŋsə də vesùwèŋ nə gu sə.

Bùu Jus Bə Bù Lakmvum Wèŋ Mok Mò'fis Bùu Krest

¹¹ Wèŋ sə ma bə tè' awèŋ à ye bù lakmvum, wèŋ sə riŋ də wèŋ ànə ka bùu Nwì yeŋ. Bùu Jus sə wo à sə kom yàwo tu ànə ye bùu Nwì wo fana wo sə to wèŋ yàwèŋ də bəp bù nè wèŋ kà tu komgə. Kom tu nə mēgù yumok sə bwiŋ gùgə yà' ma mənə ɲgùpni'. ¹² Wèŋ sə tsərə tse' də mvək ànə à ye ɲga wèŋ Krest wèŋ à ka ɲjàŋ ye lok fuk. Wèŋ ànə ka ɲgwì bù Izùrè nè Nwì à cokfis də wo bùu ye wèŋ sə yeŋ. Wèŋ ànə ye yàwèŋ ɲkùŋ fana, nə kà bo sənə rùk Nwì nè yi à kàk ɲgòfa bùu ye wèŋ bum fo' nə tse'. Wèŋ ànə ye yàwèŋ sə nzeŋgòŋ anə nsàp bù nè wèŋ à ka tsətsərə mòk nè co wèŋ sə naaŋ tu fo' tse' lok. Wèŋ ànə ka Nwì rì lok. ¹³ Yà'a ɲga'a yè'e mok də, bùsə wèŋ Krest wèŋ mok mò'fis fana wèŋ sə wèŋ ànə ye to fa' səsap sə a sòŋ kùəp vè mok laŋ bùu nduəm Krest sə. ¹⁴ Jisòs Krest nə à jə vè fa ves fifi yi bə tu ye. Yi à jə be'lə vè bù lakmvum wèŋ ɲgòye mok mò'fis bə bùu Jus wèŋ. Yi à jə ɲgùpni' ye, nə fis mak gesə bəbèŋ nè nà' ànə sə təəŋ lok mətsetsə'rəə wo co mbàndap nə bə zeŋ. ¹⁵ A yà'sə də yi à kə teŋsə lùuk bùu Jus wèŋ bə bum lak awo sə wo à sə gùgə yà' sè' pwe'. Yi à gù ve'nə də ya yi jəŋ be'lə və bəop bùu sə ba sə mvwe' mò'fis. Fana wo ye mok ɲgwì bù nè mò'fis nè fi. Yà'a məmvrə' ànə yi à jə vè fifi sə. ¹⁶ Ghà nè Krest ànə kpù muntəəŋ fana yi fis gesə bəbèŋ nè nà' à sə

yegə mətsetsə'rəə bəop bùu sə ba sə. Yi à gù ve'nə də ya yi jəŋ və bəop bùu sə ba sə bohòNwì co ɲgwì bù nè mò'fis. ¹⁷ Yà'a mvə'nə Krest à jə vè ntirə nè nà' tse' fifi, nə tsoho fa wèŋ sə wèŋ cu səsap bə sə wo kùəp vè Nwì wèŋ sə'. ¹⁸ Vesùwèŋ pwe'fo' tse' yòŋsə nè mò'fis ndzə bohòKrest nə. Fana vesùwèŋ tse' mandzə nè ɲgòvə mvwe' sə Tè' cu sə sə'.

¹⁹ Ye də, wèŋ sə wèŋ bù lakmvum sə, wèŋ ka ɲga'a mok ɲkùŋ yeŋ. Wèŋ ɲga'a mok wèŋ bùu Nwì wèŋ pwe' bwe nze. Wèŋ mok bwe sə mɔ nda'à Nwì. ²⁰ Kùumndap nè ɲgàa ntum Nwì bə ɲgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə ye to zeŋ wo nə fana, wèŋ yàwèŋ ɲga'a sè' ndap ànə mamòk. Lis nè nà'a lis tò'ndap nə, a Jisòs Krest bə tu ye. ²¹ A yi nè yi kotse' ndap nə pwe' mvwe' mò'fis. Yi gùgə nà' ɲgòkuk, nə ye ndap nè nà'a zok nè tse' nà' Tà Nwì. ²² Krest gùgə wèŋ sə wenə wèŋ mvwe' mò'fis sə ɲgòye sə' ndap ànə mamòk. Nwii cugə məmvrə' ndap ànə bə yòŋsə ye.

3

Pol Tsə' Rəŋsə Bum

Sə Yà' Cu Səswihì BohòNwì

¹ Bum yè'sə nə ye'e nə ve'nə fana mù Pol nè mù cu ndapndzəm nè'nə, mə sə leŋ fa wèŋ Nwì. Mù cu ndapndzəm nə bùu tu Jisòs Krest, də mù sə tsòho fa liŋ ye sə bohòbù lakmvum. ² Mù tsəm də wèŋ a yuk mvə'nə Nwì a fa mù fàak yè'e bə bòvəm nè ɲje də mù fak fa wèŋ sə laŋ. ³ Nwì bə tu ye à nitsə' fa mù yusə yà' à cu səswhì bohòyi sə ɲwə nəmòk ka bə zeŋ riŋ yuk. (Mù a còm fa wèŋ bə zeŋ momjo ve'ε laŋ. ⁴ A ye-a ɲga wèŋ ta-a yusə mù a còm sə fana aco wèŋ rəŋ bə yusə səswhì sə mù rì yà' bə liŋ Krest sə.) ⁵ ɲwə ànə ka bə zeŋ mantombì ntòriŋ yuk. Nwì

niŋ fa yà' ŋga'a bohòŋgàa ntum ye bə ŋgàa tsòhòbum ye wèŋ, sè wo bùu sè Nwì a nõŋsə wo zok sə. Nwì a nifa yà' bə yòŋsə ye nə. ⁶ Yu nè səswihi nè nè' də: mvə'nə bù lakmvum wèeŋ yuk Ntirè nè Bèboŋ nə, nə dzəm nà' fana wo tse' yàwo bum sè bwe nze tse' yà' wo sə sè'. Wo mok mamòk bə ŋgùpni' nè mò'fis nè fana wo tse' ma njàwo sənə bum sè Nwì a kàk fa bùu ye sə sè'.

⁷ Nwì a gù mü yi də mü ye ŋgà fàk nè Ntirè nè Bèboŋ nə. Yi a fàk sə ntüü mü bə ñaŋ sè ye sə fana yi nə fa mü fàak yè'sə bə bòvəm nè nje də mü gù. ⁸ A ye-a sè də mü jə'rə cəsə bùu Nwì wèŋ sə pwe' mü fana Nwì a fa mali mü fàak yè'sə bə bòvəm nè nje. Fàak sè yi a fa mü sə, a də mü tsoho lo fa bù lakmvum wèŋ ma nsàp ghàk nè Jisòs Krèst tse', nè kaco ŋwè cepto yeŋ nə. ⁹ Fàak am mook ŋgònifa bwìŋ mvə'nə bum sè yà' cu səswihi bohòNwì, sè yi ànə gù yà'a nè kə ye nüu. Nwì nè yi ànə gù bum pwe' yi nə à lóksə swihi bum yè'sə mvə'nə à yè yèe. ¹⁰ Yi à swihi yà' ve'nə də ya a kə dzèŋ niè' nè'e fana yi jəŋ cos nə, nə niŋtsok nsàp ŋkərə nè yi tse' nə bə bum pwe'. Yi nə niŋtsok fa nà' bohòyòŋsə sè wo tse' ñaŋ ma mübu wo sə. ¹¹ Yà'a mvə'nə Nwì ànə gù bum sè yi ànə duk ntinə bùè də yi nə gù sə. Yi à gù yà' ndzə bohòKrèst nè yi Tà àvès nə. ¹² Vesùwèŋ sè vès Krèst wèeŋ mok mvwe' mò'fis sə, aco a və to mantombii Nwì, nə kà wəp, bùusè vès a dzəm bohòTà Jisòs nə. ¹³ Ye də mü ləŋ weŋ wùriŋ də kà də wèeŋ bupsə ntəm awèŋ də bùusè mü sə yə ŋgə' bùu wèŋ duk. Ŋgə' nè mü sə yə nə, wèeŋ nə tse' swe' fo'.

*Piriyà Nè Pol A Ləŋ Fa
Bùu EfesòWèŋ*

¹⁴ Ye də nà'a njo nè mü təŋŋgè bə tumfərə mantombii Tè', ¹⁵ nè ŋgwì bù nè ma mübu bə sè sə nze pwe' tse'gè liŋ awo bohòyi nə. ¹⁶ Mü ləŋgè Nwì də yi fa weŋ yòŋsə ye ŋgògù ntüüm awèeŋ tse' ñaŋ. Nwì nə, yi tse' kəkuk ve'ε wùriŋ co yi gù fa weŋ ve'nə. ¹⁷ Mü ləŋgè sè' də Krèst kə cum sə ntüü wèŋ mvə'nə wèŋ a dzəm bohòyi sə. Mü ləŋ də dzədzəm nè wèŋ tse' bohòmòk bə mòk nə co ŋgàaŋ-tu, nə gùŋ co kuumndap, nə kà tsòhò. ¹⁸ Ya ŋga wèŋ, nə ye bə bùu Nwì wèŋ pwe'fo', nə rəeŋ riŋ mvə'nə Krèst dzəm ves maŋgəŋgèŋ sə. Dzədzəm nè nje nə nà'a wəwəŋ nə ye səsap nə ye cəco nə tse' ntüəmtu sè'. ¹⁹ A ye-a sè də dzədzəm nè nje nə nà' yam ve'ε nsàp nè kaco ŋwè riŋ wes to nà' ye fana mü ləŋ də wèeŋ riŋ nà', ya ŋga nsàp ntəm àwèŋ nə bùuŋ co nè Nwì dak nè dak.

²⁰ Vesùwèeŋ kwasə Nwì nè yi tse' ñaŋ sè yi fàkgè bə zeŋ sə ntüü vès nə. Aco yi gù riŋ ghak, nə casə mvə'nə a sə fek yi, nə ye bə mvə'nə a sə tsərə. ²¹ Nwii tse' kəkuk bùu bùu cos nə, nə ye bùu tu Jisòs Krèst bə ghà nè fòlòŋ, nə kà mè yuk. Yà' ye ve'nə.

4

*Wèeŋ Fak Mvwe' Mò'fis, Co
Nwè Nè Mò'fis*

¹ Mü nè mü cu ndapndzəm bùusè də mü sə fàk bohòTà nə, mü ləŋ weŋ ve'ε wùriŋ də wèeŋ cum ŋcu nə aco nà' kərə bə mvə'nə Nwì ànə to weŋ ŋgòcu sə. ² Wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə sə ye fùè, nə ye də a ye-a ŋga ŋwè gù yumok sè yà' ka wu boŋ, wù kà bə zeŋ nənàk jòk bùusè wèŋ tse' dzədzəm. ³ Wèeŋ lap mandzə nè ŋgòcu ncu nè mvwe' mò'fis, nè Yòŋsə Nwì a to weŋ ŋgòcu nə, ya ŋga wèeŋ cum bə

fifi. ⁴ Vesùwèŋ tse' ni' nè mò'fis, nè tse' yòŋsə sə' nè mò'fis. Yà' mègù sə' mvə'nə yu sə Nwì à to wenŋ ɲònaaŋ tu bə zeŋ mantombi nè gù sə' mò'fis. ⁵ Vesùwèŋ tse' Tà nè mò'fis, a dzəmtse' sə' yusè mò'fis, nè ye sə' bàpte nè mò'fis. ⁶ Nwì mègù mò'fis nè yi Tè'è bwìŋ pwe'. Yi tu bə bum pwe' yi. Yi jəgè bum pwe', nè sə gù fàak ye bə zeŋ. Yi kotse' bum pwe'fo' yi.

⁷ Fana Jisòs Krest a fa vesùwèŋ nsàap ɲkərəə zəzok. Yi fa ndàaŋwè pwe'fo' ma nje mvə'nə yi dzəm ɲgòfàk fa nà'. ⁸ Yà'a yusè ɲwàk Nwì sə cèp də,

<<Ghà nè yi ànə kok lo mabu səsap fana,

Yi à jə lòbùu sə' yi ànə ghak wo bə dzè' ɲkàũntɛŋ;

Yi fa maŋgòŋ fəfa.>>

⁹ Ncèp nè də, <<yi ànə kok lo mʉtsə səsap>> nà'a yà'sə da? Nà'a yà'sə də yi ànə tsoŋ lo to ntòtsətsoŋ, ma nè sə mbwè nze.

¹⁰ Ye də ɲwè nè yi à tsə tsətsoŋ nè, a sə' yi nè yi à kok lòkəkək, mʉ ntòbu nè. Yi à kok lòvè'nə ya yi ye ma nè fòpwe'fo' yi. ¹¹ A yi nè yi à fa maŋgòŋ wèŋ fəfa nè. Nsàap fəfaa sə' yi à fa yà'wèŋ sə à ye də, yi à nòŋsə bùu mok ɲgòye ɲgàa gè ntum ye, mok ɲgàa tsòhòbum ye, mok fàŋgəri, mok pastònə ye mok cicà wèŋ.

¹² Yà'a mvə'nə yi ànə gù vè'nə ɲgògù fùhu nòŋsə bùu Nwì wèŋ də ya wo fak bohòyi Krest: ya wo ci lokoksə tes ni' nè. ¹³ Fana ya vesùwèŋ pwe' nè kə dzeŋ mok mvwe' sə də a tse' tsətsərè nè mò'fis bə yusè a dzəmtse' sə, nè ye bə yusè a rì yà' bə ma nè mo Nwì nè. A ye vè'nə fana yà' gù ves mok ɲgòbùu bùu sə vesùwèŋ a gù vəp laŋ, a ye mok co Krest nè bə tu ye dak nè dak.

¹⁴ Fana vesùwèŋ kà mok co bwenke' ye fe'lè ɲgòsə yu'rə ke'cà bum sə bwìŋ sə yə'rə nè sə

kupsə ke'cà ntum avès bə yusè vesùwèŋ a dzəm sə; kè də ɲwè mòk ci' mvwès fana nà' yuhu fə ntu'ù vès co də nà'a zinə yà'a mok sə gù fe'lè. ¹⁵ A ye lè də, vesùwèŋ dzəm mòk bə mòk, ya a sə cep zinə, ya vesùwèŋ kuk ɲgòye kəkərè co ni' Krest, nè yi tu yi nè. ¹⁶ Yi tu yi fana ni' nè pwe' sə yuk bohòyi, fana ni' nè pwe' cu mò'fis mvə'nə nzèhe ni' sə sə kohotse' nà' mvwe' mò'fis anə, Fana a ye-a ɲga ma ni' nè fòpwe' sə gù fàk ma nè nje nè kəkərè fana ni' nè pwe' kuk, nè gũ bə dzədzəm.

Wèŋ Cum Nsàp Ncu Nè Fi

¹⁷ Mù tə yàm bə ncèp nè'e, nè sə tip wenŋ bə liŋ Tà də wèŋ kà nsàp ncu nè bù pegè wèŋ cugè nà'a mok cu. Nsàp mandzè nè wo tsərəgè bum yəwo nè nà' kà fàk tse'. ¹⁸ ɲkərè àwo cu sənə mandzəm. Wo kà mvwe' ncu nè Nwì nè riŋ bùusè wo gũgutu, nè kà yumok rì. ¹⁹ Marè'tu a mè mʉtuhù wo laŋ. Wo fa mègù ni' awo mok bə ɲgògù jòŋ. Wo sə gù nsàap bum sə bəp nduk, nè kà mvək kəp.

²⁰ Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ à kà yumok mʉmvə'ànə bə liŋ Krest yə'rə. ²¹ Wèŋ à yuk lì liŋ ye lə laŋ, kà vè'nə yeŋ à? Wo à yə'rə fa wèŋ zinə nè nà'a bə liŋ Jisòs nè laŋ. ²² Ye də wèŋ fweŋ mak gesə ni' àwèŋ nè zəm nà'a fo', nà' à kùrə ye bə ncu àwèŋ nè wèŋ ànə sə cum to mantombi nà'a. Bum sə bəp sə yà' à sə bòwèŋ sə à bòrə wèŋ nè gù bupsə wes ni' nè zəm nè laŋ. ²³ Wèŋ tse' lə tsətsərè nè fi ya wèŋ rɛŋ bum mok bə mandzè nè fi. ²⁴ Wèŋ ni tse' mok ni' nè fi, nè wo a gù nà', nà' tse' nsəsəə Nwì. Ni' nè fi nè ncu nè nà'a zinə, rərəŋ bə rərəŋ sə'.

²⁵ Ye də wèŋ kà mvwès mok sə ci'. ɲwèe cep-a yumok bohòmoma ye, yà' ye megu yusè

yà'a zìnə, b̄usə vesùwèen pwe' ni' nè mò'fis. ²⁶ A ye-a nga wù jòok, wù kà də jèjòk nə gu wu ngògù bup duk. Kà də wu yiskok bə vèəm jèjòk tè nùm kə ca co duk, ²⁷ ya wu kà maze' nə mandzə fa. ²⁸ Nwè nè yi à sə yègə-a yə, yi tənse. Yi fak mok bə bo ye zìnə, ya yi tesə to b̄u sè wo ngàa j̄in wèn. ²⁹ Kà də ncèep sè bup tesə kə cùhu wèn duk. Wèen cep megu le ncèep sè co yà' tesə bw̄in fana yà' ye kəkərè bohòjwè nè wù sə cèp bohòyi nə. A ye vè'nə ya yà'a tse' swe' bohòbw̄in. ³⁰ Mòok sè' də kà də wèen gu də ntəm Yònsə nè Nwì nə yaan duk. Wèen r̄intse' də Yònsə nə m̄ni'i wèn nə co ngwè ngònītsə' də Nwì tse' wèn yi, fana yi nè kə fīn mè'rə wèn nga nùmbu nə kə dzèen. ³¹ Wèen mè'rə mak gesə c̄ucuk, kà ntəm ko, nə ye jèjòk wèn pwe'fo'. Nwèe kà də yi sə cep furə kè'ca, nə sə yak kè'ca bw̄in duk. Nwèe kà m̄zəp tsətsərè nè bə jòn bohòjwè mòk sə vèə yi tse' lok fuk. ³² Wèen sə gu fa mòk bə mòk le bəbon, nə sə tse' ntəm nè fəfwèn. Wèen sə swifa mòk bə mòk m̄və'nè Nwì à swifa wèn m̄və'nè wèn à dzəm bohòKrest yà'a.

5

Wèen Cum Ncu Nè Nà'a Ncu Marēn

¹ Wèen bwe Nwì sè yi dzəm wèn vè'ε wùrin, fana ye də wèen sə gu bum sè' co yi. ² Ncu àwèn nè wèn sə cu nə, nà'a ye bə dzədzəm m̄və'nè Krest ànə dzəm ves sè', nə fa yònsə ye b̄u vès yà'a. Yi fa yònsə ye nə co fəfa mòk nè nà' à rəm s̄aan bònse bohòNwì nà' ye sè' co satikà' bohòyi nə vè'. ³ Wèen b̄u Nwì fana kà də wèen gu co wo tən lok fuk nzak s̄ahà bə l̄in awèn duk. Nzak s̄ahà bə bum

sə yà' ka rərən yèn pwe' nə ye ntəm nè ngòtsərə də wu tse' bum nk̄ūn wuwù nà'a kà bohòwèn yuhù yuk. ⁴ Ka bəbon co wèn sə cep kè'ca ncèep jòn bə ncèep ləm nə ye mansohòwèn yèn. Wèen sə kwasə le Nwì. ⁵ Wèen r̄intse' də nwèe nè kà bè'lə yumok m̄vwe' gan nk̄um Krest bə Nwì kə tse' lok, nga a ye-a də yi sə ko s̄ahà, sə gu bum jòn nə ye ns̄ap nwè nè yi sə dzəm ngòtse' bum nk̄ūn na. Ngà dzəm bum nk̄ūn ànə sə jə bum yà'sə co Nwì bohòyi. ⁶ Kà də nwè nəmòok kə borə wèn bə ncèep sè wà bə bum sè m̄ tsè' wèn yè'sə duk. Bum yà'sə, a zèn sə yà'a ḡugè nk̄ūn Nwì jok bohòb̄u sè wo kà duk ye yukgè sə. ⁷ Ye də wèen kà bə ns̄ap b̄u ànə wèn sə bè'lə lok. ⁸ Wèn ànə ye to yàwèn fa' sè' ngàa cu sənə mandzəm. Nga'a nè'e wèn a b̄ūn vè mok b̄u Tà Jisòs fana ye də wèn cu mok m̄vwe' marēn. Ye da wèen cum mok ncu nè aco nà' nītsok fa bw̄in də wèen ngàa marēn anə. ⁹ Busə marēn nə jə vègè nto'o sè bəbon co ḡubòn bə kəkərè nə ye zìnə sè'. ¹⁰ Wèen lap mandzə nè ngòyərə le yusə aco yà' gu Tà yi kwa. ¹¹ Kà də wèen fa gesə bo awèn sənə bum sè wà sè yà'a bum ndzəm yà'sə duk. Wèen yə ns̄ap bum yà'sə, wèn fis vesə yà' le m̄vwe' marēn. ¹² Ngòcèp bə ns̄ap bum sè wo ḡugè yà' m̄vwe' sèswihì sə a marè'tu wùrin. ¹³ Fana a ye-a nga bum pwe' tesə vè m̄vwe' marēn fana yà' r̄en yəən m̄və'nè yà' cu sə nè zìnə. ¹⁴ Busə yusə yà'a r̄en yəən bəbon lan fana yà' b̄ūn mok marēn. Nà'a njo nè wo dukgè də,

<<Wù ngà dzəmlo, yəən lokok m̄vwe' kp̄a!

Ya nga Krest fa wu marēn.>>

¹⁵ Ye də wèen jèn nk̄ərè bəbon

bə nsàp ncu àwèŋ nè wèŋ sə cu nə. Wèeŋ cum co bùu sè wo tse' ŋkərə, nə kà co ləm cu. ¹⁶ Bap cu niè' wùriŋ fana mvək nè wèŋ tse' pwe'fo', wèŋ lap ŋgògù bəboŋ. ¹⁷ Kà də wèeŋ bùuŋ ləm duk, wèeŋ lap nə riŋ yusè Tà dzəm də wèeŋ gu. ¹⁸ Kà də wèeŋ no juhu rùk, yà'sə gu bupsəgè mègù weŋ wà. Wèeŋ fa ntuum awèŋ le bohòYòŋsè nè Rərəŋ nə ŋgòrwiŋ cu ca. ¹⁹ Wèeŋ sə cep bohòmòk bə mòk ndzənə ŋkii sè wo sə yəm nja ncèep Nwi, nə ye sè co yà' kuksə liŋ Nwi bə sè Yòŋsè nè Rərəŋ nə sə nitsè' fa weŋ sə. Wèeŋ sə yəm fa Tà nsàap ŋkii yà'sə sè' bə kwəkwa sə ntuu wèŋ anə. ²⁰ Ghà nè fòpwe' wèeŋ sə kwasə Nwi nè yi Tè' nə, bə yu yà pwe'fo'. Wèeŋ sə kwasə yi mənə liŋ Jisòs Krest nè yi Tà àvès nə.

Nzak Ngwe Bə Ndum

²¹ Mvə'nə wèeŋ yukgè Jisòs Krest fana wèeŋ yuk mòk bə mòk sè' ve'nə. ²² Bəba wèeŋ yuk bohòndum awo, co wèŋ sə yuk bohòTà Jisòs. ²³ Bəsè ndum tse' ñàŋ mütuhù ŋgwe ye yi co məm̀və'nə Krest tse' ñàŋ mütuhù cos yi yè'e. Krest nə sè' ñgà lùŋsè cos nə, nè nà'a ni' ye nə sè' yi. ²⁴ Ye də bəba wèŋ tse' ŋgòyuk bohòndum awèŋ co mvə'nə cos nə yukgè bohòKrest sə. ²⁵ Ma nè bohòmbəmbam wèeŋ yàwo də, dzəm ŋgwe yo sə ntuu wù co mvə'nə Krest ànə dzəm cos nə, nə kpu bùu zeŋ yà'a. ²⁶ Yi à gù ve'nə də ya nà'a ye rərəŋ űga yi cùk reŋsə nà' bə ndzəp nə ye ncèp nè Nwi nə. ²⁷ Anə ye sè' də ya yi jəŋ gesə lo cos nə sə ntuu yi űga nà' sə fom űgwèŋ ve'ε űap. Ya nà'a ye rərəŋ, nə kà jòŋ tse' lok. Nà'a kà kəkək sè' ye lok fùk, nə kà yumok nè də yi gbù bə zeŋ ləm tse' fùk. ²⁸ Yà'a mvə'nə ndum wèŋ tse' űgòdzəm űgwe awo, co

məm̀və'nə wo dzəmgè ni' yawo. Nwə nè yi dzəm-a űgwe ye, ye də yi sə dzəm yà'sə ni' nè nje. ²⁹ Nwə nəmòk ka ni' nè nje bəŋ yuk. Yusè yi gùgè bə zeŋ sə də yi fagè nà' zuzù, nə sə jəŋ űkərə è bə zeŋ ve'ε bəboŋ, co Krest gùgè bohòcos sə, ³⁰ bùusè vesùwèeŋ űgùpni' ye nə mamòk. ³¹ A mvə'nə űwək Nwi sə cep də, <<Nà'a njo nè űwèe nə me'rə tè' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə űgwe ye, bùu sè ba sə bùuŋ mok űwə nè mò'fis.>>

³² Ncèp ènə co ca ve'ε wùriŋ. Mù sè duk də nà' sə tsè' fa ves yumok bə mvə'nə Krest bə cos nə cu sə. ³³ A bohòwèŋ yàwèŋ sè' də, ndu űwà nè fòpwe' dzəm űgwe ye co ni' nè nje fana űwà nè fòpwe' tse' űgòwəp ndu ye.

6

Nzak Ma Bə Tè' Nə Ye Bwe Awo

¹ Ma nè bweŋke' wèeŋ yàwo də, wèeŋ yuk ma awèŋ bə tè' awèŋ co bùu sè wo yùgè Tà Jisòs, bùusè a ve'nə bəboŋ. ² Rùk nè nà'a mantombi nè wo kak be'lə yumok bə zeŋ nə, a nè də, <<Wəp ma yòbə tè' yò.>> ³ Kəkək nè nà'a fo' nə də, <<Ya űga bum pwe'fo' ye bohòwù anə bəboŋ, yòŋsè yòye sə nzeŋgòŋ anə sè' səsap.>> ⁴ A bohòtè' sè' də, kà də wèeŋ sə gu bwe awèŋ sə nsàp nè co wo jok duk. Wèeŋ sə yə'rə kok, nə sə tip kok wo le bə mandzè nè Tà nə.

Nzak Masà Bə Bùu Sè' Wo Sə Fàk Nkwèŋ BohòYi

⁵ Bùu sè wo sə fàk űkwèŋ wèeŋ yuk duk masàa awo sè yà' tse' wo sə nze feŋ sə. Wèeŋ wəp wo ve'ε tu no bə ntum nè mò'fis co wèŋ sə fàk bohòKrest. ⁶ Kà də wèeŋ fak megu ve'nə űga űwè sə kùk weŋ də ya wo kwasə weŋ duk. Wèeŋ gu yusè aco Nwi kwa bə zeŋ bə ntuum

awèŋ pwe'fo' co bùu sè wèŋ ñkwèŋ bohòKrest. ⁷ Wèŋ fak faak ñkwèŋ awèŋ bæ ntum nè bèboŋ co wèŋ sè fak fa bohòTà; kà co bohòŋwè nè yi mègù ñwè wà nè'e ye. ⁸ Wèŋ riŋtse' dè Tàa nè kè làk ndàaŋwè pwe' bæ faak sè bèboŋ sè ŋgèŋgàŋ a gùu. A dzəm ŋgèŋgàŋ ye ñkwèŋ bæ nè yi kà ñkwèŋ yeŋ pwe', yi nè làk yà' ve'nə. ⁹ Bohòwèŋ masàa sè wèŋ, wèŋ kotse' ñkwèŋ awèŋ sè sè' bèboŋ, nè kà wo ntum sè sàksè. Wèŋ riŋtse' dè wèŋ ñkwèŋ awèŋ sè wèŋ tse' masà nè mò'fis mubu. Masà àwèŋ nè mubu nè, yi kà ñwè nəmòk gèm ko fagè.

*Mandzè Nè Mo Jisòs Krest
Tse' Ngòmàk Dzè'*

¹⁰ Ncèp nè mù sè tip làsə wèŋ bæ zeŋ nè dè, wèŋ jəŋ ñàŋ bohòTà Jisòs ya ntuum awèŋ ye guguŋ, bùusè ñàaŋ ye sè yam ve'ε wùriŋ. ¹¹ Nwì a fa wèŋ bum màk dzè', ñgòmàk dzè' wèŋ maze' nè wèŋ fo'. Wèŋ nitse' yà' pwe', ya ŋga wèŋ ye guguŋ, maze' nè kà wèŋ bæ ñkərè ye nè bərə màk. ¹² Dzè' nè a sè màk nè, vesùwèŋ sè kà nà' ves bwìŋ màk. A sè màk nà' ves yòŋsə sè wo tse' ñkùì', sè wo cu ma mubu. A wo sè wo ñkum nè ye mantombì bohòyòŋsə zè' wèŋ sè wo tse' nzenğòŋ ndzəm nè'e wo.

¹³ Ye dè jəŋ bum dzè'e sè Nwì a fa sè ŋga'a, ya ŋga ghà nè dzè' nè kè bà mok jwàŋ fana wèŋ təŋŋ to mali guguŋ tètè kə lə, ya ñwè nè yi sè bəŋ wèŋ nè kà wèŋ ghak. ¹⁴ Wèŋ təŋŋ-na cək, nè swi'tse' zìnə co korə sè gamè wèŋ. Wèŋ jəŋ ncu nè rərəŋ nè, nè nitse' nà' co cək nè ñgòmàk dzè' nè mụ ñgùu nà'a. ¹⁵ Kùuŋgùp sè wèŋ nè so tse', a ŋgòye fəfuhù ñgòtsòho fa bwìŋ Ntirè nè Bèboŋ nè nà' tse' fifi nè. ¹⁶ Mòok sè'

də mùm̀vè'nè wèŋ fa ntum awèŋ bohòKrest yà'a, nà'a ye bohòwèŋ co ñkə. Wèŋ bək tse' nà', bùusè nà'a zeŋ nè aco wèŋ limsə to ŋgiŋ sè maze' nè mak vesə yà', yà' sè kua co mis sè bæ zeŋ. ¹⁷ Wèŋ jəŋ lùŋ nè Nwì a fa wèŋ nè, nè ta tse' nà' co tàm dzè' nè. Wèŋ jəŋ bwi ncèp nè Nwì nè, nè kotse' nà' co fèk nè yòŋsə nè a fa wèŋ. ¹⁸ Wèŋ sè ləŋ piriya, nè sè fek Nwì dè yi tse wèŋ. Wèŋ sè ləŋ bæ mvək nè fəpwe' mùm̀vè'nè yòŋsə nè sè gù wèŋ ŋgòlèŋ sè. Ye dè wèŋ cum nca, nè kà wò. Wèŋ sè ləŋ fa bùu Nwì wèŋ nùumbu pwe'fo'. ¹⁹ Wèŋ ləŋ fa mụ yàm sè', dè ghà nè mụ dzəm ŋgòcèep fana Nwì fa mụ ncèp nè ŋgòcèep nè, ya ŋga mụ cu ñgòtsòho yusè səswihi sè Ntirè nè Bèboŋ nè sè tsə' rəŋsə fa mù kà wua tse'. ²⁰ A ye-a sè dè mù cu ndapndzəm fana mù tə mvwe' kùu Krest njo nè ñgòtsòho Ntirè nè Bèboŋ nè. Ye dè wèŋ ləŋ fa mụ dè mụ tsoho nà' bæ ñàŋ mvè'nè mù tse' ñgòtsòho nà' sè.

Càcèpsə

²¹ Moma àvès Tikikòs nè a dzəm yi wùriŋ, nè yi fəkgè bohòTà bæ zìnə ye nè, nè tsok fa wèŋ mvè'nè mù cu ya wèŋ riŋtse' bæ zeŋ. ²² Nà'a njo nè mù tum yi dè yi kə ye wèŋ nè, dè ya wèŋ riŋtse' mvè'nè vès cu fana yi gù ntuum awèŋ ŋgòye cəcuŋ sè'.

²³ Mù ləŋ dè Nwì nè yi Tè' bæ Tà Jisòs Krest fa fifi bohòbwema sè pwe'. Wo gù yà'wèŋ ñgòdzəm mòk bæ mòk, nè fa ntum awo bohòKrest sè'. ²⁴ Mù ləŋ dè bèbo nè Nwì nè ye bohòbùu sè wo dzəm Tà Jisòs Krest àvès nè bæ nsàp dzədzəm nè nà'a nè kà mè yuk nè.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mwwe' Lak FÌLIPIYÀ

Nwàk nè Pol à còm fa bùu Filipiyà ènə, yi à còm fa nà' yà'sə bohòcos nè yi à muk to tsə cip mwwe' nze Māsìdoniyà nè. Yi ànə còm ngòkwe'sə nà' nga yi cu ndapndzəm. Pol à kwe'sə wo də wo sə cum ncu nè krətèŋ tse' ngòcu nè. Mvəsə yi à sə kwe'sə wo, yi sə cep bə nza' kwəkwa kəkə', kəkə'.

Yi à còm sè' ngòkwasə bùu Filipiyà wèŋ sə bə bum sə wo à tumsə fa yi ngòtəsə yi nga yi cu bə ngə'. Yi à jə mvək ènə sè' ngòcèp də yà'wèŋ ko ntəm bə ngə' nè yi sə yə, nə ye bə ngə'ə sə yà'wèŋ sə yə sə sə'.

Pol à cèp ncèp mok sə gəgəŋ də, <<Ngòcu ŋwəm a ngòsə naaŋ tu bohòKrest, nə ye də ngòkpu a sè' swe'>> (ye ŋgo 1:21). Yi à cèp sə' də bum sə yi à sə kumgə ngùŋ bə zəŋ sə yà'a bohòyi nga'a mok co bèp (ye ŋgo 3:4-11). Yi cep məm̀və'nə yi sə lù gəgəŋ də nga yi nə kə ghak nə tse' lələ' nè (3:12-14). Yi yəm ŋkì mok ngòkùksə Jisòs bə zəŋ (ye ŋgo 2:5-11). Nè'nə ŋkì mòk nè mantombi nè nà' fom wùriŋ nè wo à còm nõŋsə nà'. Nà' sə cèp bum ba bə liŋ Jisòs: yi à jə nì' ye sə nze fana Nwì bəsə yi ŋwə nè ghaŋ.

¹ Còm ŋwàk nè'e mùu Pol ves Timati. A ves sè vès ŋgàa fàk bohòJisòs Krest. Vès com fa nà' bohòwèŋ sə wèŋ bùu Nwì pwe' sə wèŋ cu mwwe' lak Filipiyà, nə ye bùu awèŋ sə mantombi bə sə wo tēsəgə mù cos. ² Nwì nè yi tē' àvès bə Tà Jisòs Krest gə wèŋ bəboŋ, nə fa wèŋ fifi.

Pol Kwəsə Nwì Nə Kwe'sə Krətèŋ Sə Filipiyà

³ Ghà yà lòoŋ nè mù tsərəgə wèŋ fana, mù kwasə Nwì àm. ⁴ Nə ye sè' duk də, ghà yà pwe' nè mù ləŋ fagə wèŋ piriya fana, mù ləŋ bə kwəkwa sə ntuù mù. ⁵ A ve'nə bùu nsàp tətəsə nè wèŋ à fa mù bə fàak Ntirə nè Bəboŋ nè. Wèŋ à tēsə yèto mù numbu nè wèŋ à yuk to Ntirə nè Bəboŋ nè tètè kə dzeŋ nga'a. ⁶ Mù rì bə nè zìnə duk də, yi Nwì nè yi à yèto nsàp fàk nè bəboŋ ènə sə ntuù wèŋ nè gə mali yà' tètè numbu nè Jisòs Krest nè və səmok. ⁷ Mù tsərəgə wèŋ ve'nə busə wèŋ cu sə ntuù mù. Wèŋ à be'lə mù sənə bøvəm nè Nwì a fa mù. Yà' à yè jə taan ghà nè mù à sə lù ngòdə Ntirə nè Bəboŋ nè Krest nè zìnə, tē kə dzeŋ nga'a nè mù sə cu mù ndapndzəm. ⁸ Mvəsə mù duk də dzədzəm àm nè ghaŋ nè mù tse' nà' bohòwèŋ sə və bohòJisòs Krest bə tu ye fana, Nwì sə rì ye sə' də mù sə cèp zìnə.

⁹ Piriya njàm nè mù sə ləŋ fa weŋ duk də, dzədzəm awèŋ sə kuk ghaha lo mantombi, nə ye bə ŋkərə nè bəboŋ sə'. Də wèŋ tse' nsàp ŋkərə nè ngògəpsə rì yusə yà'a bəboŋ bə sə yà'a bəp. ¹⁰ Yà'a ye ve'nə nga wèŋ riŋ mvəsə ngòcokfis jə yusə yà' bəgha' casə pwe'. A sè' zəŋ sə yà'a nə tēsə tē Krest kə bwi və nuu nga wèŋ bùu sə rərəŋ, wèŋ kà nzak tse'. ¹¹ Ncum awèŋ sə wèŋ cu, ye megu bəboŋ, bəboŋ nè nà' və bohòJisòs Krest yìyi. Bùu sə wo yə bum yè'sə, wo nə kwasə Nwì, nə kuksə yi.

*NgòCu ŋwəm Yè'sə Yà?
BohòMù A Krest*

¹² Bwema am wèŋ, yusə mù sə dzəm də wèŋ riŋ tse' də, nsàp ngə' nè nà' a tsèŋ mù nà'a, nà' a tēsə Ntirə nè Bəboŋ nè

ngòlòmantombi. ¹³ Dògarii sè wo kàkgè nto' ñkum, bə bùu mok fɛɲ pwe' a riɲ də mɹ ɲgà ndapndzəm bùusè mɹ mo ɲgà fàk Krest. ¹⁴ Mok sè' ðuk də, ndapndzəm nè mɹ a ni nè, a gɹɲsə bwema ɲkùuɲ ma nè Tà gɹɲsə. Wo sə gɹɲ ghaha nùumbu pwe' ɲgòtsòho ncèp Nwi, nè kà wuə tse'. ¹⁵ A ɛ də mok sə tsoho liɲ Jisos Krest bə njo nè də wo sə wa fàk am, nè sə ləp ɲgòjə kù am. Mok sə tsoho yàwo bə ntəm nè rərəɲ lāaɲ. ¹⁶ Wo yè'sə sə gù vɛ'nə bə dzədzəm bùusè wo ri pap də Nwi a fa mɹ fàak sè ɲgòtəɲ gèem Ntirè nè Bəboɲ nə. ¹⁷ Mok sə sə kà liɲ Krest nə bə nè zinə tsòhò. Wo sə tsoho bə yòɲsə wi' nə sə vəə wo. Wo sə ðuk ɲgwāaɲ də aco wo yamsə ɲgə' àm mvsə mɹ cu mɹ ndapndzəmə.

¹⁸ A ye-a sè' vɛ'nə, yumok kà bɹp. A ye-a də a sə vəə wo bɹp kè bəboɲ àɛ, yà' ka mɹ yaaɲ, mɹ sə kwa yam-e bə zɛɲ kwa. Yusə gɹgɹɲ sə ðuk də bwɲ sə yuk mali liɲ Krest. Yà'a mbwè njo nè mɹ sə kwa nə. ¹⁹ Mɹ nə sə kwa sè' bùusè mɹ ri ðuk də mɹ nə tesə li bùu piriyaà awèɲ nə ye bə tətəsə nè nà'a və bohòYòɲsə Jisos Krest. ²⁰ Bə nè zinə, ntəm àm tə gù ðuk də mɹ kà co marè'tu ko mɹ gù. A ye ɛ də ye jəɲ ɲga'a nə lo mantombi pwe', mɹ baɲ ntəm ya mɹ kuksə Krest bə ni' àm pwe'fo'. A dzəm ye kɹ kè lùɲ-è, mɹ dzəm ɲgòkùksə liɲ Krest. ²¹ Mɹ ðuk vɛ'nə bùusè ɲgòcu ɲwəm nə yè'sə ya? Bohòmù yàm, a ɲgòriɲ Krest, nə ye də ɲgòkɹ, a sè' swe'. ²² A sè' ðuk də ɲga mɹ cu mali-a ɲwəm, aco fàak sè mɹ gù tesə li bwɲ sè'. Mɹ ka ma nè mɹ lo riɲ. ²³ Mɹ tə yè'sə mətsetsə'rə ndzəp. Mɹ dzəm də mɹ lo yu am kə cum ves Jisos. Bògha' ca zɛɲ nə nəm ɲgòcu sə nzenɲgò fɛɲ. ²⁴ Yumok sə yà' gù càsə sə' ðuk də, mɹ cum

mali ɲwəm bùu tu awèɲ. ²⁵ Mɹ ri pap də yè'sə zinə. Fana mɹ ri də mɹ nə cum mali ɲkuɲ ɲgògɹsə wɛɲ bùu yusə wɛɲ a dzəm, ya wèɲ tse' kwəkwa ɲkùuɲntɛɲ sè'. ²⁶ Ya ɲga mɹ və kə tsəcɲ wɛɲ səmok fana vesùwèɲ kwa mvwe' mò'fis bohòJisòs Krest bùu tu am.

Təəɲ Gɹgɹɲ Mvə'nə Wèɲ Sə Naanɲu Bə Ntirè Nə Bəboɲ Nə

²⁷ Yusə gɹgɹɲ sə də, ncu awèɲ ye kəkurə bohòbwɲ co bùu sə wo a dzəm Ntirè nè Bəboɲ nə nà'a nè Krest nə. A ye-a vɛ'nə fana ɲga mɹ və bə nè mɹ ka və pwe', mɹ sə yuk də wèɲ tə gɹgɹɲ bə yusə mò'fis, nə tse' cù mò'fis, nə sə lɹ mvwe' mò'fis bùu Ntirè nè Bəboɲ nə wèɲ a dzəm nə. ²⁸ Nə ye sè' də wèɲ sə kà bùu sə wo bɛɲgə wɛɲ wəp lok. Yà'sə nə gù wo riɲ də wo nə kɹ bisə wà, wèɲ tse' yàwèɲ lùɲ nè nà'a nè kà mè. Nwii nə niɲ tsok fa wo sè' vɛ'nə. ²⁹ A də Nwi a fa wɛɲ mandzə ɲgòdzəm bohòKrest, nə kà vɛ'nə mègù, wèɲ tse' ɲgòyə ɲgə' bùu yi sè'. ³⁰ Nə ɲga'a nè'e vesùwèɲ sə lù bə yusə mò'fis. Cu mali lù nè wèɲ nà yə taan ɲga mɹ sə lù nà'a, haɲ ɲga'a wèɲ sə yuk də mɹ sə lù mali ntòzɛɲ.

2

Tse' Nsàp Ntəm Nə Jisòs Krest Nà'a

¹ Ncu awèɲ nè wèɲ cu nà' co bùu Krest, kwe'səgə wɛɲ à? Dzədzəm ye fisəgə wɛɲ ntəm à? Wèɲ tse' kwəkwa nè mvwe' mò'fis wɛɲ yòɲsə ye nə wèɲ à? Nə ye də wèɲ tse'gə ntəm nè bəboɲ nə ye koksəmanziɲ bohòmòk bə mòk à? A vɛ'nə. ² A ye-a vɛ'nə fana, mɹ dzəm də wèɲ tse' nsàp tsətsə'rə nè mò'fis, nə sə dzəm mòk bə mòk, nə ye cù mò'fis, ya mɹ kwa wesə. ³ Kà də wèɲ me'rə wi' bə nèni' sə ntəu wèɲ ðuk.

Wèen jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə kà bũu mok co wèŋ gha' wo weŋ sə kùk. ⁴ Ndàanwè pwe' lap mandzè nè ŋgògù yusè co yà' tēsè ŋwè nəmòk sè', yi kà bə ni' nè nje tsərə mègù. ⁵ Wèen tse' nsàp ntəm nè Jisòs Krèst à tse' nà'a.

⁶ Yi à ye Nwi bə tu ye sè', fana yi kà nsàp ntəm nè də yi nè mam tsoon bə Nwi yəyerè tse'.

⁷ Yi me'rə mvwe' sè ghaŋ yà'sə, nə jə tsoon ni' ye sə nze, nə ye co ŋkwèŋ,

wo dzə yi mok co ŋwè ve'.

⁸ Mvəsè yi à ye co ŋwè ve'nə fana, yi jəŋ tsoon ni' ye sə nze sèmok, nə yuk yusè Nwi à də yi gũ, nə kə kpũ mu ntəŋ.

Nsàp kpũ nè a kpugè ve'nə bũu sè bup.

⁹ Bũu nsàp nè yi à gù ènə fana, Nwi a yamsə yi nsàp nè wù kà fàk. Nwi a fa yi liŋ sè yà' yam gha' liŋ pwe'.

¹⁰ Ye də, bwij pwe' nə kə təŋ bə tumfərə mantombii Jisòs ŋgòkùksə yi.

A nè ye bũu sè wo mabu bə sè sə nzeŋgòo fəŋ,

nə ye bə sè wo cu ma sə mbwè nze pwe' nə kuksə yi.

¹¹ Wo nè cep fis bə cùu awo jəja mvwe' bwij duk də Jisòs Krèest Tà.

Yà'sə nə kuksə tè' ye Tà Nwi sè'.

Wèen Rəŋ Co Mareŋ

¹² A ye-a ve'nə fana, bwema am wèŋ, mvè'nè wèŋ à sə yuk nə kotse' ntirè nè bəboŋ nə ghà nè mù à ye vesùwèŋ yà'a fana, mù sə duk də gũ gha' də wèen kotse' ŋga'a nè mù ka vesùwèŋ yeŋ nè'e. Wèen fak bə wəə, nə sə jik ŋgògù də lù nè Nwi a fa weŋ nə sə fak sə ntuu wèŋ.

¹³ Bəsè Nwii fàkgè mutsətsə'rə wèŋ ŋgògù weŋ də wèen dzəm nə gũ yusè yi dzəm yà'.

¹⁴ Bə yà pwe'fo' sè wèŋ sə gũu nə sə cep ŋkùəm kà fo' sə tesè. ¹⁵ A ye ve'nə ya wèen ye bũu sè wèen rərəŋ, nə ye jì njo. Ya wèen ye bwe Nwi sè ntəm rərəŋ sè wèŋ cu sənə nzeŋgònè bũu sè ca ka rərəŋ yeŋ, wo ŋgàa tè'èŋkup. Wèen tse' ŋgòsə rəŋ yàwèŋ mutsətsə'rə wo co ŋkəŋkəŋ sə rəŋ mabu, ¹⁶ mvəsè wèŋ sə tsè' fa wo ncèp nè nà' tse' lùŋ nə. Wèen gũ-a ve'nə fana, nũmbu nè Krèst vè sèmok, mù sə kum ŋgù àm bũu wèŋ fana yà' kà ŋgwàŋ ye. Yà'a nə sə niŋ duk də fàk am sè mù à gù, nə yis ndürè, yà' ka wà ca. ¹⁷ Dzədzəm awèŋ nè wèŋ à tse' nà' bohòNtirè nè Bəboŋ nə, nà'a co satikà' bohòNwi. A ye-a də yòŋsè am kə ye rùk nè wo jə-a nà', nə se gesə mənə satikà' ànə, mu nə kwa, nə kwa vesùwèŋ lòon mvwe' mò'fis sè'. ¹⁸ Gù sè' mùm vè'ànə duk də wèen kwa tsoon yàwèŋ sè'. Vesùwèŋ kwa mvwe' mò'fis.

Timati Bə Ipàfoditò

¹⁹ A ye-a ŋga Tà Jisòs fa-a ŋaŋ, mù tsəm də mvək momjo mu nè tumsə lo Timati ŋgòkè ye weŋ. Mu nè tum yi ya yi bwi vèə, yi tsok fa mu mvè'nè wèŋ cu, ya ntəm am sə ləm sè'. ²⁰ Mègù yi Timati nè nè tsətsərə vesi yegè nsàp nè mò'fis. Yi tse'gè weŋ sə ntuu yi ve'ε wùriŋ. ²¹ Bũu mok pwe' sə tsərə gu bə fàak awo, wo sə kà ma nè Jisòs Krèst tsərə. ²² Wèŋ ri yàwèŋ sè' laŋ də, Timati ènə ŋwè nè bəboŋ. Vesi a tsòho Ntirè nè Bəboŋ nə mvwe' mò'fis co mwe bə tè' sə fàk wo. ²³ Mù sə tsəm də ghà nè mu riŋ də anə ye bohòmù vale àlε ŋkuŋ mu tum yi laŋ. ²⁴ Mù ri tse' sè' zinə duk də, mvək momjo, Tàa nə gũ co mu vè bə tu am, nə kə tseŋ weŋ sè'.

²⁵ Mù a tsərə də a bəboŋ ŋgòtum fəsə fa weŋ moma avès

Ipàfoditò, nè yi a ye masinjà àwèṅ, nè tēsə mụ. Yi a fàk, nè jìhi nzòṅ vesi bəbɛ', ngòtēsə mụ bə fàha am. ²⁶ Ntəm ye sə fa yi ngə' ngòyə wèṅ wùrìṅ. Yi sə kà kwa lok də bùsə wèṅ na yuk duk də yi a ya. ²⁷ A lɛ zìnə də yi a ya laṅ anə. A gù jo də yi a kpụ. Megu də Nwì a koksə manziṅ bohòvesi ba fo', yi kà kpụ, ya ngə' mook kà mənə ngə' nè mụ cu bə zeṅ nè'e naṅ fe'lə lò. ²⁸ Fana mụ sə dzəm wùrìṅ də mụ tum yi kə ye weṅ, ya wèeṅ yə yi, ntəm awèṅ fi, ntəm nè njàm kà mok sè' rwi' fe'lə. ²⁹ Yi vəə, wèṅ wumsə yi bə kwəkwa co moma nè ndzənə Tà. Wèeṅ yə nsàap bùu sə co yi ànə, wèṅ wəp wo bəboṅ. ³⁰ Bəsə yi jə yòṅsə ye nsàp mok, nè swirə kpụ bùu fàak Krest, nè fa mụ tətēsə nè à ye co wèṅ kà mụ bə tu awèṅ kə fa.

3

Mandzə Nə Zinə NgòYe Rərəṅ BohòNwì

¹ Bwema am, ncèp àm nè ngòlèsə bə zeṅ duk də, wèeṅ sə kwa bə bum sə ma nè Tà Jisòs. A ye-a sè' də mụ sə com fe'lə sə yusə mụ ànə com yà' mantombi laṅ fana mụ sə kà bə zeṅ wò. Yà'a nè tēsə weṅ ya wèeṅ kà mandzə jàm. ² Wèeṅ kərə bə nsàp bə nè wo co ngbụ, sə wo sə duk dɛɛ, ṅwè tse' ngòsue tsə ngùpni' yà'a. ³ Bùu sə wo a kom fa wo tu sə zìnə, co bùu Nwì sə a vesùwèṅ. Bəsə vesùwèṅ kùksəgè Nwì bə ṅaṅ yòṅsə ye, nè sə kwa bə ncu avès nè ndzə ni' Jisòs Krest, vesùwèṅ ka tu bə bum sə ma mụ ngùpni' naṅ. ⁴ A ye-a də bum sə mụ ngùpni' yà'sə yumok co Nwì jəṅ ṅwè bə zeṅ, də mụ duk də mụ a dzèṅ mvwe' sə mụ gha' bùu sə wo sə jə yà' co yumok yà'sə pwe' mụ. ⁵ Wo à kom fa mụ tu mbəmaṅ yàm ṅa mụ nùumbu fwame'. Mvəsə

wo à dzə mụ, mụ ṅwəə Izùrɛ bə bòp lak Benjamè. Mụ yè'sə mụ ṅwəə Hibrù laṅ ve'. A ye-a bə mandzə nè ngòṅṅsə lùuk bùu Jus wèṅ fana, mụ à ye ves bòp bù nè wo togè wo duk də bùu Farasi nà'a. ⁶ A sə ye ma nè ngòfa bùu cos wèṅ ṅgə', fana mụ təəṅ mantombi bə zeṅ mụ. Lùuk avès bùu Jus pwe'fo', mụ ka nè mò'fis gbù yuk, ṅga ye-a də aco yà' gu ṅwè ye kəkurə na. ⁷ Bum yè'sə pwe', anə ye co mụ sə tsərə də yà'a swe' bohòmù, mụ a mè'rə mək yà' pwe' nè pwe' co yusə wà bùu tu Krest. ⁸ Bə nè zìnə am pwe', mụ jə yà' pwe' mok co yusə wà ya ṅa mụ riṅ Jisòs Krest nè yi Tà nè njàm nè bùsə ngòrìṅ yi a yusə yà' cəsə bum pwe'. Mụ a mè'rə bum mok pwe' də yà'a bisə ntèṅ bùu yi. Bum pwe' mok bohòmù co bəp də ya mụ tse' Jisòs Krest, ⁹ ya mụ ye vesi mvwe' mò'fis co ṅwə ye. Mụ ka kəkurə mụ lisə Nwì bə ṅaṅ sə yàm mok ye fe'lə, a bùsə mụ a fa ntəm àm bohòJisòs. Ka bùsə də mụ a nòṅsə lùuk bùu Jus sè' yeṅ. Mụ kəkurə bùsə Nwì a gu mụ ngòye kəkurə anə yi. Ngòye kəkurəə vè mègù bə ntəm nè ṅwè fa nà' bohòKrest. ¹⁰ Yusə mụ sə dzəm, a ngòrì yi, nè tse' ja'a nsàp ṅaṅ ye nè yi à lòkok bə zeṅ mvwe' kpụ nà'a. Mụ dzəm sè' duk də mụ ye nsàp ṅgə' nè yi à yə nè kpụ, ya mụ ye sè' co yi. ¹¹ Yà'a mvə'nè mụ tse' tsətsərə də mụ nè ye sè' mòk ngòlòkok mvwe' kpụ sə.

Jìhi Nzòṅ, Nə Kə Ləsə Fo'

¹² Mụ sə kà duk də bum sə mụ sə dzəm də mụ tse' yè'sə, mụ tse' wes yà' laṅ duk. Ka sè' duk də mụ yè'e, mụ ka jòn nè mò'fis tse' sè' yeṅ. Yusə də mụ sə jìhi nzòṅ ngònik lòmantombi, ya mụ kə tse' lələk nè Jisòs Krest a jə mụ co ṅwə ye bùu zeṅ nè. ¹³ Bwema am

wèŋ, mù tsəm də mù ka mvwe' sè də mù tse' yà' laŋ sə ntòkə dzeŋ. Yusè mò'fis də mù sə lù bə ɲaaŋ am pwe'fo' ɲgòkə dzèŋ mvwe' bum sè yà' cu mantombi, nə swi mak bum sè yà'a maŋkwèŋ fo'. ¹⁴ Fana mù sə lògù mantombi də ya mù kə dzeŋ mvwe' ndəu sə, ya mù tse' lələk nè Nwi à to mù ɲgòkə tse' nà' bəusè mù ɲwəə Jisòs Krèst nə. Nà'a də mù kə cum mabu. ¹⁵ A bəboŋ bohòvesuwèŋ sè a gə bə ma nè Jisòs laŋ pwe'fo' ɲgòtse' sè' nsàp tsətsərə nè'nə. ɲwə nəmòok ye-a yo nè yi sə tsəm yumok ca zok fana, Nwi gə yi rəeŋ bə zeŋ. ¹⁶ Yusè gəgəŋ sə duk də vesuwèeŋ sə be' lo mali yusè vesuwèŋ nà sə yuu sə.

¹⁷ Bwema am wèŋ, wèeŋ sə be' kù am, nə sə kək lis bohòbəu sə wo sə yù yà', bəusè vées ɲgàa nì fa weŋ mandzè nè nà'a bəboŋ. ¹⁸ Mù à tsè' weŋ bum yè'e mantombi kè' ɲkəuŋtəŋ laŋ. Nè ɲgə'a nè'e, mù sə cèp fe'lə yà' səmok mok bə ndzəplis, duk də bwìŋ mɲgorè wèŋ ɲkəuŋ sè mandzè awo sə nitsə' də wo sə bəŋ faak sè Jisòs à kpə mù ntəeŋ ɲgògəu sə. ¹⁹ Wo kè lè nùu də bəu yè'sə nə tse' ɲgə', bum sè wo sə dzəm yà' bə ɲgùpni', yà'a bohòwo nwi awo. Wo sə nè nì' bə bum sè anə ye co wo koksə marè'tu bə zeŋ. Tsətsərəə awo cu mègù bə bum sè sə nzeŋgòoŋ fən. ²⁰ Fana vesuwèeŋ yàvès ɲgàa lak sè mabu. Vesuwèŋ sə kək mègù bohòŋgà lùŋsə ves, Tà Jisòs Krèst ɲgòtsə mabu. ²¹ Ghà nè yi vəə, fana yi nə kupsə ɲgùpni' avès nè bəp nè nà' ka ɲəŋ tse' nè'e, nə gə nà' ye co nì' nje nè nà' tse' ɲəŋ. Yi nə gə vè'nə bə ɲaaŋ sè yi tse' ɲgògə bum pwe' yà' ye sə vəmznə'ə yi sə.

Ntip Nè Pol A Fa

¹ Bwema am wèŋ, mù dzəm weŋ, nə sə boŋ mù co mù ye weŋ wù kà fək. Wèeŋ gəgè ntəm àm sə kwa, wèeŋ ɲguk àm nè mù a sòp tes mù tuhù mɲ. Wèeŋ bəu Tà Jisòs, wèeŋ təeŋ mali gəgəŋ. ² Mù sə cèp bohòYüdiya də kwəkwe', bə Sintekèe mesə yusè mʉtsətsərəə wo, nə cum mvwe' mò'fis co ɲjè'egù ndzə nì' Tà. ³ Mù leŋ wu Sizigù, nè vesù tse' fàak sè mò'fis də, wu tēsə baa yè'sə wèŋ. Wo bə Kilimè, nə ye bəu mok sè vesiwèeŋ fàkgè mvwe' mò'fis yà'a pwe' a fək gəgəŋ ɲgògə də Ntirè nè Bəboŋ nə nà'a lo mantombi. Liŋ awo cu ndzənə ɲwək lùŋ.

⁴ Mvə'nə wèŋ cu ncu àwèŋ nùumbu pwe', wèeŋ sə kwa bə bum sè ma nè Tà Jisòs. Mù sə cèp li səmok duk də wèeŋ kwa! ⁵ Wèeŋ ye fəə weŋ bwìŋ wèŋ. Tà ka səsap mok cum. ⁶ Kà də wèeŋ sə fa ntəum awèŋ ɲgə' bəu yumok duk. Yusè wèŋ sə jamə lòoŋ, wèŋ sə leŋ bohòNwi. Ghà nè wèeŋ leŋ yi lòoŋ, wèŋ leŋ bə ntəm nè kwəkwa. ⁷ Fana fifi Nwi nè nà' yam cāsə mvəsə co ɲwè tsərə pwe' nə ye sə ntəu wèŋ bə tsətsərə awèŋ co yumok kà yà' gə. A vè'nə ɲgə wèŋ sə nəmsə ntəm awèŋ bohòJisòs.

⁸ Nè ɲgòlèsə bə zeŋ, bwema am wèŋ, wèeŋ sə tsərə megu bum sè yà'a zinə sè co bwìŋ kwasə yà'. Yà'a ye bum sè ya' tse' bəboŋ nja, yusè yà'a rərəŋ, sè ya' tse' dzədzəm nə ye sè bwìŋ yə-a yà', wo jəŋ yà' co yumok. ⁹ Wèeŋ sə gəhə bum sè mù à yə'rə weŋ, wèŋ nə dzəm yà', a bum sè wèŋ à yuk mvəsə mù à sə cèp, nə sə gə. Yi Nwi nè yi fagè ves fifi, yi nə ye wenə wèŋ.

¹⁰ Mù sà kwa, nè sà kwasə Tà Nwì wùrìŋ bìúsə a sap wùrìŋ, wèŋ nè yètoònə ngòtesə fe'lə mù sèmok. Mù sà kà duk də wèŋ à swì mù swì duk, yusə də wèŋ à ka mvək mantombì anə tse'. ¹¹ Ka də mù sà cèp bìúsə mù sà tsərə duk də mù a sə dzəm yumok yeŋ. Búsə mù rì mvəsə ngòcu yu am bə kwəkwa ŋga mù ka-a yumok tse' nà'. ¹² Mù rì ncu jìŋ bə ncu ghàk ba fo' mù. Mù a rì nsàp nè'nə, nè ləəŋ bə zeŋ, ya ŋga mvwe' sə mù cu, ghà yà pwe', ŋga mù zəze' bə nè mù cu njè, nè mù tse' ŋkàŋ kè də mù tse' gù moòm ntilip pwe'fo', mù rì mvəsə mù cum yu am kəkurə. ¹³ A ye-a sà' bə nsàp nè fòlòŋ, aco mù cum riŋ bə zeŋ. Jisòs Krèst fagə mù nsàp ŋàŋ nà'nə yi.

¹⁴ A ye-a sà ve'nə, bòwùriŋ mvəsə wèŋ à tēsə mù ghà nè mù a cu bə ŋgə' nà'nə. ¹⁵ Wèŋ bìu Filipiyà, wèŋ rì yàwèŋ sà' duk də ghà nè mù à yè'e mè'rə lak Məsìdoniyà ŋga mù à sə tsòho to Ntirə nè Bəbòŋ nè, à tēsə gù mù wèŋ. A sə fa kurə gù mbo vesùwèŋ, cos mòk nè zok a ka mù tēsə. ¹⁶ Fana mù à cu mvwe' lak Tètàlonikà, ghà nè ŋga mù ka yumok tse', wèŋ tum fa mù sà'. Yè'sə à ka kè' mò'fis mègù. ¹⁷ Ka də mù tes gha' ntəm àm bə bum sə wèŋ na tum fa mù yeŋ. Mù sà kwa gha' yàm bə swe' nè wèeŋ nè tse' bohòNwì bìu bum sə wèŋ sə tum fa mù yè'sə. ¹⁸ Yusə mù a sə jamə yà' pwe', wèŋ a fa mù, nè fa casə cù. Mù a yə bum sə wèŋ a tum fa mù bohòIpàfoditòlaŋ. Yà' a gù mù, mù sà kà yumok mok jamə fe'lə. Bum yè'sə co mve' làmindàa sə wo ke' fagə Nwì co satikà' yà' sə rəm saŋ bònşə Nwì wùrìŋ yà'a. ¹⁹ Nwì àm nè yi ŋgà ghàk maŋgəŋgèeŋ nè fa wèŋ yusə wèŋ sə jamə pwe'fo' ndzə

bohòJisòs Krèst. ²⁰ Kəkùksəə ye bohòNwì nè yi Tè' àvès, nè kà mè yuk. Yà' ye ve'nə.

Càcèpsə Nə Nà' Ləsə

²¹ Cèpsə fa mù bìu Nwì sə wo sà' bìu Jisòs Krèst yà'a pwe'fo'. Bwema sə vesiwèŋ cu fəeŋ cèpsə wèŋ sà' bəbòŋ. ²² Bìu Nwì sə wo fəeŋ cèpsə wèŋ sà', nè kà co sə wo mù nto' Sizà yà'a ye wesə. ²³ Bəbo nè Tà Jisòs Krèst nè ye wənə wèŋ.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak KÒLOSÌ

Lak Kòlosi sè à ye mvwe' nzenḡòḡ Esiyà. Pol a fa ntum ye bə nza' cos fana yi sə tumsə lo ke' ḡḡàa fàk wèḡ mvwe' coos sə wùriḡ. Yi ànə yuk də cicàa mok à kə dzèḡ mvwe' cos Kòlosi nə, nə sə yə'rə fa bwiḡ də, a ye-a ḡḡa ḡwè dzəm də yi riḡ Nwi, nə tse' lùḡ nə dak àlɛ, ḡḡèḡḡḡ tse' ḡḡòkùksə ḡàaḡ mok sè yà'a yòḡsə. Wo sə yə'rə sè' də ḡwè tse' ḡḡòdzə nsàap zuzuu mok nə ḡu tsooḡ bum mok co ḡḡòkom tu mbəmbam sè'.

Pol à còm ḡḡòrɛḡsə fa wo də Jisòs mo Nwi nə yi tse' liḡ nə casə bum sè Nwi à ḡù lònḡ. Yi tse' ḡàaḡ sè ḡḡòlùḡsə ḡwè sə yi, də bum mok sè wo sə yə'rə fa wo yà'a jə ḡesə lòḡè ḡwè səsap bohòJisòs nə. Nwi ànə ḡu nzenḡòḡ nə ndzə bohòJisòs fana mvə'nə bum sə ànə sam bap fana yi sə ḡù bònḡsə fəsə yà' sè' ndzə bohòJisòs nə. A ye-a də ḡwè nə tse' lùḡ fana, yà' mèḡù bə liḡ Jisòs.

¹ Sə còm ḡwàk nè'e mǎu Pol nə Nwi a cokfis mǎ ḡḡòye ḡḡà ntum Jisòs Krest, ves moma àvès Timatì.

² Vès sə còm fa nà' bohòbùu Nwi sè mvwe' lak Kòlosi sè wo sə bɛ' Jisòs Krest bə nə zinə. Tà Nwii fa wèḡ fifi, nə ḡu wèḡ bəboḡ

*Pol Kwasə Bùu Kòlosi
Nə Lɛḡ Fa Wo Priyà Sə'*

³ ḡhà nə vès lɛḡḡè Nwi nə yi Tè'ɛ Tà Jisòs Krest àvès bùu wèḡ pwe', vès sə kwasə yi. ⁴ Vès kwasəḡè yi vɛ'nə bùusə vès a yuk mvə'nə wèḡ a fa ntum awèḡ bohòJisòs Krest, nə ye mvə'nə wèḡ sə dzəm bùu Nwi wèḡ pwe'. ⁵ Vès rì də wèḡ tse' nsàp ntum

ànə bùusə wèḡ riḡ bum sə Nwi a nònḡsə fa wèḡ mǎbu bəboḡni. Wèḡ ànə yuk bum ye'sə ndzənə Ntirè nə Bəboḡ nə nà'a zinə nə. ⁶ Ntirè ènə sə yuhu lòsənə ḡḡònə lònḡ. Bwiḡ yuk nà' fana nà' sə kupsə ntum awo. Nà' sə ḡu bwiḡ wùriḡ ḡḡòdzəm bohòJisòs Krest. A sè' zɛḡ nə nà' à dzèḡ bohòwèḡ, nə kupsə ntum awèḡ sè'. Ye'sə ànə yeto ḡhà nə wèḡ ànə yuk bəbo nə Nwi, nə rɛɛḡ zinə nə yi sə ḡù bohòḡḡàa ḡù bap wèḡ. ⁷ Anə tsok to fa wèḡ ntirè ènə Ipafràs. Vès dzəm yi vɛ'ɛ wùriḡ. Venə wèḡ fàḡḡè bohòJisòs Krest bəbɛ'. Yi tə mǎḡḡorè wèḡ fa'nə mvwe' kùu avès, nə sə fak bohòJisòs Krest bə ntum nə mò'fis. ⁸ Yi a tsə' ves yi də wèḡ tse' dzədzəm bohòbwiḡ, nsàp nə nà' və bohòYòḡsə Nwi.

⁹ Ye jəḡ mvə'nə vès à yuk bum ye'sə fana vès sə lɛḡ fa wèḡ Nwi nùumbu pwe'. Vès sə lɛḡ yi də yi ḡu wèḡ ḡḡòri bum sè yi dzəm yà' pwe'fo' jəja paam. Yà' a ye vɛ'nə, wèḡ tse' nsàp ḡkərè nə nà' və bohòYòḡsə ye, fana wèḡ rɛɛḡ bum ye pwe' nə pwe'. ¹⁰ ḡkərè ànə nə ḡu wèḡ ḡḡòcu nsàp nə kəkərè co bùu Nwi, nə ḡu bum nsàp nə yà'a sə boḡ yi, nə sə riḡ ḡhaha lo bum Tà Nwi mantombi. ¹¹ Nwii ḡu wèḡ bə ḡàaḡ ye sè yà' ḡhak yà pwe', ḡḡòko ntum, nə təəḡ ḡuḡuḡ ya a ye-a sè yà pwe', wèḡ sə lo mali mantombi bə kwəkwa. ¹² Wèḡ sə ḡu vɛ'nə wèḡ sə kwasə Tà Nwi àvès ḡhà yà lònḡ bùusə a yi nə yi a ḡù wèḡ ḡḡòye kəkərè ya wèḡ kə tse' ma njàwèḡ sənə bum sè yi a fùhu nònḡsə fa bùu ye wèḡ yà' mvwe' mərəḡ sə. ¹³ Yi a jə fis ḡesə ves mvwe' ndzəm, nə nònḡsə ves mvwe' mərəḡ nə mo ye nə yi dzəm nà' cu ḡkum fo' yi. ¹⁴ Mo ye ànə swifa ves bap avès, nə ywiḡ

tiŋ fəsə ves bohòbup.

Jisòs Tse' Nàŋ Pwe' Yi

¹⁵ Nwə̀ nəmòk ka Nwì bə̀ lis ye yuk. Mo ye nə̀ bwìŋ à yə̀ yuk yi a nitsə̀' fa ves mvə̀'nə̀ Nwì cu yi. Yi mo Nwì nə̀ yi tse' liŋ nə̀ casə̀ bum sè̀ Nwì à gù̀ lònŋ. ¹⁶ Nwì à gù̀ bum pwe'fo' ndzə̀ bohòyi mo ye nə̀. Bum sè̀ yà' cu sə̀ nze co lis ye yà', bə̀ sè̀ yà' cu mabu co lis kà yə̀ wèŋ, co ze' bə̀ masinjàa Nwì, nə̀ ye nsàp nàŋ nə̀ fòpwe' nə̀ nà' cu. Bum yè'sə̀ pwe', Nwì à gù̀ yà' ndzə̀ bohòyi, fana gu yà' də̀ yà'a sə̀ yuk bohòyi. ¹⁷ Mook sè̀ də̀ Jisòs Krèst à ye to mantombi yi. Bum pwe' cu làaŋ mvə̀'nə̀ yà'a yè'sə̀ sè̀ bə̀ Jisòs Krèst nə̀. ¹⁸ Nə̀ ye fe'lə̀ sè̀ də̀, yi tu bohòcos nə̀ nà'a ni' ye nə̀ sè̀ yi. Yi à yèto cos yi, bə̀sə̀ yi à lókòk to mvwe' kpə̀ yi. Yi mantombi bə̀ bum yè'sə̀ pwe' ve'nə̀, də̀ ya a ye-a sè̀ yà̀ lònŋ, yi megu ye n̄wə̀ nə̀ mantombi. ¹⁹ Bum yè'sə̀ ve'nə̀ bə̀sə̀ ànə̀ boŋ kòk Nwì də̀ mo ye ye sè̀ n̄gàŋ mvə̀'nə̀ yi Nwì yi cu bə̀ tu ye pwe' nə̀ pwe'. ²⁰ Fana yi jəŋ mo ye nə̀, nə̀ tes n̄kèŋ bə̀ zəŋ, ya bum pwe' ye fe'lə̀ cu mò'fis sə̀mòk. Yi à be'lə̀ bum sè̀ sə̀ nze bə̀ sè̀ mabu n̄gòye cù mò'fis ndzə̀ ni' yi ve'nə̀ bə̀ kpə̀ mo ye nə̀ yi à kpə̀ mantə̀əŋ nə̀.

²¹ Mvək mòk à ye fa' sè̀ nə̀ wèŋ Nwì wèŋ à ka n̄ge' yeŋ. Yà' à ye ve'nə̀ bə̀sə̀ wèŋ à sə̀ tsərə̀ bup, nə̀ sə̀ gu sè̀ bum sè̀ bup. ²² Nə̀ ye də̀ nə̀ n̄gà'a nè'e, Nwì a gù̀ də̀ wenə̀ wèŋ ye fe'lə̀ n̄ge' sə̀mòk. Yi a gù̀ yè'sə̀ bə̀ kpə̀ mo ye mantə̀əŋ, nə̀ yi a kpə̀ bə̀ n̄gùpni' co n̄wè. Yi à kpə̀ də̀ ya wèŋ tse' ntəm sè̀ rərəŋ; ya wèŋ kə̀ tə̀əŋ mantombii Nwì n̄gà wèŋ rərəŋ nə̀ ye jì jòn zìnə̀ bə̀ zìnə̀. ²³ Wèŋ nə̀ tə̀əŋ mantombii Nwì rərəŋ ve'nə̀ n̄gà wèŋ nòŋsə̀ mali-a ntəm n̄cèp nə̀ Jisòs nə̀, n̄gà wèŋ tə̀ gugəŋ, nə̀ kà tsòhò, nə̀ sə̀

naaŋ tu bə̀ bum sè̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ à tsə̀' to wèŋ də̀ wèŋ nə̀ tse' sə̀. Nà' mègù sè̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ wo à tsòho fa bwìŋ ma nə̀ fòlònŋ nə̀. A zəŋ nə̀ m̄m̄ Pol, mù sə̀ tsòho fa bwìŋ.

Pol Sə̀ Jihi Nzòŋ

NgòFàk Gugəŋ

²⁴ Mvə̀'nə̀ mù sə̀ yə̀ n̄gə̀ bə̀ tu awèŋ, mù sə̀ kwa kwa. Mù sə̀ kwa ve'nə̀ bə̀sə̀ mù sə̀ yə̀ n̄gə̀ sè̀ mvə̀'nə̀ Jisòs Krèst ànə̀ ye n̄gə̀ sè̀ bə̀ mù sə̀ nə̀ nà'a ni' ye, də̀ ya n̄gə̀ nə̀ yi sə̀ yə̀ nə̀ kə̀ gu mesə̀ fàak ye. ²⁵ M̄ n̄gà fàk bə̀ cos wèŋ. A gèsə̀ fa m̄ fàak yè'sə̀ ndzə̀ bohòmù Nwì, də̀ ya m̄ tesə̀ wèŋ. Fàak sə̀ duk də̀, m̄ tsoho fa bwìŋ yusə̀ yà' cu ndzə̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ lònŋ fo'. ²⁶ Ncèp nə̀ mù sə̀ tsə̀' fa bwìŋ ènə̀, a cə̀ lùum̄n̄gòŋ cèbè̀ n̄gà nà' cu səs̄wihì, bwìŋ kà rì. Nə̀ n̄gà'a nè'e yi a fis vè̀ nà' mòk jə̀ja bohòbə̀ ye wèŋ. ²⁷ Yà' à bə̀ Nwì də̀ yi jəŋ ncèp nə̀ nà' à ye səs̄wihì ènə̀, nə̀ niŋtsok fa bə̀ ye wèŋ nà' mvə̀'nə̀ nà' yam bə̀, nə̀ niŋtsok fe'lə̀ nsàp man̄gəŋgèŋ swe' nə̀ nà' tse' bohònzen̄gònə̀ pwe'. Ncèp nə̀ nà'a rəŋ ye ènə̀, nà'a də̀, Jisòs Krèst cu sə̀ ntəm wèŋ, fana aco wèŋ naaŋ tu də̀ wèŋ nə̀ kə̀ tse' ma n̄jə̀wèŋ sənə̀ bə̀oŋ Nwì sə̀. ²⁸ Nà'a n̄jo nə̀ vès sə̀ tsòho fa bwìŋ Jisòs Krèst nùumbu pwe' nə̀. Vès sə̀ cep soŋ bwìŋ ntu', nə̀ sə̀ yə̀rə̀ wo bə̀ n̄kərè̀ sè̀, də̀ ya ndaaŋwè pwe' nə̀ yi n̄wə̀ Jisòs Krèst kə̀ dzeŋ mvə̀'nə̀ Nwì sə̀ dzəm. ²⁹ Mù sə̀ fàk gugəŋ bə̀ bum yè'sə̀ lònŋ, nə̀ sə̀ jihi nzòŋ də̀ m̄ gu mesə̀ fàak ye sə̀ bə̀ n̄aaŋ sè̀ Nwì gèsə̀ fa m̄.

2

Pol Tsərə̀ Krətèŋ Mok

Yà'a Sə̀'

¹ M̄ dzəm n̄gòtsə̀' fa wèŋ də̀ wèŋ cu sə̀ ntəm mù ve'e gugəŋ

wùriŋ. Krètèeŋ sè mvwe' lak Làòdisiyà bə mok sè vesi wèŋ ka si bə si ntòyenə yuk yà'a pwe', wo cu sè' sè ntùù mǎ. ² Mǎ lenḡè Nwi mǎ tuhù wèŋ ve'nə də ya ŋga wèeŋ sə tse' dzədzəm bohòmòk bə mòk. Ya dzədzəm ènə jəŋ be'lə və wəŋ mvwe' mò'fis nè sə kwe'sə wəŋ. Mǎ sə len sè' də Nwi rɛŋsə fa wəŋ yu nè nà' cu səswihi nè nà'a Jisòs Krèst, ya wèeŋ riŋtse' bə zeŋ bəboŋni. ³ Jisòs Krèst mèḡu yi nè mò'fis nè yi co ki ncù sè aco yi muk fa bwiŋ mandzè nè ŋḡòrì ŋkərə nè ma nè Nwi. Nsàp ŋkərə ènə nà' tse' swe' bohòŋwè nè yi rì nà' nè wùriŋ.

⁴ Mǎ sə tsə' wəŋ yè'sə də ya ŋga ŋwè nəmòok kǎ wəŋ bə cù kè bòrè. ⁵ Mǎ sə cèp yè'sə bùusə a sə kǎ-a si bə si sè yenə, mù sə tsərə wəŋ də vesùwèeŋ bəbe'. Mǎ nè sə kwa ŋga bum pwe' sè lolaŋ, wèŋ sə təeŋ mali ḡuḡuŋ ŋḡòfa ntəm awèŋ bohòJisòs Krèst.

Nwèe Kà Wəŋ Bə Ŋkərə Nzeŋḡòŋ Bòrè

⁶ Yusè ḡuḡuŋ sə də, wèŋ a jə Jisòs Krèst co Tà àwèŋ laŋ fana, wèeŋ gi-a mok co bùu ye sè zinə. ⁷ Wèeŋ sə jəŋ ḡaŋ awèŋ bohòyi, nè sə kuk lo mantombi. Wèeŋ fa mam mali ntəm awèŋ bohòyi mvè'nə wo à yə'rə to wəŋ, nè sə kwasə Nwi ḡhà yà lòoŋ.

⁸ Wèeŋ jəŋ ŋkərə də ya ŋwè nəmòok kǎ wəŋ bə ŋkərə nzeŋḡòŋ nè nà' kǎ fàk tse' nè'e bòrè. Nsàp ŋkərə ànə tesə kokḡè sə vèə bwiŋ, nè ye bə yòŋsəə ze' wèŋ. Nà'a kǎ bohòJisòs Krèst tesə vèḡè. ⁹ Zinə nè nà' a ca nè də, Jisòs Krèst nè cu bə tu ye pwe' nè pwe' mvè'nə yi Nwi yi cu sə. ¹⁰ Wèeŋ tse'-a Jisòs Krèst, ye də wèŋ sə kǎ yumok sè yà'a ma nè Nwi mok jamè. Yi ŋkum, nè tse' ḡaŋ mǎtuhù yòŋsəə ze' wèŋ pwe' yi. ¹¹ A yà'sə sè' də, wèŋ

ànə be'lə wəŋ Jisòs Krèst mvwe' mò'fis, fana yi à ḡwè fa wəŋ ŋḡwè nè ŋḡònitsè' bwiŋ də wèeŋ bùu ye wèŋ. A ye mantombi fa', Nwi à fa bùu Jus wèŋ ŋḡwè nè njàwo ŋḡònitsè' fa bwiŋ, à ye də wo kom fa wo tu mbəmbam. Nè ŋga'a ŋḡwè nè njàwèŋ ka yusè wo ḡuḡè yà' bə bo bwiŋ yeŋ. Njàwèeŋ nè nà' vè bohòJisòs Krèst, mvè'nə yi ànə fis mak gesə ntəm awèŋ sè bup sè wèŋ à tse' to mantombi yà'a. ¹² ḡhà nè wo ànə baptesə wəŋ, yà' à ye yà'sə co wo tuuŋ be'lə wəŋ Jisòs Krèst, nè lokok be'lə mvwe' kpǎ sè' wenə wèŋ bəbe'. Yè'sə ve'nə bùusə wèŋ ànə dzəmtse' bə ḡaŋ Nwi sè yi ànə lokoksə Jisòs Krèst mvwe' kpǎ bə zeŋ. ¹³ Wèŋ ànə ye co bùu sè wo à kpǎ laŋ bùusə wèŋ à ḡù bup, nè ye fe'lə bùusə wèŋ à ka ŋḡwè nè ŋḡònitsè' də wèeŋ bùu Nwi tse'. Fana Nwi swi fa vesùwèŋ bup avès, nè lokoksə ves Jisòs wèŋ mvwe' kpǎ bəbe'. ¹⁴ Vesùwèŋ ànə ḡbǎ nzak laŋ bùusə vès ànə ka lùuk Nwi noŋsə. Nwi yis fis fa vesùwèŋ nzak nè pwe', nè naaŋ gesə lo mǎtuhù Jisòs Krèst ḡhà nè yi à kpǎ mǎntəeŋ nà'a. ¹⁵ Yi à jə gesə ḡaŋ yòŋsəə ze' bə kpǎ ye nè mǎntəeŋ ànə fana nè niŋtsok fa bwiŋ jəja kwarəŋḡaŋ də ḡaŋ ye ḡha' ḡaŋ yòŋsəə sè bup lòoŋ fo'.

Bum Sə Yà' Kǎ Fàk Bohòŋwèə Jisòs Tse'

¹⁶ Bə bum yè'sə pwe'fo', kǎ də wèeŋ fa mandzè də ŋwè nəmòok noŋsə fa wəŋ nsàp lùk mòk də wèŋ tse' ŋḡòḡù yà' co də zǎ nè no meḡu nsàp yu nè'e, nè kǎ nsàp nè'e ye duk. Nwèe kǎ də yi ḡu fa wəŋ lùk bə nsàp yu nè wèŋ tse' ŋḡòḡù bə ḡkǎak lùmḡòŋ, ḡwǎfi nè ye co nùumbu dzè wèŋ sè' duk. ¹⁷ Bum yà'sə pwe' co tsətsəŋ. Yà' sè nì ḡèsə lòmantombi bə yu

nè nà'a nè kè ye nè. Yu nè tsètsèen yè'sə sə nì gesə lòzen nè, Jisòs Krest bə tu ye. ¹⁸ Kà də wèen yu'rə bohòbùu sè wo sə ləp mandzə ngògù bupsə wèj bupsə yà'a duk. Mù sə duk bə nsàp bù nè co sè wo dukgè də wèen jəj tson ni' awèj sə nze, nè kuksə masinjaa Nwì wèj yà'a. Nsàap bùu yà'sə wèen dukgè də Nwì tsə' wo bum yè'sə co ndzənə lo vɛ'ɛ, nga wo sə nè mègù yà'sə ni' wà nè wà. Nsàap tsətsərə awo yà'sə mègù sə nzenjgòon fən. ¹⁹ Fana wo sə kà bə Jisòs Krest nè yi tu bohòvesùwèj nè mok be'lə. Bùu sè wo sə be'lə mvwe' mò'fis bə Jisòs Krest wèj yà'a mègù wo sè wo jəgè nàan awo bohòyi, də ya wo sə kuk mvè'nè Nwì sə dzəm də wo kuk. Jisòs Krest a gù cos nè ngòye mvwe' mò'fis, mvè'nè nzèhe ni' kotse'gè ngùpni' nè mvwe' mò'fis yè'e.

²⁰ Mù də wèj à kpə wèj Jisòs Krest wèj, yònsə sè zé' sè sə nze fɛɛj kà nàj mok mətuhù wèj tse' àlaa. Njo nè wèj sə gù bwi bum co bəp bù nè nzenjgònə tse' wo yi-e bùu yà? Njo nè wèj sə wəp mali nsàap lùuk sè co də, ²¹ <<Kà yu yè'e jwèj, kà yè'e zú ja'a, nè kà yà'a kùm>> wèj bùu yà? ²² Nsàap lùuk sè vɛ'nə yè'e yà' mègù bə bum sè co njwèe zú-a yà', yà' me bisə wà. Nsàp yəyərè nà'nə, nà'a vè mègù bohòtsətsərə nè bwìj. ²³ Bwiìj tsərəgè də nsàap lùuk yà'sə bum njkərə bohòNwì, bùusè yà'a gùgè njwè bə nàj ngògù bum sè ngòkùksə Nwì, nè sə jə lònì' awo sə nze, nè sə fa ni' awo sə ngə' wèj. Bum yè'sə pwe'fo' yà'a wà nè wà. Yà' kà nàan mok sè co yà' tɛsə njwè də ya njè yu nè ngùpni' ye sə dzəm zèj kà yi ya tse'.

3

Jisòs Krest Bùsə Wèj

Bùu Sə Fi

¹ Nè wèj a lòkok mvwe' kpə wèj Jisòs Krest wèj laj fana wèen nojə gu ntəm awèj bə bum sè yà'a ma mabu. Wèen fa ntəm awèj lɛ fa'nə, bùusè yà'a mvwe' sè Jisòs Krest cu fo' bo ma mà'a Nwì. ² Wèen sə tsərə megu bum sè yà'a mbwa yà'sə, nè kà sè sə nze fɛɛj sə tsərə. ³ Bùsə bə bum sè ma sə nzenjgòon fɛɛj, wèen yàwèj bə zèj mok co bùu sè wo a kpə laj. Yònsə awèj mègù mok nè nà' cu bohòJisòs Krest ndzə bohòNwì, yi sə lòksə fa wèj nà'. ⁴ Jisòs Krest nè yi tse' yònsə awèj nè wèj cu nga'a njwəm bùu yi nè kə yəəj ntsə'mòk fana wèj yəəj be'lə wenə wèj bəbɛ'. Wenə wèen nè yəəj ntsə' ànə bə nàj vɛ'ɛ wùrìj. ⁵ Ye də wèen zə gesə bum sè yà' cu ndzə ni' wèj sè yà'a bum nzenjgòn co: kò sàhà, fwe', ngòdzəm bum sè yà'a bəp, nè ye ngòwa kɛ'cà bum wèj. Bùsə ngòwa kɛ'cà bum vɛ'nə ye də wèj sə kuksə yà' co Nwì. ⁶ Yà'a nsàap bum sè yà'a nè gù njkuj Nwì jok bohòbwìj, ngə' və.

⁷ Wèj à sə gì tɛp to mantombi fa' sənə nsàap bum yà'sə, ghà nè wèj à cu ntòca nà'a. ⁸ Nè nga'a nè'e mù sə tsə' wèj də wèen tɛnsə nsàap bum yà'sə pwe'. Njwèe kà sə jòk, kà ntəm cɛp, kà njwè ròm, kà lɛj njwè nəmòk bupsə, nè ye sè' də ncɛep sè bəp kà kè cùhu wèj sə tɛsə. ⁹ Kà njwè mvwès sè' ci' fa, bùusè wèj a mè'rə màk ncu njwè nè zəm nè bə fàak ye laj. ¹⁰ Wèj tse' nga'a mok ncu njwè nè fi. Njwè nè fi nè Nwì a gù ènə, yi gùgè nà' nùumbu pwe' njgòboghaha lòmantombi ngòkə ye sè' co yi Nwì, ya wèen sə rìj ghaha lo

yi mantombi sè'. ¹¹ Busè wèen mok bùu sè fi fana ñwè nəmòk ka bohòwènj zok mok ye. Mòk ka mòk dè nè'e ñwèà Jus, nà'a ñwèà lakmvm, jàmngan bè ñwè nè sè ñgèà ka mok sè' yej. Mòk ka mok dè nè'e ñwè nè wo kom fa yi tu ñwèmbam, nè'e ñwè nè wo ka yi kom fa yej, ñkwènj bè molak wèen mok bùè. Bwiñ pwe' mègù mok mò'fis bùusè Jisòs Krest mègù sè' mò'fis nè yi tse' bwiñ ma nè fòpwe' yi.

¹² Wèen sè tsərə tse' dè wèen bùu sè Nwi a cokfis wej ñgòye bùu ye, yi dzəm wej. Wèen tse' koksəmanziñ bohòbwiñ, nè sè gu bèboñ. Wèen jəñ ni' awènj sè nze, nè ye fùè, nè sè ko ntum sè'. ¹³ Kà dè wèen sè jok ke'ca bum nənàk duk. A ye-a ñga ñwè nəmòk gu-a wu bup, wu swifa yi. A ve'nə bùusè Tà Jisòs Krest ànə swifa wej, wènj tse' ñgòswifa bwiñ yàwo sè'. ¹⁴ Bə bum ye'sə pwe', nè nà' gu gha' ca nè də, wèen tse' dzədzəm bohòbwiñ. Nà'a zen nè nà'a kì be'lə tse'gè bum pwe' mwè' mò'fis mpaan nè mpaan. ¹⁵ Yusè wènj sè gu-a pwe', yà'a ye bè fifi nè Jisòs Krest a fa wej. Busè Nwi a to benə vè wej co ni' nè mò'fis dè ya wèen cum bè nsàp fifi ànə. Wèen cu wènj sè kwasə Nwi ghà nè fòlòon. ¹⁶ Wèen gu dè ncèp Jisòs Krest cum sè ntuu wènj nùumbu pwe'. Wèen sè yə'rə, nè sè tip bwiñ bè ñkərə. Yəm nsàap ñkì zəzok ñgòkùksə Nwi bè zen. Wèen yəm, wènj sè kwasə Nwi sè ntuu wènj. ¹⁷ Fana a ye-a ñga wènj sè gu-a sè yà kè wèen cep-a sè yumok pwe', yà' ye megu bè liñ Tà Jisòs Krest. Wèen sè kwasə Nwi nè yi tè' avès sè' bè liñ ye sə.

Ncu Nè Bə Dzədzəm Munda'a

¹⁸ Ngwe yuk bohòndum bùusè a kəkərə bohòTà dè yà'a ye ve'nə. ¹⁹ Ndum dzəm ñgwe yo, nè kà dè

wu sè gu yi co yi yu nè wà duk. ²⁰ Bwenke' wèen yuk duk ma bè tè' awènj, bùusè wèen gu ve'nə, Tà sè kwa bohòwènj. ²¹ Tè' bè ma, kà dè wèen sè gu bwe awènj nsàp nè co wo sè te' ke'ca te'lə duk.

²² Wènj sè wèen fəkgè ñkwènj bohòwè sè nze fən, wèen yuk duk masàa awènj sè bè yusè wo sè tsə' wej lòon. Kà dè wu fək mègù ñga masà yònə fo' ñga yi kwasə wu duk. Fàak, nè kà lis mañkwènj kək, co ñwè nè yi sè wəp Tà Nwi. ²³ Bə yusè wu sè gu lòon, wu gu yà' bè ntum nè mò'fis, bùusè wu sè kà yà' bohòwènj gu fa mègù. Wu sè gu fa yà' bohòTà Jisòs Krest. ²⁴ Tà Jisòs Krest masà awènj yi. Wènj rì sè' dè yi nè nè kè lək wej bè bum sè bèboñ sè yi gu nònsə fa bùu ye wènj. ²⁵ Nwè nè yi sè gu-a bup, wo nè kè lək yi sè' bè bup. Nwii kà ñwè nəmòk gəm ko fagè.

4

¹ Wènj sè wèen yàwènj masà, wèen kotse' bùu sè wo sè fək ñkwènj bohòwènj zinə, nè sè gu wo bèboñ. Wènj rì dè wènj tse' ñwè nəmòk nè yi masà bohòwènj sè', yi cu mabu.

Pol Sə Tip Fe'lə

Bùu Kòlosi Wènj

² Wèen sè leñ piriya ghà yà lòon. Wèen nəm lis awènj to, nè sè kwasə Nwi. ³ Wèen sè leñ fa ves sè' dè Nwii nè fa ves mandzè nè co vèes tsoho fa bwiñ yusè səswihi sè Nwi a tsə' fa ves bè liñ Jisòs Krest sə. Mù cu yè' mù ndapndzəmè sè' bùu ncèp ènə. ⁴ Wèen leñ Nwi sè' dè yi gu mù ya mù tsoho rənsə fa bwiñ yà' mvə'nə mù tse' ñgòtsə' fa wo sə.

⁵ Wèen cu wej bùu sè wo ka bùu cos yej, wènj cum ncu ñkərə. Ghà nè wènj tse'-a məmāndzè pwe', wènj sè gu wo bèboñ. ⁶ Ncèp cùu awènj ye bəbwe', nè

sə ləm co ci'. Nwə nəmòok fek-a weŋ yumok, wəŋ riŋ ŋgòcèp fəsə fa yi bə mandzə nə bəboŋ.

Pol Sə Cèpsə Ləsə Wo

⁷ Tikikòs nə yi moma avès nə vès dzəm yi nə, yi nə kə tsoho fa weŋ mvə'nə mù cu pwe' yi. Yi fàkgè vesiwèŋ bohòTà Jisòs bə zìnə ye pwe'. ⁸ Mù tumsə tsə gù yi bùu njo nə də ya wèeŋ riŋ mvə'nə ves cu fən. Nə ye sè' də ya yi gu ntum awèeŋ sə kwa sè'. ⁹ Tikikòs nə, yi bə molak àwèŋ nə liŋ yee Onisimù nà'a bəbe'. Yi sè' moma àvès nə vès dzəm yi. Yi fàkgè bohòJisòs sè' bə zìnə ye pwe'. A wo sè wo nə tsoho fa weŋ bum sè yà' a ye fəeŋ pwe'.

¹⁰ Aritakònə vesi cu ndapndzəm cèpsə weŋ pwe'. Mak nə yi motè'e Bànabà nà'a cèpsə weŋ sè'. Mù à tip weŋ laŋ də Mak nə kə tsèŋ-a weŋ, wèŋ gu yi bəboŋ. ¹¹ Jisòs nə liŋ ye mòok Jostòs nà'a sə cèpsə weŋ sè' bəboŋ. Bùu Jus sè vesiwèŋ sə fàk bəbe' mègù wo sè te' yà'sə. Vesiwèŋ sə fàk ŋgògù co bwìŋ riŋ gaŋ ŋkum Nwì sə ntùù wo. Wo a tēsə jə mɛ vɛ'ɛ nsàp nə ntum boŋ mɛ.

¹² Epaferàs nə yi sè' molak àwèŋ cèpsə weŋ bəboŋ. Yi sè' ŋgà fàk Jisòs Krəst. Yi ləŋgè Nwì mɛ tuhù wèŋ bə ñàŋ də wèeŋ kuk bə bum sè ma nə Nwì pwe'. Də wèeŋ riŋ bum sè Nwì sə dzəm, nə sə yuk duk ye. ¹³ Mù a yə bə lis am mvə'nə yi a fàk guŋguŋ bùu wèŋ, wèŋ bùu lak Kòlosi bə sè Làòdisiyà nə ye lak Hìrəpolis. ¹⁴ Luk nə yi doktə àvès, nə a dzəm yi wùriŋ, nə ye Dimà wèŋ cèpsə weŋ bəboŋ.

¹⁵ Cèpsə fa mɛ bwema sè mvwe' lak Làòdisiyà bəboŋ. Cèpsə Nimfà bə cos nə munda'à yi nà'a sè'. ¹⁶ Wèeŋ ta ŋwàk nè'e, wèŋ tum fa cos nə mvwe' lak Làòdisiyà ya wo taŋ nà' sè'. Wèeŋ taŋ ŋwàk

nə Làòdisiyà nə tumsə fa weŋ nà'a sè'. ¹⁷ Wèeŋ tsok fa Akipòdə mù duk də, yi fak wes fàak sè Tà a fa ndzə bohòyi yà'a. ¹⁸ Mùu Pol, mù còm fa weŋ cècèpsə nè'e mok bə bo yàm. Wèeŋ sə tsərə kwan sè mù cu bə zeŋ yè'e. Bèbo nə Nwii ye bohòwèŋ lònŋ.

Nwàk nè Mantombi, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak TÈTÀLONIKÀ

Lak Tètàlonikà à ye tu lak nè mvwe' nzenḡòḡ Māsìdoniyà nè. Pol à kè mùk cos fo' yi. Pol nè, nè ye Timatì bə Silàs wèḡ à vè fo' bəbɛ'. A ka sàp fana bùu Juus mok wèḡ yeto ḡḡòto liḡ Pol sə bəp, bəp. Wo à sə ḡḡ vɛ'nə bùusè wo à sə wa mùm vè'nè Pol à sə tsòho ncèp Jisòs nè fana bùu awo mok sə yèto ḡḡòbwi lòmok ma nè Pol nè. Yà' à ḡhak fana Pol me'rə lak Tètàlonikà sə. A sàp ko' fana Timatì com tsok vesə fa Pol nè mùm vè'nè cos nè mvwe' lak Tètàlonikà nè sə ḡiì.

Pol à còm fa wo ḡwàk nè mantombi ènə ḡḡòtsə' Krətèḡ sə də wo ko ntum, nè təəḡ mali ḡḡḡḡ. Wo à sə fek kɛ'cà yà' mɛ cos anə bə mùm vè'nè də Jisòs nè bwi foho vèə. Wo à sə fek mok duk də, a ye-a ḡḡa ḡwè dzəm bohò Jisòs, nè kḡḡ ḡḡa Jisòs nè ka ntòbwi və, fana Jisòs nè kè bwi vè ntsə'mòk, wo tse' yàwo lùḡ nè nà'a nè kà mè sè' àlɛ? Jisòs nè nè və yè'sə sèḡ nɛ? Pol à jə mvək ènə ḡḡòtsə' gesə fa wo də Jisòs nè bwi foho və. Yì vèə, yì jəḡ bùu sè wo à dzəm bohòyi nè kḡḡ lo laḡ kè sè wo cu mali ntòḡwum àlɛ' pwe' ya bə yà'wèḡ lo nè kə cum mok mvèsè nè mvèsè. Yì tsok wo də yà'wèḡ sə fak mali meḡ vɛ'nə nè sə kontum, də Jisòs nè nè vè tsə li ntsə'mòk.

¹ Còm ḡwàk nè'e mùm Pol, ves Silàs, nè ye Timatì wèḡ bəbɛ'. Vès sə còm fa nà' bohòbùu cos nè mvwe' lak Tètàlonikà. Vès lɛḡ də Tà Nwii fa wèḡ fifi, nè ḡḡ wèḡ bəbɛḡ.

*Pol Kwa Bə Fantum
Nə Ye Ncù Krətèḡ
Mvwe' Lak Tètàlonikà*

² ḡhà nè vèes lɛḡḡè Nwi nè yi tɛ' avès pwe', vès sə tsərə wèḡ. Vès sə kwasə yi bùu tu awèḡ. ³ Busə vèes tsərəḡè fàak sə wèḡ à ḡḡ bùusə wèḡ à fa ntum awèḡ bohòTà avès Jisòs Krɛst ḡḡòfak bohòyi. Vès sə tsərə mvèsə wèḡ à fàk ḡḡḡḡ bùusə wèḡ dzəm yi, nè ye mvèsə wèḡ naḡḡè tu bohòyi bə ntum nè zinə, nè co wèḡ nè kà maḡkwèḡ foho yà'a sè'.

⁴ Bwetè' avès, vès rìḡtse' duk də Nwi dzəm wèḡ, nè cokfis jə nonḡsə wèḡ də wèḡ bùu ye. ⁵ Vès rì vɛ'nə bùusə ḡhà nè vès à jə vè fa wèḡ Ntirè nè Bəbɛḡ nè Jisòs Krɛst nè, nà' ànə ka bohòwèḡ co ncèep sè wà və. Nà' ànə ye bə ḡàaḡ Yòḡsə nè Rərəḡ nè. Wèḡ à rì bəbɛḡ də Ntirè nè Bəbɛḡ nè ye zinə. Wèḡ rì ncu avès nè bəbɛḡ nè vès à sə cu, ḡḡa vès cu vesuwèḡ sè'. Vès à cu vɛ'nə lònḡ ya yà'a bɛḡ ma ḡjàwèḡ. ⁶ Wèḡ ànə cum fɛ'rə nsàp ncu avès, nè ye nè Tà nè. Wèḡ ànə ye na ḡḡə' sè' wùriḡ fana wèḡ à jə ncèp Nwi nè bə kwəkwa. Kwəkwa nè nà' à vè bohòYòḡsə nè Rərəḡ nè. ⁷ Yè'sə ànə ye vɛ'nə fana, wèḡ ye mok bùu sè ḡḡònitsə' fa bwiḡ mandzè nè bùu sè wo à dzəm Jisòs pwe' tse' ḡḡòye. Wèḡ à ye vɛ'nə bohòbùu sè mvwe' nzenḡòḡ Māsìdoniyà, nè ye sè mvwe' nzenḡòḡ Akayà. ⁸ Ncèp nè bə liḡ Tà nè nà' à sə ye ndzə nì'ì wèḡ nè à ka mvwe' nzenḡòḡ Māsìdoniyà bə Akayà ləsə meḡ. Yu sə də, bùu sè ma fòpwe' a yuk mùm vè'nè wèḡ a fa ntuum awèḡ bohòNwi. Yà' nè yeè nè vɛ'nə fana, yu sə mok sè vèes nè cèp fe'lə bwi bə liḡ awèḡ bùu. ⁹ Vès yuk də bùu yà'a wèḡ sə cèp mvè'nè vès ànə kè kɛ' ye wèḡ, wèḡ ḡḡ ves bəbɛḡ yà'a. Wo cèp

mvəsə wɛŋ a mè'rə rùum sè wà, nə bwi lo ma nə Nwì, ɲgòkùksə yi nə yi Nwì zìnə nə, nə yi cu ɲwəm. ¹⁰ Nə ye sè' də wɛŋ sə tək mo ye nə yi Jisòs, ɲgòtsə və məbu. Yi nə Nwì à lòkoksə yi mvwe' kpə. A Jisòs nə yi a caŋsə gesə vesùwɛŋ mvwe' dzə' nzak nə Nwii nə kə sak bwiŋ bùu jəjòk ye.

2

Nsàp Ntəm Nə Pol A Tse' ɲgòtsòho Nza' Nwì

¹ Bwema avès, wɛŋ riŋtse' yàwɛŋ sè' duk də mvə'nə vès a kə ke' yə wɛŋ yà'a, à ka wà ca. ² Wɛŋ ri mvəsə wo ànə yak ves, nə yeŋsə ves ɲgə' mvwe' lak Filipiyà ɲkuŋ vès sə coho və ɲgòkə yə wɛŋ mvwe' lak Tètálonikà yà'a. Anə ye-a sè duk də bwiŋ ànə sə gu co də wo lok mandzə də ya bum kà fo' fàk fana, Nwì ànə gu ya wəə kà ves ko. Nwì ànə gu ves ve'nə fana, vès ko mali ntəm ɲgòtsə' fa wɛŋ Ntirə ye nə Bəboŋ nə.

³ Ncèp àvès nə vès sə dzəm də nà'a ni sə ntəu wɛŋ nə, nà' ka bə t'eŋkup yeŋ. Vès sə kà nà' wà tsòhòbasə. Nə ye sè' duk də vès sə kà mandzə də vèes borə ɲwə nəmòk bərə lap. ⁴ Yusə ɛ ve'nə duk də, vès cèp mvəsə Nwì duk də vèes cep. Nwì nə a kək ja'a ves, nə də vèes kəkurə co yi fa ncèp ye nə ndzə bohòvès. Fana mvə'nə vès sə cèp bohòwɛŋ, vèes kà mandzə nə ɲgògù də ya bwiŋ sə kwa bohòvès lapgə. Vèes lapgə yàvès mandzə nə ɲgògùu ya Nwii kwa yi. Yi Nwì nə yi riŋ yusə yà' cu sə vəə vès. ⁵ Wɛŋ ri sè' ve'ɛ bəboŋ duk də, mvəsə vès à və bohòwɛŋ, vès à ka bə nsàp nə ɲgòkwasə bərə wɛŋ bə ncèp cù nə bəboŋ wà və. Nwì ri də vès à cèp bum kà ɲgòjə yumòk awɛŋ, nə ghak bə zeŋ ye. ⁶ Vès ànə ka mandzə nə co wɛŋ, kə bùu səmok

sə zok, kwasə ves sə' lap. ⁷ Nə ye sè' də vès co ɲgàa ntum Jisòs Krəst, vès ànə fek-a wɛŋ ɲgòfa ves bum sə vès dzəm, yà' kà bə jòŋ sè' ye. Fana vès ànə sə ye megu yu avès fàə. Vès à ye fàə, co ɲwà nəmòk nə yi sə kək bwe ye wɛŋ ve'ɛ. ⁸ Njo nə vès ànə dzəm wɛŋ wùriŋ fana, ntəm boŋ ves ɲgògàp Ntirə nə Bəboŋ nə nà' à və bohòNwì nə vesùwɛŋ. Vès à ye kəkurə ɲgòkpə bùu wɛŋ sè'. Vès dzəm wɛŋ ve'ɛ cəbùə.

⁹ Bwema am, wɛŋ riŋtse' mvəsə vès à ci' ndùrù bə fàk ve'ɛ wùriŋ ghà nə vès à ye vesùwɛŋ yà'a. Mvəsə vès à sə tsòho fa wɛŋ ntirə nə, vès à fàk marəŋ bə ndzəmə də ya vèes kà də vèes kək lis bohòwɛŋ bə yusə vès dzəm yà' duk. ¹⁰ Wɛŋ, nə ye Nwì, ri sè' duk də ncu avès nə vès à cu vesùwɛŋ, sə wɛŋ Krətɛŋ, nà' à ye rərəŋ nə ye rərəŋ sè'. Yumok sə co wo beŋ ves də yà' à ye bə jòŋ à ka yeŋ. ¹¹ Wɛŋ ri də vès à kotse' wɛŋ lòoŋ mvəsə t'ɛ kotse'gə bwe ye. ¹² Vès à sə kwe'sə wɛŋ, vès ce'e fa wɛŋ ncèp sə ɲgòfisə wɛŋ ntəm də ya wɛŋ cum nsàp ncu nə nà'a kəkurə bohòNwì. Busə yi Nwì nə yi à co'fis wɛŋ ɲgòkə tse' bo sənə gaŋ ye sə yà'a ve'ɛ manŋəŋgəŋ sə.

Pol Kwa Bə Dzədzəm Nə Ye Kontum Bùu Tètálonikà

¹³ Fana njo mòk cu mali nə vèes kwasəgə Nwì bùu zeŋ sè'. Yusə də mvəsə vès à jə və fa wɛŋ ncèp Nwì, wɛŋ yuk nà', nə jəŋ nà' co ncèp Nwì anə. Wɛŋ à ka nà' co ncèp ɲwə nə sə nze fɛŋ jəŋ. ɲga nà'a ncèp Nwì anə nə zìnə. A sè' ncèp ènə nə nà' sə kùm ntəm awɛŋ sə wɛŋ a dzəm Jisòs. ¹⁴ Mù cèp ve'nə bùusə, yusə yà' a gù wɛŋ, yà'a mègù sè' yusə yà' a gù bùu coos Nwì sə mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà, bwema avès a. Vès sə duk bəp bùu sə wo bùu Jisòs

Krest yà'a. Wèŋ a yə ɲgə' ndzə bohòbùu lak awèŋ sè' mvə'nə wo à yə ɲgə' ndzə bohòbùu Jus sè wo bùu lak awo. ¹⁵ Bùu Jus yà'sə, a wo sè wo à zə Tà Jisòs, bə ɲgàa tsòhòbum Nwì, nə fa ves ɲgə'. Bùu yè'səə jòksəgè Nwì ntum. Wo mègù co ɲgbu bə nàm bohòbwìŋ pwe'fo'. ¹⁶ Ghà nè vès à sè tsòho fa bù lakmvum ncèp nè co nà' fa wo lùŋ nə fana, wo lap mandzè co vèes kà yà'wèŋ tsòhòfa. Mvəsə wo à gù vè'nə yà'sə, ye də wo à gù wesə nsàap bup awo sè wo gùgè sə pwe' mok laŋ. Nə yeè nə də wo jòksə Nwì ntum ɲgòsak wo laŋ.

Pol A Dzəm NgòKé' Yə Wo Səmok

¹⁷ Ngòcèp yumok bə ma nə ɲjàvès fana bwema avès wèŋ, yà'a kə bùuŋ təŋ də vesùwèŋ nə gá'a tsoŋ múnə mvək momjo. Gègá'à nə a mègù də vesùwèŋ a ka lis mok sə yenə bwèrɛ wèŋ a cu mali sə ntùù vès. Vès a lap mandzè vè'ɛ gùgùŋ duk də vèes ye fe'lə wèŋ səmok, bùusə mvəsə vesùwèŋ à gá'a yà'sə, a yaan ves sə ntùù vè'ɛ wùriŋ. ¹⁸ Vès a dzəm də vèes bwi lo kə ye wèŋ. Mù bə tu am, mù a lap mandzè ɲgòbwi fe'lə lòkəkè' fana Satà sə lòk ves mandzè. ¹⁹ Yumok ka bup, bùusə a sè wèŋ à gù ɲkuŋ vès tse' naan tu nə ye kwəkwa, ni' sə boŋ ves də ghà nè Tà Jisòs vèə, vèes nə kə təŋ mantombii yi co bùu sè wo ca caŋ nə caŋ ghak. ²⁰ Bə nè zìnə, vès sə kwa, ni' sə boŋ ves sè' bùu wèŋ.

3

Timati Kwe'sə Bùu Tètàlonikà Wèŋ

¹ Mvək nè ɲgòko ntum à ka mok yeŋ fe'lə fana, vès mam yàvès lak Atèn fɛɛŋ vəvès, ² nə də Timatii lo kə ye wèŋ. Yi moma avès, nè venəwèŋ fàkgè bəbè'. Vèes

fàkgè bohòNwì ɲgòtsòho fa bwìŋ Ntirə nè Bəboŋ nè nà'a bə liŋ Jisòs Krest. Vès tumsə yi də yi kə kwe'sə wèŋ nə gə wèŋ ya tu awèŋ sè wèŋ sə naan bohòJisòs gùŋ lo mantombi. ³ Ya kà də mok mətsetsə'rə wèŋ foho lo maŋkwèŋ bùu nsàap ɲgə' sè wo sə fa wèŋ yà'a duk. Wèŋ ri yàwèŋ sè' də bo Nwì cu ca sè', də wo fa ves nsàp ɲgə' ènə. ⁴ Ghà nè vesùwèŋ ànə cum ntòbəbè' yà'a, vès ànə tsok wèŋ ɲga mvək nə à ka ntòdzɛŋ, də wo nə yeŋsə vesùwèŋ ɲgə'. Fana wèŋ ri tse' sè' də yà'a nə ye megu sè' məm̀və' ànə. ⁵ Nà'a njo nè mù a tum Timati nə. Mù a kə fàk ntum bùə fana mù tum yi də yi kə kək ja'a-na də wèŋ sə fa mali ntum awèŋ bohòJisòs àlɛ. Mù a sə mərə də kə ɲgà mùmsə bwìŋ nə a gù wèŋ, wèŋ gbə foho lo maŋkwèŋ, ya fàha sè vès à gù sə bisə wà àlɛ'.

⁶ Timati nə a bwi foho vè laŋ. Yi tsè' fa ves mvəsə dzədzəm àwèŋ cu. Yi də ntuum awèŋ tə mali mègù bohòNwì, nə də wèŋ sə dzəm mali mòk bə mòk. Yi tsè' fa fe'lə ves mok sè' duk də wèŋ tsəragè ves vè'ɛ bəboŋ nùumbu pwe'. Malə a ko wèŋ mvəsə malə a ko ves bohòwèŋ sè'. ⁷ Nə yeè nə də bwema avès-a, bə jamə nə ye ɲgə' nè vès sə yə nə pwe'fo' fana ntum avès kwa mvəsə vès à yuk də wèŋ sə lo mali mantombi. ⁸ Nə ɲga'a nè'e yòŋsə kwèhè nə ves. Ntum avès nə sə boŋ vè'nə ɲga wèŋ təŋ mali-a gùgùŋ bə dzədzəm àwèŋ, wèŋ Tà wèŋ mvwe' mò'fis na. ⁹ Nə ɲga'a nè'e aco vès kwasə liŋ Nwì avès bùu tu awèŋ. Vès tse' ɲgòkwasə yi bùu nsàp kwəkwa nè vès tse' nà' mantombii yi bùu wèŋ. ¹⁰ Vèes fekgè Nwì nùm bə ndzəm bə ntum avès pwe' də co yi gù ya vèes ye fe'lə si awèŋ səmok. Vèes ye wèŋ ya vèes tesə wèŋ

bə yusə wəŋ sə jamə mali yà' bə dzədzəm àwəŋ nə bə liŋ Jisòs nə.

¹¹ Nwì àvès nə yi tè', nə ye Tà Jisòs fuhə nonjsə mandzə co vès kə ye weŋ səmək. ¹² Nwii gu co dzədzəm nə wəŋ tse' nà' mətsetsə'rəə wəŋ, nə ye bohòbwìŋ pwe' nà'a kuk lo mantombi. Nà'a kuk, nə yam dzeŋ co mvəsə vès dzəm weŋ yà'a. ¹³ Bə nsàp dzədzəm ènə fana yi nə guŋsə weŋ, wəŋ ye kəkurə bə rərəŋ sè' mantombii Nwì àvès nə yi Tè', nùmbu nə Tà Jisòs nə vè bə bùu ye sè rərəŋ sè.

4

Ncu Nə Co Nà' Gu Nwì Yi Kwa

¹ Ngòlèsə lóbə zeŋ fana bwema avès, wəŋ a yə'rə jə nsàp ncu nə wəŋ tse' ngòcu ya Nwii nə kwa bohòwəŋ nə bohòvès laŋ. Wəŋ ànə sə cum lok to mantombi sè' ve'nə. Nə nga'a nè'e fana vès sə ləŋ weŋ nsàp nə gugəŋ bə liŋ Tà Jisòs də wèeŋ ghaha wesə ghaha. ² Wəŋ ri tse' ntip sè vès à fa weŋ bə nàaŋ Tà Jisòs yà'a laŋ. ³ Yusə Nwì dzəm bohòwèeŋ duk də wèeŋ ye rərəŋ, nə kà bo sənə nzak sàhà tse' lok. ⁴ Ndàaŋwè pwe' riŋ nsàp mandzə nə co bə ngwe yee cum. Wo cum bə nsàp mandzə nə nà'a ye bèboŋ bohòNwì, nə kà ywì'lə nzòŋ jə vè. ⁵ Nà'a kà ncu nə nà' mègù bùu njè bəba kè mbəmbam ye. Bùu pegè sè wo ka Nwì riŋ cugè yàwə ve'nə. ⁶ Bə nzak nwanjwè bə nwanbām ènə fana, ka bèboŋ co nwanè lim zū mòk yeŋ. Vès ànə tsok fa weŋ yè'sə mantombi laŋ. Nə nga'a nè'e vès sə sè mali weŋ ntu' gugəŋ də Tà Nwii nə kà nsàp nwanè nə yi gu ve'nə mè'rə. ⁷ Nwì ànə to vesùwèŋ, ka də a sè kə kohò sàhà yeŋ. Yi à to vesùwèŋ ngòcu ncu nə rərəŋ co bùu ye. ⁸ Ye də a ye-a nwan nwanè

nəmòk dzèeŋ-a yusə vès yə'rə fa weŋ yè'sə, yi sè kà nwanè dzèeŋ. Yi dzèeŋ Nwì nə yi fagə ves Yòŋsə ye nə Rərəŋ nə.

⁹ Kaco vès com fa yiskok weŋ mvə'nə wəŋ tse' ngòdzəm bwema sè wo a dzəm Jisòs còmə yeŋ. Vès duk ve'nə bùusə Nwì a yə'rə fa weŋ bə tu awèŋ mvə'nə wəŋ tse' ngò dzəm mòk bə mòk sə laŋ. ¹⁰ Wəŋ a nitsè' fa bwema sè mvwe' nzenğòŋ Màsidoŋiyà pwe' nsàp dzədzəm ànə. Fana bwema avès, vès sə ləŋ də wèeŋ guŋ casə ve'nə casə. ¹¹ Wèeŋ kiŋ sè vèə wəŋ də wèeŋ cum ncu nə nà'a gəe'. Kà də wèeŋ sə gesə kə'cà cùu awèŋ bə nzak bwìŋ nwan wo ka weŋ to duk. Fàk bum sè wèeŋ dzəm yà' bə bo awèŋ. Vès ànə tsok weŋ yè'sə mantombi fa' laŋ. ¹² Wèeŋ gu-a ve'nə fana wèeŋ nə gu bùu sè wo ka Jisòs riŋ ngòjə weŋ co bwìŋ. Yà' ye sè' də yusə wəŋ dzəm yà' fana wəŋ kà lis bohòŋwè nəmòk kək yiskok.

Mvək Nə Tà Jisòs Nə Bwìŋ Vəə

¹³ Bwema avès a, vès dzəm də wèeŋ riŋtse' zinə nə nà' cu bə bəp bù nə wo a kpə lòyàwo laŋ. Wèeŋ riŋtse' ya wèeŋ cu, ntum kà weŋ bə zeŋ sə rwi'. Wèeŋ kà-a yà' ri fana, ntum sə rwi' weŋ co bùu sè wo ka naaŋ tu də Jisòs Krèest nə kə lòkoksə yà'wèŋ ntsə'mòk tse'. ¹⁴ Vès dzəm sə ntuu vès duk də Jisòs à kpə fana Nwì lòkoksə yi mvwe' kpə. Ye də vès sə dzəm sè' duk də Nwii nə jəŋ fəsə və fe'lə bùu sè wo ànə kpə bə Jisòs wəŋ bəbè'. Vès sə duk bùu sè wo ànə kpə nwan wo dzəm bohòyi. ¹⁵ Yusə vès sə də vès yə'rə fa weŋ nwan yè'e, a yəyərè nə Tà Jisòs. Nùmbu nə Tàa bwi fohò vèə fana vesùwèŋ sè a cu nwan, a nə kà mantombi nə mè'rə bùu sè wo à kpə laŋ mankwèŋ ntòlòto.

16 Nùmbu ànə ye, wo nə kɛ' dukse
 ɲgù nɛ̀ nà' tse' ɲàɲ. Ɗgi masinjà
 Nwì nɛ̀ tu ɲə, nə cɛp, anə yuk ɲgi
 ntà Nwì ɲga wo fɛəp nà'. Tàa
 nə tesə tsoɲ mɔbu bæ tu ye. Bùu
 sè wo à dzəm Jisòs, nə kpɔ lo
 mee nə lokok mvwe' kpɔ ɲkuɲ,
 17 fana Nwì kurə be'lə vesùwèɲ
 sè a cu malì ɲga'a ɲwəm mvək
 ànə sə mvwe' mò'fis, a kə tseɲ
 Tà mu mba'a. Yà'a mɔk mvək nɛ̀
 vesùwèɲ nɛ̀ cu maligə mok ves
 Tà wèɲ mvwe' mò'fis. 18 Nə yeè
 nə də bæ ncɛp ènə, wèɲ jəɲ nà',
 nə fupsə ntəm awèɲ bæ zɛɲ.

5

Fuhɔ, Busè Tà Jisòs Nə Bwi Foho Və

1 Bwema am wèɲ, ɲjo nɛ̀ də mu
 com yis fa wèɲ ɲgòɲtse' ghà nɛ̀
 bum ye'sə nɛ̀ kə ye nə bùə. 2 Busè
 wèɲ bæ tu awèɲ, wèɲ ɲɲtse' ve'ɛ
 pap də nùmbu nɛ̀ Tà nɛ̀ nɛ̀ kə
 vèə co ɲgà yè vè nòɲ ndzəmə,
 wù kà rì. 3 Ghà nɛ̀ bwìɲ sə duk
 də, <<Bum pwe' mègù mok bəboɲ
 də ɲgə'ə bùə>> fana, wo ye megu
 ɲga ɲgə' nəbɔp və ve'ɛ vak. Yà'a
 nə və co mvəsè dzəmwèe kogè
 ɲwàɲwè ye'e. Yà'a və ve'nə, fana
 wo kà swirə. 4 Fana bohòma nɛ̀
 ɲjəwèɲ, wèɲ ka sənə ndzəm cum,
 bwema am wèɲ na. Fana ntsə' nɛ̀
 nɛ̀ kə wèɲ co ɲgà yè vè yì ɲga
 wèɲ ka rìɲ kə tsèɲ. 5 Wèɲ bɔp
 bù nɛ̀ bohòmareɲ, wèɲ bùu sè
 wèɲ gùgè bum ɲga a maràɲ bæ
 nùm. Vesùwèɲ ka bɔp bù ɲgàa
 ndzəm yeɲ. A kà bum mvwe'
 səswihi gùgè. 6 Nə yeè nə də bum
 ye'sə zinə ve'nə fana, vesùwèɲ
 kà də a sə dzəmlo co mvə'nè bùu
 mok dzəmgə yà'a duk. Vesùwèɲ
 sə kək kù'u, nə sə ko ni' avès.
 7 Mvək nɛ̀ bwìɲ dzəmgè lo, mok
 jəhu rùk wèɲ pwe', a nɛ̀ ndzəmə.
 8 Nə ye də vesùwèɲ yàvès bɔp bù
 ɲgàa mareɲ. Vesùwèɲ tse' ɲgòko
 yàvès ni'. A tse' ɲgòtəhə lok ni'

avès bæ dzədzəm nə ye naɲtu
 bohòNwì co ɲkə ɲga bɔp kà ves
 jwèɲ. A sə kək gesə lis àvès bæ lù
 nɛ̀ Nwì nɛ̀ kə fa ves. Yà'sə nə ye
 co tàm mòk nɛ̀ a ta tse' nà' co yu
 səmok sè bɔp kà ves tu jwèɲ. 9 Ka
 də Nwì ànə cokfis vesùwèɲ də ya
 yi fa ves ɲgə' yeɲ. Yi à cokfis ves
 ya a tse' lù nɛ̀ yi fa ves nà' ndzə
 bohòTà Jisòs Krɛst. 10 Yi Jisòs nɛ̀
 yi à kpɔ bùu vès, də ya a cum
 vesiwèɲ bəbɛ'. Də ya ɲga a cu-
 a sè ɲwəm bæ ɲga a kpɔ, yà' lok
 gu yəyərè, ghà nɛ̀ yi vèə, anè cu
 vesiwèɲ. 11 Nə yeè nə ve'nə fana
 bòdə wèɲ sə tesə mòk bæ mòk,
 nə gu wo lo mantombi mvəsè wèɲ
 sə gù ɲga'a yè'e.

Ncɛp Nə Nà' Ləsə Lò

12 Bwema avès, vès sə lɛɲ wèɲ
 də wèɲ jəɲ bùu sè wo fàkgè
 bohòwèɲ yà'a co bùu sè bwìɲ nɛ̀
 zinə. Wo sè wo kùkgè wèɲ, nə
 sə yə'rə wèɲ co bùu sè Tà Jisòs
 yà'a. 13 Wəp wo, nə dzəm wo càsə
 yà pwe'. Gù wo ve'nə bùu nsàp
 fàk nɛ̀ wo sə gùu. Wèɲ cum cù
 mò'fis, nə kà sə kùəm. 14 Vès sə
 lɛɲ wèɲ bwema avès-a, də wèɲ
 tip ɲgàa wɛ' wèɲ. Wèɲ kwe'sə
 bùu sè wo tse' wuə, nə tesə sè wo
 jì ɲàɲ. Wèɲ sə ko ntəm awèɲ
 bohòbwìɲ lòɲ. 15 Kà də wèɲ
 fa mandzè də ɲwèe gu fəsə fa
 ɲwè bɔp bæ bɔp duk. Yūsə ye də,
 ghà yà pwe' nɛ̀ wèɲ cu, wèɲ tse'
 ntəm nɛ̀ ɲgògù bəboɲ bohòmòk
 bæ mòk. Wèɲ gu bohòbwìɲ lòɲ
 sè' ve'nə.

16 Wèɲ sə kwa ghà yà lòɲ.
 17 Wèɲ sə gu pìriyà ghà nɛ̀
 fòlòɲ, nə kà wò. 18 Ɗga sə
 bɔp-a sè yà pwe', wèɲ sə kwasə
 Nwì. Yà'a yusə Nwì dzəm də
 yà'a ye ve'nə bæ ncu àwèɲ co bùu
 Jisòs Krɛst. 19 Wèɲ kà də wèɲ
 limsə Yòɲsè nɛ̀ Rəɛɲ nə ɲga yì
 kà fàha ye gù duk. 20 Kà də
 wèɲ bɛɲ ncɛp sè bùu sè wo sə

tsòho bum sè Nwì a niṅtsè' fa wo duk. ²¹ Mùmsə ja'a yà' pwe'fo', nə be' tse' sè wèṅ yə də yà'a bəboṅ. ²² Wèeṅ kà bo sənə bup nə mò'fis gèsè lok. ²³ Nwì bə tu ye, nə yi fagə vesùwèṅ fifi, yi nonṣə ncu àwèṅ kəkurè bə mandzè nə fòpwe'fo'. Yumok kà bohòwèṅ bup lok. Yi nonṣə yà' nsàp nə Jisòs Krest nə yi Tà àvèes nə kə bwì vèə, wèṅ ye jìnjo. ²⁴ Yi Nwì nə yi a to wèṅ, yi nə gə yà', bùusè yi ṅwè nə zinə.

²⁵ Bwema avès, wèeṅ sə ləṅ fa ves pìriyà yàvès sè'. ²⁶ Cepsə fa mu bùu sè wo à dzəm Jisòs sə pwe' bə cəcèpsè nə bəboṅ co bwema. ²⁷ Mù cèp bohòwèṅ bə ṅàaṅ sè bohòTà də wèeṅ taṅ fa ṅwàk ènə bohòbùu sè wo à dzəm Jisòs pwe'fo'. ²⁸ Bəbo nə Tà àvès Jisòs Krest nà'a ye bohòwèṅ.

Nwàk nè Ba, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak TÈTÀLONIKA

Jijipsè à cu mali màmvwè' cos nè mvwe' lak Tètàlonikà nè, bə nza' màmvwè'nè Jisòos nè bwi vèə nè. Bùu mok à sè cèp də nùmbu nè Jisòos nè bwi vèə nè à cà lòlanj. Fana Pol com njwàk nè ba ènə ngòtsə' rɛɲsə fa wo bə zɛɲ də ɲkuɲ Jisos Krɛst sə bwi və ɲga ɲkùì' ghaha sə nzeɲgòɲ anə ve'ɛ kə dzeɲ nsàp nè co wù kà fùk. Yi nè ye ɲkum sə nzeɲgòɲ ghà ànə yi. Yi nè beɲ wes nwì pwe', nè gu ni' ye co də yi Nwì yi ɲkuɲ fana Jisòs sə kə və.

¹ Còm njwàk nè'e mùu Pol ves Silvanù nè ye Timati wèɲ bəbɛ'. Vès còm fa nà' bohòbùu cos nè mvwe' lak Tètàlonikà wèɲ. Wo sè tse' wo Nwì nè yi Tè' avès nè ye Tà Jisòs Krɛst. ² Vès lɛɲ də Nwì nè yi Tè' bə Tà Jisòs Krɛest gu wèɲ bəbɔɲ, nè fa wèɲ fifi.

Mvè'nè Jisòos Nè Kə Sak Nzeɲgòɲ

³ Vès tse' ngòkwəsə Nwì ghà nè fòlòɲ bùu wèɲ, bwema avès a. Vès tse' ngòkwəsə yi ve'nə bùusè nsàp nè wèɲ sə fa ntəm bohòNwì nè sə kùk lòmantombi. Nə ye sè' də dzədzəm àwèɲ nè wèɲ tse' bohòmòk bə mòk sə ghaha sè' ghaha. ⁴ Nà'a njo nè vès kùmgè ngùɲ mvwe' kwe' bùu cos wèɲ bùu wèɲ sə. Vès kùmgè ngùɲ bùusè wèɲ kigè ntəm, nè sə dzəm ghaha bohòJisòs nè ghaha, ɲga wo sə tùksə wèɲ, wèɲ sə ye ɲgə' sè'. ⁵ Yà'sə sə nitsè' də Nwii nè sak bə zìnə. Busə a ye ve'nə fana wèɲ ye kəkurè ngòkə ye mok mvwe' gaɲ ɲkum ye sè wèɲ sə yə ɲgə' bùu zɛɲ sə. ⁶ Nwii

nə gu yusè yà'a kəkurè. Bùu sè wo sə yeɲsə wèɲ ɲgə' yà'a, yi nè yeɲsə fəsə wo ɲgə' sè'. ⁷ Yi nè gu wèɲ sə wèɲ sə yə ɲgə' yà'sə ngòyòɲsə nè ye vès yàvès sè'. Yi nè gu ve'nə ghà nè Tà Jisòs tesə tsə vè mabu bə masinjaa ye wèɲ sè wo tse' ɲàɲ. Yi nè və ndzənə ləm-mis, ⁸ nè yeɲsə bùu sè wo ka Nwì riɲ ɲgə', nè yeɲsə sè wo à ka yusè Ntirè nè Bəbɔɲ nè Tà Jisòs à sə tsè' nè be' ɲgə' sè'. ⁹ ɲgə' nè wo nè ye nè də wo nè maha wà nè kè' mò'fis. Wo nè kà mvwe' sè Tà cu bə bòɲ ɲàaɲ ye sə sè' kə dzèɲ yuk. ¹⁰ Yè'sə nè ye nùmbu nè yi nè vè ngòkə jə kəkukəsə bohòbùu ye wèɲ, fana bùu sè wo ànə dzəm bohòyi nè sə mərə, nè sə kwa ve'ɛ wùriɲ. Wèɲ nè ye sè' mɛɲgorè wo anə bùusè wèɲ a dzəm ncèp nè vès à tsè' fa wèɲ nè. ¹¹ Nà'a njo nè vès lɛɲ fagè wèɲ riɲriɲ nè. Vès lɛɲgə Nwì də yi gu wèɲ ngòye kəkurè bə ncu nè yi à to fis wèɲ də wèɲ cum nà' nè. Vès lɛɲ də yi gu ntəm awèɲ sè wèɲ tse' ngògù bəbɔɲ yà'a təɲ megu ve'nə. Yi gu fàak awèɲ sè wèɲ sə gu bùusè wèɲ a fa ntəm awèɲ bohòyi sə kə lə kəkurè bə ɲàaɲ ye. ¹² Bum ye'sə ye-a ve'nə fana liɲ sè Tà Jisòs Krɛest nè bɔɲ bùu wèɲ, wèɲ bɔɲ bwi bùu yi sè'. Yè'sə ve'nə bə bòvəm nè Nwì avès nè ye Tà Jisòs Krɛst.

2

*Yusè Yà'a Nə Ye
Nkuɲ Krɛst Bwi Və*

¹ Bə nzak nè Tà àvès Jisòs Krɛst ngòbwi vèə də ya vesiwèɲ be'lə yi, nè kə cum mok bəbɛ' fana bwema am wèɲ, mù lɛɲ wèɲ, ² də kà də wèɲ sə tsərə jù'rə ke'ca bə zɛɲ ve'nə dək. Kà də wèɲ sə saha ntəm awèɲ bə ncèp nè wo sə cèp də nùmbu nè Tà nè bwi vèə nè à cà lòlanj nà'a sə dək. Kàmòk à cèp ve'nə ɲgà tsòhòbum

Nwì mòk nga yi dè yi tse' yumòk sè Nwì à tsè' yi, kè ñwè nèmòk nga yi sè tsòho-a nzak Nwì àlè'. Kàmòk bùu mok wèj duk dè vès à còm tumsè ñwàk ve'nè vès àlè'.³ Kà dè wèj me'rè ñwè nèmòk borè fuk wèj duk. Busè nùmbu ànè nè kà ntòvè tètè tse' ghà nè bwiiñ nè sè gũntu bohòNwì wù kà fuk nà'a kè dzèj ñkuñ. Anè ye sè' nga ñwè nè ngà ñgwap nè yøøj sè' ñkuñ. A sè' yi nè yi nè kè bisè ye ñgwàñ nè. ⁴ Ngà ñgwap ènè nè kà ñge' bə bum sè bwiiñ kùksègè yà' co nwì ye fuk. Yi nè bej bum sè yà'a co nwì pwe'fo'. Yi nè jøj ni' ye mubu, dè yi ghak yà' pwe' yi. Yi nè kè ni cum mune ndap Nwì nè ghan nè, nè sè tsok dè yi Nwì yi.

⁵ Mù à tsè' wèj bum yè'sè ghà nè vesuwèj à ye nà'a pwe' lanj. Wèj a swì lanj à? ⁶ Megu dè yumok cu sè yà' sè gù dè bum yè'sè kà nga'a ntòye. Wèj rì yu ànè sè lanj. Mvèk nè kùrè nùu fana ngà gù ñgwap nè nè yøøj. ⁷ Fàak ñgwap sè sè fàk nga'a yè'e ntòsèswihì megu dè yusè yà'a nè ye sè nè kà nto ye tètè wo fis gesè ñwè nè yi sè tøøj lok yà' nè fo' ñkuñ. ⁸ Ngà ñgwap nè yøøj ghà ànè, fana Tà Jisòos nè kè zè nà' bə yòñsè nè nje nè yi yòñsè fis tsè kè cùhu yi. Ghà nè Jisòos nè vè nè, yi nè gù bupsè nà' bə ñaaj ye sè yi yøøj vè bə zèj sè.

⁹ Ngà ñgwap nè nè vè bə ñaaj Satà, nè sè gù ke'ca nsàap manjgènjèj mok ngòbòrè bwiiñ fo' ve'è nduk nè nduk. Yi nè sè gù niñ ke'ca fa bwiiñ nsàap bum mok sè co wu kùk yà' tu jip wu. ¹⁰ Yi nè borè bùu sè wo nè bisè wà sè wèj bə jòn. Bùu yè'sè wèj nè bisè njo nè wo à ka ncèp nè zinè nè ya wo tse' lùj bùu zèj nè dzəm. ¹¹ Busè wèj a gù ve'nè fana Nwii nè gù wo ngòtsèrè mègù bum bə

jòn, nè sè dzəm sè' zèj, ya wo sè dzəm megu mok bum sè yà'a mvwès. ¹² Nwii nè gù ve'nè ya bùu sè wo à ka zinè nè dzəm, nè sè kwa yàwo ngògù bup yà'a wèj nè gù nzak bohòyi.

Pol Kwe'sə Bùu Tètàlonikà Də Wo Tøøj Gũgũj

¹³ Vès tse' ngòkwasè tsè Nwì nè ghà yà lòonj bùu wèj, bwema avès a. Vès sè duk wèj sè Tà nè dzəm wèj yà'a. Nwì ànè yeto, yi cok fis wèj dè wèj nè tse' lùj. Yi à gù ve'nè bə ñaaj yòñsè nè nje nè dè ya wèj ye bùu ye wèj sè wèj røøj. Yi à gù ve'nè sè' bə mandzè nè dè wèj à dzəm ncèp nè nà'a zinè nè sè'. ¹⁴ Nwì ànè tø vè wèj yè'sè bə mandzè Ntirè nè Bèboj nè vès à tsòho fa wèj nè. Yi à to wèj yà'sè dè ya wèj tse' fis ma njawèj sənè kèkùksè nè Tà Jisòs Krest avès nè sè'. ¹⁵ Ye dè bwema avès, wèj tøøj gũgũj, nè kotse' bum sè vès à tsè' wèj yà' sè bə cù kè vès à còm fa-a wèj bə ñwàk àlè' pwe'fo' cùk. ¹⁶⁻¹⁷ Tà Jisòs Krest avès, nè ye tè' avès Nwì a dzəm ves nè fisè fa ves ntuum avès, nè fa ves ñaaj ngòcèp nè gù megu yusè yà'a bəboj. Nwì a nitsè' fa ves dzədzəm ye ya a sè lo mantombi, nè kà kè mèssè yuk. Yi à gù ves ngònaaj tu dè a nè kè tse' bum sè bəboj. Wo a gù ve'nè bə bøvəm njawo nè.

3

Wèj Sə Lèj Fa Ves

¹ Ngòlèsè lòo fana bwema avès, vès dè wèj sè lèj fa ves. Wèj sè lèj fa ves dè ncèp nè Tà nè, nà'a sè lo mantombi nènàk nènàk, nè sè fom mvè'nè ànè ye bohòwèj yà'a. ² Wèj sè lèj fa ves mok sè' dè Nwii canjè fis ves ndzə bohòngàa gù ñgwap bə bùu sè bup wèj. Vès duk ve'nè bùusè sè kà ncèp ènè bwiiñ pwe'fo' dzəm

wes. ³ Yusè dè Tà a ye zìnə. Yi nè gũsə wən, nè cənsə gəsə wən mvwe' Satà nè yi ɲwè nèbər nə. ⁴ Tà a gù ves, vès kà məmərè sə ntuu vès bùu wèn tse' lok. Vès rì pap dè wèen nə sə gũ tse' megu bum sè vès dè wèen gũ. ⁵ Vès lɛn dè Tàa gũ busə ntuum awèn ya wèen dzəm bohòNwi, nè fa wən kontum nsàp nè Krest.

NgòCu Ncu Wè'

Ka Bèboŋ Yɛn

⁶ Yumook yè', bwema avès, vès cèp yè'sə bə lɛn Tà Jisòs Krest, dè ka dè wèen sə be'lə bə bwema sè wo dzəm ɲòcu ncu wè' duk. Vès sə duk bùu sè wo sə kà mandzè nè vès à yərə wən yù yà'a. ⁷ Wèn rɛn yàwèn sè' dè wèn tse' ɲòfù'rə mandzè ncu àvès. Ghà nè vesùwèn à ye nà'a, vès à ka ɲgàa wè' yɛn. ⁸ Vès à ka yu ɲwè nəmòk ɲga vès ka lak zù yuk. Vès à fàk vè'e, nè ci' ndùrè nè maràn bə ndzəmè pwe', dè ya vès kà ɲwè nəmòk ɲgə' wà yamsə fa. ⁹ Vès à sə gù vè'nə yè'sə, vès à dzəm-a dè wèen fa ves, yumok yà' kà bə jòn sè' ye. Vès à gù yè'sə ɲògù nì fa wən ya wèen be' sè' zɛn. ¹⁰ Vesùwèn ànə ye fa' vès tsok wən sè' laŋ dè, <<A ye-a ɲga ɲwè nəmòk duk-a dè yi kà fàk fàk, yi kà sè' zù.>> ¹¹ Vès sə cèp yè'sə bùusè vès yuk dè bùu mok cu mɛŋgorè wèn sè wo sə cu yàwo ncu wè'. Wo kà yumok fàk, nè sə dzəm megu ɲòggbù nì kè'cà sənə bum bùu mok wèn. ¹² Vès sə cèp yè'e bohònsàp bù ànə ɲòtip wo bə lɛn Tà Jisòs Krest dè, wo ko nì', nè fak zù bə bo awo. ¹³ Nə ye dè kà dè wèen wo ɲògù bəboŋ duk, bwema avès a. ¹⁴ A ye-a ɲga ɲwè nəmòk bèn ncèp nè vès còm fa wən ndzənə ɲwàk nè'e fana wèn kùk tasə tse' yi bəboŋ, nè kà yumok wənə wèn tse' be'lè lok. Wèen gũ vè'nə ya marè'tu ko ɲwè

ànə. ¹⁵ Nə ye sè' dè wèn kà yi co yi ɲwè nè wèn bèn yi bènə gù. Wèen tip yi lɛ co yi ye sè' moma awèn.

Càcèpsə Nə Nà' Ləsə

¹⁶ Vès lɛn dè Tà nè yi fagè fifi yi nè fa wən fifi, yi bə tu ye. Yi fa wən fifi bə mandzè nè fòlòŋ ghà yà lòŋ sè'. Tà nè ye bohòwèn pwe'fo'. ¹⁷ Mùu Pol, mù còm fa wən càcèpsə ènə mù bə bo sè yàm. Nè'e yu nè wu yə nà' ndzənə ɲwàk, wù rɛn dè còm ɲwàk ànə mù nè. Ye'e mvè'nə mù còm gè yàm sə. ¹⁸ Mù lɛn dè bəbo nè Tà Jisòs Krest àvès ye bohòwèn pwe'fo'.

Nwàk nè Mantombi, nè Pol à Còm Fa TIMATI

Timati à ye krètèŋ nga yi ntòmùwà'ŋwè. Pol ànə fa nonjsə lo cos nè mvwe' lak Efesònə ndzə bohòyi. Nwàk nè Pol à còm to fa Timati ènə nà' sə tip yi nja gũgũ bə bum tɛ'. Nè mò'fis ngòfa ntip bə nzak yəyərè nè nà'a bə mvwès məm̀vwe' cos nè. Bùu mok sə yə'rə də bum sə a sə yə yà' bə lis ènə yà'a bəp. Bwìŋ à sə duk sè' də aco ɲwè kə tse' megu lùŋ nga yi tse' nsàp ɲkərè mòk nè bwìŋ ka nà' pwe' rìŋ. Yì tse' ngòdzə zuzũ mok, nè kà bo bə nzak gù sè' tse' lok ɲkuŋ. Pol còm ngòduk fa Timati də nà'a kà tu bə yəyərè sè mvwès yà'sə naàŋ.

Ŋwàk nè sə cèp məm̀vè'nə aco wo sə gũ bum m̀ cos sè', nè ye məm̀vè'nə ngòkùksə Nwì. Nà' sə cèp bə nsàp ɲwè nè bùu sè wo mantombi m̀ cos tse' ngòye sè'. Nà' ləsə bə ntip bohòTimati nè də yi ye ngà fàk nè bəboŋ bohòJisòs Krest. Yì sə rìŋ fàha sè' yi tse' ngògũ fa bohòbòop bwìŋ zəzok sè wo a dzəm bohòJisòs nè.

¹ Còm ɲwàk nè'e m̀u Pol, nè m̀ ngà ntum Jisòs Krest. Nwì nè yi à lùŋsə ves nè, nè ye Jisòs Krest nè vesùwèŋ sə naaŋ tu bohòyi nè, wo a duk wo də m̀ ye ngà ntum. ² M̀ sə còm fa ɲwàk ènə bohòwù Timati, nè wu co mo àm, bùusè wù à fa ntum yòbohòJisòs Krest. M̀ lɛŋ Nwì nè yi Tè' avès, nè ye Jisòs Krest nè yi Tà avès nè də wo gũ wu bəboŋ, nè tesə wu bə koksəmanziŋ awo, nè fa wu fifi sè'.

*Bùu Mok Sə Yə'rə Fa Bwìŋ
Yusè Zok*

³ Ghà nè mù à sə lòm̀vwe' lak M̀sidoniyà yà'a à ye fana mù tip wu də wu cum mvwe' lak Efesò. Bùu mok wèŋ cu fo' sè wo sə yə'rə fa bwìŋ nsàap bum mok sè zok. Fana mù dzəm də wu cum fo', nè gũ wo də wo kà ve'nə mok sə gũ. ⁴ Tsok fa wo sè' də wo tɛŋsə ngòtaan ɲgàam sè yà' ka fàk tse' yà'a. Wo kà də wo sə taan kɛ'cà bum sè bə nzak ɲjàŋ duk. Nsàap bum yà'sə gùgè bwìŋ ngòcàsə mvək bə mamfènə fana wo kà yusè Nwì à fùhũ nonjsə mantombi jə lò. Bwìŋ fa ntum awo bohòNwì ɲkuŋ fana wo rìŋ bum sè Nwì dzəm yè'sə. ⁵ Njo nè mù duk wu ve'nə nè, də ya ɲga wo dzəm mòk bə mòk. Aco ɲwè dzəm to mòk bə mòk ɲga yi tse' ntum nè rərəŋ, nè ye ɲga yi tse' tsətsərè sè kəkərè, nè fa ntum ye bohòNwì bə zìnə. ⁶ Bùu mok wèŋ cu sè wo a mè'rə bum sè zìnə yè'sə, nè jam mandzè nè, fana wo sə cèp mok bum sè kaco yà' jəŋ lo wo mvwe' mok yeŋ. ⁷ Wo sə dzəm də wo sə yə'rə fa bwìŋ lùk ɲga wo sə kà yusè wo sə cèp sə sè' rɛɛŋ. Wo sə cèp yà' nè kà məm̀ərè tse', ɲga wo sə kà yà' sè rɛɛŋ fùk.

⁸ A rìŋ də lùk yusè bəboŋ, ɲga a ye-a də bwìŋ jə tse' yà' bə mandzè nè kəkərè nè na. ⁹ Wèŋ rìŋ də Nwì ànə ka lùk sə bohòbùu sè wo gùgè bum bə mandzè nè rərəŋ nè nòŋsə fa. Yi à nòŋsə fa yà' bohòbùu sè wo gù bupsəgè yà', nè ye bùu sè wo kà yi yukgè. Yi à nòŋsə fa yà' bohònsàp bù nè co ɲgàa kà Nwì wəp, ɲgàa gũ bəp, bùu sè wo sə kà mandzè Nwì bɛ', sè wo jəgè bum sè Nwì sə co yu ywì'lə-nzòŋ; bùu sè wo sə zə tè' awo bə ma awo wèŋ, nè sə zə bùu mok wèŋ sè'. ¹⁰ Wo sə kohò sàhà, mbəmbam sə noon fe'lə sè' bə mbəmbam mok, wo sə yə bwìŋ, sə ci' mvwès, wo kɛŋ nè sə ci'

mali mɔwès. Nwì à nònɔsə fa lùuk sə bohònsàp bù ènə, sə wo sə gù nsàap bum sə yà' ka bə mandzə yəyərè nə zìnə nè vès ànə yərè fa wɛɲ fa' nə yɛɲ. ¹¹ Yəyərè nə zìnə nə, nà'a ye mandzə nè mò'fis bə Ntirè nè Bəboɲ nè Jisòs Krest à fa ndzə bohòmù nə. Ncèp nə sə tsè' bum manɣəɲgèeɲ sə yà' vè bohòNwì nè yi tse' mègù ye yusè yà'a bəboɲ nə.

Pol Tsè' Mvè'nè Jisòs Krest

A Gù Yi Bəboɲ

¹² Mù kwasə Tà àvès Jisòs Krest nè yi a fa mɔ nàɲ ɲgògù fàak yè'sə. Mù kwasə yi bùusè yi kùk ja'a mɔ co ɲwè nè mù tse' zìnə, nə cokfis mɔ, də mɔ fak bohòyi. ¹³ Wèɲ rì də mù ànə sə bɔpsə liɲ ye sə fa'. Mù à sə yɛɲsə yi ɲgə', nə sə yak yi, mɔmvè'nè mù à sə gù vè'nə bohòbùu ye yà'a. Bum yè'sə ànə ye-a sè vè'nə fana yi koksə mali manziɲ bohòmù anə, bùusè mù ànə sə gù vè'nə ɲga mù ka bohòKrest ntòdzəm tse' fana nə kà zìnə nə sè' ntòriɲ. ¹⁴ Jisòs Krest nè yi Tà àvès nə a gù mɔ bəboɲ wùriɲ. Yi gù mɔ, mù nə dzəm bohòyi, nə dzəm bùu mok wèɲ sè'. Yi gù fagè bùu sè bə yà'wèeɲ mvwe' mò'fis mɔmvè' ànə. ¹⁵ Ncèp nə mù sə də mɔ cep nè'e ncèp nə zìnə, nè aco ndàaɲwè pwe' dzəm nà' də, Jisòs Krest à vè sə nzeɲgòn anə ɲgòlùɲsə ɲgàa gù bɔp wèɲ. Mùu Pol, mɔ ɲkum gù bɔp wèɲ sè' mɔ. ¹⁶ Njə nè Nwì a koksə manziɲ bohòmù nə, də ya Jisòs Krest niɲtsok fa bwiɲ də yi ɲgà ko rì ntəm pap. Wo nə ye riɲ yi vè'nə ɲga wo yə mvè'nè yi ko ntəm bohòmù nè mɔ ɲkum ɲgàa gù bɔp nə. Yà'a mɔmvè'nè mɔ co ɲwè nè mantombi ɲgònitsə' fa bùu sè wo nè kə dzəm bohòyi nə tse' lùɲ wèɲ nsàp kontəm ye nə. ¹⁷ Yi ɲkum nè mvèsè; bwiɲ kuksə

yi nè yi Nwì yìyi nə. Yi Nwì nè kaco bwiɲ ye to yi bə lis yɛɲ, kaco yi kpɔ sè' yɛɲ. Bwiɲ sə kuksə liɲ ye sə mvèsə nè mvèsə. Yà'a ye vè'nə.

¹⁸ Mo àm Timati, mù sə fa ntip nè'e ndzə bohòwù. Yusè mù sə gù yè'sə, yà'a kəkurè bə yusè ɲgàa tsòhòbum Nwì wèɲ ànə cep fa' bə liɲ yo sə. Mè'rə ncèp ànə cum sə ntuù wù anə gɔgɔɲ, ya wu sə mak lo dzè' nè Nwì mantombi bəboɲ. ¹⁹ Təəɲ mali bə dzədzəm yònə bohòKrest nə gɔgɔɲ, nə sə gù yusè wù anə yərè nə riɲ də yà'a kəkurè sə. Bùu mok wèɲ cu sè wo kà yusè wo rì də yà'a kəkurè sə gùgè. Wo gù vè'nə, nə gù bɔpsə mɔmvè'nè wo à dzəm tse' bohòKrest sə. ²⁰ Nsàap bùu sè wo a gù vè'nə mook Himiniyàs bə Alèsandà. Mù a fa wo ndzə bohòSatà, ya wo yərè riɲ də wo kà liɲ Nwì sə bɔpsè kè'.

2

Mandzə Nè Bùu Nwì Tse' ɲgòKuksə Nwì Mɔ Cos

¹ Ntip nè mù sə də mɔ fa to wu nə nè', də bwiɲ sə lɛɲ fa bwiɲ pwe' piriya. Wo sə lɛɲ Nwì də nà'a fa bwiɲ pwe' yusè yà'wèɲ sə jamə nə sə tesə wo bə ɲgə' awo, wo sə kwasə yi bə yusè yi sə gùu sə sè'. ² Tsok fa wo də wo lɛɲ fa bù ɲkəkum wèɲ piriya, nə ye bùu sè wo mantombi wèɲ sè', ya ɲga vesùwèeɲ tse' mandzə ɲgòcu gəe', nə cum bə fifi fana nə sə yuk Nwì; a riɲ ɲgà'a ɲgòcu ncu nè nà'a bəboɲ nə. ³ A bəboɲ də wo lɛɲ fa bwiɲ vè'nə, yà'a gùgè Nwì nè yi ɲgà lùɲsə ves nə kwa. ⁴ Bùsə yi dzəm də ndàaɲwè pwe' tse' lùɲ nə riɲtse' zìnə nə. ⁵ Yusè də Nwì mègù mò'fis. ɲwèe sè' mò'fis nè yi tə mɔtsətsə'rəe Nwì nə ye bwiɲ, ɲgòjə be'lə vè yà' mvwe' mò'fis. ɲwè ànə yi ɲwè bə ɲgùpni', yi Jisòs Krest. ⁶ A yi nè yi

ànə me'rə fa ni' ye ɲgòfiŋ mè'rə
bwiŋ bæ zeŋ nə. Ghà nè mvək ànə
kürə fana yi niŋtsok fa bwiŋ də
Nwi dzəm də bwiŋ pwe' tse' lùŋ
ve'nə. ⁷ Nà'a njo nè yi à cokfis mü,
nə gu mü ɲgòye ɲgà ntum nə. Mü
sə cèp yè'sə zinə, mü sə kà mvwès
ci'. Yi ànə busə mü ɲgà ntum də
ya mü tsoho lo ncèp nè nje nə,
nə sə yə'rə bù lakmvum wèŋ sè'
ɲgòdzəm bum sè zinə yè'sə.

⁸ Mü dzəm də mbəmbaam sè
ma fòpwe' sè lèŋ piriya. Wo cu
ɲgòlèŋ, wo fis kok bo sè rərəŋ
mutsə, nə kà jəjòk kè ɲkàəm àlɛ'
sə ntuu wo tse'.

⁹ Ma nè bohòbèba yàwo də,
wo ni megu cèək sè yà'a kəkürə
bohòŋwàŋwè ɲgòni yà'. Wo fuhu
ni' sè' bə mandzè nè nà'a kəkürə.
Ka bəboŋ də wo jəŋ mvək ɲgòbak
tu nsàp mòk, nə nisə ntüm bə
nsàp, tasə mvin sè' bə nsàp, nisə
kwàŋ sè' bə nsàp, nə ni cèək sè
yà' gu ntèŋ wùriŋ yeŋ. ¹⁰ Yusə
lɛ də cèək baa sè wo sə be'
mandzè Nwi wèŋ tse' ɲgòni yà',
ya yà'a yəəŋ bəboŋ, a ɲgògù
bəboŋ bohòbwiŋ. ¹¹ Bəba wèŋ
yə'rə jəŋ bum gəe', nə sə niŋ də
wo sə wəp bùu sè wo mantombi.
¹² Mü ka dzəm də bəba yə'rə
mbəmbam wèŋ dzəm, wo kà ɲàŋ
mütuhù mbəmbam wèŋ wo sè
tse'. Wo cum gəe'. ¹³ Busə Nwi
ànə gu to ntòAdàm ɲkuŋ nə gu
lif. ¹⁴ Yumok ye fe'lə sè' də, ɲwè
nè wo à bərə yi fana yi gu bup
nə à ye ɲwàŋwè, à ka Adàm yeŋ.
¹⁵ Yè'sə ye-a sè ve'nə fana bəba nə
luŋ ɲga wo dzə bwe, ɲga a ye-a
də wo tse' malì dzədzəm bə ncèp
nè zinə nə, nə sə dzəm bwiŋ, nə
ye rərəŋ nə sə cum bə mandzè nè
nà'a kəkürə nə na.

3

*Mvə'nə Bùu Sə Wo Mantombi
Mü Cos Tse' ɲgòye*

¹ Wo cèpgè ncèp mòk də, <<A
ye-a ɲga ɲwè dzəm də yi ye ɲwè
nè mantombi mvwe' cos àlɛ, ye də
yi dzəm yà'sə fàak sè bəboŋ.>>
Ncèp ènə nà'a zinə. ² ɲwè nè
mantombi nə tse' ɲgòye ɲwè nè
bwiŋ sə kà yumok sè yà'a bə jòŋ
bohòyi yə. Yi ye ɲwè nè yi tse'
ɲgwe mò'fis, ye ɲwè nè yi jəgè
bum fàə, ɲwè nè yi tse' tu, ɲwè nè
bwiŋ wəpgè yi, yi ye ɲgà jàhà bə
bwiŋ, nə ye ɲwè nè aco yi yə'rə
riŋ to fa bwiŋ bum. ³ Yi kà ɲgà
jàhà rük ye, nə kà ɲgà lùlù sè'
ye. Yi ye lɛ ɲwè nè fàə, nə kà
ɲgà ɲkàəm ye, nə kà mbàm lələ
sə dzəm ti'. ⁴ Yi ye ɲwè nè yi sə
kotse' rì ndap ye bəboŋ, bwe yee
sə yuk yi, nə sə wəp yi. ⁵ Busə
a ye-a ɲga ɲwè ka mvə'nə aco
yi kotse' to ndap ye bəboŋ riŋ,
ye də aco yi kotse' riŋ to cos nè
Nwi nə va? A bùə. ⁶ Yi kà ɲwè
nè yi a bùuŋ krətèŋ ghà ànə ye;
bùusə kàmòk yi nə ye ɲgònèni',
nə gbü ni sənə nzak bohòNwi,
mvə'nə ɲkum ze' nə ànə gu, nə
gbü yà'a. ⁷ Yusəmoók sè' də, ɲwè
nè mantombi nə tse' ɲgòye ɲwè
nè bùu sè wo ka krətèŋ yeŋ wèŋ
wəpgè yi sè'; ya ɲga kà də bwiŋ
ye ɲgòto liŋ ye bup fana yi gbü ni
sənə tam nè ɲkum ze' nə nòŋsə
nə duk.

⁸ Ma nè bohòdikiŋ wèŋ yàwo
də, wo tse' ɲgòye bùu sè bwiŋ
wəpgè wo, nə ye bùu sè wo kà
cù ba cèpgè, nə kà rük lələ sə
no. Wo ye bùu sè wo kà ntüm
bə nzak mbàm lələ sògə. ⁹ Wo sə
dzəm tse' bum sè Nwi a niŋtsə' fa
bwiŋ sè, nə sə tse' tsətsərə nè nà'a
kəkürə. ¹⁰ Wèŋ mumsə ja'a nsàp
bù ènə ɲkuŋ nə fa wo nsàp fàk
ènə. A ye-a ɲga wèŋ ka yumok sè
bup bohòwo ye, fana wèŋ fa wo
fàak yè'sə. ¹¹ Bəba wèŋ nə ye
tsəŋ sè' bùu sè bwiŋ wəpgè wo,
nə kà ɲgàa ncəncəŋ ye. Wo ye

bàa sè wo tse' tu, nè ye sè aco bwij naan tu bə yusè wo sè fàak. ¹² Dikij wènj ye ngàa tse' ngwe mò'fis, mò'fis. Wo ye bùu sè wo ri ngòkotsè' ndap awo bə bwe awo bèbonj. ¹³ A ye-a nga wo gù fàak cos sè bèbonj ve'nə, bwijij nè wəp wo fana aco wo cep to yusè wo dzəm tse' yà' bə lij Jisòs Krèst sə, nè kà yumok wəp.

¹⁴ Mù sè tsəm də mɔ nè kə ke' ye wej mvək momjo fana mù sè còm fa wej bum yè'e. ¹⁵ Busè kàmòk aco yumok gɔ mɔ, mù kà nənək vè àlɛ. Mù dzəm də wènj rijtse' mvə'nə aco bùu sè wo mvwe' bòp bù nè bùu Nwì wènj tse' ngòcu ncu njàwo nè. Wènj ri də bòp bù nè bùu Nwì nè a cos Nwì nè yi cu njwəm nè. Cos nè tàm tse'gè zìnə nè yi. ¹⁶ Yà' nòjəja də bum sè Nwì a nè nitsə' fa ves yà' bə mandzə ye nè yam ve'ɛ co wù kà fàk. Yusə də,
Ma nè bə ngùpni' ye, yi anə bùuj njwè, fana bwij ye yi bə lis;
Ma nè bə yònsə ye, Nwì ànə niñtsok fa bwij də yi njwè nè rərəj;
Bə ma nè masinjàa Nwì fana wo à yə yi bə lis awo;
Bohòma nè bwij fana wo à tsòho lòlinj ye sə sənə nzenjòn nè pwe';
Ma nè bohònzenjòn nè fana bwij à dzəm bohòyi;
Ma nè mɔbu fana Nwì ànə jənj kok lo yi mɔbu anə, nè fa yi mvwe' ncu sè ghanj wùrinj.

4

Ncèp Nè Ze' Nə Borə Bwìj Bə Zej

¹ Yònsə nè Nwì nè a tsə' fa ves jəja laj də anə ye ghà nè nùumbu sə mè lòo fana bùu mok wènj nè mərə mandzə nè zìnə nè wo à dzəm tse' nè, nè yuj lo yusè yònsəə ze' sə bərə ke' bwijij bə zəj

sə, nè dzəm sè' yusè yà' sə yə'rə fa bwij sə. ² Nsàap ncèp yè'sə sə tesə vè bohòbùu sè woo ci'gè mvwès, nè kà mbənj kòm, njkərəə awo à jip laj. ³ Nsàp bù ànə nè sə duk də, gù ka yusè bèbonj yəj, nè də nsàap zuzuu mok cu sè bwijij kà yà' zu. Nga Nwì ànə gɔ zuzuu yà'sə də ya nga bùu sè wo a dzəm bohòyi nè rɛɛj zìnə nè wènj jənj yà', nè zu yà', nè kwasə yi fo'. ⁴ Yusə də, bum sè Nwì à gù yà' pwe'fo' bèbonj. Yusə co njwèe dzeenj yà'a bùə, nga a ye-a də wo jə yà', nè kwasə yi bə zəj na. ⁵ Bum pwe' rərəj bùusə ncèp Nwì sə cèp ve'nə, nè ye bùusə wo lej piriya bə zəj.

*Pol Tsə' Fa Timati
Mvə'nə Yi Sə Gù Fàak Nwì*

⁶ A ye nga wù jə ntip yè'sə, nè tip bwema mok sə wènj fana wù ye ngà fàk Jisòs Krèst nè bèbonj. Wu nè niñ də ntəm yògɔ laj bùusə wù sə naan tu bohòncèp nè Jisòs Krèst, nè sə kotse' yəyər'è nè zìnə, nè wù a dzəm nà' gɔgɔj nè. ⁷ Wu dzeenj taanj ngàam ləm sè yà' ka yumok bə ma nè Nwì tse' yà'a. Yə'rə ni' yòlɛ ngòcu nsap ncu nè aco nà' gɔ Nwì kwa. ⁸ Busə a ye-a nga njwè yə'rə-a ngùpni' ye ngòye gɔgɔj fana yà' tse' swe'. Fana a ye-a nga njwè yə'rə ntəm ye ngòbe' mandzə Nwì fana nà'nə bonj ghak wùrinj bùusə ye də yi tse' swe' bə ncu nè nga'a nè'e, nè ye bə ncu nè nà' cu mantombi nè sə'.

⁹ Ncèp nè mù cèp ànə nà'a zìnə, kaco njwè mərə fàk nà' yəj. ¹⁰ Nà'a njo nè vèes gèsəgè njənj, nè fak ve'ɛ gɔgɔj sə, bùusə vès a naan tu avès bohòNwì nè yi cu njwəm, nè yi ngà lùnsə bwijij pwe', nè ye lɛ bohòbùu sè wo a dzəm bohòyi wènj.

¹¹ Tsok fa bwijij ntip yè'sə, nè yə'rə wo ngògù yà' sə'. ¹² Kà

də wu gu co bwiŋ sə jəŋ wu co mwenke' duk. Cum ncu yòlɛ bə mandzə nə aco bwiŋ kuk ja'a wu, nə sə gu yàwo sə' ve'nə. Sə gu ve'nə bə mandzə nə wù sə cəp ncəp, nə ye bə mandzə nə wù sə gu bum yo pwe'. Wu sə dzəm bwiŋ, nə fa ntəm yòbohòNwi, nə cum ncu nə nà'a rərəŋ. ¹³ Ye jəŋ ŋga'a tɛ mù kə və fana wu jəŋ mvək yòŋgòta fa bwiŋ ŋwək Nwi, nə sə tsoho fa wo ncəp Nwi, nə sə yə'rə wo sə'. ¹⁴ Tsərə tse' mvə'nə bə ŋkwàha bwiŋ wèŋ ànə naaŋ fa wu bo mətuhù fana ŋwè mòk nə cəp yumok bə liŋ yo, ŋga yi sə cəp bə ŋaaŋ Nwi yà'a. Kà də wu swi mak li ŋkərə nə Nwi à fa wu nùmbu ànə nà'a duk. ¹⁵ Bum sə mù tsè' wù yè'sə, fa ntəm yòfo', nə fa ŋaaŋ yo sə' fo', ya ŋga ndaaŋwè pwe' nə sə ye məm̀və'nə wù sə lòmantombi sə. ¹⁶ Jəŋ ŋkərə bə ncu yònə wù cu nà', nə jəŋ ŋkərə bə yusə wù sə yə'rə fa bwiŋ. Sə guhu bum yè'sə, bùusə wu gu-a yà' fana wu nə gem ni' yo nə ye bùu sə wo yuk wu ŋga wù sə cəp sə.

Ntip Nə Wù Tse' NgòFa Bùu Cos Wèŋ

5

¹ Kà də wu jwa ŋkwà' ŋwè duk, cəp bohòyi lɛ co yi tɛ' yò. Gù bohòwàhanzùm wèŋ co də wo bwema yo wèŋ. ² Gù bohòbàa sə wo rəŋ laŋ wèŋ co də wo ma yo wèŋ, nə gu bohòwàhanŋwèŋ wèŋ co də wo nɛ' yo wèŋ. Tsətsərə yònə wù tse' bohòwo nə, ye nə nà'a rərəŋ.

Bàa Yəpmfə Wèŋ

³ Jəŋ ŋkərə bohòbàa yəpmfə, sə wo bàa yəpmfə zinə bə zinə. ⁴ A ye-a ŋga ŋwà ŋgwemfə tse' bwe kə bwe sə bwe ye àlɛ' fana bwe sə wèŋ riŋ to ntòmvə'nə wo nə sə kuk ŋwè awo nə bə mandzə

nə bəboŋ. Yà'a mvə'nə wo nə gu ya wo lak bo fàak sə wo à gu fa bwe sə. Nwi dzəm də yà'a ye ve'nə. ⁵ Bàa yəpmfə sə wo bàa yəpmfə zinə, sə wo ka bùu sə co yà' tesə wo tse', sə wo naaŋgè tu awo bohòNwi yà'a. Wo sə ləŋ nùm bə ndzəm pwe' də Nwi tesə wo. ⁶ Fana ŋwà ŋgwemfə nə yi sə tsərə ye bum sə yà'a nə gu yi kwa, mɛgù ye yà'sə co ŋwè nə yi a kpə laŋ, ŋga ye-a sə də yi cu fo' ŋwəm na. ⁷ Tsok fa bwiŋ də wo sə gu ve'nə ya ŋga ŋwè kà yumok sə co yi to liŋ awo bup bùu zəŋ tse'. ⁸ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə kà nɛ'jànəŋ ye, nə ye wesə co ndap ye kuk fana ye də ŋwè ànə a mà' dzədzəm ye nə laŋ. Nsàp ŋwè ànə bup càsə ŋwè nə yi ka Nwi riŋ lok. ⁹ Wu cu ŋgòcòm liŋ bàa yəpmfə wèŋ fana wù com megu liŋ bàa sə wo a dzèŋ lùumŋgòŋ hum ntùŋfu nə casə lo mantombi, nə ye sə' nsàp ŋwà nə bə ndu ye nə à sə cugè bəboŋ. ¹⁰ Yi ye ŋwà nə bwiŋ ri yi də yi gùgè bəboŋ. A ye nsàap bàa sə wo à kuk bwe awo bəboŋ; nə sə jaha bə ŋkəiŋ wèŋ munda'a wo wuriŋ, nə cuk fa bùu Nwi wèŋ kù, nə tesə ŋgàa yə ŋgə' wèŋ, nə ye sə wo jə wes mvək awo ŋgògùhu nsàap bum sə bəboŋ zok, zok, nduk.

¹¹ Kà də wu com liŋ bàa yəpmfə sə wo cu ntòbə ŋaŋ duk, bùusə wo nə dzəm ŋgòlòfe'lə gù səmok fana nə kà ntəm ŋgòyù Krest mok ko fe'lə. ¹² A ye-a ŋga wo gu ve'nə fana ye də wo gu bup bùusə wo bupsə yusə wo ànə kak to bohòKrest sə laŋ. ¹³ Yumook sə' də, bàa yəpmfə sə wo cu ntòbə ŋaŋ sə wèŋ nə bùuŋ ŋgàa wɛ', nə ye ŋgòni dzooŋ ke' ndap bwiŋ. Yumòk nə nà' bup càsə wesə, a nə də wo nə ye ŋgòcaŋsə ke' ncəncàŋ, nə sə gbə ni ke' bə bum sə yà' ka yàwo yəŋ, nə sə cəp ke'

yusè yà' ka bèbon̄ yeŋ. ¹⁴ Mvè'nè bum yè'sè nà yeè nà ve'nə fana mù sà duk də bə bèbon̄ də baa yepmfə sè wo cu ntòbə ñàŋ wèeŋ jəŋ ndum, nə dzə bwe, nə kək ndap awo bèbon̄, ya bùu sè wo sə beŋ ves sà kà yumok sè co wo to liŋ avès bə zeŋ bup tse'. ¹⁵ Mù sè cèp ve'nə yè'sə bùusè baa yepmfə mok wèŋ a jam mè'rə mandzè nè zinə nə laŋ, nə be' lo Satà. ¹⁶ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk cu nè yi tse' ŋwà ŋgwemfə m̄ ntombii yi fana yi kək lis bohòŋwà ànə. Kà də yi jəŋ fàak yà'sə, nə tsə cos nə fo' duk, ya ŋga cos nə tse' mandzè ŋgòkək rì lis bə baa yepmfə sè wo yàwo baa yepmfə zinə, zinə sə.

Bùu Sə Mantombi Mucos

¹⁷ A bèbon̄ də wo kək lis bohòbù ñkwàha bùu sè m̄ cos sè wo gùgè fàak awo bèbon̄, kək wo lis kè' ba. Mù sà duk bohòbùu sè wo fàkgè gùgəŋ ŋgòtsòho ncèp nə, nə sə yə'rə bwìŋ sè' yà'a wèŋ. ¹⁸ Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì sè' ve'nə də, <<Kà də ŋwèe kiŋ lok cùu nàm nə wo gùgè yi, yi sə ku gòmbi duk.>> Wo à còm mok sè' də, <<Ŋwè nà yi fàk laŋ, wo tse' ŋgòlək yi.>> ¹⁹ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk jə vè nzak m̄tuhù ŋwè nè mantombi fana wù kà dzəm, tse'ŋga bwìŋ ba kè te' àlè' duk də wo a yə sè' ŋkuŋ. ²⁰ Ŋwè nə yi gù-a bup, wù jwa sa'rə yi mvwe' bwìŋ, ya ŋga mok sə wəp.

²¹ Mù sè cèp bohòwù yè'e mantombii Nwì, nə ye Jisos Krest, nə ye masinjaa Nwì sè yi a cokfis sə də, wu noŋsə ntip yè'sə, fana wu cu ŋgògù yà', wù kà ŋwè mòk gèm ko fa, nə kà nza' ŋge' ca sè' gèsè. ²² Jəŋ ŋkərə pap ŋkuŋ nə naaŋ fa ŋwè bo m̄tuhù. Kà də wu tse' fək bo sənə bup ŋwè nəmòk duk. Cum ncu nè nà'a rərəŋ. ²³ Kà də wu sə no tse' megu

ndzəp duk. No rùk momjo ŋo vèəm yo sè yà'a yagè wu yà'a.

²⁴ Bup sè bùu mok wèeŋ yəəŋgè jəja, bwìŋ pwe' riŋ də Nwii nə sak wo bə zeŋ. Bup sè bùu mok wèeŋ kə yəəŋgè yàwo mankwèŋ. ²⁵ Yà'a bə ma nə ŋgògù bèbon̄ sè' ve'nə, bum sè wo gù yà' bèbon̄ mook yəəŋgè jəja, mok kà ntèŋ yəəŋ cə fana yà'a nə kà səswihi sè' cu mam mali.

6

¹ Bùu sè wo cu ñkwèŋ wèeŋ wəp masaa awo bèbon̄, ya ŋga bwìŋ kà liŋ Nwì bùu wo sə bupsə, nə kà yusè bup bə bum sè vesùwèŋ sə yə'rə fa bwìŋ sə cèp. ² Ñkwèŋ sè masaa awo krətèŋ wèeŋ kà masaa awo sè' co yusè wà bùusè yà'wèeŋ krətèŋ jə. Wo gu fa yà'wèŋ fàak sè bèbon̄ sə ñkəuŋ, bùusè wo sə tesə bə fàak awo sə krətèeŋ sè wo dzəm yà'wèŋ sə. Timati, wu yə'rə bwìŋ, nə tip wo bə bum yè'sə.

Ntip Bə Nzak Ghək

³ Timati, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk cu nə yi sə yə'rə fa bwìŋ yumok sè zok, sè yà' ka mvwe' mò'fis bə ncèp nè zinə nè Tà Jisòs Krest àvès nə yeŋ, nə sə beŋ yəyərè nè nà'a bə mandzè nè vès sə yù Nwì fo' nə, ⁴ fana ye də yi ŋgà nènì', yi ka yumok riŋ. A yà'sə də ŋkərə ye nə ləm, yi sə ləp mègù ŋgòfi' duk, nə sə jəŋ və ñkəəm bə bum sè bwìŋ sə cèep. Bwìŋ fi' duk, nə sə kəəm fana yà' gu bwìŋ, wo sə tse' ntəm sè cucuk kè lù wèŋ, nə gu bwìŋ ga'a, nə jəŋ və yàk bwìŋ, nə gu bwìŋ ŋgòmərə yusè yà' cu sə vèə ŋwè nəmòk. ⁵ Nsàp bù ànə kùəmgè nùumbu pwe' bùusè ñkərəə awo sə ka rərəŋ yeŋ. Wo ka zinə nə mok riŋ. Wo tsəm də wo be' mandzè Nwì ya ŋga wo tse' swe' fo'.

6 A le zinə də a ye-a nga nwe sə be' mandzə Nwi, nə ze' bə yusə yi tse' fana ye də yi tse' swe' manğəngə. 7 Vesuwəŋ rì də vesuwəŋ ənə və sə nzenğon fən botu, a nə foho lòsə' botu anə. 8 Ye də a ye-a nga a tse' yusə ngòzə nə ye cəək sə ngòni fana yà'sə ye kəkərə bohòvès anə. 9 Bùu sə wo dzəm ghàk wəeŋ nə tse' toho məmumsə nənək. Ntəm nə wo tse' nà' ngòdzəm bum nà'nə nə ye bohòwo co tam, nə nà'a nə ko wo, nə gu wo dzəm bum ləm nə ye sə co yà' yanşə wo ntəm fana yà' gu wo gbə bisə. 10 Bəsə ntəm nə ngòdzəm mbàam, mandzə nè bup pwe' tesə vègə fa'nə. Bùu mok wəŋ a mè'rə mandzə nè Krest nə, būsə də wo dzəm mbàm, fana nə ye nsàap ngə' zəzok.

Pol Tipsə Timati Də Nà'a Təəŋ Bə Mandzə Nwi Gugəŋ

11 A ye-a bohòwù yòfana Timati, wu yòŋwəə Nwi; caŋ nsàap bum yà'sə pwe'fo'. Jihi nzòŋ ngòyù le yusə yà'a rərəŋ. Gù yusə aco Nwi kwa bə zeŋ, nə sə naaŋ tu yo bohòKrest, dzəm bwìŋ, sə kontəm, nə sə ye fàə. 12 Jihi nzòŋ, nə lə nsàp lù nə aco nwe lə nà' nga yi fa ntəm ye bohòKrest nə, ya wu be' ko lùŋ nə. Nà'a yà'sə lùŋ nə Nwi ənə to wu də wu kə tse' nà' nə. Yi ənə to wu ghà nə wù à təəŋ mvwe' bwìŋ, nə cep jəja də wù dzəm bohòKrest nà'a. 13 Mù sə tsə' wu ncəp nè'e mantombii Nwi nə yi fagə yòŋsə bohòbum pwe', nə ye Jisòs Krest nə yi à təəŋ mantombii Pòŋtiyòs Palè, nə cep fis zinə ye jəja. 14 Mù sə tsə' wu də, wu noŋsə ntíp sè mù fa wu yè'e pwe'fo', nə kà mòk bupsə lok fàk, ya nga nwe nəmòok kà liŋ yo bə jòn to tètè kə dzeŋ ghà nə Tà àvès Jisòs Krest nə və səmok nə. 15 Mvək nə kùrə fana Nwi nə gu yi, yi tesə və jəja. Yi Nwi nə

yi tse' mègù ye yusə yà'a bəboŋ, yi tse' nzenğonə yiŋyi, yi nkum bohòŋkəŋkum wəŋ pwe', nə ye Tà bohòtə wəŋ pwe' sə'. 16 Yi tse' lùŋ nə kaco nà' me yeŋ, yi cugə mətətətə'rəə marəŋ nə kaco nwe kəp və to fo' yeŋ. Nwè ka yi bə lis ye yuk, nə ye sə' də kaco nwe ye to yi sə' yeŋ. Bwiŋ wəp yi, fana nàaŋ ye sə cum geŋ fo' mvèsə nə mvèsə. Yà'a ye ve'nə.

17 Ma nə bohòbùu sə wo ngàa ghàk sə nze feŋ fana tsok fa wo də wo kà ni' sə nèŋ. Wo kà tu bə ghàha awo sə naaŋ būsə nwe ka mvə'nə yà'a nə me wes nə riŋ. Wo sə naaŋ tu awo le bohòNwi būsə yi nwe nə bo to, yi fagə ves bum pwe'fo' nkəŋntən, də ya vès kwa bə zeŋ. 18 Wo sə gu bum sə bəboŋ wùriŋ, wo tse' bo awo to, nə sə fa bwìŋ mbo. Yà'a yusə yà'a nə gu wo, wo ye ngàa ghàk sè zinə sə, 19 būsə a ye-a nga wo gu ve'nə, ye də wo lòksə yà'sə bum sə yà'a nə tesə wo ntsə'mòk, fana wo nə kə tse' lùŋ nə nà'a lùŋ nə zinə nə.

20 Timati, jəŋ nkərə bə yusə Nwi a fa ndzə bohòwù. Kà cùu yo bə ncəep sə ngwəŋ sə yà' ka yumok bə ma nə Nwi tse' yà'a gèsə, nə kà cù bə mfi'duk ləm sò. Bùu mok wəŋ sə tsəm də a ncəep nkərə, nga yà' kà ve'nə yeŋ. 21 Bùu mok wəŋ tsəm də wo tse' nkərə fana yà' a guu wo jam mandzə nə ngòtse' bum sə vesuwəŋ a dzəm sə. Nwi gu wu bəboŋ.

Nwàk nè Ba, nè Pol à Còm Fa TIMATI

Pol à còm nwàk ènə nga yi cu mu ndapndzəmè yüüyi fana yi dzəm ngòyè Timati. A ye nga yi ri də mvə'nə yi nə kpü kürə lan. Yi à sə cèp ghak bə ntip sè ngòtsòho ncèp nè Nwì nə. Tu ncèp nè gugun nə nja də, nwə nè yi dzəm-a ngòyè mofàk Jisòs nè zìnə nə, yi tse' ngòyè co sojà nè yi sə yu' duk. Yi ka tse' ngòkosə lo' marè'tu bohòkwà' nwə ye nè nà'a Jisòs Krest nə. Yi tse' ngòyè fəfəhù ngòyè ngə' bəu fàak ye sə (ye ngoo 1:8, 2:3, 2:12, 2:15, 3:11, 4:5).

¹ Còm nwàk nè'e məu Pol nè mu ngà ntum Jisòs Krest. Nwì a fəhə nònsə yi də mu ye ngà ntum ye. Fàk am yè'sə də mu sə tsoho fa bwij bə nzak lùj nè nà' sè vè bohòjisòs Krest nə. ² Mə sə còm fa nwàk nè'e bohòwù Timati mo àm nè sə ntəu mə. Nwì nè yi tè' nə ye Jisòs Krest nè yi Tà àvèsə gə wu bəboj, nə koksə manziñ bohòwù, nə fa wu fifi sə ntəu.

*Pol Kwe'sə Timati
Ngòfàk Gugun, Nə Kà Wəp*

³ Mə kwasəgè Nwì bəu wù Timati. Mə sə fàk bohòyi bə ntəm nè rərəj mvə'nə tè' am wèj à fàak. Mə ləngè bohòyi marəj bə ndzəmè lòoj də yi se wu nkəunntən. ⁴ Mə tsərə ndzəplis yo sè wù a wa ghà nè vesù à gà'a yà'a, ntəm àm sə gə mu co mu ye fe'lə wù səmok ya mu kwa. ⁵ Mə tsərə fe'ləgè mok sè' mvə'nə wù a fa ntəm yòbohòjisòs bə nè zìnə. Macici yòLuwis ànə fa to ntəm ve'nə yi, nə ye də ma yòYunis fa sè'. Mə ri də wu sè'

ve'nə. ⁶ Mvə'nə mù ri də wu ve'nə fana mə dzəm də mə tsok fa wu yumok. Wu lumse nkərə nè Nwì a fa wu ngòfàk bə zej ghà nè mù ànə naan fa wu bo nà'a. ⁷ Riptse' də Nwì a fa vesùwèj Yònsə ye nè Rərəj nè nà' gə ves a kà wə tse'. Nà' a fa ves njə, nə gə a dzəm bwij, nə sə ko ni'.

⁸ Ye də kà də wu koksə marè'tu ngòtsòho fa bwij lij sè Tà sə duk. Nə ye sè' də kà də wu koksə marè'tu bohòmù də bəusə mə ngà ndapndzəm sè' duk. Yusə də wu tse' lə nsəp ntəm nè ngòkə ye ngə' bəu Ntirè nè Bəboj nə sè'. Aco wù gə to yè'sə bə njənj sè Nwii fa wu yà' yi. ⁹ A yi Nwì nè nè yi a lùjsə ves, nə duk ves də a cum ncu nè nà'a rərəj. Yi à gə yè'sə, ka də a bəu yumok sè bəboj sè vesùwèj a gə yej. Yi à gə fa ves yè'sə ndzə bohòjisòs Krest ngə yi tsəm kok gu sə vèə yi bə bəvəm ye ngə nzenjòn ka ntòyeto. ¹⁰ Nə niè' nè'e mvə'nə Jisòs Krest ngə lùjsə bwij a vè fana vesùwèj a ri mok bum sè Nwì a sə tsərə də yi nə gə sə. Yusə yi à vèə nə gə sə də yi à ghak njənj kpü, nə jəj vè lùj nè nà'a nè kà mè yuk mvwe' jəja. Mandzè nè yi à jə vè nà' à ye bə Ntirè nè Bəboj nə.

¹¹ Nwì a naan fa mə bo mə tuhù də mə tsoho sè' Ntirè nè Bəboj ènə. Mə sè' ngà ntum zej, nə sə yə'rə fa bwij sè' zej. ¹² Nà'a njo nè mù sə yə ngə' nə. Megu də marè'tu sə kà mə ko bəusə mù ri nwə nè mù a dzəm bohòyi nə bəbojni. Mə ri tse' sè' pap də yi tse' njənj sè ngònsə bum sè mù a fa yà' ndzə bohòyi sə tətè kə dzej numbu ànə nè yi nə bwi və. *

¹³ Wù à yuk ncèp nè zìnə nè nà'a bə lij Jisòs Krest nə bohòmù lan. Jəj nkərə də wu sə yuj

* **1:12** 1:12 Aco ncèp ènə sə duk də, <<Yi tse' njənj sè ngònsə bum sè yi a fa yà' ndzə bohòmù sə.>>

megu zeŋ. Wu sə gù ve'nə, wù sə fa ntəm bohòNwi, nə sə dzəm bwiŋ bìusè wu ñwèə Jisòs Krest. ¹⁴ Ncèp nè Nwi a fa ndzə bohòwù ènə gu nteŋ wù kà fàk. Fana ye də wu jəŋ ŋkərə də ñwè nəmòok kà nà' kupsè bupsè. Yòŋsè nè Rərəŋ nè nà' cu ndzə ni'i vès nə nə təsə wu ñgògù ve'nə.

¹⁵ Wù rì də bìu sè mvwe' lak Èsiyà pwe' a mè'rə tes mu mùmù. Fùgelòbè Emoginis a mè'rə mu sè'. ¹⁶ Ñwè nè yi vesi mègù Onesiforoyi. Yi gùgè ntəm àm sə ye fəfup. Yi kà marè'tu bə kwanj am ye'e sè koksəgè. Mù tsəm də Tàa nə se ndap ye bə nsàp nè yi sə gù ànə. ¹⁷ Yi à kè dzèŋ mvwe' lak Rumà, yi lap fok ke'ca mu ve'ε tètè yi ye mvwe' sè mù cu. ¹⁸ Mù sə ləŋ də Tà Nwii gu Tà Jisòs ñgòkoksə manziŋ bohòyi nùmbu ànə nè yi nè bwiŋ vèə. Wù rì mvè'nè yi à sə təsə mu ghà nè mù à ye mvwe' lak Efesòyà'a-e bəbòŋni.

2

Ngə' Nè Ngà Fàk Nwii Nə Ye

¹ Wuu Timati mo àm, təəŋ guguŋ bə ñaəŋ sè Jisòs Krest fagè bìu ye wèŋ. ² Wù à yuk bum sè mù a sə yə'rə ke' mvwe' bwiŋ yà'a; jəŋ yà', nə yə'rə bwi fa bìu sè wo zìnə nə ye kəkurè. Bìu ye'sə wèŋ nə jəŋ yà', nə yə'rə bwi fa bìu mok wèŋ sè'. ³ Ye ñgə' ma njòco sojà nè bəbòŋ bohòJisòs Krest. ⁴ Wù rì də ñwè nè yi sojàa kà ncu ye co ñwè nè la'à mok cugè. Yi cugè ncu nje ñgògù də ñkwà'ñwè ye sə kwa. ⁵ Tsərə fe'lə-a mòk co ñgà cacəŋ-è. Aco wo də yi gha' bwiŋ yi, nga yi ka lùuk sè wo nòŋsəgè də ñwèe caŋ ve' bə ve' sə pwe' nòŋsə à? ⁶ Ngà fàk nzum nè yi fàkgè ve'ε bə ñaəŋ tse' togè bum sè yà' tèsə münzùu fi yi. ⁷ Tsərə bum sè mù tsè' fa

wu ye'sə bəbòŋ. Tàa nə gu wu wù rəŋ bə zeŋ pwe'fo'.

⁸ Kà swi də Jisòs Krest nè yi à tèsə bohòbìu Devid à lòkok mvwe' kpə. Nà'a Ntirè nè Bəbòŋ nè mù sə tsòho fa bwiŋ nə. ⁹ Yà'a yusè mù sə yəè nə ñgə' bìu zeŋ sə. Wo tasə mu ye' bə kwanj co ñwè nè yi bupsə yumok. Megu də kaco wo tasə to Ntirè nè Bəbòŋ nə yeŋ. ¹⁰ Fana mù sə ye lo yàm ñgə' mantombi bìusè bìu sè Nwi a cokfis wo ye'sə sè ntèŋ. Mu gu ve'nə ya wo dzəm bohòJisòs Krest fana Nwi fa wo lùŋ nè nà'a nè kà kè mè yuk nə. Fana wo nè kè tse' bum sè bəbòŋ sè yà'a nè kà mè yuk, sè Nwi a nòŋsə fa bìu Jisòs wèŋ sə. ¹¹ Ncèp mòok nè', nè nà'a zìnə, aco wù riŋ yòsè' də a ve'nə, də,

A kpə-a ves Krest,

A nə lokok be'lə sè' vesiwèŋ.

¹² A təəŋ be'lə-a venəwèŋ cùk,

A sak gaŋ ye sè' venəwèŋ.

A kà-a yi də yi nè ñjávès jə,

Yi kà ves də vesùwèŋ sè ye sè' jə.

¹³ Vesùwèŋ kà-a zìnə bohòyi ye,

Yi mègù ye ñwè nè yi yegè ye zìnə.

Kaco yi dzeŋ yuk ni' ye yeŋ.

Fàk Co Nwii Dzəm Də,

<<Ñ, Wù Sə Fàak>>

¹⁴ Gù bìu yo wèŋ ñgòtsərə tse' bum yà'sə, nə kà swi. Cèp bohòwo, nə soŋ wo ntu' bəbòŋ mənə liŋ Nwi də wo kà mvək bə ncèep cùu sè də ñwè nè'e riŋ ghak yi kè nà'a àlè' sə càsə. Nsàp ànə ka fàk tse', nà'a bupsəgè bìu sè wo yuk yà' bupsə. ¹⁵ Jihi nzòŋ, nə gu fàak yo bəbòŋ ya Nwii dzəm də <<Ñ, wù sə fàk mùmùvè'nə.>> Ye nsàp ñwè nè kaco marè'tu tèsə sənə fàak yo yeŋ, nə ye ñwè nè wù ri ñgòkotse' ncèp nè Nwi nə bə mandzè nè bəbòŋ. ¹⁶ Yusə də, kà də wu tse' bo sənə

nsàp taanğaam ləm sè yà' ka fàk bohòNwi tse' yà'a duk. Mu duk ve'nə bùusè yà'a jə fəsə lögə bwiŋ mvwe' mandzə Nwi mankwəŋ, mankwəŋ. ¹⁷ Ngàam awo yà'sə yegə co nsàp mvwe' nə nà'a kà mēgə, nə sə jək logə mantombi nà'a. Hìminiyàs bə Filitù sə yə'rə bwiŋ nsàap bum yà'sə. ¹⁸ Wo a jàm mè'rə mandzə nə zinə nə laŋ. Wo sə duk ke'cà də ngòlòkok mvwe' kpə à cà lòmè laŋ. Wo gu ve'nə fana bùu mok wəŋ ye ngòmərə də zinə nə nga'a nə fòle. ¹⁹ Bwiŋ sə mərə-a sə ve'nə fana bùu Nwi wəŋ nə təəŋ guguŋ co kùumndap, yà'a nə kà kupsə yuk. Ngì ncèp nə wo còm naaŋ mbwa nə də, <<Tà ri bùu sə yà'wəeŋ sə ye. Nwə nə yi də yi bə' mandzə Tà Jisòs lòoŋ, yi còkfis ni' ye sənə bup.>>

²⁰ A yegə munda'à ngà ghàk wù ye bum sə ngògèsə zuzú mbwa zəzok. Mok sə yà' gu nteŋ. Mok sə ka nteŋ guguŋ yeŋ co kàuŋ ncàk ve'e. Sə yà' gu nteŋ sə, wo fis mēgù ya' numbu nzu. Mok sə ye sə wo zú bum ca ghà nə fòlòoŋ nzak kà ye. ²¹ Ye də a ye-a nga njwè còkfis gesə ni' sənə bup yè'sə pwe' fana yi nə ye mok co yu gesè zuzú nə nà' gu nteŋ. A ve'nə bùusè yi mok rərəŋ. Yi tse' mok fàk. Yi mok kəkərè co də ngà ndap nə gu fàk bə zeŋ numbu nə sə bà bàa pwe'. ²² Ye də wu caŋ gesə mvwe' ngùu wàhabwiŋ sə yà'a jə lögə wo ngògè bup yà'a. Jihi nzòŋ ngòkè gu mēgù yusə yà'a kəkərè, nə sə naaŋ tu bohòJisòs guguŋ, nə tse' dzədzəm bohòbwiŋ, nə ye bə fifi. Wu gu ve'nə ye də wù sə gu sə mvə'nə bùu sə wo yù Tà bə ntəm nə mò'fis sə gùu. ²³ Kà də wu gesə cùu yo sənə bum ləm sè jì nkərè sə bwiŋ sə cèep duk. Wù ri yòsə' də nsàap bum yà'sə jə vè mēgù

nkəəm. ²⁴ Ngà fàk Tà Nwi ka tse' ngòye njwə nə yi sə li ni ke' sənə nkəəm yeŋ. Yi nə ye tsoŋ njwə nə fàə bohòbwiŋ pwe'. Yi tse' ngòye sə' njwə nə yi ri ngòyərə bwiŋ bəboŋ, nə ye fe'lə sə' ngà kontəm. ²⁵ Yi ye nsàp njwə nə bwiŋ bəŋ-a yusə yi cèep, yi rəŋsə yà'wəŋ bə fàə. Yi gu ve'nə, bùusè kàmòk aco Nwi kupsə ntuum bùu yà'sə wəŋ wo riŋ zinə nə. ²⁶ Ya nga nkərè awo bwiŋ vəə, wo caŋ tesə sənə tam Satà nə yi ngà bórə bwiŋ. Tam nə yi anə kotse' yà' ca də yà'a sə yuk bohòyi nə.

3

Bum Sə Bwiŋ Nə Sə Gu Nga Jisòs Kuəp NgòVəə

¹ Mù dzəm də wu rəeŋ də ghà nə Jisòs kuəp ngòbwiŋ vəə, ngə'ə nə ye ve'e wùriŋ. ² Busə bwiŋ nə sə gu bup wùriŋ. Bwiŋ nə sə dzəm megu ni' awo, nə sə dzəm mbàm; wo nə sə dzəm ngòtsòho ke' də mu ve'e bə ve'e, nə sə ne ni'. Wo nə sə yak ke'cà bwiŋ. Bweŋke' wəeŋ nə kà ma bə tē' mok sə' yuk. Bwiŋ kà ntəm nə ngòkwasə njwə mok sə tse', nə kà Nwi sə' wəp. ³ Bwiŋ nə kà bùu awo sə munda'à wo sə' sə dzəm. Bwiŋ nə sə tse' ntəm sə guguŋ. Bwiŋ nə sə ci' fa bùu mok wəŋ mvwès. Bwiŋ nə sə gu lo bum mvə'nə wo dzəm nduk. Bwiŋ nə sə ye ngàa ngwap, nə kà yumok sə yà'a bəboŋ dzəm lok. ⁴ Bwiŋ nə sə borə bwiŋ. Bwiŋ nə kà duk sə yuk, nə ye ngàa kòksə-nkwəŋ. Wo zú nzeŋgòŋ, nə kà mvək bə yusə yà'a bəboŋ bohòNwi tse'. ⁵ Wo nə sə gu megu bum Nwi ma mənɣup ni', fana nə sə beŋ bwi njàaŋ sə yà' cu nja sə. Kà nge' weŋ nsàp bù ànə ko lok. ⁶ Yà'a nsàp bù nə wo gorə ni munda'à bwiŋ bə nkərè. Wo ni ve'nə, nə ci' ko bàa sə wo lo'. Bàa yè'sə wəŋ bə' ku'

tse' bup bə marè'tu ndzə nì'i wo nə sə jip ke' bə zeŋ. ⁷ Wo sə dzəm ngòyərè ri bum, nə kà zinə nə ri yuk. ⁸ Nsàap mbəmbaam sè ve'nə yè'e ka zinə tse'. Wo yà'sə co bùu sè liŋ awo də Janè bə Jambri, sè wo à sè dzèeŋ duk Musi. Nkərèə awo a bup yà'sə laŋ fana wo tse' dzədzəm nè nà' a jabu. ⁹ Yusè də wo nə kà səsap lònŋa bwiŋ ko mbwèe awo laŋ. Yà'a sè' mvè'nè bùu sè ba yà'a à ye fana bwiŋ ko mbwèe awo.

Pol Tipsə Timati

NgòTəəŋ Cùk Bə Zinə Nə

¹⁰ Bohòwù yòTimati, wù à ri zinə nə bohòmù. Wù ri yusè mù sè yərè fa bwiŋ, nə riŋ ncu àm, nə riŋ fe'lə yusè mù sè dzəm ngògùu. Wù à yə mvè'nè mù à fa ntum àm bohòNwi, nə ye mvè'nè mù fùè, nə sè dzəm bwiŋ, nə ye màmrvè'nè ngə' à sè vè bohòmù, mù təəŋ mali gùgùŋ. ¹¹ Wù ri sè' mvè'nè bwiŋ a yeŋsə mù ngə' mvwe' bòop lak sè co Antiyòk bə lak Akonòm bə lak Listà. Ngə'ə sè yà' à vè bohòmù pwe' mù à təəŋ gùgùŋ fana Tà Jisòs nə fis gəsə mù ca lòoŋ. ¹² A zinə də, ŋwè nə yi dzəm-a ngòbè' mandzè Jisòs bə zinə ye pwe', yi nə tse' tsoŋ ngə' bohòbwiŋ. ¹³ Bùu sè bup sè wo duk bòrəgè də wo dzəm Nwi yà'a nə sè bup ghaha lo ghaha. Wo nə sè bərə bwiŋ ŋga wo sè bərə wo yàwo sè' bərə. ¹⁴ Nə ye də wùu Timati, dù mali mantombi bə zinə nə wo à yərè wu, wù dzəmtse' cùk nə. Tsərə tse' bùu sè wo à yərè wu. ¹⁵ Tsərə tse' sè' də wù à ri yè jə ŋwàk Nwi ŋga wù cu ntòmumweŋke'. Nwàk Nwi ènə zeŋ nə aco nà' jə lo to wu ngòri nkərè, nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè. Nà' tse' ngòjə lo wu ve'nə ŋga wù fa ntum yòbohòJisòs Krest. ¹⁶ Bum sè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk

Nwi lòoŋ fo', à tesə vè bohòNwi. Yà' tse' fàk ngòyərè fa bwiŋ zinə. Nə tse' fàk ngòni fa bwiŋ yusè yà'a jòŋ. Nə tse' fàk ngònitsə' fa bwiŋ ngòtesə sənə jòŋ, nə təəŋ fe'lə rərəŋ sèmok. Nə tse' fe'lə fàk ngòyərè fa bwiŋ mandzè ncu nè nà'a kəkurè. ¹⁷ Fana yà' gù ŋwè nə yi fàk bohòNwi pwe' kà yusè yi tse' ngòrii jamè. Fana yi ye kəkurè ngògù nsàp fàk nə fòpwe'fo' nè nà'a bəboŋ.

4

Pol Ta Fa Timati Kpu

¹ Timati, so'rə ntu' bəboŋ, nə yuk ncèp nè'e. Mù sè cèp bohòwù gùgùŋ mantombii Nwi nə ye Jisòs Krest nə yi nə sak ndàaŋwè pwe'. Yi nə sak bù kpukpù bə bùu sè wo cu ŋwəm. Njo nə yi nə vè ngòkè sak gaŋ ye fana mù duk wu də, ² Tsoho ncèp Nwi nə ghà nə fòlòoŋ, ŋga mvè'nè sè bòo nə ye mvè'nè sè bup mwè pwe' wù tsòho. Sa'rə bùu yo wèŋ ya wo teŋsə bup awo sè wo sè gùu. Kwe'sə wo ya wo gù bum bə mandzè nè nà' a ye bəboŋ. Ko ntum nə kà teŋsè, nə sè yərè wo sè'. ³ Busè mvèk sè vèə nə bwiŋ nə kà yəyərè nè nà'a zinə yu'rè. Wo nə sè yuŋ lo gu yusè yà' sè bòwo. Wo nə sè to benə cicàa sè wo dzəm, də ya yà'wèeŋ yərè fa wo nsàap bum sè sè bòwo co wo yuk zeŋ. ⁴ Wo nə kà ngòyu'rə yusè yà'a zinə mok dzəm. Wo nə dzəm ngòyu'rə ke'cà maŋgəŋgèeŋ sè wà. ⁵ Nə ye də bohòwù yò, ko nì' yò, nə təəŋ bə nkərè ghà nə fòlòoŋ. Ngə' vè-a bohòwù, wù ko ntum. Sə gù fàha yo co fàŋgəri nə. Gù fàha sè Nwi fa wu ngògù lòoŋ sè'.

⁶ Bohòmù yàm, mvèk njàm nə ngòkpu kùrə laŋ. Kpu àm nə nà'a co mù sè fe' mà' fa Nwi dzə rùk nə fi. ⁷ Mù a lù ma njàm bəboŋ

lan, mù a ca ca àm nè kə mesə sè' bəboŋ. Mù tə malì bə zìnə àm nè. ⁸ Nə ŋga'a nè'e, lələk àm cu yo būsə mù a gù mvə'nə Nwi sə dzəm sə. Tà Jisòs Krest nè yi sakgè bum kəkərè nè nè fa mù nà' numbu nè yi nè vəə. Yi nè kà nsàp ènə bohòmù fa mēgù, yi nè fa ndaanwè pwe' nè yi tes lis mandzè bə kwəkwa ŋgòkək numbu nè yi nè bwij vəə ànə.

Pol Fa Ləsə Timati Ntip

⁹ Ləp mandzè, nè və kə ye mù jəjo yè'sə. ¹⁰ Dimà a mè'rə nòŋsə mù nè' məmù. Yi dzəm ŋgòbè' lòmēgù mok bum sè bəboŋ sè sə nze fən. Yi a løyuye mvwe' lak Tètalonikà. Kresəŋ a løyə mvwe' lak Gàlesiyà fana Taitòs lo ye mvwe' nzeŋgòŋ Dàlmasiyà. ¹¹ Luk cu mēgù vesi mok yiyi. Wu cu ŋgòvəə, wù jə və Mak, būsə aco yi tesə mù bə fək. ¹² Mù a tum lətikikòs mvwe' lak Efeşò. ¹³ Wu vəə, wù jə və fa mù cək àm nè mù à mè'rə nà' mvwe' lak Truwà bohòKapónà'a. Jə və fa mù ŋwàak am sè'. Nə jə və fa mù ŋwàak fək am sè ya' tse' lij yà'a ntəŋ. ¹⁴ Alèsandà ŋgà tɛŋlám nà'a a gù mù bəp nsàp nè wù kà fək. Nwi nè lək fəsə yi sè' mvə'nə yi a gù mù. ¹⁵ Sə gi yòbohòyi sè' bə ŋkərè. Busə yi a cəp ŋgògù bəpsə Ntirè nè Bəboŋ nè vɛ'ɛ bə ŋəŋ.

¹⁶ Mvə'nə mù à təəŋ to mù kot mantombi fa' ŋgòfi'lə ncù am yà'a, wo pwe' à mè'rə tes mù məmù. Mù lej Nwi də yi kà wo yumok bəp zəŋ gù! ¹⁷ Tà Jisòs à ye gù fo' vesi yi. Yi à sə fa mù ŋəŋ fana mù tsòho rì to ncèp nè pwe'fo', ya bə lakmum wèəŋ yuk nà'. Yi a caŋsə gesə mù mvwe' cùu gwim. ¹⁸ Tà Jisòs nè caŋsə gesə mù mvwe' bəp pwe', nè jəŋ lo mù bəboŋ mvwe' lak ye sè mabu mvwe' dzè' ŋkum ye.

Kəkùksəə ye bohòyi, nè kà mè yuk. Yà'a ye vɛ'nə.

Cəcəpsə Nə Nà' Ləsə Mbwe

¹⁹ Cəpsə fa mù Prisiliyà bə Akwilà. Cəpsə fa mù bəp munda'à Onesiforòlòŋ. ²⁰ Əratòs cu maligə ye yà' mvwe' lak Korè. Mù a mè'rə Tròfimù mvwe' lak Militù ŋga yi nòyiyaŋ. ²¹ Jihi nzòŋ nè və ŋga mvək mbəŋ ka ntòvə. Əbulòbə Pudèn bə Linus nè ye Klaodiyà wəŋ cəpsə wu bəboŋ. Bwema sə fəŋ sə pwe' cəpsə wu sè'. ²² Tà Jisòs sə kək yòŋsə yò. Bòvəm nè Tà nè ye bohòwù sè'.

Nwàk nè Pol à Còm Fa TAITÒS

Taitòs à ka ñwàè Jus yeñ. Mvè'nè yi à bùñ krètèñ fana yi tesè Pol bə fàak sè nà' à sè gù lòo sè. Pol à còm fa ñwàk ènə bohòyi ñga yi sè cu mvwe' lak Krit. Pol nòñsə Taitòs nə mvwe' lak Krit anə ya nà'a sə jəñ ñkərè bə fàha sə məm̀vwe' cos nè fo' nə.

Ñwàk nə tse' bum tɛ' sè ñgòcèp bə zey. Nè mò'fis də nà' sə fa Taitòs ntip bə nsàp ncu nè aco bùu sə mantombi m̀u cos sə cum m̀tsətsə'rəè bùu lak Krit, sə wo wɛ' nə ye mfip. Ntip nə ba nə yi sə fa Taitòs nə də nà'a riñ yusè ñgòyərə bòop bùu sə zəzok m̀u cos sə. Ntip nə tɛ' nə də krètèñ wèñ tse' ñgòye lɛ fùè, nə sə ye bohòbwiñ pwe' sə' bəbòñ. Wo kà liñ ñwə nəmòk bup to, nə kà də wo sə kuəm sə' duk.

¹ Còm ñwàk nè'e m̀u Pol nè m̀u ñgà fàk Nwì nə ye ñgà ntum Jisòs Krest. Krest nə a cokfis m̀u də ya m̀u tesə bùu sə Nwì a cokfis yà'wèñ sə, ya ñga wo fa ntum awo bohòyi, nə ye sè' də ya wo riñ wesə zinə nè nà'a gùgè ñwè ñgòwəp Nwì bə ntum nè mò'fis nə. ² Mvè'nè mù sə fàk bohòyi fana mù sə naañ tu ñgòkè tse' lùñ nè nà'a nè kà mè nə. Nwì ànə kak bwiñ njamòk lanj də yi nè fa bwiñ lùñ ànə. Yi kà mvwès cì'gè. ³ Mvək nə à wès fana yi fis vè lùñ nə. Yi à fis nì fa bwiñ nà' bə ncèp nè yi a fa ndzə bohòm̀u nə. Yà'a yusè yà' a g̀u ñkuñ mù sə tsòho fa bwiñ ncèp ènə ñga a duk m̀u vɛ'nə Nwì nè yi ñgà lùñsè ves nə.

⁴ M̀u sə còm fa ñwàk nè'e wùu Taitòs. Wu cò mo àm nè zinə bùusè vesù tse' dzədzəm nè mò'fis. M̀u lɛñ Nwì nè yi Tè' àvès bə Jisòs Krest nè yi ñgà lùñsè ves

nə də wo g̀u wu bəbòñ, nə fa wu ffi.

Fàak Sə Taitòs Tse' NgòGù M̀u Còds Sə M̀vwe' Lak Krit

⁵ Njo nè mù ànə me'rə nòñsə wu mvwe' lak Krit à ye də ya wu g̀u tsə'rə bum sè yà' ka m̀u cos anə mvè'nə yeñ yà'a. Mok ye sè' də ya wu cok nòñsə lo bù ñkwàha bùu sə m̀m̀vwe' cos nè mvwe' buk lak nè fòpwe'. Sə tsəm tse' də mù à duk wu də, ⁶ ñwə nè wu cokfis yi də nè'e ñwə nè mantombi fana ñga yi ñwə nè bwiñ rì yi də yi ñwə nè yi tse' zinə, nə tse' megu ñwàñwè mò'fis. Bwe ye tse' ñgòye bwe sè wo dzəm bohòjisòs Krest fana kùugì awo ye nsàp nè kaco bwiñ duk fa wo də wo ñgà lohontu' yeñ, nə kà gugutu sè' ye. ⁷ ñwə nè yi mantombi cò tu m̀u cos, nə sə fàk yà'sə fàak Nwì fana ye də kùugì ye nə ye nsàp nè bwiñ riñ yi də yi ñwə nè yi tse' zinə. Yi kà ni' sə nè, nə kà bum nènək sə jòk. Yi kà rùk lələ dzəm, nə kà ñgà lələ ye, nə kà mbàm lələ dzəm. ⁸ Yi ye lɛ nsàp ñwə nè yi dzəmgè də bwiñ vè nda' à yi, nə sə dzəm yusè yà'a bəbòñ. Yi ye ñwə nè yi tse' ñkərè, nə sə g̀u yusè yà'a kəkərè. Yi ye ñwə nè yi sə fàk bohòNwì bə ntum mò'fis, nə ye ñwə nè yi kogè ni'. ⁹ Yi nə ye tsoon nsàp ñwə nè yi sə kotse' bum sè vès à yərə fa wèñ sə cùk, ya ñga yi tip riñ bùu mok wèñ bə ncèp nè rərəñ sè', ya yi niñtsok fa to bùu sè wo sə fenə yi wèñ də yà'wèñ bə jòn.

Pol Duk Də Taitòs Sa'rə Ngàa G̀tu

¹⁰ G̀g̀u tu bwiñ cu wùriñ, nə kà nsàp nè cò wo sə yərə də bwiñ kom tsoon tu mbəmbam yà'a ye wesə. Wo sə cèp ncèep ləm, nə sə borè bùu mok wèñ. ¹¹ G̀u wo ñga wo lok cùu awo sə, bùusè

wo sə yə'rə fa bwiŋ bum sè yà' ka zeŋ yeŋ, də ya wo tse' megu mbàm bə zeŋ. Yà'a yu marè'tu. Wo sə bòrə màk bwiŋ bə ndap awo pwe' bə nsàp ncèep awo yà'sə. ¹² Nwè nəmòk nè yi la'à wo fa'nə, nè yi tsòhogè bum sè yà' ka ntòye nə, a duk də, <<Bùu lak Krit wèeŋ ngàa ci' m̀vwès, də yà'wèeŋ co nàamngòŋ, nè ye ngàa wè', nè sə dzəm megu ngòzə bum cùdak.>> ¹³ Yusè yi à cèp sə yà'a zìnə. Ye də wù tse' ngòcèp sa'rə wo gũgũ, ya wo dzəm megu yusè yà'a zìnə sə. ¹⁴ Kà də wo sə yu'rə ngàam sè ngwàŋ sè bùu Jus wèŋ sè tsòho kè' yà'a nə ye bə lùuk sè bùu sè wo a bwi fa zìnə nè ŋkwèŋ laŋ wèŋ a gũ yà'a duk. ¹⁵ Nwèe ye-a ŋwè nè ntum rərəŋ, ye də bum pwe' nə ye bohòyi sè' rərəŋ. Nwè nè ntum nje a bup laŋ, nè də yi ka dzədzəm tse' fana yumok ka bohòyi rərəŋ yeŋ. A ve'nə bùusè ŋkərèə awo bə tsətsərèə awo pwe' a bup wes laŋ. ¹⁶ Wo sə jəŋ ni' awo co bùu sè wo rì Nwì, nè sə gũ bum sè yà' sə niŋtsè' də wo bèn Nwì nə. Wo yà'sə bùu sè bup, nə ye gũgutu, kaco wo gũ yumok sè yà'a bəbòŋ yeŋ.

2

Pol Tsè' Fa Taitòs Yusè Nà'a Yə'rə Fa Bwiŋ

¹ Bohòwù yòfana wu yə'rə fa bwiŋ ncu nè nà'a kəkərè bùu bum Nwì sè zìnə sə. ² Tsok fa bù ŋkwàha bwiŋ wèŋ də wo jəŋ bum pwe' fùè, wo ye nsàp nè co bwiŋ wəp to wo, fana wo sə tse' tu sè'. Wo dzəm tse' bohòKrest nə bə nsàp nè bəbòŋ, wo sə dzəm bwiŋ, nə təeŋ gũgũ sè' nsàp nè bəbòŋ ànə. ³ Tsok fa bàa ŋkwàha bwiŋ wèŋ də wo sə gũ bum co bùu sè wo rì Nwì. Wo kà bwiŋ sə yò, nè kà rùk sə no jùhù. Wo sə yə'rə fa bwiŋ yusè yà'a bəbòŋ, ⁴ ya nga

wo tip riŋ bwi wàhangwèŋ wèŋ ngòdzəm ndum awo, nə dzəm bwe awo sè'. ⁵ Wo yə'rə wo sè' ngòtse' ŋkərè, nə ye ngòye zìnə bohòndum awo sè rərəŋ, nə kotse' riŋ ndap awo bəbòŋ. Wo ye bəbòŋ, nə sə yuk ndum awo ya nga ŋwèe kà mandzè mòk ngòcèp yumok sè bup bə ncèp nè Nwì nə bùu wo tse'.

⁶ Tsok fa bwe wàhanzùm wèŋ də wo jəŋ ŋkərè bə ni' awo. ⁷ Yusè wù sə gũ yà' sè' pwe'fo', wù gũ yà' bə nsàp mandzè nè co wo sə ye jəŋ fàak bəbòŋ sə bohòwù. Bum sè wù sə yə'rə fa bwiŋ fana wù yə'rə yà' bə zìnə, nè kà jap ŋàhà. ⁸ A sə tesè kè cùhu wù anə ncèep sè bəbòŋ sè kaco ŋwè cepto yumok sè bup bə zeŋ yeŋ. A ye ve'nə ya nga marè'tu ko bùu sè wo sə bèn yusè vesùwèŋ sə yə'rə sə, bùusè wo ka yumok sè bup ngòcèp bə liŋ avès sə tse'.

⁹ Tsok fa bùu sè wo cu ŋkwèŋ wèŋ pwe' də wo sə yuk masàa awo sə, nè sə gũ co masàa awo sə sə kwa bohòwo bə yusè wo sə gũ sə lòoŋ. Wo kà duk sə fi', ¹⁰ nè kà bə sə sòhò. Wo sə fak lè bə mandzè nè aco bwiŋ naaŋ tu bohòwo, ya nga bwiŋ yə yusè wo sə gũ sə fana wo kwasə ncèp nè a sə tsòho nà' bə liŋ Nwì nè yi nga lùŋsè ves nə.

¹¹ Ja'a yòo mvè'nè Nwì a niŋtsè' bòvəm nè nje nə də ya ndàaŋwè pwe' tse' lùŋ-è. ¹² A gũ bòvəm ye nè ŋkuŋ vesùwèŋ ri nga'a də a me'rə bum sè yà' ka bə mandzè Nwì yeŋ, nə ye bum sè yà' sə bòvesùwèŋ sə nze fèeŋ sə. Ya vesùwèeŋ cum lè ncu nè bə ŋkərè, nè nà'a rərəŋ mvè'nè Nwì dzəm də a cum sə nzeŋgòŋ fèŋ sə. ¹³ Vesùwèeŋ cum ve'nə, nè sə tək nùmbu nè ghaŋ nè a sə naaŋ tu bə zeŋ nə, ghà nè Jisòs Krest nè niŋtsè' fa bwiŋ ŋàaŋ ye sə. Yi Jisòs

Krèst nè, yi Nwì avès nè ghan, nè ye sè' ngà lùnsè ves. ¹⁴ Yi à fa yònsè ye bùu tu avès dè ya yi fiŋ me'rè fis vesùwèŋ bohòbup. A ye sè' dè ya yi gu ves ngòye bùu sè bə ntum rəreŋ, ya a fa ntum ngògù mègù yusè yà'a bəboŋ.

¹⁵ Tsòho fa bwìŋ bum yà'sə. Cèp bohòwo bə ngì nè co ŋwè nè wo a fa yi nàŋ ngòcèp, nè tip wo ya ntuum awo boŋ, nè jwa sa'rè wo sè', ŋwèe kà wu co yusè wà jə.

3

Ntip Bə Ncu Krətèŋ Mutsətsə'rəə Bùu Mok Wèŋ

¹ Sə tsoho mali fa bwìŋ dè wo sə jəŋ ni' awo sè nze bohòŋkwàha bùu sè wo tse' lak sə wo. Wo sə wəp yà'wèŋ, nè sə fuhù ngògù nsàp fàk nè fòpwe' nè nà'a bəboŋ. ² Wo kà liŋ ŋwè nəmòk bup to, nè kà dè wo sə kəəm sè' duk. Wo ye lɛ fàè, nè sə ye bohòbwìŋ pwe' sè' bəboŋ.

³ Wèŋ riŋ də vesùwèŋ ànə ye to yàvès sè' ləm, vesùwèŋ kà duk sə yuk, nè sə jam mandzè. Vesùwèŋ à ye co ŋkwèŋ bohòbum sè yà' à sə bəves sə. Ntuum avès à rwiŋ mègù ca bə bup, a sə wəŋ bum bwìŋ, bwìŋ sə beŋ ves fana vesùwèŋ sə beŋ mòk bə mòk. ⁴ Anə kə dzeŋ ngà'a ghà nè Nwì nè yi ngà lùnsè ves nè à nitsè' fa ves bəvəm nè nje bə dzədzəm nè nje nè fana, ⁵ yi lùnsə vesùwèŋ. Yi ànə ka vesùwèŋ də bùusè a gù yumok sè yà'a bəboŋ lùnsə, ànə ye bùu koksəmanziŋ nè nje nè. Fana yi cuk rənsə ntuum avès, nè fa ves lùŋ nè fi, nè gu ves bə Yònsè nè Rəreŋ nè ngòye mok bùu sè fi. ⁶ Yi à kè' sès fa ves yònsè ye nè vɛ'ɛ cèbùè. Yi fa ves nà' vɛ'nə ndzə bohòjisòs Krèst nè yi ngà lùnsè ves nè. ⁷ Yi ànə gu vɛ'nə ya ngà vesùwèŋ ye kəkurè bùu bəvəm nè nje nè, ya vesùwèŋ nè

kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè, nè a sə naaŋ tu fo' nè.

⁸ Ncèp ènə ncèp nè zinə co a naaŋ tu fo'. Mù dzəm də wu sə cep mali bə bum yè'sə gugəŋ, nè kà tɛnsə, ya bùu sè wo à dzəm bohòNwì yà'a wèŋ sə tsərə nùumbu pwe' ngògù yusè yà'a bəboŋ. Yà'a ye kəkurè nè tse' swe' bohòbwìŋ pwe'. ⁹ Fana wù kà də wu sə fi'duk bə bum sè yà'a bum ləm sə duk. Kà də wu sə fi'duk bə nzak ngàam sè ngòta bə liŋ tàcici wəŋ sə njamòk duk, nè kà sə kùəm, nè kà mamfenè bə lùuk bùu Jus wèŋ sè' gù. Nsàap bum yà'sə ka fàk tse', kaco yà' jəŋ lo ŋwè mantombi yeŋ. ¹⁰ A ye-a ngà ŋwè nəmòk fenə wu bə bum sè wù sə yə'rə fa bwìŋ sə fana wù tip to yi nè kè' mò'fis, nè tip yi nè ba. A ye-a ngà yi ka sè yuk fana wù co'rə fis bo ndzə ni'i yi. ¹¹ Riŋtse' də nsàp ŋkərə ŋwè ànə tətəŋ. Yi yà'sə ngà gù bup, yi bupsə tu ye laŋ.

Ncèp Nə NgòLəsə Lòo

¹² Ghà nè mu tum fa-a wu Atimàs kè Tikikòs də yi kə cum fo' àlɛ' wù caŋ və kə tseŋ mu mvwe' lak Nikàpolis, bùusè mu nè cum fo' tètè mbùŋ ta ŋkuŋ. ¹³ Jihi nzòŋ gugəŋ ngòtesə Zenàs ngà sak nzak bə Apolòmvrè'nə wo nè sə gi sə, ya wo kà yumok jamè. ¹⁴ Gù bùu avès ya wo riŋ ngògù bəboŋ, ya wo tɛsə ni' awo, nè sə tɛsə bùu mok wèŋ sè'. Kà də wo sə casə bupsə mvək wà duk.

¹⁵ Bùu sè vesi wèŋ cu fɛeŋ pwe' cèpsə wu bəboŋ. Cèpsə bùu sè wo sə dzəm ves bùusè də wo a fa ntum awo bohòKrèst yà'a. Bəbo nè Nwì nè ye bohòwèŋ lòoŋ.

Nwàk nè Pol à Còm Fa FILIMÛ

Filimù à ye krètèṅ nè bwìṅ à rì yi ve'ε bèboṅ. Yi à tse' ṅkwèṅ ye wo sè to yi dè Onisimù. Nkwèṅ ye nè à ca lòo fana nè kə kərə bə Pol ṅga Pol nè ṅga ndapndzəm. Pol nè à gùu fana Onisimù nè bùuṅ krètèṅ sè'.

Nwàk nè Pol à còm fa Filimù nè, yi à sè duk fa nà' nja dè nà'a jəṅ ṅkwèṅ nà' nè yi sè tum fəsə fa nà' nè. Yi dè nà'a jəṅ Onisimù nè mok co moma nè nà'a krètèṅ sè', kà dè nà'a jəṅ fəsə megu nà' co ṅkwèṅ nè yi swifa nà' bup nà' laṅ duk.

Dzədzəm Filimù

¹ Còm ṅwàk nè'e mùu Pol nè mù ṅga ndapndzəm bùu Jisòs Krest. Còm be'lə nà' ves moma avès Timati. Vès còm fa nà' bohòFilimù nè yi ṅge' nè ye ṅga fàk vesi wèṅ. ² Vès cəpsə njè'ε avès Afiyà nè ye Akipònè vesiwèeṅ lùgè ma nè Jisòs mvwe' mò'fis nè ye bùu cos sè wo kə cugè kwe' awo mù nda'à wù. ³ Nwì nè yi Tè' avès bə Tà Jisòs Krest gù fa weṅ bèboṅ bə fifi.

⁴ Moma àm Filimù, ghà nè fòpwe' nè mù leṅgè pìriyà, mù sè teṅ liṅ yo, nè sè kwasə Nwì àm. ⁵ A ve'nə bùusè mù yukgè mvəsè wù sè dzəm bùu Nwì pwe', nè sè fa ntəm yòbohòTà Jisòs Krest sè'. ⁶ Pìriyà njàm nè mù sè leṅ duk dè, bəbe'ləə avès co krètèeṅ nè gù reṅsə fa ves yusè bèboṅ sè vesùwèṅ tse' ndzənə ncu avès ves Jisòs wèṅ. ⁷ Moma am ma, dzədzəm yòd fa mù kwəkwa nè ye ṅàṅ. Wù a fisə ntəm bùu Nwì pwe'fo'.

Ncèp Mok Bə Liṅ Onisimù

⁸ Njo nè mù ṅga ntəm Krest fana aco mù ban ntəm ṅgòtsə' fa

wu yusè wù tse' ṅgògùu. ⁹ Ye də dzədzəm àm sə gù mù ṅgòleṅ wu le bə fùə. A mùu Pol nè mù ṅga ntəm nè mù tə mvwe' kùu Jisòs Krest, nè yeè nè nè ṅga'a nè'e ṅga ndapndzəm bùu tu ye. ¹⁰ Mù sə wup fa wu bo bùu Onisimù nè yi mo àm ndzənə Krest. Mù a bùuṅ tè' ye ghà nè mù à cu mù ndapndzəmè. ¹¹ Mvək nəmòk à ye fa' nè yi à ka bohòwù co ṅwè yeṅ. Nè ṅga'a nè'e yi co ṅwè bohòwù, nè ye bohòmù sè'. ¹² Mvəsè mù sə tum fəsə fa wu yi ṅga'a yè'e, riṅ dè mù tum fa wu yà'sə ntəm àm. ¹³ Anə ye co vesi cum fəeṅ, mvə'nə mù cu mù ndapndzəmè njo Ntirə nè Bəboṅ nè, ya yi sə tesə mù mvwe' sè wù ànə ye ṅgòkə tesə mù. ¹⁴ A sə duk dè, mù ka dzəm dè mù ko wu bə ṅàṅ ṅgòtesə mù dzəm. Yusə dè wu tesə mù bə bəvəm njòfana, kaco mù gù yumok yeṅ tse'ṅga wù dzəm. ¹⁵ Kàmòk à ye duk dè Onisimù nè à ləgesə momjo ve'nə, ya yi bwi və, wenə cum mam mok kə' mò'fis. ¹⁶ Nè ṅga'a nè'e, yi ka ṅkwèṅ mok megu, yi càsə ṅkwèṅ. Yi mok moma nè bèboṅ. Yi bohòmù ve'nə, yi nè casə məm̀və'ànə yà'sə bohòwù, dè yi ṅkwèṅ nè ye moma bùu Tà sè'. ¹⁷ A ye-a dè wu jəgè mù co ṅwè yò, fana wù jəṅ fəsə yi mvəsè anə ye-a mù, wù jəṅ mù. ¹⁸ Yi à gù-a wu bup, kènə dè yi tse'-a wu kəa, wù naan yà' mù liṅ mə. ¹⁹ Mùu Pol, mù sè còm yè'e bə bo am duk dè, mù nè lak fəsə fa wu yà'. Kaco mù tsok fa yis wu yè'e tsə'ə yeṅ dè, wù bə tu yòcu bə kəa bohòmù bùu yòṅsè yò. ²⁰ Fana moma am, kwəkwe', bùu liṅ Tà, gù mù bèboṅ. Gù ntəm àm nà'a kwa co moma nè ndzənə Krest. ²¹ Mù rì zinə dè mvəsè mù sè còm yè'sə, wu nè gù mvəsè mù leṅ wu sè, nè gù casə càsə. ²² Yumok sè' duk dè wu fùu nonjə fa mù

ndap, bùsè mà sè tsəm duk dè
Nwii nè yuk pìriyà awèŋ, nè gu
mà bwi foho lo kə ye wèŋ.

Cècèpsè Nè Nà' Ləsə

²³ Epafərəs, nè yi cu ndap-
ndzəm vesi bùu tu Jisòs Krest, yi
cèpsə wèŋ bəboŋ. ²⁴ Bùu yè'e
sè vesiwèèŋ fàkgè mvwe' mò'fis,
Mak, bə Aritakò, bə Demà nè ye
Luk wèŋ cèpsə wèŋ sè'. ²⁵ Bəbo
nè Tà Jisòs Krest ye bohòwenə
wèŋ.

Nwàk nè Wo à Còm Fa Bùu HIBRÛ wèṅ

Wo à còm fa ṅwàk ènə bohòbòop Krètèṅ sè wo bùu Hibrù wèṅ sè ṅgə' à sè vè bohòwo wùriṅ. (Wo togè bùu Hibrù sè də bùu Jus sè'.) Yà'a sè yəəṅ co də wo nè yamak dzədzəm nè Krètèṅ wèṅ tse' nà' bohòjisòs nè. ṅwè nè yi à còm ṅwàk nè à sè kwe'sə wo, nè sè tip wo də yà'wèṅ təəṅ guguṅ bə dzədzəm nè yà' tse' nè.

Yi dək fa yà'wèṅ də Jisos Krèest ṅwè nè Nwì à tum vè yi ṅgònitsè' fa bwiṅ məm̀vè'nè Nwì cu sə. Məm̀vè'nè yi mo Nwì fana ye də fàak ye sè yi à sè gùu yam càsə bum pwe' sè wo à sè gù yà' ṅga cu ntòm̀vək nè bwiṅ à sè yù lùuk sè zəm sə. A yà'sə də yi yam càsə ṅgàa tsòhòbum Nwì bə masinjàa Nwì, nè ye ṅgàa fa satikà' kè Musi àlè' sè'. Nà'a njo nè wo tse' ṅgòlòm̀antombi bə dzədzəm awo ṅga wo sə naaṅ tu bohòjisòs nè.

Mbùp nè hum-ncòp-mò'fis ndzə mvwe' ṅwàk Hibrù ènə sè cèp də, mandzè nè co ṅwè gù Nwì kwa mègù ṅgòtse' dzədzəm nè sə naaṅ tu bohòyi. Nà'a sè taṅsə bwiṅ ṅkùuṅ sè wo à tse' nsàp dzədzəm nè Nwì kwagè bə zèṅ nè. Mbùp sè ba sè yà' lèsə ṅwà' ènə sè cèp mvəsè bùu sè wo sè yù mandzè Nwì tse' ṅgòcu ncu àwo sè nze fənə.

Nwì Tsè' Lèsə Fa Bwiṅ Ncèp Ye Cùhu Mo Ye Nə

¹ Nwì ànə cèp to mantombi fa'a bohòtácicii avès bə nsàap mandzè zok zok. Yi à cèp bohòwo ve'nə kè' ṅkùuṅntèṅ. Yi à sè tsè' bwi ncèp ye nè cùhu ṅgàa tsòhòbum Nwì wèṅ. ² Nə ye də bə nùumbu sè yà' sè lèsə løyè'e yi a cèp bohòvès mok cùhu mo ye

nə yi a tum vè nè. Yi gù mo ye nè ṅgòtse' ṅaṅ bə bum ye pwe'fo'. Yi à gù bum pwe' sè' ndzə bohònà'. ³ Bəbo nè Nwì nè sə rəṅ yəəṅ m̀ lisè bwi bohòyi nè. Bwi yə yi, fana wo riṅtse' nsàp ṅwè nè Nwì cu nè ve'è pwe' nè pwe'. Nzeṅgònə cu mali fo' yè'sə sè' bùu ncèp mo ye nè, nè nà' tse' ṅaṅ nè. Ghà nè yi à gù rəṅsə fis wes fa bwi bup awo fana yi lo kə cum yuye m̀bu bo ma mà'a Nwì nè yi maṅgəṅgèṅ, nè sə sak tsoṅ gaṅ ye mbwa.

Mo Nwì Gha' Masinjàa Nwì Wèṅ

⁴ Mvè'nè yi cu bo ma mà'a Nwì yà'sə fana yi yam càsə masinjàa Nwì pwe' yi. Vès ri ve'nə bùusè liṅ sè Nwì a fa yi sè yà' yam ghak liṅ masinjàa Nwì sè wèṅ pwe'fo'. ⁵ Nwì bə tu ye à ka bohòmasinjà ye mòk nùumbu mòk dək yuk fa də,

<<Wu yè'e mo àm. Ye jəṅ ntinə, nè lo mantombi, m̀ yè'e tè' yo.

Mvè'nè yi à dək də,

M̀ nè ye tè' ye, yi ye bwi mo àm>>

nə, yi ka bohòmasinjà mòk ve'nə dək. Mègù Jisòs yìyi nè yi a cèp yuk fa nà' nsàp ncèp ènə. ⁶ Yumok ye fe'lə sè' də, ghà nè Nwì à də yi nè tum vesə motu ye nè sə nzeṅgòṅ fana yi cèp də,

<<Masinjàa Nwì pwe' kùksə mo ye nè.>>

⁷ Yusè ghan sè yi à cèp yuk bə liṅ masinjàa Nwì də,

<<Yi gù masinjàa ye co fèfè, nè gù bwe fàak ye yè'sə wèṅ co ləm-mis.>>

⁸ Nə ye də ma nè mo ye nè fana Nwì à to nà' bə liṅ sè ye mvè'nè yi à cèp də,

<<Nwì, wu nè cum mam m̀nə kapràak ṅkum mvèsè nè mvèsè.

Wu nè sə sak gaṅ yo sə bə mandzè nè nà'a zìnə.

⁹ Wù dzəm mègù bum sè yà'a kəkurè mandzè nè Nwì, Nə bɛɲ yusè aco yà' gɹ bɹpsə lùk nè Nwì nə pwe'fo'.

Nà'a njo nè Nwì nè yì Nwì yònə a gù wu də wu yam,

Nə tse' kwəkwa nè nà' càsə sè ɲge' yo mok sè wɛɲ pwe'fo'.>>

¹⁰ Yumok sè yì à cèp fe'lə bə lɪɲ mo ye sə də,

<<Tà, a wù nè wù ànə gɹ nzenɲòɲ,

ntòbu sè' bo fàha yo.

¹¹ Wo nè bisə ɲgwàɲ, wù cum mali yòfo'.

Wo nə wəp co cək nè nà' rɛɲ laɲ.

¹² Wu ɲə lim beɲə wo co cək.

Wo nə kupsə, wù mam yòmɹvè'nè wù cu.

Lùumɲgòɲ yo nə kà ye kè mè yuk.>>

¹³ Ncèp mòk nè Nwì ka nà' bohòmásinjà ye mòk cep yuk fa sè' də,

<<Cum bo ma mà'a mà fɛɛɲ

Tètè mɹ nə gɹ bùu sè wo sə bɛɲ wu,

Wù nɛɲ tes kù mɹ tuhù wo.>>

¹⁴ A ye-a ve'nə fana ye də masinjàa Nwii yè'sə ndà wɛɲ? Wo mègù yòɲsə sè wo gùgè fàak Nwì. Wo tɛsəgè bùu sè wo nè tse' lùɲ.

2

Yu'rə, Nə Kɪɲtse'

Ntirè Nè Bəboɲ Nə Cùk

¹ Nə ye də a ɲɪɲtse' də mo ye nə yam càsə masinjàa Nwì wɛɲ ve'nə fana nà'a njo nè a kə'ə ntu' bə ncèp nè a yuk nà' nə, ya kà də a yeto ɲgòmərə nə sə me'rə kok nà' duk. ² A rì də ncèp nè masinjàa Nwì wɛɲ à jə vè fa bwì nə tse' ɲàɲ. ɲwè nè yì à ka ncèp ènə nonşə pwe' à tse' ɲgə' kəkurè. ³ Vesùwɛɲ nə rì nə ve'nə fana ye də ncèp nè co a nə swirè fuk ɲgə'ə bùè, ɲga a yuk-a ncèp lùɲ nè Nwì nə, nə kà

mbeɲ kòm na. Tà Jisòs ànə tsòho to ncèp ènə yì bə tu ye. Bùu sè wo ànə yuk ncèp nə à nitsè' sè' də ncèp nə nà'a zinə. ⁴ Nwì à sə nitsè' ye sè' də ncèp nə zinə bə mandzè nè yì à sə gù nsàap maɲgɛɲgɛɲ zok zok. Nə ye də yì à gəpsə fa bwìɲ ɲkərè nè nà' à vè bohòYòɲsə nè Rərəɲ sè' mɹvè'nè yì dzəm.

Jisòs A Bùuɲ ɲwè Ya Yì Tsok Fa Bwìɲ Mandzè Lùɲ

⁵ Nzenɲònè nà' cu ɲgònə, nè vès sə cèp bə zɛɲ nè'nə, Nwì à ka nà' də masinjàa Nwii tse' ɲàɲ fo' wo fa. ⁶ Yì à fa yà' lɛ bohòɲwè. Yà'a mɹvè'nè wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwì də,

<<O Nwì, mo ɲwèe yè'sə yu yà nè co wù sə tsərə də wu kə tɛsə yì ɛ?

⁷ Wù à fəsə lòɲàaɲ ye fa' maɲkwɛɲ,

Nə gɹ yì yì jə'rə casə masinjàa Nwì wɛɲ mɹnə mɹvək momjo ve'ɛ.

Mɹmɹvək nè jo ànə à cà fana wù gɹ fe'lə yì,

Yì yam co ɲkum nè ghaɲ nè bwìɲ sə gɛɲ yì.

⁸ Wù gɹ yì də yì tse' ɲàɲ bə bum pwe' sè' yì nə.>>

Wo à còm ve'nə də Nwii gɹ ɲwè ɲgòtse' ɲàɲ bə bum pwe' yì. A yà'sə də yumòk nè co də ɲwè ka nà' ghak ka mok cum fe'lə. Megu də vès ka ɲga ɲwè sə nitsè' nsàp ɲàɲ ènə mɹnə bum pwe' mɹlisè bwì ɲga'a ntòye. ⁹ Vès sə yə lɛ Jisòs nè yì tse' ɲàɲ mɹnə bum pwe' co ɲkum yì. Nwì ànə gɹ yì mantombi fa' ghàr də yì jə'rə casə tsoɲ masinjàa Nwì wɛɲ. Anə ye ve'nə bə bòvəm nè Nwì, də ya ɲga yì kɹɹ njo tu bwìɲ. Fana Nwì à fa yì dzòk nè ghaɲ nè co wo wəp yì ènə bùusè yì à yə ɲgə', nə kɹɹ.

¹⁰ A gù bum pwe'fo' Nwì, yà' cu fo' yà'sə ɲgògù ya yì yəɲ

ηκῦη. Fana yà' ànə ye kəkurə də Nwì à gù Jisòs ηγòye kəkurə ma lònɔfo' bə nsàp ηγə' nè nà' à yə, ya bwiη bwiη və bwe ye, nè kə tse' bum sè bəbon sè bə bòn Nwì sə. Jisòs nè ηwè nè mantombi yi nè ηgònitsè' fa bwi mandzè lùη. ¹¹ Yi Jisòs nè yi gùgè bwi wo yəη rəreη mantombii Nwì, nè ye bə bwi sè yi rəηsə fisgè fa wo bap awo sə pwe'fo' tse' mègù tè' nè mò'fis. Nà'a njo nè Jisòs nè togè wo də bwema, nè kà marè'tu ηgòto yà'wèη ve'nə koksè nè. ¹² Ghà nəmòk à ye, Jisòs nè cep bohòNwì də,

<<O Nwì, mu nè gu bwema am wèη, wo riη liη yo.

Mu nè lokok təη mvwe' kwe' bwi yo wèη,

Nə sə yəm gəη liη yo sə.>>

¹³ Yi à cèp mòk sè' də,

<<Mu nè fa ntəm àm bohòNwì.>>

Nə duk fe'lə mvək mòk sè' də,

<<Wèη ye mu nè', ves bwe sè Nwì a fa mu.>>

¹⁴ Bwe ye sə wèη mègù sè' co bwiη, wo tse' bo bə kù sè'. Fana Jisòs bə tu ye və ye sè' co wo, ya yi kpū ηgògù bapsə Satà. A ve'nə bwi sè Satà nè ηwè nè yi tse' ηàη bə kpū yi. ¹⁵ Njo nè wo ànə sə wəp kpū fana ncu àwo megu co wo ηkwèη ve'e. Yi à vəə, yà' kə gu wo, wo swe'e tesə mvwe' nsàp wəə ànə. ¹⁶ Yà' nòjəja də yi ànə ka ηgòkə tesə masinjəa Nwì wèη və. Yi à vè də yi kə tesə ηgwì bwi Àbràham wèη. ¹⁷ Ye də ànə ye kəkurə də yi bwiη co bwema ye sə wèη bə nsàp mandzè nè fòlòn, ya yi ye co ηkum ηgà fa satikà' àwo ηgòfak bohòNwì bə zìnə, nè tse' koksəmanziη bohòbwi, ya yi kwes fis fa bwi fèη awo. ¹⁸ Aco yi tesə riη to bwi sè wo sə ye ηγə' bə məmumsə ve'nə, bwi sè yi bə tu

ye ànə ye to ηγə' bə məmumsə mantombi sè' ve'nə.

3

Jisòs Yam Gha' Musi

¹ Bwema am wèη, Nwì a to fis nòηsə wèη zok ηγòye bwi ye. Ye də wèη sə tsərə Jisòs nè a yi nè yi tə mvwe' kùu Nwì. Yi ηgà fa satikà' nè ghaη bohòvès bə bum sè vesùwèη sə fa ntəm fo' sə.

² Nwì ànə cokfis yi yi də yi gu fàak yà'sə. Yi à sə gù fàak sè Nwì à fa yi sə fana yi gu yà' bə zìnə ye pwe'fo'. Yà' mègù sè' mvè'nə Musi ànə gu fàak ye bohòbwi Nwì wèη bə zìnə ye pwe'fo' yà'a.

³ Jisòs yam gha' Musi yi, sè' co mvè'nə ηwè nè yi a ci ndap yam gha' ndap nə yi yà'a.

⁴ Wu yə-a nga ndap tə, wù rì də à ci nà' ηwè. Yà' mègù sè' zìnə də bum sè vesùwèη sə ye yà' pwe'fo', à gu yà' Nwì.

⁵ A zìnə də Musi ànə gu fàak ye bohòbwi Nwì wèη bə zìnə, sè wo yà'sə co ndap Nwì nè. Yi à gu ve'nə nga yi mègù mofak. Fàak ye sə à sə nitsè' gèsə lo yà'sə bə sè wo nè

kə cèp bə zeη mantombi. ⁶ Ma nè Jisòs Krest ye, yi à gu fàak ye bohòbwi Nwì wèη sè co mo Nwì nè nè mwe bə tu. Bum pwe' à ye ndzə bohòyi fana yi gu yà' bə zìnə ye pwe'. Vesùwèη yè'e sè' ndap

ye nə, nga a ye-a də a sə naη tu bə bum sè Nwì à kək ves sə nə kà sə mərə na. Nga a sə kwa, nè sə tsərə də numbu ànə kə wes tson.

ye nə, nga a ye-a də a sə naη tu bə bum sè Nwì à kək ves sə nə kà sə mərə na. Nga a sə kwa, nè sə tsərə də numbu ànə kə wes tson.

ye nə, nga a ye-a də a sə naη tu bə bum sè Nwì à kək ves sə nə kà sə mərə na. Nga a sə kwa, nè sə tsərə də numbu ànə kə wes tson.

Jəη Nkərə Ya Wu Kà Mvwe' Ncum BohòNwì Bwə

⁷ Yòηsè nè Rəreη nè sə cèp də, <<A ye-a nga wèη yuk ηgi nè Nwì nè ntinə,

⁸ Wèη kà də wèη gūη ntəm duk. Kà də wèη gūη tu mvè'nə bwi awèη ànə gūη fa' ghà nè wo à sə gihi ηgəə,

Fana wo gūη tu bohòNwì, nè mumsə ja'a yi yà'a duk.

⁹ Anə geŋ Nwì cep də,
<Tàcicii awèŋ ànə guŋ tu
bohòmù,

Nə mumsə mū lùm mòk fa',
Nga wo à yə mè yusə mù ànə fak
bohòwo mənə luumŋgòn
hum kwè ve'è bəboŋni.

¹⁰ Nà'a njo nè ntəm à bup mū
bohòwo ŋkuŋ mù cep də,
Wo ka ŋgògì sənə mandzə àm
dzəm fana nə sə jam megu
jàmə. Wo à bèn ŋgòriŋ
mandzə nə.>

¹¹ Anə geŋ mù jok, nə keŋ də,
wo nə kà ŋgòkə cu yòŋsə
mvwe' yàm vè yuk.>>

¹² Bwema am wèŋ, wèeŋ jəŋ
ŋkərè ya kà də ŋwè nəmòk
mənŋgorè wèeŋ kə tse' nsàp ntəm
nə bup nə aco nà' gu yi, yi kà
Nwì dzəm, nə me'rə mak mandzə
Nwì nè yi cu fo' ŋwəm nə duk.

¹³ Yusə wèeŋ sə gu sə le də wèeŋ
sə tipsə bwìŋ ŋgòtse' ntəm nè
ŋgòlòmantombi nùumbu pwe'.
Wèeŋ sə gu ve'nə ya nga luum
sə bup bórəgè bwìŋ bə zeŋ yà'a
kà weŋ bórè. Yà'a bórə-a weŋ
fana wèŋ guŋ bup lo tu bohòNwì.

Ye də wèeŋ gu yè'sə niè' nè a
tse' mali mvək mòk co ntinə nè'e
fo'. ¹⁴ Wèeŋ riŋ də vesùwèeŋ
nga'a ves Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis.

Yè'sə zinə nga a kotse'-a bum sə
vesùwèŋ ànə yuk yà' mantombi
yà'a cùk tètè kə ləsə na. ¹⁵ Ncèp
nə cu mali ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<A ye-a nga wèŋ yuk ŋgì nè Nwì
nə ntinə,

Wèŋ kà də wèeŋ guŋ ntəm duk.

Kà də wèeŋ guŋ tu mvè'nè bùu
awèŋ ànə guŋ fa' ghà nè wo
à sə gihi ŋgəà

Fana wo guŋ tu bohòNwì yà'a
duk.>>

¹⁶ Bùu sə wo ànə yuk, nə sə guŋ
tu à ye ndà wèŋ? Ka bùu sə Musi
à kə fis vè wo mvwe' nzenŋgòn
Ijip yà'a yeŋ nà? ¹⁷ Bùu sə wo ànə
joksə yi ntəm mənə luumŋgòn

hum kwè à ye ndà wèŋ? Ka
bùu sə wo à gu bup nə kpu, ni'
awo nooŋ mam ŋgəà yà'a yeŋ nà?

¹⁸ Nə ye sə' də bùu sə yi ànə keŋ
də wo nə kà mvwe' ye ŋgòyòŋsə
fo' kə ni yuk ndà wèŋ? Ka bùu
sə wo à ka duk ye yuk yeŋ nà?

¹⁹ Vesùwèŋ yə jəja də wo ànə ka
fo' kə ni to njo nè wo ànə ka tu
bohòNwì naəŋ.

4

Mumvwe' Nə NgòCu Yòŋsə Fo'

¹ Nwì a kàk ves də anə lo kə cum
yòŋsə mvwe' ye. Ye də a bəboŋ də
a jəŋ ŋkərè də kà də ŋwè nəmòk
kə tesə mənŋgorè vès nè də yi ka
ye fo' kə ni duk. ² Vesùwèŋ a yuk
Ntirè Nwì nè nà'a bəboŋ nə, sə'
mū mvè'nə wo ànə tsok fa tàcici
avès wèŋ ghà nè wo à ye ŋgəà
yà'a sə'. Megu də vesùwèŋ yə də
ncèp nè wo ànə yuk nə à ka wo
yumok tesə. Nà' ànə ka wo tesə
bùusə wo ànə yuk, wo kà yà' sə
ntuù wo dzəm. ³ A nə ni fo', nə
cum yòŋsə mvwe' ye sə vesùwèŋ
sə a dzəm ncèp nè nje nə sə ntuù
vès sə. Nwì à cèp ma nè bùu sə
wo à ka ncèp ye nə dzəm də,
<<Anə geŋ mù jok, nə keŋ də
Wo nə kà ŋgòkə cu yòŋsə mvwe'
yàm vè yuk.>>

A ka də mvwe' sə ŋgòcu yòŋsə fo'
ànə ye bùè yeŋ. Busə yi ànə cep
yè'sə nga yi gù wes mè nzenŋgònə
lan, nə yòŋsə yu ye. ⁴ Njo nè yà'
cu məmuvwe' mòk ndzənə ŋwàk
Nwì anə də, nùumbu nè sàmba à
dzèeŋ, nga Nwì gù wes fàak ye
fana yi cum yòŋsə yuye.

⁵ Mvwe' sə ŋgòcu yòŋsə sə ànə ye
fo' yo ve'nə fana yi cep mali də,
<<Wo nə kà mvwe' yàm sə kə cu
yòŋsə yuk.>> ⁶ A ri də mvwe' sə
ŋgòkə cu yòŋsə fo' sə cu yo. Nə
riŋ sə' də bùu sə wo ànə yuk nə
kà sə ntuù wo dzəm, wo ànə ka
fo' ni lo. ⁷ Fana Nwì a fa mali
məmuvək mòk səmok nè yi sə to

nà' dè ntinè, nà'a nḡa'a. Ye jəŋ m̀vè'nè bùu yà'sè wèŋ à ka fo' kə ni yà'sè fana, lùumŋgòŋ ànə ca ma nḡwèŋ anə wùriŋ fana Nwì cep casə yumok cùhu Devid. Yusè yi à cèp sè, a sè' ncèp nè wèŋ a yuk nà' sè' laŋ. Nà'a dè,
<<A ye-a nḡa wèŋ yuk ŋgì nè Nwì nè ntinè,

Wèŋ kà dè wèŋ gəŋ ntəm duk.>>

⁸ A rì dè mvwe' sè ngòyòŋsə fo' nè yi à cep ènə ka nzenḡòŋè Josùwà ànə jə lo bwe Izùre fo' nà'a yeŋ. Busè ànə ye-na dè a zeŋ bwère dè yi à ka maŋkwèŋ bə mvèk nəmòk nè zok mok cep fe'lə. ⁹ Ncèp ye ènə sè nitsè' dè bùu Nwì wèŋ tse' lì yəyòŋsə mòk yo. Nà' mègù co nsàp nè Nwì ànə cum yonḡsə nùmbu nè sàmba nà'a. ¹⁰ Nwè nè yi cu yòŋsə nsàp yəyòŋsə ènə, yi mè'rə fàak ye pwe'fo', nè yonḡsə m̀vè'nè Nwì ànə yonḡsə ye.

¹¹ Ye dè a lu gugəŋ dè ya a kə cum yonḡsə m̀m̀vwe' ànə. Kà dè mook ye nḡa gutu co tàcici avès wèŋ ànə gəŋ tu, nè kà kè dzèŋ yà'a duk. ¹² A rì dè ncèp nè Nwì cu nḡwəm nè tse' nḡəŋ ve'è wù kà fàk. Nà' cəp casə fèk nè nà' tse' ncəp ma ba. Nà'a lògè, nè kə ni dzeŋ haŋ mvwe' sè ntəm nḡwè bə yòŋsə ye kə tes. Nà'a kè dzèŋgè mvwe' ntək, nè casə vəp, nè lo ndzè tsətsə'rè anə. Nà'a lòvè'nə, nà' kə fis və yusè nḡgəŋgəŋ sè tsə'rə bə yusè ntəm ye sə fàk pwe'fo' mvwe' jəja. ¹³ Yumok ka bohòNwì səswihi yeŋ lok. Bum pwe'fo' nòm̀lisè yi jəja kwarəŋgəŋ. Vesùwèŋ nè kè təŋ ntsə'mòk mantombii yi, nè sə tsok bə cùu avès yusè vès à gùu.

Jisòos Yəyərè NgòYe Nkum Nḡa Fa Satikà' Avès Nè Ghaŋ

¹⁴ Vesùwèŋ kotse' bum sè a yuk yà', nè dzəm yà' sè cùk. A gù ve'nə njo nè a tse' nḡa fa satikà'

nè ghaŋ nè yi tə mantombii Nwì bùu tu avès. Nḡa fa satikà' ènə Jisòs nè yi mo Nwì, nè yi a lòm̀bu mvwe' sè Nwì cu. ¹⁵ Nḡa fa satikà' avès nè, yi ka nḡwè nè dè a sə yə-a nḡə', yi kà bə zeŋ reèŋ yeŋ. A ve'nə bùusè yi sè' co vès. Nsàp m̀m̀mumsè nè fòpwe'fo' à vè yuk bohòyi laŋ, megu dè yi kà nè mò'fis ghè. ¹⁶ Ye dè vesùwèŋ nè və mvwe' kapràak Nwì nè yi nḡa bòvəm bohòbwi nè, nè kà wəp. Yà'a mvwe' sè Nwii nè koksə manziŋ bohòvès, nè gù ves bəboŋ, nè tesə ves ghà nè à sə lap dè nḡwèe tesə ves.

5

¹ A rì dè wo cokfisgè nḡa fa satikà' m̀ŋgòrè bùu ye wèŋ. Wo nòŋsəgè yi dè nà'a təŋ fa wo bohòNwì, nè sə fa satikà' nè ye fəfaa mok bohòNwì bə bup awo sè wo gùu. ² Njo nè yi sè' nḡwè co vès, nè tse' sè' nsàp ntəm nè aco nà' gù yi, yi gù bup fana yi nè riŋ nḡòkotse' bùu sè wo sə jam mandzè njo nè wo ka bəboŋ kè bup àle riŋ. ³ M̀m̀m̀vè'nè yi tse' nsàp ntəm ànə fana nà'a njo nè yi tse' nḡòfa satikà' bə tu sè ye sè' m̀vè'nè yi sə fa bə tu bùu mok wèŋ sə. ⁴ Yumòk nè vès rì nà'a sè' dè, kaco nḡwè tsə'rə kok megu sè ntùu yi, nè duk dè yi bùuŋ nḡa fa satikà' ya bwiŋŋ jəŋ yi co nḡwè nè ghaŋ yeŋ. Nḡwèe bùuŋgè nḡa fa satikà' nḡa Nwì to yi yi, m̀vè'nè yi ànə to Aròŋ lùm mòk fa' yà'a. ⁵ Krest à ye sè' nsàp nḡwè ànə. Yi ànə ka ni' ye yi, dè yi ye nḡa fa satikà' koksə. Nwì à cokfis yi yi. Yi nè yi ànə duk fa Krest nè dè,
<<Wu yè'e mo àm. Ye jəŋ ntinè nè lo mantombi, m̀a ye tè' yònə.>>

⁶ Yi à duk fe'lə fa nà' mvwe' mok sè' dè,

<<M̀m̀ koksə wu nḡa fa satikà' nè m̀vèsè, kè' mò'fis,

nsàp nè Màcisidèk à ye nà'a.>>
 7 Ghà nè Jisòs à cu mali mu nzenḡon̄ fēēḡ fo' fana yi lēḡ piriya mòk bohòNwì nè yi tse' n̄aan̄ sè aco yi fis to Jisòs nè mvwe' kp̄u nè. Yi lēḡ torē fis piriya ènə bē ḡāḡ, nè sē waḡ bē ndzēplis. Anē ḡeḡ Nwì yuk yi bùusè yi ànə jēḡ lo ni' ye sē nze bohòna' anə. 8 Yi ànə ye mo Nwì sè yo, yi yē'rə riḡ wesə mali mandzè nè ḡḡòyuk duk Nwì bē nsàp ḡḡə' nè yi ànə ye maḡkwèḡ. 9 Nwì ànə ḡu wes yi dā nà'a ye kək̄arè ma lōon̄fo' vè'nə fana Jisòs nè à ye mok ḡwè nè ndāan̄wè pwe' nè nà' yuk-a duk ye, yi tse' lūḡ fo'. 10 Anē ḡeḡ Nwì fa yi nsàp ḡāḡ nè ḡḡòye ḡḡā fa satikà' nsàp nè Màcisidèk à ye nà'a.

BòḡḡòKùu', Nə Zə Bēḡ Sə Bēḡ Bwèrē Jə'rə Ko Wu

11 Vès tse' bum wùriḡ ḡḡòtsə' fa wēḡ bē nzak ḡḡā fa satikà' ènə. Megu dā a ḡḡḡḡ ḡḡòtsə' fa wēḡ bùusè wo tsə'ḡè wēḡ yumok, wèḡ kà bē zēḡ ntəntèḡ rēēḡ tohò. 12 Vès sē kwà' yàvès dā anə ye co ḡḡā'a ḡḡā wèḡ sē yē'rə fa bùu mok wèḡ bum sè ma nè Nwì. Yà' sē yəəḡ bwì fe'lə dā wèḡ cu mali co ḡwè nēmòk kə yē'rə fa fe'lə wēḡ bwe bum sè wo yē'rə yētogè yà' ma nà Nwì anə ntòyèto yà'a. Anə ye co wèḡ sē zə ḡḡā'a bēḡ sè bēḡ co bùu sè wo ḡu vəp laḡ. Wèḡ nè sē ḡòmali nè ntòmbwi. Nè'e nsàp nè fòvè'nə-è? 13 Nwè nè yi nogè ye mbwi, ye dā ḡḡèḡḡān̄ molə. Yi ka yusè wo sē yē'rə bē mandzè nè kək̄arè nè ntòriḡ. 14 Nwè nè yi zḡḡè ye bēḡ sè bēḡ, a ḡwè nè aco yi tsərə to bē tu ye. Yi a yē'rə, nè riḡ ḡḡòḡāpsə ri bup bē bəbon̄ laḡ.

6

1 Nə yeè nè vè'nə fana a bəbon̄ dā a lo lē mantombi ḡḡòyərə bum

sə ḡḡḡḡ ma nè Krest nè co bùu sè ḡḡḡḡ wèḡ. Kà dā a cum mam mali bē bum sè jèjəp sè wo a yē'rə to fa ves yà'a duk. A kà dā a sē yē'rə yiskok meḡu nè dā, bwiiḡ bwi fa bup awo ḡkwèḡ nè aco nà' jēḡ və fa wo kp̄u, nè dzəmtse' bohòNwì nà'a mòk sē dūhū. 2 Vesùwèḡ a yē'rə ri wes bē nzak bāpte nè ye bē nzak nè ḡḡònaan̄ fa ḡwè bo mūtuhù wèḡ laḡ. A yē'rə mok sè' dā bwiiḡ nè kə lòkok mvwe' kp̄u, nè riḡ mvə'nə wo nè kə sak lèsə nzak nūu sə. 3 Vesùwèḡ a yē'rə ri wes bum yà'sə pwe' laḡ, Nwii tesə-a fana a lo mok mantombi. 4 A tse' ḡḡòlòmantombi bùusè mandzəə bùè nè co wù ḡu ya bùu sè wo a riḡ bum yè'sə nè kə foho dzeēḡ fe'lə yà' yà'a foho vè sèmok. Nsàp bù ènə ànə ye to me marēḡ nè Nwì nè, nè riḡ bəbo nè Nwì nè sè'. Wo à tse' yuk mè Yòḡsə nè Rəreḡ nè yəwo sè' laḡ. 5 Wo à mùm ja'a, nè riḡ dā ncèp nè Nwì nè nà'a bəbon̄. Wo à mùm ja'a ḡāan̄ sè yà' cu bē nzenḡòmòk nè nà'a nè kə vè ntsə'mòk nè sè'. 6 A ye-a ḡḡā bùu sè wo à ri bum yè'sə pwe', kə foho dzèēḡ fe'lə yà' sè' wo sə, ye dā mandzè nè ḡḡòfəsə vè wo bùè. Bùsə anə ye co wo sē tē'lə fe'lə mo Nwì muntəəḡ nè kə' ba, nè sē fa-à nè yi marè'tu mūtətsə'rəə bwiiḡ. 7 Mvwe' nze nè mbūuḡ ligè fo' bəbon̄, zəzə sē tesə bohòbūu sè wo sē fāk nà' sē fana Nwì ḡu bon̄sə mvwe' nze ànə. 8 A ye-a dā ḡḡāḡ sè bup sē kùk mēḡù mvwe' yà'sə wo, fana ye dā nze nè ka fāk tse'. Nwì kəəḡ ḡḡòyāk mūmvwe' ànə. Wo nè və kə tēḡ vəpsə bupsə mūmvwe' ànə fo' wà.

Wèḡḡ Təəḡ ḡḡḡḡ Ma Nə Nwì

9 Nḡe' am wèḡ, vès sē cèp-a sè vè'nə fana ḡḡā vès ri wēḡ yàwèḡ ri. Vès ri dā wèḡ sē yù mandzè nè bəbon̄ nè tse'è nè lūḡ fo'. 10 Nwii ḡḡḡè bum ye bē

mandzè nè nà'a zinè. Kaco yi nè swi fàak sè wèŋ à gù yà' yeŋ. Mvè'nè wèŋ à tesè bùu ye wèŋ, nè sè tesè malì nè ŋga'a yè'e, yi nè kà yà' sè' swi. Bum sè wèŋ sè gù yà'sè pwe' sè nitsè' dè wèŋ dzəm yi. ¹¹ Yusè yà' cu sè ntùù vès dè wèŋ pwe'fo' wèŋ jìhi nzòŋ, nè təŋ guguŋ tē kə ləsə. Wèŋ gu ve'nə ya wèŋ nè kə tse' bum sè wèŋ sè naaŋ tu dè wèŋ nè kə tse' sè. ¹² Kà dè ŋwée koksə we' duk. Wèŋ be' lɛ kuu bùu sè wo sè dzəm mandzè nè zinè nè yà'a, nè sè təŋ guguŋ. Nà'a nsàp bù nè wo nè kə tse' bum sè Nwì a kàk wo sè.

Nwì Kà Bwì Bòrègè

¹³ Mvè'nè Nwì ànə sə kak fa Abrahàm yumok fana yi à kèŋ bə liŋ sè ye, ŋgònitsè' dè yi nè gu tsoŋ li yusè yi kàk nà' sè. Yi ànə kəŋ bə liŋ ye ve'nə busə ŋwè nəmòk nè nà' càsə fe'lə yi co yi kəŋ bə liŋ nà' à ye bùè. ¹⁴ Nwì ànə kak fa Abrahàm nè dè, <<Gu kpu tsoŋ yà, mɛ nè se wu, Abrahàm. Mɛ nè gu ŋgwì bù yòyam ve'ɛ sè' wùriŋ.>> ¹⁵ Anə geŋ Abrahàm ko ntəm, nè təŋ guguŋ tètè yi à kə tse' yusè Nwì à kàk yi sè. ¹⁶ A rì dè ŋwée kèŋgè kèŋ, yi kəŋ bə liŋ ŋwè nəmòk nè nà' yam càsə yi. Bwìŋ kèŋgè kèŋ ve'nə fana ye dè nzak mée. ¹⁷ Ye dè Nwì ànə dzəm ŋgòni fa bùu sè yi ànə kak yà'wèŋ yumok sè wèŋ dè yi nè kà cùu ye kupsè yuk. Fana yi kəŋ bə liŋ ye ŋgònitsè' dè yi nè gu yusè yi duk sè. ¹⁸ Kəkà' nè ye ŋgòkèŋ yà'sə bum sè ba sè kaco mòk kupsə yeŋ, Nwì ka mvwès bə zeŋ sè' ci' yuk. Bum sè ba yà'sə gùgè vès sè a ca təhə tu avès bohòNwì sè ŋgòko ntəm, nè sè naaŋ tu ŋgòkè tse' yusè Nwì à kàk dè a nè kə tse' ntəsə'mòk sè. ¹⁹ Kaco ntəm avès saha yeŋ bùusè a rì dè Nwì kəkgè yumok, yà' kà wà cà. Naaŋ tu nè a tse' bə bum sè Nwì a kàk ves

ye'sə gùgè ves fana vès neŋ tosə ndàa sè ŋgòni lòmvwe' dzon sè rərəŋ sè mɛ ndap Nwì nè ghaŋ sè. ²⁰ A ve'nə bùusè Jisòs bə tu ye a kə niŋ to fa ves fo' yi. Jisòs nè yi ŋgà fa satikà' nè ghaŋ, nsàp nè Màcisidèk à ye nà'a.

7

Màcisidèk Ngà Fa Satikà' Nè Yi Ghak Aròŋ

¹ Nwè nè wo to liŋ ye dè Màcisidèk ènə à ye ŋkum mvwe' lak mòk sè wo to fo' dè Salèm. Yi à ye sè' ŋgà fa satikà' Nwì, yi Nwì nè yi yam càsə pwe' nè. Mvək nəmòk à ye Abrahàm lo mvwe' mà' dzè' nè kə zə bù ŋkəŋkum mòk. Yi ànə sè bwi foho və fo' fana Màcisidèk nè kə tseŋ yi mandzè, nè se yi. ² Yi ànə kə tseŋ Abrahàm nè ve'nə fana Abrahàm nè gapsə bum sè yi jə vè mvwe' dzè' sè pwe' bəp hum, nè fa nà' bəp mò'fis. Liŋ Màcisidèk nè yà'sə dè, Nkum nè yi gùgè bum kəkərə. Liŋ ye mook sè' dè, Nkum Salèm. A yà'sə dè, Nkum ŋgà fifi. ³ Nwè nəmòk ka ŋgwì bù ye riŋ lok. Wo ka ghà nè wo à dzə yi kə ghà nè yi anə kpu sè' riŋ. Yi ye yà'sə co məm̀vè'nè mo Nwì cu, bùusè yi mam ye ŋgà fa satikà' nè mvèsè. ⁴ Ye-na yònsàp ŋwè nè Màcisidèk yam è. Abrahàm nè yi à ye tè', nè yi à yèto ŋgwì bù Izùre yi nè à gəpsə bum sè yi à fès jə vè mvwe' dzè' sè bəp hum, nè fa Màcisidèk nè bəp mò'fis. ⁵ Lùk Musi sè tsə' dè bwe Izùre pwe' nè gapsə bum awo sè wo tse' sè bəp hum, nè cokfis nonjə bəp mò'fis ca. Wo cokfis ve'nə, wo fa yà' bohòŋgàa fa satikà' sè wo tesə məm̀mvwe' ndap Levi. A rì dè ŋgàa fa satikà' yè'sə wèŋ à sè tse' bum yè'sə ŋga sè fa wo yà' bwema awo sè wo pwe' ŋgwì bù Abrahàm. ⁶ Nè Màcisidèk nè ye zok. Yi à ka ŋwèè Levi sè yeŋ,

fana Abràham fa mali yi bòp nè mò'fis nè. Anə geŋ yi se Abràham nè sè', Abràham nè Nwì à nè zu rùk bè nà' nè. ⁷ A riŋ jəja də ŋwè nè yi sègè mòk, ye də yi yam càsə ŋwè nè yi sè nà' nè yi. ⁸ Bwe Levì sè wo à sè jə bòp nè mò'fis sənə sè hum yè'sə wèŋ à ye bùu sè wo kpugəə. Nwàk Nwì sè tsè' də Mácisidèk nè yi à jə ye nè, cu fo' ŋwəm. ⁹ Mvè'nè Abràham ànə jəŋ bum yè'sə, nè kə fa Mácisidèk yè'sə fana aco a duk də, à fa Mácisidèk nè yà' Levì, yi nè bwe ye wèŋ sə jə nsàap bum yà'sə niè' wo sə. ¹⁰ Aco a duk ve'nə bùusə ghà nè Abràham à kə fa Mácisidèk nè bum yè'sə, à ye ŋga yi ka tàcicii Levì nè ntòdzə.

¹¹ A cep-a bè fàak ŋgàa fa satikà' sè wo à ye bwe Levì sə. Nwì ànə fa bwe Izùre wèŋ lùuk Musì fana yà' à ye bè nsàp mandzè nè ŋgàa fa satikà' sè wo à ye bwe Levì à sə gù fàak awo. A ye-a də fàak sè ŋgàa fa satikà'a yè'sə wèŋ à sə gùu sə à ye kəkurə ya bwiŋ ye jì njo mantombii Nwì, bwère njo mòk à ka yeŋ nè də ŋgà fa satikà' mòok vè fe'lə sèmok. Ŋgà fa satikà' nè wo də yi ye nsàp nè co Mácisidèk à ye nè, yi kà mok nsàp nè Aròŋ ye fe'lə. ¹² A zìnə də a ye-a ŋga ŋgà fa satikà' mòk vè nè nsàp mandzè nje zok fana lùuk nè kupsə tsoŋ yàwo sè'. ¹³ Tà Jisòs àvès nè a sè cèp bè liŋ ye nè'nə, yi a tesə vè ye bè bòp lak nè zok. Ŋgà fa satikà' nè mò'fis à ka mvwe' bòp lak ànə tesə yuk. ¹⁴ A rì bəboŋ làaŋ də Tà àvèes ŋgwì bù Judà. Ghà nè Musì à sè cèp bè mandzè ŋgàa fa satikà' wèŋ, yi à ka lak yà'sə fə ntu'ù ŋwè nè mò'fis tèn yuk.

*Jisòs Ŋgà Fa Satikà' Mòk
Co Mácisidèk*

¹⁵ Bə nzak ŋgàa fa satikà' wèŋ fana a rəeŋ bəŋsə gha' fe'lə bè

zeŋ bùusə ŋgà fa satikà' mòk a tesə vè nè yi co Mácisidèk. Jisòs ŋgà fa satikà' mòk co Mácisidèk. ¹⁶ Yi ànə ye ŋgà fa satikà' ka də a mvè'nè lùk sə dzəm də wo jəŋ yi yeŋ. Yi ŋgà fa satikà' bùusə yi tse' ŋaəŋ sè ŋgòfa ŋwè lùŋ nè ka co nà' me yuk yeŋ. ¹⁷ Vès riŋ yè'sə bùusə yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də,

<<Wù, wu nè ye ŋgà fa satikà', nsàp nè Mácisidèk à ye nà'a nè mvèsə.>>

¹⁸ Vès sə yə də lùk nè nà' à ye mantombi à kupsə bùusə nà' ànə ka ŋəŋ tse' nè kà fàk bohòbwiŋ sè' tse'. ¹⁹ Yà'a lùuk Musì yà'sə ànə kaco yà' gu ŋwè yi ye kəkurə mu lisè Nwì yeŋ. Nwì a jə vè yumòk nè bògha' le zeŋ. Fana a yə də lùk mòk nè nà' bòghak le zeŋ sə vəə. Nà' sə vəə ŋgòfa ves naəŋ tu nè bəboŋ, nè aco nà' gu ves a kəəp və ŋgu ni' yi.

²⁰ Yu nəmòok sè' də, ghà nè Nwì ànə duk də Jisòs nè ye ŋgà fa satikà' nè mvèsə fana yi keŋ be'lə bè kèŋ. Ghà nè ŋgwì bù Levì wèŋ ànə sə kok gaŋ ŋgàa fa satikà' yà'sə fana ŋwè nəmòk à sə kà kèŋ fo' kèŋgə. ²¹ Ma nè Jisòs ye də ghà nè Tà Nwì à koksə yi ŋgà fa satikà' fana yi keŋ bè kèŋ. Tà Nwì à kèŋ də,

<<Wu nè ye ŋgà fa satikà' nè mvèsə. Yusə mù cèp yè'e nè kà kə kupsə yuk.>>

²² Njo kèŋ nè Nwì à kèŋ nè'nə fana Jisòs tə bohòvesùwèŋ co ŋwè nəmòk nè a yə yi, a sə riŋ tse' də rùk nè a zu nà' ves Nwì wèŋ nè, nà'a gugəŋ zìnə.

²³ Yu nəmòok sè' də, ŋgàa fa satikà' sè wo à ye ŋgwì bwe Levì wèŋ sə ànə ye yàwo wùriŋ bùusə mòok kpə, mòk kok. ²⁴ Nè Jisòs ye zok. Yi nè kà ye kpə yuk. Ŋwè nəmòk nè zook nè kà mvwe' ye sə co ŋgà fa satikà' mòk kə cu yuk.

²⁵ Nà'a njo nè yi tse' nàṅ pwe' nè pwe' ngòfa lùṅ bohòṅwè nè yi cà-a bohòyi ngòvè bohòNwì. Ye'sè ve'nè bùusè yi cu fo' ghà yà lònṅ, nè sè lèṅ piriya mətuhù vesùwèṅ bohòNwì.

²⁶ Ye dè Jisòs nè ngà fa satikà' nè yi kùrè bohòvès ve'ε kap. A ve'nè bùusè yi rərəṅ, yi ka bup tse', nè kà jòn sè' tse' lok. Yi ye zok bohòṅgàa gù bup wèṅ, yi ye mubu səsapni. ²⁷ Ngàa fa satikà'a mok yà'a wèṅ à sè fàha satikà' nùumbu pwe', nùumbu pwe'. Wo à sè fa to satikà' bə bup sè yàwo bə tu awo ṅkuṅ nè sè fa sè bùu bup sè bùu mok wèṅ. BohòJisòs ye, yi à sè kà nsàp satikà' anə fa bùusè yi anə fa satikà' nje kè' mò'fis nà' kùrè ve'nè nè mvèsè. Satikà' ènə, a nè yi à fa ni' ye bohòNwì, nè kpu nà'a. ²⁸ Bohòlùuk Musi, bùu sè bwìṅ, sè wo tse' jòn anə sè ye ngàa fa satikà' wo. Bə nza' kèṅ nè Nwì à kèṅ, nè nà'a jə mvwe' kùu lùuk Musi sè fana Nwì a koksə mok mo ye nè yi kəkurè nè mvèsè.

8

Jisòs Ngà Fa Satikà' Avès Nə Bə Rùk Nə Fi

¹ Yusè vès sè cèp sè də, a tse' nsàp ngà fa satikà' nè ghanṅ anə nè yi tə bə tu avès. Yi cu bo ma mà'a Nwì nè yi maṅṅəṅṅè nè yi sè sak ṅkum mubu nè. ² A yi nè yi tə fa bwìṅ mu nda'à Nwì mvwe' nè rərəṅ nà'a. A fo' mvwe' sè zinə sè à gù Tà Nwì, ka ṅwè yeṅ. ³ Fàak sè ngàa fa satikà' wèṅ gùgəḁ də, wo sè faha nsàap satikà' zəzok bohòNwì. Ye də a kəkurè də ngà fa satikà' nè yi tə mvwe' tu avès nè fa Nwì ye sè'. ⁴ Yumòok sè' də, yi anə sè cum-a sè nze fəṅṅ, yi kà ngà fa satikà' ye, bùusè ngàa fa satikà' wèṅ cu fənə yo, sè wo sè gù yàwo mvè'nè lùuk Musi sè

dzəm sə. ⁵ Fàak sè ngàa fa satikà' sè wèṅ sè gù sə, yà' mègù yà'sə co tsətsəṅ wà. Yusè zinə sə, a yusè wo sè gù yà' bə mubu. Təap sè wo à gù yà' bə nsàp cək mòk nè ngòkùksə Nwì mbwa nà'a mègù sè' tsətsəṅ. Nà' sə nitsè' mvè'nè mvwe' sè wo kùksəgə Nwì cu mubu. Nà'a njo nè Nwì anə cep bohòMusì ghà nè yi anə də yi gu ndap nè də, <<Jəṅ ṅkərè də bum pwe' ye megu məm̀vè'nè mù a tsə' fa wu məm̀vwe' nda Sinà yà'a.>>

⁶ A ngà'a də a yə də Nwì a fa Jisòs Krest fàk sè yà' yam càsə fàak ngàa fa satikà'a mok wèṅ sə. Nə ye sè' də rùk nè yi sè càsə fa ves nà' nè bògha' sè' zeṅ, bùusè Nwì a kàk ves bum sè yà' bògha' sè mantombi sè' bùu zeṅ. ⁷ Rùk nè wo à zə to nà' mantombi nè anə ye-na kəkurè ngòtəsə bwìṅ bwèrə Nwì à ka nè ba mok jəṅ və.

⁸ A yə də Nwì à yə də bùu ye wèṅ à ka nà' nonjsə bùusè yi anə duk də,

<<Mvək sə vəə nè mu nè zə rùk nè fi ves bùu Izùrə nè ye bùu Judà wèṅ.

Sə cep ve'nə Tà Nwì.

⁹ Nè'nə nè kà mok co rùk nè mù à zə nà' ves tàcicii awo wèṅ, Ghà nè mù anə kotse' wo bə bo am,

Nə fis wo mvwe' nzenṅòljiṅ nà'a mok ye.

Wo à ka rùk nè vesiwèṅ à zə nè nonjsə.

Fana mù bwi fa wo ṅkwèṅ, nè co'krə fis bo am bohòwo.

Sə cèp ve'nə Tà Nwì.

¹⁰ Rùk nè mù Tà nè mù sè cèp nè nè zə nà' ves bùu Izùrə wèṅ nè ve'ε:

Nùumbu anə kə dzèṅ nùu,

Mù gu ya lùuk am ni sè ntùə wo,

Fana wo sè tsərə megu mok zeṅ nùumbu pwe'.

Mu nè ye Nwì àwo, wo ye bùu am. Sə cèp ve'nə Tà Nwì.

11 Njo mòok nè kà ye nè co wo sè
kə duk ɲwə mòk kè moma
awo àlɛ də,

<A bəboŋ də wu riŋ Tà Nwi> mok
ye,

Busè wo pwe'fo', nè ɲkwà'ɲwè bə
nè mwenjke' pwe',

Wo ri mɔ.

12 Anə ye ve'nə bəusè mɔ nè
koksə manziŋ bohòwo bə
bum sè bɔp sè wo à gù
pwe'.

Mɔ nè swi bisə bɔp awo sè sè'.>>

13 Mvə'nè Nwi cèep, nè to liŋ rùk
nè fi fana ye də rùk nè mantombi
nè rèŋ bɔp laŋ. A riŋ də a ye-a
ɲga yumok rèŋ laŋ, nà'a nè bisə
wà.

9

*Satikà' Nə Jisòs Nə,
Casə Yà Lòoŋ*

1 Rùk nè wo à zɔ to mantombi
nə, nà' à tse' lùuk sè ɲgòni fa
bwiŋ mvə'nè wo tse' ɲgòkùksə
Nwi. Mvwe' mok à ye sè wo ànə
gɔ noŋsə də ya bwiŋ nè sè kə
kùksə Nwi fo'. 2-3 Mɔmvwe' nè
wo à sè gùm dzòoŋ fo' bə cək
ènə, ànə ye mvwe' sè wo à sè
to fo' də Tàbanikə. Wo à sè fa
satikà' mbwa. Wo à sè gùm dzòoŋ
nà' pwe', wo kə ci mɔndap mòk
mbwa nè rum ba. Wo à kə'ə lok
ncùu rum nè mɔ mbwèndap nè
bə cək. Wo to fo' də mvwe' sè
yà' rɛŋ casə. Bum sè wo à nòmso
mvwe' rum nè mò'fis nè à ye laàm
bə teberè nè ye brəd nè wo à
nòŋsə ɲgòkùksə Nwi fo'. Wo à
sè to rum nè bum yè'sə fo' nè də
mvwe' sè rərəŋ sə. 4 Kàm nè wo à
sè tèn rəmsəgè bum fo' ɲgòkùksə
Nwi bə zeŋ à ye sè' mɔmvwe' nè
nà' rɛŋ casə ènə. Wo à gù nà', nè
yok laŋsə wes nà' bə guù pwe'fo'.
ɲkùp nè nà' tɛ bə tu rùk nè Nwi
à zɔ bə bɔm Izùre wèŋ nè à ye
fo'. Wo à yok ɲkùp ànə sè' bə
guù. Wo à nòŋsə nsàp bɛŋ nè də
manà nà'a sè' sənə ɲkùp nà'nə.

Wo à gèsə yà' sənə to'kùŋ mòk nè
wo à gù nà' sè' bə guù. Ntəmbəŋ
Aròŋ nè nà' à to mvù nà'a à ye
sè' ca. Yusè yà' ànə ye ləsə ca
à ye lis ba sè Nwi ànə com naŋ
lùuk ye mbwa. 5 Yumok à ye mɔ
tu ɲkùp anə ba. Wo sè to yà' də
ceròbim. Mòk cum ɲgɔ ɲkùp ma
mòk, mòk cum ma mòk. Wo saŋ
və bəap awo kə be'lə mɔtsətsə'rè
mvwe' bù'rè nè Nwii swisə fagè
bwiŋ bɔp awo fo'. Yà' ànə ye fo'
ɲgònitsə' fa bwi də Nwii fa'nə. A
nə kà bum yà'sə ɲga'a pwe'fo' cèp
rɛŋsə wes.

6 Mvə'nè wo ànə gɔhɔ tsə'rə
wes mɔmvwe' ànə fana, ɲgàa fa
satikà' wèŋ sè ni mɔmvwe' ndap
nə nùumbu pwe'. Wo sè ni mvwe'
rum nè kə ncùhu ɲgògù fàha
awo fo'. 7 A sè ni mègù mvwe'
rum nè mambwè ndap nè ɲkum
ɲgàa fa satikà' nè yiŋyi. Yi à sè
ni mègù mbàa nùumbu nè mò'fis
sənə lùmɲgòŋ. Mvək ànə ye, yi lo
mbàa bə nduəm nàm ɲgòkə mis
fa Nwi njo bɔp ye sè yi a gù yi
bə tu ye. Yi kə mis fe'lə mok sè'
bə bɔp sè bɔm Nwi wèŋ a gɔhɔ
ɲga wo ka riŋ sè'. 8 Mɔmvə'nè
à ye, fana Yòŋsə nè Rərəŋ nè jə
bum yè'sə ɲgòyərè fa vesùwèŋ
də, a ye-a ɲga ndap Nwi tɛ mali fo'
ve'nə, ɲwè kà mvwe' rum nè rɛŋ
casə, nè Nwii fo' ànə kə ni lòyuk.
9 Nà'nə yà'sə nsàp yumòk nè nà'
sə nitsə' fa vesùwèŋ mvə'nè bum
sè niè' sə cu. Yà' sè ni fa ves də
kaco satikà' nè ɲwè fa bohòNwi
gɔ də yi riŋ də yi rərəŋ yeŋ.
10 Bum sè ɲgòkùksə Nwi fo' yè'sə
yà' mègù bum sè a yəgè yà' bə lis
yè'e. Yà' mègù bum sè co bɛŋ bə
nəno nè ye mandzə nè ɲgòcùhu
rɛŋsə ni'. Yà'sə bum sè ɲgògù
ɲwè ɲgòyəəŋ rərəŋ mɔlisə Nwi.
Bum nzeŋgòŋ yè'sə ànə tse' fàak
mvək momjə wà kə dzeŋ ghà nè
Nwi à kupsə bum mok bə mandzə

nè fi.

¹¹ Nè nga'a nè'e Krèst a vè lanj. Yi nga fa satikà' bə nsàp mandzè nè fi nè nà'a jəŋ və bum sè bəboŋ. Yi gùgè fàak ye mvwe' Tàbanikè nè nà' yam gha', nə boŋ ghak nè sə nze fəeŋ nè'e. Wo à ka məmmvwe' ànə bə bo ŋwè gə, nà' kà ma sə nze sè' ye. ¹² Ghà nè Krèst à kə cà ni lòmvwe' sè yà' rəŋ càsə sə fana yi ànə ni megu fo' kè' mò'fis, nə lə təəŋ vè'nə. Yi ànə ni fo' bə nduəm sè ye. Anə ka bə nduəm mbòŋ kè ndzə àlɛ yeŋ. Yi à jə nduəm ye sə, nə kə fiŋ me'rə fis ves bə zeŋ mvwe' ŋgə' nè vès à tse' njo bəp sè vès à gùu sə mok mvèsə. ¹³ Wo à ci bwiŋ bə nduəm mbòŋ bə ndzə, nə kə' wo bə və mombòŋ nè wo təŋ vəpsə muni'i, ya ŋgùupni' awo yəəŋ mälisə Nwi rərəŋ. ¹⁴ A ye-a də nduəm nàm tse' ŋgòrəŋsə bwi nsàp ànə, ye də aco nduəm sè Krèst rəŋsə ntəm ŋwè nə casə yà lòoŋ. Yi à jə ni' ye nè nà' ka bəp tse', nə fa nà' co satikà' mütuhù vès. Yi à gù vè'nə bə ŋaaŋ Yòŋsə Nwi nè yi kà mè yukgè nə. Nduəm ye yà'sə gùgè ntəm avès ŋgòye rərəŋ. Ya a kà bəp sè co yà' jəŋ və fa ves kəp sə gùhù mali, vesùwèŋ sə be' lɛ mandzè Nwi nè yi cu ŋwəm nə.

Kpə Nə Jisòs Nə A Fa Yi Nəŋ NgòGù Rùk Nə Fi

¹⁵ Nə yeè nə vè'nə fana Krèst nə tə mütsetsə'rəə bwiŋ bə Nwi yi njo kpə ye nè yi à kpə nə. Yi sə gùhù tsə'rə rùk nè fi ya ŋga bùu sè Nwi ànə cokfis wo ŋgòye bùu ye sə wəeŋ nə kə tse' bum sè Nwi à kàk wo sə. Wo tse' yà', wo tse' yà' mok nè mvèsə kè' mò'fis. Kpə ye nə fiŋ me'rə bwiŋ mvwe' ŋgə' nè wo tse' njo bəp sè wo ànə gə, ghà nè rùk nè zəm nə ànə tse' mali nəŋ ntòfo' nà'a. ¹⁶ Ta kpə co wo zə rùk. Nwèe tagè kpə fana tse'ŋga yi kpə ŋkuŋ wo gə yusè yi

à cèp nòŋsə lòsə. ¹⁷ Ghà nè yi cu-a ntòfo' fana kpə nè yi ta nə nə kà fàk tse'. ¹⁸ Nà'a njo nè rùk nè Nwi ànə zə to bə bwiŋ wəŋ mantombi nə à tse' nəŋ ŋga nduəm à ye fo' sè' ŋkuŋ. ¹⁹ Ghà nè Musi à tsè' fa bwiŋ lùuk sè Nwi à fa də wo nə sə be' zeŋ sə fana yi tsoho wes fa yà'wèŋ, nə jəŋ mvùu ŋgaŋ mok nè wo to nà' də hisòp, nə be'lə nà' bə ndàp nè bəbaŋ, nə gesə yà' sənə nduəm mombòŋ sè yi tòrə yà' bə ndzəp, nə mis ŋwàk rùk nə fo'. Yi mis wes ŋwàk nə, yi jəŋ yà', nə mis fa bùu sè wo fo' sə pwe'fo'. ²⁰ Yi ànə mis wes fa yà' vè'nə fana yi sə kəa də, <<Yè'e nduəm sè yà'a ŋgòki ŋge' ndzənə rùk nè Nwi a duk də wəeŋ nòŋsə nà'.>> ²¹ Fana Musi nə jə nduəm sə, nə mis tàbanikè nə, nə ye bum sè wo kùksəgè Nwi bə zeŋ sə sè' pwe'. ²² A zinə də mandzè nè lùuk Musi à ye də, à ye ŋga wo dzəm-a də wo gə yumok ya yà'a ye rərəŋ fana tse'ŋga nduəm kə dzeŋ tsoŋ li fo' ŋkuŋ. Bum sè wo à sə gùgè jì nduəm à ye mègù momjo. Fana mandzè nè aco wo swifa ŋwè bəp yè'sə bùè, tse'ŋga nduəm cuəm sə nze.

²³ Anə ye to mantombi anə kəkərè də wo gə vè'nə ya wo gə bum sè yà' à ye co tsətsəŋ ŋgònitsə' bum sè yà'a ma mabu yà'sə ye rərəŋ. Nə ye fe'lə sè' də, a bəboŋ ŋgòfa satikà' nè nà' bəgha' zeŋ mə tühù bum sè yà'a nsàp nè ma mabu nə, nə nòŋsə satikà' nè bə nàm wà. ²⁴ Ngàa fa satikà' mok yà'a à ni lòyàwo məmmvwe' ndap nè ànə gə nà' bo bwiŋ. Yè'sə à ye mègù co tsətsəŋ wà ŋgònitsə' mvè'nə mvwe' sè Nwii cugəə cu. Krèst à ni lòye mvwe' sè Nwi cu mabu anə bə tu. Yi tə mantombii Nwi anə bùu tu avès. ²⁵ Yumòok sè' də, ŋkum ŋgàa fa satikà' bùu Jus wèŋ nə à sə nigè mà mvwe' rum

ndap tábanikè nè luum ngòñ bə luumngòñ pwe'. Yi à sə nigə ye sə, kà bə nduəm ye sə ndzə ni'i yi ye. Jisòs à ni ye kè' mò'fis, nè fa Nwi ni' ye sə' kè' mò'fis anə. ²⁶ Anə ye-a də yi tse' ngòni càsə kè' mò'fis də bwèrɛ yi à yə ngə' kè' ñkəuñ, ye jəñ mvə'nə wo à gù nzenngònə sə. Yusə à ye də, yi à və sə nzenngòn kè' mò'fis me ve'nə. Yi à və yə'sə bə mvək njávès nè niè' nè nzenngòn nè sə kuəp ngòmè nè'e. Yi à vəə, nè fa ni' ye nè satikà' ngòyis fis fa bwìñ bup awo sè wo à gùu pwe', mvèsə nè mvèsə. ²⁷ Ma nè bwìñ yəwo də ndaañwè pwe' nè kpə kè' mò'fis. Yi kpə wes, yi kə sak nzak bohòNwi. ²⁸ Ma nè Jisòs ye də yi à kpə sè' kè' mò'fis. Yi kpə mənə tu bwi, ngòjə fis lòbup awo. Yi nè bwi vè fe'lə sə nzenngòn fɛɛñ səmòk. Yi vè nà'nə, kà mok ngòkè jə lòfis bup bwi mok ye. Yi nè və ngòkè fa lùñ bohòbùu sè wo sə tək yi wèñ.

10

*Satikà' Jisòs Nə, A Ye Kè'
Mò'fis, Nə Ye Mvèsə*

¹ Lùuk bùu Jus wèñ mэгù co tsətsəñ ngònitsə' nsəsəə bum sè bəbòñ sə yà'a nè kə ye ntsə'mòk. Kaco yà' niñtsok riñ pap nè pap mvə'nə bum yà'sə nè kə ye sə sè' yeñ. Ngàa fa satikà' wèñ à sə fagè satikà'a sə luumngòñ pwe'. Nsəap satikà'a yà'sə à ka ñaañ sə ngògù ñwə nè yi dzəm ngòvə bohòNwi ye rərəñ tse'. ² Yà' ànə tse'-a nsəp ñañ ànə bwèrɛ bwìñ kà satikà' nùumbu lòoñ ve'nə sə fahà. A ve'nə bùusə ànə ye-a də satikà'a sə à gù-a wo ngòye bəbòñ bwèrɛ ntuum awo kà mok də wo tse' malì nzak mok sə sahà fe'lə. ³ Mvə'nə wo ànə sə gùhə yà' luumngòñ pwe'fo' fana satikà'a sə sə gù wo ngòtsəgə malì bup awo

sə səmòk. ⁴ A ve'nə njo nè a yə nè riñ də kaco nduəm mbòñ kə ndzə tse' to ñaañ sə ngòyis fis bup ñwè yeñ.

⁵ Nà'a njo nè Jisòs à ye ngòvə sə nzenngòn, yi cep bohòNwi də ve'e. <<Wù ka satikà' nè wo fa nà' bə bum sè co nàm dzəm.

Wù a gù fa mu le ngùpni' nè mu nè fa wu satikà' fo'.

⁶ Wo jəgə yà', nè tɛñ wəpsə də wo sə fa satikà', kə sə wo fagè yà' də ya yà'a yis fis gesə fa wo bup awo nà'a,

Wu kà bə zɛñ sè' kwagè.

⁷ Ye də mù cèp yàm də,

<Nwi, mu nè'.

Mù vè ngòkè gù yusə wu nè kwa bə zɛñ,

Mvə'nə wo à com nòñsə ndzənə ñwək yònə.>>

⁸ Yi à cèp ncèp ànə, yi duk yà'sə də satikà'a sə bwìñ fagè yà'sə, Nwii kà bə zɛñ kwagè. Satikà'a sə wo à sə fa yà'sə yusə lùuk bùu Jus wèñ à sə dzəm zɛñ. ⁹ Fana yi cep fe'lə sè' də, <<Mu nè', mù vè ngòkè gù yusə wu nè kwa bə zɛñ.>> Sə nitsə' jəja də yi sə jə fis gesə lùk nè zəm nè ngòjə vè mok lùk nè fi. ¹⁰ Vesùwèeñ

ngà'a mok rərəñ bùusə Jisòs a gù yusə Nwi dzəm sə. Yi à jə ni' ye, nè fa nà' co satikà' kè' mò'fis, nè kurə təəñ ve'nə. ¹¹ Ngàa fa satikà'a sə mantombi wèñ à sə təəñ ngògùhə fàak awo bohòNwi nùumbu pwe'.

Ghà nè wo sə fàk pwe' wo sə fa megu sè' nsəp satikà' nè mò'fis nè wo fagè səsə nè. Yusə də, kaco nsəp satikà' ànə yis fis to bup sè bwìñ a gù sə yeñ. ¹² Ma nè bohòJisòs Krɛst ye,

yi à fa satikà' nje kè' mò'fis nè nà' tse' ñañ ngòyis fis fa bwì bup awo mvèsə. Yi à gù wes ve'nə, yi lo,

nə kə cum yuye nze bo ma mà'a Nwi. ¹³ Yà'a mvwe' ncum ye sè yi cu ngà'a fo', nè sə tək nùumbu nè Nwi nè gùu, yi nəñ tes kùu ye

mätuhù bùu sè wo bèngè yi pwe'.

14 Yà'a mvè'nè yi ànè jəŋ megu satikà' nè mò'fis, nè gu bùu sè yi à rəŋsə wes wo sè də wo mam mok kəkurə ve'nə mvèsè. 15 Yòŋsè nè Rərəŋ nè sè nitsè' fa vesùwèŋ jəja sè' də satikà' nè Jisòs ànə fa kè' mò'fis nè, nà' kurə sè' ve'nə. Yi ànə duk to də,

16 Tà nè à duk də,

<<Nè'e rük nè mü nè zu nà' Vesùwèŋ ŋga nùmbu nè kè dzèeŋ.

Mü nè gu lùuk am ni sè ntuum wo, Fana wo sè tsərə megu mok zəŋ nùmbu pwe'.>>

17 Yòŋsè nè Rərəŋ sè cep mali sèmok də,

<<Mü nè swisə fa wo bum bup awo sè wo à gu pwe'fo'.>>

18 A ye-a də Nwì a swì wes fa bwì bup awo laŋ, ye də bwìŋ tenjsə ŋgòsə faha satikà' bùusè yà' ka fàk mok tse'.

Vesùwèŋ Sooŋ Kəp Və BohòNwì Nə Kà Wəp

19 Bwema am wèŋ, nduəm sè Jisòs sè a nè tosə fa vesùwèŋ mandzè nè ŋgòcà ni lòmvwe' sè Nwì cu sè nè kà wəwəp tse' laŋ.

20 Jisòs a nè tosə mandzè nè fi nè nà' tse' lùŋ nè laŋ. Yi a nè tosə nà' bə ŋgùpni' ye. Yà' gu co yi a nè tosə ndaa sè ŋgòni lòmvwe' dzəŋ sè mü mvwe' ndap Nwì sè yà' rəŋ càsə pwe' yà'a.

21 A tse' bə ŋgà fa satikà' nè yi yam wùriŋ sè'. A yi nè yi sè kük ndap Nwì nè nà'a bùu ye wèŋ pwe' yi. 22 Ye də vesùwèŋ fa ntum avès bohòyi, nè kà sè mərə lok. A sooŋ kəp və bohòNwì bə ntuum avès pwe'fo'. Nduəm sè Jisòs sè a wəŋsə fa ves ntuum avès laŋ, a ka nzak mok tse' fe'lə. Yu səmook sè' də, vesùwèŋ mok bùu sè wo a cùk rəŋsə ni' awo bə ndzəp sè rərəŋ. 23 Vesùwèŋ təəŋ mali gugəŋ, nè sə naaŋ megu tu avès bə bum sè ànə duk to də a

dzəm də yà'a nè kè vèə sə. A kà də a sə mərə fe'lə sə ntuum vès mok duk, bùusè Nwì a kàk ves laŋ, a rì sè' də yusè Nwì kàk yà', kaco yà' ca wə yeŋ. 24 Vesùwèŋ lap mandzè nè ŋgògù bwìŋ də wo tse' ntuum sè bəbəŋ ŋgòtse' dzədzəm bohòmòk bə mòk, nè sə gu fàak sè bəbəŋ. 25 Vesùwèŋ kà də a tenjsə ŋgòsə vè mvwe' mò'fis ŋgòkùksə Nwì mvè'nè bùu mok wèŋ a tenjsə yà'a duk. A sə gu ghaha ɛ nsàp nè aco bwì tse' ntuum sè ŋgòlòmantombi. Vesùwèŋ gu ve'nə bùusè a rì də nùmbu nè Tà Jisòs nè bwì fohò və nè kəp laŋ.

Jəŋ Nkərə, Kà Də Wu Mè'rə Zinə Nə Gu Bup Duk

26 Vesùwèŋ riŋ mandzè nè zinə nè laŋ. A ye-a ŋga a rì nà' ve'nə nè me'rə noŋsə nà', nè sə gu bup fana ye də satikà' mòk nè wo nè fa fe'lə ŋgòyis fis nsàp bup ànə ka mok cum fe'lə. 27 Ye də ŋgəŋgəŋ riŋ də yi cu bup bùusè yi rì də Nwì nè sak yi, yi gbə nzak. Nsàp lum mis mòk nè nà'a bə jòŋ nè kə te' bərə fis bùu sè wo bèngè Nwì wèŋ liep. 28 Ma nè bə lùuk Musì ye də, a ye-a ŋga ŋwè gu bupsə-a lùk ye, bwì ba kè te' ye yi bə lis fana wo zə megu yi zəə, wo nè kà manziŋ bohòyi koksè lok fuk. 29 A ye-a də a mvmvè' ànə ye də anə ye yè'sə va bohòŋwè nè yi jə mo Nwì co yu ywì'lə nzòŋ-ɛ? Bùsə a yà'sə də ŋwè ànə jə nduəm Krest sè wo à zu rük fo', yà' nè yis fis fa yi bup ye sè' sè co yusə wà. Yi yàk Yòŋsè Nwì nè nà'a sègè bwìŋ nè sè' laŋ. 30 Vesùwèŋ rì ŋwè nè yi a cèp də, <<Mü nè lak fəsə riŋ fòo bup mü. Mü nè lak kəa sè' mü.>> Yi à duk sè' də, <<Tà Nwì sakgè bùu ye wèŋ yi.>> 31 A ndònə bup bohòŋwè ŋgògbù sənə tam Nwì nè yi cu ŋwəm nè.

³² Wèñ tsərə fəsə-a mañkwèñ ghà nè wèñ ànə rɛɛŋ to bə bum sè ma nè Nwì nà'a nè. Ghà ànə à ye, wèñ sə ye ñgə' ve'ɛ wùrɪŋ, wèñ kà teŋsə. Wèñ à ko ntum, nè təəŋ mali gʊgʊŋ. ³³ Bwɪŋ à sə yà'rə kɛ'cà wèñ mʊwɛ' bwɪŋ, nè sə gʊ wèñ ñgwap. Ghà nəmòk a ye sè' nè wèñ ànə sə be'lə kɛ'cà wənə wèñ ñga wo sə yə ñgə'. ³⁴ Wèñ à sə koksə manzɪŋ bohòŋgàa ndapndzəm wèñ. Wo fep jəŋ bum awèñ, wèñ kà yà' co yumok jə, bùusè wèñ à sə rì də wèñ tse' yumòk nè nà' cu mantombi nè nà'a nè kà bɔp yuk, nè boŋ ghak sè zəŋ. ³⁵ Ye də kà də wèñ sə sooŋ fofo lo mañkwèñ duk, bùusè ñwə nè yi ko-a ntum, nè təəŋ gʊgʊŋ tè kə lə fana yi nè tse' lələk nè ghaŋ wùrɪŋ. ³⁶ A bəboŋ də wèñ kontum, nè təəŋ mali gʊgʊŋ. Ya ñga wèñ gʊ mvə'nə Nwì dzəm ve'nə fana wèñ kə tse' bum sə yi à kək də yi nè fa bwɪŋ sə yàwèñ sè'. ³⁷ Yà' cu ndzənə ñwək Nwì də,

<<Mvək momjo fana ñwə nè yi nè və nè sə vəə.

Yi nè kà tətè mok cu fe'lə.

³⁸ Bùu am sè wo gʊgè yusè Nwì dzəm wèñ nè cum fo',

Busè wo fa ntum awo bohòNwì.

A ye-a ñga ñwə nəmòk fofo mañkwèñ,

Ye də ntum àam nè kà bohòŋwè ànə kwa lok.>>

³⁹ Bohòvès yàvès, vès ka nsàp bù nè vèes nè fofo mañkwèñ ya vèes nè bisə nà'nə yeŋ. Vèes nè fa ntum avès lə bohòNwì ya vèes nè kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nè.

11

Yusè Aco Dzədzəm Gʊ To

¹ A ye-a ñga ñwè tse' dzədzəm sə ntùu yi, ye ye'sə va? Yà' ye də yi rì pap də yusè yi sə naaŋ tu fo' yà'sə yi nè tse' yà'. Yi rɪŋ sè' də yusè yi ka yà' bə lis jəja ve'ɛ

ye sə yà' cu tsə lì fo'. ² Nwì ànə kwa bohòbù ñjamòk wèñ bùusè wo ànə tse' nsàp dzədzəm ànə sə ntùu wo bohòyi. ³ Mvə'nə vesùwèñ tse' nsàp dzədzəm ànə fana a gʊ zəŋ ñkuŋ a rɛɛŋ də Nwì à cèp mègù mʊ cùhu, nè gʊ nzeŋgòŋ nè'e fo'. A yà'sə də bum sə a sə yə yà' ñga'a sə nze fəŋ bə lis ye'e, à tesə və mʊwɛ' bum sə kaco lis ye to yeŋ.

Abè

⁴ Abè ànə tse' nsàp dzədzəm ànə ñkuŋ nè fa Nwì fəfa nè nà' à bəgha' nè tətə ye Ken. Nwì à jə yi sè' co ñwə nè kəkurè bùusè yi ànə fa ntum bohònà' ve'nə. Nwì a nitsè' fa ves də ye'sə ve'nə bùusè yi à jə bum sə Abè ànə fa yi sə. Abè nè à kpɛ lò-a sè ntinə bùə fana a sə yə'rə jə mali yumok bohòyi bùusè yi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə.

Enòk

⁵ Enòk ànə tse' sè' nsàp dzədzəm ènə fana Nwì nè jəŋ bisə lo yi mabu ñwəm, də ya nà'a kà kpɛ yə. Nwì à jə lòyi, ñwè kà yi mok yə fe'lə. Yà' cu ndzənə ñwək Nwì də ghà nè yi ànə cum ntòfo', yi à sə cugè ncu nè Nwì à kwa bə zəŋ. ⁶ A ye-a ñga ñwè ka nsàp dzədzəm ànə tse' fana kaco yi gu fuk Nwì kwa yeŋ lok. Busè a ye-a ñga ñwè nəmòk dzəm-a də yi və bohòNwì, yi nè fa tsoŋ ntum də Nwì cu fo' yo, nè dzəm sè' də Nwii làkgè ndàaŋwè pwe' nè nà' làp və yi.

Nuà

⁷ Nuà ànə tse' sè' nsàp dzədzəm ènə ñkuŋ nè yu'rə mvə'nə Nwì à tsè' yi də ndzəp nè kə rwiŋ ntsə'mòk yà'a. Yi ànə ka bə lis ntòye fana yi dzəm yusè Nwì cèp sə, nè gʊ ñgwes mòk nè ghaŋ. Yi à gʊ nà' də ya yi bə bùu ye wèñ nè ni cum ca ghà nè ndzəp və-a fana wo luŋ. Yi ànə gʊ ve'nə fana

bùu sè sè nzenḡòn sè à gbù nzak bohòNwì. Anə geŋ Nwì jəŋ yi co ŋwè nè bəboŋ bùusè yi à tse' nsàp dzədžəm ànə.

Abràham

⁸ Abràham ànə tse' sè' dzədžəm ènə ŋkuŋ yi nè yuk Nwì mvè'nè nà' à tsè' yi ŋgòmè'rə lak ye, nè lo mvwe' mok sè yi nè fa nà' sə. Yi à ye'e mè'rə lak ye, nè lo, ŋga yi ka mvwe' sè yi sè lòo sè sè riŋ. ⁹ A sè' bùusè yi ànə naaŋ tu bohòNwì ve'nə ŋkuŋ fana yi sè cum co ŋkàiŋ mvwe' nze nè Nwì à kàk yi nè. Yi à sè nòoŋ ke'cà fo' mùm'vwe' duŋ. Yi ànə ye megu fo' bə mo ye Azik nè ye Jàkop mo Azik sè ànə geŋ Nwì kak fa wo yàwo sè'. ¹⁰ Abràham à sè kùk gèsə lóye mantombi mvwe' lak sè Nwì. Yà' tə mənə kùm sè guguŋ sè yà'a nè kà kèòŋ gbù yuk.

Sàra

¹¹ Sàra ànə tse' dzədžəm sè' nsàp ànə ŋkuŋ Nwì gu, yi zəuŋ, nè dzə fa Abràham mwe ŋga yi rəŋ fop mvə nè càsə mvək. Yè'sə à ye ve'nə bùusè yi ànə tse' nsàp dzədžəm nè də kaco Nwì kak yumok, nè kà yà' gu yeŋ. ¹² Bum yè'sə ànə ye ŋga Abràham nè rəŋ fop mvə sè' bəboŋni. Yi ànə reŋ-a sè' ve'nə fana ŋwi bù ye nè à kə ye co ŋkəŋkàaŋ sè mubu, nè ye ŋgwansa co ŋwè kà ta to.

¹³ Bùu sè njamòk yà'sə pwe'fo' à kpə ŋga bum sè Nwì ànə kak bwiŋ sə à ka wo kə tseŋ fana wo sə naaŋ mali tu bohòNwì. Wo à yə gèsə lòyà' səsap, nè kwa bə zeŋ. Wo ànə sə cep fis mū cùhu wo jəja də wo sə nzenḡòn feŋ ŋkàiŋ wèŋ. ¹⁴ Nwèe cèp fis ve'nə fana ye də yi sè tsè' yà'sə də yi sè tsə'rə də lak ye sè lak sè cu mantombi mvwe' səmok. ¹⁵ Wo à swì bisə mvwe' sè wo ànə ye'e və to mantombi sə. Wo ànə sə tsə'rə mali-a yà', bwère də wo à bwì foho lòlaŋ. ¹⁶ Yusè wo ànə

gu yàwo à ye də, wo à sə kùk gèsə lólis awo mantombi mvwe' lak mok sè bəgha' zeŋ, sè lak yà'sə ma mubu. Nà'a njo nè wo à sə togè Nwì də Nwì nè njàwo fana yà' kà Nwì buŋ nè. A rì də ye'sə ve'nə bùusè yi a gu tsə'rə nòŋsə fa wo mvwe' ncum awo yo.

¹⁷ Mvè'nə Abràham ànə tse' nsàp dzədžəm ènə fana Nwì à mùm'sə yi, yi dzəm də yi nè fa nà' mo ye Azik nè mò'fis nè co satikà' anə ntèŋ. Yè'sə ànə ye ŋga Nwì ànə tsok Abràham nè sè laŋ də nà'a nè kə tse' ŋwi bwiŋ wùriŋ. Yi sè dzəm mali ŋgòfa mo ye co satikà' anə. ¹⁸ Yi sè dzəm yè'sə ŋga Nwì à tsè' yi sè' laŋ də ŋwi bù nè yi nè kə tse' nè, nè tesə bohòAzik nè. ¹⁹ Abràham à dzəm sə ntùè yi də aco Nwì lokoksə to ŋwè mvwe' kpə. Aco a duk də Azik nè ŋwè nè yi à kpə mè yè'sə laŋ, nè tesə və kə tseŋ tè' ye Abràham nè səmok.

Azik Bə Jàkop Nə Ye Jòsep

²⁰ Azik ànə tse' sè' nsàp dzədžəm nà'nə ŋkuŋ yi se Jàkop bə Esò. Yi à tsòho fa yà'wèŋ bum sè bəboŋ sè Nwì nè fa wo yà' ntsə'mòk sə. ²¹ Anə ye sè' bùu nsàp dzədžəm ènə ŋkuŋ Jàkop se bwe Jòsep ba. Yi ànə se yà'wèŋ ŋga yi kuəp ŋgòkpə. Yi ànə sə gu yè'sə ŋga yi yəhə naaŋ mənə ntumbà ye, nè sə kùksə Nwì. ²² A ye sè' bùu nsàp dzədžəm ànə ŋkuŋ fana mvè'nə Jòsep ànə kuəp ŋgòkpə fana yi cep bə mvè'nə bwe Izùre wèŋ nè kə tesə ntsə'mòk mvwe' lak Ijip. Yi à tsè' fa yà' sè' də yi kpə, ŋga yà' cu ŋgòlòo, yà' jəŋ lo vəp ye sè'.

Musi

²³ Anə ye bùu nsàp dzədžəm ènə ŋkuŋ ma bə tè'è Musi dzeŋ yusè ŋkum Ijip à cèep, nè kà wəp. A ye ŋga ŋkum nè à fa

nàṅ də a ye-a nga bùu Izùre dzə-a
 bwembam, wo zə yà' pwe'fo'. Wo
 ànə ye nga mo nə bōwùriṅ fana
 wo swihi nà' munda'à nṅwə tɛ'.
 24 A ye bùusè Musi ànə tse' nsàp
 dzədzəm ènə ṅkuṅ fana mvè'nè
 yi à gu, yi dzeenṅ də wo kà yi
 də à tək yi mo ṅkum Feròsə jə.
 25 Yi à dzəm də bōgha' bohòyi
 ṅgòyə ṅgə' bə bùu Nwi bəbɛ',
 nə nonṣə ṅgòyuk lùm sənə bup
 nè nà'a nè cà bisə ntsəmòk wà.
 26 Yi à dzəm də a ye-a nga bwìṅ
 yà' yi njo ṅkum ṅgà gèm bwìṅ
 fana bonṅ ghak yi lɛ zɛṅ, nə nonṣə
 ṅgòtse' ghàha sè yà' cu mvwe'
 nze Ijip pwe'. Yi à sə gù yè'sə
 vɛ'nə pwe'fo' bùusè yi à sə kùk
 gèsə lólis ye mantombi bə ləlák
 nè nà'a nè kə ye ntsəmòk. 27 Musi
 ànə ye'e me'rə nze Ijip sè' bùusè
 yi à tse' nsàp dzədzəm ànə. Yi à
 ka də aco ṅkum nə jok, nə gu yi
 yumok wəp. Yi à təəṅ gugunṅ, nə
 sə lo mantombi co yi sə yə Nwi
 nè bwìṅ kà yi mulisè yəgè nə bə
 lis. 28 Yi ànə tse' nsàp dzədzəm
 ènə bohòNwi ṅkuṅ fana yi yeto
 ṅkà' Pasobà nə wo kàgè nà' də
 bùusè masinjà Nwi à cà la'à wo
 nà'a. Yi à tsə' fa bùu Izùre wèṅ
 də yà'a mis ṅgə ncuu awo bə
 nduəm ya masinjà Nwi nè ṅgà
 jə vè kpu vèə, nà' kà də nà'a zə
 bwe mbəmbam sè wo bwe tu bùu
 Izùre wèṅ duk. 29 Bùu Izùre wèṅ
 à tse' sè' nsàp dzədzəm ènə ṅkuṅ
 nə kə to ndzəp nè bəbaṅ nà'a sə
 kuhu co wo sə gi mumfɛṅ. Bùu
 Ijip wèṅ à də wo to yunṅ yà' fana
 ndzəp nə bək kurə lo wes wo wis.

Rahàp

30 Anə ye sè' bùu nsàp dzədzəm
 ènə ṅkuṅ fana ṅka' sè wo à bom
 dzòonṅ lak Jèrikù bə zɛṅ kəəṅ gbə.
 Yà' à kəəṅ gbə ṅgà bùu Izùre wèṅ
 sə gi dzòonṅ yà' mənə nùumbu
 sàmba. 31 Rahàp nè yi à ye
 ṅwà sàhà nà'a ànə tse' sè' nsàp

dzədzəm ànə ṅkuṅ kpu nə kà yi
 tsɛṅ. Yi a jə bùu Izùre sè wo à vè
 co mfəəp ṅgòkè kùk ja'a lak sè fo'
 sə, nə swihi yà'wèṅ munda'à yi.
 Ghà nè bùu sè wo à ka Nwi yuk à
 sə kpu fana Rahàp nə kà ye kpu.

Bùu Mok Sə Wo A Tse' Dzədzəm Sə'

32 Mə ta-a wo bə liṅ mò'fis
 mò'fis wo kà kə mè. Mvək nè
 co mū tsoho fa wèṅ bə liṅ bwìṅ
 co Gidiyòbə Baràk, bə Samsi bə
 Jeptà, bə Devid bə Samwè nə
 ye ṅgàa tsòhòbum Nwi wèṅ yè'e
 bùə. 33 Wo à màk dzè' bə lak mok
 wèṅ, nə ghak wo bùusè wo ànə
 tse' dzədzəm bohòNwi. Mok wèṅ
 à sak ganṅ bə mandzè nè bəbonṅ.
 Bum sè Nwi à kàk wo pwe', wo
 à tse' yà'. Gwim wèṅ à lòho cù
 sè' bùu wo. 34 Mok wèṅ à ni sə
 misè, mis kà wo jwèṅ. Bwìṅ lap
 də wo mak dzè' nə zə yà'wèṅ ca,
 wo swirə. Wo sə yəəṅ co wo
 jì nàṅ, nə sə gu fàak nàṅ vɛ'ɛ
 wù kà fùk. Mok wèṅ à tse' nàṅ,
 nə bɛ' bù ṅgàa màk dzè' sè wo
 vè mvwe' lak mok wèṅ, wo caṅ.
 35 Bəba mok wèṅ à tse' dzədzəm
 ènə sè' nə jəṅ fe'lə bùu awo sè wo
 ànə kpu mvè'nè wo lòkok mvwe'
 kpu səmok. Wo ànə yeṅsə mok
 wèṅ ṅgə' vɛ'ɛ nsàp nè wo à lèp
 kurə mok wèṅ vəp bə ntòk tətè
 wo kpu. Wo à sə yə ṅgə' vɛ'nə,
 wo kà də wo dzeenṅ Nwi ya wo
 kà ṅgə' yə duk. Anə ye vɛ'nə
 bùusè wo ànə sə tsərə də wo nè
 kə lòkok mvwe' kpu nə kə cum
 ncu nè bōgha' zɛṅ. 36 Wo à sə
 ywì'lə mok, nə sə ləp mok wèṅ.
 Wo tasə mok bə kwanṅ, nə nisə wo
 ndapndzəm. 37 Wo à təm zə mok
 wèṅ bə lis, gwɛ' tirə mok ba, nə
 gwɛ' zə mok wèṅ bə fèk. Nsàp
 bù ànə wèṅ à ye ṅgàa jìṅ. Wo
 à sə nihi tse' ṅgùup nàm co cəək
 awo, bwìṅ sə yeṅsə wo ṅgə' vɛ'ɛ
 wùriṅ nə sə taksə wo. 38 Wo à sə
 jàm kɛ'cà ṅgəà bə ndahà wèṅ. Wo

sə noon ke' mwwe' mbwèe lis bə sə mvə'ə wèŋ. Nzeŋgòènə à ka kəkùrə bohònsàp bù ànə ŋgòcu ca yeŋ.

³⁹ Bùu yà'sə pwe' à tse' nsàap liŋ sà yà' sə yuhu mali fo' yè'sə bùusə wo ànə tse' dzədzəm bohòNwì. Ànə ye-a sə ve'nə fana wo à ka bum sà Nwì à kàk bùu ye sə tse'.
⁴⁰ Nwì ànə sə fùhu nonjə bum mok sà bògha' zeŋ də yà'a ye niè' nə vesùwèeŋ sà' fo' ènə. Yi gu ve'nə ya yi be'lə vesiwèŋ ŋkuŋ nə gu də a ye kəkùrə bəbè'.

12

A Kùk Tse' Megu Lis Avès BohòJisòs

¹ Mvə'nə a yə də bwiiŋ ve'ε wùriŋ sà wo a nì fa ves mandzə nə, nə sə kùk nə ves fana a bəbòŋ də a mak gəsə bum sà aco yà' jipsə ves pwe'fo'. A me'rə bup sà yà' ləm tse' ves co ndàm, nə təəŋ gūgūŋ ŋgòca ca nə nà' nòsə kùk ves də a caŋ ènə. ² Vesùwèeŋ kùk tse' megu lis avès mənì'ì Jisòs. A yi nə yi ànə muk fa ves mandzə də a tse' dzədzəm nə yi, nà'a nə kə mè ntsə'mòk sà' ndzə bohòyi anə. Yi à me'rə fa nì' ye də yi kpù kpù marè'tu mū ntəəŋ, nə kà marè'tu nə co yumok jə. Yi ànə gu ve'nə də ya yi kə tse' kwəkwa nə nà' cu mantombii yi nə. Yà'a mvə'nə yi cu mwwe' gaŋ Nwì sə mənə kapràk bo ma zə. ³ Wèeŋ tsərə megu Jisòs nə ŋgàa gù bup wèŋ à sà bèŋ yi fana yi ko ntəm ye nà'a. Wèeŋ tsərə yi ve'nə ya kà də wèeŋ wo ŋga ntəm awèeŋ fi lo maŋkwèŋ duk. ⁴ Lù nə wèŋ sà lù nà' weŋ bup nə, nà' ka nsàp nə gūgūŋ nə co də wèŋ kpù bùu zeŋ nà'a ntòkə dzeŋ. ⁵ Mù tsəm də wèŋ na swì bisə ncèp Tà Nwì nə nà'a gùgè bwiiŋ wo sə ko ntəm, nə də yi sə to weŋ də bwe ye nà'a laŋ. Yi sə cèp də,

<<Mo àm, a ye-a ŋga Nwì gù də wu ye ŋgə' bùu yumok sà wèŋ gù fana wù kà jap bə zeŋ ŋàhà.

A ye-a ŋga yi sa'rə wu, wù kà də wu jok jò'o duk.

⁶ Wèeŋ tsərə tse' də ŋwə nə Tà Nwì dzəm yi nə, a sà' yi nə yi yeŋsəgè nà' ŋgə'.

Yi ləp mègù ŋwə nə yi jə nà' co mo ye.>>

⁷ Ye də ŋgə' nə wèŋ sə yə nə yà'sə yəyərè nə Nwì sə fa weŋ. Yà' sə nitsə' də Nwì sə kotse' weŋ yà'sə co bwe ye. Wèŋ à yə yuk mo nə yi gù bup, tè' nə kà yi ləp yo-à?

⁸ A ye-a də wèŋ sə gù bup, nə kà ŋgə' bùu zeŋ mvə'nə bwe ye wèeŋ yəgəə yə fana ye də wèŋ ka yà'sə bwe ye sà zinə yeŋ. Wèeŋ yà'sə bwe sàhà, sà wo ka tè' tse'.

⁹ Tè' avès sà wo à dzə ves ləpgè vesùwèŋ də a gù bup, vesùwèŋ sə dzəm fa wo də tè' avès wèŋ sə gù mvə'nə. Ye də kaco a dzəm fa ghak tè' avès nə mubu ya a tse' lùŋ yeŋ nà? ¹⁰ ŋgə'ə sà tè' avès wèeŋ yeŋsəgè ves mom ghàr yà'sə yegè mvə'nə wo rì də a ve'nə bəbòŋ bohòwo. BohòNwì ye, yi yeŋsəgè vesùwèŋ ŋgə' bə mandzə nə nà'a nə tesə ves ŋgòye rərəŋ sà' co yi.

¹¹ Ghà nə wo yeŋsəgè ves ŋgə' də a gù yusə bup fana a kà bə zeŋ kwa. A kə dzèŋ maŋkwèŋ, ŋgə' nə wo à yeŋsə ves nə jə və yusə bəbòŋ. A ve'nə bùusə bùu sà wo yə-a nsàp ŋgə' ènə, nə jəŋ nà' co yusə bəbòŋ fana nà'a nə gu wo ŋgòye kəkùrə, nə cum yu awo bə ntəm nə fifi. ¹² Ye də wèeŋ nep tsərə bo bə kùu awèŋ bəbòŋ, nə kà wò. ¹³ Wèeŋ gi sənə mandzə nə nà'a rərəŋ nə, ya kà də bùu sà wo sə cəhə cəhə wèeŋ foho cum lo wesə mok sə nze duk, a bəbòŋ də wo guŋ lə guu.

*Wu Dzèeŋ-a Nwì
Wù Kà Kə Swirə*

14 Wèen jìhi nzòŋ ɲgòláp mandzè nè dè wèŋ bwiŋ pwe'fo' cum bə fifi. Wèen jìhi nzòŋ sè' ɲgòcu ncu nè nà'a rərəŋ, bəsə ɲwèe kà-a ncu nè rərəŋ cu, yi kà Nwì kè yə yuk. 15 Wèen jəŋ ɲkərə ya kà dè mòok mam maŋkwèŋ, nè kà bònəm nè Nwì nè kè tse' duk. Wèen jəŋ ɲkərə sè' dè kà dè ɲwè nəmòok bəŋ bohòwèŋ co licuk, nè wu jwèŋ nà', wu kè jwèŋ fe'lə-a yà pwe', yà' sə cək megu mok cu'ə nà'a duk. Nsàp bù ànə fagè ɲgə', nè sə gu bupəsə ncu bùu mok wèŋ. 16 Wèen jəŋ ɲkərə ya kà dè ɲwè nəmòok ko sàhà, nè kà mvək bə bum sè mə nè Nwì tse' duk. Esòànə ye nsàp ɲwè ànə fana yi seŋ mwè ye njo zuzu. 17 Wèŋ ri dè à kè dzèŋ maŋkwèŋ Esònə lap mandzè dè t'è yee se yi fana yà' kà fàk. Yi à wa fis ndzəplis, mandzè kà mok ɲgòkupsə yusè yi à gùu sə ye fe'lè.

18 Wèen riŋ mvwe' sè wèŋ tə yà'sə. Wèŋ ka mvwe' sè bùu Izùre wèŋ ànə təŋ ghà nəmòk fa' yà'a təŋ. Wo à təŋ mvwe' nda nè wo to nà' dè Sinà. Aco ɲwè jwèŋ nà' bə bo. Mvək ànə à ye, mis à kə, ndzəm seŋ, mareŋ kà mok reŋ fana fəfə sə ca nəbup. 19 Bùu sè wo ànə ye fo' sə wèŋ à yuk ɲga ntəŋ sə cèep, nè yuk ɲga ɲgi ɲwè cèp sè', fana wo leŋ duk dè wo kà ɲgi mòk mok yuk fe'lè. 20 Bùu sə wèŋ à cèp də yusè ɲgi ànə cep sə yà' gu gha' ɲəŋ. Anə ye ɲga ɲgi nè cèp də, <<A ye-a ɲga ɲwè jwèŋ nda nè'e, a dzəm ye megu nàmŋgòn, wo təm zə yi bə lis.>> 21 Bum sè wo à yə yà' fo' à ye co wù caŋ bisə, fana Musì kə cep fis də, <<Wuə ko m, ni' ghə'rə m sè'.>>

22 Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ kè dzèŋ mvwe' nda nè wo togè nà' dè nda Zayòn nà'a laŋ. Wèŋ kè dzèŋ mvwe' lak Nwì nè yi cu ɲwəm nè. Wo togè mvwe' lak ye

də Jòrosalèm nè mabu. Masinjàa Nwì wèŋ kè benə fo' nsàp nè co ɲwè kà ta to, nè sə sam kə'ca yu awo fo'. 23 Wèŋ cu yàwèŋ mənŋgorè bùu Nwì sè wo bwe tu bohòyi. Bwe sè yi ànə com noŋsə liŋ awo mabu anə laŋ. Wèŋ tə mantombii Nwì nè yi sakgè bwi pwe' yi nè. Wèen yàwèŋ bə bùu sè wo a sə gi bə mandzè nè Nwì fana Nwì nè gu wo ɲgòye kəkərə sè' yà'a. 24 Wèŋ a vè kè dzèŋ ɲgu ni' Jisòs nè yi ànə təŋ mətətətə'rə ɲwè bə Nwì yi ghà nè wo ànə zə rək nè. Wèŋ sə kək gesə lo lis awèŋ mantombi mvwe' nduəm ye sè yà' sə nitsè' yumok sè bohək zeŋ, nè noŋsə yusè nduəm Abè à sə nitsè' sè.

25 Ye də wèen jəŋ ɲkərə, nè kà ɲgi ɲwè nè yi sə cèp bohòwèŋ niè' dzèen. Bə njamòk wèŋ ànə dzeen yusè ɲwè nè yi à sə tsòho fa wo ncèp nè Nwì à sə tsè' wo, nè kà kə swirè. Mvè'nə wo ànə ka swirè yà'sə, ye də, a ye-a vesùwèŋ sè a sə yuk ɲgi ɲwè nè yi sə cèp vèsə ma mabu nè, nè dzeen nà' sè', a kə swirè yàvès ɲga a gù va? 26 Ghà ànə à ye, ɲgi Nwì gu nzeŋgòpwe' tsoho. Nè ɲga'a nè'e yi kà' də, <<Mu nè tsə'rə nzeŋgòn nè kè' mò'fis səmok ɲkuŋ. Mu nè tsə'rə nà' mòk bə ntòbu ba fo'.>> 27 Ncèp nè də, <<kè' mò'fis səmok,>> nà'a sə nitsè' ves də Nwii nè fis gesə bum sè yi ànə gu yà' sə aco yà' tsoho pwe'fo', ya ɲga a cum megu mok bum sè yà' kà tsòhòto.

28 Vesùwèen kwasə Nwì bùusè yi a nòŋsə ves mvwe' gaŋ sè kaco yumok tsərə to yà' yeŋ. Vesùwèen kwasə yi, nè kuksə nè wəp yi sè' nsàp nè co yi kwa bohòvès sè'. 29 A gu ve'nə bùusè Nwì àvès nè yi co nsàp mis mòk nè nà'a tən səsəgè bum pwe', nè kà yumok mè'rè lok fàk.

13

Yusè Aco Yà' Gw Nwì Yi Kwa

¹ Mù dzəm ɲgòtsè' fa wɛɲ də, wɛɲ yà'sə bwema mɔwɛ' mò'fis, wɛɲ sə dzəm mòk bə mòk sè'.

² Wɛɲ muk nɔɲsə nɔ̀u awɛɲ to bohòɲkùɲ wɛɲ. Bùu mok wɛɲ ànə gù to me vɛ'nə laɲ, nə nisə masinjàa Nwì munda'à wo anə ɲga wo ka riɲ. ³ Wɛɲ kà bùu sè wo cu mɔ ndapndzəmè swì. Wɛɲ sə koksə manziɲ bohòwo co wenə wɛɲ cu be'lə mɔ ndapndzəmè anə bəbɛ'. Wɛɲ sə tsərə bùu sè wo sɛ yə ɲgə' sɛ', bùusè wɛɲ tse' yàwɛɲ ɲgùpni' sè' co wo.

⁴ A bəbɔɲ də ndàaɲwè pwe' nɔɲsə lùuk sè yà' cu mutsətsə'rə ɲgwe bə ndum. ɲgwe ye zìnə bohòndu ye, ndum ye bohòɲgwe ye sè' vɛ'nə. Wɛɲ rɛɲ də Nwii nə kə sak ɲgàa koho sàhà bə ɲgàa ko nto wɛɲ.

⁵ Wɛɲ jəɲ ɲkərə də wɛɲ kà mbəm lələ dzəm ti'. Wɛɲ tse' lɛ ntəm nə də yusè wɛɲ tse', yà'a kəkərə bohòwɛɲ. Yà'a ye vɛ'nə bùusè Nwì a cèp də,

<<Ncəp nə co mɔ nə swì yuk wɛɲ ka yɛɲ lok fuk.>>

⁶ Ye də a bəɲ ntəm nə cɛp də, <<Tà Nwii ɲgà ko fa ves gèm àvès yi, mɔ nə kà yumok wəp, Busè kaco ɲwè gù mɔ yumok yɛɲ saam.>>

⁷ Wɛɲ tsərə bùu sè wo à nì fa to wɛɲ mandzè, nə tsoho fa wɛɲ ncèp Nwì yà'a. Wɛɲ tsərə nɔ̀u nə wo à cu, nə dzəmtse' bohòNwì sè' mvə'nè wo à dzəmtse' yàwo yà'a. ⁸ Jisòs Krest kà kupsəgè, ntìnə bə zòɲ bə luwa pwe', yi mègù mvə'nè mò'fis. ⁹ Wɛɲ jəɲ ɲkərə, kà də bum sè bwɲ sə yərə vè yà' fi kupsə ntuum awɛɲ, wɛɲ me'rə mandzè nə zìnə nə duk. Bòvəm nə Nwii nə gɔɲsə ntuum awɛɲ yi. Lùuk sè ɲgònɔɲsə yà' bə nzak zuzə ka fàk tse'. Yà'a kà

bùu sè wo nɔɲsəgè yà' bə yumok tesəgè.

¹⁰ Mɔwɛ' mok cu sè wo a fa satikà' bùu vès fo'. ɲgàa fa satikà' sè wo sə fàk mɔwɛ' tàap cèk sè wo sə kùksə Nwì mbwa wɛɲ ka mandzè nə co wo kə zə bum satikà' avès tse'. ¹¹ ɲkum ɲgà fa satikà' wɛɲ fagè Nwì satikà' njo bəp yi. Yi cu ɲgògù yà', yusè yi jəɲ nisə və mɔmɔwɛ' ndap Nwì nə ghaɲ nə, mègù nduəm nàam sə. Bwɲ bək fis gesə lo nàam sə muntolak anə fo', nə kə tɛɲ səsə yà', ɲwè kà zə. ¹² Yà'a mvə'nè Jisòs bə tu ye à kə kɔp ma sə mbi sə, ya yi rɛɲsə fis fa bwɲ bəp awo bə nduəm ye sə. ¹³ Ye də vesùwɛɲ tesə yàvès muntolak anə sè', nə kə tɛɲ yi, ya bwɲ yàk jamsə yi, vesi wɛɲ ye lok ca bəbɛ'. ¹⁴ A vɛ'nə bùusè a ka lak sè yà'a nə cu mam mali fo' sə nzenɡòɲ fɛɲ tse'. A sə kùk gèsə lo lis avès mantombi mɔwɛ' lak sè anə kə cu fo' ntsə'mòk sə.

¹⁵ Vesùwɛɲ sə kwasə Nwì nùumbu pwe'fo'. Kwəkwasè avès nə nə ye co satikà' nə a sə fa nà' bohòKrest ɲgòcàsə fa bohòNwì. Satikà' nə nə cù sə fa nà' yi, cùu sè yà'a dukgè də Jisòs Tà. ¹⁶ Kà də wɛɲ swì ɲgògù fa bwì bəbɔɲ duk. Bum sè wɛɲ tse', wɛɲ fa bùu sè wo ka tse' yàwo sè', bùusè yà'sə nsàap satikà'a sè Nwii kwagè bə zɛɲ sə.

¹⁷ Wɛɲ yuk duk bù ɲkwàha bùu awɛɲ, nə jəɲ lo ni' awɛɲ sə nze bohòwo. Wo sə kùk wɛɲ wo co bùu sè wo nə kə təɲ ntsə'mòk kə mantombii Nwì, nə tsoho fa nà' fàha yàwo sè wo à gùu. Wɛɲ yuk wo ya ɲga wo tse' ntuum sè kwəkwa mvə'nè wo sə gù fàak sə. Wɛɲ kà-a vɛ'nə gù, ye də wo nə sə fak manziɲ manziɲ, fàak awo sè wo sə gùu sè kà wɛɲ bə yumok sè' tesè.

18 Wèeη sə lɛη fa ves nùumbu pwe'fo'. Vès rì tse' də ntuum avèes rərəη. Vèes dzəmgə yàvès ηgògù bum pwe' bə mandzə nè nà'a rərəη nə. 19 Mù lɛη weη ve'ε wùriη də wèeη sə lɛη fa ves, ya mɔ tse' mandzə nè co mù və kə ye fe'lə weη səmkə jəjo yè'sə.

Piriyà Nè Ngà Còm Nywàk Nè'e
A Gùu

20 Nwì nè yi fagə bwìη fifi sə ntuum a lòkoksə Tà Jisòs mvwe' kpɔ. Nduəm Jisòs a gù rùk nè à zɔ ves Nwì wèη nə ηgòtəη mam gugɔη nè mvèsə. Jisòs nə co ganakù' nè ghaη nè yi sə kùk vesùwèη sə a bùu ye sə. 21 Ye də mù lɛη də yi nə gu wèη ηgòye kəkùrə, nə kà yumok jamə. Wèeη gu bum sə yi sə dzəm də wèeη gu yà'. Mù lɛη sə' də Nwii fak sə ntuum wèη casə ndzə bohòJisòs Krest, ya nga a cum nsap ncu nè aco nà' gu yi kwa bə zeη. Kəkùksəə ye bohòyi Jisòs Krest nə mvèsə nè mvèsə. Yà'a ye ve'nə.

Ncèp Nè Nà' Ləsə Mbwe

22 Bwema am wèη, mù lɛη weη də wèeη ko ntum, nə yu'rə ncèp àm ènə. Nywàk nè mù com fa weη nə ka səsap yeη. 23 Mù dzəm də wèeη riη də moma avès Timatù a tesə ndapndzəm nga'a mok laη. Yi kə tsèη-a mɔ nənàk, vesi və kə ye weη bəbɛ'.

24 Wèeη cepsə fa mɔ bùu awèη sə mantombi bə mok sə wo bùu Nwì wèη pwe'fo'. Bwema sə mvwe' nzeηgòη Itali yà'a wèη cepsə weη bəboη. 25 Bəbo nè Nwii ye bohòwèη lòoη fo'. Yà' a ye ve'nə.

Nwàk JEM

Nwàk nà Jem à còm ènà nà' rwiñ mègù bə ntip sè yà'a bə bum sè yà'a yegè nùumbu pwe'. Yi sə cep bum sə bə gbə' mok sè yà' nòjəja. Yi sə jə yà' ngòtip bwiñ bə nsàp ñkərə nà a bəboñ də ñwée tse' nà', nə ye bə ncu nà bohòKrətèñ wèñ. Nwàk ènə cèpgè gugun də ñwè nà yi dzəmtse' Krəst fana yà' tse' ngòyəəñ bə fàha sè ngèngàñ sə gù yà'.

¹ Còm ñwàk nè'e mù Jem, nə mə mo ñgà fàk Nwì, nə ye Tà Jisòs Krəst. Mù cèpsə bwe Izùrə sè bòp hum-ncòp-ba sè wo sam cu lo mənə nzenğòñ nə pwe' bəboñ.

*Məmumsəə Yu Nə
Aco Nà' Gũnsə Wù*

² Bwe tè'lam wèñ, ñga nsàp məmumsə zəzok sə tesə və-a bohòwèñ, wèñ tse' ngòkwa cèbùə, ³ būsə wèñ rì duk də bum yè'sə mumsə wèñ də wèñ sə fa mali ntəm awèñ bohòNwì àlè, fana yà' gũnsə wèñ. ⁴ Təəñ bə nsàp ntəm nà nà'a gũgũñ tè ya wu ye kəkurə bə bum pwe', nə kà yumok jamə.

⁵ A ye-a ñga ñwə nəmòk mətətəsrə wèñ ka ñkərə nə co yi gũ rĩñ yumok bə zèñ tse', yi lèñ bohòNwì, Nwìi nə fa yi. Yi fagè ndàańwè pwe' bo to bə kwəkwa.

⁶ A ye-a ñga ñwè sə lèñ yumok bohòNwì, yi dzəmtse' sə ntùə yi də yi nə tse' yà', yi kà də yi sə mərə sə ntùə yi duk. Būsə ñwə nà yi mərə-a, ye də yi co ndzəp nà fəfə bwi' lògè nà' ma si bə ma ñkwèñ. ⁷ Nsàp ñwə nà yi mərəgè bum nà'nə kà tsəm də yi nə tse' yumok bohòTà Nwì tsəm. ⁸ Būsə yi tse' tsətsərə ba, nə kà yusə yi dzəm rì.

⁹ Krətèñ nà yi ñgà jìñ, yi tse' ngòkwa, būsə Nwì a kùksə yi.

¹⁰ Fana moma nà yi ye ñgà ghàk, yi tse' ngòkwa sə', būsə Nwì a būsə yi ñwè nà jo, būsə yi nə ca gesə lo co mvə'nə nàam ñgan yè'gè yè'e. ¹¹ Nùum togəə, a curə ntèñ, nàam ñgan yè' gbə sə nze, fana mvəsə yà' anə sə fom sə me nə mvəsə. Yà'a sè' məmuvə'nə ñgà ghàak nə kpə mak noñsə bum ghàak ye sə vè'nə.

¹² A rēñsi bohòñwə nə məmumsə sə və bohòwù, fana wù sə təəñ mali gũgũñ; būsə wù gha'-a məmumsə nə, fana wu nə kə tse' ləlàk nà nà'a lùñ nə Nwì a kàk də yi nə fa ndà lòoñ nə nà' dzəm yi nə. ¹³ Nsàp məmumsə nà'nə vəə, fana kà də ngèngàañ duk də Nwì sə lap mandzə də yi gbə duk. Būsə kaco wo mumsə Nwì bə bup yèñ, fana Nwìi kà ye ñwè bə bup sə mumsəgè. ¹⁴ Məmumsə vègè bohòñwè ñga yi tsərə kok bum sè bup sə ntùə yi. ¹⁵ Nwèe tsərə bum sè bup yè'sə fana yi gũ bup. A ye ñga bup kùu' nà' jəñ və kpə.

¹⁶ Bwema am wèñ, kà də wèeñ jipsə tu awèñ duk. ¹⁷ Yusə yà'a bəboñ pwe' tsəgə mabu bohòNwì, yi nə yi a gũ mərəñ. Nwì bə tu ye kà kupsəgè. Kaco yi bũñ lo, nə me'rə noñsə ves sə ndzəmə yèñ. ¹⁸ Nwì à dzəm ko' yi də yi cok fis ves, nə gũ ves a bũñ bwe ye bə ncèp cù nje nà zìnə nə, də ya vesùwèeñ ye bũñ ye sə mantombi bə bum sè yi a gũ sənə nze nə pwe'.

Yuk Nə Gũ

¹⁹ Bwema am wèñ, wèeñ kà yè'e swì yuk. A ye-a sè ndà lòoñ, yi noñsə ntù' to ngòyuk bum, nə jəñ mvək fùə ñkuñ nə cep, nə ye sə' fùə ñkuñ yi jok. ²⁰ Būsə ñwèe jok-a, kaco yi gũ rĩñ to yusə bəboñ sə co Nwì kwa bə zèñ yèñ. ²¹ Fana nà'a njo nə mù sə tsə' wèñ də, wèeñ fis ñkùì' sə ntùə

wèŋ sə, nə kà jòn sə gù kɛ'cà. Fa ni' awèŋ ndzə bohòNwi, nə dzəm tse' megu ncèp ye nè wèŋ ànə yuk to mvəsə yi a gesə nà' sə ntuù wèŋ. Mègù ncèp nà'nə nè aco nà' fis weŋ mvwe' kpə.

²² Bo bohòwèŋ cèbùè də ŋga wèŋ yuk-a ncèp ye nè, wèŋ sə gù yà'. Bùsè ŋwè nè yi yuk megu-a yà' bə ntu', nə kà sə gù, fana ye də yi sə bòrə ni' ye. ²³ Yi co ŋwè nəmòk nè yi kùk ja'a si ye ndzənə darəgà', nə ye mvə'nə ye cu. ²⁴ Yi yə tsərə mè si ye bəbɔŋ, fana yi lo ntèn, yi swi bisə mvəsə yi anə ye sə jwan. ²⁵ Wu kùk ja'ana lùuk Nwi sè yà'a yəyərè, sè yà'a fi mè'rəgè bwɪŋ mvwe' bup sə, fana nə sə gù məm̀və'nə yà' sə tsè' wu, fana Nwii nə se wu bə bum yo sè wù sə gù lònŋfo'. Bùsè wù sə gù yà', nə kà də wù sə yu'rə mègù bə ntu', nə swi bisə duk.

²⁶ Ŋwè nəmòk tsərə-a ye də yi ye ŋwè nè yi sə be' mandzè Nwi, nə kà ləm ye beŋ, fana ye də mandzè Nwi nè yi sə yùu nə, nà'a wà. Yi sə bòrə yà'sə ni' ye. ²⁷ Bum sè Tà Nwii kùk ja'agè ye də yà'a mandzè nè zinə nə ye rərəŋ, a ŋga ŋwè sə tesə bwe njiŋ bə baa yepmfə sè wo sə yə ŋgə', nə sə jəŋ ŋkərè bə ni' ye də ya bum nzeŋgòŋ kà yi ŋgògù yusə bup bərə.

2

Bwɪŋ Pwe' Yəyərè BohòNwi

¹ Bwema am wèŋ, wèŋ sè wèŋ à fa ntəm awèŋ bohòTà Jisòs Krest, nè ŋwè nəmòk kaco yi mok kùk dzeŋ, wèŋ tse' ŋgòjəŋ bwɪŋ pwe' yəyərè. ² Yusè mù sə duk sə vɛ'; A duk-a də bwɪŋ vè mvwe' kwe' bùu cos bwɪŋ ba, ŋgà ghàk bə ŋgà jìŋ. Ŋgà ghàk nə ni tse' cək nə tasə mvɪŋ sè yà' gù nteŋ nè bup ndzə bohòyi, nè ŋgà jìŋ nə ni ye bwe gaa cək. ³ Wo vəə, wèŋ lap

dzè' nè bəbɔŋ, nə duk fa ŋgà ghàk nə də, <<Hooyo' vè bəbɔŋ, kə cə cum fən.>> Nə duk fa ŋgà jìŋ nə ye duk də, <<Təəŋ tse' yòfa' nə,>> kè də, <<Kè cum yòsə nze ŋgù kùhu mù fən.>> ⁴ Wèŋ gu-a vɛ'nə, ye də wèŋ kùk wo ka mù lisè, nə duk sə vèə wèŋ də mok bəgha' mok yeŋ à? Wèŋ gu-a vɛ'nə, ye də wèŋ sə sak bwɪŋ, nə sa'a nə bə jòn. ⁵ Bwema am wèŋ-a, yè; Nwi a ghàksə ŋgaa jìŋ yà'sə bə dzədzəm nè yà'wèŋ tse' bohòyi, nə duk də wo nə kə tse' mvwe' ncum mvwe' lak sè yi a kà' nòŋsə fa bùu sè wo dzəm yi. ⁶ Fana wèŋ jə ŋgaa jìŋ co bùu sè wà. Ŋga a sè dàpsə lògè weŋ mù kot mvwe' nzak ndà wèŋ? A yegè sè ŋgaa ghàak sə. ⁷ A soho bupsəgè lɪŋ Jisòs sè bəbɔŋ sè wèŋ tse' yà'a ka sè wo yeŋ à? ⁸ A bəbɔŋ də wèŋ nòŋsə lùk nè Nwi nè yi ŋkum à còm nòŋsə ndzənə ŋwək ye də, <<Dzəm moma yo mvə'nə wu dzəmgè ni' yò.>>

⁹ A ye-a ŋga wèŋ sə jə bwɪŋ də mok ghak mok, fana ye də wèŋ gù bup, nə gbùu nè lùk Nwi laŋ, bùusè wèŋ ka lùk nje nə nòŋsə.

¹⁰ Yusè də, ŋwèe nòŋsə-a lùuk sə lònŋ, nə gu bupsə megu nè mò'fis, ye də yi yəyərè bə ŋwè nè yi gù bupsə ye yà' lònŋ. ¹¹ Bùsè Nwi nè yi à duk də, <<Ŋwèe kà nto ko>>, à duk sè' də, <<Kà ŋwè zə.>> Ye də wu ka-a nto kogè, nə zə ŋwè, wu gu sə ŋgà gbù lùk co ŋwè nè yi à gbù yà' pwe', bùusè wù zə ŋwè. ¹² Ye də wèŋ sə cep bum, nə sə gu bum co bùu sè wèŋ rì də Nwii nè kə sak weŋ bə lùk nè yi a nòŋsə. Lùk ye nə tse' nàŋ sè ŋgòfis me'rə bwɪŋ mvwe' bup. ¹³ Nwii nə sak ŋwè nè yi kà manziŋ koksəgè sè' jì manziŋ, fana bùu sè wo koksəgè manziŋ ka ŋgòwəp nzak yeŋ.

ŊgòTse' Dzədzəm Nə Ye

NgòGù Fàk

¹⁴ Bwema am wèŋ, a ye-a nga ŋwè duk-a dè yi dzəm bohòJisòs Krèst, wù kà yà' bə fàak sè yi sə gùu yə, ye də dzədzəm nè'nə nsàp nè fòlè? Aco nsàp dzədzəm nà'nə təsə yi à? A bùè. ¹⁵ A duk-a də moma yònè ŋwəmbam kè nè ŋwàŋwè ka cək tse', nè kà zuzu sè' tse', ¹⁶ yi və bohòwù, wù duk fa gu yi bə cù də, <<Gèŋ bəboŋ, Nwii se wu, mbəəp kà wu ko, ye zəze', njeè kà wu ya mbà,>> nè kà yi yusè co yi təsə ni' ye bə zəŋ fa, ye də yu bəboŋ sè wù gù sə yà? ¹⁷ Dzədzəm bohòncèp Nwì mègù sè' vè'nə də, nà' kà-a fàk sə gù, ye də dzədzəm ànə kpə laŋ, nà' ka fàk tse'.

¹⁸ Kàmòk aco ŋwè nəmòk duk də, <<Aco ŋwè nəmòk tse' ye dzədzəm, mòk sə gu ye fàk.>> Nwèè duk-a vè'nə, mu fek ŋgəŋgàŋ duk də, yi niŋ tsok fa-a mu dzədzəm ye nè jì fàk, ya mu niŋ tsok fa yi dzədzəm am bə fàak sè mù sə gùu. ¹⁹ Wù dzəm nè zinə də Nwì mègù yi nè mò'fis à? A vè'nə bəboŋ. Wù rì sè' də yòŋsə zə' wèŋ dzəmgè sè' vè'nə nè sə wəp, nè sə kaŋ. Nsàp dzədzəm nà'nə ka fàk tse'. ²⁰ Ho'ò, wù ləm! Wù sə duk yè'e də wo tsok wu tsə'ə də, wù tse'-a dzədzəm nè nà'a kà fàkgè, ye də nà'a wà à? ²¹ Wèŋ kək ja'a na. Wèŋ rì də tàcici àvès Abràham a bùuŋ ŋwè nè kəkurè bohòNwì bùu nsàp fàk nè yi a gù də yi fa mo ye Azik co satikà', ka vè'nə yeŋ à? ²² Aco wèŋ ye yàwèŋ sè' də dzədzəm fi à sə gi yùrè be'lə mvwe' mò'fis bə fàak ye, fana fàak ye sə gu boŋsə wəsə dzədzəm ye nè. ²³ Yà'a mvwe' sè yà' à yəəŋ də yusè wo à còm ndzənə ŋwàk Nwii zinə. A nja də, <<Abràham à dzəm yusè Nwì à cèep, fana Nwì jəŋ yi co ŋwè nè kəkurè.>>

Wo to fa yi liŋ mok də, Nge'e Nwì. ²⁴ Wèŋ yə yàwèŋ sè' duk də ŋwèè yegè bəboŋ bohòNwì bə nsàp fàk nè yi gùu, ka bùu dzədzəm yiyi megu. ²⁵ Nwà sàhà nè wo à to liŋ ye də Rahàp nà'a à ye bohòyi sè' vè'nə. Yi à ye ŋwè nè bəboŋ bohòNwì sè' njo fàk. A ye nga yi à ko swihi ŋgàa mfuəp bùu Izùre, nè casə wo mvwe' mandzè nè zok. ²⁶ Mègù sè' məm̀vè'nə ni' ŋwèè ye-a jì yòŋsə, ye də nà' kpə laŋ yà'a, dzədzəm nè jì fàak sè' dzədzəm nè nà'a kpəkpu.

3

Ngə' Nə Aco Ləm Nwè Jəŋ Və

¹ Bwema am wèŋ, ka bəboŋ co wèŋ ŋkəuŋntèŋ lap mandzè ŋgòye ŋgàa yə'rè bwìŋ bum yeŋ, bùusə səsak njàvès nè vèes yə'rəgè bwìŋ bum nè kə gu nduk. ² Vès pwe'fo' gùgè jòn nəbup. Nwè nəmòk ye-a yo nè yi kà cù bə jòn cèpgè, ye də yi ka jòn tse' lok. Ye də aco yi riŋ ŋgòkotse' ni' ye bə nsàp mandzè nè fòlòŋ. ³ A gèsə fagè nàambà'rè kwan mu cùhu də ya wo yuk duk, yà' gu wo ŋgògi lòm̀vwe' sè a dzəm pwe'fo'. ⁴ Ja'a na ŋgwes sè ghan, sè yà'a gígè mu ndzəpè yè'e nè. Yà' yam manŋəŋgèŋ, nè sə gi bə nàaŋ sè fəfə sə bwì' lòyà' yi. Nà' yam-a sè vè'nə fana ŋwè nè yi cu ca sə busə ke' nà' bə mu bès tɹ mòk, nà' sə lo mvwe' sè yi sə dzəm sə. ⁵ Yà'a mvəsè ləm ŋwè mègù sè' məm̀vè' anə. Nà' gù mwejo, nè sə cèp bum sè ghan. Ja'a na yò mvəsè aco mu nà' mis nè jo vè'è tɹ wəsfəŋ nda è.

⁶ Ləm nè gù sè' co mis. Nà' tse' nsàap bup sè sə nzenŋòŋ fɛŋ pwe' mbwa. Yi co ndzə ni' vès, nè sə gu bup ye ŋgòsam ke' lo bə ni' nè lòŋfo'. Ləm nè bwe'gè mis nè co nà' tɹ səsə wəsfəŋ sè wəsfəŋ nè lòŋ, ye jəŋ

mvè'nè wo à dzə yi, nə kə dzen mvè'nè yi kpə. Nsàp mis nà'nə tesə vègè mvwe' tèm mis nə bə tu. ⁷ Bwiñ tse' ñkərè sè ngògù nàamngòn bə swiñ sè mubu nə ye bə nàamndzəp wèñ lòon yuk duk. Nsàap yè'sə lòon bwiñ a gù mè yà', yà' yuk duk sè' lan. ⁸ Yu nè mò'fis də ñwè ka lum də ya nà'a yuk duk ntògə yuk. Bup rwiñ mbwa nəbup, nə kà mvək ngòcu yòñsə jə. Nà' tse' lik sè'. ⁹ A kwasəgè Tà Nwi nè yi tè' avès sè' bə zeñ, nə sə yak bwiñ sè Nwi a gù wo ngòsəsə yi sè' bə zeñ. ¹⁰ Ngòkwasə nə ye ngòyək bwiñ tesə vègè sè' mvwe' cùu sè mò'fis. A nə ye co bum yè'sə kà ve'nə ye, bwema am wèñ na. ¹¹ Kaco mvwe' sè ndzəp tesə kokgè sə nze, ndzəp nə ye ləlum nə ye fe'lə sè' cucuk yeñ. ¹² Kaco tū lèmu' zəm pià yeñ. Kaco ndi' mènngù zəm lèmu' sè' yeñ. Nə ye sè' də, kaco ndzəp nè nà' sə tesə nə ye cəcəp ye fe'lə sè' bəbən yeñ.

Nsàap Ñkərè Ba

¹³ Ngà ñkərè ye-a mütsetsə'rə wèñ yo, yi sə gə-a bum bəbən ya bwiñ riñ də yi ngà ñkərè. Yi sə gə yà' bə fùè ngòni də yi tse' nsàp ñkərè nè bəbən nə. ¹⁴ Fana wu tse'-a cəpntam, nə ye ngà wa bum bwiñ, nə ye wi', kà də wu sə kum ke'ca ngùñ də wù tse' ñkərè duk. Wu yà'sə ñwè nè wù təhə lok zìnə bə mvwès. ¹⁵ A ve'nə bəusə ñkərè nè nà' tsə mubu bohòNwii kà nsàp nà'nə yegè. Nà'a ñkərè nè sə nze fən, nà' ka yòñsə Nwi tse', nà'a vègè bohòSatà. ¹⁶ Mvwe' sè bwiñ sə wa bum bəu mok, nə sə ye wi', fana bum kà fo' yəyərè bə cù mò'fis gi. Nsàap bup sè fòlòon nə ye fa'nə sè'.

¹⁷ Nsàp ñkərè nè nà' tsə ma mubu bohòNwii yegè ye rərəñ, nə ye fifi bə fàè. Nsàp ñkərè

ànə ka gugutu tse', nà'a koksəgè manziñ bohòbwiñ, nə sə gə tse' megu bəbən ghà yà lòon. Ñwè nè yi tse' nsàp ntəm ànə kà kupsəgè, yi kà bwiñ sè' sə bərə. ¹⁸ Yà' kə ləsə də, bəu sè wo fagè bwiñ fifi sə bi ngwii fifi, yà'a kuu', nə gəñ, fana wo kə kup megu fo' gəbòn.

4

Wu Ko Bum Nzenngòn Nge' Wù Kà Nge'e Nwi Ye

¹ Nsàp nè wèñ sə lùlù, nə sə kəəm ke' sə vè bohòwèñ yè'sə fò? Yà' sə tesə vè bohònsàp ntəm jòn nè wèñ tse'. Nsàp ènə sə lù ndzə ni'i wèñ nùumbu pwe'. ² Wèñ sə dzəm bum, nə kà yà' tse', fana wèñ ye nga'a də wèñ zə bəu mok wèñ. Wèñ sə dzəm bum co wèñ be' ko yà' bə ñàñ, nə kà yà' tse', fana wèñ sə kùəm, nə sə lùlù. Njo nè wèñ sə kà bum yè'sə tse', a bəusə wèñ sə kà Nwi də yi fa weñ ləñ. ³ Wèñ sə ləñ, wèñ kà sə tse' bəusə yusə wèñ sə tsərə ngògù bə zeñ sə bup. Wèñ sə ləñ mègù bum yè'sə də wèñ tse' yà' ngògù ntəum awèñ sə kwa.

⁴ Wèñ ngàa ko nto wèñ, co wèñ ka riñ də ñwè nè yi ye-a nge' bə bum sè sə nze fəñ, kaco yi ye to nge' bə Nwi yeñ riñ à? A ye-a sè ndà, nga yi də yi ko nge' bə bum nzenngòn, ye də yi gù ni' ye ngà bèn Nwi. ⁵ Yusə yà'a ndzənə ñwək Nwii duk də, <<Yòñsə nè Nwi a nòñsə nà' ndzə ni'i vèes dzəmgè də a ye bəu ye nəbup>>, yà'a ka ngàm yeñ. ⁶ A gugəñ ngòyù mandzə Nwi, nə ye də bəvəm nè yi tse' ngòfa ves, tse' gha' ñàñ yi nə nòñsə bum sə bup sè ntəum avès sə dzəm. Ñwək Nwi nə sə tsè' də,

<<Nwi bèn bəu sè wo nègè ni', Nə sə fa ñàñ bohòbəu sè wo kà ni' nègè.>>

⁷ Nà'a njo nè mù sè tsè' wèŋ də, wèŋ fa ni' awèŋ bohòTà Nwì, nè bɛŋ Satà, ya yi caŋ me'rə wèŋ. ⁸ Wèŋ soŋ kɛəp və Nwì ya yi kɛəp və wèŋ. Wèŋ ŋgàa gù bɛp, wèŋ və kə cuk bo awèŋ, nè ye wèŋ bùu sè wèŋ ka tsətsərə rərəŋ tse', gu ntuum awèŋ ye rərəŋ. ⁹ Wèŋ tsərə bɛp sè wèŋ gùgò, nè kɛ' ŋgùŋ bə waŋ. Wèŋ tɛŋsə ywì, nè waŋ wa, si awèŋ sè yà' sə rɛŋ yà'a kupsə, yà'a kpu dèmm. ¹⁰ Wèŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòTà Nwì ya yi nè le' lokoksə wèŋ mɛtsə.

Kà Nwè Yò

¹¹ Bwema am wèŋ, ka bəbɔŋ co wèŋ sə yon ŋwə mòk yeŋ. Nwè nè yi yo-a moma ye, kè də yi sak nà' àlɛ', ye də yi sə gù yà'sə bohòlùk Nwì. A ye-a ŋga wù sak lùk nè, ye də wù ka ŋwə nè wù sə gù yusə lùk nè sə duk yeŋ, wu ŋwə nè wù sə tsərə də wù gha' njaŋ lùk nè. ¹² Nɔgà fa lùk, nè ye ŋgà səsak mègù mò'fis, yi Nwì, a sè yi nè yi tse' njaŋ sè ŋgòlùŋsə ŋwè, nè ye ŋgòzə nà'. Fana wu ye'sə ndà nè co wù sak bwe tɛ'ɛ yo ɛ?

Nwè Ka Zòn Rìŋ

¹³ Wèŋ yu'rə na jo ɛ, wèŋ sè wèŋ sə duk də, <<Ntinə kè zòn ɛ' a nè lo mwɛ' lak yà'a bə yà'a, nè kə cum fo' lùmŋgòn mò'fis, nè seŋ bum fo', nè tse' swe'.>> ¹⁴ Nɔgà wèŋ ka yusə yà'a nè gu yòŋsəə awèŋ sə zòn anə rìŋ. Yòŋsəə awèŋ sə ye'sə yu yà? Yà' megu co mumbà' nè wu yàŋ yəgə nà' nè zəzòn, ghàr nà' sam bisə nà'a. ¹⁵ Bògha' co wèŋ duk lɛ də, <<A ye-a ŋga Tà Nwì dzəm-a ve'nə, ŋga a cu ŋwəm, vesùwèŋ nè gu yu ye'e bə yu yà'a.>> ¹⁶ A ŋga'a də wèŋ sə kùmŋgùŋ, nè sə tse' cù nèbɛp. Nsàp cɛp cù nè bə ləŋgàŋ nà'nə bɛp.

¹⁷ Ye də ŋwə nè yi rì də ye'e yusə bəbɔŋ sè co yi gu yà', nè kà yà' gù, ye də yi gù bɛp.

5

Ntip Nè BohòBù Nɔgà Ghàk

¹ Nɔgà ghàk wèŋ, wèŋ yu'rə fa mu-a momjo ɛ. Wèŋ waŋ kɛ' torə ŋgùŋ bùu nsàp ŋgə' nè nà' sə və bohòwèŋ mvək momjo. ² Ghàak awèŋ sə bi bɛp lòo, nzək zɛ vɛpsə wes bəbòŋ cəək awèŋ laŋ. ³ Ndu a ta wes mbàam awèŋ, ndu sə tə ŋgònitsə' də wèŋ tse' njo, yà'a nè ta ŋgùup ni' awèŋ co mis tɛŋ yà' yi. Wèŋ sə lòsə nòŋsə mbàam awèŋ, nè kà rì də nze nè kɛəp ŋgòmè laŋ rì à? ⁴ Wèŋ a ka bùu sè wo a fàk mu nzuu wèŋ mbàam awo lak fa. Yuk-a mvə'nə wo sə wa ɛ. Nwì Tà nè ghaŋ a yuk wa bùu ye'sə laŋ. ⁵ Wèŋ a zɛ jə nze nè'nə tɛ nè sə gu bum mvəsə yà' bəwèŋ. Wèŋ a zɛ, nè fɛə co mbòŋ nè yi sə tək numbu nè wo nè sɛə yi. ⁶ Wèŋ a sak bùu sè bəbɔŋ co wo bùu sè bɛp, nè zə wo. Wo cum megu gə'ɛ.

Ko Ntəm Nə Sə Lɛŋ Nwì

⁷ Ko ntəm bwema am, tətè Tà kə və. Kək ja'a mvəsə ŋga nzum təkɔgə də zuzuu kərə mu nzuu yi e. Yi kogə ntəm mvək lùm tɛ mbàŋ kə li. ⁸ Wèŋ tse' ŋgòtək sè' ve'nə tətè Tà nè və. Vəvə ye nè kɛəp ye'sə laŋ. ⁹ Wèŋ kà də wèŋ ŋwərə kɛ'ca də ŋwə nəmòk sə kà mvəsə wèŋ dzəm sə gù ŋwùrə, bwema am wèŋ na. Njo nè də ya Nwii kà wèŋ kə sak. Nɔgà sak nzak nè kɛəp ŋgòvə laŋ. ¹⁰ Tsərə na ŋgàa tsòhòbum Tà Nwì sə wo anə ye to mantombi yà'a nè. Wo yà'a nsàap ŋgàa yə ŋgə', nè sə ko ntəm. ¹¹ Vès duk də wo cu bə kwəkwa bùusə wo ànə sə ye ŋgə' ve'nə, fana wo kɛŋ ntəm, nè təŋ mali gugəŋ, nè kà mè'rə. Mù rì də wèŋ à yuk mvəsə

Jup à kì ntum ghà nè mòmumsò a vè bohòyi, fana Tà Nwì kə se yi maŋkwèŋ yà'a laŋ. Bə nè zìnə, Tà tse' koksəmanziŋ bohòvès cəbùə.

¹² Yumòk sè yà' gū cəsə də, wèeŋ cu ŋgòcèp yumok, wèŋ kà kèŋ, bwema am wèŋ a. Kà də wèeŋ keŋ ntòbu kè nzeŋgòŋ, kènə də wèeŋ keŋ to liŋ yumok duk. Bòdə wèeŋ duk megu də <<Ŋ>> ŋga wèŋ dzəm, nə duk də <<Hai'>> ŋga wèŋ ka dzəm.

¹³ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə yə ŋgə', boŋ də yi leŋ Nwì, fana a ye-a ŋga mòk sə kwa ye kwa, yi yəm kuksə liŋ Nwì bə ŋkì. ¹⁴ Ŋgà yiyaŋ ye-a mətətətə'rə wèŋ yo, yi to bù ŋkwàha bùə sè mə cos, wo kə leŋ fa yi piriya. Wo leŋ, wo yok yi bə mve' mənə liŋ Tà Jisòs. ¹⁵ Piriya nè wo leŋ nà' bə dzədzəm nə, nà'a nə gū yiya nə me. Tà Jisòs nə gū yi gūŋ fe'lə səmok. A ye-a ŋga yi à gù bup, Nwì swifa yi yà' sè'. ¹⁶ Fana bòbohòwèŋ də, mòok tsoho fa mòk bup ye sè yi gùə, mòk tsoho fa mòk sè' ve'nə, ya mòok leŋ fa mòk, mòk leŋ fa mòk nə sè', ya yiyaŋ kà weŋ ya, ya Nwì luŋsə weŋ. Nsəp piriya ŋwè nè yi kəkurè tse' ŋəŋ nja ŋgògù bum nèbup. ¹⁷ Alajà à ye sè' ŋwè co vesùwèŋ ve'e, nə leŋ Nwì nə zìnə də mbùəŋ kà li. Mbùəŋ à ci'i, nə kà sə nze cəəm mənə luumŋgòŋ te' bə bwes. ¹⁸ Anə geŋ, yi leŋ fe'lə səmok, mbùəŋ li tsoŋ mubu nèbup, fana bum to.

¹⁹ Bwema am wèŋ, a ye-a ŋga mòk mətətətə'rə wèŋ jəm me'rə-a mandzə Nwì nè zìnə nə, fana mòk kə jəŋ fəsə və yi səmok. ²⁰ Riŋtse' də a ye-a sè ndà pwe' nè yi fis fəsə vè ŋgà gù bup mvwe' bup ye, ŋwè ànə bwì və mvwe' mandzə nè bəboŋ, fana ye də yi fèp fis fa ŋgà gù bup ànə yòŋsə ye mvwe' kpə, nə swihi bup sè co wù kà fùk.

Nwàk nè Mantombi nè PITA à Còom

Tu njo nè Pità à còm ñwàk ènè bùu zeñ nà, a dè ya yi fisè fa krètèñ wèñ ntum bə ñgə'ə sè bwìñ sə fa wo dè bùusè wo a dzəm bohòjisòs sə. Yi à sə cèp kùm mali bə nzak Ntirè nè Bèboñ nə. Yi sə duk də məm̀vè'nə jisòs à lòkok mvwe' kpə, nə kak də yi nə bwi və ntsə'mòk, yà'a gùgè krètèñ wèñ ñgòko ntum. Yi də mvè'nə yà'wèèñ rìntse' ve'nə fana yà'wèèñ jìhi nzòñ ghà nè ñgə' vèə, bùusè a yà'sə yumok sè yà' sə mùmsə wo. Wo rìñ sè' də nùmbu nè jisòs kə yəəñ jəja fana yà'wèèñ nè tse' lələk àwo.

¹ Còm ñwàk nè'e mùu Pità nè m̀u ñgà ntum Jisòs Krest. M̀u sə còm fa ñwàk ènə bohòwèñ bwe Nwì sè wèèñ ñgà'a ñkàin lakmvum. Wèñ sè wèñ sam cu lòmvwe' nze Pòntòs, Gàlesiyà, Kàpàdosiyà, Èsiyà nə ye Bitiniyà. ² Tà Nwì ànə swèk nonjsə wèñ ñgà yi dzəm kok gù sə vèə yi dè wèèñ nə ye bùu ye. Anə gèñ, yi gù rəñsə wèñ bə yòñsè ye də ya wèèñ nə sə yuk duk Jisòs Krest fana nduəm ye cùk rəñsə wèñ. Nwii gù wèñ bəboñ, nə fa wèñ fifi wùrìñ.

Lùñ Nè Krètèñ Wèñ

³ Vesùwèèñ kwasə Nwì nè yi Nwì, nə ye tè'è Jisòs Krest, bùusè yi à tse' koksəmanziñ ye cèbùè, nə gù ves a tse' dzədzə nè fi nə. Yi fa ves nà' bə mandzè nè də yi à lòkoksə Jisòs Krest mvwe' kpə. Yè'sə zeñ sè yà'a gùgè ves ñkuñ vès sə naan tu dè vesùwèèñ nè kə lù sè'. ⁴ Yà'a njo nè vès sə kùk gèsə lòlis mantombi sè' də vès nə kə tse' bum wùrìñ sè Nwì a nonjsə fa bùu ye. Yi sə

nonjsə fa wèñ yà' m̀bu mvwe' sè kaco yà' bi yeñ. Yà'a nə kə bup, nə kə sè' rèñ. ⁵ Bum yè'sə sè yàwèñ. Wèñ sè Nwì a nonjsə wèñ bə ñaan ye bəboñ bùusè wèñ a dzəmtse' bohòyi. Yi nonjsə wèñ də wèèñ nè kə tse' lùñ nè nà' cu də nà'a nə yəəñ ghà nè nzeñgònə mèe. ⁶ Wèèñ kwa bə bum sè Nwì sə gù fa wèñ yè'sə kwa, a ye-a sè də wèèñ nə ye gesə nsàap ñgə' zok zok məm̀vək moòmjo na. ⁷ Nsàap ñgə' yè'sə sə vè bohòwèñ ñgòmùmsə ja'a wèñ də wèñ sə fa ntum awèñ bohòNwì zìnə àlè. A duk-a nsàp nteñ nè wo togè nà' də guù nà'a. Bwì sə teñ yà' sə misè ya ñga ma nè bəboñ nə cum fo'. Yà' mègù sè' ve'nə bə ntum awèñ nè nà' gù nteñ nə casə nteñ guù nə. Wo tse' ñgòmùmsə nà' sè' ya nà'a cum mali fo' sè' gùgùñ. A ve'nə ya nùmbu nè Jisòs Krest nè bwì vè sə nzeñgòon fèèñ wo kwasə wèñ, nə fa wèñ ñguk. ⁸ Wèñ ka-a Jisòs Krest nə bə lis sè ye yuk, wèñ sə dzəm mali yi. Nè ñgà'a wèñ ka yi sè' ye, wèñ sə naan mali tu bohòyi fana wèñ sə kwa wù kə fùk. ⁹ Bùu yà? Busè wèñ sə tse' swe'e yusè wèñ à sə fa ntum fo' sə. Swe'e sè lùñ nè nà'a nè kə mè.

¹⁰ A mègù sè' lù nè nà'a nè kə mè ènə nè ñgàa tsòhòbum Nwì wèñ à lap, nə kùk ca bəboñ ñgòri tse' nà'. Nğàa tsòhòbum Nwì sə wèñ ànə tsok nonjsə nsàp bòvəm nè Nwii nè niñ fa wèñ ènə tañntèñ. ¹¹ Yòñsè Jisòs Krest nè nà' à ye sə ntùu wo à sə tsòho fa wo bə nsàp ñgə' nè Krest nè kə yə, nə ye nsàp fònə yi nə tse' bwì nà' mankwèñ. Wo à sə lap sè' ñgòri mvək nè bum yè'sə nè ye, nə ye də yà'a nè ye valè. ¹² Anə gèñ, Nwì niñ tsok fa wo duk də ntirè ènə ka nè njàwo yeñ. Yi niñ tsok fa wo də, tse' ntirè ànə

wèŋ. Nə ye də bùu sè wo tsòhogè Ntirè nè Bèboŋ nə a tsè' wèŋ yà' ŋga'a sè'. Yòŋsè nè Rərəŋ nè nà' ànə tsooŋ mabu nə à fa wo ŋaŋ ŋgòcèp càsə ncèp ànə. Masinjaa Nwi wèŋ sə dzəm ŋgòrì yà' yàwo sè'.

Wèŋ Ye Bùu Sè Rərəŋ

¹³ Ye də mvəsè Nwi a niŋtsè' fa wèŋ nsàp bònəm nje nè nà' yam wùriŋ ènə fana wèŋ jəŋ ŋkərə, nə ko ni' awèŋ ya wèŋ naaŋ megu tu awèŋ bə bum sè wèŋ nè kè tse' yà' wèŋ sə. Yà'a nè kè ye yàwèŋ nùmbu nè Jisos Krest nè kè yəəŋ fe'lə səmok nə. ¹⁴ Wèŋ yùgè bum sè Nwi dzəmgè duk də wèŋ gu yà'. Wèŋ kà də wèŋ gu fe'lə bum sè yà' à sə bòto wèŋ taŋ ŋga wèŋ ka Ntirè nè Bèboŋ nə ntòrì yà'a mok duk. ¹⁵ Nwi nè yi a to wèŋ ŋgòye bùu ye nə, yi rərəŋ fana wèŋ tse' ŋgòye bə mandzəə awèŋ pwe' rərəŋ sè' co yi nə. ¹⁶ Yà'sə mègù sè' yəyərə məvəsè wo ànə com nonjsə lo ndzənə ŋwàk Nwi mantombi duk də,

<<Ye bə mandzəə yo pwe' rərəŋ bùusè mu yam sè' rərəŋ.>>

¹⁷ Mvè'nè wèŋ sə ləŋ Nwi, wèŋ sə to yi də Tè'. Tè' àwèŋ Nwi nə sakgè ndaaŋwè pwe' yəyərə bə yusè ŋgəŋgàŋ gùu, fana a bəboŋ də wèŋ niŋtsok fa yi wəwəp, nə cum ncu nè bəboŋ ŋga'a nè wèŋ cu co ŋkùŋ sə nzenɡòŋ fən. ¹⁸ Wèŋ rì duk də ghà nè Nwi ànə fis gesə wèŋ mvwe' nsàp bum lak sè wà, sè tè' awèŋ ànə ni tsok wèŋ, yi à ka wèŋ bə mbàm nè nà'a nè cà wà nè'e ywiŋ. ¹⁹ Yi à ywiŋ wèŋ bə nduəm Jisòs sè yà' gu nteŋ ve'e wù kà fùk. Yà' ànə ye co wo à jə nsùŋga nè nà' à ka yu səmok sè bup mu ni' yi tse', nə suə nà', nə jə və fa Nwi co yu cop. ²⁰ Ŋkuŋ Nwi à

sə kè gù nzenɡònə ŋga yi ànə cok nonjsə Krest laŋ də yi nə kə tesə ves. Nè ŋga'a nè'e, yi ni fa-a nə ves Krest nə. ²¹ Vesùwèŋ tse' mandzə ŋgònaaŋ tu bohòNwi yè'sə bùu Krest nə. Busè Nwi ànə lokoksə yi mvwe' kpu, nə kuksə yi wùriŋ. A bùusè Nwi ànə gu ve'nə ŋkuŋ vesùwèŋ tse' mandzə nè ŋgòfa ntəm bohòyi, nə sə kək gesə lis bohòyi sè'. ²² Wèŋ a rəŋsə tsə'rə ni' awèŋ bə mandzə nè də wèŋ sə be' zinə nə fana yà'a gù də wèŋ sə dzəm bwema awèŋ bə mandzə nè zinə nə. Ye də ncèp ŋjəm nè mù sə cep fa wèŋ duk də, wèŋ dzəm mòk bə mòk, nə lo mantombi. ²³ Sə tsərə tse' də wo a dzə fe'lə wèŋ nè kè' ba. Dzədzə ènə à vè bùu ŋaaŋ ncèp ye nè nà' tse' lùŋ nə. Nsàp lù ènə, nà'a kà mègə nə kà sə kupsə yuk. ²⁴ Yè'sə mègù məvəsè wo à còm nonjsə ndzənə ŋwàk Nwi duk də, <<Bwiŋ pwe' gu co ŋgaŋ sè yà'a kpuɡè yè'e.

Nzuum awo sè wo sə fom mègù co nzaamŋgaŋ sè ghàr ve'e yà' kpu nə ye' gbù yè'e.>>

²⁵ Fana bohòncèp nè Tà Nwi nə ye, nà'a cu maligè ye fo'. Nè'e zèŋ, ncèp Ntirè nè Bèboŋ nè wo à tsòho fa wèŋ nə.

2

Tà Nwi A Cokfis Nòŋsə Wèŋ NgòYe Bùu Ye

¹ Mvè'nè wèŋ rì də bum yè'sə ve'nə fana ncu awèŋ nè wèŋ cu, kà bup tse' fe'lə. Kà ŋgòŋ mok lim fe'lə, nə kà bum cù ba sə cèp. Kà yu ŋwè nəmòk wa, nə kà liŋ ŋwè bupsə. ² Wèŋ bwe Nwi sè wo a dzə wèŋ fi. Wèŋ waŋ njè nsàp mbwi nè bəboŋ nè nà'a ze'səgè yòŋsə nè. Mbwi nè nà' tse' ŋgòkùksə wù tè wə guŋ lo mvwe' lùŋ. ³ Busè wèŋ à yu'rə ja'a bəbo nè Tà Jisòs, nə riŋ də nà'a

bòcèbùè laŋ. ⁴ Wèeŋ sooŋ kùəp və bohòyi nè yi lis kùmndap. Bwì à də yi ka fàk tse'. Nə ye də Nwì a swe' fis yi də yi tse' fàk wùriŋ.

⁵ Wèŋ sè wèŋ a tse' lùŋ nə laŋ fana, bòdə wèeŋ ye co liis sè aco wo ci ndap Nwì bə zeŋ. Wèeŋ ye sè' co ŋgàa fa satikà' nə sə fa Nwì nsàp satikà' nè nà'a rərəŋ nè yi nə ko jəŋ nà'. Yi dzəm nà' bùu fàha sè Jisòs Krèst. ⁶ Yèè! Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì sè' də,

<<Mù sə nòŋsə lis mòk nè bəboŋ Mvwe' ntəm lak àm nè wo togè fo' də Zayòŋ.

Nà'a lis tò'ndap nè mɔ nə ci ndap àm mbwa.

Lis ènə, mù a cokfis yi, nè yi tse' fàk wùriŋ.

Ndàaŋwè pwe' nè yi naaŋ na tu bohòlis ènə,

Ŋgèŋgàaŋ nə kà wà kə màhà.>>

⁷ Yusə duk də, lis ènə tse' fàk wùriŋ bohòwèŋ sè wèŋ naaŋ tu bohòyi. Nə ye də bohòbòp bù nè wo ka tu bohòyi naaŋ, fana riŋ də, <<Lis nè ŋgàa bom ndap wèŋ à dzèeŋ mà' nà' də nà'a bup nə,

Nà' kə tse' gha' fe'lə fàk sè' yi nə.>>

⁸ Yu səmok cu malì bə lis ènə ndzənə ŋwàk Nwì sè' ŋkuŋ. Yu sə duk də,

<<Bwiŋ nè lə'rə mbwa, nə gbɔ.>>

Njo nè bwì nə gbɔ vɛ'nə nə, a bùusè wo a ka yusə Nwì a cèp yuŋ. Nwì ànə fuhɔ nòŋsə me mantombi də yà'a nə gbɔ vɛ'nə.

⁹ Nə ye də wèeŋ yàwèŋ bùu sè Nwì à cok fis nòŋsə wèŋ yi. Wèeŋ yàwèŋ bòp bù ŋgàa fa satikà' sè mɔ nto' Nwì. Wèeŋ ŋgwì bù Nwì. Wèeŋ nsàp bù nè zok. Yi a to fis jə wèŋ də ya wèeŋ kwasə liŋ ye, nə niŋ fa fàak ye bohòbwì. Bùsə yi à fis gesə wèŋ mvwe' ndzəm, nə jəŋ lo wèŋ mvwe' nsàp marəŋ nè co ŋwè kà cèp to. ¹⁰ Wèŋ à ka mantombi bòp lak bwì bə tu awèŋ yeŋ. Nə ŋga'a nè'e wèeŋ mok

bòp lak nè Nwì. Wèŋ à ye bùu sè Nwì a sə kà manziŋ bohòwèŋ koksəgè. Nə ŋga'a nè'e Nwì sə koksə manziŋ bohòwèŋ.

Bùu Nwii Wəp Bù Ŋkəŋkum Sə Sə Nzeŋgòŋ

¹¹ Ŋge' am wèŋ, wèeŋ riŋ tse' duk də wèeŋ ŋkùŋ. Nzeŋgòŋ nè'e ka mvwe' ncum awèŋ yeŋ. Ye də boco wèŋ kà ni' awèŋ bum sè yà' sə dzəm yà' yà'a fa, bùusè yà' sə mà' dzè' bə yòŋsə à wèŋ sə. ¹² Mvè'nə wèŋ cu mətsetsə'rə bùu sè wo ka Nwì riŋ fana wèeŋ cum ncu nè bəboŋ. Wèeŋ cum vɛ'nə ya ŋga wo duk-a də wèŋ sə gù bup fana, wo ye bəbo awèŋ nè wèŋ sə gù, wo kuksə Nwì numbu nè yi nə və. ¹³ Wəp ŋkwàha bùu

sè wo a co' nòŋsə wo də wo sə sak bwìŋ bùusè Tà Jisòs Krèst sə dzəm vɛ'nə. Wèeŋ yuk ŋkum nè ghaŋ nè yi gha' mok pwe' nè yi cu mvwe' lak Rumà. ¹⁴ Nə yuk govəno sè wo a nòŋsə yà'wèŋ də wo yeŋsə ŋgàa gù bup wèŋ ŋgə', nə kwasə ŋgàa gù bəboŋ wèŋ yà'a, wəp wo sè'. ¹⁵ Bùsə Nwì sə dzəm duk də wèeŋ lok

cùu ŋgàa ləm sè wo ka yumok riŋ bə fàha awèŋ sè bəboŋ. ¹⁶ Wèeŋ cum-a mok co bùu sè yumok ka wo ko kiŋ tse'. Kà də wèeŋ jəŋ nsàp ncu awèŋ ènə ŋgògù bup bə zeŋ duk. Ncu àwèŋ nè wèŋ cu nə nà'a ye də wèeŋ ŋkwèŋ bohòNwì.

¹⁷ Wèeŋ wəp ndàaŋwè lòŋ fo', nə dzəm bwema sè wo à dzəm Jisòs. Wèeŋ wəp Nwì nə ye ŋkum nè yi gha' mok wèŋ nè mvwe' lak Rumà nə sè'.

Ko Ntəm Bə Ŋgə'
Nə Wù Yə Jìŋjo Co Krèst

¹⁸ Wèŋ sè wèŋ sə fàk bohòbùu mok, wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòwo. Wèeŋ yuk duk awə sè'. Wèeŋ gɔ vɛ'nə bohòwo sè wo tse' ntəm sè bəboŋ nə ye sè wo bup

ntum wèŋ pwe'. ¹⁹ Yi fa-a wu ŋgə' ŋgwàŋ ŋga wù ka yumok bəpsə, fana wù ko ntum yò, bəusə wù ri də Nwii dzəmgə nsàp ŋwə ànə, fana Nwii nə kwa bohòwù. ²⁰ A ye-a ŋga wo ləp ŋwè də yi gù bəp ŋga yi gù nà' laŋ nə zinə fana yi sə ko ntum, ye də yi ka yà'sə yumok gù, bəusə yi sə yə ŋgə' bəu yusə yi ri yà' laŋ. Nə ye də ŋwè nə yi ka yumok bəpsə, wo yeŋsə yi ŋgə' wà fana Nwii nə dzəm fa yi də ŋ, yi gù kəkərə. ²¹ Nà'a njo nə Nwi à cok fis nòŋsə wu ŋgòko ntum ve'nə. Busə Krest bə tu ye à yə ŋgə' bəu wèŋ, nə niŋ nòŋsə lo fa weŋ də ya wèŋ gi yuŋ mvwe' kùu ye sə. ²² Yi à ka bəp nə mò'fis gù yuk. Nwè kà ntsə'mòk ŋga limŋgòŋ tesə tsə kə cùhu yi sè' yuk yuk. ²³ Ghà nə wo à sə yà' yi, yi à ka yà'wèŋ yak fəsə. Wo à yeŋsə yi ŋgə', yi kà də yi nə gù yà'wèŋ bəp sè' duk. Yi à mè'rə fa gù ni' ye ndzə bohòNwi nə yi sakgə nzak bə zinə. ²⁴ Krest bə tu ye à bək kok lòbup avès muntəŋ ndzə ni' yi, nə kpə bə zeŋ. Yi à gù ve'nə ya vesùwèŋ ye mok co bəu sè wo kpə mè'rə bəp laŋ, nə cum mok ncu nə rərəŋ. Wèŋ à lù bəu mvwe' ye sə yi à ko. ²⁵ Wèŋ ànə ye co nsuŋgaŋ sə wo à jam mandzə. Nə ŋga'a n'è'e wèŋ a fohò vè ŋgòyù ganakù' nə nə yi ŋgà nòŋsə yòŋsəə awèŋ.

3

Ncu Ngwe Bə Ndam

¹ Bohòma njàwèŋ yep bwìŋ, wèŋ tse' ŋgòjəŋ ni' awèŋ sə nze bohòndum awèŋ. A ye ve'nə ya ndum mok ye-a sè wo ka ncèp Nwi ntòdzəm, wo nə bəuŋ ŋga ŋgwe nə ka yumok ntòcep lok. ² Busə wo yə ncu àwèŋ nə nà'a rərəŋ bə wəwəp nə bəboŋ nə. ³ Kà də wèŋ fəhə megu ni' awèŋ ŋgòyəŋ bəboŋ bə nsàp mandzə

nə ŋgòba' tu, kə nisə ntiim nteŋ sə yà' sə bà'a bà'a bə cək wèŋ duk. ⁴ Bòle də wèŋ fəhə ntum awèŋ. A ye-a ŋga wu fàè, nə sə ko ni', nà'a nsàp fəfəhə nə bəboŋ. Nsàp nə ŋgòye ve'nə ènə, Nwi dzəm nà' wùriŋ. ⁵ Yà'a mvə'nə bàà sè wo à sə yùgè mandzə Nwi nə sə naŋ tu bohòyi luum mok wèŋ à sə fəhə ni' awo ve'nə, nə sə yuk ndum awo wèŋ. ⁶ Sàra ànə ye nsàp ŋwà nà'nə mòk. Yi à sə yukgə ndu ye Abràham, nə sə to nà' duk də, <<Masà àm.>> Wèŋ yà'sə ŋga'a mok bwe Sàra ŋga wèŋ sə gù bəboŋ, nə kà yumok sə wəp na. ⁷ Mègù sè' ve'nə bohòwèŋ mbəmbam də mvəsə wèŋ cu bə yep awèŋ, riŋtse' də yi ka ŋàŋ co wù tse'. Wèŋ kotse' wo bəboŋ. Njo nə də wo nə kə tse' lùŋ nə Nwii nə kə fa bwì nə yàwo sè', wenə wèŋ bəbe'. Wèŋ gù mvmvə' ànə ya wèŋ gù piriya fana yumok kà nà' bəpsə.

Ye Ngə' Njo Gù Bòŋ

⁸ Ncèp àm nə ŋgòlèsə bə zeŋ, a duk də wèŋ pwe' tse' sè' nsàp ntum nə mò'fis. Bwema sè wo à dzəm bohòjisòs pwe', wèŋ dzəm wo. Wèŋ tse' koksəmanziŋ, nə tse' ntum nə fəfwèŋ, nə jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòmòk bə mòk. ⁹ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk gù-a weŋ bəp, wèŋ kà yi bəp sè' gù fəsə fa. A ye-a sè' duk də ŋwə nəmòk yà' weŋ, wèŋ kà yi sè' yàk fəsə. Duk fa nsàp ŋwə ànə le duk də, <<Nwii tesə wu.>> Busə Nwi a to weŋ, nə kak ŋgòsə weŋ. ¹⁰ Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwi duk də, <<A ye-a ŋga ŋwə nəmòk dzəm-a duk də yi cum ncu nə bəboŋ nə bə kwəkwa, Fana yi kà cùu sè bəp tse'. Yi kà mvwès sə ci'. ¹¹ Yi tse' ŋgòbəuŋ mè'rə mandzə gù bəp, Nə yuŋ mandzə nə ŋgògù bəboŋ.

Yi lap fifi bə ntəm ye pwe'fo' zìnə.

¹² Wèŋ rì də Tà Nwii kùk tesgə lis bohòbùu sè wo kəkurə,

Nə sə yuk yusə wo sə lɛŋ bohòyi,
Fana Yi sə bɛŋ bù ngàa gù bup wèŋ.>>

¹³ A ye-a duk də wèŋ sə lap mandzə nè ngògù bəbɔŋ bə zìnə àwèŋ pwe'fo' fana ye də aco ɲwè nè yi gu wɛŋ bup ye yè'sə ndà?

¹⁴ A ye-a nè də wèŋ sə yə ɲgə' njo nè wèŋ gù bəbɔŋ fana wèŋ sə kwa bə zɛŋ kwa. Bə yà'sə lònŋ, kà də bwiin wəpsə wɛŋ duk, nə kà ntəm awèŋ ɲgə' sə fa. ¹⁵ Wèŋ fa megu ntəm awèŋ bohòKrest də yi mègù

Tà sə ntua wèŋ yi. Sə fuhù ghà yà lònŋ nè wù cu ɲgòtsə' fəsə fa ɲwè nè yi fek-a wɛŋ njo nè wèŋ sə naan tu bohòJisòs na. ¹⁶ Wèŋ cu ɲgòtsə' fa yi, wèŋ ye fàə, nə sə niŋ wəwəp sè'. Wèŋ nonşə ntəm awèŋ rərəŋ ya ɲga marè'tu nə ko bùu sè wo sə yàk wɛŋ ɲga wo yə də ncu awèŋ bəbɔŋ co bùu sè wo sə yù mandzə Jisòs Krest. ¹⁷ Busə ɲga Nwi dzəma də wèŋ ye ɲgə' fana yà' bɔŋ ghak də wèŋ ye ɲgə' ɲga wèŋ gù bəbɔŋ, nə nonşə ɲgòye ɲgə' njo nè wèŋ gù bup. ¹⁸ Jisòs Krest bə tu ye ànə ye ɲgə', nə kpɛ bùu bup avès nè mvèsə. Yi nè yi ɲwè nè rərəŋ à yə ɲgə' bùu tu bùu sè wo ka rərəŋ yɛŋ, ya yi jəŋ və wɛŋ bohòNwi. Wo ànə zə yi bə ɲgùpni', fana yi lokok fe'lə bə yòŋsə. ¹⁹ Yi ànə kpɛ, yòŋsə ye nə lo kə ye yòŋsəə bùu sè wo à kpɛ mantombi, nə tsoho fa yà'wèŋ ncèp nè Nwi. Ye'e yòŋsəə sè Nwi ànə ko lok nonşə wo fo'. ²⁰ A bùu sè wo ànə gɛŋtu bohòNwi. Wo ànə gɛŋtu bohòNwi ghà nè Nuà ànə sə gu ɲgwes. Nwi ànə ko ntəm də ya yà'wèŋ bɛŋ fana yà' cà yà. Ànə luŋ megu mu ndzəpə ànə bwi fwame', wo sè wo ànə ni ɲgwes nə. ²¹ Ndzəp nè wo

ànə ca ca nə, ànə ye co a bəptə. Nà' à sə ni tsə' gèsə lòmantombi bə ndzəp bəptə nè nà'a fisgə wɛŋ mvwe' bup awèŋ njo nè Jisòs Krest ànə lokok mvwe' kpɛ nà'a. Nà' ka yusəmok bə ɲgòcù fis fa ɲwè ndom sè mu ɲgùpni' tse'. Nà'a nsàp yumok nè vès jəgə nà' ɲgòbùuŋ və bohòNwi, nə lɛŋ yi də yi cuk rɛŋsə fa ves ntəm avès. ²² Krest à lòmabu, yi cu mbwa bo ma mà'a Nwi. Yi ɲwè nè ghan bohòmasinjàa Nwi bə yà lònŋ sè yà' tse' ɲàŋ wèŋ yi.

4

Ncu Ngà Rì Nwi

¹ A rì də Jisòs Krest ànə ye ɲgə' bə ɲgùpni'. Ye də wèŋ fuhù ɲgòyə ɲgə' bə ɲgùpni' sè' mvə'nə yi ànə ye ya wèŋ ye gɛgɛŋ. Busə ndàanwè pwe' nè yi à yə-a ɲgə' bə ɲgùpni' ye fana ye də yi a gà'a bə ntəm nè ɲgògù bup lan.

² Ye jəŋ ɲga'a nə lo mantombi, ncu ye sə nzenɡòn fɛɛŋ nə ye ɲgòyù bum sè Nwi dzəma vɛ'nə. Yi nə kà yusə ɲwè sə dzəma yi yù. ³ Wèŋ a càsə mvək wùriŋ ɲga wèŋ sə gùhu bum sè bùu sè wo ka Nwi rì dzəmgə ɲgògùu. A nə ye mantombi, wèŋ à sə gùgə bup, nə kà lis maŋkwèŋ kùk. Wèŋ à sə ko sàhà mvə'nə yà' bòwɛŋ, nə kà taŋsə. Wèŋ à sə jùhu rùk, nə sə rooŋ ni', nə sə binə no kə' rùk. Wèŋ à sə kùksə bum sè wà co Nwi, nə sə kuksə bə nsàp mandzə nè bup. ⁴ Nə ye də nè ɲga'a nè'e, wèŋ sə kà mok wənə wèŋ mok be'lə fe'lə, wèŋ sə kà nsàp bup nè lələ nà'nə mok gù fe'lə. Wo sə mərə fana nà'a njo nè wo sə yak wɛŋ. ⁵ Yusə duk də mvək sə vəə nè nsàap bùu yà'sə nə kə sak nzak bohòNwi. Wo nè sak mvèsə wo à cu ncu àwo sə nzenɡòoŋ fɛn. Nwii nə sak bùu sè wo cu ɲwəm bə sè wo à kpɛ lan wèŋ

pwe'. ⁶ Nè'e njo nè wo ànə kə tsoho fa bù kpəkpu wèŋ Ntirè nè Bèboŋ nə də ya wo tse' nsàp lùŋ nè Nwì, nè nà'a ndzənə yòŋsə nè. Nwì ànə sak me wo ghà nè wo ànə ye ŋwəm sè' laŋ mvəsə wo sakgè ndàaŋwè lònŋ.

Kùugii YòCo Krètèŋ

⁷ Nzenŋòŋ nə kuəp ŋgòmè laŋ. Ye də wèeŋ fuhɸ, nə jəŋ ŋkərə ya wèeŋ nə riŋ mvəsə ŋgòlèŋ pìriyà. ⁸ Yusə yà' yam casə pwe'fo' duk də wèeŋ sə dzəm mòk bə mòk bə ntum awèŋ pwe'fo'. Bùsə ŋwèe dzəm-a ŋwè, dzədzəm nà'nə gɸ yi, yi kà bɸp nè mòk nə sə gɸu yə. ⁹ Nonŋsə ncùu awèŋ to bohòndàaŋwè lònŋ. Wèeŋ gɸ ve'nə, wèŋ kà bə zeŋ sə cèp ŋwəm ke'cà. ¹⁰ Nwì a fa ndàaŋwè pwe' ŋkərə ŋgògɸ bum bə nsàap mandzè zəzok. Ye də ndàaŋwè pwe' kotse' nsàp mandzè ŋkərə nè nje bèboŋ. Yi nə sə fak bə zeŋ mvəsə co nà' tesə bùu səmok wèŋ sè'. ¹¹ Nwè nè aco yi cèp riŋ yusəmòk, fana yi sə tsoho megu co Nwì nə sə cèp yi bə tu ye. Ye sè' də ŋwè nè aco yi tesə ŋwè fana yi tesə nà' bə ŋàaŋ sè Nwì a fa yi yà' yi. Yi gɸ ve'nə ya bwiiŋ yə, wo kuksə liŋ sè Nwì bùu Jisòs Krest. Njàaŋ yee sè ye fana bwiiŋ kuksə yi mvəsə nè mvəsə. Yà'a ye ve'nə.

Ngə' Nə NgòYə Nà' Bùsə Də Wu Krètèŋ

¹² Ngə' am wèŋ, mèmumsəə sè yà' gɸ wùriŋ sə və bohòwèŋ. Wèeŋ kà də wèeŋ mərə ke'cà bə zeŋ co a nsàp yu nè wèŋ nə ka riŋ duk. ¹³ Wèeŋ kwa lələ kwa duk də ŋgə' nè Jisòs Krest à yə, weŋnə wèŋ sə yə nà' bəbɸ'. Ye də kwəkwa awèeŋ nə yam casə yà pwe' nùmbu nè wo nè yə fòye sè yi tse' sè jəja. ¹⁴ A reŋsi bohòwèŋ ŋga bwi sè ya'rə ke'cà-a weŋ də bùusə wèŋ sə be' mandzè Jisòs

Krest na. Yà'sə sə ni tsə' duk də Yòŋsə nè Nwii mu tuhù wèŋ. Yi nè yi maŋgəŋgèŋ nə. ¹⁵ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə yə ŋgə' fana kà də yi ye ŋgə' bùusə də yi ŋgà zə bwiiŋ kè ŋgà yè kè ŋgà gɸ bɸp àlɸ ye. Nwèe kà ŋgə' bùusə də yi sə gbù ni ke'cà sənə bum bwiiŋ wèŋ wàwà sè' yə. ¹⁶ Fana a ye-a ŋga ŋwè yə ŋgə' də bùusə yi krètèŋ fana yi kà də yi koksə marè'tu duk. Yi kwasə Nwì bùusə wo sə jə yi co ŋwəə Krest. ¹⁷ Yusə duk də, mvək kùrə laŋ nè ŋgòkə sak yèto nzak bohòbùu Nwì wèŋ. Nə yèe nè də a ye-a ŋga bum sè vesùwèŋ ri yà' ŋga'a yè'e mègù yà'sə ntòyèyèto, fana yà'a nə kə ye wesə yè'sə nsàp nè fòbohòbùu sè wo à bɸŋ Ntirè nè Bèboŋ nè Nwì nə ɸ? ¹⁸ Mvəsə ŋwək Nwì nə sə cèp duk də,

<<A gɸgɸŋ ŋkuŋ bùu sè wo kəkùrəə nə tesə də wo ka nzak bohòNwì gbɸ.

A ye-a ve'nə, ye də yà'a nə gɸŋ wesə yè'sə nsàp nè fò bohòbùu sè wo kà Nwì wəpɸgə yà'a ne?>>

¹⁹ Bùu sè wo sə yə ŋgə' bùusə Nwì duk ve'nə yi fana wo sə gɸ mali bèboŋ, nə fa ni' awo pwe' ndzə bohòNwì nè nà' à gɸ wo. Yi Nwì nè yi gɸgè yusə yi kak də yi nə gɸ pwe'.

5

Ntip Nə Bohòŋkwàha Bùu Sə Mɸ Cos

¹ Mɸ tse' muncèp mòk nè mù dzəm ŋgòtsə' fa nà' bohòwèŋ bùu sè wèeŋ ŋkwàha bwiiŋ mu coos. Mɸ yàm sè' ŋwè nè mantombi. Mɸ ànə ye mvəsə Krest à yə ŋgə' bə lis am. Mɸ nə kə ye mòk nè ŋgòtse' kəkùksə ye ma mòk nùmbu nè yi vəə. Nà'a njo nè mù sə lèŋ weŋ də, ² Jəŋ ŋkərə bə bùu Nwì sè yi a fa ndzə bohòwèŋ yà'a bèboŋ. Sə kuk wo mvəsə

ganakùu' kùkgè nàam ye. Kà dè wènj kùk wo co a bə nza' nànj duk, wènj kùk wo ɛ bəusə dè wènj tse' ntəm nè kwəkwa ɲgòkùk wo. Kà dè wènj noŋsə to man-tombi mbàam sè wo nə lak wènj fo' duk. Wènj fak bə ntəm nè rərəŋ. ³ Kà dè wènj niŋ tsok fa bəu sè Nwi a fa ndzə bohòwènj sè nànj duk. Gù bum lələ bə nsàp mandzè nè co ɲga bwì pwe' yə-a, wo nə dzəm ɲgòbɛ' lɔnsàp nà'nə. ⁴ Ya nùmbu nə Jisòs Krest nə yi ɲkum ganakù' bwìnj pwe' nə tesə vè jəja fana yi nə fa wènj lələ' nə nà'a kà bəpgè. A yà'a dè yi nə gù wènj yəə bə fò.

Ntip Nè BohòKrətènj Sə Wènj

⁵ Bohòwènj wàhabwìnj, yà' mègù sè' vɛ'nə dè wènj wəp bə ɲkwàha bwìnj wènj. Wènj pwe' sə wəp mòk bə mòk, nə sə jənj ni' awènj sə nze, nə ye gəgənj ɲgòfak bohòmòk bə mòk, bəusə yà' cu ndzənə ɲwàk Nwi duk də, <<Nwii bènjgè bəu sè wo nègè ni', Nə sə se sè wo jəgè ni' awo sə nze.>>

⁶ Ye dè wènj jənj ni' awènj sə nze bohòNwi, yi nə yi tse' nànj, ya mɔ̀k nə nje nə kurə fana yi fis kok wènj mɔ̀tsə. ⁷ Me'rə fa yu yà pwe' sè yà' sə gha' wènj ndzə bohòyi bəusə yi sə tsərə wènj. ⁸ Jənj ɲkərə, nə muk noŋsə lis awènj to, nə sə kùk, bəusə ɲkum ze', yi ɲwè nə wenə wènj cu bə dzè' nə sə gi kɛ'ca. Yi sə gi kɛ'ca co gwim nə yi sə wa ləp ɲwè nə co yi ko zə nà'. ⁹ Təənj gəgənj co yi kà wènj gha', nə sə fa mali ntəm awènj bohòNwi. Sə riŋ tse' duk də bwe tɛ'ɛ yo sè wo krətènj pwe' sə yə ɲgə' sè' məmɔ̀və'nə wènj sə yə yà'sə sənə nzenjònə ma fòlònj.

¹⁰ A ye ɲga wènj yə ɲgə' ghàr, fana Nwii nə tesə wènj. Bum sè bəbɔnj pwe' vè mègù bohòyi. Yi à to wènj ɲgòkè tse' kàkuksə ye

mamòk bəu Jisòs Krest. Yi Nwi nə bə tu yee nə gù tsə'rə wènj bə nsàp yu yà lònj. Yi nə kə te' lokoksə wènj bə nànj, nə tes wènj məmɔ̀vwe' kùum sè gəgənj ya wènj təənj gəgənj. ¹¹ Nàanj ɲkum yee cum mali gu sè ye. Yà'a ye vɛ'nə.

Ncèp Nè Nà' Ləsə

¹² Mù còm fa wènj mənɔ̀wàk ènə ɲga tesə mɔ̀ Sivanù. Mù riŋtse' dè yi ɲwè nə yi bɛ'gè mandzè Krest bə zinə ye pwe'. Mù còm ɲwàk ènə ɲgòkwɛ'sə wènj ya wènj təənj gəgənj. Bum sè mù còm tsə' wènj pwe', a bum sè Nwi bə zinə. Fana wènj kotse' bum yè'sə cùk. ¹³ Cos nə mɔ̀vwe' lak Babilòn fɛɛŋ, nə Nwi a cokfis wo co yi à cokfis wènj nə, cəpsə wènj bəbɔnj. Mo àm Mak cəpsə wènj sə' bəbɔnj. ¹⁴ Wènj cəpsə mòk bə mòk bə nsàp cəcəpsə nə nà' sə nitsə' dzədzəm. Wènj sè wènj bəu sè Krest pwe', fifi ye bohòwènj.

Nwàk nè Ba nè PITÀ à Còom

Pità à còm ñwàk nè ba ènè ñgòcèp bə mɔwées sè bùu mok wèñ sə yə'rə yà' mɔ cos nə sə. Wo à sə duk də Jisòs nə kà mok bwi vè. Yi sə tsok fa wo də Jisòs sə cu mam ve'nə bùusè yi kà dzəm də ñwè nəmòok bisə dzəm, yi sə fa mandzè də ndàanwè pwe' bũñ gēsə mɔwe' bɔp awo ñkuñ ya yi bwi foho vè.

¹ Còm ñwàk nè'e mùu Saimù Pità, nè mɔ mo ñgà fàk Jisòs Krèst nə ye sè' ñgà gè ntum ye. Mù sè còm fa nà' bohòwèñ bùu sè wèñ a fa ntum awèñ bohòyi yà'a. Jisòs Krèst nə gùgè bum ye pwe' bə mandzè nè kəkərè də ya vesùwèñ fa ntum bohòyi. Nsàp yu nè yi a gù fa wèñ nə yà' bòkùrè bə sè yi a fa vès sè. Jisòs Krèst nə Nwì nə ye sè' ñgà lùñsè ves. ² Mù lèñ də mvè'nè wèñ sè rì lèTà Jisòs nə ye Nwì fana, Nwii nə gù də bəbo ye bə fifi ye yam ghaha bohòwèñ anə yamə.

Wèñ Cum Ncu Nè Co Nà' Niñ Də Nwì A To Wèñ Lan

³ Nwì nə a jə ñàan ye sè ghan sə, nə fa vesùwèñ bum sè a sè dzəm yà' pwe' ñgòcu ncu nè bəboñ, nè co nà' gù Nwì kwa. Yi a gù də vesùwèñ tse' bum yè'sə bə mandzè nè də vès rì ñwè nè yi a to ves nə. Yi a to ves bùusè yi manjgəñgəñ nə ye sè' bəboñ. ⁴ Yi a gù ve'nə fana ye də yi fa vesùwèñ bum sè yi ànə kak ves yà', sè yà' tse' swe' bohòvesùwèñ wùrìñ sə. Yi à gù ve'nə də ya wèñ swirə bɔp nè nà' cu sənə nzenjgòn nə, nè nà' sə tesə vè bohòbɔp sè bwi sə dzəm yà' sə, fana nə tse' lè nsàp ntum nè nà'a co nè Nwì.

⁵ Ye də mvè'nè wèñ a fa ntum awèñ bohòJisòs fana yà'a kà fa'nə lè təəñ. Wèñ jìhi nzòn gugun, nə yamsə naan gesə bum mok sè bəboñ mbwa; wèñ ye də wèñ yamsə naan də wèñ kà sənə bɔp nènàk gbù ni. Nə yamsə naan fe'lə ñkərè nè ñgòrì bum sè ma nè Jisòs. ⁶ Anə kà ñkərè mègù, wèñ yamsə naan fe'lə nè ñgòko ni' awèñ mbwa sè'. Wèñ sə ko ni' fana wèñ yamsə naan gesə kontum mbwa. Wèñ sə ko ntum, wèñ yamsə naan fe'lə ñgògù bum sè yà'a bə mandzè Nwì pwe'. ⁷ Wèñ sə gù bum sè yà'a bə mandzè Nwì sə fana wèñ yamsə naan nè ñgòjə ndàanwè pwe' co moma yo. Wèñ sə jə ndàanwè pwe' ve'nə fana wèñ yamsə naan nè ñgòdzəm bwiñ mbwa sè'. ⁸ A ye-a ñga wèñ sə gù bum yè'sə, nə sə gù ghaha yà' ghaha fana ye də mvè'nè wèñ a rì Tà àvès Jisòs Krèst sè nə kà wə ye, ncu awèñ nə nə tse' fàk bəboñni. ⁹ Bùu sè wo sè kà-a yàwo ve'nə gù fana wo co ñwè nè yi kà səsap yə gèsəgè, wo co ñwè nè lis ye à loho lan. Wo a swì bisə də Jisòs à cùk fis fa wo bɔp awo sè wo à gù sə lan.

¹⁰ Bwema am wèñ, bum yè'sə nə yeè nə ve'nə fana mù lèñ wèñ wùrìñ də wèñ jìhi nzòn, nə gù ñga yà'a niñtsok də Nwì a to cok fis jəñ wèñ də ya wèñ ye bùu ye wèñ anə zìnə. Wèñ gù-a ve'nə fana wèñ kà mankwèñ gbù fohòlòyuk. ¹¹ Yà'a mɔwe' sè Nwii nə muk fa li wèñ mandzè nè ñgòkè ni mɔwe' gan ñkum sè Tà àvès Jisòs Krèst, nè yi sè' ñgà lùñsè vès nə; fana a cum mam mok vesi wèñ nè mvèsə.

¹² Bum yè'sə nə yeè nə ve'nə fana mù dzəm də mɔ sə tsərə fa wèñ yà'. Mù rì sè' də wèñ a rì zìnə nə sè' lan, nə sə təəñ nə bə zèñ sè' gugun. ¹³ Megu də nè mù cu tse'

ntòfo' bə lis nè'e fana yà' sə bòmü yàm də mü sə tsərə fa wəŋ yà' ghà yà lòŋ, ya ŋa wəŋ yə mali bə zəŋ cəcuŋ. ¹⁴ Mü ri də ka mak səsap cum fe'lə ya mü fweŋ mak gesə ŋgùpni' nè'e fo'. Mü ri ve'nə bùusè Tà àvès Jisòs Krèst a tsə' mü ve'nə yi jəja. ¹⁵ Mü nə jìhi nzòŋ, nə lap nɔŋsə fa wəŋ mandzè nè co də a ye-a ŋa mü kpü lòyàm sè laŋ fana wəŋ sə tsərə mali bum ye'sə fo'.

Vès Sə Tsə' Ka Bum Sə Nwè Tsərə Kok Yəŋ

¹⁶ Vès a tsə' fa wəŋ mvə'nè Tà àvès Jisòs Krèst ànə tesə və bə ŋàŋ yà'a laŋ. Bum sè vès a tsə' fa wəŋ yà'sə, ka ncèep cùu sè wà sè bwìŋ a tsərə kok gù yà' bə ŋkərèə yàwo, nə sə cep yəŋ. Yà'a yumok sè vès a yə ŋàaŋ ye sə bə lis avès. ¹⁷ Ghà nè Tà Nwì ànə yamsə yi, nə kuksə yi nə, à ye ŋa vès sè' fo'. Vès à yuk mvə'nè Nwì nè yi yam càsə ndàaŋwè pwe' yi nə à sə cèp də, <<Nè'e mo àm nè mü dzəm yi, yi gùgè ntəm àm sə kwa wùriŋ.>> ¹⁸ Vès à ye mämvwè' nda nè Nwì ànə və mbwa nà'a ves Tà Jisòs wəŋ bəbè', nə yuk ŋgì nè mvə'nè nà' sə cèp vèsə mubu bə ntu' avès.

¹⁹ Vesùwèŋ ri tse' ŋa'a mok pap də bum sè ŋgàa tsòhòbum Nwì wəŋ sè njamòk à cèp sə yà'a zinə bùu bum sè vès a yə ye'sə. Ye də anə boŋ bohòwèŋ wùriŋ ŋa wəŋ fa-a ŋkərè awèŋ bohòncèp ènə, bùusè nà'a co laàm nè nà' sə rəŋ mvwe' ndzəndzəm tètè kə dzeŋ ghà nè tsok sə də a rəŋ. Ghà nè sètsock kok kàmòk fana wəŋ ye rəŋ wes bum sə ntəu wəŋ anə.

* ²⁰ Yusè gùgùŋ sə a də wèŋ riŋ də, bum sè ŋgàa tsòhòbum Nwì wəŋ à cèp, nə com ndzənə ŋwàk Nwì sə à ka yumok sè bwì à

tsərə kok yà' sə vèə wo bə ŋkərè nè njàwo yəŋ. ²¹ Ncèp nè ŋgàa tsòhòbum Nwì wəŋ à cèp nè wo à ka nà' bə ŋàaŋ yàwo cep, Yòŋsə Nwì ànə ni sə ntəu wo ŋkuŋ nà' sə gù wo, wo cep bum sè yà' sə tesə vè bohòNwì.

2

Jəŋ Nkərè Bə Mvwès Sə Bùu Mok Sə Yə'rə

¹ Anə ye to mantombi fa', bùu sè wo à sə duk də wo sə tsòho bum Nwì ŋga wo sə ci' mvwès wəŋ à ye mɔŋgorè bùu Nwì wəŋ. Yà'a niè' sè' ve'nə də bùu sè wo yə'rə fagè bwì mvwès wəŋ nə ye mɔŋgorè wəŋ sè'. Wo nə wooŋ və, nə sə yə'rə fa bwìŋ yəyərè nè bə jòŋ nè nà'a nə gù bupsə bwìŋ. Wo nə dzeŋ masà àwo nè yi ànə kə tiŋ və tu awo yi nə mwè. Anə kà sàp fana nsàp ŋgə' nè bup nə və mü tuhù wo bùu nsàp yu nè wo sə gù ànə. ² Bwìŋ ŋkàŋŋ nə be' mandzè awo nè jì marè'tu nə. Bùu ye'sə wèŋ nə gù bwì wo sə cèp bum sè bup bə mandzè Nwì nè nà'a zinə nə. ³ ŋgàa yə'rè fa bwì mvwès ye'sə wèŋ dzəm mègù də wo tse' bum pwe'fo' wo. Fana wo sə borè kə' wəŋ bə mvwès də ya wo tse' swe' awo fo'. Nwè nè yi sakgè nzak ànə fuhə ye ntinə bùè ŋgòyèŋsə wo ŋgə'. Anə kà sàp fana yi mesə wo pwe'fo'.

⁴ Ja'a na yàwèŋ yusè Nwì ànə gù mvə'nè masinjàa Nwì mok wəŋ ànə gù bup yà'a nè. Yi à ka wo wà me'rə. Yi à ko mak gèsə wo mvwe' ŋgə' nè sə misè. Wo nòca bə kwan, ndzəm sə seŋ ca sè' ŋkuŋ. Wo nə cum mam ca ve'nə tètè kə wəs nùmbu sak nzak. ⁵ Bùu sè njamòk sè wo à gù bup yà'a, yi à ka wo wà sè' me'rə. Yi ànə gù ndzəp rwiŋ, nə zə wes

* 1:19 1:19 Sètsock nè wo sə to nè'nə, a Jisòs, bùusè ndzənə ŋwàk Bum sè Nwì a Nitsè' Fa Jon 22:16, fana wo to Jisòs sè' bə liŋ yà'sə ve'nə.

wo. Bùu sè yi ànə gu yumok kà wo gù sə, à ye mègù Nuà nè yi à sə tsòho fa bwi də wo gu yusè yà'a bəboŋ. A swirè mègù Nuà nè bə ndap ye, wo à ye bwiŋ sàmba. ⁶ Bùu sè wo à sə cugè mvwe' lak Sodòm bə Gòmora yà'a wèŋ à gbù nzak bohòNwi sè'. Nwi à tè vèpsə lak yà'sə pwe' nè pwe'. Yi à gù ve'nə ngòni fa bùu sè wo nè kà bohòyi yuk də yi nè kə yeŋsə yà' ngə' ntsə'mòk. ⁷ Yi ànə caŋsə gesə megu Lot yiŋyi, nè yi à sə be' ye mandzè nè nà'a zinə. Lot nə à sə yөгè nsàap bup sè lak yà'sə wèŋ à sə gùgèə fana ntum sə yaa yi. ⁸ Yi à sə cugè mʉtsətsə'rəə bùu sè bup yà'sə wèŋ, nə sə ye bup sè wo à sə gùu sə nùumbu pwe'. Yi à sə yukgè bum sè bùu sə wèŋ à sə cèep sə sè'. Bup sè bùu sə wèŋ à sə gùu sə à sə yaan bup yi sə ntuu co wù kà fùk, bùusè yi à ye ŋwè nè yi à sə be' ye mandzè nè nà'a kəkurə. ⁹ Bum yè'sə sə ni fa vesùwèŋ də Tà Nwi rì mandzè nè aco yi nonjsə bùu ye wèŋ ya wo swirè ngə' nè nà'a nè kə vè nə. Bum yè'sə sə ni fa vesùwèŋ sè' də yi rì mvè'nə aco yi sə gu ngàa gù bup wèŋ tètè kə wes nùumbu nè yi nə sak yà'wèŋ, nə yeŋsə wo ngə'. ¹⁰ Bùu sè wo nè yə ngə' ènə nə casə bwiŋ pwe', a nsàap bùu sè wo gu mègù yàwo yusè ntuum awo sə dzəm də wo gu yà'a; nə ye fe'lə bùu sè wo bəŋgə ngòyuk bohòbùu sè yà'wèŋ mantombii wo.

Ngə' Nè Nà' Sə Tə' Bùu Sè Wo Sə Gù Bup

Bùu yà'sə wèŋ kà yumok wəpgè nə ye sè' gùgutu. Wo kà yòŋsəə sè bwiŋ tse' ngòwəp wo yà'a sè' wəp, wo sə yak yà' yàak. ¹¹ A mègù-a sè masinjaa Nwi wèŋ sè wo gu ghak ngàa yə'rə fa bwiŋ mvwès yè'sə, wo kà liŋ yòŋsəə sə mantombii Tà yàkgè. ¹² Bùu yè'sə

wèŋ cèpgè yusè bup bə yumok sè wo ka bə zeŋ rəeŋ. Wo sə gù bum bə mandzè ləm, co nàam ŋgaŋ sè wo kərə mègù ngòtəm zə wo təmə. A zinə də mvè'nə wo sə bupsə bùu mok yà'sə, wo nè kə kpu màha ntsə'mòk wà. ¹³ Ngə' nè wo sə fa bwiŋ ànə, Nwii nè lək fəsə wo sè' bə ngə'. Bùu yè'sə wèŋ sə dzəm mègù ngògù yusè ni' awo sə dzəm yà'. Bum sè ndzəmè, wo sə guhu yàwo yà' marəŋ kwan. Nsàp mandzè àwo ànə sə jə vè marè'tu bohòbùu Nwi wèŋ wù kà fùk. Wo zu be'ləgè zuzə wenə wèŋ mvwe' mò'fis, wo sə wooŋ lo mali ngòkə gù bup, nə sə kwa bə zeŋ. ¹⁴ Wo jə mvək àwo pwe' ngòtsəpə mègù bə nza' ko nto, wo gu bup, nə kà wòlok. Wo yə bùu sè wo ka gùgūŋ bə bum sè ma nè Nwi yeŋ fana wo borə yà' ngòmè'rə mandzè nè Nwi nə. Wo à ləŋ yàwo bə nsàp nè ngòtsəpə də wo tse' megu bum pwe' wo nà'a laŋ. Nsàp bù ànə a gbù nzak bohòNwi tè. ¹⁵ Wo a mè'rə mandzè nè rəŋəŋ nə, nə be' lònə mok nè bə jòn. Wo a be' lòmok mandzè Balàm nè mo Biyònà'a. Balàm nə à ye ŋwè nè yi à sə kwa ngògù yusè bup ya yi tse' mbàm fo'. ¹⁶ Anə geŋ Nwi nə jwa sa'rə yi bə bup ye nə. Anə ye də mvomndè' nè yi kà cù cèpgè nè'e à cèp bohòyi co ŋwè sə cèp yi. Yi à cèp ve'nə, nə gu ngà tsòhòbum Nwi nə yi teŋsə ngògù yu ləm yè'sə.

¹⁷ Ngàa mvwès yè'sə wèŋ mègù co mvwe' sè ndzəp à sə tesəgè fo', nə yum bisə lo. Wo mègù sè' co mbàk nè fəfə kə bwi' samsə nà' ŋga nà' ka mbūŋ ntòli. Nwi a fùhu nòŋsə fa wo mvwe' ŋkəŋkes ndzəm nè wo nè kə cu fo' laŋ. ¹⁸ Wo cèp fomsə bəŋsə ncèep sè wà kə cùhu wo, nə sə lap ngòbòrə bùu sè wo sə də

wo me'rə mandzə bùu sè wo ka Nwi riŋ sə. Wo sə ləp ŋgòbùsə yà'wèŋ ve'nə də ya yà'wèeŋ sə gu megu bum sè yà' sə bònì' awo sə. ¹⁹ Wo sə kak fa bùu yà'sə wèŋ də yà'a nə cum bə tu yà' mvə'nə yà' dzəm, ŋga wo sè wo sə cèp sə cu ŋkwèŋ bohòbup. A ve'nə bùusə yusə yà'a ko kiŋ tse'-a ŋwè lóon, ye də ŋgəŋgəŋ cu ŋkwèŋ bohòyu ànə. ²⁰ A ye-a ŋga bùu sè wo ànə riŋ me Jisòs Krəst nə yi Tà nə ye ŋgà lùŋsə vès, nə caŋ tesə sənə bum nzenŋòŋ sə aco yà' bupsə ŋwè sə fana nə kə gbə ni ca səmok; ye də ncu àwo nə maŋkwèŋ nə bup càsə mvə'nə wo à ye to mantombi. ²¹ A ye-a ve'nə ye də ànə bonj ghak le co wo kà mandzə nə zinə nə rì yuk, nə nonj sə də wo rì wes yà' làaŋ, nə me'rə fe'lə lùuk Nwi sè rərəŋ sə, nə kà yà' mok be'. ²² Nsàp nə wo gu ànə sə nì də ncèp nə bwiiŋ cèpgə nə nà'a zinə. Ncèp nə də, <<Ŋgbə lu, nə kə te' zu fe'lə yà' səmok.>> Ncèp mòk ye sə' də, <<Wo cùk fa ŋgùnəŋ ni' də ya yi ye rərəŋ, yi bwi lo, nə kə noon dzərə sənə mwè' səmok.>>

3

Jisòs Nə Və Tsoonj Mvə'nə Yi A Kàk Nə

¹ Nge' am wèŋ, nè'e ŋga'a ŋwàk àm nə ba nə mù còm fa weŋ. Ndzənə ŋwàak am sè ba sə pwe'fo', mù a sə ləp mandzə ŋgòtsərə fa weŋ bum ye'sə, ya wèeŋ riŋ tse' yusə yà'a rərəŋ sə. ² Mù a còm bum ye'sə ya wèeŋ sə tsərə ncèep sə ŋgà tsòhòbum Nwi sè rərəŋ wèŋ à cèp njamòk də yà'a nə kə ye ntsə'mòk sə. Wèeŋ sə tsərə tse' lùuk sə Tà Jisòs nə yi sə' ŋgà lùŋsə vès, à tsə' weŋ cùhu ŋgà ntum ye sə yi à tum yà' də wo kə tsok wèŋ ŋgògùu yà'a. ³ Yusə mù sə dzəm də wèeŋ riŋ to

sə də, ghà nə nzenŋòŋ nè'e kuəp ŋgòmèe fana bwiiŋ nə tesə və sè wo nə sə gu bum mvə'nə bòwo. Bùu ye'sə wèeŋ nə sə ywi ncèp nə Nwi nə. ⁴ Wo nə sə duk də, <<Jisòs ànə kak də yi nə bwi və səmok àlaa? Yi nə yeè nə fò? Tè' avès wèŋ à kpə wes lòntinə bùè, bum pwe' cu mali mvə'nə yà' ànə ye to mantombi; yumok nə mò'fis ka kupsə lok.>> ⁵ Bùu sè wo sə cèp ve'nə ye'sə, wo dzəm tsə mègù wo ŋgòbèŋ də Nwi ànə cep bə cù wà fana ntòbu bə nze tesə və. Yi ànə gu nzenŋòŋ nə bə ndzəp fana a yà'sə də nzenŋòŋ à tesə ndzənə ndzəp. ⁶ Yi à jə sə' ndzəp, nə gu bupsə nzenŋòŋ nə bə zəŋ ghà nə ndzəp ànə rwiŋ nə, nə ses lok nzenŋòŋ nə pwe' nà'a. ⁷ Nwii nə sə nonj sə ntòbu bə nzenŋòŋ sə yà' cu ŋga'a fo' ye'e sə' bə ncèp ye nə də yà'a nə cu li ve'nə tətè kə dzeŋ nùmbu nə mis nə tè vəpsə yà' pwe'. Yà'a nə cu fo' tètè kə dzeŋ nə yi nə sak bwiiŋ pwe', nə ləsə bùu sè wo à ka mandzə ye be' yà'a wèŋ.

⁸ Nge' am wèŋ, yumòok mò'fis nə wèeŋ kà nà' swi. Yu nə də lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis bə nùmbu nə mò'fis mègù bohòTà Nwi pwe'fo' yəyərə, zəzook fo' bùè. ⁹ Bùu mok sə tsərə də Tà sə càsə mvək ŋgwàaŋ wùriŋ, nə kà yusə yi ànə kak də yi nə gu sə gu. Yusə də Nwi sə ko ntum, bùusə yi sə kà də ŋwè nəmòok bisə dzəm. Yi sə dzəm də ndàaŋwè pwe' kupsə, nə bwi fa bup awo ŋkwèŋ. ¹⁰ A ye-a sə ve'nə fana, Tà Jisòs Krəest nə bwi və ye vèə. Yi nə və co ŋgà yə və yi. Mvək ànə ye, bwiiŋ yuk ŋga sə cwì ve'ε nəbup, fana bum sə yà'a ma mabu nə nom bisə wà. Bum pwe' sə vəp wes, nzenŋòŋ nə bə bum sə yà' cu ca sə pwe'fo' nə nom bisə wes wà.

Fa Ni' YòBohòNwì Nə Sə Tək

¹¹ Mvəsə vesùwèŋ rì də bum pwe' nè kə nòm bisə ve'nə fana ye də a bəboŋ də a cum ncu nè nà'a ve'ε bəboŋ wùriŋ. Wèŋ nonşə fa ni' awèŋ bohòNwì pwe' nè pwe', nè sə yuk yi bə bum pwe' sè'. ¹² Wèŋ sə kək megu lis bə nùmbu nè Nwii nè vè nè, nè sə lap mandzə ŋgògà sè' gəgəŋ co də nùmbu ànə kə dzeŋ nənàk. Nà'nə nùmbu nè ntòbu nè sə nom bisə fana bum pwe' sə vəp wes. ¹³ Megu də Nwì a kək vesùwèŋ laŋ də yi nè gə ntòbu nè fi bə nzeŋgòŋ nè fi sè', fana bum nè megu mok fo' pwe' sè bəboŋ. Yà'a yusə a sə kək ŋga'a zeŋ sə.

¹⁴ Ŋge' am wèŋ, mvə'nè wèŋ sə tək nùmbu ànə fana wèŋ lap mandzə gəgəŋ co yi kə bwì vèə, yi tseŋ weŋ ŋga wèŋ ka jòŋ bohòNwì gə; ya weŋ Nwì wèŋ ye cù mò'fis bə fifi. ¹⁵ Wèŋ jəŋ le də njo nè Tà Jisòs sə kà ntòvè nè, a ŋgòfa mandzə də ya ndàaŋwè pwe' tse' lùŋ. Tətà àvès Pol nè vesùwèŋ dzəm yi nà'a còm fagə weŋ, yi sə tsok weŋ sè' ve'nə bə ŋkərè nè Nwì a fa yi nè. ¹⁶ Ndzənə ŋwàak ye sə yi còm gə yà' lòŋ, yi sə cep kum bə zeŋ məm vè'ànə. Yi còm gə bum mok ndzənə ŋwàak ye sə, sə yà' gə ŋgòrɛɛŋ yà'. Bùu mok sə ŋkərèə awo ka pap təəŋ, nè ye sè' ŋga wo ka yumok riŋ wèŋ fana wo jəŋ ncèep ye sə, nè sə cwìŋ bəsə yà' mvə'nè wo cwì būsəgə ncèep mok sə ndzənə ŋwàk Nwì ve'nə. Mvə'nè wo sə gə ve'nə fana ye də wo sə to naaŋ ŋgə' mɔ tuhù wo.

¹⁷ Ŋge' am wèŋ, mvəsə wèŋ rì yàwèŋ bum yè'sə laŋ fana wèŋ jəŋ ŋkərè də ya bùu sə wo sə kà yàwo mandzə Nwì be' yà'a kà weŋ ma njàwo nè bə jòŋ sè lò. Ya kà də wo kpes fis weŋ mvwe' yàwèŋ sè bəboŋ sè wèŋ tə yà'a duk. ¹⁸ Wèŋ gə le nè ŋgòrì ghaha lòTà

àvès Jisòs Krest nè yi ŋgà lùŋsə ves, nè sə gəŋ wesə lo mantombi bə bövəm nje nè. Vesùwèŋ fa yi kəkukəsə nè kà teŋsə yuk. Yà'a ye ve'nə.

Nwàk Nè Mantombi nè JON à Còm

Jon à còm nwàk ènə nga bwijə sə yə'rə də bum sə aco nwè ye bə lis, nə jweŋ bə bo pwe'fo' bəp. Wo sə duk də bum sə bəboŋ mēgù sə yà'a ma nè ndzənə yòŋsə. Fana nwèè kà də yi sə duk də mɛ gù-a ve' yà' ye bəp kè bəboŋ duk, būsə bum pwe' sə yi sə gù bə ni' ye yəyərə. Məm̀və'nə wo à tse' nsàp tsətsərə ànə fana wo sə duk də ànə ka yeŋ co Jisòs mo Nwì tse' ngùpni' yeŋ.

Jon còm ngòcèp cāsə bum ba: də bwijə cum cù mò'fis bə Nwì nə ye bə mo ye Jisòs Krəst. Yi còm sə' də bwijə jəŋ ŋkərə bə bum sə m̀vwès sə būsə mok sə yə'rə ke' yà'a būsə yà'a nə gù bəpsə ncu nè cù mò'fis ènə. Yi sə tsok mali fa wo də Jisòs à ye nwè bə nè zinə, nə ye də nwè nè nà' dzəm-a Nwì fana nà' tse' ngògì gì nè nà' tse' mareŋ nja.

Ncèp Nè Nà' Tse' Lùŋ Nə

¹ Yumòk à ye to ye fo' nè mù à yuk nà', nə ye nà' bə lis am, nə jweŋ nà' bə bo sə'. Yu ànə a Ncèp nè nà'a lùŋ nə, nga nà'a Jisòs mo Nwì. ² Lùŋ nə ànə yəəŋ, fana vès ye yi, nə sə tsə' fa-à nə weŋ bə nzak lùŋ nè nà'a nè kà mè, nè nà' à ye to ntòbə tè' Nwì ŋkuŋ vès ye nà' nè. ³ Vès sə tsə' fa weŋ bum sə vès à yə, nə yuk yè'sə, ya nga wèŋ cum cù mò'fis vesùwèŋ. Vès cum cù mò'fis veŋ Tà Nwì nə ye mo ye Jisòs Krəst wèŋ. ⁴ Njo nè vès còm bum yè'sə də ya kwəkwa nè vesùwèŋ nə yam tsə'rə wesə bəboŋ.

Sə Gi Sənə Mareŋ Būsə Nwì Mareŋ

⁵ Ncèp nè vès à yuk bohòmo ye, nə sə tsə' fa-à nə wèŋ nə də, Nwì rərəŋ co mareŋ, yi ka

ngà ndzəndzəm ye lok saam. ⁶ A ye-a nga vesùwèŋ duk də, ves Nwì wèŋ cu cù mò'fis, nə sə gi sənə mandzəm, fana ye də yusə vesùwèŋ sə cèp, nə sə gù sə pwe'fo' m̀vwès. ⁷ Vesùwèŋ gi-a sənə mareŋ, m̀m̀və'nə yi sə' sənə mareŋ, ye də vesùwèŋ m̀vwe' mò'fis. Jisòs mo ye sə cùk rəŋsə fis fa ves bəp avès bə nduəm ye. ⁸ A ye-a nga vesùwèŋ duk-a də a ka ngàa gù bəp yeŋ, ye də vesùwèŋ sə bōrə ni' avès, vesùwèŋ ka zinə nə riŋ lok nè m̀vèsə. ⁹ A ye-a nga vesùwèŋ gù bəp, nə dzəm fis kè cùhu vès, fana yi nwè nè zinə, yi nə ye sə' kəkərə ngòswì fa ves, nə cuk rəŋsə fis fa ves bəp avès sə. ¹⁰ A ye-a nga vesùwèŋ duk də, a ka bəp gù, ye də vesùwèŋ sə duk yà'sə də yi ngà cì' m̀vwès. Ye də ncèp ye nə ka sə ntùə vès yeŋ.

2

¹ Bwe am wèŋ, mù sə còm fa weŋ bum yè'e də ya wèŋ kà bəp gù. A ye-a nga nwè nəmòk gù-a bəp, Jisòs Krəst cu yo nə yi nə təəŋ mantombii Tè' avès Nwì, nə ləŋ fa nà'. Yi ye nwè nè yi kəkərə. ² Jisòs co yu cop nzak bohòNwì ya yi swifa ves fèŋ avès. Yi ka yu cop nzak bohòvesùwèŋ mēgù, yi bohòzenŋòŋ nə pwe'fo'. ³ Yusə aco yà' niŋtsok də vesùwèŋ ri Nwì, a nga vesùwèŋ sə nonŋsə-a ncèp ye nə na. ⁴ Nwè nəmòk duk-a də yi ri Nwì, nə kà yusə Nwì sə duk gù, fana ye də ngəŋgàaŋ ye ngà cì' m̀vwès. Yi ka zinə nè Nwì nə riŋ lok nè m̀vèsə. ⁵ Nwè nè yi gùgə-a yusə Nwì də yi gù fana nà'a yi nə yi dzəm Nwì bə ntəm ye pwe'fo' nə. Nà'a mandzə nè aco vesùwèŋ riŋ də a cu ndzə ni' Nwì zinə. ⁶ Nwè nè yi duk-a də yi bə Nwì m̀vwe' mò'fis fana yi tse' ngògì nsàp gì nè Jisòs Krəst à gi.

Dzəm Moma Yo Bwèrɛ Wù Kà Mareŋ Nə Tse'

⁷ Nge' am wɛŋ, yusè mù sɛ còm fa weŋ yè'e, ka yumok sè fi yeŋ, yà' mègù yusè zəm sè wɛŋ ànə riŋ yà' mantombi fa' sə. Yusè zəm yè'sə, a ncɛp nè wɛŋ ànə yuk me nà' laŋ nə. ⁸ A ye-a sè ve'nə fana yusè mù sɛ còm fa weŋ yè'sə sè fi sè'. Yu ànə à yəəŋ bə nsàp ncu Jisòs, nə ye bə nè njàwɛŋ sè'. Nà'a nè fi bùusè ndzəm sɛ cà gesə lɔfana mareŋ nè zìnə sɛ yè ngòrɛŋ vəə. ⁹ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk duk-a də yi cu mwɛ' mareŋ, nə sɛ beŋ mali moma ye fana ye də ŋgəŋgəŋ cu mali ŋga'a ntòsənə mandzəm. ¹⁰ A sɛ' zìnə də ŋwə nè yi dzəm-a moma ye fana ye də yi cu sənə mareŋ. Yumok ka bohòyi co yi gbɛ yeŋ. ¹¹ Fana mamòk nə sè' də ŋwə nè yi bɛŋ-a moma ye, ye də yi cu sənə ndzəm, nə sɛ jam ke' ca, bùusè mandzəm lok yi lis laŋ.

Kà Nzenğòŋ KòBwèrɛ KəkòNwì Ka Sə Ntuù Wù Yeŋ

¹² Bwe am wɛŋ, mù sɛ còm fa weŋ ŋwàk nè'e bùusè wɛŋ a tse' səsɛwifa bə bɛp awèŋ muŋkwɛŋ liŋ Jisòs Krest. ¹³ Mù sɛ còm fa weŋ tè' bùusè wɛŋ ri yi nè yi ànə ye ŋga nzenğòŋ ka ntòyeto nə. Weŋ wàhabwiŋ, mù sɛ còm fa weŋ bùusè wɛŋ a ghak ŋkum ŋgà gù bɛp nə laŋ. ¹⁴ Weŋ bwe am, mù sɛ còm fa weŋ bum yè'e bùusè wɛŋ ri tè' àvès Nwì. Mù sɛ còm fa weŋ tè' bùusè wɛŋ ri yi nè yi ànə ye ŋga nzenğòŋ ka ntòyeto nə. Mù sɛ còm fa weŋ wàhabwiŋ bùusè wɛŋ tse' ŋàŋ. Ncɛp nè Nwì cu sɛ ntuù wɛŋ, fana wɛŋ ghak ŋkum ŋgà gù bɛp nə.

¹⁵ Kà də wɛŋ dzəm nzenğòŋ bə bum sè nzenğòŋ nə tse' sè' duk. Bùsə wɛŋ dzəm-a nzenğòŋ, ye də dzədzəm nè tè' àvès ka sɛ ntuù wɛŋ yeŋ. ¹⁶ Bum sè nzenğòŋ nə

tse' pwe', a bum sè ngùpni' sɛ dzəm yà', bum sè co bwiŋ yəgè yà', nə sɛ waŋ yà' də wo dzəm ŋgòtse' yà', nə ye yusè bwiŋ nɛgè ni' bə zeŋ sɛ nzenğòŋ fɛŋ pwe'fo'. Mòk ka yu nè nà' vè bohòTè' yeŋ, yà' mègù lòŋ sè sɛ nze fɛŋ. ¹⁷ Nzenğòŋ nə sɛ cà lòcàa, nà' sɛ cà lòbə bum sè yà'a ca sè bwiŋ dzəmgè yà' sɛ pwe'. Fana ŋwə nè yi sɛ gù-a ye yusè Nwì dzəm, yi nè cu mam maligè fo'.

Wɛŋ Kərə Bə Bùu Sə Wo Bɛŋgè Krest

¹⁸ Bwe am wɛŋ, nzenğòŋ nə kɛp ŋgòmèe. Tsərə tse' mvə'nə wo ànə tsok weŋ duk də nzenğòŋ kɛp ŋgòmè fana ŋwə nè yi bɛŋgè Krest nə nə və. Nsàap bùu yà'sə a vè ŋkùuŋntɛŋ laŋ. Fana aco vesùwɛŋ riŋ də nzenğòŋ nə kɛp ŋgòmè laŋ. ¹⁹ Bùu yè'sə a tesə lògesə mɛtsətsə'rə vès bùusè wo à ka ŋkùp ma nè njàvès yeŋ. Wo ànə yeŋ-a ŋkùp ma njàvès bwèrɛ də wo à ka tesə lò. Wo a tesə lòve'nə fana yà' ni tsok jəja də wo ka ŋkùp ma nè njàvesùwɛŋ yeŋ. ²⁰ Wɛŋ yàwɛŋ bùu sɛ Jisòs Krest a sɛ wɛŋ, nə fa weŋ Yònsè nè Rərəŋ nə fana wɛŋ ri yàwɛŋ zìnə nə laŋ. ²¹ Njo nè mù sɛ còm fa weŋ nə, ka də a bùusè wɛŋ ka zìnə nə riŋ yeŋ. A bùusè wɛŋ ri zìnə nə, nə riŋ sè' duk də kaco mwès tesə yuk ndzənə zìnə yeŋ. ²² A ye-a mɛmvə' ànə zìnə, ye də ŋgà ci' mwèes yè'sə ndà? A ndàŋwè pwe' nè yi bɛŋ də Jisòs ka ŋkum ŋgà gèm bwiŋ nè Nwì à tum vèsə sɛ nze nə yeŋ. ŋwə nè yi dzɛŋ-a nà' ve'nə ye də nà'a ŋwə nè yi ŋgà bɛŋ mo Nwì bə tè' ye nə sè'. ²³ Mù sɛ duk yè'sə duk də ŋwə nè yi dzɛŋ-a mo ye nə, yi ka bə tè'e nà'nə yeŋ. Ye də ŋwə nè yi dzəm-a mo ye nə, yi tse' tè' nə sè'.

²⁴ Wèeŋ riŋ tse' pap dā wèeŋ kotse' ncèp nè wèŋ à yuk to mantombi nà'a sē ntūū wèŋ cūk. Bum sē wèŋ ànə yuk to yè'sə cu-a sē ntūū wèŋ, ye dā wèeŋ nə cum mali mvwe' mò'fis weŋ mo nə, nə ye tē' nə. ²⁵ Tsərə tse' dā Jisòs Krest à kà' nòŋsə lòfa vès lùŋ nè nà'a nè kà mè nə. ²⁶ Mù còm fa weŋ yà'a bə mandzə bùu sē wo sē ləp ngòbòrə weŋ. ²⁷ Wèeŋ yàwèŋ bùu sē Jisòs Krest a sē wèŋ bə yòŋsə nè nje, nà' cu sē ntūū wèŋ. Nà'a njo nè wèŋ ka tse' ngòlāp ŋwə nəmòk ngòyərə weŋ tse' nə, bùusə yòŋsə ànə sē yərə weŋ ngòri bum pwe'. Yusə Yòŋsə nə sē yərə weŋ sə, yà'a zinə, mvwès ka nja yeŋ. Nà'a njo nè nə sē duk weŋ dā wèeŋ cum mali weŋ Jisòs mām̀vè'nə Yòŋsə nə sē yərə fa weŋ. ²⁸ Bwe am wèŋ, mù sē duk fe'lə səmok dā wèeŋ təeŋ mali ndzə ni'i Jisòs, ya ŋga nùmbu nè yi bwì foho vəə, vesùwèŋ ye bə kwəkwa, a kà dā a swihi lis bə marè'tu duk. ²⁹ Wèŋ rì dā Jisòs ŋwə nè kəkərə. Aco wèŋ riŋ tse' sè' dā ndāanwə pwe' nè yi gùgè bum kəkərə fana ye dā yi mo Nwì.

3

Nwə Nə Yi Mo Nwì Zinə Kà Bup Gùhùgè

¹ Kək ja'a na yòo ma nsàp dzədzəm nè Tè' nə tse' bohòvesùwèŋ-ε. Yi dzəm ves ve'ε tətè nə to fa ves liŋ dā vesùwèeŋ bwe Nwì, ŋga a zinə dā vesùwèeŋ bwe Nwì anə. Njo nè bùu sē sē nzenḡòoŋ kà vesùwèŋ rigè, a bùusə wo ka tē' àvès Nwì sè' riŋ. ² Nge' am wèŋ, vesùwèeŋ ŋga'a yè'e bwe Nwì. A ka nsàp bù nè vesùwèeŋ nə kə bəŋŋ nùu, ntòrəeŋ tsə'rə. Yu nè mò'fis nè a rì nə dā, nùmbu nè Jisòs vəə, vesùwèeŋ nə ye co yi, bùusə a nə

ye yi bə lis kwarəŋŋ mām̀vè'nə yi cu sə. ³ Nwə nè yi tse'-a nsàp naan tu ènə sə ntūū yi sə nòŋsə ni' ye rərəŋ njāan mvè'nə Jisòs ye sè' rərəŋ njāan sə. ⁴ Nwə nè yi gùgè-a bup, ye dā yi gù bupsə lək nè Nwì, bùusə yusə wo togè yà' dā bup sə, a ŋgòkà lək Nwì nòŋsə. ⁵ Wèŋ rì dā njo nè Jisòs Krest à vè sə nze fen, a ŋgòjə lòbup avès. Yi ka ye bup ndzə ni'i yi tse' lok nè kè' mò'fis. ⁶ Ye dā ŋwə nè yi cu ndzə ni'i Jisòs Krest kà bup gùhùgè. Nwə nè yi gù maligè-a bup ye dā ŋwə ànə ka nà' ntòye yuk, nə kà nà' sè' rì lok fək.

⁷ Bwe am, ŋwə nəmòok kà weŋ bòrə. Nwə nè yi gùhùgè bum kəkərə pwe', ŋwə ànə yi kəkərə mvəsə Jisòs Krest sè' kəkərə sə. ⁸ Nwə nè yi gùgè-a bup, ye dā yi mo Satà. Busə Satà cu ye ŋgà gù bup, mvè'nə à yèto yèe. Njo nè Jisòs mo Nwì à vè sə nzenḡòŋ fen, dā ya yi kə gù bupsə fàak sè Satà sə gù pwe'. ⁹ Nwə nè yi mo Nwì bə nè zinə, yi kà bup gùhùgè. Busə yi tse' mok nsàp ntəm nè Nwì, fana kaco yi gù bup yeŋ. ¹⁰ Yusə yà' sə nitsə' zəzok nè nà' cu m̀tsətsə'rəə bwe Nwì nə ye bwe sə Satà sə yè'. Nwə nè yi kà bəbəŋ gùgè, ye dā ŋgəŋŋŋ ka mo Nwì yeŋ. Nwə nè yi kà dzədzəm bohòmoma ye tse'gè, ye dā yi ka mo Nwì sè' yeŋ.

Nwə Nə Yi Tse' Lùŋ Zinə Kà Moma Ye Bèŋgè

¹¹ Ncèp nè wèŋ ànə yuk to mantombi nə nè' dā, wèeŋ dzəm mòk bə mòk. ¹² A kà nsàp ntəm nè Ken, nè yi à ye ŋwəə Satà à tse', nə zə moma ye nè bə nà' à ye vəm mò'fis nà'a tse'. Ken nə à zə moma ye nə yè'sə bùu yà? Yi à zə nà' bùusə nà' à sə gù yusə yà'a kəkərə fana yi sə gù ye bup. ¹³ Yè'sə ànə ye-a ve'nə,

ye dæ a ye-a nga nzenḡon næ bèn-a weṅ sè' fana wèṅ kà dæ wèṅ mæ̀ræ dæ a ve'næ bùu yà læ duk. ¹⁴ Vesùwèṅ ri yàvès dæ a cà tesæ ndzæ bohò kpæ laṅ, a cu mok mvwe' lùṅ. Vesùwèṅ ri dæ yè'sæ zinæ bùusè vesùwèṅ tse' dzædzæm bohòbwema avès. A yà'a mok jəja dæ ṅwè nè yi ka moma ye dzæm, ye dæ yi cu mali ntòndzæ bohòkpæ. ¹⁵ ṅwè nè yi sè bèn-a moma ye, ye dæ yi ṅgà zæ bwìṅ. Wèṅ ri sè' dæ ṅgà zæ bwìṅ ka lùṅ nè nà'a nè kà mè næ tse' lok.

¹⁶ Ye'e mæmvè'nè aco a ri tse' dzædzæm sè, dæ Jisòs Krest à fa tu ye bohòvès. Ye dæ aco a fa tu avès bohòbwema avès sè'. ¹⁷ A ye-a nga ṅwè næmòk tse' bum, næ ye moma ye ṅga nà' ka yumok tse', yi kà manziṅ ṅgòtesæ nà' tse', yà'sæ ni tsok dæ yi ka dzædzæm nè Nwii fagè ṅwè ṅgòdzæm moma ye sè ntuù yi tse'. ¹⁸ Bwe am wèṅ, bum yè'sæ ye-a mæmvæk ènæ fana boṅ dæ kà dæ vesùwèṅ sè dæhu mègù bæ cù duk dæ vesùwèṅ tse' dzædzæm duk. Vesùwèṅ sè niṅtsok dzædzæm nè zinæ ya lis ye sè'.

¹⁹ A yà'a zeṅ sè aco yà' niṅtsok fa vesùwèṅ dæ a ma nè zinæ næ. A sè' zeṅ nè aco nà' gu ves a ko to ntum kù mantombii Nwi, ²⁰ ṅga ntum avès sè sak-a ves, dæ vesùwèṅ bùu sè bup. A sè ri dæ Nwi yam ghak ntum avès, næ riṅ bum pwe' sè'. ²¹ ṅge' am wèṅ, a ye-a nga ntum avès sè kà ves sak, ye dæ aco vesùwèṅ tæṅ li kù mantombii Nwi, næ kà wæp. ²² Fana yusè vesùwèṅ fek-a yi, vesùwèṅ tse' yà', bùusè vesùwèṅ sè nõṅsæ lùuk ye, næ sè gu yusè yà' sè bøyi. ²³ Lùuk ye næ dæ ve', dæ vesùwèṅ dzæm bohòmo ye Jisòs Krest, næ dzæm mòk bæ mòk mvè'nè Jisòs à duk. ²⁴ ṅwè nè yi nõṅsægè-a lùuk sè Nwi fana ye dæ yi cu ndzæ ni'i Nwi, Nwi

cum bwi ndzæ ni'i yi sè'. Nè'e mandzè nè aco vesùwèṅ ri dæ Nwi cu vesùwèṅ, a bùu yòṅsè nje nè yi a fa ves næ.

4

Mùmsæ Ja'a Yòṅsè Sæ ṅkuṅ Næ Dzæm Yà'

¹ ṅge' am wèṅ, kà dæ wèṅ yaaṅ dzæm fa ndaaṅwè pwe' nè yi duk dæ yi tse' Yòṅsè Nwi duk. A bəboṅ ṅgòmmùmsæ ja'a dæ yi tse' Yòṅsè Nwi anæ zinæ àlæ. Bùsè bù ṅgàa tsòhòmvwèes sè nzenḡon anæ ṅkùuṅntèṅ sè wo sè duk dæ wo sè tsòho ncèp nè Nwi næ. ² Mandzè nè aco wèṅ riṅ dæ yi tse' Yòṅsè Nwi àlæ' ve': ṅwè nè yi cèp tosæ fis-a jəja dæ Jisòs Krest à vè sè nze bæ ṅgùpni' laṅ fana ye dæ yi tse' Yòṅsè Nwi. ³ Fana ṅwè nè yi duk-a ye dæ Jisòs à ka bæ ṅgùpni' sè nze vè, ye dæ yi ka Yòṅsè Nwi tse'. ṅwè ànæ tse' yà'sæ yòṅsè ṅwè nè yi bènḡè Jisòs, nè wèṅ à yuk duk dæ yi nè kè vè sè nze feṅ næ. Mù tsè' wèṅ bæ zinæ dæ yi ṅga'a sè nzenḡon anæ.

⁴ Bwe am wèṅ, wèṅ yàwèṅ bwe Nwi, wèṅ a gha' ṅgàa ci' mvwès sè laṅ, bùusè yòṅsè nè nà'a sè ntuù wèṅ gu ghak yòṅsè nè sè nze næ. ⁵ ṅgàa tsòhòke' mvwès yà'sæ yàwo bùu nzenḡon, ye dæ yusè wo sè cèp pwe' mègù bum nzenḡon. Fana bùu sè sənæ nzenḡon sè sè yu'ræ fa wo. ⁶ Vesùwèṅ yàvès bwe Nwi. Bùu sè wo ri Nwi yu'rægè yàwo bohòvès. ṅwè nè yi ka-a mo Nwi yeṅ, yi kà bohòvès yu'rægè. Nà'a mandzè nè aco vesùwèṅ riṅ dæ ṅwè tse' yòṅsè nè zinæ kè yòṅsè nè mvwès àlæ' næ.

ṅwè Nè Yi Dzæm-a Bwìṅ Ye Dæ Yi Mo Nwi

⁷ ṅge' am wèṅ, bòdæ vesùwèṅ dzæm mòk bæ mòk. Nwi gùgè yi ṅkuṅ vesùwèṅ riṅ mvè'nè a dzæm

bwij, ye də ɲwə nə yi dzəm-a bwij, yà' sə tsok də yi mo Nwi, yi ri Nwi sè'. ⁸ Nwə nə yi kà bwij dzəmgə, ye də yi ka Nwi riŋ, būsə Nwi mēgù ye sə dzədzəm. ⁹ Mandzə nə Nwi a ni tsè' fa ves də yi dzəm ves nə vɛ'; yi à tumsə fa vesuwəŋ kwərè mo ye sə nzenɡòn də ya vesuwèŋ tse' lùŋ ɲkwèŋ yi. ¹⁰ Ka də vesuwèŋ à dzəm to yi vès yeŋ, Nwi ànə dzəm to ves yi ɲkuŋ, nə tumsə fa ves mo ye co yu cop nzak bə fɛŋ avès. Yà'a nitsə' dzədzəm nə nà'a zinə nə. ¹¹ Nge' am wèŋ, wèŋ ye-na yàwèŋ sè', Nwi dzəm-a vesuwèŋ məm̀vək ènə, a kà ni' avès dzəm à? ¹² Nwə nəmòk ka Nwi bə lis ntòye yuk, megu də vesuwèŋ dzəm-a mòk bə mòk, ye də Nwi cu ndzə ni' vès, fana dzədzəm nə nje nə ɡuŋ wesə ndzə ni' vès anə.

¹³ Yusə aco yà' ɡù vès ri də a cu ves Nwi mvwe' mò'fis, Nwi ye bwi vesiwèŋ sè', a būsə yi a fa ves Yòŋsə ye sə ntù vès. ¹⁴ Vès a yə bə lis avès də Tè' a tumsə vèsə mo ye də nà'a və kə luŋsə bàu sè sə nzenɡòn. Vès nə sə tsè' fa-à nə bwij də yu yè'sə zinə. ¹⁵ Yusə də, a ye-a sè ndà pwe' nə yi cèp fis duk də Jisòs Krɛst mo Nwi, ye də Nwi cu ndzə ni' ɲwə ànə, yi cum bwi ndzə ni' Nwi sè'. ¹⁶ Vesuwèŋ a riŋ məm̀və'nə Nwi dzəm ves zinə ɲkuŋ nə fa ntəm avès fo' lònfo'.

Nwi mēgù ye dzədzəm. Nwə nə yi tse'gə-a dzədzəm, ye də yi cu ndzə ni' Nwi, Nwi cum bwi ndzə ni' yi sè'. ¹⁷ A ye-a ɲga dzədzəm nə Nwi cu sə ntù vès dak, fana numbu nə Nwi sak ves, vesuwèŋ təŋ, nə kà wə tse'. Būsə mandzə avès nə sə nzenɡòn fɛŋ nà'a co nə Jisòs Krɛst. ¹⁸ Yusə də, wə ka ndzənə dzədzəm yeŋ. Dzədzəm cu-a sə ntù vès dak, fana yi bɛ' fis ɡesə wə wə pwe'fo'. Fàha wə mēgù

ɲgòwəp ɲgə' nə də ɲwə gbù nzak. Ye də ɲwə nə yi tse'-a wə sə ntù yi, ye də yi ka dzədzəm nə Nwi sə ntù yi dak tse'. ¹⁹ Vesuwèŋ tse' dzədzəm sə ntù vès, nə ye bohòNwi sè' būsə Nwi à tse' to dzədzəm bohòvès yi. ²⁰ Nwə nəmòk duk-a də yi dzəm Nwi, nə sə bɛŋ moma ye, ye də ɲwə ànə ɲgà ci' mvwès. Būsə ɲwə ka-a moma ye nə yi yəgə nà' bə lis dzəm, mandzə nə co yi nə dzəm Nwi nə yi ka nà' ye yuk nə bə. ²¹ Lùk nə Nwi à nòŋsə nə də, ɲwə nə yi duk-a də yi dzəm Nwi, yi dzəm moma ye sè'.

5

Bwe Nwi Wèŋ Tse' Nàaŋ Sə NgòGhak Nzenɡòn Bə Zeŋ

¹ Yumook yè' də, ɲwə nə yi dzəm-a də Jisòs Krɛst ɲkum ɲgà gè m bwij nə Nwi à də yi nə tum vesə sə nzenɡòn nə fana, ye də ɲwə ànə mo Nwi. Nwə nə yi dzəm-a tè' mwe, ye də yi dzəm mo nà'nə. ² Aco vès ri tse' duk də vesuwèŋ dzəm bwe Nwi, ɲga vesuwèŋ dzəm-a yi, nə sə nòŋsə lùk ye na. ³ Mù sə duk yè'sə də, a ye-a ɲga vesuwèŋ sə nòŋsə lùk Nwi, yà' ye yà'sə də vesuwèŋ sə dzəm yi. Yusə yi sə duk də vesuwèŋ ɡu sə, yà' ka ɡuɡuŋ yeŋ, ⁴ būsə bwe Nwi pwe'fo' tse' ɲaŋ sè ɲgògha' nzenɡòn nə bə zeŋ. Mvə'nə vesuwèŋ sə fa ntəm avès bohòJisòs, a yà'sə mandzə nə aco vesuwèŋ ghak nzenɡòn nə bə zeŋ. ⁵ Yà'sə sə tsè' də ɲwə nə aco yi ghak nzenɡòn nə, a ɲwə nə yi dzəm də Jisòs mo Nwi.

Mandzə Tɛ' Sə Aco A Riŋ Jisòs Bə Zeŋ

⁶ Mvə'nə Jisòs Krɛst à vè sə nzenɡòn fɛn, yi à cà sə ndzəpè, nə ca ndzənə nduəm. Yi à ka sə ndzəpè ca megu, yi à cà ndzənə nduəm sè'. Yu səmook sè' də

Yònsè nè Røreη nè nìtsè' fagè ves nsàp ηwè nè Jisòs cu nè. A dzəm yusè yi cèpgè sè, bùusè yi cèp mègù zìnə. ⁷ Ye də vès tse' mandzè tɛ' sè yà' sè nìtsè' də Jisòs mo Nwì. ⁸ Mandzèə sè tɛ' yà'sə, mòok Yònsè nè Røreη nè, mòk ye ndzəp, mòk ye nduəm. Bum sè tɛ' yè'sə wo pwe'fo' cu cù mò'fis. ⁹ A ye-a ηga bùu sè wà tsè' də wo a yə yumok, fana vesùwèη sè dzəm fa wo nta ηga'a Nwì nè yi ghak bwìη à? Yà'a məm̀vè'nè yi tsè' fa ves də mo ye cu sə. ¹⁰ Nwè nè yi dzəm-a də Jisòs mo Nwì, ye də yi riη də bum yè'sə yà'a zìnə. ¹¹ Nwè nè yi ka-a yusè Nwì cèp yè'sə dzəm, ye də yi sə duk yà'sə də Nwìi ηgà ci' m̀vwès, bùusè yi ka yusè Nwì cèp bə tu mo ye sə dzəm. Yusè Nwì a tsè' fa ves sə, a də yi a fa ves lùη nè nà'a nè kà mè. Lùη nè nà'a nè kà mè nè, nà'a ndzə bohòmo ye Jisòs. ¹² Ncèp ènə jəja də, ηwè nè yi tse'-a mo Nwì, ye də yi tse' lùη nè. Nwè nè yi ka mo Nwì tse', ye də yi ka lùη ànə sə tse' lok.

NgòKə Məsə Lòo

¹³ Mù com fa wèη sè wèη a dzəm liη mo Nwì bum yè'sə, ya ηga wèη riη də wèη tse' lùη nè nà'a nè kà mè nè. ¹⁴ Yè'e yusè vesùwèη ri sè də, a ye-a ηga vesùwèη fek yi yumok ηga yà' kùrə-a yi vè'nə fana yi yuk fa ves yà'. ¹⁵ A ye-a də yi yukgè ves ghà nè vesùwèη cèpgè bohòyi pwe'fo', fana aco a riη sè' də yusè a fek-a yi lòon, ye də a tse' yà' laη.

¹⁶ A ye-a ηga ηwè nəmòk kə tseη moma ye nè ndzə ni'ì Jisòs ηga nà' sə gù bup, fana yi lèη fa nà' pìriyà, ηga bup nè yi gù nè ka-a nsàp nè co nà' jə vè fa nà' kpυ yeη nè. Yi lèη-a vè'nə, Nwìi nè fa li moma ye ànə lùη. Tse'ηga bup nè yi gù nè nsàp nè nà'a jə fa vègè ηwè kpυ nà'a. Bup mòok nè ηwèe

gυ nà', nà' jəη və fa yi kpυ. Mù ka də ηwè nè yi gù-a nsàp bup ànə, wèη lèη də Nwìi fa nsàp ηwè ànə lùη duk. ¹⁷ Bup pwe'fo' mègù bup, megu də bup mook sè ηwèe gù-a yà', yà' kà yi kpυ jə vè fa.

Ncèp Nə NgòLəsə

¹⁸ Vesùwèη ri tse' də, ηwè nè yi ye-a mo Nwì fana yi kà bup sə gùhù. A vè'nə bùusè mo Nwì gùmsəgè yi ya ηga Satà kà mandzè nè ηgòjwèη yi tse'. ¹⁹ Vesùwèη ri yàvès də vesùwèη bwe Nwì. Nzeηgòn nè pwe'fo' cu ndzə bohòSatà. ²⁰ Vesùwèη ri də mo Nwì a vè sə nzeηgòn fèη ηgògù də vesùwèη rèη bum ya ηga vesùwèη riη Nwì nè zìnə nè. Mvè'nə a ves mo ye Jisòs Krest m̀vwe' mò'fis fana vesùwèη m̀vwe' mò'fis ves Nwì nè zìnə nè. Jisòs Nwì nè zìnə nè. Yi tse' lùη nè nà'a nè kà mè nè.

²¹ Bwe am wèη, wèη jə ηkərè bə tu awèη ya kà də wèη noηsə yumok sè zok sə ntùə wèη co Nwì duk.

Nwàk nè Ba nè JON à Còm

Ghà nè Jon ànə com ñwàk ènə à ye ñga bùu sè wo sə yə'rə Ntirə nè Bəboŋ nə sə gihi yə'rə lòkə' nà' mʉtsə. Bùu mok sè wo à sə yə'rə yàwo bum mvwès à sə gihi sè' ve'nə, fana Jon sə tip Krətèŋ wèŋ də yà'a jəŋ ñkərə bə nsàp bù nə yà'wèŋ sə jəŋ nisə mu ndà'à.

Jon Cèpsə Krətèŋ Mok Wèŋ

¹ Còm ñwàk nè'e mù nè mu ñkwà'ñwè mu cos. Mù cèpsə wu, Avà, nè Nwì a swekfis wu bə bwe yo* sè mù dzəm weŋ sə ntùù mù zìnə sə. Sə kà weŋ mù dzəm mègù, sə dzəm weŋ bùu sè wo rì zìnə nè Nwì nə pwe'fo'. ² Vès dzəm weŋ bùusè ncèp nè zìnə nə cu sə ntùù vès, fana nà'a nə cum mali ca nə mvèsə. ³ Nwì nè yi tè' àvès bə Jisòs Krest mo ye gù vesùwèŋ bəboŋ, wo tse' koksəmanziŋ bohòvès, nə gù vesùwèŋ ñgòtse' fifi sə ntùù vès. Bum yè'sə, vesùwèŋ nə tse' yà' məm̀vè'nə vesùwèŋ sə be' zìnə nə, nə sə dzəm ni' avès.

A Dzəm Ni' Avès

⁴ Mù sə kwa nè bup məm̀vè'nə mù a yuk də bwe yo mok sə be' zìnə nè tè' àvès Nwì a nitsə' fa ves nə. ⁵ Avà, yusè mù sə dzəm ñgòcèp sə ka yumok sè fi yeŋ, yà' mègù sè ncèp nè vès ànə tse' to mantombi nə də, vesùwèŋ dzəm ni' avès. ⁶ Mandzè nè aco vesùwèŋ niŋ tsok də vesùwèŋ dzəm Nwì, a ñgònòŋsə lùuk ye. Lùuk nè wèŋ à yuk mantombi nə də, wèŋ cum ncù nè nà'a bə dzədzəm.

Bùu Sə Wo Bèŋ Jisòs Krest

⁷ Yusè yà' gù ñkuŋ mù cep ve'nə a bùusè ñgàa cì' mvwès a ram lòsəne nzeŋgòŋ nə ñkə̀ŋntèŋ. Bùu yè'sə sə bèŋ də Jisòs Krest à ka sə nzeŋgòŋ bə ñgùpni' co ñwè və. Nsàp ñwè ànə yi yà'sə ñgà cì' mvwès nə, nə ye ñgà bèŋ Jisòs nè wo à duk nə. ⁸ Wèŋ jəŋ ñkərə də yusè wèŋ a fàk sə wèŋ kà bə zeŋ wà kə màhà. Wèŋ jihi nzòŋ ya wo kà weŋ jipsè ya wèŋ kə tse' ləlàk awèŋ dak məm̀vè' nə. ⁹ Ñwè nè yi naaŋ gèsə-a yumok mənə yusè Jisòs a yə'rə fa bwiŋ, nə kà zeŋ yù mègù, ye də ñwè ànə ka bə Nwì yeŋ. Ñwè nè yi tə mègù-a ye bə yusè Jisòs a yə'rə sə fana ye də yi bə Nwì, nə ye mo ye Jisòs Krest wèŋ mvwe' mò'fis. ¹⁰ A yà'sə də a ye-a ñga ñwè nəmòk və-a bohòwèŋ, nə sə yə'rə yusè zok nə noŋsə sè Jisòs à yə'rə sə fana wù kà yi mvwe' nòŋ fa, nə kà yi də <<Və bəboŋ>> sè' duk lok. ¹¹ Mù duk ve'nə bùusè ñwè nè yi cèpsə-a nà' ye də yi be'lə bə nà' bə nsàp bup nè yi sə gù nə.

Cècèpsə

¹² Bum mok cu ñkə̀ŋntèŋ sè mù tse' ñgòcòm fa weŋ, fana mu nə kà yà' còm, bùusè mù sə vè bə kù am ñgòkə yə weŋ, ya ñga vesùwèŋ yenə si bə si, nə kwa nèbup. ¹³ Bwe ñjè' yo nè Nwì a swekfis yi sə cèpsə wu bəboŋ.

* 1:1 1:1 Avà nè yi ma nè bəboŋ nə yà'a cos nə fana bwe ye sə ye yàwo krətèŋ wèŋ. A ve'nə sè' ndzəne ñgo nè 13.

Nwàk nè Tε' nè JON à Còm

Jon à còm ηwàk nè tε' ènə ηgòkwəsə ηwə nəmòk nè liη ye à ye də Gayòs bùsə nà' à sə tēsə bùu sə wo à sə tsòho Ntirè nè Bèboη nə. Yi sə fa nà' ntíp də nà'a jəη ηkərè bùu ηwə nè bup nè wo togè yi də Dìyotrefis nà'a.

¹ Còm ηwàk nè'e mù nè mù ηkwà'ηwè mù cos. Mù còm nà' ηgòcəpsə ηge' àm Gayòs nè mù dzəm yi nèbup.

² Nge' àm Gayòs, mù sə ləη fa wu piriya duk də bum pwe' ye bèboη bohòwù. Nə ye sə' də wu cu, yiyaη kà wu ya, mvə'nə yòηsə yòcu sè' bèboη yà'a. ³ Mù à kwa ηkàηηntəη bùsə bwema mok à vè, nə tsok fa mù də wù sə yù zìnə nə bə ntəm yòpwe'. Wo a duk də wù sə yù zìnə nə vε'nə ghà nè fòlòη. ⁴ Mvə'nə mù yuk-a də bwe am sə yù zìnə nè Tà Nwì à fa ves, fana ncəp ànə gū mù, mù kwa càsə yà pwe'fo'.

Jon Kwasə Gayòs

⁵ Nge' àm, wù sə gù yusè yà'a zìnə mvə'nə wù sə tēsə bwema sè ndzə ni'ì Jisòs, nga a ye-a sè də wo ηkàηη bohòwù na. ⁶ Bùu sè wù a tēsə wo yà'sə a tsə' fa cos nè fεη nə məm̀və'nə wù dzəm wo, nə sə tēsə wo. Kwək̀wè', sə tēsə mali wo məm̀və'nə wo sə gì yà'sə, bùsə nà'a mandzè nè acò krètəη tse' ηgòfàk bohòNwì. ⁷ Bùu yè'sə wèη a tēsə lòηgòfàk bohòJisòs Krəst, nə kà yumok bohòbùu sè wo ka Nwì riη wèη jə lok. ⁸ Ye də a bèboη bohòvesùwèη krètəη ηgòtēsə bùu yè'sə, ya yà'a ye də vesùwèη be'lə bo venəwèη bə fàak sè zìnə sè wo sə gùu sə.

Jon Də Nà'a Sə Kəə BohòDiyotrefis, Nə Sə Kwasə Dìmàtiròs

⁹ Mù a còm məǹwàk nəmòk, nə tum fa gesə lo cos nə, fana Dìyotrefis kà nà' yuye co còm nà' ηwè jə, də yi dzəm ηgòye ηwè nè ghaη yi. ¹⁰ Mù vè nùu ηkuη mù gū bwìη riη yusè yi sə gū yà'sə. Yi sə caηsə ncəncàη bə liη am. Yu nè nà' bup càsə cùu, nsàp nè yi sə dzèeη də krètèeη sè wo vè m̀wwe' lak mok wèeη kà mù nda'à yi nòòη, nə sə lok mandzè bohòbùu sè wo sə dzəm ηgòtēsə krètèeη yè'sə. Yi yə-a bùu sè wo dzəm ηgòtēsə wo fana yi sə lap mandzè ηgòbε' fis yà' mù cos.

¹¹ Fana wù nge' àm, mù ka dzəm də wu yuη mandzè nè ηgògù nsàp bup ànə dzəm, yù lε mandzè nè ηgògù bèboη. Busè ηwè nè yi gùgè-a bèboη fana yi ηwəə Nwì. Nwè nè yi gùgè ye bup ka Nwì ntòye yuk. ¹² Dìmàtiròs ye ηwè nəmòk nè bwìη pwe' sə duk də yi sə gù bèboη. Bèbo nè yi sə gù nə sə nitsə' də yi ηwè nè bèboη anə zìnə. Fana mù dzəm yàm sə' də yi bèboη anə. Wù ri də yusè mù cəpgè yà' ye zìnə.

Ncəp Nə NgòLəsə

¹³ Bum ηkàηηntəη sè mù tse' ηgòcòm fa wu, fana mù nə kà yà' ndzənə ηwàk còm yiskok. ¹⁴ Busè mù sə ləp mandzè mvək momjo ηgòkè yə wu, ya nga vesùu yenə lis, nə taan ηgàm. ¹⁵ Nge' àm, cum còη. Bùu ηge' yo sè wo cu fεη cəpsə gèsə wu pwe'fo'. Cəpsə fa ves ηge' avès wèη mò'fis mò'fis.

Nwàk JUD

Jud nè yi à ye moma Jem à còm ñwàk nè'e yi. Bwiiñ dukgè dè wo à ye bwema Jisos Krest, megu dè wo à ka yàwo ve'nè com (ye Màtiyò13:55). Yi à còm nà' ñgòtip bwiiñ dè yà'a jəŋ ŋkərə biiñ bum sè biiñ mok wèŋ sè yə'rə fa bwiiñ yà'a. Wo à sè cwi biiñ nza' Nwi nə sè duk dè aco ñwè gu bup mok ntèŋ, biiñ sè Nwi a swi wes fa bwiiñ bup awo laŋ. Jud sè duk dè biiñ yà'sə ka Nwi riŋ lok nè kè' mò'fis fana Nwii nè kà wo mè'rè.

¹ Còm ñwàk nè'e mii Jud. Mii ñgà fàk Jisòs Krest, nə ye moma Jem. Mii sè còm fa nà' bohòwèŋ sè Tè' àvès Nwi a dzəm wèŋ, nə swek wèŋ fana Jisòs Krest sè jəŋ ŋkərə bohòwèŋ yà'a. ² Mii ləŋ dè Nwii koksə manziŋ bohòwèŋ, nə gu dè wèŋ cum bə fifi sè'. Mii sè ləŋ sè' dè wèŋ ye nə rɛɛŋ dzədzəm ye nə. Mii ləŋ dè wèŋ tse' bum yè'sə nduk nè nduk.

Ngàa Yə'rə Fa Bwi Bum Mvuwès

³ Nge' am wèŋ, mii a sè dzəm wuriŋ ñgòcòm fa wèŋ bə nzak lùŋ nè Nwi a fa vesùwèŋ nə. Mii tsərə fe'lə mankwèŋ dè mii com fa wèŋ lə ñgòlù gəgəŋ ñgòndòŋsə mali ntirè nè wèŋ a dzəmtse' bə liŋ Krest nə. Nwi a fa biiñ ye wèŋ nà' nè kè' mò'fis, nè anə kà mok kupsè yuk. ⁴ Mii tsərə ve'nə biiñ sè biiñ mok sè wo a bèŋ ñgòri Nwi wèŋ a wooŋ ni mungorè wèŋ anə. Wo sè ləp ñgòcwi biiñ sè cèp nè nà' sè tsè' bwiiñ bə bòvəm nè Nwi tse' nà' bohòvès nə. Wo cwi cèp nə ya wo tse' mandzè nè ñgògù nsàp bup nè wo dzəm ñgògù pwe'. Wo gu ve'nə, nə sè dzeŋ Jisòs Krest nè yi Masà nè ye Tà àvès yi yiŋi nə. Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ñwàk Nwi laŋ

də Nwii nè kə yeŋsə nsàp bù ànə ñgə'.

⁵ Wèŋ ri bə ncèp nè mii sè duk dè mii cèp fa wèŋ nè'e pwe'fo' laŋ, fana mii dzəm ñgòcèp mali fa wèŋ nà', ya wèŋ tsərə li nà' fo'. Ncèp nə dè, ghà nè Tà ànə tesə biiñ ye wèŋ fana wo tesə mvwe' nzenɡòn Ijip yà'a, à kə dzèŋ mankwèŋ yi à zə mali biiñ mok mtsətsə'rə wo sè wo à ka duk ye yuk wèŋ. ⁶ Mook sè' dè masinjàa Nwi sè wo à ka mvwe' sè Nwi à dè wo cum fo' sè cum yà'a, wo à tasə wo bə kwan nè nà'a nè kà fiŋ yuk. Wo à màk gèsə lówo sè mvwe' sè ndzəm seŋ tə ŋkiŋ, nə sè tək numbu nè ghaŋ nè Nwii nè sak bwiiñ nə. ⁷ Wèŋ kuk ja'a na lak Sodòm bə Gòmora, nə ye bə buk lak sè yà' à kuəp fo' yà'a nè. Biiñ sè fo' sè à sè gu bup, nə sè ko sàhà nsàp nè anə ye co ñwè kà ve'nə gu yuk, nə kà mbeŋ kòm lòk. Anə geŋ wo ye ñgə' sənə mis nè nà'a kà liŋgə. Yè'sə à ye ñgòsə bwiiñ pwe' ntu' dè wo yuk duk, nè kà nsàp ànə gù.

⁸ Biiñ sè wo a ni mungorè wèŋ yè'sə wèŋ, wo ka yàwo zok yeŋ. Wo tsərəgè bum sè yà' ka zeŋ yeŋ fana wo gu bup bə ni' awo, nè kà ñaŋ Nwi co yumok jə, nə sè yak masinjàa Nwi wèŋ sè wo sè ghaŋ wuriŋ sè. ⁹ A mègù-a sè ñkum masinjà Nwi nè liŋ ye dè Makè nà'a, ghà nè bə Satà à kùəm bə vè ni' Musi nà'a fana yi à ka ze' nè ncèp nè bup cèp fa. Yi à duk fa mègù nà' dè, <<Mii mè'rə wu wèŋ Tà.>> ¹⁰ Bohòbiiñ yè'sə yàwo, wo yàk bə bum sè wo ka bə zeŋ rɛɛŋ mwè. Wo mègù co nàam ŋaŋ, wo gu mègù bum sè yà' kok sè ntii wo. Wo gu ve'nə fana, wo sè jəŋ naŋ nzak mii tuhù wo nè nà'a nè lèsə wo ntsə'mòk. ¹¹ Wo cu bup. Wo sè yù kuu Ken nè yi à zə moma ye. Wo caŋ gbə sənə bup dè ya wo

tse' mbàm fo', mvè'nè Balàm ànə gu yà'a. Wo nè kpɔ sè' bùusè wo a gu tu bohòNwi mvè'nè Korà à gu tu, nə kpɔ yà'a. ¹² Ghà nè wèenɔ cugè ɲgòzɔ zuzɔ awèɲ co bùu Jisòs wèɲ fana bùu yè'sə wèɲ sə jəɲ və fa wèɲ marè'tu. Wo cu, nə sə no rùk mvwe' mò'fis, nə sə tsərə megu ni' awo, nə kà marè'tu tse'. Wo mègù co mbàk nè fəfə kè bwì' samsə nà' ya nà'a kà mbùn ntòli. Wo co tɔ sè mvək a kùrə co wo zəm nto' laɲ fana wo kà zəm. Wo co tɔ sè wo cok fis yà' co'o fana yà' kpɔ bɔp. ¹³ Wo mègù co ndzəp nè fəfə bwì'lə nà' fana bɔp sè wo sə gùu sə ye co jep sè yà' dük na mɔ tu ndzəp anə. Wo co ɲkəɲkàaɲ sè wo a jàm mè'rə bù'rəə awo sè wo təɲgè fo' sə. Nwi a fàhɔ nɔɲsə fa wo mvwe' ɲkəɲkəs ndzəm nè wo nè kə cu ca mvèsè laɲ.

¹⁴ Enòk nè wu ta yè jə muni'i Adàm, yi ye tàcici nè sàmba nà'a, yi à cèp fa' sè' bə nsàp bù ènə. Yi à duk də, << Wèenɔ ye, Tà sə və bə masinjàa ye sè rərəɲ vɛ'ɛ ncùhù nduk nè nduk. ¹⁵ Yi sə vè ɲgòkè sak bwì pwe'. Yi nə gu nzak ko wes bùu sè wo à ka Nwi yuk bùu nsàp bɔp awo sè wo à sə gùu, nə ye bɔp sè wo à cèp yà' bə liɲ ye wèɲ. ¹⁶ Bùu yè'sə wèenɔ ɲwəm kɛ'gè də bum sə kà bə, nə sə ce'e bum sè yà' ka bəbɔɲ yeɲ. Wo gu mègù bum sè ntəm awo sə dzəm. Wo ɲgàa kùm ɲgùɲ, nə sə cep la'rə bɔɲsə fa bwìɲ cù wà, ya ma nè njàwo sə bɔɲ.>>

Jud Fa Krətəɲ Wèɲ Ntip

¹⁷ Bohòwèɲ yàwèɲ fana bwema am wèɲ, wèenɔ kà də wèenɔ swi bisə yusè ɲgàa ntum Tà àvès, Jisòs Krest, à tsè' də yà'a nè kə ye ntsə'mòk yà'a duk. ¹⁸ Wo à tsè' wèɲ duk də, <<Ghà nè nzenɲòon kùəp ɲgòmè nùu fana bwìɲ nə tesə və, nə sə ywi'lə wèɲ. Bùu

yè'sə wèɲ, wo kà Nwi yu'gè. Wo gu mègù bum sè ntəm awo sə dzəm.>> ¹⁹ Yà'a wo sè wo jə vègè gəgà'à mɔɲgorə bwìɲ. Wo yà'sə bùu nzenɲon wèɲ, wo ka Yòɲsə nè Nwi nə tse'.

²⁰ Bwema am wèɲ, bohòwèɲ yàwèɲ fana wèenɔ lap mandzè ɲgòtəɲ mali gugun bə Ntirè nè Bəbɔɲ nè wèɲ à dzəm nà' nə; Nwi ànə niɲtsok fa wèɲ nà' yi. Wèenɔ sə lɛɲ, wèɲ sə yu'rə bohòYòɲsə nè Rərəɲ mvè'nè yi sə tsè' wèɲ mandzè nè ɲgòlɛɲ bohòNwi. ²¹ Wèenɔ sə gi mali bə mandzè nè co Nwi sə dzəm mali wèɲ fo'. Wèenɔ sə gu vɛ'nə, mvè'nè wèɲ sə tək Tà Jisòs Krest də yi nə kə jə lo wèɲ bə koksəmanziɲ ye, nə fa ves lù nè nà'a nè kà mè yuk nə.

²² Wèenɔ tse' koksəmanziɲ bohòbùu sè wo sə mùu mali vəm bə ma nè Nwi nə. ²³ Bùu mok wèɲ cu sè wèɲ tse' ɲgòcaɲsə gesə fis wo co wèɲ sə fis wo sə mvwe' mis. Mook sè wèenɔ nə koksə manziɲ bohòwo. Megu də wèenɔ sə lək bɔp awo sè wo sə gùu sə. Wèenɔ kà cèək awo sè wo a gu bɔpsə yà' bə bɔp awo yà'a bə bo awèɲ jwèɲ lok.

Vesùwèenɔ Kwasə Nwi

²⁴ Vesùwèenɔ kwasə Nwi nè aco yi nɔɲsə to wèɲ, wèɲ kà gbù nə. Ghà nè yi nè ni ɲàaɲ ye, nə sə sak bwìɲ, yi jəɲ və wèɲ ɲgòkè təɲ kù mantombii yi, wèɲ təɲ jì nzak, nə kwa wùriɲ. ²⁵ Vesùwèenɔ kuksə Nwi nè yi mègù Nwi yi nə. A yi nè yi a fa vesùwèɲ lùɲ ndzə bohòTà àvès, Jisòs Krest nə. Kəkuksə ye bə liɲ ye, nə ye gan ɲkum ye sè ghaɲ sə, ɲàaɲ yee kà kə mè yuk. Bum yè'sə ye vɛ'nə mvè'nè yà' à yè jə, nə kə dzenɔ ntinə, nə ye mvèsè nè mvèsè. Yà'a ye vɛ'nə.

Nwàk Bum sè Nwì à Nìtsè' Fa Jon

Nwàk nè Jon à còm ènə nà' sə tsə' bum ηkəuηntɛŋ sə yi à sə yə yà' co yi sə yə lo, ηga Nwì sə nitsè' fa yi yà' yi. Jon nə dū' nja də Nwì a niŋ fa yi bum yè'sə, də anə kà sàp ηga yà' bəuŋ vè zinə laŋ. (Taŋ mbùp 1:1). Ncèep gbū' ndzənə ηwàk ènə wùriŋ. Bum mok sə yi à yə sə, a sə wo à còm yà' ndzənə ηwàk Nwì ma nè Rùk nè zəm nə sè'. Bwiiŋ jəgə gbū' sə, nə sə tsok rɛŋsə lo yà' bə mandzə zəzok wùriŋ. Megu də tu ncèp nè ηwàk nə tse' ηgòtsə' fa bwiiŋ nə nòye sə jəja də Nwii nə ghak bəu sè wo sə bèn yi bə Satà pwe'fo' ndzə bohòjisòs Krest. Fana yi nə sə cum bə bəu sè wo à còm liŋ awo ndzənə ηwàk lùŋ sə. Wo nə ye bəu ye, yi ye Nwì yà' wèŋ sè'.

A ye-a sè' də bum sə nja sə ka pwe' pap rɛŋŋ wes fana ηgà còm ηwàk nə sə tsə' fa vesùwèŋ də bəu sè wo ta-a, nə sə yu'rə bum sə ndzənə ηwàk ènə fana Nwii nə se wo (taŋ mbùp 1:3).

Bum Sè Wo A Còm Ndzənə Nwàk Nə

¹ Nè'e ηwàk bum sè Nwì à nitsè' fa Jisòs Krest də nà'a tsok fa ηgàa fàha nà' wèŋ, də yà'a nə ye ve'nə ghàr. Anə geŋ, Jisòs tumsə mas-injà ye də nà'a kə tsok fa ηgà fàk ye Jon bum yè'sə. ² Fana Jon nə bə tu ye à còm ncèp Nwì nè Jisòs à nitsè' fa yi nə pwe'. Yi à còm, nə niŋtsok fa bwì jəja kwarəŋŋaŋ. ³ Rɛŋsi bohòndaanwè pwe' nè yi jə ncèp nè nà'a vè bohòNwì ènə, nə taŋ fis nà' mɛtsə. Rɛŋsi sè'

bohòbəu sè wo yuk ncèp ènə, nə gə mvə'nə nà' sə duk sè', bəusə mvək nè bum yè'sə nə ye sə kəəp laŋ.

Jon Cèpsə Coòs Sə Samba Sə Nze Esiyà Sə

⁴ Mù Jon ηgà còm ηwàk nè'e, mù sə cèpsə weŋ coos sè sàmba sè mvwe' nzenɡòn Esiyà yà'a bəboŋ. Mù leŋ də Nwii gə weŋ bəboŋ, nə fa weŋ fifi sè'. Yi Nwì nè yi cu ηga'a, nə ye nè yi à ye to mantombi, nə ye fe'lə sè' yi nè yi nè kə vè fe'lə nə. Bəboŋ bə fifi ènə nè nà' vè bohòyòŋsəə sè sàmba sè wo tə mvwe' kapràak ye sə, yà'a ye bohòwèŋ sè'. ⁵ Bəbo ènə və bohòJisòs Krest sè', nə yi ηwè nè aco a naanŋtu bohòyi co ηgà tsə' zinə bə bum Nwì. A sè' yi nè Nwì à lòkoksə to mvwe' kpə fana yi ye ηkum bohòŋkum sè sə nze pwe' yi. A kwasə yi bəusə yi à dzəm ves, nə kpə bohòvès sè' də ya yi fiŋ me'rə fis ves mvwe' bəp avès bə ndəəm ye. ⁶ Yi a gù ves ηgòye bəu sè mvwe' gaŋ ye. Nə gə ves sè' ηgòye co ηgàa fa satikà', nə sə fa gùrè ηgòkùksə liŋ tɛ' ye Nwì. Bwiiŋ kùksə Jisòs nə, ηàanŋ pwe' bohòyi nə mvèsə nè mvèsə. Yà'a ye ve'nə. ⁷ Wèeŋ ye, yi sə vè ndzənə mbàk fana, lis bwì pwe' nə ye yi. Bəu sè wo à sòp yi nə ye yi sè'. Bəu sè sənə nzenɡònə pwe' nə warə də, <<A jap mù yà?>> bəu vèvè ye nə. Yà'a mvə'nə a nə ye li ve'nə. Yà'a ye ve'nə. ⁸ Tà Nwì àvès sə cèp də, <<Ngòyètə a mù, ηgòlèsə a sè' mù.>>* Yi Nwì nè yi cu ηga'a nə ye nè yi à ye to mantombi, nə ye fe'lə sè' yi nè yi nè kə vè fe'lə nə. Yi tse' nàŋ pwe' yi, ηàanŋ mok ka sè yà' càsə yi mok cum fe'lə.

* **1:8** 1:8 Wo à còm to ηwàk nè'e, mvwe' sè Yamba sə cep də ngòyètə à ye də Alfà bə ncèep Griik. Mvwe' sè Yamba sə cep də ηgòlèsə à ye də Omegà bə ncèep Griik. Alfà ye ncòm nè nà' yètə ncòm Griik sə, Omegà ye nè nà' lèsə.

Jon Yə Jisòs Bə Lis

⁹ Mù Jon nè mù sə còm ɲwàk nè'e, m̀moma àwèɲ nè vesùwèɲ a be'lə m̀vwe' mò'fis bə Jisòs. Vesùwèɲ sə yə lònɲgə' bəbɛ', nè sə təəɲ ɠʉɠɲ b̀ùsə a tse' lo' Jisòs co ɲkum àvès. Nùmbu mòk à ye ɲga mù cu m̀vwe' m̀lak mòk nè wo to nà' də Patmòs. M̀lak ènə à ye ndzə tsətsə'rə ndzəp. Wo à be' gesə lòm̀m fo' də b̀ùsə mù à sə tsòho ncèp Nwi nè ye bum sə Jisòs à nitsè' də yà'a zìnə sə. ¹⁰ Mù à ye fo', ɲga a nùmbu dzəə b̀ù Nwi wèɲ. Yòɲsə nè Nwi à vəə, nè kotse' m̀ ghà ànə. Mù yuk ɲga ɲɲì mòk sə cəp f̀ ɲkwèɛɲ mù co wo sə f̀əp ntàɲ ve'ɛ. ¹¹ ɲɲì nè duk fa m̀ də, <<Jəɲ ɲwàk, nè com bum sə wù sə yə yè'e, nè tum fa lo coos sə sàmba. Coos sə m̀vwe' lak Efesò, Siminà, Pègamùm, Tiyatirà, Sadis, Filàdefiyà nè ye Làòdisiyà.>>

¹² Anə ɲɲì mù b̀uɲ də ya m̀ ye ɲwə nè yi sə cèp bohòm̀ ènə. Mù à b̀uɲ, mù ye yumok sàmba co bəbwe dzòok sə wo à ɲ̀ yà' bə nsàp nteɲ nè wo togè nà' də ɲ̀ nà'a, sə co wù tes kàk mbwa. ¹³ Mù ye ɲwə nəmòk ɲga yi səsə co mo ɲwə, ɲga yi tə m̀tsətsə'rəə bəbwe dzòok tes kàk sə. Yi à nì tse' cək nè nà' sap co sàro. Yi swi' tiɲ yak nà' m̀ɲɲ̀u bə korə nè wo à ɲ̀ nà' sè' bə ɲ̀. ¹⁴ Ǹəmtu ye sə fop pup pup co mbàk. Lis ye sə k̀ co ləm mis. ¹⁵ Kùu ye à sə rəɲ daàɲ daàɲ co nteɲ nè wo tè kə vòho. ɲɲì ye ye co sə gb̀ cəcwà ndzəp nè ɲhaɲ. ¹⁶ Yi à kotse' ɲkəɲkàɲ sàmba ndzəə bo ma z̀ ye. Fèk mòk nè nà' à tse' ncəp ma ba à tesə tsə kə c̀hu yi sè'. Si ye à sə rəɲ co nùm sə to nè maràɲ.

¹⁷ Mù à yə yi, mù coho gb̀ noon tsoɲ m̀vwe' kùu ye, co ɲwə nè yi k̀ lan ve'ɛ. Fana yi naan fa m̀

bo ma z̀ ye m̀ ni'l, nè duk fa m̀ duk də, <<Kà wəp. A mù nè m̀ mantombi nè ye maɲkwèɲ sè' m̀. ¹⁸ A mù nè mù cu ɲwəm nè. Mù à k̀, nè lokok fe'lə səmok. Mù nè cum mok mvèsə nè mvèsə. Ki ncùu k̀ nè ye nzeɲgòɲ yòɲsəə b̀ k̀k̀ pwe' cu ndzə bohòm̀. ¹⁹ Còm-a bum sə wù yə ɲga'a yè'e pwe' ndzə ɲwà'a. Còm sə yà'a nè ye ɲga'a nè ye sə yà'a nè kə ye ntsəmòk sè'. ²⁰ M̀ rəɲsə wu bə bum sə wù yə sə. ɲkəɲkàɲ sə sàmba sə wù yə ndzə bohòm̀ yà'a, a masinjà am sə wo k̀k̀gè coos sə sàmba sə. Bəbwe teberəə kàk sə sàmba sə yàwo coos sə sàmba sə.>>

2

ɲwàk Cos Nə M̀vwe' Lak Efesò

¹ ɲwə nè mù à yə nè à duk fa mali m̀ sè' duk də, <<Còm fa masinjà àm nè yi k̀k̀gè cos nè m̀vwe' lak Efesò'nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' vè bohòɲwə nè yi kotse' ɲkəɲkàɲ sə sàmba sə ndzə bohòyi. Nə ye sè' yi nè yi ɲkə'gè m̀tsətsə'rəə bwe dzòok sə kàk təəɲgè mbwa sə. ² M̀ rì wes ncu àwèɲ pwe'fo'. M̀ rì mvè'nè wèɲ fàkgè bə ɲàɲ, nè ye mvè'nè wèɲ sə ko ntum, nè sə təəɲ mali ɲɲɲ. M̀ rì mvè'nè wèɲ sə jùm fis b̀u sə b̀p m̀ɲɲ̀orè wèɲ yà'a sè'. Nə rìɲ fe'lə mvè'nè wèɲ a m̀msə ja'a b̀u sə wo sə duk b̀rə basə də wo ɲgàa ntum am ɲga wo ɲgàa m̀vès yà'a sè'. ³ Wèɲ sə ko ntum, wèɲ a yə ɲgə' b̀u mù cèb̀, nè kà tɲsə. ⁴ Megu də yumook nè' nè nà' sə kà m̀ vesùwèɲ bə. Yu nè də wèɲ sə kà m̀ mok mvè'nè wèɲ à sə dzəm to m̀ mantombi yà'a mok dzəm fe'lə. ⁵ Ye də wèɲ tsəə fəsə mvè'nè wèɲ à sə dzəm to m̀ yà'a, nè bwi fa b̀p awèɲ ɲkwèɲ, nè sə ɲ̀ m̀mvè'nè wèɲ

à sè gù to mantombi. Wèenj kà-
a ve'nə gù, mù və, nə kə cok fis
gesə teberə àwènj nè kàak təənjə
mbwa nà'a. ⁶ A ye-a sè ve'nə fana
yumòok nè sè bòm vesùwènj
bùu zej. A də wènj sè bènj bum
sè bùu Nikolà wènj sè gù yà'a nè
bup sè' co mvə'nə mù sè bènj yà'.
⁷ Nwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk
bum bə zej, yi yuk-a yusə Yònsə
Nwi sè cèp bohòcoos sə. Nwè
nè yi təənj-a guguj tètè nè ghak
məmumsə fana nà'a yi nè Nwii nè
fa yi mandzə də yi ni lo nə kə zə
nto' tū lùj nè yi à bì nà' mvwe'
nzum ye nè.

*Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak
Siminà*

⁸ <<Còm fa masinjà àm nè yi
kùkgè cos nè mvwe' lak Siminà
nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' vè
bohòyi nè yi mantombi sè' yi, nè
ye mankwènj sè' yi nè. Yi nè yi à
kpə, nè lokok fe'lə sòmok sə. ⁹ Mù
rì ngə' nè wènj sə yə. Mù rì də
wènj ngàa jìj. Nga zìnə nè də
wènj ngàa ghàk bə mandzə mòk.
Mù rì nsàap mvwées sè bùu sè wo
sə to borə ni' awo də wo bùu Jus
yà'a sè cì' fa wej yà'a sè'. Bùu
yà'sə wo ka bùu Jus yej lok, wo
yà'sə bòp bù Satà wènj. ¹⁰ Nga
sə də a və-a bohòwènj sè nsàp
ngə' nè fòpwe', kà də wènj wəp
duk. Yèè, Satàa nə mumsə wej,
nə gesə mok sè mətsetsə'rəə wènj
anə mū ndapndzəmè. Nsàp ngə'
ànə nə cum dzen megu nùumbu
hum. A ye-a sè də wu nè kpə bùu
mū, wù təənj mali bohòmù guguj,
ya mū nè lak wu bə tàm nè nà'a
lùj nè. ¹¹ Nwè nè yi tse'-a ntu',
yi yu'rə-a yusə Yònsə Nwi sè cèp
bohòcoos wènj. Nwè nè yi təənj-
a guguj, nè ghak məmumsə fana
ye də kpə nè nà' sè vè mankwènj
nə kà yi jwènj lok.

*Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak
Pegamùm*

¹² <<Còm fa masinjà àm nè yi
kùkgè cos nè mvwe' lak Pegamùm
nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tesə
vè mū cùhu njwè nè yi tse' fèk nè
bə ncəp ma ba nè. ¹³ Mù rì mvwe'
sè wènj cu yà'sə bèboj də a fo'
mvwe' ntum lak Satà. Mù rì də
wènj sè duk mēgù də wènj bùu
am. Wo a zə Antipà nè yi à sè ye
zìnə bohòmù fa'nə, də bùusə yi à
cèp fis jəja də yi njwè àm. Wo à
zə yi ve'nə, wènj kà mū sè' bènj.
¹⁴ Megu də bum mok cu sè wènj
sə gùu sè yà' sè kà mū bə. Bùu
mok cu mətsetsə'rəə wènj sè wo
sə gù nsàap bum lak sè co rùm
wènj, co sè Balàm à sè yə'rə fa
bwi yà'a. A yi nè yi à tipsə Balàk
ngòjə lóbùu Izùre wènj mvwe' gù
bup nè. Yi à gù ve'nə njkuj wo
sə zə bum sè bup sè co bum rùm,
nə sə koho sàhà sè'. ¹⁵ Bùu mok
cu məngorə wènj sè' sè wo sə be'
mandzə Nikolà. Wo sè gù nsàap
bup sè Balàm à yə'rə yà'a. ¹⁶ Ye
də wènj kupsə-a wəp, bwère mū
nə və ve'ε nènàk, nè lə ves bùu
yà'sə wènj bə fèk nè mū cùhu mù
nə. ¹⁷ Nwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk
bum fo', yi yuk-a bum yə'sə sè
Yònsə Nwi sè cèp bohòcoos sə.
Nwè nè yi təənj-a guguj tètè nè
ghak məmumsə fana, mū nè fa yi
bej Nwi sè kaco lis ye yà' yej sə.
Mū nè fa fe'lə yi lis nè fəfop nè
wo còm naaj līj sè fi mbwa. Nwè
nəmòok nè kà līj sè rì lok. A nè
riņ megu yà' njwè nè mū fa yi yà'
nə.

*Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak
Tiyatirà*

¹⁸ <<Còm fa masinjà àm nè
yi kùkgè cos àm nè mvwe' lak
Tiyatirà nà'a duk də, nè'e ncèp
nè nà' tesə vè mū cùhu mo Nwi.
Yi nè lis ye sə kəə co lum mis,
kùu ye sə rej daaj daaj co ntej
nè wo tēj kə misə nè. ¹⁹ Mù
rì ncu àwènj bèboj. Mù rì də
wènj tse' ntum nè njòdzəm mòk

bə mòk. Mù rì sè' mvè'nè wèŋ tə bə mandzè nè zinè bohòmù, mù rì də wèŋ fàkgè gūgūŋ, nè sə ko ntəm sè'. Mù rì sè' laŋ də bum sè wèŋ sə fàk ŋga'a pwe'fo', bòghak zeŋ nè noŋsə mvè'nè à ye to mantombi. ²⁰ Mègù də yumòk cu mò'fis nè wèŋ sə gù nè mù ka nà' dzəm. Yu nè də, wèŋ sə mè'rə ŋwà nè wo to yi də Jesebè nà'a ŋgòcu mətsetsərə wèŋ. Yi sə duk də yi sə tsòho ncèp Nwi, ŋga a mvwès wà. Yi sə gù bùu am wèŋ ŋgòkoho sàhà, nè sə zə kɛ'ca bum rùm wèŋ nduk. ²¹ Mù a fa yi məm̀vèk momjo də ya yi teŋsə ŋgògù bup ye sə, fana yi kà dzəm ŋgòmè'rə ko sàhà dzəm. ²² Ye də m̀u nè g̀u yi, yi kok kèe yiyaŋ maràŋ ya bə bùu sè bə yà'wèŋ kogè nto sə wèŋ nè ye ŋgə' bəboŋni. M̀u nè g̀u li vɛ'nə tse'ŋga wo mè'rə mandzè àwo ànə. ²³ M̀u nè zə bwe ye sə pwe'fo'. M̀u nè g̀u vɛ'nə ya cos pwe' riŋ də mù rì tse' vèəm bwi pwe'fo'. M̀u nè lak ndàaŋwè pwe'fo' mvè'nè yi à gù fàak ye.

²⁴ <<Nə ye də bohòwèŋ bwes bùu sè mvwe' lak Tiyatirà, wèŋ a ka mandzè Jesebè nè yuŋ. Wèŋ na ka bum ŋwŋŋwa sè Satà sə rì. Ye də bohòwèŋ yàwèŋ, mù ka yumok zok sè mù sə duk wèŋ g̀u tse'. ²⁵ Megu də wèŋ kotse' bum sè wèŋ a yə'rə yà'a cùk tètè mù bwi və. ²⁶ Nə ye də bohòbòp bù nè wo tə gūgūŋ tètè nè kə ghak məm̀umsə, nè sə g̀u yusè mù sə dzəm, fana m̀u nè fa wo ŋàŋ bə bòop lak sə zəzok sə pwe'fo'. ²⁷ M̀u nè fa wo ŋàaŋ sə sè' mvè'nè tè' am a fa m̀u. Wo nè sə sak gaŋ mətuhù bòop lak yè'sə bə ntò' ŋkum nè wo à gù nà' bə nteŋ. Wo nè ləp və'rə yà' co mvè'nè ŋwèe ləp və'rəgè kùuŋ ncàk yà'a. ²⁸ Bùu sè wo ghak məm̀umsə yè'sə, m̀u nè fa

wo sèŋtsok sè'. ²⁹ Nwè nè yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo' fana yi yu'rə-a bum sè Yòŋsə Nwi sə tsè' fa coos sə.

3

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Sadis

¹ <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgè cos nè mvwe' lak Sadis nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tesə vè bohòyi nè yi tse' yòŋsə Nwi sè sàmba, nè tse' ŋkəŋkàaŋ sè sàmba sə. Mù rì ncu àwèŋ nè wèŋ cu nə. Bwiŋ tsəragè də wèŋ cu ŋwəm, ŋga wèŋ a kpɛ laŋ. ² Wèŋ lokok mvwe' lo wàp, nè lumsə fe'lə m̀uyòŋsə nè nà' sə kàha mali nà'a, ya kà də nà'a kpɛ liŋ wesə duk. M̀u yə də ncu àwèŋ ka kəkurè pap mantombii Nwi yeŋ. ³ Ye də bòghak də wèŋ tsəragè fəsə maŋkwèŋ bə bum sè wèŋ ànə yuk to yà', nè jəŋ yà' yà'a. Wèŋ sə g̀u yà', nè bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ. A ye-a ŋga wèŋ ka lokok, ye də m̀u nè və nè kə tseŋ wèŋ co ŋgà yè vè yi, wèŋ kà mvèk nè yi vəə nè rì.

⁴ <<Megu də wèŋ bùu Sadis mok sè wèŋ ka ŋkàaŋ yeŋ, wèŋ a nòŋsə ni' awèŋ rərəŋ. Bùu yà'sə nè nitse' cèək sè fəfop, nè gi venə wèŋ b̀usə wo kəkurè ŋgògì venə wèŋ vɛ'nə. ⁵ Bùu sè wo təŋ gūgūŋ tètè nè ghak məm̀umsə fana wo nè ni cèək fəfop sè' vɛ'nə. Nə ye sè' də m̀u nè kà liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ yisè fis. M̀u nè təŋ mantombii Tè' am nè ye masinjàa ye wèŋ, nè tsok jəja də wo bùu am. ⁶ Nwè nè yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yu'rə-a bum sè Yòŋsə Nwi sə tsè' fa coos sə.

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Filàdefiyà

⁷ <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgè cos nè mvwe' lak Filàdefiyà nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tesə vè bohòmo Nwi nè rərəŋ, nè ye

sè' yi nè yi zìnə nə. Yi tse' ki ncùu ñkum Devid ndzə bohòyi. Yi lok-a ncùu sə, ñwə nəmòk kà mùk, yi mùk-a yà', ñwè kà sè' lok fe'lə. ⁸ Mù ri ncu àwèñ. Mù ri də wèñ a ye-a sè jì ñàñ, wèñ sə yuk duk àm lañ. Wèñ a ka də wèñ ka bùu am yeñ sè' beñ yuk. Ye də mù a mùk nòñsə fa weñ ncùu sè kaco ñwə nəmòk lok yà' yeñ. ⁹ Wèen ja'a àwèñ mvə'nə mù nə gu bùu sè wo bòp bù Satà, nə sə ci' mvwès də wo bùu Jus yà'a nè. Mù nə gu wo ñgòkə təəñ bə tumfərə sə ñki'i wèñ, nə wup fa weñ bo, ya wo riñ də mù dzəm weñ. ¹⁰ Wèñ a yuk duk àm, nə təəñ bə kontəm lañ. Mvə'nə wèñ a yuk mù ve'nə, mù nə nonşə weñ bəboñ, ghà nè ñgə'ə nè vè sənə nzenğònə pwe' ñgòmùmsə bwi.

¹¹ <<Anə kà sàp ñga mù vè lañ. Wèen kotse' bum sè wèñ tse' yà'sə cùk. Wèen kotse' cùk ya ñwè nəmòk kà lèlək awèñ nə kè fèp jə lò. ¹² Bùu sè wo təəñ-a gùgùñ tètè nə ghak məmumsə fana mù gu wo co tàa-ndap Nwi àm, wo nə mam fo' tètè nə kà cohòyuk. Mù nə com naa-ñ li-ñ Nwi àm muni'i wo. Mù com naa-ñ fe'lə fa wo li-ñ lak Nwi àm nè nà'a də, Jòrosalèm nè Fi, nè nà' sə tesə tsoo-ñ mubu bohòNwi àm nə. Mù nə com naa-ñ fa wo li-ñ am sè fi muni'i wo anə sè'. ¹³ Nwə nè yi tse'-a ntu' ñgòyuk bum bə zeñ fana yi yu'rə-a bum sè Yòñsə Nwi sè tsə' fa coos sə.

Ñwàk Cos Nè Mvwe' Lak Làòdisiyà

¹⁴ <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgè cos àm nè mvwe' lak Làòdisiyà nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tesə vè bohòñwə nè li-ñ yee də, <Yà'a ye ve'nə.> Yi zìnə, nə ye ñwè nè acə a naa-ñ tu bohòyi. Nwi à gù bum pwe' də yà'a yeto vè bohòyi nə. ¹⁵ Mù ri ncu àwèñ

bəboñ. Wèñ ka bohòmù fifi yeñ, nə kà cəcuñ sè' ye. A nə boñ ghak də wèen ye le mòk mətsetsə'rəə bòop bum sè ba ye'sə. ¹⁶ Nə yeè nə də wèñ mègù yəyarə fana mù nə te fis mak weñ mù cùhu mù fo'. ¹⁷ Wèñ sə duk də wèen ñgàa rəñsi nə ye ñgàa ghək də wèen sə kà yumok jamè. Wèñ sə duk ve'nə, nə kà ri də wèen co bwìñ koksə manziñ bohòwèñ ri. Wèen ñgàa jìñ, sə gi mbwè to, nə ye ñgàa ntwi lis. ¹⁸ Ye də mù sə tip weñ duk də, wèen və kə ywiñ guù sè wo a tè rəñsə yà' daa-ñ, daa-ñ bohòmù, ya ñga wèen tse' ghək. Wèen kə ywiñ jəñ cəək fəfop sè' bohòmù ya ñga wèen lok marè'tu awèñ fo', nə ywiñ ncèp sə ya ñga wèen gesə mulisè wèen ya wèen ye bum. ¹⁹ Mù jwagè ñwè nè mù dzəm yi, nə taksə sè' yi nə, ya ñga yi tse' ñkərè. Ye də wèen ye cəcuñ, nə bwi fa-a bup awèñ ñkwèñ. ²⁰ Wèen ye, mù tə sə ncùhu, nə sə kum; a ye-a ñga ñwè nè yi yuk ñgi àm nə muk fa mù ncùu sə fana, mù nə ni lo munda'à yi anə. Mù ni lòmbwa, vesi zù be'lə beñ mvwe' mò'fis. ²¹ Nwə nè yi təəñ-a gùgùñ tètè nə kə ghak məmumsə fana mù nə fa yi mandzə ñgòcu vesə məmuvwe' kapràk àm. Yi nə cum be'lə venə mvə'nə mù ànə ghak yàm sè', nə kə cum be'lə ves Tè' àm mənə kapràk ye. ²² Nwə nè yi tse'-a ntu' ñgòyuk bum bə zeñ, yi yu'rə-a bum sè Yòñsə Nwi sè tsə' fa coos sə.>>

4

Jon Yə Kapràk Nwi Mubu

¹ Yà'sə ànə ca weş me fana mù ye fe'lə yumok səmok. Mù à yə ñga ncùu sè mubu mùhu nòto. Mù yuk fe'lə ñgi nè nà' à cèp co ntàñ nè mù à yuk to nà' fa' mantombi nà'a. Yi to mù, nə duk də, <<Kok vè fəñ ya mù

nin̄tsok fa wu bum sè yà'a nè kè ye ntsè'mòk.>> ² Anə geŋ Yòŋsè Nwì kə kotse' mu ve'ε ghà ànə. Mù ye kapràk mubu anə nga ɲwè cu mbwa. ³ Si ɲwè nè yi à cu mɔmɔwwe' kapràk nè à sè bà'a reŋ ke' ncòm bèbaŋ bə fəfop wèŋ, co nsàap liis mok sè wo togè yà' də Damùn nè ye Rubì. Mvəmvòk à gùm dzòŋ kapràk nè. Nà' à tse' ncòm lis nè wo togè nà' də emerà, yà'a co ncòm ngaŋ sè fi. ⁴ Mù à yə fe'lə kapràak mok hum ba-ncòp-kwè. Yà' à təŋ gùm dzòŋ gèsə lòkapràk mòk nè ghaŋ nè mɔtsətsə'rè. Mù ye bù ɲkwàha bwì sè' hum ba-ncòp-kwè nga wo nitse' cəək sè fəfəp, nè cum yak mənə kapràak yè'sə. Wo à ta tse' tàam ɲkum mətuhù wo. Tàam sè à ye sè wo à gù yà' bə guù lòŋ. ⁵ Mbùn à sè bà'a, nè sè cwìŋ və mvwe' kapràk nè ve'ε nèbɔp. Mù ye kək sàmba nga yà' sè kə reŋ mvwe' kapràk nè ve'ε bùəmm. Kàak yè'sə à tə bə tu yòŋsə Nwì sè sàmba sə. ⁶ Mù ye təm mòk mantombii kapràk nè. Təm nè à sə reŋ ve'ε ɲjàaŋ.

Mù à yə fe'lə yusəmok kwè nga yà' tse' yòŋsè. Wo təŋ dzòŋ kapràk nè. Wo à tse' lis ɲkəuŋntəŋ. Lis sè à ye muni'i wo, ma si bə maŋkwèŋ wèŋ pwe'. ⁷ Nè mantombi nè à səsə co gwim. Nè ba səsə ye co ndu-mbòŋ. Nè tɛ' à tse' si sè yà' səsə si ɲwè. Nè kwè nè à səsə ye co mpi nè yi sè dzòŋ dzòŋ. ⁸ Nè fòpwe' à tse' bàp ntùŋfu. Ni' awo sè à ye gù liis-lis, bə sə ɲkwèŋ bàp mwè pwe'. Wo sə yəm ɲki nùm bə ndzəm, nè kə teŋsè lok. Wo sə yəm duk də,

<<Nwì, wu rəreŋ, wu rəreŋ, wu rəreŋ.

Wù à ye to wù, cu nga'a sè' wù,

Anə kè vè ntsè'mòk sè' wù.

Tà mayumòk, Tà mayumòk wu Tà, Nwì nè ghaŋ nè.>>

⁹ Bum sè kwè sè wo à tse' yòŋsè sè à sə yəm ɲki ɲgòkùksə nè sə kwasə liŋ ɲwè nè yi à cu mənə kapràk nè. Yi nè yi cu mvèsè nè mvèsè. ¹⁰ Wo yəm ve'nə fana bù ɲkwàha bù sè hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ gbə sə nze, nè kuksə yi sè'. Wo cok noŋsə tàam awo sə mantombii kapràk ye nè, nè sə duk də,

¹¹ <<Mbè, Tà, nè ye Nwì,

wu kəkurè bohòbwì ɲgòkùksə wu, wəp wu nè fa wu ɲàŋ.

Busè wù à gù bum pwe' wù.

Wù à tsərə kok sè' wù də bum pwe' ye.>>

5

Wo Sə Kùksə Mo Nsùŋgaŋ Nè Yi A Lòkok Mvwe' Kpə

¹ Anə geŋ, mù ye nga ɲwè nè yi cu mənə kapràk nè kotse' ɲwək mòk bo ma zɔ. ɲwək nè à ye nsàp nè co wù lim nà'. Wo à còm nà' ma mɔŋkwèŋ bə ndzə ntòpwe'fo'. Wo jəŋ liŋ, nè lem lok nà' bə zeŋ bòp sàmba. ² Mù ye masinjà Nwì mòk nè yi tse' ɲàŋ, yi sə fuŋ bə ɲàŋ də, <<ɲwè nè yi kərə co yi yep fis to liiŋ yè'e, nè firə to ɲwək nè'e ndà?>> ³ ɲwè à ka nè mò'fis mubu kè sə nzeŋgòŋ kè mvwe' bù kpəkpu àlɛ nè co yi muk nà' yeŋ. ⁴ Mù à yə ve'nə, waŋ ko mu bùsə ɲwè nè mò'fis co yi muk nà' à ka yeŋ. ⁵ Fana ɲkwà'ɲwè mòk mɔtsətsə'rəə sè hum ba-ncòp-kwè sè à duk mu də, <<Tsəp; kə wa bùsə ɲwè nəmòok yo nè co yi muk. Yèè, ɲwè nè wo to yi də Gwim nè yi tesə mvwe' bòp lak Judà, nè yi ɲgwi ɲkum Devid nà'a kəkurè ɲgòyep fis liiŋ sə, nè muk ɲwək nè. Yi à ghak bum pwe' yi.>>

⁶ Fana mù ye Mo Nsùŋgaŋ mòk nga yi tə mɔtsətsə'rèə kapràk nè bə bum sè kwè sè wo tse' yòŋsè

sə. Bù ñkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ təəŋ gum gesə lo yi mətsetsə'rè. Nsùŋga nə à sə yəəŋ co wo à zə yuk yi mantombi laŋ. Yi à tse' ndoŋ sàmba, nə tse' lis sè' sàmba. Lis sè sàmba yè'sə à sə təəŋ mənə tu yòŋsəə Nwi sè sàmba sè yi à tumsə vesə yà' sənə nzenŋgònə ma nè fòpwe' sə. ⁷ Fana Mo Nsùŋgaŋ nə və, nə kə jəŋ ñwàk nè nà' ye ndzənə bo ma zuu ñwə nè yi cu mənə kapràk nə. ⁸ Yi ànə jəŋ ñwàk nə ve'nə fana bum sè ñwəm kwè sə bə bù ñkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ bùhu mantombii yi anə sə nze. Ndaanwè à tse' lun, nə tse' ñgàp nè wo à gù bə guù bə làmindà ca. Làmindàa sə à təəŋ mənə tu piriyaà bùu Nwi pwe'fo'. ⁹ Wo à yəm ñki nè fi. Wo sə yəm də,

<<Wu kəkurè ñgòjə ñwàk nə, nə yep fis liiŋ sə.

Busè wo à zə wu fana wù ywiŋ fa Nwi bwì sənə nzenŋgònə pwe' nè pwe' bə kpə yònə.

Wù à ywiŋ və wo mvwe' bəop lak pwe', mvwe' ncèep lak pwe' nə ye mvwe' ñgwii bwì pwe'fo' sè'.

¹⁰ Wù a gù wo ñgòye mok mvwe' gaŋ ñkum Nwi, nə gù wo ñgòsə fa gùrə co ñgàa fa satikà'a sè ñgòkùksə Nwi.

A sè' wo sè wo nə kok ñkum sə nzenŋgònə anə.>>

¹¹ Mù à kùk fe'lə mok fana mù ye masinjàa Nwi, nə yuk ñgii awo. Wo à ye ve'ε ncùhù malà' co wù kà ta to. Wo à təəŋ dzòoŋ kapràk nə bə bum sè ñwəm kwè bə bù ñkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ pwe' mətsetsə'rè. ¹² Wo sə yəm fuŋ fis duk də,

<<Oòwù Mo Nsùŋgaŋ nə wo à zə,

Wu kəkurè ñgòtse' ñàŋ.

Wu kəkurè ñgòtse' ghàk

Wu kəkurè ñgòtse' ñkərè pwe'.

Wu kəkurè ñgòtse' yòn.

Wu kəkurè wù co bwì pwe' kùksə wu.

Wu kəkurè co bwì kwasə wu.

Wu kəkurè co liŋ yoo yam lo mantombi.>>

¹³ Anə geŋ mù yuk ñgii bum sè mabu bə sə nze nə ye sè wo cu ma sə mbwè nzenŋgònə wèŋ pwe'. Mù yuk ñgii bum sè ma sə ndzəpə bə ñgii bum sè yà' tse' yòŋsə ñga wo cu-a sè ma fòkè fòpwe' nè pwe', ñga wo sə yəm ñki. Wo sə yəm duk də,

Vès kwasə wù nè wù cu mənə kapràk,

Nə kwasə Mo Nsùŋgaŋ nə sè'.

Vès kùksə wu, nə yamsə liŋ yo.

Vès sə duk də kapràk yònə ye gaŋ yoo mam gəgeŋ fo' mvèsə nè mvèsə.

¹⁴ A nə ye ve'nə, yum sè kwè sə wèŋ kwi' də, <<A ye ve'nə.>> Fana bù ñkwàha bùu sè wèŋ bùhu sə nze, nə kùksə yi.

6

Mo Nsùŋga Nə Ye NgòYep Fis Liŋ Sè Sàmba Sə

¹ Anə geŋ, mù ye ñga Mo Nsùŋga nə yep fis to liŋ nè mò'fis mvwe' liiŋ sè sàmba sə. Yi à yep ntèn, mù yuk ñgi yum sè wo kwè sə mòk. Ñgi nə à cèp bə ñàŋ co mbəŋ sak yi ve'ε. Nà' cep də, <<Tesə vəə.>> ² Mù ye fe'lə nambà'rè nè fəfop ñga nà' tesə vəə. Mù ye ñga ñwə nəmòk yi kok cu mənə nambà'rè, nə kotse' wòmŋgiŋ ndzə bohòyi. Wo à fa yi tàm ñwə nè ghaŋ mòk. Yi à lòsə ñgòghak lòmok sè ñkuŋ.

³ Mo Nsùŋga nə yep fis liŋ nè ba, ñgi yu nè ba cep sè'. Ñgi nə duk də, <<Tesə vəə.>> ⁴ Nambà'rè nè bəbaŋ tesə və ñga wo fa ñwə nè yi kok cu mbwa nə ñàŋ ñgòkə jə fis lògesə fii sənə nzenŋgònə nə ya bwiiŋ lùlù, nə zə ni'. Yi à kotse' fèk nè ghaŋ ndzə bohòyi sè'.

⁵ Yi yep fis nè tɛ', yu nè tɛ' cep sè' dɛ, <<Tesə vəə.>> Mù ye nga nàmbà'rè nè səsəŋ tesə vəə. Mù ye nga ŋwə nè yi kok cu mbwa nè kotse' kilù ndzə bohòyi. ⁶ Mù yuk gù co ŋgì mòk cèp vèsə mvwe' bum sè kwè sə duk dɛ, <<Ŋwèe nè jə mbàam sè yi fàk yiskok nùmbu mò'fis, nè ywiŋ ndooŋ rɛès tɛ', nè jə fe'lə sè' mbàam ntsə' fàk mòk, nè ywiŋ ndooŋ gòmbi ntùŋfu.>> Yi duk fe'lə sè' dɛ, <<Wèeŋ kà mve' nè ye rùk gù bupsə.>>

⁷ Fana Mo Nsùŋga nè yep fis fe'lə liŋ nè kwè. Mù yuk nga yum sè ŋwəm sè nè kwè cèp dɛ, <<Tesə vəə.>> ⁸ Mù ye nàmbà'rè mòk nè yi kpə ncòm dèmm vɛ'. Liŋ ŋwə nè yi à kok cu mənə nàmbà'rè ènə à ye dɛ Kpə. Nzeŋgòn yòŋsəə bù kpəkpə à sə be' lɔŋwə ènə sə' maŋkwèŋ. Wo à fa wo ŋəŋ dɛ wo zə bwìŋ bòp mò'fis sənə bòp kwè bə bùu sè sə nzeŋgòn sə pwe'. Dɛ wo zə wo bə fèk, nè jəŋ və njè bə yiyaŋ nè ye fe'lə bə nàam sə bup sè co yà' ko bwìŋ.

⁹ Yi yep fe'lə liŋ nè tɔŋ nè. Mù ye yòŋsəə bùu sè wo à zə wo dɛ bùusə wo à dzəm Nwi bə zinə, nè sə tsoho ncèp ye nè wèŋ. Yòŋsəə bùu yè'sə à ye ma sənə mbwè kàm nè wo fagè satikà' bohòNwi fo'. ¹⁰ Wo à wa furə fis bə ŋəŋ dɛ, <<Oò, wùu Nwi Tà nè wù tse' bwìŋ pwe' wù. Wu rərəŋ nè ye zinə. Wù sə duk dɛ vèes nè cum mali fɛn, nè kə dzeŋ sèŋ ŋkuŋ ya nga wu nè sak bùu sè sə nzeŋgòn sè wo à zə ves yà'a, nè taksə wo-ɛ?>> ¹¹ Anə geŋ, wo fa cək nè fəfop bohòndàanwè pwe' bə tu. Wo tsok fa fe'lə yà' sè' dɛ, yà'a cum yonjsə tse' ntòve'nə bùusə wo ka pwe'fo' ntòme wes. Wo dɛ bwema yà'wèŋ mok sè wo sə fàk lo' bohòNwi cu li sè nzeŋgònə nè zə wo sè' ŋkuŋ.

¹² Mù ye fe'lə nga Mo Nsùŋga

nə yep fis liŋ nè ntùŋfu nè. Mù kək à, nga nzeŋgòn sə tsòho vɛ'ɛ bə ŋəŋ wù kà fàk. Nùm sənə bəŋ bip, bip, bip co gàcək nè səsəŋ. Ŋwə baŋ bəŋ ye co nduəm jwaəŋ. ¹³ Ŋkəŋkəŋ sə coho gbə tsoŋ mabu co bwe ŋgwii piàa sə yè' wo. ¹⁴ Ŋgùp ntòbu à nòm bisə vɛ'ɛ ywep kè' mò'fis, co wo lim gesə kəà. Nda pwe'fo' nè ye bə nze sè yà' à ye mɔtsətsə'rəə ndzəp pwe', à coho gesə fo'. ¹⁵ Bwìŋ pwe' à sòbo bə caŋ ŋgòkə swihi. Ŋkəŋkum wèŋ, bù ŋkwàha bwìŋ wèŋ, ŋkum sojà wèŋ, ŋgàa ghək nè ye bə bùu sè wo tse' liŋ wèŋ, ŋkwèŋ bə bwe nze wèŋ pwe' à ca swihi. Mok à ca ni sənə mvòk, mok swihi noŋ kə' bə mbwèe lis wèŋ nduk. ¹⁶ Wo waŋ to nda bə lis wèŋ dɛ yà'a kə kəŋ gbə mɔ ni'ì wo ya ŋwə nè nà' cu mənə kapràk nà'a kà wo yə, ya wo caŋ gesə mvwe' ŋgə' nè Mo Nsùŋga dɛ yi fa wo nè sè'. ¹⁷ Busə mvək awo ŋgòjòok və laŋ, ŋgà mù' cùu nè kà ye.

7

*Wo Naan Fa Bùu Izùre Wèŋ
Mok Ncòm Nwi*

¹ Yà'sə ànə me fana mù ye masinjàa Nwi kwè nga wo tə mvwe' tò'o nzeŋgòn kwè fo'. Wo à sə təəŋ fo', nè sə kotse' fəsə fəfəə sè bə tò'o nzeŋgòn sè kwè sə dɛ ya yà'a kà cà. Fəfə à sə kà mɔmvwe' nze nè cà, kà mɔ ndzəpè sè' cà, nè kà mɔ tɔhù sè' cà lok. ² Fana mù ye fe'lə masinjà Nwi mòk nè yi ànə tesə və ma ntonùm. Yi à kotse' yu nè ŋgòbèŋbo bə zeŋ ndzə bohòyi. A ye yu bəŋbo nè Nwi nè yi cu ŋwəm nè. Masinjà Nwi nè à to fuŋ masinjàa mok sè kwè, sè Nwi anə fa wo ŋəŋ ŋgòbupsə nzeŋgòn, nè ye ŋgòbupsə ndzəp sè'. ³ Yi tsok fa yà'wèŋ dɛ yà'a kà nzeŋgòn kə ndzəp àlɛ ntòbupsə. Yi dɛ yà'a

yuk tètè tse'nga wo còm naan fa wes ngaà fàak Nwi wèŋ ncòm mü nzà sihi ŋkuŋ. ⁴ Anə geŋ mü yuk mvə'nə wo tsə' də a bwì sùne sè wo tse' ncòm yè'sə mäsìhi wo sə. Wo à duk də a bwì ncùhù ŋkù mò'fis bə ncùhù hum kwè-ncòp-kwè, sè wo à tesə mvwe' buhu lak Izùre mò'fis, mò'fis. ⁵ Bùu sè wo à naan fa wo ncòm mvwe' buk lak Judà à ye bwì ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Rubè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Gaad à ye ncùhù hum-ncòp-ba. ⁶ Buk lak Asà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Naptalè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Manasà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. ⁷ Buk lak Saimù à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Levi à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Izakà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. ⁸ Buk lak Zebulòà ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Jòsep à ye ncùhù hum-ncòp-ba, nə ye mvwe' buk lak Benjamè sè' bwì ncùhù hum-ncòp-ba.

Bwì Co Wù Kà Ta To Sə Kùksə Nwì

⁹ Yà'sə à mèe, mü ye fe'lə bwì ve'ε nduk nè nduk co ŋwè kà ta to. Bùu yè'sə wèŋ à tesə vè mvwe' bòop lak pwe', mvwe' ncèep lak zəzok nə ye mvwe' ŋgwii bwì pwe'fo' sè'. Wo à sè təəŋ mantombii kapràk Nwi nə ŋga nsùŋgaŋ nə sè' fo'. Wo à nitse' cəək sè fəfəp, nə kotse' maŋ ndzə bohòwo lònŋ. ¹⁰ Wo à sə fu torə fis mütəsè duk də, <<Nwi àvès nè yi cu mənə kapràk ye nə a fa ves lùŋ yi.

Yi fa cəsə ves nà' ndzə bohòMo Nsùŋgaŋ nə.>>

¹¹ Masinjàa Nwi pwe' à təəŋ dzòonŋ gèsə lòkapràk nə, bə yum sè kwè sə wèŋ nə ye bù ŋkwàha bwì sə wèŋ mütəsətə'rə. Fana masinjàa sə pwe' bəhu sə nze, nə kùksə Nwi. ¹² Wo sə duk də, <<A ye ve'nə.

A yi Nwi àvès nə nè yi kəkuk.

A kwasə yi, yi tse' ŋkərè pwe' yi. A gurə kùksə yi, yi tse' ŋàŋ pwe'. Liŋ yee yam lo mantombi, gaŋ ye kà lè yuk.

Yà'a ye ve'nə.>>

¹³ Ŋkwà' ŋwè mòk mò'fis à fek mü duk də, <<Wù rì nsàp bù nè wo nitse' cəək sè fəfəp yè'e, nə riŋ mvwe' sè wo vəə à?>> ¹⁴ Mü duk fa yi də, <<Pàpa mü ka riŋ, tsok fa mü.>> Yi duk mü duk də, <<Bùu sè wù sə yə wo yà'a, a wo sè wo à təəŋ, nə ca tesə bə mvək ŋgə' nè bup nà'a. Wo à cùk fopsə cəək awo yà'a bə nduəm Mo Nsùŋgaŋ nə. ¹⁵ Nà'a njo nè wo tə mantombii kapràk Nwi nüm bə ndzəm, nə sè kùksə yi munda'à yi sə. Ŋwè nè yi cu mü kapràk nà'a, yi nə ye bə yà'wèŋ nùumbu pwe', yumok kà wo gə. ¹⁶ Njè beŋ bə njè ndzəp nə kà wo mok ya yuk fe'lə, nüm kà wo mok sè' to tən barə yuk. ¹⁷ A nə ye ve'nə bùusə Mo Nsùŋgaŋ nə yi mütəsətə'rə mvwe' kapràk nà'a, yi nə ye co ganakù' àwo yi. Yi nə gumsə lo yà'wèŋ mvwe' ndzəp nè nà' tse' lùŋ, wo no. Nwii nə yisə fis fa wo ndzəplis awo mü lisə wo pwe'.>>

8

Mo Nsùŋgaŋ Nə Yep Fis Liŋ Nè Sàmba Nə

¹ Yà'sə à cà gesə, mü ye ŋga Mo Nsùŋga nə yep fis liŋ nè sàmba nə. Yi à yep nà' fana bum pwe' duk dok. Ŋwè kà kwis, kwis lok tètè kə dzeŋ mvək mom səsap ntən. ² Fana mü ye ŋga'a masinjàa Nwi sè sàmba sə ŋga wo tə mantombii Nwi. Wo à fa wo pwe'fo' ntən mò'fis, mò'fis. ³ Masinjà Nwi mòk à vè kə təəŋ mvwe' kàm nè wo fagè Nwi sətikà' fo'. Yi à kotse' tasà nè wo à gù nà' bə guè ndzə bohòyi. Wo à fa yi làmindà ŋkùuŋ də yi tən torə be'lə yà' bə pìriyàa bùu Nwi wèŋ,

mamvwe' kàm nè wo fagè Nwi satikà' mbwa nè. Wo à gù kàm nè nà' tē kè mantombii Nwi nè bè guu. ⁴ Ndindi lamindaa sè à lòkok be'lò lòmutsè bohòNwi bè pìriyaa bùu sè wèŋ, ndzè bohòmasinjà Nwi nè. ⁵ Fana masinjà Nwi nè cup jəŋ mis mvwe' kàm nè. Yi naaŋ mis sè mənə tasà nè, nè mak tsooŋ vesə yà' sè nzeŋgòŋ. Mvè'nè yì à mak tsoŋ yà' ntèŋ mbàŋ ba'a liəŋ, nè sa'rə nè bup fana nzeŋgòŋ nè tsoho.

Ntəŋ Sè Kwè Sè Mantombi Sə

⁶ Yà'sə à càa, masinjàa Nwi sè wo sàmba sè wèŋ à fàhu ngòfuep ntəŋ sè wo kotse' sè. ⁷ Masinjà nè mantombi à fəep nè nje. Mù ye ŋga ŋgwij sè wo tòrə yà' bè mis nè ye nduəm gbù tsoŋ sè nze. Nzeŋgònə sè, co wo à gəpsə-a nà' bòp tɛ', ye də sè fis bòp mò'fis. Tɛ sè nzeŋgònə à sè wes sè' co bòp mò'fis sənə bòp tɛ' sè'. Ŋgaŋ sè sè nzeŋgòŋ nè pwe' à sè sè' ve'nə.

⁸ Anə geŋ, masinjà nè ba fəep ntəŋ nè nje nè sè'. Mù ye yumòk co nda ve'ɛ ŋga nà' sè kuə bè mis. Wo jəŋ nà', nè kə mak gesə sè ndzəpə pwòò. ⁹ Mù ye ŋga wo à gəpsə-a ndzəp pwe'fo' bòp tɛ', ye də bòp mò'fis à bùuŋ wes nduəm pwe'. Bum sè yà' tse' yòŋsè sè ndzəpə pwe', bòp mò'fis sənə sè tɛ' à kpə wes sè'. Fana bòp ŋwes tosè ndzəp mò'fis sənə sè tɛ' à bup wes sè'.

¹⁰ Masinjà nè tɛ' à fəep nè nje. Ŋkəŋkəŋ mòk nè ghaŋ nè nà' à sè kuə co kək à yəəŋ mabu. Nà' à tsə mbwa, nè kə gbə mu ndzəpə, nè ye mvwe' bwe ndzəp tesəgè sè'. Wo à gəpsə-a ndzəp pwe' bòp tɛ', ye də yì à gbù mənə bòp nè mò'fis. ¹¹ Liŋ ŋkəŋkəŋ nè à ye də Cɛcuk. Nà' à gbùu, bòp ndzəp nè mò'fis sənə bòp tɛ' à cək bup wes pwe'. Bùu sè wo à no ndzəp nè à kpə ve'ɛ wùriŋ.

¹² Masinjà nè kwè fəep ntəŋ nje. Yi à fəep, yà' ko tiŋ fis nùm ma bòp mò'fis sənə bòp tɛ', nè ye ŋwə sè' ve'nə. Yà' à ko ŋkəŋkəŋ sè' bòp mò'fis sənə bòp tɛ'. A nè ye ve'nə fana bòp mareŋ àwo sənə sè tɛ' à liiŋ. Marəŋ bè nè ndzəmè pwe', mareŋ à ka yeŋ mvwe' bòp mò'fis sənə tɛ'. ¹³ Mù à kək fe'lə, mù ye ŋga mpi mòk sè dzòoŋ mabu səsap. Yi kɛ' dukəŋ ŋgùŋ duk də, <<Ghughì', ghughì', ŋgə' èè. A nè ye ŋgə' nèbup bohòbùu sè wo cu sè nzeŋgòŋ, ghà nè ŋga wo yuk mvè'nə masinjàa sè wo bwehe cu tɛ' yà'a fəep ntəŋ awo.>>

9

Ntəŋ Nè Təŋ Nə

¹ Anə geŋ, masinjà nè təŋ fəep ntəŋ nje. Mù ye ŋga ŋkəŋkəŋ mòk gbù tsoŋ mabu. Wo à fa ki sè ŋgòmùk ncùu wu sè yà'a kà ləgə yà'a bohòyi. ² Ŋkəŋkəŋ nè à mùk ncùu sè fana ndindi kok ca sik, sik, sik co wo tɛ kòp nè ghaŋ. Ndindi sè à sè lòmabu, nè kə lok nùm bè ntòbu nè pwe' mpaəŋ. Marəŋ bùuŋ co a ndzəmè. ³ Ŋgwim à tesə tsoŋ mamvwe' ndindi sè ve'ɛ wùriŋ, nè kə lok nzeŋgòŋ pwe'. Wo gəŋ bè nsəp ŋəŋ mòk ve'ɛ co nsəp ŋgam mòk nè wo togè nà' də səkopiyoŋnà'a. ⁴ Wo à tipsə ŋgwim sè də, yà'a kà bum sè yà' to tesə kək ma sè nze nè mò'fis zə bupsə lok. Wo də yà'a tukəŋ megu bùu sè yà'wèŋ ka ncòom Nwi mu nza sihi wo tse'. ⁵ Ka də ŋgwim sè zə bùu ye'sə wèŋ sè' yeŋ. Wo tukəŋ yà'wèŋ, nè fa wo ŋgə' mənə ŋwə təŋ. Ŋgə' nè wo yeŋsə fa bùu ye'sə nè, aco sè ta wo səkopiyoŋve'ɛ. Səkopiyoŋ nè ta- a ŋwè, nà' yaəŋ cep casə mvè'nə nu tagə ŋwè. ⁶ Mənə ŋwə sè təŋ yà'sə, bwiiŋ nè lap kpə bùè. Bwiiŋ nè dzəm ve'ɛ wùriŋ də kpə ko gesə lo wo, kpə kà wo sè' ko.

7 Ngwim sè à səsə co nàambà'rè sè wo fùhà yà' ngòkè màk dzé' fo'. Yumok ye matuhù wo co tàm nkum nè wo gù bè guù. Si awo à səsə si njwè. 8 Nùəmtu awo à ye co nàəmtu bèba; nzòŋ awo cəp co nzòŋ gwim. 9 Wo à təhə lok ngùuŋ awo bè bap yumok co nteŋ, fana mvè'nè wo à sè dzòŋ, bàap awo sè cwɪŋ co bòp nàambà'rè sè sè lòyu nè wo togè nà' dè cariyòná'a mvwe' dzé'. 10 Wo à tse' ntəŋsə səsap co ntəŋsə səkopiyo. Wo à sè ta təkse bwi mənə njwə sè tən sè bè ntəŋsə yè'sə. 11 Nkum awo nè yi tse' wo nè, a masinjà nè yi tse' njən bè wu sè yà'a kà lègè sè. Bùu Jus wèen to yi bè ncèep lak awo dè Abadòŋ fana bùu Gris wèŋ to yi yàwo dè Apoliyòŋ. Liŋ ye yè'sə duk dè, Ngà bəpsè bum. 12 Yà'a mvè'nè njə' nè mò'fis lè tə ve'nə. Cu mali njə' ba sè yà'a nè və nkun.

Ntəŋ Nè Ntùŋfu Nə

13 Anə geŋ, masinjà Nwi nè ntùŋfu nè fəp ntəŋ nè nje. Yi à fəp, mù yuk nga ngi mòk sè tesə vè mvwe' njoŋ gəp sè kwè, sè kàm nè wo à gù nà' bè guù nè; kàm nè təŋgè mantombli Nwi. 14 Ngì nè duk fa masinjà nè ntùŋfu nè yi tse' ntəŋ ndzə bohòyi nè dè, <<Fiŋ mè'rə masinjà mok sè kwè sè wo à kì nòŋsə wo mvwe' ndzəp Yufèretis yà'a.>> 15 Wo fiŋ me'rə wo ya wo lo kə zə wes bòp bwi mò'fis sənə bòp tɛ'. Wo à kì nòŋsə wo ngòtək mvək ànə, sənə nùmbu ànə, bè njwə ànə sənə nkà'ngòŋ ànə. 16 Bùu mok à ye ngàa ko' nàambà'rè sè'. Wo tsok mu dè bùu sè wo kək yàwo nàambà'rè pwe' à ye malà' nkù ba. 17 Sè' mvək ànə mù ye mali nàambà'rè sè bè bùu sè wo a kək yà' sè sè'. Wo à nitse' nteŋ mok mənɔ̀guu wo, yà' sè ban

co mis, nè sè seŋ co nsweŋbə, nè sè barə co ni' ndu tètəm sè'. Nàambà'rè sè à tse' tu awo co tu gwim. Wo nè cù, mis bè ndindi nè ye zok nkəŋ sə rəm duk tesə kwàa nəbap. 18 Bum sè tɛ' sè yà' à sè tesə kə cùhu yè'sə, a zeŋ sè yà' à zə wes bòp bù nè mò'fis sənə bòp tɛ' sə. 19 Nàaŋ nàambà'rè sè à ye kə cùhu bè mà ntəŋsə wo. Ntəŋsə awo sè à ye co tu no ve'ɛ. Wo à sè təkse bwi bè nsəp ntəŋsə ànə ve'nə.

20 Bùu sè wo à ka yàwo sənə njə' ènə kpə, à ka ntəm awo kupsə. Wo à sè kùksə mali yòŋsə zə' nè ye bum lak co rùm sè'. Wo à jə nteŋ co guù, bè siva nè ye bron wèŋ, nè gu rùm sè fo'. Bùu mok gu yàwo bè lis, mok gu bè tɛ sè'. Wo à sè kùksə bum sè wà yè'sə ve'nə nga kaco yà' ye bum yeŋ, nè kà bum sè' yuk, nè kà sè' gi. 21 Wo à ka dè wo kupsə ntəm awo nè kà bwi mòk zə sè' duk. Wo à sè tesə mali rùm fo', sè ko sàhà, nè sè yəyè.

10

Masinjà Nwi Mòk Jə Və Məŋwək Mòk

1 Mù à yə fe'lə ma nkùŋkùm masinjà Nwi mòk nga yi tsə mubu. Cèk nè yi à nitse' mu ni' yi, à ye mbək, fana mvəmvək naaŋ dzoŋ yak mu tuhù yi. Si ye sè kə co nùm, kùu ye ye co a nteŋ mis nè ghaŋ. 2 Yi à mùk tse' məŋwək mòk nè jo ve'ɛ ndzə bohòyi sè'. Yi à təŋ, yi tes kùu ye sè ma màk mu ndzəpə, nè tes sè ma nkwiŋ mu nkà'a. 3 Yi à to fuŋ bè ngi nè ghaŋ co gwim sè cwì yi ve'ɛ. Mvək nè yi à to ve'nə, mbəŋ sak kè' sàmba ngòdzəm fəsə fa yi. 4 Ngii mbəŋ sè sàmba sè à sa' ve'nə fana mù dè mu com bum sè wo cəp sè'. Ngì mòk cəp vesə bohòmà mubu dè, <<Kà yà' còm,

ya ñwèè kà yà' rì. Yà'a cum swihi ve'nə.>>

⁵ Anə genj, masinjà nè yi nè tes kù ma mòk sə ndzəpè, nè tes mòk mụ ñkà'a nè fis tse' kok bo ye sə ma màk mụtsè, ⁶ nè keŋ bə liŋ Nwi nè yi cu ñwəm nə. Yi à kèŋ Nwi nè yi à gù ntòbu, gụ nzenğòŋ nè gụ ndzəp, nè ye bə bum sə yà' cu sənə bum yè'sə pwe'fo'. Yi də, <<Mvək ka ngòcàsə mok yeŋ. ⁷ Mvək nè masinjà nè sàmba nè fəəp ntàŋ nje, fana bum sə Nwi à sə fùhu swihi yà'a nè tesə və jəja fana yi gụ wesə yusə yi à sə dzəm ngògùu sə. Yà'a nè ye megu mvè'nə yi tsə' fa ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ sə.>>

⁸ Mụ yuk fe'lə nga'a nga ñgì nè nà'a nè cep to mantombi fa' mubu cèp bohòmù də, <<Dù, nè kə jəŋ mụŋwàk nè ndzə bohòmasingjə Nwi, nè yi mùk tse' nà', nè tes kù ma mòk sə ndzəpè ma mok mù ñkà'a nà'a.>> ⁹ Fana mù kə duk fa masinjà nè də yi fa mụ ñwàk nə. Yi duk mụ də, <<Kòzù. Nà'a nè ye kə cùhu wù lùlùm co nu, nè ye sə vèə wù bup.>> ¹⁰ Mù à jə ñwàk nə, nè zù nà'. Nà' ye kə cùhu mù anə lùlùm. Mù à mì gèsə nà' sə vèə, nà' kə ye ca bup. ¹¹ Wo à tsə' fa fe'lə mụ də, <<Nwii nè gụ mali wu ngòri bum ye mok ñga wu tsoho yà'. Bum sə nè ye bə liŋ tò'o lak wùriŋ, nè ye bə bòop bụu sə wo tse' ncèp zəzok, nè ye ñgwii bwi sə' wùriŋ bə ñkəŋkum awo sə'.>>

11

Bwi Ba Sə Tsòho Ncèp Nwi

¹ Anə genj, wo fa mụ rərəŋ mòk nè wo fùkgè bum bə zeŋ, nè duk mụ də, <<Dù, nè kə fuk ja'a ndap Nwi nè ghaŋ nè bə zeŋ, nè fuk kàm nè wo fagè Nwi satikà' mbwa nà'a sə'.>> Wo à tsə' mụ sə' də mụ fuk wes, mù taŋ bụu sə wo cu mbwa ngòkùksə Nwi sə' pwe'.

² Nə kà mvwe' sə yà'a ma sə mbiŋ yà'a fùk. Wo də mụ me'rə yà'sə ve'nə bəusə yà'a mvwe' sə wo à mè'rə fa fo' bohòbù lakmvm. Wo nè gi nəŋ ntəm lak nè rərəŋ anə mənə ñwə hum kwè-ncòp-ba. ³ <<Mụ nè tumsə bụu am bwiŋ ba, wo nè nitse' gàa cəək sə wo wagè kpü bə zeŋ yà'a. Mụ nè fa wo ñaŋ ngòtsòho ncèp Nwi mənə nùumbu ncùhù mò'fis bə ñkà ba, bə hum ntùŋfu.>>

⁴ Bùu sə ba yè'sə, wo yà'sə co nsàp tū nè yi zəmgè ñgwì wo sə to nà' də Olip nà'a. Wo ye fe'lə sə' bwe teberəə laàm sə ba sə yà' tə mantombii Tà nè yi tse' nzenğòŋ yi nè. ⁵ A ye-a ñga ñwə nəmòok duk-a də yi gụ wo bup, mis tesə kə cùhu wo, nè teŋ vəpsə bụu sə wo də wo gụ bup sə. A nè ye yà'sə mok ve'nə də ñwə nè yi duk-a də yi gụ wo bup pwe', ñgèŋgàŋ kpü megu kpü. ⁶ Mvè'nə wo nè sə tsoho ncèp nè Nwi nè fana, wo nè tse' ñaàŋ sə aco wo lok ntòbu, mbūŋ kà li. Wo nè tse' ñaàŋ sə ñgògù ya ndzəp pwe' bụuŋ wes nduəm sə'. Wo nè tse' ñaàŋ sə aco wo to və nsàp ndònə wo dzəm pwe' sə nzenğòŋ anə. ⁷ Wo tsòho wes ncèp nè fana nàm ñgaŋ nè bup nè yi cu sənə wu sə yà' kà lègè nè nè tesə və, bə yà'wèŋ lū. Nàm ènə nè ghak wo, nè zə wo. ⁸ Vèeŋ ni' awo sə nè noon sə ntòmmandə lak sə wo te'lə Tà àwo fo' mantəəŋ sə. Wo a to fa lak yà'sə liŋ ngònitsə' mvè'nə yà' cu duk də lak Sodòm bə lak Ijip. ⁹ Bwiŋ nè tesə və mvwe' bòop lak sə sənə nzenğòŋ nè pwe' nè pwe', lak nè mò'fis nè kà bwehè cu. Wo nè və, nè kə kək ja'a vèeŋ ni' bụu yè'sə mənə nùumbu te' bə bwes, nè kà dzəm də ñwèe tuuŋ yà' dzəm. ¹⁰ Bwe nzenğòŋ nè kwa kpü bụu sə ba yè'sə ve'e wùriŋ. Wo nè kaŋ kpü sə, nè sə fa ke' bwi bum wà nduk nè nduk. Wo nè sə

kwa ve'nə də būsə yà' à sə tsòho ncèp Nwì, ncèp nə sə jə və fa wo ɲgə' wùriɲ.

¹¹ Nùumbu sè tɛ' bə bwes sə à càa, Nwì yon̄sə gesə fa wo yon̄sə, wo yəəɲ fəsə sèmok. Mvə'nə wo à lòkok, wuə ko bùu sè wo à yə wo sə ve'ɛ nəbup. ¹² Anə geɲ, bùu sè ba yè'sə yuk ɲga ɲgi ɲwə mòk sə to vèsə wo mabu bə ɲàɲ duk də, <<Wèeɲ kok və mbwinə.>> Bùu sè ba sə wèɲ à lòkok lòmabu ndzənə mbàk ɲga bùu sè wo sə bèn yà' sə wèɲ sə yə bə lis. ¹³ Mvək ànə à ye ntèn fana nzen̄gòn tsoho bə ɲàɲ wùriɲ. Lak sè wo à ye fo' sə, bòp nə mò'fis sənə bòp hum à kəəɲ gbù bup wes pwe'. Nà'a kəəɲ ve'nə, nə zə bwì ncùhù sàmba. Bwees bùu mok sè wo à bwehe cu sə à wəp ve'ɛ wùriɲ fana wo kuksə nə yamsə liɲ Nwì nə mabu nə. ¹⁴ Yà'a mvə'nə ɲgə' nə ba nə lè tə ve'nə. ɲgə' nə tɛ' nə və mali mvək ghàr.

Ntəɲ Nə Sàmba Nə

¹⁵ Masinjà nə sàmba à fəəp ntəɲ nə nje nə fana mù yuk ɲga ɲgii bwì sə cèp vèsə mabu. ɲgii sə sə cep bə ɲàɲ duk də, <<Mvək kə dzèɲ laɲ nə Tà Nwì àvès bə Krest nə yi ànə tumsə lo nà' sə nzen̄gòn nə kok gaɲ nzen̄gòn nə laɲ. Wo nə cum maligeɲ ɲkum mok wo mvèsə nə mvèsə.>>

¹⁶ Anə ye ve'nə fana, bù ɲkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè, sè wo cu mənə kapràk sə wèɲ gbù sə nze mantombii Nwì, nə kuksə yi.

¹⁷ Wo duk də, <<Wùu Nwì Tà, nə wù tse' ɲàɲ pwe',

Wù à ye to mantombi wù, cu mali ɲga'a sè' wù.

Vès kwasə wùriɲ mvə'nə wù a jə ɲàaɲ yo sè yà' yam ve'ɛ sə, nə kotse'e nə nzen̄gòn nə bə zeɲ.

¹⁸ Bwe nzen̄gòn a sə jòk bohòwù,

Fana mvək ɲjòɲgòjòok kùrə nə sè' nə wu nə sak bù kɲakɲa.

A sè' mvək nə wu nə lak ɲgàa fàha yo sè wo à sə tsòho ncèp yònə.

Wu nə lak bùu yo pwe'fo', ɲkwàha bwì nə ye bwenke' sè'.

Nè'e sè' mvək nə wu nə bupsə bùu sè wo à sə bupsə nzen̄gòn nə.>>

¹⁹ Wo à cèp wes ve'nə fana ndap Nwì muhu noon̄ mə ntòbu to. Mù ye casə gèsə lo ɲkùp nə nà' tə mənə tu rùk nə Nwì à zə bə bùu ye nə mbwa. Fana mbùɲ sə ba'a, nə sə cwìɲ. Nzen̄gòn à tsòho, ɲgwìɲ sə gbù ye' tsoon̄ sè' nəbup.

12

Jon Yə ɲwà Nəmòk Nə Ye Bə ɲòron̄

¹ Anə geɲ nsàp yumòk yəəɲ mabu nə nà' ghak mə mətuhù. ɲwà nəmòk, ɲga yi nitse' nùm mə ni'ì yi, nə nəɲ tes kùu ye mə nə ɲwə. Yi ta tse' tàam ɲkum bə ɲkəɲkàɲ mbwa hum-ncòp-ba. ² Mvək à kùrə yi də yi dzə mwe, fana yi sə wan̄ torə fis ɲga mo nə sə lum yi.

³ Yumòk nə nà' à ghak mə à yəəɲ fe'lə mabu anə sèmok. Mù à yə ma ɲkùɲkùm ɲòron̄ mòk nə bèbaɲ ɲga yi tse' tu sàmba bə ndon̄ hum. Yi à ta tse' tàam ɲkum bə tu ye sə mò'fis, mò'fis lòon̄ fo'. ⁴ Yi à ləp kùrə màk tson̄ ɲkəɲkàɲ sə nze, bòp mò'fis sənə bòp tɛ' bə ntənsə ye. Yi à təəɲ kə mantombii ɲwà nə yi sə ghà mwe nə də ya yi ko zə mo nə ghà nə wo dzə nà'. ⁵ A ka sap, ɲwà nə dzə mombam. Yi nə ye ɲkum bohòlak sə sə nze pwe', nə sə sak bə ntò' nteɲ ndzə bohòyi. Wo à dzə fis mo nə ntèn, wo le' jəɲ yi, nə caɲsə gesə lo yi mvwe' kapràk Nwì nə. ⁶ ɲwà nə yi à dzə mo nə à

ca lòye ɲgəà mɔwwe' sè Nwi à fùhɔ nònʂə fa yi. Wo nə sə jəŋ ɲkərə bohòyi fo' mənə nùumbu ncùhù mò'fis bə ɲkù ba bə nùumbu hum ntùŋfu.

⁷ A nə gèŋ, dzè' tesə mɔbu. Masinjà Nwi mòk nè ghaŋ nè liŋ yee Makè nà'a bə masinjàa ye wèŋ à təəŋ ɲgòlù ɲòroŋ nə bə masinjàa ye sè'. ⁸ Makè wèŋ à ghak wo fana wo kà mok dzəm də yà'a cum fe'lə mɔbu mok dzəm. ⁹ Fana wo à jə ɲòroŋ nə, nə mak tsoŋ vesə yi sə nze bə masinjàa ye sə wèŋ pwe'. ɲkùŋkùm ɲòroŋ ànə, a rərəŋ no nè liŋ yee Satà, ɲkum ze' sè bɔp wèŋ. Yi à sə bərə bwì sə nzenɲgòn pwe' sè' yi.

¹⁰ Fana mù yuk ɲgì mòk nè ghaŋ ɲga nà' sə cèp vèsə mɔbu duk də, <<Lùŋ nè nà' tesə vè bohòNwi àvès kè tsèŋ ves laŋ. ɲàaŋ ye bə gaŋ ɲkum ye nə ye ɲàaŋ sè Krest nè yi à tum nə wèŋ pwe' yè' mok mɔwwe' jəja kwarəŋaŋ. A ve'nə bùusè ɲwè nè yi à sə təəŋgè mətuhù bwema avès, nə sə lap wo nzak nùm bə ndzəm nà'a, wo a fis màk gesə yi mɔbu laŋ. ¹¹ Bwema avès sə wèŋ à ghak yi bə ɲàaŋ nduəm Mo Nsùŋgaŋ, nə ye bùusè wo à sə tsòho də ncèp ye nə zinə sè'. Wo à gù ntuum awo sè' də a ye-a sè' də wo kpɔ kpɔ, nzak kà fo' ye. ¹² Ye də kwəkwa ye mɔbu. Bùu sè mɔbu pwe' wèŋ ɲak yàwèŋ sè'. A bɔp bohònzenɲgòn, nə ye bə ndzəp sè', bùusè Satà tsooŋ lòca. Yi sə jòk ve'e bùusè yi rì də mvək ye nə, nà'a ləm.>>

¹³ ɲòroŋ nə à rì də wo be' màk tsoŋ yi sə nze laŋ fana yi ye ɲgòjùm ɲwà nè nà' dzə mombam nə də yi be' ko nà'. ¹⁴ A ye ve'nə fana wo fa ɲwà nə bàp co bàap mpi nè ghaŋ, də ya yi dzooŋ caŋ lo gesə mɔwwe' no nə bə zeŋ. Yi nə dzooŋ lo ɲgəà mɔwwe' sè wo

fùhɔ nònʂə fa yi fo' fùhɔ. Wo nə sə jəŋ ɲkərə bohòyi fo' mənə luumɲgòn te' bə bwes. ¹⁵ Anə geŋ, no nə lu fis ndzəp kè cùhu yi co ndzəp nè ghaŋ, də ya ndzəp nə bək kurə lo ɲwà nə. ¹⁶ Ncàk à tesə ɲwà nə wùriŋ. Ncàk à nè cùu ye, nə no wes ndzəp sè ɲòroŋ nə lu fis sə. ¹⁷ A ye ve'nə fana ɲòroŋ nə jok bohòŋwà nə ve'e nsàp nè bɔp. Yi lokok lo də yi lo kə mak dzè' bə bwe ɲwà ènə mok wèŋ. Bwe ɲwà ènə mok sə, a bùu sè wo yukgè duk Nwi, nə dzəm ncèp Jisòs. ¹⁸ ɲòroŋ nə à kè tesə təəŋ ndzə ɲgɔ ndzəp mòk nè ghaŋ.

13

Nàam Sè Bɔp Ba

¹ ɲòroŋ nə ànə təəŋ ve'nə fana, mù ye nàmɲgòmòk nè bɔp ɲga yi sə tesə kok sə ndzəpə anə. Nàmɲgònə à tse' tu sàmba, nə tse' ndoŋ hum. Yi à ta tse' tàam ɲkum mənə ndoŋ sə mò'fis mò'fis lòoŋ. Wo à còm naaŋ fa yi nsàap liŋ sè bɔp zəzok mənə tu ye sə sè' lòoŋ. Liŋ nè fòpwe' à sə yàk Nwi yàak. ² Nàm nè mù à yə nə, yi à ye co mba, nə tse' bo wəwəŋ bə ɲkərə səsap co bo nsàp nàm mòk nè wo togè nà' də beè, nə ye bə cùu ye co gwim. ɲòroŋ nə à jə nsàp ɲàŋ ye bə ɲàaŋ ɲkum ye pwe'fo', nə fa nàm nè bɔp ènə. ³ Tu nàm ànə mòk à tse' bap mɔwwe' nəmòk mbwa nè co nà' zə yi, megu də mɔwwe' nə à mè laŋ. Nàm ènə à gù nzenɲgòn pwe' mərə yi bùè fana bwì pwe' be' lo mok mandzè ye. ⁴ Bwì pwe' à sə kùksə ɲòroŋ nə də bùusè nà' fa ɲàaŋ nà' bohònàm nə. Wo à sə kùksə nàm nə sè', nə sə duk də, <<ɲwè nəmòk kaco nàm nè'e dzeŋ, kaco ɲwè nəmòk lɔ to bə nàm ènə sè' yeŋ.>>

⁵ ɲòroŋ nə à fa nàm ènə ɲàaŋ sè ɲgònɲəŋni' nə sə ci' mɔwvès bə liŋ Nwi. Wo à fa yi ɲàŋ ɲgògù

yusè yi dzəm pwe'fo' mənə ηwə hum kwè-ncòp-ba. ⁶ Anə geŋ, yi yeto ηgòcì' fa Nwi mvwès, nè sə gə bəpsə liŋ Nwi sə bə mvwe' ncum Nwi sə wəŋ pwe'. Yi à gù vè'nə bohòbùu sè wo cu mabu pwe' sè'. ⁷ Wo à mè'rə yi sè' də yi lu bə bùu Nwi wèŋ, nè ghak yà'wèŋ. Wo à fa nən sè' də yi ye co ηkum bohòbùu sè sənə nzenğòŋ nè pwe' nè pwe', nè mò'fis kà bwehè cu fù'. ⁸ Bùu sè sə nzenğòŋ pwe' nè kùksə yi. Bùu sè wo vè mvwe' bòop lak pwe', mvwe' ncèep lak pwe', nè ye mvwe' ηgwii bwì pwe'fo' sè'. Bùu sè wo nè kà yi kùksə, megu bùu sè wo à còm nòŋsə liŋ awo ndzənə ηwàk lùŋ nè Mo Nsùŋgaŋ nè wo à zə yi tse' nə. Liŋ yè'sə, wo à còm nòŋsə yà' ŋga nzenğòŋ nè ka ntòyeto. ⁹ Nwè nè yi tse'-a ntu' ηgòyuk bum fo' ye də yi yu'rə na. ¹⁰ Nwè nè wo à duk də wo nè ko lok yi ntsə'mòk fana ncəəp bùè, wo nè ko li yi korə. Nwè nè wo à gù yi də wo nè zə yi bə fèk fana wo nè zə li yi bə fèk anə. Nə yeè nè vè'nə fana a bəboŋ də bùu Nwii wèŋ təŋ gəgəŋ, nè sə fa ntəum awo bohòTà.

¹¹ Anə geŋ, mù ye fe'lə nàm ηgòŋ mòk nè bəp səmok ŋga yi tesə vè ma mü ηkà'a. Yi à tse' ndoŋ ba co mufwè' nsùŋgaŋ, nè sə cəp bə ηgì co ηòroŋ. ¹² Yi à sə gù bum wùriŋ mənə tu nàm mòk nè mantombi nə. Yi à gù bùu sè sənə nzenğòŋ nè pwe' ηgòkùksə liŋ nàm mòk nè mantombi nə. Nàm nè mantombi nə a yi nè yi tse' bap mvwe' mòk mənə tu ye mòk co nà' zə yi nə. ¹³ Nàm nè maŋkwèŋ ènə à gù bum maŋgəŋgèŋ vè'e wùriŋ. Yi à gù mis tsoŋ mabu, nè və sə nze mü lisè bwì jəja kwarəŋgaŋ. ¹⁴ Yi à gù maŋgəŋgèŋ wùriŋ mənə tu nàm mòk nè mantombi nə fana yi borə wes bwì sənə nzenğòŋ nè

pwe'fo' bə zəŋ sè'. Nàm ènə à tsè' fa bwì duk də, yà'wèŋ ci tes yumok nè nà'a nè təŋ mənə tu nàm nè mantombi nè ηgògù də ya liŋ nàm anə yam lo mantombi. Nàm nè yi à də wo kùksə liŋ ye nə, a nè yi à tse' mvwe' fèk mü tuhù co nà' zə yi fana yi kà kpə nə. ¹⁵ Wo à dzəm də nàm nè maŋkwèŋ nè yoŋsə gesə fa yu nè wo ci nè yoŋsə, ya nà'a tse' nàaŋ sè ηgòcèp cù, nè tse' nàaŋ sè ηgòzə ndàaŋwè pwe' nè nà' sə kà yi kùksə. ¹⁶ Nàm nè ba ènə à gù sè' də wo naaŋ fa ndàaŋwè pwe'fo' ncòm mü nzà sihi kè ndzənə bo ma màk àlɛ. Nkwà'ŋwè bə mwenke' nè ye ηwəmbam bə ηwàŋwè pwe' à tse' tsoŋ ncòm ènə, ηwè nè mò'fis nè kà bwehè cu. ¹⁷ Nwè nè yi kà-a ncòm anə tse', kaco yi ywiŋ yumok yeŋ, nè kà yumok sè' sèŋ. Ncòm ènə à ye liŋ nàm ηgòŋ nə, nè ye sè' nombà nè nà' təŋgè mənə liŋ ye sə. ¹⁸ Bwiŋ tse' ηkərə, nè riŋ nombà ènə. Nwè nè yi tse'-a ηkərə fana yi nè riŋ li yusè nombà ènə tə fo' sə. Nà'a nombà ηwè, nà'a ηkə ntùŋfu bə hum ntùŋfu-ncòp-ntùŋfu.

14

Bùu Mo Nsùŋgaŋ Nə Wèŋ Sə Yəm Nki

¹ Mù à yə Mo Nsùŋgaŋ nè ŋga yi tə məm mvwe' nda mòk nè wo to nà' də Zayòŋ. Yi à təŋ fo' bə bwì ncùhù ηkə mò'fis bə ncùhù hum kwè-ncòp-kwè. Wo à còm naaŋ liŋ ye bə liŋ tè' ye mü nzà sihi bùu yè'sə pwe'fo'. ² Mù yuk ηgì mòk ŋga nà' sə cèp vèsə mabu co sə gbə cəcwà ndzəp. Ngi nè sə cwiŋ sè' co mbəŋ sə kùm yi, nè sə boŋ lo co wo sə buk luŋ vè'e. ³ Bùu yà'sə pwe', a təŋ kə mantombii kapràk nə, bə mantombii yum sè kwè sè wo cu ηwəm sə, nè ye

kə mantombii bù ñkwàha bwì sè hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ. Wo à təəŋ ve'nə, nə sə yəm ñki nè fi. Ñki ènə kaco ñwè nəmòk yə'rə riŋ to nà' yeŋ. A ri mègù nà' bùu sè ncùhù ñkù mò'fis bə ñkù hum kwè-ncòp-kwè sə, sè Jisòs à làk tiŋ fis wo mənŋorè bùu sè sə nzenŋòŋ sə. ⁴ Yà'a wo sè wo à ka ni' awo bə bèba gù bəpsə yuk, wo cu mvə'nə wo à dzə wo. Wo sə yuŋ bə' kə' lo Mo Nsùŋŋaŋ nə mvwe' sè yi sə lòpwe'. Yi a ywiŋ fis wo mənŋorè bwì, nə nonŋə wo zok ñgòye bùu Nwi nə ye sè ye sè'. ⁵ Wo ka mvwès ci' yu' nə kà mə zəp jòn sè' tse' yuk.

Masinjàa Nwi Sə Tε'

⁶ Mù à yə fe'lə masinjà Nwi mòk səmòk ŋga yi sə dzòŋ mabu səsap ntèŋ. Yi à sə jə vè Ntirè nè Bəboŋ nè nà'a nè kà mè yuk ñgòtsə' fa nzenŋòŋ nə lòŋ. Yi nə tsok fa bohòbuhu lak pwe' nə ye bə sè wo tse' ncèep lak zəzok pwe'fo', nè mò'fis nə kà bwehè cu. ⁷ Yi cep fis bə ñàŋ də, <<Wèeŋ wəp Nwi, nə kuksə yi, bùusə mvək kùrə laŋ nè yi nə sak nzak ndàaŋwè pwe'. Ye də wèeŋ kuksə yi. Yi nə yi a gù ntòbu bə nzenŋòŋ, nə gə ndzəp sè ghaŋ bə sè jo wèŋ pwe'.>>

⁸ Masinjà Nwi mòk à bε'ε nə mantombi nə, nə sə cep də, <<Yi gbù laŋ. Lak sè ghaŋ sè wo to yà' də Babilòn sə gbù laŋ. Lak sè yi à sə gù bwì sənə nzenŋòŋ nə lòŋ ñgòno rùk ye, rùuk sə gə wo, wo sə yuŋ lo ko sàhà sè'.>>

⁹ Masinjà nè tε' à vèə, nə sə cep fis bə ñàŋ duk də, <<Ndàaŋwè pwe' nè yi sə kùksə nàm nə, nə sə kùksə yu nə wo à ci nà' bùu liŋ nàm nə, nə dzəm sè' də wo naaŋ fa yi ncòom nàm nə mə nzà sihi yi kè ndzə bohòalə pwe', ¹⁰ wo nə yə mvə'nə Nwii jòkgèə. Nwii nə jok bohòyi, yà' ye co a rùuk sè yà'

cəp gə bəp ve'ε wùriŋ. Ngèŋgàaŋ nə no wes yà' pwe' ŋga yi ka kù cok. Yi nə ye ñgə' nè co wù kà fùk sə misə. Mis sə nə sə kəə co wo gèsə ca ñkàŋ, fana yi sə ye ñgə' ca ŋga masinjàa Nwi sè rərəŋ bə Mo Nsùŋŋaŋ nə wèŋ sə yə. ¹¹ Ndindi mis sè wo nə sə ye ñgə' ca sə nə sə kok, nə kà tiŋ yuk. Bùu sè wo à sə kùksə nàm bə yu nə wo ci tes nà' ñgòyamsə liŋ ye, nə ye bə bùu sè wo à naaŋ ncòom liŋ ye wèŋ pwe'fo' nə kà lo mə lisə gèsə yuk nè mvèsə, maraŋ bə ndzəmè pwe'.>>

¹² Ye də bùu Nwi sè wo sə bε' yusə Nwi sè duk, nə sə dzəmtse' mali Jisòs sè' wèeŋ nəŋ tes-a kù gugaŋ.

¹³ Fana mù yuk fe'lə ñgi mòk ŋga nà' sə cəp tsə vè mabu anə sè' də, <<Còm bum yè'e còmə; rəŋsi bohòbùu sè wo a kpu ŋga wo a dzəm bohòTà laŋ.>> Yòŋsə Nwi nə sə dzəm də, <<A ve'nə. Ye jəŋ ŋga'a lo mantombi, fàha sè wo à sə gùu mè laŋ. Wo nə cum yonŋə, nə sə kwa, bùusə wo yə lèl'à' àwo nə wo tse' bə fàha sè wo à gùu sə.>>

Mvək Nə NgòKup Kùrə

¹⁴ Mù kuk fe'lə səmòk, mù ye mbàk nè fəfop. Nwè nə yi à cu mənə mbàk anə à səsə co Mo Nwè. Yi ta tse' tàm ñkum nə wo à gù nà' bə guù, nə kotse' fècès nè cəcəp ndzə bohòyi. ¹⁵ Fana masinjà Nwi mòk tesə tsoŋ mə ndap Nwi nè ghaŋ nə. Yi fuŋ gesə fa lo ñwè nè yi cu mənə mbàk nə də, <<Mvək kùrə ñgòkə kup bum sè mə nzuù sə laŋ. Bum sè wo à bi yà' sənə nzenŋòŋ nə a gə laŋ. Jə fècès yònə, nə ye ñgòkə kup yà'.>> ¹⁶ Yi à duk ve'nə fana, ñwè nə yi à cu mənə mbàk nə wəŋsə yak fècès ye nə ve'ε, nə kup wes bum sè sə nzenŋòanə pwe'.

¹⁷ Mù ye fe'lə masinjà Nwi mòk səmòk ŋga yi tesə tsə vè mə ndap

Nwi nè mǎbu nè. Yi à tse' fêcès nè cǎcǎp ndzǎ bohòyi sè'. ¹⁸ Fana mù ye fe'lǎ masinjà mòk sòmok. A ye yi nè yi kumsǎgè mis sè mvwe' kàm nè wo fagè Nwi satikà' fo'. Yi à tesǎ vè fo', nè sǎ cǎp fuŋ fa masinjà mòk nè yi anǎ tse' fêcès nè cǎcǎp nè dǎ, <<Yèè, ntó'o ndik tǎ nè wo togè nà' dǎ grep nà'a bà laŋ. Jǎŋ fêcès yò, nè ci' yà' fo'.>> ¹⁹ Yi à ðuk ve'nǎ, masinjà nè wǎŋsǎ yak fêcès nè, nè ci' mak gesǎ lo yà' mvwe' sǎ wo kǎ ŋamgè yà' fo' sǎ. Wo ŋam yà' ve'nǎ, yà' ye yà'a gbù' nè nà' tǎè mǎnǎ tu yusè Nwii nè gǎ bǎusè yi jòk bǎ bwij ŋkǎuŋ. ²⁰ Mvwe' sǎ wo ŋamgè yà' fo' sǎ ka ma mù ntólak yeŋ. Wo à ŋam ŋgwii grep sǎ dǎ ya ndzǎp sǎ tesǎ. Ndǎem tesǎ nja co ndzǎp. Ndǎem sǎ cǎŋ ve'è tǎtè lo kilometà ŋkǎ te', nè ye bǎ cǎco sǎ kǎep lo kwij mò'fis.

15

Masinjǎa Nwi Sǎmba Sè Wo Jǎ Vè Ŋgǎ' Sǎmba

¹ Yǎ'sǎ à mèè, mù ye fe'lǎ yu manŋgǎŋgèŋ mòk mǎbu sòmok nè ŋkǎrè bisǎ mù bǎu zeŋ pwe'. Mù à yǎ masinjǎa Nwi sǎmba ŋga wo kotse' nsǎap ŋgǎ' zǎzok sǎ' sǎmba. Yǎ'sǎ ànǎ ye mok lǎsè mbwè ŋgǎ', sǎ Nwii nè jǎŋ vǎ yǎ' ŋgònitsǎ' wes jǎjòk ye. ² Mù à yǎ yumok sǎ' nè nà' à ye co ndzǎp nè ghaŋ. Ndzǎp nè gǎ co wo tòrǎ be'lǎ mis bǎ gǎlas. Mù à yǎ bǎu sǎ wo à ghak nǎm nè, nè ye bǎ yu nè wo à ci fa yi, nè bǎŋ nombà liŋ ye sǎ wèŋ ŋga wo tǎ ŋgǎ ndzǎp anǎ. Wo pwe' à kotse' luŋ sǎ Nwi a fa wo. ³ Wo à sǎ yǎm ŋki Musi nè yi à ye ŋgǎ fǎk Nwi, nè ye bǎ ŋki Mo Nsùŋgaŋ nè wèŋ. Wo à sǎ yǎm ðuk dǎ, <<Nwi àvès Tǎ, wù tse' ñǎŋ pwe' wù.

Bo fǎha yo yam cǎsǎ cù, bwì pwe' mǎrǎ yǎ'.

Tse' lak sǎ sǎ nzeŋgòŋ pwe' wù.

Yusè wu gǎ pwe'fo' rǎrǎŋ nè ye zinǎ.

⁴ Wùu Tǎ, ŋwè nè mò'fis nè co yi kǎ wu wǎp ka yeŋ.

Bwì pwe' nè kuksǎ megu liŋ yo.

Ŋwè nè Rǎrǎŋ mègù wù.

Buhu lak sǎ sǎnǎ nzeŋgòŋ nè pwe'fo' nè kuksǎ megu wu,

Busè wo yǎ dǎ bum yo pwe' rǎrǎŋ.>>

⁵ Mù à kǎk fǎsǎ sòmok fana mù ye ŋga ndap Nwi mǎbu nòto.

A yǎ'sǎ tǎap cǎk nè nà' sǎ ni tsè' dǎ Nwii fo'.

⁶ Fana masinjǎa Nwi sǎ sǎmba sǎ wo à jǎ vè ŋgǎ' sǎ' sǎmba sǎ tesǎ mbwa. Wo à nitse' cǎek sǎ fǎfop pup, pup.

Wo swi' ci' yak yǎ' mù ŋgùu bǎ korǎ guù.

⁷ Fana yum sǎ kwè sǎ wo cu ŋwǎm sǎ, mòk à lòkok, nè fa yak masinjǎa sǎ wèŋ ŋgǎp mò'fis,

mò'fis bǎ tu awo lòoŋ fo'. Wo à gǎ ŋgǎap sǎ bǎ guù fana ŋga cu

ca jòho ntǎm Nwi nè yi cu ŋwǎm mvèsǎ nè mvèsǎ nè.

⁸ Ndindi à tesǎ vè mvwe' yòoŋ Nwi bǎ ñǎaŋ ye, nè kǎ loho mǎmvwe' ndap nè

ve'è mpaŋŋ. Ŋwè nè co yi ni mǎmvwe' ndap nè à ka yeŋ lok

tǎtè ŋgǎ'ǎ sǎ masinjǎ sǎmba a jǎ vè sǎ à mè wes ŋkuŋ.

16

Masinjǎa Sǎ Jǎ Vè Ŋgǎ' Sǎ Sǎmba Sǎ

¹ Mù yuk sǎ' ŋga ŋgi mòk sǎ cǎp vèsǎ sǎ' mvwe' yǎ'sǎ. Ŋgi nè à sǎ cǎp fuŋ fa masinjǎa Nwi sǎ sǎmba

sǎ wèŋ dǎ, <<Wèŋ jǎ ŋgǎap jòho ntǎm Nwi sǎ sǎmba sǎ, nè kǎ

ke' mak gesǎ lo sǎ nzeŋgòŋ.>>

² Fana masinjǎ mòk lòkok to, nè kǎ ke' mak gesǎ tsoŋ lo yusè sǎnǎ

ŋgǎp nje nè sǎ zehè. Yi à kè' màk ntǎŋ, ywè' to bwij ni' pwe', nè sǎ

yaŋ wo ve'è. Bǎu sǎ ywè' à to wo yǎ'sǎ à ye bǎu sǎ wo à tse' ncòom

nàm nè, nè sè kuksè yu nè wo à ci nà' mənə liŋ ye nè.

³ Masinjà nè ba à kè kè' gèsè ye sè mvwe' ndzəp nè ghaŋ nè. Ndzəp pwe' gweŋ bəŋŋ co nduəm ŋwè nè kpəkə. Bum sè yà'a cugè sè ndzəpə anə pwe' à kpə wes pwe' nè pwe'.

⁴ Anə geŋ masinjà nè te' à kè kè' màk gèsè ŋgàp nè nje sè mvwe' mantūŋ bə bwe ntak ndzəp wèŋ. Ndzəp sè bəŋŋ lo sè' co nduəm. ⁵ Mù yuk ŋga masinjà nè yi kùkgè ndzəp, yi sè cèp də, <<Wù Nwi àvès nè wù cu, ŋga wù à ye to mantombi sè', wu rərəŋ. Bum sè wu sakgè pwe', yà'a rərəŋ mvè'nə. ⁶ Bù sè wo à zə bù Nwi nè ye bə ŋgàa tsòhòbum Nwi wèŋ, wù fa wo nduəm də wo no. A ve'nə kàkərə, yà' kərə bə fàha awo sè bəŋ.>> ⁷ Fana mù yuk fe'lə ŋga ŋgi mòk sè cèp vèsə mvwe' kàm nè wo fagè Nwi satikà' mbwa nè sè'. ŋgi nè sè cep də, <<Nwi, Tà nè ghaŋ nè. Yusè wu sakgè pwe', yà'a rərəŋ nè ye zinə.>>

⁸ Masinjà nè kwè à jə ŋgàp nje, nè kə fe' mak gesə mənə nùm. Nùm tse' bwi ŋaŋ ŋgòtè bwi co mis. ⁹ Nùm nè à tè bwi ve'ε wùriŋ. Bohòwo ŋgòkupə ntəm awo, nè kuksə Nwi nè yi tse' ŋaŋ bə bum ye'sə fana wo kà dzəm. Wo à bəŋŋ yàk Nwi ve'ε bəboŋ.

¹⁰ Masinjà nè tən à kè fè' màk gèsè ŋgàp nè nje məm mvwe' kapràk nàm nè yi à tesə kok sè ndzəpə nè. Ndzəm duk mvwe' lak sè nàm nè cu ŋkum fo' sè pwe' jik. Bwi sè lum lum awo mvè'nè sè yaan wo ve'ε kpə bwi. ¹¹ Wo yak Nwi nè mabu bù ŋgə' nè wo sè yə nè ye sè' bù ywè'ε sè yà'a sè yaan wo sè. Wo kà dzəm ŋgòmè'rə bəp awo sè wo sè gù sè dzəm lok.

¹² Masinjà nè ntūŋfu à kè fè' gèsə ŋgàp nje sənə ndzəp nè

ghaŋ nè wo togè nà' də Yufèretis nà'a. Ndzəp nè zərə wes pwe', də ya ŋkəŋkum sè wo və mə nùm wèeŋ tse' mandzè ŋgòto cəa.

¹³ Fana mù ye yòŋsəə sè bəp te', ŋga wo səsə co mbòtòk ve'ε. Wo à tesə tsoŋ kè cùhu òroŋ nè bə kè cùhu nàm ŋgòŋ nè ye kè cùhu ŋwè nè ŋgà bòrə bwi də yi ŋgà tsòhòbum Nwi. ¹⁴ Yòŋsəə ye'sə a yòŋsəə ze'. Wo tse' ŋaŋ ŋgògù bum mok ve'ε sè co wù kuk tètè nè sənə mam. Wo lo, nè sè to benə ŋkəŋkum sè sənə nzenŋòŋ nè pwe' də yà'wèeŋ fəhə ŋgòmàk dzè' nùmbə ànə, nè Nwi nè nitsè' fa bwi ŋaŋ ye də yi jòk ntinə nè. ¹⁵ (Yeé, wèeŋ kà swi də, <<Mù nè və ŋga wèŋ ka riŋ, co ŋgà yè və yi. Anə ye bəboŋ bohòŋwè nè wo nè tseŋ yi ŋga yi cu nca. Ya kà də wo jəŋ lo gesə cəək ye, yi gi mvwe' bwi nswè'mbwè marè'tu ko yi duk.>>) ¹⁶ Fana yòŋsəə ze' sè wèŋ à gù ŋkəŋkum sè sè nzenŋòŋ sè ŋgòkə tɛstu mvwe' sè wo togè fo' bə ncèp Hibru wèŋ də Amajidòŋ yà'a.

¹⁷ Anə geŋ, masinjà nè sàmba nè fe' mak gesə lo ŋgàp nje nè mətəsə. Fana ŋgi mòk cep vesə munda'à Nwi mvwe' kapràk ye nè. Nà' cep fis bə ŋaŋ də, <<Yà' mè wes mok lan.>> ¹⁸ ŋgi ànə à cèp wes ve'nə fana mbəŋ ba'a, nè sə cwīŋ, nzenŋòŋ nè tsoho sè' pwe'fo'. Nà' à tsòho nsàp nè nzenŋòŋ nè à yè yèe, nà' à ka ntsə'mòk ve'nə tsoho yuk. ¹⁹ Ntəm lak nè ghaŋ nè à saha gà'a bəp te'. Bwe bəop lak sè sè nzenŋòŋ pwe', à kəəŋ gbù wes pwe'. Yà'a mvè'nè Nwi à tsərə tse' lak sè ghaŋ sè wo to yà' də Babilòŋ yà'a, nè gù də wo ye ŋgə' bùusə yi jòk bohòyà'wèŋ. Yi à gù yà' wo ye ŋgə' bəboŋni co ŋgàp rùk nè cəcəp nè wo kotse' wu də wu nè no wes tsoŋ nà' bə ŋaŋ.

20 Lak sè yà' à ye mütsetsè'rèə ndzəp pwe' à kəəŋ gbùu nə cəəŋ bisə lèsə ndzəpə anə. Nda à kəəŋ gbù wes sè' pwe'fo'. 21 Nŋwiiŋ sè ghaŋ à sè gbùhù tsə mabu, nə sè gbù bwiŋ muni'l. Nŋwiŋ nè mò'fis à sè rwi' co bàm rēès bə tu. Nŋə' ànə à bup vɛ'ɛ kpə bwi. Bwi yak Nwi bùu ŋgə' nè bup nè wo yə nə.

17

Nwà Sàhà Nè Nje Cà Cù

1 Yà'sə à mè wes fana masinjà mòk mütsetsè'rèə sè sàmba sè wo anə tse' ŋgàp sè à və, nə kə duk mɔ duk də, <<Vəə, ya mɔ niŋ tsok fa wu mvə'nè nwà sàhà nè sàha ye ghak ŋəŋ nà'a nə ye ŋgə'. Nwà sàhà nè wù yə ànə, yi tə yà'sə co bə tu lak mok sè wo ci yà' mvwe' ndzəp fo' wùriŋ. 2 Nkəŋkum sè sə nzenŋgòŋ a ko wes sàhà bə nwà sàhà ènə pwe'fo'. Bùu sè sənə nzenŋgòŋ nə pwe' a no rùuk sàha nwà ènə sè yi sə fa wo sè tətè nə gbù mbum, nə sə yuŋ megu nsàp nè nje nə.>>

3 Mù à ye ndzə bohòyòŋsè Nwi fana masinjà Nwi jəŋ lo mɔ ŋgəà. A kə dzəŋ fo', mɔ ye nwà nəmòk ŋga yi kok cu mənə nàm ŋgòŋ mòk nè bəbaŋ. Wo à jə liŋ sè ànə ye co tse' megu yà' Nwi, nə com ramse naan fa nàm nə yà' mɔ ni'l yi pwe'fo'. Nàm nə à tse' tu sàmba bə ndoŋ mbwa hum. 4 Nwà nə à nitse' cəək sè bəbaŋ sè yà' gu nteŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Yi à jə guù bə bum mok sè yà'a ba'agə ba'a, bə ntəntuŋ wèŋ, nə fuhù ni' ye bə zeŋ vɛ'ɛ pap. Yi kotse' ŋgàp mòk ndzə bohòyi nè wo à gù nà' bə guù. Nŋàp nə à rwiŋ mēgù ca bə bum jòoŋ sè bup sè yà' à tesə və bə sàha sè yi kogə sə. 5 Wo à còm naan fa yi liŋ mok mɔ nzà sihi yi bə gbù' də,

LAK SÈ GHAN SÈ DƏ BABILÒN

MA BÙ NŊÀÀ KO SÀHÀ
NƏ YE BÙ NŊÀÀ GÙ BUP
JÌ MARÈ'tu SƏNƏ NZENŊÒŊ

6 Mù yə sè' də ŋwà nə à jùhù mbum nduəm bùu Nwi sè wo à zə wo də bùusə wo sə bɛ' mandzə Jisòs.

Mù à yə ŋwà ènə fana mù mərə wùriŋ. 7 Fana masinjà Nwi nə fek mɔ də, <<Wù sə mərə yà? Yuk, mɔ tsok rəŋsə fa wu gbù' nè nà' cu bə ŋwà ènə. Mɔ nə rəŋsə fa wu bə nàm ŋgòŋ nə yi tse' tu sàmba bə ndoŋ hum, nə yi bək tse' ŋwà ènə nə sè'. 8 Nàm ànə à ye to mantombi fa' ŋwəm, ŋga'a nè'e yi ka ŋwəm mok yeŋ fe'lə. Yi nə tesə kok sənə wu sè yà'a kà ləgə sə fana yi lo mvwe' sè yi nə kpə bisə mok kə' mò'fis. Bùu sè wo cu sə nzenŋgòŋ nə mərə wùriŋ ŋga wo yə nàm nə. Wo nə mərə bùusə nà' à ye to ŋwəm, nə kà ŋwəm mok sè ye fe'lə, nə duk də yi nè kə və mali səmok. Yè'sə bùu sè wo à ka liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ com gesə fa yuk mvə'nè nzenŋgòŋ nə à yè yèe.

9 <<Bwiŋ jəŋ ŋkərə, nə riŋ bum yè'sə. Tu sè sàmba yà'a a nda sè sàmba sè nwà nà'a kok cu mbwa sə. 10 Yà' tə yà'sə sè' mənə tu ŋkəŋkum sàmba. Nkəŋkum yè'sə, sè tàŋ à gbù cà gesə løyàwo laŋ. Sə sak gaŋ sə ŋga'a nè mò'fis fana mòk cum fe'lə mò'fis nè yi nə sə və ye maŋkwèŋ. Nà'a nə vəə, yi nə sak megu gaŋ ye sə sè' mvək momjo wà, kà tətè ye. 11 Nàm ŋgòŋ nə yi à ye to fa' ŋwəm, nə kà nə ŋwəm ŋga'a yeŋ nə, yi ye ŋkum nè fwame'. Yi lo' gù sè' bə bəp ŋkəŋkum sè wo sàmba sə. A nə lə də wo nə gu bupsə yi.

12 <<Ma nè ndoŋ sè hum sè wù yə yà'a, a yà'a ŋkəŋkum sè wo ka gaŋ yàwo ntòkok. Wo nə koksə wo gaŋ, wo ye lok bə nàm nə wèŋ bəbɛ'. Wo nə kà mvwe'

gan sè tètè cu. Anə megu mvək ghar ve'ε sənə numbu nè mò'fis. ¹³ Nkəṅkum sè hum yè'sə, wo nè tse' megu cùu sè mò'fis dè nàm nè ṅkum nè ghan bohòwo pwe' yi. ¹⁴ Wo nè mak dzè' bə Mo Nsùṅgan Nwi fana Mo Nsùṅgan nè nè ghak wo yi. Yi nè ghak yà' bùusè yi ṅkum nè yi tse' ṅkəṅkum pwe' yi nè ye Tà nè yi tse' tà wèṅ pwe' sè' yi. Nkum nè fòpwe' nè wup fa tson yi bo, nè duk dè <Tà.> Bùu yee nè ghak bə yà'wèṅ bəbe'. Bùu yee sè yi to nè cokfis yà'wèṅ fana wo sè bə' mandzè nje bə zinə.>>

¹⁵ Masinjà Nwi nè duk mū də, <<Ndzəp nè wù yə nà' ṅga ṅwà sàhà nè cu fo' nà'a, nà' tə yà'sə mənə tu bwì wùriṅ bə lak sè sənə nzenḡòn nè lòon fo', sè wo sè cèp ncèep lak pwe'. ¹⁶ Ndon sè hum sè wù yə yà'a bə nàm ṅòn, wo nè bùuṅ bəṅ ṅwà sàhà nè. Wo nè fep wes lo cəək ye pwe', nè me'rə yi nswè'mbwè. Wo nè zū tin ye sə, nè tən yi bə mis sè'. ¹⁷ Nwì a gù wo yi də wo tse' cùu sè mò'fis, ya yà'wèṅ gū yusè yi à dzəm də yà'a nè ye ve'nə sə, nè fa ṅaṅ awo bohònàm ṅòn nè sè'. Yà'a nè cum mam ve'nə tètè bum sè yi à cèp sə nè yeṅ mvə'nə yi à cèp sə. ¹⁸ Nwà nè wù yə yi ànə, a yà'sə ntəm lak nè ghan nè yi tse' ṅkəṅkum sè sənə nzenḡòn nè pwe'fo' yi nà'a.>>

18

Lak Babilòn Gbù Lan

¹ Yà'sə à mèe, mū ye fe'lə masinjà Nwì mòk sèmok ṅga yi tsə vè mabu. Yi à tse' ṅaṅ ve'ε wùriṅ. Mvə'nə yi à vəə, mareṅ ye reṅ wes nzenḡòn nè pwe'. ² Yi sè fuṅ fis bə ṅaṅ duk də, <<Lak Babilòn, sè yà'a lak sè ghan sə, yà' gbù lan. Nà' gbù ve'ε nsàp nèbup, nè bup nè. Nwè nèmòok fo' mok bùə, megu mok fo' ze' bə yònsəə sè

bup wèṅ. Jìgawà' bə nsàap swin sè bup pwe' sə kə yiskok gù fo' mok wo. ³ Yi gbù ve'nə bùusè bùu sè sə nzenḡòn wèṅ à sə noho rùuk ye, yà' ye yà'a də bə yà'wèṅ sə koho sàhà fana yà' bupsə wo. Njo nè yi à tse' ghak lələ bùu sàhà nè fana yà' gù ṅgàa sèṅ bum nten wèṅ bùuṅ wes ṅgàa ghak pwe'.>>

⁴ Anə geṅ, mū yuk fe'lə ṅgì mòk sè' ṅga nà' sə cèp tsə vè mabu anə sè' ṅkuṅ. ṅgì nè sə duk də, <<Bùu am wèṅ, wèṅ tesə gesə mvwe' lak yà'sə fo'. Wèṅ tesə ya wèṅ kà bup wenə wèṅ sə gù be'lə, ya wèṅ kà ṅgə' nè yi nè ye nè wenə wèṅ yə be'lə. ⁵ Wèṅ riṅ sè' də bup sè yi sè gù tètè yà' kùk təəṅ lo mɔtsə co nda yà'a, Nwì a ka yà' swi. ⁶ Bup sè yi a gù fa bwiiṅ foho vè fe'lə mütuhù yi. Nsàp ṅgə' nè yi a fa bwiiṅ foho vè mütuhù yi sè' mvək ànə kè' ba. Rùuk ye sè cəcəp sè yi sə fa bwì yà'a, wo fa fəsə yi sè yà' cəp cəsə ye sə kè' ba, yi no yà'. ⁷ Mvə'nə yi à sə cu to fa', nè sə duk də yi ṅwà nè ghan, nè sə yuk lùm nè bup yà'a, ṅgə' nè ye bə manziṅ vè bohòyi sè' ve'nə. Bùsə yi à sə neni' də, <Mū ṅkum, mū ka ṅwà ṅgwemfə yeṅ, fana mū nè kà kpə sè wa yuk.> ⁸ Njo nè yi a sə cèp nsàap bum yè'e ve'nə fana ṅgə'ə nè ko yi numbu mòk. Numbu ànə ye, yi nè yan, manziṅ ko yi, njè yan yi fana mis tən yi sè'. A nè ye ve'nə bùsə Nwì nè yi Tà àvès nè, yi tse' ṅaṅ nè ghak bum pwe', nè sak cì' nzak ye nè yi.>>

Bwìṅ Sə Wa Kpə Babilòn

⁹ Nkəṅkum sè sə nzenḡòn sè bə yà'wèṅ à sə koho sàhà nè sə cum ncu lùm sə, nè ye ndindi sè mis sə tèn səsə lak yà'sə, fana wo nè bək bo awo mū tuhù, nè wan. ¹⁰ Wùə nè ko wo fana wo kə təəṅ mvwe' səsap, nè sə ke'ṅgùṅ də, <<Háva' èè, wərək. Tà wèṅ na. Wù lak Babilòn nè wù a tse'

ɲàŋ ve'ε wùriŋ nə, ɲgə' və, nə
 kə ləsə gesə wu moòm ghà nə
 nàk ve'nə èè?>> ¹¹ Ngàa sèŋ bum
 wèŋ pwe' nə wəŋ sè' bùusè ɲwè
 nə ɲgòwɪŋ bum awo ka mok yəŋ
 fe'lə. ¹² Lak yà'sə à sə ywɪŋ bum
 sè wo nihi yà' mɛ ni'ì wo sè wo
 à gù bə nsàap nteŋ mok sè bèboŋ
 co guù bə sɪvə. Bə nsàap liis mok
 sè yà'a bà'a bònsgè wùriŋ. Wo
 à sə sèŋ nsàap cək zəzok bə cək
 tu wèŋ sè yà' kosə mbàm. Wo
 sə sèŋ nsàap tɛ sè wo gù bum
 sè mɛ nda'à bə zəŋ, bum sè wo
 gù bə nteŋ nə ye liis sè yà' sə
 kɛ rəŋ bònsgə ve'ε wùriŋ wèŋ.
¹³ Mok ye bum sè yà' rəm bòco
 lāmɪndà, mfòon sè bèboŋ, mbòn
 bə nsùŋŋaŋ nə ye bə nàambàrè
 sè yà'a sègè cariyòwèŋ sè'. Wo à
 sə ywɪŋ bum yè'sə tətè nə ywɪŋ
 bə bwì co ɲkwèŋ sè'. ¹⁴ Ngàa sèŋ
 bum sə wèŋ nə duk də, <<Bum
 sè wù a sə tɛs ntum fo' sə cà lòwɛs
 pwe'fo'. Ghàha yo bə bum sè wù
 à sə tse'gè yà', nə sə yuk lùm fo'
 sə pwe', wu nə kà yà' mok rəmsə
 yuk.>> ¹⁵ Wɛ nə ko ɲgàa sèŋ
 bum wèŋ sè wo à tse' bum bohòyi
 sə bùusè wo yə mvè'nè lak yà'sə
 sə yə ɲgə'. Wo nə kə təŋ mvwe'
 səsap, nə bək naaŋ bo awo mɛ
 tuhù, nə sə wəŋ də, ¹⁶ <<Hàva'-
 èè, wurək. Yè'sə ndòmòk bohòlak
 yà'sə ve'nə àlɛ-òò. Yi a sə ye to fəŋ
 co ɲwà nəmòk nə yi fom ɲgwèŋ
 ve'ε wùriŋ, sə ni cək sè fəfop bə
 sè bèbaŋ wèŋ. Nə sə ye sè' co ɲwà
 nə yi sə fùhɛ ni' bə bum sè yà' sə
 bà'a ve'ε sè wo à gù yà' bə guù
 liis sè yà' kosə mbàm. ¹⁷ Ja'a na
 yàwèŋ mvè'nè ghàha ye sə duk
 gù ve'ε ncuk kə' mò'fis, nə ca gesə
 lo.>>

Bù ɲkwàha bùu sè wo tse'
 ɲgwes bə bùu sè wo fàkgè ca, nə
 ye bùu sè wo tse'gè mbàm yàwo
 bə fàha sè ma sə ndzèpə pwe'fo' à
 təŋ sè' mvwe' səsap. ¹⁸ Wo təŋ
 fo', nə sə fəŋ mvè'nè wo yə ɲgə

ndindi mis sə lòkok mɛtsə ɲgə lak
 sə sə sə. Wo sə cep də, <<A yè
 yèe, lak mok ka co yè'e ntòyam
 dzeŋ yuk.>> ¹⁹ Wo à gbù dzèrə sə
 nze, nə sə kə'ɲgùŋ də, <<Ghughì,
 a ndòbohòlak yè'sə. Bù ɲgàa tse'
 ɲgwes mɛ ndzèpə pwe' a bùuŋ
 ɲgàa ghàk bùu ghàha lak yè'sə.
 Wèŋ ja'a na mvè'nè yà' mè gesə
 gù ve'ε kə' mò'fis è.>>

Lak Babilòn Tse' NgòYə Ngə' Ve'ε Bòn

²⁰ Bwe mɛbu wèŋ sam, nə kwa
 bùu lak Babilòn gbù laŋ. Ngàa
 ntum Jisòs bə ɲgàa tsòhòbum Nwi
 wèŋ ɲak sè'. Bùu Nwi pwe' kwa
 ɲak ve'nə bùusè Nwi a làk fəsə fa
 lak yà'sə fòo sè yi à yəŋsə wəŋ
 ɲgə' sə laŋ.

²¹ Fana masinjà Nwi mòk à vèə,
 nə kə le' ma ɲkùŋkùm lis mòk
 co ɲgòk, nə mak bisə gesə lo nà'
 sənə ndzèp nè ghaŋ nə, nə cep
 də, <<Yà'a mvè'nè wo nə kɛmɛsə
 mak lak sè ghaŋ sè wo to yà' də
 Babilòn yà'a ve'nə fana ɲwè kà
 yà' mok yə fe'lə. ²² Bwɪŋ nə kà
 ɲgə ɲwè sə buk luŋ, kə ɲgə wo
 sə fəp ndìŋgòm, kə fəp ntàŋ nə
 ye ɲgə bwì sə yəm ɲkì fo' mok
 yuk fe'lə. Ngà gù tsèrə bum bə
 bo nə kà mok mvwe' lak yà'sə sè'
 ye. Wo nə kà ɲgə ɲgòk cep də
 ɲwè sə gòk beŋ fo' mok sè' yuk
 fe'lə. ²³ Kàak nə kà fo' mok sè'
 kɛ yuk. Wo nə kà gùrè fo' də
 wo bək ɲwàŋwè mok sè' fa yuk.
 Bù ɲgàa sèŋ bum sè mvwe' lak
 awèŋ à ye bùu sè bwì sə nzeŋgòn
 wo. Wèŋ à sə bòrə wes bwì
 pwe' bə rəəm awèŋ sè', yà'a ɲgàa
 mok bùə. ²⁴ Lak yà'sə yə ɲgə'
 ve'nə bùusè wo yə nduəm ɲgàa
 tsòhòbum Nwi bə bùu Nwi mok
 wəŋ nə ye bùu sè wo à zə wo sə
 nzeŋgòn fəŋ pwe'fo' mvwe' lak
 yà'sə.>>

19

Wo Yəm Nki Mubu NgòKùksə

Nwi

¹ Yà'sə à mèe, mù yuk nga ngii bwì sə ywè' mubu ve'ε ñkùuñntɛŋ. Wo à sə yəm ñki, nə sə gurə bə ñaŋ duk də,

<<Hálliluyà, kwasə Nwi.

A yi nə yi gù tètè a tse'è nə lùŋ nə. Kèkuk bə ñaŋ pwe' ye bohòyi.

² Yi ñwè nə yi tse' zìnə,

Yi sakgè nzak nje bə mandzè nə nà'a kèkurè.

Yi sak nzak ñwà sàhà nə sàhà ye sə à sə bupsəgè nzeŋgòŋ nə nà'a,

Nə lak fəsə fa nà' fòo sè ñwà nə à zə bwe ngàa fàha ye sə.>>

³ Wo à duk fe'lə də <<Hálliluyà>> sèmok. Wo də,

<<Ndindi sè yà' sə lòkok mvwe' lak yà'sə mvè'nè yà' sə sə, Nə kà teŋsə yuk.>>

⁴ Fana bù ñkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè, bə yum sè kwè sè wo cu ñwəm sə à bùhu sə nze, nə kùksə Nwi nə yi cu mənə kapràk nə. Wo à sə kùksə yi, wo sə cep də,

<<Hálliluyà, a ye ve'nə.>>

⁵ Mù yuk nga ñgi mòk sə cèp tesə vè mvwe' kapràk Nwi. Nà' sə cep də,

<<Wèŋ bù ñkwàha bwì bə bweŋke' pwe'fo' sè wèŋ fàk bohòNwi, nə sə wəp yi, Wèeŋ kùksə Nwi àvès nə.>>

⁶ Mù yuk fe'lə yumok co a ñgii bwì ve'ε nduk nə nduk. Ngii sə yuhu co sə gbù cəcwà nə ye co mbàŋ sə kùm yi sè'. Ngii nə sə cep fis də,

<<Hálliluyà, Nwi àvès nə yi sè' Tà àvès,

Yi tse' bum pwe' mok ndzə bohòyi.

Yi yètò gaŋ ñkum ye laŋ.

⁷ Vesùwèeŋ ñak, nə kwa bèboŋ, Nə kùksə liŋ ye sè ghaŋ sə.

A ve'nə bùusè mvək kùrə laŋ nə Mo Nsùŋgaŋ Nwi nə nə gu gù.

Ngwegù nə fàhu ni' ye ngòlògùu sè sè' laŋ.

⁸ Nwi fa yi cèək sè fəfop ngòni,

Yà' reŋ ve'ε, nə sə ba'a sè'.>>

Cèək sè fəfop yà'sə tə mənə tu bum sè bèboŋ sè bùu Nwi wèŋ à gùu.

⁹ Fana masinjà nə yi à cèp to bohòmù mantombi fa' nà'a duk fe'lə mù də, <<Còm bum ye'ε: A reŋsi bohòŋwè nə wo to yi də yi və mvwe' gùu Mo Nsùŋgaŋ nə.>>

Yi à cèp wes ve'nə fana yi duk fe'lə mù sè' də, <<Cep ye'sə Nwi bə tu ye.>>

¹⁰ Anə geŋ mù gbù tsooŋ sə nze də ya mù kùksə masinjà Nwi nə fana yi duk mù də, <<Kà ve'nə gù. Mù mègù sè' ñgà fàk Nwi co wù, nə ye sè' co moma nə fòpwe' nə yi jə ncèp nə zìnə nə

Jisòs à nitsè' fa bwì nà' nə. Wù tse' ngòkùksə mègù Nwi yiŋyi.>> Zìnə nə Jisòs à nitsè' fa bwì nə, a ntəm ncèp nə ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ à sə tsòho fa bwì nə.

Ñwè Nè Yi A Kok Nàmbà'rè Nè Fəfop

¹¹ Fana mù ye nga ntòbu mùhu nòto. Mù ye gesə nàmbà'rè nə fəfop mbwa. Liŋ ñwè nə yi à kok cu mənə nàmbà'rè nə à ye də, <<Ñwè nə zìnə nə aco a naaŋ tu bohòyi.>> Yi kèkurè bə mandzè nə yi sakgè nzak, nə ye bə mvè'nè yi màkgè dzè'e ye sè'.

¹² Lis ñwè ènə à ye co sə kùə ləm mis. Yi à ta tse' tàam ñkum mətuhù yi ve'ε ñkùuñntɛŋ. Wo à còm naaŋ fa yi liŋ mòk mù ni' yi nə yi rì mègù nà' yi yiŋyi. ¹³ Yi nitse' cək mòk nga wo à ci nà' bə nduəm. Wo to liŋ ye mok sè' də, <<Ncèp nə Nwi.>>

¹⁴ Bùu sè mubu pwe' à sə be' lòyi co də a ngàa mà' dzè'. Wo à nitse' cèək sè yà'a rəreŋ nə ye fəfəp. Wo pwe' à kok cu mənə

nàambà'rè sè fəfəp. ¹⁵ Fèk mòk à tesə tson kə cùhu yi. Nà'a fèk nè yi nè ləsə lak sè fəpwe' bə zeŋ, nè ghak yà'wèŋ, ko sə wo kà yi dzəmgə. Yi nè kok gaŋ sə gəgəŋ mətuhù wo nè sə sak bə ntò' nteŋ, nè kə ŋam fis ndzəp nto'o gəp mvwe' sè wo ŋamgə sə. Yè'sə nè sə niŋ tsok mvè'nè də Nwi yi tse' ŋəŋ pwe' yi, nè sə jok ve'ε wù kà fùk. ¹⁶ Wo à còm naaŋ fa yi liŋ ye mə cə'ə yi bə mə bù'u yi sè'. Liŋ sè wo à còm sə à ye də, <<Nkum nè yi tse' ŋkəŋkum pwe' yi, nè ye Tà nè yi tse' tà pwe' yi.>>

¹⁷ Mù yə fe'lə sè' ŋga masinjà Nwi mòk tə mənə nùm nè nà'a togə nè'e. Yi sə to fuŋ swiŋ sè yà' a zəgə vèeŋ bum də, <<Wèeŋ və, nè kə zə ŋkà' nè ghaŋ nè Nwi to nè. ¹⁸ Wèeŋ kə zə vèeŋ ŋkəŋkum bə vèe ŋkum sojà nè ye bùu awo sè wo tse' ŋəŋ sə wèŋ. Wèeŋ kə zə vèe nàambà'rè nè ye vèeŋ bùu sè wo kokgə yà' sè'. Wèeŋ kə zə vèeŋ bwì pwe'fo', vèe ŋkwèŋ bə bwe lak nè ye vèeŋ ŋkwàha bwì bə bweŋke' wèŋ pwe'.>>

¹⁹ Anə geŋ, mə ye nàm ŋgòŋ nè bə ŋkəŋkum sè sə nzeŋgòŋ anə bə sojàa awo wèŋ. Wo à benə ŋgòdə wo mak dzè' bə ŋwè nè yi ànə kok cum mənə nàmbà'rè nè fəfəp nè bə sojàa sè nà' wèŋ pwe'fo'. ²⁰ Wo à gha' yà'wèŋ, nè ko nàm ŋgòŋ nè, nè ko bə ŋwè nè yi à sə bərə bwì də yi sə tsoho bum Nwi nà'a wèŋ. Yi nè yi à sə gù maŋgəŋgèŋ mantombi fa' mənə tu nàm nè nà'a. Yi ànə bərə bùu sè wo tse' ncòom nàm nè, nè ye sè wo à sə kùksə yu nè wo à bom nà' ŋgòyamsə liŋ nàm nè sè' bə nsàap maŋgəŋgèeŋ yà'sə. Wo à ko jə nàm nè bə ŋgà bərə bwì nè pwe' ŋwəm, nè kə mak gesə lo wo sənə mis mòk nè ghaŋ co təm. Mís nè sə kùə fo' bə ŋəŋ co wo gèsə ca ŋkàŋ. ²¹ Nwè nè yi à kok cu mənə nàmbà'rè nè

fəfəp nè à jə fèk nè nà' à tesə tsə kə cùhu yi nè, nè zə wes ŋgàa mak dzè'e mok sə bə zeŋ lòoŋ fo'. Anə geŋ swiŋ wèŋ pwe' baan və, nè kə zə vèeŋ awo sə tətə wo ze' mɾɐɐŋ mɾɐɐŋ.

20

Jisòs Nə Sak Gaŋ Lùumŋgòŋ Ncùhù Mò'fis

¹ Mù à yə masinjà mòk sè' ŋga yi tsə tesə məbu. Yi à kotse' ki wə sè yà'a kà ləgə sə ndzə bohòyi. Yi kotse' kwaŋ mòk nè ghaŋ ve'ε ndzə bohòyi anə sè'.

² Yi à ko ŋòroŋ nè, nè kiŋ nà' bə kwaŋ nè ve'ε mpaan, də nà'a nè cum ve'nə mənə lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis. Nòroŋ ànə, yi no nè yi à ye to mantombi fa' ntinə bə ntinə bùè nà'a. A sè' yi nè, nè liŋ ye mook də Satà, nè yi sè' ze' nè. ³ Masinjà Nwi nè à jə yi, nè kə mak gesə lo sənə wə sè yà'a kà ləgə sə. Yi mak gesə nà' ca, nè lok bə ki, nè lem boŋsə ncùu wə sə bəboŋ də ya nà'a kà tesə kok. Yi də nà'a nè cum ca ve'nə mənə lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis, nè kà ŋgò kə bərə ke' bwì sənə nzeŋgòŋ mok cu. Lùumŋgòŋ sè ncùhù yè'sə me wes ntsə' nè ŋkuŋ wo fiŋ me'rə tson yi mənə mvək moòm ghàr ve'ε.

⁴ Mù à yə kapràak mok ŋkəŋntèŋ, ŋga bwì cu mbwa. Bùu sè wo à cu mbwa sə à ye bùu sè wo a fa wo ŋəŋ ŋgòsak fa bwì nzak. Mù à yə yòŋsə bùu sè wo à zə wo də yà'wèŋ cèp fis kə cùhu wo də wo dzəm bohòJisòs, nè sə tsoho fa bwì ncèp Nwi yà'a sè'. Yè'sə bùu sè wo à ka nàmŋgòŋ nè kə yu nè wo à ci ŋgòyamsə liŋ ye nè nà'a co Nwi kùksə. Wo à ka sè' dzəm də wo naaŋ fa wo ncòom nàm nè mə nza sihi kə ndzə bohòwo àlè sè' dzəm. Bùu sè wo à kpə sə, à lòkok və mvwe' kpə ŋwəm, nè sə kə sak gaŋ bə Krest.

Wo à sak ve'nè tètè luumngòŋ ncùhù mò'fis. ⁵ Yà'a mvè'nè bwì a lòkok to mvwe' kpà, ntò nè kè' mò'fis. Bù kpàkpà mok sè pwe' à ka yàwo lòkok tètè luumngòŋ sè ncùhù mò'fis à cà ŋkuŋ. ⁶ A reŋsi bohòbòp bù nè wo lòkok mvwe' kpà nè mantombi ènè. Nwi a sè fis wo yà'sè zok. Kaco kpà nè kè' ba nè jwèŋ fe'lè wo mok yeŋ. Wo nè sè gù bum sè ngòkùksè Nwi nè ye Krèst sè' co ngàa fa satikà' bohòNwi, fana bè yà'wèŋ kok gaŋ sè mənè luumngòŋ ncùhù mò'fis.

Wo Gha' Satà Lan

⁷ Luumngòŋ sè ncùhù sè cà fana wo nè fiŋ me'rè Satà mvwe' sè yi cu ndapndzəm sè. ⁸ Yi nè gi kè' wes lak nzeŋgòŋ nè ma nè fòpwe'fo' ngòbòrè bwì. Liŋ lak yè'sè wo togè yà' dè Gòg bè Magòg. Yi nè to benè yà'wèŋ mvwe' mò'fis dè bè yà'wèŋ təm dzè' bè Nwi wèŋ. Wo nè ye ve'e wùriŋ co ngwansaa sè sè ngù ndzəp yè'e. ⁹ Wo maŋ lo mvwe' nzeŋgòŋ nè fo' pwe'fo'. Wo kə kurə lok mvwe' sè bù Nwi wèŋ cu sè sè', mvwe' lak sè a fo' ntəm lak nè Nwi dzəm nè. Wo təəŋ dzooŋ ve'nè, mis tsooŋ mabu, nè ləsə wo fo' lònŋ. ¹⁰ Fana wo à jə ze' nè yi à sè bòrègè wo nè, nè mak gesə lo nà' sənə mis nè nà'a co təm, nè sè kə co wo gèsə ca ŋkəŋ nè. Yà'a sè' mvwe' sè nàm nè bè ngà bòrè bwì dè yi sè' ngà tsòhòbum Nwi nè, cu sè' ca. Wo nè cum ca, nè sè ye ngə' nè marəŋ bè nè ndzəmè pwe'fo' mvèsə nè mvèsə.

Sak Nzak Nè Nà'a Mok Nè Lèsè Mbwe

¹¹ Mù à ye fe'lè kapràk mòk nè ghaŋ nè nà'a fəfəp, ŋga ŋwè nəmòk kok cu mbwa. Yi tesə vè ntəŋ, ntòbu bè nzeŋgòŋ nom bisə wes fo' pwe' wà. ¹² Mù ye bweŋke' bè ŋkwàha bwì wèŋ sè

wo ànə kpà taanŋtən ŋga wo tə kə mantombi kapràk nè. Wo à jə vè ŋwàha mok, nè muk yà'. Wo muk fe'lè ŋwàk mòk sè' nè nà'a ŋwàk lùŋ. Nwè nè yi à cu mənə kapràk nè à sè sak nzak bwì yi. Yi à sè sak wo bè yusè wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàak sè dè yà'wèŋ à gù. ¹³ Bwi pwe' à ye fo', nè mò'fis kà bwehè. Bù sè wo à kpà ma sè ndzəpè, à tesə fohò vè fe'lè sè'. Kpà bè nzeŋgòŋ yòŋsə bè kpàkpà pwe' à tum fəsə vèsə bù awo maŋkwèŋ, ya wo sak yà'wèŋ bè bum sè wo à gù. ¹⁴ Fana wo à ko jə kpà bè nzeŋgòŋ yòŋsə bè kpàkpà pwe', nè mak gesə lo wo sənə təm mis nè. Təm mis ànə kpà nè ba nè. ¹⁵ Nwè nè wo à ka liŋ ye ndzənə ŋwàk lùŋ nè ye pwe', wo ko mak gesə lo yi sənə təm mis nè.

21

Jòrosalèm Nè Fi

¹ Anə geŋ mù ye ntòbu nè fi bè nzeŋgòŋ nè fi sè'. Ntòbu bè nzeŋgòŋ nè mantombi nè à cà wes lolaŋ. Ndzəp nè ghaŋ nè à ka mok sè yeŋ fe'lè. ² Mù ye ŋga'a lak sè rərəŋ sè wo to yà' dè Jòrosalèm nè fi nè, ŋga nà' tesə tsoŋ mabu. Nà' à sè tesə tsoŋ vè yà'sə bohòNwi. A ye ŋga wo fàhu tsərə nà' co wo fàhu wà'ŋgwèŋ ngòfa lòndu ye. ³ Mù yuk ŋga ŋgi mòk sè cèp vèsə mvwe' kapràk nè bè ŋaŋ dè, <<Yèè, Nwi vè ngòcu mok bè bwì wèŋ mvwe' mò'fis. Yi nè sè cum bè yà'wèŋ, wo nè ye bù ye, yi ye Nwi yà'wèŋ sè'. ⁴ Yi nè yisə fis fa wo ndzəplis awo pwe'fo'. Kpà nè kà mok ye yuk, manziŋ kà sè ye fe'lè, waŋ kà mok sè ye, yaŋŋni' kà sè ye yuk fe'lè. A nè ye ve'nə bùsə bum sè zəm a cà lówes laŋ.>>

⁵ Nwè nè yi à cu mənə kapràk nè cep fe'lè dè, <<Yèè, mù sè

gù bum pwe' mok fi nè fi.>> Nè duk mü sè' dè, <<Còm bum yè'sè, bùusè ncèp ènè nè kà wà cà, nà'a zinè.>> ⁶ Yi duk fa mali mü dè, <<Fàak am mè wes mok laj. A mü nè mü Alfà nè ye Omegà, nè mü yèto nè ye nè mü lèsè. Mü nè fa ndzèp nè nà' sè kì tesè vè mvwe' ndzèp nè nà'a mantùj lùj nè bohòndàanwè pwe' nè ntəm sè sè yi. Mü nè fa yi yà' wà. ⁷ Nwè nè yi gha'-a pwe'fo', mü fa yi bum yè'sè sè' pwe'. Mü nè ye Nwi ye, yi ye mo àm. ⁸ Nè ye dè bohòbòp bù nè wo ngàa wuè, ngàa kà zinè tse' wèj, ngàa gù bup sè cà cù wèj, ngàa zè bwì, nè ye ngàa kohòsàhà wèj pwe', wo nè yè ngè' nè wù kà fùk. Bùu sè wo ngàa fe ngam wèj, ngàa gù rùm bə ngàa cì' mvwès wèj pwe'fo' wo nè yè ngè' sè' wù kà fùk. Nsàap bùu sè wo gù bum sè bup yè'sè pwe', wo nè ko wo, nè mak gesè lo wo sənə tòm mis nè nà' sè kùè co wo gèsè ca nkàj. Nà'a yà'a kpü nè ba nə.>>

⁹ Masinjà Nwi mòk mungorè masinjàa sè sàmba sè wo à tse' ngàap ngè' sàmba sè, à duk mü dè, <<Vèè ya mü niñtsok fa wu wà'ngwèj nè yi ngwe Mo Nsùngan nə.>> ¹⁰ Anè gèj, Yòñsə Nwi ko wumsə mü, fana masinjà nè jəj lo mü mvwe' nda mòk nè nà' sàp ve'è wùriñ. A kè dzèj fo', yi niñtsok fa mü lak Nwi sè yà'a rərəj sè wo to yà' dè Jòrosalèm nga yà' sè tesè tsə mubu bohòNwi. ¹¹ Marej Nwi à sè rəj fo' ve'è, lak sè sè ba'a co nsàp lis mòk nè wo togè nà' dè jaspà. Yà' sè rəj ve'è daàj daàj. ¹² Wo bom dzon yà' bə nkà' sè yà' à sàp lòmùtsə ve'è wùriñ. Nkà' sè à tse' ncù hum-ncòp-ba. Masinjàa ye fo' sè' hum-ncòp-ba sè wo sè jə nkèrè bə ncùu nkà' sè mò'fis, mò'fis. Wo à còm naaj liñ

bòp bwe Izùre wèj sè hum-ncòp-ba mənə tu ncùu nkà' sè mò'fis mò'fis lòonfo'. ¹³ Nkà' sè à tse' ncù te' te' ma mò'fis. Ncù à ye ma ntonùm te', ma nconùm sè' te', ma kəkək sè' te' nè ye ma tsətson sè' te'. ¹⁴ Wo à ci kùum nkà' sè mənə lis hum-ncòp-ba. Wo à còm naaj liñ bwe ngàa ntum Mo Nsùngan sè wo à ye hum-ncòp-ba sè mənə liis sè mò'fis, mò'fis.

¹⁵ Masinjà nè yi à cèp bohòmü nè à tse' nterj mòk nè wo fùkgè bum bə zèj, nga wo à gù nà' bə guù. Yi à jə vè nà' ngòfùk lak sè bə zèj, nè fùk ncùu nkà' sè bə mbàan sè sè'. ¹⁶ Masinjà nè à fùk lak sè, nè ye dè yà'a yəyərè, ma mòk à ka ma mòk sap ghak. Ma nè mò'fis à ye co kilometà ncùhù ba bə nkà' ba. Yà' à ye ve'nə ma kwè fo' bə kəkək wèj pwe'. ¹⁷ Masinjà nè à fùk mbàan nkà' sè sè', yà' tesè mità hum sàmba. Yi à sè fùk yà' sè' mvè'nè bwiiñ fùkgè bum. ¹⁸ Wo à ci mbàan sè bə lis nè wo to nà' dè jaspà nà'a. Wo à ci lak sè yàwo bə guù sè yà' sè rəj ve'è wùriñ co gèlas.

¹⁹ Kùum nkà' sè yà' à təəj dzoon lak sè, wo à gù yà' bə nsàap lis hum-ncòp-ba dè ya nga yà'a fom bon wùriñ. Liis sè à tse' ncòom sè bəbon wùriñ. Mòk à ye fəfəp, mòk bəban, mòk səsən wèj nduk nè nduk. Liñ lis mòk à ye dè, jaspà, nè ba dè safi, nè te' àgàte, nè kwè emerà; ²⁰ nè tən onèk, nè ntùjfu dè kàniliyà, nè sàmba kwaas, nè fwame' berì, nè vəkè' topà, nè hum krisopàràs, nè ncòp-mò'fis dè jàsiñ fana nè ncòp-ba nè dè ametis. ²¹ Wo à gù ncùu nkà' sè bə lis nè bəbon nè wo to dè perèl nà'a. Wo à gù ncù fòpwe' bə lis mò'fis, mò'fis. Mandzəè sè mvwe' lak yà'sè, wo à gù yà' bə guù, yà' sè rəj daàj daàj.

22 Mù à ka ndap Nwi mvwe' lak yà'sə ye bùusè Nwi nè yi Tà àvès, nè tse' nàŋ pwe' yi nè, bə Mo Nsũŋgaŋ nə à ye fo'. 23 Bùu sè fo' sè à ka fàk bə nùm kè ŋwə àlè tse', bùusè mareŋ Nwi à sè rəŋ fo'. Mo Nsũŋgaŋ nə à sè rəŋ mvwe' lak yà'sə sè' co laàm. 24 Bùu sè sè nzenŋòŋ nə sè gi ye jəŋ sè' bə mareŋ ènə. Nkəŋkum sè sənə nzenŋòŋ nə pwe' nə jə və ghàha awo sè fo'. 25 Ncùu ŋka' sè nè sè noonŋ megu to ghà nè fòlòonŋ, ŋwè kà yà' lok bùusè ndzəm nè kà fo' sèŋ yuk. 26 Wo nè jə vè ghàk bə bònŋ nzenŋòŋ pwe'fo' fo'. 27 Megu də yumok sè yà'a bup nè kà mandzè ŋgòkè ni fo' tse' lok. Ngàa gù bum marè'tu bə ngàa cì mvwès wèenŋ nè kà fo' sè' kè ni yuk. Bùu sè wo nè ni fo', mègù wo sè wo à còm nòŋsə liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ nè Mo Nsũŋgaŋ nə.

22

Ndzəp Nə Ye Tɥ Sə

Yà'a Fagè Bwiŋ Lùŋ

1 Masinjà nə à jə lòmù, nè kə niŋ tsok fa mɥ mantùŋ nè nà'a fagè bwi lùŋ nè. Ndzəp nə à sè bà'a, nè sè rəŋ ve'ɛ njàaŋ. Ndzəp nə à sè tesə vè mvwe' kapràk Nwi bə Mo Nsũŋgaŋ nə. 2 Nà'à sè kì cə mɥtsətsə'rəə ndu mandzè nè mvwe' lak yà'sə. Tɥ sè ŋgwii sè fagè bwi lùŋ à təəŋ tsoŋ lònŋgɥ mantùŋ anə ma ba fo'. Tɥ sè zəmgè nsàap ŋgwì hum-ncòp-ba sənə lùmŋgòŋ nè mò'fis. Yà'a zəmgè nsàp nto' nè zok bə ŋwɥ nè fòpwe'. Wo sè jəŋ mvùu tɥ sə, nè sè gɥ mesə fa bwi mvwe' lak pwe' yiyaŋ awo bə zeŋ. 3 Mɥ zəp yu nəmòk nè co Nwi kà bə zeŋ kwa kà fo' ye yuk nè kè' mò'fis. Yu nè nà'a nə ye fo' mègù kapràk nè tse' nà' Nwi nə ye bə Mo Nsũŋgaŋ nə. Bùu ye wèenŋ nə sè kuksə yi sè' fo'. 4 Wo nə ye si ye, fana wo com

naaŋ fa wo liŋ ye sə mɥ nzà sihi wo. 5 Ndzəm nə kà mok sè ye, bwi kà fàk bə laàm kè nùm àlè sè' tse' fe'lə, bùusè Tà Nwi, yi bə tu yee nə ye mareŋ àwo. Wo nè kok gaŋ mok mvèsè nè mvèsè.

6 Anə geŋ, masinjà Nwi ànə dɥk fa mɥ də, <<Ncèep ye'sə zinə, co ŋwè dzəm tse' yà'. Tà Nwi àvès nè yi fagè ngàa tsòhòbum ye yòŋsə ye də wo tsoho ncèp ye nè, tumsə vèsə masinjà ye nə yi. Yi tumsə nà' də nà'a kə tsok fa bùu sè wo sè be' mandzè ye wèŋ bum sè yà'a nə ye mvək ghàr.>> 7 Jisòs də, <<Kà swì də mɥ nə bwi vè mvək ghàr swì. A nə ye rəŋsi wùriŋ bohòŋwè nè yi nòŋsə bum sè yi yuk yà' ndzənə ŋwàk ènə, busə Nwi nitsè' fa bwiŋ yà' yi bə tu ye.>>

Jisòs Kɥəp NgòBwi Vəə

8 Mù Jon, mù a yuk bum ye'sə bə ntu'u am, nə ye yà' sè' bə lis am. Mù à yuk nə ye wes yà' ve'nə fana, mù bùhɥ tsoŋ mantombii masinjà nə sè nze də mɥ kuksə yi. 9 Fana yi dɥk mɥ də, <<Kà ve'nə gù, mù mègù sè' ngà fàk Nwi co wù bə bwe ma yo sè wo ngàa tsòhòbum Nwi. Mù megu sè' co ndàaŋwè pwe' nè yi sè nòŋsə ncèp nè nà' cu ndzənə ŋwàk ènə. Nwè nè co wo kuksə yi mègù Nwi yiŋyi.>>

10 Yi à dɥk fa fe'lə mɥ sè' də, <<Bum sè Nwi nitsè' yà' ndzənə ŋwàk nè'e ye'e, kà də wu swihi yà' dɥk. Gù də ndàaŋwè pwe'fo' riŋ bə zeŋ, bùusè mvək bohòbum ye'sə ŋgòye, kɥəp laŋ. 11 Mvèək mok bùə fana mè'rə ŋwè nè yi sè gù ye bup sè gù ntèŋ. Ngà gù bum sè jì marè'tu sè gɥ ye sè' ntèŋ. Nə ye də ŋwè nè yi sè gù ye yusə yà'a kəkurè sè gɥ ye sè'. Nwè nè yi sè be' ye mandzè nè Nwii sè be' lo ye sè' ntèŋ.>>

12 Jisòs sè dɥk də, <<Yu'rə na yè, mù sè foho vè mvək momjo.

Mu vèə, mù tse' vè bə yusè mu nə lak ndàanwè pwe' bə zeŋ. Mu nə lak ndàanwè pwe'fo' mvè'nè fàak ye sè yi à gùu. ¹³ Mu Alfà nə ye Omegà*, nè mù à yèto, nə ye nè mù lèsè sè' mù, mù nɔwè nè mantombi nə ye nè mankwèŋ. Bum pwe' à yèto vè bohòmù, bum pwe' nè kə mè sè' bohòmù.>>

¹⁴ Reŋsi bohòbùu sè wo à cùk cèək awo rərəŋ. Yà'a wo sè wo nə tse' mandzè nè ngòni lòmumvwe' lak yà'sè, nə zu nto'o tu nè nà'a fagè bwì lùŋ nə. ¹⁵ Bùu sè wo nə kà kùu awo mvwe' lak yà'sè kè nèŋ yùu' a bùu sè wo co nɔgbu, bù ngàa rùm, ngàa kohòsàhà, ngàa zə bwì, ngàa gù rùm, nə ye ngàa cì' mvwès nə sə kwa bə zeŋ kwaa.

¹⁶ <<Mù Jisòs, mù tum fa weŋ masinjà àm də ya yi tsok fa weŋ bum yè'e pwe' bùu cos àm lòoŋ fo'. A mù ngwì bwì nkum David nə ye sè' mù nè mù sèŋtsok nə.>>

¹⁷ Yòŋsè Nwi bə ngwegù Mo Nsùŋgaŋ nə wèŋ, bə nà' sè duk də, <<Vèə.>> Ndàanwè nè yi yuk

ncèp ènə, wo duk sè' duk də, <<Vèə.>> Ndàanwè nè nɔwè ndzəp nə nà'a fagè bwì lùŋ nə sə ya-a yi, yi vè sè', nə kə no. Yi vè, nə kə no wà.

¹⁸ Mù sè sè ntu'u ndàanwè pwe' nè yi yuk ncèp nè nà' tesè vè bohòYòŋsè Nwi, sè wo com yà' ndzənə nɔwè nè'e duk də, a ye-a nɔwè nɔwè yamsə naan gèsə løyumok munə ncèp ènə, Nwii nə yamsə naan gesə lo fa yi ngə' sè wo com yà' ndzənə nɔwè ènə sè'. ¹⁹ Nə ye sè' də, a ye-a nɔwè nɔwè cok fis-a ncèp mòk nja sè', Nwii nə cok fis gesə ma nje sè'. Yi nè kə bo sənə tu nè nà'a fagè bwì lùŋ nə tse', nə kə mvwe' lak nə rərəŋ sè wo com yà' ndzənə nɔwè nè'e sè kə ni.

²⁰ Yi nè yi sè də bum yè'sə zìnə nə sə duk də, <<Zìnə, mù sè bwì vè mvək momjo.>> A kwi' də, <<Mè'rə yà'a ye vè'nə, Vèə Tà Jisòs.>>

²¹ Bèbo nə Tà Jisòs ye bohòbùu Nwi wèŋ pwe'fo'. Yà'a ye vè'nə.

* **22:13** 22:13 Alfà nə a liŋ ncòm nè nà' yèto bə ncòm sè ngòcòm ncèep lak bùu Gris wèŋ fo'. Wo togè liŋ ncòm nè nà' lèsè nə də Omegà.